

بۇتۇن دۇنيا يوقسۇللارنى بىرلەشتۈرۈڭلار!

نەزىپ ئېتكۈچىلەر: }
— رحمانقۇلى }
ۋە }
(ع. كەزەم. }

رۇسچە - ئوزبېكچە

مۇكەممەل لۇغەت

بىرىنچى قىسىم

ئوزبېكچە-ئىنگلىزچە: ع. زامىرى.

ئوزبېكىستان دۆلەت نەشرىياتىنىڭ نەشرى.

تەييارلىغۇچى: ئى. ئى. ئى. — تەكشۈرۈش: 1927-يىلى.

ئوزبېكىستان مەتبەئە ئىشلەرى نىسبىتىنىڭ بىرىنچى مەتبەئەسى
تەكشۈرۈش: 1927-يىلى.

روسچە -- ئوزبېكچە

مۇگەممەل لۇغەت

ھەر كەلىمەنىڭ تۇرلى مەغلەرى ۋە روس تېلىدە ئىشلەتېلىپ يورگەن چىت سوزلەر تەمام كورسەتلىگەن

تەرتىب ئېتكۈچىلەر:

سولتان رەھمانقۇلى ۋە غەبىدۇرەھمان كەرەم
(تەكىل ئېتكۈچىلەر، ئ. كولىيىف مەم. ئ. ماملىيىف)

ئوزەتېلىپ، ئولاتىلىپ باسلىغان ئىككىنچى نەشرىدەن ئوزبەكچەلەشدرگۈچى:
عاشورا غەلى زاھرى.

ئوزبېكىستان دەۋلەت نەشرىياتى
سەبەر قەند - 1927 - تاشكەنت.

Ташоблият 163

Заказ № 1552

Тираж 10.000 экз.

Гипо-литография № 1 Узгосиздата

اوزبىكچە لەشدرگۇچىدەن :

شورالار ئىتتىپاقىدا ياشاغۇچى - اورمىدان باشقا ھەر بىر قەۋمنىڭ (ئائىلىلى اۋستىگە) اورمىچا ئىز يىلمىگى زەرورلەرنىڭ زەرورى. بۇ ھەممىمىزگە مەلۇم. بۇنى بىزگە ھىياتنىڭ اوزى ھەممە ۋاقت كەيتىپ تۇرىدۇر. لېكىن اورمىچا كەپرىشنى بىلگەن بىلەن ھەم، اورمىچا سىنگىرى باي ۋە اشلەنگەن بىر ئىلنىڭ بارچا. سوزىگە توشۇش ياكى اونىڭ بارىنى زەپت ايتىش ھەركىمگە مۇيەسسەر بولمايدۇر، بىر موراجەدەت اورنى ۋە مەسئەلنى ھەل قىلىپ بىرگۇچى كىرەككەر. شۇ اوچون مۇكەممەل بىرلۇغەنگە اھتىياجىمىز جودە زور ئىدى. مەنە شو اھتىياجنى تولدۇرماق قەدىدە اوزبىكىستان دەۋلەت نەشرىياتى شۇ لۇغەتنى اوزبىكچە -

لەشدرىشنى، مېنگە تاپشۇردى، مېن، قۇيىداغى رەۋشە يازب چىقىم:

1- اورمىچا سوزلەرنى اورمىنىڭ يەنكى ئىلماسى بىلەن (بەغنى: «ئ» اورنىغا «ئ»، «و» اورنىغا «و» ھەم «ع» ھەم «غ» ھەم «ئ» بولۇپ تاشلاپ) يازدۇ. «ئ»، «و» بىلەن سوزلەنەتورغان سوزلەر، ھەممە جايدا «ئ» ھەم «و» قاتارىغا كىلتىرلدى.

2- ھازىردا استعمالدەن قالغان بەغزى بىر سوزلەرنى توشۇپ قالدۇردۇم.

3- يۇتۇن سوزلەرنىڭ مۇمكىن قەدەر اوزبىكچەسىنى ئاھماققا، ئاينىققا، اسىلەرغا، اسىلەرغا اوزبىكچەلەرنى ئاھماققا ھەم كەت قىلدىم.

4- ئارتۇقچالۇق ۋە چوزۇشقا سەبەب بولماسون دىيىپ، ئىقسان كەلىماتنى كورسەتمەدۇم.

كەچىلەر بولسا، تەجرىبە بىلەن ايكىنچى باسماسىدا تۇلۇن تۇرۇمۇز.

ع. زاھىرى.

A

روس ئۇلۇغ باسرىك بىر ئىچىمىسى **a** نامىدا، **a**
 لىكىن، خالىيوكى، غەجەبلىنىشى غەللىمىتى: **aa**
 سوزاق غەللىمىتى **aa** مۇسەبەدە **aa** نوتاسى،
 قورقۇنۇش ۋە تىنىشى غەللىمىتى **aa** نامىدا،
абадонна ئىلمىسى، پەرىز، مەن
абажур كۆزنى يىلتىزەمەن ئىلمىسى، پائاز
 اوسنىگە قويۇلغان ئالپان.
абалиенация بۆلگىنى نىزامغا مۇۋاپىق
 رەۋشەن ئۆز مۆلكىيەتنى چىقارش
аббат كاتولىك روھانىيلەرنىڭ بېشىۋاسى.
абгрегация ۋەتەندەن يۇمشاقلىق بىلەن
 قۇۋىپ چىقارش
абдикация غەملىدار ئۆز مەنسىمىنىڭ
 بەدىئەتەن اوتۇشى
абerrация مەيدەت استىلاخىدا: كۆننىڭ
 يۈرگەندەك بولمە كۆزىگە ئورنىشى، تەبىئىيات
 علمى استىلاخىدا: ئورنىڭ مەركىزى نۇقتاغا
 يايلىمە توشىشى يانگىشى يانگىش فەكر.
абзац خەت باشىدا يۈزە باشى ئۈچۈن
 بىچە ئورن تاشلاپ باشلاش.
абисса دېڭىز تولغۇنى اوبقونى، موھىت
 قەدىرى تەكى.
абитуриент اورنا تەكشۈرۈش ئاغرىغى
 خەت تەلپىسى.
абoлиционист قۇلۇقتا مۇخالق كىشى.
абонeмент ئابونە: پۇل تۆلەپ بېلىكىلى
 بىر موھىت اچىدە، بىر نەرسىدەن قاينالاش.
 (گەزىتە يازلىش نىلغونغا يازلىش).
абонент موھىتى، پۇل تۆلەپ بىر نەرسىدەن
 قاينالماقتا يازلىغان كىشى.

абонировать موھىتى يۈل تۆلەپ
 بىر نەرسىدەن قاينالماقتا يازلىش.
абордаж قول بىلەن اوزۇشى اۈچۈن ايككى
 كىمەنك بىرگە بىرىكىرلىشى.
абориген بىر يېرىنىڭ ئىسىل توپچانى غەللى.
аборт بالا تۇشۇش.
абрек باتور، غەيرەتلى قانقاز كىشىسى، قازانچى.
абрикос اوروك
аброгация قانوننى ئالمىشۇش، بىكار قىلىش.
 فەسخ ايدىش.
абсент حوشىيى، غەرق.
абсентеизм بىر ايكەمىنىڭ اوز جايىدان
 چىتدە تۇرىشى، غومومەن اشدە خۇمەتدە.
 بى پەرۋالىك قىلىش.
абсолют مۇتلەق حەقىقەت.
абсолютизм موھىتەل ايدارەدە پادشاهنىڭ
 حوقۇقى چىكەلمەسەن، اوز اختىيارى بىلەن
 مەملىكەتنى ايدارە قىلىشى.
абсолютный موتلەق، چىكىسز.
—ная величина علم جەدۋە، **—** غەللا -
 مەنلەرىتەن باشقا قارالانغان غەدەدە.
—ная истина شوھەدەسز حەقىقەت.
—ное правление ايدارەنى موھىتەللىدە.
—ная температура ايك قاتتىق ساۋرەللىنى
 كورمەنە تورغان نۇقتا تان غەمەيلانغان ئىسى.
 سىلقى جاۋۇللى خەنەجەسى.
абстрактный موھىم، مەنەۋى، مەنەۋەن
 باشقا.
абсурд مەنەۋەن، موھىتەتسىز، بوش سوز.
абулия غەدەدەن زىيادە ايرىكىزلىك خالەتى.

авангард - عدسكەر مەم كېيەلەرنىڭ دوش - مەندەن ساقلاش اوچون ئالدىغا قويغان قىسمى، ايراول، ئىلغار.

аванпост - عدسكەرنىڭ ئالدىداغى قارۋوللىق خىزمەتچىسى.

аванс - بوندىك.

авансировать - بوندىك بېرىش، ئلگىرىدەن پۇل بېرىپ قويۇش.

авансцена - تياتر سەھنەسىندە موسىقىە بىلەن پەردە ئاراسىداغى اورن.

авантюра - قوۋەتلى تەشۋىر قالداتۇرغان واقىدە، بىر نىيەت بىلەن كىشىنىڭ ارزى تامانىدىن قورلىغان واقىدە.

авантюрист - بايىماق، شوهرەت، ۋە كىشى - لەر مۇدەببەلەتتىننى اوزىگە تارتماق ارچون قىزى واقىدەلەر ئۆلەپ يۈرگۈچى، يامان نىيەت بىلەن خىلە قىلغۇچى، ئالدىماچى.

авария - كىمە، پاراخونلەرنىڭ مەلاك بولدىشى ۋە شۇندەن كىلگەن زەردەر.

август - سۇنبىلە (مىلادى يىلىڭ 8 نچى ئايى). ايسكى زەماندا روما پادشاهلىقىنىڭ لەقىبى.

авиатор - ماۋادا اوچقۇچى.

авиация - ماۋادا اوچش موندەرى، تەسائۇفەن، بەلكى، اىجتىمال، (بولسا) بولار. بولماسا يوق دىپ ...)

аврора - كۈن چىقاندغى قىزلىق.

австралиец - ئافستراالىيالى، قارا بەككەن قوڭغراق چاچلى، ئات قازن خەلقى.

австралийский - نىسقى كوررەبى جەنۇبىگە مەدخوسى.

австриец - ئافستىرىيەلى كىشى.

австрияк - ئافستىرىيەدە تۇراتۇرغان.

автентический - شۈبەدەن، خوندەن ئۆزى.

автенция - ئەسلىيەت، نىسبەت، ئەسەرنىڭ كومان ايتلگەن مۇدەررىپنىكى بولىشى، قانۇننىڭ تەفسىر ۋە شەرح ايتلىشى.

автобиография - كىشىنىڭ اوز قولى بىلەن يازغان تەرجۈمىسى خالى.

автограф - مۇدەررىرنىڭ قول يازمىسى، مەشھور كىشىلەرنىڭ تاشقا اويغان خەتى.

автодидактика - كىشىنىڭ مەكتەپدە ئوقۇماسدان اوزىنىڭ غەيرەتى ئارقاسىدا علم ماسل ايتىشى.

автократия (قارا: абсолютизм)

автомат - ياشون بىر ماشىنا بىلەن خەدەكەت ايتدۇرغان نەرسە، اختيارسىز ۋە باشقالارغا ايرىكەشپ ئىش، قىلغۇچى كىشى.

автоматический - روز-اوزىدەن ۋە كىشىنىڭ ياردامىدىن باشقا اوزى خەدەكەت قىلدىغان (ماشىنا).

автоматичный - اختيارسىز، باشقالارغا ايرىكەشپ.

автоматия - اوزىگە قارشى سوزلەش، ئىشلەش، اوت مەدەۋە.

автономия - ايداردەبى مۇختارايىد، بىرەر ۋلايەتنىڭ اوزىنىڭ ايداره قىلىش خوقۇقى.

автономный - اوزىنى- اوزى ايداره قىلا- تررغان، مۇختار.

автор - مۇئەللىپ، مۇسەننىق، مۇدەررىر، تەحرىر خەقى، يازش - خەقى، تەسنىف خەقى.

авторское право - اعتبار، ئۆفوز.

авторитетный - اعتبارلى، ئوفوزلى، توغرى، ئىشەنچلى، ئەمەمىيەتلى.

автотипия - بىر نەرسەنىڭ سۈرەتتىننى فو - توغراق بىلەن تاشقا تۇشۇش ئۇسولى.

автохтон (قارا: абориген) - ئەھە! قورقۇش غەلامەتى، مە، دورست، خوش، شۇنداق.

агат - ئاھاك.

агент - مەشھور، ۋەكىل، بىرەر كىشىنىڭ ۋە يامەكەتنىڭ تاپشۇرۇشى بويىچە غەمەل قىلغۇچى، ۋەكىللىك، ۋەكالىت ايداره خاندەسى.

агентство - ۋەكىللىك خىزمەتى.

агитатор - تەشۋىق قىلغۇچى، بىرەر يولغا چاقۇرغۇچى، بىرەر نەسەلنىڭ ئارقا شىخا اورتىپ ۋەغز سوزلەگۈچى.

агитация, агитировать خەلق ئاراسىدا بىرەر فېكرنى تارقىتىش ياكى بىر فېكرنىڭ ۋە بىر ئىشنىڭ بارلىققا چىقىشىغا كۈچىيىلىكنىڭ فېكرىنى خازىرلاش.

агнец, - ница قوزى، قوينا اوخشاش گۇناھسىز كىشى.

агносцировать. ауз ئىزماسىنى ئىقرار قىلىش.

агония ئۆلم تىلۋاسىسى.

аграмант گەجىلى، ۋەرب ياسالغان تاسما.

аграрий موشتوموزور، مۇلكدار.

аграрии غەربىي ئاۋرۇپادا كەتتە يېزا ئىگىلىرى فايداسىغا ئورنىتىلغان سىياسىي فرقلەر.

аграрный يېزا توغرىسىدا (نىزام مەسىلىدە).

аграф كېيىم قاتلامىسى.

агрессивный تەجاۋىزى، استىلا قىلىش نىيەتتى بىلەن كۈشلىگەن (زىرش، ئىش).

агрикультура زەراعت، ئىكچىلىك، دېھقانچىلىق.

агроном دېھقانچىلىق ئىلمىنى بىلەنەرغان ۋە ئۇششانداق مەكتەپدە ئوقۇغان بىلىملى كىشى.

агрономия دېھقانچىلىق ۋە زەراعت ئىلمى.

агу بالالارنى يوپاتقاندا ئەپەندەر: ئەغى.

ад جەمەتتە، تەمۈر، دۈزەخ.

адажио موسىقا ئىستىلاھى: سېكىن ۋە چۈزۈپ.

адамант ئالماس. چەملى ۋە سەبىرلى كىشى.

адвокатура. زەكۈنچىلىك، زەكۈنچىلەر مەدەنىيەتى.

адвокат دەئا ۋە كىلى، زەكۈنچى.

адепт بىرەر تەلىمات ۋە ياكى بىر يولنىڭ سىرىگە ۋاقىق بولغان كىشى مۇرىد.

административный. ایدارەگە دائىر، غەدىلىپ مەھكىمەلەردىن باشقا. مەسئۇلەر قاراماغى بىلەنگە قىلىنەرغان ئىش.

административная высылка. حوكومت مەسئۇلەرنىڭ تىۋىنغا —

اختىيارى بىلەن بىر غەبىلى كىشىنى بەدەرغە قىلىش.

администратор. مۇدىر، حوكومت مەسئۇرى.

администрация. بىرەر ئىشنى بىرەر ئىشنى باشقارغۇچى مەدەنىيەت.

адмирал. دېڭىز قوۋەتى باشقارماسىدا اياڭ اولۇغ دەرىجە، اورش كېمەلەرى باشلىغى.

адмиралтейство. دېڭىز قوۋەتىنىڭ باش ئىدارەسى (پاراخود ۋە اورش كېمەلەرى قىلىنەرغان ۋە تۈزەتىلەرغان اورن).

адмиральша. مەلىكە باشلىق خاتۇنى.

Адонис ياش چىرايلى بېگىت.

адрес. يوبارلارغا خەت ۋە باشقاندەرسە — لەرنىڭ اوستىگە، بارب تىكەندىگە كىشىنىڭ ئاتىنى ۋە تورانەرغان اورنىنى يازش (بىرەۋنى تەبرىك ياكى تەشەككۈر قىلىپ بېرىگەن خەت).

адресант. خەت اوستىگە ئات يازغان كىشى (ويكسىل بېرىلگەن كىشى).

адресат. خەت ئۇستىگە ئاتى يازلغان كىشى.

адресный стол. بىرەۋ ياكى بىرەر كىشىنىڭ قايدا ايكنلىگىنى بىلشەتورغان مۇئەسسەسە.

адресовать. يوبارلارغا خەت نەرسەنىڭ كىمگە تىگىشىنى يازب بىلگىلەش.

адресоваться. ئىش ياكى تەفتىش اوچۇن بىرەۋگە مۇراجەدەت قىلىش (سوز بىلەن ياكى خەت ئارقىلى).

адский. جەمەتتە، چەدەب بولماسلىق غەزابلەش، مېھرىبانسىز.

адская машина. جەمەتتە ماشىنەسى، كىشى اولدىنەرغان ۋە اولەرنى يېزا بىلەن يەكسان قىلارەرغان توپ.

адский камень (ляпис). (قارا:)

адский. خەدىر، سەلەمەت بولۇڭ، ساغ بولۇڭ.

адъ. مۇعاۋىز، پىرافىسور مۇعاۋىنى.

ад'юнкт. غەدكەر باشى ياندى خەزمەت قىلارەرغان ئىرىسەر.

ад'ютант. نىكاھ خەيانت، زنا.

адюльтер. چىنەكەم باھالەرنى قايتارپ مەدر

ажитожаж. تۈرلى تەمەتلى قاغازلارنى ئالماشدۇرش، پۇل، پەرسەندىلى قاغاز ۋە جىسسە بىلەن ساۋدا قىلىش، بىرەدە اويۇنى.

ажитожаж. تۈرلى تەمەتلى قاغازلارنى ئالماشدۇرش، پۇل، پەرسەندىلى قاغاز ۋە جىسسە بىلەن ساۋدا قىلىش، بىرەدە اويۇنى.

ажитожаж. تۈرلى تەمەتلى قاغازلارنى ئالماشدۇرش، پۇل، پەرسەندىلى قاغاز ۋە جىسسە بىلەن ساۋدا قىلىش، بىرەدە اويۇنى.

ажитожаж. تۈرلى تەمەتلى قاغازلارنى ئالماشدۇرش، پۇل، پەرسەندىلى قاغاز ۋە جىسسە بىلەن ساۋدا قىلىش، بىرەدە اويۇنى.

ажитожаж. تۈرلى تەمەتلى قاغازلارنى ئالماشدۇرش، پۇل، پەرسەندىلى قاغاز ۋە جىسسە بىلەن ساۋدا قىلىش، بىرەدە اويۇنى.

ажитожаж. تۈرلى تەمەتلى قاغازلارنى ئالماشدۇرش، پۇل، پەرسەندىلى قاغاز ۋە جىسسە بىلەن ساۋدا قىلىش، بىرەدە اويۇنى.

ажитожаж. تۈرلى تەمەتلى قاغازلارنى ئالماشدۇرش، پۇل، پەرسەندىلى قاغاز ۋە جىسسە بىلەن ساۋدا قىلىش، بىرەدە اويۇنى.

ажитация

خەلق تېنچمىزلىغى، فىرقىلەر چورالغىشى.

ажурный

اوستىدىن كورىنەدىغان، ايلەيتىشك.

аз

ئىسلاھات، تەلپە «ئە» حەرفىنىڭ اسمى (مىن)

азарт

قورار اويونىدە، قىزىماق، كۈچۈچ ۋە چىرلەش.

азбест

اوتدە يانمايتورغان تاش پاختا.

азбука

ئەلىپبا مېچا حەرفلىرى.

азбучный

ئەلىپباغا دائىر، مەركىگە مەلۇم ابتدائى.

азимут

ھەدىكەت علمىدە: نىسقى نەھار

азимут

دائىرەسى بىلەن يولدازلەرنىڭ مەركىزىدىن ئىككە.

азимут

سىگە (ھەمىدى) اوتكوزلگەن خەت ئاراسىداغى بۇرچەك.

азиат

ئاسىيالى.

Азия

ئاسىيا (يېرىڭ اېكىچى بولغى).

азойский период

يېرىڭ جان اېگەسى

азойский период

بولغۇنچە بولغان دەۋرى.

азот

ئازوت (ھەۋا): ئۆسسە، مەزەسىز ۋە ئۆسسە بىر گاز.

азям

اوراما كامزۇل.

ай!

ئاي! ھاي!

айва

بېشى.

айда

ھەيدە، يۈر، بار، كىت.

аист

ئەلەك.

академик

دارلەلوم ئەغزاسى.

академик

دارلەلوم ئەلەبەسى، ئەكەبىدە

академик

شاگردى.

академический

دارلەلومگە مەخسوس،

академический

تەلىم مەسئەلىسىگە دائىر.

академия

دارلەلوم، ھالى مەكتەپ.

акация

سەۋر ئاخىرىدا گۈللەيتورغان خوش

акация

ئېسىلى روسىدە ياغاچى.

акварель

سۆۋغا ئېۋىتلىكنى بىر خىل بىر ياۋ

акварель

بىلەن ياسالغان رەسىم.

акварий, аквариум

بالقار ۋە سۆۋدا

акварий, аквариум

اوسەتورغان گىمالەرنى ساقلاماق اوچۇن

акварий, аквариум

شېشەدىن قىلىنغان اېدىش (كەپى-سەفا اوبى).

аквилон - بۇرنىلار قاشىدا شامالى ۋە شەرق شامالى، جۈدە ساۋق شامال.

акклиматизация - ھەيۋان ۋە گىمالەرنىڭ باشقا يېرى ماۋاسىغا ئورگەتشلەرنى.

аккомпаниатор - ئەشولە ۋە موسىقىدە چور قىلىش.

аккомпанировать - нимент - بىر ئەسبابتىڭ اېكىچى ئەسبابتىگە قوشىلىشى، ئەشولە قىلغاندا موسىقىگە ئالەپنى بىلەن چور قىلىپ تۇرۇش.

аккорд - موسىقىدە بىر دەن ياخشى بولۇپ چىققان داۋش.

аккредитовать - پۇل ئالماق اوچۇن ۋەكىلەت بېرىش (سىياسى ۋەكىلەتكە تەعىن ايتىلگەنلىگە يازۇ بېرىش).

аккумулятор - اېلېكتر ياكى بىر قۇۋۋەتنى بېخاتۇرغۇن ئەسباب.

аккуратность - پۇختەلىك، سەپەت.

аккуратный - پۇختەلىك، ياخشى كۆرەدىرگەن كىشى.

акр - بىر اولچىۋۇر، ئەنگلىيەدە 899 مۇرەببەج

акр - ھەرچىنە، گېرمانىيادا 1126¹/₂ مۇرەببەج سەرچىنە، قەرەنسىيەدە يەنۇم دېسەتتە مەقدارىدا.

акробат - دارباز، ئەھۋالەرنى قىرلىتىپ خەلقنى سېۋىندۈرگۈچى.

акростих - مۇۋەششەخ، ياشى حەرفلەرنى بېققاندا بىر اسم چىقاردىغان، شعر.

аксессуары - ئەسباب، كىرەك-يارقاق.

аксиома - بەداهەت، ئەلەلەنگە موھتاج بولماغان ھەقىقەت.

акт - ئىش، ھەمىل (تەنھەرىكەتلىرى)، مەكتەپلەردە بىللىك زىيەت، يولۇڭنى ھوقۇقىنى، ئىشىنى تەعىن ايتىپ بېرىگەن رەسمى قاغاز.

акт - ھوسوسى مۇھەمەدەلەرنى - актовая бумага يازماق ئوچۇن تاييارلانغان مەخسوس قاغاز.

актер - تياتر اوينغۇچى، ئىرتىمەت.

актив - ھەر تۈرلى مولك، پۇل، بېكىمىل، مال كۆچمەيدىغان ئەسباب ۋە باشقالار.

активный عمدىلىيەتلى، عمدىلى
 — принять активное участие بر ئىشكە
 عمدىلى سورەتتە ئارالاشش، عمدىلەن ياردەم
 ايتىش.
акула ايتدەك يىرتقچ بالىق، (دېڭىز)
 يىرتقچلاريدان).
акустика ھىكەت تەبىئىيەتنىڭ داۋش توغ -
 ريسىداغى قىسمى.
акушер خاتىن-قىزلىر كەسەلىنى قارايدىغان
 تەبىب-دوقتر.
акушерка داپە، مامە خاتىن.
акцент نل شىۋەسى، سوزلەشكەندە سوزنىڭ
 ئاھدىگى، مەد-چوزش غەلامىتى موسىقىدە
 ئوۋچ، چىت تىلدە سوزلەشكەندە سوزلەرنى
 بوزب ئەيتىش.
акциденция باج نىزامىنى رىھايە قىلماغىنى
 اوچون تولدەتتۇرغان چەرىمە، چىتدەن انتىفاقى
 سورەتتە كركەن دەرامەن. بەخشش.
акциз مەملەكەتنىڭ اوزىدە ئىشلەتتۇرغان
 ماللارغا ھۆكۈمەت تامانىدان سالىناتۇرغان سالىق.
акцизный سالقلارنى يوقۇچى ۋە ئۆلەرنى
 سۇرۇشتۇرۇپ تۇرغۇچى مەمۇر.
акционер ھىسەدار، شىركەت كەغزاسى.
 — акционерное общество ھىسەدار
 دار جەمئىيەت.
акция شىركەت كەغزالارىغا (ھىسەدارلارغا)
 شىركەتتە بۆلى بولىشى اوچون قولغا بېرىلگەن
 قاغاز.
алгебра عىلم جەبر، خەرق ۋە باشقا غەلا-
 مەتلەر بىلەن اوقىلاتتۇرغان ھىساب عىلمى.
алебастр كەنج، بور.
алексия مەيە كەسەلى، مەيە بىلى اوقش -
 يازشتى اونوتش، ئىسەدەن چىقارش.
алеть قەقىزارب كىنىش.
алиби جىنايەت اورنىدا مەغىبىنىڭ بولماغىنى
 سەبەبلى، مەغىبىنىڭ او جىنايەتنى قىلغان
 احتمالى يوقلىق.

алифа (олифа: قارا)
алкали (قارا: щелочь)
алкалоид تۇرلى گىيامەلەردەن ياسالغان
 خىن، كاكائىن، مورفى سىنگەرى نەرسەلەر.
алкатель چەمەسزلىنىش، تاقەتسىزلىنىش.
алкоголизм ئىدرەق سىنگەرى اچكىلكەرنى
 كۆپ ئىچىش بىلەن تەنى زەھەرلەنەن، زەغىف
 بولىن، ۋە ئىچەمسە تۇرا ئالمايدىغان بولىن
 قالماق.
алкоголик اوزىنى توقناتا ئالمايدىغان
 دەرەجەدە ئىچكىلكە بېرىلگەن كىشى.
алкоголь ئونكر اچكىلك، ئىسپىرت.
аллегория ماجاز، كىنايە، بر سوزنى باشقا
 بر سوز بىلەن ئاڭلاشش.
аллегри قاغاز بىلەن تۇرلى نەرسەلەر
 ئوينايتش.
аллея ايككى تامانىغا ھەر خىل ياغاچلار
 اوتقۇزغان يول؛ ياغاچ يولى.
алмаз جەۋھەر، ئالماس.
алпой بر نەوع نەپاتات، سوۋى تەبابەتتە
 ئىشلەتلىدەر (تەرياك).
алогизм مەنتىق قاندىلەرگە مۇخالەفەتلىك.
алтарь سىھراب، سەجىدەگاھ.
алтын ايسىكەندەكى اوچ ئىپنىڭ زوس
 پۇلىنىڭ ايسىمى.
алтынник موسىك، لىدىم، بەخىل.
алфавит ئەلىفبا، ھىجا خەرقى.
алхимик كىمياكەر.
алхимия ئەلكىميا، كىميا عىلمى.
алчный ئاچكوز، تەمەغلى.
алчущие تاقەتسىز، ئاچ.
алый ئاچ قىزىل (تۇس).
альбатрос دېڭىز كەپتەرلىرى.
альбинос سۇنكە اوشاش ئاپپاق ئەنلى،
 ئاپپاق ساچلى كىشى (زەنجىلەر ئاراسىدا
 بولادر) مەم ھەيۋان.
альбом سوۋەتلەر سالىب قۇرماق اوچون
 مەخسوس دەقتەر، مەجسۇدە، شەھر يازماقا
 مەخسوس دەقتەر.

альбумин تۇخۇمىڭ ئاقىغا اوخشاش ئاق ماددە.

альманах ئەدەبىي ئەسەرلەر ۋە شەرلەر مەجمۇئەسى (ئورتا غەسەدە كەلىنەر اسىسى).

альпака ئامرىقادا قويغا اوخشاش بر حەيۋان مەم شۇنڭ جۈنەدەن قىلىنغان نەرسە.

альт балаларدا، خاتىلاردا يېتىپ بارغان ايڭ يوغان داۋش (ئىسكىرىپكىنڭ ايڭ كەتتەسى).

альтернатива (قارا: дилемма) چىت كىشى قايمۇسىنى تەقدىز ايتش، كىشىنڭ ئەھۋالىغا قوشىلىش، غەسەمەن باشقا كىشىلەر فايداسىغا اورنەش.

альфа يونان ئەلىفبەسىدەك باش حەرفى، بر ئىشنىڭ باشى.

альфа и омега بر اشنىڭ باشى ۋە ئاخىرى.

альфонс خاتىن-قىز بلغن سوغامەلە ۋە اۋل - فەتتە بولپ يۇلىدەن فايدالانىش.

альфреско مول بوياقدان رەسم ۋە نەقىش.

алюминий قالاياغا اوخشاش ئاق تۇسلى، لىكىن جۇدە يىنڭ مەدەن.

алюватый مۇنۇك، كەلسىز، قوپال. بەد سۈرەت.

амазонка ئاتقا مىنگەن خاتىن، ئات مىنگەندە كىيەتورغان خاتىن-قىز كىيىسى.

амальгама ايكىنچى بر مەدەن ئارالاش - دىرلغان سىياپ.

аматер برەر نەرسەنى سۇيگۈچى، ياخشى كۈرگۈچى.

амбар ئامبار.

амбарго اورش اعلان قىلىنغاندىن كىيىن موخالىق تاماننڭ سەۋدا كىمەلەرىنى قاماپ قويىشى.

амбарщина ايسكى - تۇسقى مەيدە - چۈندە نەرسەلەر.

амбиция جۇبىي نەقىش، كېرە، اوز-اوزىنى كەتتە ئالش، اوزمۇر.

амбра غەنپەر، ئۇيار.

амбразура دىۋال ئاراسىدا دىرەزە اوچون قالدىرىلغان اورن. قلغە - قورغانلاردا ملتق ئاتماق اوچون قويغان تېشىكلەر.

амбулатория كەسەللەرنى قارايتورغان اورن، شىفاخانىدە.

амбулантаый كۈچەدە دورغان، مۇندەدەرىيەك.

амвон مىنەر، كۆرسى.

Америка يېرىنڭ تۈرتىنچى بۆلەكى، (يەنكى ئامېرىكا دۇنيا).

американец ئامېرىقالى.

аметист اۋزكەكە كۈز قىلاندىغان كۈلرەك تاش.

аминь ئامىن! شۇنداق بولسا ئىدى.

аммиак نەۋشەدەل بلغن ئاماكىنڭ ئارالاش - ماغىدان حاسىل بولغان اوتكر اسلى بر گاز.

амнистия سەۋدا اپرىتەلگەنكە «ئاشانزاسىرتى» دىيىلەر، يەندەلەرنڭ ئازاد قىلىنىشلارى، ياپپا كىچىم.

амортизация مۇلك ۋە ئەسبابىنڭ ايسىكرشى، يېلىشى اوچون اونڭ اشلەپ چقاراندىغان مەسئۇلاتى اوستىكە قوپلاندىغان ھەق.

аморфизм مەدەندەن اشلەنگەن برەر نەرسەنڭ ياكى برەر ئەغزانڭ قوپاللىغى، كىلىشەدەكلىكى.

аморфный كىلىشمىز، قوپال، كىمىيان: برەر مەدەندەنڭ ئاۋۋاتقا اوخشاپ يالترىدىرىغان، بولماسدان ساقچەدەك يۇملاق حالدا قالىشى.

ампер ئىلىكتىر قۇۋۋەتنىڭ اولچەۋى، ئەمپىر، اوشانداق ئالەتنى چقارغۇچىنڭ ئاتى.

ампула تياتر اويناغۇچىنڭ اوستالق بلغن، اوينىدىرىغان رولى (مەسەلەن: قەرىلەر رولى، ياشلار رولى).

ампутация ئاغرىق ئەغزانى كىسىپ ئالش ئۇمار.

амунитсия غەسكەر ئەسبابى (اوست - باشدەن باشقا).

амур مۇھەببەت ئاسىيانى، عشقى، ئەسەتېردا: قسولغا اوق - ياي اوشلەگەن چىرايلى يالا ئەسۋىز اپتەلەر.

амурничать - عشق بىلەن ئويناش، خاتىن- قىز بىلەن ئۆلگەندە بۇلىش.

амурный - عشققا دائىر.

амурчик - چىزايلى ۋە سىمىز بالا.

амфибия - سوۋدا، قۇرۇقدا ياشاشى ئالادىرغان دەريۋانلار.

амфибрахий - علم غەرىزدە ۋەزىن اولچاۋى.

амфитеатр - تياتردا ۋە باشقا غۇمۇسى

اورنلاردا ئالدى تامانى پەست، ئارقاسى كىتكەنچە بەلەند ياسالغان اورنلار.

ан - ئونداق، گو.

анагогия - ئىمام، مەغانى غالى مەقسەدە تۇشۇش.

анаграмма - سوزنىڭ حەرفلەرىنى ئالماش- دىرىب ئىككىنچى خىل سوزلەر چاقارماقتا بنا قىلىنغان تاشماق.

анализ - مۇرەككەپ نەرسەلەرنىڭ ماددەلەرىنى ئايىرىش ياكى بىر فېكر تەھلىل قىلىش.

анализировать - تەھلىل قىلىش،

аналитика - علم جەبرىنى مەندەسەگە تەتقىق قىلىش،

аналогический - قىياسى، نىسبى، ئوخ- شاشلى.

аналогичный - ئوخشاش، شۇنداق، شۇ تەرىقە.

аналогия - قىياس، چاقشدرش، ئوخشاش، نىسبەت، مۇشابهەت.

ананас - بىر نەۋع مېۋە (بو يىزلەردە بولمايدىر).

анапест - علم غەرىزدە ۋەزىن ئولچاۋلەردى- دەن بىرى.

анархизм - ئىنسانلارنىڭ بىدخت ۋەسەعادەتى ھاكىملەر مەم ئۇلەر تامانىدىن تۈزلىگەن نىزاملار بولماغانغا مۇمكىن دىپ ئويلاپ، مەركىگە كامىل حۈرك بىرىشنى تەعلىم ئىتەتۇرغان ئج- تىماعى بىر مەسلەك.

анархист - ئانارخىزم تەرەقدارى.

анархия - بىباشاغلىق، تەرتىمسىزلىك، رىھايە سىزلىك، حۈكەمدارسىزلىك.

анатом - جەرراج، علم تەشرىح مۇتەخەسسسى.

анатомировать, -рование - ئۈلۈك- لەرنىڭ ئىچىنى يارب قاراش.

анатомический театр - تەشرىح خانە،

анатомия - علم تەشرىح، ئادەم، دەريۋان ۋە ئۈلۈكلەرنىڭ قانداي ياراتىلىپ، ئىدزالارنىڭ بىر- بىرىگە قانداق ياپشقا ئىلقلارنى بىلدەرەتۇرغان علم.

анафродизм - مەيزلىك.

анахронизм - تەئرىخدە خەتالىق؛ زەمانغا قاراپ جۇدە ئىسكىرگەن نەرسە.

ангажемент - ئىلتىماس، دەۋەت.

ангажировать - ئىلتىماس قىلىش، دەۋەت قىلىش (مەسلەن: تياتردە ئويناماققا).

ангар - ھاۋا كىيەلەرى ساقلاندىرغان ئورن.

ангел - فەرىشتە، مەلەك.

ангидрид - سوسىز، قۇرق كىسلاتا.

ангина - تاماق، بوغاز ئاغرىغى.

английская болезнь - بالالاردا سۇ- يەك ئاغرىغى.

английская соль - ئىچ يۇمشاتاتۇرغان سۇرگى تۇز.

англоман - ئىنگىلىز مەدەنىيىتى سويگۈچى ئىنگىلىز دوستى.

англомания - ئىنگىلىز مەدەنىيىتى سېۋىش ۋە ئىنگىلىزلەرنى ياخشى كورش.

анданте - ۋەتەنلىكلەرنى ياخشى كورش.

аневризм - قان يوللارنىڭ يۈرەكنىڭ كىگەيشى.

анекдот - قىزق ۋەيا كۈلگى بىر ۋاقىدە توغ- رىسىدا قىسقاغا، ھاكايە، قىسسە، لىتەدە.

анекдотический - ھىكايەگە ئوخشاش، ئىشەنمەسلىك، قىزق، كۈلگى.

анемия - قان ئازلىق ئاغرىغى.

анемометр شامالنىڭ تۇرشىنى، قۇۋەتىنى ئۆلچەيدىرگەن ئالت.

анестезия - حسسىزلىك، تاغرىغانىنى بى - مەسلىك.

анилин تاش كۆمۈردەن چىقارغان بىۋاۋۇ.

анис مىس ۋە جەنۇبىي ئاۋرۇپادا ئۆسەتۈرغان بىر خىل گياھ، ئۇرۇغى دارو بولادۇر.

анкер چۈنتەك ساعدىتى ئۈچۈن تىلنغان ماشىنە.

анкета ئىجتىماعى بىر مەسىلە توغرىسىدا لازىم بولغان كىشىنىڭ فكىرى سۇرالىب شۇنىڭدا قاراب نەتىجە چىقارش.

аннексия بىر يېرىنى ئىككىچى بىر مەسلى - كەتكە قوشۇش.

аннулировать بىكار قىلىش، فەسح ئىنىش.

анод ئىلىكتىرىكنىڭ ئۈزىگە تارتادىغان قۇۋەتى، گالۋانىزىمدا كۆمۈر ۋە مىسدىن چىققان ئىلىكتىر قۇۋەتى.

аномалия خۇرقى نىزامغا تىجىكەرنىڭ، فەۋقەلجەدە ئىش.

аноним ئىزا قويماسدان، ياشىرن ئىسىم بىلەن يازغان مۇھەررىر ۋە خەت يازغۇچى، خەت مەقالە.

анонимный ياشىرن، ئىسىمىز، مەخفى ئىزا (مەسلىدەن) بىر مەقالە ئاستىغا ئۈز ئاتىنى قويماسدان «كۆرگۈچى» دىيىپ قوش.

анонс ئىچلان، تاماشا خانىلەر ئىچلانى، كىل - كۆسى كۈنلەردە بولادىغان تاماشا ئىچلانى.

анормальный تەبىئەتكە ۋە غۇسۇمى قاعدىگە خىلاف.

ансамбль بىر نەرسىنىڭ بۈتۈن ئەزالارنىڭ بىر بىرىگە مۇناسىب كىلىشكەن بولۇش (تەرتىب - لەرنىڭ مەدەنىسى ئۈندە تۈگەل ئويناشى).

антагонизм قارشىلىق، تىسكىرىلىك، مۇ - خالەفەت، دۈشمەنلىك.

антанта ئىتتىپاق، بىرلىك، بىرلەشكەن ئاۋرۇپا

антиарктический شامالنىڭ غەربىي شىمالىدا، فەرنسىيە، ئىتالىيا، جەنۇبىي.

Антарктическое море - قۇتب جە - نوبى دىڭىزى.

анти (سوزنىڭ ئەۋۋەلىگە قوشۇپ) كەپتە تۇرغان (سوز).

антирелигия مەسلىدەن: دىنىگە قارشى.

антик (قارا: антиква)

антиква يۇرۇنغى نەرسە، ئاسار غەتىقە.

антикварий يۇرۇنغى نەرسىلەرنى توپلا - غۇچى ۋە شۇلەر بىلەن سەۋدا قىلغۇچى.

антикритика تەنقىدغا قارشى تەنقىد.

антилогия تەنقىز (توغرى كىسلىمەسلىك).

антилопа كىيىك.

антимония سۈرمە تاشى.

антиномия قانۇندا تەنقىز (بىر - بىرىسىگە خىلاف، لىكىن مەدرىئىكىۋى غەقلىغا مۇۋافىق فكىر)

антипатичный خۇنۇك، سۈيىمىز.

антипатия مۇھەببەت ئىتىمەسلىك، ياخشى كۆرمەسلىك، نەفرەت.

антиподы بىرنىڭ بىر بىرىسىگە قارشى ئىككى نۇقتاسىدا تۇرغۇچىلار (فكىر، مەسلىك ۋە خە - لۇقتا بىر بىرىسىگە قارشى بولغان كىشىلەر).

антисанитарный سەلامەتلىككە، خىفنى سىچىدەتكە خىلاف.

антисемит يەھۇدىيلەرگە نەفرەت بىلەن قاراغۇچى، بەنى ئىسرائىل دۈشمەنى.

антисемитизм يەھۇدىيلەرگە قارشى تۇ - ش، ئۇلەرگە دۈشمەنلىك مەسلىكى (جازىدا پۇنئاق مەسلىكلەر بولمايدۇ).

антисептический چىزىش ۋە مەقروپىلەر - نىڭ خەرىكەتىنى بىتەرەتۈرغان دارو.

антитеза مەسىئەتلەرنى ياخشىراق ئاڭلاش ئۈچۈن بىر - بىرىگە خلاق بولسا مەم، نۇقتا مەنىيىلىرى بىلەن ئوخشاش بولغان ئىككى نەرسەنى بىر-بىرىگە قويۇپ قاراش (علم پەدىيە ئىستىلالار پەيدان).

антихрист دەججال، خرىستىيانلىق قارشۇچىسى.

античный بۇرۇنقى روما، يونان مەدەنىيەت ئىگە خاس، بۇرۇنقىغا ئوخشاش.

антология دىۋان، تۈرلى شاعرلەرنىڭ ئىككى ياخشى شىئەرلىرى يىغىلغان مەجموعە (پەدا - يەنى ئەدەبىيەت).

антонов огонь قانغا مىقروپ كىرىش بىلەن پەيدا بولغان ئاغرىق مەدەنەت.

антракт تەننەفەس، تياتر ۋە ئەدەبىيات كېچە لىرىيە ئىككى پەردە ئاراسىدا بولغان ۋاقىت.

антрацит تاش كۆمۈرنىڭ ياخشى نەۋىسى (تۈتۈنسىز ۋە ئاسىر بولۇپ سېتىپ ياندى).

антрепренер ئىش باشلاغۇچى، تياتر ۋە ئات ئويۇنى تۈتۈرگۈچى.

антреприза خۇسۇسىي تياتر ۋە ئات ئويۇنى تۇتىش.

антресоль بالا خانە.

антрикот قانغا ئۈستىدە كۈشتە ۋە شۇنىڭ ئىستەمىسى.

антропология ئىنساننىڭ تەبىئىيەت تەبىئىيەسى ۋە ۋەقەلەردىن بەھىس قىلدىغان علم (تەبىئىيەت پەنلىرى بىلەن ۋە ۋەقە ئىلمى).

антропоморфизм ياراتقۇچىغا ئادەم سېھنەلەرنى بېرىش.

антропофагия ئادەم كۈشتىنى يېشىش.

антропофобия خەلقنىڭ قانچىسۇنمۇ 'بالغۇز - ئىككى مەيلى قىلىش' غۇزلەت (كۈشەيى ئىزۇغا چىكىش).

анфилада توپتوغرى قىلىپ چۈزۈلگەن خانەلەر.

аншлаг دىۋالغا يازغان ئىچىلەر.

анютины-глазки پەندەشە گۈلنىڭ بىر نەۋىسى.

апартамент خوسۇسىي زىنەتلى بولمە.

апатический, -тичный دەردسىز، رۇخسىز، خەردەكتىز.

апатия دەردسىزلىك، ئىخلاسىزلىق، خەردەكتە - سىزلىك، رۇخسىزلىك.

апаш فرانسوزچا: سوقباي.

апеллировать جەننەتنىڭ باشقا قارا - لىشىنى سوراپ، يوقايراق مەھكەمگە خەرز - شىكايەت قىلىش.

апелляция يەر ئىشنى پەستەگى مەھكەمە - نىڭ خۇكىگە رازى بولماسدان يوقايرى مە - كەمە نىڭ قاراماغىغا ئۆتكۈزۈش.

апельсин ئىكەلىسىون.

аплодировать يەر نەرسەنىڭ مەقبۇل بولغانلىقىنى بىلدۈرمەك ئۈچۈن چېپەك ۋە قەر - سەك ئۇرۇش، ئالغۇلاش.

аплодисменты چېپەك، قەرسەك.

апломб سۆزدە مەم ئىشە ئۈز - ئۈزىگە ئىشە - نىش (ئىجتىمائىي بىنەقس).

апогей يەرە خالەتنىڭ ئىككى يوقايرى دەردە - سى (ئاينىڭ يېرىدىن ئىككى يىراق نۇقتەسى).

апокриф ئەسلى شۇبەلى بولغان، غۇلما تامانىدىن قەبۇل قىلىنمىگەن دىن كىتابى.

Аполлон ئىسكى يونانلىقلاردا شەرىپەت ۋە موسىقە ئىلاھى.

аполог قىسقاغا مەجازلى قىسە.

апология رەد دەيدى، جەۋاب ۋە مۇداپىئە.

апоплексия نىيەتكە قان تولۇش بىلەن ئە - لەج بولۇش.

апоплектический удар نىيەتكە قان تولۇش بىلەن موش كىتىش.

апостол خەۋارى (ئىسكى شاگردى).

апостольство رەسۇللىك، رسالەت.

апостроф خەزىف ئىشارەتى (ئۇسۇخە سىنە - بر عدلامەت).

апофеоз خەندە. ئوبىن ئارقىسىدىن كۆرسە - تىلەتۈرۈش تەبىئىيەت مەنزەرە.

аппарат مۇرەككەب ئالەتلەر، قۇرال، ئەسباب، ماشىنا (بىر خەندە بولغان كۆپ ئەزالەر - نىڭ مەمىسى).

аппетит ئىشتەھا، يىگۈسى كىلىش.

аппетитный ئىشتەھانى كىلىتۈرۈش، تاماق - نى مەنەرتۈرۈش.

априорный خەل بىلەنكىنە بىلگەن.

апрель сәдүр ئايى (میلادىنىڭ 4-ئىچى ئايى)
 аптека دارو خانە، ئۇچرا خانە.
 — аптекарский магазин — تاپارلانغان دارولەر،
 تىببى، كىمياۋى ھەم زىنەت نەسابىلەرى ساتىلا-
 درغان دوكان.
 аптекарь دارو خانىچى، دارو سانخوچى،
 دارو خانەدە خىزمەت قىلغۇچى.
 ар $\frac{1}{109}$ بەيئەلىمىلەل يىر ئولچاۋى، دىسەئىنەنىڭ
 ھىسسە سىگە بەزايەر.
 араб, аравитянин غەرب، غەربىس -
 تانلى.
 арабеска بىرەر نەرسە ئۇستىگە ئىگىگەن ئىگە
 ۋەباشقا نەرسىلەر سالغان گۈل نەقىش.
 арабские цифры 1، 2، 3، 4، 5،
 6، 7، 8، 9، 0 نۇسخە سىدەگى رەقىلەر.
 арава (قارا: орава)
 арап عدۋام ئاراسىدا ھەيدىشلەرنىڭ ئىسمى،
 سۈرئەتلى، زەنجى، غەرب.
 арапник ئاۋچىلارغا مەخسوس ئۆزۈن خىچەن.
 араукария جەنۇبىي ئافرىقا دا ئۆسەدر -
 گەن بىر نەۋەخ دەردەخت، ئۆيدە ئۆسەدىرەنغانى
 ھەم بۇلادور.
 арбитр ھەككەم، ۋاسىتەچىلىق قىلغۇچى.
 арбитраж ھەككەملەر ھۆكۈمى (بىكىسىل ھەم
 باھالى قاغازلارنىڭ ئورنىغا قاراب ھەققى
 ئۆزگەرتىشى).
 арбуз نارۋز.
 аргамак ئارغوماق، چاپانخىجات.
 арго (قارا: жаргон)
 аргумент ئەساس، دەلىل.
 аргументация سەبەب، ھۆججەت، بىر
 مەسىلەنىڭ ھامىدسىگە كېلىتىلەتۇرغان دەلىللەر.
 арена ئات ئوينىغان سىدە باتتى ئويناتماق
 ئۇچۇن گۈرەك قىلىپ قويغان جاي، مەيدان.
 аренда ئىجارە، ئىجارە ھەققى.
 арендатор ئىجارەگە ئالغۇچى، مۇستەئىجر.
 арендный договор ئىجارە مۇعاھدەسى.
 арендовать ئىجارەگە ئالاش.
 ареометрия سۇيۇق نەرسەلەرنىڭ ئاغىر -
 لقلارنى كۆرسەتەتۇرغان ئالەم.

арест دەپس، تەۋقىف (قەرزدار كىشىنىڭ مۇل-
 كىنى قولغا ئالاش، ساتىرماي قويىش).
 арестант تۇتقۇن، مەخسوس، قامالغان.
 арестантская ھەپس خانە، ئاۋاق.
 арестный дом مىرشەپ خانە قاماق خانە
 قاماق، ھەپسكە ئالماق.
 аристократ ھالى سىغىدىكى كىشى، زادىكان،
 ئاق سۈيەك.
 аристократизм كىبارلىق، دەخەزەللىق،
 ئاق سۈيەك كىلىك قىلغان سىغىنىڭ ئوزلەرگە
 مەخسوس غادەتلەرى غەلقچىلىق، مەسەدە-
 لەرگە قارشى يولغان مەسەلەك.
 аристократия ئىھىكى ۋاقتا ئانا-بايا -
 لارىدان مىراس بولپ كىلگەن ئىنئىپازلەر بىلەن
 قايдалانا تۇرغان كىبار، ئاق سۈيەك سىنى
 аристон سەنئور (قوتىسى).
 арифметик ھىساب مۇھەللىمى، رىيازى.
 арифметика علم ھىساب.
 ариец ئارىيانى.
 ария ئاپىرانىڭ بىر داۋش بەلەنگىنە ۋەپتە تۇرغان
 كىچىكەنە بولدىكى.
 арка مېيان ساراي، گۈمبەزلى قىلىپ ياسالغان
 ئاچق ئارلىق.
 аркада قاتار تىزىلگەن گۈمبەزلەر، مېيان ساراي.
 аркан ئارقان.
 арктический شامالى، قۇتتى شامالى
 تامانىداغى يىرلەرگە دائىر.
 Арлекин مەسخەرە باز، بىر خىل كۆلگى لى
 ئوينىنى كىناپە ۋە ئىشارە بىلەن ئوينىغۇچى، مەخ-
 ئالى كۆلەرگۈچى.
 арматура ئوراش كېمەلەرگە مەخسوس
 ئەساب-قۇراللارنىڭ جەمئى (ئوراش قۇرال -
 لارىدان بېخىپ قىلىنغان زىنەت).
 армеец ئەفەر، غەسكەرلەككە خىزمەت قىلغۇچى.
 — красноармеец قىزىل غەسكەر.
 армия ئوردو، غەسكەر، مەملىكەتنىڭ قۇرۇقلق
 ۋە سۇداغى بارلىق غەسكەرى قۇۋەتى، غەسكەرنىڭ
 ئايرىم بىر سەر غەسكەر قول ئاستىداغى قىسى.
 армуд ئالمۇرت.
 армяк چەكەن.
 армянин ئارمەنى.

арнаутка بوغداينىڭ نەۋىسى.
 аромат خوشبوى،
 ароматичный, -тический خوشبوى ئۇچۇرى نەرسە.
 арпеджио سىكىن-سىكىن، تەدرىجى سۈرەتتە - دە ئىجرا قىلىنغان.
 арриергард (قارا: арьергард)
 арсенал سەلاھخانە، تەرسانە، غەسكەرگە ۋە ئۇرۇشقا دائىر نەرسىلەرنى ساقلاماق ياكى تاپيارلاماق ئۈچۈن مەخسۇس بنا.
 артачиться قارشىلىق، سەركەشلىك ۋە غەنا قىلىش.
 артезианский колодезь يېزىنىڭ ئاستىغا چۆكۈر قېلىپ پەرمە بىلەن كۆلەنگەن قۇدۇق. ئارتىزىيان قۇدۇغى.
 артель بىرلەشپ ئىشلەمەك ئۈچۈن تۈزۈلگەن ئىتتىپاق، جورە.
 артельщик ئىتتىپاق باشلىغى، ئىتتىپاق ئەمەلسى.
 артериальный تەبىئىي ئامرىداغى-تېپىپ تۇراتۇرغان ئامرداغى.
 — артериальная кровь تېپە تۇرغان ئامرداغى قان.
 артерия تېپەتۇرغان ئامىر يۈرەكتەن چىقىپ، قاننى يۇنۇن تەنەگە تارقىتىدىغان قان يوللىرى، مۇھىم يول، شەمەرنىڭ قايناب تۇرغان سىير قاتناۋ كۈچىسى.
 артикул غەسكەرى دەستۇرىيەتلىك، قانۇننىڭ بەندىسى، ماددەسى.
 артикуляция سۆزنىڭ ھەر بىر داۋۇشىنى ئايرىۋېتىش. دانادار قىلىپ سۆزلەش.
 артиллерист توپچى، توپچىلىقتا خىزمەت ايتكۈچى غەسكەر.
 артиллерийский توپچى غەسكەرلەرگە مەخسۇس.
 артиллерия توپلارنىڭ جەمئىيىتى؛ توپ ۋە زەمبەرەك ئاتىشىنى ئورگەتتۈرۈلگەن قۇدۇق، توپچى غەسكەر.
 артист سەنئەتچى نەپىسە ئەھلى (مەسەلەن: موسىقىچى، رەسسام، تياتر артист) اوپنىچىسى، اوستا، ماھر، بۇرۇر ئىشە مەھارەتكە يېتىشكەن كىشى.
 артистический اوپنىچىلەرچە، ماھىرانە،

ياخشى سۈرەتتە اوپنماق.
 артистка تياتردە اوپنماقچى خاتۇن.
 артишок بىر نەۋىچە ئۆسۈملۈك، نەبات.
 арфа موسىقىە ئال-تى-چەنگ (42 قىلى مىوسىقىە ئەسبابى).
 арфист چەنگ چالغۇچى.
 архаизм ئەتىھالىدىن چىققان ايسىكى سۆزلەر ئارالاشدۇرپ سۆزلەش، سەنئەتچى نەپىسەدە بۇرۇنغىغا تەقلىدكەر.
 архаический اىستېھالىدىن چىققان سۆزلەر، اۇنۇتۇلغان.
 архалук قەسقا كەمبۇل.
 архангел جەبرائىل.
 археогрaфия ايسىكى يازۇلار ھەقىقەتچىلىكىنى، ئىلم، ئىسكى يازۇلار نەشرىياتى.
 археолог ئاسار غەتىقە شۇناس.
 археологический ئاسار غەتىقەگە مەخسۇس، ئاسار غەتىقەگە دائىر.
 археология ئاسار غەتىقە تەتقىقىدىن بەخىمى ايتە تۇرغان فەن.
 архи سۆزنىڭ باشلىغى قۇبۇلاتۇرغان قوشمىچا بولۇپ اياڭ اياڭ يوقارى دەردەجە، باشلىق مەنئەسىنى بېرەدۇر.
 архив ايسىكى يازۇ، ئىشلەر، خوججەتلەر ساقلىنىۋاتۇرغان اورن، دەفتەرخانە.
 архиварий, -риус ايسىكى دەفتەر ۋە ۋە خوججەتلەرنى ساقلاغۇچى، ئىدارە قىلغۇچى.
 архимандрит ايرىكلىر ماناستىرىنىڭ باش مودىرى.
 архипастырЬ يوپلەر باشلىغى.
 архипелаг بەھىر سەفېدىنىڭ يونانىستان بىلەن كىچىك ئاسيا اورتاسىداغى جىسسىلى، ئانالار دېڭىزى.
 архитектор مېھنەتكار غەسكەر، اوى پلانلارنى قىلغۇچى.
 архитектура اويلەر، بنالار سالماق علمى - سەنئەتچى، اويلەرنىڭ تەزى مېھنەتچىسى.
 аршин كەز.
 аршинник گەزەلب مال ساتقۇچى.
 арық ئارىغ.
 арьергард غەسكەرنىڭ ئارقىداغى قىسمى.
 асептический بۇتخانىگە قارشى.
 ассессор 8نچى دەردەجە چىن - مەرتەبە.

асиметрия - ايکكى فرقه نىڭ بىر-بىرىگە اوخ - شاماسلىقى.

аскет - زامەن، رامەب.

аскетизм - تەسەۋۋۇف، ايشانلىق.

аскетика - علم فىقەھنىڭ ايشانلىق مەسئەلە - لەلەرىنى سۆزلىتىش بىلەن بايى.

аспид - تاش تاقتا قىلاتورغان بىر خىل تاش. -
حېلەگەر يامان كىشى، زەھەرلى يىلان.

аспидная доска - بالالار خەت يازىپ -
يۇراتورغان تاش تاقتا.

ассамблея - 1-نەچسى پېتىر نىڭ تاماشا -
كېچەسى.

ассенизатор - شەھەرنىڭ ايفلاسلىقلىرىنى -
تاشىپ كېتىپ، تازىلاپ تۇرغۇچى.

ассенизация - پاكلاش، تازىلاش، ايفلاسلىق -
لارنى توكوش.

ассигнация - روسىيەدەگى ايسكى قاغاز پوللار -
(قاغاز پول باشلاپ 1769-نەچسى يىلدىن چىقارغان).

ассигновать - پول تەعيين قىلىش بىلگىلىش

ассигновка - خەزىنەدەن پول ئالاش ئۈچۈن -
بېرىلگن قاغاز.

ассимилировать - اوخشاش، كۈنىكىرىش، -
يەدرايدىلەش، (تاش سىگىش).

ассимиляция - اوخشاش كۈنىكىش، بىر -
خەلقنىڭ اېكىنچى خەلققا ئارالاشىپ كېتىشى؛
يېلىگن ئاشنىڭ قانغا، كۈشتە ئېلىنىشى.

ассистент - شامەن، موخاۋىن، ياردەمچى.

ассортимент - دوكاندە بىر خىل مالنىڭ تورلى -
نەۋىدەگى، تورلەرنى تەرتىپكە سالش.

ассоциация - اتتىفات، بىر سوز ياكى -
فكر ئېسىگە توشش بىلەن اېكىنچى سوز ۋە
فكرلەرنىڭ خاتىرىغا كېلىشى).

астма - يۇرەك ئاغرىشى، نەفەس يېتىش ۋە -
كۈكرەك قىشىش.

астра - بىر نەۋىع گۈل،

астро - ايکكى سوزدەن مۇرەككەپ سوزلەردە -
«يولۇز»، «نور-زىيا بېرىگۈچى» مەغلابلارنى
ئانگلاتار.

астролог - مۇندەججەم، علم نۇجۇم عالمى.

астрологический - علم نۇجۇمنىڭ دائىر.

астрология - علم نۇجۇم (علم مەدىيەتنىڭ -
ئەۋۋەلكى ھالىتى)، يۇلدەزلەرگە قاراپ
كېلىگۈسىدەن خەبەر بېرىش علمى.

астролябия - استىرلاب، قۇياش ۋە يۇلدەز -
لەرنىڭ يىراقلىقىنى، كېيىنكى ۋاقىتلاردا بىر
اولچەۋگەندە استحصال قىلىناتورغان قورال.

астроном - علم مەدىيەت عالمى، يۇلدەزلەر -
قاراغۇچى.

астрономия - علم مەدىيەت (علم نۇجۇم -
يىلدىن ئارالاشدۇرلماستۇن).

асфальт - قارا موم.

асфиксия - مۈۋەللەيدىلەشمۈزە ئازلىغىدان ياكى -
كۈمر سىنگەرى نەرسەنىڭ ئىسمى تىگىپ بوغۇلش.

атавизм - ھەدىۋان ۋە ئاداملارنىڭ اوزاق بابا -
لارىغا اوخشاپ توغۇلىشى.

атайка - شىمال دېڭىزلەردەگى ياۋايى ئۆزدەك،
атака - اورشەدە موخاسىرە، اوراپ ئالاش، مەرجوم،
ھەمىلە.

атаковать - موخاسىرە قىلىش، اوراپ ئالاش؛
مەرجوم اېتىش.

атаман - باش، غەسكەر باشلىغى.

атеизм - دەھىرىلىك، خۇدانى يوق دېيىش مەسئەلىگى.

атеист - دەھىرى، خۇداسى يوق.

атлас - خەرىتەلەر مەجمۇئەسى، فەننى -
مەجمۇئە.

атлет - يەھادىر، پالۋان، سەلامەت ۋە بوغان -
گەۋدەلى كىشى، كۆرەشچى.

атлетика - كۆرەشش اوسولى.

атлетический - كۆرەشش اوسولىگە
مەخسۇس، بەدەننىڭ سەلامەتلىگىگە ۋە كەتتە -
لىكىگە دائىر.

атмосфера - ھەۋانى نەسىسى، جەۋۋى ھەۋا،
يېرنىڭ ئەتراپىنى ئوراپ ئالغان ھەۋا دائىرە، موخىت.
جەۋمەدرى فەرن، زەررە، فەندە: الجزء -
الزى لايتجزى.

атрибут - بىر نەرسەنىڭ جۈدە موھم ۋە
كېرەكلى قىسمى ۋە سەۋەبى.

атрофия - ئاز ئاۋقات يېشى ياكى ئىشلەمگەندە -
لك سەبەبلى ئەغزالارنىڭ زەھىرلەنىشى ۋە
قورۇشى.

атташе - خارىجىيە ئىشلەردەن مەغلومات ئال -
ماق اوچۇن چىت مەملىكەتكە ايلچى قىلىپ
يولبارغان مەسۇر.

аттестат - خىزمەت، ئەخلاق ياكى اوقش
توغرىسىدا بېرىلگن شەھادەتنامە.

аттестация - يوقارىدا ئەيتىلگن نەرسىلەر
ھەقىقەتە شەھادەتنامە بېرىش.

аудитория - يوقارى مەكتەپلەرنىڭ دەرەسханە -
سى، دەرس ۋەيا لېكسىيەلەرنى ايشىتىدىغان
اۋى، عدۋام تياترى.

аудиенция - پادشاه ۋە تولوغ كىشىلەرنىڭ
چىت كىشىلەرنى رەسمى سورەتدە قەبول ايتىشى.

аукать - «ئاۋۇ» دىيىپ، اېستىش.

аукцион - خەلق ئالدىدا «بىم ئاشدى» دىيىپ
بىر نەرسەنى ساتىش.

аускультация - يۈرەكنى تەكشۈپ ئاغ -
رقتى بلىش.

афазия - بېموش بولش، ئارقاسىدا تىلدەن
قالش.

афера - ئالداماق، بىرۋىتى «توشىرش» نەسدى
بىلەن قىلىنغان اش.

оферист - ئالداقچى، اشى - كۈشى خىلە
ۋە ئالداش بولغان كىشى، قۇربىگەر.

афиша - ايعلام نامە، ايعلان قاغازى.

афишировать - ايعلان واسىتىسى بىلەن بىر
نەرسەنى باقتاپ ئاش ايتىش.

афоризм - قىسقاغا كەچكىنە جۈملە، بەغزى
ۋەقت بىر - ائىككى سوز بىلەن تەغىبىرايتلىگەن بىر نەرسە،
مەسلەك، مەقال، زەرب مەسلەل، قەزىدە.

афродизия - نەمەيەتسىز شەمەزەنپەرەستەك.

афродита - ايسكى يونانلاردا عشق ۋە گۈ -
زەللىك ايلامى.

аффект - قورقش، تەچچىچ، غەزەب ۋە شادلا -
نش سىنگىرى قوۋەتلى مەم تۈپۈقسۈزدەن بولغان
ۋاقەدەنىڭ تەئسىرى، مەيدىجان.

ахать, ахнуть - غەجبىگە قالش، خەيران بولش،
«ئام» دىيىپ تەچقۇش.

ахиллесова пята - مۇخالق ناماننىڭ
يېتىشەنكەن يېزى.

ахинея - مەقسەتتە، مەغنىسىز، بوش سوز.

ахти - كەتتىڭ (كەتتىڭ! بىلەنى قالبىدىن).
ئاھا!

ацетилен - كاربىت ئاشىدان چىقارغان
سەسىغىز گاز.

аэро - ائىككى سوزدەن سۈرەككەب سوزلەردە،
«مەۋا»، «مەۋادا يوراتورغان»، «مەۋاغا مەم» -
سوس، «مەۋادا يۇرش - يۇرشكە دائىر» مەغنىدە -
نەرسى بېرەدەر.

аэрография - مەۋاننىڭ خاسىيەتلەرنى تەغنىش
علمى.

аэродром - مەۋا كىمەلەرى اۋچىب كېتەتورغان
تىكىس جاي، ئاچق مەيدان.

аэролит - ئاسماندان تۈشەتورغان ئاش پار -
چالەرى، خەجەرسەماۋى.

аэрометр - مەۋا ۋە گازلەرنىڭ قۇبۇقلارنى
اۈلچەيتۈرغان ئەسباب.

аэронавтика - مەۋادا اۋچىب يۇرش علمى.

аэронавт - مەۋادا اۋچىب يۈرگۈچى كىشى.

аэроплан - قاناتلى مەۋا كىمەسى.

аэросани - ئاتىز يورادىغان سۈدۈرەندە
نەرمۈە چەندە.

аэростатика - گاز ۋە بۇغۇلەرنىڭ ئاغزىقلارى
خەقىداغى قىن.

аэростат - ئىچىكە بوغ - گاز تولدىرغان كەتتە
بوقەك اۋچىچ. مەۋا شارى.

воздушный шар - يوملاق ئۇچۇچ:
(дирижабль) (اۈزۈنچا قراغى)

аэрофон - ئىسان داۋۋوشىنى اۈزاق بېرگە يېت -
ئىشدىرەتورغان مەخسوس ئەسباب.

аэрофор - مەۋادان پەست، يېر باكى سوزۇ
ئاستىدا مەۋا اېستەب تورماق اۋچون اشلەتتەتور -
غان ئەسباب.

афина - نەدىكى يونانلاردا خەكىللىك ۋە مە -
زەلەر ايلامى. (ئشۇ ئىسىمدە بىر شەمەز مەم بار)

Б

6
 اوروس تىلىدە باسىدا اپككچى ھەرىفى
 ба ай! (تەدەججوب ەلامەتى) ئىدە خالاس!!
 баба خانىن، قىشلاق خانىنى، يۈرەكسىز، خانىن
 چەلىش، ئالچىن توقماق - بەگىغ.
 баба - яга جادوگەر كەبىر، بالماۋز كەبىر.
 бабайка دەريادا يورگۈلەتۈرغان ساللارنىڭ
 كۆرەگى، (بالالارنى قورقتىماق) ۈچۈن «ئالابوچى»
 دېگەندەك اوندە مەم ئەيتىلدى.
 бабашка باسىماخاندىن ھەرىف تىرگەندە خەتى
 يوق بوش جايلارنى تولدۇرماق ئۈچۈن قويلاندىغان
 بىر نىچە سوربەدىلى ماتىريال، يالاق مۇنچاغى.
 бабенка ياش خانىن، جانلىق ۋە اوتۇر خانىن،
 ياش كىلن.
 бабизм بابىلىق مەزھەبى (ايزاندا اورتا ەمىر -
 لەردە ۋوجۇدكە كىلگەن بىر مەزھەب).
 бабист بابى، بابى مەزھەبىدىكى كىشى.
 бабий خانىن - قىزغا مەخسوس، خانىنلارنىكى.
 бабка ماما، بالا توغۇرە تورغان خانىن، غەزەم.
 бабничать خانىنلەردەك اش قىلىش،
 خانىن چەلىشىلەش؛ مامالك قىلىش، اوف - كوف
 دەم سالش بىلەن شوغۇللەش، خانىن - قىزغا
 ئاۋارە بولش.
 бабочка كۈپەلەك.
 бабуся (قارا: бабушка)
 бабушка بۇۋ (بېبى)
 бабье خانىن - قىز (ھەقارەت بىلەن ئەيتىلدى)
 خانىن - ماتىن.
 багаж يۈك، يول كىرەكلەرى.
 багет سورەتلەرگە رامكەلەر قىلماق ئۈچۈن تاييار -
 لانغان چىرايلى ناختا تەسەلەرى.
 багор چەنگەك، اۋزۈن قارماق.
 багрить قارماق بىلەن بىر نەرسە تۇتىش.

багрить, багрянить جەگەرەنگە بوياغ
 بىلەن قۇرۇتۇپ بوياش.
 багровый جەگەرەنگە، قىزىل.
 багроветь قۇرۇش، قۇرۇتۇپ كىتىش.
 багряница قىزىل كىيىم، جەگەرەنگە ايف.
 багряный قارا قوچقۇر قىزىل.
 бадейка قۇدۇق باقىرنىڭ كىچىكىنىسى.
 бадься قۇدۇق باقىرى.
 бадьян بادىيان، سىيەمدانە.
 база تەسەس، نىگىز، اورش باشلاش ئۈچۈن
 اۋغۇغاي جاي، كىيىپادا، كىيىلانا ئارالاشدىرلغاندىن
 كىيىن تۈزگە ئەيلەندۈرۈلگەن ماددە.
 базальт قارا رەنگلى شېشىدەك اوخشاش تاش.
 базанить شاۋقۇن سالش، غەۋغۇغا چىقارش.
 базар بازار.
 базилика جامىغ، ايسكى ۋاقتدا غۇمۇمى
 مەجلىسلەرگە مەخسوس قىلىنغان ەمارەت.
 базилик رەيحان، زەنگار كۈلەكتۈرۈلگەن كۈل.
 базис تەسەس، نىگىز، تۈپ، اورش باشلاماق
 اۈچۈن ئوڭغاي اورن.
 байбак ئاغىر تەبىئەتلى، دەردسىز، بى غەم،
 يالقاۋ كىشى.
 байдак كەتتەلكە اورتاچا يۈك كىيەسى.
 байдарка سىبىرىيا خەلقىنىڭ تىرى بىلەن
 سىپىلەگەن كىيەلەرى.
 байка قالىن، يودىشاق، جۈنلى گەزەلمە (ماۋوت)
 байронизм ئەنگلىيە شاعىرلەردىن بايرۈن
 مەزھەبى - سەبەبسىز سقىلىش.
 байховый чай ئارزان چاي.
 бакалавр فەرنەسىيە ۋە ايتالىيە دا - اورنامەك -
 تەب بىزگەن كىشى.

бакалейщик باقتال.
бакалея باقتاللىق، يىيىب، كچەت تورغان نەرسە.
бакан مەنارە، دەرەيلاردا ساياز بېرەرنى كۆر- سەتمەك اوچون قويلادىرغان علامەت.
бакенбарда جەككە ساقال.
бакен (قارا: **бакан**)
баклага شىشە شەكلىدەكى ياغاچ ايدىش.
баклажан پانتجان.
баклуша موسىقەچىلەر اشلەتە تورغان مىس لەگەندە.
бактериология باكتېرىيە علمى.
бактерия مېقروب، كۆزكە كۆرەنمەيدىنورغان مەيدە قۇرۇق.
бакча (قارا: **баштан**)
бакшиш بەخشىش، چاي بولى، مەدەيدە.
бак كەتتە چيلەك، دېڭىز كېمەلەرىنىڭ ئالدىنكى تەرەفى.
балаболка جەلا - جەنكەر، شالدىرايدىرغان.
балаганить مەزاج سوزلەش، كىشىلەرنى كۆلدۈرۈش، بار - يوق سوزلەرنى سوزلەش.
балаганный ئارزان، ئاددىي، سەيدە.
балаганщик چادر خيال تۈتكۈچى.
балаган سەودا قىلماق ياكى بىر نەرسە ساتماق ئۈچۈن رەقەتتە تاختا ۋە باردان اوزاب قىلىنغان چاي.
балагурить (балаганить) (قارا: **балаганить**)
балагур مەزاجچى، سۆز بىلەن كۆلدۈرگۈچى، شوخ، مۇسەسس.
балакатькалякать سوزلەش، تۈتۈرۈش، كۆلدۈرگۈچى، نەدىم.
балакирь سۈرنەي، ئۈچ بۇرچەكلى ۋە ئۈچ ئارلى موسىقە ئۇسۇبى.
баламачный оркестр يوقازىداغى خىلداغى موسىقەلەر تۈدەسى، ئۇچۇرغۇلەندۈرۈش، تەشۋىشكە توشۇش، تۈلۈقۇنلاندىرۈش، بولغاشت.
баламут ۋەسۋەسە قىلادىرغان، قۇرتتە تورغان كىشى، ۋەسۋەسەچى، غىيەتچى، (دېڭىزنىڭ مەيدە

بالىغى)، قارىدا ئۈسكەن اورۇغ،
баланда بوماچ.
баландаться تىك يۈرۈش، سۇدرەلەش
балансировать تىكىسلىكى ساقلاش، ئارقان ئۈستىدە ھېچ بىر تامغا ئاۋماي، قىيىشايماي توغرى تورۇش.
балансер مىم ۋە ئارقان ئۈستىدە ئويىناغۇچى.
балансир ئولچەدۇ ئۇسۇبى، ساعەتنىڭ رەققەسى، دارىيازنىڭ لىنگىرى.
баланс موۋازىنە، بىرلەپلەك، سەۋدا دەققىرىدە گىرم - چەم نىڭ بىرلەپەر بولۇشى.
балахон كىيىم (چاپان، كىيىم كۆيىنەك)
балбес يۇغان، تەرىپسىز كىشى.
болда چۈيەن باشى، سۈيىل، چوقماق، گەرەك، تېنتەك كىشى.
балдахин چىملىق.
балерина ئۆيىن ئاقىشاملاردا ئويىناغۇچى خانىم.
балетмейстер ئۆيىن ئاقىشامىنى ايدارە ايتكۈچى.
блет سوزسىز خەدەكلەردەن ۋە رەققەتتەن غىيارەت بىر تاماشا.
балистика توپ تاش ۋە تۈزۈش توغرى - سىداغى فن.
балка ئۈيۈم - چوقۇر، تۈسەن ياغاچى،
балкон ايككىچى قازات غىيارەتلەردە ئالدىنغا ئۇسۇردىر چىقارلغان راۋاق.
баллада ھەۋەقەلخاددە ۋاقىدە توغرىسىدا نەزم بىلەن يازۇلغان كىچىك نەرسە.
балласт ھەۋاشارى ۋە باشقا شۇنىڭدەك نەرسەلەردە سالماغلىق بىرماق ئۈچۈن ئارتىلدىرغان يۈك، كىرەكسىز يۈك، پاسەكلى.
баллон ھەۋاشارى؛ بۇففەك.
баллотировать بىر ھۆنى سايلاش ۋە سايلاماسلىق توغرىسىدا داۋۇش بېرىش.
баллотироваться سايلاش ئۈچۈن داۋۇشقا قويۇش.
баллотировка ئاق ساققا ۋە قارا ساققا بىلەن ياكى باشقاچا يول بىلەن سايلاۋغا داۋۇش بېرىش.

балл - سايلاۋ ساققاسى؛ شاگردنىڭ ئوقۇش ھەم ئىخلاق دەرىجىلىرى - отметка
 بەرەر نەزىرى - بەرەر نەزىرى
 سەنىڭ (مەدەنىيەت) باشماق ۋەزىزىلەرنىڭ (دەرىجىسىنى) بەلگىلەش ئۈچۈن

баловатъ - ئېرىكەتلىك بۇرۇش، بالانى ئەھمىيەت قىلىپ قويۇش

баловатъся - ئېرىكەلەش، ئازىنەش

баловень - ئازلى، ئېرىكە، شوخ ئېرىكە يالا

баловник - ئېرىكە يالا، بەختلى كىشى، ئىشى - ئوڭلانغان ئادەم

баловень судьбы - ئوڭلانغان ئادەم، ئازلى، ئېرىكە قىز بالا

баловница - ئازلى، ئېرىكە، مايرىكەك

баловство - رەقس كىچىسى، زىيەت، بەزىپ

бал - ئورۇنغان ۋە قاقلانغان قۇل بالىنىڭ ئارقا كۆشى

балык - خاتىلەرنىڭ 30 يىلدىن 40 ياش ئارىسىداغى ۋاقىتلارنى خاتا كۆلى

бользаковский возраст - دارۇلەرنىڭ ياردىمى بىلەن ئۆلۈكلەرنى چۈشەندۈرۈش ساقلاش

бальзамин - بەلەسەن، گىلاملاردىن چىققان خۇش ئىسلى دارۇ

бальзамировать, вание - سوۋ بىلەن دەۋالاش ئۇسۇلى

бальзам - رەقس كىچىسىگە مەخسوس - بىلەن ئېرىكەش

бальнеотерапия - چۈشەندۈرۈش ئۇسۇلى

бальнеотерапия - سوۋ بىلەن دەۋالاش ئۇسۇلى

бальный - رەقس كىچىسىگە مەخسوس - چۈشەندۈرۈش ئۇسۇلى

бальюстрада - چۈشەندۈرۈش ئۇسۇلى

бальюстрада - چۈشەندۈرۈش ئۇسۇلى

бальюстрада - چۈشەندۈرۈش ئۇسۇلى

бальюстрада - چۈشەندۈرۈش ئۇسۇلى

бальюстрада - چۈشەندۈرۈش ئۇسۇلى

бальюстрада - چۈشەندۈرۈش ئۇسۇلى

бальюстрада - چۈشەندۈرۈش ئۇسۇلى

бальюстрада - چۈشەندۈرۈش ئۇسۇلى

бальюстрада - چۈشەندۈرۈش ئۇسۇلى

бальюстрада - چۈشەندۈرۈش ئۇسۇلى

банальный - ئېسىز، ئەنئەنىۋىي، ئادەتتە بىنا قىلىنغان

банан - ھىندىستان يانغاغى

банда - غۇرق، چىتە، قازاقچىلار كورومى

бандажистъ - ئاقتا كىچ ياساغۇچى

бандаж - ئاغرىق سىدىقلىرى بىر نەزىرى ئورۇندە، توتىپ تۇرماق

бандероль - ئوڭلانغان باغلانغان ئاقتا كىچ، بىر مالىنىڭ سالىقى تۆلەنكەنلىكىگە

бандероль - مالىنىڭ سالىقى تۆلەنكەنلىكىگە بايىشلارلارغا قاغان، مەلۇمات ئۈچۈن مال ئۆستىگە بايىشلارلارغا قاغان، چىنكە يوبارلارغا كەزىدە، چورناللارنى ئورۇندىغان قاغان

бандит - قازاقچى، ئالاغرىچىلارنىڭ ئەزاسى

бандура - مالا روسسىيەدە دوتارغا ئوخشاش ئازلى موسىقى ئەسلىپى

банка - شىشە ايدىش، كۆۋچە، قان ئالتۇرغان قارتىق

банка - شىشە ايدىش، كۆۋچە، قان ئالتۇرغان قارتىق

банка - شىشە ايدىش، كۆۋچە، قان ئالتۇرغان قارتىق

банкет - يىغىلىش، بەرەر ۋاقىتتە ياكى مەشھۇر يىغىلىش

банкет - يىغىلىش، بەرەر ۋاقىتتە ياكى مەشھۇر يىغىلىش

банкет - يىغىلىش، بەرەر ۋاقىتتە ياكى مەشھۇر يىغىلىش

банкет - يىغىلىش، بەرەر ۋاقىتتە ياكى مەشھۇر يىغىلىش

банкет - يىغىلىش، بەرەر ۋاقىتتە ياكى مەشھۇر يىغىلىش

банкет - يىغىلىش، بەرەر ۋاقىتتە ياكى مەشھۇر يىغىلىش

банкет - يىغىلىش، بەرەر ۋاقىتتە ياكى مەشھۇر يىغىلىش

банкет - يىغىلىش، بەرەر ۋاقىتتە ياكى مەشھۇر يىغىلىش

банкет - يىغىلىش، بەرەر ۋاقىتتە ياكى مەشھۇر يىغىلىش

банкет - يىغىلىش، بەرەر ۋاقىتتە ياكى مەشھۇر يىغىلىش

банкет - يىغىلىش، بەرەر ۋاقىتتە ياكى مەشھۇر يىغىلىش

банкет - يىغىلىش، بەرەر ۋاقىتتە ياكى مەشھۇر يىغىلىش

банкет - يىغىلىش، بەرەر ۋاقىتتە ياكى مەشھۇر يىغىلىش

банкет - يىغىلىش، بەرەر ۋاقىتتە ياكى مەشھۇر يىغىلىش

банкет - يىغىلىش، بەرەر ۋاقىتتە ياكى مەشھۇر يىغىلىش

банкет - يىغىلىش، بەرەر ۋاقىتتە ياكى مەشھۇر يىغىلىش

банкет - يىغىلىش، بەرەر ۋاقىتتە ياكى مەشھۇر يىغىلىش

бант المەككەب ياغلانغان تەسەمە.
 банщик ھەممەمچى، ھەممەم خىزمەتچىسى.
 баня ھەممەم، مۇنچە.
 кровавая баня سەھىيەسىز سۈرەتتە ھەممەم.
 قىيىناش، آورش. قان ھەممەسى.
 баобаб ئەللە قازچا مەك يىللەر پاشايدىغان جۈدە يوغان، كەنتە ئافرىقا دەرىخىنى.
 баптизм بالالارنى چوققىدىغان، نەقەت كەت - تەلەرنى چوققىدىش تەرىقىدە بولغان بىر مەزھەب.
 баптист مەلىكى يوقايدىغان مەزھەب، بول - شان كىشى.
 барабанить دو مېدە چالاش، جۈدە تىز مەم مەنەسىز ۋەندەپ سوزلەش، ئاتلاش.
 барабанщик دو مېدە (تاغارا) چى.
 барабан دو مېدە، تاغارا، داۋل.
 барак ھەسكەرلەر، اشچىلەر، كەسەللەر او - چون ۋە قىتچە سالغان عمارەت، يىنا.
 баранина قولى گۆشىنى.
 баранок ھەلقەغا اوخشاغان چەمبەردەك نان، اوزون رەندە (كەسىپ).
 барнта بال - توۋارنى اوغرىلاپ كېتىش.
 баран قولى، (تاڭاۋراق ئادەمغا مەم كەيتەن).
 барахтаться يېرگە ياتىپ ياكى سۈۋەچىدە تېرىنىش.
 барашек قولى، قولى بىرە - قارا كۆل: تولغان كۆپىرىكى.
 барацки ئاق بۇلۇتتاڭ مەيدە پارچالاش.
 барашковский قولى تېرىمىدەن قىلغان.
 барбаризм ئەجەبى تەلەرنىڭ تەسسىرى بىلەن جۈمەلەرنى ياڭاش تۈزۈپ سوزلەش، اوزۇن - استىمال قىلغان ئەجەبى سوز.
 барбарис تەكلى ۋە ئەچچەم مەيدى گىيە.
 барбос دەۋرەۋازەبان ئىت. پايلاغى ئىت.
 бардо مۇسەللەس مەم پىۋەنەڭ تۈپەسى، قۇيۇمى.
 аре ئەفەندىلەر، بايلار.
 арельеф بۇزۇندىپ ياسالغان رەسىم، نەقىش.
 аржа يۈك ئاشىدىغان كەنتە كېمە.

Барин خوجە، ئەفەندى، باي، تۈرە.
 баритон يوغان بەلەن ايگچەك ئاراسىداغى ايرىكك داۋشى، اورب چالادىغان مەدەتتەن قىلىنغان بىر خىل مۇسقىقە ئالەتى.
 барич خوجەين خانن، باينىڭ خانىتى.
 барий ھەرخىل ماددەلەردەن مۇرەككەب ساز - يىمىل مەدەن.
 барка يۈك تاشويدىغان كېچىك كېمە.
 баркаролла ايتاليا قايتىچىلارنىڭ ئەسۈل - لىسى.
 баркас (барка: قارا) ھەسكەرى كېمە.
 барометр مېزان لەمدا مەۋاننىڭ قۇيۇق - سۈيىقىنى اولچىدىتۇرغان ئالەت.
 баронесса ئاق سۈيەكنىڭ خانىتى ياكى قىزى.
 барон نېمىسلەردە كەنتە، ئاق سۈيەكنىڭ دەردەچىسى.
 барочник كېچىك كېمە خىزمەتچىسى ياكى خوجەسى.
 баррикада دۈشمەننىڭ مۇجۇمىدەن اختال ۋە انقلاب ۋە قىتلەردە ھەسكەرلەرنى ساقلاش ئاچۇن، نەرسەلەردەن قېلىپ ئالغان سۈۋەقەت ايجانە، مەفرەزە، قورغان.
 барский باي، تۈرەلەرگە مەخسۇس، بايلارچا.
 барство تۈرەلەك، ئىرىككەك، نازىك تەبىئەتلىك.
 барсук بۇرۇق، ئۈيەنەكەن كۆڭلەس قوپال كىشى.
 барсучий بۇرۇققا مەخسۇس، بۇرۇقنىكى.
 барсучок قامشۇز چۈمچىخى.
 барс يۈلەمەس، ئارسلان جىنىدەن بىر نەۋە يىرتقۇ ھەيۋان.
 бархатистый بەخەمەلگە اوخشايش.
 бархатный بەخەمەل دەن قىلغان.
 бархатка جىيەك بۇلادىغان تەسە بەخەمەل.
 бархат بەخەمەل، قەتەپ.
 барчата باي بەچچە (بايۋەچچە) لەر.
 барченко баи بەچچە (بايۋەچچە) ياش باي.
 барчук (барич: قارا).
 барщина سۈشۈمۈزۈرلەرغا مەجبۇرى سۈرەتتە ئەمەلدىن ئىشەنگەن ئىش.
 бар سۈۋە تاغرىغا تالغان قوم؛ دېڭىزنىڭ ئالا بالدەھى؛ كەنتە شەھەرلەردە ياخشى پىۋە خانە.

бары (баре, барыня) (қара): баы хатн, торе хатннн.
 барышня (қара): баы хатн, торе хатннн.
 барышник (қара): баы хатн, торе хатннн.
 барышничать (қара): баы хатн, торе хатннн.
 барышня (қара): баы хатн, торе хатннн.
 барыш (қара): баы хатн, торе хатннн.
 барьер (қара): баы хатн, торе хатннн.
 басенька басня (қара): баы хатн, торе хатннн.
 басенник (қара): баы хатн, торе хатннн.
 басит (қара): баы хатн, торе хатннн.
 баскак (қара): баы хатн, торе хатннн.
 басма (қара): баы хатн, торе хатннн.
 баснописец (қара): баы хатн, торе хатннн.
 баснословный (қара): баы хатн, торе хатннн.
 басня, баснь (қара): баы хатн, торе хатннн.
 басок (қара): баы хатн, торе хатннн.
 басон (қара): баы хатн, торе хатннн.
 бассейн (қара): баы хатн, торе хатннн.
 баста (қара): баы хатн, торе хатннн.
 бастион (қара): баы хатн, торе хатннн.

бастовать (қара): баы хатн, торе хатннн.
 бастонада (қара): баы хатн, торе хатннн.
 бас (қара): баы хатн, торе хатннн.
 баталер (қара): баы хатн, торе хатннн.
 баталист (қара): баы хатн, торе хатннн.
 баталия (қара): баы хатн, торе хатннн.
 баталион (қара): баы хатн, торе хатннн.
 батальная живопись (қара): баы хатн, торе хатннн.
 батальный огонь (қара): баы хатн, торе хатннн.
 батарея (қара): баы хатн, торе хатннн.
 батист (қара): баы хатн, торе хатннн.
 батог (қара): баы хатн, торе хатннн.
 батрак (қара): баы хатн, торе хатннн.
 батрачить (қара): баы хатн, торе хатннн.
 бацька (қара): баы хатн, торе хатннн.
 батюшка (қара): баы хатн, торе хатннн.
 батя (қара): баы хатн, торе хатннн.
 баул (қара): баы хатн, торе хатннн.
 бахать (қара): баы хатн, торе хатннн.
 бахвал (қара): баы хатн, торе хатннн.
 бахвальство (қара): баы хатн, торе хатннн.
 бахила (қара): баы хатн, торе хатннн.
 бахрома (қара): баы хатн, торе хатннн.
 бахус (қара): баы хатн, торе хатннн.

безбоязненный, -нно دەدىل، باتىر، جەسىر، يۈرەكلى.
 безбрачие نىكاھسىزلىق، خاتىنىزلىق.
 безбрежный قىرغاقسىز، چېتىز، غەدىسىز، تىج، احتىياجسىزلىق، -но
 безбедный، -но فەقىرلىق كۆرەلمەيدىن.
 безведрие كۈن ۋە ھەۋا يۈزۈقلۈك، ياغىن - چاپىن.
 безвинно گوناھسىز ۋە غەپىسىز ھالدا، مەدەسومانە.
 безвинность گوناھسىزلىق، روھانى پاكلىك، غەپىسىزلىك، مەدەسومىيەت.
 безвинный گوناھسىز، روھان پاك، غەپىسىز، مەدەسوم.
 безвкусица تەمسىزلىك، زەۋەقسىزلىق، ئەفە- سەتتى ئايوار بىلمەسلىك.
 безвкусный تەمسىز، بى سونا قايى.
 безвластие باشلىقسىزلىق، ھۆكۈمەتسىزلىك، ئىدارەسىزلىك، تىننەزسىزلىق.
 безвластный قۇۋەتسىز، ئىختىيارسىز، زەۋەقسىز.
 безводье سۈيۈك، قۇرۇقلۇق.
 безводный سۈيۈك، قۇرۇق.
 безвозбранный رۇھەتلى، غەبىرى مەنۇج.
 безвозвратный قايتارمىغان، قايتارمىغان، قايتارمىغان.
 безвоздушный ھەۋاسىز، بوش.
 безвозмездный، -но بوشلاي، تېكىن، مەجانەن، بى پول.
 безвредный زەرەرسىز، زىيانسىز.
 безвременный ۋەقتسىز، بى ۋەقت.
 безвременье ۋەقتسىزلىق، جايسىز ۋەقت، دەۋلەتنىڭ تەرقىبىسىز ۋەقتى، بەختسىزلىك.
 безвыходный يۈلسىز، خەلەمسىز، ئۈمىدسىز، قۇتۇلالماسلىق، چارەسىز.
 безвыездный، -но بىر يېرىگە بارماسدان، بىر يېرىدە كېنىدە تورا توراغان.
 безведомый كۆرۈنمەيتۈرۈلگەن، مەجمۇل، تانە ئىلمۇ.

безверие ئىشەنمەسلىق، دېنىسىزلىك.
 безвестный خەبەرسىز، مەجمۇل، بىلگىسىز، ئۇچىز.
 безветрие ھامالسىزلىق.
 безветрье ياشسىز، باشى كېسىلگەن، مەقتول.
 безглавый موزلەشمەكتى قايىل بولماغان (خەدىۋان)، داۋىسىز.
 безгласный خەت تەننەمسىزلىك، ئۇلا قاغىدەلەرىنى رىھايە قىلماسلىق.
 безграмотность خەت تەننەمسىزلىك، ئۇلا قاغىدەلەرىنى رىھايە قىلماسلىق.
 безграмотный خەت تەننەمسىزلىك، ئۇلا قاغىدەلەرىنى رىھايە قىلماسلىق.
 безграничный نەھەتسىز، چېكىسىز، چېتىسىز - قىرغاقسىز.
 безгрешный گوناھسىز، غەپىسىز، مەدەسوم.
 бездарность قايىلىيەتسىزلىك، ھامالسىزلىق (قايىلىيەتسىز مەجمۇل بىر يېرىگە)، قايىلىيەتسىز، ئىشەنمەسلىك، ئىلمۇ.
 бездарный يۈلسىز.
 безденежный يۈلسىزلىق، مۇھتاجلىق ھالەتتى.
 безденежье تەكسىز چوقۇر (چېكىسىز).
 бездна ياغۇرسىزلىق، قۇرۇقلۇق.
 бездожье، - ждица دەلەلىسىز، ئىساس - سىزە ئىسپاتسىز.
 бездолжностный ۋەزىپەسىز، ئورنىسىز، خىزمەتسىز.
 бездолье جەمسەتسىزلىق، مەجمۇل.
 бездольный جەمسەتسىز، ئۇلۇشمىز، بەختسىز.
 бездомный ئۈمىز، بىرەرسىز، دەۋرىش، نەقىز، مەشكىن.
 бездонный تەكسىز، جۈدە چوقۇر.
 бездорожье يۈلسىزلىق، يول ئۇزۇك.
 бездоходный فايدەسىز، دەۋامدەنسىز.
 бедушный جانسىز، روھسىز، ھالىسىز (رەھمەتسىز، شەققەتسىز).
 бездымный تۇتۇنسىز.
 бездыханный نەققەتسىز، جانسىز، اولك سىنگارى.

бездейственный تىك توراتورغان،
 ھەرە كەتسىز.

бездействовать, -ствие تىك تورش،
 تىك ياتش، شىشىز يورش، عەقالت.

бездействие власти مەشۇرلەرنىڭ
 ۋەزىپىلەرنى ئىدە ايتىش، كەچىلگەنلىرى.

безделица كەچىنە، مەيدە، يىگل، ئەمەس يىدە -
 سز اش.

безделушка كەنتلەر اوينچاغى، چىرايلى
 كورنسون دىيە، اوستەل اوستىگە قويلادىغان مەيدە
 - چۈيدە نەرسەلەر.

безделье اشمىزلك.

бездельник اشىز كىشى، تىك يوزغۇچى

бездельничать اشىز تىك يورش.

бездетный بالاسز، اوروغسىز.

безе توخومنىڭ ئاقى بلەن شەكارنى ئارالاشدۇر
 ئاييارلانغان سامسا.

безжалостно ئاياماسدان، قىزغانماسدان.

безжалостный ئاياماسز، شەققەتسىز،
 مەرحەمەتسىز.

безжизненный روخسىز، جانسىز، ھىياتسىز.

беззаботность, -тливость غەمىسىز،
 ايمەتلىمىز، ھەرە كەتسىز.

беззаботный, -ливый غەمىسىز، قايغۇ -
 سىز، قەيدسىز، ھەرە كەتسىز.

беззаветно زاھىرەن، مولىدەقەن.

беззаветный, - но روخسەتلى، ئاچق.
 (قارا: самоотверженный)

беззаконие ھوكسىزلىك، نىزامسىزلىق،
 زۇلم.

беззаконный ھوكسىز، نىزامسىز.

беззастенчивый باتۇر، جورگەتلى، دالا -
 غالاى، اوياتسىز.

беззатейливый ھىلەسىز، سەھىل.
 پەسىت، عادەتى.

беззащитный ھىيەسىز، مودافەئەسىز،
 ئىنچىمىز، تىزگىسىز، ھانىيسىز.

беззвучный داۋىشىسىز، ئاۋازسىز، ساقاۋ.

беззвездный يولدىزسىز، قارانغى.

безземелье يېرىمىزلك.

безземельный يېرىمىز

беззлобие ئەھمچىھى كىلمە پتورغان.

беззубый شىشىز.

безковарный خەياندەتسىز، توغرى سوزلى،
 ساق قەلبىلى.

безкозырный كوزرىز.

безколесый غەلەردەكسىز، كوپچەكسىز.

безколосный باشاقسىز.

безконечно بى تىگەيد، چىكىسىز.

безконечность ئەبەدىيەت، ئەمەيدەتسىزلىك،
 چىكىسىزلىك.

безконечный چىكىسىز، ئاخىرسىز، ئەمەيدەتسىز،
 بىتەمى، توگەنەمىس، باقى.

безконтрольный ئەدەتتىشىمىز، جەۋابسىز

безкормица مال ئازىھى قەھەتلىھى.

безкорыстный ئەدەتسىز، يامان نىيەتسىز،
 پىلاقەسد.

безкостный سۈيدەكسىز، دىنەكسىز.

безкровность, - кровие قانسىزلىق.

(بەلا ۋە ياقەتدەن كىين بىر دەن موھتاجلىق).

безкровный قانسىز، اولۇك رەنگىدە،
 (ياردەمىسىز، موھتاج).

безкрылый, - льный قاناتسىز.

безланица تەرتىپسىزلىك، نفاق، نزاج، اويوش -
 ماغانلىق.

безлественный, - стый ياقىراقسىز،
 يەركسىز.

безличность موبەھمەتلىك، شەخسىيەتسىزلىك،
 عدەم زانىيەت.

безличный شەخسىيەتسىز، اوزىگە بەخ -
 سومۇس خاسسىيەتتى يوق.

безличный глагол ئاقىن فەل، فەل موبەھمەت.

безлунный ئايىسىز، قارانغۇ كىچە.

безлесие اورمانسىزلىق، توقايىسىزلىق.

безлесный توقايىسىز، اورمانسىز.

безлюдье كىشىسىزلىك، بوشلۇق، يازاراق
 كىشىلەرنىڭ يېتىشمەسلىكى.
 безлюдный كىشىسىز، تىنچ (جاي).
 безмала ئاز دېگەندە، يوق دېگەندە.
 безмездный تېگىن، بوش، مېجانەن.
 безмен تاشسىز، دەرەجەلى تارازو.
 безмозглый مېيەسىز، ئىھمىق، زېھىنسز،
 ئاڭقاۋ.
 безмолвие سۈكۈت، تىنچلۇق، سۈكۈنەت.
 безмолвный داۋىسىز، تىنچ.
 безмолвствовать سۈكۈت قىلىش، جەم
 تۇرۇش.
 безмужие ايرىملىك، توللۇق.
 безмужная ايرىم خانەن.
 безмерность اولچەۋسىز، چاماسىز.
 безмерный، -но اولچاۋسىز، خەددەن
 تاشقارۇ، چاماسىز.
 безместный اورنىسىز، يېرىسىز، ئىشىسىز،
 بېكارچى.
 безмятежный راحەت، تىنچ، جەنجال ۋە
 غاۋغاسىز.
 безнадёжно اوپىد، اۋز، مەنىۋىسانە.
 безнадёжность ئىشەنچسىزلىك، اوپىد،
 سىزلىك، يەش.
 безнадёжный اوپىدسىز، مەنىۋىس.
 безнаказанный، -но ئەجرسىز، جەزاسىز.
 безнамеренный قەسدىسىز، نىيەتسىز.
 безнарядный زىنەتسىز، كېلىشىز.
 безнаследный مىراسسىز، اولتۇسىز.
 безначалие(анархия) باشلىقسىزلىق، (قارا:)
 безначальный ئەۋۋەلى يوق، باشى يوق.
 безобразный ئەزەلى، قەدىم.
 безногий (хромо́й) (قارا):
 безно́сий پورنىسىز، پۇچۇق.
 безнравственно فاحىشانە، ۋەھشىيانە.
 безнравственный ئەخلاقسىز، بوزۇق
 قەللى، ئەدەبسىز، اويات (ئىش).
 безо-без = بەز مەن جەزىلەرى ئالدىدان

бездобидный، -но غارىسىز، اۋپكەسىز، اويات،
 سىز، زىانسىز.
 безоблачный بۇلۇتسىز، ئاياز.
 безобразие خۇنۇكلىك مۇجەببەتسىزلىك،
 قەباھەتلىك، تەرتىپسىزلىك.
 безобразить خۇنۇكلەش، قەباھەتلەش.
 безобразник خۇنۇك، قەباھەت، تەرتىپسىز،
 ئەنگۈچى.
 безобразничать قەباھەتلەش، مۇجەببەت،
 سىزلەش.
 безобразный ياراماس، قەباھەت، قەبىج.
 безопасность ئەمىنىيەت، خەۋەپسىزلىك.
 безопасный، -но خەۋەپسىز، خەتەرسىز،
 ئەمىن.
 безоружный قۇرالسىز، سىلاخسىز.
 безостановочно توقتالماسدان، بىر يولى.
 безостановочный توقتالماس، توقتا،
 مۇدەپپەت.
 безостый قىچقىسىز، قىلسىز.
 безответный جەۋابسىز، خەلىپە، سەبىرلى.
 безответственный مەسئۇلىيەتسىز، غەير
 مەسئۇل، جەۋابكار بولمايدىغان.
 безотвязно مېچ ئايرىلماسدان، ياپىش.
 безотвязный يانە-دان كېتىدىتۇرغان،
 ياپىشاق.
 безотлагательно كىچىك رەستەن،
 پىلاتە خىر.
 безотлагательный كىچىك رەستەتۇرغان،
 مۇتلەقەن كېرەكلى.
 безолучно دائىما، ياندان كېتىدىدىن،
 безолучный دائىما، ياندان كېتىدىتۇرغان.
 безотменный وزگىرىدىتۇرغان، مۇقەررەر،
 مۇعەددىن.
 безотрадный يوپانچىسىز، كۈلگىسىز، سېۋىنچسىز،
 غەملى.
 безотчетный، -но مەسئۇلىيەتسىز، غەير
 مەسئۇل، جىساپسىز، (ئىختيارسىز، ئەكى سۈرۈشتە-
 ئەمگەن).

безошибочный, -но خەتاسز، ياڭگىشسز، توغرى، دۇرست، بارماقتىز.

безпалый айىدىر، خاتىرسىز.

безпамятный айىدىرلىك، خاتىرسىزلىك، موش - سىزلىك، اوزىدىن، اوزى ايسىدىن چقارش كىموانى، موشى كىتب

впасть безпамятство بىقلاش.

безпardonный اويدىتىز، تەكلىلسۇڭىز، قوبال.

безпаспортный بىلەتسىز، پاشپورتسىز نەزكىرىسىز.

безпатентный قۇل قاغازسىز، سەۋدا قاغازىسىز (ئالدى-ساندى قىلىش).

безпеременный ئالماششىسىز، ئۆزگەر- شسىز، دائىما، سابت.

безпечальный قايرغۇسىز، خەسرەتسىز.

безпечный قەيدىسىز، غەمىسىز، زەخمەتسىز.

безписьменность قاغازسىزلىق، بىلەتسىزلىك.

безплатный، -но تىگىن، بىكاركە.

безплодный سەمەردەنسىز؛ مېۋەسىز، نەتىجەسىز؛ بىكار.

безплотный جىمىسىز، غەيرجىسمانى، تەنسىز.

безповоротный قايتمايتورغان، تىسكە - رىسىكە قايتارمى ئالا ئالمايدىغان.

безпогодица بوزق ھەۋا، ياغن - چەچم ۋەقت.

безподобный نەزىرسىز، نىگىسىز، شەرىكىسىز، قىياس قەبول ئىتمەسلىك.

безпозвоночный چېن قۇرت، چوۋلچەك سىنگىرى سۈيەكسىز ھەيۋانلار.

безпокойный تىنچسىز، مەشەققەتلى.

безпокойство تىنچسىزلىق، راھەتسىزلىق، مەشەققەت.

безпокоить تىنچسىزلەش، مەشەققەتلىش، عاجز ايشش.

безпокоиться تىنچسىزلەنش، مەشەققەتلەنش.

бездолжно فايداسىز، فايداسىزغا، زايىغ.

бездолзный فايداسىز، زايىغ.

бездолый ابر مەم ايمەس خاتىن مەم ايمەس (ئىشچى غەسەل نەرسىسى) تەكسىز، پالسىز اۋى.

бездомощный ياردەمسىز، مەسكىن، بىچارە.

бездонятный قابىلىيەتسىز، ئاڭقاۋ، ئاڭسىز.

бездолвец يوپلەرگە بويىسونمەيتورغان خرىستىيان دىنىدەكى كىشى.

бездолжность گوناھسىزلىق، غەفەت، شەكسىزلىك، كوسزلىك.

бездолчный، -но، -گونا، تابىسىز، غەيبىسىز، كونا، مەنسىز، غەپىق.

бездолзны خەلق قوزغىلىشى، چوۋاللىش.

бездолзодок نىزا مەسىلى، تەر تىيىسىزلىك، چوۋاللىش، ئارقاۋلىق.

бездолзодный، -но تەرتىبسىز، ئارقاۋ، -но چوۋالچىق.

бездолзодственный واسىيەتسىز، بىۋا - سىيەت، توغرىدەن توغرى.

бездолзодственный نەسلىسىز، بال - چاقاسىز.

бездолзодный، -но باجسىز، گوم - روكتىز، تولدوسىز.

бездолзодно ئايا ماسىدىن، قىزغانماسدىن.

бездолзодный مەرحەمەتسىز، شەققەتسىز، ئاپاۋسىز.

бездолзодный حوقۇقسىزلىق، حوقۇقسىز.

бездолзодный ئاڭلاشلىق ماسلىقلى، مەدەبەسىز.

бездолзодный، -но چېكىسىز، نەمايەت - سىز، جىسابسىز، غەيرى مۇتەئامى.

бездолзодный، -но تارشى، سوزسىز، ايجىزاسىز، مۇتەئامى.

бездолзодный (Непредметно) قارا؛ مانجىسىز، -но توقۇتۇسىز، تەۋەققۇسىز.

безпрерывный, -но - توقتاۋسىز، مۇتەسىل، دايم، مۇتەمادى.

безпрестанный, -но - توقتاۋسىز، دايمى.

безприбыльный - فايداسىز، رىجەسىز، ئاپشىمىز.

безприданник - كەمبەغەللىرىچە جەماز - سىز، خاتىن ئالغان كۆيدۈ.

безприданница - جەمازسىز، سىپ-سانا - قىمىز قىز.

безприклонный - تەكئېيۇر، ھەۋالى، قانقايغان.

безпримерный - مىسالسىز، ئېگىسىز، غەجايىپ.

безпримесный - باشقا نەرسە قوشىلماغان، ساق.

безпринципный - مەسلىكسىز، ئەساس - سىز.

безпристрастие - عدالت، بى تەرەپقانە، بى تەرەپلىق.

безпристрастно - ھېچ بىر تەرەپكە يان باسمايدىغان، عادىلانە، بى تەرەپقانە.

безпристрастный - بى تەرەپ، غادىل، رىياسىز.

безпритворный - ئاڭقاۋسىز، ئاممىسىز، بىلەنمەشكە سالىب ئىيەن، چىن كۆڭلەن.

безпричинный - سەبەبسىز، سىلتاۋسىز، بەھانەسىز.

безприютный - تورازجايى يوق، يورن - سىز، ايلسىز.

безпробудный - اويخانىمىسلىق، اويقۇ؛ اولم اويقۇسى.

безпроигрышный - يۇتدۇرۇشسىز، بايە - بېرىشىز.

безпросветный - ياغدىۋسىز، شادلىقسىز.

безпросыпный (безпробудный) - قارا؛ پەردە تەۋەنسىز، قاتتىقسىز، رىجەسىز.

безпутный - بۇزۇق كىشى، سەيغە، ئەخلاقسىز، ئاساق، فاجىش، يولسىز.

безпутство - بۇزۇقلىق، ئەخلاقسىزلىق، فاسد - لىق، يولسىزلىق.

безпутье (бездупица) - قارا؛

безработица - اششىزلىك، كۆپ اشچىلەرنىڭ اش ئاپتالماي يۈرگەن ۋە قىلغىنى.

безработный - اششىز، اششەن مەحرۇم، ئادەم.

безразборчивый (неразборчивый) - قارا؛

безраздельный - بۆلۈنمايتۇرغان، بۆتۈن، غەير مۇتەقىسم.

безразличие - ئايرىماسىز، حسسىزلىك.

безразличный, -но - ئايرىماسىز، تەفرىقە - سىز، بەرراپەر.

безразсветный - ياغدىۋسىز، شادلىقسىز، كېلگۈسى قارانغۇ.

безразсудный, -но - غەقىلىسىز، اويىسىز، مېيىدىسىز، تەدبىرسىز، موھاكەمەسىز.

безразсудство - اويىسىزلىق، تەدبىرسىزلىك.

безрасчетливый, безрасчетный - ھېسابسىز، تەدبىرسىز.

безрезультатный - نەتىجەسىز، سەمەردەسىز، بى فايدا.

безрогий - شاخسىز، موڭگۈزسىز.

безродный - ئەسەبسىز، يەتتىم، قارىنداش، اورغى يوق، ئەقرە يامسىز.

безропотный, -но - ۋارلانمىسىز، مۇتېخ، بېگىسىز.

безрукавый - قولىسىز، چولاق.

безрукий - بالقىسىزلىق، بالق بولماستىق.

безрыбье - غىلاقسىز، رايىتسىز، مونا - سەبەبسىز.

безсемейный - عائىلەسىز، خاتىن بالا - چاقا - سىز، بويداق.

безсердечный - شەققەتسىز، قاتتىغ موغا - مەدلىلى، مەرحەمەتسىز.

безсилие كۈچسىزلىك، زەھىفلىك (شەھۋەت بىتلىك).

безсильный كۈچسىز، عاجز، زەھىف.

безславить بەدنام ايتىش، برەۋىڭ يامان فعلىنى سوزلەپ يۈرۈش، يامانلاش، قەدرىنى كىنگۈزۈش.

безславие شوھرىتىزلىك، داڭقىزلىق، يامان ئات چقارش، خورلىق.

безславный شوھرىتسىز، قەدرسىز، يامان ئاتلى.

безсловесный سوزسىز، جەۋابسىز، سوز-ئەششەن مەحرۇم. اندەمەس.

безследный ئىزسىز، يولسىز، خەبەرسىز.

безсмертие ئەجدەلسىزلىك، بەقە، ئەبەدىيەت.

безсмертник قۇرۇسا مەم تۇسى اوز - گىرمەيتۈرغان گۈل.

безсмертный ئەجدەلسىز، باقى، -но، ئەبەدى.

безсмысленный -но، سەنئەتسىز، سوز-سىز، ئەھمىيەتسىز.

безмыслица ئەنئەتسىز ئەرمە، ئاڭلاشماي - درغان ئەزەس، مەنئەتسىز سوز.

безсменный مۇنتەزىل، اوزگەرسىز، تۇتاش.

безснежный قارسىز

безсовестно اويالماسدان، ۋەدانسىزلىق بىلەن.

безсовестность ۋەدانسىزلىق، خەيلىزلىق.

безсовестный ۋەدانسىز، اوياتسىز، ئىسپاتسىز.

безсознательно بىلىشمەسكەن، بىلىشەر - مەسكەن، ئادانلىققا سالىنغان بولپ.

безсознательный اوزىنى اوزى بىلمەي - ئورغان-ھوشسىز، بىلمەشكە ئالپ قىلغان.

безсомненный شۈبھەسىز، شەكسىز، ھەق.

безсонница اويقوسزلىق، اوغلاي ئالماسلىق، اويقو قاچىش.

безсонный اويقوسز، اويغاق، بيدار.

беспорный -но ئەعتىزال، قەبول ايتىدۇ - تۈرغان، شەكسىز، شۈبھەسىز، مۇسبەت.

безсребренник بايلىققا ايمى كىتمەيتۈر - غان، بايش ھەبىبى بىلەن يورمەيتۈرغان.

безсрочный -но سۈرۈدۈمەس، ۋەقتى بىل - كەلمەسكەن، ۋەعدەسىز.

безстрастие جى ئەرەقلىك، ئەئسىزلىك، -ھەسسىزلىك، دەردسىزلىك.

безстрастный جى ئەرەق، ئەگەمسورسىز، دەردسىز.

безстрашный قورقمايدىغان، يۈرەكلى، جۈرئەتلى، جەسور، باتۇر.

безстыдник اوياتسىز، خەيلىز اير.

безстыдница اوياتسىز، خەيلىز خاتىن.

безстыдный اوياتسىز، خەيلىز، ئەنەسىز، ئىسپاتسىز، ۋەدانسىز.

безстыдство اوياتسىزلىق، خەيلىزلىق.

безстыжий (безстыдный) قارا: سانسىز، جىساپسىز، -عد، -سەنئەتسىز، غەيرى مەحدود، اۈچى - قىرى يوق.

безсечетный، -но، سانسىز، جىساپسىز، -عد، -سەنئەتسىز، غەيرى مەحدود، اۈچى - قىرى يوق.

безсемянный ئورۇغسىز، دەنەكسىز.

безсемянка ئورۇغسىز، دەنەكسىز مېۋە.

безтактный ئويلاماي قىلغان (неприличный) قارا:

безталанный جەختسىز، اشى اوگىدەن كىل - مەديتۈرغان.

безталантный قابىلىيەتسىز، زەككەتسىز، -استىھادسىز، ادراكسىز.

безтолковщина تەرتىپسىز، مەنئەتسىز، -ئەردە.

безтолковый تەرتىپسىز، ئاڭقاۋ، كەردەك، ئېتەك.

безтолочь (безтолковщина) قارا:

безтрепетный قورقۇنچسىز، جۈرئەتلى.

безтелестный غەيرى ماددى، روحانى، مەھنەتلى، ئەنەس.

безубыточный - но زەردىرەز، زىيانسىز. تىپىلە
 безудержный } ئالماسدان، ساقلاپ
 } ئالماسدان، ساقلاپ
 безудержу, без-удержу }
 безукоризненный, - но بى-غەزۇبار،
 اوپۇكىسىز، سوز كەيتىدىسىلك، يامانلاماق.
 безумец - عەقىلبىز، ئۇھەدىق، چىنى، عەق -
 ليدەن ئاداشقان.
 безумие عەقىلسىزلىق، ئۇھەدىق، باشسىزلىق.
 عەقىلدىن ئاداشقانلىق،
 безумно عەقىلسىزلىق بىلەن، تېنەكلەنەپ.
 безумный دىوانە، عەقىلسىز، ئۇھەدىق.
 безумолкный - лчный موتەسەل،
 توتاشقان.
 безумствовать عەقىلسىزلىشىش، ئۇھەدىقلىنىش،
 شاشش، ماۋزۇقىش.
 безуметь عەقىلدىن ئاداشقانلىق.
 безупречный: - но (безуро-
 ризненный (قارا: ئىزىنەننىي)
 безурядица تەرتىبسىزلىك، اوز ئارا تىنچسىزلىق.
 безурядный تىنچسىز، تەرتىبسىز.
 безусловный, - но موتەلەققەن، كەلىپتەنە،
 ھىچ بىر سوزسىز.
 безуспешный, - но نەتىجەسىز، مورادقا،
 يېتىشەرەمسىلك، فايداسىز، مۇۋەققەت قىيەتسىز.
 безустали ھەرماي، تالماي.
 безутешный, - но يوپاتقۇچىسىز، مەشئوس،
 مەشئوسانە، نەسەللىسىز.
 безухий قۇلاقسىز.
 безучастный, - но رىھايەسىز، ائىسى،
 كېتىپەيتۇرغان، ئارالاشمايدىرغان، ئىشراكسىز.
 безформенный قەيەققەتسىز، بىر نەرسەگە
 اۇخشامايدىرغان، نوسخەسىز.
 безхарактерность سەبەبسىزلىق، نەفەسىيە -
 نى تىپىدە ئالماسلىق.

безхарактерный ھەيائەتسىز، زە عىق (مولەيم كىشى) خۇلقسىز.
 безхвостый قوپۇزۇقسىز، دۇمسىز.
 безхитростный, - но ھىيلەسىز، توغرى،
 كۈڭلى، ئالداشمىز.
 безхлебца نانسىزلىق، ئاچلىق، قەھەتلىق.
 безхлебный نانسىز، ئازقسىز.
 безцветный توپسىز، رەڭسىز (ساق سوۋ
 رەڭگىدە)، كۈلسىز.
 безцензурный سىنسىز تەرەققىدەن قارال -
 ماغان، كۈياتسىز، قەيىچ، فاحش (سوز).
 безцеремонный تارتىنىشىز، ئۇياتى
 قاچقان؛ تۈزۈم، قۇيال، تەكەللىسىز، رياسىز.
 безцельный ئۇھەدىسىز، مەقسەتسىز، -
 ئۇھەدىسىز، نىيەتسىز، سەبەبسىز.
 безценный بەھاسىز، قىيەتسىز، تېگىن (جودە)
 قىيەت.
 безценок جودە ئەرزان بەھا، ئەرزانلىق.
 безчадие بالاسىزلىق، خاتىسىزلىق.
 безчедный بالاسىز، خاتىسىز.
 безчеловечие ئىنسانىيەتسىزلىك، قانسىزلىق،
 مورۇۋەتسىزلىك، كىشى ايمەسلىك.
 безчеловечный, - но قانىسىز، مورۇ -
 ۋەتسىز، شەھەققەتسىز.
 безчестить براۋنلىق ئابرويىنى توشماق.
 безчестие بەدىنام، يامان ئاتلى بولش،
 ناموسسىزلىق، خورلىق.
 безчестный ئابرويىسىز، خەيەتلىق.
 безчиние (قارا: безчество)
 безчинный نىزامسىز، تەرتىبسىز، يامان قىللى.
 безчинство نىزامسىزلىق، نىزاع، جەنجال،
 كەشى - پەرخەش.
 безчинствовать نىزامسىزلىنىش، نىزاع،
 چقارش، جەنجال قوزغاش، تەرتىب بوزش.
 безчисленный ھېسابسىز، چىكىسىز، -
 ھەد - بايانسىز.
 безчувственный, - но تويغۇسىز، ھەسە -

سىز، سىزمۇھېتۇرغان، مۇشۇسىز، روھسىز، دەردىسىز، تەئەسسۇرسىز، ئۆلك.

безчувствие, -тво مۇشۇسىزلىك، مۇتەكىتكەن (مۇستەكك) مەستلىك، (ۋاڭغ)

безшабашный قۇتۇرغان، باشسىز، بار- بويىچا كىتكەن، تۇقتا دىگەننى بىلمەيتۇرغان.

безшёрстный جۇنسىز، تۈكسىز.

безшумный داۋىسىز، غاۋغاسىز، جىم-جىت، تىنچ.

без, безо حەرف تەقى (يوقلىق حەرفى) دىرەك مۇشۇسىزلىك تىلەگى «دەن، باشقا» مەم «سىز» قوشىمچا لازىمغا توغرى كىلدۈر.

без меня مەنسىلەن: مەندەن باشقا.

без денег پۇلسىز.

без ведома بىلمەيدىگەن ياشىن.

без оглядки ئالدى-ئارقاسىغا قارايماسدان.

без толку يوققا، بوشقا.

без умолку ھارمىي-ئالغىي، مۇتەسەل.

без(ы)идейный فەكرسىز، ئەپەلسىز، مەقسەسىز، غايەسىز.

без (ы)известие مەجمۇلىك، مەعلوم ايدەسلىك، بىلگىسىزلىك، خەبەرسىزلىق.

без(ы)известный مەجمۇل، نامەعلوم.

без(ы)имённый, безымянный ئىسمىز، نامسىز، مەجمۇل.

без(ы)искусственный عاددى، غەبىرى سۈنەي، تەكەللۇفسىز، جەلدسىز، تەبىئىي.

без(ы)исходный, — но (безвыходный) قارا: ئېسىز، سانسىز.

безязычный 10، 11، 12-جى نومۇر مەيدە.

бекасинник ئۇق.

бекас كوك قوتان.

бекешо ياقاسىغا يوشماق تىرى قويلغان كىيىم.

бекрень набекрень قرن، ياتاش.

белемнит شەپتان يارماغى، بەرى يارماغى.

белена بىرئۇنۇق بەشلەپ.

белесоватый ئاقمىل.

хатн- قوللاردا ئاقى كىلىش ئاغرىغى.

белиберда يوق بار سوز، سەفسەندە.

белизна ئاقلىق.

белила ئاماك.

белильщик ئاقارتكۈچى.

белить ئاقارتىش، ئاققا بوياش.

белиться ئاققا بويالاش، ئاقارش.

белка دەرەخخىلار اوپىتىدا يۈرەتۇرغان بىرئۇنۇق قۇيان، تىيىن.

белковина ئۆسۈملۈكلەردىكى ئوخۇمىگە ئوخ- شاش ماددى.

белладонна ئىت ئۆزۈم.

беллетристика ئەففىس ئەدەبىيات (رۇيان ۋە خىكايەلەر).

беллетристический ئەدەبىيات ھەم يىڭلى ئەدەبىياتىگە دائىر.

беллетрист كىچىك ئەدەبىي ئەسەرلەر يازغۇچى.

бельведер اۋيىڭ تەپەسىدەكى كىچىك ئەدەبىيات بەلەندە بىرگە قىلىنغان شىپەكەڭ مەنزىرە.

бельё ئۇچكى كىيىملەر.

бельмо كۆزگە تۇشكەن ئاق.

бельчуга چۆتۈك، قۇل قاپات سىڭگۈرى ئاق بالىقلار.

бельэтаж ھىمەتلەرنىڭ ۋە تىيازنىڭ ئىككىنچى تەبىئىي، بالاخانە.

белобрысый ئاقمىل ساچلى، مەللە رەنك ساچلى.

беловатый ئاق، ئاق تۈسە.

белоголовка ئاقباش (بىرئۇنۇق اۋسلىك).

белогорлик ئاق تۈسەدەكى لايچىن.

белодушка ئاق تۈسلى سوسار.

белокурый (белобрысый) قارا: تۇخۇمنىڭ ئاقى مەم شۇنىڭ ئوخشاش.

белок ماددىلەر (ھەيۋان ايتىدە ۋە اۋسەللىكلەردە بولادىن) كۆز ئاقى.

белолицый ئاق بوزلى، ئاق چىرايلى.

белоручка ئىش قىلغۇسى كىلمەيتۇرغان كىشى.

белорыбица ئاق بالىق.
 белоснежный ئايباق قار سنگرى.
 белотурка ئارئاۋود بوغدايى.
 белошвея - ейка كويىنەك لازىملار ئىك - كوچى خانى.
 белуга كەتتە ئاق بالىق.
 белужина كەتتە ئاق بالىقنىڭ يېشىكە ياراللىق، كوشتى.
 белый ئاق، بەياز.
 бель ئاقارلىغان كىناپ، (بەيدە بالىق)، ئاق تىرك.
 белеть ئاقاراش، ئاققا كەلەنەش.
 бель - ом چىرايلىق اير كىشى.
 белявый (قارا: блондин)
 беляк ئاق قوبىن (ئاق باشلىق تولقن).
 беляна ياغاچ يۈككە تېتىزغان - تەڭگى كىچىك كېمە.
 белянка ئاق قوزى قارن، ئاق مېشىق، اىچكى، كوپىلەك، قز يالا.
 бемоль موسىقىدە يارم داۋوش توشىرپ اويتا - شى لازىملىغىنى بىلدىرىدىغان نوتا باشىداغى ئىشارەت.
 бемское (богемское стекло) ايلىك ياخشى خېل، قالن ئاينە (دېرىزە ئاينىكى).
 бенгальский огонь قزلىق اوچون ياند - رادىغان تورلى رەنگەگى چرايلى اوت.
 бенедиктин اسپانىا زامە (ماناخ) لارى تايبارلايدىغان بر خېل ئىچمەك.
 бенефис تيازتدا اويتاغوجىلارنىڭ بىرىسى فاۋىداسىغا ياسالغان خوسوسى تاماشا.
 бенефициант بېنىفېس اېگەسى، اوزفايدا - سىغا تاماشا قىلغان، ئىزىست.
 бензин ئاش كومردەن مەم يىر ياغىدان چىقارلادىغان، تېز چاقىتاتوزغان بر خېل ياغ.
 бензол كىميا ئوسولى بىلەن يەنە مەم تازاراد - لىغان يېزىن.
 бенуар تيازتدا يەستەگى چارتەن (سوزا) اورنلەر.
 бергамот ئاشۋانى (ئەخلاخىلى).
 берданка يىرغان قورغاشن اوقلى ملتىق.

бердыш ئېسكى زەمانداغى اوروش، ئەسپاسى نەيزە ساپلى ئايالنا.
 берег قىرغاق، ساحل (دەريا قىرغاقى).
 берeditь جەفلاش، ايزا ايتىش، اينتكدرش، ئاغرىغان يېزىنى يەنە ئاغرتدش (بەردەگە ئۆزسىپش).
 бережённый ساقلاش، ئىحتىياتلى.
 бережливый ساق ساقلايدىغان، ئىحتىياتلى.
 бережный - но اىحتىياتلى، تەدبىرلى.
 берёза قايىن دەرەختى.
 берёзник قايىن شەمسايە، قايىن ئاۋداسى.
 березняк قايىنزار، قايىنلىق.
 березовик قايىن ياغاچىدان چىققان قوزى قارن.
 березовица قايىن چىچىقى.
 березовый قايىن ياغاچىدان ياسالغان، قايىنغا مەخسوس.
 берейтор ئات اوستىدە توركوچى ۋە بورشكە ئۆزگەرتكوچى.
 беременность يۈكلى بولش، حامىلە بولش.
 беременная حامىلەلى، يۈكلى، گومانلى، ئاغز ئاياقلى، بوغاز خانى.
 беременеть حامىلە بولش، يۈكلى بولش.
 беремя يۈك، حەمل، گومان؛ قوچاق، كوتەركەن يۈك.
 бересклет ئورته مەم جەنۇبى روسىدە ئوسە - تورغان بر دەردەخت دوكچىلىك، قىرەچىلىك ئىد - لارىگە ئىشلەتلىدەر.
 береста كەتتە قايىن ياغاچنىڭ پوسلاغى.
 берестень قايىن ياغاچنىڭ پوسلاغىدان ئىدش.
 беречь ساقلاش، قەدرلەش، ئاياش، ئىحتىيات قىلىك توشش.
 беречься ساقلاش، اىحتىيات ئىدش.
 берковец كۈن پونكەبەر اېدەر ئاغزلىق ئولچاۋى.
 беркут بۈركۈت، قارا قوش.
 берлога ئىن، ئۇيا، ئايىق ئۇياسى.
 берцо پالتو سۈيدىكى.
 берш بر نەۋەخ بالىق.
 беседа سۆھبەت، مەزگەلدە، سۆزلەشپ اوتوروش.
 беседка ياقچالاردا چلى ئىچش، ئىستراھەت ئىتپ اولتىرماق اوچون قىلغان كوشەك.

беседовать سۆزلەشۈپ اوتۇرش، مۇساحەبە، اوتۇرشماق
 бесенка شايۋان بالاسى؛ شوخ بالا
 бесить اورناتش، شاشدۇرش، چىلەندۈرش، قۇشدۇرش
 беситься قۇبۇش، قاتتىغ ئۇچۇرلەش؛ يامان ئۇشۇر بىلەن ھەددەن ئاشقارۇ كەيىف قۇرش، غەزەلدىن ئاداخش، تىنەنەكلەش
 бесноватыي دىۋانە، قۇتۇرغان، غەزەلدىن ئاداشقان
 бесноваться (قارا: беситься) شەيئەنى، پەرىنىكى
 бесовский جىن، شەيئەن، پەرى، ئىبلىس
 бес ھەقارەت سۆزى؛ اداكسىز ھەيۋان، ئىشسىز
 бетон شەغەل، قوم ئارالاشدۇرلغان دوغاب
 бечева (قارا: бечева) چىنىلك، قۇتۇرش، شاشش
 бешенство قۇتۇرغان، شاشقان
 бешеный ئاۋراتقا دائىر، ئاۋرات رىۋايەت - ئاۋراتقا دائىر
 библиография ئەلدىدە سۆزلەنگەن بۇرغىنى ۋاقىتلارغا دائىر بىر فەن ۋەيا تۈرلۈ مەدۇ - زۇغلىدىكى دائىر كىتابلارنىڭ قىمەتسى؛ گەزىتە، جور - ناللارنىڭ يەنكى چىققان توغرىسىداغى قىسمى
 библиограф كىتابلار ھەقىدە يازغۇچى، كىتابلارنى تىكشۈرۈپ بارغۇچى
 библиоман ناياب كىتابلارنىڭ مۇھىبى
 (كەم اوچرايتۇرغان ياخشى كىتابلارنى سىۋۇگۇچى)
 библиотека كىتابخانى، كىتابلارنى ساقلاپ - دەرغان اورن
 библиотечарь كىتابخانى نازىرى
 библиофил ياخشى ۋە سىرەك اوچرەپ - تورغان كىتابلار يىغۇچى
 библия تاورات، كىتاب مۇقەددەس
 бивак غەسكەرنىڭ ئۇرش ۋە باشقا ۋاقتدا سەھرادا قۇرماققا ياكى استراحت ايتىدىكى توقتاشى ۋە ارشالارنىڭ ئورنى
 бивень (قارا: клык)

бигамия ياكى ياكى خاتىن ئالاش، ياكى ئۆتۈش
 бизон قوتاس (ئامرىقادا) ياۋايى ھوكوز
 билатиральный ياكى تەرەقلى
 билетер بىلەنلەرنى تىكشۈرگۈچى
 билет بىلەت، شەمادەتنامە، بىرەر يىرگە
 билет كۆمەك اوچۇن بىرىلدىرغان قاغاز پەتنە، چىتتە - بىلباز، اوستال اوستىدە سۇ - بىلليارد يەكەن قىلىنغان توپنى يومالاتىپ اوپنايتۇرغان اوپن، مىڭ مىليون
 биллион (ئىنگىلىدە، پارلامېنتلەرگە كۆرگەلتۈرغان) نىزىم لايىھىسى
 било ئالچىن توقماق، ياڭغ
 бильярд (قارا: биллиард) ئىنتون ۋە كۇمۇش پۇل
 биметаллизм يۈرگۈزۈشنى بەيئەلمىلە غەمەلگە ئاشۇرۇشنى تەلەپ ايتكەن نەزەرىيە
 бинонкль دۈزىيىن، يراقداغى نەرسىلەرنى قارايدىرغان ياكى كۆزلى ئالەت
 бином غەم جەردە اوز ئارا + مەم - غەلا - مەتلەرى بىلەن قوشۇلغان ياكى غەدەد بىر كەمبەت، مەسلەن: (1+1) (1-1)
 бинтовать جەراحت، يەرە ۋە شىشلەرنى باغلاش
 бинт جەراحت، يەرە ۋە شىشلەرنى باغلاماق
 اوچۇن مەخسوس ياسالغان داكە، لىتتە
 биплан ھاۋا كىمەسىنىڭ بىر نەۋى
 биржа بىرچە، سەۋدا ۋە ھۇندەر ئەمەللەرى يىغىلا تورغان اورن، ايزوا شىچىكلەر توپلانپ تورانورغان اورن
 биржевик سەۋدەگەرلەر بىرچەسىدە ئىش قىلغۇچى
 биржевой بىرچەگە ۋە بىرچە ئەھۋالىغا دائىر
 бирка خەت تەنپەيتۇرغان كىشىلەرنىڭ بىر نەرسىنى ايسدە توتماق اوچۇن كىرەكلەپ بارا - دەرغان ياغاچلارنى

благодарственный تەشەككۈرلى
 благодарствую (спасибо) (قارا: ئارقاسىدا، سەدىيلى
 благодаря сизنىڭ سىزنىڭ ئارقا كۆزىدا مېن قوتۇلدىم.
 благодатный دەۋلەتلى، بەدە كەتلى، خەيرلى.
 благодать دەۋلەت، بەدە كەت، خەير.
 благоденствие سەئادەت، بەختيارلىق، راھەت تىرىكلىك.
 благоденствовать بەختيار بولۇش، راھەت ياشاش.
 благодуетствовать ئۈز ياخشىلىغىنى تەسدىق ئېتىب، روھىن راھەتلەش.
 благодущие ئاچق چىراي، ئاچق يۈز، كۈڭل كۈڭل شادلىغى، خەير - ئىھسان، شەفەقەت، مېھرىبان.
 благодущный ئاچق چىرايلى، شاد كۈڭللى، خەير - ئىھسانلى، شەفەقەتلى، مېھرىبانلى.
 благодетель مەدەتلى، خەير - ئىھسانلى، مۇقەررەتلى، مۇنەججىملى.
 благодетельный ئۈز كۈڭللى، مەدەتلى، مۇرۇۋەتلى.
 благодетельствовать كىشىگە ياخشى مەدەت بەرە يوللىش، خەير - ئىھسان قىلىش.
 благодееяние مەدەت، سەۋابلى ئىش، مۇقەررەت ۋە مۇھتاجلارغا ياردەم.
 благожелание خەير خاھلىق.
 благожелатель كىشىگە ياخشىلىق تەلەپكۈچى، خەير خاھ.
 благозвучие. благозвучность خوش ئاۋازلىق، خۇسنى سەدا، داۋشلارنىڭ ياخشى بولۇپ قوشىلىشلارنى.
 благозвучный خوش ئاۋازلى، ياخشى داۋشلى.
 благолепие زىنەت.
 благолепный زىنەتلى.
 благомыслящий ياخشى فېكرلى، خۇسنى زەنلى.
 благонадежность ئىشانچىلىق، ئىشانچىلىق.

благонадежный سادىق، ئىشانچىلىق، ئىشانچىلىق.
 благонамеренность ايزكى نىيەتلىك، توغرىلىق.
 благонамеренный ياخشى نىيەتلى، توغرى، ئىشانچىلىق.
 благонаравный كۈركەم خۇلقلى، تەدبىر - بېيەلى، انىسالىق.
 благополучие تىنچ ۋە راھەت توپىموش. سەلامەت، خەۋىق - خەتەرگە ئۇچرىمىدىغان، مەسھۇدانە.
 благополучно ساغ - سەلامەت، خەۋىق - خەتەرسىز؛ مۇۋەپپەقىيەتلى.
 благопристойный كەڭەبلى، انىسالىق.
 благоприобретенный جەلالتىق بىلەن تاپلىغان.
 благоприятность ئۈگھالىق، اورنىلى، مۇۋاپىق.
 благоприятствовать اوڭغاي كىلىش، بىرەۋنىڭ مۇۋەپپەقىيەتكە ياردەم ايتىش.
 благоразсмотрение توغرىلىق بىلەن تىككەش.
 благоразсудительный توغرى فېكرلى، توغرى اوى بىرگە توغرىغان.
 благоразсудить - суждать توغرى فېكرلەش.
 благоразумие ايزكى فېكرلىك، عدەللىق، تەدبىرلىك.
 благоразумный - но عدەلغا مۇۋاپىق، ساقلىق ۋە احتىياتلىق بىلەن قىلىنغان، تەدبىرلى.
 благороspоложение خۇسنى التفات، مۇھەببەت، مەدىل.
 благородие ئەفەسەرلەرگە، تۈپەنرەك نەزەر - جەدەكى مەنۇرلەرگە مەد ئاق سۈيەكلەرگە مورا - جەدەت ايتكەندە ئىيتىلە توغرىغان سوز (تەقسىر سىنگەر پىرەك). «مەدەت مەتلى ۋە اىھسانلى ئەۋلاد» دىگەن مەنىدە.
 благородный ساغ، كۈڭلى، عادل، ئۈز

блуждать - ئادا شىپ، گومراھ بولۇپ يۈرۈش، ئازىش (يولدا نازغان).
 блуза - خاتىلارغا مەخسوس كىيگ كۈيەك: ئۈستىدەن كىيىلەتورغان ئۇيۇر كۈيەك، بىلپارد، ئۈستىلەرنىڭ تۈپ تۈشەتورغان چوقۇرۇ.
 блузник - ئۇش كۈيەك كىيگەن ئۇشچى (چىت مەملىكەتدە كىيىشچىلەرگە ئىيتىلەدۈر).
 бледная немочь - خاتىن - قىزىلارنىڭ قان ئازلىق ئاغرىغى.
 бледножелтый - ئاقسارغ، سارىغىمىل.
 бледнолицый - ئاق يۈزلى،
 бледность - ئاق يۈزلىك.
 бледный - نۇرسىز، ئازقانلى، تۈسسۈز.
 бледнеть - تۈس كېتىش، ئاقاراش.
 блюдечко - لىكاپ، لىكاپچە.
 блюдо - تاراق، چىرخى. حازىلانغان ئۇش شىرىن، لەززەتلى ئاشلار.
 блюдализничать - تەلنىكە تۈتۈش، ياخشى ئاتلى بولماققا ھەرىكەت قىلىش.
 блюдализ - تەلنىكە يالغۇچى، مۇناپىقلىق بىلەن تاماق تويىدۇرغۇچى.
 блюдце - كەچكەنە تاراقچا، لىكاپچە.
 блюсти - ساقلاش، خىزمەت ئېتىش، نەزەرەت قىلىش.
 блюститель - ساقلاغۇچى، قاراغۇچى (ئىس ياكى خاتىن - قىز).
 бляха - بىرەر يىردە خىزمەت ايتكەنلىكىگە ياكى بىرەر مەكتەپتە، ئوقۇغانلىغىغا ياكى بىرەر جەمئىيەتتە كە مەنسۇپلىكىگە (مەسەلەن: «دەبراھىم») مەت ەھلا ئۈچۈن تاقىلارغان نىشانە؛ كەمەر، تەھمەتكە تاقىلارغان چىرايلى قابدىرمارلار.
 боа - ئامېرىقادا بولارغان كەنتتە ئۇلان. جون ياكى ئېپكەكەن ئوقۇلغان خاتىن - قىز رويالى.
 бобер (бобр) - (قارا) ناخوت ياخال.
 бобовик - تىگكە ئۈستىدەن لىگەن چاچ.
 бобрлик - كەمچەت تىلپەك.
 бобровая шапка - قونۇز، كەمچەت.
 бобр -

боб - ئلوييا، لوييا.
 бобыль - ئۇيۇس، بىرسىز غايىلەسى مەقبۇر كەشى.
 богодельня - دەرلەجەزىن.
 богатей - باي.
 богатенький - باي غىنا، خىلە باي.
 богатство - بايلىق، دەۋلەت.
 богатый - باي، دەۋلەتلى.
 богатырь - بەھمان، باتۇر، بەھلەۋان.
 богатеть - بايىش، دەۋلەت ئۈستىدەن.
 богаче - دەۋلەتلىرىك، بايراق.
 богач - باي، دەۋلەت ئۈگەسى (ئىرىك).
 чка - " " " (خاتىن - قىز).
 богдыхан - ختاي پادىشاھى.
 богема - قەلەم خىزمەتى ۋە ئەدەبىيەتنىڭ سىنگەرى ئىش بىلەن قاينوسمە مەم تەرتىپسىز كۈن كۆرگۈچىلەر.
 богемец - باكىيىيە خەلقى. چىچ.
 богиня - ئىلاھ، مەعبۇد.
 богоборец - دەھرى، دىنىسىز، زىندىق.
 богобоязненный, зливой - ئاللامدان قىزىقۇچى، سۈفى، مۇتەقى.
 боговдохновенный - ئاللامدان ۋەھى، المام ئالغان.
 богوماз - ئاللام، بۇتلەر ياساغۇچى.
 богомолец - عبادەت قىلغۇچى، ناماز ئوقۇغۇچى، حاجى (ئىس).
 богомолица - (خاتىن - قىز).
 богоотступник - خۇدادان قايتقان.
 богопротивный - ئاللام دۈشمەنى.
 богословие - عولوم دىنىيە، علم عەقائىد.
 богослов - عەقائىد عالىمى، دىن عالىمى.
 богослужение - عبادەت، ناماز.
 богоспасаемый городок - مەدەنىيەت نۇرى كرمەگەن چىت - بۇرچەككەكى شەھەر.
 благоугодник - ايزىكى، سالىح، دىئەتكار.
 благоугодный - ياقتىلى، ياراقلى، ياخشى كۆرۈنەتورغان.
 благоугодное заведение - دەرلەجەزىن.
 богула - تولىغا ياغۇچى.

болтаться چايقالدىرش، ئاسىلدىن ئىبىرەن ئىبىرەن ئورنى.

болтень чаўلى كچكىنە كورەكچە.

болтливость كۆپ سوزلەش عادەتى.

болтливый كۆپ سوزلەيدىغان.

болтовня ئاقلداش، بوش سوز.

болтун ئاقلداش، بوش سوز سوزلە كۆچى. (اير)،
" " " (خاتىن-قىز) тунья

болтушка قاقلىداق قز بالا؛ چاۋلى، كچىك
كۆرەك، اونلى سۆز.

болт ئىككى نەرسىنىڭ بىر-بىرىگە مەخكەملەپ
ياپىشدىغان دورغان بىر ئوچى وينىلىك مىخ.

боль ئاغرىتىش، زىقىراش.

больница كەسەلخانە، شفا خانە.

больничный كەسەلخانەگە مەخسوس.

больно ئاغرىتادى، زىقىرايدى؛ ئاغرىتىپ-
جودە ئاغرىق، كەسەل.

больной ئاغرىق، خەستە، يىتاب.

большак عائىلەدە ۋە باشقا بىرەجەدە غەتتە
ايلىك كەتتە كىشى-قىشلاق ئاقساقالى-كەتتە يول.

большая медведица دوپپى ئۆكپەر،
يەنىگەن يولدىۋى.

больше (قارا: более)

большевик لىنىيىن پروگراممىسى تەرىقدارى.

большинство كۆپرەكى، ئەكسىدە.

больший ئەكسىرى، ئارتقراغى.

большой كەتتە، اولۇغ، بۈيۈك.

большуха عائىلەدە ايلىك كەتتە قز؛ اولۇغ
خاتىن، كەمپىر.

большущий جودە كەتتە، ئىرات دەردە-
چەدە كەتتە.

более. боле - ئارتقراق، كەتتە، كۆپ -
رەك؛ كىلگوسىدە، تاغىن.

не более часу بىر ساعەتتەن ئارتق ايمەس.
более или - менее ئازمى، كۆپمى.

тем более خوسوسەن، ئاينىسا.

болезненность كەسەللىك، ئاغرىقلى.

болезненный ئاغرىقلى، كەسەللى،
ئاغرىدىغان.

блезнетворный ئاغرىق بىرە تورغان.
ئاغرىق كىلتەرە تورغان.

болезнь ئاغرىق. مەدرىزى، خەستەلىق.

заразная болезнь يوقا تورغان ئاغرىق،
ئەمراز سارىدە.

хроническая болезнь دائىما بولۇپ
تورا تورغان كەسەل.

болеть ئاغرىتىش، زىقىراش.

болячка زىقىرەق، شىش، قوتىر، ئىرگىلى يەردە.

бомба توپنىڭ اوقى، قارشىلاپ يارىلا-
تورغان قول اوقى.

бомбардировать توپ ئاتىپ ھوجوم قىلىش.

бомбардировка شەھەر ياكى قورغان
(كۆپىنچە) نى توپقا تۇتىش.

бомбардир توپچى غەسكەرنىڭ باشلىغى.

бомонд كىبار ۋە زانداكان دائىرەسى.

бонбоньерка چىرايلى بوقچا-تۈرمەك
ياكى كەنغىت تۈرمەكى.

бондарь ھەر خىل بۈچكەلەر ياساۋچى.

бонза ختاي ۋە ياپونىدا روحانى.

бонна سورەبىيە، بالا تەربىيەلەگۈچى مەدرى-
فەنلى خانىن.

бон پۇل ۋە باشقا نەرسە ئالماق اوچون
بولغان خەت، شۇققە.

бонитировка باھالاش، گوروملەرگە
ئايىرىش، بولش.

бордо-довый килас، قزل تۈس.

бордюр كەشتە، بىرەر نەرسەنىڭ چېتەن
ئەيلەنەرلىگەن ياراشقى.

борец كۆرەشچى، تارتىشچى.

борзая собака ئىسكەكچ ئىت، اۋزىن.
ئايپاقلى، اوچلى بۇرنلى يۈگۈرك ئاۋىتى.

борзой ئانا ئىت.

борзописец كۆپ، لىكن مەنئاسز، تۈزىمىز
يازغۇچى.

борзый يىلدەم، يۈگۈرك.

бормотать مەخردەش، پىنقىلاش، ئاغىر
ئۇچىدەن كىنە سوزلەش.

боровик ئاق قوزى قارن.
 боров ئانا تونجىز، پىچكەن چۈچىقا.
 борода ساقال.
 бородавка سوگەل، ئارتىق.
 бородастый كۆب ساقاللى.
 бородастый ساقاللى كىشى.
 бородач كۆب ساقاللى كىشى.
 бородка كىچىكىنە ساقال، چۈچىتى ساقال، قىلتاناق، كەلپىدىنك تىلى.
 бородок تىمىر ئىشە تورغان ئەسباب.
 борозда جۈبەك، ايرىكت
 бороздило ئاتنىڭ تويىغىنى كىيسە تورغان ئەسباب.
 бороздить جۈبەك ئالاش.
 бороздчатый جۈبەكلىك.
 борона سخمالا، تىرمالاغىچ.
 боронить،-новать تىرمالاش، سخ مالا باسش.
 бороньба سخمالا باسش ۋاقتى (بەيتى).
 бороть غالب بولش، كۆرەش چىقىش.
 бороться كۆرەشش، ئارتش، غالب بولماقتا چىرىنىش.
 бортник عدەسل ئۇرىلەرنى قاراغۇچى.
 борт كىيە ۋە پاراخۇدلاردا تەك جاي چىتە - لىرى. كىيىنىڭ تۈگىدە قانداغان ۋە تۈگىدە جاي ئۇچقان جىسىمىسى.
 бортьёр ئىچى پۈك، كۆكۈك دەرەخت، دەرەختلەر ئۇچىغا اورناشقان عدەسل ئۇرىسى.
 борщەвик بىر نەيغ قوزى قارن.
 борщ كەرم شورپا، قىزچە سالغان ئاش.
 бор قاراغاي توقايى.
 борьба كۈرەش، سوتازەعدە.
 босиком يەلەك ئاياق.
 босой يەلەك ئاياقلى.
 босоногий يەلەك ئاياقلى (ايرىكك) " " " (خاتىن-قىز) " " " -ножка
 босяк سەرىپىدىن، ئىشەن چىققان كىشى.
 ботаника غەم نىباتات، اوسمىللىكەر علمى.

ботаник نىباتات عاليمى، اوسمىللىكەر علمىنى. بىلكۇچى.
 ботанический сад غەمى نىباتات باقچاسى.
 ботва كەرتۈشكە، سەبزی سىنگىرى نەرسەلەرنىڭ ساباق ھەم بەرگەلەرى.
 ботвинья يالغۇ ۋە يەشلەپلەر توغراغان كورۋاس شورپاسى.
 ботик كىچىكىنە كىيە، قايىق، خاتىن - قىزلارغە مەخسوس اسسقى كەلۈش.
 ботинок بەتپىنگە، قىسقا قونچلى ئايلاق كىيىسى.
 ботфорт اوزون قونچلى ايتىك.
 бот ايسكى ۋە قىتلەردەكى كەتتە يىلگىن كىيە. چوقرى كەلۈش.
 боцман اورش كىيەلەرىدەكى عدەسكەرلەرنىڭ - اون باشىسى.
 бочарня بوچكە قىلىناتۇرغان اورن.
 бочар بوچكە-چىلەك قىلغۇچى.
 боченок كىچىكىنە بوچكە، چىلەك.
 бочка بوچكە، چىلەك.
 бочок قابىرغا كۈشتى.
 боязливость قورقاتلىق، يۈرەكسىزلىك.
 боязливый قورقاتلىق، يۈرەكسىز.
 боязно خەۋىلى، قورقۇچ.
 боязнь قورقۇش، خەۋى-خەتەر.
 боярин مرزا، تورە، خۇجە، بىك. ئىلگىرى ۋاقتدا روسىيە ئاق سۈيەكلىرىنىڭ غۇنۋانى.
 боярич ئاق سۈيەك اوغلى.
 боярыня ئاق سۈيەكنىڭ ئاناسى ياكى خاتىنى
 боярышник بىر نەمى ئوسمىللىك، ياغاچ ئىشلەپكە ئىشلەتلەردە.
 боярышница ئاق كۆپەلەك.
 боярышня ئاق سۈيەك قىزى.
 бояться قورقۇش، شەكلەنىش.
 бра دىوالغا اورناشدرلغان قىندىل.
 бравировать خەتەرگە ايتىبار قىلماسلىق.

брависсимо جوده تەخسین.

браво! ئافەرىن، تەخسین!

бравурный شاشىلىنچ، غەيرەتلى.

бравурный марш جوده تىز چاللىب، ئەدا ئېتىسى جوده قىيىن بولغان سەۋەت، ئامەك.

бравый جەسارەتلى، غەيرەتلى، يىگەت.

брага اۋى پىۋەسى، ئەچىتىلگەن غەسەل.

брадобрей ساقال قىرغۇچى ئىسپاب (ئادەم).

бражник ئۇچكۈچى كىشى، غەسەل ارغۇر - يىسى - كۈپلەك.

бразда (قارا: борозда) تىزگن، جىلدۇ.

бразды يامانغا چىقاراش، يامانىنى - ئەچرەش.

браковщик يامانغا چىقارغۇچى.

броконьер بىرەۋلەرنىڭ توقىيىدا ياشىن ئاۋ - سەيدىن قىلغۇچى

бракосочетание نىكاھ غەقد قىلىش، اۋىلەنش.

брак ئىشك يارامىدىغان بۇزق مال، نىكاھ، اۋىلەنش.

брама بەراھىم، ھىندىلەرنىڭ تەڭرىلەرى.

браминизм ھىندىستانلىقلارنىڭ ايكى ايسكى دىنلەرى، بەزايىمە مەزھەبى.

брамин بەراھىمە، ھىندىستاندا باش كەشىش؛ بەراھىمە مەزھەبىدەگى كىشى.

брандахлыст سۇيۇق يېمە، يامان، مەزە سىز ئۇچكۈلك.

брандвахта ساقچى كىمە.

брандмайор شەھەردەگى اوت اوچرگۈ - چىلەر باشلىغى.

брандмоуер ايككى بىنا اورتاسىغا اوت خەۋەيدەن ساقلاماق اوچون سالنغان تاش دىۋال.

брандмейстер اوت اوچرگۈچىلەرنىڭ بىر فرەسىنىڭ باشلىغى.

брандспойт اوت اوچرگۈچى ماشىنىنىڭ سۇۋ يېڭىچىسى (ناسوسى).

бранина كەتكە قىلىپ توقۇلغان گەناب.

бранить سۈكەك، اورىشماق. ئەچچىلانماق.

браниться سۈكەش، اۋرۇشش، مەشەشە.

бранливый سۈكەت تورغان، ئۇچكۈچى تىرە اۋرۇشماق.

бранник اورىشكۈچى، غازى.

бранный اورىشكە، سۈكەشكە مەخسوس. فاحش، اورىشكە مەخسوس، اورىش ئىشىگە دائىر.

бранный بېزەكلى، نەقىشلى.

брань سۈكەش، اورىش، موحارەبە.

браслет بىلەك اۋزك (بەلەزوك).

брататься ئاغا يىلەشش، قارىنداشلاشماق، دوستلاشماق.

братец بۇرادەر، ئاغانىنى.

братия يارۇ ئاغانىنى، يارۇ بىرادەر. زامەدلار توپى.

нищая братия سائىللار سىغى.

братолюбивый قارىنداش اورۇغلارنى سىۋكۈچى.

братоубийство بۇرادەرنى اولدىرىش.

братоубийца(общ) ئىنى - ئاغانىنى اولدىرگۈچى

брэтский بۇرادەرگە مەخسوس.

братство بۇرادەرلىك، قارىنداشلىق.

брат بۇرادەر، قارىنداش، ئەكە، اوکە، ئاغا، ئىنى.

старший брат ئاغا - ئەكە.

младший брат ئىنى - اوکە.

двоюродный брат غەمەككى ياكى غەمەككە چىچە.

молочная брат مەمسۇت، ايمىشكەن.

сводный брат اوگى بۇرادەر.

братъ ئالماق.

ноже не берет پىچاق كىسەيدى، اوتەيدى.

братъся تۇتىشەك، باشلاماق، كىشىگە، التزام ياتەك.

он берется выстроить дом в одно лето اۋىنى ئۆزى يازدا سالىپ بىرەككى اوستىگە ئالدار.

браунинг تىز ئاتىلارغان بىر نەۋغ تاپانچا.

браунколь خەۋانلارغا يېڭەتۈرۈلگەن كەرەم.

брашно تەغام، رىزق، ئازىق.

брачный نىكاھكە مەخسوس.

бревенник - венчок - عىمارەتكە يارايدىغان دەرەختلەرنى تۇتقۇن.

бревенчатый - خەرى ۋە خادادان قىلىنغان. خەرى، خادا.

брег (قارا: берг) - بالىق قىلتانغى.

бредень - ساندىراقلاش.

бредить - يوق، فەرزە، ئەسلىز، مەغناسىز. اويلاش ۋە سوزلەر. ساندىراقلاش حالەتى.

бредни - چىركەش.

брезгать - говать - نەفەرت، چىركەندۈرۈۋالغۇچى.

брезгливость - چىركەنگۈچى.

брезгливый - يامغۇر ۋە سۇۋاۋىتكە زەپىرەنغان. كەتپەن تۇتۇلغان چادىر.

брезент - ئازغىنا يازغىلاناش، تاڭ ئاتاش.

брезжить - تاڭ ئاتا ياشلاش، تاڭ يارىشىشى.

брезжиться - ئولتۇرلاردان ساقلىنىش اوچۇن. دىگىز قىرغاقلىرىغا تاشدان قىلىنغان سەن، پاختىسا، ساعدەت زەنجىرىگە ئاساس قويايدىر - غان تاش، تەنگە سىنگىرى نەرسە.

брекватор - ئاغىر، ئاغىرلىق. قىلادىرغان.

брекватор - ئولتۇرلاردان ساقلىنىش اوچۇن. دىگىز قىرغاقلىرىغا تاشدان قىلىنغان سەن، پاختىسا، ساعدەت زەنجىرىگە ئاساس قويايدىر - غان تاش، تەنگە سىنگىرى نەرسە.

брелок - ئاغىر، ئاغىرلىق. قىلادىرغان.

бременительный - يىرگەش، تۇيدىش، ئاغىر ئىشنى يۈكەش (تەخمىن ايتىش).

бремя - ئاغىر ۋەزىفە، كۈچ يېتىمەسلىك ئىش، ئاغىرلىق، يۈك.

бреение - بالچىق، لاي، باتاق.

бреенность - چەتەمسىزلىك، فەنا، زەۋال.

бреенный - چەتەمسىز، فانى.

брецчатъ - شال-دىراق، قال-دىراغان داۋش چىقاراش.

брести - سۇدىرالىپ يۈرۈش، قالدۇقلاپ ئاياق باسىش.

брехатъ - يالغانلاش (ھۆرمەتكە ئۇلۇمەك، ئىت ۋە تۈلكى توغرىسىدا).

брехливый - لافچى، يالغان ئەيتە تورغان.

бреш - قورغان ۋە اورش كىمەلەردە ساقلىنىش يولىغان تىشك.

бригада - 3-2 پولىتېلى غەسكەر فرەقىسى، پايز خادىملەرى مەيدەتى.

бригадир - ئالگەرى ئالكاۋنىكەن يوقارى بر مەنسەب (فەرەنسىيە ۋە گېرمانىيادا جاندارمالار باشلىقى).

бриг - كەنگەلەيدە 150-500 توننالى پاراخۇد؛ قەدىمكى غەسكەرى كىمە.

бриз - كۈندۈز دېگەندەن، كىچىكسى قۇرۇق دەن دېگەندە قاراب ايسە تورغان بىل-شاپادا.

брильянтин - كىيىم ئەستەرىگە كىتەتورغان يالتىراق كەزەلمە، (ساج ياغى)، ئالتۇن، كۈمۈشنى تازارتادىغان بر نەۋەق قوم.

брильянт - جەۋھەر، كەڭكەلەنگەن ئالماس تاش.

британец - كەنگەلەنگە تايىق ئاق تەنلى كىشى.

бритва - اوستىرە، پاكى.

бритый - تۈكى قىرلغان.

бритъ - ساج ۋە ساقال قىرش.

бритья - ساج قىرش، تاراشلاش.

бритьяся - ساج ۋە ساقال تاراشلاش.

бричка - مۇجىك ئېرەۋەسى.

бровь - قاش.

бродило - ئاقلىق (قانتىنى اۇيۇتماق اوچۇن سالىنغان). خەمىر تۇرش.

бродить - تىك يۈرۈش، ئاداش يۈرۈش، ئەچش، كۈپش (خەمىر).

брод - دەريا، سايلارنىڭ قايراقچى يېرى؛ كىچۈ.

бродяга - قاچقىن، يۈرتسىز، ايلسىز ئادەم.

бродяжничать - ئاۋارە بولۇپ يۈرۈش، قاچقىنلىق، سەرسانلىق. سەركەندەن.

бродячий - يۈرتسىز، يېرىسز، تىك يۈرۈش - غان، تەككەسەلتەك.

брожение - ئاقلىق ۋە اوغوت ئەسسىرى بىلەن ئەچش، فەتتە ۋە قوزغالش.

броненосец - زۆرھلى، ماس دىۋاللى كەتتە اورش كىمەسى.

бронза - مەس ۋە قورغاش تارالاش بر مەدەن.

бронзовый ۋە قورغاش ئارالاش مەدەئەندەن ياسالغان، برونزا توسىلى.

бронха ھەلقوم، بوغاز.

бронхит ھەقس يوللارغا تۇشكەن يۈتەل.

броня ساۋۇت (تېمىر ھەلقە ھەلدەردەن قىلىنغان ئۇرۇش كېيىمى، اورۇش كېيەلەرنىڭ تۈپ ئۇرۇشەن ساقلماق اوچون قىلىنغان ماس دىۋاللارنى).

бросать تاشلاش، تۇرغۇتۇش، ئاتاش.

бросаться ئاتىلىش، تاشلىنىش، ھوجوم قىلىش.

бросовой-совой تاشلاندىق، پاراشۇم.

брошь, брошка خاتىن-قىزلارنىڭ كوك-رەڭلەرگە قاداب يورادىغان زىنەتى.

брошюра رسالە، كىتابچە.

брошюровать رسالە، كىتابچە ۋە دەپتەر تىكشۈرۈش.

брудершафт دوستلەشش ۋە «سىن» دىيىپ سۆزلەشش اوچون قول ئاتاش، اورۇشۇپ ئېچىش.

брусника مېۋەلى بىر نەۋىخ دەرىخەت.

брусовка تورت قۇرەلى ايگۇ.

брусок брус قايراقچا

брус تورت قۇرەلى ياغاچ ياكى تاش.

брутто مالنىڭ ئىششى بىلەن بىرگە بولغان ئاغرىغى-ۋەزىنى.

брыжейка ئىچەك. لەرنى. اورنىدا تۈتۈپ ئوزاتۇرغان قارن كۈشتى.

брызгать ھەچەردەش، سىيىدرىش.

брызгаться ھەچەردەش، چاپپاش.

брызги ھەچەردەگەن تامچى.

брыкать, -ться تېيىش، تېيىنىش.

брюзга (общ) بەد ۋەخلاق، سەل نەرسەگە ئەھچىچىلاناتۇرغان كىشى، جىززەكى.

брюзгливый اونگە-مونگە ئەھچىچىلانا-تۇرغان. سىررەردە، جىرتلا

брюзжать ھەندەرسەگە جىررىلەش، مەخىرەش.

брюква ھەيۋانلارغا ئازىق بولدىغان اوسملىك.

брюки چالبار، شىم.

брюнет قارا ساچلى ايركك كىشى.

тка (خاتىن-قىز): " "

брюхастый, -хан كەتتە قارنلى.

брюхатый, -тая قارنلى، گومانلى (خاتىن)

брюхатеть قارنلى بولۇش، گومانلى بولۇش.

брюхо قارن، قورساق، ئىچ.

брюховица قارنچا، قەت قارن.

брюшина قارن ايتى.

брюшко سۆيەكسىز ھەيۋانلارنىڭ قارنى، قورساقنى، يومالاق قارن.

брыкать شلەردەش، دىگگەندەش، شاقلاش؛ اورنىسىمۇ سوز ئېيتىپ يوبارش.

брыкаться قاننىش.

брыцать ياڭغىراتىش، قىلنى تەرەڭ قىلىپ، چىرتىپ داۋۇش چىقارش.

бубенец يومالاق قوڭغراق.

бубенчик كىچىككە قوڭغراق، شلەرداق.

бубэн قوڭغراقلى چلەردە.

бублик (قارا: баранок)

бубны قارنا اوپىندە غىشتىن غەلامەتى.

бубон قارىراق شىشى، بىز شىشى.

бугель ساندىقنىڭ تىمىر ۋە تونۇكەندەن بولغان ئەيلەنترگىچى.

бугорок تەندەگى شىش، بۇرتە.

бугорчатка يۈتەل ئاغرىغى، سىل.

бугорчатый تىكسىسىز، چاقىر-چوقىر.

бугор تىپەلك، تاغلىق ئەدر بىر.

буддизм بۇددادىنى، تەغلىماتى.

буде ئەگەر، مادامكى.

будень نەشلى كۈن، بايرام بولماغان مەش-خولىيەتلى كۈن.

будет يېنە، بولدى، بەس.

будильник يېلگىلىن ۋقتدا چىڭقۇر اويخاتا تۇرغان ساعەت.

будировать ئارازلىقنى ايزمار ايتىش.

будить ئويغاتىش.

будка ساقچى تۇراتۇرغان اويچە، دۈكەنچە.

будни (قارا: будень)

буднишний, -ничный شىشلى، بايرا-مىسىز (كۈن).

будоражить бикарگە ئاۋارە قىلىش، مەز-
زەھىسىنى كىنگىزىش.

будочник قاراۋلدا يوراتقورغان مېلىتسىيە.

будто گۇيا، گۇياكى، ياگىيغ، سنگىرى.

будто бы ايمىش، راست بولسا.

как будто شىكىللى، قەبىلىدەن، خوددى.

будуар خاتنلارغا خاس زىنەتلىق ئۇي،
كىيىملەر ئۇيى.

будущее كىلگۈسىدەكى، استىقبال.

будущий كىلگۈسى، بولغۇسى، مۇستەقەل.

будущность استىقبال، ئەقبال، بەخت.

буер يىلگىن كىمە.

буерак اورە قازلغان چوقرا.

буженица ياش تونخۇز گۈشتى.

бузина مەرجان كۈسەكى، بىر نەۋخ اوسمىك.

буй (قارا: бакан)

буйвол قوتاس، ياۋايى ھوكوز، جاموس.

буйный اورشقا، جەنجالچى، اويدىتىش.

буйствовать داۋلاش، داۋوش، اورش
چقارش.

бука سور، ساۋق كىشى

букашка قاتتىق قاناتلى كچكە ھەشەرات.

буква ھەرف، داۋش بىلگىسى.

буквальный ھەرف-بەھەرف، ئايرىم ئاچق.

букварь ئەلىفبا كىتابى، ئەلىفبا.

буквенный ھەرفلەرگە، ئەلىفباغا مەخسوس.

буквояд ھەددەن تاشقارى خالىنى-خالىغا
توغرى كىلتىرەمەن دىگۈچى، قابىلىدەتسىز
تلىدەرغالىمى.

букет گۈل دەستە، بىر توتام گۈل.

буккиист ايسىكى-توتىلغان كىتابلار بىلەن سۆزدا
تەلغۇچى.

букля سونىيى ياكى تەبىئى بولب جىگگە -
لەندىگەن ساچ توتامى.

буксирный پاراخود بىلەن يۈك ئارتقورغان.

буксировать پاراخود بىلەن يۈك ئارتقور.

буксир يۈك پاراخودى مەم ساللارنى ئارتقور
سۈرەپ يورادىغان پاراخود؛ شو پارا-
خودنىڭ يوغان ئارقانى.

бук ئىسسىق تامانلاردا ئۈسە تورغان بىر نەۋخ
دەرەخت. كىر قازانى.

булава چۈيەن باش، چوقماق، گىزى، سۈيىل.

булавка تۈكرەكچ، بىر تامانى تومناق، اىگە.

буланный اوزى سەمەن-يال بۇمىلدى
قارانت.

булат پولات، مەم اوشاندىن قىلىنغان
قىلىچ، خەنجەر.

булдыга بولماغۇر ئادەم.

булдерь تىپىلك، بوش ياتا تورغان بىر.

булдышка تىز ۋە ئوبوق گۈشتى.

булимия ئۇمۇر كەسەلى.

булинь يىلگىن كىمەنىڭ ياغى (ايى).

булка بۈلكە نان.

булочная بۈلكە نان ساتقورغان دۈكەن.

булочник بۈلكە نان ساتقۇچى.

бултыхать شاپلىق تاش، چېرىداتش (سۈرۈنى)
شالاپلاتىپ يۈزەك.

бултыхаться شالاپلاش، سۇرۇغا چۈمىش.
شاپىت!

бултых بۇتەقلى تاپاق، غەسا. قوپال كۈسەۋ.
بۇملاق تاش.

бульжник كۈچە تاشى، چاغرا تاش.

бульвар اىككى تامانىغا دەرەخلەر اوتقوزىلغان
يول، چۈزىق باقچا.

бульварная газета كۈچە خەبەرلەرىنى
ئارقاندا تورغان گەزىتە.

бульдог پوچوق مۇتا. قىسقانىللى ئارزان
باھا تاپقانچا.

булькать بۇغز-بۇغز كىلىش.

бульон شورپا، شورپانىڭ سۇۋى.

бумага قاغاز، پاختا، ايب.

бумага хлопчатая پاختا.

бумага прядильная چىت، فابرىكى.

бумажка قاغاز پارچاسى؛ قاغاز ئاقچا.

бумажник قاغاز ئاقچا سالا تورغان
مەمىيان، بۇقچا.

бумажный قاغازدان، پاختادان ئىشلەنگەن.

бухандан قىلغان ھورپەتلىگەن
 бумазая ھورپەتلىگەن
 ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бунд ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бунтарь ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бунтовать ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бунтоваться ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бунтовщик (бунтарь) ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бунт ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бура ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 буравить ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бурав ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бурак ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 буран ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бурбон ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бургомистр ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бурда ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бурдюк ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 буревестник ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бурелом ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 буренушка ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 буржуа ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 буржуазия ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 буржуазный ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 буржуй (буржуа) ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бурить ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бурка ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бурлак ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бурлацкий ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бурлачить ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى

бурливый ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бурлить ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бурмистр ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бурнус ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бурный ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бурса ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бурсак ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бурчать ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бурый ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бурьян ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 буря ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бусурман ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бусы ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бутафор ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бутерброд ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бутить ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бутон ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бутоньерка ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бутуз ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бут ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бутылка ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бутыль ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 буфер ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 буфетчик ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 буфет ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 буфонда ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 буфф ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 буфы ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى
 бухать ھەمۇن ئىشچىلەرنىڭ جەمئىيەتى

бухгалтерия دەفتەر بورگезش اوسولى،
 حساب وه دەفتەرلەرنى بورگезش ئۇسۇلى
 (سەۋدا-سائەتدا).

бухгалтер دەفتەر بورگезش اوسولىنى بلگۇچى
 باش عىساپچى.

бухнуть ئىشىم-ئىشىم، يوغانلاناش.

бухнуться ئىشىم-ئىشىم، يوغانلانماق.

бухта بازارحوادلار نوقتايدىغان كچكىنە كورەز،
 ئيمان بىكەت.

бучить كرنى، كىر قازانىغا سالب بىجىتىش.

бушевать داۋاللاناش، تولقانلاش (قۇيرىش).

буянить (буйствовать) (قارا:)

буянство خۇلقسۇزلىق، شەللەقلىق.

буян ئۇرשאق، يامان خۇلقى، شەللەقلى،
 ئەدەبسىز.

бы, б ئىسە، ئەگەر، بەغزى سوزلەرنىڭ ئاخىرىغا
 قوشىلىپ، بولش ئىھتمالى بارلىغىنى ئاڭلاتا-
 دىغان قوشمىچا.

если бы я встретил вас, то мы пошли бы
 ئەگەر مەن سىزگە ئۇچراشقان بولسام ئىدى،
 بىزگە كىتكەن بولور ئىدەم.

бывалый كورگەن - كىچىرگەن، تەجرىبىلى.

бывальщина بولغان ۋاقىيە، ھادىسە.

бывать (مەسىلەن: بار بولماق، مەم-
 مان بولماق).

бывший بولغان، ئۆتكەن؛ ئلگەرىكى، سابىق.

бык ھوگوز، تېمىر كۆپرەككە تېش ئۇستۇمى.

былина باتۇرلار توغرىسىداغى موناھات.

былинка مەيدە ئۆسۈملۈك.

былой بولغان، ئۆتكەن؛ ئلگەرىكى، سابىق.

в былое время ئۆتكەن زاماندا.

был ئۆتكەن ئىش ھەقىقىداغى دىكايە.

быстрина دەريانىڭ تېز ئاقادىغان يېرى.

быстро تېز، ئەپەل - تەپەل، چاققانلىق بىلەن.

«быстроглазый» ئۆتكۈر كوزلى.

быстроногий ئلەم، يۈرۈك، ياخشى
 يورادىغان.

быстрога تىزلىك، ئلەملىك.

быстротекущий-течный تىز ئاقا-
 دىغان.

быстроумный زېرەك، ئاپقار، زەكى، يېتىك.

быстрый تىز، دەرىۋە.

бытие بارلىق، مەۋجۇد.

бытность بولغان ۋاقىت، تورغان چاق.

бытописание تەرىخ، تورمۇش ۋە ھادىتە-
 نى تەۋسىيە.

бытописатель مۇتەرىخ، تەرىخ يازغۇچى.

быت تورمۇش رەۋشى، كۈن كورش.

быть بولماق، ياشاماق، بار بولش.

бытье غومر سۇرش، عاددى تورمۇش.

бычачий ھوگوزدەكى، ھوگوزنىكى، ھوگوز.

бычище چۈنە كەنتە ھوگوز.

бычок ئاۋۋاس - بوزاۋ (مەيدە بالىق).

бювар شىخچ قاغازلى.

бюджет بولخوسى چىقۇم ۋە كىلگۈسى كىرەك
 ئالدىن عىسابلانغان مىقدارى.

бюллетень بەرەر ئىشنىڭ كىتشى توغرىسىدا
 قىسقاچا يازىپ تارقىتىلغان خەبەرلەر، سايلان-
 نادىغان كىشىلەرنىڭ ئىسمى يازغان قاغاز.

бюргер نىيەتلەردە شەھەر خەلقى.

бюро بەرەر مەھكەمگە ياردەم، ياكى بەرەر ئىشكە
 ئىدارەخانىە بولپ ئاچىلغان كەنتەلەرىيە.

бюрократ يوقارى دەرىجەلىك تۈرە.

бюст ئادەم گەۋدەسىنىڭ كۆكرەك ۋە باش
 قىسىملىرى (قوللاردان باشقا).

бязь يۈز.

бяка بوجى، ئالابوجى.

бякать قولى سىنگىرى مەغەرب سوزلەش،
 موڭغەش. كىشى ئاڭلامايدىغان قىلىپ
 سوزلەش، دۇدۇق ۋە ساقاۋلاناش.

B

В. в. روس ئەلىفباسىدا اوچىنچى ھەرف-ۋ
вабанк قاراتا بانك اوينىدە «اورناداغى» دىگەندىر.
вабик تاۋچىلارنىڭ قوشلارنى ئالداپ چاقىرىدىغان چۆرچۈك.
вабило لاچىن، قارچىخا سىنگىرى قوش - لارنى قولغا قوندىرىش اوچۇن مەخسوس ئەساب، بىلەلى، چەكەس.
вабить چۆرچۈكلەش.
вава ئاغرىق، جەراھەت (بالالار تلىدە).
вавакать بىدانەنەك سايراش، بولماغان كەپلەرنى سوزلەش.
вага كەتتە اولجاۋ، ئاغرىق، سالماق.
вагобунд تەكەسەلتەك، موعەبەن ئىشى يوق كىشى.
вагонетка كىچىكەنە واگان.
вагенбург غەسكەر ئارقاسىدان يورادور - غان يۈك.
вагоновожатый ۋاگانلارنى يۈرگۈزگۈچى، ۋاگان كۈچرگۈچى.
вагон تىزىر يولدا يورادىغان ئەرەۋە.
вагранка مەعدەن ايرىتە تورغان اوچاق.
важенка شىمال كىچىك ئورغاچىسى.
важивать ئۈيگە ئورتاشدۇرۇش - تۈزەش.
важничать اورنىسەر كەتتەك قىلىش؛ اوزىنى ئىللە قانداي ئالاش، بوزىنى ئاڭقاتىرش.
важно اولوغلاپ؛ مۇھىم.
важность ئەھمىيەت، اولوغلىق، كەتتەك.
важный اولوغ، ئەھمىيەتلى، كىرەكلى.
важня بازار تارازوسى، مەيدان اورتاسىداغى كەتتە تارازو.

ваза مەجۈ ۋە گۈللەر سالاب اولتىرىدىغان چىرايلى ايدىش.
вазелин قول ۋە بىتلەرنى يوشانماق ئۈچۈن سۈرتىلە تورغان ياغ (قارا ئىزىرىغاچدان قىلىناتىر).
вазон گۈل ايدىشى.
вазочка كۈرە، گۈل قويادىغان كىچىكەنە ايدىش.
вайя خۇرما دەرەختىنىڭ بوئاغى.
вакантный بوش خىزمەت اوزىنى.
вакансия بەندە قىلىنماغان خىزمەت اوزىنى.
вакация او قوغۇچىلارنىڭ تەغىل ۋاقتى.
вакса ئاياق كىيىملىرىنى ياغلايدىغان ياغ.
ваксить (вакшение) ئاياق كىيىمىگە ماي سۈركەپ تازالاش.
вакханалия قەدىمكى يونانلاردا باخوس جورمەتىگە قىلىنغان كەتتە بايرام. غادەت - دەن تاشقارى ئىچكىلك، فەخش مەجلىسى.
вакханка قاجىشە.
вакх ايسكى يونانلىلاردا خەمرايلىمى.
вакцина چىچەك كىچىكەك اوچون يوزاۋ چىچەكگەن ئاللىغان ئىرك.
вакцинация كەسەل ۋە ئاغرىقلارغا قارشى چىكىدىش، ايسلەش.
валандаться ئىشىسىز سۈنرەلىپ يۇرش.
валежник توقايداغى قۇرۇغان ياغاچ بولەكلەرى.
валес چوۋا، اولخلاق.
валенок كىچىك ايتىك.
валет قارىتا اوينىدە سالدات سورەتى.
валец بويلاق سۈيىكىدىن تورغان كۈرەكچە.
валик يوغان اولخلاق.
валить ماغدارش، ايشىلىپ ئۇرۇش (مەسەلەن؛ قارياغاش، اولىپ كىلىش؛ توركۈم توركۈم بولپ كىلىش).

валиться نۇرەش، يېقىلىش.
 валкий ئاغادىرغان، ايشىلەتورغان.
 валовой доход چىقىلدىنى ھېسابلا- ماسدان ئەتىلگەن فايىدا.
 валторна سارىغىسىدىن قىلىنغان سورناي.
 валом تۈركۈم-تۈركۈم ئاقلىق كېلىدى.
 валун قەدىمكى ۋاقىتتا موزلەر بىلەن كېلىپ قالغان كىتتە ئاغىر تاش.
 вал توپراقدان اۋيىپ قىلىنغان دېۋال، ئەلەھ، ۋال.
 валсисەرتە تولىق.
 вальдшнеп ياۋايى اوردەك.
 вальсировать ۋالسى سەداسىغا اوينىك اۋىنىك توشش.
 вальс ۋالسى ئامەگى.
 вальтрап ئات ياپقچى، ياپقچ.
 вальцовая پۇلنى ساق مەدەن بىلەن باھالاش.
 вальцовать ماشىنە غلدرەگى بىلەن اىزىش، مەيدەلەش.
 вальжанный گولدار، چىرايلى ئىشلەنگەن. غۇرور.
 валюта ۋىكىسىل ۋە قاغاز پوللارنىڭ ۋاقتى- ئاھا قاراب باھاسى.
 валяный كىگىزدەن باسلىغان.
 валять ئاغىنىش، يومالاش (كىگىز باسقاندا چىيىغا اوراپ يومالاش).
 валяться ئاغىنىش، نۇرەش.
 вами سىزنىڭ بىلەن، سىزنىڭ تەرەفكەردەن.
 вампир چەرقانات-قانسىز، مەرجەمەتسىز، جەدىلەپ باي بولغۇچى.
 вам سىزگە.
 вандализм سەنايەت نەپىسىدىن بۇزۇش ھەم شۇندەن لەززەتلەنشىدىن عبارت ۋەھشىلىك.
 вандал مەدەنىيەتكە خىلاف كىشى.
 ваниль ئىسلى غۇنچە، كۈرەك.
 ванна ئىچىگە سۇ سالىپ كىرىپ چۈملىسە بولاتۇرغان كىتتە جام.
 вапоризация سۇيۇق ماددەلەرنى بۇغغا كەيەلەندىرىش.

варваризм سوزلەشكەندە چىت سوز- لەرنى خەتتا استعمال قىلىشدا كىلگەن باگىشلەر.
 варварство ۋەھشى، ىرتقچلىق.
 варвар ۋەھشى، ىرتقچ كىشى.
 варган قۇيۇز.
 варево پامان، سۇيۇق شورپا.
 варешка چۈن ياكى چۈنلى تېرىن قىلىنغان بېيەلەنى (قول قاب).
 варенец ئاقاق.
 вареник چۈچۈرە، ماننى.
 варенуха مېۋە ئىرەغى.
 вареный قايناتىلىپ پىشلىگەن.
 варенье سوزەپيا.
 варить قايناتش، پىشش (سوزۇدا).
 вариться قايناپ پىشش.
 вариант فەرق، اوزگەرش، بىر كىتابنىڭ اىككى نۇسخەسى ئاراسىداغى تەفاۋۇت.
 вариация اوزگەرش، تەغەيىر، تەفاۋۇت.
 вариировать اوزگەرتىش، باشقۇرۇش.
 варка-рение پىشش، قايناش.
 варнак (каторожник) قارا.
 варница تۇز قاينانۇرۇپان يىر.
 вар قايناق ۋە قايناسان سۇ (قاراموم).
 варяг بۇرغى اسكاندىيا، خەلقى.
 василек زەنگار گۈل.
 василиск يوحا، كىتتە يلان، ئەجەدەر.
 васистас دىزىرەنىڭ اىشكچەسى، مەۋا اوزگەرتىشكە اوچۇن دىزىرە تۈيۈنۈكچەسى.
 вассал اورتا غەسەرلەردە كىتتە بىر اىگىسىگە قازاشلى بايغۇر.
 вас سىزنى.
 вата پاختا، نامق.
 ватага گۈرۈم، تۈزگۈم، پادا.
 ватерклозет خەلجا، بىدەرق.
 ватерпас تېكىلىكى قارايدىرغان ئۇسباب، ئالەت.
 ватикан روماندا پاپا سەرايى، پاپايدارەسى.

ват

ватный, -точный. پاختالى، ماسقان. سوسما.
 ватрушка. وافلى ساتخوچى ياكى پشەر-
 вафельница. گوچى خانن، وهفلى ئىدىشى
 вафля. سۇيۇق خە مردەن قىلغان كۆلچە، پىچىنە.
 вахлак. قوبال، اپچىل ايمەس كىشى.
 вахмистр. ئاتلى عەسكەردە بر دەرهجە اونباشى.
 вахта. اۇرش كىمەلەرىدە نەۋبەتلى قاراۋل.
 вахтенный. اۇرش كىمەلەرىدە قاراۋل باشلىقى.
 вахтер. بازار، ساقچى.
 ваш. سزنىكى، سزنىڭ.
 ваша воля. ئىختىيارىڭ، بلكەن گزنى تىلك.
 ваяло. سەندەم ۋە بۇت قىلارغان مەخسوس ئەسباب-ئالەت.
 ваяние. سەندەم، بۇت ياساش، مەيكەلتەراشلىق.
 ваять. تاشدان، لايدان بۇت ياساش.
 вбегать. يۈگۈرگە كىرىش.
 вбивать. قاقب، اورب كىرىش.
 вбиваться. قاقب، اورب كىرىش.
 вбирать. ئىچكە تارتىش، سۈرش، سىگدەش.
 вблизи. ياقىنىدا، ياقىن. بان-بولۇدا، ياندا، ئەتراپىدا.
 вбрасывать. ئىچىگە تاشلاش، ئىچىگە ئىرغىتىش، ئاتاش.
 вбрасываться. ئىچىگە تاشلاش، ئىرغىتىلەپ كىرىش.
 вбрызгивать. ئىچكە چىچەرتەش.
 вваливать, ввалить. ئاغدازش، چاپ توپ تاشلاش-بەلاگە گرفتار قىلىش.
 вваливаться. بۆكۈلۈپ، قىتارلەپ ئىچكە كىرىش، اۆيگە قوباللىق بىلەن كىرىش، -литься.
 введение. ئەھمەل نەسارادا بىر بايرام (21 نچى نوپە بىرەنە).
 введение. سوز باشى، موقەددەمە، كىرىش سوز
 ввезти (قارا: ввозить)

ввек. بر عومر، بەنگو، مەچ بر.
 вверенный. تاپشۇرلغان، ئەمانەت اېتىلگەن.
 вверять. ئەمانەت اېتىش، تاپشۇر.
 ввергать. زور بىلەن ئىچكە تاشلاش.
 ввергаться. زور بىلەن ئىچكە تاشلاناش.
 вверить. ئەمانەت اېتىش، ئىشەنەش.
 ввериться. تاپشۇرلەش، ئەمانەت اېتىش.
 ввергивать, - вернуть - рчи-
 вать.-реть, بوروب، بورغۇچلاپ كىرىش.
 ввертываться. بورغۇچلانما كىرىش.
 вверху. يوقارىدا، يوقارى.
 вверх. يوقارىغا، يوقارى.
 вверх дном. تۈندۈرلەپ، يۈز تۈبەن.
 ввести (قارا: вводить)
 ввечеру. كىچىك بىلەن، كىچىك، كىچىقورونراق.
 ввивать. ئارالاشدۇرپ اورش، (مەسەلەن: ساچقا ساچ ئارالاشدۇرپ اورش).
 ввинчивать, -
 -нить. بۇراب كىرىش.
 ввинчиваться. " بۇراب كىرىش.
 вводить. كىرىش، ئالما كىرىش،
 вводить во владение. كىرىش مولكىنى تەسەررۇف قىلماققا رەسمى رۇخسەت بېرىش.
 вводный. موعتەرز، چىتەن كىرىش.
 ввод. كىرىش، تەدخىل.
 ввозить. ئات بىلەن كىرىش، يۈكلەپ كىرىش.
 ввозный. چىتەن-خارجدان كىرىش.
 ввоз ввозка. چىتەن كىرىش، كىرىش، جاسىلات ئىد خالىيە.
 вволакивать. سودرەپ كىرىش.
 вволю. خاھلانغانچا، بەدەلى خاتىرە بەرغەپ.
 вворачивать. ئەبەلەن تىز كىرىش.
 вязывать. ئىچىگە كىرىش، باغلاش، تۈگۈنچەككە تۈگۈش.
 вгибать. بۆكۈپ كىرىش، يەنچەش.
 вгиб. برەنرە سەنئەتلىك بۆكۈلۈپ كىرىش.
 вглубляться. چوقۇرغا كىتىش.
 вглуби. چوقۇردا.

вглубь چۇقۇرغا.
 вглядываться تىكلىپ قاراش.
 вголовых باش اۇچىدە.
 вгонять قوۋۇپ كىرگىزىش، مەيدەپ كىرگىزىش.
 вгору ئافقا قارشى.
 вдаваться كىرىشى، بىرىشى.
 вдаваться в мелочи مەيدەپ - چويناپ سېنى تىكىشىرىش، مەيدەلدەنش.
 вдавливать, -вить يەنجىپ باسبىپ كىر- كىرىش، يۇقىش، يۇكەپ ايگەشتىرىش.
 вдавливаться يەنجىلىپ كىرىش، ايگىشىش.
 давне كۆپدەن، كۆپ زەمانلار ئىۋۋەل.
 вдаль ايتىرىپ كىرگىزىش، ئىچكە قاراپ ايتىرىش- يادلاش، كۆلگە ئالدىش.
 вдаль يىراقدا، يىراق بىردە.
 вдаль يىراققا، يىراق بىرگە.
 вдвигать, - винуть ئىشپىرىپ، ئاتىپ كىرگىزىش.
 вдвигаться ئىشپىرلىپ، ئاتىلىپ كىرىش.
 подвижной مۇحرەرك، قىمىرلايدىغان.
 вдвое ايگىكى جىسىم، بىر-بىر.
 вдвоеم ايگەۋلەپ، بەر-بەر، مەدر ايگىۋى.
 вдвойне ايگىكى جىسىم، بىر-بىر، ايگىكى مەرتە.
 вдевать تىشىككە كىرگىزىش (ئىپكە)، تىزىش، ئىپ اوتىكىزىش.
 вделать ئىچىگە كىرىپ ياساپ اورناشتىرىش.
 - лывать " " " "
 вдевятиро توقۇز جىسىم، توقۇز كىررە.
 вдвятером توقۇز لەپ، توقۇزاۋ.
 вдергивать, ئارتقىلاپ كىرگىزىش.
 рнуть
 вдесятеро اون جىسىم، اون كىررە.
 вдесятером اونناۋ، اونناۋلاپ.
 вдеть (قارا: вдевать)
 вдобавок اوندىن باشقا، اوننىڭ اوستىگە؛ تاغىن، يەنە مەم.
 вдова تول خاتىن، ايرىسز خاتىن.
 вдовец خاتىسىز ايرى، تول ايرى.

вдоволь يىتەرلىك، تويغۇنچا، كافى.
 вдовствовать تول ياشاش.
 вдовушка ياش تول خاتىن.
 вдовый تول ياشاغۇچى.
 вдогад تويۇپ، ايسلىپ ئالاش.
 вдогонку ئىزدە-ئىز، ئارقاسىدان قوۋۇپ.
 вдоль بويىچا، بويغا، اوزۇنلىغىغا.
 вдомок (قارا: вдогад)
 вдосталь بىتكەنچە، تەمامەن، كامىلەن.
 вдохновенный ئالمايلى، روھى كۈتەرنكى، دەردلى.
 вдохновение ئالمام، ۋەھى، روھلاناش، دەرد.
 вдохновлять ئالمام بىرىش، روھلاندىرىش.
 вдохновляться ئالمام ئاتىرىش.
 вдохновляться ئالمام ئالاش، روھلاناش، دەردلەنش.
 вдохнуть (قارا: вдыхать)
 вдребезги قىللاپ تۇرىش، ئاياق اوستىدە تۇرۇلمىسىك، دەردەنچە ئىش، مەيدەلەش.
 вдруг بىزدەن، تويۇقسىزدەن، ئاڭسىزدەن، دەرحال، دەفئەتەن.
 взрызг لايىقەل، اولە يازغانچا (ئىچكەن).
 вдувать پۇفۇلەپ كىرگىزىش.
 вдуматься (قارا: вдумываться)
 вдумчивость تىگىدەن اويلايدىغانلىق.
 вдумчивый تىگىدەن اويلايدىغان.
 вдумываться اويغا قالىش، اويغا چۈمىش، اويلاپ ئەسلىنى ئۇلەش.
 вдыхать تەنەففوس ئىچكە ئالاش، تەنەففوس قىلىش، خورسنىش.
 вегетарианец تەركى حەيۋانات قىلغۇچى، گوشت يىمەسەن، فەقەت، اوسىلەكلەر بىلەن گىنە ئازقلانغۇچى.
 вегетарианство گوشت يىمەسلىك، بارى اوسىلەكلەر بىلەن ئازقلاناش مەسلىگى، تەركى حەيۋانات قىلىش يولى.
 вегетативный (قارا: растительный)

ведение. نەزارەت، يۈرگۈزۈش، ايندارە قىلىش،
 ведать. بىلىش، خەبەردار بولۇش، ايندارە ايتىش،
 ведерка. كىچىك چىلەك،
 -рце
 ведерный. بىر چىلەكلى، بىر چىلەك، سوۋ،
 سىغىشلى،
 ведет. دوشىمەدەك ايك ياقىن، قويلغان قاراۋۇل،
 ведомо. دەۋرۋاقىع، ئەلەتتە، چىلەب،
 без ведома. ئالدىن خەبەردايتەلمەسەن، روخسەتسىز،
 ведомость. دەفتەر، جەدۋەل، مەلۇمات،
 حادىسە،
 ведомство. مەخكەمە، اينازە، دائىرە،
 ведь. كۈ! ايمەسىمى؟ (كەيتەمكۈ!)،
 ведьма. سىحرچى خانىم، ساحىرە، كۈراپتاختان،
 ведьмак. سىحرچى،
 веер. يلبوغۇچ،
 ведренный. ئاچق، ئاياز (ھاۋا)،
 ведро. چىلەك، پاقز،
 ведра. چىلەكلەر، پاقزلار،
 ведро. ئاياز، ئاچق، قۇرۇق، ياخشى ھاۋا،
 везде. مەد قەيىدا، مەد بىرەدە، مەد اورىدە،
 вездесущий. مەد قەيىدا مەۋجۇد،
 везти. ئاتقە، ئىرەۋەگە لىتقۇزۇپ ئالىپ بارىش،
 ايتلىش، بۈكلەپ بارىش-سوۋەققە قەيىدەكە اوچرىش،
 вежливо. ئەدەب بىلەن، نەزاکەت بىلەن،
 вежливость. ئەدەبلىك، نەزاکەت،
 вежливый. ئەدەبلى، انساۋالى،
 веко. كۈز قاپلىقى،
 вековать. اوزۇن عومر كۈرۈش، غەسەرلەرچە،
 ياشاش،
 вековик. يۈز ياشلى قارى،
 вековечность. ئەبەدىيەت، ئەنگۈلك،
 вековечный. ئەبەدى، مەنگۈلى،
 век. يۈز يىل، غەسەر، قەرن، عومر، خەيات،
 средние века. قۇرۇن ۋۇستا-اورتا غەسەرلەر،
 скопчание века. ئاخىر زەمان بولۇش، دونىايىتىش،
 вексель. ۋىكسىل، قەرزنىڭ ۋەغەدەگە موۋالاق،
 تولەيشىنى تەئىن ايتىدەك اوچون جوگو-

مەت تامانىدىن چقارلغان مەخسوس قاغاغا،
 قەرزدارنىڭ قول قويۇپ بىرگەن سەندى،
 حۇججەتى،
 воксельный. ۋىكسىل بويىچە، ۋىكسىل،
 اوچون،
 векша. (قارا: белка)
 вели. ايككى سوزدەن ياسالغان سوزلەردە،
 «كەتتە» «اولوغ» مەناسىدا يوردار،
 велемудрый (великодушный). (قارا:)
 веленовая бумага. سىلق قالن قاغاز،
 велен. سىلق يوپقا قاغاز،
 велеречив. ساققانچاق، سوزگە اوستا،
 великан. بوغان گۈدەلى، ئالىپ، باتوز،
 великий. كەتتە، عالي، اولوغ، مەشهور،
 великовозростный. ئاۋچا، دەراز،
 غەقلى كامىل بىكت،
 великодушие. عالي تەبىئەت، مۇروۋەت،
 مەمەت، مېھربان،
 великодушный. عالي تەبىئەتلى، مۇ-
 روۋەتلى، مەمەتلى، مېھربان،
 великокняжский. اولوغ كەزگە
 مەخسوس،
 великолепие. ياخشىلىق، گۈزەللىك، لەتە-
 فەت، زىنەتلىك، چرايلىق،
 великодушный. كۈزەل، ياخشى، لەتەف،
 زىنەتلى، چرايلى،
 великомученик. شەھىد مۇغزەم، قور-
 بان بولغۇچى،
 великопостный. روۋە تايىداغى،
 великоросс.-русс. اورتا روسىيەدىكى،
 روس خەلقى،
 великосветский. عالي سەنئەت مەخ-
 سوس، كىلەرى،
 величаво. اولوغلىق، مەھابەت بىلەن،
 величавый. مەھابەت، مەلەتەتلى، اولوغ،
 величать. غۇبۇننى بىلەن ئاتىماق، اولوغ-
 لاش، ايتىزاملاش،
 величаться. اولوغلانۇش، ماۋلانۇش،

величественно اولوغسىماق، شەۋكەت بىلەن.

величественность مەھابەتلىك، شەۋ- كەتلىك، سەلبەندىلى، ئۇلۇغلىق.

величественный مەھابەت، عالى.

величество شەۋكەت، ئەزەمەت، جەلالەت.

величина كەتتەلىك، مىقدار، اولۇغلىق؛ اولچ- دۆدە: مىقدار، غەدەن، كەمبەت.

величие مەھابەت، سەلبەندەت، اولوغلىق، شۆھرەت، داڭغ.

велодром (циклодром) قارا: قارادروم

велосипед تىپكى ئەرەۋە «بىشايان ئەرەۋە».

велосипедист تىپكى ئەرەۋەدە يۈرگۈچى.

вельможа عالى مەنسىبەلى ئادەم، ئەمىر، پادىشاھنىڭ دوستى، ياقتىنى.

веление بۇيۇرۇق، قەدىرمان، ئەمر.

велеть بۇيۇرش، ئەمر ايتىش.

вена قاراقان نامىرى

венгерец ماجار، ۋىنگىرىيە خەلقى؛ قرق تارتماچى، كۆتەرب، ايشىگمە ايشىك يورب مال ساتقۇچى.

венгерка ماجار ئاياق كىيىسى، ماجار خاتىنى ياكى قىزى.

венера زۇھرە يولۇزى.

венерическая болезнь ايرلىك ۋە خاتونلىق ئالەتلەرىگە مەخسوس ئاغرىق. تەناسىل ئالەتلەرىنىڭ ئاغرىغى (سوزەك). شانكىر، سىفلىسى ۋە باشقا...

венец تاج، اككىل (ئات توياغىنىڭ ايتكە توتاشقان يېرى).

вензель اسم وەلەقەبىنىڭ چىرايلى قىلىپ ياساغان باش خەرقلىرى.

веник شىپىرگى (جەمەم شىپىرگىسى).

венозный قاراقان نامىرىداغى.

вено مەھر، قالن پۇلى.

венюк گۈللەردەن يىغىلغان تاج، گۈللەر باغلامى، ئككىل.

вентилятор بۇزۇق ھاۋانى ساقلايدىرا- دىرغان پەردە-مۆنەس.

вентиляция بۇزۇق ھاۋانى، ساقلايدىرش.

венценосец سۇلتان، پادىشاھ.

венценосный تاجلى، سەلبەندەتلى.

венчание نىكاحلاش، عەقد قىلىش.

венчать نىكاحلەندىرش، كىيىۋەكە بىرش.

венчаться نىكاحلەنشش، زەۋجىيەت.

венчик گۈل بەرگەلىرى. تىشنىڭ تەڭگى، تاش نامىرى.

вены تەندەگى قان يوللىرى (تامىرلىرى).

вепрь قاپان توڭغوز.

вера دىن، ايمان، ئىشەنشى، اعتىقاد.

веранда بالا خانە، شىپە، كۆچ.

верба تال كۆچك، تال ئاۋداسى.

вербальный (قارا: словесный)

верблюдица ئانا تۈيدە.

верблюд تۈيدە.

верблюжий تۈيدەنىكى.

верблюжонок تۈيدە بالاسى، بونالاق.

вербное воскресение پاسخا ئالدىنى مەقتەسسىدەگى يەكشەنبە.

вербовать بىر جەمئىيەتكە ئەغزالىققا ياكى كۆڭلەلەر فۇرقەسىغا خەلق بىغش.

вербовка غەسكەرلىككە ئەنەم بىغش، سايلان.

верболоз قارا تال.

вербы بايرام ئالدى بازارى، غەدەفە بازارى.

вердикт سود مەھكەمەسىنىڭ جىنايەت ئىشلەرى ھەققىداغى قارارى.

обвиняемому был вынесен оправдательный вердикт عەيىبارنى جەزادان قوتقازدىلار (سوددا)

веревка ئارقان، ئارغامچى.

веревочный ئارقاندان ياسالغان.

веред شش، قوتۇ، زىرقاق.

верезжать چۈدە قاتتىق تىرماق، قالىتىرماق.

верейка يىلكىلى كىيە.

вереница بىر-بىرى ئارقاسىدان تىزلىگن گۈرۈم، تۈرگۈم.

вереск ئارتىش گۈلى.
 верес بر تەۋە دەردەخت (ئارتىش).
 веретеница كەلتە بىلان.
 (вертячка (قارا:)
 веретенник چەرخ ئەيلەندەرگىچ.
 веретенница بر خىل ئىچكى ايمەر، بىلانغا ئوخشاش.
 веретено دۈك. يىگ. ئەيلەندەرگىچ.
 вереть سازلىق اورناسىداغى قوروق.
 веретье كەناپ.
 верещага شاقلىناق، كوپ سوزلەرگۈچى، تىك تورماس، توخومنىڭ پوستى.
 верещать تىۋ ۋە ئاچچىق ئاۋاز بىلەن سۆزلەش، چىكرتكەگە اوخشاش چېيىلدەش.
 верезا بوساغا، ئاستاندە.
 верзила قويال ۋە اۋزىن ئادەم.
 верига زەنجىر، بوغاي، كىشەن.
 верить ئىشەنمەك، اينەنمەك.
 вермель تلە سۆۋى يورگۈزلىگەن كۆمش، ئكسىر بىرلىگەن كۆمش.
 вермишель اۋكرە.
 верно دۇرست، راست، چەن، ئەحقىق، موغىيەن بولسا كىرەك. توغرىلىق بىلەن.
 верноподанный مۇتەئەس، ئىتباعەتلى، سەنئەتلى.
 верность سەنئەت، توغرىلىق.
 вернуть قايتارش، قايتارب بېرىش، يولدان قايتارش.
 вернуться قايتىش، بارقاغا قايتىش.
 верный سادىق، توغرى، دۇرست.
 вернее сказать دۇرۇستىنى ئەيىكەندە.
 верная гибель -ожидала воздухоплатателя ھاۋادا اۋچۇچىنى شەكسز اولم كۈتەر ايدى.
 верование ئىشەنش، ئىتقاد.
 веровать ئىشەنش، ئىتقاد ئىشەن.
 вероисповедание مەزھەب، ئىتقاد.
 вероломец خانى، مۇناق، حانس. مۇرتەن.
 вероломный خەيانەتچى، خەيانەتكار، غەدار.

вероломство خەيانەت، خائلىق، نفاق.
 вероломствовать خەيانەت قىلىش، مۇنا-فەلق قىلىش.
 вероотступник مۇرتەن، ئىمانسىز.
 вероотступничество ئارتداد، ئىمانسىزلىق، دىنەن چەقشلق.
 веротерпимость يات دىنلەرگە تۈزىلە-لك، تەدەسسۇبىزلىك.
 веротерпимый يات دىنلەرگە تۈزىلى، تەدەسسۇبىز.
 вероятие ئىتتىمال، ياقىلىق.
 вероятно ئىتتىمالكى، موغىيەن.
 вероятность (вероятие) (قارا:)
 вероятный ئىتتىماللى، موغىيەن.
 версификация (стихосложение) (قارا:)
 версия ئەئۋىل، تەعريف، تەلغىن، مال. ئۈزگەك - (قارا: вариант)
 верста چاقىرم، چاقىرم ئۈستۈمى.
 верстак دورەنگارنىڭ ياغاچلارنى قويىپ رەندە قىلارغان اوستالى.
 верстать يېزىش تىكسەلەپ بولش، مەتبەئە ئىشەندە يېزىلغان ناپورنى سەھىيەلەش، يېتكە بولش.
 вертеж ياش ئەيلەنش.
 вертель ئىچىملى كومىر ئۈستىدە بر ئەرسە تۇرغان ۋاقتدا ئىستعمال قىلنادرغان ئەيلەندەرگىچ، تاياق.
 вертеп يىمانلار ئۈيەسى، اوغرىلار اۋىى، چۇقر، مەغارە، تاغ تىشىكى.
 вертикальный غەمۋدى، بر باشىغا تىمر ئاسىلغان (ئىپ)، اوستالارنىڭ رېجەسى.
 ветрлявость قارارسىزلىق، تىك تورماسلىق.
 вертлявый قارارسىز، تىك تورماس.
 вертопрах يىگىل تەبىئەتلى بەررەك كىشى، قارارسىز، سەبەتسىز كىشى.
 вертушка سەبەتسىز قز بالا.
 вертеть ئەيلەندۈرۈش.
 вертеться ئەيلەنش، بۇرۇلىش، مانع يوروش.

вертячка كەيلىنەنە تورغان ئاغرىق (قويلاردا) سېپە قۇرتلاشكان بولادىن.

верующий دىنلى، ئىمانلى.

верф پاراخوت - كېمىلەر قىلادىغان ۋە تۈزە - تەتۈرغان اورن.

верхами ئاتقا مەنەب - ئۈستەن، يوقارى يول بىلەن.

верхи ئۈستىكى، ئىككى ياخشىسى، قايماغى.

верхний ئۈستەنكى، ئۈستىكى، يوقارىغى.

верховный عالي، ئەزەم، ئەكبەر، ايلىق يوقارى تۇرغۇچى.

верховодить يوقارى تورب ئىدارە قىلىش.

верховой مەنەتورغان، ئاتلانغان، ئاتقا ئاتلانغان كىشى.

верховье نەھەر مەنبەسى، دەريا باشى.

верхогляд ئىشى چەكلەش كىشى، بولماغۇر، بۇزەگى كىنە قارايدىغان.

верхом ئاتلانپ، ئات ئۈستىدە.

верхом سەرت بىر بويىچە، يوقارى يولدا.

верхушка تېپە، (ياغاچ) ئۇچى.

верх بر تەرسەنلىق يوقارىسى، اوستى، تېپەسى، ئاغرىغى چىك، دەردە.

верша بالىق توتادىغان ئۇسباب، سەبەتكە ئوخشاش.

вершадь تەمام ايتىش، يېتىش، ئۇچلەش، ئۈز - ئۈزىدەن كىنە حوكم ئېتىش، خەل ئېتىش ۋە باشقارش.

вершина تېپە، اوست، باش (تاغ ۋە دەردەخت باشى).

вершинник بوتاق ئوتونى.

вершить (فارا: вершать) تەمام ئىشلەش، ئۇچلەش.

вершиться بر تەرسەنلىق ئۈستىكى خېسىمىسى.

вершки ئىككى سۇيەم، گەزنىڭ 1/16 ى.

вершок كەيلىنى كىنە، شادغىنا، دىلگەش.

веселенький - лехонький - лешенкий - خوشلەندۈرۈش، كەيلىنەندۈرۈش، سۆندۈرۈش، قۇۋەندۈرۈش.

веселиться ھوزۇرلەش، ئىرىك ئاچش، كەيلىنەش، كۈگۈل ئاچش، شادلاناش.

весело ھوزۇر، خوش كۈگۈللى.

веселость خوش تەبىئەتلىك، ھوزۇرلىك، كەيلىلىك، شادلىق.

веселый خوش تەبىئەتلى، ھوزۇرلى، كەيلىلى، شان.

веселье ھوزۇر، سۇرۇر، نەشە، سۆيۈنچ، كەيلى، سەفا.

весельный كەيە كۈرەككە مەخسۇس.

весельчак خوش تەبىئەتلى، مەدەت ۋاقىت شاد كىشى.

весенний بەھارگى.

весить ئۆلچەۋ (ئاغرىق ئۆلچەۋىدە)، ئاغىر - لىغىنى تارتش.

веситься ئاغرىقدا بولش.

этот предмет весит 5 пудов بۇ نەرسەنىڭ 5 پۇد كېلەدۇر.

веский ئاغىر - ئۇقۇزلى، جەدى، قەتئى.

вескость مۇھىم، جەدى، ئۇقۇزلىلىك.

весло كەيە كۈرەگى، سۇۋە مەيدەيدىغان قايىق كۈرەگى.

весна بەھار، بەھار فەسلى، كۈلكەم.

весною - ой بەھار كۈنى، كۈلكەمەدە.

веснушка سېپىك.

веснущатый سېپىكلى.

вести жизнь غومر سۇرش، غومر ايتش.

вести себя اوزگىنى - اوزىك تۇتىش، اناسلى بولش.

вестибюль ئاق اۋى ئالدى، كۈچە ايشىكى، غۇلام گەردش.

вест غەرىب، غەرىبى يىل، كۈن باتار شامالى.

весь بارچا، يۇتۇن، مەيە، تەمامەن.

вд всю ночь يۇتۇن كىچ (تون) بويىچا.

весьма جۈدە، غايەت، سوك دەردە.

весьма вам благодарен سىزگە جۈدە كۈپ تەشەككۈر ئەيتەمەن.

весовой اولچەۋلى، اولچەنە تورغان.

весовщик اولچەكۈچى، تارازبۇداز.

вечеря **اۋستكى تىگىردىن تاشىنىڭ تىشىكى.**
весомый **ئاغراق اولچىۋېنى قايىل، ئاغىر -**
لغى بار.

вестиМО **ئەلبەتتە، شەكسىز، ئەگەيدىر سوزىڭ**
بارمى.

вестник **خەبەرچى، مۇخبىر.**

востовой **خەبەرچى، چاپار؛ اورشده غەسكەر**
باشلىقلارى ئاراسىدا خەتلەر، خەبەرلەر
يورگىگۈچى غەسكەر.

востовщик **خەبەر بېرىگۈچى.**

восточка **قسقاغنا خەت، «قوش تلىدەن نامە»**

весто **رومالىكەردە غايىلە ايلامىسى.**

весталка **веста كەمىندىسى. قاررى قىز.**

вести **يورگىش؛ ئالب بارش، يىتەكلەپ بارش.**

вести дело **بىرەر ئىشنى يۇرگىزىش، يەنى ايدارە**
قېلىش.

вѣсть **خەبەر.**

пропал без вѣсти **خەتسىز-خەبەرسىز يوقالدى.**

вес **بى دەرەك يوقالدى.**

вес **اولچىۋې، ئاغراق، ئەھمىيەت، نۇفۇز.**

весы **اولچىۋې، مىزان، تاراۋ.**

ветвистый **بوتاقلى.**

ветвь **بوتاق، شاخچا.**

ветер **يىل، شامال، روزگار.**

ветеран **خىزمەتتە قارىتاغان غەسكەر؛ غو-**
مومىن، كوپچىلىككە خىزمەت كورسەتكەن قارى.

ветеринария **خەيۋانات تەبىبىلىغى، بىد -**
ئارلق، تىببى خەيۋانات.

ветеринарный **خەيۋانات تەبىبىلىغىخانى.**

ветеринарный институт **تىببى خەيۋانات**
مەكتەبى.

ветеринарный врач **خەيۋاناتلار تەبىبى.**

ветеринар **تەبىب، خەيۋاناتلار تەبىبى**

ветка **كچىك بوتاق، شاخچا، ئاۋدا، تىمىر يول**
بوتاغى.

ветла **ئال دەرەختى.**

вето **پارلامىنت قارارىنى غالىي حاكم تەرد -**
قەيدەن مەنسىۋ قىلىش خۇقۇقى.

ветошка **ايسكى لەتتە، ايسكى.**

ветошник **ايسكى-پۇسقى نەرسەلەر بىلەن**
ساۋدا قىلغۇچى، ايسكى فورووش.

ветош **ايسكى-پۇسقى، لەتتە.**

ветренница **شامال ئىسباب، يىل تىگىردىنى**
نىلبە قىز، تىلبە خاتىن

ветренничать **ھەۋەسلەنش، يىنگل تە -**
بىھەت بىلەن موغامىلە قىلىش.

ветренный **يىللى، شاماللى، يىنگل تە -**
بىھەتلى، پەردەك.

ветрогон **تەكەسلىنىڭ، ساللاڭغىلاپ يۇرگۈچى،**
تىك يورگۈچى (يىل قوۋار).

ветромер **(قارا: анемометр)**

ветряный **ھەۋاڭى، يىللى، شاماللى.**

ветры **اوسىر، زىرتە.**

ветряк **شامال تىگىردىنى**

ветряной **شامال بىلەن ھەرىكەتلەنە تورغان.**

ветряная мельница **شامال تىگىردىنى.**

ветхий **ايسكى، ايسىرگەن.**

ветхий завет **تەۋرات، قەدىمكى ەھدە،**
ئەلمىساق

ветхость **ايسكىلىك، فەسوردە.**

ветчина **توڭغىزنىڭ سان گوشى.**

ветшать **ايسىرگىش، توشۇش.**

веха **قىشدا يول كورسەتورغان قارقلار.**

ветхий завет **دېڭىزنىڭ ساياز يىرلەرىنى كورسەتەتورغان**
قازق.

вече **يورونغى سىلاۋانلارنىڭ مەملىكەت ايدا -**
رەسىگە مەخسوس مەسلىھەت مەجلىسى.

вечеринка **خىلەت كىچ، كىچە.**

вечерком **(قارا: вечером)**

вечерний **كىچكى.**

вечерня **كىچكى عىبادەت.**

вечерок **كىچ، كىچە.**

вечером **كىچ بىلەن، كىچقورون.**

вечер **كىچ، كىچقورۇن.**

вечереть **كون كىچكە ئاۋىش.**

вечеря **(قارا: ужин)**

вечно. مەنڭۈگە، ئەبەدىگە، ھەمىشە. ھەر قاچان.
 он вечно пьян. او ھەمىشە مەست.
 вечность. مەنڭۈلۈك، ئەبەدىيەت، ئەزەللىيەت.
 вечный. مەنڭۈلۈك، غۇملىك، ئەبەدى.
 вешалка. ئلگىن، ئىلە تورغۇن، اورن، كىيىم ئلگىگى، قازق.
 вешание. ئلش، ئاسش، ئاقش.
 вешать. ئلش، ئاسش، ئلپ ۋە ئاسب قویش. ئاغرلغىنى اولچەش، تارتش.
 вешаться. ئاسلىنىش، ئىلىنىش؛ اولچەنىش.
 вешний (قارا: весенний)
 вешняк. ئارىققا سوزۇ بوغماق، ئۇچۇن قىلىن. خان ايشك.
 вещание. غەيىدەن خەبەر بېرىش، تەبشیر ايتش، بەشارەت.
 вещать. غەيىدەن خەبەر بېرىش، كېلگۈسىدەن خەبەر بېرىش.
 вещатель-льница. ئلگەرى - ئالدىن خەبەر بېرگۈچى، اير، ياكى خانى-قز.
 вещевой. نەرسە-مويوم ۋە كىيىمگە مەخسوس.
 вещественность. مادىيەت، جەسەييەت، جەسمانىيەت، نەرسەلىك، ماددى، شەيئى.
 вещественный. ماددى، جەسم، جنس.
 вещество. نەرسەلەر، مۇيۇملەر.
 вещи. غەيىدەن خەبەر بېرەتورغان، مەشمور، بەشیر.
 вещий. بەشیر.
 вещица. كچىك نەرسە، ئۈگۈنچەك.
 вещь. نەرسە، شەي.
 вещун. ئالدىن خەبەر بېرگۈچى، اير.
 веялка. دان شاپىزاتورغان ئالەت، دول.
 веяние. ايشش، تەشسیر، سرايەت، دان ۋە غەللەنى شاپىرش.
 веять. ايشش، يلىش، داننى شاپىرش. (سامان ۋە قېچقارلارنى يىلگە اۇچىرش).
 вживе. اوز غۇمىدە، تىرلىگىدە.
 вжимать. قىسب كىرگىزىش، باسب كىرگىزىش.

взади. ئارقادا، ئارقا تاماندا.
 взад. ئارقاغا، ئارقا تامانغا.
 взад и вперед. ئالدى ۋە ئارقاغا، نەزى بېرى.
 взаем (قارا: взаймы)
 взаимный, -но. روبرۇ. ھەر ايىكى تاماندا، يەرايەر.
 взаимодействие. ھەر ايىكى تەرەپنىڭ بىر-بىرىگە تەئسىرى.
 взаимопомощь. بىر بىرىگە ياردەم ايتىش.
 взаймы. نەسىدگە، قەرزغا.
 взалкать. قارنى ئاچش، يىگۈسى كېلىش.
 взамен. بەرايەرگە، مەرزىغا، ئوقۇلىغا، بەدەلىگە.
 взаперти. يېكلەنپ.
 взаправду. چىنلەپ، حەقىقەتەن، فلواقىع.
 взапуски. ئارقا ئالدىغا قاراماسدان، قوۋشپ، يۈگىرىش.
 взасос. سورۇپ (اۋپش).
 взатяжную. اوزاق نەفەس ئالش.
 взачет. ئچىگە كىرگىزب جىسابلاب.
 взашей. يىلكەسىدەن تورتكەلەپ.
 взбаламутить (баламутить (قارا:)
 взбалмошный. تەدبىرسىز، ئەندىسىز، سەبەرسىز، كىلىدى-كىتىدىلى، كىزدى، چەدىلى.
 взбалмошь. سەبەرسىزلىق، تەدبىرسىزلىك.
 взбалтывать. چاپقالتىرش، ئارالاشدۇرش.
 взбегать, бежать. يۈگىرىپ مەنش، چاپب مەنش.
 взбесить (قارا: бесить)
 взбеситься. قۇتۇرتىش، شاشش، قوپاڭغلاش.
 взбивать. قاپارتش، يازش.
 взбиваться. قاپارش، يازلىش.
 взбираться. مەنش، اورمەلەپ مەنش.
 взбить (قارا: взбивать)
 взболтать (قارا: болтать)
 взбороздить (قارا: бороздить)
 взборонить (قارا: боронить)
 взбрасывать. تاشلاماق، ئاتماق.
 взбрасываться. ئاتىلىش، يوقارىغا تاشلاناش.

взбристи زورغا منىش، ئىسكە تۇشىش، خاتىرلاش.

взбросить (قارا: взбрасывать) چوقايغا چەچرەتىش، سۈۈ بۇرگىش.

взбудить چوقۇپ، بىردەن اويغانىش.

взбудоражить (قارا: взбуживать) (будоражить) چوقۇلپ كېتىش، بىردەن باش كۈتەرش، غاۋغا چىقارش، فتنە چىقارش.

взвалить-валить يۇكلەش، تۈپەش، يوقايغا ئۇيىش، چاچ قىلىش.

взваливаться-литься تۈپەلىش، ئۇيلىش.

взвар شورپا، بىر نەرسە سالىپ قايناتقان سۈۈ.

взвести (قارا: взвозить) اولچەش، ئارت- تارت- بەش، ئاغرتىلغىنى بىلىش.

взвешивать-весить (قارا: взвешивать) دىرش، ئاغرتىلغىنى بىلىش.

взвиваться يوقايغا چىقىش، سۈۈ غونۇتىش، يوقارىدا اۈچىپ يۈرۈش.

взвидеть بىردەن كۆرە باشلاش. (مەسىلەن، كۆرۈككەن كىيىن).

взвизгивать چىيىلدا، ماتاق، زارلاش دا- زۇش چقارماق (جەيۋانلاردا).

взвнчивать-нтить بورۇپ يوقارى كۈتەرش. باھا قىمەتلەش.

взводить يوقارى كۈتەرش، (بەلا) كۈتەرش، سەۋق ئېتىمك.

взводить курок ружья (مىلتىق كۈلەنجىرىنى كۈتەرش).

взводить вину на другого (قارا: взводить) (взводить) باشقا كىشىگە يۈكلەش، باشقا كىشىگە تۈن- كەش، باشقاغا سەلتەش.

взводный بىر تۈپ قوشۇن ئۈچۈندەكى غەسكەر، 150 غەسكەردەن عبارت فرقد.

взвод يوقارى كۈتەرش.

взвозить بىرەر جەيۋانغا نەرسە يۈكلەپ تاققا چقارش.

взволновать ئولقلاندۇرۇش، چوقۇلتۇرۇش، باش تارتۇرۇش، مەدە جانلاندۇرۇش.

взволноваться چوقۇلتۇرۇش، بىردەن باش تارتۇش، ئەسەرلەش، مۇزەرب بولۇش.

взволнованный ئولقلانغان، مۇزەرب، مۇتەسسىر.

взвыть چاقرا، باشلاش، ئاڭغراۋرماق.

взгляд قاراش. نەزەر تاشلاش.

взглядывать-лянуть قاراش، قاراپ قۇيۇش، نەزەر ايتىش، باقىش.

взгонять چوقۇپ چىقارش. تاغ ايتىدىكى.

взгорье تۈپەش، تاغداراش.

взгромоздить قىيىنلىق بىلەن بىر يىرگە چىقىش مەم اوڭغايىسىز بەلەند اورنغا اوتۇرۇش.

взгромоздиться ئۈچ كۈيۈش، يۈرەنگى تار بولۇش، كۈڭلەشەش.

вздваивать-ствуть (قارا: вдвигать) اۈيىكى مەرتە ئېيتىش، تەكرارلاش. اۈيىكى قاتار بولۇپ تىزىلىك! (غەسكەرى قوماندادا).

ряды, вдвой (قارا: вдвигать) كۈڭمەك. كىيىنىش.

вздевать-деть (قارا: вздевать) اۈزۈش، باغىدان تارتىپ كۈتەرش.

вздеваться (قارا: вздорить) (ссориться) اورۇشماق، جەنجال، خەرخە- اورۇشماق، شەنى ياخشى كۈرە تورغان.

вздорливый (قارا: вздорить) (ссориться) شەنى ياخشى كۈرە تورغان.

вздорный (قارا: вздорить) (ссориться) مەجال، غەقلەن اوزاق، ياغان. قىمەتلەشلىك.

вздорожание (قارا: вздорить) (ссориться) قىمەتلەش، باھا كۈتەرش. تەڭكى يوق گەپ، سەقسەتە.

вздор (قارا: вздохнуть) (вздыхать) مەسزەتلى نەفەس تارتىش، ئاھ.

вздохнуть (قارا: вздохнуть) (вздыхать) مەسزەتلى نەفەس تارتىش، ئاھ.

вздох (قارا: вздрагивание) (вздрагивать) سەيسكەش، تىردىش. سەيسكەش كېتىش، قالتراپ تىرەش.

вздрагивание (قارا: вздрагивать) (вздрагивать) سەيسكەش، تىردىش. سەيسكەش كېتىش، تىرەش.

вздрагивать (قارا: вздрагивать) (вздрагивать) سەيسكەش، تىردىش. سەيسكەش كېتىش، تىرەش.

вздремнуть (قارا: вздремнуть) (вздремнуть) اويغۇ سەردەش، مۇدرەش. ياندۇرۇش، اۈرۈپ (يۇقلۇپ) وتۇلاندۇرۇش. قاپاراش، اوت تۇتاقشماق.

вздуться قاپاراش، كوپىش، بورتش.
 вздумать اويلاش، قدارار بېرىش، چاغلاش.
 вздуть (вздувать) قارا:
 вздыматься كوتىرلش، ئاشىش. (تۆتۈن تولقىنى توغرىسىدا).
 вздыхать ئاغرا-اوزاق ايتىپ نەفەس ئالاش، ئاھ تارتش.
 взимание ئالاش (سالىق) تولدەنش.
 взимать ئالاش، يېغىش، تولدەنش.
 взимать налог تولدۇر سالىش، سالىق ئالاش.
 взирать قازاش، باقىش، قاراپ تۇرش، نەزارەت.
 не взирая на это بوندەن قەتئىي نەزەر، بونگە قارماسدان.
 взлазить (взлезать) قارا:
 взламывать سىندىرش، بۇزۇش، يېمىرش (قۇلپ سىندىرش).
 взлезать -зть چېقىش، باسىپ چېقىش.
 взлеять تەربىيەلەپ اىزكەلتىپ اوسدىرش.
 взлеянный تەربىيەلەپ ۋە اىزكەلتىپ اوسدىرلگەن، اىزكە تەربىيەلەنگەن.
 взлетать, -теть اۇچىپ چېقىش، بىردەنگە اۇچىش.
 взлет аۇچىپ كېتىش.
 взливать (يۈرۈنچۈچىغا) سۈۈ قۇيىش.
 взломать (قارا: взламывать)
 взлом بۇزۇش، سىندىرش.
 -кража с взломом قۇلپ سىندىرپ اوغرلاش.
 взмахивать -хнуть اۈستكە قازاتب سىلكىش، قاقش (تون قاقش، قانات قاقش).
 взмахиваться, -хнуть قاقش، سىلكىش.
 взметать اۈستكە قاراپ شېرش.
 взмокнуть اۈۈش، موللەنش، نەملەنش.
 взмолиться ياللىنش، يالبارش، اوتۇنش.
 взморье دەريا قىرغاقى، دېڭىز چېتى.
 взмоститься (взгромоздиться) قارا:
 взмутить (قارا: мутить)
 взмылить كوپىكلەندىرش، كوپىكلەتىش، سابون بىلەن گوپورتىش.

взмылиться سابونلاش، سابون سورگەش، كوپىكلەتىش.
 вносить, -нести ئالاب قۇيىش، كوتىرپ اورتاشدىرىش، مىندىرش، كەسىدەگە يول تو- لەش، قەرزنى تولەش.
 взнос تولەش، تەئدبە، تولەنگەن پۇل، بەدەل.
 взнуздывать, -доть يۈگۈنلەش، يۈگەن توختالاش، ايرك بېرىمەسلىك.
 взобраться (взбираться) قارا:
 взогнать (взгонять) قارا:
 взойти (всходить) قارا:
 взрезывать, -зать يارىپ سۈزپ كۈش.
 взопрелый تىرلەگەن، تىرگە بانقان.
 взопреть تىرلەش، تىرگە باتش.
 взорвать ياردىرپ كوتىرتىش، يىردىرش.
 взорваться يارىپ (شارىلاب) كوتىرلش.
 взор كوز قاراش، نەزەر.
 Взрослый يالغ، يىتىكەن، بويغا يىتكەن، اوسدىرش.
 взростить اوسدىرش.
 взрачный مۇلايم، كۆركەم، مەزەلى، اوسوب يىتكەن.
 взростать, -сти اوسوب چېقىش، كۆكەرب كېتىش.
 взростить (قارا: взрастить)
 взрывать (دۈرۈ بىلەن) بوزدىرش، ماۋاغا كوتىرتىش، يېرىنى كاۋلاب يومشاتش.
 взрывчатый ئاتىلا تورغان، اوت ئالا تورغان.
 -взрывчатые вещества دارو-دىنامىت سىنگىرى تىز اوت ئالا تورغان نەرسەلەر.
 взрыв بىردەن بىگە ايشىنىلگەن شار تىلاش داۋىشى، گۈر ايتىپ كېتىش، بىردەن كۆلپ يوقىرىش.
 взрыть قازاش، كاۋلاب يومشاتش.
 взрыхлять, -лить يومشاتش، كۆرپەڭلە- نش (تۇرپاقنى).
 взрыхляться يومشارش، گوپورش.
 вз'ерошивать, вз'ерошить (قارا: ерошить)

вз едаться براؤگە پامان قەسد بىلەن ئاسىلىش، باغلانئىش.

вз,езд ئاغىر يۈل، ئاتقا ئاتلانئىپ بارىش ئىشى.

вз,езжать вз ехать ئاتقا ۋە باشقا بىر نەرسىگە مېنىپ بارىش.

вз,есться (вз'едаться) يالنىش، يالبارىش.

взывать اويدۇش ۋە قۇتۇرۇپ بىرلاش.

взыграть دەغۇئا، تەلەپ، تولەۋ، جەزا.

взыскание دەغۇئاچى، تەلەپ قىلغۇچى، تولەتكۈچى.

взыскатель دەغۇئاگەرلىك، اوز سوزلىلىك.

взыскательность تولەتتۈرۈش، اوز سوزلى، جەزا بېرىشنى سۈيگۈچى.

взыскательный دەغۇئا قىلىش، تولە - كاتى - تىش تەلەپ ئىتىش، حۈكۈم بىلەن، ئوقلاش. جەزاسالاش، جەزا بېرىش.

взыскать تولەتتىش، تولەشنى تەلەپ قىلىش، ئالاش، زىبىت قىلىش ئىشى، ئۇخۇز، فەتخ.

взятие رشۋەت، پارە - قارتا، ويدىدە ئىككەن زور قارتا ئىككىسىگە تىگىشلى قارتالار.

взятка غەسەل ئەرۋىسىنىڭ تاپىشى.

взяток رشۋەت ئالغۇچى، پارە خور.

взяточник پارە ئالاش عادەتى.

взяточничество ئالاش، قولغا كىرگۈزىش.

взять اۇرۇش، شەھەر ئالاش.

взять город قولغا ئالاش، قولغا كىرگۈزىش.

взят в руки يوقارى بۇلىش، بېيىش.

взять верх ئۇسىر ئالاش.

взять в плен تۈتىنىش، كىرىش، اشلىش.

взяться قالدۇرۇش، سىلىكىش، اھتزاز.

вибрация چوۋالچەك سىنگىرى، مىقروپ.

вибрион قەدەس، تورقۇتاق.

виварий ياشاسون! اورا!

виват! ئوزۇر راحەتى ئۈچۈن گېنە ياشاغۇچى.

вивер قەتئى مەقسەد بىلەن جان

вивисекция مەيدەلىش.

аидгәسى (جانۇار)نى يۈلەكلەش، توغراش.

видеть مەيدەلىش.

вигонь جۇن ۋە ئىپەككەن ئارالاش توقۇلغان نەرسە، بىر خىل حايۋان.

видалый كۈبىنى كۈرگەن.

видать نەزەرى توشۇش، يىراقدان كۈرۈش.

видаться كۈرۈشەك، اوتۇرۇش.

видень كۈرۈنەرلىك، ياققال.

видимо زاھىرەن، كۈرۈنۈشچە.

-повидимому زاھىرەن.

ВИДИМО-НЕВИДИМО جۈدە كۈب، بى نەمايەت كۈب.

ВИДИМЫЙ كۈزۈگە كۈرۈنەتورغان، زاھىرى، ياققال.

ВИДНО كۈرۈنۈپ تورغان.

ВИДНЫЙ زاھىرى كۈزۈگە كۈرۈنەتورغان. ئاتاقلى، ئەمەلىيەتلى، مەمايەت، بەدەتلى.

виднеться كۈرۈنۈپ تورۇش.

ВИДОВОЙ كۈرۈنۈشلى، مەنزەرەلى.

видовая картина تەبىئىي كۈرۈش، مەنزەرە.

ВИДОИЗМЕНЕНИЕ قىياپەت اوزگەرتىش، ئالماشتۇرۇش، ايككىچى تۈسكە كىرىش.

ВИДОИЗМЕНЯТЬ, -НИТЬ قىياپەتتىنى اوزگەرتىش.

ВИДОИЗМЕНЯТЬСЯ قىياپەتتى اوزگەرتىش.

ВИД كۈرۈش. مەنزەرە، قىياپەت؛ نەۋج؛ يۈز؛ سىخە.

-иметь в виду ئىسىدە تۈتىش.

- в виду سەبەبلى، بولغانى اۋچۇن.

-под видом بەھانەسى بىلەن، سىلتاۋى بىلەن.

-вид на жительство تورماققا روخسەت، تەزكىرە، بىلەت.

поставить на вид غەبىلەش، اۇرۇش.

на виду كۈز ئالدىدا.

ВИДЫ مەقسەد، موراد، ئۈمىد.

ВИДЫВАТЬ تىز - تىز كۈرۈش.

видение كۈزۈگە كۈرۈنگەن نەرسە، ئۇيغۇق ۋاقتدا كۈرۈنگەن تۈش.

видеть كۈرۈش.

виза چېت ئۇلارگە كېتىدەككە ئۇلنغان بىلەتتى
ئۇشما مەملىكەت قونسۇلىنىڭ قەيىد ايتىشى.

визави قارا قارشى، كوز ئالدىدا، روبورودە
تورغۇچى.

визгливость چېيىلداق، چېيىلگۈچى.

визгливый چېيىلداق، چېر قىراق.

визгунья چېيىلداق، چېر قىراق خاتىن-قىز.

визг چېيىلگەن داۋىش.

визжать چېيىلەش.

визига كېمك سۈيەكلى بالىلارنىڭ سرتىدەكى
كۈشتى (قىمەتلى بېكۈلك).

визировать يارق ئاراسىدان (ملىق)
تۈزەش، سۈنۈش.

визитер قوناق، مېھمان، زىيارەت قىلغۇچى.

-визитная карточка زىيارەت لىۋخەسى، اسم

ۋە ئاتاسىنىڭ اسمى يازغان كىچىكە قاتتىق قاغاز.

визитка اوزونلىغى تىزەدەن پەستراققا نو-

شەتورغان، ئارقا ئامانى اوزوناق موختەشەم

جايلاردا كىيىلەتورغان كېيىم.

визитный زىيارەتكە (كۈرىشەككە) يارق

اۋچون بولغان. (كېيىم ۋە باشقا نەرسە).

визитъ زىيارەت، چاقىماسدان مېھمان بولپ

كىلىش.

визионер اوزى كىلگۈچى مېھمان.

вика توقاي ناخوتى.

визонт قەرنىسىدە ياق سۈيەكلەر غۇنۋانى

(بارون بىلەن گراف ئۇراسىدا).

визтория مېۋە ۋە باشقا اوسملىكلەرنىڭ

نەۋچەلىرىگە بېرىلگەن قوشما اسم.

вилка چەنچىكى، ايككى بورچىكلى چېرىق.

вилла شەھەر چېتىدەكى سەيۋىيە، «داچا»

كەرەم باشى، بىر ياش كەرەم.

вилок پەنشاقتا تۈسەتلى.

вилобраз. پەنشاقتا (پەنشاقتا) ئۇچلا.

вилы حىلەلەش، چەلپىتە.

вильять دۈم سا، بورغىلاش،
سختىش.

вина عەيب، گوناھ، خەتا، قوسور.

винегрет بىر نىچە تورلى سەبزەۋاتلار تو-

غراب، ياغ، مورچ، تۇز سالب حازرلانغان

ساۋق ئاش.

винительный падеж سەھولن لۈن بېم

تۇشم تەماملغى (مەسەلەن: «اۋتتىنى ياردەم»

نىڭدەكى «نى» تەماملغى).

винить عەيبەلەش، قارالاش.

виниться عەيبەلەنش، قارالانش، عەيبىنى

ئۇغزاق ايتىش.

винная ягода ئەنجىر ۋە شۈنگە اوخشاش

مېۋەلەر.

винный خەمىرغا مەخسوس.

вино شەراب، خەمىر، ئەرەق.

виноват! بىزدە عەيب، كىچەرسىز! بىلەمىز.

виноватый عەيبلى، گوناھلى، مەيۋى.

виновник عەيبلىك، گوناھكار، سەبەبچى،

باعس.

-виновник моего счастья مېنىم سەعادەتەمنىڭ

باعىسى - سەبەبچىسى.

виновность عەيبىلىك، گوناھكارلىق.

виновный عەيبلى، عەيبەلەنش، قارالان-

غان، گوناھلى.

виноградарь اوزومچى، اوزوملى باغى

بار ئادەم (ئوزوملى باغدار).

виноградник تاكزار، اوزوملىك باغ.

виноградный اوزومدەن، قىلنغان.

виноград اوزۇم

виноделец خەمىر-ئەرەق قىلغۇچى.

виноделие خەمىر قىلىش، ئەرەق ياساش

سەنئەتتى.

винокурение ئەرەق سالىش، مۇسەللەس

چىقاراش.

винокуренный ئەرەق چىقارتقۇرغان

винопродавец, - торговец - ئەرەق - مۇسەللەس ساتقۇچى.

виноторговля - ئەرەق سەۋداسى

виночерпец - ساقى، ئۇچكۆلك قۇيىپ بىر - كۆچى (بىرەر مەجلىستە).

винтить - بوراماخنى بۆرەپ كۆرگۈزۈش. ۋېنتلەش.

винтовальня - بوراماخ (ۋېنت) قىلار - غان ئالەت.

винтовать - ۋېنتلەش.

винтовка - نىيىنىڭ ئىچى اوق بۇرالىب چقا - نىيىنىڭ ئىچى اوق بۇرالىب چقا - تورغان قىلىپ ياسالغان ملتىق.

винтообразный, - топодобный - بوراماخ (ۋېنت) گە اوخشاش.

винт - بوراماخ، پەرمەخ، تورت كىشى اويىناي - درغان قارنا اويىنى.

виньетка - نەقىش. كىتابنىڭ اوستىگە ۋە جلدىگە قىلىنارغان مەم كىتابنىڭ سىز

باشى ۋە ئاخىرلارغا قويىلارغان چىرايى نەقىش.

вира - بۇرغى روس نېزاسى بويىچە بىرەرگە - نام اوچون تولەنگەن چىرىمە.

вираж - اۆتلى تىپكى ئەرەۋەدە ياكى ئاقتا - مايلەدە بۇرەن بۇرۇش، سۈرەتخاھ (قاتا - كرافيا) دا رەسىملەرنىڭ تۈسىنى اوزگەرتىش.

виртуоз - موسىقىدە مەھارەت. اوستالەنك جودە اۋچىگە چققان كىشى؛ عومومەن بىرەر مۇنەرنىڭ جودە اۋچىگە چققان كىشى.

виселица - دار، ئادام ئاسارغان دارياغاچى.

висельник - بۇزق كىشى، دارياپ، قاتى - خىلال كىشى.

висеть - ئاسىلىب تۇرۇش، ئلىب تۇرۇش. - ئونۇڭ غۇمە - رى خەتەرلىككە.

жизнь его висит на волоске - ئامرىقا ۋە ئەنگىيەدە ئارپادان قىلىنغان

виски - عەرەق

вислоухий - شالپاڭغ قولاق.

вистмут - تىز ايرىدىغان يىگىل بىر مەدەندەر.

виснуть - ئاسىلىب تۇرۇش.

високосный - تولا.

високосный год - تولا-يل

високос - تولا، تولا كۈن.

висок - چىككە، چىككە ساچى.

вист - اپك قىيىن قارنا اويىنى.

висюлька - ئامچىلاپ تۇراتۇرغان تۈكمەلەر. - ئامچى قەترەسى.

висячий - ئاسىلىب تۇراتۇرغان، ئلنگەن - گىزىش.

витать - خەتتەپ، ۋاغزا، قۇل ئاغز.

вития - ايشكەن، اورگەن.

витой - خەلققا كۆرسەتمەك اوچون ئىچىگە مەر نەرسەلەر قويىلارغان جاۋان. (دو - كان جاۋانى - قورۇق تاقنا).

витушка - ايشىپ، اورب ۋە توقۇپ قىلىنغان زىنەت. قاتلاما.

вить - اورش، ايشىش، توقۇش. - اۋيە قىلىش.

-вить гнездо - بىر اورتە ئەيلىنەن، ئلەنغ - بىلەنغ بۇرۇش.

виться - پەمەلۋان، قەمەردەن، بەھادەر، باتۇر.

витазь - ساۋق كىشى.

вихляй - تىپە ساچنىڭ اويۇرۇپ - قوڭغۇراق بولپ كىلگەن بىرى. باش تىپەسىدە توپ بولپ قالغان ساچ.

вихор - اۋيۇرمدىلى داۋل.

вихрем - بۇرالىب، جۇدە تىز.

вихрь - (قارا: вихорь)

вице... - موسەين، قايم مەقام.

вице-король - كارول ۋەزىفەسىنى اوتەپ تۇرغۇچى.

вице-президент - جۇمھۇرىيەت رەئىسىنىڭ ۋەزىفەسىنى اوتەگۇچى.

вишневка - ئالوچە غەرقى، ئالوچە سۇۋى.

вишневый - ئالوچەدەن قىلىنغان، ئالوچەنىكى.

вишня - ئالوچە، ئالوچە دەرەختى.

вишь - عەجىبا! مۇنى كۆرگىمۇ!

виадук - چوقۇر ئارىغ اوستىگە سالنغان كۆپرەك.

вий - ھايەلدەردە ئەيتىلە تورغان ئالباستى.
 виолончелист - اسكريبكەنىڭ كەتتە نوسى - خەسەيدەگىنى چالغۇچى، اوشانداق كەتتە اسكريبكەنىڭ اوستاسى.
 виолончель - تىككە تورۇب چالدىرغان كەتتە اسكريبكە.
 вкапывать - كۆمەك، قازۇب، كاۋلاب كىرگىزىش.
 вкатываться - قازىنىش، قازۇب كىرىش.
 вкатывать, - тать - тить - يومالان تاپ، كىرگىزىش، يومالان تاپ.
 вкатываться - يومالان كىرىش.
 вкачивать - ئىل-ئاساسوسىدا دەم بېرىش.
 вкидывать - ھۆججە ئىرغىتىش، ئىرغىتىپ كىرگىزىش.
 вкладной - ھۆججە قويۇلغان، ھۆججە قويۇلغان.
 вкладчик - ئەمەلدار قۇبۇغۇچى، (بانكەگە) پۇل سالغۇچى.
 вклад - ساغۇنما، ھىيە؛ (بانكەگە) سالغان پۇل.
 вкладывать - ھۆججەنى قويۇش؛ (بانكەگە) پۇل قويۇش.
 клеивать, - леить - ھۆججەنى ياپىشىدۇرۇش.
 включать, - чить - دەرىجە ايتىش، كىرگىزىش، سان-قائارىغا قوشۇش.
 включаться - دەرىجە ايتىش، كىرگىزىش.
 включительно - داخلى بولۇپ، سانالۇپ، ھېسابلاپ، شۇمۇلۇن. (شۇ بىلەن)
 вкочлывать, - латить - چوڭچىلەپ، توقماقلاپ، قاقىپ كىرگىزىش.
 вконец - ئەمەلدىن، بىلگىلىيە، بۇتۇنلەي، پاك - پاكىزە.
 вкопанный - قانداپ قويۇلغان.
 как вкопанный - قانداپ قويۇلغان شىكەرى.
 вкопать - قازۇپ، اورناشدىرىش، قانداپ قويۇش.
 вкорень (قار: - вконец) - اورگەش، تامىرلاندىرىش، چىنىقىدۇرۇش، يىرىلىشىدۇرۇش.

вкореняться, - нится - يىرىلىشىش، تامىر- يايىش، اورناش.
 вкось - قىيىق چەلش، قىغىر، كىچ.
 -вкос и вкривь - قىيىق-مىيىق.
 вкрадчиво - سىز بىلەنكىكى اورناپ.
 вкрадчивость - سىز بىلش ئارزۇسى.
 вкрадчивый - كىشىنىڭ سىزىنى بىلگىسى كىلە تورغان، ھەلىم، مۇتەۋازىچ.
 вкрадываться - ياشىرىپ-پىسىپ ھۆججە كىرىش، ئەنكىكى كىلگىسى كىلىش، خەتەنەن ھۆججەنى كىرىش.
 - при печатании вкралась ошибка - ياسقان پىچاندا خەتەنە يىگىلىش كىرگەن.
 вкрапливать - تامچى-تامچى ايتىپ ھۆججە كىرگىزىش.
 вкратце - قىسقاچا، مۇختەسەر.
 вкривь и вкось - قىيىق-مىيىق، اىگىرى - يۇگىرى، ئالماش-چالماش رەۋشىدە بوزۇپ.
 вкруг - ئەپەندىزىپ ئالۇپ، ئەپەندى.
 вкрутую - قاترىپ (تۇخۇم پىرىش).
 вкручивать - ئەپەندىزىپ، اوراپ توقۇماق. يۇرۇپ، يومالاقلاپ كىرگىزىش.
 вкрупне - يىرلىككە، بەزىلەر، بىرگە.
 вкусить (قار: - вкушать) - تەم بىلە تورغان، تەم بىلەنكىكى مەخسۇس.
 вкус - تەم بىلش قابىلىيەتى، تەم، تەم، زىۋىق، لەرزىت، نەفاسەت ۋە نىزاكەتتى ئايورا بىلش تويغۇسى. ياخشى كۆرىش، كۆڭ- لىگە مەنغۇل بولۇش.
 -это в моем вкусе - بۇ، مېنىگە مەنغۇلى.
 вкушать - تەم بىلش قاراش، تەمىنى بىلش.
 влага - ئەمەل، مۇللك، رۇتۇبەت..
 влагалище - ئورغاچىلارنىڭ ئالدى يولى.
 влагать - ھۆججەنى قويۇش، نەش، كىرگىزىش.
 влагомер - سۇيۇقلۇق اولچاۋى.
 владыка - تەقسىر، ئەفەندى، سەيىدە.

вла

владычество سەلتەنەت، خوجەلىق،
ايگىلىك، زىل يەدلىك، مونتەسەدەررەفلىك، تە-
سەللىت.

владычествовать سەلتەنەت قىلىش.
خوجەلىق-ايگىلىك قىلىش، باشقارش، تەسەل-
لوت ايتىش.

владелец خوجە، ايگە، ساحب، مالىك.

владельческий ايگىلىك قىلاندەرغان.

владенье مىرلىك، تەسەدەررۇف، تەسەللىك.

владетель ايگە، مالىك.

владельческий باي، دەولەتلىسى، بىرر
ايگەسى.

владеть ايگە بولش، مالىك بولش، اوز
اختيارلىق بىلەن ھەدەكتەكى كىلىتىش (مەسە-
لەن قول ئاياقتى). بىر تەدە ياشى سوز-
لەشە ۋە يازا بىلەن ئالش. بىر قۇرال-
تەسەبىنى استعمال قىلا بىلىش.

влажность نەم، ھۆللىك.

влажный ھول، نەم، رۇتۇبەت.

влазить (قارا: влезать)

вламываться بۇزىپ كىرىش.

власоглав, власотел قىزىلى
حاجەت ۋاقتىدا ئارقا تامانىدىن قان كىلىش
دەردى.

властвовать ھۆكۈمەت بىرر كىزىمەك، ايگىلىك
قىلىش، مونتەسەدەررەف بولماق.

властелин ئامىر، قوۋەت ايگەسى.

власти ھۆكۈمەت، مەشۋەرلەر، مەنسەبادارلار.

властитель ھۆكۈمدار، حاكىم.

властно قودرەت بىلەن، باتورلانىپ.

властный قودرەتلى.

властолюбец رەئىسلىكنى سۆيگۈچى،
رەئىسەت پەدەرەست، بۇيۇرۇق بېرىشنى ياخشى
كۆرگۈچى

властолюбивый رەئىسلىكنى سۆيەتورغان.

властолюбие رەئىسلىك، خوجەلىق، ئەمىر
بېرىشنى ياخشى كۆرىشلىك.

власть تەسەدەررەف، حاكىمىيەت، نوبۇز، ئەمىر
ايتىش قوۋەسى، ھۆكۈمەت.

власяница قلدەن ياسالغان كىيىم.

влагить سۈدەرەمدەك، تارتماق.

-влагить жалкое существование
قىيىنلىق بىلەن كۆن كۈرۈش.

влетать - тить اۋچۇب كىرىش.

влет اۋچۇب كىرىش ئىشى، اۋچقان ۋاقتىدا.

влечение ئارزۇ، مەبىل، ئىتلىش، كۈكل تارتىش.

влечь جەزىب قىلىش، اوزىغا تارتىش؛ قىزىقىش؛
سەبەب بولش.

Малые вещи влекут большие поледствия
كچكىنە نەرسەلەر كەتتە نەتىجەلەرگە سەبەب
بولاندەرلار.

влево سولغا، چەپكە، سول ياققا.

влеве سولدا، چەپدە، سول ياقدا،

влезать» зть ئۈچكە تاشقىت كىرىش.

-влезть в душу سىرىنى بىلمەككە اۋزىنىش.

влеплять, -пить ئۈچكە ياپىش-دەرش،
قوندەرش، اوخشات توشىش.

вливать, -влиять ئۈچكە ئاقىش، ئۈچكە
تۈكۈش.

вливаться ئۈچكە ئاقىش، ئۈچكە تۈكۈش.

влияние تەئسىر، ئەسەر، سىرايەت؛ ايغىتيا-
رلىق، سوز اوتىش، نوبۇز.

влиятельность نوبۇزلىلىك، ايغىتبارلىق،
گەبى اوتە تورغانلىق.

влиятельный نوبۇزلى، ايغىتبارلى،
سوزى اۋقىملى، موعتەبەر.

влиять ئەسەر ايتىش، سىرايەت قىلىش.

вловиться ئالغىزلىق، توتىپ ئالماققا اوس-
تالىق، ئەبجىرلىك.

вложить (قارا: влагать, вкладывать)

вломиться (قارا: вломываться)

влопаться اوياتلى بولش؛ ئىلىنىش (بەدەر)
جانەندەك، ئالداش.

влюбиться (قارا: влюбляться)

влюбленный عاشق، سۆيگۈچى.

влюблять عاشق ايتىش، سۆيدەرش، ياخشى
كۆرگۈزۈش.

влюбляться - عاشق بولش، سۆيىش، حۇس - نىگە مۇبتىلا بولش.

влюбчивость - عشققا بېرىش تەبىئىيىتى.

влюбчивый - عاشق بولادىغان، عاشق بولشىغا اورگىنىپ قالغان، «ئىلنچەك» كوكلى سۇست كىتە تورغان.

вляпать - اۇرماق، قوندىرماق (قېيناق مەنە - سىيدا)، بايلاماق، كىلتىر تۇرۇپ سېلىماق. اوخاشاتماق، ئەدەبىيىتى بىرمەك.

вмазывать, вмазывать - تىچىك سۆزگە مەك، شېرىپ كىرگۈزۈش.

вметать, вмести - لازم قىلىش، بويىغا قويۇش، يۈكەش، تەتېق.

вменяемый - عەقلى جالدا بولخوچى، مو - كەلەف.

вменять - لازم قىلىش، گەردەننىگە يۈكەش.

вменяться - لازم قىلىش، يۈكەش.

-тебе это вменяется в обязанность - بو - سىنگە لازم قىلنادى، اوستىگە يۈكەنلەدى.

вметывать - كۈرەپ ئايتىپ كىرگۈزۈش،

вместилище - مەخزەن، كۈپ نەرسە سغا - دىرغان اورن.

вместимость - بر ايدش ياكى اوزىنىڭ سىغىشى.

в 2 пуда вместимости - ايككى پود سغادرغان

вместительный - كۈپ نەرسە سغادر - غان، كىڭ، كەتتە ۋە چوقۇر.

вместить (قارا: вмешать)

вместо - اورنىغا، بەزىبەرىگە.

-вместо денег я возьму товар - پول اورنىغا (بەزىبەرىگە) مېن مال ئالورمىن.

вместе - بىرگە، بەزىبەرى، بىرلىكتە، مەدەن.

-идем вместе - يۈرۈڭ، بىرگە بارايلىق!

-брат и сестра живут вместе - ئەكە ۋە سىڭل بىرگە تۇرادىلەر.

вмешательство - ئارالاشش، مۇداخىلە، سۇقۇلش.

вмешать-щивать - ئارالاش - قوشش، بىرگە قوشۇپ كاۋلاش.

вмешиваться - ئارالاشش، سۇ - قۇلش، مۇداخىلە ايتش، ئاراغا كىرۈش.

вмещать - ئىچىگە سىغدىرىش، حاۋى بولش.

вмиг - جۈدە تېز، دەر خال، كۈز يۈمۈپ ئاچقۇنچا.

внаймы - ياللانپ، پول بەزىبەرىگە كىرىش.

вначале - باشدا، ئەۋۋەلدە، ئىلگىرى.

внезапно - بىردەننىگە، تېز دەن، اويلا ماسدان.

внезапность - بىردەنلىك.

внезапный - بىردەن، كۈتمەس دەن، اويلا - ماسدان بولغان.

вне - تاشقارى، خالى، خارجەدا.

внедряТЬ, -рить - تۇپ ئالدىرىش، اورنا - شىرىش، نامر ياندىرىش؛ كۈڭلىگە سىگدىرىش.

внесение - ئالدى كىرىش، كىرگۈزۈش، ايلدىپ تولەش.

-внесение податей - سالقلارنى تولەش.

внести - (قارا: вносить)

внешний - تاشقارداغى، تاشقى، خارجى.

внешность - تاشقى، قەيەت.

внизу - قويدا، تۈبەندە، ئاستىدا.

вниз - تۈبەننىگە، ئاستقا.

вникание - اوتش، ئىچىگە كىرىش، توشۇش، ئاڭلاش، ئىدارك ايتش.

вникать, -кнуть - اوتش، ئىچىگە كىرىش.

тوشۇش، ئاڭلاش، ادارك ايتش.

внимание - دىققەت، ايجتىبار، ايجتىنا، ايلتقات،

вниманье - چىم بولگەلەر، تىگەلگەلەر، قولاق - سالكلار!

внимательно - دىققەت بىلەن، ايجتىبار بىلەن، كۈڭل قۇيۇپ.

внимательность - دىققەتلىك، ايجتىبار - لىلىق.

внимательный - دىققەتلى، ايجتىبارلى.

внимать - внимать - внять - قولاق - سالش، كۈڭل قۇيۇپ تىگلاپ تورش.

вновь - يەنكى دەن، باشدان، بولەك - باشقادان.

внове - يەنكىتە، بايا، مەلى، يەنكى گىنە.

يانگدان بارغۇچى بىلەن بىرگە ئاتلانپ،
 ۋاۋاڭ ئاياغىنى قويسا، سېن مەم شو
 ئاياغىنى قوبۇب.

вносить ئالپ كىرىش، كىرگۈزۈش؛ ايلتىپ تولدۇش.
 вносный ئىچكى كىرگۈزۈپ قويىدىغان.

внук نەپەرە، بالاسىنىڭ بالاسى (اوغلى).

внутренний ئىچكى، ئىچىدەكى، داخىلى.

внутренно ئىچىدەن، ئىچىدەن.

внутренности ئىچكى ئەزالار، كۆكرەك
 ۋە قورساق ئىچىدەكى نەرسىلەر.

внутренность ئىچ، بىر نەرسىنىڭ ئىچى،
 ئىچىدە.

внутри شەھەر ئىچىدە.

-внутри города ئۆز ئىچىدە.

-внутри себя ئىچكى، ئىچىدە، ئىچكىدە.

внутри ئۈ-باقچانڭ ئىچىگە
 -он прошел внутри сада كىردى.

внучата نەھفان، ئاۋلان، بالانىڭ بالالارى.

внучка خەفەدە اوغلىڭ ۋەيا قىزىڭ قىزى، قىز
 نەپەرە.

внушаты-шить ئاڭلاش، سىزدىن،
 نەسىھەتلىش.

внушение ئاڭلاش، سىزدىن؛ نەسىھەت،
 اوڭۇت، ئەلھام، تەلھىن، اېخۋا.

внушитель ئاڭلانغۇچى، سىزدىن گۇچى، نە-
 سىھەتلىگۈچى.

внушительно كۈڭلىگە اورناشلىق،
 سىزدىن.

внушительный كۈڭلىگە اورناشلىق، نە-
 ئىسىرىلى، سىزدىن تۇرغان، سالماقلى، كەتتە،
 كۇچلى، يوغان، ئاغىر.

внятно ئاڭلارلىق، ايشىتىرلىك قىلىپ ئەيتىش،
 ئاچىق ۋە رەۋىشەن.

внятность ئاچقلىق، ئاڭلانماغى يېنىك، سە-
 راھەت، ۋۇزۇج، رەۋىشەنلىق.

внятный ايشىتىرلىك، ئاڭلارلىق، توشۇتەرلىك،
 سەزىج، ۋازىج، رەۋىشەن.

внять (внимать) قارا؛

во مەنە (قارا: в)

вобла قاتلاغان مەيدە بالق.

вобрать (قارا: вбирать)

вовлекать-лечь قۇدۇرپ كىرگۈزۈش؛
 فايداسىز ئىشكە توشۇندۇرۇش، تارتىش، جەلب ئىتىش.

во-вне (قارا: наружу)

во время ۋاقتىدا، غەينى ۋاقتىدا.

вовсе مەيچ بىر، ئەسلا، سە، بۇتۇنلەي.

вовсю باركۆچ بىلەن.

во-вторых ايككىنچى دەن، سەنئەن.

во веки مەنگو، مەيدەن، دايميما، (كىلگوسىدە)

вовек مەنگو، مەيچ بىر ۋاقتدا (ۋاكتەن زەماندا)

вогнать (قارا: вгонять)

вогнутый ئىچكە قاراتىپ باقىلغان، چەنچىلگەن

вогнуть (قارا: вшибать)

вода سۇ.

водворение كىرگۈزۈپ اورناشۇرۇش، چىت
 ايلگە ايلتىپ اورناشۇرۇش؛ مەجبۇرى رەۋ-
 شەدە اويگە قايتارۇش ئىشى.

водворять-рить كىرگۈزۈپ اورناشۇرۇش،
 نىگىزلەن-دېرىش؛ مەجبۇرى رەۋىشەدە اويگە
 قايتارۇش.

водворяться اورناشۇش، نىگىزلەنەش، مەج-
 بۇرەن اويگە قايتارۇش.

водевиллист كىچكىنە ۋە كۈلكۈلى تياتىر
 (يېدەسسە) يازغۇچى.

водевиль كىچكىنە، كۈلكۈ تياتىر اويونى.

водительство رەياسەت، باشلىق، رە-
 بەرلىك.

водить ايرىگە شىتەپ يۈرۈش، بىر نەرسە بىلەن
 چىزىق بويىنچە يۈرگۈزۈش.

водить за нос (кого) ئالداپ يۈرگۈزۈش

водиться ايرىگە شىب يۈرۈش، يۈرۈش.

водица، водичка ئازغانا سۇ، شەرىپەت.

водка شەرق، خەمىر.

-дать на водку ئىكەرە قى پۇلى بېرىش.

водный سۇۋلى.
 водный путь سۇۋ يولى.
 водабой چەشمە، بولاق.
 водсбязнь قوتورش كەسەلى.
 водовместилще سۇۋ تولدادرغان يىر، ھەۋز.
 водовозنى سۇۋ تاشۇيدىغان، ئابكەش.
 водовоз سۇۋ تاشىخوچى، مېشكافچى.
 водоворот سۇۋ ئەيلەنشى، ئەيلەنمە، دەريا ۋە نەمەرلەردە سۇۋنىڭ ئەيلەنە تورغان يىرى، گىرداب.
 водоем ھەۋز، سۇ تولغازادىغان چوقرا.
 водоизмещение судна كەتتە كى - مەلەرنىڭ سۇۋغا باتقان يېرىدە كۆتەرلپ چىققان سۇۋ دائىرىسى.
 водокачка ماشىنا بىلەن ئەيلەنە تورغان قوۋر ۋەنەل واسىتەسى بىلەن سۇۋنى يو - قارىغا چقارادىغان اۋرۇن.
 водолазنى سۇۋ تەككە توششكە، غەۋۋا سىلقا مەخسوس.
 водолаз سۇۋ تەككە توشكۈچى، غەۋۋاس.
 водолей ئاسماننىڭ چىنوب تەرەپىدەكى بىر تورگۈم يولدىزلىرى.
 водолив سۇۋ چىقارغۇچى، سۇۋ تاشىخوچى.
 водолечебный مەدەنى سۇۋلار بىلەن دەۋالاناتورغان.
 водолечение مەدەنى سۇۋلار بىلەن دەۋالاش ۋە دەۋالاش ئىشى.
 водомоина كەمەر، چوقور.
 водомер سۇۋ اولچاۋى، مېزانلما.
 водонос سۇۋ تاشىخوچى.
 водопад شەللە، شالدىراماق، گۈرگۈدۈك.
 водоплав سۇۋ تاشقان ۋاقىتتا ئاقوب كىلە - تورغام، ياغاچلار.
 водопой سوغارش، ھەيۋانلار سۇۋ ئىچدۈر - غان يىر.
 водополье ھەيدازان، سۇۋ تاشقىنى، سۇۋ كۆپ ۋاقت.

водопроводный ھۈۋ - يىر ئاستىداغى قوۋۇر بىلەن يۇزادىغان - ئاقادىغان.
 водопровод يىر ئاستىداغى سۇۋ يولى، قوۋۇر.
 водораздел دەريا ۋە نەمەر اورتاسىداغى قايراقچ يىر. ئارال، سۇۋنى ئايۇر - بولپ يوبارادىغان توغان باشى.
 водород موۋەلىدلىمە، كېسلارود بىلەن ئارال - شىب سۇۋنى تەشكىل ايتكىن گاز.
 водорой (قاربا: водомоина) سۇۋ اوسمىلگى، باقا ياپىراق.
 водоросль اورسلىردە «سۇت يوۋش» (6 نچى يەنۋەردە).
 водосток سۇۋنىڭ يوقارىدان ئاقىپ توششى.
 водосточный يوقارىدان سۇۋ ئاقىدىغان.
 водохранилище كەتتە سۇۋ اينىش، سۇۋ ساقلايدىغان چوقرا، سۇۋ خەزىنەسى.
 водочерпательный سۇۋ ئالادورغان، سۇۋ سوزدەدورغان، سۇۋ تۈكە تورغان، سۇۋ تەگىدەگى قۇمنى سوزۇپ تازالاد - دورغان.
 водочный ئىردەقچى، ئىرەق قىلغۇچى.
 водружать, "грузить" تەگىدەن مەدەن كەمەلەپ ئىككە قىلىپ قويىش، قاداىپ قويىش.
 водыр (قارا: вожак) سۇۋلى، سىر سۇۋ.
 водянистый امستىسقا ئاغرىغى، سارىغ سۇۋ ئاغرىغى.
 водяной سۇۋدە غومر ايتكۈچى، سۇۋنىگى (مەسەلەن: سۇۋ تىكەمەنى).
 воевать اورىش، موچارەبە قىلىش.
 воевода غەسكەر باشلىغى، سەر غەسكەر، شەھەر باشلىغى، ۋالى.
 воеводство سەر غەسكەر ۋەزىفەسى، سەر غەسكەر خەزمەتى.
 воеводствовать سەر غەسكەر خەزمە - مەتىنى ئىدا قىلىش، سەر غەسكەر ۋەزى - فەسىنى اوتىش.

вседино **برگه، برينبرگه، بر بوتون بولوب**
 военачальник **عدسكەر باشلىغى**
 военнопленный **ئەسىر خەرب، اورشده ئەسىرلىككە ئالغان كىشى، بەندى**
 военнообязанный **عدسكەربلىككە باغ ئالغان، عدسكەرى خزمەتدەن تەمام قوتولماغان**
 военно-полевой суд **اورش ۋاقتىدا حوكم قىلاندىرغان خۇسوسى حدكەملەر**
 военнослужащий **عدسكەر يلكە خىزمەت مەدائىتىگە كىرىدىغان، عدسكەرى**
 военный **عدسكەرى، خەربى**
 военщина **عدسكەرىلەر، اورش ۋاقتى، اورش چاغى، اورش دەۋرى**
 вожак, вожатый, вожатай **بور-گىرگۈچى، رەھبەر، يول كۆرسەتكۈچى، ئالدىن خەبەر بېرىگۈچى**
 вождление **ئارزۇ، دەرد، اشتىاق، نەفس تىلەش، كۈڭل خاھىشى**
 вождленный **ئارزۇ اينلىگەن، مەرغۇب بولغان (نەرسە)**
 вождь **رەئىس، باشلىق، يولباشچى**
 вожжа **تۈگىن**
 вожаться **(قارا: возиться)**
 воз... **بر عدەلنىڭ ياكى ھالىنىڭ باشلانغانىنى**
 возблагодарить **كۆرسەتكەن ئوغان سۆز باشى قوشماچاسى، نەشەككۈر ايتىش، رەھمەت ئېيتىش**
 возбранение **مەنەج، نەھى، تېيەمەك**
 возбранять, -нить **مەنەج قىلىش، نەھى قىلىش، تېيەش، قايتاراش**
 возбудитель **تەھرىك ايتكۈچى، اويغاتقۇچى**
 возбудительный **قوزغابا تورغان، ئۇ-سەدرلەرنىدە تورغان، رۇخلەندۈرە تورغان**
 возбуждать - дить **قوزغاتىش، اويغاتىش، مەدەجانغا كىلتىش، ئۇچۇرغىنى چىقارش، كەيغىنى كېتىش**

возбуждение **قوزغاتىش، تەھرىك ئېتىش، ئەسەرلەش**
 возведение **(قارا: взводить) ئۇلۇغلاش، كۈتەرش**
 возвеличение **تەغزىم، تەكريم، ئۇلۇغلاش**
 возвеличивать, -чить **كۈتەرش، تەغزىم قىلىش، ئارتق كۈتەرب يوباراش**
 возвести **كۈتەرش، اوتقوزب قوش**
 возводить - вести **يوقارى اوتقوزش؛ (نەخكە) مەندىش؛ (ئۇي) سالىش، قورش**
 -возвести (возводить) в степень **بىرعدە دەندى شو عدەدەگە بر نىچە مەرتە زەرب قىلىش**
 возратить **(قارا: возвращать)**
 возвратный **ئارقاسىغا قايتا تورغان، زەمبىرى**
 возвратный глагол **فعل مۇتاۋەعدەت**
 возврат **ئارقاسىغا قايتارلىغان نەرسە، ايعادە، عدۋەت، رۇجوع**
 возвращать **قايتاراش، ئارقاسىغا قايتاراش، قايتارب بېرىش، ايعادە ايتىش**
 возвращаться, ратиться **قايتىش، قايتب كېلىش**
 возвращение **قايتىش، قايتاراش، قايتب بېرىش، رەجەت**
 возвыщать, -высить **تەغزىم ايتىش، كۈتەرش؛ دەرهەدگە مەندىش**
 возвышаться **اۋلۇغ بولۇش، تەغزىم ئېتىش، دەرهەدگە مەنەش؛ باشقالاردان كەتتەرەك بولۇپ كۈرۈش**
 возвышение **اۋلۇغ بولۇش، دەرهەدگە مەنەش، مەنەسە بىكەيتىش، كۈتەرش**
 возвышенность **بەلەندىيەر، كۈتەرلىگەن - يېر، سەرت يېر، اۋر، ئۇدەر**
 возвышенный **ئالغەت، كۈتەرلىب تورات - درغان، اۋلۇغ، عالى كەمچىلكەردەن پاك**

возвышение مؤنڧەر، بىلەندىلىك.
 возвеститель خەبەر بېرىگۈچى، مۇشەر.
 возвестить - вещать خەبەر آيتىش، ايجلان قىلىش، ئىشعار آيتىش.
 вовещение خەبەر، ايجلان، ئىشعار.
 возглас داۋش، ئاۋاز، ندا.
 возглашать - ласить ندا قىلىش، قىچقۇرۇپ ايجلان قىلىش.
 возгонять بۇغقا ئۇيلىنىدۇر تازىلاش.
 возгораемость تىز ياندىرىغان.
 возгорать يانىش، اوت ئالىش.
 возгораться يانا باشلاش، اوت ئالىش.
 возгордиться تەككۈرۈلۈش، مەۋالانئىب كىتىش.
 воздавать - (مدىدە) يوقارىدىان ايندىرش. لىن: رەھمەت ايندىرش، موگافات ياكى جەزا بېرىش.
 воздатель موگافات - بېرىگۈچى.
 воздаяние موگافات، مېيە، غەنئىدە.
 воздвигать - гнуть سالىش، تۈزۈش، بنا قىلىش، قۇرش، ئىقائە آيتىش.
 воздвижение اورسلىرىدە 14 نچى سىنتەبىر بايرامى.
 воздержание تىيلىش.
 воздержать - живать توتىش، مەنەق قىلىش، تىيىش.
 воздерживаться - жаться تىيلىش، مەۋايى نەفسكە كىتەسلىك، اوزگىنى اوزگى توتىش، امتىناع آيتىش.
 воздержность دەررەۋ تىيلىپ قالدۇرغان، امساک، سەبىر.
 воздержный تىيىلە تورغان، سەبىرلى، قەناعتلى، نەفسىز.
 воздухолетание (قارا: авиация)
 воздухоплавание (قارا: аэронавтика)
 воздухоплаватель ماۋادا يۈزگۈچى. ماۋادا اوچكۈچى.

воздухоплавательный ماۋادايوزا - دىرغان.
 воздух ماۋا.
 воздушный ماۋادا اوچادىرغان، ماۋا تۈسلى، ماۋا سىنگەرى يىنىگى.
 воздушный шар ماۋادا اوچادىرغان گەتتە فۇففەك (بالون).
 воздевать عبادەت واقتىدا قوللارنى كۈ - تەرش، قولاق قاقىش.
 воздействие تەسىز، سىرايدەت.
 воздействовать تەسىز آيتىش، سىرايدەت قىلىش، اوگوت - نەسىحەت بېرىش.
 возделывать بېرى ئىشلەش.
 возжа (قارا: вожжа)
 возжигать - жечь ياندىرش، اوت قویش.
 возжигаться يانىش، اوت توتىش.
 воззвание دەعوەت، بىر ئىشكە تەشۋىق قىلىپ يازلغان دەعوەت قاغازى.
 воззвать (قارا: взывать)
 воззряться كۈرە باشلاش.
 воззрение نەزەر، فەكر، مەسلىك، بىر مەسلىككە ئوقۇش نەزەر.
 возить ئات، ئەرەۋە ۋە باشقا نەرسە بىلەن يۈك تاشىش.
 возиться ئىشلىپ غەزابلانئىش، مەشەققەت - لەش، ئاۋازدە بولش، اۋرۇندىش.
 возка ئەرەۋە بىلەن تاشىش ئىشى.
 возлагать يۈكلەش، تاپشۇش، خەۋالە قىلىش، بويىغا قویش.
 -возлагать венок на могилу قەبر اوستىگە گۈل قویش.
 -возлагать надежды اۋمىد باغلاش.
 возлагаться يۈكلەش، تاپشۇرۇش.
 возле تۈسكەككە تايانئىپ اوتۇرۇش.
 возле ياندىدا، ياقىندىدا، يان - يولىدا.
 -возле мечети مەسجىد ياندىدا.
 возликовать شادلانئىش، مەسزۇر بولش، ئۇنغۇرىچ بولش.

ВОЗЛИЯНИЕ قۇيۇش، ئالغا، توكش.
 ВОЗЛ ЖИТ (возлагать) قارا: (قارا)
 ВОЗ ЮБИТ سۇيۇش، مۇحبەت قۇيۇش، ياخشى كۆرۈش، عاشق بولۇش.
 ВОЗ ЮБЛЕН ЪЙ سۇيۇكلى، ياخشى كۆر- لگن، مەشوق.
 ВОЗМЕЗДИЕ ئەجر، جەزا، قەساس، موکافات.
 ВОЗМЕЧТАТЬ ئەفەككۈر قىلىش، يراق ۋە عالي نەزەرلەر ھەقىدە اويلانۇش. اوز ھەقىدە ئارتقلىقى گۇمان قىلىش، ماۋا- لانۇش، غورۇرلانۇش.
 ВОЗМОЖНО مومكىن، اىھتمالىكى.
 ВОЗМОЖНОСТЬ ئىمكان، جەۋاز، اىھتمال.
 -по возможности مومكىن قەدەر.
 ВОЗМОЖНЫЙ مومكىن، موھتمەل، اىھتمال بولغان.
 ВОЗМУЖАЛОСТЬ بەلاغەت، رەسىدە، ايرلك.
 ВОЗМУЖАЛЫЙ بالغ بولغان، رەسىدە بول- خان، ايرلك ياشىغا يېتىگن.
 ВОЗМУЖАТЬ ايرلك ياشىغا يېتىش، بالغ بولۇش، رەسىدە بولۇش.
 ВОЗМУТИТЕЛЬ قىتتەچى- ۋە سۆھەسچى، موفسەد، ئارا بۇزغۇچى،
 ВОЗМУТИТЕЛЬНЫЙ قەباحەت، جركەنج.
 ВОЗМУТИТЬ، МУЩАТЬ ئەچچىغەندىرش، كەيفىنى كىتكەزىش، قىتتە قوزغاش، تەشۋىش قىلىش.
 ВОЗМУЩЕНИЕ تەشۋىش، قىتتە، مەدىجان، يولدەزلەرنىڭ يوللاردان ئاداششى.
 ВОЗМУЩЕННЫЙ ئەچچىغەنگن، ۋەدەدە - سزلىققا قارشى ئەچچىغى كىلگن.
 ВОЗМЕЩАТЬ، МЕСТИТЬ زەرەرنى تولەش.
 ВОЗНАГРАДИТЬ، РАЖДАТЬ موکافات بېرىش، ئەجرىنى بېرىش.
 ВОЗНАГРАЖДЕНИЕ موکافات، اۋجەت، ئەجر، خزمەت بەر ابارىگە بۇرۇ نەرسە بېرىش.
 ВОЗНАМЕРЕНИЕ نىيەت، قەسەد.

вознамериться «اويلاش، چاغلان، ئرا- ەد قىلىش، نىيەت ايتىش»
 вознегодовать ئەچچىغەندىش، ئەچچىغى چىقىش.
 возненавидеть بىردەن بىرەۋگە دۇشمەن بولۇپ قالش، ەدەۋەت ايتىش.
 вознесение ئورسلەردە پاسغا بايرامىدان 40 نچى كۈندە بولادىغان بايرام.
 вознести «قارا: (возносить) بۇرۇمور ايتىش، چىقىش، پەيدا بولۇش، ياراتلش»
 возникновение تەۋۋەلى، ئىبنىداسى، باشى.
 возница حىرئاخور، ئەرەۋەچى، ئات ساق لاغۇچى.
 возносить «اۋلۇغ-لاب ۋە تەغزىم ايتىپ كۈتەرش»
 возня تەرەلەش، قورالاش، چوۋالخان، نەرى- بىرى يۇرش، مەشەققەت، شاشش.
 возобновить، влять چەنگىلەش، ئىميا ايتىش، يەنگىدەن باشلاش.
 возобновиться، вляться چەنگىرش، يەنگىدەن باشلانۇش، بولەك-پاشقادان قىلىنۇش.
 ВОЗОВИК «قارا: (битюк) ئامبار»
 ВОЗОВНЯ كەبەلى چانا (سۈنرەتمە ئەرەۋە).
 ВОЗОК مايقرا-باقرا باشلاش.
 ВОЗОПИТЬ شادانلش، سۇيۇنۇش، خۇشلانۇش، قوۋانۇش.
 возрадоваться ايعتزاز ايتىش، قارشى سوز كەيتىش.
 возражение ايعتزاز، قارشى سوز.
 возрастание اوسش، ئارتش، كۈپەيش، قوۋەتلانۇش.
 возразить «قارا: (возражать) اوسش، ئارتش، كۈپە- يش، قوۋەتلانۇش»
 возрастать، -сти اوسش، ئارتش، كۈپە- يش، قوۋەتلانۇش.

возраст. ياش؛ بوي.
 возвращать, -растить. اوسدرش، كو- پەيتىرش، تەربىيەلەپ اوسدۇرش.
 возрождать, -дить. يەنگىدەن تۇغدىرش، كوچ دەرد بېىرش.
 возрождение. ئالدىنغا كېتىش، تەردەققى يوليغا كىرىش، بەدەست.
 возроптать. شكاىەت ايتىش،
 возседать. اوتورب تۇرش، عالی اورنە اوتۇرش.
 возсиять. يالتىراپ كېتىش، ياروغلانپ كېتىش.
 воссоединять, -динить. يەنگىدەن قوشش، ئزافە قىلىش.
 возсоздать. خەلق قىلىش، پەيدا قىلىش، يوقدان بار قىلىش.
 возставать, -тать. باش تارتىش، قارشى كېلىش، غاۋغا چقارش.
 возста́влять, -вить. اوتورتىپ قويىش، ئقائە ايتىش.
 возстане́ц. باش كۆتەرگۈچى، ئختىلالچى.
 возста́ние. باش تارتىش، قارشى كېلىش، ئختىلال، غاۋغا چقارش.
 возста́новление. تۇزىتىش، ايسكى ئلگە. ريكى خالىغا قايتارش، تكلەش.
 возста́новлять, -вить. يەنگىدەن تۇزۇش، ۋۋەلگى خالىغا قايتارش، تۇزەتىش، تكلەش، اورزگە قارشى ئەچچىغەندىرش.
 возста́новляться, -возста́нови-
 ться. تۇزەلىش، ايسكى خالىغا قايتىش. تكلەنىش.
 возчик. يۈك يۈرگۈچى، كىرەكەش، اولاۋچى.
 возше́ствие. (قارا: восше́ствие)
 воз. يۈك، يۈك تۈيەلگەن ئەرەۋە.
 возы́меть. مالك بولا باشلاش.
 вой. اولوغان داۋش، غالا-غاۋر.
 во-избежа́ние. بولماسون دىيىپ، بولش - دەن ساقلاىىپ.
 войлок. كىگىز.

войлочный. كىگىزدەن قىلىنغان. كىگىزدەن تىكلەنگەن.
 война. اورش، حەرب، موچاربە.
 воинский. عەسكەرگە مۇئەددەلق.
 воинственный. چەنگەۋر، اورشقاۋاق، يۈرەكلى، اورشنى ياخشى كۆرەتۇرغان.
 воинство. عەسكەر، اوردۇ، قوشون.
 воин. اورشچى، عەسكەر، موچارب.
 войско. عەسكەر، اوردۇ، قوشون.
 войсковой. ئاتلى، عەسكەرنىكى.
 воистину. چەنلەپ، راستان، خەقىقەتەن.
 воитель. اورشكۈچى، موچارب.
 войти. (قارا: входить)
 -войти в положение. خالىغا كىرىش، قىزغاش، رەھىمى كېلىش.
 вокализация. داۋشنى ئامەتگە سالش تەرىقى.
 вокальный. داۋشقا مەنسۇپ، شەرى، نەزىمى، ئەشوللە قىلىنارغان.
 -вокально-музыкальный вечер. ئەشوللە، مۇسەدە ۋە اوقۇش كېچەسى.
 вокзал. تىمەر يول بېكەتى، پايز توختايدىرغان مەنزىل.
 вокруг. ئەتراپىدا، تىۋەرەگىدە، ئەيلىنەسەيدە، دائىرەسەيدە، يان-يولدا، دەۋر عالم، بىر يۈزى تىۋەرەگىدە.
 -вокруг света. دەۋر عالم، بىر يۈزى تىۋەرەگىدە.
 -земля вращается вокруг солнца. يەر، كۈن ئەتراپىدا ئەيلىنەدۇر.
 волга́рь. ايدال بويىدە، عومر اوتكۈزگۈچى كىشى.
 волды́рь. قاپارپ-كۆتۈرلپ چىققان، شىش.
 волевой. ئختىيارغا تەدەللۇقلى،
 волей неволей. ئختىيارلى-ئختىيارسىز، تەلەر-تەلمەس.
 вулкан. (قارا: вулкан)
 волкодав. بۈرى قوۋادىرغان ئىت.
 волк. بۈرى، قاقچۇر، قورد.
 волна. قوبى جونى ۋە تىرىسى.
 волна. قولىق، ئالغا، مەۋج.

волнение تولقلانئش، تەمدوۋۇچ، مەداچان، غەلەيان.

волнистый تولقتىسمان، بەلەنغلاغان.

волновать تولقلانئش؛ قەبىزىيە تەلەندىرىش، تىنچسىزلەندىرىش.

волноваться تولقلانئش، قەبىزىيە تەلەندىرىش، تىنچسىزلەندىرىش.

волнообразный تولقتىغا اوخشاش، (توقاينىڭ شامالدا مەنپىلەشى).

волнушка قىزل قورى قارى.

воловина مەركۈز تىرىسى.

волокита ئىشنى اوزاققا چۈزۈش، دەخمەزە.

خاتىن-قز ئارقاسىدىن يۈرگۈچى، خاتىن پەردەستە.

волокнистый تال-تال (تارىتار) مەسدە - تال لەن پاختا ياكى جۈننىڭ مەدر بىر تارى.

волокно چىگىندەن ئىجەرتىلگەن تارلانغان، پاختا تارلارى.

волоком يول بويىچا سۈدۈرەپ.

волок кимەلەرنى بىر سۇۋدان ايگىنچى سۇۋغا

سۈدۈرەپ چىقارادىغان تار بېر، كەتتە تۈر

(بالىق ئاۋلاماق ۋە باشقا نەرسىلەر اۋچون).

волонтер ئىختىيارى غەسكەر، ئۆز اختىيارى

بىلەن اورشكە بارغۇچى، كۈللىلى غەسكەر.

волосатик ذل ايلان. رىشتە.

волосатый ساچلى، چۈنلى.

волосной جۈن تارى سىنگىرى نازك.

волосок ساچ، جۈن تارى، تۈك، ساعدىت قلى.

волостной بولوسقا مەخسوس.

-волостной исполком بولوس ئىجرا قۇمى.

волость ناحىيە، بولوس. بىر نىچە قىشلاقنىڭ

مەركەزى.

волос ساچ، قىل.

-ни на волос مەيچ، ئۇسلا، زەرزە.

волосной قلدەن ياسالغان.

волочить سۈدۈرەش، كەشلاە قىلىش.

волочиться سۈدۈرەلىش، كەشال يولىش.

волочь (قارا: волочить)

волотский орех ئىستەرخان ياىغاغى.

волтижер ئات جاتبازى، ئات اۋستىدە

تۈرلى اۋىنلەر كۈرسىدىكىچى.

волтижировка جانبازلىق.

волтижировать جانبازلىق ايتىش سحر -

چى، كەن، كۈز باغلاغۇچى. نەپەرەڭ باز.

волченюк بۈرى بالاسى.

волчица ئانا بۈرى.

волчий بۈرىگە مەخسوس، بۈرى نىكى.

волчок پالالار اۋىنچاغى.

волчьи ягоды بۈرى مېۋەسى، ئت اوزوم.

волшебник سحرچى، جادوگەر، كاهن، كۈز

بوياغۇچى.

волшебничать سحرچىلىك قىلىش، جادو -

گەدرلك قىلىش، كۈز بوياغۇچىلىق قىلىش.

волшебный سحرلى، مەجمول، سزلى.

волшебство سحر.

вол مەركۈز.

волынка مۇسىقە ئالدى، سورناي.

волыночник سورنايچى.

вольвулюс ئىچىگى اورالاش ئاغرىغى.

вольтотный (قارا: вольный)

ئازاد نامە، غەتقىمە، ئازادلىق

قاغازى.

вольница باي (خوجەبىنى) قولىدان قاچىپ

كىتكەن دىمقانلار، قاچاق (قازاق).

вольничать پاشباشتاقلق قىلىش، ئازاد -

لقتى سۈ ئىستعمال قىلىش، اوز ياشمىچالىق

قىلىش،

вольно ئىختىيارەن، خۇر حالدا، اوز بىلگەنچە

قىلىش (غەسكەرىلەر قومانداسى).

вольнодумец خۇررىيەت پەرزە، خۇر

اۋىلغۇچى.

вольнодумство خۇررىيەت پەرزەچىلىك،

خۇررىيەت پەرزەۋەر بولش، خۇر اۋىلاش.

вольнораемный - аوز اختياري خزمەتكە
 كركەن. مەرد پىكار.

вольнораопределяющий - مەخ-
 سوس ئىتىھان بېرىپ ياكى علمىنىڭ دەرىجە-
 جەسىگە كۆرە ئىختياري رەۋشودە غەسكەرلىككە
 يازلغان قۇل ئىزمىيە.

вольнораотпущенник - خوجەسى ناما-
 ئىدان. اختياري سورەتدە ئازاد ايتلىگەن قۇل.

вольнораотпущенный - ئازاد ايتلىگەن.

вольнораприходящий - نەھارىي شاگرد.
 مەكتەپكە كېلىپ-كىتىپ اوقۇغۇچى شاگرد.

вольнораслушатель - خوسوسى سورەتتە
 دە يوقارى مەكتەپ دەرسلىرىگە دەوام
 ايتكۇچى.

вольнорасть - ئايرىلىك، سەربەستلىك، ئازاد-
 لىق، باشباشلىقلىق.

вольнораый - ايرىكلى، سەربەست، ئازاد. اوز
 اختياري اوزىدە، بوش. ئاچق ماۋا، ئەدە-
 بسىز، قەست بىلەن قىلىنغان.

вольнораотерьянц - ۋولتېرەمەسلىككە كىشى
 (قارا: вольнораоумец)

вольнораметр - كىلىكتەر اولچاۋى.

вольнораова дуга - ئېلىكتەر چىراغىدا اىككى
 كۆمەر ئاراسىدان چىققان يارۇغلىق.

вольнора - ئېلىكتەر قۇۋۋەتىنىڭ اولچاۋىدا بىرىنچى دەرىجە.

воля - ايرىك، ئىختيار، خورىيەت، ئىرادە.
 -отпустить на воля - ئازاد قىلىش.

волязать - зить - قانداش، سەنچىش.

волязаться - قانداش، سەنچىلىش.

вон - ئانا، ئەندە؛ ايشىككە، كىت! كۆزگە كۆرۈنمە!
 يوقال!

воноющий - ساسسىغ، بەدبوى، مورتەغەففن.

вонять - ساسسىش، ساسسىغ ئىس چقارش.

воображаемый - خىيالى، مودەسسەۋۋر.

воображать - разить - فەرەز ايتىش،
 زەن-گومان قىلىش، ئەسسەۋۋر ايتىش.

воображение - خىيال، ئەسسەۋۋر، فەرەز.

вообще - غۇمۇمدەن، مەدر ۋاقت، بەمەركەپ.

воодушевлять, -вить - جانلاندىرش،
 روخلاندىرش، نەردەلەندىرش.

воодушевляться, -виться - جانلانىش،
 روخلەنىش، نەردەلەنىش.

вооружить - жить - تەسلىح بېرىش،
 ايتىش، سەلاھلاندىرماق، نۇشمەنلەشدىرمەك.

вооружаться, -рудиться - قۇراللانىش،
 سەلاھ كۆتەرش.

вооруженье - قۇرالنىڭ جەمئى-ئەسلىجە.

вооруженный - قۇراللى (كشى).

воочью - اوزىنى كۆرۈپ، قارا-قارشى، كۆزمە-
 كۆز، «يۇزمە-يۇز»، مۇراجەئەتەن.

во-первых - ئىۋۋەلەن، ايك ئىۋۋەل.

вопить - مايقۇش، باقىرش، ئام تارتىش، قانتق
 قىچقىرش.

вопиющий - فەۋقۇلئەدەدە، كۆڭلى ئازىتتە
 يوبارادىغان؛ قىچقىپ تورادىغان.

воплощать, -лотить - تەجسىم ئىتىش،
 ئوخشاشتۇ، تەمسىل ئىتىش، مانەندەلانىش.

воплащать, -лотиться - موجدەسسەم
 بولىش، اوخشاش.

воплощение - موجدەسسەم، اوخشاماق.

воплъ - ياردەم ئىشەنگەن داۋش، ئاملاغان
 داۋش.

вопреки - غەسكىگە، تېسكەزىسىگە، خلافيغا.

вопросительный - سۇراققا مەخسوس،
 سۇئالى، ئىستەھامى.

-вопросительный знак - (؟) سۇئال غەلامەتى.

вопросный - سۇئاللى، سۇراقلار قويلغان.

вопрос - سۇئال، سۇراق، مەسئەلە.

вопрошатель, -росить - سۇراش، مەس-
 ئەلە بېرىش، سۇئال قۇيش.

ворвань - خاسسىغ بالىق ياغى.

ворваться - (قارا: врываться)

воришка - چەككە اوغرى، «خەس دوزد»

ворковать - غوغۇلەش (كەپتەر).

воркотня - غوغۇلاب كورلەپ تورىش.

воркун - كورللكوچى، دايميما كورللك تورغوجى.
 вороба - كەتتە جەزبە.
 воробей - چومچوق.
 воробейник - چومچوق ياخشى كورەتورغان
 بر نەۋە دان.
 воробить - كوردەك چىزىن قىلىش.
 воробка (воробиха) - قارا: چومچوق بالاسى.
 воробыш - چومچوق نىكى.
 воробьиный - ئانا چومچوق.
 воробьяха - اوغرا لايدىغان، اوغرى.
 вороватый - اوغرا لا، سىرقتە.
 воровать - اوغرى خانن.
 воровка - اوغرىلەردەك، اوغرىلەققا مەخ.
 воровской - سوس (قورال ۋە باشقالار).
 воровство - اوغرىلىق، قاراقچىلىق.
 ворожба - فال ئاچىش، علم ئەمەل قىلىش.
 ворожея - فاللىين، جادوگر، رەنسال.
 ворожить - سحرلەش، فال ئاچىش، رام كورش.
 ворона - قارغا، ئالا قارغا.
 вороненок - قارغا بالاسى، زاغچا.
 воронить - بولادىنى قاراقىلىپ بويماش، قارالتىش.
 вороний - قارغانىكى.
 воронка - قۇيۇش كەرنىبى (ئاغزى تارايدىشكە
 سۇيۇق نەرسە قويغاندا استعمال قىلىن-
 نادور). تاغ زاغچاسى، قىزىل ئاياقلى زاغچا.
 вороной - قارا (ئاتنىڭ تۈسى)، قوزغون
 تۈسىدەكى قارا.
 воронопечий - ئالسا چوپار قارا (ئات)
 вороночальный - تىمىر كوك (ئات).
 ворон - قوزغون، قارا قارغا.
 ворота - دەرۋازە.
 воротила - ئىش يۈرگۈچى، ئىش باشقار-
 غوجى. باشلق.
 воротить (вернуть) - قارا: (قارا:)
 воротиться [вернуться] - قارا: (قارا:)
 воротник - ياقا.

воротничок - ئاق ياقا، قاترما ياقا.
 ворот - كەمزول ياقاسى - قۇندۇق چىغرىغى.
 ворох - تۇتەم، اۋيۇم، تۈركۈم.
 vorochat' - بۇرش، ئەيلەندىرش - (ئىش) يۈر-
 كرش. ايدارە قىلىش، ئارقاغا قايتارش،
 vorochatsya - يويافدان ايگىچى ياققا ئەي-
 لەنش، بۇرلىش.
 voroshit' - ئاقتارش، چوۋالتىش، قوزغاتىش،
 قىمرالتىش.
 vorsa, vorsk - بەخمەل، ماۋزوت سنگىرى
 نەرسەلەرنىڭ يېتىدەكى يوشماق جۈنى.
 vorchivost' - مەخردەيدىغانلىق.
 vorchat' - مەخردەش، ئاغز ئچىدە بىر نەرسە -
 لەر دىيىپ قويىش، ئرلەش.
 vorchun' - مەخردەكچى، مەمىشە مەخردەب
 تورغوجى.
 vor - اوغرى، قاراقچى.
 vo-svoiasy - ئۆيىڭگە (قايتىپ كىتدى).
 vosemnadsat' - اون سەككىز - 18.
 vosem' - سەككىز - 8.
 vosemydesyat' - سەككىسەن - 80.
 vosem'sot' - سەككىز يۈز - 800.
 vosemyu' - سەككىز مەرتە، سەككىز - 8x8.
 voskliknut' (vosklikat' - قارا:)
 ندا، قىچقىرش، خىتاب.
 vosklikaniye - ندا، قىچقىرىش، خىتاب.
 vosklikatel'nyy' - ندا، ۋە تەدەججوب
 -vosklikatel'nyy znak - ندا، ۋە تەدەججوب
 اشارەتى = (ا)
 vosklikat' - ندا قىلىش، قىچقىرش، شاۋقون
 سالىب ئېيتىش.
 voskoboy' - موم ايرىنىكچى.
 voskoboinya - موم ايرىتە تورغان اورن.
 voskovnitsa - ئەسەل ئۇرىلەرنىڭ قارنلار -
 يىداغى موم چقاردىغان ئەغزالارى.
 voskovoy' - موملى، مومدان.
 -voskovaya mol' - موم كۆپەلدەكى.
 voskotoпка - موم ايرىتە تورغان ئەسەب،
 موم قازاتى.

воскресать. اولگەندەن كىيىن تىرىلىش.
 воскресение. بەدىئە بەدەلمەۋت،
 воскресенье. يەكشەنبە،
 воскресить (قارا: воскрешать)
 воскреснуть (قارا: воскресать)
 воскресный. يەكشەنبە كۈنى بولادىغان.
 воскрешать. اولگەندەن كىيىن يەنگىدەن تىرىلىش.
 воскрешение. بەدىئە، تىزگىش، ايحيا، جان كىزگىش.
 воскрылять,-лить. قاناتلاندىرش، قانات بېرىش.
 ВОСК. موم، ئەسلى مومى.
 ВОСМ... (قارا: восемь)
 восмерик. سەككىزلى.
 воспалене. قايىنار (ئىسپاتلى) شش، قىزىش، ئىلتىھاب.
 -воспаление брюшины-перитонит. قارن ششش.
 -воспаление горла-ангина. ئاياتى ششش،
 -воспаление легких-пневмония. اۋپكە ششش.
 -воспаление подреберной плевры-плеврит. كۆكرەككە زەرداب اورناش،
 -воспаление бронх-бронхит. يۈتەل ئاغىر- يىغى (سەلدەن باشقا).
 воспалительный. ششش، مەنسىرەتەب قىزىندىرە تورغان.
 воспалять.-лить. مەنسىرەتەش، ششش،
 воспаляться.-литься. مەنسىرەش، ششش.
 воспарять, рить. يوقارى اۋچىپ يۈرۈش، مەۋانا يۈزۈپ يۈرۈش.
 воспитание. تەربىيە-تەلىم.
 воспитанник. تەلەپ، شاگرد، قىز شاگرد.
 -ница.
 воспитанный. تەربىيەلى، مۇسەن ئۇخ - لاقلى، پائىدەب.
 воспитатель. تەربىيەچى، مۇرىپىي، موعىللىم.
 -льница. مۇرىپىيە، موعىللىمە.

воспитательный дом. ھارل ايتام، يەتيم بالالار اۋىيى.
 воспитать,-ывать. تەربىيە قىلىش، قاراپ اوستىرش، اوقۇتۇپ اوستىرش.
 воспитываться. تەربىيە قىلىش، اوقۇپ اوستىش.
 воспламеняемость. تىز اوت ئىالا- دورغانلىق.
 воспламеняемый. تىز اوت ئالادورغان.
 воспламенять,-нить. يانىش، ئۇلدەن - گەلدەن، ياغدولانىش.
 воспламеняться. اوت ئالىش، يانىش.
 восполнять, восполнить. تەككىل ايتىش، تولدىرش (بوش يىرن)؛ ئەمەنلاش.
 воспользоваться(ползоваться). قارا: ايسىكە توشكەن نەرسە؛ يادگار، تەزكەرە، خاتىرە.
 воспоминание. ايسىكە توشىرش، خاتىرغا كىلتىرش.
 воспоминать,-нить. قاراسىدىن توشىش، قوۋشدىرش، پەيدەن بولش،
 воспрепятствовать. قارشى توشىش، مەنەق قىلىش، تىيىش،
 воспретительный. تىيە تورغان تىيگۈچى.
 воспрещать,-рещать. تىيىش، نەھى قىلىش، مەنەق ايتىش.
 воспрещаться. مەنەق ايتىش، رۇخسەت ايتىلمەسلىك.
 воспрещение. تىيىش، نەھى، مەنەق.
 воспрещенный. تىيىلگەن، مەمنوع.
 воспринимать,-нять. زىھنىگە ئالىش. مۇتەئەسسىر بولش، بالا چوقۇندىرش.
 восприемник. رۇسلىرىدە بالا چوقۇندىرغاندا ئانا يولۇپ توروش.
 восприимыш. ھەرۋىنىڭ چوقۇندىرغان بالاسى (اوز بالاسى ايمەس، ئۇۋەلگى سوزنى قارالغ).

восприимчивость ھەر نەرسەدەن
عېرەت ئالغۇچىلىق، زەكاۋەت، سۈرئەت
تەئسىر.

восприимчивый ھەر نەرسەدەن عېرەت
ئالدىرغان (كشى)، سۈرئەت تەئسىرلى،
زەككى.

восприятие زېھنگە ئالش.

воспроизведение خاتىرەدەگى نەرسەنىڭ
سۈنمەن تەبىئىي ۋە تەسۋىر ئېتىلىشى.

воспроизвести - вести خاتىرە
بولغان بىز نەرسەنى ئەمەلدىن (سۈنمەن)
تەبىئىي ۋە تەسۋىر ايتش؛ ايجناس ايتش،
پەنگىدەن ايجان ايتش، پەيدا قىلىش، اوخ-
شاش ياساش. بالا تۇغدرش.

воспротивиться; -вляться قارشى
توشش، رازى بولماسلىق. قارشى.

воспрянуть سەكرەپ توش، سېپىكەنپ
كىتىش، دەردەلەنەش.

воспылять يانپ، تۇتاقش كېتىش، ئىشتغال
ايتش، ئىلەنگەلەنەش.

-воспылять любовью (к. кому) بىر ۋەگە
عاشق بولش، كوگىل بېرىش.

воспевать - петь مەدھلەش، ماقئاش؛
شعر بىلەن مەدھلەش، ماقئاب يازش.

востекать (بر ياققا) ئاغۇپ اوتۇرش.

восток شەرق تەرەپىدەگى ايللەر، مەملىكەتلەر.
-ближний восток ياقن شەرق. بالقان يارىم
جەزىرەسى. كچىك ئاسىيا.

-дальний восток مەنچورىيە، كورىيە، ياپونىيا
ھەم ختاي.

востоковедение شەرقنى تېكىشش فەنى.

востоковед مۇستە شەرق، شەرق ئۇسەر-
لەرىنى ياخشى بىلگۈچى ۋە شولەرنى
تېكىشكۈچى.

восторгать شادلاندىرش، خورسەند قىلىش.

восторгаться ئەھمىدە شادلانئش، فەدە-
لەنەش، خورسەند بولش.

восторг مەسھەرەت، شادلىق، جەيرەت، خۇر-
سەندلىق.

восторженно غايەت مەسھۇرلاند.

восторженный غايەت شادلىقلى، شاد.

восторжествовать غالب بولاب شاد-
لانئش، موزەفەدەر بولش، حەقىقەت اوستىگە
چقىش.

восточный شەرقى، شەرقداغى، كۈن چەتئشغا
قاراشلى، شەرققا مۇتەدلىق.

-северо-восточный شىمال شەرقى.

-юго восточный جەنۇب شەرقى

востр... (قارا: ...остр)

востребование سوراپ ئالش، تەلەپ.

востребовать بىر نەرسەنى سوراپ ئالش،
تەلەپ ايتش.

восхваление بىر ۋەتئىقائەتنى، ماقئالدىنى،
مەدھ.

восхвалять، -лить ماقئاش، مەدھلەش.

восхваляться ماقئالئش.

восхитительный قۇدردارغان، جازىبەلى

восхищать - хитить (قارا: восторгать)

восхищаться (قارا: восторгаться)

восхищение (قارا: восторг)

восходить (قارا: сходить) چقىش،
كۈتەرلش

восход (ئاي، كۈن) چقىشى.

восходящий يوقارىغا قاراپ بارادىرغان؛
ياشلاردان قارارىلارغا سارى جىسابلانا-
دورغان، مەيدەدەن اريككە تابا بارادىرغان.

восхождение چقىش، سۈعود، ئاشش
(«داۋان ئاشدم» دېگەندەگى ئاشماقدان).

восшествие на престол تەختكە اوتۇرش.

восмерка سەككىز غەدەلى، سەككىزلى قارنا،
سەككىز تەلەپ قوشلغان ئاتلار.

восьмеро سەككىز ۋە.

восмидесятник 1889 - 1899 نەچى
يىللەردەگى جەماعت خادىمى ياكى موھەررىر.

Некрасов. Михайловский : مەسئەلەن :
 ВОСЬМИДЕСЯТЫЙ : سەككىزىنچى .
 ВОСЬМИСОТЫЙ : سەككىز يۈزىنچى .
 ВОСЬМОЙ : سەككىزىنچى .
 ВОТИРОВАТЬ (голосовать) : قارا : (голосовать)
 ВОТКНУТ : قاناب قويۇش ، چەنچىش .
 ВОТРУШКА : بر ندوع سامسا (تاوقات)
 ВОТЧ... : (قارا: ... отч)
 ВОТЧИНА : مولك ، ئانا-بابالار يېرى .
 ВОТЧИННЫЙ : ئانا-بابالار يېرى ئىچى ، ئانا - بابالار يېرىنى ئالغۇچى ياكى شو يېرگە اورناشخان .
 ВОТ : مەنە ، ئۇنە .
 ВОТ-ВОТ : مەنە ، مەنە شونىڭ اوزى . ئۇلەيتتە .
 ВОТЯК : ئار (خەلق) ئارى
 ВОЦАРЕНИЕ : تەختكە اوتۇرش ، خۇكم سۇرش ، تەختكە اوتۇرش ،
 ВОЦАРИТЬСЯ - РЯТЬСЯ : خوكم سۇرە باشلاش .
 ВОШЬ : بىت .
 ВОЩАНОЙ : موملەن ياسالغان ، موملى ،
 ВОЩЕНИЕ : موملەش ئىشى . (ئۇسەل ئىرى)
 ВОЩЕНый : موملى
 ВОЩИК : (قارا: возчик)
 ВОЩИНА : بوش ، ئۇسەلسەز ، كاۋاك .
 ВОЩИТЬ : موملەش (ئۇسەل ئىرىسى) .
 ВОЮЮЩИЙ : اورشچى ، اورشكۇچى ، موچارب .
 ВОЯЖЕР : موسافەر ، يولدا يۇرگۇچى ، سەيياح ، سەۋدا عالمىدا مال تەقدىم ايتىپ بر شە - مەردەن ئىككىنچى شەھەرگە يۈرۈپتۇرغۇچى .
 ВОЯЖИРОВАТЬ : سەفەر قىلىش ، يول يۈرۈش .
 ВОЯЖ : سەفەر ، يول يۈرۈش ، سەيياجەت .
 -САК-ВОЯЖ : يول خاللاچاسى ، كچىك چەپەدان - (چايدەدان) .
 ВПАДАТЬ : ئاتوب كرش ، توشۇش . (بەرەر نەرسە -
 : نىڭ ئىچىگە) ، باتىش .

впадение : -سوۋنىڭ ئاقوب كرشى .
 впадина : ئاورە ، چوقۇر ، اوپىرلپ كىتكەن بىر .
 впаивать : قورغاشنى ۋە قالاي بىلەن يەمەش .
 : تۈزەتىش .
 впайка : قورغاشنى ، قالاي بىلەن يەمەش ئىشى .
 впалзывать : ئاورەلەپ كرش ، ايمكەلەپ كرش
 впасть : (قارا: впадать)
 впалость : پانتانلىق ، سگب كىتىش .
 впалый : شىگگەن ، باتىپ كىرگەن .
 впервый : ئىكۋوۋەل دەفە ، باشلاپ ، دەسلەپ ، بىرىنچى مەرتە .
 вперегонку : قوۋۇش ، بىرىسى ئارقاسىدان .
 : بىرىسى ، ئالدىن - ئارقا . بىلموساباقە .
 впереди : ئالدا ، كىلگوسىدە ، قارشىدا .
 вперед : ئالدىنغا ، ئالدىن سارى ، كىلگوسىدە .
 вперемежку : ئالماش - چولماش .
 вперемешку : بىرگە قوشىلپ ، ارنى - مۈنى بىلمەسەن .
 вперять , рить : تىكلىپ قاراش .
 впечатлительность : تىز تەئسىرلەنش تەييجەتتى .
 впечатлительный : تىز تەئسىر ئالدىرغان .
 впечатлевать , лить : باسماق ، تەبىع ايتەك ، ئۇ سالش ، مۈتەئەسىر ايتىش .
 впечатление : ئۇسەل ، تەئەسسور
 впивать , впить : ئىچىش ، شىمىرش .
 вливаться : قانالاش ، ياپىشىش .
 : چۈنە دىققەت بىلەن قاراش .
 вперать , впереть : چىكەردەن بىكىتىپ ئالاش .
 вписать , -сывать : كىرگىز يازماق ، دەرج ايتەك .
 вписаться : كىرگىز يازىش ، دەرج ايتىش .
 впитывать , -таться : سگدەش ، دەمنى اوزىگە بىخش .
 впитываться , -таться : سگىش ، دەم بىخش .

впихивать,-хатъ - تۈرۈپ كىرگۈزۈش، ئىقتىب كىرگۈزۈش.

впихиваться,-хаться - ئاتىلىپ، ئاتىلىپ كىرۈش.

вплывъ - يۈزۈپ، يۈزۈپ يۈرۈپ.
-я направился туда **вплывъ** - مېن اونۇدە يۈزۈپ كېتىدۇم.

вплескивать,-снутьъ - چالپالنىرىپ كىرگۈزۈش.
вплетать **вплестъ** - ئارالاشدۇرۇپ ئۈزۈش (ايشش)، اورپ كىرگۈزۈش.

вплетаться - قوشلىپ اورلىش.
вплатную - كۈللىيەن، كېلىپ بېتىكۈنچە. ترەلگۈنچە، ياناماسان بولپ.

-он подошел к дому **вплотную** - اويگە ئۇ - ترەلگۈنچە ياقىن كېلدى.

вплоть - ئۈزۈلمەسەن، بلافاسىلە، تەمامەن، يېتىكۈنچە.

-вплоть до мечети - مەسجىدكە يېتىكۈنچە.

вплывать,-лыть - يۈزۈپ كىرۈش.

вползать,-лзти (قارا: **впалзывать**)

вполне - بۇتۇنلەي، شەكسز، كاملەن، تەمامەن، بلەكۈللىيە.

вполпути - يارىم يولدا،

вполсыта - ئاچلى-توقلى.

впопад - مەرتەلەپ، تامان، اورنىگە، موسىب، چايدىدا.

-сказать слова **впопад** - اورنلى چايدىدا سوز ئىيتىش.
-сказать слова **впопад** - ئىيتىش-اوستا سوز ئىيتىش.

впопыхах - شاشىپ-بوشۇپ، شاشلىغان ۋاقتىدا.

впору - تامان، ياراقتى، ۋەقتىدە، ۋەقتلى.

впоследствий - ئاخىرىدا، سۈگۈنچە، نەھە - يەنل ئىمىر.

впотъмах - قارانغۇدا، قارانغۇ يېرىدە، قارانغۇ ۋاقتىدا.

вправду - چەندەكەم، دەرواقە، واقىيەن.

вправлять,-вить - تىش، پەيدا قىلىش، ياساپ كىرگۈزۈش؛ اورناش-درش، اورنىغا اورتقۇزۇش.

вправо - اوڭغا، اوڭغا سارى.
вправе - توغرى، خەققا نېئەتلى، تىگىشلى، خەقلى، اوڭ ياقىدا.

впредь - ئالدىدا، كېلگۈسىدە. بۇندەن كېيىن.
впроголодь - ئاچلى-توقلى، توپاسدان.
впродолжение - شۇنىڭ دەۋامى ۋاقتىدا.

впрок - فايداغا، فايدالىغا، ياخشىغا، كېرەككە.
-это не пойдет вам **впрок** - بۇ سىزگە فايداغا ئاشماس.

впросак - چىدىرانلىققا قالىش، ئاقو- لاي ئىھوالغا توشۇش.

впрочем - مەدەرزالىكە، شۇنداق بولسا مەم، مەدە مافىمى.

впрыгивать - سىدىرەپ كىرۈش.
впрыскивание - سىيىپ كىرگۈزۈش، تىرى ئاستىغا ئىبارىش.

впрыскивать,-скнутьъ - سىيىپ كىرگۈزۈش.
-впрыскивать под кожу - تىرى ئاستىغا كىچىكە ئىچى كاۋاك نەشتەر بلەن دارو ئىبارىش.

впрягать - يېگىش، ئاتنى ئەرەۋەگە قوشۇش.

впрягаться - يېگىش، ئەرەۋەگە قوشىلىش.

впрямь - چەندەكەم، توغرىسى، دورستى، راستى.

впрячь (قارا: **впрягать**)

впускать -стить - كىرگۈزۈش. اوتكەزۈش. تامىز سالىش.

впускаться - كىرگۈزۈش، اوتكەزۈش، تامىز سالىش.

впутывать,-татъ - ئارالاشدۇرۇپ چۈۈلۈش، ئارالاشدۇرۇش. بىرەۋنى يامان ئىشكە دوچار ئىيتىش.

влутываться,-таться - ئارالاشىپ چۈ- ۋالىش، ئارالاشش. يامان ئىشكە ئاۋارە بولۇش.

впух и впрах - بۇتۇنلەي، كۈللىيەن، ھىل- پلەمە، كۈلى كوككە اوچكۈنچە.

впялить - كوزنى ئىلايتىپ قاراش. 5 مەرتە.

впятеро - بېش ھېسسىدە.

впятером - بېشەۋى بىرگە.

враг دۇشمەن، عددو؛ مۇخالق تەرىف.
 вражда دۇشمەنلىك، عدداۋەت، خۇسومەت.
 враждебность دۇشمەنلىك، عدداۋەت.
 враждебный كىنەلى، دۇشمەنلىكلى، يامан.
 враждовать دۇشمەنلەشش، دۇشمەنلىك قىلىش.

вражеский دۇشمەن نىكسى، دۇشمەنگە مەخسوس.

вразброд تۇرلىسى تۇرلى ياققا تارقالب.
 враздробь مەيدەلەپ، ئاز-ئازلاب.
 вразсыпную تۇرلى ياققا چاپلىپ.
 вразумительность سەрахەت، ئاڭلاش-لاڭرغان، مەفھومىيەت.

вразумительный عدقل بىرەتۇرغان، سەدرج.

вразумление عدقل بىرىش، تەفھىم.
 вразумлять، -мить عدقل بىرىش، ئۇھام قىلىش.
 айтىش، اوڭوت ۋە نەسىھەت قىلىش.

вразумляться، -миться عدقللەنش، عدقلغا كىرىش، ايدراك ايتىش.

враз بريولى، بر سەھەر.
 враки، вранье يالغان سۆزلەر، سەفسەتە.
 врасплох تويخوسىزدەن، سىزمەسدەن، بر-دەن، دەھشەتەن.

врастать (قارا: вросать) چوزلب ياتىپ.
 врастяжку (قارا: ворота) يالغانلاش.
 врата يالغانلاش.
 врать دەۋالاشقا مۇتەعدلىق، تەبا-بەتكە مەنسۇپ، شقالى.

врачевать تەبابەت قىلىش، دەۋالاش، دارۇلاش.

врач تەبىب، دوقتور.

вращать ئەيلەنتىش، ماۋادا ئەيلەنتىش.
 вращаться ئەيلەنش، ئاراغا كىرىپ يۇرىش.

вращающийся ئەيلەنىپ تۇرغان.
 вредить زەرەر تېكىكەش.

зەرەرلىك.
 вредность زەرەرلى، زىيانلى.
 вредный زەرەر كىلتىرەتۇرغان.
 вредноносный زەرەر، زىيان.
 вред كىسەل-كەش، عاشق بولش.

врезаться، -зываться يىل فەسللەرى؛ يەمار، يازە، كۆز، قىش.

времена года مۇرەققەت، ۋاقتىچا، بىر ئاز ۋاقتقا غانا.
 временно مۇرەققەت، ۋاقتلى.
 временный ۋەقتلى حاكم.
 временщик مۇرەققەت حاكمىيەت نەۋرى.
 временщина ۋاقت، زەمان، عدسە، دەۋر.
 время ۋەقتى بىلەن.

-со временем شو ئارادا.
 -тем временем مۇرەققەت، بىر ئاز ۋاقتقا

-на время بەغز
 -по временам، время от времени ۋاقت، قاي ۋاقت، ۋەقت-ۋەقت. قۇر-قۇر.

-стечением времени مورور زەمان بىلەن.
 ۋاقت اوتە-اوتە.

времяпрепровождение ۋاقت اوتكەش.

времясчисление (قارا: хронология) بر تىكىس.

вровень اوخشايشلى، سىنگەرى.
 вроде كۆۋەسكە اوخشايش بر كۋاسا-ناпиток
 تەۋە ئىچك.

врожденный توغاسى، چېللى، فېتىرى.
 врожданный چەككەن، مەيدە (سەۋادا).

врознь، -врось ئايورم-ئايورم، تۇرلى ياققا، مۇنغەردەن.

вросать ئىچكە قاراپ اوشش.
 врубать، -бить كىسەپ، چاپ كىرگەش.

врубаться چاپلىپ، كىسەپ كىرىش.
 врун يالغانچى، يالغان سۆزلەگۈچى.

вручать، -чить تاپشۇرۇش، ئەمانەت قۇيۇش، قولىغا بىرىش.

вручаться, -читься **تاپشۇرش، ئىمانەت بولۇش**

вручитель **تاپشۇرغۇچى، ئىمانەت قويغۇچى، ئىمانەت ايگەسى.**

врывать, врыть **ئىچكە قاراپ اورۇش.**
врываться **ئاتلەپ كىرىش، بىردەن كىلىپ كىرىش، بۇزۇپ كىرىش، روخسەتسىز كىرىش.**

вряд-вряд ли **گو- يولىشى گو- ئايھالى.**
вряд ли он придет **ئايھالى او كىلىدەرمىكەن.**

вс... **فعللەرنىڭ باشىغا قويۇلدىغان قوشمىچا**
فعل ۋە عدەللەرنىڭ ئەمام بولغانلىقىنى كۆرسەتدۇر. مەسىلەن: кипеть قايناش، вскипеть = قايناپ چىقىش.

всадник **ئاتتا ئاتلانغان كىشى. سوۋارى، سەلت.**
всадить, всаживать **قاداش، اوت- قازۇش، سەنچىش.**

всадиться, всаживаться **قادالاش، چىنچىلىش، اوتقازۇش.**

всасывать **سۈرۈش، ايمىش، سىڭدۈرۈش.**
всасываться **سۈرۈلىش، ايمىلىش، سىڭىش.**
всасиваться **سىڭىش.**

все **بارچاسى، ھەممەسى، بۇتۇنلەي، ھەر ۋاقت.**
все погибло **بارچاسى، بۇتۇنلەي خەراب بولدى.**
все еще **ھەلى ھەمان دە.**

-он все занят **او، ھەر ۋەقت مەشغۇل.**
всеблагии **ايزگىلەرنىڭ ايزگىسى.**

всевать, всяеть **ئىچىگە چاچىش.**

всевидащий **بارچا نەرسەنى كۆرگۈچى.**

всевозможный **ھەر تۈرلۈ، ھەر خىل.**

всевышний **اينىڭ ھالى، ھەممىدىن يوقارى.**

всеведение **بارچانى بىلىش.**

всеведущий **بارچانى بىلگۈچى، (عالم الکل).**

всегда **ھەر ۋاقت، ھەمىشە، ھەر قاچان، ھەر دايم.**

всегдашний **ھەر ۋاقتداغى، دائىمى، ھەر ۋاقتداغى، دائىم بولدىورغان.**

всего-на-все **چارىسى، بارلىغى، بارى.**

вседержитель **چار نەرسىگە باش.**

вседневный **بەدۋىسى، عادەتى، ھەر كۈن بولدىرغان.**

все-же **ئاۋىنداقتى بولسا ھەم، نىچە ايسە، ھەر نىچۈك، مەعاما قىيمى.**

вселенная **دۇنيا، پىر يۈزى. عالم، جەمان.**

вселенский **بۇتۇن خرىستىئانلارغا مەخسوس (قورولتاق).**

вселять, -лить **ئورناتىدىرىش، قەرزلىنىدىرىش، كۈگلىگە اوتۇرتىش.**

вселяться, -литься **ئورناتىش، كۈگلىگە اوتۇرتىش.**

всемерно **يېتتى مەرتەبە، يېتتى خىسسىدە.**

всемером **يېتتە ۋەلەپ.**

всемиловитейший **اينىڭ مەرحەمەتلى، شەققەتلى.**

всемирный **بۇتۇن دۇنياغا مەخسوس، عومومى.**

-всемирно-известный **بۇتۇن دۇنياغا مەخسوس، مەشھۇر، دانغلى.**

всемогущество **قودەرت، قادىرلىق، ھەر نەرسەنى ايمىلى بىلىش ۋە قىلا ئالاش.**

всемогущий **ھەر نەرسىگە كۈچى يېتىكچى قودەرتلى، قەدىر.**

всенародно **عامىدە ئالدىدا، بۇتۇن خەلق ئالدىدا.**

всенародный **عومومى، جۇمھورى.**

всенижайший **اينىڭ مۇتەۋازىچ.**

всенощное будение **كەلسادا، كىچىكى عىبانەت.**

всеобщий **عومومى، كۈللى.**

всеобщность **عومومىيەت، كۈللىيەت.**

всеобъемлющий **ھەر نەرسەنى حاۋى، شامل ۋە مۇھىت.**

всеподданнейший **چودە مۇتەۋىج، بى تە- ھايات ئىنئەتلى.**

всепокорный چونە موتىخ، بى نەمايت
 بتاعەتلى، قۇل.
 всеоружие بۇتون، پارچا قورال.
 всепрощающий ھەر نەرسەنى غەفو
 ايتكۈچى، جەمىع گۇناھلارنى كىچىكۈچى.
 в сердцах ئەھچىھى بىلەن، غەزەبى بىلەن.
 قىزىشقان ۋاقت.
 всероссийский بۇتۇن روسىيە، عۇموم
 روسىيە.
 всерусский عۇموم روسلەر اوچون.
 всепрощение مەغپۇرەت، كىچىم.
 всесветный عالمە مشھور، عومومى.
 все сильный ايگ كۈچلى، قۇۋەتلى، قادىر.
 موقتەدەر.
 все-таки شۇنداق دى، شۇنداق بولمادى.
 ھەردە ئايسىد.
 -во всеуслышание عۇموم دققەتتە، ھەر كىشىگە
 نەزەرى دققەتتە.
 всецело بۇتۇنلدى، كامىلەن، تەمامەن، بىلكۈللىيە.
 بۇتۇن بۇتۇنگە.
 всечасно ھەر ۋاقت، داىمىيا، ھەر ساعەت.
 ساعەت سايىن، ھەردەم.
 всеядный ھەر نەرسەنى يىيدىغان، خورە.
 ھەر نەرسەنى يىيەيدى.
 -всеядное животное تورغان، خورە خەيۋان.
 всеилу سەبەبلى، بناۋەن.
 всекакивать سەكرەب تۇرش، سەچرەب تۇرش.
 چاپ كىرش.
 всекапывать كەۋلەش.
 всекарабкаться اورمەلەب چىقىش. ترمەلەب
 چىقىش.
 всекармливание تويدىرش، سىمىرتىش،
 يىگىزب. ئۇچكۆز اوسدىرش ئىشى.
 всекармливать تويدىرش، سىمىرتىش، يىگىزب.
 ئۇچكۆز ئوسدىرش.
 всекармливаются تويدىرلىش، سىمىرتىش.
 تويىش، سىمىرتىش.

вскатывать, -тать يوقارىغا قازاناب
 يۇمالاناش.
 вскатываться يۇمالاب چىقىش.
 вскачь سەكرەب، سەكرەتەب.
 вскидывать-кинуть يوقارى ئاتىش.
 ارغىتىپ يوبارش.
 вскипать-петь قايناي چىقىش.
 باشلاش.
 вскипятить قايناتىش، قاينات چىقارش.
 вскипяченный قايناق، قايناتلغان.
 вскло(ко)ченные волосы ئورالغان
 (تارالغان) ساچ. چىكىل.
 вскокнуть (قارا: вскакивать)
 قوزغاش، تىيىرەش.
 всколебать قوزغاش، تىيىرەش.
 всколебаться قوزغالىش، تىيىرەش.
 всколупнуть تىزماق، تىزماق بىلەن قان
 چىقارش.
 всколыхать (قارا: всколебать)
 يىنگىل رەۋىش، چىتىدەن كىنە، اوستە.
 دىن كىنە، سەتەھى-يۈزەكى بولب.
 вскормить (قارا: вскармливать)
 تىزدەن، اوزاقلامى.
 вскоре (قارا: вскакивать)
 (قارا: вскрикивать, вскричать, вскрикнуть)
 قەچقەب يوبارش.
 вскружить-живать (باشىنى) كەيلەنە.
 درىش، ئاۋازە ايتىش.
 вскружиться كەيلەنەش، تولغاناش.
 -вскружить (кому) голову. بىرىنى
 كەيلەندىرش. يەنى مەقتۇن ايتىش.
 вскрывать, вскрыть يازىش، ياراب.
 قازاش، تەشريح ايتىش، ئاچىپ قاراش.
 سىندىرپ قازاش.
 вскрываться, -рваться ياراب قاراش،
 ئاچىش، ئارقىش (مەسەلەن: دەريامۇزدەن).
 вскрытие ياراب قاراش، تەشريح
 مەيىتنىڭ جەرياح تەدەقىدەن
 ياراب قاراش.

вспыльчивый - قايناق تويبعه تلي، ئىچ - چېغى تيز - موده، ئۆزۈر.
 вспыхивать - хнуть - توناقش كېتىش، يالت ايتب كېتىش، قزارىش.
 вспышка - توناقشش، يالت ايتب كېتىش، خولق سزلانىش، خىدەت.
 вспять - ئارقاغا، ئارقا سويغا.
 вставить - تورش، ئىككە تورش.
 вставка - قوشش، ياماش، يتىشمەكەن بېرىكە قوشلغان مەر نەرسە.
 вставлять, - вить - قوگىزىش، تولما - قوگىزىش، ياپشدرش.
 вставляться - قوگىزىلىش، ئاراغا كىرگىزىلىش.
 вставной - ئاراغا كىرگىزگەن، قويلغان.
 вставные зубы - ياساما (جىدەلى) تىشلەر، قويلغان تىشلەر.
 вставочной - قوشلادىرغان، ئاراغا كىرگىزگەن - تورغان.
 встарину, встарь - ايسىكى زەماندە، بوروندە، بىرورۇندە.
 встаскивать - سۇدۇرەپ چىقىش، يوقا قارىغاناشش.
 встать (قارا: вставать) - تىچسىزلىنىش، مەشەقە - تىچسىزلىنىش، خەتەرگە سالىش.
 встревожить - تىچسىزلىنىش، مەشەقە - تىچسىزلىنىش، خەتەرگە سالىش.
 встревоженный - تىچسىزلىنىگەن، قىيىنال - خان، قاقشاغان، خەتەر.
 встрепенуться - سېسكەنەپ كېتىش، قورقۇپ كېتىش، موشيار بولش.
 встреча - اوچرەش، اوچرەشش، توغرى كېلىش - تەسادۇق، مۇلاقات، استىقبال، قارشى تالىش، پېشىۋاز.
 встречать ретить - اوچرەشش، توغرى كېلىشش، كېلىشش، استىقبال ايتىش.
 встречаться - اوچرەشش، توغرى كېلىشش.
 встречный - قارشى كېلىدۇرغان، اوچرەپ - تورغان، اوچراغان.

встряхиваться, хнуться - سىل-كەنىش، قاقنىش.
 встряхивать, хнуть - سىلگىش، قاقنىش.
 вступать - пить - كىرىش، كىرىش، باشلاش، چىقپ اوتوروش.
 вступаться - بىرەۋنى ياقلاپ چىقىش، ئاراغا تويوش.
 он вступился за меня - او، مېنى ياقلاپ (مېنى ھىمايە ايتىپ) كىرىشى.
 вступление - كىرىش، كىرگىزىش ئېشى.
 вступленьё - موقەددىمە، باشلانغۇچ، سوز ئاشى، كىرىش.
 встягивать, - нуть - اوستىگە چۈزىش، يوقا - زىغا تارتىش.
 всуе - يوققا، بوشقا، فايداسىزغا، بىكارگە.
 всунуть (قارا: всосывать) - بۇرلاب كىرگىزىش، زورلاب بېرىش.
 всучивать, - всучить - بۇرلاب كىرگىزىش، زورلاب بېرىش.
 всучиваться - بۇرلاب كىرگىزىش، زورلاب بېرىش.
 всхлипывание - مۇرەببە، مېنىقۇرۇپ بېيىغلاش.
 всхлипывать, - пнуть (دېغى - لاغاندا)، مۇرەببە بېيىغلاش.
 всходить, - восходить - چىقىش، قالىقىش، كۆتۈرۈش، اوسىپ، تېشىلپ چىقىش.
 всходы - يەنىگى چىقىپ، اورۇغىنى ايندى يارب كېلە، ياتقان دان.
 всхожесть - اورۇغلەرنىڭ تېشىلپ چىقىش قالىدەتى.
 всхрапнуть, - пывать (اوخ - خورللىش، لاغاندا)، اوخلاپ تالىش.
 всхрапывание - خورللاش.
 всыпать - تولدۇرۇش (اورۇغ توغرىسىدا) - تەرىپىنى قاپقا - تولدۇرۇش (سالىش).
 -всыпать ячмень в мешок - تولدۇرۇش (سالىش).
 всюду - مەر بېرىكە، مەر قايغا.
 -я ездил всюду (مەر بېرىكە) - مېن مەر قايغا (مەر بېرىكە) باردىم.

ВСЯ (قارا: весь)
 ВСЯКИЙ مەدر، مەدر بىر، مەدر كىم.
 -этото всякий знает بونى مەدر كىم بىلەدى،
 -во всяком случае مەدر بولسا مەدم، مەدر بونداق
 خوشوسىدا، مەدر حالدا.
 ВСЯК مەدر بىر كىشى.
 ВСЯЧЕСКИ مەدر تورلى، اوتداق قىلب، بونداق
 قىلب.
 ВСЯЧЕСКИЙ مەدر تورلى، تورلى- تورلى،
 مەدر نەۋخ.
 ВСЯЧИНА تورلى-تورلى نەرسەلەر.
 ВТАЙНЕ يەشۇر، يەشۇرچا، خەفەين، مەخفى
 سۈرەتتە.
 ВТАЛКАТЬСЯ ئاتىب كىرش.
 ВТАЛКИВАТЬ ئاتىب كىرگىزىش، تۇرتىپ كىرگىزىش.
 ВТАПТЫВАТЬСЯ تىپكىلەنپ كىرش.
 ВТАСКИВАТ, -КАТЬ سۈندۈرەپ كىرگىزىش، تارتىپ
 كىرگىزىش.
 ВТЕКАТЬ ئاقىپ كىرش، ئىچىگە ئاقىش، قۇيىش.
 ВТЕРЕТЬ (قارا: втирать)
 ВТЕРПЕЖ تۈزەلەك، چەتەلەك، چەتەسە بولما-
 درغان.
 ВТЕСАТЬСЯ سۇقۇلىش، باشقالارنىڭ ئاراسىغا
 ياكى سوزىگە لوزۇمسىز سۇقۇلىش.
 ВТЕЧЕНИЕ دەۋامىدا، شو ئارادا.
 ВТЕЧЬ (قارا: втекать)
 ВТИРАТЬ، ВТЕРЕТЬ سىلەپ كىرگىزىش، سىلەپ
 سىگىرىش.
 ВТИРАТЬСЯ سىلەپ كىرگىزىش، سىگىرەلىش،
 سۈيگەلىش.
 ВТИСКИВАТЬ، -КАТЬ، -СНУТЬ قىسب
 كىرگىزىش، باسب كىرگىزىش.
 ВТИСКИВАТЬСЯ، СНУТЬСЯ ئىتەپ، تۇرتىپ
 كىرش، قىسب كىرش.
 ВТИХОМОЛКУ مەخفى سۈرەتتە، يەشۇر
 حالدا، سىكىن كىنە، ئىندەمەي-سىندەمەي.
 ВТИШИ خەلەتتە، بىر چىتتە.

ВТОЛКНУТЬ (قارا: вталкивать)
 ВТОЛКОВЫВАТЬ توشۇندۇرش، ئاڭلاتىش.
 ВТОПТАТЬ (قارا: втаптывать)
 ВТОРА موسىقىدە بىر داۋىشنىڭ ايكنچىسىگە
 تەقلىد ايتىشى.
 ВТОРГАТЬСЯ، ГНУТЬСЯ باسب كىرش،
 ايتەرب كىرش، مۇجوم ايتىش.
 ВТОРЖЕНИЕ باسب كىرش، ايتەرب كىرش،
 مۇجوم، ئىستىلا.
 ВТОРИТЬ تەكرار ايتىش (موسىقىدە بىر داۋىشنى
 ايكنچىسىگە قاراتىش).
 ВТОРИЧНО ايكنچى دەقەدە، تەكرار.
 ВТОРИЧНЫЙ ايكنچى دەقەدە، تەكرارلى.
 ВТОРНИК سىمەشەندە كۈن.
 ВТОРОЙ ايكنچى.
 ВТОРОПЯХ شاشلىخان ۋاقتىدا، شاشلىش،
 شاش-پوش.
 ВТОРОСТЕПЕННЫЙ ايكنچى دەردەجەلى،
 كۈب مەدم مۇئم ايمەس.
 ВТРИДОРОГА چۈدە قىمەت، اوچ بەر بەر
 قىمەت.
 ВТРОЕ اوچ مەرتەبە، اوچ حېسسە.
 ВТРОЕМ اوچاۋۇلاب.
 ВТРОЙНЕ اوچ حېسسە كەنتە، اوچ مەرتە
 اولۇغ.
 ВТУЛКА تىغىچ، تىق، ئاپقاق.
 ВТУНЕ يوقتا، بىكارگە، فايداسىزغا.
 ВТУПИК سەرسان، نىمە قىلارنىنى بىلمەي قالىش.
 ВТЫКАТЬ قاداىش، سەنچىپ قۇيىش، تىقش،
 كىرگىزىش.
 ВТЫКАТЬСЯ، -ВОТКНУТЬСЯ قالدالش.
 ВТЫЧКА تىغىچ، چۈي، تىق.
 ВТЮРИТЬ، -РИВАТЬ كىرگىزىش، جەزىپ ايتىش،
 تارتىپ كىرگىزىش، سۈندۈرەپ كىرگىزىش.
 ВТЮРИТЬСЯ كىرش، گۇفتار بولۇش، عاشق
 بۇلىش.
 ВТЯГИВАТЬ، -ВТЯНУТЬ سوغۇرىش، تارتىش،
 تارتىپ كىرگىزىش.

втягиваться, -втянуться سوغۇرۇلېپ
 كرش، ئۇچكە تارتىلېپ كرش، ئاوارا بولش.
 вуаль نقاب، پەردە، چەت (چاشوان)
 вулканические породы اوت تاغيدان
 چىقان نەرسەلەر.
 вулкан يانار تاغ، اوت تاغى.
 вульва خەرج، اورغاچى عەيۋان ئالەت تەنا -
 سۈلبىيەسىنىڭ تاشقى جىسمى.
 вульгарный دەغەل، قوپال. قاراسانداق
 خەلققا خاس.
 входить كرش؛ سغش.
 входной كره تورغان.
 вход كرش، كره تورغان يول، اپشيك، مەدخەل.
 входящий كره تورغان؛ كېلە تورغان.
 вхожий كره تورغان. كرىملى.
 вцеплять, -пить ئلتىش، بەندىلەپ قوش.
 вцепляться, -питься ئېلىش، ياپىش،
 تارماشش، باغلانئش.
 вчера كېچە، اوتكەن كۈن.
 вчерашний كېچەگى، اوتكەن كۈنگى.
 вчерне بىنەگەن، بىر قاتلاغنا ئىشلەنگەن (مەلى)
 تاغەن ئىشلەنە تورغان ئىشى بار).
 вчетверо تۆرت مەرتە، تۆرت جىسىمە.
 вчетвером تۆرتتۈلەپ
 вчислять, -лито جىسابلاش، جىسابقا
 كىرگۈز.
 вчисляться, -литься جىسابلاش؛ جى-
 سابقا كىرگۈزۈش.
 вчитываться, -вчитаться اوقوشقا
 بىرلىش، بۇتۇن كۆڭلىنى اوقوشقا قوشش.
 вчуже بىگانە بېرىدە، بلىش، تەنشىمىز.
 вшестро ئالتى جىسىمە، ئالتى مەرتە.
 вшестром ئالتاۋلاب، ئالتى يولب.
 вшивать, -вшить كىرگۈز تىكش، تاش-
 قارىدان تىكش.
 вшивость بىنەلق، بىت باسقانلىق.
 вшивый يىتلى، يىتلىق.
 вшить بىتلەش.

В... ەگ، غە - قايسى نەرسەگە خەردەكت
 ايتىشەكتى. كورسەتەدر. جۈنەلىش تەماملى-
 مەجھولون ئىلەيمە.
 -ехать в москву مەدسكەۋگە بارش
 -ударить в шею بۈيىنگە توشرش
 -смотреть в окно دىرىزىگە قاراش
 ... دە - ۋەقت ۋە مودەتتى كورسەتەدر:
 -окончил работу в час ئىشنى بىر ساعەتتە
 بىترەم.
 -окончил работу в час дня ئىشنى كۈندۈزگى
 ساعەت بىردە بىترەم.
 ... لك، لىق - بەناۋە تاغلىقنى كورسەتەدر:
 -лимон в 5 коп. 5 تېنەك لېمۇن
 -гиря в 5 пудов 5 پۈدەك تاش
 ... لى - اوين بوسۇن كورسەتەدر:
 -играть в жмурки (كۈراپچكى) كۈز باغلاشلى
 اويناش.
 ... دە - تورادىغان اورن؛ كەيىپەت ۋە خالە-
 تتى كورسەتەدر:
 -мы живем в москве بىز مەدسكەۋدە تورايمىز.
 -больной в обморке ئاغرىق كىشى موشسز
 خالدا.
 -свинец в жидком состоянии قورغاشن
 سۇيۇق خالەتتە.
 ... نچى ... دەۋام ايتەن ۋەقتىنى
 كورسەتەدر:
 -в пятом часу 4 بىشچى ساعەتتە (يەنى 4
 دەن كېيىن).
 ... ىبە، ئىچىگە:
 -в сундуке سەندۇق ئىچىدە
 -положи в сундук سەندۇق ئىچىگە قوي
 в, едаться, -в, есться كەمرب كرش،
 كرشى.
 в, езд, (ئانقا ۋە يا باشقا بىرەر نەر-
 سەگە مەن بىرەش).
 в, езжать, ехать (ئات بىلەن) بارب كرش (ئات بىلەن)
 в яве زامىرەن، ياشرماھدان، ئاشكارا.
 в яве

ВЫ

سىز.

ВЫ... تاشقى ياقتا، خارچغا قاراب ھەر ھەكەت
ايتىشنى ئاڭلايدىغان قوشماچا.

(مەدسەلەن: вывозить تاشقارغا، چىتكە تاشش).

выбалтывать چايقال تېرىپ توكوش. ئىچك-
دەڭگى سىرنى سوزلەپ بىتىش.

выбалтываться چايقال تېرىپ توكوش. سىر-
رەڭنى سوزلەپ بىتىش.

выбивать, -бить اورب چىقارش. قاقب
تۇشىش.

выбиваться, -биться تالىقىش، شەلەيم
بولوش. چىقىش، قوتولپ چىقىش.

-выбиться из сил بىھال بولوش.

выбирать سايلاپ، سايلاپ ئالاش، ئىنتخاب
ايتىش.

выбираться, -браться قوتولپ چىقىش؛
سىلاناش.

выбोजиться قەسەم، ئانت تەيتىپ قوتولش.

выбойка يامان چەت، بوغداي، اۋنىڭ
يامانراغى.

выбойна چوققور، ئەرەۋە ئۆي.

выболтать (قارا: выбалтывать)

выборка سايلاش، سايلاپ ئالاش، ئىنتخاب.

выборный, ной سايلانغان (كىشى).

выборонить مالالاپ بىتىش. تىرەمالاپ ئالاش.

выборщик سايلاغۇچى.

выбор ھەكەت، سوزلەش.

выборы ھەكەتلەر، ئەھۋاللار سايلاۋ ئىشى.

выбранить سوكش، اورشش.

выбрасывать, -росить چىقارپ تاش-
لاش، تاشقارغا ئىرغىتىش.

выбрасываться, -роситься تاش-
قارىغا تاشلاناش.

*выбрать (قارا: выбирать)

выбрать قىزىپ بىتىش (پىچاق بىلەن)، كىتكۈزۈش.

выбриться ساچ-رە ساقال، مويىلەپ قوش.

выбросок خەشەك - خوشەك، تاشلانغان
نەرسە، تاشلاندىق.

выбывать, -быть چىقىش، تاشلاپ چىقىش
(مەدسەلەن: خۇزمەتتەن).

выбегать, -бежать يۈگۈرۈپ چىقىش،
چاپپ چىقىش.

выбелить, -ливать ئاققا
بويلاش.

выбелиться, -ливаться ئاقارتىش،
ئاققا بويلاش.

вываживать (قارا: вывозить)

вываливать, -лить تاشقارغا تاغدارش،
تاغدارپ تاشلاش، تاغ نەرسەنى ايگكەش نەرسە تۇقىش.

вываливаться, -литься توكولش،
تاغدارلىش.

вывалять تاغ ئاتىپ بىتىش.

вываляться تاغ ئاتىپ بىتىش، تاغ ئاتىپ بولغانىش.

выварит, -ривать (ياغىنى)

چىقارش، ياغ كويىدىرش.

вывариваться قايىنالىپ چىقىش.

вываять لايىدان اويۇش دىرپ ياساش، ھەيدىكەل
تەراشلىق ايتىش.

вывезти (قارا: вывозить)

يۈزۈپ چىقا - вернуть

رىش بورالىپ چىقىش.

вывести (قارا: выводить)

سوزاش، سوزاش بىلەن - дать
بىلش.

выведывание سوزىش تىرەپ بىلش، سوزىش
تىرەش ئىشى.

выверять, -рить نىكەسلەش، تۈزەش
(مەدسەلەن: ساعدەتتى).

вывесить (قارا: вывешивать)

تاشقارغا ئېلىپ قويۇلدىغان يەزۈلى
تاختا (دېۋىگەن لەۋھەسى)

выветривать, -рить شاماللاش،
يېلىش.

выветриваться شاماللاش، شاماللاپ
قۇرۇتۇش.

вывешивать - ئاسب قوېش، كورنە تورغان
جايعا ئاسب قوېش. اولچاۋنى (بىر نەرسەنىڭ
تارتىلغان ۋەزىنى) قايتا تارتىپ كۆرۈش.

вывинчивать, -нить - بوراب چىقارش
(مەسەلەن: بورابا مېخنى)

вывихать, хнуть - ئايدىرپ چىقارش، تايىپ
چىقىش.

-вывихнуть ногу - ئاياغىم تايىپ چىقتى.

вывих - ئۇغزانىڭ تايىپ چىقىشى.

выводить - چىقارش، ئالپ چىقىش، ئۈزۈپ توش-
رش، تۇخۇمدەن جوجە چىقىش. نەتىجە
چىقارش.

выводить из себя - ئىكچىغەلەندىرش. جاندىن
بىزار قىلىش،

-выводить пятна - داغلارنى كېتكۈزۈش.

выводиться - چىقارش، چىقىش، بېتىش،

вывод - چىقارش، ئىستىخراج، نەتىجە.

выводок - جىۋانلەرە غائىلەسى (ئانا، ئانا،
بالالار).

вывозить - ئالپ چىقىش، چىقارش (ئات بىلەن)
تاشقارىغا تاشش، يۈكلەپ چىقارش.

вывозиться - چىقارش، تاشقارىغا تاشىلىش
(ئات بىلەن).

вывоз - ئالپ چىقىش، چىقارش، چىنكە تاشىلىش،
تاشقارىغا تاشىش ئىشى.

выволакивать, -лочить - سۈندۈرەپ
چىقارش، سۈندۈرەپ ئالپ چىقىش.

выворачивать, -ротить - ئارقاغا ئايرى-
لەندۈرۈش، ئۇيىلەندۈرۈپ چىقارش. ئاقتارپ
چىقارش.

выворачиваться - ئارقاغا ئۇيىلەندۈش،
ئۇيىلەندۈپ چىقىش.

выворот - ئارقاغا تېسكەرى ياقى.

-шиворот на выворот - ئارقاغا، تېسكەرىگە،
ئاستى ئۈستىگە ۋە باشقا...

вывязывать - يېشىپ بورباش.

выгадывать, -дать - ئايدا قىلىش، قايد-
داللىماق، اوگۇش.

выгарать (قارا: выгорать)

выгибать - بۇگۇش، چىتىگە قاراتىپ ايگۇش

выгибаться - بۇگۇلىش، ايگىلىش.

выгиб - بىر نەرسەنىڭ بۇگۇلگەن يېرى، پەقەتلىدە-
گەن يېرى.

выглаживать, -ладить - تىكىسلەش،
بەرايىدەرلەش.

выглаживаться - تىكىسلەنش، بەرايىدەرلەنش.

выглядывать, - лянуть, - лядеть - بايشىنى
چىقارپ قاراش، اوخشاش.

Сын-ты выглядел тогда богатырем - سىن-
ۋەقەتدە بەھادىرغا اوخشار ايدىڭ.

выгнать (قارا: выгонять)

выгнать - قىسب چىقارش، جەيرلەپ چىقارش.

выгнать, -нить - ئىچىدەن چىرش.

выгнуть (قارا: выгибать)

выговаривать, -рить - ئەپتىش، تەلەفقوز
ايتىش (مەسەلەن: برەرداۋىشنى ياكى سوز-
نى) مەخۇرە جەيدەن چىقارش. غەيىلەش،
تېرىگەش، تەككەپ ايتىش.

выговариваться - ئۇيىتىش. مەخۇرە جەيدەن
چىقىش ۋە چىقارلىش.

выговор - تەلەفقوز، سوزلەرنىڭ ئۇيىتىشى،
داۋىشلىرىنىڭ مەخۇرە جەيدەن چىقىشى. غەيىپ،
جەيىقسەن، ئەنئىيە تەككەپ.

выгода - فايدا، حەيان، مەنئەئەت.

выгодность - فايدا لىلىق، حەيانلىلىق،
مەنئەئەتلىلىك.

выгодный - فايدالىق، حەيانلىق، مەنئەئەتلىق.

выгонка - اسپېرت ۋە باشقا خېل نەرسەنى
مەيدەپ چىقارش، تارتش، اوسىللىكلەرنى
تېزلىك بىلەن اوسىدۇرش اوسۇلى.

выгон - مال - ئوۋاز چىقارتۇرغان يېرى، مەدرا،
بايلاۋ.

выгонять - قۇرۇپ، مەيدەپ چىقارش (اسپېرت)
ۋە ياغ سىنگەرى نەرسەلەرنى).

выгораживать - توشش، اوگۇرپ ئالاش،
اوراپ قوېش، باقلاش.

выгорать.-реть ياتىب بىتىش، يانغىندا تەلەف بولۇش.

вегородить (выгоражать) ياتىب يىتكىن، يانغىندا تەلەف بولغان.

выгравировать-кۆمۈش ۋە مەدەن نەز-سەلەرگە اويىب رەسىم ۋە خەت ئوشۇرۇش.

выгрести -كۆرەب چىقارش. -выгрести золу из печи پىچىدەن كۆلنى كۆرەب-سۆرۈپ ئالۇش.

выгребная яма عاددى خەلق خەلاجاسى، (قارا:) -выгребать يوك بوشۇش.

выгружать.-рузить يوك بوشۇتۇش (يوك ئوغرىسىدا).

выгружаться يوك بوشۇتۇش ئىشى.

выгрузка يوك بوشۇتكۈچى، ھەممەل. كەمب چىقارش، چىنەش، -зть تىشى بىلەن چاقۇش.

выгрузчик يىرىش، چىقارۇپ بىرىش، توتۇپ بىرىش، -здать توتۇرۇش، كورسەتىش.

кيدۈگە بىرىش. -здать замуж -اوزىنى -باشقا كىشى قىلىپ كورسەتىش.

выдаваться يىرىش، يەققال بولۇپ چىقىپ تۇرۇش، باشقالاردىن ئايۇرلۇپ تۇرۇش، گەھ-گاھ ئوغرى كىلىش.

ах, какой выдался хороший день! قانداق ياخشى كۈن ئوغرى كىلدى!

выдавливать.-вить سىقىپ چىقارش، -вить ايزىپ چىقارش، سىتىش.

выдавливаться سىقىلىش، سىلىپ چىقىش، قاپچىپ چىقىش.

выдаивать.-доить ساغىب يىتىش. -выдалбливать كۆپ قاقۇش بىلەن تىشىپ چىقارماق، اۈزۈماق، كاۋلاماق.

выдалбливаться چوقۇلۇپ چىقىش، -выдача يىرىش، اېچماق، تەسلىم (بولۇپ ياكى مالىتى).

выдающийся-باشقالاردان كەجرەلب تورا-دەرغان، مەشھور.

выдвигать.-винуть ئىشرب چىقارش، سىقىپ چىقىش. ئاشقارىغا چىقارماق، بىرۋەقنى خىزمەتدەن يوقارىغا چىقارماق، تەرە-جەدىنى كۈتۈرمەك.

выдвигаться.-винуться ئىشرب چىقارۇپ چىقىش، سىقىپ چىقىش، لەۋازىمە ئالدىغا ئاتىلاش.

выдвижной ئىشرب چىقارۇپ چىقىش، ئىشرب چىقارۇپ چىقارش، قوپارۇپ چىقارش، ئارتىپ چىقارش ئىشى.

выдергивать-تارتىپ، قوپارۇپ، سوغۇرۇپ، يۇلىپ چىقارش.

выдергиваться.-дернуться-قوپارۇپ چىقىش، سوغۇرۇش، يۇلىش.

выдергивать зуб تىش سوغۇرۇش. -здать چىنەش، تەقسىنى ئىشرب چىقىش، تاقەت قىلىش، اوزاق ۋەقەت ساقلاپ تۇتىش، توتۇش.

выдержаннй-امتىحان تۇتىش. -здать экзамен ياخشىلانمىسۇن اوچۇن اوزاق ساقلاپ تۇتۇلغان.

выдержка-تەدبىر، مەلەكە، سەبەر، كىتابدان ياكى خەتتەن ئالغان سۆزلەر.

человек с выдержкой-تەدبىرلى، مەلەكەلى، سەبىرلى كىشى.

выдернуть (قارا:)-выдергивать. -здать (قارا:)-выделывать.

выделение-ئىكەندەن چىقارغان سۇيۇق نەرسە. (مەسىلەن: تىز، ئۇڭ ۋە شۇنكە اوخشاش).

выделить (قارا:)-выделять. -здать ئىشلەپ چىقارش، ئىشلەپ چىقارلغان نەرسە، يىخە نەرسە، تېرىنى اېيلىشى دە باغد.

выдеп-چەرۋىنى باشقا قىلىپ (كەجرەش) چىقارش. (مەسىلەن اوغلىنى)، بولۇش، تەقسىم، ھېسەب.

выделывание. ئىشلەپ چىقارش، ياساش.
 выделывать ئىشلەپ چىقارش، ياساپ چىقارش، تىرىش ئىشلەش؛ كۆلگۈ ئىش ئىشلەش.
 выделываться ئىشلەنە چىقىش، ياسالاش.
 выделять ئايۇرۇپ ئالاش، ئايۇرۇپ قويۇش،
 выделяться ئايۇرۇپ چىقارش، تەن ئىچىدەن چىقارش.
 выдирать قولىدىن ئارتىپ ئالاش.
 выдолбить (выдолблить) (قارا:)
 выдохнуться (выдохаться) (قارا:)
 выдра قوندۇز، «سەككى ئايى» ئەزىزىق ۋە خونوك خاتىن-قىز.
 выдрать كەلتەك ياكى دەررە بىلەن ئوردۇرش (قاراش:)
 выдаться خەلق ئاراسىدىن بىزور ئارالاب چىقىش.
 выдти (قارا:)
 выдуть پۇفلىپ چىقارش، ئىچىدەن پۇفلىش،
 выдуться، -дуться. ئورۇپ قابۇرش.
 выдумка ئويلاپ چىقارغان نەرسە، ئۆيۈرما.
 выдумщик بولماغان سۆزلەرنى سۆزلەپ يۈرۈگۈچى، يالغان سۆزلەگۈچى؛ يوق خەبەر تارقاقچى.
 выдумывать، -мать. ئوۋ-ئالاب چىقارش، ئىختىراج آيىش.
 выдуть (قارا:)
 выдыхание نەفەسنىڭ ئاشقارىغا چىقىشى.
 выдыхать نەفەس چىقارش، ئاشقارىغا نەفەس چىقارش.
 выдыхаться ئەيىش، ئېسى يېتىش.
 выедать يېيىپ، يېيىپ كىزىش.
 выедаться يېيىپ چىقىش.
 выедки سارقۇت، يىلگەندەن ئارتىپ قالغان.
 выездить (قارا:)
 выезд چىقىپ (ئوتۇرۇپ)، كېتىش، چىقىپ كېتە تۈر-غەن ئايشىك، ئوتۇرۇپ چىقىش ارچون مەخ-سوس يىلگەن ئات مەم ئۇرۇۋەكەش.

выезжать چىقىش، كېتىش (ئوتۇرۇپ)؛ يۈك ۋە كىشى تاشىپ تىرىكچىلىك قىلىش، ئاتقا مىنە بر ياققا بارىش.
 выезживать ئات اورگەتىش. ياش ئاتنى ئۇرۇۋەگە اورگەتىش.
 выесть (قارا:)
 выехать (قارا:)
 выемка ئاۋىل ئالتىغان يېرى، تېتىش، ۋە قىندە قول سالىپ ئالاش.
 выжаривать، -рить. قىزدىرىپ بىتىش.
 выжариваться كۆيدىرىپ چىقارش.
 выжать (قارا:)
 выждать (قارا:)
 выжечь (قارا:)
 выживать، -жить. قۇۋۇپ چىقارش، ئىلدەپ چىقارش، ئاغرىقدان سەلامەت قوتۇلۇش.
 выжигать ئىچىدەن ياندۇرۇش ۋە كۆيدۈرۈش؛ ياندۇرىپ حاسىيل آيىش، ياندۇرىپ قىلىش، (رەسىم توشۇش؛ زەمەلى نەرسە ياندۇرۇش).
 выжигаться ياندۇرۇش، كۆيدۈرۈش، ياندۇرىپ بېتىش؛ يانىش، كۆيۈش.
 выжидать كۈتۈپ ئالاش، كۈتۈپ تۇرۇش.
 выжиливать، -лить. ئالدىن ئالاش.
 выжимать سىقىپ چىقارش، قىسىپ چىقارش.
 выжиматься سىقىپ چىقىش، قىسىپ چىقىش.
 выжимки كۈنچەدە، تۈزۈپ (كېرەكلىكى تۈزۈپ سەسىنى سىقىپ ئالتىغاندا) قالغان تۈپپەسى.
 выжинать ئورۇپ بېتىش، ئورۇپ ئالاش (دان توغرىسىدا).
 выжить (قارا:)
 вызвать (قارا:)
 выздоравливание بۇرۇننىڭ ساغايىشى، سەھەتلەنشى، تۈزەلىشى.
 выздоравливать سەھەتلەنەش، ساغا-يىش، سەھەتلەنەش، تۈزەلىش.
 выздоровление سەھە غايىپ يېتىش، سەھە-مەتلەنەش يېتىش.

выздоровить - سەلامەتلەنەن بېيىش، ساغا - بېي بېيىش.

вызов - چاقىرىپ چاقىرىش، دەعووت.

вызолачивать, -лотить - ئالتۇنلاش، ئالتۇنغا بوياش، نەزمەيب ايتىش.

вызревать, -реть (созревать) - ئازا: ئۆزگەرلەش، ياد - لاش، ھېفاز ايتىش.

вызубривать, -рить - چاقىرىپ چاقىرىش، چاقىرىپ كېلىتىش؛ جاۋابقا چاقىرىش، دەعووت، (قوسقوسى، يىغلاغوسى...، كېلىتىش؛ (تېر) چاقىرىش.

выигрывать (اويندە) - يۇتۇش

выиграть, -рывать - يۇتۇپ ئالاش.

выигрышный - يۇتە تورغان، يۇتۇش چقا - درغان.

выигрыш - يۇتۇق، يۇتۇنغان نەرسە، ئۆلەپ تاپىش.

выискать - ئىستىدىل ئۆزلەش.

выискивать - چىقىش.

выйти - كۆرسەتىش، ايزمار - ايتىش.

выказывать, -зать - كۆرسەتلىش، ايزمارا ايتىش، يارب چاقىرىش، سەنچىپ چاقىرىش.

выказываться - يارب چاقىرىش، سەنچىپ چاقىرىش.

выскалывать - چاقىرىش، سەنچىپ چاقىرىش.

он выколзл ему глаз - او، اونۇڭ كۆزىنى چاقاردى.

выкапчивать, - (قازى، گوشت، بالىق سنگەرى نەرسەلەرنى).

выкапывать - قازىپ چاقىرىش؛ قازىپ ئالاش.

выкарабкиваться - اورمەلەپ چىقىش.

выкармливать - سوقۇمغا باقىش، سېمىرتىش.

выкат - يومالاب چىقىش. بىرەر نەرسەنىڭ ئۈرۈپ تورغان جايى.

у него глаза на выкате - اونۇڭ كۆزلەرى ئۈرۈپ چىققاچى بولۇپ تورادى.

выкатывать, -тать, -тить - يومالاب چاقىرىش، يومالاب ھازىرلاش (مەسەلەن: اوقلاق بىلەن تۇپپە، يوقا سىڭەرى نەرسە - لەرنى يايىش).

выкатываться - يومالاب چىقىش.

выкачивать, -чать - دەم بىلەن باسب چاقىرىش.

выкачиваться - دەم بىلەن باسب چىقىش.

выкашивать, -выкосить - پىچىنىنى اورب چىقىش.

выкашляться (بىلەنمەنى) - يۇتەلەپ چاقىرىش.

выкидать, -дывать - چاقىرىش تاشلاش.

выкидываться - چاقىرىپ تاشلاش.

выкидыш - چاقىرىپ تاشلانغان نەرسە، توش - كەن يالا، چىلە توغلىغان يالا، جىن.

выкинуть (قارا: выкидать) - (بالا) توشۇش، (اويندەن، باشدان) چىقارۇش.

выкипать, -петь - قايناپ، بۇغقا ئۆيلەنەن كېتىش.

выкисать, -снуть - ئەچىپ يەمەك، تەخە - موز ايتەك.

выкладка - ھېساب ايتىش، ھېسابلاش.

выкладывание - چاقىرىپ سالاش.

выкладывать, -ласть - چاقىرىپ سالاش، بوشاتىش، ياشىرگانى چاقىرىش. ئۇچىگە نەرسە توشۇش.

выклевать - چوقۇب، تېرىپ بېتىش.

выклевывать, -люнуть - چوقۇب چقا - رىش، چوقۇب ئالاش.

выклевываться - چوقۇسۇش (مەسەلەن: چوقۇمدا چوقۇب چقا باشلاش).

выклеивание, выклейка - ياپىش - دىرش، يېلىمەش، سىرە چەش ئېشى.

выклеивать, -леить - ئۇچەن يېلىمەش، ياپىشىدۇر.

выкликать - كۆپ كىشىنى چاقىرىپ تاشقارىغا چاقىرىش.

выкличка - تاشقارىغا چاقىرىپ چاقىرىش ئىشى.

выключить (قارا: выловывать) - چاقىرىش، ھەزەف - ايتىش، استىسنا قىلىش.

выключать, -чить - چاقىرىش، ھەزەف - ايتىش، استىسنا قىلىش.

выключаться. چىقارلىش، ھەزىف ايتلىش.
 выключение. ھەزىف ايتىش ئىشى.
 выклянчить, -чивать. ئىلىش، ئىلىش.
 выковыивать, -вать. ئاقا، ئاقا.
 لاب چىقىش.
 выковыривать, -рнуть. ئىلىش، ئىلىش.
 ئاقلاپ چىقارلىش، ئاقلاپ چىقارلىش.
 выколачивание. قاقىت چىقارلىش ئىشى.
 выколачивать, лотить. قاقىت چىقارلىش، لوتىش.
 выколоситься. باش چىقارلىش، باش چىقارلىش.
 (ياكىن توغرىسىدا)
 выколоть (قارا: : выкалывать)
 выкопать (قارا: : выкапывать)
 выкормить (قارا: : выкармливать)
 выкормчевывать, -чевать. ئامىر، ئامىر.
 كۈلەش، ياغاچنى ئامىرلارنى بىلەن يېرىدەن.
 كۈلەپ ئاللىش.
 выкосить (قارا: : выкашивать)
 выкрадывать, -расть. سىر قەت ايتىش، سىر قەت ايتىش،
 اوغراپ چىقىش.
 выкраивать (قارا: : выкроить)
 выкрашивать, -расить. بويالىش، بويالىش،
 بويالىش، بويالىش.
 выкрашиваться. چوقونۇش، ئاپنىش.
 выкреститься. مورتەدە، چوقونۇش.
 выкрест. چىقىرىپ ئېيتىش.
 выкрикивать. كىيىم پىچىش.
 выкроить. كىيىم پىچىش، كىيىم پىچىش،
 كىيىم پىچىش، كىيىم پىچىش.
 выкройка. كىيىم پىچىش، كىيىم پىچىش،
 كىيىم پىچىش، كىيىم پىچىش.
 выкручивать, -рутить. بۇرمىدا، بۇرمىدا،
 ايشىمەك، اوردەك.
 выкручиваться (قارا: : вывертываться)
 выкупать. چۈمۈلۈر بىلەن ئاللىش، قۇيىندىش،
 ھاپىتىكىش.
 выкупать; пить. بىر جايدا قامال بىلەن ياكى،
 مەھكەم بولۇپ ياتقان نەرسىنى يېزىپ
 تۆلەپ ئاللىش.

كەردە (رەھن) دەن قوتقازلىش.
 выкупаться. بول تۆلەپ نوتقلىقدان ئاللىش.
 выкуп. بىرەننى ياكى بىرەن نەرسىنى
 قاماقدان قۇتقازماق اوچون تۆلەنگان پول
 مەم ئۇشانداق قىلىپ ئالماق يولى. تولار
 چىكىپ بىتىش، ئىسپىرت ياكى
 выкурывать. موم قايناپ چىقارلىش،
 موم قايناپ چىقارلىش.
 выкушать. بىش، تەنۈل قىلىش.
 вылавливать. ئوتۇش، ئىلتىزىش، سوۋدان
 ئوتۇش، ئوتۇش، قارماققا ئىلتىزىش.
 вылавливаться. ئوتۇش، ئاۋلاتىش، ئىلتىزىش
 (قارا: : вылезать)
 вылазить. ئورۇش، ھەمىدە، ھەمىدە،
 قورغاندىن قاچىش، ياشىن چىقىپ كېتىش،
 موھاسىرلار (قاماغۇچىلار) نىڭ موھوسى.
 вылакать. ئىچىش (ھەمىدانلەر).
 выламывать. سىندىرلىش، سىندىر بىلەن ئىچىش،
 ئاشقار يىدىن سىندىر بىلەن كىرىش.
 выламываться. سىندىر بىلەن چىقىش.
 вылащивать. يارۇغلىق بېرىش، يالتراتىش.
 вылегать. يىقىلىپ مەلەك بولۇش، ياتىپ قالىش
 (ئىككىلەر توغرىسىدا).
 вылеживать, -жать. ياتىپ اوتۇرۇش،
 ئوزاق ياتىپ دەم ئاللىش؛
 вылеживаться. توشەك ئۈستىدە ياتىپ سەلامەتلىنىش، ئوزاق
 ياتىش سەھىيە بىلەن بوزلىپ قالىش، ئوزاق
 ياتىش سەھىيە بىلەن ياخشىلانۇش - تۈزەلىش.
 вылетать, теть. ئۈچۈپ چىقىش.
 вылет. بىر نەرسىنىڭ ئۈچۈپ چىقىشى،
 застрелить на вылет (مەلئۇق) ئۈچۈپ تور بىلەن
 بىلەن ئاتىش.
 вылечивать, -чить. شىفا بېرىش، تۈزەتىش،
 سەلامەتلىنىدىرىش.
 вылечиваться, читься. دەۋالانۇپ،
 تۈزەلىش.
 вылезать. پەستەنە چىقىش، ئورمەلەپ چىقىش،
 چۈن تۈگۈلۈش، سوللىدە.

вымогатель قورقۇتۇپ ئالغۇچى اير.
 قورقۇتۇپ ئالغۇچى -льница
 خانن.
вымогать زورلاپ ئالاش، قورقۇتۇپ ئالاش،
 غەزەپ ايتىش.
вымоина سوۋ كاۋلاب كىتكەن چوقۇر.
вымокать, -кнутъ موللەنەپ بېتىش،
 تەملەنەپ بېتىش.
вымолочивать تېۋەلەش،
 يەتچىش (غەللە ۋە دانلىى ايكنىنى).
вымолвить اوزاق دم تورغاندان كىين
 گەپرىش، سوۋ گەيتىش.
вымолить (قارا: вымолить)
вымолоть (قارا: вымалить)
вымол تارتىلغان، مەيدەلە: ن نىرسە (مەسە -
 ان: تارتىلغان - رر ق نغان).
вымораживать, розить توگكدرش،
 ساروققا قاترىش، توگكدرپ مەلاك ايتىش.
выморочное именьё وارسسز مىراس.
вымостить (قارا: вымащивать)
вымотать (قارا: выматывать)
вымочить (قارا: вымачивать)
вымощенный توشەلگەن، تاش يايىلغان.
вымпел غەسكەرى كىيە باشىداغى اوزن
 بايراق، غەلەم، غەسكەرى كىيە.
вымученный زور بىلەن ئىشلەنگەن غەبىرى
 تەبىئىيى.
 -бездарные авторы создают вымученные
 произведения
 اشتىغانداسىز موحەزىرلەر
 كۈچلەنەپ يازىلغان ئەسەرلەر ۋوجۇدكە
 كىلتەرلەر.
вымывать, -мыть يۇيۇش، چايقاش.
вымысел اويلاپ چقارلغان نەرسە، خەيالى
 حكاە، يالغان.
вымышлять, -мыслить اويلاپ چقا-
 رش، ئىختراع ايتىش.
вымя يىلپن (خەيۋان يىلپىنى).
вынашивать كىيىم نوزددرش (كىيىمى)
 اوز رەقتىغاچا ئىچىدە ساقلاب يوروش
 مەسەلەن: بالانى، فەكرنى).

вынашиваться كىيىپ تۇزىش، ئىچىدە
 (كۈگلدە) يوروش.
вынести (قارا: выносить)
вынимать چقارش، ئىچىدەن ئالاش.
выниматься چقارلىش، ئىچىدەن ئالاش
выносить چقارش، تاشقارىغا، چىتكە
 چقارش. چىدەش، تۇزىش.
выноска كىتاب بېتىنىڭ ئاستىغا يازىلغان
 ئىسلاھەت.
выносливость چىدەملىك، تەخمىمىل
выносливый چىدەملى؛ تۇزىملى، مۇتە-
 خەملى.
вынос چقارش، كۈتەرب ئالب چقىش. (او-
 لۈكنى ئالب چقىش).
вынуждать, -нудить مەجبۇر ايتىش،
 كۈچلەش، ايركسىزلەش.
вынуть (قارا: вынимать)
вынырнуть چومۇت چىقىش، چومۇغاندان
 كىين قالقپ چقىش.
вынянчить تەربىيەلەپ اوسترىش.
выросток بۇزاۋ تېرىشىدەن قىلىنغان چەرم.
выпадать تۇشىش، ياغىش (گەردەنىگە تۇشىش-
 لازم بولۇش). (ساچ) تۈكۈلش.
 -от горя выпадают волосы -
 لىقدان ساچ تۈكۈلەدر.
выпад گىمناستىكىدە بىر ئەغزاتى ئالدىغا
 قاراتىپ قوۋەتلى سورەندە خەرەكەتلەندىرىش،
 دوشمەنگە قارشى قىلىنغان خەرەكەت.
выпаивать سۈت ئىچىپ اوسترىش.
выпалзывать اورمەلەپ چقىش.
выпаливать ياندىرش، اوت ئالدىرش.
 (ملىق بىلەن ئاتىش)، تۇرسىز سوۋ سوۋلەش.
выпалывать اوتاپ چقىش.
выпаривать, -рить قايناق سوۋ بىلەن
 بۇغلاش.
выпархивать, -хать اوچىپ چىقماق.
выпарывать قىيىناش، اوردىرش.

выпасть (قارا: выпасть) مەيدەب ئالاش، ھەيد-خاتى
 выпихивать-выпихнуть مەيدەب ئالاش، قوش مەيدەب پۇل تاپىش.
 выпачкать سۇيۇكەش، بويۇش، ئۇلاش قىلىش. ايسىكرەن يىير.
 выпашь ايسىكرەن يىير.
 вылепать پىشپ چقارش (تەنوردەن)
 выпечатывать-татъ باسپ ئالاش، تەبەع لىتەب چقارش.
 выпивать ئۇچش (گاھا): ئۇچ بىترش.
 выпиливать--лить ئەررەلەب ئالاش، ئەررە بىلدەن كىسەب چقارش.
 выпиливаться ئەررە بىلدەن كىسەش.
 выпирать قىسەب چقارش، تورەب چقارش.
 выписываться-сать خەت يازىپ ئال-، دارتاش (مەسەلەن: چىتەن بىرەر تەرسە يازىپ ئالدىرتىش).
 выписываться-саться خەت بويىنچە چقارش، ئالدىنىش. (شەفا خانەدەن) چقارش.
 выписной زىنەتلى، يازچالى. چىت ايلەن (شەفا خانەدەن) چقارش.
 выписной كىلتەرلەن، ئۇچەنەي.
 выпись ئىستىساخ، كۆپىيە، خولاسە.
 выпить ئۇچش، ئۇچ بىترش.
 выпихивать-выпихнуть ئۇرغىب چقارش، قىسەب چقارش.
 выплавить-влять ايرىتىش (مەعادەننى).
 выплавка ايرىتىش ئىشى (مەعادەننى).
 выплавочный аيرىتەب قويغان مەعادەن بولەگى. يارم پوستلى تۇخۇم.
 выплакать بىرەر نەرسە توغرىسىدا يىغلاي-، يىغلاي چарچاش، كۆپ يىغلاش، يىغلاي-، يىغلاي شەشىنىش.
 выплакаться тويكونچە يىغلاш، يىغلاب چىقارش. راحەتلەنەش، ھارتىيىنى چىقارش.
 выплачивать-латить چەكەنلەب تولەنش.
 выплачиваться مەيدەلەب تولەش،
 выплевывать-левать تۇپۇرۇب چقا-، رش، تۇپۇرۇب تاشلاш.

выплескивать چەيدەلەرتەب تۇكۇش.
 выплывать-плыть يۇزۇب چقارش، يۈز قالدۇش.
 выплюнуть (قارا: выплевывать) چارچاغانىچا اۆيىنگە
 выплясывать-сать توشش، ھەر خىل اۆيىنگە توشش. اۆيىنگە توشىپ ئالاش.
 выпойть (قارا: выпавать) ياخشىلاپ چايقاش.
 выполаскивать-выполоснуть چايقاب تۇكۇش، چايقاب چقارش.
 выползать-зти اورمەلەب چقارش، توشش، بىلدەن چۈچەب چقارش.
 выполнение ئەدا، ئىجرا، بەجا كىلتەش، يىرىگە يىتىكىش.
 выполнять-лнить ئەدا قىلىش، بەجا كىلتەش، ئىجرا ايتىش، يولدىرش.
 выполняться ئەدا قىلىنىش، بەجا كىلتەلىش، ئىجرا ايتىلىش.
 выпоражнивать-рожнить بۈ-، شاتاش، ئۇچەن چقارب بىترش.
 выпороть (قارا: выпарывать)
 выпорхнуть (قارا: выпархивать) ئۇچىنى يارب چقارش.
 выпортошить ئۆزەتىش، تەسھىح، رەۋش، قەيا-، فەت، گاۋنە، توغرى ئوراش عادەتى.
 выправка батۇرلىق بىلدەن يۇرۇش
 -выправка солдатская ۋە اورگەنپ حاسىل بولغان بەدەن
 . حەردەكەنلەرى.
 выправлять-вить تۈزەتىش، توغرىلاش، چۈزۈش، يايىش.
 -выправлять билет مەمۇرلەردەن بىلەت ئالاش.
 выправляться-виться تۈزەتلەش، تۈزەلىش.
 выпрастывать بېرىشتەش (ايدىنىش).
 выпрашивать سوراب ئالاش، اوتۇنوب ئالاش، روخسەت سوراش.

выпрашиваться سورالب ئالئىش
 выпроваживать, -водить كۆزەتتەپ چىقارش؛ يوشماقلىق بىلەن ئالب چىقىش.
 выпревание озимых посевов ايكنىڭ قار ئاستىدا ھەۋا ئازلىغىدىن ھەلاك بولۇشى، چىرىشى.
 выпревать, -реть شىرەلەپ بۇزۇلۇش، سىقىش.
 выпросить (выпрашивать) (قارا:)
 выпрастать (выпрастывать) (قارا:)
 выпрыгивать, -гнуть سەكرەپ چىقىش.
 выпрыскивать - скать, - снуть سىيىپ چىقىش، سۆزۈ بۇرۇش.
 выпрягать شەرەۋەدەن چىقارماق (قوشلغان چىقارماق) ئاتنى چىقارمەك.
 выпрягаться شەرەۋەدەن چىقارماق.
 выпрядывать, -рядать - рясть يىگمەك، يىگمە بىتمەك (يىپ، جۈن يىگرش).
 выпрямлять, -лить تۇغرىلاش، تۈزەتەش؛ ياش (بۇكلىگەن، بۇرشكەن بولسا)
 выпрамляться توغرىلانۇش، تۈزۈلۈش، چۈزۈلۈش، يازىش.
 выпрячь (قارا:)
 выпугивать قورۇتۇپ چىقىش.
 выпуклица كۆپىشىگەن، قاپارماق بىر، نەقىش.
 выпуклость كۆپىشىگەنلىك، قاپارماقلىق.
 выпуклый كۆپىشىمەلى، قاپارماقلىق، كۆپىر ئورانتۇرغان، اوستىگە قاپارماق چىققان.
 выпускать چىقارش، چىقارماق يولۇش؛ توشۇش، قالدۇرۇش.
 -выпускать брюки شىمنى ياكى (چالبارنى) توشۇش يۇرۇش.
 -выпускать из виду خاتىرىدەن چىقارۇش
 - выпускать книгу كىتاب چىقارۇش، كىتاب نەشىر قىلىش.
 -выпускать строку يازغاندا ياكى باسقۇندا قەستەن بىر يولنى توشۇش قالدۇرۇش.
 выпускаться چىقارۇش، چىقارماق يولۇش، توشۇش قالدۇرۇش.

выпускной چىقارماق بۇيارا ئىدرغان، ئاخىرغى سىنى، ايتىك اوستىگە توشۇپ بوزۇلغان شىم.
 выпуск چۈزۈلەپ نەشىر ايتىلغان تورغان كىتابنىڭ بىر جۈزى. ئاخىرغى يىل اوقۇيدىغان شا- كىرلار. يول ياكى فايدالى قاغاز چىقارۇش.
 выпустить (выпускать) (قارا:)
 выпутывать, -тать سۈنۈش، چوۋالغاننى سۈتۈپ چىقارۇش.
 выпутываться سۈتۈپ چىقىش، سۈنۈش.
 выпучивать, -чить ئاقارتۇش، ئالائىش.
 выпушка (قارا:)
 выпытывать, -тать سەنەش، سورەش، سورەش بىلەن، تەجرىبە قىلىش، سورۇلە- تىدىگە ئورنەش،
 выпяливать ئاقارتۇش، كىرىلىش.
 выпячивать, -пятить كىرىلىش، ھاۋالائىش.
 вырабатывать, -ботать ئىشلەپ چىقارۇش، حاسىل ايتىش، پۇل اشلەش.
 вырабатываться ئىشلەپ چىقىش، حاسىل ايتىش.
 выработка ئىشلەنگەن نەرسە، مەھسۇل.
 выравнивать تىكەلەش.
 выравниваться تىكەلەنىش.
 выражать تەعبىر ايتىش، ئىپتىش، ئىككى تىلدا ئاڭلاتۇش، اويىنى بىلدۈرۈش.
 выражаться تەعبىر ايتىش، سۆزلەنىش؛ قىيىن جۈملەلەر ۋە علمى سۆزلەر بىلەن سۆزلەش، سۆكۈنىش، اۋىيات سۆزلەر سۆزلەش.
 выражд... (вырожд...) (قارا:)
 выражение تەعبىر، غبار، افادە سۆز، جۈملە، رەۋىش، قەيەت.
 выразитель تەعبىر ايتكۈچى، ئاڭلىكۈچى، اير.
 вызивельница تەعبىر ايتكۈچى خانى-قۇر.
 выразительно تەبئىيلىك بىلەن، ئاڭلىق، غەيرەت بىلەن.

выразительность, ئاچچلق، مەدەئالىك، تەسۋىرلىك.
 выразительный، ئاڭلانماغى يېنىڭ ئاچچى، مەدەئالى، تەسۋىرلى.
 выразить (قارا:)، بىر نەرسەنى ئىپادىلەش.
 выраст... (قارا:)، بىر نەرسەنىڭ ئۆسۈشى.
 выращ... (قارا:)، بىر نەرسەنى ئۆستۈرۈش.
 вырвать (قىزىقۇرۇش، ئىزىرىتىش)، كېسىپ ئالغان نەرسە، قىزىقۇرۇش، كېسىپ ئالغان نەرسە.
 вырезка، كېسىپ ئالغان نەرسە، قىزىقۇرۇش.
 вырезной، كېسىپ ئالغان نەرسە.
 вырезать, - вырезеть, - зывать، كېسىپ ئالغان نەرسە، كېسىش (بىر نەرسەنى كېسىپ ياساش).
 вырест، يالغۇز بولۇش.
 вырисовывать, - вать، تەسۋىرلەش، چىزىش، ياساش.
 вырисовываться, تەسۋىرلەش، چىزىش، ياساش.
 выровнять (قارا:)، تەكشىلەش، تەكشىلەش.
 выродиться (قارا:)، بىر نەرسەنىڭ ئۆزگىرىشى.
 выродок، بىر نەرسەنىڭ ئۆزگىرىشى، ئۆزگىرىش.
 вырождаться، ئۆزگىرىش، ئۆزگىرىش، ئۆزگىرىش.
 вырождение، ئۆزگىرىش، ئۆزگىرىش.
 выронить, нять، تۈشۈرۈش، تۈشۈرۈش.
 выростание، بىر نەرسەنىڭ ئۆسۈشى، بىر نەرسەنىڭ ئۆسۈشى.
 выростать; вырости، ئۆسۈش، ئۆسۈش.
 вырощать; растить، ئۆستۈرۈش، چىقارۇش، ئۆستۈرۈش.
 вырубать, -бить، كېسىپ ئالغان نەرسە، كېسىپ ئالغان نەرسە.
 вырубка، كېسىپ ئالغان نەرسە، كېسىپ ئالغان نەرسە.
 выругать، سۈككەش، قەبىخ سوزلار ئېيتىش، دەھشەت قىلىش.

выругаться، سۈككەش.
 выручать - чить، قازىنىش، پايدا.
 чىقارۇش (تاپش-پايدا)، قوتقازۇش (پەلادان).
 выручаться، قازىنىش، قوتقازۇش.
 выручка، كىرىم، قازىنىش، پايدا، قازىنىش، پايدا.
 вырывание، تارتىش، ئۆزۈپ ئالغان نەرسە.
 вырывать، تارتىش، ئۆزۈپ ئالغان نەرسە، ئۆزۈپ ئالغان نەرسە.
 вырываться - рваться، تارتىش، قوتقازۇش، ئۆزۈپ ئالغان نەرسە.
 вырыть (قەبرى)، كاۋلاش، قازىش، قىچىش.
 высадить (قىزىقۇرۇش)، قازىش، چىقارۇش.
 высадка، قازىش، چىقارۇش (بىر نەرسەنىڭ كېمە).
 высадок، كۆچمەن، قەدىمكى ئۆسۈملۈك، كۆچمەن، قەدىمكى ئۆسۈملۈك.
 высажать، چىقارۇش، قازىش، چىقارۇش.
 высаживать, -садить، چىقارۇش، تۈگۈش، چىقارۇش، تۈگۈش، چىقارۇش.
 высеивание، سۈزۈش، سۈزۈش، سۈزۈش، سۈزۈش.
 высасывать, -сосать، سۈزۈش، سۈزۈش، سۈزۈش، سۈزۈش.
 высватать، قازىش، چىقارۇش، قازىش، چىقارۇش.
 высверливать, -лить، تېشىش، تېشىش، تېشىش، تېشىش.
 высвистывать, -тать، سۈزۈش، سۈزۈش، سۈزۈش، سۈزۈش.
 высвобоживать, -баждать, -бо، قازىش، چىقارۇش، قازىش، چىقارۇش.
 выселок، كۆچمەن، قازىش، چىقارۇش، قازىش، چىقارۇش.

выселять.-лить (قىۋۇش شە- چىقارش، قوۋۇش شە- لىتە) - لىتە
 مردەن ياكى تورغان اويدەن چىقارش).

выселяться (قىۋۇش شە- مردەن چىقىش، كىتىش (شە-مردەن
 ياكى توراتورغان اويدەن).

высевать (دان، ايلەش، ايلەككەن
 اوتكەزىش).

высевки (ايلەككەن اوتىمى قالغان (چار،
 كىپەك).

высекать (چاقماق چاقب اوت چىقارش.
 تاشدان يونىپ ياساش).

высемениться (اوروغلانئش، اوروغلاق
 يېتىشىش).

высечь (قىارا: высекать (сечь,
 قىارا: высеять)

высеять (قىارا: высеять)
 حوكم بويىچە ھىسەپدە اوتوروش.

высидка (كوتىپ اوتوروش؛ -сидеть
 اوتورۇپ چىقارش، (قوشلارنىڭ توخۇم باسب
 بالا ئاچىشلارنى).

выситель (كوتەرش، رەفەق ايتىش.
 يوقارى كوتەرىلپ تۇرش، ئاشب
 تۇرش).

выситься (كوتەرش، رەفەق ايتىش.
 يوقارى كوتەرىلپ تۇرش، ئاشب
 تۇرش).

выскоблывать (يونىپ چىقارش.
 ئاچقان-ئاچقۇچ

высказывать (ئاچقان-ئاچقۇچ
 فەكرىنى ئىپادىلەش، كۆڭلەڭكى بولغاننى ئىپادىلەش).

высказываться (سۆزلەپ بېرىش، افادە-
 مەدرام ايتىش).

выскакивать (سەكرەپ چىقىش، سەكرەپ
 تۇرش).

выскальзывать (سېقان، سېدىرلىپ چىقىش.
 سېقان، سېدىرلىپ چىقىش).

выскоблить (قىارا: выскоблывать)
 قىارا: выскользнуть

выскользнуть (قىارا: выскользнуть)
 داۋىل بىلەن قوپارلپ ئاۋغان ياغاچ.

выскочить (قىارا: выскакивать)
 ئىللە قايدان كېلىپ چىققان؛ كىشى
 كۆزىگە كۆرۈنمەككە ئورۇندۇرۇش.

выскребывать (قېرىپ تاش-
 لاش، يۇۋۇپ تاشلاش).

выслать (قىارا: высылать)
 كۆزدە تۇتىش،

выслеживать.-ледить (كۆزە تۇتىش،
 ئۆزۈلەپ تاپىش، ئۆزىگە تۇتىش).

выслуга (مەدەت مودەت خىزمەت (پېنىسىيە-
 يە ئالاش ياكى بوتۇنلەمى خىزمەتدەن چىقىش
 اوچۇن).

выслуживать.-жить (خىز-
 مەت ايتىپ) خىزمەت قىلىپ يېتىشىش، خىزمەت
 ايتىپ تاپىش.

выслуживаться.-житься (پېنىسىيە
 ياكى كەنتە مەدرەسە ئالماقتا استىھقات كەسب
 ايتىش).

выслушивание (ئىستىماع، قولاق سالماق،
 ئىستىماع).

выслушивать (ئىستىماع، قولاق سالماق،
 ئىستىماع).

выслушивать (ئىستىماع، قولاق سالماق،
 ئىستىماع).

выслушивать (ئىستىماع، قولاق سالماق،
 ئىستىماع).

высмаливать (موم سويىكەش، موم
 بىلەن بويىاش).

высмаркивать (مىشغىرىپ چىقارش.
 مىشغىرىش، بورنىنى
 قاقش).

высматривать (كۆزدە تۇتىش، قارانش، باش-
 تىپ قاراش، مارالاش).

высмеивать (كۆلۈش، مەسخەرە قىلىش.
 قىارا: высмалить)

высмалить (قىارا: высмалить)
 قىارا: высморкать.-жнуть

высморкать.-жнуть (قىارا: высмор-
 кивать)

высмотреть (قىارا: высматривать)
 چىقارش (مەسەلەن تىلنى).

высовывать (قىارا: высовывать)
 چىقىش؛ چىقارلش.

высокий (اوزن، بەلەند، يوقارى،
 كوتەرىلگەن (بەلما، نازىك، يوقارى (داۋوش) ياخشى،
 قىممەتلى، ياھالى، عالي).

высоко (بەلەند، يوقارى،
 كىر، مەۋالىك- غورۇر،
 مۇتەككىبىر، مەغرۇر، مەۋالىي)

высокомерный (اولوغ، عالي، مەۋالىي
 (سىز ۋە غادات ھەققىدە ئىيتىلدۇر).

высокорослый (قارا: ئۆزىن بويلى، ئاۋچا.

высокопородный день غايەت تەن-تەندىلى بايرام (اوكئىبىر بايرامى)

высоливать, -лить ئارتق دەردەدەدە تۈزلىش. شور.

высосать (قارا: (высасывать)

высота بىلەندىك، يوقارلىق، ئۆزىنىك، ئرتفاع.

высохнуть (قارا: (высыхать)

высочайший ايك اولوغ، ايك يوقارى، ايك غالى.

выспаться اوغلاب تويش، تويغونچا اوغلاش.

выспевать پىش بىتىش، اول-گرش (مېۋە) ۋە دانلار توغرىسىدا).

выспрашивать -росить سورايش، سورايش بلىش. مەۋالى.

выставить (قارا: (выставлять)

выставка كورگەزمە، مەشھەر، مال ۋە مو- نەرىنى كورسەتمەك او چون يايىب قوبىلغان جاي.

выставлять چقارب قويش، كورسەتمەك او چون قويش.

-весною выставляют внутренние рамы ئىچكى دىرىزىلەرنى ئالب قوياڭلار.

выставляться چقارب قويش، كورسەت- مەككە قويلىش.

выставной چقارلارغان، چقارب قويد- لارغان، چقارسا بولارغان.

выстаивать اوزاق چدەپ تويش، ئاخىر- غاچا تويش.

выстаиваться ئوزاق تويىپ تويىش، تىككە تويىپ يورمەككە ئىلگىدەن ۋە سەپ قىلماغانلىق.

выстирать, -тлить ئىچىدىن ئىيىپ قالىش (ئات توغرىسىدا).

выстирать, -тирать سالىش، توشەش.

выстирывать, -тирать يۈز بىتىش، يۈز بىتىش (كر توغرىسىدا).

выстоять (قارا: (выстаивать)

выстрагивать ئىشقالاب بىتىش.

выстраивать بنا سالىش، قورب بىتىش، عدسكەرنى تەرتىپكە، سەفكە تويش.

выстраиваться, -роиться قۇرۇلۇپ، سالىنىپ بىتىش، تەرتىپكە، سەفكە تويش.

выстригать, -ричь قورب ئالىش (چۈن- نى، ساچنى).

выстреливать ملتىق ئاتىش، تويپ ئاتىش، ئاتىش.

выстрелит ۋە ئاتىپ يوبارش (مىلقى ۋە باشقا ئاتلار توغرىدا بىلەن).

выстрел مىلقى بىلەن ئاتىش؛ مىلقى ۋە تويپ ئاتقان داۋش، مىلقى داۋشى، تويپ داۋشى.

выстрогать (قارا: (выстрагивать)

выстроить (قارا: (выстраивать)

выстукивать ئاغرىق كىشىنىڭ ئەغزاسىنى تويۇلداتىپ اورش. بىر ئامەتكە ياكى موسىقى داۋشىغا كىلىش تويپ ساقلاش.

выступить, -пить ئالدىغا چىقىش، سەد- نەگە چىقىش. خەلقى ئاراسىدا بىرلىك چىقىش

ئوتق سوزلەمەككە چىقىش؛ ياكى ئاسراپ تويش. باقراپ تويش، ئىچدەن چىقىش، دائىرە- سىدەن چىقىش.

пот выступил на лбу ماڭلايىغا تىر يۈزىپ چىقتى.

-река выступила из берегов نەهرنىڭ سوۋى قىرغاققا چىقتى. ئاشماققا باشلايدى.

выступление چىقىش، چۈنەلىش، يىشلاش.

выступ چىقىپ تويغان يىر، ايرماق.

выстывать ساۋغونچا تويش.

высунуть (قارا: (высовывать)

высучивать, -чить يۈكەنگەن نەرسەنى تۈزەتتىش- يايىش.

высушивать, -шить قۇرۇتۇش.

высушиваться قۇرۇتۇلىش، قۇرۇش.

высушка قۇرۇتۇش ئىشى.

высший - عالی، ایلیک یوقاری درجه‌لی.
-высшая школа - عالی مکتەب.

высылать سۆرش، سۆرگنگە یوبارش. (بوچ-
تە بلەن) یوبارب توروش.

высылка بەندەرغە قیلش، شەھەردەن
قوۋش، نەفی بەلەن، اوزاتش، یوبارش.

высыпать سەپش،
چاچش، توکش (دانەدار نەرسە توغریسیدا).

высыпаться (выспаться) (قارا:
ئۇچدەن تاشقاریغا توکولوش (مەسلەن):
قاپنک تیشیگیدەن دان توکولش).

высыпка توکش، سەپش، چاچش.

высыхать قۇرش، موللنکی بئش.

высь نەمایەتسز اولوغلق، یوقاریلق.

вытаивать, -таять (قار)
توغریسیدا).

выталкивать تۆرتب چقارش، ایتەرب چەد-
قارش، قسب چقارش.

выталкиваться تورتلب، ایتەرب چقارش.

вытапливать, -вытопить ایریتش،
قزدرش (یاغ-ایریتش ۋە باشقا) پیچ
یاقب ایسیتش.

вытапывать تیکیلەب بئرش، تیکیلەب
تیکسلەش.

вытапываться, -топаться تپ-
کیلەنб بئش. تیکیلەنб تیکسلەنش.

вытаращивать, -щитъ چاغ ایریتش،
ئالایئش (مەسلەن: کوژی).

вытаскивать سودرەب چقارش، تارتب
چقارش.

вытаскиваться سودرەب چقارلش، تار-
تб چقارلش.

вытачивать چەرغلەش، قیراش، اونکر-
لەش. قرب یاساش.

вытащить (вытаскивать) (قارا:
مەحکملەش. -рдигъ
بیگلەش، یادلاش، حیفز ایئتш:

вытекать ئاقب چقش، تاشب چقش، نەتیجە
بولب چقش.

вытрсеть (قارا: вытереть)

вытерпеть چەدەش، توروش، تلاھەتسول
ایئتش، چەدەب اوتکەزش.

вытеснение قسب چقارش، تارلق قیلب
چقارش.

вытеснять, -нить قسب چقارش، تارلق
قیلب چقارش.

вытесняться, -ниться قسلب تارلق
قیلب چقش (چقارلش) مەختیارسز قسلب-
خانیدان چقش.

вытесывать, -тесать یونب چرایلی
قیلش، یونب یاساش.

вытесываться, -тесаться ئۇشقالاب
یالتراش، یونب یاسالش.

вытечь (قارا: вытекать)

вытирание سورتش، سۆرتب ئالش، ئەر-
تپ ئالش.

вытискивать, -кать سەتب چقارش،
باسب چقارش، سەتب چقارش.

вытиснять, -нить گۆل تۇشرش، تەبەع
ایتب چقارش، باسب نەسەر قالدرش.

выткать (قارا: вытокать)

выткнуть (قارا: вытыкать)

вытокать (کەنەب چت ...)
توقوش، اورش.

вытолкать, -кнуть (вытал-
кывать) (قارا: кивать)

вытопить (вытапливать) (قارا:
جززە، یاغ ایریتکەندەن کیین قالغان
توپپە.

вытоптать (вытапывать) (قارا:
سۆدالاشش، ساۋدالاشب
ئالش، ئالدى - ساتدی بلەن تریکچیلک
قیلش.

вытормошить ئالش. سەتب ایئتش، نەز-
بیقی قیلب ئالش.

ВЫТОЧИТЬ (قارا: (вытачивать)
 زەھەرلەش، تەسۋىم ايتىش
 ۋەتەنلەش، تەسۋىم ايتىش

ВЫТРАВЛИВАТЬ, -ЛЯТЬ, -ВИТЬ (قارا: (вытравлять)
 ھەتتە زەھەرلى دارو سالىش. كېمەلەردە
 يوغان باغ (ئارقان) دالا ۋە سەھرا لارنىڭ
 تېپكىلەنەشى.

СОНЕЧУ РЕУШДЕ БАЛА
 -ВЫТРАВЛЯТЬ ПЛОД
 توشۇش

ВЫТРАВЛИВАТЬСЯ, -ЛЯТЬСЯ (قارا: (вытравляться)
 رەش، ياندۇرۇش، دالا ۋە سەھرا لارنىڭ
 تېپكىلەنەشى.

ВЫТРЕБОВАТЬ (قارا: (вытребовать)
 تەلەپ قىلىش، سوراپ ئالاش؛
 چاقىرىپ كېلىش.

ВЫТРЕЗВЛЯТЬ, -ВИТЬ (قارا: (вытрезвлять)
 ھوشيار قىلىش،
 ھەقىقەت كۆرگۈزۈش. مەسلىكى يېتىش.

ВЫТРЕЗВЛЯТЬСЯ (قارا: (вытрезвляться)
 مەسلىككەن توشۇش، ھو-
 شيار كېلىش.

ВЫТРЯХИВАТЬ, -РЯХАТЬ, -РЯСАТЬ (قارا: (вытряхивать)
 قاقىپ توشۇش، قاقىپ چاقى-
 رىش (كېيىمنىڭ چەككىنى قاقىپ چىقىرىش).

ВЫТРЯХИВАТЬСЯ (قارا: (вытряхиваться)
 قاقىپ چىقىش.

ВЫТУРИВАТЬ, -РИТЬ (قارا: (вытुरивать)
 قوۋىپ چىقىرىش. تېپ-
 كېلىپ چىقىرىش.

ВЫТИКАТЬ, -КНУТЬ (قارا: (вытикать)
 تورتىپ چىقىرىش، چو-
 قوب چىقىرىش.

ВЫТЬ (قارا: (выть)
 اۋلۇمك، باقىرىپ يىغلاماق، اۋلۇب يىغ-
 لاماق، او كسۇب يىغلاماق.

ВЫТЬЕ (قارا: (вытье)
 بىرەننىڭ اۋلۇشى، باقىرىشى، اۋلۇگەن ۋە
 باقىرىغان داۋۇش.

ВЫТЯГИВАТЬ (قارا: (вытягивать)
 چوزۇش، تارتىش. چوزۇپ تارتىپ
 چىقىرىش. قاتارغا تىزىش، سەھكە تىزىش.

ВЫТЯГИВАТЬСЯ (قارا: (вытягиваться)
 چوزۇش، تارتىلىش، چوزۇ-
 لىپ چىقىش (چىقىرىش). قاتارغا تىزىش،
 سەھكە تىزىش.

ВЫТЯЖКА (قارا: (вытяжка)
 قايناتىپ چىقىرىلغان ماددە، ايگە-
 كى قولى ئاسلىتىپ تېكىندە توشۇش.

ВЫТЯЖНОЙ (قارا: (вытяжной)
 چوزۇلدىرغان چوزما.

ВЫТЯНУТЬ (قارا: (вытянуть)
 تاۋىلاپ ئالاش،

ВЫУЖИВАТЬ, -ВЫУДИТЬ (قارا: (выуживать)
 (سوزۇدن)، قارماق بىلەن توتىپ بېتىش.

ВЫУЧИВАТЬ, -ВЫУЧИТЬ (قارا: (выучивать)
 اورگەننىش، او-
 قوتىش، تەلىم ايتىش، اورگەننىش؛ ياندۇرۇش.

ВЫУЧИВАТЬСЯ, -ЧИТЬСЯ (قارا: (выучиваться)
 اورگەننىش، اور-
 گەن بېتىش.

ВЫУЧКА (قارا: (выучка)
 غەمەلى رەۋىشە مۇنەزگە اورگەننىش.

ВЫХАЖИВАТЬ (قارا: (выхаживать)
 بېرىپ، يورۇپ، اوتۇنۇپ مەقسەتكە يېتىش.
 چىقىرىش، كۆپ مەرتە چىقىش.

ВЫХАРКИВАТЬ, -КАТЬ, -КНУТЬ (قارا: (выхаркивать)
 چىقىرىش. يوتەلىپ تاشلاش، يوتەلىپ تۇيۇرۇش.

ВЫХВАЛЯТЬ, -ЛИТЬ (قارا: (выхвалять)
 ماقىتاش، ماقىتاب دە-
 رەھەسىنى ئارتىدىرىش. ئارتق مەدھلەش،
 ماقىتاب بېرىش.

ВЫХВАТЫВАНИЕ (قارا: (выхватывание)
 بىرەننىڭ توتىپ ئا-
 لىشى، ئارتىپ ئالىشى.

ВЫХЕРИВАТЬ, -РИТЬ (قارا: (выхеривать)
 (بىرەننى چىقىرىش)

ВЫХЛЕБЫВАТЬ (قارا: (выхлебывать)
 (ئىشى، سۇرۇپا) يېيىپ
 بېرىش، ئۇچىپ بېرىش.

ВЫХЛЕСТЫВАТЬ, -ЛЕСТАТЬ, -ЛЕС-
 -НУТЬ (قارا: (выхлестывать)
 قامچىلاش، قامچى بىلەن اورۇش،
 چاپىپ توكۇش، شارىللاتىپ توكۇش.

ВЫХЛОПОТАТЬ (قارا: (выхлопотать)
 مەھكەمە ياكى خوسۇسى
 كىشىلەرگە مۇراجەغەت ايتىپ بىرەر ئىشنى
 ۋوجۇدكە چىقىرىش.

ВЫХОДЕЦ (قارا: (выходец)
 غەرب، مۇھاجىر، غومۇمەن بىرەر
 مىللەتتەن ۋەيا مەزھەبىدىن چىقىپ چىت
 دائىرەگە كىرگەن كىشى، كىلگىدى.

ВЫХОДИТЬ (قارا: (выходить)
 چىقىش، خۇروج ايتىش.
 كېيىنكى چىقىش.

-ВЫХОДИТЬ ЗА МУЖ (قارا: (выходить за муж)
 بىرەن بىرەن... نەتىجە.

-ИЗ ЭТОГО ВЫХОДИТ, ЧТО (قارا: (из этого выходит, что)
 شىرەركىم...
 سىزنىڭ بىر-
 -вашему паспорту вышел срок (قارا: (вашему паспорту вышел срок)
 لەتگىزنىڭ مۇددەتى تولىغان.

- умения вышли все деньги. سېم پۇلم بىتىدى.
 -выходить из себя عاجز بو- سەبەرسىزلەنش،
 لش، خولەسىزلەنش.
 -выходить в люди كىشى بولش.
 -вышло неприятное дело كوكلىسىزئىش ۋاقىع بولدى
 نەھرەك سوتۇرى -река выходит из берегов
 ئاشب چقادر.
 -выходка فعل، ئىش، قىلىق چىتىش، موغامەلە.
 -выходной چقا تورغان، چقىشقا مەخسوس
 -выход مەخروج، چقىش ئورنى، چقاتورغان يول،
 ايشىك، چىقىپ كورنىش.
 -при выходе چققان ۋاقتىدا.
 -выхождение چقىش، سۇدۇر.
 -выхолаживать تەمام ساۋتىش، ساۋتب
 بىتىش.
 -выхолащивать پىچىپ بىتىش.
 -выхоленный ايرىكە، نازلى.
 -выхоливать، -выхолить ايرىكەلەتب
 اوستىش.
 -выхолодить (قارا: выхолаживать)
 -выхухоль يىغار (دەريا جەرلەرىدە بولدىر-
 غان بىر نەۋە حەيۋان).
 -выцарапывать، -пать، -пнуть تىر-
 نەب ئالىش، تىرنەپ چقارش، تىرنەپ ياساش
 -выцвелый اوڭغان، توسى كىتكەن.
 -выцвести (قارا: выцветать)
 بىرنەرسەنىڭ تۇس يوقاتىشى،
 اوڭىمەكى، اوسىلكلەرنىڭ كۆلەشى.
 -выцветать اوڭىش، تۇسىنى يوقاتىش كۆلەش.
 -выцеживать، -цедить سوزب چقارش،
 سوزب ئالىش.
 -выцыганить لۈلىلەنش، تەنەپ ئالىش.
 -вычеркивать، черкнуть چىزىش،
 چىزىپ چقارش (مەسىلەن: كىتابدەكى بىرەر
 سوز ۋەيا عبارەنى اوچرماق).
 -вычеркиваться، -черкнуться چىزىش،
 چىزىلپ چقىش.
 -вычернивать، -нить قارالاش، قاراغا
 بوياش.

قارالانىش، -ниться، -ничиться
 قاراش.
 -вычерпывать، -пать، -пнуть سۇ-
 زۇب ئالىش، چاۋلىلاب ئالىش.
 -вычерпываться، -паться، -паться سۇزۇب ئا-
 لىنىش، چاۋلىلاب ئالىنىش.
 -вычерчивать، -ртить چىزىپ يازىش،
 چىزىش ئىشى.
 -вычесывать، -чесать تاراب تاراب
 بىتىش، تاراب ئالىش، ساۋاش.
 -вычесываться تارالاش، ساۋالىش.
 -вычесть (قارا: вычитать)
 چىكىرىش، تاشلاش، تەرج (حېسابدا)
 كەمىتىش.
 -вычисление حېساب، حېسابلاب چقارش،
 -вычислять، -лить حېسابلاش،
 چقارش، چوتلەش، چوتلەپ چقارش.
 -вычисляться حېسابلاناش،
 حېسابلانپ چقىش، چوتلەنىش،
 چوتلەنىپ چقىش.
 -вычистить (قارا: вычитать)
 تەرج، تاشلاش، كەمىتىش.
 -вычитание ئالىپ تاشلاش، ئايرىش،
 تەرج كەمىتىش.
 -вычитать ئالىپ تاشلاش، ئايرىش،
 تەرج كەمىتىش.
 -вычитаться ئالىپ تاشلاناش،
 ئايرىلىش، تەرج كەمىتىش.
 -вычитывать، -вычитать اوقوب
 چقىش، اوقوب حاسىل ايتىش، اوقوب تاپش.
 اوقوب بلىش.
 -вычищать تازالاش، پاكلاش،
 يالتراتىش، تاقارتىش.
 -вычурный تەكەللۈقلى، بىزدەكلى
 -вышвыривать، -рнуть، -рять
 ئىتقىپ يوبارش، ئايت تاشلاش،
 تاشقارىغا ئىرغىتىش.
 -выше يوقارىراق، بەلەندەرەك،
 كۆندۈنكى، غالىپراق،
 يوقارىدا (مەزكۈر).
 -уплатить за вещь выше ея стоимости
 نەرسەگە تىكىشلىك ھەقىقەتەن
 قىمەتتەن كۆندۈرۈش،
 تولەش.

вышеозначенный - يوقايدا كورسە - تىلگەن.

вышепоименованный - يوقايدا ياد ايتىپ چىققان، يوقايدا اسملىرى كۆر - سەتلىگەن، يوقايدا سانالغان.

вышесказанный - يوقايدا تەيىنلىگەن، مەزكۈر.

вышеупомянутый - يوقايدا تەيىنلىگەن، مەزكۈر، يوقايدا تەيىنلىگەن، يوقايدا اسمى كورسەتلىگەن.

вышибать, вышибить - چىقارش، سوگب ۋەيا قىيىناب چىقارش.

вышибаться - قىيىناب چىقارلىش. اينە بەلەن تىكىش، نەقىش ايتىش (گۈل تىكىش).

вышивка - نىكلىگەن گۈل، چىكىلگەن نەقىش.

вышина - بەلەندىلىك، يوقايرلىق، ئرتىقچ، يو - قارى يىر

вышить (قارا: вышивать)

вышка - تام تىپەسىگە سالغىن شىپىگەخ.

вышеколоть (قارا: школоть)

вышлифовать (قارا: шлифовать)

вышний - يوقارى، بەلەند، ھالى.

вышний - تەھالى، سەمەۋىي.

вышпаривать, -рить - قايناق سۇۋ

بەلەن بۇغلاش، دەملەش، قايناق سۇۋ سىپپاولدەرب بىتىش.

выштукатурить (штукату-

рить: قارا: рить)

вышучивать - كۈلكىگە قالدەرش.

выщелачивание - يىردەن ۋە كۈلدەن سۇۋدا ايرىتىرغان ماددەلەرنى ئالىش.

يىردە بولغان سۇۋدە ايرىتىرغان ماددەلەرنىڭ

چىرىتىپ، شەرش؛ تىل قار -

سىللاتىپ نەشۈلە كۈيلەش.

выщелкивать

выщипывать, -пать - يولقب بىتىش، يولقب چىقارش، چىتىپ چىقارش، چىتىپ ئالىش.

выщупывать, -пать - قارمىلاپ قاراش.

выяснять, -нить - ايزھار ايتىش، ايتىش، ھەل ايتىش.

выясняться - ھەل ايتىش، ايزھار ايتىش، ھەل قىلىش،

قار بورانى، شامال قار داۋۇلى.

вьюга - ئارقاغا كۆتەرگەن يۈك، يۈكلەنگەن يۈك، يۈكلەنگەن ئاغزىق.

вьюнок - چەمبەرەك گۈل، اۈرلگەن گۈل ۋە اوسملىك.

вьюн - يلان بالى.

вьючить - ئارقاسىغا يۈك تۈيەش، ئاغزىق يۈكلەش.

вьючный - ئارقاسىدا يۈك تاشىدىرغان.

-вьючные животные - ئارقاسىدا يۈك تاشى - دەرغان ھەيۋانلار.

вьюшка - تۈيۈنۈك نىڭ قايقاغى. بېچكە ۋە مو - رىنىڭ قايقاغى.

вяжущий - يۇرۇشتە تورغان (ئاغزىق).

вязальный - باغلايتورغان.

вязание - باغلاش ئىشى.

вязанка - بىر باغلام، بىر كۈتەرم.

вязанка - جون يىيەلدى.

вязать (باغ بەلەن). چەتلىش ايگە بەلەن.

вязаться - باغلىنىش.

вязига - بالق سىگىرى.

вязка - باغلام.

вязкий - باتقاق، يوشاق، سازلىق.

вязник - ھايىراغچ ۋە بوجومدان عبارەت ئوقى.

вязнуть - چاتىش (لايغا).

вязовой - شوقۇمسا يولاندوغان نەرسەدەن تىشلەنگەن.

вязчик قولدا توقوغوجى،
 вяз قايراغاچ، بوجوم.
 вязь ئەيلەنتەرب يازلىغان يازو. باتقاق، سازلىق.
 вяленый ئافئابدا قۇرۇتلغان.
 вялить قاقلاش، قۇرۇنش (ئافئابغا قويوب قۇرۇنش).
 вяло سىيىن، يوشماق، نەرم.
 -торговля идет вяло سەۋدا سىيىن بارماقتا.
 вялость يوشماقلىق، يوشاڭخاق.
 вялый يوشماق، يوشاڭغ (كشى). ئاغر ئەبىعدەتلى.

вянуть قۇرش، قاق بولش، سولش.
 -к осени многие цветы вянут كۆزگە چە
 كۆب گۈللەر قۇرۇيدور.
 вясло توماق ۋە كۆلتە باغى.
 вяtko ئار ئاتى، چىرمى ئاتى.
 вятютень, -вяхир ياۋايى كەپتەر.
 вящий, -вящий ئاغرراغى، ئارتقرا.
 غى، ياخشىراغى، كۆپرەكى.
 -к вящему удивлению всех случилось, что.. بارچا خەلقنىڭ يەنە ئارتقراق تەدەججويىگە قارشى بولدى كىم... .

Г

г اورس ئەلپاسىدا تورتتچى خەرفدور
 гавань لىمان، پاراخودلار توقتايتورغان يىر.
 гавко اوينى قاراۋىلاب-پايلاب توراتورغان ئىت.
 гавкаты, гавкнуть اولۇتەك، مۇرەككەپ (ئىتنىڭ مۇرۇشى).
 гагара چۈدە ساۋق جايلاردا، موز دېڭىزىدە (دەخىرى مۈنچەمدە شىمالىدە) بولادىغان قان پەتلى اوردەك،
 гягать قارا كەھرەبا.
 гадалка قالپىن، رەمەل خاتن.
 гадание فال ئاچماق، رەمەلچىلىق قىلىش.
 гадатель قالپىن، رەمەل.
 гадательница (قارا: гадалка)
 гадательный فال ئاچقىدا قوللانماق، توراغان، شەك ۋە شۈبھەلى.
 гадать فال ئاچش، رەمەللىق قىلىش. تەرەد- دۈدە بولش، ايككىلەنش.
 гадина خەشەرات، خۈنۈك نەرسە.
 гадить, гаживать نەجەسلىش، ايفلاس قىلىش.
 гадкий ايفلاس، نەجەس، قەباحەت.
 гадливый جەركەنە تورغان.

гадость قەباحەت، نەجەسەت، ايفلاسلىق.
 гад يىردە سۈندۈرەلب يورادىغان خەيوان (خەيوانات زاحفە).
 гадюка قارا يلان.
 гаерство مەزراچىلىك، ئەسكىيەچىلىك، مەسسە خەرەبازلىق. ئادەملەرنى كۆلدرش بىلەن مەشغول بولماق.
 гаерствовать مەزراچىلىك قىلىش، مەسخەرە بازلىق بىلەن كەسب ايتش.
 гаер مەزراچى، مەسخەرە باز.
 гаечка مېخ ۋە بوراما مېخ اۋچىگە كېڭەزە- تورغان قالىپاق؛
 газель غزال؛ سارىغ جۈنلى، قارا شاخلى جۈدە چىرايلى كىيىك. زىفا بويلى قارا قاشلى، قارا كۈزلى بويغا يېتكەن قز.
 газета جەرىدە، گەزىتە، روزنامە.
 газетный گەزىتەگە مەخسوس، گەزىتەگە دائىر.
 газетчик گەزىتە تارقاتقۇچى، گەزىتەچى.
 газовый گازغا مەخسوس.
 газометр, газометр گاز تولدۇراتورغان اورن گاز ايدىشى، گاز اۈنچاۋى.

газомотор газ قوۋەتى بىلەن ھەرىكەتلەندە تورغان ماشىنا.
 газомер газ اولچاۋى.
 газон چەنزار، يايلاۋ.
 газообразный گاز شىكلى، ھەۋاى.
 газоосвещение گاز ياروغلى گاز بىلەن ياروغلاش.
 газопроводный گاز اۆتكەزە تورغان، گاز ھەرىكەتكى مەخسوس.
 газ ھەۋا، جودە يۇپقە ھەرىر اپىك توقوما مەيدە.
 гайда يولباشار، قاراچى.
 гайдамак قەدىمكى تورەلەرنىڭ خادىمى، مەچار - ستاندا پىادە غەسكەر.
 гайка (قارا: гаечка)
 гайтан تەسە، كەمەر، پوتە، بىلباغ.
 гаковница بورونى چاقماقلى ملىق.
 гак كەتتە تەپەر قارماق. 7 دىسە تىنە چاماسى - داغى بىر اولچاۋى.
 галакто... ايككى سوزدەن مۇرەككەپ سوز - لەردە سۆت مەنئا سىدا يۈرەدۈر.
 галантерейный عدتار، مەيدە چۈيدە مەيدە ماللار ساتلادۇرغان اۋرن.
 галантерея عدتارنى ۋارمال
 галантный خاتن - قز كۆگلىنى تابغۇچى.
 галадеж غەلە - غاۋور. كۆپ كىشىك بىرگە سوزلەششەلەرى،
 галера بۇرون زەمان، ئىستىمال قىلناتۇرغان كۆرەك بىلەن تولخاتۇرغان اورش كىمەسى.
 галерея اۋستەنگى يول، اۋرن تارخانە. سىنايى نەفىسە موزەخانەسى. تياتردە ايك ئارزان اۋرنلەر.
 галерка تياتردە ايك ئارزان اۋرنلەر.
 галеты اورش ۋە سەفەرگە ھازىرلانغان باغرساق.
 галиматъя بوش سوز، سەفەستە، ھەزەيان.
 галка مەككە.

галерея (قارا галерея)
 галлицизм بۇرە تەلە كىرەكسىز استعمال ايتلگەن فرەنسوزچە سوزلەر.
 галламан فرەنسوزلەر موھىبى
 галлофоб فرەنسوزلەرنى يامان كۆرگۈچى. فرەنسوز دۇشمەنى.
 галлы ھازىرى فرەنسىيەنىڭ بورونى خەلقى.
 галлюцинация كۆزگە كۆرۈش. يوق دا - ۋش قولاققا يىشىتىش. تۇش كۆرۈش.
 галопировать سەكرەپ چاپش.
 галоп ئاتنىڭ سەكرەپ چاپشى. سەكرەشەن عبارەت بىر تەنمە.
 галоша كەلش، رىزىنكە كاۋش.
 галстук بويىن باغى.
 галтель قاتتىغ اويدىر بىلادىرغان ئالەت.
 галтер تەربىيە بىلەن نەپىيە اوچۇن ئاغراش.
 галун كىيىم ۋە باشقا نەرسەلەرنىڭ چىتىگە قاندا - درغان ئالتون ۋە كۆمۈش رەگلى تاسيا. زەررىن چىكە.
 галушка ئوماچ.
 галченок مەككەنىڭ بالاسى.
 гальванизм ايككى جىنسنىڭ بىرى بىرىگە تىگىشىدەن ھاسىل بولانۇرغان ئىلكىرنىڭ قوۋەتى؛ شوئىلىكىرنىڭ قوۋەتنىڭ خاسىيەت - لەردىنەن بەھس ايتە تورغان قەن.
 гальванический گالۋانىزم قوۋەتىغا دائر.
 гальванопластика گالۋانىزم واسىتا - مى بىلەن ئالتون، كۆمۈش ۋە باشقا مەد - دەتلەر سۇيۇغا، بوياش؛
 галька جەۋمەر تاشى؛ سوۋ تەگىدەكى مەيدە تاش.
 гамак بىلەنچەك.
 гамаша پەنجە تامانى يوق، بالترنى - كىنە اسسىغ توتادىرغان جوراب، پايپاق.
 гамкать, -кнутъ (ات اۋلۇشى).
 гамма موسىقىدە بىر بىرىگە نىسبەتەن بىر ئامەد -

دە بولغان داۋشلارنىڭ جەمئىي.
 гам تەرتىبىسىز داۋش. غەلە - غاۋۋور.
 гангрена ئەغزانىڭ ئۈچۈن بىش ئۈر، يانتوب
 توششى. سوم ۋە شۈنكە اوخشاش ئاغرىقلار.
 гандикап قوۋەتلەرى بىر تىكىن ايمەس ئات-
 لارنىڭ پايدىگەسى؛ چاپشى.
 гараж ئافئامايىللىر سەرايى.
 гарантированный تەمىن ايتلىگەن.
 гарантировать تەمىن ايتىش، ئشەنتىش.
 гарантироваться تەمىن ئىتلىش،
 ئشەنتىش.
 гарантия تەمىن، ئشەنچ، غەمەت، گەرەۋ.
 гардемарин دىگۈر ئىفەسىرلىكىگە ئوقۇي-
 درغان ئاخىرغى سىنىق شاگردى.
 гардероб كىيىم ئالې قويدارغان جاۋان. بىر
 كىشىنىڭ بارچە كىيىم-كېچەگى.
 гардина دىرېزە پەردەسى.
 гарем خاتىن-قىز داشرەسى.
 гарибальдиец ايتالىيادا جوررىيەتارچون
 ئارتىشقۇچى گارىيالىدى اسلى بىر كىشىنىڭ
 تەرەددارى.
 гаркать ھايقىرش، باقىرش.
 гарматан ئافرىقا قىتئەسىدە اسسىخ يىل؛
 شامال.
 гармоника گارمان، قول موسىقىسى.
 гармонировать مۇتەناسىب بولش كىلىش
 تورش.
 гармонический گوزەل داۋشلى، مۇتە-
 ناسب.
 гармония ئامەك، داۋشلارنىڭ تەناسىبى،
 كىلىشكەنلىگى.
 гармонь, -ошка (гармоника) (قارا؛
 гарнец سۇيۇق نەرسەلەر اولچاۋىدا
 باقىرنىڭ سەككىزدەن بىرى.
 гарнизонный گەرنىزونداغى، گەرنىزون
 نىكى، گەرنىزونغا مەخسۇس.
 гарнизон اورش ۋەقتىدە كرىپوست ئىچىدە
 تورادارغان غەسكەر.

قاۋرلغان گوشت يانېخاسالاندارغان سې-
 زەۋات مەم اوگرە، خاتىن-قىز كىيىمنىڭ (كوي-
 نەكىنىڭ) تەسە ۋە چىتىگە قويدارغانلارى.
 гарнирывать ئىقىشلاش، بېزەش، چىرايلى
 قىلىش.
 гарнитур تاقىم، زىنەت. بىرەر بۇتۇن نەرسەنىڭ
 مەيدە-چۆيدە ئەسبابى.
 гарное масло ياغاچ ياغى.
 гарниус كەنەفول (زاۋۇد پەرزەلەرىدەگى
 قايشلار سىفانې كىتەسەن اوچون قايشغا
 مېيلىدە تورغان كۈلگە اوخشاش نەرسە).
 гарсон تەھۋە خانە خىزمەتچىسى.
 гарт بىسماخانە خەرفەلەرى قويلار
 قورغاشن، سۇرمە، مەس ۋە تىمىر ئارالاش
 مەدەن.
 гарусный جۇن ايدەن ئشەن-گەن.
 гарус جۇندەن ايشلىگەن اېپ.
 гарцовать ئات-اۋىنات، مەككە تەب، سەككە-
 تەب اۋستىدە بارش.
 гарь كۆيگەن مەس.
 гасило, гасильник اوچرە تورغان
 ئالتە، شەمەچ اوچرغىچ.
 гасильный اوچرە تورغان.
 гасильщик اوچرگۇچى.
 гасить اوچىرش.
 -гасить известь ئامەككە سوۋ سېپش
 -اوچىرش.
 гаснуть ئۇچنىكى.
 гастрический مەدەلوم مۇددەتكە باشقا
 يىردەن كېلگەن تىياتر اۋىنچىسى. چىتەن
 كېلگەن اوغرى.
 гастролер مەدەلوم مۇددەتكە باشقا
 يىردەن كېلگەن تىياتر اۋىنچىسى. چىتەن
 كېلگەن اوغرى.
 гастролировать چىت يېرلەرگە باروب
 اۋىنات يورش (تەرتىبسىز خەتەدە)
 гастроль چىتەن كېلگەن تەرتىبسىز
 شەمەككە تورىشى ۋە اۋىناتىشى.
 гастрономический магазин قىزىلەر،
 بانقلار، شىرىن نەرسەلەر ۋە ئچمەك-
 نەرسەلەرنى نەرسەلەر دۈكەنى.

гастрономия - بيگولك نەرسەلەرنى ھازىر-
لاش علمى.
гастроном - بيگولك نەرسەلەر ھازىرلاش
علمىنىڭ مۇتەخەسسسى. لەرزەتلى تاشقى.
гатить - سارتقى يېرنى مەخكەملەش.
гать - مەيدە خادە چەلەر يايپ ياسالغان كوپروك
гаубица - كەتتە توپ، توپ ئاتاتورغان ئالەت.
гауптвахта - غەسكەرلەر اوچون قاراۋل
اۋىي مەم ھەبساخانە.
гашение - اوچرىش.
гашеный - اوچرىل-گەن.
-гашеная известь - سۇۋۇ ئازالاشدىرلغان ئامەك.
гашиш - ھىندىستان ئەففىونى
гвалт - داۋۇش، غاۋغا.
гвардеец - گۈەردىيەدە خىزمەت ايتكۈچى
гвардейский - گۈەردىيەگە مەخسوس، غو-
بومەن غەسكەرگە مۇتەئەللىق.
гвардия - ئايورم غەسكەر، خوسوسى سەرائى
غەسكەرى.
гваякол - كۈكرەك ئاغرىغىغا قارشى استە -
مال قىلنادرغان دارو.
гвоздика - قەلەنەر مونچاقى.
гвоздичный - قەلەنەردەن مۇرەككەب. قە-
لەنەر ئۇسلى.
гвоздить - پەرىچنەش، قاداقلاش، مېخلەش.
гвоздь - مېخ.
где - قايدا. قايداكى ...
где-бы нибыло - قايدا بولسا مەم، تەلە -
سۇڭ قايدا
где-либо, где-нибудь - قايدا ھەر بولسا،
بەرە يېردە، قايدا بولسا.
где-то - ئەللە قايدا، ئەللە قانداق يېردە.
гео - يونانىستاندا يېزىلما.
геба - يونانىستاندا ۋە بورونخى روماليلاردا ياش-
لىق ئىلما.
гегемония - بىر مەملەكەتنىڭ اۋستون ۋە
ھۆكۈم فەرمانلىقى.

гедонизм - راحەت ۋە ھوزور ياشاشنى مەق-
سەد ايتىپ ئالغان بىر مەسلەك.
геенна (فارا: ад) - ئەي! ماى!
гей! - ئەي! ماى!
гейзер - يېردەن ئانلوب چىقارغان قايىاق
سۇۋۇ بولماق.
геката - يونانىستاندا ئاى ۋە سەر ئىلماى
гекзаметр - جورونخى شەرلەردە ئالدى مەس-
راغلى بىدەنلەر (موسدەنەس).
гектар - مەز باغى 100 مەترلى يېز اولچاۋى.
гекто - ايىكى سوزدەن مۇرەككەب ... سوز-
لەردە بوز-100 مەغناسىدە يۇرەدر.
гектограф - بىر يازونى ئەللە قانچا قاغازغا
تۇشۇمەك اوچون بالقى يېلىمىدەن
قىلنغان قاتتىغ چەلەك.
гелио - ايىكى سوزدەن مۇرەككەب ... كەلىدە -
مەلەردە قوياش مەغناسىدا يۇرەدر.
гелиографюра - تاشقا باسارلىق حالغا
كىلتىرلگەن فوتوغراف رەسىمى.
гелиограф - قوياش واسىتەسى بىلەن ھەرە -
گەنلەنە تورغان تېلېگرافى.
гелиометр - يولەزىلەرنىڭ يراقلىيغىنى اول -
چايتورغان ئالەت.
гелиоскоп - قوياش ئاينەسى، قوياشقا قارايدە -
دورغان ئالەت
гелиотропизм - اوسمىلگەرنىڭ كۈنگە قاراپ
چوزلىش سەلاھىيەتى.
гельветическая Федерация - شۋىتسىا -
رېيە مەملەكەتى.
гельвет - بورونخى شۋىتسىارېيە خەلقى.
гелиотроп - گۈللەرى كۈنگە قاراپ اوسدە -
تورغان خۇش ئىسلى گۈل.
геморроидальный - ياۋاسىر ئاغرىغىغا
مۇتەئەللىق. ئارقا تاماندان قان كېلىش ئاغ-
رىغىغا مەخسوسى.
геморрой - ياۋاسىر ئاغرىغى، ئارقا تاماندان
قان كېلىش ئاغرىغى.
генеалогический - علم ئەنسابقا دائىر.

генеалогия علم ئىنسابق (علم الاسباب)
 генералиссимус باش كىنيرال، سەردار باش كىنيرال، كىنيراللار كىنيرالى، كەكرەم
 генералитет كىنيراللار جەمئىيەتى كىنى - راللار شوراسى
 генерал كىنيرال، پاشا
 генерал-адмирал بەخەرىيە كىنيرالى
 генерал-адъютант ياۋەر كەكرەم
 генерал-губернатор ۋلايەت باشلىقى
 генерал-майор ئەمىر لۇئا
 генеральный باش، ئەمەلىيەتلى، مەركەزىي
 -генеральная репетиция ايلىك سوڭىقى، ۋە
 - ايلىك موھم اوركەنىش - مەشىق
 генеральский كىنيراللىق ۋە زەيفەسىگە دائىر
 генеральство كىنيراللىق ۋە زەيفەسى
 генеральша كىنيرال خاتنى
 гениальность زەكاۋەت، فەراست
 гениальный زەكى، زەكاۋەت مۇجەسسەم - سەسى، چىن فەكرلى، زىرەك
 гений زەكاۋەت، ئىسعادان؛ دامى
 географический جوغرافىياغا مەخسۇس - جوغرافىي
 география جىغرافىيا، علم رەسىل ئورز
 географ جوغرافىيا عالمى
 геодезия قەدىنى ماسخە - يىر كۆررەسپنىڭ ماسخەدىي سەتخېيەسىنى تەقسىم
 геологический علم تەبىئەتلى ئورزىگە دائىر
 геология علم تەبىئەتلى ئورزى، يىر علمى
 геолог علم تەبىئەتلى ئورزى عالمى
 геометрический مەندەسسى، مەندەسە گە دائىر
 геометрия علم مەندەسە
 геометр مۇھەندىس، مەندەسە عالمى
 георгин بر نەۋەك گول (كەرتوشكە گول)
 георгий پەمەلەۋاتلىق كورسەتكەن اوچون بىر - لەتورغان نشان

гепать ئايلىكى سوزىدىن مورەككەپ كەلمە... لەردە باغرمە غەسسىدا يورادىر
 гера يونانىستاندا نىكاخ ۋە عائەلە ئىلامى
 геральдика ايسكى موھەرلەرنى بەيان ايتە - تورغان بر علم
 герань بر نەۋەك گول (ياران گولى)
 гербарий قۇرۇتلىپ تەرتىپ بىلەن برەك تەركەلگەن اوسمەلكەلەر مەجسۇعەسى
 гербовый مەمەلەكەت موھرى سالتەنخان قاغاز (مەمەلەن موھرىلى قاغاز ۋە مەركەلەر)
 герб موھر، بر نەسلىگە ۋە مەمەلەكەتكە مەخە - سوس غەلامەت
 геристика خەلققا يېتىشىشكە يول كورسەتىش
 геркулес يونانىستاندا يۇرتىنى خەيدەلەردە زەكر ايتىلەتورغان پەمەلەۋان
 германизм نەپسەلەر ئىلەدىن ئالغەن
 германец نەپس، كىرمان خەلقى
 гермафродит خونا سە
 герменевтика علم تەفسىر
 гермес سەۋدانا ۋە سەنئەت مەمە اوغرىلىق ئىلامى (يونانلاردا)
 герметически مەخكەم ايتىپ، مەمە چەمە - دورغان قىلىپ
 - герметически закупоренный مەمە چەمەلەيدىر - غان ۋە مەمە كرىمەتورغان قىلىپ بىر كەتكەن
 герметическое искусство تەنوجوم علمى
 герой قەھرىمان، پەمەلەۋان
 героиня قەھرىمان (خاتن - قەزدان)
 геройски قەھرىمانلارچا، بەھادىرلارچا، اوزىنى ئاياماسدان
 геройский قەھرىمانلار دەك، مەردانە
 героический قەھرىمانلىق بىلەن ئىشلەنگەن
 героическое -изм قەھرىمانلىق، شجاعت
 герольд جەزجى، موناڧى - اولوغ نەسلىلى، زادگان
 герцогиня بىك خاتنى
 герцогство بىكلىك ۋە زەنەسى، بىكلىك اى - دارەسىدىكى ۋلايەت

герцог بىك، نىمىسلىرىدە كىنيز.

гетеризм بورونى ۋە قىسقى نىكاسلىق گەتەرىزىم] ھالىتى،

гетманство ئاتامانلىق ۋەزىفەسى، اونىڭ تەسىر ۋە تەسىرىدىكى ۋىلايەت.

гетман مالاروسىيە قازاقلارنىڭ باشلىقى، ئاتامان.

гиббон قوبروقسىز مايون.

гибель ھەلاكەت، خەرابلىق، بىتىش.

гибельный ھەلاكەتلى، خەرابەتلى، مۇھەلەك.

гибкий يىنىڭ سۈيەكلى.

гибкость يىنىڭ سۈيەكلىكى؛ سەلىش بۇ - كىلىش قابىلىيەتى.

гибнуть خەراب بولش، بىتىش، تەلەف ۋە ھەلاك بولش.

гибрид خەچىر.

гигантские-шаги زىنەتلىك قاسىداتارقات - ئىككى ئاساس، سەكەب يۈرۈش ۋە ئىبارەت بىر اوين.

гигантский كەتتە، كەتتە گاۋدەلى.

гигант اولوغ گاۋدەلى نەرسە (ۋە يا كىشى).

гигиена ھىيىزى سەھىھەت، سەلامەتلىكى ساقلاش (ۋە شونىڭ قاعدەلىرى).

гигиенический ھىيىزى سەھىھەتكە دائىر سەھىھەتكە مووافق.

гигрометр مېزان رۇتوبەت، مۇل ۋە نەپ - لىكىنى اولچايدىغان ئالەت.

гигроскопический مۇللىكىنى تارتا - تورغان ۋە شىمتورغان.

гигроскопическая вата تازارلىغان پاختا.

гид يول كورسەتكۈچى كىشى ۋە نەسەر.

гидра دېۋ، ئەجدەما (يېتىشى باشلى يىلان).

гидравлика سۇيۇق نەرسىلەرنىڭ (مايەت - نىڭ) ئەھۋالىغا دائىر قانۇنلارنىڭ مەجمۇسى (فەننى ئىستىلاخ).

гидравлический گىدراۋىك قانۇنلارغا دائىر.

гидравлический пресс سۇۋ قوۋەتى بىلەن قىستاتۇرغان ماشىنا.

гидро ايگى سۈزۈدەن مۇرەككەب كەلىدەلەردە.

гидрометеорология مۇۋ مەئناسىدا يورادىر.

гидрографический گىدروگرافىيەگە دائىر.

гидрография مەدەن ئۈچۈن پارا ئىلىق نوقتەئى نەزەرىدەن دېگۈدە نەزەرلەرنى تەسۋىر.

гидродинамика مايعاتنىڭ ھەرىكەتى توغرىسىداغى فەن.

гидрометр يامغۇرلارنى اولچايدىغان ئالەت.

гидропатический سۇۋ بىلەن تەداۋى ئىشەك - دائىر.

гидропатия تەداۋى بىلەن كەمەللەرنى سۇۋ بىلەن دەۋالاش اوسولۇپ.

гидростатика ھەكىمى تەبىئىيەتتە مايعات (سۇيۇق نەرسىلەر) نىڭ ئاغىلىق اولچاۋلارنى ھەقىقەتتىكى مەدەنىي.

гидрофобия قوتۇرۇش ئاغرىقى.

гиена سىرتلان، بىر نەۋخ بىرتەچ ھىوان.

гикать, -кнуть ھوجوم ۋە قىتتە، قىچقىش، قىچقىر مۇجۇم ايتش.

гильдия سودەنگەرلىك دەرىجەسى. سودا - گەرلەرگە مەخسوس دەرىجە.

гильза قاغازدان قىلىنغان تاماكو نەچەسى.

гильстина گوناھكارلىق باشىنى كېسىتۈرۈش مەخسوس ماشىنا.

гимназист ايعدادى مەكتەپ تەلەبەسى.

гимназический ايعدادى مەكتەپكە مەخ - سوس.

гимназия ايعدادى مەكتەپ.

гимнастер كېمناستىكە اوستاسى.

гимнастика تەربىيە بىلەن تەربىيە، تۈرلى ھەرىكەتلەر ياردەمى بىلەن ئەزالارنى باقۇۋەت قىلىش.

гимнаст اوستا كۆرەشچى، ئاغى نەرسىلەر كۆتۈرگۈچى (قارا: акробат).

гинекология خاتىن - قىز ئاغىرقلارنى توغ - رەسىداغى فەن.

гимн نەشىدە، قەسىدە، موناجات، مللى نامەك.
 гинекократия خاتتالار حوكم سۈرۈشلەرى.
 гиней ئىنگلىز پولى-9 سوم 93 تىن.
 гинуть (قارا: гибнуть) موبالغە، ئىغرات، خەتەن
 تاشقارى ئارتىرىپ تەسۋىر ايتىش.
 гиперболический موبالغەلى، ئىمخ- زاتلى.
 гиперборейский شىمالى.
 гипноз ئىنسان ۋە ھەيۋانلاردا ايگىنچى بىر
 روح تەئەسىرى بىلەن ھەرەكەت ئىختىيارىيە بىش.
 بىر ھالەت اوي-قوغا اوخشاسا مەم اوي-قو
 اينەس. گىپنوز ۋەقتىدە كىشى ئىختىيار سز
 رەۋشە مەر بىر بۇيۇرلغان ئىشنى قىلار.
 بەغزى ۋەقتدە نىمە بويۇرلغانغىنى اوزى
 بىل ب ۋە ايشىت بۇرسە مەم قارشى كىلە ئال-
 مايدىر. گىپنوز بىلەن غەسەبى ۋە باشقا ئاغ-
 رىقلارنى دەۋالايىدولار.
 гипнотизер گىپنوز ھالىغا كىلتەرگۈچى،
 كوزكە قاراپ تۇرۇپ اوخلا تەغۈچى، گىپنوتىزم
 غلىمىنىڭ مۇتەخەسسسىسى.
 гипногизм گىپنوز اويقوسى بىلەن اوخلا-
 ئىش ۋە ھەرەكەت ئىختىيارىيەنى ئالش توغ-
 رىسىداغى قەن.
 гипнотический گىپنوزگە مەخسوس.
 гипно... (قارا: ипно...)
 гипотеза قەدەز، تەخمىن.
 гипотенуза زۆيايى قانمەنىڭ ۋەتەرى (مەن-
 دەسە ئىستىلاغى).
 гипотический قەدەزى تەخمىنى.
 гипопотам سۈرۈ ئاتى (ھەيۋان).
 гипс مەدىكەلتەراشلىقتا استعمال ايتلەتۈرغان بىر
 خىل ئاش. گۈلبوتە (گۈلبوتە).
 гирло نەمەرنىڭ قۇيلادرغان جايى (مۇنەسەبى).
 гирлянда گۈللەر باغلامىدا ن باسلىقلىق باغ
 (باۋ).
 гирька مەيدە تارازو تاشى.
 гиря تارازو تاشى. «قاداق تاش».

гитара غون، تەنبۇر، چىرتىب چالنا تۇرغان
 يىتتى ئارلى موسىقە ئالدى.
 гитарист غون چالغۇچى (اوستاسى)
 гитерс كىبە سۈرۈنەرنى ئالپ تاشلايدىرغان
 چومچ.
 гичка جودە يىنگل كىمە.
 гиацинт سۈنپىل گۈلى. سارىغىمىل قۇل تۇسدە
 قىمەتلى تاش.
 глава باشلىق، رەئىس، باب، قەسل.
 (قارا: голова) مەنارە تىپەسى
 главарь باشلىق، رەئىس، ئايمان.
 главенство رەياسەت، باشلىق.
 главенствовать باش بولش، رەياسەت
 قىلش.
 главнокомандующий باش قوماندان،
 مۇشیر، سەر غەسكەر.
 главноначальствующий رەئىس
 عومومى، باش رەئىس.
 главноуправляющий مۇدىر عومو-
 مى، باش مودىر.
 главный جودە كىرەكلى، ئەھمەتلى، مۇھىم،
 اياڭ كىرەكلى.
 -главным образом خوسوسەن، ئاينقىسا.
 глаголица بورونخى اسلاۋيانلار ئەلىفباسى.
 глагол سوز، سەرف استىلاھىدا فىعل.
 глаголить ئەيتىش، سوزلەش.
 глагольный فىعلگە مۇتەئەللىق،
 глаголь ئىسلاۋيان ئەلىفباسىدا «г»
 ھەر فىنىڭ ئىسمى.
 гладило ئەندە ۋە.
 гладить شېرش، سىپەش، ئەندە ۋەلەش، يەل-
 تەش، جلا بېرىش. غىمىنى يازش.
 гладиться شېرىلش، تىگىسلەنش،
 ئەندە ۋەلەنش.
 гладиатор روما لىلاردا كۆرەشچى قۇل
 (شۈنداق ايككى قۇل مەيدانغا چىقىپ خەلق-
 نىڭ حوزۇر ۋە راھەتى اوچون بېرىنى بىر-
 سى اولدەرەتۈرغان بولغانلار).

гладкий. سليق، تېكىس، جىلالى، بىرگىنە توسلى.
 гладкость. سليقلىق، تېكىسلىك، بىرەرگەدەك.
 глад. (قارا: голод)
 гладыш. سىبىز بەدەنلى كىشى. (كور بىلان)،
 سىبىز اوت (اوسملىك).
 гладь. تېكىسلىك، تىچ-داۋىشسزلىق، اىپ بىلەن
 توقوش.
 глаже. تېكىسكە، يالتراق.
 глажение. سىبەش، يالتراتىش، سەپەتل ۋە -
 جىلايىش ئىشى.
 глазастый. «شاكاسا كوز»، ياخشى كورگۈچى.
 газет. ئاس. ئالتون ۋە كرىمۇشلى ئەسلى لىيات،
 كوزنى قاماشدرا تورغان
 глазированный. قىلغان، يالتراق.
 глазной. كوزگە مەخسوس، كوزنىكى.
 глазок. كچكىنە كوز، اوزۇكنى كوزى ايشكلەر -
 دە بىر كوز بىلەن قارارلىق تىشىك.
 глазомер. كوز چاماسى، دىدىلى، كوز بىلەن
 «مونچە كىلدور» نىپ قىياس قىلغۇچى.
 глазун. بىكارگە قاراب تورغۇچى ئەدەقاندە
 قاراب تورغۇچى.
 глазунья. ئاچق ئاغز خاتىن-قىز، يارقىدان ۋە
 تىشىكەن مازالاشنى ياخشى كورە تورغان
 خاتىن-قىز. ئاق ۋە سارىغىنى ئارالاشدرا
 پىشلىگەن تەخۇم.
 глазуричь. ايدىش سىرىنى يالتراتىش.
 глазурь. يالتراق، ايدىش سىرى يالتراشى.
 глаз. كوز، غەين.
 -в глаза. ئالدىدا، كوز ئالدىدا.
 -за глаза. ئارقاسىدا، كوز ئارقاسىدا
 -на глазах. كوز ئالدىدا، جوزورىدا
 -с глазу на глаз. كوزگە كوز، خەلۋەتدە
 газеть. بىكارگە قاراب-تىكىلىپ تورش
 гласить. ئەيتىش، ئىدا قىلىش، داۋىش بېرىش.
 гласно. جەمەرىن، مەر كىمكە مەعلوم ايتىپ.
 гласный. زامىرى، مەر كىمكە مەعلوم، جەنلى،
 داۋىشلى، شەمەر شوراسىنىڭ ئەغزاسى.

глас. داۋىش، سەۋىت، ئەدەدا.
 глашатай. جەرقى، مەنادى، چاقىرتىدا
 قىلىپ يۈرگۈچى. خەبەر بېرگۈچى، فاش
 ايتكۈچى.
 глев. بالق تەنپەدەگى تەنگە-تەنگەلىكلەر.
 глетчер. تاغدان ئاقوب توشە تورغان موز.
 глина. بالق، لاي.
 глинозем. ئەللىمىنىڭ ساقچ بىلەن كويدىرل -
 گەنى. (كىمىيە ئىستىلاخ).
 глинобитный. خام غېشىدەن قىلغان
 глинистый. بالقلى، لايلى.
 глиняный. بالقىدان مۇرەككەب، لايدان
 مۇرەككەب.
 глиптика. تاشقا كىسب رەسىم توشرش
 مۇندىرى.
 глиста. ئادەم ۋە جەيۋانلار ئچىدە بولاتورغان
 چوۋالچەك.
 глистник. ئادەم ۋە جەيۋانلار ئچىدەگى
 چوۋالچەككى مەدەيدەيدىغان دارور.
 глистогонный. ئادەم ۋە جەيۋانلار ئچىدە -
 دەگى چوۋالچەككى قوۋاندىغان ياكى ئول -
 درە تورغان دارور.
 глицерин. بىت، قول يارماسون نىپ سۈرنە
 تورغان ياغ.
 глобус. كوررەدى مۇجەسسەمە، بىرنى تەسۋىر
 ايتكەن سونى كوررە.
 глодание. پەرۋەنلىك كەمىشى، سۈيەك كەمىش.
 глодать. كەمىش، سۈيەك كەمىش.
 глоссарий. كەم اوچرەيتورغان سوزلەرنى،
 بىر مەخسوس نەنگە كىمەكەن سوزلەرنى
 ئچىكە يىققان لۇغەت كىتابى.
 глотание. پەرۋەنلىك يۇتىش، غلغلەتىش.
 глотать. يۇتىش، يۇتۇش.
 глотка. بوغاز، تاماق، خەلقوم.
 глоток. بىر يوتۇم، بىر لۇقىمە.
 глохнуть. كەرنەش.
 глубже. چوقۇرراق، ئچىكەيرەك.
 глубина. چوقۇرلىق، ئچىكەيرىك، غۇمق.

глубокий چوققور، ئىچكىرى، غەدىق. *
 глубоко چوققور، ئىچكىرى بولوب.
 глубокомысленный چوققور فېكرلى، تەكلى، چوققور مەعنالى.
 глубь چوققور، ئىچكىرى يېرى، تەگ.
 глумиться مەسخەرە قىلىش، مەزاح قىلىش.
 глумление مەسخەرە ايتىش.
 глумливый مەسخەرە باز، مەسخەرە ايتە تورغان.
 глупец غەقىلسز، ئىھمەق كىشى.
 глупить ئىھمەقلىنەش، مەعناسز ھەرىكەتتە بولش.
 глупо غەقىلسزچە، مەعناسز بولوب.
 глупость غەقىلسزلىق، ھەماقەت.
 глупый ئاڭقاۋ، غەقىلسز، ئىھمەق.
 глупеть غەقىلسزلىنەش، ئاڭقاۋلانەش.
 глухарка ياۋايى تاۋق، سەھرا تاۋغى.
 глухарь سەھرا خورازى، كەر كىشى.
 глуховатый كەررەك، قولغى ئاغراق، گەررەكەك، ئاڭقاۋراق.
 глухой كەر، قارنغى، جەمەت، ئاز خەلقى شەھەر، اوت ۋە باشقا اوسىلكلەر باسقان (ياقچا).
 глухонемой ساقاۋ كەر، توغاسى كەر مەم ساقاۋ (تلىسز).
 глухота كەرلك.
 глушить كەر قىلىش.
 глушь خەلەت يېرى، نا ئابان جاي. ئىچكىرىگى ۋلايەت.
 глыба, глыбка بولەك، كەتتە تاش ياكى موز بولەك، بىر-بىرىگە ياپىش قاتب قالغان تۈز.
 глыбь (قارا: глуть)
 глюкоза اوروغ ياغلاغان مىشرى.
 глютин قازا يلىم، شاخ ۋە يلىدەن پاسالغان يلىم.
 глядь قاراساڭ، باقساڭ.
 -глядь в карман, он пуст چۈشكەككە قارا - سام قوبۇرۇق - مېچ نەرسە يوق.

глядеть قازاش، باقىش، قاراپ تورش.
 глядеться ئاينەگە قاراش.
 глянуть (قارا:)
 глянце (о) витый يالتىز يالتىز، غان، يالتىز.
 гляцевый يالتىز، جىلالى.
 гмина پولشادا بولوس.
 гнать قوۋش، سۇرش، قاينات بوم ۋە باشقا شۇنگە اوخشاش نەرسە قىلىش.
 гнаться قوۋب يارش؛ قوۋشش.
 гневать (قارا:)
 гневаться ئىچىغىلەنەش، ھەدەت ايتىش قارغاش.
 гневить ئىچىغىلەندىرش، ئىچىغىنى كىلتىرش.
 гневливый تەجەك، ئىچىغى تىز.
 гневный ئىچىغىلى، ھەدەتلى.
 гнев ئىچىغى، ھەدەت، غەزەب.
 гнедко توروق ئات ئىسمى.
 гнедой توروق ئات (ئۆسى).
 гнедокарий قارا توروق.
 гнедочалый بېرول، ئاقلى توروق.
 гнездиться اۋىدەش، اۋىدە سالش.
 гнездо قوش اۋىدەسى، اۋىدە، كاشانە. تاغ باشىداغى اۋى.
 гнедить چاقماق چاقوب اوت چاقاش.
 гнести ياشش، پاسدىرش، قىشش؛ جەزالەش، ەدەت چىكىش، مەجروح قىلىش.
 гнет باستىق؛ تاغلىق، قىسقىچ، زۇلم.
 гнида يت سىركەسى، يت اوروغى.
 гнилой چىرىك، چىرىك، بوزلىغان، ساسىغان، مۈتەغەقق.
 гнилость چىرىك، غەققەت.
 гнилушка ياغاچ چىرىكى، پوك.
 гниль چىرىك، چىرىك نەرسە.
 гнить چىرىش، بۇزلىش، تەغەققون ايتىش.
 гниение بىر نەرسەنىڭ چىرىشى، بۇزلىشى.
 гноить ئۆگەش، اولىكلەش.

ГНОИТЬСЯ ئرگەلەش، چىرىپ ئاقىش.
 ГНОМОНИКА قوياش ساعدىتى توغرىسىداغى قوياشنىڭ كەتتە -
 علم.
 ГНОМОН كۆلەنكەدە نەزەردىن قوياشنىڭ كەتتە -
 لىكىنى اولچايدىرغان ئالەت - قوياش ساعدىتى.
 ГНОМ حكايدەلەردە كى قىتتە، «يەنجۇج - مەنجۇج»
 ГНОСЕОЛОГИЯ قەلەسەدەدە حەقىقەتتى بىلىش
 نەزەرىيەسى.
 ГНОСТИЦИЗМ مەدەسىئەلەرنىڭ چىقىشىنى
 اىھتىمال تۇتۇشنىڭدىن عبارت قەلەسەدە.
 ГНОЮЧКА چىپقان، ئرگىلى چىپقان.
 ГНУСА مۇگى، دوماغى بىلەن گە پۈرەتۈرغان.
 ГНУСАВЫЙ خۇنۇك، ئادەم جىرگەنەتۈرغان.
 ГНУСИТЬ مۇگىلەش، دوماغى بىلەن سوزلە -
 شش، خۇنۇك داۋىش بىلەن سوزلەشش.
 ГНУСНОСТЬ قەياھەتلىك، يامانلىق.
 ГНУСНЫЙ قەبىھ، يامان.
 ГНУС خەيۋانلەرنى خەدە قىلدىرغان بەششەلەر
 (مەدەلەن: ايسكەب تاپار، چىركى ۋە قارا
 بەششە).
 ГНУТЬ بۇگىش، اىگىش.
 ГНУТЬСЯ بۇگىش، اىگىش.
 ГНУШАТЬСЯ جىرگەنەش، نەفرەتلەشش، ئىستىكراھ -
 ايتىش.
 ГОБОЙ سۇرنە، ندى.
 ГОБОИСТ سۇرنەچى.
 ГОВАРИВАТЬ سوزلەشش، مۇپىتىشش.
 ГОВЕНИЕ بىرەۋنىڭ عبادەتكە ياپىشىشى، سۈيلىتى
 قىلىشى.
 ГОВЕТЬ عبادەتكە موداۋەدەت قىلىش.
 ГОВОРИТЬ سوزلەش، ئۇيتىش.
 ГОВОРИТЬСЯ ئۇيتىش، سوزلەشش.
 ГОВОРЛИВЫЙ شەنقى، كۆپ سوزلەيتۈرغان.
 ГОВОРЛИВОСТЬ سوزگە اوستاتلىق.
 ГОВОРУН كۆپ سوزلەگۈچى اير.
 -НЯ ХАТ - قىز.
 ГОВОР سوزلەشش، ئۇيتىشش، لەھجە.
 ГОВЯДИНА سىگىر گۆشىتى

ГОВЯЖИЙ سىگىر گۆشىتەن.
 ГОГОЛЬ چوررەك، خەبەرچى كىشى.
 ГОГОТАНИЕ قانداش، غانداش، قانداغان غاز قانداغانى
 داۋىش (مەدەلەن: غاز قانداغانى)
 ГОГОТАТЬ قانداش، غانداش، غازدەك
 قىچقىرىش.
 ГОДИНА زەمان، ۋەقت، دەسەر.
 ГОДИНЫ (قارا: годовщина)
 ГОДИТЬСЯ ياراش، يازاقلى بولش.
 -это никуда негодится بو - مەيچ قايغا
 يارامايدۇر.
 ГОДИЧНЫЙ يىلك، سەنەۋى.
 ГОДНОСТЬ يازاقلىق.
 ГОДНЫЙ يازاقلى.
 ГОДОВАЛЫЙ بىر يىلك، بىر ياشىداغى.
 ГОДОВОЙ يىلك، سەنەۋى.
 ГОДОВЩИНА ياشى ۋە يىلى تولغان كۈن.
 ГОД يىل، سەنە.
 ГОЖИЙ يازاقلى (كىشى خەقىدا).
 ГОЙ! ئىدى، ماى!
 ГОЛАВЛЬ قوش باشى (بالق).
 ГОЛЕНАСТЫЙ قونجلىق.
 ГОЛЕНИЩЕ قونج (ئاياق كىيىمى خەقىدە) بالتر
 بالتر، ساق.
 ГОЛЕНЬ يالناخاچ بولش، يالناخاچلاناش.
 ГОЛЕТЬ ئت بالخى.
 ГОСЛЕЦ غۇربانلىق، يالناخاچلىق.
 ГОЛИЗНА خىرەن شىركىسى، بىر شىپرەتۈرغان
 شىركى.
 ГОЛИТЬ يالناخاچلاش، غۇربان قىلىش.
 ГОЛИАФ پەھلەۋان، ئالب، ئارسلان.
 ГОЛО ئاچق، يالناخاچ.
 ГОЛОБРЮХИЙ ئاچق قارن.
 ГОЛОВА ياش؛ عەقل، شەھەر باشلىغى (ساي -
 لانب قويلغان).
 -терять голову خەيران قالش - ۋەكخ.
 -ломать голову ئاۋارە بولش (اويلاي - اويلاي)
 كۆپ اويلاش.

-очертя голову - اۆنگە-مۈنگە قاراسان، مېچ
 كم بىلەن حېسابلاشمايدان.
 -сорви-голова - باشسىز (باتىر، شوخ).
 ГОЛОВАСТИК - باقا بالاسى.
 ГОЛОВАСТЫЙ - كەتتە باشلى، كەللە.
 ГОЛОВАЧ - كەتتە باشلى كىشى. تاش باش بالغى.
 ГОЛОВЕШКА - كېسەۋ، يانبى بىتمەگەن اۆتۈن.
 اولتى كېسەۋ باشى.
 ГОЛОВКА - باش، باشچا، ئىشلەپ قىلغى، (مېخ)
 تۈگرەكچىلەرنىڭ باشى) ايتىك باشى.
 -головка сахара - كەللە قەندە.
 ГОЛОВНОЙ - باشقا مەخسۇس، باشنىكى.
 ГОЛОВНЯ - ايكن قازان كۆيەسى (ايكنلەرنىڭ
 قازان كۆيەلى باشى).
 (головешка) (قارا:)
 ГОЛОВОКРУЖЕНИЕ - باش ئەيلەنشى.
 ГОЛОВОКРУЖИТЕЛЬНЫЙ - باش ئەيلە-
 ندىك دەرىجىدە، باش ئەيلەنترە تورغان.
 ГОЛОВОЛОМНЫЙ - باش سىندىرەن ورغان،
 قىيىن.
 ГОЛОВОМОЙКА - شىلتە، چەلچىق.
 ГОЛОВОРЕЗ - باش كېسەر، قاتل، يول باسار
 قارا قىچى.
 ГОЛОВУШКА - باشكىندەم
 ГОЛОВЧАТЫЙ - چوقماق باش، چوقماق كەلتەك.
 ГОЛОДАТЬ - ئاچقالش، ئاچ تۇرش.
 ГОЛОДИТЬ - ئاچقالدىرش.
 ГОЛОДНЫЙ - ئاچ، تويماغان.
 ГОЛОДОВКА - بىر مەقسەتكە يېتىشمەك
 اۈچۈن بېيىدى-ئاچ تۇرش.
 ГОЛОДУХА - ئاچلى، توقلى تۇرش.
 ГОЛОД - ئاچلىق، جوع، قەدەتلىق.
 ГОЛОЛЕДИЦА - موزلى، تايخاق (يول).
 ГОЛОСЛОВИТЬ - بوش سۆز سۆزلەش، دەلىل-
 لىسىز سۆز سۆزلەش.
 ГОЛОСИСТЫЙ - داۋشلى، كۈچلى داۋشلى.
 ГОЛОСИТЬ - تاۋۇش بېرىش، داۋشلاش، قاتتىغ
 قەچقىرىپ بېغلاش.

ГОЛОШТАННИК - ئىشانسىز، دەقىر، اۈتە كىتكەن
 كەبىغەل، يالانچاچ.
 ГОЛОСЛОВИЕ - بوش سۆز. دەلىلسىز سۆز.
 ГОЛОСЛОВНОСТЬ - بوش سۆزلىك دەلىلسىزلىك.
 ГОЛОСЛОВНЫЙ - بوش سۆزلى، دەلىلسىز.
 ГОЛОСОВОЙ - داۋشقا مەخسۇس، سەۋتى.
 ГОЛОС - داۋش، ئاۋاز، سەدا.
 -большинство голосов - داۋشلارنىڭ
 ئەكسىرىيەتى (بىرەر نەرسە سايلاغاندا).
 -в один голос - بىر داۋشدا، بىر
 داۋشدا.
 ГОЛУБЕЦ - دولمە (قىيىمە ۋە باشقا
 نەرسەنى كۆرەم بەرگىگە ۋە باشقا
 نەرسەگە اوراپ پىرش).
 ГОЛУБИЗНА - كوك بوياغ، كوكلك.
 ГОЛУБИНЫЙ - كەپتەرگە مەخسۇس،
 كەپتەرنىكى.
 ГОЛУБКА - ئانا كەپتەر (جانم،
 جاناشم خانم-قىز).
 ГОЛУБОГЛАЗЫЙ - كوك كوزلى.
 ГОЛУБОЙ - ئاسمانى تۈس.
 ГОЛУБОК - كەپتەرچە.
 ГОЛУБУШКА - خانم-قىزغا ختابەن
 ئەيتىلەدۇر «جانگىدەم، كەپتەرم».
 ГОЛУБЦЫ (قارا: голубец)
 ГОЛУБЧИК - غەزىم، جانم، چراغ.
 ГОЛУБЬ - كەپتەر.
 ГОЛУБЕТЬ - كوكەرش (كوكلەش).
 ГОЛУБЯТИНА - كەپتەر گوشتى.
 ГОЛУБЯТНИК - كەپتەر ئاسراغۇچى،
 كەپتەرباز.
 ГОЛУБЯТНЯ - كەپتەر خانم.
 ГОЛЫЙ - يالانچاچ، بەردەسىز،
 غورىيان.
 ГОЛЫТЬБА - قۇقدىرا، كەبىغەللىر.
 ГОЛЫШ - دەقىر، مېسكىن، چاغراش.
 ГОЛЬ (قارا: голытьба)
 ГОЛЯК - غورىيان، يالانچاچ كىشى،
 كەبىغەل.
 ГОЛЯШКА - سىگر ۋە موكونىڭ
 نىزە سۈيىگى.
 ГОМЕОПАТИЧЕСКИЙ - كىميا پاتىيەگە
 مەخسۇس.

гомеопатия كامپاپاتىيە - تاغرىقنى كۈچەيتىپ
 تۈزەتەش اوسولى (مەسەلەن: يىرۇۋ بىزىكك
 تاغىرىز ايكن، اونگە بىزىكك تۈندىرە تورغان
 دارو بېرەدۈرلەر)
 ГОМОЗИТЬСЯ ھەركەتلىنىش، غەزا بلانىش،
 ئاۋازدە بولش.
 ГОМОНИТЬ قەچقىرىپ سوزلەش، شاۋقونلاش،
 اورشش.
 ГОМОНИТЬСЯ قات - قات سوزلەشش، مەسە -
 لەجەت قىلىشش.
 ГОМОН غەلە - غاۋر، قەچقىرىش.
 ГОМРУЛЬ ايرلاندىنىڭ حورىيەتى ۋە ئىستىقلالى
 (لا - مەجە).
 ГОНДОЛА ايتاليادا اۋرۇن، تارۋە كۈرەكلى قايق.
 ГОНДОЛЬЕР, ГОНДОЛЬЩИК ايتاليادا
 قايق يۈرگۈزگۈچى.
 ГОНЕНИЕ قوۋش، تارلق قىلىش، مەيدەش،
 جەبەر قىلغۇچى.
 ГОНЕЦ ايلچى، خەبەر كىلەتكۈچى، چاپار،
 قوۋغۇچى، جابر.
 ГОНКА بايگە، قوۋشش، چاپشش، عەيب، اورش.
 ГОНОКОКК چرىنە تورغان ۋە ئىرگەتە تورغان
 مېقروب (مەسەلەن: سوزەك تاغرىغىنىڭ
 مېقروپى).
 ГОНОРАР زىيالى كىشىلەرنىڭ خىزمەت ھەقى،
 قەلەم اۋچى.
 ГОНОРЕЯ سوزەك، سىدىك يوللارنىڭ ئىشىمەكى
 ۋە تاغرىشى، (يوقۇملى تاغرىق).
 ГОНОР مەۋالىق، غوزورلىق، اۋزىدە يوقلىق.
 ГОНЧАРНЫЙ كۈلال، كۈلالچىلىققا مۇئەسسەلەت.
 ГОНЧАРНЯ كۈلالچىلىق قىلاتورغان جاي، دۈكان
 ۋە اوسكەنەسى بار جاي.
 ГОНЧАР كۈلال.
 ГОНЧИЙ قوۋانغۇچ.
 -гончая собака ئاۋتتى، ئازى.
 ГОНЯТЬ قوۋب بارش.
 ГОПАК مالا روسلاردا اۋىنكە توشە تورغان
 ئامەك - كۈي.

горъ - خۇب.
 гора تاغ.
 гораздо مائىنقىسا، خوسوسەن، كۈپرەك.
 -этот товар гораздо лучше прежнего.
 -بو - مال ئۇۋۇلگى سىدىن كۈپ ياخشى.
 Горазд قابىلىيەتلى، ئەھلى، اوستا.
 -он на все горазд - مەمەسىگە قابىلىيەتلى،
 مەمە ئىشكە ئەھل.
 горбатость بوكرىلك.
 горбатый بوكرى، ئارقاسى چەققان.
 горбиться بوكرەيش.
 горбоносый بوكرى بورونلى.
 горбун, ня بوكرى اير، جەتەن - قىز.
 горбушка ناننىڭ قىرغىلىقى، باش ئىلمى.
 горб بوكرەيش، ئارقا چەش.
 горбыль قىرتش، تاقنا قىلغان تورغان خارنىڭ
 چىتىدەن چەققان تاقنا.
 горгона بورونخى ھەيكەلەردە ئىتەلە تورغان
 بلان، ئالباستى (ساچلى خاتىن).
 горделивый ھەۋەتەكەببۇر، مەۋالى.
 горделивость ھەۋەتەكەببۇر، كىز، مۇتەكەببۇر.
 гордец مۇتەكەببۇر، مەۋالى، مەغرۇر.
 гордиться تەكەببۇرلەش، ئىختىيار ايتش،
 مەغرۇر بولش.
 гордовина قارا بالان (بىر نەۋە دەردەخت).
 гордость كىز، تەكەببۇرلۇك، مەۋەلىق.
 гордый مۇتەكەببۇر، مەۋالى.
 гордыня ئۇختىيار ايتەلە تورغان نەرسە.
 горе قاينغى، ھەسرەت، كېدەر.
 -с горя قاينغىدان (مەسەلەن: ئىچش).
 горевать قاينغۇش، ھەسرەتلىنىش، يانىش -
 كۈيۈش.
 горелка قانار پىنجە ھەرسى، غەرەق.
 горелки قاچا - قاچا، گۈر - گۈز اويناش.
 горелый يانىش، كۈيىش.
 гореть يانىش، يالنىراب تورش، ئەلەنگەلەنپ
 تورش.
 горельеф دېوالغا (بۇر ۋە لايدان) ياپىشتىپ
 ياسالغان نەقىش، گۈل.

горемыка - قايغۇلى كىشى، قايغۇروب يۈر-
گۈچى، بەختسىز.

горемыкать - قايغۇغاندوچار بولش، قايغو-
روب يۈرش، قەيىرلىك بىلەن عومراونكەزىش.

горемычный - قايغۇلى، بەختسىز.

горенка (قارا: горница)

горестный - غەملى، خەسرەتلى.

горесть - غەم، خەسرەت، ئەندوھ، ھۇزن.

горец - تاغلى، تاغلار ئاراسىدا تورغۇچى.

(مەدەسلەن: قانقازلى، قارا تاغلى، قرغز).

горечь - تەجەبىھلىق، قايغو، خەسرەت؛ ياشىن
ۋەجدان غەزەبى.

горизонтально - اۋۇقىي ھالدا،

горизонтальность - اۋۇقىيەت

горизонтальный - اۋۇقىي، سۈۋەتك اۋس-
تەيدەك تەكىن،

горизонт - اۋوق، كوك چىزىغى، يىر بىلەن

ئاسمان ئوتۇشقا ئىدەك كورنپ تورتورغان

چىزىق، بىز كىشىنىڭ بۇر غەملى، مەدەلومانى.

горилка (قارا: водка)

горилла - ئادەمغا اۋخىشاش، ايك كەنتە ۋە

ايك كۆچلى بىر نەۋە مايىون.

гористый - تاغلى، اۋزىلى.

горихвостка - داغسار (تاغ چۈمچۈغى).

горка - قاشلاۋۇق، كىچىك تاغ، تىپەلك، ئىدش -

ئاۋاق قويلاندىغان جاۋان.

горланить - باقرش، بار داۋشى بىلەن

قەچقىرىش.

горлан - بوينى يوغان، قەچقىرىپ سۆزلەگۈچى،

باقراتى، قاتتىغ قەچقىرغۇچى.

горластый - باقراتى، قاتتىغ قەچقىرادىغان.

горленок - ياۋايى كەپتەرنىڭ بالاسى.

горлица - ленка - линка - ياۋايى

كەپتەر.

горлю - تاماق، بوغاز.

горловой - تاماق نىكى، بوغاز نىكى.

-горловая чахотка - تاماق سىلگى، تاماق خر -

يىللەش تاغرىغى.

горлопятина - يۈتۈپ بولمايدىغان نەرسە
دە بېمەزە ئاش.

горлышко - كىچىك بوغاز، شىشە تاغزى.

горнило - اوچاق، ئەسل، اۋىد.

-горнило безразличности - خەس-
و-فەسەداتىغا بەزىرەتسىزلىك.

اوچاقى.

горнист - سۇرنى چالپ چاقىرادىغان غەسكەر

горница - مېھمانخانا، ئاق اۋى.

горничная - ساۋلاندى قىز، خەزمەتچى خاتىن،

خادىمە، ئاق ساچ خاتىن.

горный - مەر نەرسىدىن بىلەند، سەماۋىي،
عالى.

горностай - ئاق سىچقان، قاقم.

горнушка - پىچكە باينداغى تاچاقچا.

горн - نەدەنلەر ايرىتە تورغان كەنتە اوچاق.

горный - تاغلى، تاغقا مەخسوس، تاغ نىكى.

горный лен (قارا: асбест)

горный хрусталь - تاش شىشە، تاش

دان تاراشلاپ ياسالغان شىشە. تەبىئىي.

شىشە.

горняя - تاغلى تاشلى يىر، غەرەسات.

горавой (قارا: горный)

городить - اوراب ئالش، ئەيىلەن تىرپ قويش،

ايحانە قىلش، اوگوروب قويش، (قورە ياكى

دىيال بىلەن). سەفسەتە سۆزلەش، بول -

ماغان مالا يەغنى سۆزلەرنى سۆزلەش.

городище - ايسكى، شەھەر. قالاقلار (چار

دىيال، قورغان ۋە عىمارەت تىپەلگەلىرى)

гороки - بىر نەۋە اۋىن، (تايلاق اۋىنى).

городничество - ئىلگىرىدە شەھەر باشلىغى

ۋەزىفەسى.

городничий - ئىلگىرىدە پەلەيسە مېستىرلىك

ۋەزىفەسى.

городовой - مېر شەب.

городок - كىچىك شەھەر، بەلدە.

городской - شەھەرلىك، شەھەر نىكى.

-городской совет - شەھەر شوراسى

-городская управа - شەھەر ايدارەسى

город شەھەر، بەلەد، (قارا: городить)
 городьба شەھەرلى، شەھەردە تورغۇچى.
 горожанин تاغ كاۋلاڭچى، مەدەن سازغۇچى.
 горокоп بورونى مۇنەججىلەرنىڭ يولدىز قارايدىغان ئالەتلەرى.
 гороховик نەخوت ناننى، نەخوتدەن پىشرا. گەن سامسا.
 гороховый نەخوتلى، نەخوتنىكى، نەخوتكە اوخشاش.
 горох نەخوت.
 горох حكايلەردە پادشاھ.
 горошек قوروتلغان مەيدە نەخوت.
 горошина, -нка تامچى، نەخوت تامچىسى.
 горский تاغداغى، تاغ ئاراسىدا تورغۇچى. لارغا مۇتەئەللىق.
 горсточка كچكىنە ماۋچ.
 горсть ماۋچ.
 -горсть денег بىر ماۋچ پۇل.
 гортанный بوغازنىكى، تاماقنىكى، تاماق تەڭگىدەن چىققان.
 -гортанный звук ق، غ، ه، ج، خ سىنگىرى تا. تاماقنىڭ ئىچكەرىسىدەن چىققان داۋىشلار.
 гортань بوغاز، خەلقۇم، تاماقنىڭ ئىچكەرىسى.
 гортикультура (садоводство) (قارا: садоводство)
 горчайший جۈرە ئەنچىچىغ، نەھايەتتە ئەنچىچىغ.
 горчатъ (قارا: горькнуть)
 горче ئەنچىچىغراق.
 горчить ئەنچىچىغلىش (مەسەلەن: ئەنچىچىغ قىلماق اوچۇن قەلەمپىر سالش).
 горчица ئاۋقاتتى ئەنچىچىغ قىلىپ يېمەك اوچۇن بىر نەۋىخ گىيامدان ياسالغان ئەنچىچىغ نەرسە.
 горчичница گەرچىتسەدەن قىلىنغان بىر دارو (كىشىنىڭ تەننىدەكى سارىغ سۈۋلارنى چىقارپ يوبارماق اوچۇن ئىستعمال قىلنادر).
 горчичница گەرچىتسە ئىدىشى.

горше (قارا: хуже)
 горшеня (قارا: горшечник)
 горшечник كۆلال گۆزچى (ئالغۇچى يا، ساتقۇچى) اير. خانن قىز. نىца
 горшок كۆزچە-خۇرمەچە.
 горыня تاغ ياتر (حكايلەردە ئەيتىلەن).
 горький ئەنچىچىغ (ئەنچىچىغلىش، شور تەم، سۇرچ، قەلەمپىر، گەرچىتسە ۋە شونىگە اوخشاشلار).
 горкнуть ئەنچىگەن (تورب ئەينىپ بوزلغان سەبەبلى) مەسەلەن: ئەنچىگەن قايماق.
 горько ئەنچىچىغ خالدا. عاجزانە.
 -горько плакать قانتىغ يىغلاش. او كسۇب. او كسۇب يىغلاش. اوزىنى توقتاتا ئالمايدان يىغلاش.
 горькость ئەنچىچىغلىق.
 горьче ئەنچىچىغراق.
 горюн قايغۇلى، سىز خەفە ئادەم.
 горючий تيز يانان تورغان، تيز تۇتاي تورغان.
 горяшка كچكىنە قايغۇ.
 горячее قايناق ئاشى.
 горячечный ئىستىشە كەسەللىگە مەخسۇس.
 горячить بىرەننىڭ ئەنچىچىغىنى كىلتىش، قىزىتىش.
 горячиться قىزىشىش، قايىناب كىتىش.
 горячий اسسىغ، قايىناق، قىزق.
 горячка ئىرلەمە كەسەللى.
 -белая горячка كۆپ ئىچكۈچىنىڭ ئەلجىزەشى.
 -родильная горячка بالا توغقاندىن كىيىن اوزولكش.
 горячность قىزق تەبىئەتلىك.
 горячный قىزق تەبىئەتلى، قايىناق خۇلقلى.
 горячо دەردلەنەپ، قىزقلى بىلەن، ھەزارەت بىلەن.
 госпиталь مەدەنىيەت كەسەلخانە،
 господа ئەفەندىلەر، خوجەلەر.
 gospodarъ مالداۋىيە كىنەزى.
 господень ئىلاھى، رەببى، خۇدانىكى

господин . خوجده ئۇقەندى .
 господский . خوجدەينلەرنىكى .
 господство . خوجەلىق، پادشاملىق، اوستلك .
 господствовать . خوجەلىق ايتىش، پاد- شاملىق سۈرۈش، بەلەندلىك قىلىش .
 господ . ئاللاھ، رەب .
 госпожа . خانىم، خوجەبىن خانىم .
 гостеприимно . ئاچق يۈز بەلەن، مېمان پەرۋەرلىك بەلەن .
 гостеприимный . مېمان نەۋاز، موسا- فر پەرۋەر .
 гостеприимство . مېمان پەرۋەرلىك .
 гостиная . مېمانخانىدا .
 гостинец . مېمان نەۋازلىك اوچون قوبىلغان نەرسە .
 гостинница . مۇسافر خانە، مېمانخانىدا .
 гостинник . مۇسافر خانە تونكوچى .
 гостиннодворец . مۇسافر، ساۋداكار .
 гостинный двор . ساۋداخانىدا، بازار، چارسو .
 гостить . مېمان بولب تۇرش .
 гость . مېمان، قوناق .
 гостьба . زىياەت، توي، سېلەنش .
 гостья . مېمان، قوناق (خان-قىز) .
 государев . پادشامنىكى .
 государский . پادشامغا مەخسوس .
 государственный . مەملەكەتكە مەخسوس، دەرۋەلەتكە دائىر .
 государство . مەملەكەت، دەرۋەلەت، پادشام- لىق، حوكۈمەت .
 государыня . پادشاه خانىمى .
 государь . پادشاه، سولتان .
 -милостивый государь . مۇختەرم ئۇقەندىم .
 готентот . جەنۇبى ئامېرىقاداغى سارىخ بە- دەنلى وەخشى قەبىلەگە مەنسۇب .
 готический . غوتى، غوت ئوسولى .
 готический стиль . - чeskое .
 водчество . غوت نەرزى مېھمارىسى .

готовальня . تارتادەرغان قەلەملەر مەجموعى .
 готовить . اولگرتىش، حازرلاش، تاييارلاش .
 готовиться . حازرلاش، تاييارلاناش .
 готовность . حازرلىق، ئستعداد .
 готово . بولدى، تەمام، حازر، تاييار .
 готовый . حازر، اولگركەن، تاييار .
 готтентот . (готентот) .
 гот . غوت (خەلق ئىسمى) .
 гоф ايككى سەزىنەن ياساما سوزلەردە «پادشاه سەرايىگە مەخسوس» ايگەن-لىك مەعناسىنى ئاڭلاتادۇر .
 гофгерихт . قېتلىدەيدىگى اوگروگ مەھكەمە .
 гофмаршал . III نچى دە رەجە سەراي مەشۈرى .
 гофмейстер . پادشاه سەرايى تىك مودىرى . «جەرچى باشى» .
 гофрировать . بۇرمە لەش .
 грабeж . تالان، غارت .
 грабитель . تالاغۇچى، غارتىگر، جەيدۈد .
 грабительство . تالاغۇچىلىق، غارتىگرلىك، جەيدۈدلىق .
 грабли . تروماۋچ، نرما، «جەسكەش» .
 гравер . بومرگەندە، خەزىق كېسىرچى، جەككاك .
 гравирование . بومر اوېش، كېسىپ گول تۇشۇرش .
 гравировать . كېسىپ گول تۇشۇرش . جەك اېتىش ئۇيۇپ، تۇشۇرش (گول ۋە خەتلەرنى) .
 гравировка . كېسىپ گول ۋە خەت تۇشۇرش ئىشى .
 гравий . يېرىك قوم، شەغەل .
 гравюра . كېسىپ تۇشۇرلگەن رەسىم ۋە خەت .
 градация . تەدرىجى رەۋشەدە كېلىگەن اوزگەرتىشلەر .
 градиль . ئاماچ ئىزى .
 градина . دول، ئاسماندان تۇشكەن يېمىلاق موز .
 градирня . شور سۇنىڭ سوۋىتى تايياردا- ر . غان كەسە ئېدىش .

градобитие, градобой - موز اۇرش، موز ئافەتى

градоначальник - شەھەر باشلىغى، پۇتالى

градоначальство - شەھەر باشلىغى ۋە زىفەسى

градоотвод - موز اۇرىشەن ساقلايدىغان ئالەت

градской (قارا: городской) ميزانئىچە رارەت

градус - ھەزەرەت دەرىجەسى، سۈنۈڭ چوقرلغىنى، اولچەيتپەر - غان ئالەت

град - (قارا: город) موز ئاساسان ياققان موز

гражданин - كەمەل ھوقوقلى كىشى

гражданка - كەمەل ھوقوقلى خاتىن

гражданский - غەسكەرى ايمەس

гражданский брак - آير بىلەن خاتىن نىڭ رەسىمى نىڭگەسىز بىرگە تۇرىشى

гражданская смерть - بۇتۇن ھوقوقلار دەن مەحرۇم بولۇش

гражданство - كەمەل ھوقوقلى بولغۇچىلىق

грай, грайворон, грон (قارا: грач) قارلداش (قارغا)

гракать - قەدىمغى پادشاھلارنىڭ يارۇلارى، ۋە رەقەلەر، ھوججەتلەر

грамматика - غەم سەرى ۋە نەخۇ

грамматик - سەرى ۋە نەخۇ عالمى

грамматический - سەرى ۋە نەخۇگە دائىر

граммофон - چەلپەك شەكلىدەكى ئاۋاز ئالەت

грамота - خەت - ساۋاد

грамотей - خەت - ساۋادلنى كىشى، موللا

грамотность - خەت - ساۋادللى بولۇش

грамотный - اوقۇش - يازىش بىلەن تورغان

граната - تۇپ اوتى

гранат - ئانار، ياقۇت ناشى

грандиозность - اولوغلىق، - ئەزە مەت، مەدەنىيەتلىك

грандиозный - اولوغ، غەزىم، مۇھىب

граненый - قۇرلغان، مۇنەققەش

гранильный - تاش قۇشقان مەخسۇس

гранильщик - تاش قۇرغۇچى، نەققاش

гранит - چاغز تاش

гранитъ - قۇرۇلغۇنى چاقۇر بىر تاشنى چىراي

граница - لى قىلىش (مەسىلەن: اوزكك كوزىنى)

граница - چىگرە، ھودۇد، سەرحەد

он уехал за границу - او، چىت مەملىكەتكە

граичить - چىكلەش، ھودۇدلەش، تەخەيد

гранка - قىلىش، چىكلەش بولۇش

гранка - 60 سەتىر چاماسىدا كىلەتورغان تىپ - رلگەن ھەرىق باغلامى

гран - داروخانە اولچەتۇ 1.4 دولگە مۇساۋى

грань - قۇر، سەرت، ھودۇد، چىك

гратификация - رىزالەندۈرۈش، تۇخە، بېرىش

граф - چىزىق، كىتاب ۋە نەقەتلەر دەن ھەر بىر سەتىر اوچۇن چىزلەگەن چىزىقلەر

графика - بىر ئاغزنىڭ، ياكى ساۋادنىڭ ياكى بىر خەلقنىڭ ئارتىشىنى كۆرسەتكەن اوچۇن چىزلەگەن چىزىقلەر

графин - سۇراخى، بۇيىنى ئىكچە شىشە ئىدىش

графиня - گراف خاتىنى

графит - شۇرە تاشى

графитъ - چىزىكلەر چىزىش، نەقەتلەرگە چىزىكلەر چىزىش تەستىز ايتىش

графическое - چىزىقلى، خەتتى، چىزىكلەر بىلەن كۆرسەتكەن

графические искусства - ھۈسەن - خەت، مەدەنىيەت، تاش باسما، فوتوغراف ۋە سىنگەگ - رازافىدە سىنگەرى سەنئەتلەر

графология - قۇل يازمىلار ھەققىدەغى فەن

графомания - يازىش ئىشى بىلەن ساۋاد ايتىش، قاغازنى بېلىچىرەش

графство ئەنگلىيەدە ۋىلايەت، گرافلىق مەدەنىيەت مۇزىيەتى، گرافىك مۇلكى.
 граф ئەنگلىيەدە ۋىلايەت باشلىقى، نەسل جە - مەدەنىيەت بىر دەۋرەجە (مەسەلەن: بارون).
 грациозный نازىك، لەتپى، زەرەپ، خوش (مەسەلەن: بارون) بىدەنلى.
 грационные дни ۋىكىسېلنىڭ مودەنىيەت تولىغان كىيىن بىرلەشتۈرۈلگەن موملىت.
 грация ئەغزادىغا ئەزاكىت، لەتپەت، زەرەپەت.
 граченок قوزغون بالاسى.
 грач قۇزغون.
 граять قۇزغوندىك چىقىرىش.
 гребенка خاتىن - قىز ساچىغا قادايتۇرغان تازاچى.
 гребень ساچ تارايىتۇرغان تازاچى. تاغياكى تولىق سىرتى.
 гребенщик تازاچى.
 гребец قايىق كۆرەگىنى تارتقۇچى.
 гребешок تازاچى، خوراز ۋە ئاق تاغى.
 гребло كۆرەك، يوزگىچ.
 гребля قايىق كۆرەكى بىلەن يۇزىش، ئەيلە - نەسىدەگى قورغان. ايحانە.
 гребной كۆرەك بىلەن سىلتەپ ھەرەكتەنگە كېلەتۇرغان.
 Григорианский календарь يەنگى ئىسىم - 1582 نىڭ XIII تىل (يىلىنى پاپاگريگورى نىچى يىلدە غوموملەش-دىرگەنى رەۋشەنە ھېسابلاش).
 греза خەيالى، شېرىن ايلەۋرەش، ياخشى تۇش.
 грезиться شېرىن خەيالى دەرياسىغا چومىلىش.
 грезить تۇش كۆرۈش، شېرىن خەيالغا چومىش.
 грезится توشكە كۆرۈش.
 грелка ئاياق ئىسپەتتۈرۈلگەن ئىدىش.
 гремучий، -мящий كۆرۈلەپ تۇراتۇر - غان، ياغغراب تۇراتۇرغان.
 тремушка شالدىراۋىق، ياغغراۋىق.
 греметь كۆرۈلەش، كۆرۈلەش، ياغغراش.
 гремяч سىل، موز ۋە يامغۇر سۈۋى.

грена قورت اوزۇقى.
 гренадерка قوشچا (تورغاياغا اوخشاش).
 гренадер ناۋچا، ساغلام غەسكەر؛ اوزون قامەتلى كىشى.
 гренаден ئانار سۈۋى.
 гренка ناندان قوروتلىغان «سوخارى».
 гренок (قارا: стриж)
 грести اېشىنىك (چەرخ بىلەن)، خەسكەش بىلەن پىچەن يېتىش، كۆل ۋە قوم سىنگىرى نەز - سەنى يېغىپ ئالاش.
 греть يېلىتىش، ئىسپىتىش.
 греховный گوناھلى. يازقلى.
 греховодник گوناھكار، گوناھ قىلغۇچى.
 греховодничать گوناھ قىلىش، يازق ئىشلاش.
 грех گوناھ، يازق. قەباحەت، غەيب، خەتا.
 грецизм يونان سۈزى، يونانچە ئىستىلاھ.
 грецкий (قارا: греческий)
 -грецкие орехи ئەستەرخان يانغاغى.
 греча قارا بوغداي.
 -гречневая мука قارا بوغداي اۋنى.
 гречанка يونانلى خاتىن - قىز.
 греческий يونانلى ئىككى، يونانلىغا ياكى يونانستانغا مەخسوس.
 гречиха قارا بوغداي.
 грешить گوناھ قىلىش، يازق ئىش ئىشلەش، ئاداشش، خەتا قىلىش.
 грешно گوناھ، يازق.
 грешный گوناھلى، يازقلى.
 грешок كىچىك خەتا، يىشەن اشلەنگەن غەيب ئىش.
 грибница قوزى قارن ۋە شونىڭ اوخشاش - لەرنىڭ ناملىرى، قوزى قارن شورپاسى.
 грибок مەيدە قوزى قارن. كۆكۈش ۋە ئ - چىش سىنگىرى نەتىجىلەر بىرەتۇرغان كۆزگە كۆرۈنمەيتۇرغان مەيدە اوسىلكلەر.
 гриб قوزى قارن، مەشكە.
 грива يال، بويىن جۈنى (ھەيۋانلاردا).

гривенник. اون تېيىنك تەنگە.
 гривистый. اۇزۇن ياللى.
 гривна. 48-18 ساقال پۇل
 بورونىغى پۇل 18-48 ساقال پۇل
 مىقدارىداغى بورونىغى ئاغىرلىق اولچەۋى.
 تەنگەلەردەن قىلغان بورونىغى بويىسى.
 гризетка. ھەر خىل نەقىش ۋە گۈللەر ئىككۈ-
 چى ياش قىز.
 гримаса. برەر نەرسەگە ئىشارەت ايتىپ جورى-
 تەنگە بۇزىلغان چىرايى.
 гримасничать. بېشاندەسىنى تىرىشدرىش،
 جورىشكە چىرايىنى بۇزىش.
 гримировать. يوزنى سونىغى رە ۋىشەپ
 اوزگەرتىش (بويىش ۋە ھەر تۈرلى ياساما
 ساقال ۋە موي لەيلەر بىلەن)
 грим. ئىرتىستلەرنىڭ سۈنۈشى رەۋىشىدە اوزگەر-
 تىلگەن يوزلەرى.
 грипп. (قارا: инфлюенца)
 грифель. تاش تاقىغا يازادىغان تاش قەلەم.
 грифельный. تاش قەلەمگە مەخسوس.
 грифельная доска. تاش قارا تاقى.
 гриф. دوتار غومبەن قىللى موسىقىلەرنىڭ
 پەردە باغلايدىغان دەستەسى. بويىنى يالانغاج
 بىر نەۋە يىرتقچ قوش
 гробница. قەبرى، لەھىد، قەبرى تاشى ۋە
 اوستى.
 гробовой. قەبرىنىكى، قەبرىدە كىچىد، قەبرىغە
 مەخسوس.
 гробовщик. تابوت ياساغۇچى.
 гробокопатель. گورگاۋ.
 гроб. تابوت، قەبرى.
 гроза. ياشىنلى يامغۇر، دەھشەت، موخاتەرە،
 تەھلىۋكە، يامان خوجەدىن ياكى مەشمۇر.
 грозд. اۋزۇمنىڭ ياشى.
 грозить, -ться. قورققىش، تەھدىد ايتىش،
 قورقتۇپ، غەيرەت بىلەن، تەھدىداندە،
 يامان قەيەقەت بىلەن.
 грозность. قورققىچلىق، غەيرەتلىك، دەھشەت

грозный. قورققىچلى، غەيرەتلى، مۇدەش
 грозовой. ياشىنلى يامغۇرغا تەدەللۈقلى
 громада. كەنتتە نەرسە.
 громадить сено. خەسكەش بىلەن پىچەن
 بېغىش.
 громадный. كەنتتە، غايەت كەنتتە، جەسىم.
 громила. تاللاغۇچى، نارمار ايتكۈچى، مۇخرىب،
 غارەتگەر.
 громить. تاللاش، نارمار ايتىش، خەراب ايتىش،
 يىمىرىش، قىرىش.
 громкий. قوۋدەتلى (داۋىش توغرىسىدا)
 громко. جەھەزىن، قىچىق
 громовая стрела. ياشىن تاشى، شەيتان
 بارماغى.
 громовержец. ماما قالدرا تىگۈچى
 громовой. جۈدە قوۋدەتلى (داۋىش)، ماما
 قالدراققا مەخسوس.
 громогласие. قەتتىخ داۋىش، بەلەند
 ئاۋاز.
 громогласно. قەتتىخ داۋىش بىلەن، بەلەند
 ئاۋاز بىلەن.
 громогласный. قەتتىخ داۋىشلى، ياخشى
 ئاۋازلى، يۇتۇن كىشى ئالدىدا ھەر كىمگە
 اېشىتەرنىڭ (ايتىپ ئېيتىلگەن).
 громоздить. قوپىلىش، اۋىش.
 громоздкий. ئاغىر، قوپال، ئاغىرلىغى ۋە
 كەنتەلگى سەبەبلى اوڭغايىسىز.
 громоотвод. مېدەر ساغىقە، ياشىن اۋرىشەن
 ساقلايدىغان ئالەت.
 громче. قىچقىرىراق، قوۋدەتلىرەك.
 гром. ماما قالدراق داۋىشى.
 громыхать. چىراقداپان ماما قالدراق داۋىشى
 چىقىش.
 grosбух. ساۋدا دەقتەزى باراسىداغى ايك
 تۈپ دەقتەر (گروم-چىقم يازلادىغان)
 гросс. اون ايككى نۈجىنە، يەنى 144 دانە.
 гротеск. گۈلكى رەسىم
 гротмачта. پاراخودلەرنىڭ ايككىنچى اوستوسى.

гросмейстер ماسونلار باشلىغى
 грот مەغارە، كەھق، تاغ تېشىكى، غار.
 грохаться, -хнуться قولاپ تۇشۇش، قاتتىغ داۋۇش بىلەن ئاۋۇش.
 грохотать شەتەر-شۇتۇر قېلىش، گۈرلەش، چاتىرداش.
 грохот گۈرلەنگەن، چاتىرداغان، شەتەرلەنگەن داۋۇش، سىمدەن قېلىنغان كەتتە ايلەك.
 гроши مەيدە پۇل، ئاز پۇل.
 грошовый جودە ئارزان، اوجوز.
 грош غورۇش، يارم تېين.
 грубить دەغەل موغامەلە قىلىش، قاتتىغ سوزلەر سوزلەش.
 грубиться دەغەللەنەش، قوباللاش.
 грубиян دەغەل فعللى كىشى، تەربىيەسىز، گۈستاخ.
 грубо دەغەل، قوبال.
 грубость دەغەللىق، قوباللىق، سوز ۋە موغامەلە، گۈستاخلىق.
 грубый دەغەل، غودىرش، قوبال، يوغان، قاتتىغ (اىپ، چت).
 грубить دەغەللەنەش، قوباللاش، خونوكلەش.
 груда اۋيۇم، تورگوم.
 грудастый كىلك كۈكرەكلى، اولوغ كۈكرەكلى.
 груди ايمچەك (لدر).
 -кормить грудью ئېمىزىش
 -отнять от груди ايمچەككەن ئايبورۇش.
 грудина كۈكرەك گۈشتى.
 грудинка قولى ۋە بوزاۋ كۈكرەككەن پىشلىگەن قاۋرما.
 грудница ايمچەك شىشى (ئاغزوق) بەندە بر نەۋخ اوسمەك.
 грудной كۈكرەككە مۇتەغەللىق، ايمچەككەنكى (بالا).
 грудь كۈكرەك، ايمچەك.
 грудобрюшная преграда كۈكرەك كۈكرەك بىلەن قارن ئاراسىداغى پەردە.
 груздь دەرەخت قوزى قازنى.

грузило قارماق ئېيىكە ئاقادىغان قورغاشن.
 грузин گۈرچى.
 грузить يۈكلەش، تۈيدەش (ۋاگانگە پاراخۇدغا).
 грузиться يۈكلەنەش، تۈيدەش (ۋاگانگە پاراخۇدغا).
 грузнуть (لايلىقتا، سازلىقتا) باتىش.
 грузный ئاغىر، سالماق، تول.
 грузовой يۈك تۈيدەتۈرغان.
 грузчик تۈيدەگۈچى-خەمسال.
 груз يۈك، ياغزلىق، تۈيدەلگەن مال.
 грунтовать برەسملەر تۇشۇلمەكچى بولغان قاغازغا ياكى بوزەكە ياكى مۇۋەلگى بوياغنى تۇشۇش.
 грунт يېرىنك اوستىكى قېتابتى، سوۋ تەككەنكى قاتتىغ يېر. بويان تۈرغان نەرسەگە كېرەكلى بوياغنى بويانگۈچە بر باشدان بويان تۈرغان ئاق بوياغ.
 группа تۈرگۈم، جۈملە، قىسم، كچكىنە جەمئىيەت.
 группировать قىسىلەرگە بۆلۈش، ئىجمال ايتىش، بۈلكلەرگە ئايرىش.
 группировка قىسىلەرگە بۆلۈش، ئىجمال.
 грустить خەفە، غەمگىن بولۇش.
 грустный غايىخولى، كەيفسىز، خەفە.
 грусть غەم، خەسرەت.
 груша ناك، ناشۋاتى، ئالمورود.
 грушевидный ناككە اوخشاش.
 грушевый ناك ۋە ناشۋاتىدان قېلىنغان.
 грушовка ناك كوواسى، بر نەۋخ ئالما اسى.
 грыжа دەپپە.
 грызнуть كەمىرپ ئالاش.
 грызть, -зять كەمىرش.
 грызться قەچقىرىش، ئالاش، تىلەش، بېشىش.
 грызун كەمىرگۈچى خەيۋان (سېچقان، قوبان).
 гряда جۈپەك، تىزلىپ كېتكەن مەيدە تاغلار، سوۋ تەككەنكى تىزلىپ كېتكەن تاشلار.
 грядка جۈپەكچە (سە بىزى جۈپەككى پاхта جۈپەككى).

граду бараман, كيلەمان.
 грязевик ياغاچ كاۋش.
 грязевой لايدان (بولغان).
 грязи شقالى بالچق، لاي، سازلىق.
 грядущий كىلگۈسى، مۇستەقبالداغى.
 грязнить ايفلاس قىلىش، نەجەسلەش.
 грязниться ايفلاس قىلىش، بويالاش.
 грязность, -нота ايفلاسلىق، نەجەسلىك.
 грязный ايفلاس، كر. قاراياغان.
 грязнить ايفلاسلىنىش، كرلەنش، قارالانىش.
 грязь سازلاق، باتقاق، نەجەسەت، كر.
 грянуть (قارا: греметь)
 грясти ياقتىلاش؛ كىلىش، بارش.
 гуано قۇش تىزەگى (يىرنى كۆچەيتىشكە كىتەدى).
 губа لەب، ايرون.
 губа كۆرەنز، بوختا؛ بىرونغى ۋلايەت.
 губастый كەتتە، قالد لەبلى.
 губернаторский گوبىرناتورنىكى، گوبىرنا - تىزلىق لەۋازىمىگە مەخسوس.
 губернаторство ۋالىيلىك مەمورىيەتى.
 губернаторша ۋالى خاتىنى.
 губернатор ۋلايەت باشلىغى، ۋالى.
 губерния ۋلايەت.
 губернский ۋلايەتكە مەخسوس، ۋالى تو - راتورغان.
 -губернский город ۋلايەت شەھەرى.
 губительный ھەلاكەتلى، خەتەرلى.
 губить خەرابايتىش، ھەلاك قىلىش، بىرش، اولدىرش. بۇزۇش.
 губиться ھەلاك بولۇش، بىش.
 губка بۇلۇت (بۇۋنا تورغان).
 губной لەبكە مەخسوس، ايرىنىكى.
 губные согласные ب، پ، ۋ، ف، م، سە - كەرى لەب ۋاسىيەسى بىلەن چىقارلاتورغان داۋىشلار.

губоцветные растения گۈللەرى لىبىكە اوخشاش اوسملىك.
 губчатый تېشىك، تېشىك بولوت ياكى كو - پوككە اوخشاش.
 гувернантка مەدرىفەتلى مورەببىيە، بالا تورەببىيە لەب اوستىرگۈچى خاتىن - قىز.
 гувернер مورەببى، مورەللىم، بالا تورەببە - غۈچى اير (باي عائىلەلەردە).
 гугенот فرەنسىيەدە كالۋىن تەرەقدارى برا - تىستانت.
 гудить كەرنەي، بورغى چالىش.
 гудок سۈرنەي، بۈكۈرگۈچى (زاۋد پايزىك بۈكۈرۈشى).
 гудеть شاۋقون، قىچقىش، باقىش.
 -ветер гудит شاھال قىچقىرادى.
 гужом تەرەۋە ياكى چانا بىلەن (مال تاشيش)
 гуж خاموت باغى.
 гулена يالغاۋ، دەنگەسە، خۇش ياقتاس، تەكە - سەلەتك.
 гул شاۋللاغان، تىزەگەن داۋش.
 -подземный гул زلزە ۋەقتىدە يىرنى ئاستىدان اىشىپتە تورغان داۋش.
 гульба كەيىق، سىفا قۇرش.
 гульбище يىغىن، اولاق ۋە پاينگە قىلناتور - غان مەيدان - كىڭلىك.
 гульден ئاۋستىرە - مەجارستان ۋە كىرمانيا پۇلى.
 гуляка استىراحت سۈيگۈچى، موسرف.
 гулянье يۇرش، استىراحت ايتىش، حوزور ۋە تاماشا قىلىش.
 гулять يۇرش، استىراحت ايتىش، تاماشا قىلىش.
 гулящий تىك يۈرگۈچى، ئىشىز، بوش كىشى.
 гуманитарный ئىنسانىيەت پەرۋەرچە.
 гуманно ئىنسانىيەت جىسسەكە بئائەن.
 гуманность ئىنسانىيەتلىك، يۇۋاش تەبىئەت - لىلىك، ئادەمنى سۈيەتتورغان.
 гуманный ئىنسانىيەتلى، يۇۋاش تەبىئەتلى.

гуменник كەتتە، سەھرا غازى.
 гумми-арабик پېلىم.
 гуммигут سارىغ يوپاغ.
 гуммидастик ساق ۋە يوشناق رېزىنكا.
 гумно ئىدر، خرمەن.
 гумус نارا توپراق (توقان يېرىگە اوخشاش).
 гуна يىرتق، چولدىر كېيم.
 гунявый ئاقرباش، «ئادەم سەر» باشنىڭ
 اوستىكى ساچى توشوب كېتكەن.
 гурия حور قىزى.
 гуртовой ئىشلى، ديوگاز.
 -гуртовой магазин كۆتۈرەسىگە سانادىرغان،
 ديوگاز مەگەزىن.
 гуртовщик اولگورچى سانقوچى
 гуртом بىز تۇنلىدى بىر.
 гурт اويۇم، تورگوم، تۈگى.
 турьба تورگوم، گوروم، تۈگى.
 гурьбой يىغىلب، اۇيۇلب، تورگوم بۇلۇب.
 гусак ئانا غاز.
 гусарский گوسارلەرگە مەخسوس، گوسار-
 لققا مۇئەئەللىق، گوسارلەرنىكى.
 гусар سەچار كېيمەدەكى ئاتلىق غەسكەر.
 гусеница قۇرتلەرنىڭ توخومىدىن چىققانداغى
 خاللىرى، كۆيە، قورت.
 гусиный غازنىكى.

гусли موسىقە ئالدىتى.
 гуслияр گوسلە ئىسمىدەكى موسىقەنى اويىنا-
 غوچى، گوسلە اوستاسى.
 густеть قۇيۇق بولش.
 густить قۇيۇقلاش.
 густой قۇيۇق، قالىن (كوب مەناسىدا)
 قۇيۇقلىق، قالىنلىق، (سىرەكلىك زىددى).
 густина ئانا غاز.
 гусь غاز.
 -дикий гусь سەھرا غازى (ياۋايى)
 гуськом بىر-بىر ئارقا، تىزلىب، بىرىسى كېتى -
 دەن-بىرىسى.
 гусятина غاز گۈشتى.
 гусятница غاز ساقلاغۇچى خاتىن-قىز
 гусятня غاز ئۇيسى، غازخاندە.
 гутей (قارا: айва)
 гуторить سۆزلەش، اوتۇرش، سۆزلەش.
 قالدۇباشش، چۇنكلەش.
 гуттаперча سوماتر، بارنىو جەزىرەلەردە
 اوسەتورغان بىر دەرەختنىڭ مەوادە ئانا
 مەم كېسلانلار تەئسىرىگە بېرىلمەيتۇرغان
 سۈتى. (رېزىنكاگە اوخشاشان يولادى).
 гуща قۇيۇقلىق، قالىنلىق (مەسەلەن: ئوقيانىڭ)
 قۇيۇقلاش.
 гущение ئۇرۇش كېمەسىنىڭ تومبوشوغىداغى بايراق.
 гюйс كافىر، گەۋر.
 гяур

Д.

Д. اورس ئالەقباسىدا بېشىنچى خەرفىدەر.
 да مە، ماۋ، شۇنداق، تۇزۇك، دورىست.
 -да مەم، دە-ئا، لېكىن، ئەمما، شۇنداق بولسا -
 مەم، اونداق بولسا مەم... سون.
 -да здравствует свобода! ياشاسون خۇر-
 رىيەت!
 -хлеб да вода نان مەم سۇۋ.
 дабы اوچون، تاكى.

-дабы вы это знали تاكى سىز بونى بلگۇز
 давай, давай-ка, давайте! مە!
 مە، قاننى! مەيدەك.
 давать بېرىش.
 -давать знать بلدىرىش، خەبەر بېرىش.
 -давать предпочтение ئارتىق كۆرۈش، تەرجىح
 ايتىش.
 -давать маху ياڭلىشمەك، نېگەسەن قالىش.

даваться **بیرلش، بیریش.**
 давеча **بايا، باياغنا بر نەفەس بولدى.**
 давило **قسا، باسدتراتورغان ئالەت.**
 давить (та- **قىش، باسدرش، ایش؛ بۇغش (تا- ماغيدان.)**
 давиться **ايزلش، قىشلش، بوغلش**
 давка **تارلق، قىسنىلىق، ئۆدحام.**
 давленник **بوغلوب اولگن كىشى.**
 давленина **بوغلوب اولگن ھەيۋان گوشتى.**
 давление **قىش، تەزىيق ايتش؛ زورلاش، ايختيارسىزلاندىرش.**
 -давление воздуха **ھەۋا - مەۋانك سالماقلىغى، ھەۋا - نك ساقشى، تەزىيىقى.**
 давливать **كوب مەرتە قىشىش، ايش بوغش**
 давненько **ئەللە قاچان. كۆيدەن.**
 давный **ئەللە قاچانغى، كۆيدەنگى.**
 давнишний **كۆيدەنگى.**
 давно **ئەللە قاچان، كۆيدەن.**
 давнопрошедший **بۇرۇنغى، كۆيدەن اوتكان.**
 давность **ۋەقت اوتكەنلك، بۇرۇن زەمان.**
 давным-давно **بۇرۇن-بۇرۇن زەماندە. جودە ايسكىدەن.**
 да-да! **ھە-ھە شۇنداق.**
 даденный **بىرلگەن.**
 даждь **يىر.**
 даже **ھەتتاكى، ھەتتا.**
 дажьбог **بوۋونغى اورسلەردە قوياش ئالا- ھىسى.**
 даивать **كوب مەرتبە ساغش.**
 дакапо **يەنسكىدەن، باشدان (موسىقا استىلاھى).**
 дакать **ھە-ھە دىب توش.**
 дактилограф **يازو ماشىناسى.**
 дактиль **اوچ بوغوملى.**
 далай-лама **تېبەدەكى بودا مەزھەبىنىڭ باش روحانىسى.**
 далекий **يراقدان، يراقداغى.**

далёко, далекó, далече **يراق.**
 далее, дальше **يىراقراق، نەزىراق.**
 даль **يىراقلىق، بەدە. يراق يىر.**
 дальный **يىراقداغى، اوزاقداغى.**
 дальнóбойный **توپ ۋە اولقارنى يىراققا يوبارادىرغان، يىراقدان ئۇراتورغان (مەلىق).**
 дальновидность **زىرەكلىك، زىمىنلىك، اوتكركلىك، بەسىرەتلك.**
 дальновидный **زىرەك، موشيار، زىمەنلى، اوتكەر، بەسىرەتلى.**
 дальнóзоркий **يىراقدان كۆرگۈچى، (يا - قىندان خىرە كۆرگۈچى).**
 дальнóзоркость **يىراقدان كۆرگۈچىلك.**
 дальность **يۇعد، مەسافە، يىراقلىق.**
 дальтонизм **كوزنىڭ بەغزى تۇسلەرنى ئايرىپ تالماقلىغى، ئايرىپ تالماقلىغى، دەقىشلى اىپەك توقما.**
 дама́ **خاتىن، خانم، جوۋان، قارتا اوينىدە خاتىن سورەتى.**
 да́ма **يولادىغا گۈل گۈل-سالىش.**
 дамаскировать сталь **توغان، سەن، سۈۋ تاشقاندا سۈۋ كر- مەسۈن دىب تاش ۋە قوم اويىپ قىلغان توغان.**
 дамка **چاپنى اوينىدە او باشىدان بو باشىغاچا يورا ئالاتورغان دانە.**
 дамский **خاتىن - قىزارىكى، خاتىن - قىزغا مەخسوس.**
 данден) **ئەھمەت، تىبەتك، دىوانە.**
 данная **كۈچەيتورغان مولكىنى تەسەررۈق قىلماقتا بىرلگەن خوجەت (قاغان).**
 данник **خراج تولاغۇچى، سالىق تولاغۇچى**
 данное, данные **پەندە تەجىدە چاقارماغىغا ئەھمەت بولغان مەن نەرسە، مەدە دەلىل، اىبات.**
 дантист **قىش تەبىبى.**
 да-ну! **بىكارى، راستىسى؟ مەلىبە.**
 дань **خراج، تولدۇ، ئالم. سالىق.**

дарвинизм داروين فەلسەفەسى.
 дарение ھەدىيە، ھەبە، ايحسان.
 дарить ھەدىيە قىلىش، ايحسان ايتىپ بېرىش، ھەبە قىلىش.
 дариться ھەبە قىلىش، ايحسان ايتىش.
 дарма تېكىن، بوش، مەدجەنەن.
 дармоедство تېكىن خورلىق.
 дармоед تېكىن خور، بېكارگە بېگۈچى، يالغاۋ، بولماغور.
 дарование اينعام، ايحسان، ئىھام، استىجە - داد، مەھارەت.
 даровать ايحسان ايتىپ بېرىش، اينعام قىلىش
 даровитость زەكاۋەت، قابىلىيەتلىك.
 даровитый زەككى، قابىلىيەتلى، مۇستەئىد.
 даровой ھەدىيە، تۆھپە، تېكىن كېلىگەن، بوش، ھەقسىز، مەدجەنەن.
 даром بوشلاي، تېكىن، مەدجەنەن، بېكارگە.
 -терять время даром بېكارگە ۋەقەتنى يوقا - تەش، زاىع قىلىش.
 дарохранительница خۇدايى ئاشى، ايحسان خەلتەسى.
 дарственный ھەبە قىلىنغان، ھەدىيە ئېتىب بېرىلگەن.
 дар اينعام، ھەدىيە، ھەبە، تۆھپە، ايحسان.
 дары نان - خەمىر.
 дата ھەر تۈرلى قاغازلاردا - ھۆججەتلەر ۋە يىل ۋە ئاي ھېسابى (قاغازنىڭ قاچان يازىلغان - لىخنى كۆرسەتەنر).
 датель, даятель ايحسان ايتكۈچى بېر - گۈچى.
 дательный بېرەتۈرغان، بېرلەتۈرغان.
 -дательный падеж جۈزەلش تەماملغى - مەد - ھول ئىلەيھ.
 датчанин دانىيا كىشىسى.
 дать (قارا: давать)
 даха ئىچى - تاشى چەرمەن تىكلىگەن تۈلۈم
 дацан قالماقلار عبادەتخانىسى.
 дача سەيپىيە، يازغى تەنھەرىكەتچە.

дачник سەيپىيەدە تورغۇچى.
 дачный سەيپىيەگە مەخسۇس.
 даяние ھەدىيە، خەير، ايحسان، ھەبە، تۆھپە.
 два ايككى، ۲، 2، II.
 двадцатилетний يىگىرمە ياشلىك، يىگىرمە يىللىك.
 двадцатый يىگىرمەنچى.
 двадцать يىگىرمە، ۲۰، 20، XX.
 дважды ايككى كۆرۈر، ايككى مەرتە، ايككى بېرىدە.
 двенадцать (дванадесять) اون ايككى.
 две ايككى (مۇتەئەس).
 двенадцатиугольный اون ايككى بۇرجەكلى.
 двенадцатый اون ايككىنچى.
 двери ايككى ياققا ئاچىلغان ايشىك، دەرچە،
 дверной ايشىككە مەخسۇس، ايشىكنىكى.
 дверца ايشىكچە، كىچىكە ايشىك.
 дверь ئېشىك، قاپۇ.
 двести СС. ايككى يۈز، ۲۰۰، 200.
 движение يۈرگۈزۈش، ھەرىكەتكە كېلىش.
 двигатель قوزغالتقۇچى، ھەرىكەتكە كېلىش - گۈچى عامل؛ ھەرىكەتكە كېلىشكۈچى ئالتە (باشىنا).
 двигательный ھەرىكەتكە كېلىشەتۈرغان، قوزغاتقان.
 двигать قوزغانش، يۈرگۈزۈش، ھەرىكەتكە كېلىش.
 движение ھەرىكەت، يۈرۈش.
 подвижность كۈچلۈك يۈرگۈزۈشكە مال (مولك): جەماز، كېيىم - كىچەك، كىتاب ۋە باشقا سىنگىرى.
 подвижный يۈرگۈزۈشكە، مۇتەھەرىك، مەنقۇل.
 -подвижное имущество كۈچلۈك شى ئېلىش - خان مال، ئەملاك مەنقۇلە.
 двинуть (قارا: двигать)
 двое ايكۋ، ايكۋەلەپ.

двоебращие. ايككچى مەرتە اۆيلەنش،
 ايکكى خانتىلىق ياكى ايرىلىك.
 двоебращный. ايككچى مەرتە اۆيلەنگەن،
 ايکكى خانتىلىق ياكى ايرىلىق.
 двоедушные. ايکكى يۈزلىك، مۇناقىلىق،
 مۇداھىدە.
 двоедушный. ايکكى يۈزلىق، مۇداھىدە،
 двоеженец. ايکكى خانتىلىق كىشى.
 двоеженство. ايکكى خانتىلىق.
 двоекратно. ايکكى دەفئە، تەكرار.
 двоекратный. ايکكى دەفئە قىلىنغان،
 تەكرار ايتىلگەن، موكرررە.
 двоение. ايکكىگە بولۇش، تەزاوۇف.
 двоеточие. يازۇدا ايکكى نۇقتا.
 двойка. ايکكى، ايکكى رەقەم.
 двойник. ايکكىسى بىر تۈسلى، ايکكى پۇدلى
 تارازو تاشى
 двойной. ايکكى قاپاتلىق،
 двойня. ايکىزەك بالا.
 двойственный. ايکكى قاپاتلىق، ايکكى
 جەھەتلىق.
 двоить. ايکكىگە ئايرىش، ايکكى جىسسە ئارتىش.
 двойчатка. قوشماق، قوشالاق، (ايکكىلىسى
 بىر- بىرىگە ياپشقان نەرسە).
 дворецкий. اوينى ايدارە قىلغۇچى، مۇدىر.
 дворец. سەدرى، قەسىر.
 дворник. ايشىك قاراۋولى.
 дворничиха. ايشىك ئالدىنى قاراغۇچى خانىم.
 дворня. اۆيدە خىزمەت ايتكۈچىلەرنىڭ بارچاسى.
 дворняжка. ايشىك ئالدىنى ساقلاغۇچى
 (قاراۋول-پايلاغۇچ) ئىت.
 дворовой. ايشىك ئالدىغا مەخسوس -
 вый дворцовый. سەدرىگە مەخسوس.
 двор. ايشىك ئالدى، خەۋلى- يېر، تۇتۇن.
 -в этой деревне триста дворов. بۇ قىشلاقتا
 ئۈچ يۈز تۇتۇن (ئۈي-خەۋلى) بار.
 -постоялый двор. مۇسافىر(خەۋام) اوچون سەدرى.

дворянин. ئاق سۈيەك، كىبار، خوجە، سەيىد،
 ئەسلىزادە.
 -иерусалимский дворянин. جەمۇدى
 ئاق سۈيەك خانتى ۋە قزى.
 дворянка. ئاق سۈيەكلەرگە مەخسوس.
 дворянский. ئاق سۈيەكلىك، ئەسلى زادە -
 لەر سىنىقى.
 -предводитель дворянства. ئەسلى زادە لەر
 باشلىقى. ئاق سۈيەكلەر كەتتەسى.
 дворянчик. ئاق سۈيەك بەچچە.
 двоюродный. غەمەك بەچچە، خالە بەچچە.
 -двоюродный брат. اوغل غەمەك بەچچە.
 двоюродная сестра. قز غەمەك بەچچە.
 двоякий. ايکكى تۈرلى، ايکكى جەھەتلىق.
 двояко. ايکكى تۈرلى، ايکكى جەھەتلىق.
 двоякость. ايکكى تۈرلىلىك.
 двояшки (قارا: двойня)
 дву. ايکكى سۆزدەن ياسالغان سۆزلەردە. . .
 «ايکكى فەلانىلى، ايکكىن فەلانىلى»
 «ايکكىلى» مەنئالەرىدە يۈرەدەر.
 двубортный. ايکكى تاماندا ئۈگە تېشىكلىق،
 ايکكى قاتار ئۈگەلىق.
 двуглавый. ايکكى باشلىق.
 -двуглавый орел. ايکكى باشلىق سىمۈرغ قو -
 شى، قارا قوش (ايىگى روسىيە دەۋلەتىنىڭ
 ھۆكۈمەت تامغاسى).
 двугласный. ايکكى داۋىشلىق.
 двугодовалый. ايکكى ياشدا، ايکكى
 ياشلىق.
 -двугорбый верблюд. ايکكى اۋر -
 كەچلى تۈيە، ئىيرى تۈيە.
 двугривенный. يگرەتەنلىك تەنگە، ايکكىتە
 يارم تەنگەلىك.
 двудневный. ايکكى كۈنلىق.
 двудольные растения. اوروغلىرى ايک -
 كىگە يارىلانغان ۋە كۈكەرت چىقاندە
 ايکكى بىرگە چىقار تۇرغان اوسمەنلىكلەر.

двудомные растения ایرلك ۋە خاتلىق گوللىرى بىر بىرسىدەن ئاينىم باشقا اوسىد- لىكلىرىدە بولغان نەباتاتلىرى (ئاش قاپاق) دە
ايرىكك ۋە اورغاچى گوللىرى بولادور.
ايرىكك گولى ميوە بىرمەيدور، اورغاچى گولى ميوە قىلادور.

двудонный - ايىكى توبلى،
двуколка - ايىكى غلدىرەكلى،

двукрылый - ايىكى قاناتلى،
двуличность - ايىكى يوزلىك، مەرايلىك،
مۇئافىلىق.

двуличный - ايىكى يوزلى، مەرائى، سوناق،
двулетний - ايىكى ياشلىق،
двуместный - ايىكى اورىلى، ايىكى كىشى
اوتوزارلق.

двумесячный - ايىكى ئايلىق،
двуногий - ايىكى ئاياقلى ئادەم،

двупольный - ايىكى جنسلى، خۇناسا،
двускатный - ايىكى سەتىح، مائىللى،

двусложный - ايىكى ھىجلى، ايىكى بوغوم-
لى ھىجلى، سوز،

двусмысленность - ايىكى مەنىلىك،
مەھمولىيەت، موبەھلىك،

двусмысленный - ايىكى مەنىلى، مەج-
مول، موبەھم،

двуспальный - ايىكى كىشى ئوخلايتورغان،
ايىكى كىشىلى،

двустволка - ايىكى مىللى مىلتىق،
двуствольный - ايىكى مىللى،
двуствольное ружье - ايىكى مىللى مىلتىق،

двустиишие - ايىكى بوللى مىسراغ، ايىكى
مىسراغلى،

двусеменодольные - (дудоль-
ные) قارا،

двуутробка - ئىكى بەجىدائىلى ھىوان
دوئىكى قاتلى كىمە

двухдечный - ايىكى ئايلىق،
двухмесячный - ايىكى مەھتەلك،

двухнедельный - ايىكى مەھتەلك،

двухсветный - يازوغى ايىكى بىردەن تو-
شەتورغان، ايىكى قابات دىرىزىلى ئاستلى،
اوستلى،

двухсотый - ايىكى يۇزىچى،

двухчленный - ايىكى ئە-
دائلى (سەرفىدە)،

двухцветный - ايىكى ئۆسلى،
تۆسەدە،

двухэтажный - ايىكى قاتلى، بالاخانى،
двучлен (قارا: бинوم)

де - دىب، دىب ئەيتىپ، دىب ئەيتەدى،
فەرسوز كىزارۋەتاق سۈيەكلىرىنىڭ فامىلىيا -
لارى ئالدىغا قويىلادورغان قوشماچا،

дебаркадер - تىمر بوللاردا پايز توقتىدور-
غان ۋە كىتەتورغان بىر، بىكەت،

дебаркация - ساخلىكە مال بوشاش، غەس-
كەر توشىرش،

дебатировать - مومە مەسئەللىر توغرى-
سىدا موزاكىرە قىلىش، موزاھىرە قىلىش،

дебаты - مومە مەسئەللىر توغرىسىدا موزا-
كەرە قىلىش، سوز تارتىشىش، موباحىسە،

дебелость - ايىكى سۈيەكلىك،

дебелый - ايىكى سۈيەكلى، سىمىز،

дебет - لانتىچە «قەرزدار» دىگە
سوز اورىشچە حساب دەفتەرلىرىدە چېپ
سەھىفە،

дебитор - قەرزدار كىشى،

дебоширить - ھىدا سزلىق ايتىش،
ايتىش، غاۋغا كوتەرش،

дебоширство - ھىدا سزلىق، بوزلىق،

дебошир - چېنچەلچى، خەرخەشچى كىشى
(اورش كەلتەكى - چوقمىرى)،

дебош - جەنجدەل، غالا، غاۋز،

дебристый - قاتلى دەرخەتلى، چېكەلك،

дебри - كىشىسز ۋە ھىشى رەۋشەدە ياشايدورغان
بىر، سىر دەرخەت ۋە دەرخەتلىر بىلەن
قاپلانغان بىر، علم-فەننىڭ چۈدە قىيىن ۋە
موشكىل جايلارى،

дебрь دالا؛ چوقور، تاغ ئاراسى.
дебютант-тка, باشلانغۇچى، شوروع آيتكۇچى، شوروع آيتكۇچى،
 مەيدانگە چىققۇچى، اير، ياكى (خاتن-قز):
дебютировать باشلاش، شوروع آيتش،
 باشلاب مەيدانگە چىقىش.
дебют باشلاش، شوروع آيتش، كىرىش، مەيد-
 دانگە چىقىش (ئەرتىستلەر توغرىسىدا).
дева قارى قز، اونوروب قالغان قز، ياكى.
дева مەريەم.
девальвация قاغاز پوللەرنىڭ باھاسىنى
 كەمەيتىپ حەقىقى باھاسىغا توشرش.
девать قوش، اورناشدرش.
деваться اورناشش، كېتىش.
-куда деваются твои деньги? قاياققا كىدە
 تەدى سېنىڭ يېزىڭ؟
деверь قايىن تاغا، قايىن ئىنى.
девиз شعار، بەرۋىڭ ۋە يا بىرەر جەمئىيەتنىڭ
 بۇتۇن مەسئەلىنى تەبئىيەت ئىتگەن قىسقاغا
 مەقال (جۈملە).
девиация توغرىدان - توغرى جەۋاب
 بېرىمەسلىك.
девица قز، قز كىشى، ياكى.
девичество قزلىق ۋاقتى.
девичий قزلارغا مەخسوس، قزلارنىكى.
девичник كىدە ۋە تىك كېتە ياتقان قز
 حۈرمەتىگە قىلغان زىادەت.
девичья комната قزلار خانەسى (بولمەسى).
девий (قارا: девичий)
девий-мед شىرىن دەندەك. (تاتارلار: مەكچە
 موڭغۇلى «دېدىرلەن».)
девка قىشلاق تەلپە: قز.
девочка كەچكىنە قز، قز بالا.
девственник ياكى، عەقىف.
девственность بىكىر، عەقىفەت، قزلىق.
 ياكى دەك.
девственный بىكرلى، غەقىفەتلى.
-девственный лес بىكر. ھىچ ئادەم قولى تىك-
 مەكەن توقاي.

девство بەكارەت، عەقىفەت.
девствовать بىكر خالىدا قالش.
девуля خاتن چەلش اير، خاتن تەبىئەتلى
 اير، مېزەندەك.
девушка قز.
девчина قزە كەتتە قز.
девчонка قزە ئۆدەسىز قز.
девчурка قزغا.
девяносто توقسان، 90، ۹۰، XC.
девятерик توقوز (پودلى).
девятерной توقوز ھېسەتلى - اۆلۈشلى.
девятисотый توقوز يۈزىچى.
девятка توقوزلى (قارنا اوپىدە).
девятнадцатый اون توقوزىچى.
девятнадцатьXIX، 19، ۱۹، اون توقوز،
девятый توقوزىچى.
девять توقوز، 9، ۹، XI.
-девять с половиной توقوز يارم.
девятсотDCCCC، 900، ۹۰۰، توقوزيۈز،
 (قارا: выродок)
дегенерат سۈيۈق موم، ياغاچ (ئارابا) باي.
деградация تۈپەن دەردەجەگە توشرش.
дегтярник موم قىلغۇچى، مومچى.
-дегтярный ряд موم رەستەسى.
дегтярня موم چقارادرغان اورن.
дедовник (قارا: репейник)
 بابانىكى.
дедовский بابادان قالغان مىراس.
дедовщина با، باباغا، ئاق ساقاللى قارى.
дедушка بابا، جەن.
дед بىراق بابالار.
деды جۈزۈمدەن كۈلگە كېلىپ نەتىجە
 چىقاراش اوسولى (مەنتىق ئىستلاھى).
дееписание تارىخ، سەججە ۋە قايع.
дееписатель مومكۆرۈنچ، ۋۇقوعاتنى يازب
 تورغۇچى.
деепричастие فەل زەرفى (دەجۇ ئەم-
 ئىلاھى).

дееспособный. موكلدەق.
 дежурить. نەۋبەت بويىچە بىرەر ۋەزىفە ئىدا قىلماق، نەۋبەت تۇزۇش.
 дежурный. بىر ئىشنى ئادا قىلماق ئۈچۈن خۇسۇسىيەت ياكى نەۋبەت بىلەن تەعين ئىتىلگەن كىشى.
 дежурство. نەۋبەت بويىچە مەلۇم ۋەقتىدە لازىم ۋەزىفەنى ئادا ايتىش، نەۋبەتچىلىك ۋەزىفەسى.
 дезабилье. اچكى كويندەكچەن كىنە.
 дезертировать. خۇزمەتدەن قاچىپ كەتىش، كەركەلگەن بىرىكىنىش.
 дезертир. فرارى، كەسكەركەلگەن قاچىپ خۇزمەتدەن باش تارتقان كىشى.
 дезинфекция. مەدر تۈرلى اوسوللەر بىلەن سەلامەتلىككە زەرەرلى ۋە يوقۇملى مەيدان رويلىرىنى يوقىتىش.
 дезорганизация. تەرتىپنى بۇزۇش چۈشەرتىش، تۈزۈلگەننى تارقىتىش.
 деизм. شىئەلىك، مۇئەزىپەلىك (دىنىي بىر مەدەنىيەت).
 деист. دىيىزم تەرەقدارى.
 действительно. ۋاقىدەدە، دەرۋاقىدە، راستىقە بىلەن.
 действительность. فعلىيەت، بارلىق، ھەقىقەت.
 действительный. ھەقىقىي، چىن، ۋاقىيە.
 действие. ئىش، كەمەل، ئەسەر، ئەنئەنىۋىي، پەردە (تەييارىدە).
 действовать. كەمەل قىلىش، قىلىش، ئىش قىلىش، ئەنئەنىۋىي ايتىش.
 дека. موسىقا ئالدىنىڭ سەدا بىرەر تۇرغان تاقىمى.
 дека... ايككى سوزدەن تۈزۈلگەن سوزلەر. ۱۰ - دە ئاۋىن - مەنئەسىدە يۈرەنەر.
 декабрист. 1925 ئىچى يىلدە بولغان سەي - ياسى توپالانلارغا اشتىراك ايتكۈچى.
 декада. اون كۈن؛ اون يىل.
 декабрь. جەدىي، كانۇن ئىككىنچى (مىلادى يىلىنىڭ ۱۲ ئىچى ئايدى).

декадентство. دىكەدەنتلىك مەدەنىيەت.
 декадент. ئەدەبىيات ۋە سەنئەت نەپىسەدە ئىككىنچى كىلگەن ئۇمۇمىي قەيىدەلارنى ئىنگار ايتكۈچى.
 декан. دارلقۇندە اوز شوعىبەسىنىڭ تەلىم جەمەتىگە نەزەرەت قىلغۇچى پرافىسور.
 декапитация. باشنى كېسىش (تەرتىپدە).
 декломатор. خەلق ئالدىدا تۈرلى ئىدەبىي نەرسەلەرنى چىرايلى ۋە ئاچق ايتىپ اوقۇغۇچى.
 декламация. سوز ۋە جۈملەلەرنى ئاچق ۋە چىرايلى قىلىپ تەبىئىي ايتىش اوستالغى، شىئەر اوقۇش.
 декламировать. خەلق ئالدىدا بىرەر ئىدەبىي نەرسەلەرنى چىرايلى ۋە ئاچق ايتىپ اوقۇش.
 декларация. ايجلان، ايزاج، مال اسمەلەرى يازىپ چىققان قاغاز. بىر لاپاپە ئىچىدەكى قاغازلار.
 деклинация. مەنئەتتىن ئىككىنچى تەبىئىيەت.
 декокт. شىئالى گىياھ سوزى.
 декольте. بويىنى، كۆكۈرەكى ئاچق بولغان خانىم - قىز كىيىمى.
 декоративный. رەز اورتىنى زىنەتلىشكە مەخسۇس نەرسەلەر.
 декоратор. جەز بىلەن زىنەتلىگۈچى (تەييار - تەزە اوينىگە قاراپ تۈرلى رەسىم ۋە جەز - ئەر قوبۇب تۇرغۇچى).
 декорация. بىرەر اورتىنىڭ جەز بىلەن زىنەتلىنىشى. تەييارىدە اوينىگە قاراپ قوبۇلانغان رەسىم ۋە جەزلەر.
 декорум. تاشقارىدان چىرايلىق، اۋستەن - كېنە قاراغاندا چىرايلىق.
 декрет. ئەمىر، فەرمان، بويۇرۇق، ھۆكۈم.
 декстрин. ئامار، قاترغىچ (يىلىم).
 дек. پاراخۇدلارنىڭ اوستى.
 делать. ئىشلەش، قىلىش، ايتىش؛ ياساش، تۇزۇش.

делаться, باشلىش, ياسالاش, بولش, ئىشلەش.

делегат, ايلچى, مەبعوس, ۋەكىل.

делегация, بىر نىچە ايلچى, ۋەكىللەر.

дележ, بۆلشەك, تەقسىم (اورتا تالاش).

деление, تەقسىم (علم حساب اسلاحي), ئىشلىكى.

делец, ئىشلىكى, نەھەل.

деликатес, قىسمەتلى لەرزە تلى ئاش. (سارقوت).

деликатничать, ئەدەب بىلەن موغاملە قىلىش. نەزاکەت ايتىش.

деликатно, ئەدەب بىلەن, نەزكەنە.

деликатность, ئەدەب بىلەن, ئەدەبىي موغاملە, نەزاکەت.

деликатный, ئەدەبىي, نەزاکەتلى, ئىساقلى.

делимость, بولىنىش قابىلىيەتى.

делимое, بولىنەتۇرغان.

делимый, بولىنەتۇرغان, تەقسىمىنى قابىل.

делитель, بۆلگۈچى, بولىنەتۇرغان.

делить, بولش, ئايرىش, تەقسىم ايتىش.

делиться, بۆلش, ئايرىش, بولش.

делишко, كۆچكەنە ئىش, مەيدە چۈيدە ئىش.

дело, ئىش, ئەمەل, شۇغۇل; بىر ئىش توغرىسىدا يىغىلغان قاغازلار, دۇرست, شۇنداق بولش كىرەك.

деловой, ئىشلى.

деловитость, ئىشچەنلىك, اشلەكلىك.

целовитый, ئىشكە تەدەللۈقلى, ئىشكە مەشغول.

делопроизводство, كاتىب, ئىش بۇر - كۆزۈچىك.

целопроизводитель, كاتىب, ئىش بۇرگۈچى.

дельность, ئىشكە يارقىلىق, ئىشلىكلىك.

дельный, ئىشكە يارقىلىق, ئىشلىكلى.

дельта, نەھەرلەرنىڭ مۇستەبىنەكى اۇچ بۇر - چەكلى جەزىرە. يونانچە دال «دە» حەرفى.

дельфин, دىففى (اوزى بالق نوس - حەسەدە بولسا دەم, بالالارنى اوز سۈتى بىلەن ئىمزەنەر.

дельце, дельцо (делишко), قارا: توقايىڭ بىر جىسىمى. كىسەككە ئالغان خەزىنە توقايى.

делянка, ئالغان خەزىنە توقايى.

демагог, عامە نەزەرىدە ياخشى ئاتلى بولش اوچون سىياسى ۋە ايجتماعى مەسئەلە - لەردە خەلققا ياقا درغان موغاملەنە بولغۇچى.

демаркационный, ئايرىم, چېكىلى, چېك قوياتۇرغان.

демаркация, ايككى مەملىكەت ئاراسىدا - غى بىرنى چېكىش, بىرنى تەھدىد قىلىش.

деми, يارم, يارم (فەرسوزچە).

демисезонный, يارم ئىسسىق, كۆز ۋە ياز كىيەتۇرغان (كىيىم).

демобилизация, ئەسكەرنى تارقاش, اۋە - لەردىگە قايتارش.

демография, ئە ۋامنى فەننى ياقدان تىكشۈش.

демозиты, ساغلاماققا بىرلەن قىسمەتلى نەرسەلەر.

демократический, عمومى, جۇمھورى, ئە ۋامگە مۇتەئەللىق.

демократия, خەلق ايدارەسى. جۇمھور - رىيەت.

демократ, دىموقرات مەسئەلەگى كىشى.

демобилизация, كاتىب بۇزىش, بىمەش.

демонстрация, مەز تۈرلى يىغىش ۋە مۇزاكىرەلەر بىلەن عمومى ۋە يا خۇسوسى مەسئەلەلەرنى ئۇھار ايتىش, كۆرسەتىش.

демонизм, پەرى, جەنلەرگە تەشەتتىش.

демонстрировать, ئۇھار ايتىش, كۆر - سەتتىش.

демон, دىۋ, جىن, عفرىت.

демонический جنلەرچە، شەيتانى، غايەت قوۋەتلى، قۇت اوچقغ غەيرەتلى.

демономания پىرەي، جنلەر بىلەن سان- دراقلاب بورش.

деморализация ئەخلاق بۇزۇش، تەرتىب ئەخلاقى ۋە نىزاملارغا رىعايە قىلىنماسلىق.

Демосфен بورونغى مەشھۇر يونان خەتتېبى.

денарий روم پۇلى (35 تېين).

денатурат ئۇچمەككە ياراماسلىق قىلىپ زەھەر- لەنگەن ئىسپىرت. ياقادەرغان اسپىرت.

денатурированный ئۇچمەككە يارا- ماسلىق ايتىپ زەھەرلەنگەن (اسپىرت).

денатурка (قارا: денатурат)

денди ساۋدانىي، مودا ئارقاسىدا نېرگەش بۇرگۇچى (ئەنگلىيەدە).

денежка مىس پۇل.

денежный پۇلگە مەخسۇس، پۇللى، باي.

денечек (قارا: день)

денница شەھەت، تاڭ ياروغلىغى.

денной كۈندۈزگى.

деннонощно كېچە-كۈندۈز. اوزلەمسەدەن.

денщик خىزمەتچى، ئەفەسەر خادىمى.

день كۈن.

-днем كۈندۈز.

-на днях شو كۈنلەردە،

-среди бела дня كېيىنە كۈندۈز.

-третьего дня اوچىنچى كۈن.

деньга يارم تېين.

деньги پۇل، ئاقچا.

-наличные деньги ئەفەد پۇل.

день, -деньской كۈن ئالسىن، بۇتۇن كۈن، اۈزۈن كۈن، كۈن بويى.

деньжата. деньжонки (-деньги (قارا:)

департамент نىزاردەتنىڭ بىر قىسمى (شو- عىدىسى). فرەنسىيە دەۋىلايەت.

депеша. يازۇ، خەبەر، خەت، مەكتۇب؛ تېلېگرام.

депо مەخزەن، ئامبار؛ اوتخانە مەم ۋاگانلار تۈزەتۈشگە مەخسۇس ئامبار.

депозитка (قارا: ассигнация)

депрессия (باھا) تۇشش، يۈمشارش، پەس- نكە قاراب ايگەش تۇشش.

депутатский دىپۇتاتقا مەخسۇس، دىپۇ- ئاتلىق ۋەزىفەسىگە مۇئەددەللىق.

депутат مەخسۇس، ۋەكىل.

депутация مەخسۇسلەر، دىپۇتاتلەر جەمئەتى- بر نېچە ۋەكىل.

дергать تارتش، يۇلغش، تارتىپ قوزغاشش.

дергач, дергун بر نەۋخ قۇش.

дергожа كۈزىنى جىيىش، ئەزانىڭ تىرشى.

деревенский قشلاققا مەخسۇس، قشلاق- نىكى، قشلاقى.

деревенщина قشلاق مەدەنىيەتىگە مەخسۇ- وس مەدر بر نەرسە، قشلاقچا قوپال ۋە دەغەل.

деревня قشلاق، ئاۋل، قەرىيە.

дерево ياغاچ، دەردەخت.

деревушка كۈچكەندە قشلاق، قورغانچا.

деревцо كۈچكەن ياغاچ، دەردەخت، نەۋ نەمال.

деревянный ياغاچدان قىلىنغان.

деревяный, деревяный ياغاچلاناش، دەردەختكە ئەيلىنىش، ياغاچدەك قاتىپ قالش.

деревяшка ياغاچ ئاياق؛ ياغاچ يۈلەگى.

дереза اوسمەك.

держава مەملىكەت، حۈكۈمەت، پادىشاھلىق، دەۋلەت.

-великие державы دۈۋەل موعەززە، اولوغ مەملىكەتلەر.

державный مەملىكەتلى، حۈكۈمەتلى.

держанный توتلغان، يەنگى ايمەس.

держать توتش، ايدارە قىلىش.

держаться تورش، چەپ تورش، (سوزگەدە) تورش.

-держатъ путь يۈلدە يولش، چۈنەلش.

-держатъ речь توتق سوزلەش

-держатъ пари بەھسلەھەشش.

-держатъ чью-либо сторону بەرھۆننى ياقلاش، تەرەھەقدارى بولش.

держиморда دەغەل موعامەلەلى جاندارال.

держка ياھشى نەسلى كەپتەرلەر توپى.

дерзание ھەسارەت، باترلق كوستاخلىق.

дерзатъ, дерзнуть ھەسارەت قىلىش، باترلق قىلىش، كوستاخلىق ايتش.

дерзкий ھارسز، باتر، كوستاخ.

дерзко اۋيەلمەسەدن، قانتىخلىق بىلەن.

дерзновение ھەسارەت

дерзновенно ھەسارەت بىلەن، قانتىخلىق بىلەن، باترايب، باترلانىپ.

дерзновенный, дерзостный ھەسارەتلى، قانتىخ.

дерзостно (قارا: дерзновенно)

дерзость ھەسارەت، باترلىق، كوستاخلىق، ھارسز سوز، يامان موعامەلە.

деркач (дергач) ھەممەم سەپرگىسى (قارا: ھەممەم سەپرگىسى يۇنانچە تىرى، كۈن

дермо خار-ھەمس، ايسكى-توسقى، ئىشكە پارا- قىسز نەرسە.

дернина, дерновина پەھەنلى بىر يايلاۋ، سەھرا.

дернистый پەھەنلى.

дерновый پەھەنگە مەخسوس، پەھەنلى.

дернуть يۇلقىپ، تارتىپ ئالىش.

дерн چىم، (ئەجىرق باسقان)

дерьмо (قارا: дермо)

дерюга قالىن ۋە غورەشە كەنەپ توقوما، قاپ ۋە تاي پاхта كەنەپى.

дессант ئۈرۈققا توشرلگەن دېگەر غەسكەرى. دېگەردەن قۇرۇق بىرگە -высаживать десант غەسكەر تۇشۇش.

десертный ئاشدان كېيىنگە مەخسوس.

десерт لەرزەتلى، شېرىن، ئاشدان كېيىن بىلە ئورغان خالۋا سىگەرى نەرسەلەر.

дескать ھەي ھەي ئۇيغۇر، دېيەر ايدىش، گويما.

десна ھەيلىك، تىش ايتى. يەكۈشت دەندەن.

десница اۋلىق قول.

деспотизм زۈلم ۋە ھەيىر بىلەن ايدارە قىلىشلىق، استبداد.

деспотический زۇلم، ھەيىر ۋە زۇلم زۇلم قىلدارغان.

деспот ۋالىم، جايز پادشاه؛ عومومەن زۈلمەنلى، جاير كىشى، مۇستەھبەن.

дестъ قاغاز اولچەۋى؛ 24 تاققانان ھەبارەت، 4 توپ قاغاز.

десятая доля اۋندەن بىر اولۇش 1/10

десятерик اۋنلى، اولۇق.

десятиричный اۋنلاب ھەسابلانا تورغان اۋنلەك.

десятеро اۋنلار.

десятилетие اۋن يل، اۋن يىللىك،

десятина ھەسەتەندە، بىر اولچەۋى (2400 مۇرە بېدەق سەرجىن بىر)، بۇتۇن كرىمىك اۋندەن بىر.

десятиугольник اۋن بۇرچەكلى.

десятичный اۋنلى، ئەھشارى.

десятичные дроби كەسر ئەھشارى، اۋنلى كەسەر.

десятка اۋنلى (قارنا اۋينىدە).

десятник اۋن باشى.

десяток ھەسەتە، اۋن دانە.

десятский اۋن باشى، قىشلاق باشلىغى نىڭ موعاۋىنى.

десятый اۋنچى.

десять اۋن، 10، 10، X

деталь تەھسىل، شەرح.

детальный مۇھەسسەل، تەھسىللى.

детва ھەسەل ئەرلەر نىڭ جۈدە ياشلارى، (توخومدەن بەنگى چەققانى).

детвора ۋالا-چاقا.

детектив ئەنگلىيەدە، خۇفەيە-ھاسوس، ئاياقسز ئەتەن ئۇرغۇر ئاپپاراتى.

детеныш ھەيۋان بالاسى.
 детерминизм ھەھانتىڭ موعىيىدىن قانۇنلارغا
 بنا قىلىنپ تۇرىشىنى دەخۇا ايش موع-
 جيزە ۋە فەوقەلھاددە اشلەرنىڭ يولشىغا
 ئىشەنمەسلىككە بنا قىلىنغان فەلسەفە.
 дети ۋە دитя نىڭ جەمئىيەتتە.
 детина, -нушка كەتتە بالا.
 детище غەزىز بالا، غەزىز ئەسەر.
 детка (قارا: детва)
 детский بالالىق.
 детонатор توپ ۋە بومبالارنىڭ پىھتونى.
 детонация كىلىشمەگەن ھاۋا شۇ بىلەن ئەشۋ-
 لە قىلىش.
 детородный بالا توغۇرادىغان، ئالتە
 تەناسىلىيەتكە مەخسوس.
 деточка (قارا: детка)
 детская بالالار خانەسى.
 детский بالالارغا مەخسوس، بالالارنىكى
 детское место بالا چوۋى، ايشى، بالا
 يولداشى (بالا توغۇلغاندان كىيىن چاقان).
 детство بالالىق ۋەقتى، سەباۋەت.
 детушки (قارا: дети)
 дать (قارا: давать)
 дефект كەمچىلىك، نۇقسان، ئۆلمىغانلىق،
 خۇنۇكلىك.
 дефиле دەرىيەندە، كەچىد تاغنىڭ تار يولى.
 дефилировать رەسىم كەچىد ياساش.
 غەسكەرنىڭ چۆلىپ بارىشى.
 дефицит چەقنىڭ كەمىدەن كۆپ بولىشى، دەفتەر
 بويىچە بولنىڭ يېتىشمەسلىكى.
 деформация قىسىم، چۆشۈش، بۆكۈش، ايشىش
 سەبەبلى بىر نەرسەنىڭ قەيەفەتى اوزگەرەش.
 децентрализация مەركەزدەن چىتىكە
 تارقالش.
 деци. ايككى سوزدەن ياسالغان سوزلەردە..
 ئاوندەن بىرى 1/10 مەنئاسىدا يۇردەن.
 дециметр مەستىرنىڭ اوندەن بىر ھېسەبىسى

дешевизна ئارزانلىق، ئارزانچىلىق، اوچۇزلۇق.
 дешевить ئارزانلاش، اوچۇزلاناش، باھا-
 سىنى پەستىگە تۇشۇش.
 дешевле ئارزانراق، اوچۇزراق.
 дешево ئارزان، چۈن، اوچۇز.
 дешевый ئارزانلىق، ئوچۇزلىق.
 дешеветь ئارزانلاش، باھاسى تۇشۇش،
 اوچۇزلاناش.
 дешифровать رەقەم ۋە باشقا غەلامەت-
 لەر بىلەن يازغان يازونى اوقۇش.
 дешовка ئارزانچىلىق، اوچۇز ساتش.
 деяние قىلىنغان ئىش، غەمەل، ئەسەر.
 деятель ئىشلەتكۈچى، خادىم، جەمئەت خادىمى،
 خىزمەت، ئىش، ئىشلىكلىك.
 деятельность بىرەۋنىڭ قىلىغان ئىشلەرى.
 деятельный ئىشلىكى، بولغانلىق، ئىش سۇ-
 يىگۈچى، ئىشچەن.
 джентльмен مەدغەفەتلى ۋە خۇسنى مو-
 غامەللى كىشى.
 джуг ھىندىستان زغەر پايەسى.
 дзянь-дзюнь مانجورىيەدە شەھەر باشلىقى.
 ди بەغز يونان سوزلەردە مايكى فەلانىلى،
 ايكىلى مەنئالەرىنى ئاڭلاتادۇ.
 дива شۆھرەتلى ئىشولەچى خاتن-قز.
 диван سۇيىنچەكلى ايكىكى- اوچ كىشى اوتۇ-
 رادىغان (يۇمشاق) كۆرسى.
 диверсия دۇشمەننى ئالداش نىيەتى بىلەن
 غەسكەرنى بىر اورتىدەن-ايكىكىچى اورتىغا
 كۆچۈش.
 дивертисмент تياتر اوينىدەن كىيىن ۋە يا
 پەردە ئاراسىدا بولا تۇرغان موسىقە، نە
 يرەك، رەقس، ئەشۋلە ۋە باشقا اوين-
 كۈلكى.
 дивиденд ھېسەب، ساۋدا ئاخىرىدا شەرى-
 كلەرگە ھېسەبىسىگە كۆرە بۇلىنپ بىرلە-
 قىرغان فايدا (زىيە).
 дивизионный دىۋىزىيەگە مەخسوس.

диплом شەھادەتنامە، ئىتىياز.
 директор مۇدىر، باشقارغۇچى.
 директриса مۇدىرە، باشقارغۇچى خاتىن.
 дирекция ايدارە، مۇدىرىيەت، مەدەنىيەت ايدارە.
 дирижабль بالون، خەملاغان تامانغا يۈرۈپ يۈرگۈزەلەرغان كەنتە توپ شەكلىدە - دەنگى اۇچقۇچ.
 дирижер مۇسقىنى باشقارب اويىناتقۇچى؛ رەقس ۋە اوينىگە تۇتىشىش كىچەلەردە رەقسلىرنى ايدارە قىلغۇچى.
 дирижировать مۇسقى ۋە رەقسلىرنى ايدارە ايتىش.
 дисгармония يامان، خۇنوك ئاۋاز؛ نەزا - كەت ۋە گۈزەللىك بولماسلىق. ئختلاف، چىقىشمەسلىك.
 дискант мۇسقى ئالەتلەردە ايك يوقارى (ئىگچەك) داۋش.
 дискантировать تەرخ قىلىش، تاشلاما، ئىسكىدەكە قىلىش.
 дисконт تەرخ. ئىسكىدەكە؛ مومەلەتى يىتكونچە ۋە ئىسكىدەكە مومۇقق ئالدىن پۇس تولەش.
 дискредитировать بىرەۋنىڭ ئىنابىتىگە تۇقۇنىش، نۇفۇزىنى كەمەيتىش، «بازارنى تۇشۇش».
 дискурсивный عدقلى، فكىرى.
 дискуссия بىر مەدەروزە ھەقىدە ئاچلغان بەھس، مۇنازەرە.
 диск мۇسەتتەج دائىرە، سەببارەلەرنىڭ كۈزگە كۈزنگەن يۇمالاق سەتھلىرى.
 дислокация ھەسكەرنى دەم ئالساقتا ئورناشدرش.
 диспепсия مېخەدە بۇزلىش، قارن ئاغرش.
 диспозиция ھەسكەرنىڭ تۇزلىشى.
 диспут مۇنازەرە، فەننى بەھس.
 диссертация بىر رۇتتە ئالماق اوچون يا - زلغان فەننى نەسەر (مەسەلەن ساغلىقنى ساقلاش توغرىسىدا)،

диссонанс مۇسقىدە قولاقنى قامەتقا كېلەرەتورغان خۇنوك، ئامەگىز داۋشلار.
 дистанция مەسافە، ئارا.
 дистиллированная суۋى سۈۋى ئەيلەنتىرە ساۋتقاندان كىين ھاسىل بولغان ئازا سوۋ.
 дистиллировать سافلا تىش (بوغقا ئەيلەنتىرە).
 дистилляция سۈيۈق تەرسەنى بوغقا ئەيلەنتىرە سافلاش.
 дисциплина تەرتىب، ايتاعدت ەدەسكەرىيە.
 дитя بالا (اوغل - قىز).
 дитяtko بالاغانا.
 дифтерит بوغما «كەپتەر» ئاغرىقى. يۇ - فەلى تاماق ئاغرىقى.
 диффамация مەنبوعەتدا بىرەۋنىڭ يامان ئاتلىق قىلىش، ايفترا قىلىش.
 дифференциальное ис-عولوم رىيازىياتدا؛ چىكىسز ھساب، نەسەلسۈل. چىسەنلەنە.
 дичать ۋە ھىشەنەش، كىشىدەن قاچش.
 дичина ئۆت بولغان قۇش.
 дичиться كىشىدەن قاچش، ياۋايىلانەش.
 дичок خەسەك، اۋلەتلىدەكەن دەرەخت (اۋرۇ - غىدەن چەتەن كۆيىچە قالغان).
 дичь ياۋايى قوشلار، ايلۈدەن.
 дифирамб ماقاۋ، داڭقلاش سوزلەرى.
 диавол (дьявол) قارا؛
 диагноз ەلەمەتلەرگە قاراپ ئاغرىقنى تە - بىب تامانىدان تەغرىق ايتلىشى.
 диагностика ئاغرىقنى تانىش علمى، تەشخىس نەمراز فەننى.
 диагональ بىر - بىرىگە مۇۋازى قىشى بوللار خوتۇت مائىلە.
 диаграмма (графика) قارا؛
 диадема تاج، ئاقىيە، ئىكلىل؛ قىيەتلى تاشلار بىلەن تۇقۇلغان خاتىن - قىزغا تەقىيە.
 диакон (дьякон) قارا؛

диалектика علم جدەل، موناۋەزە.
 диалект شىۋە، لەمچە، نل.
 диалог ايككى كىشى موزلاششەن عبارت
 ئۇندەبى ئۇسۇر.
 диамант (قارا: алмаз)
 диаметральный قۇتۇرغا مۇتەددىق.
 диаметр قۇتۇر دائىرە. دائىرەنى اورناسىدان
 بولەتۇرغان توغرى چىزىق.
 диана رومالىدەنە كەمان، ئاۋچىلار ايلامى.
 диапозитив سحرلى فانار اوچون مەخ -
 سوس رەسم.
 диафрагма دۇررىنىڭ ئىچىدەكى كىچىك قارا
 دائىرە (ياروغلۇقنى ئازايتىش ياكى كۆپەيتىش
 اوچون).
 (قارا: грудобрюшная преграда)
 диез ئوتادا بىر ئىشارەت (ئىككىچە داۋىشنى يەنە
 مەم ئىككىچە قىلماق اوچون).
 диета يىمەك، ئىچمەككە ئىحتىياتلىق بىلەن مو -
 عامەلە قىلىش؛ ئاغرىق ۋە قەتئە يېشى، ئىچشكە
 ياراتىتۇرغان نەرسەلەرنىڭ قەتئەسى، پەرمىز.
 диэлектрик ئىلىك-تريك قۇۋۋەتنى اۆتەشكە
 مانع نەرسە.
 диета (قارا: диета)
 длань (قارا: ладонь)
 длина ئۇزۇنلىق، بوي، تول.
 длинноватый ئۇزۇنراق، بىر ئاز اۇزۇن.
 длинноголовые расы مەندىلەر. ياپواس،
 لار، پۇرسانلار سىنگىرى اوزۇنراق باشلى
 (يوزلى) تاشپەلەر.
 длиннокрылые птицы اۇزۇن قاناتلى
 قۇشلار.
 длиннополый اۇزۇن ايتەكلى (كېيىم).
 длиннота اۇزۇنلىق.
 длинный اۇزۇن.
 длительный دەۋاملى، اوزاققا چۈزۈلا -
 تورغان، اوزاق؛ اۇزۇن.
 длить (ۋەقت) چۈزۈش، اوزاقلاش، كىچىكدرش.

длиться اىزاققا چۈزۈش، دەۋام ايتىش،
 اوزايتىش.
 для ئۇچۇن.
 -для вас سىزنىڭ اۇچۇن.
 Дневать كۈن كىچىرىش، يولدا توقتاب بىر
 كۈن ئىستراحت قىلىش.
 дневка كۈندۈز توقتاش.
 ДНЕВНИК يەۋمىيە دەفتەرى. مەد كۈن بولغان
 اشلەرنى يازىپ بارىلادۇرغان دەفتەر.
 дневной كۈنلىك، كۈندۈزگى.
 днем كۈندۈز.
 Днесь بۈگۈن، شىمەدى.
 ДНО تۆب، تەك. (ئىدىش ياكى ئارىخ تەگى).
 -идти ко дну ياتىش، تەككە كىتىش.
 -вверх дном ئاستى اوستىكە كىلىش، تەرتىپسىزلىك.
 ДО موسىقىدە ئەۋۋەلكى ئوتتا.
 ДО سوز باشىدا بولغاندا غەمەلنىڭ نەمام
 بولشىنى، مەقسەدكە يېتىشىش مەغلارنى
 ئاڭلاتادۇر، مەسەلەن
 -добежать يۈگۈرۈپ بارىپ يېتىش.
 -дописать يازىپ بىتىش.
 -договорить ئەيتىپ (سوزلەپ) بىتىش.
 ДО قەدەر، چاقلى، گەجە، دە.
 -до города شەھەرگەچە.
 -с утра до вечера ايرتەنەن كىچىكەچە.
 -какое дело вам до меня سىزنىڭ مېندە نىيە
 ئىشكىز بار.
 до востребования (письмо) خەت
 اوستىدە كۆرسەتكەن كىشى اوزى كېلىپ
 ئالغۇنچا پوچتەدە ساقلانغان تورغان خەت.
 добавить، -влять قوشۇش، زەم، غىلاۋە،
 تاغىن اوستىگە سالش.
 добавка قوشۇش، غىلاۋە، ئارتىرىش.
 добавок قوشۇش، غىلاۋە.
 -в добавок بولنىڭ اوستىگە، يەنە يېتەمسە، تاغىن.
 добавочно ئارتىرىپ، قوشۇپ.
 добавочный اوستىگە قوشۇلغان تورغان

добивать,-бить اولدر كۆنچە قىيناش، اوستىگە قىيناش، اورش (اولمەدگەن مەجرە - وحنى ئاتىپ اولدۇرش).

добиваться قازاناش، تىرىشېش تاپش، حاسىل ايتىش.

добирать ئالب بىتىش، بىغىب بىتىش.

добираться يىتىش، زورغا بارىپ يىتىش.

доблестно جەسارەت مەم باتۇرلىق بىلەن.

доблестный جەسارەتلى، باتۇر شىجائەتلى.

доблесть جەسارەت، باتۇرلىق، شىجائەت.

добор ئالب بىتىش، بىغىب بىتىش ئىشى.

добрасывать يىتكۈزۈپ ئىرغىتىش، كەمىگە ئۇر - غىتىش، تاشلاپ بىتىش.

добрать (قارا: добирать)

добре خوب، ياخشى، رازى.

добратся (قارا: добираться)

добренький (قارا: добрый)

добрести (قارا: добродить)

добривать بىتكۈنچە قىرىش (پىچاق بىلەن)

добро ياخشىلىق، ايزگىلىك، مال دەۋلەت، بايلىق، ياخشى، خوش.

-добро пожаловать خوش كېلىپسىز، مەرحەمەت قىلىڭ.

добро бы ياخشى بولور ايدى، ئەگەردە، بولسا

ايگەن.

доброволец اوز ايختىيارى بىلەن بىكارگە

خىزمەت قىلغۇچى، اورش، كۆڭلى (غەسكەر).

добровольный ايختىيارى، اوز ارادەلى.

добродить بارىپ يىتىش (ياپاۋ).

добродушие ساق قەلبىلىك ياخشى كۆڭ - لىلىك، جەلەم.

добродушный ساق قەلبى، ياخشى كۆڭلى، جەلەم.

добродетель ياخشى - ئىش، ايجسان، قەرزىلەت.

добродетельный ياخشى فعللى. ايز گىگىلى، ايجسانلى.

доброе خەير ئىش، ايزگى ئىش.

доброжелатель خەير خام.

доброжелательность خەير خاملق.

ياخشى كۆڭلىلىك.

доброжелательный خەير خام، ياخ - شىلىق تەك كۆچى، ياخشى كۆڭلى.

доброкачественный اولۇغ، ياخشى، ياخشى نەۋە.

добром ياخشىلىق بىلەن، يامانلىققا بارماسدان.

добронравие كۆرگەم خۇلۇقلىق، تەربىيەلىك، ئىتساق.

добронравный (قارا: благонаравный)

добропорядочный عادل، توغرى مو - عامەلەلى

добросать تاشلاپ بىتىش - بىتكۈنچە ئىرغىتىش.

Добросердечие مېھرىبانلىق.

добросердечный ياخشى كۆڭلى، يۈم - شاق كۆڭلى، مېھرىبان.

добросить (قارا: добрасывать)

добросовестно ۋەدانەن، ۋەدان بىلەن، موسەفەندە.

добросовестность ۋەدانلىق، ئىتساق - لىلىق.

добросовестный ۋەدانلى، ئىتساقلى.

доброта ياخشىلىق، ايزگىلىك، يۇۋاشلىق.

доброта تۈزۈملىك، ياخشىلىق، ياۋاقللىق، چەدە - ملك (مال سىغەتلىرى).

добротный ياخشى، يارقالى، چەدەملى، او - زاققا چەدەرلىك، تىزدە بىز تەلمەيتورغان.

доброхотный روزاللى، جوسن ايختىيارلى، اوزى خاملاب بىرگەن.

добрый ياخشى، ايزگى، مېھرىبان.

добреть سىمىزلىنىش، قانلاناش، تولا بولش، ياخشىلاناش، مېھرىبانلاناش.

добряк ياخشى كىشى، سادە كىشى.

добудиться غەزابلانا ياتقاندا اويغاتش، اويغانشىغا يىتىش.

добывание تاپش، چقارش، كەسب قىلىش، ئىستىخراج قىلىش ئىشى.

добывать, добыть, تاپش, حاصل ايتش, چاقارش, كەسب قىلىش.

добываться, -быться, تاپلىش, حاصل بولش, بىتىش.

добыча, تاپلىش, تاپلىغان نەرسە, غەنىمەت, چاقارش, تاپش ئىشى.

добегать, добежать, يۈگرۈپ بارب, يېتىش, يېتىكۈنچە يۈگرۈش.

добела, ئاقارغونچا, ئاقارغونچا, ئاق بولغونچا, بىتكۈنچە ئاقارتش, ئاقارتىپ بىتىش.

доваривать, доварить, قايناتىپ بېتىكۈش, پىشكۈنچە قايناتاش.

доващивать, بىتكۈنچە موملاش, موملاپ, بىتىش.

довеать, بىتكۈنچە شايرىش.

доведение, (قارا: доводить)

доведывать, -даты, نېكىشىپ بېرىش, تەمام بلىش.

довезти, (قارا: довозить)

доверенность, ۋەكالىت, تاپشش قاغازى, ۋەكىل

доверенный, ئىمانەت بېرىگۈچى, ۋەكىل

доверитель, قىلغۇچى, ئاير, خانى, قىز, -льница

доверить, (قارا: доверять)

доверие, ئىشەنچ, ئىمانەت, تاپشش, ئىجتىبار

доверчивый, ئىشەنچ تورغان, ئىشەنچان

довертывать, -шить, بىتكۈنچە يېلىنترىش, ئېلىنترىپ بىتىش

довершать, -шить, تەمام ايتش, بىتىش, ئىكمال ايتش.

довершаться, -шиться, تەمام بولش, ئىكمال ايتش, بىتىش.

довершение, تەمام ايتش, بىتىش ئىشى.

доверять, ئىشەنش, ئىجتىمان ايتش, تاپشش, ئىمانەت ايتش.

доверяться, -риться, ئىشەنش, تاپشش, ئىمانەت ايتش.

довести, (قارا: доводить)

доветру, تاشقارىغا (ئىستېراغا)

довешивать, -весить, تەمام ايتىپ اولە, چەش, اولچەپ بىتىش; بىتكۈنچە ئاشش.

довинчивать, -нтить, بىتكۈنچە بوراب كىرگۈزۈش, بوراب كىرگۈزۈپ بىتىش.

доводить (كىلتىپ) بېتىكۈش, ئاخىرغا چا, ئالب بارش; مەجبۇر ايتش; (فەلان) حالغا توشۇش.

-доводить до сведения, خەبەر ايتش, خەبەر بىرىش, بىرىش, بىرىش, بىرىش.

-доводить до бешенства, غەيات ئەچچىقەننى كىلتىرىش.

доводиться, -вестись, ئىشى كېلىش, تىگىشلى بولش (جساب بويىچە) قارىداشلىق مۇناسىۋەتتە بولش.

довод, دەلىل, بۇرھان

довозить, ئات بىلەن ئالب بارب بېتىكۈش

доволакивать, -лочить, سود رەپ, كىلتىپ بېتىكۈش.

доволакиваться, -лочиться, سود رەپ كىلىپ بېتىش.

довольно, كافي, بۇرۇر, خېلى, ئىللە قانچا.

довольный, رازى, قەناعاتلى.

довольствие, رزق, نېمەك, ئىچمەك نەر, سەلەرى, ئازىق-ياۋقات.

довольство, موللىق, كۈملىك, مائىق; رزالىق, قەناعات.

довольствоваться, رزالانئش, قەناعاتتە لەندىرىش, رزقلەندىرىش, تاماغىنى تويىدىرىش.

довольствоваться, رازى قەناعاتتەلەنئش, بولش, رزقلەنئش, تاماق تويىدىرىش.

довязывать, -заты, ياغلاپ بېتىكۈش, كىز ياغلاش.

догадаться, -дываться, سىزىش, اويە, لاب بلىش ۋە تاپش.

догадка, ئويلاپ سىزىش, گومان, تەخمىن.

догадливый سىزەن ورغان زىرەك
 догарать (قارا: догорать) بۇكەب بىترش، بىكۈنچە بۇكەش.
 догибать تىكسلەپ بىترش، بىكۈنچە تىكسلەش
 доглаживать قاراپ بىترش، -глядеть كۈرۈپ بىتكۈزۈش.
 догма غەقىدە
 догматика علم غەقىدە.
 догматический غەقىدەگە بنا فىلنغان.
 догмат غەقىدە، ئەساس دىن.
 догнать (قارا: догонять) ئەيتىپ بىترش، -ворить ئەيتىپ بىتكۈزۈش. ايىكى ئارانداغى خەتتە ۋە غەدە قىلىش.
 договаривать، -ворить كۈپ ئەيتە-ئەيتە بىنش، سوزاكرە قىلىش، يازلىش ۋە غەدەلەش، موغامەدە قىلىش.
 договор موغامەدە، تەتتىفاق.
 догвор قوۋب بىتت، ئارقاسىدان بىتت.
 догонять يانپ بىتت، بىكۈنچە يانپ.
 догорать ئاخىرغاچا ايشش، كۈزەپ بىترش، بىكۈنچە كۈرەش.
 догребать بىكۈنچە تۈپەش-ئارتش، تۈپە-ئارتب بىترش.
 догружать بىكۈنچە كەرش (چەينەش) كەش-رەب (چەينەپ) بىترش.
 догрызать ئەنگلىيە تىكى كۈنى كەلتە ۋە اۋزون قولاقلى كەلتە ت.
 дог добавать، -дать بىر بىتكۈزۈش، اوستىگە يەنە بىرش.
 додача بىر بىترش تىشى، بىرلىپ يەتكەن نەرسە، اوستىگە بىرلىكەن نەرسە.
 додек (قارا: . додэк)
 додерживать، -жать بىرەر نەتىجە چۈش-قۈنچە تۇتۇپ تۇرش. ئاسراش.
 доднесь بىر كۈنگە چە.
 додон حكايەتلەردەكى مېمران پادىشاھ

додумываться, -маться ۋە يولاب چقا-رش، اولاب بر فكرگە كېلىش.
 доделывать, -лать ئىشلەپ بىترش، قىلىپ بىتكۈزۈش، بىكۈنچە قىلىش.
 доделываться, -латься ئىشلەنپ بىتر-لىش، بىكۈنچە ئىشلەش.
 додэк، . . . ايىكى سوزدەن مۇردەكەب سوزلەردە «اون ايىكى-12» مەناسىدا
 доедать بىر بىترش، بىكۈنچە بىش. تۇيغانچا بىش.
 доезжать, -доехать ئات بىلدەن (عوومەن) مەنپ يارش، ئاۋدا ئىلدە باشلىغى
 доезжачий (سىير) ساغش.
 доение (قارا: доедать) قاۋورب بىتكۈزۈش
 доесть قاۋورب بىتكۈزۈش (ياغدا)، ئاخىرغاچا قاۋوروش.
 дожаривать, -рить قاۋورلپ بىتت، قاۋورلپ بىتت (ياغدا).
 дожариваться قاۋورلپ بىتت، قاۋورلپ بىتت (ياغدا).
 дождаться كۈتۈپ مەقسەدگە بىتت.
 дождевик يامغور قوزى قارنى، كەر.
 дождевой يامغورنىكى. يامغورغا مەخسوس
 дождейка يامغور سوۋى اوچون قويلاتۇر-غان ئىش.
 дождить يامغورلاش، يامغور ياغىپ تۇرش.
 дождливый يامغورلى.
 дождь يامغور.
 дожевывать, -жевать چەينەپ بىتكە-زىش، چەينەپ بىترش، بىكۈنچە چەينەش.
 дожелта سازىغاخونچا، ساپسارىغ بولغونچا.
 доживать, -жить عومر اوتكەزىپ بىتت، ئاخىرغاچا عومر ايتش.
 дожигать, -жечь ياندۇرپ بىترش، بىكۈنچە ياندۇرش.
 дожидать كۈتۈپ تۇرش، ئاخىرغاچا كۈتۈش.
 дожидаться كۈتۈپ تۇرش
 дожждаться كۈتۈپ تۇرش، كۈتە تۇرۇپ كۈرۈش.

дожимать, -жать **پىتكۈنچە پىتكۈش، قىسب پىتكۈش، قىسش.**

дожинать, -жать **پىتكۈنچە ئورۇش، اورۇب (اوراق بىلەن) پىترش.**

дож **ايتالپادا اورتا عدسىرلەردەگى رەئىس جۈمھۈر.**

доза **دارو مىقدارى (بىر ئۆچمەك مىقدارى)**

дозваться **چىقىرىپ چاقىرىش، ئىندەش.**

дозволение **روخسەت، مۇسائىدە.**

дозволять, -лить **روخسەت اېتىش، مو- ساعىدە بېرىش.**

дозволяться **روخسەت بېرىش، مۇسائىدە اېتلىش.**

дозвониться **توغىراق شالىد راتاب مەقسەتگە يېتىشىش.**

дознать **ياخشىلاپ بىلىش، بىلىپ بىتكۈش، تېكىشەپ بىلىش.**

дознание **تەقتىش، تەحقىق.**

дозолачивать **ئالتۇنلەپ پىترش، يىتكۈنچە ئالتۇنلاش.**

дозревать, -реть **پىش پىتىش، اولگىر بېتىش (مېۋەلەر توغرىسىدا)**

дозрелый **پىشپى يىتكەن، ئولگىر يىتكەن.**

дозорщик **تەقتىش قىلغۇچى، تەحقىق ايتە- كوچى، تېكىشەرگۈچى.**

дозор **قاراۋل، كېچەسى بىلەن قاراپ يۈرۈدۈر-غان ساقچى.**

доигрывать, -рать **اوينىنى اويناش، اويناپ تامام اېتىش.**

доигрваться **اوينىنى-اوينىنى بىر نەتىجەگە يېتىشىش.**

дойльня **سوتخانە، سۈت ساغىلاتورغان ۋە ساتلاتورغان اۋى.**

дойница **سۈت ساغىلاتورغان ئىنە، خۇرماچا**

дойный **ساغىم، سۈتلى، ساغىلاتىغان**

-дойная корова **ساغىم سېيىر (ساغىدى سېيىر)**

доискиваться, -каться **تاپقۇنچا ئۇ-لەش، ئۇلەپ بىلىش، ئۇلەپ تاپىش.**

доисторический **قەدىمگە تارىخ، تەتقىقە خەدەن بۇرۇن، بۇرۇن-بۇرۇن زاماندا.**

дойти **(قارا: доходить)**

дойть **ساغماق**

дойтсья **ساغىلىش.**

дока **اوستا، بىلگۈچى، تۇۋ.**

доказательный **دەلىللى، ئىسپاتلى.**

доказательство **دەلىل، ئىسپات، ئىسپات قىلىش.**

доказывать, доказать **دەلىل كېلىتىش، ئىسپات قىلىش، -زاتىسىز.**

доказываться, -заться **ئىسپات قىلىنىش، قۇدرەپ پىترش، يىتكۈنچە قۇدرەش (تېمىرى).**

докалывать, -колоть **بىتكۈنچە سەنچىش، اولگۈنچە سەنچىش، سەنچەپ اولدىرىش.**

доканчивать, -кончить **تامام اېتىش، پىترش.**

докапывать **قازىپ پىتكۈش، يىتكۈنچە قازىش.**

докапываться **بىرەر نەرسەنى تاپقۇنچا قازىش، قازى-قازى تاپىش.**

докармливать **ئاخىرغاچا يېگىزىش، تۈيد-رش، تۈيدۈرپ يېتىكىش.**

докатывать, -тить, -тать **يۈمۈلەتەپ يىتكۈش، يىتكۈنچە يۈمۈلەتەش، ئاغىنەتەپ يىتكۈش.**

докатываться, -титься **يىتكۈنچە يۈ-مالاش، يۈمۈلەتەپ بارىپ يىتىش.**

докашивать **اورۇپ پىترش، بىتكۈنچە اورۇش (ئىككە تۈرۈپ اورۇدۇرغان اوراق (چالغى) بىلەن)**

докашиваться **اورۇپ پىتىش، بىتكۈنچە اورۇش.**

доквашивать **ئەچىتەپ پىترش، ئاغىرغاچا ئەچىتىش (اغۇت، ئەچىتقى بىلەن)**

докелева, доки(дока, докуда) **(قارا: докидаты, докидываться)**

докидывать, докидываться **ئىرغىتەپ يىتىش، ئىرغىتەپ پىترش.**

докипать **قايىنەپ يىتىش، ئاغىرغاچا قايىنەش.**

долбануть - برهۇنى كوسدۇڭك اوخشاش كېس- مەيتورغان نەرسە بىلەن اۇرش.
 долбеж - ئىسكەنە بىلەن تېشىش ئىشى. ئىسكەنە.
 долбило - ئىسكەنە.
 долбить - تېشىش (ئىسكەنە بىلەن)، برهۇڭك بىر نەسىھەتتىكى كۆپ سوزلەش، توقۇش. كۆڭلگە ياد ئالاش. جىزرايتىش.
 долбление (قارا: долбеж)
 долбня (قارا: долбеж)
 долбушка - ئالچىن توقماق.
 долгий - اۇزاق، اۇزۇن.
 долго - اوزاق، كۆپ ۋەقت.
 долговатый - اۇزۇنراق، بىر ئاز اۇزۇن.
 долговой - قەرزغا دائىر.
 долговременный - اوزاق سۈددەتلىكى.
 долговечность - اۇزۇن عومىرلىك.
 долговечный - اۇزۇن عومىرلىكى.
 долговязый - تەنئاسىبسىز، اۇزۇن بويلى، ايە - كىچىك اۇزۇن (كەشى) كىچىك-قورونىغى كىچىك-سايىدەك.
 долгогривый - اۇزۇن ياللى.
 долголетие - اۇزۇن عومىر.
 долголетний - اۇزۇن عومىرلى.
 долгоножка - اۇزۇن ئاياقلى چېن.
 долгоносик - اۇزۇن بۇرۇنلى (سۈۋەرەك).
 долгонький - اۇزۇنغا.
 долгопер - اۇچاتورغان يالغى.
 долгополый - اۇزۇن اينەگلى.
 долгорукий - اۇزۇن قوللى.
 долгосрочный - اۇزۇن سۈددەتلى، اۇزۇن سۈددەتكە بېرىلگەن (قەرز).
 долгота - اۇزۇنلىق، تول.
 -западная долгота - تول غەربىي.
 -восточная долгота - تول شەرقىي.
 долготерпеливый - اوزاق سەبەر ايەت - تورغان، تۈزۈنچان.
 долгоушка - اۇزۇن قولاق.

долгохвостый - اۇزۇن قۇيرۇقلى.
 долгошейный - اۇزۇن بويلى.
 долгошерстый - اۇزۇن جونلى.
 долг - قەرز، بېرەسى، ۋەزىفە، اوستىگكە يۈكلەن - گان ئىش.
 долетать - تەت - اۈچىپ بارىپ يېتىش.
 долежать - بىرەر نەتىجە چىققونچە ياتىش، ۋەقت يېتىكونچە ياتىش.
 должать - قەرزدار بولش. بېرەسىسى بولش.
 долженствовать - قەرزدار بولش، لازم بولش (كىلگۈسىدە).
 должник - قەرزدار، مەدىيون، بېرەسىسى بار كىشى.
 должно - كېرەك، زەرور، لازم.
 должностный - مەھكىمەگە دائىر، خىزمەت - كە مۈتەئەدلىق.
 должностное лицо - مەھكىمە خىزمەتدەگى كىشى.
 должность - ۋەزىفە، خىزمەت. اورن، مەئەمو - رىيەت.
 должный - زەرور، لازم، قەرزدار. مەدىيون.
 должок - قەرز، بېرەسى.
 доливать - تولخونچا ئاقىش، تولخونچا قۇيش.
 доливаться - تولخونچا ئاقش، ئاقب تولش.
 доливка - تولخونچا ئاقىش، تولخونچا قۇيش ئىشى.
 долина - ۋادى، اوزەن، ايگى تاغ ئاراسىدە - كىشى پەستلىك يول.
 долинистый - جەمەن، دەرەلى (يېرى).
 долить - (قارا: доливать)
 долихоцефал - اۇزۇنچاق باشلى كىشى.
 доллар - ئامىرىقا پۇلى، ئالۋىنى - 1 سوم 94 ت. كۈمۈشى - 1 سوم 88 ت.
 доложить - (قارا: докладывать)
 долой - كېتىسون، چىقارلسون، بۈندە بولماسون، يوقالسون «اۈكچەگى كۈتۈر» (دېمەك اورنلاردا ئىستىمال قىلنادور).
 -долой посторонних - بۈندە بېگانە كىشىلەر بولماسون!

долемит ئاھاك تاشى.
 долон (ладонь) (قارا: يادونى). خرمەن تاۋاغى پىدەق.
 долото ئىسكەندە.
 дол (قارا: долина)
 доля بوى، ئۇزۇنلىق (بالىغىز ئىستىمال قىلىنمايدور).
 -вдоль и поперек بويغا ھەم اينىگە ھەم، بويى،
 اينى، تۆلەن ۋە عدەزەن.
 долька اۆلش، بولم.
 дольмен كەتتە تاش اوستەل (تاسار
 عدەتقەندەن).
 дольный بىرىنكى، قويداغى.
 дольче (موسى-قادا) چوزىراق، نازىراق.
 موگلىرەك.
 дольше اۋزۇتراق، اوزاغراق.
 доле, доле (قارا: дольше)
 долезать, лезать مەن بىتەش.
 доля, долюшка قىسمەت، نەسىب، اۋ -
 لۇش، چىسىسە، رزق - بەخت، تەقدىر.
 مەسئۇلنىڭ 1/۱۰۰ نچى ئۇلۇشى.
 дома اۋيدە، ھەۋلىدە.
 -его дома нет اۋ - اۋيدە بىرق.
 -у него не все дома اۋىر تازە قەلغا يىگەرەك
 домалывать تارتىپ بىرش، بىكۈنچە تارتىش
 (داننى تىگىرىمدە تارتىش).
 доматывать اوراپ بىرش، بىكۈنچە اوراش.
 домашивать ايۇتتىپ بىرش، بىكۈنچە
 ايۇتتىش.
 домашний اۋيدەكى، اويگە مەخسوس
 اۋىنىكى.
 -домашнее животное اۋى ھايۋانى.
 -домашние اۋى جەماعتى، ئەمەل بەيت.
 домашивать يايىپ (توشىپ) بىرش،
 بىكۈنچە يايىش (مەسئەلەن: كۈچەگە تاشنى).
 долежовывать چىگەرەلەرگە بولمىتىش،
 (رازىمىزاۋات قىلىپ بىرش).
 домелаться-кнуться توشۇنۇپ بىشى،
 اۋىلىپ ئۆزلىشى.

доменная печь (قارا: дома)
 домен كىندىلەرنىڭ يىرى، سۈزۈ.
 дометать شېرىپ بىرش، بىكۈنچە شېرىش.
 تورلەپ بىرش (تۈكچە ارزىنى تىۋەرەگىگە).
 домик اۋىچە، كەچكەنە اۋى.
 доминать اوقالاب بىرش، بىكۈنچە اوقالاش
 (بومشاشش).
 доминировать باشقا لار دان يوقارى
 تورش. پادىشاھلىق سۈرش،
 ھۆكۈم سۈرش.
 домино «دومينو» دېگەن اوين.
 домна چوئەن ايرىتە تورغان كەتتە اۋچاق.
 домовитость اۋىنى ياخشى تونشلىك،
 ايرىكن تۇرمۇشلىك.
 домовитый اۋىنى ياخشى توندىچى،
 ئائىلە تۇرمۇشىنى سۈيەتۈرغان.
 домовладелец اۋى ايكەسى، ساھب خانە.
 домовничать دائىيا اۋيدە اۋتوروش، اۋى
 پايلاش.
 домоводство اۋىنى ايدارە قىلىش، ايدە -
 زەئى بەيتىدە.
 домовой اۋىگە مەخسوس، اۋىنىكى،
 ئاناسى. «اۋى ايكەسى»
 домовый اۋىگە مەخسوس، اۋىگە مۇئەللىق،
 اۋىنىكى.
 домогательство قازاننى، تەلەپ قىلىش،
 يېتىشمەككە تەلەپ ئىشى.
 домогаться قازاننى، تەلەپ ايتىش، يېتىش -
 مەككە تەلەش.
 домодельщина اۋيدە قىلىنغان، «خانەكى»
 (سانىپ ئالماغان) نەزەدە.
 домой اۋىگە، ھەۋلىگە.
 -он пошел домой اۋىگە كېتىدۇ.
 -пора домой اۋىگە كېتىدۇكى ۋاقت.
 домок كەچكەنە، اۋىچە.
 домолачивать اۋىچە بىرش، بىكۈنچە
 اۋىچە - يېنىش (دان سېغىدەن).
 домолоть (قارا: домалывать)
 домоправитель اۋىنى ايدارە قىلغۇچى

домораживать, бутрш (тугдурб) бутрш, بتكونچه قاترش (اوشوتش).

доморощенный اۇيىدە تەربىيە ايتلگن (حدبووان), «قول يالا».

домострой 16نجى عەسردە نەشر ايتلگن ئىخلاق مەجموعەسى (خاتن ۋە بالاچا) بىلەن قاتتىق موعاملەدە بولشنى تەۋسىيە قىلادور.

домоседничать اۇيىدە ياتش.

домоседство اۇيىدە ياتشلىق.

домосед اۇيىدە اوتورغۇچى. اۇيىدە ياتشنى ياخشى كورگۇچى, اوندە - موندە يورشنى يامان كورگۇچى.

домотканина اۇيىدە توقولغان (كېيىمك).

домохозяин اۋى ايگەسى, ساحب خانە.

домочадец اۋى ئۇچەرىگە اوزلاشقان (اۋر - گەنگەن) خەزىنگەر.

домчать چاپدۇر بىتكۇز.

домчатся چاپب كىلب يىتىش (ئات بىلەن).

домшкоут لادوگا كۆلىدەكى يوك كېمەسى.

дом اۋى.

домывать, домыть يوۇپ بترش - بتە كۈنچە يوۇش.

домываться, домыться يوۇلب يىتىش, بتكونچه يوۇش.

донашивать كىيىپ تۈزدۈرش, تۈزغۇنچە - يىرتلىق بتكونچه كىيىش, اياق ئاخريخاچا كىيىش.

донашиваться كىيىپ تۈزۈش.

до-нельзя ئىقرات, حەددەن تاشقارى, قويوشقاندىن تاشقارى.

донесение يىتىشدرش, عىزز, عىززى خالى, بىدان, ئەخبار.

донести (قارا: доносить)

донестись يىتىشمەك, كىلب يىتىش, ايشىتىش.

дон-жуан خاتن - قىزلار اراسىدا موۋەنە قىيەت قىزلار باشىنى ئەي - قازانغۇچى كىشى, خاتن - قىزلار باشىنى ئەي - لەندۈرۈشكە اوستا كىشى.

донимать ئابدراش, بىزار قىلىش, زىركىتىش, ايتىكتەرش.

донный ئىدىش تەگىگە مەخسوس.

доносить بىلدۈرش, چاپقىچلىق قىلىش, سەھىيەت ايتش, ايتاب (كىلتىر بىتكۇز).

доноситься (قارا: донестись)

доносчик چاپقىچى, سەھىيەت قىلغۇچى.

донос سەھىيەت, شكايەت,

донской دون دەرياسى بويىداغى.

донце (قارا: доньшка)

дон испانىيا ئاق سۇيىكى (شولەرنىڭ اسمەرى ئالدىدىن قويلادرغان قوشماچا).

дон-кихот سەۋرۈنتىس دىگەن يازغۇچىنىڭ ھەيكەلەنگەن قەھرىمانى. (خىيالپەرەست كىشى)

(قارا: донкихотъ)

доньне بوزمانگەچە, بوكونگەچە, خازغى زەمانغاچا.

доньшка ئىسكان, پىيالە, شىشە... تەگى كچكىنە ئىدىش تەگى.

донья дно نىڭ جەمئى

донюхивать, хать ئىسكەپ تاپش, ئىسكەپ تاپش, ايتش, اسكەپ تاپش, اسكەپ مەقسەدگە يىتىش.

донять (قارا: донимать)

допалзывать, -зать, -зти اورمەلەب سۇدرەلب بارب يىتىش.

допалывать اوتاب بترش, بتكونچه اوتاش.

допарывать قىچىلەب بترش.

допахивать, -хать مەيدەب بترش, بىتكە - يىتىش (يېرىنى).

допекать پىشۇر بىتكۇز, (ئاننى تەندەرگە)

(قارا: донимать)

допельшнепф (قارا: дупель)

допечатывать, -чатать ياسب بترش, تەبەق ايتب بىتكۇز.

допечь (قارا: допекать)

допивать, -допить بىتكۈنچە ئىچىش، ئىچىپ بىترىش.

допитьсѧ ئىچىپ-ئىچىپ يېتىشىش.
-он наконец допился до того, что остался нищим او، شو قەدەر كۆپ ئىچىدى كىم نەتىجەدە گەدای بولوب قالدى.

дописывать, -сать يازىپ بىترىش، بىتر- كۈنچە يازىش.

допихивать, -хнуть ئىشرب يېتىكىزىش، تورىنگىلەپ كىرگىزىپ بىترىش.

доплата كەمىگە، يېتىمەگەنلىك، اوستىگە تولانغان (پۇل).

доплачивать, - доплатить تولەپ بىترىش، اوستىگە تولەش، يېتىمەگەنلىك تولەش.

доплетать اورىپ بىترىش، بىتكۈنچە اورىش.

доплывать, -доплыть يۈزىپ بارىپ يېتىش راست، دۇرست.
доподлинный چايقاق بىترىش، بىتكۈنچە چايقاش.

доползать مەقسەدگە يېتىكۈنچە اورمەلەپ بارىش.

дополнение تەكمىل، تولدىرش، توگەللەش، مەدفعول، مۇتەمىمات جۈملە (سەرفىدە).

дополнительно كەمىگە، تولدىرىپ، تەكمىلەن مەم.
дополнительный توگەللەپتۈرغان، مۇتە- مەم.

дополнять تولدىرش، يېتىمەگەنلىكىنى تولدىرىش، تەكمىل ايتىش.

дополняться يېتىمەگەنلىككە قۇت- شىلىش، تەكمىل ايتىش، تولدىرىش.

дополуденный تۈشكۈچە، قىيامغا چا.
допотопный توفانغا چاقلى، قەبلە توفان؛ جۈدە يۈرۈنمىش، ايسكى، قەدىمىغى.

допрашивать, -допросить سورا- شش، تەقتىش قىلىش، ئىستىناق ايتىش.

допрашиваться سورالىش، تەقتىش قىلىش سوراىپ يېتىشىش.

допрос سورايشش، سۇئال، تەقتىش، تەحقىق، ئىستىناق.

допрядывать بىكىرىپ بىترىش، بىترگۈنچە بىكىرىش. (قارا: допрыгивать)

допускать, -стить قويۇپ يوبارش، ايرىك بىرش، روخسەت كىرىش، قەرز قىلىش.

допускаться قويۇپ ايتىش، يوبارش، (حوزورىغا). قەرز ايتىش.

допускать, допущение (допускать) قارا؛ قارا؛

-допустим, что... قەرز ايتەيىك... سوراىش،

допытываться, -таться ترش بىلش، سەنەپ بىلش.

допьяна مەدەت بولغۇنچە، ايسرگۈنچە.

допевать, допеть ئەشوللەشەپ بىترىش، بىتكۈنچە ئەشوللە قىلىش.

дорабатывать, -ботать ئىشلەپ بىترىش، غا قەدەر ئىشلەش.

дорабатываться, -ботаться ئىشلەپ، ئىشلەپ-ئىشلەپ يېتىشىش.

доращивать اولگىرتىش، اوسىرىپ بىترىش.

дорисовывать, -совать تەسۋىر ايتىپ بىترىش، تەمەن تەسۋىر ايتىش، رەسمنى تۈشۈپ بىترىش.

дорога يول، سەفەر، تەرىق.
-железная дорога تىمر يول.

-пуститься в дорогу سەفەرگە چىقىش.

дорого قىيەت، بەلەند بەھالى، غەزىز.

дороговизна قىيەتچىلىك.

дорогой قىيەتلى، بەلەند بەھالى، قەدرلى.

дородливость, дородность تازا- لىق، سىيىز، گەۋدەلىلىك، سەمىلىك.

дородливый, дородный تازا، گەۋدەلى، سەمىن.

дорожать قىيەتلەش، بەھاسى كۈتۈرلش.

дороже قىيەتەرەك (قارا: дорога)

дороженька قەدرلەش، ئەھمەت بىرش، تەقتىر ايتىش.

дорожка كچكىنە يول، سوقماق، اۆيگە پال
اوستىگە يايپ قويلا درغان تارپالاس.

дорожник يولچى رەھبەرى (كتاب) اۆزۈندە -
سىگە چىزقلار قىلادىغان رەنەد.

дорожный يول يۈرشكە دائىم، سەفەرگە
مەخسۇس. يول نىكى.

доростать اوسب يېتىش، يېتىكۈنچە اوسش،
مەدەلوم چىككەجە اوسش.

доруаур شاگردلەرنىڭ ياتاقتا خانەسى.

дорубать، -бить يېتىكۈنچە كىشى،
كىشى (چاپ).

дор اوينىڭ تىپەسىنى ياپادىغان تاقتا، گۈشتىڭ
چۈدە سىمىز يېرى، ئۈرۈدەل مەرتە مەيدەلگەن
يېرى، پەنەنزار يېرى.

дорывать قازب يېتىكۈش، يېتىكۈنچە قازش.

дорезывать، -зять كېسىپ يېتىكۈش، يېتە -
كۈنچە كىشى (شەقەب).

досада كەش، رەنج، ئەچچىغ، سىزە، اونخادە -
سزلىق، پۇشەيمان.

досадно كامشلى، اوڭغۇيسزلى، پۇشەيمانلى.

досадовать پۇشەيمان قىلىش، ئۇچچىخلەش
خەفە بولش، كەيفى كېتىش.

досаждать بىزار قىلىش، زىركۈش، پۇشە -
يمان ايتىش.

досаживать اوتوزب ئالىش، يېتىكۈنچە اوتوروش.

досаливать، досолить تۇزلاپ يېتە -
كۈش، تۇزلاشكە تۇشىش.

досасывать дососать سورۇپ
يېتىش، يېتىكۈنچە سورۇش -
يېتىش.

доселе بۈنگەچە، بۈنگە قەدەر، مەدلىگەچە.

досиживать، досидеть ... غاچا
اوتوروش، يېتىكۈنچە اوتوروش.

досидеться اوتوراشاوتۇرۇش يېتىشىش.

доска تاقتا، لەۋەدە.

шахматная доска شەتەنەج تاقئاسى.

аспидная доска ئاش تاقئا.

-школьная доска مەكتەب تاقئاسى.

-красная доска ياخشى كىشىلەرنىڭ
يازلا تورغان (قىزىل) تاقئا.

-черная доска يامان كىشىلەرنىڭ
لا تورغان (قارا) تاقئا.

доскаблывать قوب بېتىش، يېتىكۈنچە قوش.

досказывать، -зять ئۇقتاپ بېتىش،
بارىنى ئۇقتاپ.

доскакивать، -кать ئات بىلەن چاپ
كېلىپ يېتىش، چاپا -
چاپا مەقسەدغا يېتىش.

досконально غەيدىن، تەقسىلەن،
مەي - چاپماي.

доскональный بىھەيئەت، خۇددى
دۇرست، راست، مۇفەسسەل،
خەرقى - بە -
خەرقى.

дослать (قارا: досылать)
خەرقەن، غەيدىن.

дословно خەرقەن، بىھەيئەت.

дословный خەرقەن، بىھەيئەت،
-нужно переводить не дословно, а по
смыслу دەرىجە قىلماسدان، مەنى
جەھەتتە دەرىجە قىلىش كېرەك.

дослуживать، -жить ... غاچا
خىزمەت ايتىش، خىزمەت ايتىپ
يېتىش.

дослужиться خىزمەت ايتىپ تاپش.

досматривать، -досмотреть كۈرۈپ
يېتىكۈش، كۈرۈپ اۆلگۈش،
بارىنى مەم قاراپ
يېتىش.

-я этого на досмотрел مېن،
بۇنىسىنى كۈر -
رۈپ يېتىكۈش ئالمام.

досмотр كۈزەش، تەقىش.

доспевать، доспеть شېب (اۆلگۈر)
يېتىش (دان ۋە مېۋەلەر
توغرىسىدا).

доспех غەسكەرلەرنىڭ
لەرى ۋە باشقا
مۇسبەتلەر.

доставать ئالىش، تاپش،
ھاسىل ايتىش. (بويغا)
يېتىش، تېگىش (مەلىق
توغرىسىدا).

доставаться ئالىش، نەسىب بولش،
قىيىن - قىيىن -
لىق بىلەن تېگىش.

-все имущество достанется сыну بۇتۇن مۈلكىمىز ئوغلىغا قالادۇر (ئوغلىغا نەسىب).
 доставлять, -вить يېتىشدرش، كېلىترب يېتىكزىش. بېرىش.
 -это доставляет мне удовольствие. -بو مېنىگە حوزورلىق بېرىدەر (كۈلگىنى ئاچادىر).
 доставивать ... غاچا تورش، ... غاچا قالش.
 доставка كېلىترب يېتىكزىش. يېتىشدرش ئىشى.
 досталь باقىماندە، يەقىيە، قالدق.
 достаток يېتىشلىك، ئىقتىساددا ايرىكلەك.
 достаточно ئەللە قانچا، يېتەرلىك، يېتىدى.
 достаточный يېتەرلىك، كافى.
 достать (قارا: доставать)
 достегивать زىنەتلەپ بىتىش، بىكۈنچە زىنەتلەش. تۈگەملەپ بىتىش.
 достигать, достигнуть يېتىشىش، ئاتل بولش، مۇيەسسەر بولش، قوۋب يېتىشىش، ئارقاسىدان قوۋب بارىپ باسش.
 -достигать своей цели مۇرادىغا يېتىش.
 достигаться تاپلىش، حاسىل ايتلىش.
 -это достигается путем неустанного труда -بو، باش كۈتمەسەن اىجتىھاد قىلىش يولى بىلە تاپىلادىر، (حاسىل ايتىلەدر).
 достижение بىر نەرسىنى يېتىشىشى، ئاتل بو- لىشى، مۇيەسسەر بولوشى.
 достижимый يېتىشەرلىك، ئاتل بولورلىق، مۇيەسسەر بولورلىق.
 доставать يازىپ (توشەپ) بىتىش. بىكۈنچە توشەش.
 достичь (قارا: достигать)
 досто سوزنىڭ مەناسىنى زور ايتا ... ياكى عاليلا تۇرغان قوشمىچا.
 достоверность دۇرستلىك، حەقىقەت. ئىشەنچلىك.
 достоверный دۇرست، مۇتەھەققق؛ ئىشەنچلى.
 -это известие сообщается из достоверного источника بو خەبەرنى ئىشەنچلى بېرىدەن يازادىلەر.

достоинство (ياخشى ئىستىحقاق، ئىستىحقاق، جەدىتى، ايجابى ياغى) دەردە، عونوان.
 достойный لايىق، ئەھل، مۇستەھق.
 достопамятный اۇنۇتمەسلىك، شايان تىزكار.
 достопочтенный موختەرم، ئەھل ۋقار، شايان تەبجىل.
 достопочтение ايجترام، حۇرمەت.
 достопримечательность نەزەرى ايعتبارگە لايىق بولش، شايان تاماشا بول- خان نەرسە.
 достопримечательный نەزەرى ايجترام بارگە لايىق. شايان تاماشا.
 достохвалый ماقتالماققا مۇستەھق، شا- يان مەمدوح.
 достояние مال-مۈە مۈلك، خىسسە.
 достоять (قارا: доставать)
 достраивать قورۇپ، سالب بىتىش، تۈ- زۇب بىتىش (عمارەتنى).
 достраиваться سالب بىتىش.
 дострачивать, достричь قورق بىتە- رىش، بىكۈنچە قورقش.
 достройка سالب (تۈزۈپ، قورۇپ) بىتىش ئىشى.
 достроить (قارا: достраивать)
 достреливать, -лить ئاتىپ يېتىكزىش (مىلق بىلەن).
 доступить ياقن كېلىش؛ اولوغ مەشھور- ئالدىغا كىرمەككە مۇيەسسەر بولش، ساۋ- نالاش بىلەن.
 доступный يېتىشەلگى يىنىگ، ۋوسولى ئا- ىم سان. تاپلمىغا يىنىگ، كوروشى يىنىگ.
 доступность ۋوسولى مۇمكىنلىك.
 доступ كرش، يېتىش ئىشى.
 достывать, достыть ساۋونىپ بىتىش، تەمام ساۋونش.
 досуг ايرىكن ۋەقت، فورسەت، بوش ۋەقت.
 -на досугه بوش ۋەقتدە، ايرىكن ۋەقتدە.

досужий مامەر، اوستا، يىنگىل قوللى.

досужный بوش، اشسىز، تىك تۇرانورغان.

досуха قۇرۇغۇنچا، قۇرۇتقۇنچا.

досушивать, -шить قۇرۇتۇپ بىتىش.

досушиваться يىتكۈنچە قۇرۇتۇش.

досушиваться يىتكۈنچە قۇرۇتۇش، تىمام.

досч... (قارا: дощ...)

досчитывать, тать... غاچا ساناش،

досчитываться... حسابلاپ بىتىش.

досчитаться حسابلاپ بىتىش؛

досылать... حسابلاپ بىتىش؛

досыпать... خەتەنى تاپش.

досыпать... يوبارب بىتىش،

досыпать... قالخانىنى يوبارش،

досыпать... تاغىن يوبارش.

досыпать... تاخرغاچا اوخلاش،

досыпать... تاغىن اوخلاش،

досыпать... ياشلاش،

досыпать... سىيىپ بىتىش،

досыпать... بىتكۈنچە سىيىش،

досыпать... سىيىپ تولدىرش (دان توغرىسىدا).

досыта... تويغۇنچا

досыта... -наестся досыта... تويغۇنچا يىيىش.

досевать, -досеять... چاپ بىتىش،

досевать, -досеять... سىيىپ چاپ بىتىش،

досевать, -досеять... بىتىش،

досевать, -досеять... تاخرغاچا چاپش.

досюда... بىتكۈنچە،

досюда... بو بىرگەچە.

досюпору... حازرغى ۋەقەگەچە،

досюпору... شو چاققاچا.

досягать, -гнуть... يراقدان يىيىشىش،

досягать, -гнуть... ناپش،

досягать, -гнуть... ئىسابت ايتىش.

доталкивать... ايتەرب،

доталкивать... تۇرتۇپ بىتىش.

дотапливать... ياقب بىتىش،

дотапливать... بىتكۈنچە ياقش.

дотаскивать, дотасщить, до-таскивать... سۇندۇرەپ كىلتەپ

дотаскивать, дотасщить, до-таскивать... بىتكۈنچە يىتكۈزۈش،

дотаскивать, дотасщить, до-таскивать... تاشىپ بىتىش.

дотачивать... قايراپ بىتىش،

дотачивать... بىتكۈنچە قايراش (چەرخلەش).

дотекать, дотечь... ئاقىپ يىتىش،

дотекать, дотечь... يىتە - كۈنچە ئاقش،

дотекать, дотечь... تاخرغاچا ئاقش.

дотирать... ئىشقىپ (سۇرتىپ) بىتىش،

дотирать... تاخر - غاچا ئىشەش.

до тла... تەگگەچە،

до тла... بۇتۇنلۇقى،

до тла... بىتكۈنچە،

до тла... كۈل بولۇپ.

дом сгорел до тла... اۋى كۈل بولۇپ (يەنى

дом сгорел до тла... بۇتۇنلۇقى ياندى.

дотокать - (كە) ئۇزۇپ بىتىش،

дотокать - (كە) بىتكۈنچە ئۇزۇش (كە) ناپ ياپەننى).

дотолакивать... تۇيۇپ بىتىش،

дотолакивать... بىتكۈنچە تۇيۇش.

дотоле... شو ۋەقەگەچە،

дотрагиваться... تىكەك،

дотрагиваться... ئازغىنا تىكش،

дотрагиваться... تىكەرب ئالش.

дотрачивать... سەدرىف قىلىپ بىتىش،

дотрачивать... بىتە - كۈنچە سەدرىف قىلىش،

дотрачивать... اسراف ايتىپ بىتىش.

дотронуться (قارا: дотрагиваться)

дотуда... اونگەچە،

дотуда... او بىرگەچە.

дотягивать-дотянуть... ئارتىپ يىتكۈزۈش،

дотягивать-дотянуть... چۈزۈپ يىتكۈزۈش.

дотягивать-дотянуть... ياساش.

дотягивать-дотянуть... او-بايرتەگەچە ياشاش -

дотягивать-дотянуть... он до завтра не дотянет.

дотягивать-дотянуть... ماس (كەسەللەر توغرىسىدا).

дотягиваться, дотянуться... تارتىلىپ

дотягиваться, дотянуться... يىتىش،

дотягиваться, дотянуться... چۈزۈلۈپ يىتىش.

доучивать, доучать, доучить... اوركەنەپ يىتكۈزۈش،

доучивать, доучать, доучить... اوقۇتۇپ يىتكۈزۈش.

доухаживать... مەقسەدگە يىتىشكۈنچە

доухаживать... يۇرۇش،

доухаживать... تاخرغاچا يۇرۇش.

дохлец... اولەكەسە،

дохлец... ھىرام تىك،

дохлец... لاشە.

дохлыйй... ئۇلگەن،

дохлыйй... اولدىرلگەن؛

дохлыйй... اولشكە يىتكەن.

дохлыйй... «اولەكەسەگەن».

дохлятина... اولەكەسە گۈشتى.

дохлятина... ھىرام اولگەن -

дохлятина... نىك گۈشتى.

дохнуть... نەفەس ئالپ قۇيۇش.

дохнуть... (يىل - شامال)

дохнуть... ايسە باشلاش.

дохнуть... اولش،

дохнуть... جان بىرىش،

дохнуть... (ھەيۋانلەر توغرىسىدا).

доходец... ياشىرن،

доходец... غەبىرى رەسمى كىرىش.

доходить... بارىپ يىتىش،

доходить... ۋاسىل بولۇش.

доходный... قايدالى،

доходный... ايرادلنى،

доходный... كۈملى.

доход... تاپش،

доход... قايدا،

доход... ايران،

доход... كۈم.

дохолаживать... ساۋوتۇپ بىتىش،

дохолаживать... تىمام

дохолаживать... ساۋوتۇش.

дохолаживать... چۈنە سالقىنلاش.

доцветать, доцвести... گۈللەپ بىتە -

доцветать, доцвести... رش،

доцветать, доцвести... ئاچىلىپ (گۈللەپ) بولۇش.

драчена كۆلچە، چەلپەك، لاچىرە.
 драчливость اۇرۇشقا قاتلىق.
 драчливый اۇرۇشقا قاتلىق.
 драчун «اۇرۇش كەلتەنگى»
 драч كەتتە رەندە.
 дребедень يوق تەرسە، يوق سوز، سەفەسە - تە، مەھال اش؛ مەغناسز كىتاب.
 дребезги شىشە سىپىقلىرى، مەيدە بولەكلەر. - в дребезги مەيدە بولەكلەرگە.
 дребезжание بىر نەرسەنىڭ دىرلەشى، قالدراشنى شالدىراشنى.
 дребезжать قالدراش دىگەندەش، دىرلەش جەزەگەش.
 древесина ياغاچ ماددىسى.
 древесница ياغاچ يوقاغى.
 древесный ياغاچ نىكى، ياغاچقا مەخسوس.
 древно сап، اوراق، بالتا ساپى (دەستەسى)
 древле بورون-بورون زەماندە
 древляне مالاروس ۋە بىلاروسلارنىڭ بورونىغى بابالارى.
 древний بورونىغى، قەدىمىغى.
 древность بورونىغى نەرسە، بورونىغى زەمان - глубокая древность جودە ايسكى زەمان، ئەللە قاچانغى زەمان.
 древо (قارا: дерево)
 древовидный ياغاچقا ئوخشاش، ياغاچدەك.
 древонасаждение دە رەخت نىكش، ياغاچ اوتتازش.
 древосек اۇزۇن مويلەبلى، قاتتىغ سۇۋەرەك
 древооточец ياغاچ قورتى.
 дредноут يگمەنچى غەسەرنىڭ كەتتە اۇرۇش كېمەسى.
 дрек تورت چەنگەكلى لىنگەر (كېمە ۋە پارا - خودلەنگەرى).
 дрема (قارا: дремота)
 дремать اويغوسىرەمەك، مودرەمەك.
 дремота اويغوسىرەش، مۇدرەش.

дремучий قانن ۋە قازانغۇ توقاي
 дренаж ئاى سوزلەر واسىياسى بىلەن سىز - لاۋنى قوروتش.
 дресва شريك قۇم.
 дрессировать ھەدە - ھەدىوانلەرنى تورلى كەتلەرگە اۆرگەتتىش.
 дрессировка ھەدىۋانلەرنى تورلى كەتلەرگە اۆرگەتتىش مۇندەرى.
 дресня شىچ كىتىش كەسەلى.
 дробинка اوق ساچراغانى.
 дробины قىشلاق نەزەۋەسى.
 дробить مەيدەلەش، بولش.
 дробиться مەيدەلەنش؛ بولنش.
 дробление مەيدەلەش، بولش ئىشى.
 дробница اوق ئىشى.
 дробный مەيدە جوز، علم حساب، كەسەلى.
 дробь اوق-چاچما، كەسە (علم حساب ئىسىم تىلچى) دومبەرە داۋىشى.
 дрoва اوتن.
 дровни اوتن ئىدەرۋەسى.
 дровосек اوتن بارغۇچى ۋە كىسكۇچى.
 дровяной اوتتا مەخسوس، اوتنىكى.
 дрога نەزەردەك ئات ياغاچى.
 дроги چىتەنسز يىنىگى نەزەۋە. اولوك تاشى - درغان نەزەۋە.
 дрогист دىاروخانە ماللارى ۋە دارولار بىلەن ساۋدا قىلغۇچى.
 дрогнуть سىسكەنەپ كىتىش، چوچىپ كىتىش.
 дрожалка قالدراق، قالدراپ تۇراتۇرغان نەرسە.
 дрожание بىر نەرسەنىڭ قالدراشنى، تىرەشنى.
 дрожать - дрогнуть قالدراش، تىرەش، رەغشەدار بولش.
 дрожжи اۇغۇت، ئاقلىق.
 дрожки رىسارلى كچكىنەرەك نەزەۋە.
 дрожь قالدراش، رەغشە، تىراق.
 дрозд بىر خىل چۇمچۇق.

дромадер بر اۆرگەچلى تۆپە.
 дрот تيمر سم.
 дрофа سەھرا تاۋۇغى.
 дrochenка (قارا: драчена)
 дрочить ايركەلەش (قارا: вздувать)
 другой باشقا، اوزگە، دىگەر، ايگگنچى.
 -один за другим برىسى ئارقاسىدان بىرىسى.
 بر-بر ئارقا.
 друг دوست، برادەر، ئاشنا، رەفيق.
 -друг друга برىسىنى بىرىسى، بىربرىسىنى.
 дружба دوستلىق.
 дружелюбие ايخلاى، موحەبەت.
 дружелюбно ياخشى كۆرۈپ، موحەبەت بىلەن.
 дружелюбный ايخلاىلى، مۇحەبەتلى.
 дружеский دوستلارچە، دوستلەرگە مەخ-سوس.
 дружество دوستلىق.
 дружина جەماعت، غەسكەر.
 дружинник جەماعت ئەزاسى.
 дружить دوستلەندۈرۈش، دوستلەش.
 дружиться دوستلەشىش.
 дружища; -ще جودە دوست. (دوست كىنەم اورنىدا كىتلىدىن).
 дружка تويدا كىيۈنى قارشى ئالغۇچى قز، (بىرلەن قىزنىڭ دوستى).
 дружно بىر ئاغزىدان، بىر قولدان.
 дружный ئىتتىپاقلى، بىر سوزلى.
 дружок ياقن دوست، دوستجان، (كېيىن يېقىنى).
 друг چەتر، چادر.
 друзья друг نىڭ جەمئىي.
 дручина, -чок كەتە تاياق، كوساۋ.
 друшлак سۈزگى.
 дрыгать تېرچىنىش.
 дрыхнуть اويخانامىدان كۆپ اوغلاش.
 дряблость زەغىپلىك، قاتشاقلىق.

дряблый زەغىپ، قاتشاق.
 дрябнуть زەغىپ، سۇستلىك.
 дрягиль حەممال، يۈك كۆتەرگۈچى.
 дрягать ногами تېپىش.
 дрягаться تېپىنىش، تېرچىنىش.
 дрязги ئەچچىكلەش، غار، غېپەت، سۈكش.
 дрянной ياراماس، يارقىسىز، ناچار.
 дрянь بىرلماغور نەرسە، يامان، يارقىسىز.
 дряхлец زەغىپ ۋە كۈچسىز قاررى كىشى.
 дряхлость زەغىپ ۋە كۈچسىزلىك.
 дряхлый زەغىپ، كۈچسىز، كېكسىدىگەن.
 дряхлеть زەغىپلەش، كۈچسىزلەش، قاررىش، قارتايىش، كېكسىيىش.
 дуализм ايككى ئەساسكە قورولغان فەلسەفە ياكى دىنى تەغلىمات. سەنئەتتە مەسەلەن: روح ۋە مەدانە; ياخشىلىق-يامانلىق; ياروغلىق - قارانغولۇق ئەساسلەرى، ايككى پادىشاھلىقدان مۇرەككەپ مەسەلەكت.
 дубасить مۇشت، تاياق ۋە كوساۋ بىلەن اورش.
 дубас يېگىز كۆپىنەك، بىر خىل كېمە.
 дубень ايدەن دەرەختنىڭ پوستلاغى.
 дубина چوقماق كەلتەك، چويمان باش، كۆ-ساۋ (ئەخمەق).
 дубинник ياش ئوقاي، مازو، ئش قاراسى (ئىشقالى).
 дубинушка ئاغر نەرسە كۆتەرگەندە كىتلىك-تورغان حەمماللىرى ئەشولەسى.
 дубить تېرى ئاشلاش (ايدەن ياكى پوست - لاغى بىلەن).
 дублирование تېرى ئاشلاش ئىشى.
 дублет ايكۈنۈ مەم بىر تۇشلى ايككى نەرسە - نىڭ بىرى (بىليارد اويونىدە توپنى بىر چېتتە اورپ ايگگنچى ياققا تۇرش اوسولى) ملىتنىڭ بىر دەن ايككى مېلىدەن ئاتب يوبارش.
 дубликат بىرەر كېرەكلى قاغازنىڭ ايگگنچى نۇسخەسى،

дубняк айىدىن توقايى، ايمىنىك
 дубовый айىدىن دىن قىلىنغان، ايمىنىك مەخ - سوس، قوپال ۋە دەغىل.
 дубрава, дуброва айىدىنىك، چەككەلىك.
 дуб айىدىن دەرهختى.
 дуван ئاچق-يىلەك يىر.
 дуга كەمەر، قەۋس، گەججەك، درغا.
 дуговой قەۋس، گەججەككە موندەللىق.
 дугообразный مۇقەۋۋۇس، گەججەككە او-خىشاش، گەججەك نوسخە.
 дудар كەرنى، سۇرنى.
 дудить سۇرنى، كەرنى چالش.
 дудка سۇرنى.
 дудочник سۇرنىگە اوخىشاش ئىچى كاۋاك نەرسە.
 дудчатый سۇرنىگە اوخىشاش ئىچى كاۋاك نەرسە.
 дужка پاقىرنىك ساپى (تۇتقاسى)
 дуло ملىق مىلىنىك ئىچى،
 дуля ئالمۇرۇت.
 дума او، حساب، فكىر، موتالەدە، زەن، گومان، شەھر ايدارەسى ۋە شونىك يناسى.
 дума دەۋلەت دوماسى، ۋەكىللەر مەجلىسى، مەجلىس مەبەسەن.
 думать اوپلاش، خاتىرلاش، ايسىكە تۇرش، حسابلاش.
 думаться اوپلاناش، حسابلاناش.
 -мне думается, что это مېن او - (لايدىن كىم، بو او، فكىر.
 думушка دەم، شامال تۇرش، يىپىل ايمىش.
 дунуть (قارا: дуть)
 дупель توقاي اوردىكى، ياۋايى تاۋۇق.
 дуплистый ئىچى كاۋاك.
 дуплить ئىچىنى كاۋاك قىلىش.
 дупло ياغاچ كاۋاگى.
 дура غەلبىز خانن، تېنىك خانن، ايسى پەست خانن، غەلبىز خانن، غەلبىز خانن.
 дурак غەلبىز، تېنىك، ايسى پەست.

дуралей (قارا: дурак)
 дурандо (قارا: выжимка)
 дурацкий تېنىككەلەرگە مەخسوس؛ مەغاسىز.
 дурачек قارتادا بىر خىل اوپون. غەلبى يىپى - كال كىشى.
 дурачество تېنىككەلەرگە، ايسى پەستلىك.
 дурачина تېنىك، غەلبىز، ايسى پەست.
 дурачить لاقىلاتش، غەلبىز قىلىش.
 дурачиться غەلبىز قىلىش، تېنىككەلەش.
 дурачки قارتادا بىر خىل اوپون.
 дурачье تېنىككەلەر، جىنپىلەر، غەلبىز قىلىش.
 дурень (قارا: дурак)
 дурить قۇتۇرش، بېمەزلەش.
 дурища غەلبىز خانن.
 дураковатый سادەدەل، سادە.
 дурман بېش بوغداي (بەنگى دىوانە) اۇرۇغى.
 дурно يامان، ياراۋسىز.
 дурной يامان، خونوك، ياراۋسىز.
 дурнота يامانلىق، خۇنۇككە.
 дурнушка خۇنۇك قىز.
 дурнеть يامانلاش، خونوككەلەش.
 дурочка ئاڭقاۋ قىز.
 дурь تېنىككەلەرگە، خەسەت.
 дуся جانگەم، جانم، گوزەلم، مەغشوقەم.
 дутик پۇقۇلەب، قاتۇرتىپ ئىشلەنگەن نەرسە (سې - سې).
 дутый مەز، يۇغان يالا).
 дуть پۇقۇلەب قاتۇرتىلغان.
 дуться پۇقۇلەش، ايشىش، خەردەكلەش.
 дуться كۆچەش، بەرۋىگە ئىچىلەش، يۇرش، كىنە تۇتۇش، اوپكەلەش، لەيىنى يۇرش.
 духан قاقازدا چايدانە، ئاشخانىدە.
 духи ايسىلى ياغ، خوشبوى، غەبىرىيات.
 духоборец. бор - مەھكام شەرىئەتنى انكار ايتكۈچى.
 духоборство مەھكام شەرىئەتنى ئىنكار ايتىپ، فەدەت، كۆڭل عبادەتتىكى كىنە اقرار قىلىش.
 духовая (قارا: духовка)

духовенство. روحانىلار سنىڭ. روحانىلار سنىڭ.
 -черное духовенство. ماناخلار.
 -белое духовенство. ماناخ اىمەس روحانىلار.
 духовка. چۈيەنلى اوجاق ئاستىداغى تونىكە.
 (دەشچىك) (اۈنمە تورلى تاغاملار پىشردور).
 духовная. ئۆلگەننىڭ ۋەسىيەتنامەسى.
 духовный. روحانى، دەپىر جىسمانى، چىركەۋ.
 ئەھلى، چىركەۋگە مەخسوس.
 духовой. دەم بىلەن چقادىغان.
 духовой оркестр. دەم-يۇغ بىلەن چقادىغان.
 موسىقا.
 духота. ئەفەس قايتازانغان، اسسىڭك.
 дух. جان، روح، ئەفەس، ايس.
 душа. جان، روح، ئەفەس، كۆڭل.
 душевно. ئىخلىس بىلەن، جان دلدەن.
 душевнобольной. خەتتەسى، واسۇاس،
 نىتتەظەنكىن.
 душевный. قەلبىگە، مەخسوس، ئىخلاسى، قەلبى.
 душегрейка. خەتتەسى، كىيىمى (نەچ-رەيا).
 (ئىخلىس تۇرغان كەمزول).
 душегубец. اۈندەر كۈچى، قاتل.
 душегубка. تەۋبە، يەنە چەل تاغاراسى.
 душегубство. اۈندەر كۈچىلىك، قاتلىق.
 душегуб. (قازى) (душегубец).
 душеение. يۇغىش، سىملىق، ئەختاق قىلىش.
 душенька. چىن خەتتەسى، چاتاشم.
 душеприказчик. ۋەسى، ۋەكىل.
 душеспасение. خەتتەسى، ئەفەس،
 چەتتەسى ساقلاپ قالش.
 душеспасительный. جاننى نەسەرەي.
 تۇرغان، تەخلىس ئەفەس ايتەتۇرغان، سە.
 وابلى.
 душечка. (قازى) (душенька).
 душистый. خوشبوى.
 душить. خوش ئىسلەندىش، خوشبويلىش.
 душиться. خوش ئىسلەنش.
 душаица. خوشبوى گيام، ئىسلى كۆل.
 душища. چەم-چىتلىك، ئەمايەتتە تەچىگەن بىر.

душка. قزل اۈنكەچ، كۈرگەم بىگت، گەپكە اوستا.
 بىگىت.
 душник. خەتتەسى، ئىسسىق چقادىغان تىشىك.
 душный. دەمىش، ئەفەستى بوغۇلش.
 душок. ساسى باشلانغان ئىس.
 душ. سۇنغى يامغور (قۇياق، اوچون).
 дуэлист. موبارەزەچى.
 дуэль. موبارەزە، اىختىيارەن بىر-بىرىگە قارشى.
 چەب اولدرش.
 дуэт. موسىقەدە ايككى كىشى تاماندان اۈينالدر.
 ۋە ياكى ئەشوللە ئەيتلە تۇرغان ئامەك.
 مەم شىعەر.
 дыбом. اۈرە، تىتگە.
 -у него волосы встали дыбом. اۈنكە ساچ-
 لارى تىتگە تۇردى.
 -на дыбы. تگە، ئاياق اۈزە.
 -встать на дыбы. كىيىنكى ئاياقى بىلەن تگە.
 تۇرش (ئات توغرىسىدا).
 дылда. اۈزۈن، اۈزۈن بويلى، مەللەگەلگەن،
 كىلىشمىز كىشى.
 дымистый. كۆب تۇتۇنلى.
 дымить. تۇتۇنلەش، تۇتۇن چقارش،
 تۇتۇن قايتارش.
 дымка. يىراقداغى تۇمەن، جۈدە بويىقا ايلەك.
 дымник. مەندەس، مورى، تۇتۇن چقادىغان.
 تىشىك، تۇتۇنك.
 дымный. تۇتۇنلى.
 дымовой. تۇتۇنكە مەخسوس، تۇتۇن اۈچۈن.
 -дымовая труба. تۇتۇن چقادىغان مورى.
 дымчатый. تىق تۇسلى، تۇتۇن تۇسلى.
 дым. تۇتۇن.
 дыня. قاۋن.
 дыра. تىشىك.
 дырить. تىشش، تىشىك قىلىش.
 дырка, дырочка. كىچىنە تىشىك.
 дыхало. بەغزى بىر سوۋ خەتتەلەرنىڭ باشلا-
 رىداغى ئەفەس بولى.
 дыхальце. سۇيەكسىز خەتتەلەرنىڭ قارنلار-
 داغى ئەفەس بولى.

дыхание ئەفەس ئالش، دەم-سولوش ئالش، تەنەففۇس.
 дыхательный ئەفەس ئالان دورغان، تەنەففۇ-سكە مەخسۇس.
 дышать (قارا: дышать) ئەفەس ئالش، دەم ئالش، سولش ئالش.
 дышло ئۇرۇدە.
 -ездить дышлом بر ئۇرۇدەگە ئىككى ئات قوشىپ ئات يۈرۈش.
 дьяволенок شەيتان بالاسى؛ تريك اونكر بالابلا.
 дьявол شەيتان، عفرىت، ئېلىس.
 дьявольский شەيتانغا مەخسۇس ئېلىس ئىككى.
 дьявольщина شەيتانغا تەغوللوقلى جەمىع نەرسە، شەيتانچىلىق.
 дьяконица дьякон خاتىنى.
 дьякоц چىركاۋ خادىمى (بوتخانە مۇئەزرىنى، دەرەجەسىدە).
 дьяк يازغۇچى، كاتب.
 дьячек چىركاۋنىڭ تەزىيەتچىسى، قاراغۇچى، پوپ.
 дьячиха (مەنە بۇ- يوقارىداغى دىياچوك) خاتىنى.

дюжестъ توۋەتلىك، گاۋدەتلىك.
 дюжина اون ايگكى دانە.
 -чертова дюжина اون اوچ دانە.
 дюжинный دوچىنەلى، ئەمەلىيەتتە، عادى، قەتئىيەتتە، «ئارتۇق يېرى يوق»
 дюжий قوۋەتلى، گەۋدەلى، كۈچلى.
 дюймовка بر دۇيم قالدغىداغى تاقتا.
 дюймовой بر دۇيملى.
 дюйм دۇيم-سەرجىننىڭ 84 دەن برى.
 дюна دېڭىز بويلىرىدەكى شامال بىلەن اۋىلگەن قۇملار اۋيۇسى.
 дюшесс ايگ ياخشى نەۋەخ ئاشبەنى.
 дягиль غاراۋ.
 дяденька (قارا: дядя)
 дядька ياش غەسكەرنى اورگەتكۈچى غەسكەر، (قارا: дядя)
 дядюшка (قارا: дядя)
 дядя غەمەكى، تاغا، (غەمەندەن اوزگەن كەتتە) اير كىشىگە ئىستىمال قىلنادر.
 дятель قىز ئىستان،
 дятина, -ловка (قارا: клевер)

E.

е اوزى ئەلەفباسىدا ئالتىنچى حەرف
 (есть, бедро, не) سىنگىرى سوزلەردە
 йә, ьә, таۋشى дерн мое.
 елка سىنگىرى سوزلەردە йо, во, е
 черт, шелк, щетка, таۋشى.
 жестъ سىنگىرى سوزلەردە о таۋشى
 Вольтер, Доде, шесть, سىنگىرى
 э таۋشى سوزلەردە
 йо, во, йә таۋشى چىقارلىب اوقۇلادىر
 Ева ھەۋا
 евангелист انجىل يازغۇچى.

евангелический انجىلگە بىنا قىلغان، لوتىرانلەرگە مەخسۇس.
 евангелие انجىل.
 евнух ھەرم تاغاسى، ئەختە، پچلگەن.
 еврей يەھود
 еврейка يەھود خاتىنى ياكى قىزى.
 Европа ئاۋروپا (دېر كۆرەسىڭ بېشەن خىسسىسى).
 европеизм ئاۋروپا مەدەنىيلىكى، تەربىيەلىنگى تاشقى ياقدان ئاۋروپالىچلىق.
 европеец ئاۋروپالى، ئاۋروپا كىشىسى.
 евстахиева труба ئاغز ئىچىدەن قولغا تا بارب چقا تورغان تىشك.

егермейстер پادشاه سەزايىدە ئاۋ مودىرېرى، مىركەنلەر باشلىقى. مەشھور.

егерь ئاۋچى، مىركەن.

египтянин مىسرىلى، مىسرى كىشىسى.

его ئۇنىڭ، ئۇنى، ئۇنىڭكى.

— это его мнение بۇ ئۇنىڭ فەكرى

— я его не знаю مەن ئۇنى بىلمەيمەن.

егова (негова: قارا)

егоза تىك تورماس، شوخ؛ بىزارى.

егозить تىك تورماسلىق، شوخلىق، بىزارلىق.

еда يېمەك، تەعام يېمەك.

едать كۆپ مەرتە يېش.

едва زورغا، كۈچ حال بىلەن.

едило پەستكى مىلك.

— едва не упал يېقىلا يازدىم، يېقىلىشىمغا سەل قالدى،

— едва спасся زورغا قۇتۇلدىم

- едва-ли ئايماي (شۈبھە غەلامەتى).

—едва-ли это будет بولۇش يولىمىكەن (بۇ ئۇنىڭ بولۇشى شۈبھىلى دېمەكتەن).

единение بىرلەشش، اتتىقاد، اتتىفاق.

единить بىرلەشتۈرۈش، تەۋجىد قىلىش.

единиться بىرلەشش.

единица بىر بۇتۇن، بىر ۋاھىد قىياسى.

единичность بىرلىك، ۋە ھەدەنچە.

единичный يالغۇز بولغان، چۈدە كەم ئۈچرەيتۈرغان.

единобожед خۇداغا قۇللىق قىلغۇچى

единоборство (قارا: дуэль)

единобрачие بىر ئىرلىك، بىر خاتالىق.

единовластие بىر ۋەتەنلىك ھۆكۈمدارلىقى، ھۆكۈمەت مەنلەۋە.

единовластный ھاكىم مەنلەۋە.

единовремено бىر ۋاقىتتا، بىرگە.

единовременный بىر ۋەقتە بولغان، بىر ۋەقتى.

единоверец دىنداش، مەزھەبداش.

единоверие دىنداشلىق، مەزھەبداشلىق.

единоверный. بىر دىندەككى، بىر مەزھەبەدەككى.

единогласие. بىر ئاغزدا، بىر قەرزادا بولغۇچىلىق، اتتىفاق؛ بىر داۋىدا بولغۇچىلىق.

единогласно. بىر ئاغزدا، اتتىفاق بىلەن.

единодержавие ھۆكۈمەت مەنلەۋە.

единодержавный ھاكىم مەنلەۋە.

единодушие فەكرداشلىق، بىر فەكرە بولغۇچىلىق، اتتىقاد، ۋفاق.

единодушно. بىر ئاغزدا، بىرلىك بىلەن.

единодушный. فەكرداش، بىر فەكرەككى.

единоженец. بىر خاتىن بىلەن تورغۇچى.

единоженство. بىر خاتىن بىلەن تورغۇچىلىق.

единозвучие. بىر داۋىشچىلىق، سەجج.

единозвучный. بىر داۋىشلىق.

единокровие. بىر قانلىق، جىنسداشلىق.

единокровный. ئاتا-بىر ئانا باشقا بولغان، ئورۇغ، ئايماق.

единомыслие. فەكرداشلىق، مەسلىكداشلىق، مەدەنكە، اتتىقاد، ئۇفكار.

единомышленник. فەكرداش، مەسلىكداش، مەدەنكە.

единообразие. موشابەھەت، مەنۇسەخە.

единоплеменный. قەبىلىدەش، مىللەتداش، مەجىمىس.

единоплеменный. بىر نەسل، بىر قەبىلىدەش.

единоутробный. قارىنداش، بىر قارىندان، بىر ئانا-دان توغما.

единственный. بىرلى، مۇفەدد، بىر-دەن-بىر، بارى بىر، باشى بۇتۇن بىر.

единство. بىرلىك، اتتىفاق.

единый. بىر، بىر ۋە، يالغۇز.

едкий. مېچىكى، ئېچىچ، زەھەرە.

едкость. ئېچىچلىق، زەھەرلىك.

едок. مېچىكى، كۆپ يېدىرغان، ئاگول.

едомый. يېگۈلۈك، يېلە تورغان.

ее. ئۇنى (خاتىن زاتىغا ئەيىلەندەن).

ежак, ежачина (дикообраз: قارا)

ежевика (بىزدە ئۈسە تورغان مەدىيونجان ئۈت ئۈزۈمىگە ئوخشاش بىر ميوە).

ежегодно (مەدر يىلى، مەدر سەنە).
ежегодный (مەدر يىلدە بۇلادىرغان، يىللىق، سەندىۋى).

ежедневно (مەدر كۈن، كۈندە).
ежедневный (مەدر كۈن بۇلادىرغان، يۈمى، كۈندەلك).

ежели (قارا: если)
ежеминутно (مەدر نەقىقەدە، دەھىتە ساين).
ежеминутный (مەدر نەقىقەدە بۇلادىرغان).
ежемесячник (مەدر ئايدى، چىقاردىرغان (جورنال)).

ежемесячно (مەدر ئايدى، ئاى ساين).
ежемесячный (ئايدا بۇلادىرغان، ئايللىق، شەھىرى).

еженедельник (مەدەتدە چىقا دورغان، مەدەتدە (جورنال - مەجلىلە)).

еженедельно (مەدر مەدەتدە، مەدەتە ساين).
еженедельный (مەدەتدە بۇلادىرغان، مەدەتدەلك).

ежечасно (مەدر ساعدەت، مەدر ساعدەتدە).
ежечасный (مەدر ساعدەتدە بۇلادىرغان).

ёжик (تەككەسىگە ئۈستىرلەپ قىرقلغان ساچ).
ёжиться (بۇرشش، قاتۇرلش، يۈمەلەنەش، قاتتەللىق ۋە خەسسىلەك بىلەن كۈن كۈرش).

ежовый (كەپپەگە مەخسوس، كەپپەنچىكى).
— держать в ежовых рукавицах (قاتتە موعامەلە بىلەن تەربىيە ۋە ئىدارە قىلىش).

ёж (كەپپى).
езда (ئات بىلەن بارش، يۈرش).
ездить (كۈب مەرتە ئات بىلەن يۈرش).
ездовой (تۈپلى غەسكەردە ئات يىگە يۈرگۈچى غەسكەر).

ездок (ئات مەنەب بارغۇچى، سالت بارغۇچى، يۈلچى، سەيياچ).

езжать, езживать (كۈب مەرتە ئاتقا مەنەب يۈرش).

езуит (كاتولىك مەزەبىنى مەدر يول بىلەن تارقاش ئۈچۈن تەشەببۇس قىلغان ماناخلار ئىتتىپاقىنىڭ ئەغزاسى، مەكلى، مەيرىانسىز ئادەم، ئىتەپچى).

ей (ئۈنگە (خاتىن - قىز زاتىغا)).
ей хочется пить (ئۈنگە ئىچكىسى كىلدەرد).

ей (مە، ئارى، شۇنداق).
ей, ей! ей богу! (ۋاللىدە، باللىدە).

ёкать (يۈرەكى دىلدەب شاۋايتىپ كىتىش (قورۇشدان)).

елбот (تولغاۋچ كۈردەكلى كەتتە كىمە).
еле (زورغا، كۈچ بىلەن، بىزۈر).
еле-еле (زورغا-زورغا).

елей (خەرىستىيانلارنىڭ عىبادەت قىلغاندا استعمال).
— قىلا درغان زەيتۈن باغى، يۇپانغچ ۋە كۈگەلەنش سوزلەرنىڭ كىلەسىنى.

елико (قەدەر، بولغان قەدەر، بولغانچا).
елико возможно (مۈمكىن بولغان قەدەر، كىچىك سەرۋەدەختى (ئورسلاردا) مىلاد عىسا بايرامىدا ئۈي ئىچىگە ئورناشتىرلا تورغان كىچىك سەرۋە. اەرچە دەردەختى).

еловый, елевый (سەرۋەن قىلغان، سەرۋەن مەعمول).

-еловые дрова (سەرۋ ئۈتۈنى).

еломок (تۈپپى، كەلپۈش، كۈلاھ).

ёлочка (كچىكە سەرۋ دەردەختى).

ель (سەرۋ دەردەختى).

ельник (سەرۋ توقايى، سەرۋلك).

емкий (سەغدىرا درغان، كىگىلىكى، ۋاسەق استىخاب ئىكۈچى).

емкость (ئىچنىڭ كىگىلىكى، ۋسەخت).

ему (ئۈنگە).

енотовый (يانوتقا، مەخسوس؛ يانوت تىرىسىدەن).

енот (يانوت - مۈيىنەلى بىر نەۋە خەپۋان).

-енотовая шуба (يانوت تىرىسىدەن تەككەن پوستون).

епанча (قارا: япанча)

епархиальный - بيارخىيەگە مەخسوس.
 епархия - ئارخىرەنى ئىدارەسىدە بولغان دائىرە (مەدەللە).
 епи... (эпи: قارا) ...
 епископ - روھانىيلار باشلىغى.
 епитимия - تەۋبە، عوقوبەت (خىرىستىيانلەردە) كەلسە تەۋبەسى.
 епитрахиль - كەشىش - يوپۇلەرنىڭ عبادەت ۋە قەتئىدا ئالدىغا كىيىپ ئالدىرىغان كىيىملەرى (ئالدى ياپۇچ قەبىلىدىن).
 ералаш - مەدەئاسىز سەۋىيە، بىكەرچى گەپ، تەرتىپسىزلىك، قۇرمىسى - شەككەرگە يومالانغان مېۋەلەر، قارتا ئويۇنىڭ بىر خىلى.
 ергак - ئىچى - تاشى غەرىبىدە نەرسەدەن ئىككىگە تون.
 ерепениться - مەۋزۇلانغۇ، بۇرۇن كۆتۈرۈش، قۇرسادىش.
 ересь - بىدئەت، بىرەر دىننىڭ بۇزۇلغان ئەھكامى.
 еретик - راغزى، دىن ئەھكامىنى يۈزگۈچى، دەمەرى؛ كۆپچىلىك ئاماندىن قەبۇل قىلىنغان دىن، فەن ياكى مەسلىھەتكە قارشى تورغۇچى.
 еретический - دىن ئەھكامىگە مۇخالىف.
 ёрзать - تىك ئۆتۈرمەسلىق، ئۆتۈرۈش، قىمىرلاپ تۇرۇش.
 ермак - قول تىگىرمەنىگە مەخسوس كىچىك تىگىرمەن.
 ершолка - يەھودىلەر توپىسى.
 ерошить - تارقاش، پاراش (كۆپىنچى ساچ توغرىمىدا ئەيتىلەن).
 ерошиться - تارقاش، يازىش.
 ерунда - سەھسەتتە، بېھەۋە نەرسە؛ ھەزل،
 ёрш - بىر نەۋخە يالىق، پانار شېشەسىنى تازا لايدىرىغان قالدان قىلغان چۈنكە، ياغاچ قانداق.

ер - ئورس ئەلىفبەسىدە «Б» ھەرڧىنىڭ ئىسمى.
 эры - ئورسچە «Ы» ھەرڧىنىڭ ئىسمى.
 ерь - روس ھەرڧىنىڭ «Б» ئىسمى.
 есаул - ئاتلى غەسكەرنىڭ ئۈز باشىسى.
 если - ئەگەر، ئەگەردە.
 есмь - بارمەن، بولغۇچىدىن (быть دەن).
 естественно - تەبىئىي رەۋشە، خادەتچە.
 естественный - تەبىئىي، غادەن.
 естество - تەبىئەت، ماھىيەت، زات.
 естествоведение - تەبىئەت تەبىئىي.
 естествоиспытатель - تەبىئەت تەبىئىي شوناس، تەبىئەت تەبىئىي غالىمى.
 есть, едать - يېش، ئەكل ئېتىش.
 еяться - يېلىش ئەكل ئېتىش.
 есть - بار، مەۋجۇد، (быть دەن).
 - у меня есть деньги - مېنىم پۇلم بار.
 - это есть мой дом - بۇ مېنىم ئۆيۈمدۇر.
 ефес - قىلچ ۋە خەنجەر سابى.
 ефрейтор - غەسكەرگە بىرلە تۇرغان ئەۋۋەلگى دەرىجە، ئوباشى.
 ехать - ئات بىلەن، (ئاتقا منب) بارىش.
 ехидна - ئاۋ-ئالايادا ياسايدىغان، ئوردەك تومشۇغلى بىر جانۋار، يەرمى خاتىن، يەرمى يىلان قەياھەتتەن ئەگى دىۋەپەرىسى. پامان، ئىچى قارا، زەھەرلى گىشى.
 ехидно - يىلان ئەگە، پامانلىق قىلىپ.
 ехидный - ئىچى قارا، زەھەرلى، يىلان ئەگە پامان.
 ехидство - پامانلىق، يىلانلىق.
 еще - تاغىن، دەخى، يەنە، ھەلى، ئەلبەتتە؛ شۇنداقمى... مى تاغىن.
 - еще-бы - پامان، ھەلىگەچە، ھەنوز.
 - все еще - ئۇنىڭ بىلەن، ئۇنىڭ تەرەڧىدەن (مۇئەننەس).
 ею - ئۇنىكى (مۇئەننەس).
 ея - ئۇنىكى (مۇئەننەس).

Ж

Ж - ئورس ئەلىفبەسىدە يېتتىنچى ھەرڧدە.
 жаба - قورپاق، ساسسىغىنچاقا؛ تاماق باقاسى (شش).
 жабенок - باقا بالاسى؛ خۇشۇك بالا.

жаберный - بالىق ئويگەسىگە مەخسوس.
 жабо - ئىپلەر كۆپىنچىلىك ئۆزلى كۆرەگى، ئىپلەرگە مەخسوس ئىپلەك ياقا.

жабий باقاغا مدخسوس. باقانىكى.
 жабры بالق ئويكسى (بويىدە تاراق بۇسخەسىدە بولادى).
 жаворонок نورغاي، دالا تورغايى.
 жадничать ئاچكوزلك قىلىش، نەمەخ بىلەن وعامدە قىلىش، خارسلك قىلىش.
 жадно ئاچكوز، ھەرىس.
 жадность نەمەخ، خەرىسلك، ئاچكوزلك.
 жадный نەمەخلى، ئاچكوزلى، ھەرىس.
 жажда چانقاش، نەشەنلەك، ئىككوسى كىلىش.
 жаждать سوۋشاش، چانقاشلىق.
 жалистый چانقاش.
 жалить چاقش. (يلان، چايان ۋە باشقالار).
 жалкий ئايانچ، قزغانچ، مەسكىن.
 — в жалком положении قزغانچ حالە.
 жалко قزغانچ، ئايانچ.
 жало نەيزە، ئىگدە (غەسەل ئورى ۋە باشقا نەزىلەرنىڭ چاقاندىغان نەيزەسى).
 жалоба شكايت، زار، غەزەت، داد.
 жалобный قزغانچلى، شىكايەتلى، زارلى، ئىچك ئىچك چوچىنىك.
 жалованье ئابلىق، ماھىيە، خىزمەت ھەقى.
 жаловать موکافەت تېتىش، انعام قىلىش، كەرەم تېتىش.
 жаловаться انعام قىلىش، تەكلىپ تېتىش، شىكايەت قىلىش، نەغەسەنى ئورنلەشكە ئورنەش.
 жалостливый رەھىملى، شەفەتلى، مۇرۇۋەتلى.
 жалостный ئايانچلى، قزغانچلى، جانك نەچرلك.
 жалость شەفەت، مەرخەمەت، مۇرۇۋەت.
 жалче قزغانچراق، ئايانچراق.
 жаль نەغەسەسوف، قزغانش، ئاياش.
 жаль ئايانچلى، نەغەسەسوفلى.
 — жаль, что... نەغەسەسوفلى.
 — жаль, что он не пришел نەغەسەسوفلى، ئو — كىلمەدى.
 жалеть ئاياش، رەھىم قىلىش، نەغەسەسوف تېتىش، پۇشەيمان بولش.

жалюзи پەنجەرلى دېرىزە پەردەسى.
 жандарм تىمر يول ۋە سىياسى ئىشلەر پەلئەسى (ئىلگىرى ۋەقتدە).
 жанр مەۋزوعى تۈرلى تۇرمۇش دەن ئالىب قىلىنغان رەسم، ۋە شونىڭ سەنئەتتى.
 жанрист مەۋزوعىنى تۇرمۇش دان ئالىب رەسم ياساغۇچى.
 жантильом (жентельмен) قازا: ئىسسىق، ھەزارەت، قزق.
 жара يوكون قانداق اسىخ!
 — какая сегодня жара يەرەر تىلنىڭ مەدھەللى (توبجاي) شىۋەسى. ئوز ئاراسىدا ئاڭلارلىق ياساما تى؛ ئوغرىلار، زەڭگەرلەرنىلى.
 жарить قاۋرش، قزدرش، كباب تېتىش.
 жариться ئاۋرلىش، كباب تېتىش.
 жаркий اسىخ، قزق.
 жарко اسىخ، قزق؛ ھەزارەت.
 жаркое قاۋرما، قاۋرداق، قزدرما.
 жаровня كورە، موندى (كومر قىلماق ئوچون چوق سالادىغان ئىش). قاۋرما سالادىغان ئىش.
 жар ھەزارەت، اسىخلىك، قزقلىق.
 жар-птица ھاكايەتلەردە ئەيتىلە تورغان قوش (جەننەت قۇشى).
 жасмин ياسمىن (گۈل).
 жатва ئورلادىغان ئازق ئىككىنى. ئورماق ئىشى، ئورلغان ئىككى نىجىماد نەتىجەسى.
 жатка ئوراق ماشىنا.
 жать (ئازق ئىككىنى) ئورش، قىش.
 жаться قىلىش، سەلش.
 жабан توپخان، ئاپتاپە (بوغزى تار دەستەلى ۋە چومەكلى ئىش).
 жвачка چەينەش، چەينەكەن نەرسە، كەۋشەش.
 жвачный چەينەيتۈرغان، كەۋشەيتۈرغان.
 жгуں قەلەم.
 жгут ئورماق ئوچون مەخسوس ئورلگەن قامچى.

жгучесть. ئەچچىغلىق، قاۋرۇپ يوبارا تورغان.
 жгучий ئەچچىغ، موحرۇق، ياندۇرۇپ يوبارا تورغان.
 ждать كۈنۈش، انتىزار بولۇش.
 же, ж ئەمما، لېكىن، ئۇيغۇر... ئوق (ماق) ئاخىر. ж
 -я знаком с ним, он же не узнает меня
 بىر ئۇنىڭ بىلەن تەننىشىمەن، ئۇ ئۇيغۇر (ئۇيغۇر) مېنى، تەننىشىمەن.
 -ты же говорил мне, что...
 سەن ئۇنىڭ ئوق مېنىگە گەپ بەردىڭ كى...
 -когда же ты придешь? قاچان كېلىۋرسەن ئاخىرى؟
 жевание چەينەش.
 жевачка مەدەمە ۋەقت چەينەپ يۈرگۈچى.
 жевательный چەينەلەتۈرغان، چەينەشكە مەخسۇس، چەينەيتۈرغان.
 жевать چەينەش.
 жеч... (قارا: жич ...)
 жезлоносец تاياق يۈرگۈچى.
 жезл тاياق، غەسسال، غالىبك ۋە قارلىق تايغى.
 желание تەلش، ئارزۇ، خاھىش.
 желанный ئارزۇ ئېتىلىش، غەزىز.
 желательный ئارزۇ ئېتىلە نورغان، تەلشە تورغان، كېرەكلى.
 желатин يالق بېلىمى، سۈيەك بېلىمى.
 желать تەك، ئارزۇ نېتىش.
 желвак سۇلۇن، حەيوان تېرىسىدەكى شىش.
 желё يالق بېلىمى مەم مېۋەدەن قىلىنغان چەلپەك.
 железа بېز
 железистый بېزلى، تېمىرلى.
 железка تېمىر يۈلدەگى.
 железный تېمىردەن ياسالغان.
 железняк تېمىر چقارادىغان مەدەن. جۈدە پشكەن خىشت.
 железо تېمىر.
 желобистый, -бчатый ئارىغ
 ئارىغ تۇسلى.

желоб, желобок ئارىغ، ئارىغچا، جۈيەك، شاخ ئارىغ.
 желтизна سارىغلىق.
 желтить سارىغا يېتىش، سارىغا يا بارش.
 желтоватый سارىغىتىل، سارىغ.
 желток توخومنىڭ سارىغى.
 желтопузик داغسار، سەھرا چىچىغى.
 желтуха سەھرا، سارىغ كەسەلى.
 желтушный سارىغ كەسەلىگە مۇتەلا بولغان كىشى، سارىغ بولغان كىشى.
 желтый سارىغ (تۇس).
 желто سارىغ بويغ.
 желтеть سارىغايىش، ئەسغەرلەنش.
 желудок قارن، مەدە، ئۇچ.
 желудочный قارغا مەخسۇس، مەدەگە مەخسۇس.
 желудь زەرەك دەردەختىنىڭ يانغاقى.
 желчный ئوتكە مەخسۇس سەفراۋى.
 желчь ئوت، سەفرا، ئەچچىغ.
 жеманиться نازلانۇش، قىستاتىش.
 жеманный نازلى، غەمىزەتلى.
 жеманство ناز، نازلانۇش.
 жемчуг مەرۋەرىد.
 жемчужина مەرۋەرىد، دۇر.
 жемчужница مەرۋەرىد ياقاسى، سەدەق.
 жемчужный مەرۋەرىدەن دەن مەسەل، مەرۋەرىدكە مەخسۇس.
 жена خاتن، زەۋجە.
 женатый خاتنلى، ئويلىنگەن، مۇتەئەھەل.
 женин خاتننىڭ، خاتىنىكى.
 женить ئويلىندۇرۇش، تەزۋىج ئېتىدۇرۇش.
 женитьба ئويلىنىش، نېكاح، ازدۇواج.
 жениться ئويلىنىش، ازدۇواج ئېتىش، خاتن ئالۇش.
 жених كېۋەز، تاشلىق، كېۋەز، بولغۇسى كىشى.
 жен... (قارا: жон...)
 женолюбивый خاتن پەرەست، خاتن سۆيگۈچى، خاتن كەلەچ.

женоподобный, خان-قزغا ئوخشاشغۇچى، ميزەلدەك مۇسەخە.

женский, خانن مۇزغامە خەسوس، خاننلارنىكى.

женственный, قۇلار نىكى، قۇلار تەبىئەتلى.

женщина, خانن كىشى.

жердочка, (قارا: жордоч, а) خادا.

жердь, خادا.

жердяной, خادا دان قىلىنغان.

жеребая, кабыла بوغاز (قولى، نايلى بىيە (بەتەل).

жеребенок, ئايچاق، ئاي، قۇلن.

жеребец, ئايغۇر.

жеребиться, قۇلىنىش، ئايلاش.

жеребчик, ياش ئايغۇر، ئايغۇر قۇلن، ئايغۇر ئاي، قارى كىشى.

жеребьевка, قورغە، چىك ناشلاش.

жеребя, (قارا: жеребенок) خادا.

жеребячий, ئايغۇرغا، قۇلغا مەخسوس.

жеревика, (قارا: клюква) بالى، (بىر نەۋغى).

жерех, چورتان قارماغى.

жерлица, چوقۇر، بوش ئورننىڭ ئاغزى، (مەسەلەن: توپ ئاغزى).

жерло, (قارا: жорнов) خادا.

жернов, (قارا: клюква) خادا.

жеровика, قۇربان، فدا.

жертва, قۇربان قىلا تورغان ئورن، مەزبەخ.

жертвенник, قۇربانغا مەخسوس.

жертвенный, قۇربان قىلىش، فدا قىلىش.

жертвование, قۇربان ئىتىش؛ مەيە قىلىش، فدا ئىتىش.

жертвовать, قۇربان كىلتىش، قۇربان قىلىش غانەتى ۋە مەۋسىمى

жертвоприношение, قۇربان بايرامى، عيد قۇربان.

-праздник жертвоприношений, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жертвоприношение, قۇربان قىلىنغان.

жестикопулировать, موزلەشكەندە قول ۋە باشقا ئەزالەر بىلەن ئىشارەتلەر قىلىش.

жестикопуляция, موزلەشكەندە قوللارنىڭ سىلكىنىشى.

жесткий, قاتتىق، سەخت، سەرت، دورۇشت.

жесткость, قاتتىقلىق، سەرتلىك.

жестокий, قاتتىق، زالم، يامان.

жестоко, قاتتىق بولۇپ، قاتتىق ئىتىپ.

жестокосердый, قاتتىق كۆڭلى، قانسىز.

жестокость, قاتتىقلىق، زۇلم، شەددەت.

жест, ئىشارە، ايمە، قول، ھەرەكەت (موزلەشكەندە).

жесть, تونىكە، يوپۇقا تىمىر.

жестяник, تونىكە ساز.

жестянка, تونىكە ئىش، تونىكە بولمەگەن.

жестяной, تونىكەدىن قىلىنغان.

жетон, بىر ۋاقىغە خاتىرەسىگە موكافات (نشان، مېدال).

жечь, ياندۇرۇش، ئوت قویش.

жечься, يانۇش، كويۇش.

жжение, ياندۇرۇش، كويۇرۇش.

жжёный, жжоный, ياندۇرۇلغان، كويۇرۇلغان.

живалый, كويۇن كۆرگەن، تەجرىبەلى.

живёхонек, ساق، سەلامەت.

живец, كەتتە بالىنى ئىلتىش ئۈچۈن قارماق باشىغا قويۇلغان مەيدە، بالى، بىردەن چىققان بولاق، تىرىك (ئولمەگەن) ئادەم.

живительный, قۇرۇت، قۇرۇت، قۇرۇت كۆزە تورغان؛ تىرلىش، قۇرۇت كۆزۈش، حال كۆزۈش.

живить, تىرلىش، قۇرۇتۇش.

живиться, (مىسەلەن) ياشاش، ئورال.

живио, تىرىكلىك، تىرىك ھالىدە.

живмя, ئۇي قوشلار.

живность, تىرىك، جانلىك، ئالغۇر، ئىلەم.

живой, بىرەۋنى ئەچچەلەندۈرۈش، خاتىرىنى قالدۇرۇش.

-задеть за живое, يامىن قىلىپ تىكىش، ئېپىلەرنى بەدرەيتىپ تىكىش.

-сшить на живую нитку, ئېپىلەرنى بەدرەيتىپ تىكىش.

живописец ره سسام، سورەت تەلخوچى،
 ۋىيۇسكە (لەۋەدە) لەر يازغۇچى.
 живописный چىرايلى (مەنزىرە)؛ رەسىم
 تۈزۈشكە مەخسوس.
 живопись رەسىم، سورەت، رەسىملىق
 سەنئەتتى.
 живородящий بالالارنى، تىركلى
 توغدارادىغان.
 живость تىزلىك، يېنىكلىك، تىرىكلىك.
 живосечение (فارا: вивисекция)
 تىزلىش، روھ بېرىش.
 животворный, животворящий
 تىزلىتىدىغان، روھ بېرىدىغان.
 животное كەنتە قارنلى خەيران، (سۈككەشكە
 مەخسوس سۈن).
 животноводство (зоотехния (فارا:)
 خەيۋان، جاندار.
 животное خەيۋانلىق، بەھىيە.
 животный خەيۋاننى، شەھۋاننى.
 животрепещущий روھلى، تۈرمىشكە
 شادلاناب قارايدىغان.
 живот قارن، قورساق، ئىچ، غومىر، ھەيات.
 животы مال-تۈۋار، جانۋارلار.
 живучесть غومىر ئېتىش قابىلىيەتى، ئورچىلىك،
 كۈيدە تۇرغان.
 живучий غومىر ئېتىشكە قاپل، ئورچىلى،
 كۈيدە تۇرغان.
 живчик تىرىك، تورت مۈچىلى ساغ ئىرىكەك
 بالا، شەھۋات (مەنى)، يىلان بالق.
 живьем تىرىكلى، تىرىك ھالدا.
 живею مە، تىزراق! چەققان!
 живете روس ئەلىفبىسىدا «ж» خەرفىنىڭ ئاتى.
 жигануть سەنچىش، چاقىش، يۈگۈرۈشكە تۈتۈش
 سۈيۈقلەش.
 жидкий سۈيۈك، سىرەك.
 жидкость سۈيۈك ماددا؛ مۇيە.
 жидовка يەھودىيە، يەھودى خاتىنى،
 жидовский يەھودىيلەرگە مەخسوس،
 يەھودىيلەرنىكى.

жидомор (فارا: скряга)
 سۈيۈقلەش، سىرەكلەش.
 жидеть سەدىب چەققان سۈۋ.
 жижа سۈيۈقتى، سىرەكلەش.
 жижка شۈپپا.
 жизненность تىرىكلىك، تۈرمىش قۇۋەتى،
 غۇمىر ئېتىش قابىلىيەتى.
 жизненный تۈرمىشكە مۇئەددەللىق، ھەياتكە
 مەخسوس، ھەياۋى.
 жизнеописание تەرجۈمىھى ھال،
 تەرجۈمىھى ھەيات.
 жизнерадостный شان كۈلگىلى، ھەياتلى.
 жизнь غۇمىر، مەغىشەت، تۈرمىش، ھەيات، تىرىكلىك.
 — образ жизни تۈرمىش تەرىقى،
 تەرزى ھەيات.
 жила تامىر، پى، سىنگىر (قان يولى).
 жилет, желетка كۈكۈرەك كېيىمى،
 ئىزلەر كامزولى.
 жилец ھەھەندە ئىرىكە تورغۇچى، تورغۇچى خەلق.
 жилистый تامىرلى، كۈب سىنگىرلى، قاتما،
 لىكەن كۈچلى (كەشى).
 житься كۈچەش.
 жилище توراتۇرغان ئورن، ئۆي، مەسكەن،
 ئىقامەتگاھ.
 жилка, -лочка ئىچكىكە تامىر، (قان يولى،
 يافراق تامىر).
 жилобой كورماققا ياراقلى، كەشى تۇراتۇرغان.
 — жилой дом كەشى تۇراتۇرغان ئۆي.
 жильё (فارا: жилище)
 жильный تامىرغا: سىنگىرلەرگە مەخسوس،
 سىنگىردەن قىلىنغان.
 жимолость زولنى دەرەخنى.
 жираф-ффа زرافە (ھەپۋان).
 жирехонек چۈنە سىمىز.
 жирность سىمىزلىك، ياغلىق.
 жирный سىمىز، ياغلى.
 жировой سىمىزلىك ھەم ياغقا مۇئەددەللىق.
 жиротопня ياغ ئىيرىتە تۇرغان ئورن

жир ياغ، گۆشت ياغى.
 жиреть سىمىرش.
 житейский تۇرمۇشقا تەدەللۇقلى، ھەيانكە مەخسۇس، دۇنياۋى.
 житель تورغۇچى، ئەھالى، سەككەندە.
 жительство تۇرش، ئىقامەت قىلىش.
 жительствовавть تۇرش، ئىقامەت ئېتىش، ساكن بولۇش.
 житие تورمىش، مەعبىھەت.
 житник ئەريە نانى، كەلەمۇش.
 житница غەللە ئامبارى.
 жито ئىككىن، غەللە (يەنچەلگەن) جەنۇبىدە ئارش؛ غەللە (شىمالدا) ئەرپە؛ (شەرقدا) غەللە.
 жить تۇرش، ياشاش، عومر ئېتىش.
 житье تىرىكلىك، تورمىش.
 житье-бытье عومر سۈرۈش، فەقىرلىق بەلەن كۈن كۈرۈش.
 жмудь لەيتۈالى، لەيتۈا خەلقى.
 жмурить, жмуриться كۆز يۇمش؛ «گم چىرتىدى؟» بولۇش (ئويىنىدە).
 жмурки «گم چىرتىدى؟» ئويۇنى، كۈز باغلاب چىرتەر ئويۇنى.
 жнейка (قاتكا) ئۇراق ئۈستى، ئۇراق ۋاقتى.
 жница ئۇراقچى خاتىن-قىز.
 жокей ئات چابدىرغۇچى، ئات ئورگەتكۈچى.
 жолоб تارناۋ، مېزاب، ئاۋ.
 жолтый (желтый) قارا؛
 жолудь ايمەن دەردەختىنىڭ مېۋەسى.
 жолчник ئوت خەلقەسى (يۈرەكەنگى).
 жолчь اوت (ئادەمنىڭ اچىدەنگى).
 жом (гиски) قارا؛
 жонглер ھوققا باز، ئالما ۋە باشقا بىر بوسالاق نەرسەدەرى ئاتى، ئېلىتالپ، اوينداغۇچى لوتىنى بار دەيدەرگە باز.
 жонглировать اوستاتق بەلەن سورى نەرسەدەرى اويناش ئۈستەلىكىن مەغەسز سۈز سۈرلەش.

жонка, жонушка خاتىن، ئايم خاتىن.
 жордочка تەرم - تەرم ياغاج.
 жорнов تىگرمەن تاشى.
 жосткий كۈڭلى قاتتىغ، سىمىرانسز، قاتتىغ.
 жранье يېشى، تەقىش، يېگۈلك.
 жрать يېشى، تەقىش، (كۈب يېشى مەغەسسىدە)
 жребий چېك، قورغە، تەقدىر، ھېسەد.
 жрец كامەن، قورغە ئەنداز. (دەين باشلىغى مەجوسىئەردە).
 жреческий كامەنلەرگە مەخسۇس، كامەنلەرنىكى.
 жречество كامەنلىك، كامەنلەر جەماعتى.
 жрица كامەنە (كامەنلىك قىلغۇچى خاتىن).
 жужжание (مەر بىر نەرسەنىڭ) ۋج، ۋج قىلىشى
 жужжать كۈچ ئېتىش توروش، ئۈچلەپ توروش.
 жуировать مەغەسز، كەيىق - سەفا بەلەنگەنە كۈن ئۈتكۈزۈش.
 жуир مەر ۋەقت كەيىق - سەفا قىلىپكە بورگۈچى ئادەم.
 жук ھۈنھۈز، سۇۋەردەك.
 жулик اوغرى، كېسەبۈر، ئالداقچى.
 жулить كېسەبۈر ۋە ئالداقچىلىق قىلىش.
 жулье ئوغرىلار، قاراچىلار، «ئەلىپى - تەلىپى» مۈتە ھەم، ئالاۋچىلار.
 жульничать ئوغرىلىق قىلىش، خەيانەت ئېتىش، ئاۋلامچىلىق قىلىش.
 жупел ئوتلى كۈكرت، كېرىت، يانا تۇرغان موم.
 журавленок تۇرنا بالاسى.
 журавлиный تۇرناغامە مەخسۇس، تۇرنانىكى.
 журавлика ئانا تۇرنا.
 журавль تۇرنا.
 журав قۇدۇقدەن ياقرنى تارتىپ ئالا تۇرغان چەرخ، قۇرق چەرخى.
 журить غەيىلەش، ئۇرشىش، تېرگەش.
 журналистика مەجەللە ۋە جورناللار چىقارش ئىشى، گەزىتەلەر عالمى.
 журналист مەجەللە، جورنال چىقارغۇچى. مەجەللە ۋە گەزىتە مۇھەررىرى.

забер-менеть بولغۇز بولۇش، جامەلى بولۇش، يۈكلى-ساغر ئايلىق بولۇش.
 забивать قاقب-توقماقلاپ كىرگۈزۈش، قاداڭ-لاش. «تاقتا بەندە» قىلىش.
 забиваться پىشش، چۈكۈش، بىر بىرگە كىرپ قاقچش. تىرچىشش.
 забитый قاقىلىپ، توقماقلاپ كىرگۈزگەن، قا-داقلىغان. كۆپ قىيىنلىق كۆرۈپ كۈگلى توشكەن. كۈگلى سىنىق، ايزلگەن.
 забирать ئالۇش، بېغىشەندۈرۈش، ئالدىن ئالۇش، جاي ئالۇش.
 забираться كىرۈش، قىيىنلىق كىرۈش، يوقارى بىرگە يېتىش، تۈرىگە چىقىش.
 забияка اورۇشقاڭ، جەنگەزى، غاۋغاچى. شاللاڭى.
 забиячить غاۋغا چىقارش، خەرخەشە قىلىش.
 заблаговременно ۋەقەتتە، ئۈز ۋەقەتتە، ئالدىن، بەر ۋاقت.
 заблаговременный ئالدىن جازىلان - لانغان، بەر ۋاقتراق.
 заблаторазсудить كىرە كلى، زە روز تاپش، ئۈز-اوزلىگەن حۈكۈم ايتش.
 заблевать قوسوب رەسۋا قىلىش، قۇسوق-قا بۆلەنش.
 заблѣклый رەڭگى اۈچكەن، ئوڭغان.
 заблѣкнуть رەڭگى اۈچۈش، ئاقاراش، ئوڭاش.
 заблеять مەكەرە باشلاش، قىچقرا باشلاش، (قوى توغرىسىدا).
 заблестать يالنتراي باشلاش، (يالتراپ) ياراقلاپ كېتىش.
 заблудиться ئادا شش، يولدان ئازش، خەتا يولغا كىرپ كېتىش.
 заблудший توغرى يولدان يازغان، ئادا شقان.
 заблуждать ئادا شدرش، يولدان ئازدە-رش، تېنترەتەش.
 заблуждаться ياڭلىش، خەتا ئاڭلاش، خەتا فەكرە بولۇش، تېنترەش.

заблуждение ياڭلىش يول، خەتا فەكر.
 забодать سۈزۈپ اولدۇرش (شاخ بىلەن).
 забой сەناعەتخانىلەردە ئالتىن ئىشلەپ چىقارما دورغان اوزن، بوران، قار اوبومى، قاداڭ-لاش، بىرگىتىش.
 забойка تىقن.
 забойник تىغچ (بىر نەرسەنى ياخشىلاپ تىقماق اوچون ئىشلەتلەتۈرغان تايلاق).
 заболачивать يېرىنى تاشقىن ۋە لايىقا سۈۋەت بىلەن سۈۋەتلاش.
 заболонь دەره-خەتنىڭ ايك ئاخرىغى يىل اوسى-كەن قاپاتى، يانداقتىڭ نەرىگى ياغى.
 заболоть يول-خانە باشلاش، سوزلەشە باشلاش.
 заболтать يولغا تا باشلاش، كۆپ سوز-لەشش، سوزلەشەپ كۆپ ۋەقت اوتكەزۈش.
 заболевание تاغرىق، كەسەل، مەدەز، خەستە، بېتاب بولۇش.
 заболевать،-леть تاغرى باشلاش، كە-سەللەنش، بېتاب بولۇش.
 заборанивать خەت مالا لااش. كچكە دىۋال.
 заборец كۆچلى، مەككەم، اوتكەر.
 забористый مەدەدى باشلاش، تاغز ئىچىدە سوزلەنە باشلاش.
 забормотать ئەسەيگە مال ئالغۇچى.
 заборщик قەرز، حاجەت، دىۋال، تاقتا اياخانە.
 забор غەم، مەشەققەت، قايغۇ، گەندەپشە.
 заботиться غەم چىكىش، مەشەققەتلەنش، پەرۋا قىلىش.
 заботливость غەملىك، پەرۋالىك.
 заботливый غەم چىكەتۈرغان، پەرۋالى، ايجتېمادلى.
 забракование ياراقسىز ما بەككە چىقارش ئىشى.
 забраковать،- вывать ياراقسىزغا چىقارش.

забрало - بورونغى زەماندە ھەربىلەر كىيىدە -
تورغان تىمىر بىتلىك. ساۋوت.

забрасывать - تاشلاش، تەرك ايتىش، سا -
لش (قارماق ياكى لەنگەن).

забрасываться - تاشلاناش، تەرك ايتىش.

забрать (قارا: забирать)

забрёзжиться - تاڭ ئاتا باشلاش، تاڭ يارىشى.

забрести - ئاداش ب يارب كرش، اوتكەندە كىتكەندە كرش.

забросать - پارىنى تاشلاپ بترش. ئرغىب كوش.

забросить (قارا: забрасывать)

заброшенный - تاشلانغان، تەرك ايتلگەن.

забрызгивать, - згать, - знуть -
چەچرەنە باشلاش، چەچرەتەش.

забрызгиваться - چەچرى باشلاش، چەچرەگەندەن مول بولش.

забубенный - بۇزۇق كىشى، فاسد، نەھس، سەھىھ، غەمىسز.

забулдыга - ئەخلاقسىز كىشى، غەخش، ئچكۈ -
چى، بولماغور، ئزغىن.

забухать - بورتىش، كوپش، شىش، (اۋۇژ -
گەنلىگىدەن).

забушевать - داۋللى، بورانلى بولا باش -
لاش.

забывать, -забыть - ايسدەن چىقاراش.

забываться - اۋنۇتۇش، ايسدەن چىقاراش،
ئۇخلاق دائىرەسىدەن چىقىش.

забывчивость - ايسدەن، پەرىشان حاللىك، ايسدەن -
خاتىردان تىز چىقاراتورغانلىق.

забывчивый - خاتىرسز، ايسدەر.

забыть (قارا: забывать)

забытьё - ھوشسىزلىك.

заваливать - ئېيتىش، تولدۇرش، يۈكلەش،
كوش

-у него горло (грудь) завалило -
اونىڭ كۆد - رەگى شىشىدى.

-я завален работой - مېنىم ئىش كوپەيىپ كىتتى،
(مېنى ئىش باسدى).

заваливаться - اۋىلپ تولدۇرش؛ كۈملىش.

завалинка - سەن (اۋى ئەيلەنەسىگە اۋىلگەن سەن -
سەن - قى).

завал - سەن، قى، مېھدەننىڭ ئىنقىبازى.

заваль - دوكانلەردە ساتىلماي قالغان مال (اۋ -
لۈك مال).

завалить - ئاغناناش، يېقىتىش، نۇرەتەش.

завалиться - ئاغىناپ ياتىش، نۇرەلش، كۈرەنەش،
ساتىلماي قالش.

заваривать, заварить - پىشۇر، قايناش،
قايناق سوۋ بىلەن موللەش.

заварка - قايناتاش، پىشۇر ئىشى.

заварной - ئىلگىرى قايناق سوۋ بىلەن پىشۇر -
لگەن ھەم كېيىن تەنۈردە پىشۇرلگەن.

завастривать - اۋچلەش، اوتكۈرەش.

завевать, завеять - قار، بوران، ۋە باش -
قالار بىلەن كوش.

заведение - تەسىس، تەشكىل؛ بۇرۇپ يولبارش (مەسئەلەن: سەھەتتى).

заведенье - يەرەر ئىشكە مەخسوس اۋى، مۇئە -
سەھەت.

учебное заведенье - مەدرەسە، مەكتەپ.

заведомо - بلە تورۇپ؛ ھەر كىمگە مەلۇم.

заведующий, -дывающий - ئىش باشىدا تورغۇچى، مۇدىر، باشقارغۇچى.

заведывание - باشقاراش، قاراب تورۇش،
ايدارە قىلىش ئىشى.

заведывать - باشقاراش، قاراب تورۇش، ايدارە
قىلىش.

завезти (قارا: завозить)

завербовывать, -вать - بېغش، سايلاش (غەسكەر بېغش).

завербоваться - بېغلىش، سايلاناش.

заверение (بىرەۋنىڭ) ئىشەندۈرۈشى، تەكشۈرۈش،
ايتىشى.

завернуть (قارا: завертывать)

завёртка (كەرەۋە مىنگەندە) بۇرش، قۇرش، چولغاش ئىشى.

завёртывать (ئوراش، باغلاش، ئەيدەنترش، بۇرۇب قۇيش، يول اوڭغايى كىلگەندە) كىرپ قىش (ئات بىلەن).

завертываться (ئورالاش، باغلاناش، چولغا ئاش، ئەيلەنەش؛ بۇرۇلۇپ قۇيش.

заверть (بۇرۇپ، بۇرۇن).

завертеть (ئەيلەنەتتە) باشلاش، بۇرۇپ قۇيش.

завертеться (ئەيلەنەش) باشلاش، چولغا ئاش، بۇرۇلۇپ قۇيش.

заверчивать (بۇرۇتتە) چولغا ئاش، بۇرۇپ قۇيش.

завершать, завершить (تەمام قىلىش، تەمام قىلىش، تەمام قىلىش، تەمام قىلىش).

завершение (تەمام قىلىش، تەمام قىلىش، تەمام قىلىش، تەمام قىلىش).

заверять, -рять (ئىشەنچ قىلىش، ئىشەنچ قىلىش، ئىشەنچ قىلىش، ئىشەنچ قىلىش).

завеса (چاۋشاپ، پەردە، چىلىق).

завесить (پەردە بىلەن ئوراش، پەردە تۇتاشتۇرۇپ قۇيش.

завести, -вести (قازا، قازا، قازا، قازا).

заветный (مۇقەددەس، مۇقەددەس، مۇقەددەس، مۇقەددەس).

завет (بۇيۇرۇق، غەدە، مىساق).

завет ветхий (غەدىنىڭ مۇقەددەس، غەدىنىڭ مۇقەددەس، غەدىنىڭ مۇقەددەس، غەدىنىڭ مۇقەددەس).

завет новый (غەدىنىڭ مۇقەددەس، غەدىنىڭ مۇقەددەس، غەدىنىڭ مۇقەددەس، غەدىنىڭ مۇقەددەس).

завечереть (كېچكە، ياقىنلاش، قارانغۇ تۇشە باشلاش).

завешивать (قۇرش، پەردە بىلەن ئوراش، قۇرش، پەردە بىلەن ئوراش).

завещанье (ۋەسىيەت، ۋەسىيەت، ۋەسىيەت، ۋەسىيەت).

завещатель, -льница (قالدەرلەن سۆز، قالدەرلەن سۆز، قالدەرلەن سۆز، قالدەرلەن سۆز).

завещать (ۋەسىيەت قىلىش، ۋەسىيەت قىلىش، ۋەسىيەت قىلىش، ۋەسىيەت قىلىش).

завещаться (ۋەسىيەت قىلىش، ۋەسىيەت قىلىش، ۋەسىيەت قىلىش، ۋەسىيەت قىلىش).

завеять (قار ياكى قوم بۇرۇن بىلەن كۆمىش، قار ياكى قوم بۇرۇن بىلەن كۆمىش).

завздорить (نۇرغۇنلاش، بۇرۇلۇش، نۇرغۇنلاش، بۇرۇلۇش).

завзятый (ئورۇش سوزلى؛ چن (ساختا ايمەس). ئورۇش (ساچ توغرىسىدا). ايشيش (باغ-ايپ-ئارقان توغرىسىدا). اۇيە قويا باشلاش.

завивать (ئورۇش، اوش، ايشيش، ايشيش، ايشيش، ايشيش).

завидно (قزىقا، قزىقا، قزىقا، قزىقا).

завидный (قزىق، قزىق، قزىق، قزىق).

завидовать (قزىق قىش، قزىق قىش، قزىق قىش، قزىق قىش).

завидующий (قزىق، قزىق، قزىق، قزىق).

завидеть (كۆرە باشلاش، بىراقان كۆرۈپ ئالاش، كۆرۈپ ئالاش، كۆرۈپ ئالاش).

завизжать (چىيىلەشكە، چىيىلەشكە، چىيىلەشكە، چىيىلەشكە).

завинчивать, -нить (ۋېنەلەپ بىرگىتىش، ۋېنەلەپ بىرگىتىش، ۋېنەلەپ بىرگىتىش، ۋېنەلەپ بىرگىتىش).

завираться (يالغانلاققا باشلاش، مونا، سەبەتسىز سوز سوزلەش، يالغاننى ئىيتىپ يولبارش).

зависимость (تەبەئىيلىق، اىختىيارسىز، غەدەم، ئىستىقلال، باشقانلىق قول ئاستىدا يولشلىق، تەبەئىيەت، مەدەنىيەت).

зависимый (موتەئەللىق، ايركسىز، غەدىرى، مۇستەقىل، قول ئاستىداغى، تەبەئىيەت، مەدەنىيەت).

завистливость (حاسدلىك، قزىقا، قزىقا، قزىقا، قزىقا).

завистливый (حاسدلىق، قزىقا، قزىقا، قزىقا، قزىقا).

завистник, -ница (حاسدلىق، قزىقا، قزىقا، قزىقا، قزىقا).

зависть (قزىق قىش، قزىق قىش، قزىق قىش، قزىق قىش).

зависеть (غەدە، مەدەنىيەت، قاراشلىق، قول ئاستىدا بولۇش، () گە موتەئەللىق لۇق بولۇش).

зависит от тебя (بۇ سىنىڭ موتەئەللىق، لوق (بوسىنىڭ اىختىيارلىق).

зависящий (غەدە، موتەئەللىق، (غەلەتلىك) اىختىيارلىق، اىختىيارلىق).

завитой (ئورۇلگەن، ايشلىگەن).

завиток (نۆرگەك، ايشلىگەن، اورالغان (نەرسە) جىنگەلەك.

завитушка (ساچ جىنگەلەك بولسۇن اوچۇن اورايتورغان قاغاز ياكى سىم. بۇرۇم-بۇرۇم قىلىنغان زىنەت (نەقىش).

завить (قارا: завивать)

завладение (مالىك بولۇش، قول ئاستىغا ئالۇش، ئىستىلا، نەسىللەت.

завладевать, -деть (مالىك بولۇش، قول ئاستىغا ئالۇش، ايدەك قىلا باشلاش، ئىستىلا-ايتىش.

завлекать, завлечь (قىزىقدۇرۇپ اوز ياغۇغا ئاغدارىش، قىرىپ بېرىش، ئەلدەش، تارتىپ ئالۇپ كىرىش.

заводить (ايرىگەشتىرىپ ئالۇپ كىرىش، ئاداشتىرىپ ئالۇپ كىرىش، (بىر نەرسە) ئالۇپ يوبارۇش، (دوستلىق، تەنقىشلىك) باشلاش، (باقچا) قۇرۇش، (ساۋدا ئىشى) يۈرگۈزە باشلاش، (ساعەتتى) بۇرۇپ يوبارۇش

-куда ты завел меня? (سەن، مېنى قاياققا ئالۇپ كەلدىڭ؟)

заводной (بۇرۇپ ھەرىكەتكە كەلتۈرەتورغان.

заводский (زاۋۇد ۋە فەبرىكەگە مودەللىق.

заводской (زاۋۇددا ئىشلەپ چىققان.

заводчик (زاۋۇد ايدەگىسى.

завод (فەبرىكە، بۇرۇش (ساعەتنىڭ فانارىنى).

заводь (دەريا بۇرۇلىشى (ئەيلەنەپ، تولغانىپ كېتكەن اوزىنى)، كىچىك كورفەز.

завоевание (ئۇرۇش ئالۇش، زەبىت قىلىش، تەسغىر ايتىش، كىشۋەر كۇشالەك.

завоеватель (ئۇرۇش ئالغۇچى، فاتىھ، غازى، كىشۋەر كۇشا.

завоевать, завоевывать (ئۇرۇش ئالۇش، زەبىت ايتىش، فاتىھ قىلىش.

завозить (ئالۇپ كىرىش، ئاداشتىرىپ ئالۇپ كىرىش (ئات بىلەن).

-он завез его в лес (اۇ، اونى (بارا-بارا) توقايغا (ئات بىلەن).

завозиться (قاۋۇشاپ نېمە قىلارنى بىلمى ئۇرۇش.

завоз (لەنگەر گەجەلەك (چون-ساچ).

завой (جىنگەلەك جۈنلى تىرى.

завойчатый мех (سۇند-رەب ئالۇپ كىرىش، قاپلاپ، اوراپ ئالۇش، بۇلۇت بىلەن قاپلاش.

заволокло (ئاسماننى بۇلۇتلەر تۇچا قاپلايدى.

заволноваться (توتۇقلانا باشلاش، مۇز-تەرب بولا باشلاش.

заволока (ايت بىلەن تىرى ئاراسىغا تىپ قوبلغان ايت ياكى چەرم.

заволока (بىر سوۋ بىلەن ايككىچى سوۋ (دەريا) ئاراسىدا كېمە سۇدەپ بارا-تور-غان يول.

завопить (باقرا باشلاش، مايقرا باشلاش، ۋاۋايلا تورغۇزۇش، ئالە قىلىش.

завора (غاۋ (ايشىك) ئارقا سىدان سالب قوبلا تورغان غاۋ).

завораживать (سىجولەش، مەفتون ايتىش، دەم سالىش، ايم-دەم قىلىش.

заворачивать (بۇرۇش، ئەيلەنترىش.

заворачиваться (بۇرۇلمەك.

заворожить (قارا: завораживать)

заворотить (قارا: заворачивать)

заворотня (ئەيلەنمە-قايتارما، كوز كىرىكى چىكە قاراپ قايتارلىشى؛ چىكە بۇرۇش ئاغرىغى،

заворотье (ايشىك ئەكى، ئىشىك ئالدى قىزىلاي باشلاش.

заворошиться (مىنقىلاي باشلاش، ئاغۇ ئىچىدەن مەخسەر ايتە باشلاش.

заворчат (ئوچلەش، اوچىنى اوتكر قىلىش.

завострить (قارا: завираться)

завсегда (مەد ۋەقت، داىما، ئەبىدەن.

завсегдатай (داىما (فەلان) بىردە) بولغۇچى.

завтра (ايرتەگە، سەباح، يارىن.

завтра (ايرتەگە، ايرتە بىلەن.

завтра утром (завтра утром

завтракать ناناشتا قىلىش.
 завтрак ناناشتا.
 завтрашний ايرتەنگى، ايرتەنگە بولغوسى.
 завчера اوچنچى كۈن.
 завывать وچللىش.
 -ветер завывает شامال ۋزلىدى.
 завывать اۋلۇمەككە باشلاش، موگرەب يىغلاي باشلاش.
 завьялый قار ۋە يا بوران بىلەن كولىگەن، قاقشاعان، ياكى اوشوك اۋرگەن.
 завядают قوروماققا باشلاش.
 завязать (завязывать) قارا: ياترش (ئۇلاسلانما).
 завязить توتام، ياغلام، باغلاۋچ.
 завязка باتش، ياتىپ قالش.
 завязнуть تۈگۈن (تۈگۈنچىدەك) ايتىپ تۈگۈن باغلاش، (سوزە بەجس) باشلاش.
 завязывать باغلاش، باشلاناش.
 завязываться گۈلنىڭ اوروغلىق ۋە مېۋەگە ئېلىنە تۇرغان كۆرەڭگى، تۈگۈنى.
 завялый قوروغان، قانۇرلغان، قوروماققا باشلانغان، سېرلوگەن.
 завянуть قۇرۇپ، سولۇپ يېتىش.
 загадать (загадывать) قارا: بولغاش، ئۇلاسلاناش.
 загадить ئاپشماق، بىلمچە، چىستان.
 загадка مەجمول حالدا.
 загадочно مەجمول، خەيالى، تەشۋىشكە سالا تۇرغان، شەكلى، كەكتى.
 загадочный بىر نەرسە اويلاپ قويۇش، ئاپشماق ئېيتىش، ئالەمگە قاراتش اوچون بىر فېكر سايلاش.
 загаживать يولخاش، نەجەسلەش.
 загаживаться يولخاش، نەجەسلەش.
 загар ئاقتا بىدان ۋە ئىسسىقلىق بوزنىڭ قاراشى. ئاقتاپ اۋرگەنلىك.
 загас... (погас...) قارا: تەمام اوچۇش، سۈندۈش.
 заглаживать

заглаживаться ئارتق مېھمان بولش.
 заглазка كۆپ ۋە چوقۇز مۇئالەمە تەلەپ قىلغان قىيىن مەسىلە، مانىج بولاتورغان نەرسە. قاتتىق اورماق،
 загибать يۈكش، يۈكلەش.
 загибаться يۈكۈلش، يۈكلەنەش.
 загиб يۈكۈلگەن جاي، يۈكۈك.
 заглавие باش، اسم، سەرلەۋجە (يازلار باشى)، كىتاب باشى).
 заглавный باشداغى، باشدا يازلاتورغان. جۈملەنىڭ باشىدا يازلا-
 -заглавная буква تورغان حەرق، كەتتە حەرق.
 заглаживать، -ладить تېكىسلەش سىلغىلاش، تۈزەتەش (بىر ۋەزىنە غەيىبىنى) ياپش.
 заглаживаться تېكىسلەش، سىلغىلاش، تۈزەتەش (غەيىب).
 заглаза كۆزدەن نەرى، چېپ غەلتە قىلىپ، غايىبانە، ئارقا سىدان.
 -винить (кого) заглаза بىرەننىڭ غەيىبىنى اۋزىگە تەيىمەسەن، اۋزى يوقلىغىدا! ئارقا- سىدان سوزلەش.
 заглазный كۆزدەن نەرى، ياشىن.
 заглазеться كۆز تېكىككۈش، كۆرۈپ تويماسلىق.
 заглохнуть كەرلەش، ايشىتمەش باشلاش، بېتىش، اۋتۇتاش، باسلىش، ماۋا ئازلىخىدان دىيىپ اولاش.
 заглушать، -шить باسش، قاپلاش. ئادەم ايشىتمەسلىك -قىلىش (داۋۇش توشۇ- يىسىدا) كەرەنگەش، كەرلەش، قابىلىيەتتىكى بېتىش.
 заглошаться باسلىش، قاپلاناش، ايشىتمەش. مەسىلەك ايتىش، قابىلىيەتتىكى بېتىش.
 заглядывать قاراش، باشىنى تەق قاراش، قاراپ قويۇش، كۆز سالىش.
 заглядываться قاراپ غەجىبەكە قالش، سولاناش، قاراپ تويماسلىق.
 -я заглядывая на эту картину سىن بۇ رەسىمگە قاراپ ھەيران قالدىم.

загляденъе **ھەيران قالدرانتورغان، قاراب**
 تويمایدیرغان نەرسە.
 заглядеться (قارا: **قارا:**)
 заглянуть (قارا: **قارا:**)
 загнать (قارا: **قارا:**)
 загнивать, -нить **چەرى باشلاش.**
 загнуть (قارا: **قارا:**)
 заговаривать **سوزلەشە باشلاش، سوز**
باشلاش: گەپرەۋزب زىرکترش، سىجرلەش،
دەم سالىش.
 заговариваться **كوب سوزلەپ بىرەر**
نەرسەدەن غافل بولش: سوزنىڭ مەۋزۇغىدەن
چىقىپ كېتىش.
 заговляться (اورسەلدە) **ئاغز ئاچش،**
ايفتار قىلىش (روزەدەن كېيىن).
 заговорить (قارا: **قارا:**)
 заговорщик **اولدەرشكە قەسەد قىلغۇچى،**
فتنەچى، يامان نىيەت بىلەن سوز بىرگىز-
كۈچىلەرنىڭ بىرىسى.
 заговор- **بىرەۋنى اولدەرشكە قەسەد قىلىش، يامان-**
لىقتا سوز بىرگىزىش.
 заговор **سىجر.**
 заговенье **روزە تۇتا باشلاش، روزە ئالدىداغى**
كۈن-«شەك».
 загодя (قارا: **قارا:**)
 заголовок **كىتاب باشى، يازۇ باشى، سەد-**
لەۋجە، غۇنۋان.
 заголять, -ить **يالانغاچ قىلىش، پەردەسىنى**
ئاچش.
 заголяться **يالانغاچ ايتلىش، پەردەسى**
ئاچىلىش.
 загонщик **مال ھەيدەگۈچى.**
 загон **پادە جاي، اونلاق، يايلاق.**
 загонять **قوۋب، سۈرپ كۆرگۈش، ھەيدەپ**
كۆرگۈش، قوۋب چارچاش.
 загораживать **ايحاتە قىلىش، توسش،**
قوتوكۇش، دىۋال، قوراسنىڭ نەرسەلەر

بىلەن اوراش، بىرگىتىش.
 загорать **ئاقتابدا پېشىش، قارايىش، قزارش.**
 загораться **يانا باشلاش، تۇتاشتىش.**
 загордиться **تەككەبەرلەش، تەككەبەرلەپ**
كېتىش.
 загореть **تەككەبەرلەپ كېتىش، «بورنى قانقايپ**
كېتىش».
 загоревать **قايغۇرما باشلاش، كۆيۈنە باشلاش.**
 загорланить **ياقرا باشلاش، تاماغى قو-**
نخودەك بولۇپ قىچقىش.
 загорный **تاغ ئارقاسىداغى، تاغنىڭ نەرىگى**
ياغىداغى.
 загородить (قارا: **قارا:**)
 загородка **غولام گەردىش، ياغاچ دىۋال.**
 загородный **شەھەر ئاشقارسىداغى.**
 загородный дом **شەھەر ئاشقارسىداغى**
ھەۋلى، سەپىيە، (داچا).
 загорок, загорье **تاغ ئارقاسى، تاغنىڭ**
نەرىگى ياغىداغى اورن.
 загорелый **ئاقتابدا قاراياغان.**
 загореть, -ться (قارا: **قارا:**)
загорать،
(загораться)
 загоска (قارا: **قارا:**)
 загоститься (قارا: **قارا:**)
 заготовка **ھازىرقى، ھازىرلاش،**
تاييارلاش، يېتىلدۈرۈش اشى.
 заготовивать, -влять, -вить **ھاز-**
رلاش، ئالدىن تاييارلاپ قويىش.
 заготовляться **ئالدىن ھازىرلاش، ھازر-**
لانئش.
 заготовщик, -щица **ھازىرلاغۇچى اير**
(خاتن-قز).
 заграждать, -заградить **مانىع**
بولش، سەد چىكىش، يولنى توسش.
 заграждение **ايككى ئاراغا توشكىن دىۋال،**
يولغا كۈندەلەك توشكىن مانع.
 за-границей **مەملىكەتنىڭ چىتىدە، يات مە-**
لەكەتدە (ئاينىسا، كۈن باتار ئاۋرۇپادا).

-за границу چیت مەملەكەتكە.
 заграничный چیت مەملەكەتتەدەگى، چیت مەملەكەتتەن كىلگەن، ئەجنەبىي.
 загребать شىزىپ تىزەپ يىغىش، سىدىرپ تارتىپ يىغىش. كۆردەك بىلەن ھەيدەش (قايىقىنى).
 загребной قايىقى باشلاپ تولغاغۇچى، قوپىروققا. ياڭ ياقن كۆرەككە! وتورغۇچى.
 загребуший سوق، كەتتە تەمەغلى، «ئاچكۆز».
 загреметь گۈلدەرش، گۈلدەري، باشلاش، قاتتىق داۋىش بىلەن سوزلەي باشلاش، ماما. قالدراق گۈلدەري باشلاش، ئاۋازلانىش.
 загривок بويىن ئارقاقسى، يالنىڭ تەڭكى.
 загробный اولگەندەن كېيىنگى، ئاخىرەتتەگى «مابعد الموت».
 загромоздить بوياش، يولنى برەز ئاغىز نەرسە بىلەن توسىش.
 загрохотать گۈلدەري باشلاش، قالدراق باشلاش (ماما قالدراق).
 загрубелый قوپاللانغان، دە غەللىغان، قاتب كىتكەن، غۇرۇشلانغان.
 загрубение بر نەرسەنىڭ قوپال بولا باشلاشى.
 загубеть قوپاللاناش، دە غەللىدەش.
 загрнуть ياتىپ قالىش (باتتا قلىققا).
 загрунтовать (قارا: грунтовать)
 загрузить غەم، غوسسىدەك چومولا باشلاش.
 загрызть، -загрызть بىتكۈنچە كەمىش، اولدىرگۈنچە كەمىش، تىش بىلەن قاچىش.
 загрязнять، -нить بولغاش، انفلاس قىلىش، نەجەسلەندۈرۈش.
 загрязняться بولغاناش، ايغلاسلاناش، قارايش، كرلەش.
 загубить خەراب يىتىش، ھەلاكەت ايتىش.
 загулять، ливать يۇرۇ باشلاش، خورور چىكە باشلاش، عىشەت ايتىش.

загуляться ئارتىق يۇرۇپ تاشلاش، يۇرۇپ يۇرۇپ كېيىنگە قالىش.
 загуменный خرمەن ئارقاقسى.
 загусток ئامار.
 загустеть قۇيۇقلانما باشلاش.
 задабривать ياخشىلاش، اپىرۋاشلاندۇرۇش، ئەچچىغىنى توشۇش، مەدە بە بېرىپ اوز ياغىغا ئاغدۇرۇش، ياخشىلىققا ئامان مەيلى ايتدۇرۇش.
 задавать (ساباق، سۇئال، ئارق) بېرىش، ئالدىن بېرىپ قۇيۇش.
 задаваться اوزىگە اوزى مەسئۇلە بېرىپ قاراش.
 задавливать، задавить بوغۇپ، قىسىپ، اپىز اولدۇرۇش، پايىمال قىلىش.
 задаривать، рить (بەدۋىنى) مەدەيدە بېرىپ اوز ياغىغا ئاۋىشىدۇرۇش.
 задарам تېگەن، بوشلاي، ئەرزىمە يېتۈرگەن باھاغا، بىكارگا.
 задаток ئالدىن بېرىلگەن، پېشەكى، بەيەندە، بەيە پۇلى.
 -здаточные деньги (ۋە غەدەنى جايبىيەتكۈزۈشنى تەسۋىم اۋچون) ئالدىن بېرىلگەن پۇل.
 задать (قارا: задавать)
 задача مەسئۇلە، ۋەزىفە.
 задачник حساب مەسئۇلەلەرى مەجموعەسى.
 задвигать قوزغاتىش، ھەرىكەتكە كېلىتىش، يۈرگۈزە باشلاش.
 задвигать ئىشەپ كىرگۈزۈش، قوزغاتىش.
 задвигаться قوزغالاش، يۇرۇ باشلاش، ھەرىكەتكە كېلىش.
 задвижка ئىشەمە، قوزغلاق.
 задвижной ئىشەملى، ئىشەپ كىرگۈزۈش تورغا.
 задвинуть (قارا: задвигать)
 задворок يىشەك ئالدى، يىشەك ئارقاقسى.
 задевать تېكىش، سوز تېگىش، قاقلىش، اۋۇرۇش.

задуванить ئالداش، رهنجيتش.
 задувать پۇفلىب اۇچۇرش.
 задумать (قارا: задумывать) ئويچى، اويلايدىرغانلىق،
 задумчивость اويلىنىپ تۇرغان ھالەت.
 задумчивый اويلى، ھسابلى، اويلايدىر-
 غان، مۇتەئەككەر، كەم كەپ.
 задумывать اويلاش، ھىسا بىلاب كۆرش،
 نىيەت ايتىش، ەدزم قىلىش.
 задумываться اويغا قالىش، اويلىنىش،
 قەرزەگە چۈمۈش.
 задунайский دوناي دەرياسىنىڭ ئىدىكى
 ياغىداغى
 задуть (قارا: задувать) چن كۆڭلى بىلەن،
 ئۇخلاسىلى، ئۇستەيدىل.
 -задушевные друзья چن دوستلار،
 ئاخىرەت دوستلەر.
 задушение بوغۇپ اولدىرشلىك.
 задушить بوغۇپ اولدىرش، سىناق سالىپ
 دەسنى چىقارماي اولدىرش. ئۇخناق ايتىش.
 задушиться بوغۇلىپ اولىش.
 задушливый ئەفەسىنى بوغادىغان، دە-
 مىنى قىستورغان.
 задхлость ساسسىغلىق.
 задхлый ساسسىق، قولغاخسا ئىسلى.
 зад ئارقا، ئارقا تامان.
 зады ئارقا ساباق، قارانغى باقىا ئارقاسى.
 задымить تۇتۇن چىقارما باشلاش، تۇتۇن
 بىلەن تولدىرش (مەسىلەن: ئۇيىنى).
 задымиться تۇتۇن قايتارما باشلاش، تۇتۇن
 لەنىش، تۇتۇن باشلاش.
 задыхаться دەمى قىش، ئەفەس قىلىش،
 پىشلىشىش. دەمى تىقىلىش.
 задышать دەم ئالا باشلاش، دەم ئالا
 باشلاش.
 заеда لەيلىنىڭ تەگىگە چىققان يەردە (جەراھەت)
 заедать دەن كىيىن يىش،
 بىكۈنچە يىش، اويوب چىقارش، ئۇشلىپ يىلىش.

заедки سارقۇت، شىرىن ئاش.
 заедино (قارا: заодно)
 заезд بارا ياتقاندا كۆرش، زيارەت. مەيدانگە
 چاپشاماققا يىغىلغان ئاتلارنىڭ جەمىيى.
 заездить (قارا: заезживать)
 заезжать ئۇچكە كۆرش، ئارقاغا چىقىش؛ كۆپ
 چىقىش، ئاداش كۆرش، بارشدا كۆرش (ئات
 بىلەن).
 заезживать лошадь يۈرپ ئاتنى
 چەرچەتىش.
 заезжий يول اوستىدە كۆرگەن، ئاز ۋەقەتكە
 كۆلگەن كىشى.
 заемный قەرزغا تەدەللۈقلى.
 заем قەرز، بۇرچ، امستىقان، قەرزغا ئالىش.
 заенька قۇيان گەم، قۇيانچەم.
 заершать مورپەيتىش، تىككەتۈرغۇش (ساچنى).
 заесть (قارا: заедать)
 заехать (قارا: заезжать)
 за жаривать; жарить ياققا قۇرۇش.
 жариваться ياققا قۇرۇلىش.
 жарать (قارا: зажимать)
 жараяبا باشلاش.
 жареманиться نازلانا باشلاش.
 жаречь (قارا: зажигать)
 تۈزەلدە باشلاش (يەردەلەر توغرى-
 سىدا)، ئىلگىرى ئالغان يول بەرەبەردىكە
 خىزمەت ايتىش.
 заживаться جامادان (جەددەن زىادە)
 تۇرش (مەسىلەن مەيمانلىققا).
 живо تىرىكلەي، تىرىك ھالىچە، تىرىگىچە.
 зажигатель ياندىرغۇچى، ياندىرغۇچ.
 зажигательный ياندىراتورغان.
 зажигать ياندىرش، اوت قۇيىش، تۇتاقشدرش.
 зажигаться تۇتاقشش، ياندىرلىش.
 зажилить اوغۇرلاب ئالىش، ياسىب ئالىش.
 зажимать قىسب-قىسب قۇيىش، يۇمش (ئاغزىنى).
 зажим برەز نەرسەنى قىسدىرپ
 قويدىرغان ئالەت، قىشش، يۇمش ئىشى.
 зажинать اورا باشلاش (ايكىنى).
 зажирать ئلىنىش، اويناقلايدىرغان ھالىدەن
 قەمرايما ئالمايدىرغان بولۇپ قالىش.
 зажиреть سىمىرش.

зажиточность - ياخشى تورموش، بايلىق، رەفاهىيەت.

зажитое, - зажиток - باشلەپ حاسىل بولغان مال، ھەلال بايلىق.

зажиточный - ياخشى تورمۇشلىق. باي.

зажить - توراً باشلاش، ئىشلەپ حاسىل ايتىش. (قارا: заживать)

зажмуривать, - рить - قىشىش، يۇمش (كۆز توغرىسىدا).

зажор - يازغى سوۋۇ، قار سىۋى، «ئاق سوۋ».

зажужжать - ۋج-ۋج اينە باشلاش.

зажурчать - چەلدەرە ۋە گۈلدەرە باشلاش. (شەللە-شالدىراماق توغرىسىدا).

зазвать (قارا: зазывать)

зазвенеть - جەدەرە گەلب كېتىش، جەدەرە گەلبى باشلاش.

зазвонить - چالا باشلاش (توڭغراقنى) شال-دىرانا باشلاش.

зазвучать - ئاۋاز بېرە باشلاش، داۋىش بېرىش، داۋىشلانا باشلاش.

заздравный - براۋغا سەھلا مەتلك تەلەش اوچۇن بولغان.

зазевать - ئاغز ئاچىپ ايسەنەپ ئالاش.

зазеваться - غافل قالش «ئاغز ئاچىپ قالش»

зазелень - باقا تونى (سوۋۇنغى اوسىلك).

зазеленеть - كۆكەردە (ياشارا) باشلاش.

зазеленеться - كۆكەردەپ كېتىش، ياشارەپ كېتىش.

зазимовать - قىشلاش، قىشنى اۆتكەرش، قىشنى چقارش.

зазнаваться, - наться - تەكەببەرلەنش، غوزورزلاناش، ماۋالاناش، كۆپرەيش، اوز دەرەجەسىنى اونوتىش. «ئەللە كم بولش».

зазноба, -бушка - سۆيۈكلى، مەدە-شوقە، سويگەن يار.

зазорный - قەبىھ، مەزسوم، اوياتلى. «نامونا-سەپ» ناشايسەتە.

зазор - اويات، خورلىق، مەسخەرە، قەباحەت، سوكىش، زنا، اويناش، ايكى نەرسە ئارا-سېداغى بارىق.

зазрение (ۋجدان) - ھەزايى، شەرم-ھەيا. ازىالماسدان، ۋجدان -بەز زازрения совести. ھەزايىگە دوچار بولماسدان.

зазубривать, -брить - تەشنىشىش، ئوتكەلەش (ئەدرەنى) كۆگەلەش، يادلاش.

зазубриваться - تەشەش، تەش چقارش، ئەدرە تەشى.

зазубрина - چاقىرش، دەعوەت ايتىش.

зазывать - چاقىرش، دەعوەت.

зазыв - اوينا قلاش، اويناى قلاش، باشلاش، اويناپ سوزلەش. شوخلىق قىلىش.

заигрывать, -рать - اويناپ فورسەتنى قاچىرش، ئۇدۇق، توتلەپ كېرە تورغان.

заика (قارا: заенка)

зайка - ئۇدۇقلاپ سوزلەشش، توتلەپ سوزلەشش. ئەيتكۈسى سوزنى. ئەيتەپ بىرەمسەلك.

заикаться - سىن. -ты и заикнуться не смей об этом. او خوسوسدا ئاغزگىنى ئاچاتورغان بولسا!

«لام-مىم» دىيەپ بىر سوز ئەيتەن!

заиление почвы - يېرىنى كۆپەيتىش. يېرى-ئىك قاپلانغىنى (تەبىئىي سورەتدە).

займище - دەريا سوۋى باساتورغان يېرى، بەستەم يېرى، سازلاۋ يېرى.

заимка - ايگەسىز يېزىلەرگە ايگە بولش. (زاكون-گە خىلاف بولماسلىق رەۋشەدە).

заимодавец - قەرزغا بېرىگۈچى.

заимообразно - قەرزغا، نەسبەگە.

заимообразный - قەرزغا ئالغۇن (بېرىلگەن).

заимствование - نەمۇنە ايتىپ ئالاش. غارىدەتن ئالاش، ئىستعارە ۋە اقتباس ايتىپ ئالاش.

заимствованный - قەرزغا ئالغۇن، ئەخزىتلىگەن.

заимствовать - ئالەپ تورش، نەمۇنە ايتىپ ئالاش، ئىستعارە ايتىش، ئقتباس ايتىش.

заинди(е)веть - قراۋلاش، قراۋ باسش.

заинька - قوبانگىنەم، قوبانچەم.

заинтересовать,-вывать رەغ- بەدەتەندەرش، مەبەل ايتەندەرش، دەردەندەندەرش.
 заинтересоваться رەغەبتەندەش، مەبەل ئىيتەش
 зайсанг قالماقلار باشلىغى.
 заискивать تەلەينكە توتەش، تەمدەلرۇق قىلەش، تەجەسسۇس قىلەش، ياخشى ناملى بول-
 ماققا اۇرۇنەش.
 заискриться اوچقۇنلاش، اوچقۇنغا كۆپۈگىنى چەچەرەنب تۇرەش.
 зайти (قارا: заходить)
 зайченек قۇيان يالا.
 зайчик كۆچكىنە قۇيان، ئاينەك شوعەسى.
 зайчина كەتتە قۇيان.
 зайчина قۇيان گۆشتى ياكى تىرىسى.
 зайчиха ئانا قۇيان.
 зайчища جودە كەتتە قۇيان.
 закабалить باشى چىماسلىق ئىشكە يۇيۇ- رەش. قۇل ايتەش.
 закабалиться قۇل قىلەش، قۇل دەردەجە- سىگە كىلتەش.
 закавказский قافقەسنىڭ نەرىگى (جەنۇب) ياغىداغى.
 закадычный مؤخلىس، چىن كۆڭلى، غەزىز، ئايورلمايدەرغان (دوست).
 -закадычный друг غەزىز دوست، «ئاخەت دوستى».
 заказать -зывать بۇيۇرەش، سپارەش ايتەش،
 -заказное письмо تەدەھمۇدلى خەت.
 заказец كۆچكىنە سپارەش.
 заказный مەنەخ ايتلەنگەن، تىگىشكە يارمايتۇرغان.
 заказчик سپارەش قىلغۇچى، بۇيۇرتۇرغۇچى.
 заказ بۇيۇرتلەنگەن نەرسە، سپارەش قىلنەن نەرسە.
 закаиваться تەۋبە ايتەش، ايككەچى مەرتە قىلماسلىققا سوز بىرەش.

закаленный سوغارغان (بولاد) چىققان، مەدەكەملەنگەن. قايتمايدەرغان بولغان.
 закалывать سوغارەش (بولاد ۋە باشقانى) چىقىدەرەش.
 закаливаться سوغارەش، چىقىش، قانتىقلانەش.
 закалина بۇغداي ايكەلەتۇرغان يىر. (خام يىر).
 закалить (قارا: закалывать)
 закал قانتىغ ۋە مەدەكەملىك.
 закалывать سويەش، زەبەچ ايتەش، چەنەچ اۆلدەرەش، ياماب قويەش.
 закаменелость تاشقا ئەيلەنگەن نەرسە.
 закаменеть تاشقا ئەيلەنەش.
 заканчивать يترەش، تەمام قىلەش، سەرەش تە قىلەش.
 заканчиваться يتەش، تەمام بولەش.
 закапать تاما باشلاش، تامچىلاي باشلاش، تۇتۇنلەش، ئىسلەندەرەش، قۇرۇم اوتۇرەش.
 закапывать كۆمەش، تۇپراق بلەن تولدەرەش. ئامزەب تۇرەش.
 закаркать قەچقرا باشلاش، گەررەللەي باشلاش قاررەللاي باشلاش (قارغا توغرىسىدا).
 закармливать ئارتق سىمسەرەش، كۆب يىدەرەش، باقىش.
 закаспийский خەزەر (كاسپى) دىگەرنىڭ نەرىگى (شەرق) ياغىداغى.
 закатать (قارا: закатывать)
 закатить جودە قانتىغ اۇرەش. «شاققلاتب سالىش»، قويە يوبارەش.
 (قارا: закатывать)
 закат باتش، ئاقتاب باتشى، غۇرۇب.
 закатывать يومالاتب كۆرگەش، اوراش ئاغەر نەرسە بلەن يومالاتب. نىكەسلەش.
 (ئاتغا اوتۇرتب يۈرگەش) جوزور قىلەرەش.
 закатываться باتش، غۇرۇب (ئاقتاب، ئاي ۋە يولەزلەر توغرىسىدا).

закачивать, чать - ئاتلا باشلاش، تېرە - ئاتلا باشلاش؛ (ماشينا بىلەن سوۋ چارماق اوچۇن) قۇرلاغىنى ياسا باشلاش، باشى ئەيلەنگۈنچە تېرەش.

закачиваться - تېرەنە باشلاش، ئاتلا باشلاش.

закашливаться, - ляться - يېرەلە باشلاش.

закаяться (قارا: закаиваться)

заквасить (قارا: заквашивать)

закваска - اوغوت، ئۇچىقى، خەمىر ئۇرش.

заквашивать - ئۇچىتىش، اوغوت سالش.

закидывать, - дать - ئۇرغۇش، ئاتاپ يۈ - بارش، اوستگە ياغدزا باشلاش.

закидываться - ئۇرغۇش، ئاتاپ تېگىش.

закинуть - ئا مەلۇم ئۈزۈنغا قويۇش، ئارقاغا تاشلاش، تاشلاندىق حالغا كېلىتىش؛ ئۇرغۇش.

закинуть удочку - قارماق سالش.

закипать, закипеть - قايناپ باشلاش، قايناپ چىقىش، تاش چىقىش.

закипать - كۈچى باشلاش.

закислить - كۈچىتىش، كۈچەتمەل ايتش، بارلان - درش - كۈيەندەك ياغلان.

закисляться - كۈچىش، كۈچىتمەل بولش، بارلان، كۈكۈرش.

закись - مەدەنلەرنىڭ كۈكۈرشى (كېسلارود - مۇۋەللىدلىخۇموزە بىلەن مەدەن ئارالاششى مەسەلەن: مىس نىڭ كېسىسە برچىسىسە كېسلارود مەم ايگى جىسسە مىس ئارالاششى - دان بولادۇر؛ مىس مەم كېسلارود بر تېكىس بولسا، окись، مىس برچىسىسە ۋە كېس - لارود ايگى جىسسە بولسا، перекись بولادور).

закиснуть - مەدەنلەرنىڭ كۈكۈرشى (كېسلارود - مۇۋەللىدلىخۇموزە بىلەن مەدەن ئارالاششى مەسەلەن: مىس نىڭ كېسىسە برچىسىسە كېسلارود مەم ايگى جىسسە مىس ئارالاششى - دان بولادۇر؛ مىس مەم كېسلارود بر تېكىس بولسا، окись، مىس برچىسىسە ۋە كېس - لارود ايگى جىسسە بولسا، перекись بولادور).

закиснуться - مەدەنلەرنىڭ كۈكۈرشى (كېسلارود - مۇۋەللىدلىخۇموزە بىلەن مەدەن ئارالاششى مەسەلەن: مىس نىڭ كېسىسە برچىسىسە كېسلارود مەم ايگى جىسسە مىس ئارالاششى - دان بولادۇر؛ مىس مەم كېسلارود بر تېكىس بولسا، окись، مىس برچىسىسە ۋە كېس - لارود ايگى جىسسە بولسا، перекись بولادور).

закиснуться - مەدەنلەرنىڭ كۈكۈرشى (كېسلارود - مۇۋەللىدلىخۇموزە بىلەن مەدەن ئارالاششى مەسەلەن: مىس نىڭ كېسىسە برچىسىسە كېسلارود مەم ايگى جىسسە مىس ئارالاششى - دان بولادۇر؛ مىس مەم كېسلارود بر تېكىس بولسا، окись، مىس برچىسىسە ۋە كېس - لارود ايگى جىسسە بولسا، перекись بولادور).

закиснуться - مەدەنلەرنىڭ كۈكۈرشى (كېسلارود - مۇۋەللىدلىخۇموزە بىلەن مەدەن ئارالاششى مەسەلەن: مىس نىڭ كېسىسە برچىسىسە كېسلارود مەم ايگى جىسسە مىس ئارالاششى - دان بولادۇر؛ مىس مەم كېسلارود بر تېكىس بولسا، окись، مىس برچىسىسە ۋە كېس - لارود ايگى جىسسە بولسا، перекись بولادور).

закиснуться - مەدەنلەرنىڭ كۈكۈرشى (كېسلارود - مۇۋەللىدلىخۇموزە بىلەن مەدەن ئارالاششى مەسەلەن: مىس نىڭ كېسىسە برچىسىسە كېسلارود مەم ايگى جىسسە مىس ئارالاششى - دان بولادۇر؛ مىس مەم كېسلارود بر تېكىس بولسا، окись، مىس برچىسىسە ۋە كېس - لارود ايگى جىسسە بولسا، перекись بولادور).

закиснуться - مەدەنلەرنىڭ كۈكۈرشى (كېسلارود - مۇۋەللىدلىخۇموزە بىلەن مەدەن ئارالاششى مەسەلەن: مىس نىڭ كېسىسە برچىسىسە كېسلارود مەم ايگى جىسسە مىس ئارالاششى - دان بولادۇر؛ مىس مەم كېسلارود بر تېكىس بولسا، окись، مىس برچىسىسە ۋە كېس - لارود ايگى جىسسە بولسا، перекись بولادور).

закиснуться - مەدەنلەرنىڭ كۈكۈرشى (كېسلارود - مۇۋەللىدلىخۇموزە بىلەن مەدەن ئارالاششى مەسەلەن: مىس نىڭ كېسىسە برچىسىسە كېسلارود مەم ايگى جىسسە مىس ئارالاششى - دان بولادۇر؛ مىس مەم كېسلارود بر تېكىس بولسا، окись، مىس برچىسىسە ۋە كېس - لارود ايگى جىسسە بولسا، перекись بولادور).

закиснуться - مەدەنلەرنىڭ كۈكۈرشى (كېسلارود - مۇۋەللىدلىخۇموزە بىلەن مەدەن ئارالاششى مەسەلەن: مىس نىڭ كېسىسە برچىسىسە كېسلارود مەم ايگى جىسسە مىس ئارالاششى - دان بولادۇر؛ مىس مەم كېسلارود بر تېكىس بولسا، окись، مىس برچىسىسە ۋە كېس - لارود ايگى جىسسە بولسا، перекись بولادور).

закладка - سالش، اۋىش، قۇرا باشلاش ئىشى.

закладная - گەرەۋ قاغانى.

закладной - خىلا - قۇرا باشلانغانى تاش (زە باشقالار).

закладчик - سالغۇچى، گەرەۋكە قويغۇچى، بەھسەلەشكۈچى.

заклад - گەرەۋ، رەمەن؛ بەھسەلەشش.

закладываться - битаться об заклад - سالش، قۇرش، گەرەۋ قو - ياش؛ يېگىش (ئانتى)، تىلش (بورتى).

закладывать - سويۇش، بوغازلاش، زەبج. (قارا: заложить)

заклание - چوققى باش - لاش، چوقۇب بىتىش مەم اولدۇرش.

закласть - ياپشۇرش، يېمەلەش. تىشىك نى ياماش.

заклевать, - левать - ياپشۇرش، ياماش ئىشى.

заклейка - (قارا: клеймить)

заклеймить - ايگىكى تېمىرنى بىرىكتۈرە تورغان داق.

заклепка - قاداتق بىلەن تېمىرنى تىقىش (جېسىلەش).

заклепнуть - ايم ايتش، ئۇفسونلەش، ئۇسۇلەش.

заклепать, - лепать - اېمەلەش، ئۇفسونلەش. يالنىش، يالبارش؛ قەسەم يادلان.

заклепаться - چوۋ قاقش، چوۋ قىبىدرش.

заклепиться - قاپقاق بىلەن ياپش. تىلپەكنى باسدۇر كېيش.

заклепиться - چاۋى بولش، شامل بولش، كىرگىز. ياپ بىرگىت بويۇش. اوراب - قاب - ماب ئال ب. اورتاغا كىرگىز. تەمام ايتش. نەتىجە ۋە قەرار چىقارش. مۇعامەدە قىلش، تۇزىش.

заклепиться - چاۋى بولش، شامل بولش، كىرگىز. ياپ بىرگىت بويۇش. اوراب - قاب - ماب ئال ب. اورتاغا كىرگىز. تەمام ايتش. نەتىجە ۋە قەرار چىقارش. مۇعامەدە قىلش، تۇزىش.

заклепиться - چاۋى بولش، شامل بولش، كىرگىز. ياپ بىرگىت بويۇش. اوراب - قاب - ماب ئال ب. اورتاغا كىرگىز. تەمام ايتش. نەتىجە ۋە قەرار چىقارش. مۇعامەدە قىلش، تۇزىش.

заклепиться - چاۋى بولش، شامل بولش، كىرگىز. ياپ بىرگىت بويۇش. اوراب - قاب - ماب ئال ب. اورتاغا كىرگىز. تەمام ايتش. نەتىجە ۋە قەرار چىقارش. مۇعامەدە قىلش، تۇزىش.

заклепиться - چاۋى بولش، شامل بولش، كىرگىز. ياپ بىرگىت بويۇش. اوراب - قاب - ماب ئال ب. اورتاغا كىرگىز. تەمام ايتش. نەتىجە ۋە قەرار چىقارش. مۇعامەدە قىلش، تۇزىش.

заклепиться - چاۋى بولش، شامل بولش، كىرگىز. ياپ بىرگىت بويۇش. اوراب - قاب - ماب ئال ب. اورتاغا كىرگىز. تەمام ايتش. نەتىجە ۋە قەرار چىقارش. مۇعامەدە قىلش، تۇزىش.

заклепиться - چاۋى بولش، شامل بولش، كىرگىز. ياپ بىرگىت بويۇش. اوراب - قاب - ماب ئال ب. اورتاغا كىرگىز. تەمام ايتش. نەتىجە ۋە قەرار چىقارش. مۇعامەدە قىلش، تۇزىش.

заклепиться - چاۋى بولش، شامل بولش، كىرگىز. ياپ بىرگىت بويۇش. اوراب - قاب - ماب ئال ب. اورتاغا كىرگىز. تەمام ايتش. نەتىجە ۋە قەرار چىقارش. مۇعامەدە قىلش، تۇزىش.

заклепиться - چاۋى بولش، شامل بولش، كىرگىز. ياپ بىرگىت بويۇش. اوراب - قاب - ماب ئال ب. اورتاغا كىرگىز. تەمام ايتش. نەتىجە ۋە قەرار چىقارش. مۇعامەدە قىلش، تۇزىش.

заклепиться - چاۋى بولش، شامل بولش، كىرگىز. ياپ بىرگىت بويۇش. اوراب - قاب - ماب ئال ب. اورتاغا كىرگىز. تەمام ايتش. نەتىجە ۋە قەرار چىقارش. مۇعامەدە قىلش، تۇزىش.

заклепиться - چاۋى بولش، شامل بولش، كىرگىز. ياپ بىرگىت بويۇش. اوراب - قاب - ماب ئال ب. اورتاغا كىرگىز. تەمام ايتش. نەتىجە ۋە قەرار چىقارش. مۇعامەدە قىلش، تۇزىش.

заклепиться - چاۋى بولش، شامل بولش، كىرگىز. ياپ بىرگىت بويۇش. اوراب - قاب - ماب ئال ب. اورتاغا كىرگىز. تەمام ايتش. نەتىجە ۋە قەرار چىقارش. مۇعامەدە قىلش، تۇزىش.

заклепиться - چاۋى بولش، شامل بولش، كىرگىز. ياپ بىرگىت بويۇش. اوراب - قاب - ماب ئال ب. اورتاغا كىرگىز. تەمام ايتش. نەتىجە ۋە قەرار چىقارش. مۇعامەدە قىلش، تۇزىش.

заклепиться - چاۋى بولش، شامل بولش، كىرگىز. ياپ بىرگىت بويۇش. اوراب - قاب - ماب ئال ب. اورتاغا كىرگىز. تەمام ايتش. نەتىجە ۋە قەرار چىقارش. مۇعامەدە قىلش، تۇزىش.

заклепиться - چاۋى بولش، شامل بولش، كىرگىز. ياپ بىرگىت بويۇش. اوراب - قاب - ماب ئال ب. اورتاغا كىرگىز. تەمام ايتش. نەتىجە ۋە قەرار چىقارش. مۇعامەدە قىلش، تۇزىش.

заклепиться - چاۋى بولش، شامل بولش، كىرگىز. ياپ بىرگىت بويۇش. اوراب - قاب - ماب ئال ب. اورتاغا كىرگىز. تەمام ايتش. نەتىجە ۋە قەرار چىقارش. مۇعامەدە قىلش، تۇزىش.

заклепиться - چاۋى بولش، شامل بولش، كىرگىز. ياپ بىرگىت بويۇش. اوراب - قاب - ماب ئال ب. اورتاغا كىرگىز. تەمام ايتش. نەتىجە ۋە قەرار چىقارش. مۇعامەدە قىلش، تۇزىش.

заклепиться - چاۋى بولش، شامل بولش، كىرگىز. ياپ بىرگىت بويۇش. اوراب - قاب - ماب ئال ب. اورتاغا كىرگىز. تەمام ايتش. نەتىجە ۋە قەرار چىقارش. مۇعامەدە قىلش، تۇزىش.

закл^ючить (قارا: (заключать)
 заклясть (قارا: (заклинать)
 заклясться (قارا: (закаливаться)
 заклятие «خودا حدقى» دىب يالبارش، ئىم ايتش، ئەفسونلەش.
 заклятый ئەبە دى. تاتولانىش مەحال بولغان.
 заковывать, -вать كىشەنلەش، زەنجىر- لەش، تىمىرلەش.
 заковычка مانەغ، توسوق بولادىرغان نەرسە.
 заковылет قىلغان اوسملىكى بىلەن قاپ- لانىش، اورالاش.
 заковыристый قىيىن (مەسكەلە)، حكەتلى.
 заковырка مەمۇرلەر تامانىدىن بولغان مانەغ، مەسكەلنى چوقوز اويلاغاندا چققان قىيىنلىق. (قارا: (заковычка).
 заколачивать ياپىپ مېخلاش. قاقا باشلاش.
 заколачиваться ياپىپ مېخلاناش.
 заколдованный سىجەرلى، تىسلى.
 заколдовывать, -вать سىجەرلەش، كوز باغلاش، تىسملەش.
 заколебать سىلكە باشلاش، قوزغانا باش- لاش، قاقشاتش.
 заколебаться قاقشاش، سىلكە باشلاش. تولغانا باشلاش، تەرەددۇدكە تۇشش.
 заколесить بىكارگە (ئات بىلەن) بورش، يولدان ئادامش.
 заколоситься باش تارتا باشلاش. باش چقارا باشلاش. باشاقلانىش.
 заколотить مېخلاب قويىش، مېخلاب بىر كىرىش.
 заколоть (قارا: (закалывать) (اوتقن) يارش، چەنجەشە باشلاش.
 закол چقاق، بالق توتماق اوچون سوۋنى توساتورغان چىتىن.

зак^омельный - تۇب باشى جودە يوغان - لانغان بولوب كىلگەن (خەرى-ياغاچ).
 закон^ник قانونغا موۋافىق غنا ئىش قىلغۇچى؛ قانونى ئىشلار مەجموعەسى.
 зако^лыхать تىبەرەتە باشلاش.
 зако^лыхаться تىبەرەنە باشلاش (شامال بىلەن).
 закон^но قانونغا موۋافىق، ھەلال.
 закон^норожденный نىكاحلى ئاتا- ئانادان ترغولغان.
 закон^ность شەرىئەت، قانونىيەت، ھەلاللىق.
 закон^ный شەرىئى، قانونغا موۋافىق، ھەلال.
 закон^овед حقوق شوناس، قەيىم.
 закон^оведение حقوق فەننى، قەيىم، اوسول مۇھاكىمە.
 закон^одатель قانونلار يازغۇچى، قانونلار چقارغۇچى، ۋازىئى قانون.
 закон^одательный قانونلار تۈزۈشكە موئەھەللىق، قانونلار چقاراتورغان.
 закон^одательство قانونلار نەشر ايتىش، نىزام ۋە قانونلار چقارش.
 закон^омерный قانونغا موۋافىق، قانونغا اولەنچەپ ئىشلەنگەن، موئەزەم.
 закон^опачивать, -патить ياغاچ اوپنى چىرماۋق ۋە شونگە اوخشاشلار باسپ كىتىش.
 закон^оположение قانون، نىزام، زەكون.
 закон^опроект قانون فەرزى، قانون لايھەسى.
 закон^оучитель دىن ۋە ئەھكام- شەرىئەت موعەللىمى.
 закон^отрактовывать, -вать موغا- مەدە بىلەن بىر كىرىش.
 закон^чить (قارا: (заканчивать)
 закон قانون، نىزام، زەكون.
 -свод законов قانونلار مەجموعەسى.
 зако^пать (قارا: (закапывать)
 зако^пить (قارا: (закапчивать)

закопнуть (قۇرۇم ئوتۇرۇش، قۇرۇم ئۈستىدە، قۇرۇم بىلەن قاپلانۇش).

закоп (قارا: окоп)

закопытница ئاتنىڭ توياق ئارقىسى ئۈزلۈكسىز ئاغرىغىنى.

закорениться اورناش، تۇجايلاش، تۇبىلەش، نامرلاش.

закоренеть اورناش، تۇجايلاش، چوقۇر نامر يايىش، -عادەت بولۇپ كېتىش.

закоренелый تەككەن اورناشقان، يىر- لىلەشكەن، عادەت، عورۇپ بولۇپ كېتكەن.

закормить (قارا: закармливать)

закоротить قىسقارتىش، قىسقارتا تۇتىش.

закоружный قاتقان، شاندا راغان، غۇدۇرش ۋە غۇدا يىغان.

закорючка (قارا: заковычка)

закоснелый جۈدە ايسكى، قاتقان، قىيىشا- يىغان، يۈرە مەس، ھېچ ئىشكە (انسائىكە) كېلىتەلمەيدىغان.

закоснеть, -закосневать ھەسەت ۋەقت ايسكىلەپ بولۇش.

закостенелый سۈيەككە ئۆيلەنگەن، قات بولۇپ كېتكەن.

закостенеть سۈيەككە ئۆيلەنىش، قاتىش.

закоуlistый كۆپ تار كۆچىلى.

закоулок باشى بىر كۆچە. قولتۇق ئاستى.

закоченеть (قارا: окоченеть)

закрадываться قاپ كېرىش، ياشىرىش، كېرىش.

закраивать (كېمىلەش) پەجە باشلاش.

закрапывать سۈيۈلە باشلاش، (ياغۇر توغرىسىدا)؛ چوۋارلاش. قەترە-قەترە بولۇپ تاولاندىرىش.

закрасить (قارا: закрашивать)

закраснеть, -ться قىزارىش.

закрасться (قارا: закрадываться)

закрашивать اۈستىنى بوياب قويۇش.

закрашиваться (بويلاش) اۈستى بىلەن.

закренить قىيىش، بىر ياققا ئاۋىشىرىش.

закрепа بىرىكتۈرۈش ۋە تۇتاشتۇرغان نەرسە.

закреплять, -пить مەھكەملەش، بىرىكتۈرۈش.

закрепляться, -питься مەھكەملەش، بىرىكتۈرۈش.

закривленье بۇرۇلما، بۈكۈلمە، بۇرۇلۇپ كېلىش.

закривлять, -вить قىيىلاندىرىش، قىيىشا- يىتىش، يېتىش.

закричать (چاقىرىش) قىيىقرا باشلاش؛ قىيىقرا ئالغۇش.

закрой كېيىم پېشىش.

закройщик كېيىم پېچكۈچى، بېچكۈچى.

закром غەللە

закругленье ئۆيلەنىش، تېۋىرەكلەش، كېلىش.

закруглять, -лить تېۋىرەكلەش، يۇمۇلغاندىرىش.

закругляться تېۋىرەكلەش، يۇمۇلغاندىرىش.

закружить ئۆيلەندۈرۈش.

закружиться ئۆيلەنە باشلاش؛

закрутень تەييارلىغۇچى ياغۇلدىرىش.

закрутить (قارا: закручивать)

закрут قاتنىش، چەنچەش، (ئېچكى ئاغرىق).

закруть سوۋاۋىقىنى، قار اۈرۈمەسى.

закручивать (يېڭى) شەشەش، ياشاش.

закручиваться قايغۇرا باشلاش، ساغىش- لاش.

закручиниться ساغىشلاش، قايغۇرا باشلاش.

закрывать ياپىش، قاپلاش، يۇمشىش.

закрываться ياپىش، قاپلانۇش.

закрытие ياپىش، قاپلانۇش.

закруть (قارا: закрывать)

закрушка قاپقۇچ، سەپپەش.

закрючивать - ئرغاق بىلەن ئىلىپ ئالماق،
 اوچى ئىلمەكلى - يورمادوزى بىگە بىلەن
 توقۇماق.

закудахтать - قاقىللاي باشلاش (تاۋىق)
 توغرىسىدا).

закулисный - پەردە ئارقاسىداغى.

-закулисная жизнь - پەردە ئارقاسىداغى
 تورموش، ئياتر اوينا غوچىلا رىك پەردە
 ئارقاسىداغى اىشلەرنى.

закупать, -пить - ساتماق قا بېغىش، ئالدىن
 خازىلاب ئالوب قویش، چومولدرە - چومول -
 درە كەسەللىكتىن قویش.

закупка - ساتىپ ئالغان نەرسە.

закупоривать, -рить - ئاغزىغا پىك
 نقش، ئاغزىنى سىلپ بىرىكتىش، تىشك ۋە
 يارقىلارنى شوۋاش.

закупориваться, -риться - سوۋالپ
 بىرىكلەش، شوۋالاش.

закупорка - پىك نقش، بىرىكتىش ئىشى.

закупщик - ساتىپ ئالپ بېغىچى.

закуривать, -рить - چىكە باشلاش. تەمەكى
 ياندىرىش. سەش، تىكسەش، تۇتۇنلەش.

закуриваться - توتۇش، يانا باشلاش،
 (كۈپىنچى تەمەكى خەقىدە).

закусать - تىشلەپ ئاغزىنىش، ياكى اولدىرىش.

закусить (قارا: закусывать)

закуска - يېنىگى ئاش، ئىچمەك ئارقاسىدا
 يىلە تورغان نەرسە.

закусывать - بىر ئاز يىپ ئالاش، تەناۋىل
 قىلىش، ئىچمەك ئارقاسىدا تاشاش، تىشلەپ
 ئالاش؛ تىشلەپ يوبارماق تورش.

закутать - اوراش، چولغاش (بىر نەرسەنى).

закутаться - چولغالىش، اورالاش.

закутить - حوزور ۋە مەدە قىلا باشلاش.

закутывать (قارا: укутывать)

закутываться - اورالاش، چولغاش.

закучивать (قارا: укучивать)

закушать (قارا: укушать)

зала - (قارا: зал)

залавок - خەدرەك - ساۋزۇن كۆرسى اورنىغا
 توتۇلدىرغان اۋزۇن ساندۇق.

заладить - اىپىلەش، اوڭغايلاش، تۈزەتىش.
 بىر سوزنى تەكرارلاپ تورش.

залазить (قارا: залезать)

залакиривать, -вать - اوستىنى
 لاكلاپ يالتراتب قویش.

заламывать - سەندرا باشلاش، ئارتق بەھا
 حوراش. زىرقا باشلاش.

заламываться - سەنا باشلاش، مەيدەلەنە
 باشلاش، قارشىلاش، كىيىنگە تورش.

заласкать - سۇيۇپ، ايرىكلەپ زىركدوش.

залатывать - ياماش، ياماب قویش.

залащивать - اوستىنى يالتراتب، سازلاب
 قویش.

залаять - ماۋىللاي باشلاش (ئىت توغرىسىدا)

залгаться - يالغاننى تەكلەپ تاشلاش،
 يالغاننى كۈپ سوزلەمەككە باشلاش.

залегать - ئارقاسىدا ياتاش، قاۋتۇلۇپ ياتاش.

заледенеть - موزگە ئەيلەش.

залезалый - كۈپ ياتقان، كۈپ ياتىپ
 بوزلغان.

залезиваться, -жаться - كۈپ ياتاش،
 بىر اورۇنغا كۈپ ياتاش، ايسىكرىش.

залезь - مەعادەتنىڭ بىرگە ئارالاشقان بىرى،
 اويۇم، توپ.

-золотая залезь - ئالتۇن اويۇسى، ئالتۇن
 خەزىنەسى، ئالتۇن چقا تورغان بىر.

залезать, залезть - خەزىنە، باشرىپ،
 ئىكەپ ئىچكە كرىش.

залениться - يالغاۋلانا، ايرىنە باشلاش.

залеплять, -пить - ياپىشدرىش، سىلاب
 قویش؛ (ساپال) پىشرىش.

залетать - اوچىپ كرىش، ياۋچىپ تونلىش،
 كىتىش.

залетный - ئوچىپ كرىگەن، چىتەنەن ئوچىپ
 كىلگەن.

залететь (قارا: залетать)

залетье. بامار بىلەن ياز ئاراسى.
 залечивать (ژۇدەقتىنچە) دىۋالاب ئاغرىقى باشش.
 залечь (قارا: залегать) قۇيۇپ كۈمۈش، قۇيۇپ تېشىب يارقىنى بىر كىتىش، سوۋۇ تاشب (يوللارنى ايكىلەرنى) باشش ھەم كۈمۈش، سىيىپ اوچرىش.
 заливаться سوۋۇغا قاپلاندى، تاشب، تاشب، يايلىش، ياقىلى ئاۋاز بىلەن ئۇشوللا قىلىش، ھوڭراپ يىغلاش.
 заливец كەچكىنە كۆرەنەز.
 заливное شورباغا سالىپ قاترىلغان ساۋىق تاش.
 заливной تاشش ۋە قىتدە يايلا تورغان (سوۋۇا بىلەن كۈمۈلە تورغان) چەردەگلى تورغان.
 залив (ديگىزىڭ قۇرۇقلۇققا اۇيلىپ كىرگەن يېرى)، قولتۇق.
 зализовать يالاب كىرىش، يالاب ئاغرىنىشى باسلىدىرىش.
 залить (قارا: заливать) باتىر، تىرىك، اويغاق.
 зало (قارا: зал) كەرەۋ بىر كۈچى، كەرەۋكە ئالغۇچى.
 залог كەرەۋ، رەھن، رەھنكە قوبلىغان نەرسە، (ئىخۇدە: سىغە).
 заложить (قارا: закладывать) ئەھمىن اوچون ئاللىغان نەسىر.
 заложник (قارا: заламывать) رىزا.
 заломить (قارا: залащивать) بىر ئاغزىدان.
 залпом مىلق ۋە توپلەرنىڭ بىرەن ئاتلىشى.
 залучать، -чить ھىلەلەپ ئالدى، چەزىپ ايتىش، كىرگىزىش.
 зал سالون، يىغلاشلار اوچون كەتتە خانە.
 залюбоваться ياخشى كۆرۈپ قالىش.
 замазать (قارا: замазывать)

замазка اۋستىدەن سۈيۈكىدە تورغان نەرسە.
 замазывать، -зать ھىلەپ قۇيىش، بوياپ، بوياش، سۈيۈكىدە قۇيىش.
 замалевывать اوستىنى بوياپ قۇيىش.
 замаливать كىچىرىش، ئىستەقار قىلىش.
 замалчивать چۈرتىدە ئىندەمەي قالىش.
 заманивать، -нить قەزەرب، ھىلەلەپ ئالىپ كىرىش.
 заманиваться ئالدىن كىرىش.
 заманка قەزەرب غۇچى، ئالدىن غۇچى.
 заманчивой ئالدىن كىرىش، قەزەرب غۇچى، قەزەربلىق.
 замарашка ئۇلاش بازا.
 замарать (قارا: замарывать) چىم - چىم ايتىپ كۆز بوما ياشلاش.
 замаривать غەزەربلاش، ئىنتىدىرىش.
 замарывать بوياش، سۈيۈكىدە، غەيىنىشى بوياپ ياشرىش.
 замаскировать يەنە: سىلك خالغا كىلەش، ئەسلىنى ياشرىش، «كۆز بوياش» بوياش.
 замасливать، -слить ياققا بوياش، ياققا سۈيۈكىدە. ياغ تىكىش.
 замасливаться ياققا بوياش، ياققا سۈيۈكىدە.
 замастерить ھۈندەرگە تۇتۇش، ھۈندەر كۆرسەتتىش، ياخشى قىلىپ ئىشلەش.
 заматерелый قارىغان، ايسىرگەن، قاتقان.
 заматереть قارىش، ايسىرگەن.
 заматывать چولغاش، اوراي باشلاش، چولغاب يىغىش، كۆپ سەرف ايتىش، ئىسراف قىلىش.
 заматываться چولغانىش، اوراللىش.
 замахать، -хать قىمىرلاتا باشلاش، سىلتى باشلاش، (قۇيرۇق-دۈم) بولغاش باشلاش، (قانات) قاقا باشلاش.

- замаховаться, -хнуться, سىلكىلەنەش، قاقلىش.
 замах قاقش، قىزىلەش.
 замачивать اوۋوتۇش، موللەش.
 замачиваться اوۋوتۇلۇش، موللەنەش.
 замашка يامان عادەت، فعل.
 замащивать تاش يايىش، تاش تۇشەش.
 замаять اينىكدرش، بىزار قىلىش، زىرىكدرش.
 замаяться چەرچەش، ھارش، زەخەت چىكىش، اينىكش، بىزار بولۇش.
 замедление تەخىر، كىچىكش.
 замедлять, -лить سىلكىلەنەش، تەخىر ايتىش.
 замедляться, -литься سىلكەلەش.
 замена ئالدىدرش، تەبدىل ايتىش، اۆزىنغا قويۇش، باشقانى قويۇش.
 заменять, заменить ئالدىدرش، اور- ئېغا باشقانى قويۇش.
 заменяться, -ниться ئالدىدرش، اورنىغا باشقا قويۇش.
 замереть (قارا: замирать)
 замерзание بر نەرسەنىڭ اوشۇك ئالشى، ساۋققا قاتشى.
 замерзать, замерзнуть اوشۇك ئالش، توغۇش، ساۋققا قاتش.
 замерзлый اوشۇك اۈرگەن، توغۇغان، قاتقان، جامد.
 замертво اولوب، جان بېرىپ، اولگەن حالدا.
 замертветь اولوك، جانسىز بولۇش.
 замесить (قارا: замешивать)
 заместить (قارا: замещать)
 заметить شىپىش، شىپىر اۋىش، يراققا ئىرغىش.
 заметаться نەرى-بىرى يۈگۈرۈش.
 замет قار اۋىۋىسى.
 заметить قار اۋىۋىرەسى.
 заметина تامغا، بېلىكى.
 заметить (قارا: замечать)
- заметка بېلىكى، علامەت، تامغا، گەزىتە خەبەرى، خاتىرە دەفتەرىگە يازىلپ قويۇلغان بر مەنە.
 заметно كۆرۈنەرلىك دەرىجەدە، بېلىگىلى.
 заметный بېلىگىلى، كۆرۈنە تورغان.
 замечание تەنقىھ، غەيبلەش، تەكذىپ.
 замечательно شايمان ئەھمىيەت، چۈدە ياخشى، شايمان دىققەت.
 замечательный شايمان دىققەت، شايمان ئەھمىيەتتە، چۈدە غەيبلەنەرلىك.
 замечать كۆرۈپ ئالۇش، بېلىگەش، دىققەت ايتىش، خاتىرغا سالىش، ئەيتىش، غەيبلەش.
 замечтать بولمايدىغان ئىشنى قەرزەز ايتە باشلاش، قەرزەز ۋە خەيالغا چۈشۈش.
 замечтаться خەيالنى قەرزەزلىرگە چۈمۈش.
 замешанный قوشلغان، ئىشتراك ايتىلگەن.
 замешательство تەرتىپسىزلىك، چۆۋ-لىغان، ئارالاش.
 замешанный ئارالاشدىرلىغان، قوشلغان.
 замешивать بۇلغۇتتا، قاتنىشورا باشلاش، ئىشتراك ايتىدرش، باغلاش (بر ئىشكە).
 замешиваться چۆۋالۇش، تەرتىپسىزلىنىش، قاتنىشىش.
 замешкиваться, -каться يوپاندەرب كىچىكدرش، اوۋاقلاتش.
 замешкиваться, -каться اوۋاقلاتش، يىزىپ كىچىكش، شاشماسلىق.
 замещать اورنىغا باشقانى قويۇش، ئالدىدرش، تەبدىل ايتىش.
 замещение ئالدىدرش، اورنىغا باشقانى قويۇش ئىشى.
 замигать كوز قسا باشلاش، كوز ئاچىپ كوز يۈمۈش؛ جم-ايتىپ كۆرۈنە باشلاش.
 заминать ايزش، ياسش (مەسەلەن: خەمىرنى) خەلققا قاش ايتەمسەن ياسش (مەسەلەن: بودۇنۇڭ غەيپىنى).
 заминаться ئىمە دىيىشىنى بىلمەسەن ئابدۇراب تورۇش، اوڭغايىزلانۇپ تورۇش، «ئىق-مق-ايتىپ تورۇش».

заминка • ير: أشده توتقاراقلىق.
 замирание برهۇنك حەيران قالشى، يۈرەڭگى «شو» ايتىپ كېتىشى، اولە يازشى.
 замирать حەيران قالش، يۈرەك «شو» ايتىپ كېتىش، اولە يازش.
 замирение كېلىشىش. مۇسالەھە.
 замирить، -рять كېلىشىدەش. تاتۇلاندەش.
 замири́ться، -ряться كېلىشىش، تاتۇلانىش، سولەھكە كېلىشىش.
 за́мкнутый عزىلدەت ايتىكن، كىشى بىلەن يۇرشمەي باشقۇلارغا ئازالاشماي تورغان، كىشىدەن بېزىگەن.
 замкнүтый بېرىلگەن، قۇلپلانغان.
 замкнуть (قارا: замыкать)
 за́мковый ساراي ۋە پالاتقا مەخسۇس، ساراي نىكى.
 замко́вый قۇلپغا مەخسۇس، قۇلپ نىكى.
 замлевать، -леть قان اۋىشىدەن قاتش.
 замогильный لەھەدەنكى نەرىگى ياغىداغى، نەرىگى دۇنياداغى.
 замокать نەملىككەن بۇرتش، مۇللكەن بۇرتش.
 замо́к قۇلپ، بېرىك.
 за́мок ساراي، قەسىر، غايەت مەھكەم ئىشلەنگەن تاش بىنا.
 -строить воздушные замки قەرزەلەر زامكى -ستروить قۇرش.
 замолаживать ياشارتش (ياش اېنىش).
 замолаживаться ياشارب كېتىش.
 замолвить ئەيتە باشلاش، ... دى باشلاش، برە ۋ ياقلى (برە ۋ فايدا سىغا) سوز ئەيتە باشلاش.
 замолить (قارا: замаливать)
 замолкать، -кнуть تىش، يوۋاشلانىش، توقتاش (سوزلەشمەككەن، ئەشۈرلەدەن).
 замолодить (قارا: замалаживать)
 замолотить دان ۋە غەللە يەنچى باشلاش. مۇپ مەيدەي باشلاش.

замолоть (تىگرەن توغرىسىدا) تازا باشلاش
 замолчать سۆكۈت اېتىش، سوزدەن تۇتۇتاش، ئەيتەمدى قالش.
 замораживать، -розить اۋشۇتۇش، توڭدەش، مۇزدە قاترش.
 заморить (قارا: замаривать)
 заморозки كۈز كۈنىدەڭگى برىنچى ساۋنلار.
 заморосить سېۋەنەي باشلاش.
 заморский دېڭىز ئارقا سېداغى، دېڭىز ئار- قاسىدان كېلگەن، چىت اېللك، ئەجەبەي.
 заморыш ئاررق ۋە ئاغرىق بالا؛ كۈزگى چۈچە، اولە ئالماغان قۇي.
 заморье چىت ايللەر، ماۋەراي بەدر.
 замостить (قارا: замащивать)
 замотать (قارا: заматывать)
 замотаться كۆپ مەشەققەت چىكىش سەبەب- لى حالدان اوزگەرش.
 замотыга مۇسزف، ئىسرافچى.
 замочить (قارا: замачивать)
 замочный قۇلپغا مەخسۇس، قۇلپ نىكى.
 -замочная скважина قۇلپ تېشىگى، ئاچقۇچ (كەلپەن) نىڭ اورنى.
 замощенничать خەيانەت فېلىش، اوغۇرلاش.
 замужество ايردە بولغۇچىلىق، كۈيەۋلى بولغۇچىلىق.
 замужня аирдەڭگى، ايرلى، اير بىلەن تور- غۇچى، خاتن، اير خاتنى.
 -замуж выходить ايرگە تېگىش، كۈيەۋگە چىقىش.
 замуры́кать مياۋلى باشلاش (كۈيىنچى مېشىق خەقېدە).
 заму́ровывать تاش ئىچىگە چوقۇب قۇيۇش، تاش ۋە لاي بىلەن تېشىكى بېرىكتىپ قۇيۇش.
 замусливать سۆلگەڭگە (تۇپۇرگە) بوياش.
 заму́тить (سۈۋىنى) بولغانا باشلاش.
 заму́титься بولغانا باشلاش.
 замухры́жка قۇزغىچ؛ گەدای قەيا فەتلى كىشى.

замучивать, -чить - عذابلاش، عذابلاپ، عذابلاپ
 بترش، زیرکدرش.
 замучиваться, читься - عذابلانپ
 بیتش، زیریکب چقش، مؤنثه عذر زب بولش.
 замуштровать - سالدات اوپونى اوپناتب
 چدرچەتش، حالدان تایدرش.
 замчатся - چودە تیز یوگوروب کرش؛ یوگو-
 روب چودە یراققا کیش. اولاقش.
 замша - کۆزه ری قایش. کون.
 замшевый - کۆزه ری کونیدەن قیلنغان.
 замшить - قوغلاش، قوغاقتەسدرش،
 قوغا توشەش.
 замшиться - قوغا بلدن قاپلانш.
 замывать - ئاز- ئازلاب یوۋش.
 замываться - ئاز- ئازلاب یوۋش.
 замыкать - اوچلەرنی بیتکزش، قولپنی
 بیرکتش.
 замыкать - چوۋالغان (مەسەلەن ایپ) نى پا-
 زش، تاراش، ئاپورش. (قايغیغا) دىچار
 بولش.
 замыливать, -лить - سابونلاش.
 замыливаться - سابونلانш.
 замысел - نىيەت، اوبى، حساب، ئەسەرنىڭ
 مەفھومى ۋە مەۋزوعى.
 замысловатый - قىين، كوپ فېكر تەلەب
 ايتىكن، مېيەنى ئەينىتە تورغان، اويخا
 قالارلىق.
 замыть (قارا: замывать)
 замычат - ماغراي باشلاش (سىير حەقیدە)
 замычка - تەمبە
 замышлять - نىيەت ايتش، قەسەد ايتش،
 تەسەۋۋر ايتش.
 замышляться - نىيەت ايتش، اويندا بولش.
 замыть (قارا: замынять)
 занавеска - دىرەزە پەردەسى (ئىچدەن):
 занавес - پەردە، چارشاپ (تېناتر دەڭگى).
 занавесь - پەردە، چارشاپ.
 занавешивать, -весить - پەردە تۈ-
 تش، چارشاپ توسش.

занавешиваться - چارە- بېرەدە توتلش،
 شاب توسلش.
 занадобиться - كېرەك بولش، دەرگار
 بولش. حاجەت بولش.
 занашивать - كىيىپ توزدرش ياكى
 كۈلەنەش، كۈتەرب يۈرگۈزە باشلاش؛
 يراققا ايلتىپ قويش، اوتە ياتقاندا
 كىرگۈزش.
 занашиваться - كىيىپ توزش ياكى
 كۈلەنەش، قوتورنا
 занегодовать - تەڭچە-چىخەلەنە،
 باشلاش.
 занемогать, -мочь - تەاغرى
 باشلاش، كەسەل بولش،
 بيتاب بولش.
 занести - جارا ياتقاندا كىرگۈزش،
 يراق ايلە- تې تاشلاش؛
 كۈتەرب بارش، (قار) باسش.
 (خاترە دەقتەرىگە) يازب قويش.
 занизывать - ختۈزە باشلاش
 (مەسەلەن: ئىپكە مۇنچاقنى)
 تىزب قاپلاش.
 занимательность - مەرغوبلىك،
 ستارەسى، ئىسغىلىق.
 занимательный - مەرغوب،
 بېرپانارلىق، قىزارلىق.
 занимать - چەند قىلىش،
 اۈرن ئالش، ئىشغال ايتش،
 يۇپاتش، تەرغىب ايتش،
 قەرزغا ئالش.
 заниматься - شوغىللەنەش،
 ئىشغال ايتش، توتاشش،
 يانا باشلاش.
 заново - يەنىگەن، يەنكى
 باشلاپ.
 заногтица - تىناق شىشش،
 كۆۋۈتكە تاغرىغى.
 заноза - تىكان، قىيرىچى
 (چوپ).
 занозистый - تىكانلى.
 занозить - تىكان كىرەش،
 قىيرىچى (چوپ) كىرەش.
 заномер ... (قارا: занумер)
 заносить - ئىچكە كىرگۈزش،
 اوتە ياتقاندا كىرەش،
 چقش، اوزاققا ئالپ كىتىش،
 اوزاقدان ئالپ كېلىش
 (كۈنەرب) (قار، چەنگ) باسش،
 (خاترە دەقتەرىگە) يازب قويش،
 ياشرنش، بەھانە (اورماق
 اوچون). (قارا: занашивать)

заноситься (قارا: zasnawatsya) چېتدەن كىلتىرلگەن، تاشلانغان.
 заносный تەككەبۇر، تەعزىم، اۆلۈغ - لاناقلق. خىرەلق (يىلدەمنىڭ موقابىلى).
 заносчивость مۇتەكەببىر، اولوغسماق، خىرە (يىلدەمنىڭ موقابىلى).
 заносчивый شامال بىلەن قۇم ياكى قار باسش، غەسەل سال ئۇررىسىنىڭ غەسەل قويماق اوچون سال اوپى.
 заносы شامال اۆيگەن قار ياكى قۇم ئۇيۇمى.
 заночевывать قوناققا توقناش. قونوب (تۇندەب-تۇنلەب) چىقىش.
 заношенный جولدەر، جوبە توغزان، يىر - تلگەن. ايسىكرگەن، كرلەنگەن.
 зануздать نوختالاش، يۈكەنلەش.
 занумеровывать نومر قويم چىقىش، نومرلەب چىقىش.
 занырнуть چوقۇر چۈش، چوموب يراق كىتىش.
 заняничить بالانى ئارتق تەربىيەلەب (قارا:п) بۇزۇش.
 занятие كەسب، شوغل.
 занятный قۇق، قۇقارلق، يوپانچلى.
 занятой مەشغول، ئىشلى.
 занятый قەرزغا ئالغەن، بوش ايمەس، اىگەلى.
 занять (قارا: занимать) بۇلۇتلىك نەرىگى ياغىداغى، ئاسمانداغى.
 заоблачный يىرلەش، بر ئاغزىدان، سوز بىر كىتەپ، مۇتتەفەقەن، مەدەن. (قارا: кстати).
 законок دىرەزە ئارقاسى.
 заорать باقرا باشلاش.
 заостривать اوتكرلەش، اۈچىنى چقارش.
 заохать خورلەدى باشلاش.
 заохотить رەغبەتلەندۈرش، دەردلەندۈرش.
 заочно غايىبەتە، اۈزى يوق رەقتىدە، سرتىدەن.

заочный ئۈزى يوق ۋاقتىداغى، سرتىدەكى.
 западать ئارقاغا تۇشش، خەبەرسىز يوقالاش، زم غايىب بولوب كىتىش.
 западник غەرب - ياۋروپا موخلىسى، ياۋروپاچى.
 западный غەربىگە، مەخسۇس، غەربى، گون باتار تامانلى ياكى شو تاماندان كىلەتورغان.
 западный قاپقان، سىرپە، توزاق، قۇش ئاۋى.
 запад غەرب، مەغەرب، گون باتار، غەربى ياۋروپا. غەرب-شمالى.
 северо-запад غەرب-جەنۇبى.
 юго-запад كىيىنگە قالش، كىي - چىقىش، تەئخىر ايتش.
 западушный قوينداغى.
 запаивать (قورغاشن بىلەن) ياماش، يىر - كىتىش. ئارتق ئۇچۇش (ئۇچكۈلكى).
 запайка ياماش، بىر كىتىش اوچون ئىستعمال قىلىنارغان مەدەن (مەدەلەن قورغاشن) مەدەن بىلەن ياماش، بىر كىتىش ئىشى.
 запаковывать, -вать (مالنى) باغلاش، تايلاش.
 запакостить ئۇغلاش قىلىش، نەجەسلىش.
 запалзывать اورمەلەب كرش، سۇد رەلەب كرش.
 запаливать, лить (مەسە - لەن: اورش-دە)؛ اور تەش، پاندەرش. كۆيدەرش.
 запаливать лошадь ئانغا ئىسىخ توشۇش، «ئالا قاراق» قىلىپ قوش.
 запал ئارتق دەردەدە چاپشەدان بولادىغان ئات كەسەلى، يانش. ئارتق دەردەدە، قۇ-رۇقلىق ياكى «گەرم سىل» لەر تەئسىرى بىلەن غەللە ايكىنىڭ قىز پىشىشى. ئانئى كەسەلە.
 запал رىنك دارومىگە اوت يىتشتەردەن تىشك ۋە نەرسە - پىستۇن.
 запалывать كۆيدەرە باشلاش، بر تىشكەن بىر تىشكەن اۈتە باشلاش.

запальчивость قزىلىق، خولقىسلىق، قازىلىق، قازىلىق.

запальчивый تازى خولقىلى، تازى چىچىغانا، تازى درغان، تازى چىچىغانا، تازى قزىن، خولقىسز، تازى چىچىغانا.

запамятливый ايسىز، اونوتىدىغان، خاتىرىسىز.

запамятовать اونوتىش، ايسىدىن چىقارش، خاتىردان چىقارش.

запанибрата دوستانە، تەكلىپسىز.

запаривать، рить بۇغ بىلەن ايويتىش، چايب چىچىتىش (خەمسامەنە).

запарывать قامچى ۋە قىچىن بىلەن بىحال بولغۇنچا قىيىناش. قىچىن بىلەن پارا ياشلاش. سوتە ياشلاش.

запасать ئىلگىرى حازىرلاش، ئالدىن حازىرلاپ قويىش. تەدارك ايتىش، ئىخار ايتىش.

запасаться ئالدىن حازىرلاش.

запаскудить (قازا: запакостить)

запасливый حازىرلىقلى، ئىحتىياتلى، ساقلاغۇچىلىق.

запасной ايحتيات اوچون حازىرلانغان. ايحتيات غەسكەر، خەزمەتلىنى تولدۇرپ قايتقان غەسكەر.

запасный ساقلاندىرغان. ايحتياتلى، ايحتيات اوچون حازىرلانغان.

запасти (قازا: запастать)

запасть (قازا: западать)

запас ئىحتيات، ساقلانماقدا بولغان (مال، غەسكەر).

запахивать، хать ھەيدەش، ھەيدەش ياشلاش، كىيىمنى توكمەلەش. (چوڭى شېرە ياشلاش).

запахнуть كىيىمنى توكمەلەش، قاپدۇرماش.

запах ئىس، رايىھە، ھەس.

запачкивать، -кать بولغۇناش، بوياش، كۈلەندۈرۈش، قارايتىش.

запачкиваться, каться بولغۇناش، كۈلەنش، قارايتىش.

запашник ئاماج.

запаять (قازا: запавивать)

запашка ھەيدەش ياشلاش، ھەيدەش باش-لانغان بىر.

запевала ئىشلەپچى ياشلىغى.

запевать, запеть ئىشلەپچى ۋە ياشلاش.

запеканка غەسەللى خەمىر، قازىت پىشۇر-گەن نەرسە.

запекать نان ياپىش. (خەمىرلى ئاش) پىشۇر.

запеленать (قازا: пеленать)

запеленывать, -нить كوپۈكلەندۈرۈش.

запеленываться, -ниться كوپۈكلەنەش، كوپۈكلەنەش ياشلاش.

запереть (قازا: запирать)

заперть بىر كىتابنى (خانە).

-сидеть взаперти بىر كىتابنى ئوتۇرۇش.

запестреть ئالا-بولۇپ كۆرۈنە ياشلاش.

запестряться كۆپ ۋە ئىشلەپچى، ئۆزىنى-ئۆزى اونۇتۇپ ئىشلەپچى.

запечалиться قايغۇ-ۋازا ياشلاش، خەسەتلىك كىتىش، موڭەش.

запечатать (قازا: запечатывать)

запечатлеть, -тлеть (كۆلگە) بىر-كىتىش. بىلگى سالىش. «بۇرۇش» ئورۇش.

запечатывать موھرلەپ بىر كىتىش، ياپىش-تۈپ بىر كىتىش.

запечатываться موھرلەنەپ، ياپىشۇرۇپ بىر كىلىش.

запечек, чье بېچ ئارقاسى.

запеченеть اويىشىش، جىگەردەك بولۇش (قان توغرىسىدا).

запечь (قازا: запекать)

запивать ئىچە ياشلاش؛ برەر نەرسەنىڭ ئار-قاسىدان ئىچىش.

запиваться ئىچشكە بىرىلىش، ئىچىش بىلەن ئاۋازا بولۇش.

запиливать ئەررەلەي باشلاش، ئەررەبىلەن كېسە (يارا) باشلاش.
 запинаться سوزلەشكەندە توتۇلغۇش.
 запинка تۇرتۇش؛ توتۇلغۇش.
 запираение بېرىكىتىش، ياپىب بېرىكىتىش.
 запирательство تانىش، غەيبىنى ئىنكار ايتىش.
 запирать بېرىكلەش، ياپىب بېرىكىتىش، بېرىكتىپ قويمىش.
 запираются بېرىكلەنىش، ياپىلش، غەيبىدەن تانىش، غەيبىنى ئىنكار ايتىش.
 записать (قارا: записывать) كېچىكە مەكتۇب، حۇمەت ۋە رەقەسى، شۇقۇدە چە.
 записки مەيدەلەپ يازىلپ كېلىگەن خەتلەر، فەننى، يازۇلار، خاتىرات.
 записной يازىلپ قويۇلغان، يازىپ قويىشقا مەخسۇس.
 записывать يازىپ قويىش.
 запись يازىپ قويۇلغان خەت، نەۋبەت يازۇۋى.
 запить (قارا: запивать) ئىشرب كىرگىزىش، ئىچكە قاراپ ئىشرىش؛ تۇرتىپ كىرگىزىش.
 заплавщик باشلاپ يۈزگۈچى؛ يۈزىش موعەللىمى.
 запичкать ئارتق دورە جەدە بېدىرش (ياكى) كۆپ دەۋالاش) سەبەبلى يۈزىش ۋە مەلاك ايتىش.
 заплаканный يىغلاغانلىغىنى كۆرسەتتە - تورغان، يىغلاغان (كۆز).
 заплаканные глаза - يىغلاغان كۆزلەر ياش - لەنگەن (قۇرغان) كۆزلەر.
 заплакать يىغلاي باشلاش، يىغلاپ بېرىش.
 заплаता ياماق.
 заплатать ياماق، ياماپ قويىش، ياماق سالىش.
 заплатить، - заплачивать تولەش، تەنكەپ ايتىش.

заплатиться تولەش، تەنكەپ ايتىش.
 -запленный мастер (قارا: палач)
 заплевывать، - заплевать تۇپۇرۇپ تۇلدىرىش، تۇپۇرۇپ اوستىنى بۇلغاش.
 заплескивать چايقالب، چايقالب ھوللەش.
 заплесн (ев) ёть كۆكەرش، يازلانىش، كۆپەنەك باغلاش، بۇزىش.
 заплескать، - снуть چەچرەتە باشلاش، سىپە باشلاش، چەچرەتە يوبارش.
 заплесок تولغۇن باشى.
 заплетать، заплести اورش، كۆرگۈز (قارا: алашдар) اورش.
 заплетаться ياغلىنىش، ئاسىلا باشلاش (ئىپ، تىل ۋە باشقالار توغرىسىدا).
 заплечный يىلكە ئارقا سىداغى، ايك باش ئارقا سىداغى.
 заплешиветь كەل بولا باشلاش.
 запломбировать ياماش (تېشى).
 заплутаться ئاداشش، يولدان چىقىش.
 заплутовать ھەزىللەش، يولدان چىقىش، ئازغىنلىق قىلىش، ھىيلەلەش.
 заплывать، - заплыть يۈزۈپ ئارقا - سىغا چىقىش، بەردە مەلەپ يايىلىش.
 заплясать، - сывать رەقس ايتە باش - لاش، اوينگە توشش.
 заплясаться چۈدە اوزاق ئوينىگە توشش.
 запнуться (قارا: запинаться)
 заповедать (قارا: заповедывать)
 заповедный ساتلىشى مەنە قىلىنغان.
 заповедный лес ئاۋچىلار كۆرگۈلمە يۈزغان - توقاي.
 заповедывать - ۋەسىيە قالدۇرش، ۋەسىيەت قالدۇرش، ھەزىز ايتىپ قالدۇرش.
 заповедь بوپۇرۇق، ۋەسىيەت، ھەزىز.
 заподозривать، - дозрить شەككەنەش، گومانلانا باشلاش.
 запоздалый كېچىكىش، كېيىنگە قالش.

запоздать (قارا: запаздывать)
 запой ير باشدان توقتاماسدان مچش.
 запоить (قارا: запаивать)
 згползаты, -зти اورمه لهب كرش، اورمه - لهب قاچش، پسب كرش.
 запоблнить, -заполнять تولدرش، تولدرب ييتكزش.
 заполниться, -няться تولش، تابل - درلش، تولوب بيتش.
 заполнить ئه سير ايتش، ئه سيرلككه توشرش.
 заполучать, -чить ئالدىن ئالاب قویش.
 запоминать, -нить اويغا سالب قویش، ئيسده قالدرش، حاتردا توتش.
 запоминаться ايسده قالدرش، يادلانئش، كوكله قانش، باشدا قالش.
 запонكا توكمه، كچكينه توكمه. قاتتىغ ياقانك توتقچى.
 запон چدرمەن ياسالخان ئالپاقچ.
 запорашивать چه گەنەك نەرسە سېيكيلىش.
 запорка بېرلكە كوچى، بېرك.
 запорожец اوكرائنا اوغرىسى.
 запорожье روسيەنىڭ دنيپر جە ئوبىدىگى قىسى.
 запороть (قارا: запаривать)
 запорошить (قارا: запорашивать)
 запорхать اوچا باشلاش، قاناتلار بىلەن سىلكە باشلاش.
 запор ئۇچ قاتش، بېرلكە كچ. تەسبە.
 запоститься اوزاق روزه توتش.
 запостничать روزه تونا باشلاش.
 запотчивать ئارتق سىيلاش.
 запотеть تيرلەش، تېرگە باش.
 започивать, -чить اوخلاش، ئستراحتت ايتب ئالش.
 запошивать ايككى چوقئەلەپ تىكش.
 запоясывать بېلباغ ياغلاش، زىنار باغ.
 لاش. بېلگە تەسبە ياگى تەمىت ياغلاش.
 بېل بوغش.

заправа (قارا: забелка)
 dopravu دورست، راست، چەكەم.
 заправила باشلق، ئاتامان، رەئىس، ئش باشىدا تورغوچى.
 заправлять, -вить تەرتىبلەش، قولغا ئالاب ايداره قىلىش. چەتئان ئەغزائى اور - نىغا سالىش.
 заправский خوددى اوزى.
 заправщик ئىشنى تەماملانغوچى.
 заправдываться ئارتق بايرام ايتش.
 بايرام ايتىشنى چۈدە ھەم اۋچىگە چاقارب يوبارش.
 запрашивать جودە ايزب سورا، سوراي باشلاش.
 заправлять, -реть تيرلەي باشلاش، پىشى - كئش، قزشا باشلاش.
 запретительный مەنەع ايتە تورغان، روخسەت ايتە يتورغان.
 запретить (قارا: запрещать)
 запретный تىيلىگەن. مەنەع ايتلگەن.
 запрет تىيىش، مەنەع نەمى.
 запречь (قارا: запрягать)
 запрещение تىيىش، مەنەع ايتش، نەمى، روخسەت يوقلىق.
 запрещать تىيىش، مەنەع ايتش، نەمى قىلش، قايتارش، روخسەت بېرەمسلك.
 запрещаться مەنەع ايتىش، روخسەت بېرەمسلك، تىيىش.
 запрещенный تىيلىگەن، مەنەع، روخسەت ايتلمەيدگەن.
 заприметить تامغلاش، بىلگەلەش.
 заправлять, -водить اوزا تەب (بىرگە ايتىب) قویش.
 продавать, -дать ساتب يوبارش، ئەوۋەلدەن ساتب قویش.
 продажа ئەوۋەلدەن ساتب قویش، ساتىشنىڭ شەرتلەرنى عەقد قىلىش.

запрокидывать, -кинуть باش-نى ئارقاغا سالدىرش.
 голову يوقالاش، يوققا چقىش، يوقالاب تورش.
 запропадать, -пасть يوق بولش، يوقالاش، يوققا چقىش.
 запропасться يوق بولش، يوقالاش، يوققا چقىش.
 запросить (قارا: запрашивать) تەكلىۋىسىز كىنە، سادىدە چە.
 запрос سۇئال، بەرەر نەرسە، ھاقىدە بېزىلگەن مەسىئەلە، ئارتق ھەق.
 (قارا: запрашивать) بر مەسىئەلە توغرىسىدا سوراش.
 запросный قا مەخسوس.
 запротивиться قارشى تورا باشلاش.
 запротоколировать تەزكىرە يازش، پىراناكول قىلىش.
 запруда باغلانغان، بوغلانغان، بىند.
 запруживать, -рудить بوغش، باغش-لاش. سوونۇڭ ئاقشىنى توقتاتش.
 запрыгивать, -гаться سەكرەش، مەكلەش.
 запрыскивать, -скать, -снуть (سوۋ) بۇرۇش، سىيە باشلاش.
 запрыгать يىگىش (ئانتى ئىكەۋەنگە قوشش).
 запрыгаться يىگىش (قوشۇلش).
 запряжка يىگىش اشى ۋە اوسولى.
 запрыгивать, -таться ياشرش، يىغش، ياشرب، يىغب قوش.
 запрыгаться ياشرلش، يىغش، قاچرلش، پىش.
 запрычь (قارا: запрягать)
 запугивать, -гаться قورقوتش، قورقوتب تۇتۇش.
 запудривать, -дрить اويما سۇرتش.
 запудриваться اويما سۇرتلش.
 запускать قەدرسىز ايتش، عارسز ايتش، (ئامارىنى تۇشرش). اوز خاھىشىغا قوش، ئاپىشرش.

-запускать бороду, усы ساقال موى لىدىنى قويىپ (اوسدىرب) يوبارش.
 -запускать руку قول تۇتۇش.
 -запускать бумажного змея باد پەرىك (بەترەك، ۋەررەك) اوچرش.
 -запускать ногти ترناق باترش.
 запускаться قەدرسىز ايتلش، اوز ايرىكىگە قويۇلش.
 запуски يۇگۇرش، اوزش.
 запустить (قارا: запускать) بوش قالش، بوشاش، خەرابلىق.
 запустение بوش قالش، بوشاش.
 запустевать, -теть چوۋالتش، نەرتىيە -سزىلەندىرش.
 запутывать, -тать چوۋالتش، تەرتىيە -سزىلەندىرش، اورالاش، باغلاناش، دوچار بولش.
 запутываться, -таться پاختالاش، پاختا سالش، ئىترافىنى يويمىشاش.
 запущение ئىممال، اېھتىبارسىزلىق، قەيد -سىزلىق، موسامەھە.
 запыхивать, -жить ئاۋۇرلىقلارغا اوقلار جازرلاغاندا، دارو مەم اوق اوس-تىدەن قاغاز ۋە كىگىز قويىپ شىببەلەش.
 запыхать ئەلەنگەلەنب يانا باشلاش، لاڭغۇل -لاب يانا باشلاش، ئىشغال ايتش.
 запыхивать, -лить چەنگىتىش.
 запыхиваться, -литься چەنگەلەنش، چەنگە چقا باشلاش.
 запыхивать, -таться سەندىپ قاراش، عەزا بىلاب ايتتىكەرب اولدىرش.
 запыхиваться, -хаться خورللاش، دەمى تىقىلش، خالىسىزلىنىش.
 запястье بىلكە (ئىغزا).
 запятая نەفەس ۋە توقتاش اورنى بىسكەرى بېش-، (ۋىرگول).
 запятки نەرەۋە ئارقاسىداغى شاتى.

запятыва́ть, -на́ть قارايتىش، يامان
..ئات ساتىش، خال توشىش.

запятыва́ться, на́ться خال توشىش،
ئۇغلاسلانىش.

запята́к او كچه ۋە تاۋان ئارقاسى.

запачива́ться چىكىنىش، چىكىنە باشلاش.

зараба́тывать, -бота́ть ئىشلەپ تاپىش،
كەسىپ ايتىش، ئىشلەي باشلاش، قازانىش.

зараба́тываться ئىشلەنپ تاپىش، كەسىپ
ايتىش.

заработа́ться ئىشلەپ تاپىپ اوزىنى اوزى
اونوتىش، ئىشلەپ فۇرسەتنى قاچىش.

заработки چىت ايلدەگى ئىش.

заработо́к ئىشلەپ تاپقان مال، قازانچ.

зара́внивать -рова́ннять تىكىسلەش،
اوت-چوپىلدىرىنى تازالاپ، بەراپەرلاش.

заража́ть يۇقدىرىش، سىرايدەت ايتىش.

заража́ться يۇقۇشلاش، يوقۇش ئالىش.

заражда́.. (заражда́) قارا:...

зараза يۇقۇش، سىرايدەت.

заразительный يوقادىرغان، يۇقۇچ.

зарази́ть (заража́ть) قارا:..

зарази́ться اوزىگە يۇقدىرىش، يوقادىرغان

كەسەل ئالپىش، تەمدەك كوزىنى ئاچىش.

заразиха ئىت ئچەگى (بىر نەۋخ اوسىلك).

заразны́й يوقادىرغان، زەخمەتلى

-заразные болезни يوقادىرغان ئاغرىقلار،
يەردەلەر.

зараз بىر يولى، بىرگە، دەفەتەن.

зара́нивать ئىچكە توشىش.

заранее ئالدىن، تەۋەلدەن، باشدا، ئلگىرى.

за́рапортова́ться ئارتق سوزلەپ
(جەۋرەپ) يوبارىش.

зара́ст.. (зара́ст..) قارا:..

зара́щивать, -ща́ть اوسدىرپ كوشىش.

за́рваться شاشلىش، توپالاق ئىش قىلىش.

за́рдевать, -де́ть قۇزاش، قۇزىنىش،
قۇزلىنىش.

за́рдеться قۇزاش، قۇزىنىش.

за́рево شوغىلە، ياروغلىق، شەفەق، قۇللىق.

за́реветь باقرا باشلاش، باقراپ بىغلاي
باشلاش.

за́резать, за́резывать سويىش، سو-
يىپ اولدىرىش.

за́резаться سويىپ اولىش.

за́рез سويىش، بويىنداغى پىچاق ئۇزى.

-нужно до за́резу غايەت، سويولارلىق دەره
جەدە، زەرۋر.

за́река́ться وعدە بىرىش، سوز بىرىش، تەۋبە
قىلىش.

за́рекоме́довать تەۋسىيە قىلىش،
تەقدىم ايتىش، ياخشى كورسەتەپ سەنەلىش.

за́рецкий ئەھرىنك، دەريانىڭ نەرىگى
ياغىداغى.

за́речный دەريانىڭ نەرىگى ياغىداغى.

за́речья (قارا: за́река́ться)

за́речье دەريانىڭ نەرىگى ياغىداغى يىر.

за́ржавелый كوكىرگەن، كوپەندەك باسقان.

за́ржаветь دەمىدش، زەنگە باشىش.

за́ржать كىشىنەپ يۇبارىش، كىشىنى
باشلاش، كىشىنىش.

за́риться كوپىنىپ قۇزاش، قۇزىپ قۇزاش،
كوكلى نامچىلاپ كېتىش.

за́рница ساعىقە، بىرق، يىزىداغى ياشىن،
حەرارەت ياروغلىغى.

за́ровна́ть تىكىسلەش، پەلەك قىلىش.

за́родить (заражда́ть) قارا:..

за́родыш اوروغلىق، ئىسىل (توخۇم).

за́рожда́ть توغا باشلاش، تەۋلىت ايتىش.

دەرش، ياراتىش (بالانى).

за́рожда́ться توغۇلا باشلاش، تەۋلىد ايتىش-
ئىش، ياراتىش (بالا).

за́рожде́ние توغۇلا باشلاش، ياراتىش.
باشلاش.

зарок وعدە، سوز قوبىش، نەزرە، سىحرلى سوز

заронить توشىرىپ قالدۇرۇش، ھىسسىياتى قوزغاش.

зароптать زارلانا باشلاش، شاكايەت قىلا باشلاش.

заросль ايگە سەنەن، چاچاسدان ئوسكەن اوسملىك، ايكنلەر اوستىگە چىققان اوت ۋە اولەنلەر.

заростать، -ти اوت باسش، اوسب-اوسب -تى، چىرمەشش.

зартачиться، -зартачиваться ئارالاشش، اوز سوزىدە تۇرىشك، عناد ايتش.

зарубать، -бить كېسە باشلاش، يارق ياساش، كېرىنگەش.

зарубежный چېگرە نىڭ تاشقاريسىداغى، ئەجەبىي.

зарубежье چېت مەھەلە كەنلەر، جۇدۇد (چې) گەرە نىڭ نەرىگى ياغى.

зарубина يارق.

зарубка كېسىلگەن يىر، كېرىك.

зарумянивать، -нить قزارتىش. ايل - لىك سۇرتش، (ناننىڭ) بېتىنى اۈزب ئالش.

зарумяниваться، -ниться قزارتىش، ايللىك قوبىش، بىزى كېلىش (مەسەلەن: ناننىڭ).

зарусеть اورسلاشا باشلاش. قونخورتلانا باشلاش.

заручаться، -читься تەمىن ايتش، ۋەعدە قوبلىش. ئالدىم بېردىم قىلىش. اپ-جاب قەبۇل ايتش.

зарученье، -чины ايجاب قەبۇل، ئالدىم بېردىم.

зарывать كۆمىش، كۆب قوبىش.

зарываться كۆمىش، شاشلىش ئش قىلىش.

зарыдать مۇگراپ يېغلاش باشلاش.

зарыть (قارا. зарывать)

заря ئالغ. شەرق، ئاقتاب باتقان ۋە چىققان ۋە قەندەگى ياروغلىق ۋە قزلىق.

-заря востока شەرق تاغى.

-заря занимается تاغ ئاقىلاشادىر.

зарядить (قارا: заряжать)

заряд بر قۇرۇش، بر ئاتارلىق (اوق).

заряжать اوقلاش، ملتىق ۋە باشقالارنى اوقلاش.

заряжаться اوقلاش.

заряженный اوقلانغان (ملتىق).

засада پىشش، پىسپ تۇرىش، پىسكەن غەسكەر، پىسپ تۇزادىرغان اورن، پىستىرمە.

засаживать، -садить اونغزب چىقىش، اونغزا باشلاش، قاماش (خەبىسكە).

засаживаться، -содиться اونغزب چىقىش، اونغزا باشلاش.

засаливать، -лить ياغ تېك - دېرىش، ياغقا شىب ئالش.

засаливаться، -литься ياغ تېكىش، ياغقا بۇلغاشش.

засаривать چوپىلەش، چوب توشىرىش.

засариваться چوپىلەش، بر نەرسە بەن تولدىرلىش.

засасывать ايمە باشلاش، سورۇب ئالش.

засахаривать، -рить قەندىلەش، اوسم - تىگە قەند ۋە شەكەر سېپش.

засахариться قەندىلەش، شەكەرگە ئەيلەنەش.

засватать (قىز) يەرەشش.

засверкать يال-زاي باشلاش، جىللەي باشلاش. لاش. يالتراب گېتىش.

засвидетельствовать تانلىق قىلىش، شەندىرىش، شەھا دەت ايتش، تەسدىق قىلىش.

засвистать، -теть مۇشەتەك چالا باشلاش.

засветить مۇشەتەك چالا بېرىپ بىزار قىلىش.

засветить (قارا: засвечивать)

засветло ياروغ ۋە قەندە، قارانغۇ توشمەس - دەن بورون.

засветлеть ياروغلاناش، ياروغلانا باشلاش. كۆن چىقىش.

засвечивать - ياروغلانا باشلاش، ياروغلا -
 تاش اوچون اوت ياقش. «كوزيگه اوت كور -
 سەتەش».

засевать (دان غەللە چاچش)
 چاچش (حەقيدە).

засеваться. توتاشدان چاچىلىپ چەش.

засев - چاچىلىغان يېرىنىڭ ياكى اوروغلىقنىڭ
 مىقدارى.

заседание - مەجلىس، ئولتۇرش.

заседатель - مەجلىسدە اوتۇرغۇچى، بىر
 مەھكىمەنىڭ نەزەرسى، ھەكەم.

-присяжные заседатели - ۋەكىل
 ئىتتىپاقچىلارغا قەدەملى كىشىلەر.

заседать - مەجلىسدە اوتۇرش، جەمئىيەتدە
 اوتۇرش، ساقلاپ اوزاق اوتۇرش.

засека - يولنى توسۇپ قويغان سەبەبلى كى -
 سلگەن ياغاچلار. كىسلىشى مەنە قىلغان
 توقاي.

засекать - ئاۋدا ۋە ياقامچى بلەن قېنىپ
 اولدۇرش. كېسە باشلاش (چاپپ).

заселение - اورناشدۇرش، تورغۇچى قوش،
 ئىسكان قىلىش، قشلاق قورش ئىشى.

заселок, поселок - قشلاق يانداغى
 بوش اورن.

заселять, -лить - ئىسكان آيتىش، اورناش -
 درش، قشلاق قىلىش. تورغۇچىلار قوش.
 ئابان قىلىش.

заселяться - تورغۇچىسى ئارتىش.

засесть - اوتۇرش، اوتۇرۇپ قالش.

засечка - بالتا چاپقان ئىز. ئات ئاياغىداغى
 يارا (توياق تېكىپ كېتىشەن بولادور).

засечь (قارا: засекать)

засеять (قارا: засеивать)

засиживаться, -сидеться - اوزاق
 اوتۇرش.

-засиживаться в девках - كەۋ
 ئوتۇرش، قز كويىچە قارش.

засилье (بىر خەلقنى ايككىچى خەلق).
 زەنگار - سوۋ قىلىش زەنگار
 ئۇس بېرىش.

засиротеть - يەتتىم قالىش، اوكسوز
 بولش.

засиять - نورلەنش، نور چاچش، ياروغلاناش،
 ياغدۇرلاش، بالقش.

заскаблывать - قزا باشلاش، بوننىش.

заскакивать, - какать - يوگۇرۇپ چا -
 بىب چاچش.

заскорузный - قورساق، قورشاق،
 بۇرشكەن.

заскорузнуть - جىيرىلىپ قاتش، قوروش.

заскочить (قارا: заскакивать)

заскрежетать - شقرداناش، تاش شقرداناش.

заскудевать, -деть - كەسە غەللەلەندە،
 يېتىشمەزلەندە، ئازايا باشلاش.

заскупиться - ئاچكوزلەنش.

засластить (قارا: заслащивать)

заслать (قارا: засылатъ)

заслащивать - شېرىن، لەرزەتلى آيتىش،
 ەسەللى قىلىش.

заслезиться - يىغلاي باشلاش، كوزدەن ياش
 چقارش.

заслонить (قارا: заслонять)

заслонка - پىچكەنىڭ قاپقاغى.

заслонять - قاپلاش، كۈلەتكەلەش، سايەلەش،
 كوزدەن پەندە قىلىش.

заслоняться - پەردەلەنش، قاپلاناش.

заслуга - خىزمەت، فايدالى خىزمەت، ئىستىحقاق،
 لەياقەت، فەزىلەت.

заслуженный - ئەھل، موستەحق، مۇتە
 قاعىد، ەمەلىگە كۈرە بولغان.

заслужить, -живать - خىزمەت ئارقا -
 سىدا ئالاش، يېتىشىش، لايىق بولش، كەسب
 ئىستىحقاق آيتىش.

заслушать (قارا: заслушивать)

заслушаться ئايورلا ئالماسدان تىگىش. تىگىلىش.

заслушивать تىگىش (اوقوغاننى، سوز- لىگەننى).

заслышать (قارا: услышать)

заслюнивать تۇپوركلەش، تۇپۇرۇك بىلەن رەسوا قىلىش، تۇپۇرۇك بىلەن بولغاش.

засмаливать موم بىلەن ياماب قويىش، يومىلىش.

засматриваться كۆزىنى اوزەلمىسىدەن قاراش، سۇقلاپ قاراش.

засмеять برەۋدەن كۆلىش.

засмеяться كۆلىش، كۆلۈپ يوبارلىق.

заснуть (قارا: засыпать)

засовать كۆپ تىغش، تىق بىتىش.

засов بىرىك، تەمبە، لوكدان.

засовывать; засунуть تىغش، كىرگۈزۈش، تۈرلى يىرىگە تىقىش.

засовываться تىغش، كىرگۈزۈش، تۈرلى يىرىگە تىقىلىش، كىرىش.

засолить تۈزلەش، تۈزلەپ قويىش.

засол تۈزلەش اوسولى، تۈزلەنگەن نەرسە.

засопеть مەشىرە باشلاش، بورن بىلەن سىز- غرا باشلاش.

засорение چوپىلەش، چوب تۇشىرىش.

засорить, -рять (засаривать) (قارا: засоривать)

засосать (قارا: засасывать)

засос ماۋاسى تارتىپ ئالغان بوش اورن، سازلىقنىڭ باتاق اورنى.

-целовать в засос سۈرۈپ اويىش.

засохнуть (قارا: засыхать)

засочить дерево تىشىپ ياغاچنىڭ سوۋىنى چقارش.

заспаный اويقودان يەنگى تورغان قىيا- فەت بىلەن.

заспать اۇخلاپ اۋىنىتىش. اويقودا مەلك ايتىش.

заспесивиться, -веть اولوغ-سىمان بولىش، تىگىبىرلەنىش.

заспорить بەجىملەشە باشلاش، قىچقىشا باشلاش.

засрамить, -мпять خورلاش، نەسخە- رە ايتىش.

засрамиться خور بولىش، اۋياتلى بولىش.

застава شەھەر ايشىكى، كىتاب ۋە فەسل- سەرلەۋەدە باشىداغى كۆل-يىزەك.

заставать تاپش، اوستىگە كىلىپ كىرىش، كىلىپ اويىدە دۇچ بولىش.

заставлять, -вить (بەرەر)

заставлять (بەرەر) ئىشنى ئىشلەتتىش، ئەتراپىگە تىزىش، قويىش، تۈرتىپ قويىش.

застаиваться اوزاق تىك تۈزۈش سەبەبلى بۇزلىش.

застанавливать, -новить تاپلاب، تۈرتىپ قويىش (نەرسەلەر بىلەن).

застарелый قارىرىغان، ايسىرگەن.

застареть قاررىش، ايسىكىش.

застать (قارا: заставать)

застегивать, -тегнуть توكەلەش، قاپدىرمالاش (كىيىم ھەقىدە).

застегиваться, -тегнуться تۈگۈ- مەلەنىش، قاپدىرمالانىش.

застежка قاپدىرماپىتە، باغچ.

застенюк ھەزەب ۋە جەزاخانەسى، كەنجىنە.

застенчивость اۋىدەلچەنلىك، ئاز سوزلىلىك، مەھجۇبىيەت. شەرم باسىش.

застенчивый اۋىدەلچەك، ئاز سوزلى، مەھ- جوب، ھەيا ۋە شەرمىلى.

застигать, застигнуть, застичь يىتىش، ۋاسىل بولىش، ئارقا-سىدان قوۋپ يىتىش.

застипать يايىپ قاپلاش، توشىش.

застипаться قاپلاناش، توشىلىش.

застирывать کرنی اوووکندە يووش.
 застичь (قارا: застигнуть) قارا:
 застой توقتالاش، يوياالاش، تورغوئلىق.
 -застой крови قان اوويش.
 застольница ئوستال ئەيلەنەسىگە اوتورغان
 كشيلىر.
 застольный ئوستال-يانىداغى (مەسەلەن: سوز
 وە ئەشوللە مەجلىسىدەگى).
 застонать ئىگراشش، ئىگراشا باشلاماق.
 застояться (قارا: застаиваться)
 застраивать سالا باشلاش (اۋى ۋە باش-
 قانى). سالب تولدۇرش (مەسەلەن: ئاچقلىق
 اورنغا اۋى سالب).
 застраиваться سالىش، تەمىير ايتلىش.
 застрахование مىغورنە (نستراخاۋات) ايتىش،
 خەتەرسىزلەندۇرش ئىشى.
 застраховывать,-вать خەتەرسىز-
 لەندۇرش، ئىستراخاۋات ايتىش، خەۋف،
 خەتەردەن نەئىمىن اوچون پۇل تولدۇش.
 застраховываться,-ховаться خەتەرسىزلىنىش،
 ئىستراخاۋات ايتلىش.
 застрачивать سەرف قىلىش.
 застрачивать,-щать قورقۇتۇش،
 نەدەمىش ايتىش.
 застревать (قارا: застрячь) ئاتوب اولدۇرش
 (-لىش، مەلىق بىلەن).
 застрелиться ئاتلوب اولش.
 застрельщик باشلاب ئاتقۇچى (مەلىق
 بىلەن). اورش ياكى سوکش باشلاب
 يوبارغۇچى.
 застреха اۋى تىپە سىنگ ئاستىداغى
 يوشلىق.
 застрогать кол قازىق اوچلەش.
 застроить (قارا: застраивать)
 заструги چوللەردەگى قوم تولقۇنى.

заструг كەتتە زەندە.
 застрячь باتب قالىش، قەسلب قالىش، مېم-
 مانلىقدا اوزاق تۇرۇش.
 застуживать.-тудить سالقىتلاش،
 ساۋق تىكدۇرش؛ قاترش (ساۋئىب).
 застудиться سالقىتلاش،
 تىكدۇرش، قاتش (ساۋئىب).
 застукать اورب اولدۇرش. برەۋىي جىنايەت
 اورنىدە تۇتىش.
 заступать,-пить ساقلانماق (اوز پىدا-
 مىگە ئالپ)، اورنىنى ئىشغال ايتىش. تەدەف-
 دار بولش.
 заступаться,-питься ياقلاش، تە-
 دەفەيدەن كرشش، مودافەئە ايتىش.
 заступление ياقلاۋ، مودافەئە.
 заступник ياقلاغۇچى.
 заступничество ياقلاغۇچىلىق.
 заступ تىمىر كۆرەك، بىل كۆرەك.
 застучать تاقلا-لاتىش، شاقىلاش، قاتا
 باشلاش.
 застывать, застынуть, застыть ساۋنىش،
 ساۋئىب قاتش.
 застыдить اۋىدەلتىش، مەدجۇب ايتىش.
 застыдиться اۋىدەلىش، مەدجۇب بولش.
 засудить اوزاق مەھلەت ياتماققا (تورمەگە)
 حوكم ايتلىش.
 засуетиться قوزغالاشش، چوۋالاش، مە-
 شەققەتلەنىش، نەرى-بىرى قىلىش.
 засулить كۆب نەرسە ۋە غەدە ايتىش. ۋە غەدە
 ايتە باشلاش،
 засунуть (قارا: засовывать) سوراغچ
 بىلەن پىچەتلەب (موھرلەب) قويس.
 засургучивать تۇپۇركلەش، تۇپۇرک بىلەن
 بولغاش.
 засуха قۇرۇقلىق، يامغۇرسىزلىق. قەخەتچىلىق.
 засучивать,-чить يىگىنى شىمارش.

засушивать, -шить. قورۇش.
 засушка. قۇرۇش ئىشى.
 засчитывать. كىرگىز حسابلاش، حسابكا كىرگىزىش.
 засылатъ. يراق يوبارش،
 засылать. يراق يۇبارلىش.
 засыпать. اۇخلاي باشلاش، ئويقوغا كىتىش.
 засыпать, засыпать. سىيىپ تول-
 درىش، سالىب تولدىرىش، سىيىپ كومىش.
 засыпка. تىرىكلىك ئازىغى (اۇن، بىر دەملەم كىرىم چاى ۋە ماكىزا. . .).
 засыпъ. كۆملىگەن چۇقۇر.
 засыхать. قۇرۇش، قۇرۇتب بىتىش.
 затаенный. ياشىرن، مەجبۇل، سىر بولغان.
 затаивать, -ить. ياشىرىش، سىر ئىيتىب توتۇش.
 -затаить дыхание. نەفس ئالماسدان تۇرش.
 نەفسىنى چقارماي ياشىرىش.
 затаиваться, -иться. ياشىرلىش، سىر پىلوب تۇرش.
 заталкивать. تۇرتىپ كىرگىزىش، تۇرتكىلەپ ئىتەرىپ يوبارش.
 затáпливать. اوت ياقش (پىچكىگە).
 затáптывать. تىپكىلەش، تىپكىلەپ ئىفلاش قىلىش (ئىزىش، اولدىرىش. . .).
 затаскáть. كىيىپ تۈزدىرىش، يىرتىش.
 затаскáться. تۈزۈش، جۇلدەردەش (كىيىم توغرىسىدا).
 затаскивать. سۇدەرب (ايختىيارسىزلىق) ئالىپ كىرىش ياكى ئارقاغا چقارش، كىيىم يىرتىش.
 затáчивать. ئوتكەلدەش، اۋچلەش، ئوچىنى چقارش.
 затащítъ (затаскивать. قارا:).
 затвердítъ (затверживать. قارا:).
 затвердевать, -деть. قاتىب بىتىش، قاتا باشلاغان.
 затверделый. قاتاق، تەنتەك (تېرىنك).
 затвердѣнье. قاتقان، قاتۇرغان يېرى.

затвѣрживать. يادالاش، حىفز ئىيتىش.
 затворítъ (затворять. قارا:).
 затворка. تەنپە، غاۋ، مەدەك.
 затвѣрник. رامب، مۇنەۋۋى، ئىچتىكى ۋە چىللەگە ئوتورغۇچى.
 затвѣрница. رامبىيە، ئىچتىكىكە اوتورغان خاتىن.
 затвѣрнический. ئادەملەردان چىكىلپ، بىرىكلىپ اوتورسكە مۇتەئەللىق.
 затвѣрничество. رامبلىك، بىرىكلىپ ئو-
 تورغۇچىلىق، ئىنژىۋا.
 затвѣр. قاپقاغ، قاپلاغچ، ياپقچ.
 затворять. ياپش، قاپلاش.
 затворяться. ياپىلىش، قاپلاناش، اينزىۋا ايتىش.
 затевáть. اويلاش، نىيەت ئىيتىش، ئويلاپ چقارش؛ (ئوين، ئىش. . .) باشلاش.
 затевáться. نىيەت ئىيتىش، اويلاپ چقارش؛ (ئوين، ئىش. . .) باشلاناش.
 затекáть. ئاقىپ كىرىش، ئاقىپ كىتىش، (يىراققا) قان ئۇيىش.
 затѣк. ئاقاتۇرغان سىيام (توش). تەندە كو-
 كىرىپ قان ئويۇشقان يىر.
 затѣйливый. زەمىن بىلەن جۈدە ئويلاپ ئىشلەنگەن، ئىككى يىتلىكى.
 затѣм. ئوندىن كىيىن، سوگىرە.
 затѣмнítъ (затѣмнять. قارا:).
 затѣмно. قارانغۇ ۋە قەندە، چراغ ياقغۇنچا.
 затемнítъ. قارانغۇلاندىرىش، قارانغۇ تۇتىش، قارا-
 لاش (قارا بوياق سۆزگەب)، ئاگلاشىنى قىيىنلەشتۈرىش.
 затемнítься. قارانغۇلاناش، قارانغۇ تۇ-
 ئىش، كۆز ئالدىدا قارانغۇ بولۇش.
 затенítъ. كۈلەنگە تۇشىرىش، سايە بانلاش.
 затѣпель. باھارغى بىرىنچى يىلىلىق.
 затѣпíвать. ئوت ياندۇرىش، قزىتا باشلاش.
 затѣпло. ئىسسىق ۋە قەندە، ئىسسىق، سال-
 قىلىق تۇشكۈنچە.
 затеребítъ. تارتىۋېلىش، اۋزىلىپ ئىنتىكىلىرىش.

затереть (қара: затирать) ئىچمىچىلەپ ئىنتىكدرىش، بوراب ئۆزب ئالب حالسىزلەتىش، ھەم ئۆلدىرىش.

затерзать (қара: затерзать) ئاغزىنى بوزىشترەتورغان بولش، سوز ياقماس بولش.

затёрпнуть (қара: затерпнуть) يوقاتش، ئوچرىش، غائب ئىتىش.

затеряться (қара: затеряться) يوقالش، غائب بولش.

затесать (қара: затесать) چاقرىلماغان يىرىگە كرىش، چاقرىلماغان مەجلىسكە كرىش، «سۆيۈلش».

затёсывать (қара: затёсывать) يونا باشلاش، (كىشىش مەدە - ناسىدە)، يۈمب تەمخە سالش.

зетечь (қара: зетечь) نىيەت، ئوي، قەسەد، ئويلاپ چقارغان نەرسە، ئىش.

затёять (қара: затёять) غەزەپلەش، ئىنتىكدرىش، جە - زالەپ ئۆلدىرىش.

затира́ть (қара: затира́ть) سۈرتە باشلاش، ئىشقىش، ئىزىش، ئازادان چقىشقا ئىرىك بىرەمدەسلىك.

зати́ска́ть (қара: зати́ска́ть) قەسب كرىكىش، باسب كرىكىش.

зати́скивать (қара: зати́скивать) زورلاپ ئىنتىر كرىكىش.

зати́скиваться (қара: зати́скиваться) قەسەپ كرىش، باسب كرىش (كرىكىش).

зати́хаться (қара: зати́хаться) تىنىش، سىكىلەنىش، -хнуть، يەسەيش (كوپىنچى تاۋش ھەققىدە).

зати́шь (қара: зати́шь) شاپادەسىزلىك، سۈكۈنەت.

зати́шье (қара: зати́шье) شاپادەسىزلىك، تىنچلىك، سۈكۈنەت.

затка́ть (қара: затка́ть) (затокать) خىرەلەندىرىش، يالتراغانىنى بىرىش.

заткнۇ́ть (қара: заткнۇ́ть) شوھرەت بەلەن ياشاقلاردان بەلەند بولش.

затме́ять (қара: затме́ять) تۇتۇلش، خىرەلەنىش.

-затме́нье ума (қара: -затме́нье ума) ەھقەلەن ئەجرەپ تورش.

-затме́нье солнца (қара: -затме́нье солнца) كۈن تۇتۇلىشى (كوسوف).

-затме́нье луны (қара: -затме́нье луны) ئاي تۇتۇلىشى (خوسوف).

затми́ть (қара: затми́ть) خىرە قىلىش، يالتراغىنى بىرىش، قارانغولاتش.

зато́ (қара: зато́) ئونىڭ ئورنىغا، ئونىڭ بەدرايدىگە.

затокáть (қара: затокáть) توپپاسىلار باشلاش (كەنەپىنى).

зато́к (қара: зато́к) ساچاق (سۈلگى) ئۇچى، دەريا ۋە نەھر بۇتاغى.

затопка́ть (қара: затопка́ть) (заталкивать) باشىنى يوغان قىلىش، يوغان ۋە قالن قىلىش.

затолщáть (қара: затолщáть) ئارتق دەردە جەدە ئىنتىكدرىش، جودە - خالەن ئايدىرىش.

затонۇ́ть (қара: затонۇ́ть) پانا باشلاش، ياتب تەگىگە چوكىش.

зато́н (қара: зато́н) دەريا كۆزى، دەريالەردە پاراخود - لدر قىشلايدىغان ئورن. دەريا بۇتاغى.

затоня́ть (қара: затоня́ть) ئۇچەش، ئۇچىنى، (باشىنى) ئۇچكە ۋە ئوتكر قىلىش.

зато́пать (қара: зато́пать) تىپە باشلاش، ئاياق تىپىنە باشلاش.

зато́пить (қара: зато́пить) ياقا باشلاش، (ئوت) باسش، (سۈۋ توغرىسىدا) سۈۋغا باتىش.

зато́птать (қара: зато́птать) (зато́пывать) ئۈستىگە قاراتب قايتارب (دۈمەسەيتىب) قويش.

зато́пь (қара: зато́пь) لايداغى ئاياق ئۆزى.

зато́рачивать (қара: зато́рачивать) ئىگىرگە باغلاپ قويش، ئەدەبىيى بىرىپ چقىش، ئۇچىنى بۆلەپ قايرىپ چىقار.

зато́рговыва́ть (қара: зато́рговыва́ть) ساۋدالاشا باشلاش.

зато́рмажива́ть, мози́ть (қара: зато́рмажива́ть, мози́ть) (тормозить) ئۆزب، تارتقىلاپ بىرىش، (ئۆلدىرىش).

зато́рапить (қара: зато́рапить) شاشلىرىدە باشلاش، قەستاش، تەجىل ئىتىش.

зато́ропиться (қара: зато́ропиться) شاشلىق، شاشىلا باشلاش، ئىستىھمال ئىتىش.

зато́р (қара: зато́р) قىلغان، بۇغلانغان، تىلغان بىر.

затосковать қаيقورا باشلاش، ساغينا باشلاش، مۇشتاق بولش.
 заточать قاماش، حبىس ئېتىش، ئوزاققا نوپاراش.
 заточить (заточать, затачивать) (قارا: كوكلى، تەينى باشلاش، ئوقشوشى كېلە باشلاش. قۇسقوسى كېلە باشلاش.
 затравливать, -лять زەھەرلەش، زەھەرلەپ ئولدرش.
 затрагивать تېگىش، تېگىپ كېتىش.
 затрапennyй بۇتخاندە مىخرايى ئارقا- سىداغى.
 затрапёзный ئاش ئالدىداغى، چىقم، سەرف.
 затрачивать, -рачить سەرف ئېتىش، چىقم قىلىش.
 затребовать سوراب ئالش، رەسمى رەۋشەدە سوزاش.
 затрепетать ئالتىزاي باشلاش، تىزەي باشلاش (قورققاندىان).
 затрищать قىرسلای باشلاش، شاتىزاي باشلاش.
 затрещина شاققىلاتىپ ئۇرش، (مەسەلەن: جايغىغا)، شۇندە «شاق» ئېتىپ چىققان ناوش.
 затронуть (قارا: затрагивать) بورىچى چالا باشلاش، (مەسەلەن: حاسام مەم تىگرەن بورغىسى).
 затруднение ئوڭغايىسزلىق، قىيىلىق، سوعوبەت.
 затруднительный قىيىن، ئاغىر ئىش.
 затруднять, -нить قىيىنلاندىرش، ئوڭغايىسزلاندىرش، مەشەققەتلەش.
 затрудняться ئوڭغايىسزلانئىش، قىيىنلانئىش، موشكىلات چىكىش، مەشەققەتلەنئىش.
 затрушивать قورقا باشلاش.
 затрущи جودە ئالنى توتاي.
 затрясти سلكىتە باشلاش.

затрястись سلكىنە باشلاش.
 затуги تولغاق (بالا توغش ئالدىدا).
 затужить қаيقورا، باشлаش.
 затуманивать, -нить تۆمەنلەندىرش.
 затуманиваться-ниться تۆمەنلەنئىش.
 затуплять, -пить تومىتاق قويلىش.
 затупляться, -питься تومىتاقلاش، قوپاللانئىش.
 затухать ئۇچش، ئوچە باشلاش، سەسى باشلاش، ئىسلەنە باشلاش.
 затушать, -шить ئۇچىرش، سوندىزئىش.
 затхлый، -ый دىمىقب ساسىغان، ئىس كېلە تۇرغان.
 затхлость دىمىقشلىق، ئۇچش، كوگەرگەن ئىس كېلىشك.
 затыкать تېشىكىگە يوك تېقىش، تېشىكىنى بېرىكىتىش.
 затылок گەردەن، يىلكە چوقىرى، بوين تامىرى.
 затылочный يىلكەگە مەخسوس.
 затынать چەۋرە ۋە چىتەن بىلەن قابلاش سەم قىرشاۋلاش.
 затычка تىق، پوك.
 затыгивать تارتىش، چوزش (ئەشۋىللە توغرىسىدا) ئوزاقلاش، ئاۋەرە قىلىش، زورلاب كۆرگىز.
 затыгиваться، -гивать ئوزاققا تارتىش، ئوزاقلاش، ئازامكو تۆتۈننى ئۇچكە تارتىش، تار كېيىم كېيىش.
 затыжка تارتىش، ئوزاقلاش ئىشى.
 затыжной ئوزاققا چوزلادىرغان، ئوزاق دەۋام ئېتىدەرگەن؛ چوزش، تارتىش ئۇچۇن بولغان.
 затынуть (قارا: затыгивать) بورچىگكە ئاچقۇچى، قاچىپ تىگلاپ تۇرغۇچى (ئويناشدان توغلىغان).
 зауживать قارماق سالا باشلاش، بالق توتا باشلاش.
 зауэливать توگوب، باغلاب بىتىش، مەحكەم قىلىپ توكش.

заулок سوقماق، باش بىرىك كوچە.
 заунывно موگدەنب، ھەزىيانە.
 заунывность موگلى، خۇزىن، غەم.
 заунывный موگلى، غەم، ئەندوھەناك.
 заупокойный ئولكەنىڭ روھىگە باغشلانا
 تورغان (روحىنى شادلاندىرغان).
 заупрямиться عقاد لەنەن ئۆز سوزلىدەنەش
 зауральский ئورال تاغلارنىڭ نەرىگى
 ياغى (شەرقى) داغى، سىبىريالى.
 заурядный جۇدە ياخشىسىدان ئىمەس،
 عاددى، ئورناچا.
 зауряд, -офицер سوۋدەققەت ئەفەندە.
 заусница ئورناق ئارقاسىداغى ايت.
 заутра ايرتە بەلەن، سەباح.
 заутреня ايرتە بەلەنگى عبادەت.
 заутюживать, -жить دەزماللاش،
 دەزمال قىلىش.
 заухабистый (разухабистый) (قارا):
 يادلاش، ياد ئالاش، حىقز ايتىش،
 او قونا بىرىپ ايتىكەنەش.
 заушина «قولايغىنىڭ تەكشۈرە شەۋلە قايناتاش»
 قۇلغاغىغا، ياڭغاغىغا قۇيۇپ تورۇپ
 بوياراش.
 заушница قولاق تەڭگى شىشى.
 зафрахтовать كېسەننى يۈك تاشىماققا
 ياللاش.
 захаживать كرش، كۈپ تەربىيەلەدى بىرىپ
 اولدىرش.
 захаивать خورلای باشلاش، يامانلاققا
 كرشش.
 захаркивать, -кать يوتەلە باشلاش،
 بەلخەم بەلەن ايفلاسلاش.
 захваливать ماقاننى باشلاش، ئارتقى
 ماقاش.
 захварывать ئاغرى باشلاش.
 захватать ايفلاس قوللار بەلەن اوشلەدى
 بىرىپ كر قىلىش، بەنچە ئولتۇرۇپ
 ئالدىرش.

захватить (قارا: захватывать)
 захват ئالاش، ئالاش، ئالاش، غەسەب
 قىلىش ئىشى.
 захват (аннексия; оккупация) (قارا):
 захватىвать ئالاش، قولغا كرگۈزۈش، تۈتۈپ
 ئالاش، غەسەبلەپ ئالاش، ساھكەم اوشلەش،
 ۋاقتىدا قولغا كرگۈزۈش، بارا ياتقاندا اوراك
 بەلەن بىرگە ئالاش، كىرەك بولۇر دىپ ئالاش.
 захворать ئاغرى باشلاش.
 захилеть, -реть زەغەپلەنە باشلاش،
 ئارقۇلاش، قانپ كېتىش.
 захитрить حىلەلەي باشلاش، ئالداي
 باشلاش.
 захлебывать, -лебнуть ياغزغامدە
 كرگۈزۈش، بر نەرسە بېشى ياكى
 ئىچكەندە ياڭلىش يۈتۈپ بوياراش.
 захлебываться, -бнуться قىيىلىش،
 ئېچكەن نەرسە يادلاش بولغا كېتىش.
 захлестнуть (قارا: захлестывать)
 خامچىلاپ بىرەر ھالگە كېلىش.
 захлестывать قامچىلاي باشلاش، چاە -
 بەلدەرش، چەچرەتەش، ئىمەكلەش.
 захлопывать, -пать قاقنا باشلاش،
 قول چاچا باشلاش؛ چىم-چىم قىلىپ
 كوز بوما باشلاش، شالت ايتىپ
 ياپىش (مەسەلەن: ايشكىنى).
 захлопнуть شاپلەتەپ ياپىش.
 захлопнуться شاراخلاپ ياپىش.
 захныкать كرش، بارا ياتقاندا
 كرش؛ ئار- قاسىغا كرش، باتىش
 (كۈن ۋە ئاي ھەقىدە)
 захныкать ئىنتىكەپ يىغلاي باشلاش.
 заход يۈر نەرسەنىڭ كرشى، ئارقاسىغا
 باتىشى (كۈن ۋە ئاي ھەقىدە).
 захождение (قارا: заход)
 захожий اورۇقچىدان كېلگەن كىشى.
 захолаживать ھاۋىنىش، اۋشۇتىش.
 захопдно ھۈق چاقدا، سالقىلى، كۈن
 ئىسكۈنچە.

захолодь سالقنراق يير
 захопустье خلوت يير، شه مەزك براق -
 تاشلانغان ييرى. شه مەردەن اوزاق قشلاق.
 захотеть ئىستەش، تىلەش، خاملاش، ئارزو
 ئىيتش.
 захохатать خا-خالاب كۈلش، قەمقەمە
 قىلش.
 захрапеть خورىللىدى باشلاش، خورىللىب
 اۇخلاش.
 захребетник تىكەن خور «سۈيرى قۇرت»
 كىشىنىڭ يىلكەسىنى كەمەرگۈچى، «بىسكار
 خوجە»
 захромать ئاقساماق، ئاقساماقا باشلاش.
 захрустеть شرتلەمەككە (دەغنى شرت -
 شرت ايتىد) باشلاش.
 захрюкать قىچقرا باشلاش (چوچقا ھەقىدە)
 захеривать يازغاننى بۇزىپ (چىزىپ) قۇيىش.
 зацвевый كوكەرگەن يەشەنگەن.
 зацветать، зацвести، зацвесть
 كۈللەش، چىچەك ئاتش.
 зацеремониться نازلانا باشلاش، تەكەل-
 ئوقۇلەندە باشلاش.
 зацеловать اوپە ئۆرپ زىركىدىش.
 зацепа ئىككە، ئىلمەك، بىرۈگە باغلانا بىرە -
 تورغان كىشى.
 зацепить (قارا: зацеплять)
 зацепка (قارا: задержка)
 зацеплять ئىككە كەلش، ئىلدەپ كىتىش.
 зацепиться ئىلىش، ئىلىپ كىتىش.
 зачаливать، -лить ياغ ۋە ئارقان بەلەن
 باغلاش (پاراخود ۋە كىمەلەرنى).
 зачаровывать سىجىرلەش، كوز بوياش،
 مۇھەببەت قازاناش.
 зачастую تىزلەش، تىز تىز كىلە باشلاش.
 зачастую تىز ھالدا، غالىيا.
 зачатие بالانىڭ ياراتلىشى.
 зачаток باش، اۇرۇغلق، تۇخۇم.

зачаточный باشلاناش دەۋرىدە، اۇرۇغلق
 ھالىدا.
 зачать (قارا: зачинать)
 зачехлый قۇرۇماققا باشلانغان، ئارق، نەھىف.
 зачахнуть قۇرۇ باشلاش، ئارق تىلەش، قاتىپ
 كىتىش.
 зачем نىگە، نىمەگە، نىمە اوچۇن.
 зачёркивать، -кнуть چىزىش، تىككەسىگە
 چىزىش (خەتنى).
 зачернивать، -нить قارا قىلا
 باشلاش.
 зачернеть، - зачернеться قارا يا
 باشلاش.
 зачерпывать، -пнуть باترىش، باتىر
 ئالىش (سۈۈ ھەقىدە).
 зачерствелый قاتقان، قاتىغ كۈگۈللى،
 قاتىش، كۈگل قاتىش.
 зачерчивать، -ртить چىزە باشلاش
 (چىزىق ھەقىدە).
 зачесать волосы سازنى ئارقاغا قاراتىپ
 ئاراش.
 зачесаться قاشىنا باشلاش، كۈپ قاشىنىش،
 قچىيا باشلاش.
 зачесть (قارا: зачитывать)
 зачет حسابقا كۈرگەن، مەھسۇب.
 зачинать باشلاش، ئىپتىدا قىلىش.
 зачинаться باشلاناش.
 зачинивать، -нить تۈزەش، ياماش،
 ياماق سالىش. اۋچەلەش (مەسدەلەن؛
 قەلەمنى).
 зачинщик باشلاغۇچى، سەبەبچى.
 зачислять، -лить حسابلاش، حسابقا
 كۈرگۈش، رەسمى رەۋىشە قەبۇل ايتىش
 (مەسدەلەن؛ شاگردىنى).

защемлять قسترش (مەسەلەن: يارققا بارماقتى).

-сердце защемило от тоски ئىچ پىشىدەن يۈرەگم يانا باشلادى.

защёчный سەنچىشە مەم زىرقىرا باشلاش، ياڭاق ئاستىداغى.

зашепина رەندەلدەپ يالتراتلىغان ئاقتادا قالغان داغ-بوتاق اورنى.

защепливать, -пить داغ قالدۇرماق، -پىت.

защипать (قارا: защипывать)

защип ساسسا ۋە بەلىش چېتىنىڭ كۈنگەسى.

защипывать چىتمە، چېتىلىشى باشلاش، چېچىلەپ بېزار قىلىش، ساسسا چېتىلەرنى چېتىپ بېرىكتىش.

защита حىمايە، ياقلاش، مودافەعە.

защитительный حىمايە ايتەتۈرغان، ساقلايدىغان.

защитить (قارا: защищать)

защитник حىمايە قىلغۇچى، ياقلاغۇچى، مودافەعە قىلغۇچى، حامى.

защипать ياقلاش، ساقلاش، مودافەعە ايتىش، حىمايە قىلىش.

защипаться اوزگىنى مودافەعە ايتىش، ساقلاش، قارشى تۇرش.

защуривать, -рить قىشىش، يۇمش (كۈز حەقودە).

защурьш كۈزى ئاچماغان بالا (حەيۋان بالاسى).

заявитель غەرز ايتكۈچى، ايزھار ايتكۈچى، اعلان ايتكۈچى.

заявить (قارا: заявлять)

заявление، -ньё غەرزنامە، اعلان

заявка غەرز ايتىش، ايزھار ايتىش، اعلان ايتىش ئىشى، مەدەن ياكى بىر ياغى چقادورغان اورنى ئىشلەش حوقوقى.

заявлять غەرز ايتىش، ايزھار ايتىش، اعلان ايتىش، بىلدۈرش (كۈپنچى يازب).

заявляться كۈرنىش، زامەر بولۇش، كېلىپ چىقىش، ۋۇجۇد ايتىش.

заядлый ئىشەنچ، مۇتەئەسسەب.

заязвить يەرەلدەر چىقا بېرىپ زېرىكتىرش.

заяловеть (قارا: яловить)

заяц قۇيان، تاۋۇشقان.

заячина قۇيان تېرىسى ياكى گۈشتى.

заячий قۇيانغا مەخسۇس، قۇيان نىكى.

заячник قۇيانچى، قۇيان ئاۋلاغۇچى.

заячья, -капуста قۇيان كەرمەسى، قۇيان گىھى (ۋەسەلك).

заячья, -картошка قۇيان كەرتۈش - كەسى، پامغۇر گۈمبەسى.

зб... (قارا: сб...)

званивать قۇنغۇراق چالاش.

звание ئىسىم، مەرتەبە، غەنۇمان، چاقىرش، دەغۇت.

званный چاقىرىلغان، ئۇيىتىلگەن.

звательный падеж ئىسىم نەدا، ندا، ايعرابى.

звать چاقىرش، ئىدىتىش، دەغۇت ايتىش، ئىسىملىش، ئاناياق.

-как тебя зовут? سىنىڭ ئاتىڭ نىمە؟

зваться چاقىرىلىش، دەغۇت ايتىلىش، ئىسىم لەنىش، ئاتىلىش.

звезда يۇلدىز، نەجم، كەۋكەب، حەيۋانلار ماڭلايدىكى قاشقا.

-родиться под счастливой звездой موۋە - فەقەيەنلى رەۋشەدە غومر كېچىرش.

-закатилась его звезда اونىڭ سەعادەتى بىندى، راحەت تۇرمۇشى يوقالدى.

-звезда сцены бұлدىزى، يەنى مەشھۇر اوينچى، ئىشلىگۈچى قز.

звезда блуждающая бродячая (قارا: комета)

звезда вечерняя (قارا: венера)

звезда двойная قوش يۇلدىز.

звезда зеленая سەرامە، غەلامەتى

звезда косматая. قۇيرۇقلى يۇلدىز.
 звезда неподвижная. يۇلدىزغا.
 звезда переменная. نورىنى ئالدى -
 دراتورغان يۇلدىز.
 звезда полярная. تاڭ يۇلدىزى.
 звезда утренняя. (قارا: венера)
 звезда хвостатая. (قارا: комета)
 звездить. يۇلدىز چىقىش.
 звездаина. يۇلدىزگە اوخشاش خال.
 звездный. يۇلدىزلى، يۇلدىزگە مەخسوس.
 звездопад. يۇلدىز لەر، يۇلدىز لەر
 ئاتىلىشى.
 звездослов. (قارا: астроном)
 звездохват. كۈنى بىلگۈچى، كۈب بىلەر،
 نىشانلار ئالماق اوچۇن گىنە تىرىشى.
 звездочет. مۇندەجىم، يۇلدىزلەرنى نەنىگۈچى.
 звездочка. كىچىك يۇلدىز، يۇلدىزگە اوخ -
 شاش تۇرش (*).
 звездуха. قاشقالى بىيە ياكى سىيرى.
 звено. بولدىك، بولۇم، بوغوم.
 звенчатый. بوغوملى، بولدىك-بولدىك.
 звенеть. جەردە گەش، شىقىرىش.
 зверек. كىچىك يىرتقچ ھەيۋان.
 зверина. دەرزەندە، يىرتقچ ھەيۋان.
 зверинец. ھەيۋانلەر كورسەتە تورغان اورن.
 звериный. دەرزەندەلەرگە مەخسوس،
 جانۋارلارنىكى.
 зверица. ئانا جانۋار.
 зверища. كەتتە جانۋار.
 зверовать. دەرزەندەلەر ئاۋلاش كىستى.
 зверовщик. دەرزەندەلەر ئاۋلاغۇچى ۋە
 شو بىلەن تىركىچلىك قىلغۇچى.
 зверолов. ئاۋچى، سەيدىان، سونارچى.
 зверопромышленник. ۋەھشى ھەب -
 ۋانلەر ساۋداگىرى.
 зверский. ھىۋانى، يىرتقچ، ۋەھشى، دەر -
 رەندە.

зверство. ۋەھشىلىك، يىرتقچلىق.
 зверь. جانۋار، ۋەھشى ھەيۋان، دەرزەندە.
 зверюха. (قارا: зверица)
 зверюшка. زەرزەسىز جانۋار.
 звиздать, -дануть. اورب، يۇبارش.
 звонарь. قونخوراق چالغۇچى.
 звонить. قونخوراق چالاش.
 звонкий. جەردە گەيدىرغان، تاۋشلى.
 -звонкая монета. (تالون، كۈمۈش) پۇل.
 звонок. قونخوراق.
 звончатый. (звонкий)
 звон. جەردە گەش، جەردە گەشكەن تاۋش.
 звукоподражание. تاۋشقا تەقلید
 قىلىش، سوزلەرنى مەد كىلەرنىڭ تاۋشىغا
 تەقلیدەن چىقاراش.
 звук. تاۋش، ئاۋاز، سەدا.
 звучать. تاۋش چىقاراش (جەردە گەش).
 звучный. تاۋشلى، سەۋىتى، جەردە گەشلى.
 звягать. تولىكىگە اوخشاپ قىقىرىش، تەش.
 звякать. شىلدەرتىش، تىمىر تاۋشى چىقاراش.
 зга. چاقىماق، پاروخ نوقتا.
 -ни зги не видно. ھىچ نەرسە كۆرۈنمەيدى،
 قاراش.
 зд... (قارا: ...зд)
 зда. تام، اوينىڭ تىبەسى.
 здание. اۋى، عمارەت، بنا.
 здороваться. ايسان-ئايانلاش. سلام -
 غەلەبە كىلدەش.
 здоровенный. چودە باقۇۋەت، سەلامەت
 گەۋدەلى، قەۋىيل مەدبەت.
 здоровехонек, -ешенек. چودە سە -
 لامەت، غايەت ساغلام.
 здорово! ساغى! سەلامەتى!
 здорово. چودە ساغ، سەلامەت، ايسان.
 -за здорово живешь. مەنە سىنگە كىرەك
 بولسا!
 здоровость. سەلامەتلىك، مەدەنىيەت.

здоровый .سەلامەت، ساغ، باقۇۋەت.
 здоровье .سەلامەتلىك، غافىيەتلىك، ساغلىق.
 здоровышко .سەلامەتلىكنىڭ يامان يراق
 ھالى.
 здороветь .تۈزەلىش، سەلامەتلىەنەش.
 здоровяк .باقۇۋەت، سەلامەت كىشى، بەھادىر،
 كۈچلى كىشى.
 здоравлица (تارا: тост)
 здравие (تارا: здоровье)
 здравомыслие .سەلامەت فېكرلىك، عدقل
 سەلھىم.
 здравомыслящий .سەلامەت فېكرلى،
 عاقل.
 здравствовать .سەلامەت بولش، باشاش.
 -да здравствует! ياشاسون!
 здравствуй! (كورشە) ياخشىبى،
 باشلاغاندا، اوچرەشكەندە ئىيتلەدور)
 здоровый .سەلامەت (عدقل توغرىسىدا).
 здесь .شۇندە، بو يېرىدە، بوندە، بېرىدە.
 здешний .بوندىكى، بو يېرىك.
 зебра .قر ئاتى، تولبار.
 зебу .اۋرگەچلى موكوز، قوتاس.
 зевака .عاقل، ئىھمىق، ئاغزى ئاچق.
 зевать .ئاغزى ئاچش، ايسەنش، ئاغزى ئاچب
 (ئاغزى ئاچش) قاراب تورش.
 зевес (تارا: зевс)
 Зевс .قەدىمكى يونانلارنىڭ اولۇغ تاگرىلەرى
 بو مەرتىدە ئاغزى ئاچب ايسەنەپ قویش.
 зевота .ايسەنش.
 зевун .كوب ايسەنگۈچى.
 зев .ئاغزى ئاچق، قىزىل اوڭغ، تاماق، يوتش يولى.
 зеленить .زەنگارگە بوياش.
 зелениться .زەنگارگە بويالىش.
 зеленоватый .زەنگار چالىش.
 зеленость - .زەنگارلىك، بەشلىك.
 зеленщик .سەبزەۋاتچى، بەشچىچى.
 зеленый .زەنگار، بەشل، سەبز.
 зелень .بەشلىك، بەشل ئوسملىك، سەبزە.

зеленеть .زەنگارلەنەش، بەشلىەنەش.
 зелие .دەۋا اولەنلەرى.
 зело .چودە، غايەت. «3» ھەرفىنىڭ ئىسمى.
 зелье .اوسملىكلەردەن ياسالغان ئاچچىغ دارو.
 аوسملىكلەردەن چىقارغان زەھەر.
 зельтерская вода .ماۋا ئارالاشدۇرغان
 مەدەن سۇۋى. زىلتېرمىس بولغىدان چە -
 قان شىخالى سۇۋ.
 -сельтерская вода .سۇنئى زىلتېرى سۇۋى.
 земельный .يېرگە مۇئەددەللىق، ئىززى.
 земец .زىمىستۋا مەھرازى، زىمىستۋا خادىمى
 земледение .يېر ھەقىقەتلىكى فەن.
 землевладелец .يېر اىگىسى، ئالپاۋت،
 باياز.
 земледелец .دېھقان، يېر ئىشلەگۈچى.
 земледелие .دېھقانچىلىق، زراعتچىلىك.
 земледельческий .دېھقانچىلىققا، اىكن
 اىكشكە مەخسوس.
 землекоп .يېر قازىغۇچى.
 землемерие .تەقسىم ئىرازى، فەننى مەسا -
 ھە، يېر اولچەش علمى.
 землемерный .يېر اولچەشكە مەخسوس.
 землемер .يېر اولچەگۈچى، مۇھەندىس.
 землеописание .تەەرىفىل ئىززە، جوغرا -
 فىا علمى.
 землеописатель .يېرىنى تەسۋىر ايتكۈچى،
 جوغرافىا خالىمى.
 землепашец .دېھقان، ئاىكنچى.
 землеройка .كەلمۈش.
 землетрясение .يېر قەيىرلاش، زىلزە،
 ھەرىكەتلى ئىززە.
 землечерпалка .دەريالەرنىڭ تەڭگىنى
 چوقۇرلۇتماق اوچون ئىستېمال قىلغاندا
 ماشىنا.
 землечерпательный .يېر قازىتۇرغان،
 سۇۋ بوللارنى كاۋلەيتۇرغان.
 землистый .توپراقلى، توپراق ئارالاشدۇرغان.
 тоپراققا اوخشاش.

землица	بىر ئاز يىر بولدىكى، كېسەك.	зёрнышк	مەيدە اورۇغلۇق.
землишка	شورخاڭ، يامان يىر.	зерцало	(قارا: зеркало)
земля	يىر، كوردىي ئورۇن.	зефир	كۆڭلگە راھەتلىك بېرەتورغان يىل، شاپادە، نەسىم.
земля	توپراق، يىر، اولكە، ايل، مەملەكەت.	зигзаг	ايگىرى-بوكرى چىزىق، خوتوت موندەسىرە.
земляк	ياقداش، مەشەھىرى.	зигждиться	تورش، بنا قىلىش.
земляная груша	يىر ناشواتىسى.	все зигждится на этом	يار نەرسە شونگە بنا قىلىنغان (شونڭ اوستىدە تورانور).
земляника	مەيمونجان.	зима	قىش، قىش فەسلى.
земляничное варенье	مەيمونجان مۇرەنباسى.	зимний	قىشقى.
земляничник	مەيمونجان اوسىلگى، مەيمونجاندىن قىلىنغان كۆمىس.	зимовалый	قىشلاغان، بولتۇرگى، قىشنى اوتكەزگەن.
землянка	لايدان قىلىنغان غىبارەت.	зимовать	قىشلاۋ، قىش اوتكەزىش.
земляной	يىرگە مەخسوس، توپراق دان، يىرگە مۇرەككەب، يىردەگى، يىرنىكى.	зимовье	قىشلاۋق، قىشلايتورغان يىر.
землячество	ياقداشلىق، مەستەرەفلىك.	зимой	قىش كۈنىدە.
земно	ئوبەن، يىرگە يېتىكۈنچە (باش ايكىش، باش اۇرۇش توغرىسىدا).	зинзивер, зинька	كەتتە قۇش.
земноводное (животное)	амفобия (قارا: амфибия)	зипун	يىش بىل كەزۈل.
земной	يىر يۇزىدەگى، دۇنياۋى.	зияние	تاغزى ئاچلىپ تۇرش، ايككى مەد- ھەرفىنىڭ بىرگە بولشى.
земский	زىمىستواگە مەخسوس.	зиять, зинуть	ئاچلىپ تۇرش، تاغزى ئاچلىپ تۇرش (مەنەلدەن: يەردەلدە).
земство	زىمىستوا.	злаки	ئاۋقات-ئازىق غەلدەلەرى.
земщина	زىمىستوا ئىشلەرى.	злак	ئازىق، كېمە.
земь	يىر؛ ئاياق ئاستى؛ اوينىڭ ئاستىداغى يىر.	злато	(قارا: золото)
зенит	ئاسمانداغى ايلك كەتتە نوقتا.	златоглавый	ئالتۇن باشلى.
зеница	كۆز قاراچىغى.	златоустый	ئالتۇن تاغزىلى، فەسىح، بەلىغ.
зеркало	كۆزگى، ئايىنە.	злачный	اوسىلگى، ايككىلى.
зеркальный	ئايىنەدەن ئىشلەنگەن، ئايىنەلى، كۆزگىلى.	злить	ئەچچەلدەندۈرش، ئەچچىنى كىلتۈرش.
зеркальце	كەچكەنە ئايىنە.	злиться	ئەچچەلدەنش، ئەچچى كىلىش.
зернистый	يارمالى، دانلى.	зло	يامانلىق، شەر، ياۋزلىق.
зерно	دان، اورۇغ، يارما، حۇببە.	злоба	ئەچچىغ، غەرەز، كىنە.
зерновка	اۋرۇغغىدىن اوزى چىقىپ اوسكەن نەردەخت.	злобить	ئەچچەلدەندۈرش، غەرەز.
зерновой	اورۇغلۇققا مەخسوس، اورۇغلى، اورۇغلى خالىدەگى.	злбно	ئەچچەلدەن، غەزەبلەن، يامان نىيەت بىلدەن.
зерноядный	اورۇغلۇق-دان بىلەن رزقلەنە تورغان.	злбный	ئەچچىغلى، غەرەزلى، كىنەلى، يامان نىيەتلى.
		злбодневный	بىر كۈندە نەققەتتى جەلب ايتە تورغان.

злостствовать خۇسۇدەت قىلىش.
 зловоние ساسىغلىق، يامان ئىش، بەدبوي، رايىھىنى كەريھە.
 зловонный يامان ئىسلى، ساسىغ.
 зловредность زەرەرلىك.
 зловредный زەرەرلى، مۇزىر.
 зловеще مەشھۇمانە، مەلەكەت سىزدىن بىر، قورقنچلى.
 зловещий مەلەكەت ۋە مۇسەبەتتى خەبەر بېرىگۈچى، مەشھۇم، قورقنچ.
 злодей يامان، قاتل، شەرىر.
 злодейский يامان كىشىگە مەخسوس، يامان كىشىچە.
 злодейство يامانلىق، ياۋزلىق.
 злодействовать يامانلىق قىلىش، ياۋزلىق ايتىش.
 злодеяние يامان فىعل، يازاماس فىعل.
 зложелатель يامانلىق تەككۈچى، بەدخام، يامان نىيەتلى كىشى.
 злой يامان، ئەچچىلى، ياۋز.
 злокачественность يامانلىق، بۇزۇقلۇق.
 злокачественный يامان، بۇزۇق، سەفەتلى.
 злоключение يامان ۋاقىدە.
 злонамеренность يامان نىيەتلىك.
 злонамеренный يامان نىيەتلى، ياۋز قەسەدلى.
 злонравие يامان خۇلقلىق، بەد ئەخلاق.
 злопамятный ئۇچى قارا، اچىدە ساقلاپ-دەرغان، كىنە توتادىرغان.
 злополучие بەختسىزلىك.
 злополучный بەختسىز، مەشھۇم.
 злорадный كىشىنىڭ بەختسىزلىكىگە سۈيۈنە تۇرغان.
 злорадство كىشىنىڭ بەختسىزلىكىگە سۈ-يۈنىشلىك.
 злорадствовать كىشىنىڭ بەختسىزلىكىگە سۈيۈنىش.

злоречивый يامان سوزلى، ئەچچەق تىللى.
 گەپى ساۋق.
 злословить يامانلاش، سوكش، يامان ئات.
 злословие چقارش، خورلاش.
 злословие يامان ئات، يامان سوز.
 злословный (قارا: злоречивый) ئەچچەق بىلەن، اۋچ ئالماق قەسەدە، يامان نىيەت بىلەن.
 злостно ئەچچەقلى، يامان نىيەتلى.
 злость ئەچچەق، يامانلىق.
 злосчастье بەدبەختلىك، نەخس.
 злосчастный بەدبەخت، يامان بەختلى، مەنخوس.
 злоумышленник خائىن، اوغرى، يامان نىيەتدە بولغۇچى.
 злоумышленность سۈئى قەسەد، يامان نىيەت.
 злоумышленный يامان نىيەتلى، يامان قەسەدلى، يامان نىيەت بىلەن قىلىنغان.
 злоупотребление سۈئى ئىستعمال، خەيانت، زەرەرگە ئىستعمال.
 злоупотреблять، -бить سۈئى ئىستعمال ايتىش، زەرەرگە ئىستعمال ايتىش.
 злоречивый ئەچچەق تىللىك، ئىفترا سوزلە-گۈچلۈك، غىبەتچىلىك.
 злоречивый ئەچچەق تىللى، ئىفترا سوزلە-گۈچلى.
 злюка ئەچچىلى تىز، دەر غەزەب، يامان.
 злючка ئەچچىلى تىز قۇ، يامان قۇ.
 змеёнок، -ныш يىلان بالاسى.
 змей پەتەرەك (پاد پەررەك-ۋەررەك).
 змей ئەجدەرها، دىۋ پەرىتىسى.
 змейка كچكىنە يىلان. يىلانگە اوخشايدىن نەرسە.
 змеинный يىلانگە مەخسوس، يىلان نىكى.
 змеиться يىلانگە تولغانىش.
 змея يىلان.

змиевидный. يامان، يلاندهك يامان.
 змий. يلان، ئىكجىدەرما، دىيۇ پەرىسى.
 знавать. بىلىدىك.
 знай. بل، مەر ۋەقت، اۆزىمىسدەن، توناشدان.
 знакомец. تەنش كىشى، ئاشنا.
 знакомить. تەنشدىرش، بىلىشىش.
 знакомиться. تەنشش، بىلىش.
 знакомство. تەنشلىك، بىلىشك. موعارەفە، ئاشناچىلىك.
 знакомый. بىلىش، تەنش، مەدعلوم، بىلىگىلى.
 знак. غەلامەت، بىلىگى، ئىشارەت.
 знаменатель. مەخرىج، كەسىر مەخرىجى (علمى حساب استىلاھى).
 знаменательный. ئەمەسىيە تىلى، خاتىرەلى.
 знаменитость. شۆھرەت، ئاتا قىلىق. شۆھرى كىشى (ئىدىرە).
 знаменитый. مەشھۇر، مومىن، شۆھرەتلى، ئاتاقلى.
 знамение. غەلامەت، ئىشارەت، دەلەلەت.
 знаменование. مەعنا، ئىشارەت، دەلەلەت.
 знаменовать. ئىشارەت قىلىش، دەلەلەت قىلىش.
 знаменосец. بايراقدار، بايراق كۈندۈرگۈچى.
 знаменщик. مەتبەئەچى (بۇرغى سوز). شەھادەتنامەلەرگە مومىن باسقۇچى پوپ.
 знаменщик (قارا: знаменосец).
 знамя. بايراق، غەلامەت، تۇغ.
 знание. بىلىش، مەدغەفەت، دىرايەت، بىلىم.
 знатность. دانغىلىق، ئاتاقلىق، شۆھرەت.
 знатный. دانغىلى، ئاتاقلى، نەجىب، ئەسىل.
 знаток. بىلىگۈچى، مۇتەخەسسسىس.
 знатуха. بىلىگۈچى خاتىن-قز، مۇتەخەسسسىسە.
 знать (قارا: аристократия). بىلىش، تەنش، دىمەك، مەنە، بىنا ئەن غەلامەت.
 знахарить. ايم-توم ايتىش، دەم سالىش.
 знахарька. ايم-توم ايتكۈچى خاتىن.

знахарь. سىحرچى، ايمچى، فالچى، ايم-توم.
 значек. قىلغۇچى، دەم سالغۇچى.
 значение. غەلامەت، تامغا، بىلىگى.
 значение. مەعنا، دەلەلەت، ئىشارەت، ئەھمىيەت.
 значительно. كۆپ، خېلە كېنە.
 значительность. كۆپلۈك، ئەھمىيەت.
 значительный. كۆپلۈك، ئەھمىيەتلى.
 значито. مەنە، بىنا ئەن غەلامەت، دىمەك، شۇند - ذاتى بولغاچ...
 значить. بىلىدىرش، دەلەلەت قىلىش، مۇتەزەمەن مەن بولىش.
 значиться. بىلىدىر تەكەن بولىش، يازىلغان بولىش، حساب ايتىش.
 -это значится на свидетельстве. بۇ - شۇ - مەدەتنامەدە ياد ايتىلگەن.
 знающий. بىلىگۈچى، مەدعلوم، مەلى، عالم.
 знобить. ساۋوتىش، تۈگدىرش، قاتراتىش، اۋشۇتۇش.
 знобиться. اۋشۇش، تۈگىش.
 знобь (قارا: озноб).
 зной. ئىسسىقلىق، قىزغىنلىق، جەررەت (ئاقاب ئىسسىقلىغى غەقىدە).
 знойный. ئىسسىق، قىزىق.
 знузцать (قارا: взнуздать).
 зобастый. كەتتە بۈكسەلى، بۇقاغىلى.
 зоб. بۇقاق. قوشنىك بۇقاچاسى.
 зов. چاقىرش، ئىدەش تاۋشى. دەغەت.
 зодиак. مۇتەقىدى بۇرۇچ، ئاسماندا بۇرۇلدىز - دىرەك، اوندە بىرەن - ئارقا 12 بۇلدىز تۇپى تۈرلۈگەندۈر.
 зодческий. مەمارلىققا مۇتەغەللىق.
 зодчество. مەمارلىق، مەمار تەلەر علمى.
 зодчий. مەمار، مەمارەت اوستامسى (ئەرخۇ - تىكتۈر).
 зойл. بۇلۇر - بولماسقا بىلەنگۈچى تەنقىدچى.
 зола. كۆل، رەمان.
 золистый. كۆللى، كۆپ كۆللى.

золить كۆلدەش، كۆلگە بېرمالاش،
 золовка خاتىغا نىسبەتەن ايرىك قىز قارىدا -
 شى: قاين ئاپا، قاين ايگىچى، قاين سىل.
 золотарь ئالتۇنچى، خەلا تازىلاغۇچى.
 золотильщик ئالتۇنچى.
 золотистый ئالتۇن ئۇسلۇبى، ئالتۇنغا اوخ -
 شاش، مەل.
 золотить ئالتۇنلاش، تەزىيەلەش.
 золотиться ئالتۇنلاناش، ئالتۇنغا اوخشاش
 كۆرۈنۈش.
 золотник مىسقال، قانداقلىق 96 نىچى مىس -
 سەسى.
 золото ئالتۇن (مەدەن).
 -золото червонное سەدىغ ئالتۇن.
 золотобой ئالتۇن مەل قىلغۇچى.
 золотой ئالتۇندىن قىلىنغان، ئالتۇن ئۇسلۇبى.
 ياراقلانغان.
 золотоискатель ئالتۇن ئىزدەگۈچى.
 золотоносный ئالتۇن چىقارغان
 (توپراق توغرىسىدا).
 золотопромышленность بېرىدىن
 ئالتۇن چىقارش ئىشى.
 золотошвей ئالتۇنلاپ كۆل تىكۈچى.
 золотые ئالتۇن چىقارغان اورىن، كان.
 золотуха سارىغ كەسەلى، سىراجە غىلەتى.
 золотушный سەدىغ كەسەللى.
 золочение ئالتۇنلاناش، ئالتۇن يۈگۈرتىش،
 ئالتۇنغا بويلاش.
 золоченый ئالتۇنلانغان، ئالتۇن يۈگۈرت -
 گەن، ئالتۇنغا بويالغان.
 зольник كۆل سوۋى.
 зольный كۆلدەن، كۆلگە مەخسوس.
 зона بىرنىڭ بىر قىسمى، مەنئەقەتل ئىزز.
 зондировать شۇبھىلى نەرسىنى سىنەپ
 قاراش.
 зонд جىراھەت قارايدىغان تاپاق.
 зонтик شەمىسىيە، سايەبان.

зонтичный растения بەدەلگەرى شەمىسى -
 يېگە اوخشاغان اوسىلك.
 зонт شەمىسىيە، سايەبان، چادر.
 зоологический علم ھەيۋاننىڭ دائىر.
 зоология علم ھەيۋانات، ھەيۋانلار توغرى -
 سىداغى علم.
 зоолог علم ھەيۋانات غالىمى.
 зоопатология ھەيۋانلارنىڭ كەسەللىرىنى
 تېكىشەر دەۋرىغان فەن.
 зоофит يارىمى خەيۋاننىڭ، يارىمى اوسىلككە
 اوخشاش بىر مەخلۇق.
 зоркий اوتىك كۆزلى.
 зорко اوتىك كۆز بەلەن، نەكىلەپ.
 зоркость اوتىك كۆزلىك.
 зорька ئاپالاق. (قارا: заря)
 зоря (قارا: заря)
 зрачек, зрачок كۆز قاراسى، كۆز قارا -
 چىشى، مەردە مەك، كۆزلى كىشى (بىر
 نەرسىگە كۆزى تىگە تۇرغان).
 зрелище تاماشا، مەنزىرە.
 зрелость اولگىرگەنلىك، يېتىشكەنلىك، بەلاغەت،
 رەسىدە.
 зрелый اولگىرگەن، پىشكەن، يېتىشكەن، يالغ،
 بەلاغەتكە يېتىكەن، رەسىدە بولغان.
 зрение كۆرۈش، قوۋدەسى بەسەر.
 зреть پىشش، اولگىش، يېتىلىش، كۆرۈش، موشا -
 مەدە ايتىش.
 зритель قاراغۇچى، تاماشا قىلغۇچى،
 سەدىرچى.
 зрительный قارايدىغان، تاماشا قىلىشقا
 مەخسوس، مەنزىرە، راۋاق.
 зря بىكارغا، يوققا، بېمۇدەگە.
 зрячий كۆرەدىغان، كۆزنى، بىنا (كۆرۈشەس)
 зрячка مەلئىق تۈزدەكچى (مەلچەلگە ئالغاندا
 توغرىلايدىغان قاراۋلى).
 зуавы فەرەنسىزلىرنىڭ جەزىرەلەردەن كىلتىر -
 گەن يىادە غەسكىرى.
 зубанка قۇبۇر.

зубарь تىشلى، تىشلى رەندە.
 зубастый تىشلى، اوڭىر تىشلى.
 зубец تاراق، ۋە ئىررە تىشى.
 зубило تاش ۋە تىمىر چوققىدىغان چوڭچ.
 зубить تىشەۋ، تىش ياساش.
 зубной تىشكە مەخسوس، تىشنىكى.
 -зубной врач تىش تەبىبى.
 зубодёр تىش سوغۇرغۇچى.
 зубок كىچىكىنە تىش، تىشچە.
 -знать на зубок ياددان بىلىش.
 зуборывный تىش سۇغۇرادىغان، تىش ئالماققا مەخسوس.
 зубоскалить ئەدەبسىز رەۋىشكە كۆلىش، تىش ئىرچەيتىپ كۆلىش.
 зубоскал ئەدەبسىز رەۋىشكە كۆلگۈچى.
 зубоскальство ئەدەبسىز رەۋىشكە كۆل-گۈچىلىك.
 зуботычина تىشكە اۋزىش.
 зубочистка موسۇاك، تىش بازار تادۇرغان، نەرسە، تىش كاۋلاڭچى.
 зубрила, зубрёшка مەڭگەپ ئىستىد-لاھىدە دەرسنى ھەمىشە يادلاپ اۋقۇش، دەرسنى ئاڭلاماسدان يانغا ئالغۇچى شاگرد.
 зубрить تىشەۋ، ياد ئالاش.
 зубр قوناس، جاموس.
 зубчатый تىشلى، تىشلەنگەن.
 зубчатый تىشكە اوخشاش، تىش نوسخە.
 зубчик (قارا: зубец)
 зуб تىش.
 зудень خارلىق بىتى (بىتچىسى).
 зудить اۋچىنى چقارش.
 зуд بىر ئەزانىڭ قىچىشى، قىرچىلاشى.

зудеть قىچىتىش، قىرچىش.
 зуй تىرىك، اېچىل بالا.
 зыбень ساز بانقاغى.
 зыбка بېشىك.
 зыбкий تېبىرەنە تورغان، بوشاق، دركلىدەپ تورادىغان.
 зыбкость تېبىرەنە تورغان، قانداۋۇق.
 зыбучий بانقاق، باسقان سارى كىرە گىتە تورغان.
 зыбь سۇۋۇ تولقۇنى، مەۋج، سۇۋۇنىڭ «بېشىك» بېشىك بولدى.
 зычно قاننىڭ تاۋىش بىلەن، قىچىرىپ چەتەڭلەتەپ.
 зычность قاننىڭ (تاۋىش توغرىسىدا).
 зычный چەتەڭلەيدىغان، قولاقنى كەت قىلارلىق.
 зырянин سىبىير ياداغى يارم ۋە خىشى خەلق.
 зюд چىنوب (تەرىپ).
 зюзюкать ساقاۋلانىش، ساقاۋ ۋە «چوچۇك» تىل بىلەن (پەسىلەن تىپ) سوزلەش مەسەلەن: «ر» تاۋىشىنى «ى»، «ش» نى «س» بىلەن («شەھر» نى «سەھر»، «بار» نى «باى» دىيىپ) سوزلەش.
 зюзя لەللى، مانقا كىشى.
 зюид چىنوب، چىنوبى يىل.
 зяб كوزى ھەيدەش (يېز ھەيدەش).
 зябкий ساۋققا يۇپقا، اۋشۇيتورغان.
 зябкость توگۈيتورغان.
 зяблина توڭغان، ساۋق اورىگەن اوسمىك.
 зяблиця قىزىل توش قۇشىنىڭ ئاناسى.
 зяблый توڭغان، اۋشۇگەن.
 зябнуть توڭش، اۋشۇش.
 зябра ئاستىنى تىش مىلكى. (قارا: жабра)
 зять كىيەۋ، دامار، يېزە، پاچا.

И

и اورۇس ئەلىفباسىدە توققۇزىنچى ھەرىف.

и مەم، دە، ۋە.

ибис بىر نەۋخ قۇش،

ибо چۈنكى، زىرا، ئونىڭ ئۈچۈن.

— я не пойду, ибо хварою مېن بارمىدىمەن، چۈنكى كەسلىمەن.

ива مەجنۇن تال.

ивина مەجنۇن تال قېچىنى.

ивняка مەجنۇن تالزار.

ИВОВЫЙ مەجنۇن تالغا مەخسوس، مەجنۇن تال نەسلىدەن.

иволга زەرغالداق.

игла ئىگنە (ئىنە) سىزەن.

иглистый ئىگنەلى چەنچىگىلى.

иглица ئىگنە (يورمانوزى ئىگنە)

игнорировать ئىختىيارسىزلىق، ئىختىيارگە ئالماسلىق، چۈنكى سەنەش.

ИГО ئاغراق، سەلەت، بويندىرق.

ИГОЛКА, ИГОЛОЧКА كىچىك ئىگنە.

ИГОЛЬНИК ئىگنەچى، ئىگنە ئېدىشى.

ИГОЛЬНЫЙ ئىگنەگە مەخسوس.

ИГОЛЬЧАТЫЙ ئىگنەلى، نەگەلى.

ИГОРНЫЙ ئويناماققا مەخسوس.

ИГРА ئۇيۇن، ئويناماق.

ИГРАЛЬНЫЙ ئويناماققا مەخسوس، ئويناپىكى.

ИГРАННЫЙ اويناغان.

ИГРАТЬ ئويناش، ئويناقلاش.

ИГРЕК قەرىسوز ئەلىفباسىدە й-у ھەرىفنىڭ ئىسمى.

ИГРЕННЫЙ ئاقىمىل، قوپىرقلى ۋە ياللى ئات.

ИГРИВО ئويناقلاب، شوخلىق قىلىپ، دەرد بىلەن.

ИГРИВОСТЬ اويناقلق.

ИГРИВЫЙ اويناقل، اوينايدىغان.

ИГРИСТЫЙ اويناقلاب تورادىغان، جەلدەرەب تورادىغان.

игрише كەتتە اوين.

игрок ئويناغۇچى، قمارباز، پوتش ئويناپىكى

ياخشى كۆرەدىغان.

игрочиха پوتش ئويناپىكى كۆرەدىغان خانىم-قز.

игрушечник ئويناچاق قىلغۇچى ۋە ساتقۇچى.

игрушечный ئويناچاققا مەخسوس.

игрушка ئويناچاق.

игуана ئامېرىقا كەلتە يىلانى (2 1/2 گز ئۇزۇنلۇقتا بولىدۇ).

игумен ماناسىز باشلىغى ئىر. ياكى خانىم-قز-ня

идеализация ھەقىقەتتەن تارتقاپ ئېتىپ قەرەز ئېتىش.

идеализм مەخسوس ئېتىد.

идеал غايەتى مەقسەت، غايەتى ئەمەل، غالى مەقسەت.

идеальный غۇلۇمى، غالى كەمالەتكە يېتىشكەن.

идейный فكىرى، مەخسالى.

идентичный (قارا: тождественный)

идеография ئامەلگەرنى ئىشارەلەر بىلەن ئاڭلاتىش.

идеология ئويناش ۋە رەئى غەلىمى (غەلىم الارا ۋەالتىورات)

идеолог سىياسى خىيال دەرياسىگە چۈمەن كىشى.

идет! بوپتى! رازى!

идея فكىر، ئوي، مەسال، تەسەۋۋۇز.

идиллия چوپان ھەياتى، تەكەللۇفسىز، مەدەنىيەتكە مەخسوس بىر مەنزەرە. (شىئەن).

идиллический سادە شەرىئەتلى.

идиома (قارا: диалект)

идиосинкразия بر تدم، ئىس، ياكى ئوس سويندسلك،

идиотство غداۋەت، ايسى پىستلك.

идиотизм حىماقەت، غداۋەت.

идиот ئەحمىق، غەلسىز، غەبىي.

идолатрия (идолопоклонство) (قارا:)

идолище بۇت پەرەستلەرنىڭ عبادەتخانىلەرى.

идолопоклонник بۇت پەرەست.

идолопоклонство بۇت پەرەستلىك.

идол بۇت، سەندەم.

идольский بۇتكە مەخسوس.

идти بارش، كېلىش، ئوخشاش، (ئوس توغرىسىدا)

ئوتش (ۋەقت توغرىسىدا)، يۇرش، خەدەگەتدە

بولش (مەسەلەن: ساعدەت)، كېتىش (موز

توغرىسىدا)، ياغش (ياغمۇر)، قار توغرىسىدا)،

بر نەرسە، بر نەرسەگە كېتىش (ئىشلەش)

توغرىسىدا (كۆۋەدە قاغاز قىلماققا كېتەدى)،

كوتەرلىش (مەسەلەن: بۇغ كوتەرلىش).

иен ياپونيانىڭ كۈمۈش پۇلى. - 1 سوم 97 تىنگە

بىرلەيدۇ.

иермиада باشىدان ئۈتكەننى ئۈزۈ

سوزلەگەن. قزغانچىلى قىسسە.

иерихонская труба قۇلاقنى كىر

قۇيلارلىق دەردەجدە قاتتىغ ئاوشلى كەرنى.

иероглифический مېرۈغىلىق قا

مۇتەئەللىق.

иероглиф мېرۈغىلىق. بۇرنى مېسەر خەتنى -

يازۇۋى.

иждивеньە ئەفەقە، خەرج، مەسرف.

иже (قارا: «И» (который) «ھەر قىنگ ئىسمى.

из... سوزلەرگە «دەن، ئىچىدەن، ئاراسىدان»

مەنەسىنى بېرەدۇر. مەم بر خىل سوزلەردە

غەمەلنىڭ تەمام بولىشىنى كۆرسەتەدىغان

قوشمىچا - تەمالمىق.

изабелла ئۆزىنىڭ بر نەۋىي.

изабелловый سارىخىمىل، ئاقچ، كۆرەن.

изба ئۆي، بنا (قىشلاق ئۆيى).

избавиться ئىرلىكى، يىگلىكىم بىرش، (بېشى)

избавитель قۇتۇلدۇرغۇچى، مۇنجى.

избавлять, -вить قۇتۇلدۇرش،

چقارش، خەلاش قىلىش.

избавляться-виться چقىش قۇتۇلش.

خەلاش بولش، نەجات تاپش.

избавление بىرەننىڭ قۇتۇلشى، خەلاش

بولشى.

избаловывать-вать ئىركەلەپ

زىكەدۇرش، توغرى بولغان ئازش

избаловаться ئىركەلەنب بىش، نازلى

قلىپ ئوسدۇرلىش.

избегать, избегнуть, избежать,

избечь قاچىش، قاچىپ قۇتۇلش، ئىجتىتاب ئىتىش.

ھەزەر قىلىش.

избегать (مەسەلەن: بۇتۇن

شەھەرنى).

избела (قارا: ... беловато)

تار ۋە پەستەك ئۆي.

избивать, -бить قىناش، قىناپ بىرش.

избирание سايلاش، ئىنتخاب ئىتىش، تانلاش.

избиратель سايلانغۇچى.

избирательный سايلانغان، سايلانغۇغا

مەخسوس.

избирать سايلاش، سايلاب ئالش، ئىنتخاب

ئىتىش.

избираться سايلانئش.

избиение قىناش، ئولدىرش.

изблизи ياقندان، ياقن بېردەن.

избоина (قارا: выбоина)

избойка (قارا: выжимка)

изобразивать-роздить كەشەك

بىلەن تىرمالاب بىرش.

избочениться ئورتاسىدان بۇكۈلش.

избранник سايلانئش.

избранный سايلانغان، مۇنتەخەب.

избрать (قارا: избирать)

избура... (قارا: буравато)

избушка كچكە باغاچ ئۆيى، قىشلاق ئۆيى
 избыток ئارتۇق، ئارتقان نەرسە، فەزەلە
 избяной ئويىگە مەخسوس، ئۆي ئويىكى
 изваянье نەقش، سۈرەت، تەمسال
 изведывать,-дать ئاتىمەك، سەنەش، تەجربە ئېتىش
 извергать,-гнуть ئاتىپ چىقىش، تاشىتىپ چىقىش، قوسىپ چىقىش
 извергаться ئاتىپ چىقىش، تاشىپ چىقىش، فەۋزەن ئۇتىش، قوسىلپ چىقىش
 изверг يامان، رەھىمسىز، ۋەخشى، خەيۋان سىنگەرى كىشى
 извержение بىر نەرسەنىڭ ئاتىپ چىقىشى، تاشىپ چىقىشى، (ئاتىپ، تاشىتىپ چىقىشى)
 извернуться شەكلەنەش، ئىنابەتنى بىتىش، بىرەۋگە ئىشەنمەي باشلاش
 извертываться-рнутья بۇكۇلب چىقىش، سەدىرلەپ چىقىش، علاج تاپىش
 известить (قارا: извещать)
 извести (قارا: изводить)
 известие خەبەر
 известка ئاھەك
 известковый ئاھەكلى
 известно بىلىلگى، مەعلوم، ئىلەيتتە
 известность مەعلوملىك شۆھرەت
 известный مەعلوم، مەشھۇر
 известь مۇئافەقق، سەھابەت، جاسوسلىق، چاقمىچىلىق
 известняк ئاھەك تاشى
 известь (قارا: изводить)
 известь ئاھەك
 изветшалый يېرىلگەن، ئىسسىكەن
 изветшать يېرىتىش، تۈزىپ بىتىش
 извещать خەبەر ئېتىش، خەبەر ئار قىلىش
 извещение خەبەر
 извивать ئېشىش، ئوروش
 извиваться ئىشىلىش، ئورۇلىش، بۇرغالانپ، بۇرغالانپ، ئورالاش

извивистый بورغالانپ تورادىغان، ئېگىزى - بۈركى
 извилина ئېگىزى، قىيىش
 извинение غەپو سوراخ، مەغزەرت
 извинительный غەفو ئېتىلەرلىك، كېچەرسە بولادىغان
 извинять,-извинить غەفو ئېتىش، غەپىنى كېچىش، يارلاش
 извиняться غەفو ئوتۇنۇش
 извлекать ئېچىدەن چىقىش، ئىستىراج ئېتىش
 извлечение چىقىش، نەتىجە، ئىستىراج
 извлечь (قارا: извлекать)
 извне تاشقارىدىن، تاشقى ياقىدىن
 изводить قىلىش، ئاۋازا قىلىش، بېزار قىلىش، ئوچىنى ئالاش
 изводиться بېكار بولۇش، خەيوان بولۇش، بېزار بولۇش، زايىچ بولۇش
 извозничать ئۇلاۋچىلىك، نەرسەۋەكەشلىك بىلەن كەسىپ ئېتىش
 извозчик نەرسەۋەكەش، ئۇلاۋچى، ئېزۋاشچى
 извоз كېرەكەشلىك، ئۇلاۋچىلىق
 изволить ئختيار ئېتىش، بۇيۇرش، مەرحەمەت قىلىش، مۇناسىپ كۈرش
 изволь-ьте ياخشى، يارار، شۇنداق بولسۇن، مەرحەمەت قىلىپ ئالغ
 изворачиваться(قارا: извертываться)
 изворотливость ئونكەك، بىنگەل سۈيەكلىك، ئاپقۇرلىق
 изворотливый ئونكەك، بىنگەل سۈيەكلىك، ئاپقۇر
 изворот سۈيلىش، بۇرۇش، بۇرچەك
 извощик (قارا: извощик)
 извращать-ратить ئەخلاقىنى بۇزۇش، ئەسەن ئېتىش، بۇزۇش، خۇنۇكىنى چىقىش (بىرەۋنىڭ سوزىنى)
 изгаживать-гадить بولغىچە بىتىش، نەجەسلىك بىتىش، ئۇغلاش قىلىش

изгаживаться-гадиться
ئۇغلاسلاندى، نەچچە سەلەنەپ بىتىش.

изгарь
بىر نەرسەنى ئىيرىتكەندەن كىيىن قالغان (спорынья) خاروخەس (قارا:)

изгибать
بۇگۈش، ئىگىش.

изгибаться
بۇگۈلۈش، ئىگىلەش.

изгиб
بۇگۈلگەن ئورن، پەچەق، بۇگۈلمە.

изглаживать
تىكىسلەش، سىلىق قىلىش. غوندىر-بودىرلەرنى بىتىش.

изглаживаться-ладиться
تىكىسلەش، سىللىقلەش.

изгнание
بىرەۋنىڭ قوۋۇلىشى، سۈرىلىشى، قوۋۇش، سۈرش ئىشى.

изгнаннык
قوۋۇلغان، سۈرلگەن كىشى، مەتروۋد.

изгнанный
قوۋۇلغان، سۈرلگەن.

изгнать
(изгонять) قارا: چىرىتىش، تەغەف-چىرىتىش، ساسش.

изгноить
چىرىتىش، چىرىتىپ بىتىش.

изгой
قەدىمىغى روسسىيەدىكى ھىچ بىر سىنفاك مەنەسۈپ ئىمەس كىشى (مەسىلەن: ئىيرىسز كىچىدەز-سەنگەن باي).

изголовье
باش ئۇچى، (بۇگۈلگەن ھالەت).

изголуба...
(قارا: голубовато)

изгонять
قوۋۇپ چىقارش، سۈرش، نەردىتىش. — изгонять плод (سۈنەي رەۋشەدە)

изгорбить
بۇگۈرى قىلىش، بۇگۈرىلەندۈرش.

изгорбиться
بۇگۈرىلەنىش، بۇگۈرەيش.

изгородь
قورا قىلىش، ۋە ئىچانەلەش. — живая изгородь
ئىت بۇرن ۋە باشقا قورا بولادىغان نەرسە غالەردەن عىبارەت.

изготовливать, -товить, тов-
лять
خازرلاش، ياساش.

изготовление
خازرلاش ياساش ئىشى.

изгрызать-рызть
كەمىرەپ بىتىش، كەمىرەپ چىقارش.

изгрязнить
ئۇغلاش قىلىپ چىقىش، نەچچە سەلەپ بىتىش.

издавать
چىقارش، نەشىر ئىتىش (چىقارش- تاۋۇش، ئىس ھەقىدە).

издаваться
چىقارلىش، نەشىر بولىنىش.

издавна
كۈيدەن. بوياق، ئىللە قايچاندان بىرلى.

издалека
راقدان، يراق ئىلدەن، يراق شەھەردەن (مەملىكەتتەن).

издали
بىراقدان (مەسىلەن: كۈرش، ئىشىتىش).

издание
نەشىر قىلىش، چىقارش ئىشى، نەشىرىيات.

издатель
ناشىر، كىتاب ۋە گەزىتەلەر باسدىرغۇچى ۋە نەشىر ئىنگۇچى.

издательский
ناشىرلىككە مەخسۇس، نەشىرىيات ئىشىگە تەئەللۇقلى.

издательство
ناشىرلىك، نەشىرىيات ئىشى.

издать
(издавать) قارا: مەسخەرە، ھەقازەت.

издевательство
مەسخەرە قىلىپ كۈلۈش، مەسخەرە ئىتىش، خورلاش.

изделие
ئىشلەپ چىقارلغان نەرسە.

изделывать-пать
ئىشلەپ چىقارش.

издержаться
سەرف ئىتىپ بىتىش.

издерживать-жать
تۇتىپ بىتىش، سەرف ئىتىش.

издерживаться
تۇتلىپ، سەرف ئىتىپ بىتىش.

издержка
خەزىجەت، مەسرف.

издирать, изодрать
يىرتىپ بىتىش، يولقۇپ بىتىش.

издираться
يىرتىلىپ، يولقۇپ بىتىش.

издохлый
(дохлый) قارا: — издохнуть
(издыхать) قارا: بۇرۇندان بىرلى، قەدىمىدەن بوياق، توگىش، ئۇشش، قالتىرائش.

издохнуть
(издыхать) قارا: بۇرۇندان بىرلى، قەدىمىدەن بوياق، توغرىسىدا.

изжарить
(жарить) قارا: — изжелта...
(желтовато) قارا:

изживать (قارا: проживать) ياندرب بترش.
изжигать, изжечь يانب، ياندرب بترش.
изжигаться مەيدەلەنگۈنچە (بومشاغونچا) چايناش.
изжога سەفراقايناشى، يۈرەك قۇش ئاغرىغى.
иззелена... (قارا: ...зеленоватого) تۈگب بترش.
иззябать, -бнуть تۇتۇش. تۈتۈپ ئالاش (ئاۋلاپ).
издавливать بەيان ايتىش، شەرخ ۋە تەفسىر قىلىش، سوزلەپ بېرىش.
излагать بەيان قىلىش.
излагаться مەزەلى ئاشقا ئورگەتتىش، مەزەلى ئاش ياساش.
излакомить سەندەرب بترش، مەيدەلەپ، ئەللە نىچە بېرىدەن سەندەرب بترش.
изламывать سەندەرب بترش.
изламываться تىك ياتىشقا بېرىش، كۈپ ياتىپ تەيىنەپ بوزلش.
излеживаться يالغاۋلاناش، -نىتسى. ئىرىنىش، ئەكاسول ئېتىش.
излеток قاررەب-ئىشكە ياراماسلىق-ھالگە كىلگەن ھەيۋان (كۆي ھەيۋانى).
излетать (قارا: вылетать) ئاتلەخان ئوقنىڭ ماۋادا ئالدىغا بارىش قۇۋەتىنىڭ بىكەن نوقەسى.
излет تۈزەلش، شفا تاپش.
излечение مۇۋەپپەقىيەتلى رەۋشە دەۋالاش.
излечивать تۈزەلە تۇرغان، قابل شفا، قابل دەۋا.
излечиваемый تۈزەتتىش، سەلامەت-لەندەرش.
излечить, -чить تۈزەلش، شفا تاپش.
излечиться ئاقزەب بوشاتتىش.
изливать, -излить ئاقب بترش.
изливаться ئارتىپ قالغان نەرسە، ئارتقچا، قالدق.
излишек ئارتتلىق، ئىسراف.
излишество

излишне ئارتق، كېرەكسىزگە.
излишний ئارتقچا، كېرەكسىز.
излияние بىر نەرسەنىڭ ئاقىشى، قوبىلىشى.
изловить (قارا: излавливать) يېتىشىش، ئۆلگۈش، چىنىقىش، كۈنىكىش.
изловчиться بەيان، شەرخ، تەفسىر، (قارا: излагать).
изложить (قارا: излагать).
изломать (قارا: изламывать).
излом سىخان يېرى.
излучина ئىگىرىلك، بۈكلىگەن.
излюбленный سۈيلىگەن، ياخشى كۆرگەن، قەدردان، غەزىز.
измазывать, -зать سۈرگەپ بترش، بويال بترش، بترش، سىلاب بترش.
измазываться, -заться سۈرگەلەپ بترش، بويال بترش، سىلەپ بترش.
измалывать ئارتىپ بترش (ئۈننى).
измарывать, -рать ئىغلاش قىلىپ، بويال بترش.
измарываться ئىغلاسلەپ بويال بترش.
измачивать ئوتە كىتكەن موللەش، ئوۋۇتىش.
измаяться (измучиваться) مەيدەلەنىش، چەكەنلەنىش.
измельчить خەيانتە، بى ۋە فالگ، كۆرەمەككە.
измена ئۈزگەرتىش، تەغەببۇر.
изменение خائىن، ئالداغۇچى، بى ۋاڧا.
изменник مۇناقىق، ۋە خائىلەرگە مەخسوس.
изменнический ئۈزگەردەرغانلىق، بى قەرار-لىق ناپايدارلىق.
изменчивость ئۈزگەردەرغان، بى قەرار، مۇتەغەببىر.
изменчивый ئۈزگەرىشكە قابل، ئۈزگەرگۈچى.
изменяемый ئۈزگەرتىش، ئالسىدەش، مۇناقىق بولش، ئالداش.
изменять ئۈزگەرمەك، تەبدىل ئېتمەك.
изменяться ئۆلچەش، قىياس قىلىش.
измерение

измерять اولچەش، ئۆلچەپ ئالاش.
 измлада بالا چاغидان بېرلى، ياشداناқ.
 изможденный چەرچەگەن، خالدان تايغان.
 измокать موللەنبەش، ئەملەنبەش، ئوۋلاش.
 измолачивать يەنجەپ بىرش (غەللە توغرىسىدا).
 измолоть غەللەنىڭ چىقىشى (نازالانغاندان كىيىن).
 измол تارتىش، (ئوتنىڭ).
 изморозь قاتان، قاترىلغان (ساۋققا).
 измочаливать ھەمسادە يىگىچە بىلەن ئۇشقىلاش.
 измочить (قارا: ..измачивать)
 измучивать، -чить غەزابلەش، بىرش، بىزار جان قىلىش.
 измучиваться-читься غەزابلانېپىش، جانىدان بىزار بولۇش.
 измыливать، -лить سابونلاپ بىرش.
 измыслить (قارا: измышлять)
 измысок توقاي قىرغاقى.
 измытиться ئىچ كېتىشەن ئارقىلاناش.
 измышлять چارا ئۆزلىش، ھىلە قۇرۇش، ئوگايسىز خالەن قوتۇلدىرماققا يول ئۆزلىش.
 измякнуть ئوۋىپ بىش، بوشقارش.
 измять ئىزىپ بىرش.
 измяться ئىزىلپ بىش.
 изнанка تىسكەرى ياق، چېپ تامان.
 изнасиловать كۈچلەش، زورلاش، خەراب ئېتىش، غىز ۋە نامۇسىغا تىكەش.
 изнашивать كىيىپ تۈزدۈرۈش.
 изнашиваться كىيىلپ تۈزۈش.
 изневеститься ئىزگە تىكىمەسەن قاراش، «قارارى قىز».
 изнеженность ئىزكەللىك، نازبەرۋەرلىك.
 изнеженный ئىزكە، نازلى.
 изнеживаться، -жить ئىزكەلەنەش، نازلاناش.

изнеживаться ئىزكەلەنەش.
 изнемогать، -изнемоочь زەغىفلەنەش، ھالسىزلىك، ھالەن تايىش.
 изнеможение يۈرەكنىڭ زەغىفلەنەشى، ھالسىزلىك.
 изнищать (قارا: обнищать)
 изнова (قارا: сызнова)
 изножье ياتاقنىڭ تەرەفى، ئاياق تامانى.
 изнозить تۈرلى يىرگە زىرەۋە قالدۇش.
 изноравливаться، - ровиться كۈنىكىش، يېتىش، ئۈز سۆزلىلەش.
 износить (قارا: изнашивать)
 изнурение قۇۋەتتەن قالش، عاجز بولۇش.
 изнурительный قۇۋەتتەن قالدۇرغان، ئارقىلاندىرغان.
 изнурять چەرچەتەش، عاجز ئېتىش، خالداق ئايدىرش، قۇۋەتسىزلىك، ئارقىلاندىرش.
 изнуряться چەرچەش، عاجز بولۇش، ئارقىلاناش.
 изнутри ئىچىدىن، ئىچكى ياقىدان.
 изнывать يىزار بولۇش، يۈرەكنى سىقىلىش.
 ИЗО... يونان تىلىدىن ئالغان بىر سۆز، مۇسائى- بەرابەر، ھەغىنلەردە يۈرەدەر.
 изобата خەرىتىلەردە سۆزنىڭ بىر تىك چۆرە - لىغىداغى ئىككى نوقتاسىنى تۇتاشتۇرغان توغرى چۆرە.
 изобилие موللىق، كۈپلۈك، ئارتىقلىق، كەسرەت.
 изобилловать كۈپ بولۇش، مول بولۇش، بىر نەرسەگە باي بولۇش.
 изобильный كۈپ، مول، ئارتىق، وافىر.
 изобличать، -чить قاش قىلىش، ئاشكارا قىلىش (بىرەننىڭ غەبىيىنى).
 изобличение قاش قىلىش ئىشى.
 изображать تەسۋىر ئېتىش، ياساپ كۆر- سەتتەش، نۇسخەسىنى قىلىپ كۆرسەتەش.
 изображаться تەسۋىر ئېتىش، مۇسەۋۋەر بولۇش.

изображение تەسۋىر قىلىش، سۈرەت، رەسىم.
 изобразить (قارا: изобразать) (قارا: изобразать)
 изобрести (قارا: изобретать) (قارا: изобретать)
 изобретатель موختەرئىخ ئويلاپ چقارغۇچى، موجد.
 изобретательный ئاپقۇر، زېرەك، ئىختىراخ قىلماقتا سەھلاھىيەتلى.
 изобретательность ئويلاپ چقارش قابىلىيەتى، موجدلىك.
 изобретать ئويلاپ چقارش، ئىختىراخ ئىش، ايجاد ئىش.
 изобретенье ئىختىراع، ئويلاپ چقارغان نەرسە.
 изогнуть (قارا: изгибать) (قارا: изгибать)
 изодрать يرتىپ بىرش.
 изойти (قارا: исходить) (قارا: исходить)
 изолгаться ئالداھىچلىق بىلەن مەشھور بولش، ئايرىم.
 изолировать ئايۇرش، ئايۇرۇپ قويۇش، ئىلىكتىرىك قوۋەتىنى ئۈتكۈزمەيتۈر - غان نەرسە (مەسىلەن: ئىلىكتىر ۋە ئىلىگرام ئۈستۈملىرىدەكى چىيىلەر).
 изоляция ئايۇرش ئىشى.
 изорвать يىرتىپ-يىرتىپ چقارش.
 изощрение زېرەكلەنش، زېھن يىش.
 изощрять ئۈتكۈرلەنش.
 изощряться ئۈتكۈرلەنش، ئۈستە بولش.
 изразец ئاق توپراقدان قىلىنغان خىشت، گۈللى چىنى خىشت.
 израцовый، зчатый چىنى خىشتەن قىلىنغان.
 изранивать، нить جەراھەتلەپ بىرش.
 израсходовать تۇنش، مەسرف، سەرف قىلىپ بىرش.
 израсходоваться تولىپ بىشى.
 изредка نادىرەن، سىيىرەك، ئاز-ماز، ۋەقت-ۋەقت.

изреживать سىرەكلەنش، نادىرلەنش.
 изрезывать، -зять كىسىپ بىرش، تورغا قلاب بىرش.
 изрезываться كىسىپ بىرلىش، تورغا قلابش.
 изрекать، -изречь تەلەففۇز ئىش.
 изречение ئىدىلگەن سۆز، مەقال، مەسەل.
 изрешетить ئېلەك ۋە غەلۋىرگە ئوخشاش تىش بىرش.
 изрубать، -бить (چاقىلاپ) كىسىپ بىرش (چاقىلاپ).
 изрыгать، -гнуть قوسىپ چقارش، ئىستىقراخ ئىش.
 изрядный خېلى گەنە، يارارلىق، ئۈزۈك گەنە.
 изсекать ئۈرۈپ چقارش، قاقىلاپ ئۈلدىش.
 изсера (قارا: серовато) (قارا: серовато)
 изсиза (قارا: сизовато) (قارا: сизовато)
 изсиня (قارا: синевато) (قارا: синевато)
 исследование تەتقىق، تەتقىق.
 исследователь تىكىشگۈچى، مۇتەتتىش.
 изследывать، -довать تىكىشش، تەتقىق قىلىش، تەتقىق قىلىش.
 изсохнуть قۇرۇپ بىش.
 изстари ئىسكىدەن، بۇرندەن، كۈيدەن.
 изступленный ئەھايەتدە ئۇچۇرغىلى، تەجەك.
 изступление ئۇچۇرغىلى ئاخىرغا يېتىكچىلىك.
 изступить، -пать ئۇچۇرغىلى ئاخىرغا چىكىگە يېتىشلىك، جىنى بولرلىق دەردە جەدە ئۇچۇرغىلى.
 изсушать، -шить قۇرۇتۇش؛ بىكۈنچە قۇرۇتۇش.
 изсушаться قۇرۇتۇش؛ بىكۈنچە قۇرۇتۇش.
 изсыхать (قارا: изсохнуть) (قارا: изсохнуть)
 изсякать، изсякнуть قۇرۇپ بىش، قۇرغا قىشىش.
 изуверство رەھىمسىزلىك، شەققەتسىزلىك.
 изувер تەدەسسۈپنىڭ ئاخىرغى چىكىدەكى كىشى، رەھىمسىز، شەققەتسىز كىشى.

изувечивать, изувечить **مديب قىلىش، لەت يېدىرىش.**
 изувечиваться **مديب قىلىش، لەت يېدىرىش.**
 изукрашивать, -красить **زىنەتلەش، يەسەتەپ بىرش.**
 изумительно **عەجەب، عەجاب، ھەيران قалارنى.**
 изумительный **عەجەب، شايان، ھەيرەت، ھەيران قалارلىق، ئىس كىتەرلىك.**
 изумление **عەجەبىگە قالش، ئىس كىتىش.**
 изумлять, -изумить **عەجەبىگە قالدۇرۇش، موندەھەيىر ئىتىش، ئاڭقاپ قالدۇرۇش.**
 изумляться **عەجەبىگە قالش، موندەھەيىر بولۇش، ئاڭقاپ قالش.**
 изумрудный **زۇمۇررە دەن قىلىنغان.**
 изумруд **زۇمۇررە، زەبەردەد.**
 изуродовать **خۇنۇك قىلىش، لەت يېدىرىش، ئەغزانى كېسىش، غەرىپ ئىتىش.**
 изустный **داۋردىق بەن ئارقالغان، ياد ئالغان، ياد ئالغاندۇرغان.**
 изучать, -чить **مۇئالەمە ئىتىش، ئوقۇپ ئورگەنىش.**
 изучаться **ئوقۇش، ئورگەنىش.**
 изучение **مۇئالەمە، ئوقۇپ ئورگەنىش.**
 из **دەن، ئىچىدەن.**
 из-за **ئارقاسىدان، ئارقاسىدا، ئۈچۈن بىر بۇردە ئان ئاڭ قاسقان، ئۈچۈن ئۇرۇش.**
 из-под **ئاستىدان.**
 — заяц выскочил из-под куста **قويان چەنگەل ئاستىدان كېلىپ چىقتى.**
 из'едать, -из'есть **ھەر نامانېدان يېيىپ، چوقۇلاپ بىرش.**
 из, ездить **يۈرۈپ بىرش، يۈرۈپ چىقىش.**
 — я из, ездил все союзные города **مىن بارچا ئىتىپاق شەھەرلەرىنى يۈرۈپ چىقىم.**
 из'явительный **پەلەردە تۇرغان، ئەخبارى.**

— из'явительное наклонение **خەيدەر قەللىرى (سەدۇق ئىستىلاھى).**
 из, являть, -вить **پەلەردە، ئەيتىش، ھەرز ئىتىش، ئۇختىيار ئىتىش، ئىزھار ئىتىش.**
 из'являть **چەراھەتلىك بىرش.**
 из'ян **زىيان، كەمچىلىك، غەيب، قۇسۇر.**
 из'яснение **ئاڭلاش، بەيان ئىتىش، شەرخ، تەۋزىج.**
 из'яснять, -нить **ئاڭلاش، بەيان قىلىش.**
 из'ясняться **ھوزلەش، ئاڭلاش، بەيان ئىتىش.**
 из'ятие **چىقارش، تاشلاش، ھەزى قىلىش، ئىستېسنا قىلىش ئىشى.**
 из'ять **تاشلاش، ھەزى ئىتىش، ئىستېمالدەن چىقارش.**
 изыскания **ئىزلىگەن ۋە ئويلاپ تاپش، ئەنئىنى تەتقىش.**
 изысканный **ئىزلىگەنلى، سەلىق.**
 изыскивать, -кать **ئىزلىگەن تاپش، ئويلاپ تاپش، قىيىنلىق بەن خاسل ئىتىش.**
 изюмина **بىر باش ئۈزۈم.**
 ИЗЮМ **ئۈزۈم مېۋەسى.**
 изящество **نەقىسلىك، لەتەفەت، غايەت چەرايلىك.**
 изящный **كېلىشكەن، نەقىس، لەتىق.**
 — изящные искусства **نەقىس سەنئەتلەر، ھەقىقەت.**
 икание **ھەقىقەت تۇتۇش.**
 икать, -икнуть **ھەقىقەت تۇتۇش.**
 икона **بۇت.**
 иконоборство **بۇتكە چۈشكەن مۇخالىفەتكار، لەر مەزمەبى.**
 икота **ھەقىقەت.**
 икра **بالىنىڭ ئۇرۇغى، ئورۇلدىق.**
 икриться **ئۇرۇغ تاشلاش (بالىلار ھەقىدە).**
 икряный **ئۇرۇغلى.**
 ИКС **ئالتىنچا X خەرفىنىڭ ئىسمى، نامەلۇم كىشى؛ رىيازىيات علمىدە نامەلۇم غەدەد.**

икс-лучи رينتگين شوعدهسى.
 илем ئالما دەرەختى.
 или ياكى، ياخود، يائىسه.
 илистый بالچقلى.
 иллегальный (قارا: незаконный)
 иллюзион (قارا: кинематограф)
 иллюзия خيال، كوزگە كورنوش.
 иллюминация كوپچە ۋە ئۇيلىرىنى مەر تۇرلى ئالا - بولا اوتلار ۋە فاغازلار بلەن زىنەتلەش.
 иллюминировать تۇرلى تۇسلى ئوتلار بلەن زىنەتلەش.
 иллюстрация كىتاب ئىچىدەكى رەسم.
 иллюстрированный رەسلى، مۇسەۋۋەر.
 иллюстрировать رەسلىش، مۇسەۋۋەر، ئىتب يازش.
 иловатый بالچق سىنگىرى.
 ипот قۇل، ئىسىر، حوقوقەن مەحرۇم كىشى.
 ил بالچق.
 иль (قارا: или)
 илка ئامرىقادا بولادىغان بىر نەۋە يىرتقچ
 حەيۋان.
 ильма ئالما دەرەختى.
 ильмовник ئالمالى توقاي.
 ильм (قارا: ильма)
 Илья-муромец ئورس موناچانلارىدا ئىبىلىدىرىغان باش پەلەۋان ئىسى.
 имбирь غەنپەر نامىرى.
 имброглио (قارا: анекдот)
 именинник ياشى تولغان كۈنىنى بايرام ئىتكۈچى «مۇچەل تۈبى» قىلغۇچى.
 именины تۇغلغان ۋە ئات قويلغان كۈن بايرامى.
 именительный مۇجەررەن падеж ئىجرايى، ئىسپلەرنى ئۈزگەرمەگەن حالى (سەرق استىلاھى).

именитый ئىسلى، نەسلى، ئاتاقلى، مەشھور.
 именно ... ياق، ... ئاق، ئابنوقسا.
 — так именно شۇنداقلا.
 именной ئىسلى، ئىسى قويلغان.
 именованье ئىسلىش، تەسىيە ئىتىش.
 именованный ئىسلى، ئىسلىنگەن.
 именованье ئىسلىش، ئاتاماق.
 именье تەسەۋرۈۋىدە بولغان يىر.
 иметь مالک بولش، ئىگە بولش، تەسەۋرۈۋىدە ئۈتىش.
 иметься بولش، بار بولش.
 ими ئولەر بلەن، ئولەر ئىمانىدان.
 — дом купленный ими ئولەر تامانىدان ئالدىغان ئۆي.
 имитация تەقلید، ئۇخشانش، ئۇخشان.
 имманентный ئاغلارلق، غەلغا سىخدرار-لىق، غەقل بلەن ئۇيلاپ بلەرلىك، غەقلى.
 иммарикуляция غالى مەكتەپ شاگردلەرى خىسابىگە كىرگىز يازش.
 иммиграция مەدەنى مەملەگەتكە كۆچرەش.
 иммунитет يوقۇملى كەسلەرگە قارشى چەمەلىلىك، مەملەكەت ۋە جەماعت خىزمە-تىدەن ئازادلىق.
 имоверный مۇمكىن، قابل، جايز، اشەنەرلىك، شايان ئىتىقاد.
 императив (سەۋرە) بويۇق سىخەسى.
 император پادشاه، سولتان.
 императрица پادشاه خانىنى.
 империализм اوروش، يىر ئالش ۋە ئارت-دېرىشى مەقسەد ايتىپ توتادىغان ايدارە اوسۇلى.
 империя ئىلگىرىكى روسىيەدە 15 سۇملىق ئالتون. ۋاگانلەردەكى يوقارغى اورن.
 имперский مەملەكەت، دەرۋەلت، حوكۇمەت.
 имперский مەملەكەتكە مۇتەئەللىق.

импозантный غايەت اولوغ .
 импониловать باشقا لارنى ايتاغدىنكە ۋە قەبىزىدە كىلترەككە قەيەفەتدە بولش .
 импорт چىت مەملەكەتتەن مال كىرگىزىش . (تاشش) ئىشى .
 импостенция شەھۋەت بىش .
 импрессиарио ئىمپرىستىلەرنى يىغىپ تۈرلى يىردە تياترلەر قويۇپ يۈرگۈچى .
 импрессионизм مەدر نەرسەنى كۆزگە كۆرنگەن تۈسىدە تەسەۋۋۇز ايتىشكە بنا قىلىدۇ . خان رەسساملىق سەنئەتى .
 импровизатор ئىلھام بويىچە ئالدىن - ھازىرلا ئىنساندان ئىجرا قىلغۇچى (شاعر، موزىكا - سىقە شۇناس) .
 импровизация مەيچ بىر ھازىرلا ئىنساندان ئىلھام بىلەن ئىجرا قىلىنغان نەرسە (كۆي، شىعر ۋە باشقا) .
 импровизировать ئالدىن ھازىرلا ئىنسان - دان ئىلھام بويىچە ئىجرا قىلىش .
 импульс ھەرىكەتكە كىلىنەر تورغان قوۋەت (ئەيلىنەر تەبىئىيەت ئىنسانغا بىر نەرسە بولۇپ، ئىش، كەيپى بۇزۇش) بىر ھەمەلنىڭ سەپى .
 имущество مال، مەملەكەت .
 имущий دەۋلەتلى، باي .
 им اولەرگە (они دەن) اولنىڭ بىلەن اولنىڭ تەرەققىدەن .
 имя ئىسىم، ئات .
 имян ... (قارا: ... имен) ئىسىمى (بۇ سۆز رەسمى قاغازلاردا ئىسىم ۋە فامىلىيە قويماغى لازم اورنلار دە يازىلار . ھالان اسملى مەنئەدە يورادور) .
 инакий (قارا: иной) باشقاچا، يوقسا، اوزگەچە .
 иначе ھەقىقەت تەبىئىيەت، زەنجەبىل .
 инбирь مەدەپ ۋە ئىشكە يارقىنلىقى بىلەن خۇمە ئىدەن چىققان ھەسكەر، مۇتە قەدە مەشھۇر .
 инвентарь قولداغى ماللارنىڭ ھەسابى (ھەساب كىرەك بولغان دەقتەرى) بۇ ئىش اوچون كىرەك بولغان ھەممەت ھەساب .
 инверсия ئوچىش، ئەيلىنەش .
 ингредиент نورلى نەرسەدەن قوشىلغان تەرەسنىڭ مەدر بىر ماددەسى .
 инда ھەتتا، نەمەك .
 индекс رەجىم، قەيەرسە .
 индивидуальность شەخس - يەت، خوسوسىيەت .
 индивидуальный شەخسى، خوسوسى .
 индивидуум (قارا: индивид) ھەتتا، شەخسى، كىسە، كىشى، زات (اوزى بىر باشقا ئايرىم اوسمەك، ھەيوان، قوش ...) .
 индивед قاراۋ تۇشىش .
 индиго اوسمەككەردەن ياسالغان قارا بۇياغ، (زاك، قارا گۈل ۋە شونىگە اوغشاش) .
 индикатив (قارا: изъяснительное) (ناكلонение) 15 يىللىك بىر دەۋر (1 نەچى سىنەتە - بىر دەن باشلاپ) .
 индикт ئىنقىساق سىزلىق، ھەم - سىزلىق، قەيەسلىق .
 индиферентный ئىنقىساق سىزلىق، دەردەس، قەيەسلىق، پەرۋا قىلمايدىغان، ئارالاشماي - درغان، سالىق قانلى .
 индианка ئامىرىكانىڭ بىرلى خاتىن - قىزى .
 индиец شەرقى ھىندىستان كىشىسى .
 индо-европеец (قارا: ариец) چۆرىدەن كۆللىگە نەتىجە چىقا - رش اوسولى (مەنتىق ئىستىلاھى) ماگىت ۋە ئىلكىرىك قوۋەتنىڭ ياقىداغى نەرسە لەرگە تەسىرلەرى .
 индульгенция كاتولىكلەردە پۇل بەر - بەرىگە كوناھلەردەن قوتىلىش يولى .
 индустрия (قارا: промышленность)

инвентарь قولداغى ماللارنىڭ ھەسابى (ھەساب كىرەك بولغان دەقتەرى) بۇ ئىش اوچون كىرەك بولغان ھەممەت ھەساب .
 инверсия ئوچىش، ئەيلىنەش .
 ингредиент نورلى نەرسەدەن قوشىلغان تەرەسنىڭ مەدر بىر ماددەسى .
 инда ھەتتا، نەمەك .
 индекс رەجىم، قەيەرسە .
 индивидуальность شەخس - يەت، خوسوسىيەت .
 индивидуальный شەخسى، خوسوسى .
 индивидуум (قارا: индивид) ھەتتا، شەخسى، كىسە، كىشى، زات (اوزى بىر باشقا ئايرىم اوسمەك، ھەيوان، قوش ...) .
 индивед قاراۋ تۇشىش .
 индиго اوسمەككەردەن ياسالغان قارا بۇياغ، (زاك، قارا گۈل ۋە شونىگە اوغشاش) .
 индикатив (قارا: изъяснительное) (ناكلонение) 15 يىللىك بىر دەۋر (1 نەچى سىنەتە - بىر دەن باشلاپ) .
 индикт ئىنقىساق سىزلىق، ھەم - سىزلىق، قەيەسلىق .
 индиферентный ئىنقىساق سىزلىق، دەردەس، قەيەسلىق، پەرۋا قىلمايدىغان، ئارالاشماي - درغان، سالىق قانلى .
 индианка ئامىرىكانىڭ بىرلى خاتىن - قىزى .
 индиец شەرقى ھىندىستان كىشىسى .
 индо-европеец (قارا: ариец) چۆرىدەن كۆللىگە نەتىجە چىقا - رش اوسولى (مەنتىق ئىستىلاھى) ماگىت ۋە ئىلكىرىك قوۋەتنىڭ ياقىداغى نەرسە لەرگە تەسىرلەرى .
 индульгенция كاتولىكلەردە پۇل بەر - بەرىگە كوناھلەردەن قوتىلىش يولى .
 индустрия (قارا: промышленность)

индус . مەند خەلقى، مەندى.
 инде . باشقا يېرىدە، يولەك اۆزىدا.
 индеец . ئامېرىقا مەندىسى (ۋەھشى).
 индейка . ئانا بوقەلەمەن تاۋۇق.
 индеянка . ئامېرىقا يېزىلى خەلقنىڭ خاتىن- قىزى (ۋەخىشيلەردەن).
 индюк (индейский петух) . ئاتابو (ۋەخىشيلەردەن) قەلەمەن تاۋۇق
 индюшка . ئانا بوقەلەمەن تاۋۇق.
 иней . قىزاۋ.
 инертный . ھەرىكەتسىز، مۇتەئەسسىب، ئىس- لاحات دۇشمەننى، تەرەققى مۇخالىفى.
 инерция . ھەرىكەتتە ياكى ئىك تۇرىشىدە سە- باتىدەن عبارەت تەبىئەت قانى.
 инженер . مۇھەندىس
 инженерю . ياش قىز رولىدەكى اوينچى
 инжир . ئەنجىر.
 инициалы . ئىسىم ۋە فامىلىيەلەرنىڭ باش ھەرڧلەرى.
 инициатива . تەشەببۇس، ئىش باشلاش، يەنىكى ئىش باشى.
 инициатор . ئىشنى باشلاغۇچى، يەنىكى فېكر كۆرگۈچى.
 инкассо . بانكىگە كەسىمەسىگە پۇل سالىش.
 инквизитор . قورۇن ۋەستامەدەك مەھكىمەسىنىڭ باشلىغى.
 инквизиция . قورۇن ۋەستامەدە ھەرىكلەرگە ۋە ھوررىيەنچىلەرگە جەزا بېرماق اوچۇن تەئسىس ايتىلگەن ھۆكۈم مەھكىمەسى (شۈب- مەدلىلەرگە قاتتىغ نەن جەزالەرى ئىجرا قىلىنغان).
 инкогнито . بىلدىرمەسكەن، ياشىرن.
 -он поехал в москву инкогнито . او مەس- كۆرگە ياشىرن ئىسىم بىلەن كېتىدى.
 инкорпорация . ئەغزالەر ئاراسىغا دەرىجە اېتىش، ئەغزا اېتىپ كۆرگۈش.
 инкрустация . ياغاچدان قىلىنغان نەرسە- نى قېمەتلى ئاشلار بىلەن زىننەتلەش.
 инкубатор . سۈنمى رەۋىشىدە توخۇمىدەن

جوچە چقارش ئۇچۇن قىلىنغان مەخسۇس بېچ.
 инкубация . يۇقۇشلى يەردەلەرنىڭ باشلاناش دەۋرى يەنى يوقلغان ۋەتەندەن ئالپ كۆرگۈنچە بولغان ھالى.
 иноверец . باشقا دىنەدىكى كىشى.
 иноверие . باشقا دىنەدە بولغۇچىلىق.
 иноверческий, -рный . باشقا دىنلەرگە ۋەتەنلىق.
 иногда . قاي ۋەقت، بەزى ۋەقت، بەزىدە.
 иногородный . باشقا شەھەرلى، شەھەردەكى.
 иноземец . چىت مەملىكەت كىشىسى، ئەجەبى، بېگانە.
 иноземный . چىت مەملىكەتلەرگە مەخسۇس. ئەجەبى.
 иной . باشقا، اوزگە، غەير، يەغىز.
 инокиня . رامىيە، غەيبىدە، ماناخ خاتىن.
 инок . رامب، غايد، عبادەتخانىلەردە تورغۇچى.
 инокуляция . يوقۇملى ئاغرىقلارغا قارشى چىكىدۇش، اېملىش.
 иноплеменный . يات مىللەتدەكى.
 инородец . يات مىللەت كىشىسى، غەير اۇرۇس.
 инородный . باشقا نەۋەدەن. ياڭلىش كېلىپ قانشقان (كۆرگەن) نەرسە.
 инородческий . يات مىللەتلەرگە مەخسۇس.
 иносказание . كىنايە، مەجاز.
 иносказательно . مەجازەن، كىنايە تەرىقىچە.
 иносказательный . كىنايەلى، مەجازلى.
 инославный . پىراۋاسلاۋنى اېمىس.
 иностранец . چىت مەملىكەت كىشىسى، ئەجەبى.
 иностранка . چىت مەملىكەت خاتىن- قىزى.
 иностранный . چىت مەملىكەتكە مەخسۇس. چىت مەملىكەتتىكى.
 иноходец . يورغا (ئات).
 иноходь . يورغالاش.
 иноческий . رامىيلەرگە مەخسۇس.
 иноязычный . باشقا تىلدە سۆزلەگۈچى.

инсинуация قوپال ره وشده قيلنغان
ئقترا.

инспекторский نازيرغا مدخوس.
инспекторство نازيرلق، اينسپيكتور
وه زيفهسى.

инспектор نازير، باشلق.

инспектриса مؤديره، خاتن نازيره.

инспекция نزام وه قاعيده لدرنك ئجرا
ايتلىشىنى كوزەتب تورش. نذارەت لدازمى
وه شونگە تابع بير.

инстанция برەر نذارەتنك ئايورم-ئايورم
مەر مەحكەمەسى (تەدرىجى حالدا).

высшая инстанция ايلىك عالي مەحكەمە فەدىن
نذارەتنك ايلىك عالي مەحكەمەسى.

инстинктивно سەدۇق تەبىئى بىلەن،
سەدۇق تەبىئى موجدەن.

инстинктивный سەدۇق تەبىئى بويىچە
بولغان.

инстинкт مەدىل، تەبىئەت، سىزىش، سەدۇق
تەبىئى. اويلاماسدان، تەبىئى حالدا كوگ-
نك بر نەرسەنى تەشى.

институтка مەكتەپلى قز.

институт علم، تەب، موھە نەسىلەر...
مەحكەمەسى، اوقوش وه تەربىيە مەكتەسى-
سى. بر نذارەت.

инструктор اوزگەتكۈچى، موعدالم.

инструкция بويورۇق، تەسر تەلىمات.

инструментальный ئەسبابلەرگە موند-
عداللىق، قوراللارغا مدخوس.

инструмент ئالەت، ئەسباب، قورال.

инсубординация ايتاعەت قىلماسلىق.

инсургент قەتئەجى، اىختىلالچى.

инсurreкция حوكومەتكە قارشى باش
كوتەرش.

интеллект عدقل، ئانەم عدقلى.

интеллигентность كەدەب، زىيالىك،
تەربىيەلىك، حۇسن تەربىيە.

интеллигентный زىيالى، ئەد بىلى،
تەربىيەلى، اوقوغان.

интеллигент زىيالى، زەكى، عدقل كوچى
بلەن كۈن كورگوچى، اوقوغان كىشى.

интеллигенция زىيالىلەر سنقى.

интендантство خەربىيە نذارەتنك عدەس-
كەرگە ئازىق وه ئەسباب بېتكەن تورغان جەمە-
تىنى باشقاراتورغان قىسمى.

интендант خەربىيە نذارەتنك ئازىق-تولوك
قىسمىدە خەزمەت ايتكوچى.

интенсивный غايەت كوب بېلغان
(قوۋە)، بۇتۇن كوچنى بېغىب ئشلەنگەن
(ئىش).

интервал تەنەفقوس، ئارا، بوش بېر،
موسى-قەدە تورلى پەردەدەكى تاۋىشك
اوز ئارا نەبەتلەرى.

интервенция موداخسەلە، ئارالاشش،
كركشش.

интервью, интервьюировать گەزى-
تە موخبرنىك تىزلك بىلەن گەزىتەگە خەبەر
يازش اوچون مەشهور زاتلەردەن وه جەمە-
ئەت خادملاريدان برەر واقىعە وه يا بر
مەسىلە خەقىدە فەر سوراشلارى.

интердикт مانابع قىلىش.

интересант اوز فايداسىنى گە كۈزەتب
يۇرگوچى.

интересный قزقىلى، فايدالى.

интересовать تەرغىب ايتش، قزقىرش.

интересоваться قزقىش، كوگل سالىش،
ئەھمىيەت بېرش.

интерес قزق، فايدا، مەنەئەت.

интернат مەدرەسە، شاگردلەر تورادرغان
يەير.

интернационализм بۇتۇن دۇنيا
مىللەتلەرنى بر ئىتتىفاققا كىلتەب مىلىيەت
مەسىلەسىدەن زاھر بولغان قوسورلەرنى
بىرشكە بنا قىلغان سىياسى مەسىلە.

интернационалист يوقاريداغى مەسىلەك
تەرفەندارى.

интернационал - يۇتۇن دۇنيا ئىشچىلەر -
 رينىڭ ئىتتىپاقى، بەدىئەللىمەل.
 интернациональный ئورلى مللەتلەر ئاراسىداغى، ھەر مللەتكە ياراقلى، عومومىي، بەدىئەللىمەل.
 интерпелляция سوئال، حوكومەتنىڭ حەرىكەتتى توغرىسىدا مللەت مەجلىسىگە كىرگۈزۈلگەن سوئال.
 интерполировать اورتا يولنى تاپش. ئىززەت ۋە نەفىرىتلىككە قاراپ اورتا يولنى تاپش.
 интерпретация شەرح، حاشىيە، تەفسىلىلى بەدىئەل.
 интимный ياشىن، باشقالارغا بىلەنمەسكەن، ياقىن، ئاخىرەت دۈسىتى.
 интонация سوزلىگەن ۋەقتىدە ئاۋىشنىڭ بىر قاتتىغ-بىر سىكىن چىقىشى.
 интрига خىلە، قىتە، دەسىسە.
 интриган خىلەكار، ئالدا-چى، موفەتتىن، ايدەك ئاستىدىن ئىش يۇرگۈزگۈچى.
 интриговать خىلەلەش، ئىسناد قىلىش.
 интрижка مەدەشوقلار ئاراسىداغى شۇملىق.
 инфантерия پىدادە، يايۋلى عەسكەر.
 инфант ئىسپانىيە شەھزادەلەرنىڭ لەقەبى.
 инфлуэнца كىرىش، شاقۇ تىكىش-سابادە - لەش ئاغرىغى. توماۋ.
 информация خەبەردارلىق، مەلۇمات ئالاش.
 инфузория سوۋدا ۋە عومومىن زەج يىردە بولادىغان نەمايەتتە مەيدە ۋە غەيرى مورەككەب خەيۋانلەر.
 инцидент ۋاقيە
 иодаформа چىرىشەن، ئېرىگەشكەن ھەم ساسشيدان سا قلايدىغان بىر ساسسىخ دارۋ.
 иодистый يودلى، يودا ئارالاشقان.
 Иона يونىس پەيغەمبەر.

ион ئېلىكترىك قوۋەتتىنىڭ ئەسلى ماددەسى (فەرەز قىلىنادر).
 иота يونانچە «η» حەرىفنىڭ ئىسمى. بىر ئازغنا، زەررە قەدەر.
 он ни на иоту не поумнел - اوزەررە قەدەر مەدەقلىللىنمادى. (بەغنى تارقىچا ھەم عەقل كىرمەدى).
 ипокрит مۇناقى، ايككى يۇزلى كىشى.
 ипотека غەيرى مەنقول سولكلەر گەرەۋى.
 ипподром پاينگە مەيدانى.
 ипохондрик خەيالى، ساۋداسى كىشى.
 ипохондрия مەراق، خەيال، ساۋدا، يوق ئاغرىقلار ۋە مەحال مەلاكلەردەن قورقش ئاغرىغى. يۈرەك سىتىش ئاغرىغى.
 иридий ئاق ئالتۇنغا اوخشاش مەدەنە ئاقتۇغ ۋە ئاغردور).
 иризация سالۋات كوپپوركى سىنگەرى بولوب نوزلەرنىڭ اويناشى.
 ирландец ايرلاندىيە خەلقى.
 Ирод عىسا پەيغەمبەر دۇنياگە كىلگەندە حوكم سۇرگۈچى يەھود پادشامسى.
 ирод رەھسىز، مېھرىانسىز، قاتتىغ كوگلى كىشى.
 иронизировать كۈلش، استىمزايىش، مەسخەرە ايتىپ كۈلش.
 иронический مەچۈلى، كۈلۈپ ئەيتلگەن.
 ирония مەچۈ، ئىستىمزاي، مەسخەرە.
 иррациональный عەقلىغا مۇخالىف، ئەمما مەن عەقلىغا سىغىدىر بولشى مۇمكىن بولماغان.
 иррегулярный نىزامسىز، غەيرى سۈنئە - زەم، تەرتىبسىز.
 иррегулярное войско غەيرى سۈنئەتتە مەس - كەر. باشى بۇزۇقلار.
 ирригация ئارىغ ۋە قوۋورلار ۋاسىتەسى بىلەن چوللەرنى سۇۋغارش؛ سوۋغارش.
 ис... (قارا: ... из)

искажать, исказить خۇنۇك بۇزۇش، قىلىش، تەحرىف ايتىش.

искажаться خۇنۇكلەنەش، تەحرىف ايتىلىش.

искалывать قادا بىتىش، تۈرلى يېرىگە قادا.

искалечить مەيىب قىلىش، غەربىلەندۈرۈش.

искание ئۆزەش، تەقتىش، تەھەرىرى.

искатель ئىلەگۈچى، تەھەرىرى قىلغۇچى.

искать ئۆزەش، تەقتىش قىلىش، تەھەرىرى قىلىش.

исключать ئاران چقارش، ئىستىسنا قىلىش، سانخا-حسابگە كىرگۈزۈش، چىز تاشلاش.

исключаться چىقارلىش، ئىستىسنا قىلىنلىق، سانخا - حسابگە كىرگۈزۈش، چىز تاشلىنىش.

исключение چىقارش. ئىستىسنا.

исключительный خوسوسى، مۇستاسنا

исключить (قارا: исключать)

исковеркать بۇزۇپ بىتىش، بۆكلەپ - يېرتىپ بىتىش، ايزىپ بىتىش.

исковеркаться بۇزۇپ بىتىش.

исковый نەھەلگە مەخسوس.

исколачивать توقماقلاش قاقىپ بىتىش.

исколесить يۇرۇپ چىقىش، يۇرۇپ بىتىش.

искомкать اۇيۇشدرش.

искомкаться اۇيۇشدرلىش.

искомый ئۆزەنە تورغان، مەتلۇبات بولغان، تەلەپ ايتىلگەن.

искони بىرون زەماندىن بىرلى، ئەللە قاچاندان، باشداناق.

исконный چەن، ئەللە قاچانغى.

ископаемый يېردەن قازىپ چىقارلاتورغان.

ископать قازىپ بىتىش، قازىپ چىقارش.

искоренение نامرىنى قۇرۇتۇش، نەسلىنى بىتىش.

искоренитель نامرىنى قۇرۇتقۇچى، نەسلىنى بىترگۈچى.

искоренитель نامرىنى قۇرۇتقۇچى، نەسلىنى بىترگۈچى.

искоренять, -нить نامرىنى قۇرۇتۇش، نەسلىنى بىتىش، مۇز مەحل ايتىش.

искорка كىچىككە اۇچقۇن.

искоробить بوكۇپ بىتىش، قالتايىپ بىتىش.

искоробиться بوكۇلۇپ، قالتايىپ بىتىش.

искоса قىيقدان، قىر كۆز بىلەن، قىيىشايىپ.

искосить قىيىقتاش (مەسەلەن كۆزنى).

искра اۇچقۇن، شەارە.

искренний موخلىش، ساقى كۆڭلى، توغرى، عادل.

искренно ئىخلاىس بىلەن، چەن كۆڭلەن.

искренность ئىخلاىس، ساقى كۆڭلىلىك، توغرىلىك، عادللىك.

искривлять, -вить اىگرىلەش، قىيىق - لاش، قىيىشايىش.

искривляться قىيىشايىش، بايمايتىش.

искристый كۆپ اۇچقۇنلى.

искриться اۇچقۇنلانۇش، اۇچقۇنلانۇپ كۆرىنىش.

искрометный اۇچقۇن ئاتىپ تورادىغان.

искромсать تىشىپ، كىسىپ بىتىش.

искрошить مەيدەلەپ بىتىش، تەككەلەپ بىتىش.

искрошиться پەردەلەنۇپ بىتىش.

искупать ساتىپ ئالىپ بىتىش، قوتقارش، يارلاقاش، تۆلەش، قەزا قىلىش.

искупаться ساتىپ ئالىپ بىتىش، قوتۇلۇش، تۆلەنىش. قۇيىش.

искупить (قارا: искуплять)

искуплять تۆلەش، غەفۈ قىلىش، كىچىش، يارلاقاش.

искуривать, -рить تارتىپ بىتىش (تەمەكى - ھەقىدە).

искусать تىشلەپ بىتىش، كۆپ يېرىدەن تىشلەپ ئالىش.

искуситель قۇتۇرۇتقۇچى، ۋەسۋەسە قىلغۇچى.

искусить (قارا: искушать)

искусник اوستا، ماهر كشي .
 искусно اوستالق بىلەن، ماهرانە .
 искусный اوستا، ماهر .
 искусство سەنئەت، مەھارەت .
 искусственно سۈنئىي زەۋىشەن، ياساما،
 جەدلى .
 искусственный سۈنئىي، ياسالغان،
 جەدلى، غەير تەبىئىي .
 искусство مەھارەت، اوستالق، ماهرلك،
 عالى مۇندىز، سەنئەت، بىر مۇندىز توغرى-
 يىسىداغى قەن .
 искус تەجىربە، سەنئەت، ئىمتىھان .
 искусывать تەشەببۇس بىلەن، كۆپ يىرىدەن
 تەشەببۇس،
 искушать قوتۇرۇش، ۋە سۆھبەت قىلىش،
 ايغۇيا قىلىش، سەبىبىنى بىر-
 ش .
 искушение سەنئەت، ۋە سۆھبەت، قۇتۇرۇق .
 иск دەۋا، تەلەب، اورتىلاشش اوچون
 اوغلى .
 исландец يىسلاندىيە جەزىرەسىنىڭ
 يۇرتلىرى .
 испакостить بۇلغۇش، ئۇلاش قىلىش،
 ناپاكارلاش .
 испанец ئىسپانىيە خەلقى، ئىسپانىيە .
 испаренье بۇغىگە ئايلىنىدىغان نەرسە .
 испарина دارو ئىچكىندەن كىيىن چىققان تىر .
 испарять قۇرۇش، بۇغىگە ئايلىنىش .
 испаряться قۇرۇش، بۇغىگە ئايلىنىش .
 испачкать بولغۇش بىلەن، ئۇلاش قىلىش
 بىلەن .
 испачкаться بولغۇش بىلەن، ئۇلاش
 بىلەن .
 испечь / испекать كۆلەندۈرۈش بىلەن، كۆل
 ئىتەپ بىلەن، كۆل بولغۇنچا
 ياندۇرۇش .
 испепелиться كۆلەندۈرۈش، كۆلگە
 ئايلىنىش .
 испестрить (قارا: испещрять)
 испечь, испекать پىشۇرۇش بىلەن،
 پىشۇرۇش چاقۇش (قاپتاسدان).

испечьясь پىشۇرۇش، پىشۇرۇش .
 испещрять چىرايلاش بىلەن، ئالا-
 بولماق .
 испивать, испить ئىچىش، ئىچىش بىلەن .
 испиливать, -лить ئۇرۇش بىلەن، كىيىش
 بىلەن .
 испиливаться ئۇرۇش بىلەن، كىيىش
 بىلەن .
 исписывать, -сать يازىش بىلەن،
 يازىش بىلەن .
 исписываться, -саться يازىش بىلەن،
 يازىش بىلەن، يازما-
 يازما، چەتلىك،
 يازىش مەھارەتىنى يوقىتىش .
 испитой (مۇندىزلىك،
 ئۇرۇش، چىرايلاش)
 испить (قارا: выпить)
 исповедание (исповедь) مەزھەب، (قارا: исповедь)
 دەن .
 исповедник گوناھلىرىنى سۆزلەشچى،
 تەۋبە قىلىشچى؛
 گوناھلىرىنى سۆزلەشچى،
 تەۋبە قىلىشچى .
 исповедовать ئىسپات قىلىش، ئىسپات
 قىلىش، گوناھلىرىنى
 ئىسپات قىلىش؛
 بىرەننىڭ گوناھلىرىنى
 سۆزلەش ۋە شو
 گوناھلىرى توغرىسىدا
 كىچىم سورا .
 исповедываться تەۋبە قىلىش، گوناھ-
 لىرىنى سۆزلەش .
 исповедь بىرەننىڭ گوناھلىرىنى
 ئىسپات قىلىش، تەۋبە .
 исподволь سېكىن-سېكىن، تەدرىجەن،
 ئاز-ئازلا .
 исподлюбья смотреть ماگلاي ئاستىدا،
 قاراش، باشىنى
 ايگى كۆزلىرى بىلەن
 اوستىگە قاراش .
 исподница ئىچكى كۆيىنەك .
 исподный ئاستىداغى، ئاستى،
 ئىچكى (كىيىم) .
 исподтишка ياشۇرۇش، خەفەيدەن،
 بىك سىزدەردە سەن .

ИСПОД ئاست ياغى، ئىسكىرىسى (كىيىملىك).
 ИСПОКОН يېزىلى، ... دەن ئالپ
 -испокон веков كۆپ زەمانلەردەن بېرى،
 ايسكى زەمانلەردەن ئالپ.
 исполать نىجات، سەلام، ياشاسون!
 исползать اورمەلەپ يۈرۈپ چىقىش.
 исполинский اولوغ كۆندەلى، غاپەت
 يوغان.
 исполин باتر، زور كۆۋدە ايگەسى، ئالپ.
 исполнение ئەدا ايتىش، ئىجرا قىلىش،
 يېرىگە يېتىكلىش، ئىشلەش.
 исполненный ئەدا اپتلىگەن، ئىجرا قىلىن-
 خان، يېرىگە يېتىكلىگەن، ئىشلەنگەن، تول-
 دىرلغان، تولغان.
 исполнитель ئەدا ايتكۈچى، ئىجرا قىل-
 خوجى، يېرىگە يېتىكلىگۈچى، ئىشلەگۈچى.
 исполнительный ئىشنى بەجا كىلىتۈپ
 ئەدا قىلغۇچى.
 -исполнительная власть مەسئۇرىيەت، مەد-
 مورلەر ھەيئەتى.
 исполнять، -нить ئەدا قىلىش، ئىجرا
 ئىتىش، يېرىگە يېتىكلىش، بەجا كىلىتۈش.
 исполняться ئەدا ۋە ئىجرا ايتىش،
 يېرىگە يېتىكلىش، بولۇش، ۋەجودگە چىقىش.
 использовать فايدەلەننىش، ئىستفادە ئىتىش.
 испортить (портить) قارا:
 испортиться بۇزۇلۇش.
 испорченность بۇزۇلۇش، ئەخلاقسىزلىق.
 испорченный ئەخلاقسىزلىق، بۇزۇق،
 بۇزۇلغان.
 исправитель تۈزەتكۈچى.
 исправительный تۈزەتەدرغان.
 -исправительное заведение для малолет-
 них преступников ياش چىنايەتچىلەرنى تەربىيە
 قىلادىغان مەخسۇس ھەپسەخانى.
 исправить، исправлять تۈزەتتىش،
 تۈزەتتىش، ئىسلاھ ئىتىش.

-исправлять должность موۋەققەت بىرۋەزىدە -
 نى ئەدا قىلىش.
 исправиться تۈزەلىش.
 исправление تۈزەتتىش، تۈزەلىش ئىشى.
 исправник تۆمەن (اۋزەن) باشلىقى، تەرتىپ
 ساقلاغۇچى (ئىسكى اوسول ئىدارەدە بىر مەنەدە).
 исправность تەرتىپلىك.
 исправный تۈزۈك، تەرتىپلىق، ۋەزىپەسىنى
 ئەدا قىلىشدا موقەببەد.
 испражнение تىزەك، گوھ.
 испражняться تىزەكلىش اوچۇن ئاش -
 قارىغا چىقىش، افراغ ايتىش.
 испрашивать، испросить رەس-
 مى رەۋشەدە سوراش، سوراب ئالش.
 испрашиваться رەسمى رەۋشەدە
 سوراللىش، سوراب ئاللىش.
 испробовать تاتىپ سەنەپ، تەملىپ قاراش.
 испугать قورقۇتۇش، تەدەمىش ئىتىش.
 испугаться قورقۇش، تەدەمىش ئىتىش.
 испуг قورقۇش، خەۋى، دەھشەت.
 испускать، испустить چىقارۇش،
 چىقارۇپ يوبارۇش.
 -испускать дух جان بېرىش، اولۇش.
 -испускать крик ئاۋۇش چىقارۇش، تەقەبىر ش.
 -испускать вонь ساسسىغ چىقارۇش، ساسسىش.
 испытание سەنەش، تائىش، تەجرىبە قىلىش،
 ئىمتىحان قىلىش، ئىمتىحان.
 испытующий взгляд ئىچكى سەرنى
 بىلىش اوچۇن تەكلىپ قاراغان كۆز قاراشى.
 испытывать سەنەش، تائىش، تەجرىبە
 قىلىش، حس قىلىش، مەجبۇرىيەت كۈرۈش.
 испытываться سەنەلىش، تەجرىبە قىلىنىش.
 истаявать، истаять آيرىپ بېتىش،
 (قار مەم موز ھەقىدە).
 истаявать، -тять تىپكىلەپ بېتىش،
 ئاياققا كىيىپ تۈزەدرش.
 истаяваться تىپكىلەنەپ بېتىش.
 истасканный سولجەيگەن، كۆپ يۈرە -
 بېرىپ لاپشا يىغان، كۆپ كىيىش سەبەبلى تۈزغان.

истаскать (قارا: истаскивать) تۈزۈپ بېتىش، سولجىدىپ بېتىش.
 истаскаться. كىيىپ تۈزدۈرۈش.
 истаскивать. يېيىلتىپ، قىزىپ، قايراپ بېتىش.
 истачивать. يېيىپ، قىزىپ، سۈيىكەلب بېتىش.
 истачиваться. ئاقىپ چىقىش، تولىش، اوتۇش، (يل حدىقەدە).
 истекать. ئۈتكەن يىل.
 -истекший год. قانچىغا بويالىپ.
 -истекший кровью человек. بىتكەن كىشى.
 истёрзанный. تورغا قىلانچ بىتكەن، جەزا - حدەتلەنگەن.
 истерзать. يىرتقىلانچ، جەزا حدەتلەپ بېتىش؛ عذابلاپ بېتىش.
 истерзаться. جەزا حدەتلەپ بېتىش؛ عذاب - لانتىپ بېتىش.
 истерика. كۆپرەك خانىم-قىز. بولادىرغان تەجەنگەك (عەسەبىي) ئاغرىق (ئارتىق كۆلۈش، ياكى توقناتا ئالمايدىرغان يىغلاش دان عىبارەت).
 истерический. عەسەبىي، تەجەنگەك.
 истерия. ھوش كېتىش ئاغرىقى.
 истец. مودەدەئىي، دەعوۋاگەر، دەعوۋا قىلغۇچى.
 истечение. اوتۇش، اوزۇش، تولىش، مورور، جەريەن، ئاقش.
 -по истечения двух лет. ئىككى اوزۇشكە، يىككى يىل تولغاچ.
 истечение. بىر نەۋزادە چاقادىرغان سوۋ، ئىك، ئاقش.
 истечь (قارا: истекать) حدىقەت، دۇرستلىك.
 истина. ھەقىقەت، چىنلىك، دۇرستلىك؛ بارلىق.
 истинность. ھەقىقىي، دۇرست، چىن.
 истинный. سۈرتىپ، يۈۈپ بېتىش، سۈرتىپ، يۈۈپ بېتىش.
 истирать. ھۆكەم دەعوۋا قىلغۇچى خانىم-قىز.
 истица.

истлевать. چىرىپ بېتىش، ئەلەنگەسىز يانچ بېتىش.
 исток. مەنبەج، ئاقىپ چىقادىرغان يىز.
 истолкование. تەپسىر ۋە شەرح قىلىش.
 истолковать, -вать. تەپسىر ۋە شەرح قىلىش.
 истолковываться. بەدىيان قىلىش تەپسىر قىلىش؛ ئىتلىش، شەرح قىلىش.
 истолочь. تۈيۈپ بېتىش.
 истома. كەپلى، بىر ھالسىزلىك؛ زارقىش، يۈرەكى سىقىلىش.
 истомлять, -мить. زارقىش.
 истомляться. زارقىپ بېتىش.
 истонять, истончить. ئىچكە قىلىش، يۇيۇپ قىلىش.
 истончиться. ئىچكە بولۇش، يۇيۇپ قاراش.
 истопить (بېچ ياقش ھەقىقەدە). ياقىپ بېتىش،
 истопиться. ياقىپ بېتىش.
 истопка. بىر قەلەملىق اوتۇن.
 истопник. ياققۇچى.
 истоптать (قارا: истаптывать) يولۇپ چىقاراش؛ جەريەن تاپ.
 исторгать. دەرەش عەبىئىي.
 историко - филологический. دارلفۇنۇنونىڭ تەتقىق ۋە تەللىر شۇعبەسى.
 факультет. مۇتەرىخ، تەتقىق ھالىسى.
 историк. تەتقىقى، تەتقىق مۇتە - عدلىق.
 исторический. دەۋلەتنىڭ رەسمىي مۇتەرىخى.
 историограф. تەتقىقى ئەدەبىيات ۋە شۇنىڭ مەنبەلەرى ھەقىقەتلىرى.
 историография. ۋاقىئە.
 историйка. تەتقىق، فەننى تەتقىق، ۋاقىئە.
 история. تەتقىق تەبىئىي، -естественная история. سەنئەتلەر تەتقىقى.
 -история искусства.

источать, -чить ئىچدەن ئاقۇزۇپ چىقارش.
 источник مەنبەغ، چەشمە، ئۇب، باش.
 истощать, -шить ئادااق قىلىش، ارىقلاناش.
 истощаться ئادااق بولش، ئارىقلاناش.
 истрачивать, -ратить خەرجلەپ ئىشەش، بىتىش، ئىسراف.
 истребитель بىترگۈچى، مەدھۇ ئىتكۈچى.
 истреблять, -бить بىتىش، مەدھۇ ئىشەش، مەلاك قىلىش، اولدىر بىتىش.
 истребляться مەدھۇ ئىشەش، بىتىش.
 истребовать (вытребовать) قارا: تۈزۈش، تۈزۈش، جۇلدەر قىلىش.
 истрепывать, истрепать يارىلپ بىتىش، چەتتەپ كېتىش.
 истрясать (вытряхивать) قارا: سىندەم، بۇت.
 истукан قالداناش، اوتتەس - لەندىرش.
 иступляться قالداناش، ئوتتەسلەنش.
 истый چىن، ھەقىقى، موخلىس، ئۇخلاسلى.
 истязание عىزاب، عىزابلاش.
 истязатель عىزابلاگۈچى، جەزالەگۈچى.
 истязать عىزابلاناش، موعەززەپ بولش.
 исхаживать يۇرپ بىتىش، يۇرپ چىقىش.
 исхарчиться بار پىرلىنى تاماققا خەرجلەپ بىتىش.
 исхлестывать «ساوالاش» (قېچىن بىلەن).
 исходатайствовать سوراپ ئالاش، يالنب ئالاش، مەھكەملەر ئارقىلى سوراپ ئالاش، ئىشنى فايداغا ئىلەنترىپ چىقارش.
 йوللاب، ئۆزلەپ ئالاش.
 исходить مەنبە يىردە يايۋ يۈرپ چىقىش.
 исходный باشلاب چىقارغان.
 -исходная точка نۇقتىلى نەزەر.
 исход چىقىش، قوتۇلش، خىلاس، نەزىق، بىش، تەمام بولش.

-на исходе بىتە يازغان، بىشكە ياقلاشقان.
 исходящий چىقارغان.
 исхудалость قانماق، ئارقلىق، زەغىپك.
 исхудалый ئازىقلاغان، قانما، زەغىق، نەھىق، نازك.
 исхудать, -деть قاتش، ئارىقلاناش.
 исцарапывать, пать ترىناب بىتىش.
 исцеление تۈزەتىش، ساغايىش.
 исцелять, -лить تۈزەتىش، ساغايىش، سەلامەتلەندۈرش، سەھەتلەندۈرش.
 исцеляться تۈزۈلەش، سەلامەتلەنەش، سەھەتلەنەش، ساغايىش.
 исцáдие نەسل، ئورۇغ، ئايماق، ئاۋلاد.
 исчахнуть قورۇپ بىتىش، قاتب بىتىش.
 исчезать, -знуть يوقالاش، يوققا چىقىش، يوق بولش، غايىب بولش، كوزدەن يوقالاش.
 исчерна... (قارا: черновато)
 исчеркивать چىزىپ بىتىش.
 исчерпывать, -пать چومچىلەپ ئالاب بىتىش، مەنبەسىنى ئالاب بىتىش.
 исчерчивать چىزىپ بىتىش.
 исчисление حسابلاپ چىقارش، حساب - لاش، تەداد.
 исчислять, -лить حسابلاپ چىقارش، چوتلاپ چىقارش.
 исчисляться حسابلاپ چىقاراش، چۈت - لانب چىقىش.
 исцелять, -лить يارىپ بىتىش، يارق ياساش.
 итак بەس، مەندە، دىيەك، شۇنداق.
 -итак я кончил свое дело شۇنداق، مېن اوز ئىشنى بىترەم.
 италиáнец ايتالىيالى، ايتالىيالى كىشى.
 итальянка ايتالىيالى خانم - قىز.
 итогۇ مەجموعى، جەمئى، يەكونى، بارىسى.
 итог حاسىلى، مەجموعى.
 -подвести итог مەجموعىنى يىخىش، حساب - لاپ چىقىش.

ИТТИ (ИДТИ: قارا)
 Иуда خائن، مؤناق، تلچى، سحابەتچى.
 ИХНИЙ ئولەرنىكى، ئولەرگە مەخسوس.
 ИХТИОЗАВР حازىردا، اولپ بىكەن بر دىگىز
 ھەيۋاندىور، 17 گەز ئوزونلىغىدا بولوب
 تەندەسى يىلانغا، قاناتى بالقاق، تىلەرى
 ئەجدەرنىكىگە اوخشار.
 ИХТИОЛОГИЯ بالقارلار توغرىسىداغى فەن.

ИХ ئولەرنىڭ، اولەرنى.
 ИЧИГИ مەخسەسى، مەخسەسى.
 ИШИАС ئونورا دورغان يىزى ئاغرىقى.
 ИШЬ (ВИШЬ: قارا)
 ИЩЕЙКА ئىسكىزچ، ئىسكەب ئۆلەگۈچى ئىت،
 ئاۋ ئىتى.
 ИЮЛЬ ئەن ئايى، تەموز.
 ИЮНЬ سەردەتان ئايى، ھەزىران.

K

К ئورس ئەلباسىدا 10 نچى ھەرف.
 ка عدۋام تلىدە اورتىنچى ياكى بۇيۇرۇقنى
 قورۇۋەتلىدەن دەرغان بوقوشمىچا...چى، ئىدى،
 ئە!
 — поди-ка. приведи-ка корову بارچى،
 ئالپ كېلچى سىيرىنى.
 кабак مەيخانە، خەراپەت-ئەراقخانە.
 кабала دەين، قەرز، بۇزچ، بېرەسى، قوللىق
 ئەسارەت، تۇنقىلىق.
 кабалистика علم، رەمىل، سىخىر، فال.
 кабалить قۇل ئېتىش، ئەسىر ئېتىش، ھزەت
 ئېتىدەش.
 кабанина قاۋان تونخورنىڭ گۈشتى.
 кабаний قاۋانغا مەخسوس، قاۋان نېكى.
 кабан قاۋان تونخورى.
 кабардинцы چەرەكسەلەر قەبىلەسى
 (ئەنەيمىلەر).
 кабаре شەھەر قاۋاغى (مەيخانەسى)
 кабарожий قاۋاق نېكى.
 кабачник قاۋاق تېڭىگۈچى، مەيخانەچى.
 кабачок قاۋاق، مەيخانە.
 каббала (قارا: кабалистика)
 кабель كىيە باغى، سوۋ ئاستىداغى ئىككىرىك
 ھىمى.
 кабинетный ученый ھەيات ۋە
 تەبىئەتتەن خەبەر سز عالم.

кабинетский كەبىنەتكە مەخسوس.
 кабинет يازش ۋە ئىش بولمەسى (خانە)
 ۋەزىرلەر شوراسى.
 каблук ئۆگچە، پاشىنە.
 каботаж دىگىز قىرغاقىدا پاراخود بۇرگىزىشك.
 кабриолет ئىككى غلدرەكلى يىڭل ئەرەۋە.
 кабы ئەگەردە، ئەگەرچى، تاكى.
 кавалергард زىنەتلى كىيىمە ئاتلى
 ەدسكەر.
 кавалерист ئاتلى ەدسكەرلەكە ھزەت
 ئىتكۈچى، سوۋارى، نەفەرى.
 кавалерийский ئاتلى ەدسكەرگە
 مەخسوس.
 кавалерия ئاتلى ەدسكەر، سوۋارى ەدسكەر.
 кавалер يىگە، نىشاندار (ئۆيلەنمەكچى
 بولغان).
 кавалькада ئانقا مەنەب سەرىگە چىققۇچىلار.
 кавардак بوتالچى، ئارالاش، خەلىتە،
 ئارالاشقان نەرسە.
 каверза ئاراغا سالىنغان شۇملىك، نەيىمە،
 دەسىسە.
 каверзник چاقىچى، سوز بۇرگۈچى،
 نەھمام.
 каверзничать چاقىچىلىق قىلىش نەھماملىق
 قىلىش.

кавказец قافاقسى، قافاقس كىشىسى.
 кавычки موختىرىز، يازىشدا " " ئىشلىتىش.
 кагал يەھودىيە جەمئىيەتى، يەھودىيەلەرنىڭ دىنىي جەمئىيەتى.
 кагор يېڭى خەمىر تەرىق.
 кадастр ئەھۋالەتنىڭ كۆچمىنى تۈزۈش (غەبىرى مەنقۇل) مولكەلەرنىڭ فىھرىستى.
 кадет عىسكارى مەكتەپ تەلەپەسى، كادىت فرەتسىگە مەنسۇپ كىشى (خەلق خۇررىيە-تىگە مەنسۇپ كىشى).
 кадило ئەسارەتتە عىبادەت ۋەقتىدە چىراغ ياقادىغان ئىش.
 кадить چىراغ ياقىش، بىر ۋەقە ئارىلىقىدا تۇتىش.
 кадка كۆۋە (سۈت ۋە قاننىڭ ياغىنى ئالماق ئۈچۈن ياغاچدان ياسالغان ئىش).
 кадочный كۆۋەتكە مەخسۇس.
 кадриль ئۆيىگە تۇتىشىدىغان بىر نەۋىسى.
 кудры گۈرۈھ، تۈركۈم.
 кадушка (قارا: кадка) بۇغاز (تاماق) كېمىچەكى، كېكرەك.
 кадь ئۇن.
 каемка ئېيەك، رىيال ماشىنىسى.
 каемчатый ماشىيەلى بۇيەكلى.
 каждодневный ھەر كۈنىكى.
 каждый ھەر، ھەر قايسى، ھەر بىر.
 кажется ئىھتىمال، زەن ئېتىسىم، بولسا كېرەك.
 казакин ئۇزۇن كەمزول.
 казак قازاق.
 казанская сирота باشىنى قەدىرلىككە ياشىدى.
 казарка ياۋايى غاز.
 казарма گەزەرمە قىشلا، عىسكەر توراندىغان بىنا.
 казать كۆرسەتىش.
 казаться كۆرىنىش تېپىلىش.
 казацкий قازاقلارنىڭ مەخسۇس.

казачек قازاق بالاسى، رەقس ئامىگى.
 казачество قازاقلق، قازاقلار عالمى.
 казачка قازاق خاتىنى، ياكى قىزى.
 казеин پەلە، سېرىتنىڭ ئەسلا ماددىسى.
 каземат زندان، ئاۋاق، خەبىسخانە.
 казенка خەزىنە (دېۋەلت) تەرەق ئۇكانى.
 казеннокоштный خەزىنە ھېسابىدىن تەربىيەلەندۈرگەن (شاكرت).
 казенный خەزىنەگە مەخسۇس، ھۆكۈمەت تەسۋىر رۇقىدەگى.
 казенщина خەزىنەگە مەخسۇس ھەرىكەت.
 казино قولۇب جەمئىيەت.
 казистый كۆركەم، چىۋەر چىرايلى، مۇلايم.
 казна خەزىنە.
 казначей خەزىنەدار، خەزىنە مۇدىرى.
 казначейство مەملىكەت خەزىنەسى.
 казнить ئۆلۈم جەزاسى بىلەن جەززالاش، ايھدام قىلىش.
 казниться ۋەجدان غەزەبى بىلەن جەززالاش، ئۆزىنى-ئۆزى غەيبەلەش.
 казнокрад خەزىنە مالىنى ئوغرىلاغۇچى، خەزىنەنى تالاغۇچى.
 казнь ئۆلۈم جەزاسى، تەسەس.
 казуистика فەننى موعادەلە.
 казуист ئوستا مۇنازەرەچى، فەننى موعادەلە. لىكە اوستا كىشى.
 казус خار قل عادەدە ۋاقىعە.
 кайла (قارا: кирка)
 кайма چىت، چىت يول.
 каймить چىت يول ياساش، چىتلەش.
 Каин قايىل (ئەنادەم ئوغلى) دىيىپ مەشھۇر. پامان، قازاقچى، كېسەر.
 какаду قارا ياكى ئاق تىلپەكلى توتى قۇشى.
 какао شاكالاد قىلىندىغان كاكاۋ دەرەختى.
 каково نىچۈك، قانداق.
 каковой (قارا: каторый)
 каков نىچۈك، قانداق.

— каков пол, тжков и приход پۇبى قانداق بولسا، مەخەللەسى شۇنداق بولادۇر.
 какой قانداق، قانداق، قايسى.
 какой-нибудь قانداق بولسا، قانداق بولسا مەم.
 какофония (قارا: диссонанс) كىدر بولسا، بۇرەر، بىر كىشى.
 какой-то كەبى، سىنگەرى، ياڭلىغ؛ نىچوك، قانداق.
 как گويما، خۇددى، سانكى.
 как-бы گويماكى، سىنگەرى، كەبى.
 как-нибудь قانداق بولسا مەم، قانداققىنا بولسادا.
 как попало قانداق ئوغرى كىلسەشۇنداق، قانداق بولغان بولسا، ئۇشانداق.
 как-раз خۇددى، غەپنى، ۋەقەلى.
 как-так? نىگە شۇنداق؟
 как-то بىر ۋەقتە، بىر ئارادا، بىر مەخەللى، قانداق بولسا مەم.
 калаит چەن فىروزە تاشى.
 каламбур نۆكە، كىنايە سۆزلەر ئۇيىنى، كىك، مەخەلگە سامىل بولۇپ بىرگە تولى سۆزلەردەن، مۇرەككەپ چۈمە.
 каланча قەلغە، مەنارە، پۇرچ، چۇواخانە.
 калач كۆلچە، نان.
 кашный ряд نان رەستەسى.
 калейдоскоп تاماشالى ئايىنە.
 калека زەغىف، غەرىب كىشى.
 календарь غۇرۇرەلك تەقۋىم، ئايلار ھىسابىنى كۆرسەتەدىغان دەقەتەر.
 каленкор بىتىگە بىر خىل يۇياغ بىرلىگەن گەزلەمە.
 калечить ئېمىگەتەش، غەرىب قىلىش.
 кали كالى مەخەلنىڭ جەۋمەرى.
 калибровка بىر ئۆلچەۋىنى باشقا مەيدەردەك ئۆلچەۋەرگە بولۇشى.
 калибр نۇع ۋە بىرلىككە جەمئىيەتتەن بىر نەرسەنىڭ دەرىجەسى؛ مەلىق ۋە تۈپ ئاغزىنىڭ كېڭلىكى دەرىجەسى.

капильный قۇدرلارداق.
 калина بادىرەك.
 калинник بادىرەككەن قىلىنغان، بادىرەك-زار، بادىرەك توقايى.
 калиновка بادىرەك ئەرەغى.
 калита خەلنە - مەمىيان، چەندەزە.
 калитка كەچكەن ئېشىك، دەزادەت، مەخەل.
 калить قۇدرش، سۇۋغارش (ئوت بىلەن) قاۋۇرش (دەننى).
 калиться قۇرش، سۇۋغارش، قۇدرش؛ قاۋۇرۇش.
 калий كالى مەخەنى.
 калиграфия خۇسەن خەت.
 каллиграф خەتتات، خوش خەت يازغۇچى.
 калмык قالماق، (خەلق).
 каломель بىر خىل گاز (خۇلۇق) ئارالانىشقان سىماب.
 калоша كەۋش.
 калуга نازلىق، سازلاۋ بىر.
 калужница سازلاۋ بىردە بولدىغان (قاتىغا اوخشاش) سارىغ گۈل.
 кал نەجەس، تىزەك، كەنتە نەمەرت.
 калым قالن، مەم.
 калька ئو ياغىدان - بو ياغىدان كۆرۈپ تۇرۇنغان قانغاغا توشۇلگەن رەسىم، ئۇشان.
 кальсоны ياندۇرش، كۆيدۈرش.
 кальцинация كەلتۈرۈش مەخەنى.
 кальций چىلم، نارگىلە.
 кальян ئوز ئارا بارىيوق سۆزلەرنى سۆزلەشش (قىشلاق شېۋەسى).
 камарилья سەراى فرەقىسى.
 камаринскя رەقىس ئامەگى.
 камаша ماۋەتدان تەككەن ئىنك قونچى.
 камбий (قارا: заболон) دەرەخەلەرنىڭ يىلىمى.
 камедь تاشلى، كۆپ تاشلى.
 каменистый تاش كۆمۈرگە.
 каменноугольный مۇتەئەللىق.

каменноугольные копи **ناش كوپر كاني.**
каменный **ناشدان قىلنغان.**
 — **каменный век** **ئەسىيايلەر ئاشدان قىلنغان**
каменноломня **ئاش سىندىرىدە، غان ۋە يۇنادىرغان اورن.**
каменщик **ئاشچى ئاشدان قىلغۇچى.**
камень **ئاش.**
 — **камень драгоценный** **قىممەت بەدھ ئاش.**
 — **камень литографский** **باسما ئاشى، مەتبەئە ئاشى.**
 — **камень преткновенения** **مەدەنىي مەقسەدگە يېتىش يولىداغى مانىخ؛ غلىنىك قىين اورنى.**
каменья **ئەسلى ئاشلار.**
каменеть **ئاش بولش، ئاشقا ئەيلەنش.**
камера **بۆلمە، خوجىرە، غەبىسخانە بۆلمەسى، قازى ۋە سۈرىدەلەر بۆلمەسى؛ بوش، ھالى اورن.**
камергер **پادىشاھلار ئالدىداغى بىر مەنسەب اسمى.**
камердинер **خىزمەتچى، ساراي خادىمى.**
камертон **ئاوش بېرەدىرغان بىر ئالەت.**
камеристка **ساراي خادىمىسى.**
камзол **كەمزۈل-قىسقا بېگىز كىيىم.**
камилавка **باش كىيىمى (اورىس روخانىلارنىڭ)**
каменный **پېچكىگە مەخسوس.**
камин **ئاقچى پېچ، اوچاق.**
каморка **اۋىدە، كىچىك خۇجرە.**
каморра **اىتالىدا خاھلاماغان كىشىلەرنى اولدىرش بىلەن شوغۇلەنگۈچىلەر فرەقىسى.**
кампания **اورش، مۇھارەبە.**
камфора **كافور.**
камфорка **ساماۋار اوستىگە قويۇلدىرغان پەند-جەردەلى تاپتاق.**
камчадалый **كامچانگە يارىم جەزىرەسىنىڭ بىرلى تەلغى.**

Камчатка **مەككە بىلەردە يالقاتۇ ۋە شوخ بالالار اوتورايدىرغان ايك ئاغرى كورسى.**
«камчат» **دەپ اوشا يارىم جەزىرە ئەترا-قىدەن چقاردىرغان ھەيوان تىرىسىنى ئەتە-درلەر. (تەلپەك ۋە باشقالار چىتىگە قويۇلدىر)**
камышевка **قامش چىمىغى.**
камышевый **قامشدان قىلنغان.**
камышник **قامشزار، قامشلىق.**
камышница **سوۋ تاۋغى. (اوردەككەن باشقا).**
камыш **قامش.**
канава **ئور، خەندەق، چوقۇر.**
канал **سونى (قازب قىلنغان) دەريا.**
канализация **شەھەرلەردە مەبەرز ۋە يوۋندى سوۋلارنى بىر چىتكە ئاقۇز كېتىش ئۇچۇن بىر ئاستىدان قويۇلغان قوۋۇرلار.**
каналья **ھەر ازاندا، مەلھون، شۇم.**
канапә **كىچىك يۇمشاق كورسى. كەندەپى.**
канарейка **سەغۋە.**
канат **جۈدە يوغان ئارقان.**
канатик **يۇمشاق ۋە نازك نەيچە.**
канва **گۈل ۋە ئەقىش ئىكش ئەسۈنلەرى. بىر ھكايەنىڭ مەفھومى، زەنجىر، كىشەن.**
кандалы **كەنتە شەھىدان، قەندىل.**
канделябр **نەمۇنەلىك، كەندىداتلىق.**
кандидатство **نامزەن، بىرەر اۋىز ھاكىمەك-тка، ئۈچۈن نەزەت كۈنپ تۇرغۇچى اير، خاتىن-قىز. (قارا... (кондитер...))**
кандидат **چىياز گۈلى.**
кандитер **تەغىل، نەرسىز ۋاقت.**
кандык **تەغىلگە مەخسوس.**
каникулы **مانە بولۇش، چۈۋالەش.**
каникулярный **مانىغ، نەرتىبىلىك، ئارتق، اوزاققا چۈزۈلغان ئىش.**
канителься **يول سۈل تاناولى داكە.**
канитель **غەجەك-ئىككىرىكە ساقىچى.**
канифас **ئادەم گۈشتىنى يىگۈچى، يام-يام.**
канифоль **كاننىبال.**

жанон قاتون، نزام، بۇتخاندە موناچاقتى.
 канонада بر نيچە توپلەرنىڭ بىردەن ئاتىلىشى.
 канонерка بر نيچە كەنتە توپلى، كوپىگرەك كىنە اۇرۇش كىمەسى.
 канонир توپچى، توپ ئاتقۇچى.
 кант زەسمى كىيىملەرنىڭ چاڭگىرى ئاراسىغا.
 قورب تىلگەن ماۋت (مەسەلەن: نىڭ چاڭ-
 لەرىگە، شەينىڭ ايگىنى يانداغى چاڭگەرىگە
 قىل، زەنگار، سارىغ ماۋوت قويلور).
 кантабилە موسىقىدە سالماغراق چوزە-
 راق دىيگەن سوز.
 канталупа قاۋننىڭ ايڭ ئەغلا نىۋىسى.
 кантата روحانى مەنزۇمە، شىعر.
 кантон فرەنسىيەدە بولۇش، شۇئىتسارىيەدە
 ۋلايەت، تاتارستاندارەيون، خىتايەدە بىر شەھەر.
 кантонист ياشىداتاق خىزمەت غەسكەرىيەدە
 تەربىيە قىلىنغان غەسكەر ۋە شونىڭ بالاسى.
 канун ئالتىنغى كۈن، كۈن ئالدى، غەدەفە.
 канун-байрам ئالدى كۈن، غەدەفە.
 канура ئىت اۋيەسى، ئىتخاندە.
 кануть в воду سوۋغا بانىش، سوۋغا
 باتقانەڭ يوقالاش، يوققا چىقىش، دام
 دەرەكسىز يوقالاش.
 канфорка (комфорка) قارا:
 канцелярист مەھكەمە خادىمى، كاتىپ.
 канцелярия مەھكەمە، ايدارەخاندە، بىرەر
 مەھكەمەنىڭ ۋە يا خوسوسى كىشىنىڭ يازش
 ئىشلەرنى باشقارادىغان اۋى.
 канцелярский ايدارە خانەكە، يازشقا
 مەخسوس.
 канцлер گرمانىيادا ياش ۋەزىر.
 каолин ئاق لاي، چىنى ئىشلەر قىلادىغان
 لاي.
 капать تامىش، تامىش.
 капелла كوپچىلىك جور قىلىپ بىر ئاغزىدان
 ئەشولە قىلىش. كاتولىكلەردە كەچكە بۇتخاندە.
 капельдинер تياتر خىزمەتچىسى.
 капелька كەچكە تامچى، بىر تامچى.

капельмейстер موسىقىدە چالغاندا باشقارب
 (كەلتەكچە سەلب) تورغۇچى.
 капельник مۇزىكە ئەيلەنگەن سۇۋ تامچىسى
 تاموب تورغان حالدا قاتقان نەرسە (چۆلەنۋر
 چومەك).
 капилляр جودە نازىك نەيچە، ساچ بوغانلىغىدا
 غنا اۋزۇن توشىك.
 капитал پۇل، مەبلەغ. رەئىسمال.
 капитализм سەرمائەتنىڭ حوكم سورشى
 سەرمائەتدارلىق.
 капитализация مولكىنى باھالاش ۋە
 پولىگە ئەيلەنترىش.
 капиталист كۈل مال ۋە سەرمۈت ايگىسى باي.
 капитально ئەساسەن، بۇتولەي.
 капитальный رەئىسمالگە مەخسوس،
 بۇتۇن، ئەساسى، ياشىدان ئاياق.
 капитан كاپىتان، قاپودان، كىمە (پاراخود)
 باشلىغى. توقىزىچى دەردەجە غەسكەرى بىر
 مەنسەب نىڭز غەسكەرىدەكى مەنسەب.
 капитанский پاراخود باشلىغىغا مەخسوس.
 капитанство كاپىتانلىق ۋەزىفەسى.
 капитанша كاپىتان خاتىنى.
 капитулировать سوھا سەدرە قىلىنغان
 (اوراغان) دۈشمەنگە بىرىش (تەسلىم).
 капитуляция دۈشمەنگە بىرىش، سولج
 موغامەدەسى تۇزىش.
 капище بۇتلەر ئورادىغان اۋى.
 капкан قاپقان، كەنتە تىمەر چىرتەك.
 капли تامچىلار (تېدە).
 каплун پىچكەن خوراز.
 каплоухий شالباڭغ قۇلاق.
 капля تامچى، قەترە.
 капор پاختادان اوراپ قىلىنغان خان-قىز
 باشلىغى (باشقا كىيىمتورغانى).
 капорский-чай (قارا: кипрей)
 خان كوپىنەكى.
 капрал فرەنسىيە غەسكەرىدە كەچىك غەسكەر
 باشلىغى.

капризничать سىتىزە قىلىش، نازلاناش، غەدىشلىق قىلىش، اوز سوزلەنش.
 каприз سىتىزە، غەدىش، ناز، اوز سوزلىك
 капризный سىتىزەلى، نازلى، غەدىشلى.
 капсуля ئەچچەڭ نىرولارنى سالب يۇتە-
 درىغان غلافى (يىلمىدىن)، ملىق ۋە يۈمە-
 پىستونى.
 каптенармус غەسكەرلەرنىڭ كىيىم- ياشلا-
 رىنى باشقارغۇچى.
 капуста كەرەم.
 капустник كەرەم سامساسى، كەرەمنى
 ياخشى كۆرەتورغان، كەرەمچى.
 капустница كەرەم كۆپەلگى.
 капустный كەرەملى، كەرەمگە مەخسۇس.
 кап دەرەختلەرنىڭ بوغاغى (يانغاق ۋە
 قايىن دەرەختلەرنى تىكى چۈنە قىمەتلى بولور).
 капюшон ياقاغا قوشىپ تىكلىگەن باشلىق.
 кара جەزا، قىسىن، عەزاب.
 карабин كارابىن ملىقى (كەنتە اولقى).
 карабинер كارابىن ملىقى بىلەن قوراللان-
 خان غەسكەر.
 карабкаться تورماشىپ چىقىش.
 каравай بۇتۇن نان (سەندىرلىگەن).
 караван كارۋان، قايىلە، توپ يولاچى.
 караванный كارۋانگە مەخسۇس.
 караган بىر خىل تۈلكى مەم ئەكەتسىيە.
 دەرەختىنىڭ بىر نەۋىسى.
 карагатка قۇل ئوردەك (ئالماباش).
 карагач قاراغاج.
 карагуш قارا قۇش (بۇركوت).
 караимы قارايمىلار (جۇمۇد ۋە تاتارلار
 قوشلىشىدىغان حاسىل بولغان خەلق).
 каракатица دىڭىز خەشەراتى.
 караковый قارا تورۇق (توس).
 каракулевый قارا كۆل-قۇزى بىررەدەن
 (تىكلىگەن).
 каракули مەدر تۈرلى مەغناسىز چىزقلار
 (بالالارنىڭ نەچى، بۇجى يىشى).

каракуль قارا كۆل سارا قۇزى بىررە.
 карамель كەنىت-تۈرلى قاغازلارغا اورال-
 خان شىرىنلىك.
 карамора ئىسكەت تاپار (چىركى).
 карандаш قارىنداش قەلەم، قورغاشن
 قەلەم.
 карание قىساس، جەزا، عەزاب.
 карантин يوقۇملى كەسەل بار يىزدەن
 كىلىگەن مۇساقلەرنى نەرى يوبارما تۇرش.
 карапуз, карапузик پەككەن سىمىز بالا.
 карась بىر نەۋەق بالىق.
 каратель جەزالاغۇچى، عەزاب بىرگۇچى.
 карательный جەزالاغۇچى، غەزابلارغۇچى.
 карат قرات، ئالتون ۋە ئالماس ئولچەۋى.
 карать جەزا بېرىش، عەزابلاناش،
 ساقچى، قاراۋل، پاسبان.
 караул قاراۋل چاقىش، ياردەمگە
 كىشى چاقىش.
 караулить ساقلاش، قاراۋللاش.
 караулка ئاۋچىنىڭ سولجەلگە ئالدىرغانى،
 ملىق اوچىدەگى قاراۋلچاسى.
 караульный قاراۋلغىدا، ساقچىلقدى تور-
 غۇچى.
 караульщик قاراۋل، ساقچى.
 карбил سۇۋ سىپكىندەن كىيىن ياندىرغان،
 گاز بىرەدرىغان تاش.
 карбунат قارا ئالماس (تاش).
 карбиш (قارا) (хомяк).
 карга ئالا قارغا. پامان ۋە خوتوك خاتن؛
 سىر ساقىل-جەھەزىش.
 кардинал رومادا پاپاس قول ئاستىداغى
 باش روحانى.
 кардиограф يۈرەك تىپكەننى يازىپ تورا-
 درىغان ئالتە.
 каре تورت بۇرچىكلىنىپ تىزلىگەن غەسكەر توپى.
 карета زىنەتلى يوشاق نەردەۋە.
 каретник تەرەۋەلەر ساقلايدىرغان ئامبار.
 نەردەۋە ياساغۇچى.

карикатура - بىر نەرسەنى كۆل - بىر ھۆنى ۋە بىر نەرسەنى كۆل - كى قىيافەتتە تەسۋىر ئىتكەن رەسىم.

карикатурист - كۆلگى ۋە ئىستىزلى رە - سىملىر ياساغۇچى.

карий - قىزغىنل قارا؛ قارا تۈزۈق.

каркание - قارغا قىچقىرىشى.

каркать - قارغا (قارغا ھەقىدە)، قارغا بولوب قىچقىرىش.

карлик - پەككەندە، جۈرە (كەچكەنگە دەلى كىشى).

карликовый - جۈدە كەچكە، جۈدە قىسقا - پەككەندە.

кармазин - چىتى قىز تاۋلاندارغان ماۋت.

карманный - چۈنتەك تىكى، چۈنتەككە مەخ - سوس.

карманник, карманщик - چۈنتەك اوغرىسى، كىسە بور.

карман - چۈنتەك، كىسە، جەيب.

карманьола - فەرنىسىيە تانار خېستەلەرنىڭ ئەشۈلدەسى.

кармин - توق قىزىل (جەگەررەك) بوياق.

карнавал - غەربى ئاوروپادا ماى بايرامى.

карниз - ئۈستۈرمە (مىھمارلىق ئىستىلاھىدە؛ دىۋال ۋە ئايۋانلار چىتىگە قىلىنغان زىندت).

карнада - تىلى كەلتە قەدىمىي توپ («غەمبەدە تۈپ رەك» كە ئوخشاش).

каратель - كەلتە سەزى.

карп - سازان بالىغى.

карпетка - پايپاق ۋە جىراب باشى.

карлий - قارا سازان (بالق).

карта - خەرىتە، ۋە رەقە (بەرە پېرنىڭ ئۇسۇخەسى - پلانى).

картавить - ئىلمەپ - ساقاولانپ سوزلەش.

картавый - ساقاۋ.

картежник - قارئا اويناغۇچى.

картежничать - قارئا اويناش.

картежный - قارئا اويناغا مۇتەئەللق.

картеж - بول بىلەن قارئا ئويناش.

картель - سەرمایەدارلەر بىرلىگى.

картечь - ئاۋىلىتى چاچما اولقارنىڭ ئىك.

картина - سۈرەت، رەسىم، لەۋھە، مەنزەرە، كورنىش.

картинка - كىتاب ئىچىدەكى رەسىم، كەچكە سۈرەت.

картинный - رەسىمگە مەخسۇس مەنزەرەلى، تەسەۋۋۇرى.

картинная галерея - رەسىملەر كورسەتەتۈرغان نەمايش اۋىي.

картишки - اوين قارتاسى.

картография - جوغرافىيا غەربىتەلەرنى نەرتىب ايتىش فەننى.

картон - قالن قاغاز («گەردون قاغاز»)

картонаж - قالن قاغازدان قىلىنغان نەرسە.

картонка - قالن قاغاز.

картонный - قالن قاغازدان قىلىنغان.

картофелина - بىتتە كەرتۈشكە.

картофель - گەرتۈشكە.

картофельный - كەرتۈشكەدەن قىلىنغان، كەرتۈشكەگە مەخسۇس، كەرتۈشكەنىكى.

-картофельная мука - كەرتۈشكە ئۇنى.

-картофельный мед-патока - كەرتۈشكە غەمبەلى.

карточка - كەچكە ۋە رەقە.

-визитная карточка - اسم ۋە لەقەبى يازلغان قاغاز بولەگى.

фотографическая карточка - فوتوغرافىدا تۈ - شىرلىگەن سۈرەت.

-почтовая карточка - ئاچق پوچتە خەتى.

картошка (قارا: картофель)

картуз - ئورس تىلپەگى.

карусель - ئىت ئويون.

карцер - كەزەرمە ۋە مەكتەبلەردە بۇرە كىشىگە مەخسۇس قارانشى اۋى (ھەبىخاندە).

карьер - ئات چاپشى، ئاتنىڭ قوۋەتلى يۈرىشى.

карьерә دەرهجە ۋە مەرتەبە ئارتىدىش ئۈچۈن

карячиться ئاياق يانتىرلارنى ئايورش. ئوز سوزلىلەش، غناد، قارشى.

касательно ھەقىدە، توغرىسىدا، خوشو- ھىدا.

касатик سۈيۈگۈلم، گۈزەلم. گۈل ئاچى خوراز.

касаться نىگىش، مەنسۇب بولش، تەئەللۇق ايتش.

-это вас не касается بونك سزكم مۇناسىدەتى يوق. بوندى سزنىك ئىشكز يوق، بو سزكم نىكەيدور.

каска ەسكەرلەر ھەم يانغن اوچرگۈچىلەر كىيەتورغان مس تىلپەك.

каскад شانلارماق، گۈلدەرۈك، شەلالە. كۈگلى ۋە اوينچاق بولش.

каскетка زكى قالپاق.

Каспий بەھر خەزەر (كاسپى دىڭىزى).

касса پۇل سالادىرغان ساندىق. باسماخاندە. لەردە ھەرف سالادىرغان كەتكلى ساندىق.

кассационный ھۈكۈمگە نارازىلغا موتە. ەھلىق.

кассация ھۈكۈمگە مە ھەكمە تاماندىان خەتا بەدىان ايتلىشى ياكى برەر مەھكەمەنىڭ قەرا- رىنى بىكار قىلىش يولى.

кассета فوتوغراف ئاينەسىنىڭ ئىدىشى.

кассир خەزىنەدار، ساندىق ئەمىنى.

кассировать بر مەھكەمە نىڭ ھۈكۈمىنى مەنسۇج. قىلىش.

кассирша خەزىنەچى بولۇپ اوتورغۇچى خاتن-قز.

каста سىنق. تەبەقە، تائىقە.

кастелян كىيىلەر نازىرى.

кастелянша كىيىلەرگە ۋە ئاق كرەرگە قاراب تورغۇچى كر بوۋادىرغان خاتن.

кастет تىمىز بىلەلى (موشتلەشش ئۈچۈن)

кастрировать چۈش، قوچقار، ئاۋاس ۋە باشقالارنىڭ خوشىدەسىنى كىسب ئالپ- ئاشلاش.

кастор يوپقا ماۋت.

касторка سۈرەدىرغان ۋە ئىچ كىلتەردىرغان ياغ (كەندە كۈنجۈت ياغى).

кастрат پچلگەن، خەسەسى ئالغەن.

кастрюля قازانچا، دىكچە.

катакомба اوزۇن مەغارە.

каталепсия اوزىنى يوقاتش، بېموش خالدا اوزاق اويغۇغا كېتىش.

каталог ئىسلىك، ئەسامىيلكۈتۈپ، فىرەست.

катание ھۈزۈر قىلىپ يۇرش، تەفەررۇج.

катар شىشش، كۈپىشش.

катаракт كۈزگە ئۈشكەن ئاق. سۈۋ تەگىدە- گى كەتتە ئاشلار.

катастрофа ھەلاكەت، برەن بولغان قورقنچلى ۋە ھەلاكەتلى واقىعە.

катать يۈرگۈش، ئات بىلەن يۈرگۈش، چاپقى- لاتىب ئەيلەنتىرپ يۈرگۈش.

кататься يۈرش، اوتورپ يۈرش، چاپقىلاب يۈرش.

катафалка چەنارە-ئۈلك ئەرەۋەسى.

категорически قەتئىيەن، مۇتلەقەن.

категорический قەتئى، مۇتلەق.

категория نەۋغ، سىنق، دەرەجە، بولۇم.

катер كچىكرەك، بر مورىلى اورش كىمەسى.

катет موسەللەس قائىمىز زاۋىيەنىڭ زىلغ قائىمى، قائىملارىدان برى.

катехизис علم حال، ەقايد دىنىيە.

катить ئەيلەنتىرش، يومالانپ يوبارش.

катиться ئەيلەنتىرلىش، يومالانپ بارش.

каткий ئەيلەندەتورغان، يىگل يۇمالايدىرغان.

каток غلدرەك، ئاياققا باغلانغان تىمىز غل- درەك بىلەن سىخانپ يۈرمەك ئۈچۈن قىلىنغان سلق جاي ياكى موزلى مەيدان.

католик كاتولىك مەزەبىدەكى كشى.

католикос نەرمەنىيەنىڭ باش رۇخانىلارى.
 католицизм, католичество - كاتولىك مەزھەبى.
 каторга قاتتىغ ئىش، قاتتىغ جەزا.
 каторжанин كاترگا جەزاسىگە كىتىگۈچى، كاترگا جەزا كۆرگۈچى.
 каторжник قاتتىغ جەزاگە مەحكوم، كاترگا خىزمەتلىنى ايتكۈچى.
 каторжный قاتتىغ ئىشكە، قاتتىغ جەزاگە مەخسوس، جۈدە قىيىن ۋە مەشەققەت ئىش.
 катушка غەلتەك، غەلتەككە اورالغان اىپ.
 каурый بۇرلى (ئات رەنگى ھەقىقەتە).
 каустический تېككەن يېرىشى ياندۇرۇپ، يەلەپ كېتەتورغان (مەسەلەن: لەپىش).
 каучук رېزىنە.
 каучуковый رېزىنەدىن قىلىنغان.
 кафе-шантан موسىقىلى، اوبىن كۆلگىلى، قىيەت باھا ئىچىلىك خانە.
 кафтан اوستىكى كەمزل.
 качалка تېبىرەندەتورغان كۆرسى، تېبىرەنگىچ.
 качать سىلگىش، تېبىرەش، باسۇپ چىقارش (دەملىگىچ ئاسوس بىلەن).
 качаться ئارغامچاق، تېبىرەش، سىلگىش، مەنەنچەككە اۋچىش.
 качель مەنەنچەك، مەنەنچەق.
 качественный ۋەسفى، نەۋىسى.
 качество سەفەت، پاراقللىق، خاسىيەت، نەۋىس.
 качка بىر نەرسەنىڭ تېبىرەشى، سىلگىشى.
 каша پوتقا، شىرگۈرنىچ.
 кашалот كەتتە باشلى كېت بالدغى.
 кашевар پوتقا، شىرگۈرنىچ پىشۇرگۈچى.
 кашель يۈتەل، سۇلغە.
 кашемир كەشىم، يۇپقا ۋە يۇمشاق جۈن كۈزلەمە.
 кашница سۇيۇق پوتقا، سۇيۇق ئاش.
 кашка بالالار پوتقاسى.
 кашляние يۈتەش، سۇلغە ايتىش.
 кашлять, кашлянуть يۈتەش.
 кашнэ شەرف، بىرىن اوراغچ.
 каштан بىر نەۋىس مېۋەنىڭ دەرەخت (كەستان).
 каштановый كەستانگە مەخسوس، كەستانە دەندەكەنىڭ.

кашей سۇندۇرۇش ۋە ھەسسىس كىشى، جۈدە قاتتىغ چال. جىكايەلەردە ئەيتلەتورغان ئاچكۈز چال.
 каюта پاراخوتلاردا ئايۇرم ھۇجرە.
 каяться تەۋبە قىلىش، پۇشەيمان ايتىش، ايتىراق ايتىش.
 кафедра خىتايات كۆرھىسى، مەنەپەر. كۆرسىلى.
 кафедральный دائىرەنىڭ تۈرتدەن بىرى-چارىكە.
 квадрант مۇرەببە شەكلى، تورت بۇرچەك شەكلى. ئۆزۈنلۈك ۋە گۈلگى بەرەپەر.
 квадрат تورت بۇرچەكلى، مۇرەببە چۆق.
 квадратный مۇرەببە.
 квадратура غەيرى مۇرەببە بولغان بىر شەكلى كەتتەلىككەكى مۇرەببە.
 -квадратура круга دائىرەنى مۇرەببە ئىتەپ اولچەش.
 квадриллион مىليون مىليارد.
 квакать ۋاقلاش، چىقىرىش (باقا توغرىسىدا).
 квакуша, квакушка باقا اوردەك، «باقا بۇلبۇل».
 квалификация سەفەت ۋە نەۋىسىنى بىلگەش.
 квалифицированный труд قول كۆچى سەرف ايتىلەشەنگەن، قارا خىزمەتدەن باشقا بىلم ۋە تەجرىبە ھاسىل ايتىپ ئىشلەنگەن.
 кварта موسىقى نۇتالارنىڭ تۈرتچىسى.
 квартал مەدەللە، ايككى كۈچە اورناسىداغى اۆيلەر.
 кварталный مەدەللە نازىرى، «ايلەكباشى».
 квартет تورت ئاۋاز، بىلەن ئەشولە قىلىش، تورت ئالەت بىلەن موسىقى چالاش.
 квартира ھۇجرە، ئىچىدەگە اوتۇرغان اۋى ئۆرەتورغان اۋى.
 квартирмейстер ھەسكەرگە اورن ھازىرلا-غۇچى.
 квартирный ئىچىدە اۋىگە، ئۆرەتورغان اۋىگە مەخسوس.
 квартирант ئىچىدە اۋىچى، اۋىدە اوتۇرا-تورغان، اۋىداش.
 квартировать تۇرش، ئىچىدە اۋىدە اوتۇرش.
 кварц چىنى پىيالە، بىر نەۋىس تاش.
 квасить تەچىتىش.

квасник. كوۋاسنىڭ قىلغۇچى.
 квасок. يېڭل ۋە شىرىن كوۋاس.
 квасцы. ئەچچەق تاش.
 квас. كوۋاس، ئەچقى.
 кваша. خەمىر تۇرش، اۇغۇت.
 квашеный. ئەچكىن، خەمىر تۇرش بىلەن كوپىرلىگەن.
 квашня. خەمىر تۇرش سالىپ قوياندىغان، اۇغۇت ايدىشى.
 кверху. اۋستىگە، يوقارىغا، اۋستىگە تاي.
 квинта. موسىقىدە بېشىنچى نوتا، غىجەكنىڭ اىكك
 كىچىك قلى.
 квипрокво. ئاڭلاشما وچىلىق، چوۋالچى.
 квитанция. كىتەپ، نەسە، مەقبۇز سەندەدى.
 квитаться. كىلىش، خەيرلەشش، تولەشش؛ قىساس ئالاش.
 квити. بىتدى، ئارمىزا ئالغوسى دە بىرگوسى يوق.
 кворум. مەجلىس ئاچلىش اوچون لازىم بولغان مەدەلوم قەدەر ئەغزالەر غەنەدى.
 квочка. چوقچىلى تاۋۇق.
 кегельбан. توپ يومالاتىپ اوينايدىغان بىر قۇمار اوينى.
 кегль. مەتبەئەدە خەرىق قالىدى.
 кедр. ئىرىت ياغاچى.
 келейник. راھىب، موزەۋى.
 келейный. ياشرىغان، سىرتۇتلىغان.
 кельнер. نىيس قەمۇە خانەلەرىدەكى خەزمەتچى.
 келья. راھىب خەجرەسى، سەومىيەد.
 кем. كىم تەرەقىدەن يازلىغان (دەن)
 кем написана эта книга? بۇ كىتاب كىم تەرەقىدەن يازلىغان (دەغنى بۇ كىتابنى كىم يازغان)
 кенгуру. كىنگور (جەپوانى).
 керамика. لايدان چىرايلى نەرسەلەر ياساش سەنئەتى.
 керосин. يىر ياغى، تازارتلىغان نىيەت.
 кесарь. روما پادىشاھى. قەيسەر

кесарево сечение. بالانى ئاناسىنىڭ قارىندان پارىپ ئالاش.
 кефало... يونان سوزلەرىدە «باشى» مەدە - ناسىدە يۇرەدور.
 кибитка. كىمە، چادر، خەيمە، اوتاۋ.
 кивать. اىزش، سىلكىش، باش سىلكىپ ئىشارەت قىلىش.
 кивот. (قارا: божница)
 кидать. ئوغىتىش، تاشلاش.
 кидаться. ئوغىتىش، تاشلاش.
 кизиль. قىز مېۋە.
 кизяк. اوتىن اورنىغا ياندىراتورغان تىزەك، چەلمە.
 кий. بىلىارد، تايماق.
 кикимора. خەيال، «ئالتى قولاق» ئارتقى.
 кила. پاۋاس، شىش.
 кило, килограмм. كىلوگرام، اىككى يارم قانداق چاماسىدا بەينەلىمىلەل اولچەۋ.
 килолитр. 1000 لىتر (سۇيۇق نەرسە اولچەۋى).
 километр. كىلو مېتر (1000 مېتر).
 килька. مەيدە بالىق، چاۋان.
 кинемотограф. جانلى سۈرەت، خەدەكەتلى، رەسىم.
 кинжал. خەنجەر، دۈندەم.
 киноварь. سىماب دە جۈشە ئارالاش تاش.
 кинуть. (قارا: кидать) كۈشەك.
 киоск. يۇتلىر قوياندىغان رەف، نۇقچا.
 киот. اويىم، تۈرگەك، تۈرگۈم، تاي.
 кипарис. نەكەتلى بىرخىل چىرايلى دەرەخت سەرۋ.
 кипень. قايناغان نەرسە اۋستىگە چىققان كۈپك.
 кипрей. چاي اۋسىلگى.
 кипучий. قايناپ تۇرادىغان، قاينايدىغان.
 кипеть. قايناش، تەبىخخۇر اېيش.
 кипящий. قايناتا تۇرغان قايناقچ.
 кипятить. قايناتاش.
 кипятиться. قايناتاش، قايناش؛ قايناقلاش. خۇلقسىزلاناش.

кипяток. قايىناغان اسىدىق سوۋ.
 кираса. ساۋت، تىمىردەن قىلىنغان بۇرۇنقى
 اورش كىيىسى.
 кириллица. بورۇنقى اسلاۋيان ئەلىفباسى.
 кирка. مېنىن، ئەرمان (قورال).
 кирка. ئوتتۇرا نەلەر كەلىسەسى.
 кирпичник. خىشتىچى.
 кирпичный. خىشتەن قىلىنغان.
 кирпич. خىشت.
 кирха. (قارا: кирка)
 кисейный. داكدەن قىلىنغان.
 кисель. مېۋە بوتىقىسى (ئەنەلەسى).
 кисет. چۈنتەك.
 кисея. داكا يوققا كەزەلمە.
 кислец. قىزلىق (اوسىلك).
 кислица. (قارا: барбарис) ئەچچىغ ئالسا.
 кисловатый. ئەچمەتلى.
 кислород. ئەچچىغ گاز، موۋەللىسىدەلخۇ، ۋە.
 кислота. ئاردانلىق.
 кислый. ئازدان،
 кисляй. چىرايلى كىشى.
 кислятина. ئاردان نەرسە، جودە ئاردان
 نەرسە، چىرايلى سىنلىگەن كىشى.
 киснуть. اۋغوت (ئەچىقى) بىلەن ئەچمەك.
 кистень. اۋرۇش تورالى.
 кисточка. اۋچى قىللى بويلاق قەلەسى.
 кисть. اۋچى قىللى كىچىك بويلاق قەلەسى، قولنىڭ
 كەنى ئارقاسى، مېۋەنىڭ شىنگىلى.
 китаец. خىتاي كىشىسى، چىنلى.
 китаяка. خىتاي ئالماسى، بىر نەۋە توغۇما
 (قۇماچ).
 китаянка. خىتاي خاتىن-قىزى.
 китель. ئاق كەزەمدەن قىلىنغان عدسكەرى
 قىسقا يازغى كىيىم.
 китобой. ئەھمەك ئاۋچىسى.
 китовый. ئەھمەك پالغىغا مەخسۇس.
 китолов. (قارا: китобой)
 кит. ئەھمەك.

кичиться «دەماغى شېشىش»
 «بۇرۇننى قانچىتىش»
 кичливый. مۇتەكەبىر تورغان، مەۋالەنگەن.
 кишечник. ئەچمەكلەرنىڭ اورناشى (ھەرەكەتتە)
 ۋە قەتدە.
 кишечный. ئەچمەككە، ئەچمەككە مەخسۇس،
 ئەچمەككىكى.
 кишка. ئەچمەك،
 кишмиш. دەندەكسىز مەيدە اۋزۇم.
 кишмя. مۇر-مەلەخەدەك كۆپ بولۇش.
 кишеть. مۇر-مەلەخەدەك كۆپەيش.
 клавиша. موسىقى ئەلەتلەرنىڭ بارماقلىرى
 (مەسىلەن: پىيانىنا دەم گازمۇنلەرنىڭ پاس-
 لادىرغان بارماقلىرى).
 клад. خەزىنە، مال، دەپنە.
 кладбище. مەقبۇرە، مازارستان، قەبرىستان،
 گورستان.
 кладеный. بېچكەن، ئەخەتە.
 кладка. قۇيۇش، ۋەزىخ، ئەساس قۇيۇش.
 кладовая. -вка. مال ساقلايدىرغان،
 اورۇن، مەخزەن، قازناق.
 кладчик. تاشدان بىنا سالغۇچى.
 кладь. يۈك، تاغلىق، دىريانى توسقان توغۇن.
 ئاتنىڭ ئىچىگە يۇبارادورغان دارو.
 клажа. يۈك.
 клакёр. چەپەك چالغۇچى (تئاترلەردە).
 клакёры. ئياترۋە ياللانپ چەپەك چالغۇچىلار.
 кланяться. باش اورۇش، باش ايگىش، تەعزىم
 قىلىش. سەلام بۇبارش.
 клапан. قاپاق، قاپلاغۇچ.
 кларнет. سوزناي.
 кларнетист. سوزنايدىچى.
 класс. سىنىق، دەرىجە، ماۋقە.
 классик. مەشھۇر سوھبەتچى، بۇنان ۋە اورۇش
 مەدەنىيەتنى ياخشى بىلگۈچى، بۇرۇنقى
 نەلەر مۇعدەللىسى.

классификация گۆرۈملەرگە، سىنفلەرگە بۆلۈش، نەۋخلەرگە ئىجرەتتەش.
 классифицировать سىنفلەرگە بۆلۈش.
 классицизм لاتىن ۋە يونان تىلىگە كۆپ ئەمىيەت بېرىش، ئەن ئىبارەت ئوقۇش ئۇسۇلى.
 классический قەدىمكى ئەسەرلەرگە دائىر. ئەمۈنە بولۇرلىق
 классный سىنفلەككە مەخسۇس، مەكتەپكە مۇتەئەللىق
 власть سالىش، قۇيىش.
 клевать چۈشۈش، تۈم شۇرق ئۇرۇش، ئوتۇرغان باشلاش.
 клёв بالق ئاغزى (تەشلەشى).
 клевер بېدە، يۇنخۇچقا.
 клевета ئىقترا، بۇمىتان، ئاھىق بەلا، يالغان، غەدەزگۈيلىك، تۆمەت.
 клеветать ئىقترا ئېيتىش، بۇمىتان قىلىش، تۈمەت قىلىش.
 клеветник ئىقترا قىلغۇچى، بۇمىتان ئېتكۈچى، تۆمەت قىلغۇچى، غەمەز.
 клевет сەبىدەش، يامانلىقنى بىرگەلەشپ قىلغۇچى.
 клеёнка لايلاخغان سۇرۇف.
 клеенчатый كلىيىنىككەن قىلىنغان.
 клей يىلىم.
 клейка ياپشۇرش ئىشى.
 клейкий ياپشۇرغان، ياپشۇق.
 клейковина ئىكەن دانلەرنىڭ ئىچىدەكى يىلىمگە ئوخشاش ماددەسى.
 клеймить نامغا سالىش.
 клеймо نامغا، مۇھەر، داغ.
 клейстер ئۇن ۋە شۇنگە ئوخشاشلاردان قىلىنغان يىلىم.
 клеить ياپشۇرش، يىلىملىش.
 клеиться ياپشۇش، يىلىملىشىش، ئوڭغايلاش، ياخشى بارش (ئىش توغرىسىدا).
 клёк باقا توخۇمى، باقا مەرجانى.
 клектать بۇرگۈندەك چىقىرىش.

клён ئۆرەنگى.
 кленовый ئۆرەنگى دەرەخنىڭ مەخسۇس.
 клень (قارا: головль)
 клепало قونغۇراقلى، مال بويىدەكى قونغۇ-راق ۋە شالدراق.
 клепать ئىككى تەقلايىنى بىرگە بىرىكتۈرۈش. بەمانە، تۆمەت قىلىش.
 клёпка چارا، كارسان سىنگەرى ياغاچ ئىدىشلەر ياسايدىغان ئاھتا.
 -у него одной клепки в голове не достаёт ئوڭغەككىلى ئۈنچە مەم كەملىك.
 клептомания ئوغرىلىقتا ئىتلىش كەسەلى.
 клерик كاتولىكلىرنىڭ روھانىيسى.
 клерикал روھانىيلەرنىڭ فۇكرىگە قوشلغۇچى.
 клетка كەتەك، قەدەس.
 клеточка كىچىك كەتەكچە، مەيدە تور ۋە تور بۇرچەكلى چىزىق.
 клеточный قەدەسقا مەخسۇس.
 клетушка كىچىك خانە.
 клетчанка كەتەك چىت ۋە كەزەلمە.
 клетчатка گوشت ئاراسىداغى يارى ماد-دەسى، كەتەك كەزەلمە.
 клетчатый كەتەككەك.
 клеть دەھلىز، خۇجرە.
 кле́цка سالما (بىر خىل ئاوقات).
 клешня قىسچاق باقا.
 клещ توقاي بىتى، كەنە، ئامبۇر.
 клещи
 клизма (قارا: клистир)
 клик نەپ چاقىرغان ئاۋاز.
 кликать نەپ چىقىرىش.
 кликуша بۇغما دەردەلى خاتىن، زىندانىش ئاغرىلى خاتىن.
 климактерический возраст خاتىنلارنىڭ قارىغان (غەيز كۆرۈشلەرنى بىتكەن) ياشلار.
 климат ئىقلىم، ئاپ مەدۋا.
 климатический ئىقلىمگە مەخسۇس، ئىقلىم جەدەتتەن.

КЛИН چوۋ، پانە.
 КЛИНИКА كەسەللەرنى تەربىيەلەيتورغان اۋى، تىببى مەكتەپ موزورىدەكى شىفاخانىە.
 КЛИНКЕР (اوتەپشكەنلەككەن يالترايدىر-غان خەشت).
 КЛИНОК تىخ؛ پىچاق، قىلچ ۋە خەنجەر سىنگىرى قوراللارنىڭ ساپىدىان باشقا قىسمى.
 КЛИНООБРАЗНЫЙ چوۋ، پانەگە اوخشاش.
 КЛИГЕР ياخشى يۈرەتورغان قايق.
 КЛИРИК روحانى زات.
 КЛИРОС مىسراب بۇتخانىدە اوقوش اورنى.
 КЛИР بر مەدەللەنك بۇتۇن روحانىلەرى مەدەنىتى.
 КЛИСТИР ئارقا يولنى يۈۋاتورغان ئالەت.
 КЛИЧ چاقىرش، نەدا، لەقەب.
 КЛИЧКА لەقەب، خەيۋانلەر ئىسمى.
 КЛИЕНТ ئىشى توشكەن كىشى، رىزقلاندىرغۇچى، مال ئالغۇچى، ئىش بىرگۇچى ۋە باشقالار.
 КЛОАКА يامان سۇۋۇلار ئاقايدىغان قۇرۇ، ساسىخ.
 ۋە ئۇلاس جاي.
 КЛОБУК پۇلپەر قاپاغى ۋە بۇرگەنچەگى.
 КЛОБУЧОК قۇبۇشلار باشىداغى تاجى.
 КЛОЗЕТ حاجەتخانىە، بەدرەفخانىە.
 КЛОКОТАТЬ پىرداب قايناپ تۇرش، غەلبەيان آيتىش.
 КЛОК بر توتام، بر ھاۋىچ (ساج، بوغداي ۋە باشقالار توغرىسىدا).
 КЛОКАТЬ پىرداب قاينايدىغان تاۋۇش.
 КЛОНИТЬ بۆكش، ايگش؛ تاۋۇشدرش، مەيلى آيتىدرش.
 КЛОНИТЬСЯ تاۋۇشش، بۆكۈلش، ئىگىلش، مەيلى آيتىش.
 КЛОП اۋى كەنەسى، قاندالا.
 КЛОПОВНИК اۋى كەنەسى، (قاندالا) اۋىدىسى.
 КЛОУН مەسخىرەباز، كولدەرگۇچى.
 КЛОХТАТЬ قۇتقۇلداش، قاقلاش.
 КЛОЧИТЬ مەيدە بولەككەرگە بىرتەقىلاش.
 КЛОЧКОВАТЫЙ بولەكلى، تۇملى.

КЛОЧОК كچكە توتام، يىزىلەپ تاشلانغان كچكە بولەك.
 КЛУБ قولوب، مەمىيەت، اۋيۇشما.
 КЛУБЕНЬ اوسمك نامىرداغى كەرتوشكە.
 КЛУБИТЬСЯ بۇرالب، بۇرالبچەش (مەسەلەن: زاۋۇن مورىسىدان تۇتۇن).
 КЛУБМЭН مەمىە ۋەقت قولوبدا بولغۇچى.
 КЛУБНИКА يىر تۇتى، قولوبنىك.
 КЛУБНИЧНЫЙ يىر تۇتىدەن، يىر تۇتىگە مەخسۇس.
 КЛУБНЫЙ, -БСКИЙ قولوبغا مەخسۇس، قولوبداغى.
 КЛУБОК اۋيۇشما.
 КЛУМБА گۈل تۈۋەك.
 КЛЫК ايرلك تىشى (ئادەملاردا «اوغرى تىش»، «بورى تىش» دىيىلەن).
 КЛЮВ تومشوق، قوش تومشۇغى.
 КЛЮКА چوقماق، ايگرى باشلى تاياق.
 КЛЮКВА موك يانغاغى.
 КЛЮКВЕННЫЙ موك ميوەسىدەن.
 КЛЮНУТЬ موبلەپ ئالش (بالتى حەقىدە)، چوقۇب ئالش (قۇش حەقىدە).
 КЛЮЧ كەلىد. بۇلاق.
 КЛЮЧАРЬ كەلىدلەرنى ساقلاغۇچى، خەزىنەدار.
 КЛЮЧЕВОЙ بۇلاققا مەخسۇس، بۇلاق نىكى.
 КЛЮЧИЩА يىلكە سۇيدىگى.
 КЛЮЧНИК (قارا: КЛЮЧАРЬ)
 КЛЯКСА كىتاب ۋە دەفتەرگە تامخان قاراداغ، خال.
 КЛЯНЧА تەنچى، گەداي.
 КЛЯНЧИТЬ تەنئش، سورائش.
 КЛЯП يامان ئاتنىڭ ئاغزىغا قويادىغان تاياق، تاياق، بالتى تاۋىنىڭ تاياغى (كەسەر ۋە سۆز-لارنى چاۋلىدىرغان).
 КЛЯСТЬ قارغاش، رەنجش، لەغەت ئېيتىش.
 КЛЯТЬСЯ قارغانش، ئانت ئېيتىش.
 КЛЯТВА قەسەم، يەمىن، ئانت، قارغانش.

клятвопреступление. حانسلك، قەسەمنى بۇزۇش.
 клятвопреступник-ница. حانس، قەسەمنى بۇزغۇچى آير، خاتىن-قىز
 кляуза. يوق سوز، باغلانۇش، غىبەت.
 кляузник. مەيدە گەپلى، باغلانادىرغان، غىبەتچى كىشى.
 кляузничать. مەيدە سۆزلەنۇش، باغلانۇش، جەنجەل چىقارۇش.
 кляча. چۈدە يامان مەم ئارقى ئات.
 книга. كىتاب، قانقارن (ھەيۋان ئىچىدەگى).
 книгоиздательство. كىتاب نەشىرىياتى.
 книгопечатание. كىتاب باسۇش.
 книгопрадавец. كىتاب قۇرۇش، كىتاب بىلەن ساۋدا قىلغۇچى، سەھەق، كىتابچى.
 книгохранилище. كىتابلەر ساقلانغان ئورۇن، كۈتۈپخانا.
 книгочий. فەننى ئىسەزلەر مۇخلىسى، (قارا: библиофил)
 книжечка. كىچكە كىتاب، رسالە.
 книжища. چۈدە كىتەپ، چۈدە قالن كىتاب
 книжка. كىچكىنە كىتاب، كىتەپچە رىسالە.
 книжник. (قارا: библиограф) كۆپ كىتابلەرنى مۇتالەئە قىلغان عالم، كەتەبى.
 книжница. كىتاب جاۋانى (ساندىغى، مەخ-زەنى ۋە باشقاسى).
 книжный. كىتابكە مەخسوس.
 книжонка. ئەنچەين، بولماغور كىتاب.
 книзу. پەستكە قاراپ، ئاستقا ئايا.
 кнопка. قاپاقلى تۈگرەكچ ئېلىكتىرىك قونغۇر-غىنى شالدىراتماق، ئوچون بارماق بىلەن ياسادىرغان تۈكمە. بىرىنك يارىمى ايكىنچى-سىگە كىرپ تۇراندىرغان كۈيەنەك تۈكمەسى.
 кнут. قامچى.
 кнутовище. قامچى ساپى.
 княгиня. كىنەز خانىمى.

княжество. كىنەزلىك، پرىنسلەك..
 княжить. كىنەزلىك قىلۇش، «كىتەنەك» قىلۇش.
 князёк. كەمبەغدىلاراق كىنەز؛ كىچكىرەك ئائىفە باشلىغى (قارا: альбинос)
 князь. كىنەز، مىرزا، تورە، پادشاه، ئاۋلادى شايىتان، ئېلىس.
 князь мира сего. (قارا: κ)
 ко. بر نىچە فرەنك ۋە قىنچە ئىتىفاقلارى.
 коалиция. نىكل ۋە تىمەرگە اوخشاش بر مەدەن كاسىل بولغان زەنگار بوياق.
 кобель. ايركەك ئىت، بېچكەن-ئىت.
 кобза. سەككىز تارلى چالغى، قوبۇز.
 кобзарь. سەككىز تارلى چالغى قوبۇز، چالغۇچى.
 кобура. تاپانچە غىلافى، خنى.
 кобыла. بىيە، بەيتەل.
 кобылица. قۇلۇنلى (تايلى) بىيە، اورچىمەك، اوچون قالىدىرغان بىيە، چىرايلى ۋە ياخشى بەيتەل.
 кобылий. بىيەگە مەخسوس، بەيتەل نىكى.
 кобылка. بەيتەل (بىيە) نامى، دوئار ۋە غىج-جەك قالدەرنى كۈتەرەپ قويادىرغان ياغاچ («اينىشەك»)، قۇشلارنىڭ كۈكرەك سۈيەگى.
 кобылятина. ئات، كۈشى، بىيە ايتى.
 кобылячий. بىيەنىكى، بەيتەل نىكى.
 ковальня. ئاقا قىلادىرغان اورۇن، تىمىرچى اوچاغى.
 кование. چۈككەلەش، ئاقلاش.
 ковань. چۈككەلەپ قىلغان نەرسەلەر.
 коварный. مەكرلى، خىلەكار، خەيانەتگەر، ئىچى قارا، غەدەدار.
 коварство. مەكر، خىلە، خەيانەتگەرچىلىك.
 ковать. چۈككەلەش، تىمىر ۋە باشقا مەدەن دەن قۇرۇپ چۈككەلەپ بىر نەرسە ياساش، ئاقلاش.

коваться چو ككەب ياساش، ئاقلاش.
 коверкать بۇزۇش، سىندىرىش، پارچىلاش، سوزنى بوزۇپ سوزلەش.
 коверкаться بۇزۇش، سىندىرىش، پارچىلاش.
 коеёр گىلەم، سەججەدە.
 ковка ئاقلاش، چو ككەلەش ئىشى.
 ковкий بۈكۈلەنەرغان، ايزلەنەرغان چو ككە - لىب اورۇشكە بېرىشەنەرغان (مەدەن خە قىدە).
 ковкость بۈكۈلەنەرگەنلىك، ايزلەنەرگەنلىك، چو ككەلەب اورۇشقا بولۇرلۇق.
 коврига نان پارچاسى، بۇردەسى.
 коврижка رەزەقنى سامسا.
 коврик كچكە پالاس، كچكە گىلەم.
 ковчег ئىش، كىمە.
 ковш چومچ، تار بوغازلى بۇملاق كورغەز، كېكە چومچ.
 ковшик بر خىل ئوسمەك (قۇلغان).
 ковыль ئاقساش، سۇدەرلەش، زورغا - زورغا بۇرش.
 ковылять (قارا: кувырк...)
 ковырять ئاقتارش، قازىش، كاۋلاش.
 ковыряться ئاقتارنىش، قازىنىش.
 ковычка (قارا: кавычка)
 когда قاچان، قاچانغا، نەۋەقت، ئەگەر، ئەگەردە.
 когда-нибудь قاچان بولسا مەم، برەر ۋەقت، بر ۋەقتتە (كىلگوسىدە).
 когда-то بر ۋاقتلار، قاچاندور، ئەللە قاچان، بر ۋاقت (اوتكەن زەمان).
 кого كىمكى، كىمنى (كىمكى).
 коготистый تىرناقلى، اۇزۇن تىرناقلى (ھىب - ۋان ۋە قۇش ھەقىدە).
 коготь تىرناق، پەنجە (ھەيۋان ۋە قۇشلار چەنگەگى).
 кодак قولدا ئالېب يۈرۈپ ئالادۇرغان فوتوغ - راف ئاپاراتى.
 кодекс نىزام ۋە قاعىدالار مەجموعەسى.

кодификация نىزاملارنى نەرتىپكە سالش ۋە نەشر قىلىش.
 кое-где اوندە-مىرندە، قايسى بر جايدا.
 кое-как نەۋەقى قىلىپ، زورغا.
 кое-кто قايسى بر كىشى، بەغزى كىشى.
 кожа تىرى، كۈن، مېشى، چىرەم.
 кожан تىرى كىيىم، يامغۇر كىيىمى.
 кожаный تىرىدەن، چەرمەدەن مەمۇل.
 коженный كۈنچىلىك، تىرى ئىشلەنەتۈر - تورغان جاي.
 кожевник كۈنچى، تىرى ئىشلەگۈچى.
 кожемяка مېشى، يامانراق تىرى ئىشلەگۈچى.
 кожаца مېشى يۇپقا تىرى.
 кожура پوست، قابىق، پوستلاق (مەسەلەن: پىيازنىڭ پوستى).
 коза ايچكى، قازاق.
 козак تەكە (ئانا ئىچكى).
 козел ايچكى ساقالى (اوسمەك).
 козерог كىيىك، تاغ ايچكىسى، ياۋايى ايچكى.
 козий ايچكىگە مەخسۇس، ئىچكى نىكى.
 козлёнок ايچكى بالا.
 козлина ايچكى تىرىسى.
 козлиный ايچكى تەكەسىگە مەخسۇس، ايچكى تەكەسىنىكى.
 козлы خەردەك (اوتىن كىسكەندە ئىستعمال قىلىنەرغان تۈنكە).
 козлятина ايچكى گۈشتى.
 козни ھىلە، ئاۋ، يامان ئىش، ئازدىرش.
 козодой كىچە قازچىغايى (قۇش).
 козон ئاشق.
 козочка ايچكى گەم، ايچكى جانم.
 козюльчатый ئالانتىقالى رەك.
 козуля كىيىك، تاغ ئىچكىسى. قانقان مانقا.
 козырёк ئورسقا تىلپەك ۋە شەپكەلەرنىڭ بېشەنە تامانغا اوستىرېب قويۇلغان قاپلاغ (كۈنچى تىرىدەن بولادۇر).

козырь **قارتا** اوينىدەگى باش قارتا. تريك ۋە يىتلىك كىشى

козырять **كوزر** بىلەن يۇرش (قارتا اوينىدە)؛ باترلاناش. چەس بېرىش.

козьявка **مەيدە-مەيدە** قاتتىق سوۋەرەك.

кой (қара: какой) **بر كىشىلىك** سورى.

койка (қара: совокупление) **ئاغرىغاننى** (زور قىلغاننى) باسادورغان ئارو.

кокарда **مەسۇرلەرنىڭ** تىلپەكىگە قوبلاندىغان **علامەتە**

кокетка **كىشىگە ياخشى كۆرۈش** ئۈچۈن اوزىغا ئارا **بىرەنە** ئورغان خاتىن (قىز). نازەنن.

кокетничать **ئالغۇ ۋە غەمزە** قىلىش. بىرەۋگە ياخشى كۆرىمەككە ئۇرۇنۇش، كەرەشمە قىلىش.

кокетство **ناز، كەرەشمە،** چلوۋە قىلىش.

кокки **يومالاق،** مىقروپىلار.

коклюшка **دۈك (ئايپ ۋە جۈنلەرنى** بىيگىمەك **اۈچۈن).**

коклюш **كوك يۈتەل،** بوغما يۈتەل (بالالار **كەسەلى).**

кокон **پللى.**

кокос **كوكوس يانغاغى.**

кокосовый **كوكوس نەرەختىگە،** مەخسۇس، كوكوس يانغاغىدان قىلغان.

кокотать **قەتەلدەش.**

кокотка **اوتە كىتكەن** قاجىشە.

кокошить **اۈرش،** بېقىش، اۈزب بېموش **ايتىش.**

кокс **تاش كومر.**

кол **قازق.**

-у него ни кола, ни двора **اۈزىڭ قاتقان** قازىغى مەم يوقى. يەغنى جۈدە فەقىر.

колба **علم كېمپانە** استعمال قىلدىغان قارنىلى **ئاغزى تار شىيشە** ئىش.

колбаса **قەزى،** خەسىپ.

колбасник **قەزىچى،** قەزى ۋە خەسىپ **قىلدىرغان.**

колбасный **قەزىغا مەخسۇس،** قەزى ئىككى.

колдобинь **سوۋلى چۇقۇر.**

колдовать **كوز باغلاش،** سىجىرلەش.

колдовство **سىجىر -** جادوگرلىك.

колдун **سىجىرچى،** جادوگر اير.

колдунья **سىجىرچى،** جادوگر خاتىن.

колебание **تېبىرەنش،** تەرەدەن ۋە ايتىش **ايمىتزار**

колебательный **تېبىرەنە** ئورغان، تېبىرەنە **تۈرەنغان**

колебать **سەللىكش،** تېبىرەنش، قوزغالىش **تەرەدەن ۋە ايتىش،** تېبە مېلىشىنى بىلدىن تۈزۈش.

копейка **يول ئۆيەم -** چوقۇرى.

коленкорový **كەلەنكوردەن** قىلغان

коленкор **يېتى ياغلانغان** يۇپقا سورف.

копено **تۈز -** تۈزە، بوغوم.

коленопреклонение **سەجدە** قىلىش؛ **ايتاغەت** ايتىش، چوگكەلەش، تۈز چوگكەش.

коленопреклонный **سەجدە** دەلىسى، **ايتاغەتلى.**

коленце **كەچكە** تۈز، بوغوم.

коленчатый **بوغوملى،** بوغوم - بوغوم

колер **تۈس،** رەڭ، لەۋۋن.

колесить **يۇرش،** كېزىش.

колесник **غلىدەرەك** قىلغۇچى.

колесница **ايگكى غلىدەرەكلى** چىرايلى **ئەرەۋە.**

колесный **تىگەرەك -** غلىدەرەك، قىلىشقا ۋە **ساتشقا مەخسۇس،** كۆپچەكلى، غلىدەرەكلى.

колесо **تىگەرەك،** غلىدەرەك، چەرخ.

колесовать **سۆيەكلىرىنى مەيدەلەيدىغان** ماشىنا بىلەن اولدىرش.

колесом **تىگەرەك** سىنگىرى غلىدەرەك.

колеть (околеть) **قارا؛** **بالداق،** كەچكە خەلقە.

колечко **ئۆز،** ئەرەۋە ئۆزى، غلىدەرەك ئۆزى.

колея **قارا؛** (когда, если) **جەنۇبى ئامرىقا قۇشلارىدان جۇدە** مەيدە قۇش.

колибри **جەنۇبى ئامرىقا قۇشلارىدان جۇدە** مەيدە قۇش.

колизей روم شەھىرىدەگى بىي نەھايىت كەتتە (80، 90مىڭ كىشى سىخارلىق) تاماشا خانە (سىرىك).
колика سەنچىپ ئالاش (ئاغرىق).
копировать اوسمىلكلەرگە تىزگەنچە كۆچۈرۈش.
количественный مىقدارى، عدەدى.
количество مىقدار، كۆپلۈك، عدەد، كەمبەھت.
колкий سەنچىپ تۇرغان، تىز سەن تۇرغان.
колкость زەھەرلىق قاتتىق سوز، تىكلىق سوز.
коллега بىر ئادەم، يولداش، زەھىق.
коллегия جەمئىيەت، اورنالار بىرلىگى، مەھكىمە.
коллеж فۇرەنسىيە ۋە ئۇنىۋېرسىتېتتە ئوقۇيدىغان ۋە ئوقۇغۇچىلارنىڭ مەكتەپى.
коллективизм خۇسۇسىيەت (شەخسىيەت) موللىكىنى عدەلەت ۋە ئەخلاققا تەسۋىر قىلىش، دىيىپ، قەتئىيەن ئىنكار قىلىدىغان بىر مەسئەلە.
коллективист شەخسىيەتلىك ئىنكار قىلىش مەسئەلەگى كىشى.
коллективный بىر نەچچە كىشىدىن تەشكىل تاپقان مەسئەلە.
коллекция مەجمۇعە، يىغىن، ئۇيۇم، باغلام (تاپاب نەرسىلەرنىڭ يىغىنى).
коллизия (قارا: столкновение)
коллоид توخۇم ئاقى، يېلىمگە اوخشاش ماددىلەر.
колловкий ئالدىن (تەجىربە اوچۇن) ياسالغان قاراڭغۇ ئىسھان، ياڭلىق سوزلەش، ئارالاش.
коллобродить دەرر، تەۋاف قىلىش.
коловорот پەردە.
коловратный ئەيلەنەنچە يۇرۇدىغان.
коловрать تىككە تۇرۇدىغان ياقا، سەپاتسىز كىشى، بىر ئورنىدە (سوزدە، ئىشە...) تۇرۇش، ئالمايدىغان كىشى.

коловращение ئەيلەنەنچە يۇرۇش، دەۋر قىلىش.
кологрив يالى بويىنىڭ ايگىنى ياغىغا ياتقان ئات، ئات جۇڭگىدىنەن اوشلەپ بارادىغان خەزمەتكار شاتىر.
колода چارە، ياغاچ تاغرا، ئاۋ، ياغاچدان قىلىنغان ئىش. قارتا اوپىدە قارتا باغلامى.
колодец-колодезь قۇدۇق.
колодка قالب (تاپاق كىيىمىنى قالدۇرۇش ئۈچۈن) ياغاچ اولچەق.
колок كەچكە قازق، تەنبۇر ۋە غىجەكلەرنىڭ قۇلاغى.
колокол قونغراق، جام.
колокольный قونغراققا مەخسۇس.
колокольная قونغراق چالدىغان جا.
колокольчик كەچكە قونغراق، شالدىراق.
колонизация موھاجىرلەرنى اورناش دىرې.
колонизировать قىشلاق (شەھەر) بنا قىلىش ئىشى، موھاجىرلەر اورناش دىرې ئىشى، چېتەن كىلگەن كىشىلەرنى ئورناش دىرې قىشلاق (شەھەر) بنا قىلىش.
колонист موھاجىر، كوچىپ كېلىپ تۇرغۇچى.
колониальный موستەملەككە مەخسۇس. موستەملەككە كېلگەن.
колониальные товары موستەملەككە يېراۋەن - دەن كېلگەن مال.
колония موستەملەك، چېتەنكى يېرى، موھاجىرلەر اورناشقان يېرى.
колонка نەقىس ئىشلەنگەن تاش زىنە.
колонна ئۈستۈم، عدسكەر فرەسى.
колонада تاش ئۈستۈملەردەن مۇرەككەپ.
колоратура ئامەتتىكى چىرايلىق داۋىشلار بەسەنەن ئىشلىتىش.
копорит تۈرلى تۈسەنگەن نەرسەدىن ئالغان تەكشۈرۈمات. تۈسلەرنىڭ بىر-بىرىگە اوخشاشى.
колос باشاق.
копоситься باش چىقارش، باشاقلاناش.

КОЛОСС **جودە كەتتە نەرسە، بوغان كىشى ياكى**
ھەيۋان.

КОЛОССАЛЬНОСТЬ **ھەندەن ئارتق زورلىق،**
جەسامەت.

КОЛОССАЛЬНЫЙ **جودە كەتتە، كەتتە**
گەۋدەلى.

КОЛОТИЛО **توقماق.**

КОЛОТИТЬ **توقماقلاش، ئۇرش، جودە قىناش.**

КОЛОТУШКА **توقماق، قانغىچ، ياغاچ چوڭچ.**

КОПОТЬ **يارش، مەيدەلەش، سەنچىش، قاداش.**
سويىش، كىسب اولدىرش، سەنچىپ ئالاش؛
سەنچىپ ئاغرىتىش.

КОПОТЬЕ **(قارا: колоть)**

КОЛПАК **قالپاق.**

КОЛПАЧИТЬ **كىشىنى ئالداش ھەم ئەرەۋەچە**
قىلىش.

КОЛПАЧЕК **كەچكە قالپاق.**

КОЛТУН **كەلككە اوخشاش بىر كەسەل.**

КОЛУПАТЬ **قازش، چوقۇش.**

КОЛЧАН **اوق ئۇشى، اوق سالب يۇرادورغان**
تەلى.

КОЛЧЕДАН **چاقماق تاش، كۆگۈرت تاشى.**

КОЛЧЕНОГИЙ **ايگىرى ۋە تاۋانلارنى ئالدىغا**
ئەيلەنگەن ئاياقلى.

КОЛЫБЕЛЬ **بېشىك، بىلەنچەك؛ توغلىغان بىر.**

-КОЛЫБЕЛЬНАЯ ПЕСНЯ **ئەللەلەش ئەشۇللەسى.**

КОЛЫМАГА **بوزىغى ئالپاۋنلار ئەرەۋەسى.**

КОЛЫХАТЬ **تېبەرەش، سىلكىش.**

КОЛЫХАТЬСЯ **تېبەرەش، سىلكىش.**

КОЛЫШЕК **كەچكە قازق.**

КОЛЬ **نېچون، نېمەسى؛ ئەگەر، قاچان.**

КОЛЬЦКРЕМ **خوشبويى بىت ياغى.**

КОЛЬЕ **قىمەتلى تاش ۋە مەزۇرىد جېۋەك.**

КОЛЬНУТЬ **(قارا: колоть)**

КОЛЬРАБИ **بىر خىل شەلخەم.**

КОЛЬ-СКОРО **چونكى، ئەگەر، ئەگەردە.**

КОЛЬЦЕВОЙ **بالداق (ھەلقە)غا مەخسوس.**
ھەلقەدەن قىلىنغان.

КОЛЬЦЕОБРАЗНЫЙ **بالداققا اوخشاش.**

КОЛЬЦО **بالداق، ھەلقە.**

КОЛЬЧАТЫЙ **ھەلقەلەردەن مۇرەككەب.**

КОЛЬЧУГА **ساۋت، تېمىر كېيىم، زىرە.**

КОЛЮЧИЙ **تكانلى، تكاندار، چەنگەل.**

КОЛЮЧКА **تكان، يانتاق.**

КОЛЮШКА **تكانلى پالتى.**

КОЛЯДА **(قارا: рождество)**

КОЛЯСКА **ئەرەۋە، ايزۇاش ئەرەۋە.**

КОЛЯСОЧКА **بالالار ئەرەۋەسى.**

КОМ **بولدەك، يومالاق، توگونچەك.**

КОМАНДА **قوماندا، باشلىقنىڭ ئەمرى، غەسكەر**
اوت اوچرگۈچىلەر گرومى.

-ПОЖАРНАЯ КОМАНДА **بىرەۋىنى ئىش بىلەن**
يويارش، تەعيبىن قىلىپ يويارش.

КОМАНДИРОВАТЬ **قوماندان، باشلىق، غەسكەر**
باشلىقى.

КОМАНДИР **قوماندا بېرىش، ئەمرلىتىش.**

КОМАНДОВАТЬ **ئىسكەپ تاپار، چىركەي.**

КОМАР **تورلى نەرسەلەرنىڭ، واقىمە-**
لەرنىڭ بىرگە قوشلىشلارنى، قىيىن ۋە ياشىرن
يوللار بىلەن اۇيوشدۇرلغىن ئىش.

КОМБИНАЦИЯ **مەلۇم تەرتىپكە بېغىش،**
اۇيوشدۇرش.

КОМБИНИРОВАТЬ **مەسخەرە، تەقلیدچى.**

КОМЕДИАНТ **كۈلكىلى تياتر اۋىنى.**

КОМЕДИЯ **خەرىنىڭ يوغان باشى.**

КОМЕЛЬ **قەلەم باشلىغى، گەرىزون**
باشلىغى.

КОМЕНДАНТ **توپ (زەمبەرەك) يانیداغى**
باشلىق غەسكەر.

КОМЕНДОР **قۇرۇقلۇق يۇلدۇز.**

КОМЕТА **قۇيرۇقلۇق يۇلدۇزگە مەخسوس.**

КОМЕТНЫЙ **(قارا: комичность)**

КОМИЗМ **كۈلدرگۈچى، مەسخەرە باز.**

КОМИК **كيار غايلەلەرنىڭ ئەخلا-**
قىغا مۇۋاپىق.

КОМИЛЬФОТНЫЙ

комиссар (مەدەنەت) كەمبىسەر، كەمبىسىدە (مەدەنەت) ئەغزاسى، فرەنسىيەدە پەلېسە مەشھورى،

комиссионер ساۋدا ئىشيدە، واسىتەچىلىق قىلغۇچى، دەلەل.

комиссия كەمبىسىدە، بىر مەسئۇلەتنى تېكىشۈش- ئۇچۇن بېلىگىلەنگەن مەنەت. مالىنى سانب بىرەنەك اوچون ئالاش.

комитет كەمبىتت، مەنەت، جەمئىيەت ايدارەسى.

комический كۈلكىلى، كۈلدردە تورغان. اوينغا مەخسوس.

комичность كۈلكىلى بولغۇچىلىق.

комичный كۈلكىلى، كۈلدەرگە، جۈدە قىزق.

комкать بىر كىشى، اوپۇشۇش.

комкаться بىر كەلەش، اوپۇشۇش.

комковатый بولەنەك.

комментарий شەرح، تەفسىل.

комментатор موقەسسەز، شارح.

коммерсант مەدەنەتلى ساۋداگەر، تاجر.

коммерция ساۋدا، ساتىش، تىجارەت. ساۋداغا ۋە ساۋدا غالە- مەگە موقەدەللىق.

коммивояжер خوجەسىنىڭ ماللارنى مەدەنەت كەمگە تەقدىم ايتىپ شەھەردەن - شەھەرگە يۈرەنغان خزمەتچى.

комиссариат مەدەنەت، ايدارە.

коммуна جەمئەت، بىر تىكس حوقۇقلى ۋە بىر ايدارە ماللى كىشىلەردەن عبارەت جەمئەت، ئىشتراكىيون جەمئىيەتنى، فرەنسىيەدە قىشلاق جەمئەتنى.

Коммуна 1792 ۋە 1871 نچى يىللردە كوممۇنا پارىژدا ايتىللاچىلار تامانىدان تۈزۈلگەن خوجەمەت.

коммунальный ايجتىماعى، جەمئەت. مەدەنەت مەخسوس.

коммунизм خۇسۇسى مولكى بىرلىشى. ۋە بۇتۇن مولك جەمئىيەت بولۇپ مەركىز تىكس حوقۇقلى بولۇشنى تەلەپ قىلغان سىياسى ۋە ئىقتىسادى مەسئەك، ئىشتراكىيون مەسئەككى

коммунист كەمبىيەزم مەسئەككەنەكى كەس.

коммутатор ئىككى تىك قۇۋۋەتنىڭ ئاقىشىنى اۋۇش ياكى اۋۇزگەرتىش اوچون قۇرۇلغان مەخسوس ئىلەت (مەسئەلەن: بىرەۋاڭ ئىلە قۇۋۋەتنى باشقا لائىنىكىگە اۋۇلە شىتە تورغان اۋۇرن).

комната بولمە، خوجە، خانە.

комнатный خانە، خوجەگە مەخسوس.

комод تارتىمالي جاۋان.

комок كىيەك، تەپپەك.

комолый شاخسىز، موكەك (سىيىر).

комочек كچكە كىيەك، تەپپەك.

компактный مەنەكەن، سىقىپ بىر كىرىلگەن.

компанион شەرىك، بولەش.

компания شىركەت، بىرلەشت اشلەش، مەنەت.

компас قىلە نامە.

компатриот ياقتاش، مەم مەملەكەت. ايككى ياكى بىر نچە بىر- بىرگە مۇخالق خەدەكەتلەرنى تىكسەش، زەدەرى ياكى استراحت ايتىمەگەنلىكى بىر بىرگە موكافات بىرىش.

компетентный مەدەنەتلى، خەبەردار، نوقۇزلى، ئەمەل.

компиляция باشقالارنىڭ ئەسەردەرىدەن تەپپەك، كۆتەرىپ يازغان ئەسەر.

комплекс اۋۇم، توپلام، (جازىدا، تەعلیم كومپلەكس - تەدرىسە دە شو اوسول جارى قىلد - مەقد).

комплектовать تولدۇرۇش، تەكشۈرۈش، تەكشۈرۈش، سانغا تولدۇرۇش.

комплект تول مەسئەت، يىتىشك، تەكشۈرۈش.

комплексия بەدەننى تىكس كىشى، تەييارەت كىلىپت.

КОМПЛИМЕНТ ياقلماي، سۆيۈكلى سوز، ماقاب ئەيتلگەن سوز، خوشامەن .

КОМПОЗИТОР بەستەكار، موسىقىدە ۋە ئامەنگەرلەر قىلغۇچى . تەئلىف قىلغۇچى .

КОМПОЗИЦИЯ ئامەنگەر چقارش، سۆيۈككە، اوخشاغان ماددەدەن ئېلىنغان قاتنىغ ياقلار .

КОМПОСТ چىرىپ توپراغىدەك بولۇپ قالغان كۆك .

КОМПОТ مېۋە سۈۋى، مېۋە شىرىتى .

КОМПРЕСС بىرە ۋە ئاغرىق جايلارغا باغلانا تورغان ھۆل باغلاغچ .

КОМПРОМЕТИРОВАТЬ بىرەۋنى يامان ئاتلىقا چقارش، خەلققا نىسبەتەن ئوڭغايىسىز حالغا قويىش، «بازارنى توشىش» .

КОМПРОМЕТИРОВАТЬСЯ ئۆيەتكە قالىش، ئاداملار ئالدىدا اوڭغايىسىز حالدا قالىش . «بازارى توشىلىش» .

КОМПРОМИСС يول قويىش، كېلىشىش، سولھىكە كېلىش .

КОМФОРТАБЕЛЬНЫЙ اوڭغايلى زىنەتلى .

КОМФОРТ تورموشنىڭ اوڭغايلىغىنى تەمىن ايدە تورغان پارچا نەرسە .

КОН قارنا ۋە باشقا قومار اوپىنلەردە پول مال قويىلارغان مەيدان، قومار اوپىننىڭ ھەر بىر مەرتەسى .

КОНВЕНТ فرەنسىيەدە ئىختىلاپچىلەر تۈزۈگەن ھۆكۈمەت .

КОНВЕНЦИЯ مەسلەكەتلەر ئاراسىداغى موعا-ھەدە ئىتتىفاق، كېلىشىش .

КОНВЕРТ خەت غىلاۋى، لىفاز، خەت سا-لادىغان تەلىچە .

КОНВОЙ قاراۋل، ساقچىلار .

КОНВОЙНЫЙ قاراۋل بىلەن بارغۇچى، ساقلاپ بارغۇچى .

КОНВОИРОВАТЬ بېغىلەپ ساتلاش، ساقلاپ بارش .

конвульсия تەن تارتىشى، نامر تارتىشى (دەردى) .

конвульсивный تارتىشدار اورغان .

конгломерат بىر-بىرىگە ئېشىقان تورلى ئاشلار (تېگىرمان ئاشقا اوخشاش) .

конгрегация مائاخلار (راھبەن) ئىتتىقائى .

конгресс قونغۇرە، نەۋۋە، مەجلىس، ئىنجوم-مەن، قۇرۇلتاى .

кондак چىرىكاۋ ئەشۈللەلەردەن بىرى .

кондитерская شىرىنلىك ۋە شىرىن ئانلار ساتلارغان دۈكەن .

кондитер شىرىنلىك ۋە شىرىن ئانلار پىشۇرگۇچى .

кондиция ۋەدە، شەرت، اۋى موعدەللىملىكى ۋەزىفەسى .

кондор بىۋىنى كەلتە ھەم بىۋىنىدا ياقاغا اوخشاغان تىرىسى بار يىرتقچ ئامرىقا قۇشى .

кондрашка نىيانداش ئاغرىغىسى، نامر تارتىشى .

конduit مەكتەپ بالالارنىڭ ئەخلاق ۋە فەلەلمەرنى يازىپ يارادىغان دەفتەر .

кондуктор اوزەتگۇچى، تىمر يوللاردا نەرتىپ ساقلاپ بارغۇچى . توقى ئازىرى .

коневык ئافرىقادا اوچرەيدىورغان شاخلى مات

коневод مات ئاسراغۇچى (بېلىقچى) .

коневодство مات ئسراش (بېلىقچىلىق) كەسپى .

конёк كچكە مات-تاتى، اۋى تېپەسىنىڭ قېيغى، تىمر ئاياق-سېقانچ .

конец ئاخىر، نەھايەت، شەھەرنىڭ بىر قىسمى . تەدەق، تامان .

-разослать гонцов во все концы - ايلچى-لەرنى تورلى تامانلارغا يوبارش .

конечно ئەلبەتتە، شۇبەھسىز .

конечность نەھايەتلىك، ھەدەم ئەپدەپپەت قول ۋە ئاياق .

конечный نەھايەتلى، ئاخىرلى، بەتتورغان اۋچى-نەھايەتلى بار. ئاخۇغى .

конина ئات گوشتى، يېلقى ئىتى.

конический شۆبىرى كېلگەن، مەخرۇ تىشىشكەل.

конка ئاتلى ۋاگان (ئات بىلەن يورادۇرغان ۋاگان).

конклав كاردىناللار جەمئىيەتى.

конкордат روما باپاسى بىلەن بىر مەدەنىيەت ئاراسىداغى مۇئامىدە.

конкретный زاھرى، ئاڭلاشلادىغان.

конкубинат نكاحسىز تىرىككە.

конкурент كۈنداش، رەقىب، مۇسابىق.

конкуренция كۈنداشلىك قىلىش، رەقابەت، مۇسابىقە، بىرەر ئىشە يانگەن گىدەن ئار- تىرماقتا ئۈر-نەش (ئايىنە-سا، ساۋدا ئىشىدە).

конкурировать كۈنداشلىك ايتىش، رەقا- بەت ايتىش، مۇسابىقە قىلىش.

конкурс پاىگە، اوزش، اوزشقا اۈرنەش، مۇسابىقە (بىرەر ئىسەرنى يازشدا)، سە تۈرغان ئادەتدە پۇلى بار كىشىلەرنىڭ تىقلىشى.

конница ئاتلى عەسكەر، سۇۋارى.

конный ئاتلىق، ئاتقا مىنگەن كىشى. ئاتنىكى

конвал ئاتقا مەخسوس، نادان بەيتار؛ ئات پىچىقچى.

коновод ئات مەيدەن گىرچى، اوغرىلار باشلىغى.

конокрад ئات اوغرىسى.

конокрадство ئات اوغرىلىق.

конопатить تىقن تىقش.

конопатчик تىقن تىققۇچى.

конопля كەنەپ (اوسمەلىك).

конопляный كەنەپكە قىلغان مەخسوس.

конопляное масло كەنەپ ياغى.

консервативный تەدەققىغا ۋە ئىسلا- خاتكە خىلاف، مۇخافىزەكار.

консерватор موتەئەسسەب، مۇخافىزەكار، ايسكىلك تەرەقدارى.

консерватория موسىقە مەدەنىيەت ئىشلىرى مەدەنىيەتى.

консервы حازلانغان يېگۈلك (مەسەلەن: ئاغزى بىرىكتلگەن تۈنىكە قوتىچالاردىكى مەيدە بالىق) شامال ۋە چەك كوز ئەينەگى.

консилиум بىر ئاغرىق ھەققىدە بىر نىچە تەبىبىنىڭ اوز ئارا كېڭىشى.

консистенция بىر نەرسەنىڭ قۇيۇقلۇق ۋە سۇيۇقلۇق دەرىجەسى.

консистерия ئىدارەسىدە بولغان روھانى مەھكىمە.

конский ئاتقا مەخسوس، ئاتنىكى.

консоме قۇيۇق-گوشت شورپاسى.

консонанс كۈڭل ئاچادىغان سەدا، خوش داۋاش، ياقتىلى ئاۋاز.

конспект بىرەر كىتاب ياكى لىكسىيەنىڭ مۇختەسەر بەيانتى.

конспирация ياشۇن ئۆرن، خىلەت جاي. نىزامگە خىلاف ئىش قىلادىغان ياكى ھۆكۈ- مەت مەنئۇرلەردىن قاچىپ تۇرغۇچىلار اۈرنى.

констатировать تەكشۈرۈپ قىلىش، كۆرسەد- تىش، ئەيتىش (مۇھەققەق اېكەنلىگىنى).

конституционный مەشۋرتى، مەشۋرە- تىيەتكە بنا قىلىنغان.

конституция ايدارەھىي مەشۋرەت، مەش- رۇتتەت، جۇمھۇرىيەت مەشۋرەتى، مەملە- كەتلەرنىڭ قانۇن ئەساسىسى.

конструкция تەركىب، تۈزلىش، ياساش. سەفىر، قونسول.

консул سەفىرگە مەخسوس، سەفا- رەتخانىگە دائىر.

консульский سەفارىتخانىدە، قونسول مەخ- كەمەسى؛ قونسوللىق ۋەزىفەسى.

консултант خەتتەپ موعاۋىنى.

консультация تەبىيىلەرنىڭ مۇشاۋەزەسى
 контакт (قارا: прикосновение)
 контекст ھاشىيە، شەرح، تەئىيىپ.
 контентагент برەر نەرسەنىڭ مەنبەئەسى مەجبۇرىيەتلىرى.
 континент قۇرۇق يەر، قىتئە.
 континентальный قۇرۇق يەرگە مەخسۇس، قۇرۇق يەردەگى، قۇرۇقداغى.
 -континентальный климат يازى ئىسسىق، قىشى سالقىن ئۆلچىم.
 контингент خەزمەتچىلەر ياكى عدسكەر يېغىنى، تەركىبى.
 контра аيدارەخانە. <ساب-كەتاب بولمەسى.
 конторка يازىش اوستىلى.
 конторский كەنتورگە، ايدارە خانەگە ۋە عومۇمىي يازىشقا مەخسۇس.
 конторщик ايدارەخانەدە يازىپ تورغۇچى.
 контра موخالەفەت، قارشى بولۇش، خىلاپلىق.
 контрабанда قاچاق مال، ياشىرن يۈزگۈز- لەتورغان مال؛ پىيگەرەدەن ياشىرن مال كىرگۈزۈش ياكى چىقارش (پاچ تولىمەسلىك اۈچۈن).
 контрабандист ياشىرن مال يۈزگۈزگۈچى، چىت مەملەكەتكە پاچ تولا ماسدان قاچىرپ مال چىقارغۇچى.
 контрабандный ياشىرن، قاچاق.
 контрабас ايك تۇغان داۋىشلى غىجەك (ايسكرىپكە).
 контрагент مۇقارۋەلە ايتىشكۈچى مال.
 контракт موغاممەدە، ايككى كىشى ئارا- سىداغى شەرتلەر، ئانارايۇسدا يازلىشقان خەت.
 контрольно خاتىن-قىزلارنىڭ يوغان داۋىشى
 контрамарка تياتر ۋە باشقا عومۇمىي اورنلەرگە بىلەنسىز كىرىش اۈچۈن بىرلەتۈر- غان قاغاز.
 контраст ئاچق كورنپ تورادىغان ئايرما، زامىرى تەفاۋت (مەسەلەن؛ بايلىق ۋە كەمبەغەللىك سىنگىرى).

контрафакция بىرەۋنىڭ ئەسەرىنى اۆزىنىڭ روخسەتتەن ئاشقارى غەيبن تەقلىد قىلىش ۋە ياكى باسداش.
 контрибуция تەزىمىيات ھەربىيە، تورلاندۇرغان پۇل.
 контролёр تىكىشكۈرگۈچى، تەحقىقچى، موغەتتاش
 контролировать تىكىشش، تەحقىق ۋە تەقتىش ايتىش.
 контроль تىكىشش، تەقتىش.
 контрольный تىكىششكە مەخسۇس، تەقتىش قىلادىغان.
 контр-адмирал ھىككۈز غەسكەرىدە 4 نچى دەرىجە مەنسەب (ئەلگەرىكى تەرتىپدە).
 контр-валационная линия ھۈ- شەمەنىڭ موخاسەرە ايتكەن قورغان ئەترا- فىدەكى ئىستىھكاملەر.
 контр-революция غەسكەرەكەت، تىسكەرىچىلىك.
 контуженный ياقندان ئوتكەن توپ ئوقى شازۇمى بىلەن مەيىپ بولغان.
 контузить قان چىقارماستان مەيىپ قىلىش.
 контузия ياقندان توپ اوقى كىتىش سە- بەلى بولغان مەيىپلىك.
 контур بىر نەرسەنىڭ كۆزگە كورىنىشى ۋە كور- نكەن چىتەلەر.
 конура (قارا: канура)
 конус مەخروت (شەكل مەندەسسى)، اوستىكە قاراپ يۇملاق چۈزۈق كىلگەن نەرسە.
 конусный مەخروتە رەۋشلى.
 конусообразный مەخروتكە اوخشاش.
 конфедерация بىرلەشكەن ھوكۈمەتلەر، مۇختار مەملەكەتلەر ئاراسىداغى ئىتتىپاق.
 конфеты, конфетки شەكەر- قەندۈ قۇرسى.
 конференция ھوزاكتەر، مۇشاۋەرە، كىچىكش مەجلىسى، نەدۋە.

конфетти تاماشا كېچەلەردە سېپىشەتورغان
 تۇرلى رەڭدەگى مەيدە قاغاز تەنگىلەر.
 конфиденциальный ياشرىن، مەخفى،
 باشقالارغا بىلەرلمەيتورغان، سر بولوب
 ساقلاتاتورغان.
 конфирмация غەدىلىيىشى خەرىيە قەرز-
 لەرىنىڭ عالي مەھكەمە تامانىدان تەكشۈر
 قىلىنىشى.
 конфискация مۇسادەرە، مەنەج، ايگەسىنىڭ
 ئىختىيارغا قاراماسدان مالىنى خەزىنەگە ئالش
 مۇسادەرە ايتش.
 конфисковать
 كونфликт ايگى ئارادا چىققان داۋش،
 نزاع، جەنجال، خەرخەشە.
 конфорка ساماۋار تېپەسىدە چاينەك اور-
 ناشدەر تورغان قالپاقچا.
 конфузить اويالتش، خورلاش، شەرمەندە
 قىلىش.
 конфузиться اويالاش، خوربولش شەرم-
 مەندە بولش.
 Конфуций قەدىمكى خىتاي خەكىمى، اسلا-
 چىيىسى (كانفۇتسى مەزمەبىنىڭ باشلىغى).
 концентрация توپالان قىلىش، بىز جايغا
 توپلاش.
 концентрировать بىر مەركەزگە بېغىش.
 концентрироваться بىر مەركەزگە
 بېغىش.
 концентрический كەنتەلگەرى باشقا
 بولسا مەم مەركەزلىرى بىر بولغان دائىرەگە
 مەخسۇش.
 концентричный مەركەزلىرى بىر بولغان
 концепция فەھم، ايدراك، ئاڭ، تەلەققى.
 концерт موسىقە مەجلىسى، موسىقە كېچەسى.
 концертант, концертист اوين. ۋە
 رەقس كېچەلەردە اوينغۇچى.
 концертно ئالتى قەردىلى كارمون.
 концессия ئاب-سلاي قىلىش خۇقۇقى، ئىمتياز.
 кончатъ بېتىش، تەمام قىلىش.
 кончатся بېتىش، تەمام بولش، اولش.

кончик كچكە نەرسەنىڭ ئاخىرى، اۋچى.
 кончина اولوم، مەۋت، فەۋت.
 конь тарغوماق، تامنىڭ يوقارغى قىسمى.
 коньки تىمىر ئاياق (سىخانانرغان).
 конъюктура شەرايت، ئەحوالات.
 коньяк سارىغ ئەزەق.
 конюх ئات باقار، مىراخور.
 конюшня ئاتخانى، ئاغل.
 кооператив بىرگەلىشىپ اۋرۇنەشش اوچون
 تەئسىس قىلىنغان شىركەت ياكى جەمئىيەت
 (مەسەلەن: مەيدە قەرز شىركەتى، استىما-
 لچىلار جەمئىيەتى).
 кооперативный بىرگەلىشىپ اۋرۇنەش
 تورغان.
 кооперация: بىرگەلىشىپ اۋرۇنەش (مەسەلەن:
 روزغارنىڭ كىرەك-ياراقلارنى ئارزان قىلىش،
 تىرىكچىلىكنى ياخشىلاش اوچون).
 кооптация بىرەر ئىشكە چىتدەن كىشى جەلب
 ايتش ۋە ئالش.
 координация قۇرۇلۇشنىڭ كىرەكچە اوز
 ئارا مۇناسىبەتلەرى مەم ئاقىللىرى، ئىسىجام.
 копа حسابدا بىر اسم-60 دانەگە ئىپتىدە دور،
 اور، جەر، قۇدۇق چۇقۇرى، كۈچەت
 قىلىماق اوچون حازرلانغان نەۋنەمال.
 копань اور؛ قۇدۇق، چوقۇر.
 копатель قازغۇچى، كاۋلاگۇچى.
 копать قازش، كاۋلاش، چوقۇرلاش.
 копаться قازلش، چوقۇرلاش، كاۋلانئش.
 копеечный بىر تىپنىڭ
 копейка, копейчка تىپىن، بىر تىپىن.
 копейщик نەيزەچى، نەيزەلى غەسكەر.
 копилка پۇل سالادىرغان «غەللىدان».
 копировальный, -вочный نۇسخە-
 سىنى (كۆپىيەسىنى) ئالادىرغان.
 копировать نۇسخە ئالش، نەمۇنە ئالش،
 ئىستىساخ ايتش، مەسلىنى تۇتىش.
 копить بېغىش، يومالاقلاش، ئىدخار ايتش،
 копиться بېغىش، يومالاقلاش، ئىدخار ايتش.

копия نوسخه، نەمۇنە، چوچرىك، نەسلى نوسخە
سېتىدەن كوچرىپ ئالغان خەت. غەبىدەن
كوچرىلگەن نوسخە.

копна تودە، توپ، اۇيۇم، غەدرەم.

копоткий, -тний, -тливый ئاغر
ھەرەكەتلى، ئاغر سۆيەكلى.

копоть قۇرۇم، تۇتۇن قاراسى.

копошиться بر قرەش، قايناش، وچلەپ
تۇرش.

копильня كوشت ۋە بالىقى تۇتۇنگە
قاترادىغان اورن.

коптить قۇرۇملاتش، تۇتۇن قاراسىغا بوياش.
تۇتۇن قايناش؛ قۇرۇم چقارش، تۇتۇنگە
دەملەش.

коптеть تۇتۇنلەش، قۇرۇملاناش؛ برەر ئىش
اوستىدە موقەببەدە بۇلش، باش كوتەرمەسىدەن
ئىشلەش.

копыл چەنە تاۋاننىڭ ترناغى.

копыто توپاق.

копь كان، مەدەن چقارادىغان اورن.

копьё نەيزە، سۇنۇكى.

копье носец نەيزە بەرداز، نەيزە كوتەرب
يۇرگۈچى.

кора پوست، پوستلاق.

корабельный كېمەگە مەخسوس.

кораблекрушение كېمەنىڭ مەلاك
بولىشى.

кораблестроение كېمە سازلىق.

кораблестроитель كېمە قىلغۇچى.

корабль كېمە، سەفىنە، دېڭىز كېمەسى.

— линейный корабль (броненосец) (قارا:)

— воздушный корабль (дирижабль) (قارا:)

коралл مەرجان

коралловый مەرجانگە مەخسوس، مەرجان

جاندان قىلغان.

королевка مەرجان تاشىدان تىزلىگەن جەۋەك.

корвет قەدىمكى دېڭىز كېمەسى.

корга قارغا، سورەتى خۇنۇك كەمپىر.

коудит تۇتۇنسىز دارى (مەلىق دارىسى)
кордон غەسكەر سەفى، خەتى، چىگەرە ساقە.
چىلارنىڭ اۋىيى، مېلىتەببە، ساقچى.

кореец قورىا كىشىسى، قورىالى.

коренастый تەككەن يوغان، مەھكەم
تامرلى.

коренник توپ (زەمبەرەك) كەيىنگەن ئات

коренной ئەسەسى، توپدەكى، ئەسەلەكى.

— коренной зуб ئازق تىشى.

— коренной житель (абориген) توپجاي خەلق

корень تامر، توپ، ئەسەل.

коренья تامر، ئىكەز.

корец چۈچۈك.

корешок كچىكە تامر، كىتاب تەكى.

корзина سەۋەت، اورلىگەن ئاۋدا.

корзинщик سەۋەتچى.

коридор دەملىز.

коринка ئىت اۋزىم.

корить غەبىلەش، تەككەير ايتش، غەتاب ايتش

кориться غەبىلەنش، تەككەير ايتش.

корифей مەشھور موحەررىر، سەنايە نەفىسە

دامەيسى.

корица دالچىن پوستلاغى.

коричневый ماش رەك.

корка قاتقان نان ۋە شونۇك سېنىخى.

корковый پوستلاق ۋە قاتنىغ ناناغا مەخسوس

корм يېم، خەشەك، ھەبۋان ئازىخى.

— сухой корм سامان، پاخال (قۇرۇق ئازىق).

— свежий корм كۆكتە، بېدە (مولى ئازىق).

корма پاراخوت ۋە كېمەلەرنىڭ ئارقا داغى

اۋچى.

кормёжка يېكەش، يېش. قايقاقلاش.

кормилиц توپدەرگۈچى، تەزىيەچى.

кормилица مۇرەببە، ئېنەكە.

кормило كېمە قۇيروغىنىڭ يۇرغىچى.

— стоять у кормила правления ايدارە

قىلىش، ۋەزىر بولۇپ تۇرش.

кормить توپدەش، باقىش، اينعام ايتش؛ بالا

ايمەش.

кормиться. ئويۇش، ئوقۇلۇپ تۇرۇش.
 кормление. بىرەۋنىڭ ئويدىرىشى، ئېمىزىشى.
 кормовой. يېم، خاشاڭ، ھەيۋان يېگۈلۈكى
 кормушка. قوشلارغا ئازىق بېرىدىغان ئىش، يېم تاغاراتتى.
 кормчий. قۇيرۇق تۈتكۈچى (پاراخون ۋە كېسەلدەردە).
 корнак. قىل پان.
 корнать. بىر نەرسىنى خۇنۇك قىلىپ، قىزىپ، قېچىپ، قېيىپ ئالاش.
 корневище. اوسمىلك ساباغىنىڭ يېرىگە كومىلگەن قىسى.
 корневой. تامر ۋە تۈپكە مەخسۇس.
 корнеплод. ئىلدىزى يېلىتۇرغان اوسمىلك (مەسىلەن: شەلەخەم، سەبزی، قۇلچە...)
 корнет. ئاتلى غەسكەر ئەفەندىسى.
 корнет-а-пистон. اورب چاللىتۇرغان مىس موسىقىدە ئالدىتى.
 корноухий. چىناق (قۇلاغى كېسىلگەن).
 коробейник. كۈنەرب يۈرۈپ مال ساتخۇچى.
 коробить. اىگەشتىش، اىگلىتىش.
 коробиться. اىگەشلىگەن، اىگلىتىلگەن.
 коробка. قۇتىچا، قۇتى.
 коробочник. قۇتىچى، قۇتى ساز.
 короб. قايىق، ساندىق، يەشچىك.
 — наговорить с три короба. چۈنە ئالداش، ھەددەن تاشقارنى كۆپ يالغان سۆزلەش.
 корова. سىگىر.
 коровой. بۇتۇن نان (سەندىرىلگەن).
 коровий. سىگىرگە مەخسۇس، سىگىرنىكى.
 коровье. سارىغ ياغ، سىگىر ياغى.
 коровник. ئاغل، مالخانى، مال باقار.
 коровница. سىگىر ساغادىغان خاتىن.
 коровушка. سىگىرچەم، سىگىر جانىم.
 королева. كارول خاتىنى.
 королевич. كارول اوغلى، شاھزادە.

королевна. كارول قىزى.
 королевский. كارولگە مەخسۇس.
 королевство. كارول، قول ئاستىداغى مەملىكەت، كاروللىك.
 королёк. كىچىك كارول؛ قۇل پوسىتلى ئەفەندىسون؛ ئاق، اۋي قۇيانى؛ يۈم-ئاق مەرجان؛ بىر بۆلدەك ئېتىپ قۇيىلغان قېمەتلى مەدەنە، پەككەنە بويلى تەككېۋۇر خانىن.
 коромысло. سوۋۇكەش، ئاپكەش، (چېن).
 корона. تاج، ئەكلىل.
 — коронная служба. ھۆكۈمەت خىزمىتى.
 коронация. تەختكە اوتۇرۇش، تاج كېيىش.
 короновать. تەختكە اوتۇرۇش، تاج كىيىدىرىش.
 короноваться. تەختكە اوتۇرۇش، تاج كېيىش.
 короста. قۇت، قېچىم، خەرىش.
 коростель. بىر نەۋەق قۇش.
 коротать. قىسقارتىش، اۈنگەزىش (ۋەقت توغرىسىدا).
 коротить. قىسقارتىش.
 короткий. قىسقا، مۇختەسەر.
 коротко. قىسقاچا.
 коротковатый. قىسقاراق، بىر ئاز قىسقا.
 коротыш. پەككەنە يوغان كىشى.
 короча. قىسقاراق.
 короед. ياغاچ قۇرۇتى (سىمىز قۇرت).
 корпеть. موقەببەن بولىش، يىرىش اوستىدە باش كۈتەرمەسەنەن اوتۇرۇش، ئەسەندەيدىل بولىش.
 король. كارول؛ پادشاھ.
 корпия. ايسىكى لەنتە ايبىي (يەنە ياغلاماق اوچۇن كېتىدۇر).
 корпорация. يۈرۈشكەنكى (خىزمەتدەكى) كىشىلەر جەمئىيەتى.
 корпус. كۆزدە، غەسكەر فرەقىسى، غەسكەرنى مەمۇرلەردەن غايەت مەھكەم، خەربىيە مەكتەبى. كەنتە غايەت، اورنىچا يىرىككەنكى باسماخانى ھەرقى، بىرە خىل ماشىنا ۋە قورال ھىنگەرى نەرسەلەرنىڭ غىلافى-اوستى.

корректный ئىساقلى، كەم كەپ، ئەخلاقلى.
 корректор تۈزەتكۈچى، مۇسەھھىج.
 корректура تۈزەتەش، تەسھىھ قىلىش، (كىتابنىڭ خەتتالارنى تۈزەتەش) تۈزەتەش
 اوچون باسلىغان نۇسخە.
 корректурный تۈزەتەلەر تورغان دەس -
 چىچەك مۇتەئەللىق، كىتاب خەتتالارىغا
 مۇتەئەللىق.
 корреспондент مۇخبىر، گەزىتەگە خەبەر -
 لەر يازىپ تورغۇچى، خەت يازغۇچى.
 корреспонденция بىر كىشى اسمىگە
 كېلگەن بارچا خەتلەر، پۈتتە مۇراسىلاتى،
 مۇخبىرلەردىن كېلگەن خەبەر، اوز ئارا
 يازشقان خەتلەر.
 корридор دەملىز، ايككى تامانىدا خانە -
 لەر بولغان اۇزۇن وە تار بولمە (خانە).
 корсак غەبىيار تۈلكى.
 корсар دىگۈز قاراقچىسى.
 корсет خانە - قەزنىڭ بېلىنى بوغۇب كىيەتور -
 غان ئۇچكى كىيىسى.
 кортеж مەھمەل، كەروان.
 кортесы ايسپانىا پارلامېنتى.
 кортик قلىچقا اوخشاش قسقا خەنجەر.
 кортома بېرەسۇ، توقاي ۋە باشقانى ئجارە
 قىلىش.
 корточки چوكمە تۇشپ اوتورش.
 — сидеть на корточках تۇشپ اوتورش.
 корунд ئالماسدان كىين ايڭ قانتغ قىيەت
 بەما تاش.
 корча نامر تارتىشىشى.
 корчага خۇم.
 корчевать توقاي ۋە چەكلەندەگى دەزە -
 خەتلەرنىڭ ئىلدرلەرىگە چە كۈلەپ ئالپ ايكن
 يېرى ياساش.
 корчемник ياشىرن قاۋاق تۈتكۈچى.
 корчить بوكش، سقش، اوراش.
 корчиться بۇكۈلش، اورالاش.

корчма قاۋاق، مەيخانە؛ سەربايقالار اوبى.
 корчмарь قاۋاق، مەيخانە تۈتكۈچى (ايگەسى).
 коршун قارچىخانى.
 корыстный تەمەلى، حەرىس.
 корыстолюбивый حەرىس، تەمەككار.
 корыстолюбие ئەمماعلەك، حەرىسلىك.
 корысть تەمەك، حەرىس، ئاچكۈزلىك.
 корыто تاغازا، چاراتاۋاق (ياغاچدان).
 корь قزامىق.
 корьё پوستلاق، قۇنى.
 корюха, корюшка شىمال دىگۈزلىرىدە
 يورادىغان مەيدە پالاق - چاۋاق.
 корявый ايگىرى - بوگى، قاتب، يارلىب،
 قوتورلاىب كېتكەن. بەد سۈرەت، خۇنۇك.
 корячиться بۇكۈلش، سىيىلىش؛ اوزىڭ
 ايگىب، چاتاناقلازنى كىرش.
 корячка كىڭ ئادۇم (ئاتلام).
 коса اوراق، ساچ ئالىسى (اورىسى)، اۇزۇن
 ۋە ئار يارىم جەزىرە (ئانا).
 косарь پچەن اورغۇچى.
 косатик (قارا: касатик)
 косач سىر تامانلاردا بولادىغان بىر نەۋە
 قۇش.
 косвенно چىتدەن، بىلەسەيتە، بىر ياقدان.
 косвенный قىيىق، مايىل، مۇنەھەرف، كۈزگە
 كورنەيتورغان، ياشىرن.
 косеть قىيايش، قىشاڭلانئش، غىلەيلەنش.
 косец پچەن چالغۇچى.
 косинус سەھم (مەندەسە ئىستىلاخلاريدان).
 косить كەتتە اوراق بىلەن اورش، پچەن
 اورش، قىيىق (غىلەي) قاراش.
 коситься كەتتە اوراق بىلەن اورلش، غىلەي
 قاراش.
 косица, -ичка مەيدە ئالم، تومە، اورۇم،
 косма ساچ ۋە جون تونامى ئالم، كالل.
 косматый بەدەق - بەدەق - قۇيۇق ساچلى،
 جۇن ساچ، «سەۋەت باش».

косметика **يۇزۇ كوزنى زىندەندەش سەنئەتى** ۋە ئەسبابى.
 косметический **يۇزۇ كوزنى زىندەندەشكە مەخسوس.**
 космический **جەھانگە مەخسوس.**
 космогония **دۇنيا ياراتىلىشى توغرىسىدە - داغى بىر فەن.**
 космография **علم ھەدىئەت، فەلەكيات.**
 космология **تەبىئىي نىزاملار ھەققىدەكى فەن.**
 космополитизм **عالمىنى تەمام سۇيۇش مەسلىھىتى.**
 космополит **خوسوسى ۋە ئەننى ئىنكار ايتىپ، تەمام جەھانگە عاشق بولغان كىشى**
 космос **جەھان، بۇتۇن دۇنيا، عالم.**
 косник **اوراقچى، 'وراق ساتقۇچى، ساچ اوراقچى، تالم:**
 коснить **سىكىلدەش، اوزاقلاش، كىچىكىش.**
 косность **دايىما بىر ھالەتدە بولغۇچىلىق، ھەرىكەتسىزلىك؛ غەلەت، مۇتەئەسسەسلىك.**
 косноязычие **دۇندۇقۇق، توتلىب سوزلەش**
 коснуться **(касаться) (قارا:)**
 косный **ھەرىكەتسىز؛ غافل، بوشاڭ.**
 коснеть **قاتش، مەمە ۋەقت بىر ھالەتدە قالش.**
 косо **قېيىق، غىلەي، كوزنىڭ قىرى بىلەن.**
 косовище **كەتتە اوراق ساپى.**
 косоворотка **تۆكەلگى يانيدان تىكلىگەن ايرىلەر كۆينەكى.**
 косоглазие **قېيىق (غىلەي) كوزلى بولشلق**
 косоглазый **غىلەي كوزلى.**
 косогор **چىت (قىرن) يول، تاغ ايتەلگى، كەمدەر.**
 косой **قېيىق، غىلەي، قىغىر (كوزلى)؛ قىرەسى بىلەن توراپتۇرغان؛ اۇچ بۇرچەكلى. قۇيان.**
 косопалый **بايماق-قىشق ئاياقلى، ئايىق ئاياقلى.**
 косость **قېيىقلىق، بايماقلىق، قېشلىق.**

косоугольник **تورت قېشىق بۇرچەكلى**
 костёл **رەھىم، كاتولىك كالىسىسى.**
 костенить **سۈيەككە ئەيلەندۈرۈش؛ قاتش.**
 костенеть **سۈيەكلەشش، سۈيەككە ئەيلەنش، قاتش.**
 костёр **مەشھەل، يىرىگە ياقلغان اوت.**
 костерь **گۈلى مەنسەر، كەنە كۈنجۈت.**
 костеря **(кострика) (قارا:)**
 костлявый **گۈشتى سۈيەككە ياپشغان قاتما، ئارق.**
 костный **سۈيەككە مەخسوس، سۈيەكنىكى.**
 костолом **سۈيەك سىندىرىغىچ. (قارا: ревматизм)**
 костоправ **سۈيەكى سىنگەن ۋە چىقانلارنى اورنىغا سالغۇچى.**
 косточка **كچكە سۈيەك پارچاسى، دەندەك (سۈۋە دەندەكى).**
 костоеда **سۈيەك چىرش ئاغزىغى.**
 костра **(кострика) (قارا:)**
 кострец **دۇمخازا (قۇيورۇق تەكى). قۇيىچ (يانداش سۈيەكنىڭ باش ياغى).**
 кострика **ياغاچ كاسە، يىلغىچ قازاق.**
 костыль **قولتۇق تاياق، سۈنمى تاياق، كەتتە، اۈزۈن تۈكرەكچ-مىخ، سانچىچ.**
 костылять **ئاقساش، ئاقساقلاش، قولتۇق تاياق بىلەن تۈشۈش.**
 кость **سۈيەك، كىمىك**
 — поздние гости глодают кости **كېيىن قالغان سېممانلار سۈيەك كېمىرەلەر.**
 — лечь костями **اورشەدە مەلاك بولش**
 костюмер **كېيىم ساتقۇچى (كېيىندىرگۈچى).**
 костюмировать **كېيىندۈرۈش.**
 костюмироваться **كېيىنش.**
 костюм **كېيىم، ئاۋروپا كېيىمى.**
 костяк **بىر جەدىۋاننىڭ يىردەن تاپلغان سۈيەكلىرى (قەدىدى).**

КОСТЯНИКА | بادىزىزەك (ئوسىلك).
 КОСТЯНКА | دەندەكلى مېۋە (ئالچە، گىلاس سىنگىرى . . .).
 КОСТЯНОЙ | سۈيەگەن قېلىنخان.
 КОСТЯШКА | سۈيەك تۈگمە.
 КОСУЛЯ (козуля) | بۇغىغا اوخشاش بوتاق شاخلى كىيىك.
 КОСУШКА | | اشىشەك ئەرەق، اوچ بۇرچەكلى (بۇرچەككە قويالورغان) جاۋان.
 КОСЫНКА | روبىمال (ايپىدەن توقولغان).
 КОСЬБА | اوراق بىلەن اورش ئىشى.
 КОСЯК | ايشىك ۋە دىريزە ياندارى، ئات عايلەسى (ئاغىر، بىيە، قولون ئارالاش).
 КОТ | ايرىكەك-ئانا پشەك (مۇشۇك).
 КОТАНГЕНС | خەتتى حماس (مەندەسە ئىستىلاجلاريدەن).
 КОТЭЛ | قازان.
 КОТЕЛОК | كۆچكە باقىر قازان (كۆپىنچى غەسكەردە كۆتەلور). قازانغا اوخشاش قالپاق.
 КОТЕЛЬНЫЙ | قازانغا مەخسوس، قازان نىكى.
 КОТЕНОК | پشەك بالا. پشەك بالاسى.
 КОТИК | كۆچكە، ئانا پشەك، سوۋ پشەك (قۇندۇز) نىكى تىرىسى.
 КОТИРОВКА | بامالى قاغازلارنىڭ مال بىر-جەسىدە قىيەتلەرى نەغىيىن قىلىشى.
 КОТИТЬСЯ | بالالاش (پشەك خەقىدە).
 КОТЛЕТА | كۆتە كىباب، قاتۇرغان قىيەگۆشت.
 КОТЛОВИНА | ا كۆك چۆتۈر بىر.
 КОТЛЯР | قازان قىلىغۇچى، دىك رىز.
 КОТОМКА | تۇگۈنچەك، بوقچا، خالتا.
 КОТОРЫЙ | قايسى، نىچەنچى، قايسىكى، قايسىدوركى، ئەللەزى.
 КОТОРЫЙ-НИБУДЬ | قايسى بولسا ھەم.
 КОТЫ | ئىسىغ كۆش (كىگىزەن قىلىنغان).
 КОФЕ | قەھۋە.
 КОФЕИН | قەھۋە، چاي ۋە باشقا مېۋەلەردەن قىلىنادورغان دارو (غەسەبى كىشەلەرنى دەۋالاش اوچون استىھمال قىلىنادور).

КОФЕЙНИК | قەھۋە نىكى، قەھۋەنى ياخشى كۆرەدورگەن اير.
 КОФЕЙНИЦА | قەھۋە ئىشى، قەھۋەنى ياخشى كۆرەدورگەن خاتىن.
 КОФЕЙНЯ | قەھۋە خانە.
 КОФТА | كۆكۈرەككەن بېلبەكچە كىلەدورگەن خاتىن-قز كۆينەكى.
 КОЦЕВЕЙКА | سوترە، قسقا كىيىم.
 КОЧАН | كەرەم تۈپى-تۈدەسى، كۆچمەلى.
 КОЧАННЫЙ | كۆچمەلى.
 КОЧЕВАТЬ | كۆچپ يورش.
 КОЧЕВНИК | كۆچمە خەلق، كۆچپ يۈرەدورگەن خەلق.
 КОЧЕВОЙ | كۆچمە، كۆچپ يۈرەتۈرغان، بەدەۋى.
 -КОЧЕВЫЕ ПЛЕМЕНА | كۆچمە خەلقلار، بەدەۋىلەر.
 КОЧЕВЬЕ | كۆچمە اورنى، بايلاۋ.
 КОЧЕГАР | پاراخوت ۋە پايىزلاردا ماشىناغا اوت ياقب تورغۇچى.
 КОЧЕДЫК | يوغان ۋە يالپاق بىگىر (اۋ بىلەن سىندەل ۋە چابانا نىگەدورلەر).
 КОЧЕДЫЖНИК | ئاياغا (اوسىلك).
 КОЧЕНЬ | (قارا: КОЧАН)
 КОЧЕНЕТЬ | تۈگىش، اوشش، ساققا قاتش.
 КОЧЕРГА | كىسەۋ ياغاچى.
 КОЧЕРЭЖИНА | بوتاقلاىب كىتكەن ياغاچ.
 КОЧЕРЫЖКА | كۆچەن ئۆزەكى، حوراز.
 КОЧЕТ | كىمە ۋە قايقلار كۆرەگىنى اورناش-ترەدورغان قازق (ياغاچ ياكى تىمىردەن).
 КОЧКА | تۈنگەك.
 КОЧЕВКА | كۆچمە خەلقلارنىڭ كۆچىشى.
 КОЧКОВАТЫЙ | تۈنگەكلى.
 КОШАТИНА | پشەك (مۇشۇك) گۆشىنى.
 КОШАТНИК | پشەك (مۇشۇك) تىرىسىنى يىخۇچى.
 КОШАЧИЙ | پشەككە (مۇشۇككە) مەخسوس پشەك، پشەك نىكى.
 КОШЕЛЁК | ھەمیان، چۈنەك، ئاقچادان.
 КОШЕНИЛЬ | ياغاچ قۇرتى.

кошение (پچدن چاپش (اورش).
 кошечий (قارا: кошачий)
 кошка (پشەك، ئانا پشەك. تورت تەرەفلىمە (مۇشۇك) قارماق لەنگر (يەك). بىرنەچچە تاللى قامچى.
 кошма كىگز.
 кошмар (باسدەرغش (اۇخلاغاندا).
 кошница كەتتە ئامبار (مەككە جوۋارى ۋە مەدر خىل دان، غەللەلەر ساقلماق اوچون).
 кошт (سەرف، خەرج.
 кош (قورا، ايجاتە قىلىنغان كىك، يىر، لاگىر، قشلاق.
 кощунство (موقەددەس نەرسەلەردەن كۈلشك، تەخفیف قىلىش.
 кощунствовать (موقەددەس نەرسەلەردەن كۈلش، تەخفیف قىلىش.
 кощун (موقەددەس نەرسەلەرنى تەخفیف ايتكۈچى، ئۆتدەن كۈلگۈچى.
 коэффициент (كەلجە بىر دەرى ئالدىدان قويۇلغان رە قەملەر. بىر غەمەلنىڭ ياكى حالنىڭ سۈرئەتتىكى ۋە يا بىر-بىرىگە نىسبەتەن كەتتەك - كىچىك-كىچىنى كۆرسەتە تۇرغان غەمەل.
 крааль (ھەيدەشلەر (زەنجىلەر) قشلاغى.
 крабы (دېڭىز قسۇچ باقاسى (10 ئاياقلى يومالاقراق بولادور).
 кравчий (ساراي شەرىئەتدارى.
 краденый (اوغۇرلانغان، مەسروق.
 краевой (قرغاقداغى، چىندەكى (كە) مەخ - سوس؛ «اولكەۋى» دىيىپ مەم ئىستىمال قىلتادور).
 краестишие (قارا: акростих)
 краеугольный (ئەساسى، باش، تۈپ.
 краешек (كچكە نەرسەنىڭ قرغاغى، اوغۇرلاش، سرقەت.
 кража (چىت، قرغاق، ايل، مەملەكەتنىڭ بىر تامانى قاپرغا گوشتى.
 крайний (چىندەكى، قرغاقداغى، ئاخىر.
 крайность (ئاخرغى حال، مچاق سۈيەككە يىتكەندە، نا عىلاج، زەرۋرەت.

краковяк (بالەكچە مللى رەقس، ئەسۋلە.
 краля (ئىپچىل خانىم-قىز. قارنا اوينىدە خانىم سورەتتى، كارول خانىتى.
 крамола (قىتتە، اىختىلال، مۇخالەفەت.
 крамольник (قۇتۇرتقۇچى، ئىختىلالچى، قىتتەچى.
 кран (جۈمەك، چۈمەك. بوراب سوۋ ئاقزا - درغان نەرسە، بۇرن (مەسەلەن ساماۋار بۇرنى).
 крапать (سىۋەلەش، تامچىلاش.
 крапива (قچتقان، سۈزەندەك (اوسمەك).
 крапивник (قچتقان چىغى.
 крапивница (قچتقان كۈپەلەكى؛ ئالا جوۋار كۈپەلەك، بوغبا ئاغرىغى (قرلچا).
 крапивный (قچتقان مەخسوس. قچتقان نىكى.
 крапина (سىپك، داغ.
 крапчатый (داغلى، سىپكلى، جىملى.
 крап (قرل بوياغ. اوين قارتالارغا سالنغان ياشىن تامخالار (يىلگىلەر).
 краса (چرايلىك، زىنەت، خۇسن.
 красавец (ساحب جەمال، چرايلى، بىرنا يىگت.
 красавица (ساحب جەمال، چرايلى خانىم-قىز.
 красавчик (قارا: красавец)
 красивый (چرايلى، خوشروى، بى جىرىم.
 красильня (بوياغ خانە.
 красильщик (بوياغچى.
 красить (بوياماق.
 краситься (بوياش، بوياققا سۈرۈكەش.
 краска (بوياغ، تۇس، رەك.
 красная строка (كىتابدەكى سەتر باشى، قزارش، شەرم تارتش؛ اۋىدلىش.
 красной (شىرىن زەبان، ياخشى سوز - لەگۈچى.
 краснаперка (قرل قانات (بالق).
 красноватый (قرغچ، قرغىمىل.

красноречивый شیرین-شیرین فەسیح سۆزلەگۆچی.
 красноречье سۆزدە فەساحەت، شیرین سۆزلەش.
 краснота قزلق.
 краснотал قزل تال.
 краснуха قزلقا (ئاغریق).
 краснощёкий قزل بیتی.
 красный قزل، چرایلی، کیلشکن. سول، اختیلال تەردەنداری.
 красоваться چرایلی بولوب تۇرش چرای- لیلغی بلەن قزقەرب تۇرش.
 красота چرایلیلیک، گۆزەللیک.
 красotka کیلشکن، چرایلی خاتن-قز.
 красочный بویاقتا مەخسوس، بویاغ نیکی، ئاچق بویاغلار بلەن بویالغان.
 красть اوغۇرلاش، سرقەت ئیتیش.
 красться اوغۇرلەچا، پەسب، یاشونب بارش.
 кратер یانار تاغنىڭ اوت چقاندۇرغان تاغزی.
 краткий قسقا، مؤختەسەر.
 кратко قسقاچا، قسقالق پەلەن،
 кратковременный قسقا ۋە قەتلى، ئاز ۋە قەتلى.
 краткосрочный قسقا مودەتلى، قسقا مومەتلى.
 кратный مەززۇب (حساب استیلاھی).
 кратчайший ایاك قسقا، ایاك یاقن (مومەت مەسافە) ئارالی.
 крахмал كەرتوشكە اونی، قاترما.
 крахмалить قاترما لاش، قاترما بلەن قاتریش.
 крах сەنئەت (ساۋداگەرلەگەن)، ئیعلان ایفلاش ایتیش.
 крахмальный قاترمالی، قاتیرلغان.
 краше چرایلیزەن، گۆزەلرەك، کیلشکنرەك.
 крашенина بویالغان تەنەپ.
 крашенинник بویالغان كەتەپەن تەگگەن كییم:

краюха-краюшка اوشاق (تان اوشاغی)
 креатура (قارا: протеже)
 кредитив پول ئالیش اوچون بیرلگەن قاغان.
 кредитоваться قەرزغا باش، قەرزدار بولش.
 кредитор پولدار، نەسییەگە پول (مال) بیرگەن كیشی.
 кредит ساۋدا دەفتەرنىڭ چەم (مەساروف) يازادۇرغان ياغی.
 кредитка قاغان ئاقچا، قاغان پۇل.
 крез باي، میلیونچى.
 крейсер كەتتە دىگىز كىمەسى.
 крейсировать دىگىز ۋە نەمەرلەردە كىمە لەرنىڭ سەپەر ۋە ھەرىكەت ایتلىشى.
 крематорий اولوكلەرنى يانداردۇرغان اورن.
 кремень چاقماق تاشى.
 кремль شەھەر قەلئەسى. ئەرك.
 Кремль مەسكەۋ شەھىرى اچىدەگى شەھەر قەلئەسى.
 кремневый چاقماق تاشىدان قىلغان.
 кремнезем قۇم ماددەسى.
 кремний شىشەگە اوخشاغان ماددە.
 крем شیرین قايماق-بىت-قۇل ياغى.
 крендель سېمەنت.
 кренить ئاۋشەش، جانلاندىرش.
 крениться ئاۋشەش، جانلانیش.
 крепить مەھكەملەش. بىر كەتەش.
 крепиться مەھكەملەش، بىرگەش؛ چىدەش (قايىچىغا، قىيىنلىقتا) سەپەر قىلىش.
 крепкий مەھكەم، قۇۋەتلى، قاتتىغ (چاي) قەھۋە؛ مەست قىلىش قۇۋەتلى.
 крепкие напитки مەست قىلاندۇرغان ئىچمەكلەر.
 крепкоголовый، -колобый عدەل- سز، ئاگسز، ئاگقاۋ.
 крепнуть كۈچەيش، مەھكەملەش.
 креповой قانلن اېپەك ياكى يۇپقا جۇن تۇقۇلغان نەرسەگە مەخسوس.

крепостник. دېھقانلار قولغى تەرەقدارى.
 крепостной. كاتتە يېر ئىگىلەردى قول ئامبى - داغى دېھقانلار قەلئە يەتكىلىگە مەخسوس.
 крепостца. كچكە قەلئە (كرىپوست).
 крепость. مەھكەملىك، قوۋەتلىك. سۇۋدا ئىرىگەن نەرسەنىڭ قۇبۇقلىغى، قەلئە، حىسار.
 креп. قالن ئىپدەك ياكى يوپۇقا جون توقوما.
 крепчать. قوۋەتلەنۈش، شەددەتلەنۈش. (مەدە - لەن: شامل).
 крепыш. باقۇۋەت ئادەم ياكى خەيۋان.
 кресать. چاقماق ئاشىدان اوت چقارش.
 кресло. سۇيانچىلىق يۇمشاق كۇرسى.
 крестец. دۇمغازا. قىزىق تەكى سۇيەگى.
 крестильница. بالالارنى چوققىدىغاندا چومىلدەردەردىغان جام.
 крестить. چوققىدىرش.
 креститься. چوققىش.
 крестник. چومىلدەردىغان اوغل.
 -ница. " " قىز
 крестовик. كەتتە اورگەمچەك.
 крест. بۇت، سەلبىب.
 крестьянин. دېھقان، ايدىچى، فەللاج، قىشلاقلى.
 крестьянка. دېھقان، خانىنى.
 крестьянский. دېھقانلارغا مەخسوس. قىشلاقلى نىكى.
 крестьянство. دېھقانلىق، قىشلاقلىلار تىرىكچىلىگى.
 кретин. زەئىف عەقلى ئارق كىشى.
 кретон. بوز، قالن توقۇلغان ايپ توقوما.
 крехт. (قارا: кряхт)
 крешендо. موسىقىدە: قوۋەتلى توشب، قوۋەتلى چقىش.
 крещение. چوققىدىرش.
 крещение. بوت يىۋىش بايرامى (6ئىچى بەنۋەر)
 кривая. اىگرى چىزق - خەتە.
 кривда. قىيىقلىق، خەيانەت، عەدالەتسىزلىك.

кривизна. قىيىقلىق، اىگرىلىك، بىر تامغا ياتلىق.
 кривить. قىيىقلىنىش، ئىگرىلەنىش.
 -кривить душой. خەيانەت قىلىش، توغرى بولماسلىق، رىكارىلىك.
 кривляка. قىيىقلىنىغۇچى، تورلى تامغا اوزىنى ئالغۇچى.
 кривляться. قىيىقلىنىش، بۇرغىلىنىش.
 кривоглазый. چالش كوزلى، غىلەي.
 криводушный. مەكرلى، رىكار، ئىستىقا - مە نەسىز.
 кривой. قىيىق، قىيىق، اىگرى، چالش غىلەي.
 кривоногий. بايساق، ئىگرى ئاياقلى، خاسرت ئاياق.
 кривоносый. قىيىق بۇرنىلى.
 кривность. قىيىقلىق.
 криветь. اىگرىلەنىش، قىيىقلىنىش.
 кризис. بۇجران، غارىزە، خەستەلىكنىڭ مومەن ۋە قورقۇنچى دە قىيەسى.
 крикет. توپ اوينى.
 крикливый. باقراق، قانتاغ (اوتكر) داۋشلى.
 крикнуть. قىچقۇر قوۋىش.
 крикса. باقراق بالا.
 крикун. قىچقۇرغۇچى، كۆپ قىچقۇرغۇچى.
 крик. قىچقۇر، قىچقۇرغان داۋش.
 криминальный. جىنايەتكە مەخسوس.
 кринка. (قارا: крынка)
 кристалл. تۇز ۋە مەدەنلەرنىڭ تۇرلى رەۋشەدە بۇرچەك مەم قىررەلەنپ قاتقان حالەتلىرى.
 кристаллизация. دۇرلەنىش، شەققەنلە - نىش.
 кристаллизовать. دۇرۋە شەققەنلىككە ئىلەندىرلىش.
 кристаллизоваться. شەققەنلىككە ئىلەنىش.
 кристаллический. دۇرۋە ئىلەنگەن شەققەنلىككە ئىلەنگەن.

кристаллоид سوژدا تيز ئېرىتورغان ماددە

кристалльный شەخەنەنە مەخسوس، بۇلاق مەخسوس، ۋە ئىزىز يان سوۋى سەنگەرى ماق. گوناھسىز، عدەيسىز.

критерий نەزەرىيات مىزانى، نەزەرىيات ئاساسى.

критериум ھەقىقەت مىزانى.

критика تەنقىد، تەقرىز، تىكشۈش، ياخشى-يامان تامانىنى قاراپ چىقىش، عدەيسى ئۆزلىش.

критиковать تەنقىد قىلىش، عدەيسى تىكشۈش.

критик تەنقىدچى، عدەيسى ئۆزلىگۈچى.

критический تەنقىدگە مەخسوس. ئاخىرى چىككە يەتكەن. تەنقىد كوزى بىلەن قارالغان.

кричать قىچقىش.

кровавый قانلى، قان توسلى،

кровать سوۋى، كەرەۋە.

кровельный تام، شەفت اۋستى. «باش پەندە».

кровельщик تام ياپقۇچى.

кровеносный قان يۈرەدرغان.

кровинка قان تامچىسى.

кровля اۋى تىپەسى، بنا تىپەسى.

кровный قان قانداش؛ مەلۇم ئانا-ئانا دان توغلىغان ھەيۋان، ياخشى نەسل.

-вровная месьть نىساس، «خون».

-вровная обида غەفو ايتىمەنلىك جەپەر.

кровожадный قانخور، خونريز.

кровомщение نىساس، ئىتقار.

кровообращение قان ھەرىكەتى.

кровопийца قانخور، نىسافسىز، بەخىل كىشى.

кровопролитие قان توككى. سەفكە دىمە.

кровопускание قان ئالدىش.

кровосмещение قان ئارالاشدىش، سەفكەنەنە.

кроссос قان سورغۇچ

кровотечение قان ئاقش، قان كېتىش.

кровохаркание قان تۇپۇرش.

кров ھەم، پۇشش، اۋى، مەلەمەت، قان.

кровянистый قانلى، نەمەۋى؛ قان توسلى؛ قان نىكى.

кройка كىيىم پېچش.

кройщик, кроильщик كىيىم پېچكۈچى.

кроить كىيىم پېچش.

крока ئارقان، چلپەر، ئاناپ.

крокодил تىسماخ، ئۇجەدەر (تەھايەتدە زور ھەرىكەت سۈرۈش ئىلانى).

-крокодиловы слезы ئۇجەدەر ئاۋچون جۈرئەتگە باش توكش.

крокодиловый تىسماخ، ئۇجەدەرگە مەخسوس.

кролик اۋى قويانى، «قاشقار قويانى».

кромка كەنەپ، قىرغاق، چىت، كەنار.

кромлед يۈرۈنچى كىشىلەر قىلغان-تاش زىنەتلەردەن غەبارەت كۆرەك ئىچاتە.

кромсать ئىش، كىشىش.

кроме . . . دىن باشقا . . . دىن غەيرە، سەز.

-кроме этого بۇندىن باشقا.

кромешная (قارا: ад)

крона ھەرىكەت باشى، ھەرىكەتنىڭ بۇتۇن بۇتاق ۋە بەرگەرى. پۇل: ئاۋستىرالىيە 39 تىن، گرمانىيە 4 سوم 63 تىن؛ دانىيا، نارۋىگىيە ۋە شۋېتسىيەلىرىنىكى-52 تىن؛ پورتوغالىيەلىرىنىكى-21-وم چاماسىدا يۈرەدەر.

крон سەرىغ بوياق.

кронглас ايك ياخشى شىشە.

кронпринц گېرمانىيە سەرىغلىكى ۋەلى غەمەدى.

кроншнеп سەھرا تاۋۇغى.

кронштейн سىنا بالقون ۋە باشقالارنىڭ تىرگەكى.

кропило. سېچىچ.
 кропильница. موقەددەس سوۋ ئىشى؛ (زەمزمە قوتىسى).
 кропить. سېيىش، بۇرگىش (سوۋتى).
 кропотать. مەيدە سوزلەش، منقلەش. چەكەن ئىش ئىشلەش.
 кропотливость. مەيدەلىك، پەستەكلىك.
 кропотливый. مەيدە بەچكەن، پىتلەپ دىققەت بىلەن ئىشلەن تورغان.
 крот. كور سىچقان.
 кроткий. سەبىرلى، تۈزۈملى، ھەلىم.
 кротость. سەبىرلىك، ھەلىم.
 кротко. سەبىرلىك، بىلەن، يۇۋاشلىق بىلەن.
 кроха. قەترە، اوۋاق.
 крохкий. اوۋاقلانې كېتە تورغان، تارقالب كېتە تورغان.
 крохобор. خەسپس، «موردەنى».
 крохотный. كەچكەن، غايەت ئاز، چۈنە كىچىك.
 крошево. ئاشقا سالماق اۋچۈن توغراغان نەرسە.
 крошечный. سەل، زەررەچە.
 крошить. مەيدەلەش، اوۋاقلاش.
 крошиться. مەيدەلەش، اوۋاقلانېش.
 крошка. مەيدە، اوۋاق.
 круглить. يوماللاش، گردەكلەش.
 круглый. يومالاق، گردەك.
 -круглый год (день). يىل اۋن ايككى ئاي-بۈتۈن كۈن.
 круглыщ,-ляк. يومالاق تاش.
 круглеть. يوماللانېش، غۇندەكلەش.
 круговой. ئەيلەنە تورغان، يۇمالاق.
 -круговая порука. بىر چەمبىيەت ياكى شىر-كۈنتىڭ ئەزالارى ئاراسىداغى عومومى كەپىللىك. (مۇتەئەبال كەفالىت)
 круговорот. ئەيلەنې بۇرش، مەدەلوم مۇد-دەتەن كېيىن بىر ئىش باشلانېش.
 круговор. اۋقى. كۈزگە كۈرنىش دائىرەسى.

кругом. ئەيلەنې، دائىرە-دائىرە؛ تارقالغا چولخانې.
 кругом. ئەيلەندىرې ئالې.
 кругосветный. بۈتۈن دۇنيانى (يېرى بۇ-زېنى) ئەيلەنې چىقاردىغان.
 -кругосветное путешествие. دەۋرى عالم سەياھەتى، بۈتۈن دۇنيا تېۋەرەگى-سەياھەت قىلىش.
 круг. تېۋەرەك، دائىرە، چىزىق، ئەيلەنە.
 кружало. پەركال.
 кружевник. تور توقۇچى ياكى ساتقۇچى اير.
 кружевница. تور توقۇچى ياكى ساتقۇچى خان-قىز - (قارا: крыжовник)
 кружевной. تورلاب توقولغان، تورغا ئوخشاش.
 кружево. تور (كېيىمگە قارايدىورغان).
 кружение. ئەيلەنېش، ئەيلەندىرېش.
 кружечный. دەستلى جامغا مەخسوس، دەستلى جام (كاشە) بىلەن بېغىلان.
 кружить. ئەيلەندىرېش، اوراپ ئالېش، تەدۋىر ايتېش.
 кружиться. ئەيلەنېش، دەۋر ايتېش.
 кружка. كاسە، جام، قەدەخ، قوتىچا (خەبىرات ئىشلەرىگە پۇل بېغاندىورغان قوتىچا).
 кружковый. تېۋەرەك (تۈگرەك) كە مەخسوس.
 кружковщина. بىرىككە ھەياتى، زەمىنى ۋە تەئەسسۈرى.
 кружок. تەنگە سىنگىرى يۇمالماق نەرسە، كەچكە دائىرە (اورتاقلار بىرىكىگى، تېۋەرەك مەسلەن شاگردلەر بىرىكىگى).
 крупа. كۈرنىچ.
 крупина. كۈرنىچ مەيدەسى، ئاقشاق.
 крупица. مەيدە، اوشاق.
 крупичатка. ئاق، اۋن، ئاق ئۇن تارتادىغان تېگرمان.
 крупный. بىرىك، كەتتەكەتتە.

крючковатый ئىلگىك، بۇگۈلب كىلگەن.
 крючник پاراخۇدلاردە كۈتەرب مال تاشو- چى. ھەممال.
 крючок كۆچكە ئىلگىك، قارماق.
 кряду قاناردان، توتاشقان.
 кряж يوغان ھەرى. تاغ سىرتى؛ يىرىمچە - ھەجىر ھەيد - دەھگى قالن تاش قاۋاتى. مەجىر ھەيد - دەھسەلگەن يىرى. ساغلام ۋە كۈچلى ئادام.
 крякать ۋاقلاش (اوردەكەك چەقىرش). تاماق قىرش.
 кряква,-кушка ياۋايى اوردەك.
 кряхтеть айغۇراشش، يوتەلىش.
 ксендз پەلەك روھانىسى.
 ксероформ يەردەگە سىببەتورغان دارو.
 ксилография رەسىم ھەم ھەدىلەرنى ئىكۈۋ- ۋەل ياغاچقا اويىب، سوگرە قاغازغا باشش اوسولى.
 кстати اوريدا، ۋەقتىدە، كىرەكلى اوريدا، ئىتىقاتى.
 -вы пришли очень кстати. سىز، جودە كىرەك - لى ۋەقتىدە كىلدىڭىز.
 кто كىم، كىم، كىم، كىم.
 -кто либо كىم بولسا ھەم.
 -к тому-же اونىڭ ئۈستىگە، اون-دەن كىين، اۈندەن باشقا.
 -ктонибудь كىم بولسا ھەم،
 -кто-то برەۋ، ئىللە كىم.
 кубарем يومالاق توپ ئاتىب، توپ دەستەلەپ.
 кубарь توپ (يىزىنكە، چەرم ھەم تورلەپ قىلىنغان).
 кубик تورت تامانى، بىر ئىكز ئولچەۋدەگى شاشقال.
 кубический تورت تامانى بىرەكە موكە ھەيد.
 кубовый كوك، قارا قوچقار، زەنگار.
 куб شەكل موكە ھەيد، جومرەكلى سوۋ قازانى

кубок ئىچكىلىك ئىچە تورغان كەتتە گاسە
 кубышка موندى، تاغزى تار ۋە قازنى كەتتە ئۇش، يوغان بالا.
 кувшин موندى، كوزە.
 кувшинка سارىغ گوللى بىر خىل ئوسمىك
 кувшинчик كچكە موندى، كوزە چە.
 кувыркаться دۈمبالاق ئاشش.
 кувыркнуться دۈمبالاق ئاشب ئالاش.
 кувырком باش ئارقالى ئەيلەنەن، دۈمبالاق ئاشب،
 кугуар ئامرىقا ئارسلانى، كۈمىش تۈسلى ئارسلان
 куда قايا، (قاي بىرگە)، قايرغا.
 — куда-нибудь (либо) قايا (قاي بىرگە) بولسا ھەم.
 — куда-то ئەللە قايا، قايا ھەر بولسا.
 кудахтать قاقلاش، (تاۋۇ ۋە خورازنىڭ چەقىرشى).
 кудель كۈنچە.
 кудесник سىمىرچى، فالىين، كاھىن.
 кудреватый چىنگەلەك، ئۇسخە.
 кудри چىنگەلەك. (ساچ).
 кудрить چىنگەلەكلەش.
 кудря چىنگەلەك بولغان ساچ.
 кудрявый چىنگەلەك ساچلى.
 кудряветь چىنگەلەكلەش.
 кудряшка چىنگەلەك ساچلى بالا.
 кузнец تىمىرچى.
 кузнецкий تىمىرچىگە مەخسوس.
 кузнечик چىگرىكە.
 кузнечиха تىمىرچى خاتىنى.
 кузнечный تىمىرچىلەككە مەخسوس؛
 кузница,-кузня تىمىرچىلەك دوكانى.
 кузов پوسلاقدان قىلىنغان سەۋەت،
 кузька ئىكەن سوۋەرەگى.
 кукиш (قارا. шиш)
 кукла قۇرچاق.
 куковать چەقىرش.

куколка كۆچكەن كۆرچاق، كۆپلەكلىرىنىڭ
 اورغان پىلدىسى.
 кукольник قۇرچاقچى، قۇرچاق قىلغۇچى،
 кукольный قۇرچاقلارغا مەخسۇس.
 куksить كوزنى ياشاۋراتىش، ياش ئالدىش
 - (يىغەلەگۈسى كىلىش).
 кукурекать قىچقىش (خوراز توغرىسىدا).
 кукуруза مەككە جوۋارى.
 кукушечий كەككۈ قوشغا مەخسۇس.
 кукушка كەككۈ قوش.
 кула قار ئاستىدا قالغان ئوت.
 кулага قولغا (جاۋدارى ئوندىن ئېزىپ قىپ-
 لىنغان بىرخىل سۇيۇق تاماق).
 кулак مۇشت، يۇدۇرق؛ باي دېمەن.
 кулачки موشىتلەش، مۇشت ئورۇشى.
 кулачный مۇشتىك، مۇشتىكە مەخسۇس.
 кулган قۇمغان.
 кулебяка بالىق سامسۇسى
 кулёк چېپەنە قاپ، ئىنگە.
 кулеш ئوگرە، (اۋۇرە).
 кули سارىغ ۋە قارا تىنلى قاممال.
 кулик لاي خوراك.
 кулинария ئاش پىششىق مۇندەرى.
 кулинарный ئاش پىششىك مۇندەخلق.
 кулисы تىياتىر دا بەردە ئارقاسى.
 кулич پامسا بايرامىدا پىشپىلە تورغان نان.
 - у черта на куличках ئەللە قايسى گوردە،
 يراق، «جەھەننەم ئاستىدا».
 кулуар كەلبىدار، دەھلىزە پارلامېنت نىڭ
 مەجلىس خانەسىدەن باشقا ئورنلار.
 куль قاپ، قاپچا لىگە،
 кульминация سەييارە نىسپىنەھار دائىرە
 سىدەن ئوتتى، مەزىنەرنىڭ ئېك غالى
 نوقتاسىغا يېتىش.
 культивировать ئوسىدىش، كۆپەيتىش،
 مەدەنىيەلەشتۈرۈش،
 культура كۆپەيتىش ۋە ئوسىدىش ئىشى.
 ئېك، مەدەنىيەت ۋە تەرەققى

культурный تۈركچىلىككە مەد خىل اوڭ-
 خايلقلارنى قەبۇل قىلغان، مۇندەققى،
 مەدەنى.
 культуртрегер مەدەنىيەلەشتۈرگۈچى،
 (مەدەنىيەت ئورناشدرش باھانەسى بىلەن
 ھىمايەسىز يىرلەرنى قولغا ئالغۇچى).
 культ مۇقەددەس كۆرۈش، مۇقەددەس
 كۈرلىگەن نەرسە.
 кум قۇدا (قاين ئانا بالانىڭ ئوز ئاناسىغا
 نىسبەتەن ياكى غەكسىچە).
 кума قۇداچا.
 куманёк (قارا: кум)
 куманика يىردە ئۈزچە ئۈسە تورغان بىر
 نەۋە مېۋە، (تاتارچا پۇرلوگەن دېيىلەن)
 кумач ئىلۋان، يورلات، قوماش،
 кумирня مەجوسىلەر عبادەتخانىسى.
 кумир جۇت، سەنەم، غەزىزە، سۈيۈكلى.
 кумить پالا چوققىدىغاندا ئۈتۈگەن ئانا ياكى
 ئاناسى بولۇشى.
 кумовство قۇدالىق، قارنداشلىق، قاين ئانا
 ئاناسى بىلەن بالانىڭ ئوز ئانا - ئاناسى
 ئاراسىداغى قارنداشلىق.
 кумовья кум نىڭ جەمئى
 кумушка غىبەتچى، سوز تاشىغۇچى، تۈلكى
 кумыс قىز.
 кумысный قىزغا مەخسۇس.
 куна سوسار تىرىسى (بۇرۇن پۇل ئورنىدا
 يۇرگۈزۈلگەن).
 куница سوسار.
 куний سوسارغا مەخسۇس، سوسار تىرىسى -
 دەن قىلىنغان.
 кунсткамера (قارا: музей)
 купа كۈمەك.
 купава بىر نەۋە ئۈسۈملىك.
 Купала 24 نچى ئىيۇندە (Иван-Купала)
 قۇياش جۇرمەتىگە قىلادورغان بەيرەم.
 купальня غۇسلەخانىە.
 купальщик غۇسل قىلغۇچى، چۈملىگۈچى

купание غۇسل قىلىش، چوملىش.
 купить غۇسل قىلىش؛ چوملىش.
 купаться غۇسل قىلىش، چوملىش.
 купе ۋاگان ياكى پاراخوت خانەسى - بولمەسى
 купель نەسرانىيەتنى قەبول قىلغۇچىنى چومدىرب
 ئالادىغان سوۋ ئىشى.
 купёна ئىت اۋرۇم.
 купидон عشق ئىلامى.
 купец ساۋداگەر، تاجر؛ مال ئالغۇچى.
 купеческий ساۋداگەرلەرگە مەخسوس،
 купечество ساۋداگەرلەر توپى، تاجرلەر
 سىغى.
 купить ساتىپ ئالش، ئىشترا ئېتىش.
 куплет ھكايە، ناھىيە.
 куплетист ھكايەچى، ھكايە ئەيتكۈچى.
 купля ساتىپ ئالش ئىشى.
 купно بىرگە. بەررايەر.
 купный بۇتۇن، تۈگۈل.
 купол گۈمبەز، قوببە، مەنارە باشى.
 купон زايىم ۋە باھالى قاغازلارنىڭ مۇددەتى
 تولغۇنچە كېسىپ ئالادىغان بولمەكلەر؛
 تياتردە بىر ئورۇن.
 купорить (قارا؛ закупоривать)
 купорос دەمەنى نەزەك.
 купорщик شېشە ئاغزىلارغا پوك تاقار-
 غان.
 купчая بىر نەرسىنى ساتىپ ئالغانلىغىغا بىرلىك
 شەھادەتنامە.
 купчик باش ساۋداگەر، تاجر.
 купчина كەتتە ساۋداگەر، قازنى كەتتە باي.
 купчиха ساۋداگەر خاتىنى.
 кура تاۋق، دالا تاۋغى.
 куражиться قارشى، اوزم بىلدىمدىن اوجىر،
 مۇتەكەببىرلىك قىلىش.
 куратор ۋەسى، ۋەكىل،
 курган ئىسكى زەماندە قەبر ئۈستىگە قېلىنغان
 نىپەك.
 кургузый قىسقا ئۇيۇرغىلى، قىسقا ئىتەكلى.

курдюк قولى دېمەسى.
 курево تۈتەش، تۈتەش ئۇچۇن ياندىرىدىغان
 گۈك، تەمەكى.
 курёга دەنەكىنى ئالب تورۇتقان
 اورۇك.
 курень قاراۋلخانە.
 курзал تاماشا ئۆيى.
 курильщик تەمەكى كەش (چىككۈچى).
 куриный تاۋققا مەخسوس.
 курительный چىكە تۇرغان، تۇتۇن چىقارا
 تۇرغان.
 курить تەمەكى چىكىش، اسپىرت تارتىش.
 куриться تۇتۇنلەش، چىكىش.
 курица تاۋق.
 курия سايلانغۇچىلار بولمى، روم پاپاسى
 جوزورىدەكى غالى مەھكەمە؛ روماليلاردا
 غالى سىغى.
 курковое گۈلەنگىلىلى ملىق.
 курлыкать تۇرئادەك قىچقىش.
 курная изба ئوچاقسىز ئۆي، قارا ئۆي.
 курносый يالپاق، تۇمشۇقلى.
 корок ملىق گۈلەنگىرى.
 куролесить ئارتق شوخلىق قىلىش، «ئايغى
 كۈيگەن تاۋقەك شاشش».
 куропатка گۈككەك.
 курорт شىغالى بولاق، اورۇن ياندىغى شەھەر
 مەم دەۋالەنگۈچىلەر تۇرانورغان ئۆيلەر.
 курочка چۈچەك، كىچىك تاۋق.
 курсив قول يازماسىغا ئوخشاش مەتبەئە
 ھەرفى.
 курсист قورسدا ئوقۇغۇچى ئىر؛
 (خاتىن - قىز).
 курсовой قورسقا مەخسوس؛ ئوقش موددە
 نىگە ھەتتى ھەرىكەتكە ۋە پۇل باھا
 سىخادائىر.
 курс پۇل باھاسى، غالى مەكتەپ سىغى.
 شاگردنىڭ مەكتەپدە ئوقۇش موددەتى. كىمەنەك
 قايسى تامانغا بارىشى (ھەتتى ھەرىكەتى).

курсы **خوسوسى** عالى مەكتەپ، موۋەققەت مەكتەپ. قورش (مەسەلەن: خاتىلار عالى قورسى، موعەللىلەر قورسى).

куртаж **شېرىن كامە، ئالدى - ساتىدى ئىشىدە** ۋاسىتىچىلىق قىلغۇچىغا (دەللەتكە) تېگىشلى پۇل.

куртизанка (قارا: **кокоетка**)

куртка **قىسقا كىيىم، يېڭى كامزول.**

курчавый **جىنگەلكە ساچلى (جۈنلى)،**

куръёз **قزق ئىش، كۈلگى راقىچە.**

куръёзный **قزقلى، كۈلكىلى.**

курьерский поезд **ياڭ تىز يۈرەتۈرغان** پايز.

курьер **خەبەر كىاتىرگۈچى، خەبەرچى.**

курятина **تاۋق گۈشتى.**

курятник **كەتكەك. تاۋق ئۆيەسى، تاۋقچى.**

кус **كەتكە بولەك، كەتكە يالق ئۈچۈن قارماق** ئۈچىگە قويغان تەغمە (گۈشت ۋە باشقالار).

кусака **ئىشلەتقچ، ئىشلەيدىغان (كىشى، ھەيوان).**

кусать **ئىشلەش، چاقش.**

кусаться **ئىشلەشىش.**

кусковой **بولەكلى، بولەك - بولەك.**

кусок **بولەك، قېتىچە تۈپ.**

куст **چەنگەل.**

кустарник **چەنگەللى.**

кустарный **اۋىدە ئىشلەنگەن، كەسىپ قىلغان.**

кустарь **قىشلاق ئۈستاسى، ھۈنەرمەن.**

кустик **كەچكە چەنگەل.**

куститься **چەنگەللەنش.**

кутать **اوراش، چولخاش، تۈزەتكەش.**

кутаться **اورالاش، چولخانش، تۈزەتكەنش.**

кутёж **عەيش - عشرەت، سەفامەت.**

кутёнок **كۆچك.**

кутерма, -рьма **شاۋ-شو. ماى - ھوي، تەلە - توپالاڭ، تەرتىبسىزلىك.**

кутила **اسراپچى، بۇزۇق كىشى، ئۈچكۈچى كىشى، سەفەمە.**

кутить **ساراق ئىتىش، بۇزۇق يۈرش، سەفامەتتە يۈرش.**

кутный зуб **ياڭ ئاغرىغى ئازق ئىشى.**

ку́тня **قارچىغى تۇزاغى، ئەدرەمى، بېگەسەپ.**

куток **اوزاقتاغى خەلۋەت جاي.**

кутуз **ياسىدقا قىلانغان تور، توقۇيدىغان كىپ.**

кут **ئۆينىڭ تورى.**

куть **بېچكە ئارقاسى.**

кутья **تالغان.**

кухарить **ئاش - سوغازلاش.**

кухарка **ئاش پىشكۈچى خاتىن.**

кухмистерская **ئاشخانىە (پۇللى).**

кухня **ئاشخانىە، ئاش پىشەرە تورغان ماشىنا.**

кухонный **ئاشخانىگە مەخسوس.**

— **кухонные принадлежности** ئاشخانىە ئەسبابى.

кухонька **كەچكىنە ئاشخانىە.**

куцый **قۇيرىقسىز، قىسقا قۇيرقلى.**

куча **ئۆيۈم، تۈرگۈم، تۈنە.**

кучевые облака **ئاق بۇلۇت.**

кучер **تەرەۋەكەش - كۈچەر.**

кучерская **كۈچەر - تەرەۋەكەش ئۆيى.**

кучерский **كۈچەرگە مەخسوس.**

кучить **كەچكە ئۆيۈم، تۈنە.**

куш **كۈب پۇل، زور قۇمار.**

кушак **قوشاق، بېلباغ، كەمەر، پوتا.**

кушанье **خازرلانغان ئاش، تاغام.**

кушать **يېش، تەناۋل قىلىش.**

кушетка **يۇمشاق - تىپىكىلى كەرت.**

куща **چادر، خەيمە، مايدان.**

к чему **تىمەگە، نىگە، نىچۈن، نىمە ئۈچۈن.**

к **گە، قا، غا،**

— он ко мне пришел **ئو - مېنىگە كەلدى.**

— я к тебе послал **مەن، سېنىگە يۇباردىم.**

кәб **اېككى غلدرەكلى يېڭى ئەنگلىز تەرەۋەسى.**

кәкуок **بۇەنجىلەر رەقىسى (ئۇيۇنى).**

Л

л اورىن ئىلىفبا سېدە ئون بىرىنچى حەرف.

лабаз ئامبار.

лабелъ مانىڭ ياخشىلىغىغا مۇندەردەندىلەر ئىتتىپاقى تامانىدىن ياسىلغان مۇهر.

лабиринт كۆپ بولمىلى ۋە يوللى، ئىچىكە كىرگەندە ئادا شادىرغان ساراي. قولاي ئىچى.

лаборант لاباراتورىيە مۇدىرى.

лаборатория كېمىياخانى، غەدىملىياتخانى غەدىملىياتخانى تەجرىبەلەر ئۆيى.

лава ماددەبى سەيپالە، ئوت ۋە ياتار تاغلار. نىڭ ئاغزىدىن چىقارغان ماددەلەر. ئاتلى غەسكەر سەفى، سوۋ ئۆستىدەن سالىنغان كۆتەرمە.

лавина كەتتە تاغنىڭ باشىدىن ئۈرەپ تۈشكەن قار ۋە مۇز بولدىكى.

лави́ровать يولنى بىلەن ئۆزگەرتىپ يۈرۈش. قالغان بىلەن شامالغا قارشى بارش، كىشى ئوچراش. دان ساقلىنىپ بارش، «دوم بىلەن ئۆزگەرتىش».

лавка دوكان.

лавочник دوكاندار، دوكان ئىگىسى.

лавочница دوكاندار خاتىن (خاتىنى).

лавочник دوكانغا مەخسوس.

лавр دافنە دەردەخنى، شوهرەت ۋە سەئادەت غەلامەتى.

лавра اورىنلارنىڭ بۇرۇنغى ماناسىرى.

лавро́вый دافنە دەردەختىگە مەخسوس. دافنە دەردەختىنىڭ بەركىدەن قىلىنغان.

лавчо́нка يامان ۋە كەچكەن دوكان.

лаге́рь ئوردوگا، غەسكەرنىڭ دوشمەنگە قارشى ئوردوگا، ئورناشقان ئورنى. ياز كۈنى چادىرلەر بىلەن دالادا غەسكەر تۇرادىغان ئورن.

лагун ياغاچ ئىشى، چىلەك.

падан سۈنۈل.

ладить اوڭايتىش، ئىيلەش، تۈزەتەش، ئىتتىپاق تۈزۈش.

ладиться كىلىش، ئىتتىپاق بولش.

ладно خوب، يازار، ياخشى. تۈزۈك

ладный يازارلىق، ياخشى.

ладон كەف. ماۋچ.

ладошка (قارا: ладонь) چەپكە چالاش.

— бить в ладоши تىلچاق، ئىشنىڭ ئوڭايتىشى. داۋش كىلىش، ئالدىلەرنىڭ بەردەلەرى.

ла́дья (قارا: лодья) اوڭغايلاشدىر. ئىتتىپاق تۈزۈش.

лазарет غەسكەرى خەستە خانە، شىفاخانە.

лазаря петь مۇناجات ئىيتىپ خەبىر سورايش.

лазейка ئار تىشكە (كۆپ- چۆب يۈرۈلك).

лазить چىقىش، اورمىلەپ چىقىش، منش.

лазоревна بىر نەۋخ قۇش (لاجوۋەردەك).

лазоревный (قارا: лазурный) مېنىشكە (چەتلىق) اوستا.

лазун كوك تاش.

лазу́рин ئاقىمىل زەنگار.

лазу́рь لاجوۋەرد، زەنگارلىك، ساق ھەۋا، زەنگار بويغ.

лазу́тчик غەسكەرى جاسوس، خۇفەيە.

ла́й ھۇرش، ئىت ھۇرىشى. «ماۋ-ماۋ».

ла́йка يۇمشاق. مۇلايم ئىت تىرىسى.

ла́йковый يۇمشاق ئىت تىرىسىدەن قىلىنغان.

лак لاک.

лака́ть يىلەپ يېش (ئىت، مۇشۇك يېشى).

лаке́й خىزمەتچى، فەرزاش.

лаке́йская خىزمەتچىلەر خانەسى.

лаке́йский خىزمەتچىلەرگە مەخسوس.

лаки́рованный لاكلانغان، امريكىن تىرى.

лаки́ровать لاكلاش، لاكل سۈرتىپ يالتىراتش.

лакму́с كېسلاتا تىككەندە قزارادىغان كوك بويغ (كىمپىيادە استعمال قىلىندى).

лако́вый لاکى

лакомить شیرин ييدىرش، سيبىلەش.
 лакомиться شیرين ييش، سيبىلەنش.
 лакомка شیرين - مەزەلى تاماق.
 лакомство شیرين نەرسە، مەزەلى بېگۈلك.
 лакомый شیرين، تەملى، لەززەتلى تاماق.
 лаконизм سۈزدە قسقالق.
 лаконический.-чный سۈزدە قسقالقا.
 лакрица شیرين نامرىك عدەسلى.
 лакричник شیرين تامر (اوسىلك).
 лактобацилин پىرەفېسسور مېچىنىكوف
 ئسۈلىچە غازلانغان قاتق.
 лактометр سۈت ئۆلچەۋى.
 лама تۆبەگە ئوخشاش، بۈيىنى ئۇزۇن، تەنەسى قويغا ئوخشاش خەيۋان. بۇددا مەزمەيدە
 گى مانغوللارنىڭ كەملىرى.
 ламаизм مانغوللىدا لاما مەزمەيى.
 лампа يىر ياغى يىلەن يانادورغان چراغ.
 лампада.-падка پۈتلەر ئالدىدا ياندىرلا چراغ.
 ламповый چراقتا مەخسوس.
 ландвер گرمانىيانىڭ ساقلىق عدەسكىرى.
 ландкарта جۇغرافيا خەرىتىسى.
 ландо تورت كىشى ئوتورادىغان ئۇزۇن نەۋە.
 ландтаг گرمانىيادا ۋىلايەت پارلامېنتى.
 ландшафт نەبىھەتتەن بىر مەنزەرە.
 ландшатурм گرمانىيا، ئاۋستىريا رەدىف
 عدەسكىرى.
 ландыш مەرۋاريد گۈلى.
 ланита (قارا: щека)
 ланцет نەشتەر، تەببىلەر پىچاغى.
 лан ختايىنىڭ كۈمۈش پولى - 40-50 نىن.
 лапась ئەنەبسىز رەۋشە تارتىپ ئالىش.
 лан ئانا بۇغى.
 лапа پەنجە (تىزناقلى خەيۋانلار ئاياغى).
 лапотник پوستلاق كاۋش ياساغۇچى.
 лапоть پوستلاق كەۋش، چاپاتا.

лапоухий شالپاڭغ قۇلاق.
 лапта اوبىنالا درغان تۈپ دەستەسى.
 лапчатка غاز ئاياغى شېكىللى ئوسىلك.
 лапчатый غاز ئاياغى، (يەنى) ئاياغى غازنىكىدەك.
 лапша تۇپپە.
 ларец, ларчик قۇتچا، كىچك ساندق.
 ларь ساندق.
 ласа, ласина يول - يول نەقىش.
 ласиться ئالتاڭغىلانىش، نەۋازىش ۋە تەمۈللىق قىلىش، تەرىلكە تۇتىش. لەنگە نېمە دارلك.
 ласка ئالتاڭغىلاش، سۇيىش، ئېرىكلەش.
 ласкательный ئېرىكلەتە تۇرغان ئالتاڭغىلا - تادورغان، سۇيىپ ئەينلەنگەن.
 ласкать ئېرىكلەتەش، سۇيىش (قول بىلەن).
 ласкаться ئېرىكلەنىش، ياقملىنىش، ئالتاڭغىلانىش.
 ласково يۇمشاق ئىتىپ، ياقملى ئىتىپ.
 ласковый يۇمشاق، ياقملى.
 ласочка كىچەرەتتە سۇيىپ.
 ласт ئۈچ پاقرغا بىر ئۈلچەۋ.
 ластик لەس (كىيىملىك گەزلىمە).
 رىزىنكە.
 ластиться ياقملىنىش، تەمەللوق ئېتىش.
 ласточка قالدەرغاچ.
 латания قامش گۈل.
 латать ياماش. ياماق سالىش.
 латинизм لاتىنچىدە مەخسوس جۈملە، لاتىن سوزى، لاتىن تىلىگە مەخسوس جەمىع نەرسە.
 латинист لاتىن تىلىنى ياخشى بىلگۈچى.
 латинский لاتىنچە.
 латифундия كىڭ ئىكىن دالاسى.
 латка ياماغلىق.
 латник زىرە، ساۋت كىيگەن كىشى.
 латный زىرە، ساۋتقا مەخسوس.
 латунный مەسەن قىلىنغان.
 латун مەس، جىز.
 латы زىرە، ساۋت، جەۋشەن، تىمىر كىيىم.

латынь لاتین تىلى.
 лаун-теннис تور بىلەن، توپ ئوينى.
 пафет توپ- زەئىدەك ئىدرەۋەسى.
 пацкан قايتارما باۋاڭنىڭ بىر نامى.
 лачуга كىچىككەنە يامان ئوي.
 паять (ئىت) ھۇرۇش.
 лгать يالغانلاش، يالغان سوزلەش.
 лгун يالغانچى، ئالداغچى، ناۋلاماچى.
 лгунья يالغانچى (ئالداماچى) خاتىن - فز.
 лебеда ئاق قوش، ئاق قەندەن.
 лебединый ئاق قۇشقا مەخسوس.
 — лебединая песня بىر مۇھەررىرنىڭ ئولم ئالدىدىن يازغان ئىسدىرى.
 лебёдка ئانا ئاق قوش، قۇدۇق چىغىرىغى.
 лебедь ئاق قۇش.
 лебезить ئۆزىنى ئۆزى بىلەش.
 лебяжий ئاق قۇشقا مەخسوس، ئاق قوش - نىكى.
 лев ئارىسلان، شىر.
 левантин قەيەتلى بىر نەۋخ تەنگە.
 леваш ودرەقى سامسا.
 левкой قەلەمبەر مونچاق ئاسمىدەكى گۈل.
 левретка ئۇي ئىتى.
 левша چەپقولى بىلەن ئىشلەگۈچى.
 левый سول - چەپ نامان.
 легализация بىر ئىشنى (واقىيەنى، جەمئىيەتنى) قانۇنلاشتۇرۇش.
 легальный قانۇنلاشقان، قانۇنغا موۋاپىق.
 легать ئىلچى، ۋەكىل سەپەر.
 легация رىم پاپاسىنىڭ ۋەكىلەت ھەيئەتى.
 легенда رىۋايەت، قەيسە، ھىكايە، خۇرافات.
 легендарный خەيالى، بولىشى مەھال.
 легион ئەسكەر فرەقىسى، ھىساپسىز كۆپلەك، بىر ئەدەت، ئىچى - بېجى.
 легкий يېڭىل، ئاسان قۇلاي.
 легко يېڭىلدەك، قولايچە.
 легковатый بىر ئاز يېڭىل.

легковой извозчик ئىدرەۋەكەش، ئىزۋاشچى.
 легковерие تىز ئىشەنە تورغانلىق، ساددەدەللىك.
 легковерный تىز ئىشەنە تورغان.
 легковесный يېڭىل ئولجەۋلى، تارازۇ باسمايدورغان.
 лёгкое اويكە.
 легкомысленный يېڭىل ئەقىللى، خەفەت كەندىشەسىز.
 легкомыслие يېڭىل ئەقىللىق، خەفەتلىك، ئەندىشەسىزلىك.
 легкоплавкий تىر ئېرىدىغان (مەدەن)، يېڭىلك، ئاسانلىق.
 легкость غايەت يېڭىل.
 легонький ئويكەگە مەخسوس.
 легочный يېڭىل بولۇش، يېڭىلەنش.
 легчать يېڭىلدەك، ئاسانراق.
 легчить يېڭىلدەش، پېچىش.
 леденец مۇزگە ئوخشاش كەنەيت.
 леденить مۇزلەش، قاتارش.
 леденеть مۇزلەش، مۇزگە ئېيلەنش.
 педи كىيار سىنق كىشىسىنىڭ خاتىنى.
 лёдник مۇزلى ئامبار.
 ледный بىلەندە تاغلاردان ايشلىب، ئاق ب تۇشە تورغان موز.
 ледовитый موزلى.
 — Северный Ледовитый Океан بەھرىمۇھىت مۇنبەدەدى شىمالى.
 — Южный Ледовитый Океан بەھرىمۇھىت مۇنبەدەدى جەنۇبى.
 ледокол موز سىندىرە تورغان (پاراخون).
 ледоход ياز كۈنى موز كېتىشى.
 лёд موز.
 ледяной موزدەن مۇرەككەب، موزلى، موزدەك ساۋق.
 леечка كېچكە سۇۋ سىپىكچ.
 лежа ياتىپ، ياتقان ھالدا.

лежалый ئوزاق ياتقان، ئوزاق ياتىش سەبەب- لى بۇزۇلغان.
 лежанка ئورس قىشلاقلاردا بېچ ئۈستى،
 лежать ياتىش.
 лежачий ياتقان، يانت تۇرادىغان.
 лежебока ياتالاق، ئىرنچەك كىشى.
 лезвие, -вее پىچاق، ئوراق ۋە خەنجەر بىتە- لەرى، دەسى تىخ.
 лезть چىقىش، منىش، كۈش.
 лейб پادشا سەرايىدەكى
 - лейб-медик پادشا تەبىبى.
 - лейб-кучер پادشا ئەۋەتكەشى.
 лейка باقچاغا سۇۋ سىپە تۇرغان. تۈنيكە ئىش (قارا: воронка)
 лейтенант بەھرىيە غەسكەرىدە ۋەنچى دەرى- جە مەنەسەب.
 лекало قالب.
 лекарь دوقتۇر، تەبىب.
 лекарство دارر، دەۋا.
 лексикография لۇغەت كىتابلىرى توغرى- سىداغى فەن.
 лексикология سۆزلەر توغرىسىداغى - فەن.
 лексикон سۆزلەر مەجموعەسى، لۇغەت كىتابى- قاموس.
 лектор مۇدەررىس، خەتەب، ئوستاز.
 лекция دەرس، ئالى مەدرەسە دەرسى.
 лепеять قەدرلەش، تەربىيەلەش، ساقلاش، ئىزكەلتىش.
 - лепеять надежду كۈگەندەن چۈدە شەنبە ئۈمىد ئېتىش.
 лемёх تىش، ئاماج تىشى.
 лемма مەندەسەنە بر دەغرائى ئىسبات ئۈچۈن كېلىرلگەن ئىككىچى بر فەرەزىدە.
 ленивец يالقاۋ كىشى، تەنبەل.
 ленивый يالقاۋ، ئىرنچەك.
 лениться يالقاۋلانىش، ئىرىنىش.
 лента تاسما، جىدەك.

ленточный تاسمالى، جىدەك سىنگىزى نەرسەلى.
 лён زىغىر.
 лентяй يالقاۋ، ئىرنچەك كىشى.
 лёнь يالقاۋلۇق، تەنبەللىك.
 леопард قاپلان.
 лепестковый چەرخ تاۋاق گۈللى.
 лепесток گۈل بەرگى.
 лепетать بەردەش. ئاگلاماسدان سوزلەش. بالالاردەك سوزلەش.
 лепёшка كۈلچە نان، گرۈدەك نان.
 лепить ياپىشىرىش. سەلەب، سەلەب ئۇيىشىرىش، خەمىرىدەك بر نەرسەدەن بر نەرسە قىلىش.
 лепиться ياپىشىش سەلەنىش.
 лепной نەقىس قىلىپ سەلەب ئۇيۇشىرلگەن.
 лепта چۈدە مەيدە پۇل، ئازغىنا سەنەفە.
 лес توقاي، چەككەك، ياغاچ ۋە تاختالار.
 песа قارماق، يېپى، كەتتە، بەلدەننە عمارەتلەر. سالنغاندا عمارەتنىڭ ئۇتەرفىگە قىلىنغان خا- ۋازلار.
 песенка كچكە ساتى.
 лесистый توقايلى، كۈب توقايلى.
 лесник قوروقچى، توقاي قاراۋلى.
 лесничество خەزىنە توقاينىڭ بر قىسمى.
 лесничий توقاي مۇدىرى.
 лесной توقايغا مەخسوس، توقاي ئىككى.
 лесовод توقاينى تەربىيەلەۋچى.
 лесовщик قوروقچى، توقاي پايلاغۇچىسى.
 лесопилка تاхта تەلدەۋرغان ماشىنا.
 лесопильня تاхта تەلدەۋرغان زاۋۇد.
 лесопромышленник توقاي ۋە تاхта بىلەن ساۋدا قىلغۇچى.
 лестница شاتى، زىنە، نەردەبان.
 лестный قەزىقارلىق، كۈگەللى.
 лесть حىلە، خوشامەن بىلەن ئىيەرتىش، قەزىقدىرش.
 лета غومر، ياش، سەننى- سال.
 летаргический خەسەتلىققا، موشىدەن كېتىش خەسەتلىغىغا مەخسوس.

летаргия ھوشىدەن كېتىش.
 летать ئۇچۇپ يۈرۈش.
 летовать ياز ئۆتكۈزۈش، يازلاش.
 леток ھەسەل ئەررى ساندوغىنىڭ تېشىكى.
 летом يازدا، ياز كۈنىدە.
 летний يازغى.
 лето ياز، يىل، سەنە.
 летописец يىللەر تەرتىبى بويىچا بولغان
 ۋاقىئەلەرنى يازۇپ بارغۇچى.
 летопись يىللەر تەرتىبى بويىچە يازغان
 بورۇنقى تەڭرىخ. (سالنامە)
 летоисчисление (хронология) (قارا: ئۆتكەن يازغى).
 летось ئۆتكەن يازغى.
 летошний بۇ يىلگى، بىر يىلگى، ئۆتكەن يىلگى،
 يازغى.
 летун ئۇچكۈچى.
 летучая мышь جەرقانات.
 летучий ئۇچۇپ يورايدىغان، قولماقول يۈرە-
 دورغان، نىز قورسىر (اوجا دورغان).
 летучка قاناتلى بالىق، ئۇچا دورغان بالىق.
 летушка ئۇچغۇچ.
 лётчик ئۇچكۈچى، ئۇچۇش ماشىناسىغا ئۆتۈرۈپ
 يۈرگۈچى.
 лёт ئۇچۇش، تەيران.
 лететь ئۇچۇش، ئۇچۇپ بارىش.
 леу رومىنىيە پۇلى - 37¹/g تىين.
 лечебница كەسەللەرنى قارايدىغان شىفاخانا.
 лечебный شىفالى.
 печить دەۋالەش، دارۇلاش.
 личиться دەۋالانىش، دارۇلانىش.
 печь (قارا: ложиться) ئالپاستى، شورلى.
 леший ئالپاستى، شورلى.
 лешино يانغاق پوچاغى.
 лёщ قۇربان بالىغى.
 лжемудрость يالغان علم، سەفسەتە.
 лжемудрый يالغان عالم، شىرلاتان.
 лжепророк يالغان پەيغەمبەر.
 лжесвидетель يالغان كۆام.

лжесвидетельство يالغان گۇۋاھلىق.
 лжеучитель يالغان موعەللىم.
 лжец يالغانچى، ئالداچى، ئالدار.
 лживость يالغانلىق، باتلىق.
 лживый يالغان، باتل يالغان سوزلى.
 пи ... مى (سوراق ھەرقى، - ئەدات استىقام) -
 - ты ли это сделал? بونى سىن قىلدىڭمى؟
 - не знаю как быть: дома ли остаться или:
 уйти نىمە قىلىشنى مەم بىلمەيمەن: ئۆيدە
 قالسامى ياكى كېتىسەممى.
 -ли شۈبھە قوشماسى: ... مى ئىكەن.
 либерал حۇر فۇكرلى كىشى، يەنىڭلىك تەرافدارى،
 حۇررىيەت پەرۋەر.
 либерализм حۇر فۇكرلىك، يەنىڭلىك
 مەسلەكى.
 либеральный حۇر، بىركىن، يەنىڭلىك تەرەققىدەكى.
 либо ياكى. ياخۇد، بولسا مەم.
 - либо я, либо ты يامىن ياكى سىن.
 - кто - либо كىم بولسا مەم.
 либретто تياتر كىتابىنىڭ مەزمۇمى.
 ливень قاتتىغ يامغۇر، سىل،
 ливер سويلغان ھەيۋاننىڭ ئۆپكەسى.
 باغرى، يۈرەكى ۋە بۇيرەكى، چوقۇر ئۇششەن
 سۇيۇق نەرسەنى سۈرۈپ ئالدىرغان ئەسباب،
 قۇيۇپ.
 ливря ھىزمەتچىلەرگە مەخسۇس كىيىم.
 лига ئىتتىپاق، جەمئىيەت، جەمئىيەتلەر ئىتتىپاقى.
 лигатура ئالتون ۋە كۈمۈشكە ئارالاشدىرلغان
 باشقا مەدەن.
 лидер سىياسى فرىقنىڭ باشلىغى، رەئىسى.
 лизать يىلەش.
 лизаться يىلەنىش، يىلەشىش.
 лизоблюд تەلپىنكە يىلەگۈچى، ئىكەسىگە
 خوشامەدروى خادىم.
 ликвидация ساۋدا ۋە سەنئەتتە تەمامەن
 ئىشنى بىترش ئىشى.
 ликвидировать ساۋدا ۋە سەنئەتتە
 تەمامەن ئىشنى بىترش.

ликёр شیرین ۋە قوۋەتلى ئىچملىك.
 ликовать شانلاناش، سۇيۇنش.
 лик يۇز، قىياقەت، فەرشتەلەر مەيدەتى، كەلىسە
 ئىشوللەپچىلەرى، قالقان قىرغاقى.
 пилипут كىچىك كەۋەزلى كىشى، پەستەك،
 چۈنە پەگەنە.
 пилия يېياز ئۆلى، گۈل سەۋسەر.
 ливовый بىنەفشەرەڭگى، بىنەفشە تۈملى.
 лиман لىمان، دىگىزەن كىمەلەر توقتايدىغان
 ئورن.
 лимон لىمون.
 лимонад لىمونلى شەربەت.
 лимонный لىمونغا مەخسوس، لىموندەن
 قىلىنغان لىموننىكى.
 лимфа سۇۋلى ماددە.
 лимфатический سۇۋلى ماددەلى.
 пингвист تىللەر بىلگۈچى، تىللەر
 مۇتەخەسسسىسى.
 лингвистика علم ئەلسەنە، تىللەر علمى.
 линевание چىزىقلار، چىزىق چىزىش ئىشى
 линевать چىزىقلاش، چىزىق چىزىش.
 линейка جەدۋەل تاхта، ئوغرى چىزماققا
 مەخسەس ئالەت.
 линейный چىزىقلى، جەدۋەللى.
 линия چىزىق، خەت (دويمىڭ ئۈندەن بىر
 خىسسىسى) دوكانلەر قاتارى.
 линолеум كلىونىكە پالاس.
 линча-суд خەلقنىڭ ئۈز ئلەگەنچە مۈك
 ۋە جەزاسى.
 льнь قارا بالىق.
 льняной ئۈگەدرىگەن، تۈسى كىتە تۇرغان.
 льнять ئۈگۈش، پوست ئالماشدرش.
 липа ئەرغۈۋان دەرەختى.
 лицев лицо ئەرغۈۋان غەسەلى.
 липкий ياپىشقاق.
 липкость ياپىشقاقلىق.
 липнуть ياپىشىش، برەۋگە باغلاناش «ساقچ
 بولش».

липняк ئەرغۈۋان توقايى.
 липовый ئەرغۈۋاندا، قىلىنغان، ئەرغۈۋانگە
 مەخسوس، ئەرغۈۋاننىكى.
 лира غۇن، ئارقىلى موسىقى ئالەتى. پۇل
 (مىسردە - 9 سوم 61 نىين، ئىتالىيادا
 871/2 - تۈركىيىدە - 8 سوم 45 نىين).
 лиризм شعر دەشەخسىيەت.
 лирик اوزىنىڭ شەخسى خىسسىياتى ھەقىقەت
 يازغۇچى شاعر.
 лирический شاعرنىڭ شەخسى خىسسىياتى-
 تىگە دائىر.
 лисا ئانا، تۈلكى.
 лисенок تۈلكى بالاسى.
 лисица تۈلكى.
 лисий تۈلكىگە مەخسوس. تۈلكى تىرىپىدىن
 قىلىنغان.
 лист بەرك، تاхта (قاغاز تاختاسى، تۈنىگە
 تاختاسى).
 листы лист نىڭ جەمىي. تاختالار (قاغاز،
 تۈنىگە ھەقىدە).
 листья ياپراقلار، بەرگىلەر.
 листва دەرەخت بەرگىلەرى،
 قاراغاي.
 лиственница بەرگەك مەخسوس، ياپراقلى.
 лиственный كىچىك بەرك، ياپراقچا.
 листик كۈزگى شامال.
 листовой تاختالى، سەھىفەلى، ياپراق
 ھالىدەگى (مەسەلەن: تەدىكى).
 листок تاхта، سەھىفە، جەرىدە.
 листопад «خەزان رىزگىلك»، نوپەبەر ئايلارى.
 литавра يەرم توپ نوسخەسىدە قىلىنغان
 دوۋبەدە.
 литвалى لىتۋالى يەمەن.
 литейная мастерская مەدەن نەرسە-
 لەرنى قۇيايدورغان اوستا خانە.
 литейщик قۇيۇپ مەدەن نەرسەلەرنى
 ياساغۇچى.
 литер ھەرف، بىلىكى.

литератор ئەدەبىيەت، كىتاب يازغۇچى.
 литература ئەدەبىيات.
 литературный ئەدەبىياتكە مەخسوس، ئەدەبىي.
 лития عبادەت، دۇعا (اولىگىن كىشىگە باغىش-
 لانغان): جەنازە نامازى.
 литографировать تاش ياسىما بىلەن
 باشش،
 литографический تاش ياسىما بىلەن
 ياساسقا دائىر، تاشقا ياسىلغان.
 литография تاش بىلەن، كىتاب (كىتاب
 ۋە رەسىملەر باشش): تاش ياسماخانىدە.
 литограф таш ياسмада باستۇچى.
 литр 1/12 پاقدردان ئازغىنا كىم مىخادورغان
 ئىدىش (اولچىدۇ).
 литургия كەلىسە عبادەتى.
 лить ئاقارش، تىركىش، قوش.
 литься ئاقش، تىكولش، قۇيۇش.
 лиф خانىن-قىز كىيىمىنىڭ بىلى.
 лифт نىچە قاتارلىق عمارەتلەرنىڭ اوستىكى
 قاتارلارغا چقادورغان ماشىنا.
 лихач يۈكۈك ۋە ياخشى ئاتلى. ئەرەۋەكەش،
 ئەبجىر يىگە.
 лихва فايدا، رىج؛ رىبا.
 лихо يامانلىق، يىكلەردەك. ئەبجىرلىك بىلەن.
 лиходей يامان، شەرىپ، دۇشمەن.
 лихой ئەبجىر، اوتكە، يامان.
 лихоимец زالم، كىشى جەقنىنى يىگۈچى؛
 پارە (رشوۋەت) خور.
 лихоимство زولم، كىشى جەقنىنى يىيىش،
 پارەخورلىق، بەلا خورلىق.
 лихоманка (قارا: лихорадка)
 лихорадка بىزىگەك، تەبىلەرزە.
 лихорадочно بىزىگەك بىلەن؛ بىزىگەك
 توتقاندەك، سەبىرسىزلىك بىلەن، قىزىش.
 лихорадочный بىزىگەكلى، بىزىگەك ئەنگىز.
 лице (قارا: лицо)
 лицевой اۋستىكى، يىيىنى، اوك ياغى. كورنىش
 تامانى.

лицедей مۇشەخخىس، ئەرتىست.
 лицезреть كورش، نەزەر قىلىش، ئىداراك
 قىلىش.
 лицей عالی مەدرەسە.
 лицеист عالی مەدرەسە تەلەپسى.
 лицемерить رىيالانىش، مۇناققىلاناش.
 лицемерие زىيا، رىيالانىش، مودامەندە.
 лицемерный رىالى.
 лицемер زىالى كىشى، مۇداۋمەن.
 лиценция عالی سەكتە بىلەردە لىكسىيە
 اوقۇش حوقۇقى، شىر ۋە سەرفىدە قاعدە.
 دادان ۋازكىچىش، باج جەقنىنى كەمەيتىش.
 лицепрятие نەردەقدارلىق.
 лицо يۈز، يىت، شەخس، فەرد.
 личико كەچكەنگىدە چىرايلى، يۈز، يىت.
 личина يىتلىك، يۈزلىك.
 личинка كۈپەلەك ۋە چىنەلەرنىڭ توخومدان
 چىققا چىداغى قۇرت (غۇندەك) حالەتلەرى.
 лично بزىزات (بالذات) ۋاسىتاسىز،
 لىشەخس، كىشى، قەيەفەت.
 личный لىشەخسى، زاتى، مەر كىنىڭ اوزىگە
 موندەئەللىق.
 лишай تىمىرەتكى (قۇرۇق يەردە).
 лишать مەحرۇم ايتىش، قۇرۇق قالدۇش.
 лишаться مەحرۇم بولۇش، قورۇق قالىش.
 лишение مەحرۇملىك، بىجىارەلىك.
 лишек (قارا: излишек)
 лишне ئارتىق، كىرەكسىز.
 лишний ئارتىق زەرۋەتسىز، كىرەكلى يۇق.
 лишь بازى، غنا؛ مەقەت.
 лоб ماڭگىلى، ناسىيە، پىشانە.
 лобастый كىيىڭ پىشانەسى.
 лобзание اۋپىش، بوسە قىلىش.
 лобзать اۋپىش، بوسە قىلىش.
 лобзаться اۋپىشىش.
 лобзик يوپقا تاختانى پەنجەرە قىلاندورغان
 كەررە.
 лобное место دۈك، بەلەندەك (جەراب
 مەيدانى ياكى نوتقلار سورلەندۈرغان يىر)

побовина دۆڭ، بەلەندىك بىر.
 побок قۇۋۇق (ھەدەرەتنىڭ اوستىكى تۈكلى بىرى).
 побызать (قارا: лобзать)
 лов (قارا: ловля)
 повец ئاۋچى، تۈتكۈچى،
 ловить تۇتۇش، ئاۋلاش، اۋشلاش.
 ловиться تۇتۇش، قۇۋۇش.
 ловкий يېڭىل سۈيەكلى، يېتىك، اوستا، ئىبجىر. اوڭخايلى.
 ловкость ئىبجىرلىك، اوستالىق، يېڭىل سۈيەكلىك.
 ловко اوستالىق بىلەن، چاقتان.
 ловля تۇتۇش، ئاۋلاش.
 ловушка نۇزاق، ئاۋ، چىرىمەك.
 ловче ئارتىغراق اوستالىق بىلەن، ئىبجىرلىك بىلەن.
 ловчий ئاۋلاشقا مەخسوس، ئاۋلايتورغان، ئاۋچى، بايلارنىڭ ئاۋ-شكار ئىشلەرىنى باشقارغۇچى خادىملار.
 -ловчая птица ئاۋچى قۇش (لاچىن، قارچىغا)
 логика علم مەنتىق.
 логический مەنتىقى.
 логовина، логовище جانۋارلار ئىن ۋە اۋيە قىلاندىرىغان بىر.
 логово ئىن، اۋيە.
 логогриф سۆزلەرنىڭ اۋلۇشلەرىنى ئالماش-دەرىشان عبارەت تاپشماق.
 лог كىچىك مەم اۋزۇن چۇقۇر.
 лодарь يالقاۋ، ئىشىز.
 лодка كىيىمە، قايىق.
 лодочник قايىقى، كىيىمەچى.
 лодыжка توپۇق سۈيەگى.
 лодырь (قارا: лодарь)
 ложа تياترە ئايورم اۋرنلەر. ماسونلار جەمئىيەتى، ملىق قونداغى.
 ложбина چوقۇرلى بىر، خەلقاب جاي.
 ложе ياتار اۋرن، سوۋ ئالغىچ.

ложечка كۆكەك قاشق، كۆكەك چوقۇرى.
 ложиться ياتىش.
 ложка قاشق.
 ложный يالغان، يالغىش.
 ложь يالغان، كىزىب، بوھتان.
 поза تال ئاۋداسى، تاك.
 лозняк تالزار، چەكەلەك.
 лозунг اومور ەدسگەرىيەدە ياشرن سوۋ. سىياسەتتە بىر نەرسەنىڭ ۋە ياكى تەبىئەتنىڭ مەنە ۋە ئىسمىنى قانۇن ايتىپ تۇتۇش-شعار.
 поайализм، поайальность مەملە-كەتتەگى نەرتىب ۋە نزامگە بويون سۈنۈش.
 локализация دەفە.
 локализовать دەفە ايتىش، يايلىشقا ياكى قۇۋەتلەشكە ايرىك بىر مەسلىك.
 покаут خوجەيىلەرنىڭ سوۋ بىرىكتىپ ئىش توقتاتىشلار.
 покать يەلەپ بېشىش
 -собака локает пролитое молоко ئىت تۈكلىگەن سۈتتى يەلەيدى.
 локомобиль ھۇۋۇ بۇغى بىلەن ھەدەر-كەتكە كىلىتەرە تورغان تورت غىلەردەگى-اوتخاندە.
 локомотив پايز-اوتخاندەسى.
 локомоторы مېيەنىڭ ئەزالەرنى ھەدەرەكەتكە كىلىتەرەدىرىغان مەركەزى.
 локон زۇلقى، ساچ تالىمى.
 локоть تىرسەك.
 локтовой تىرسەككە مەخسوس، تىرسەك نىكى.
 лом مەسلىك، پىشەكلىرىنى سۈرە تورغان. تېمىر كېسىش. بىر نەرسەنى سىندىرىغاندا خامىل بولغان بولەك-پارچا.
 ломать سىندىرىش، مەجەقلەش.
 ломаться سىنىش، مەجەقلەش، ئاۋلاش، نازلاناش.
 ломбард گەرەۋخانە، نەرسەلەر بەر اېرىگە پۇل قەرز بېرىپ توراندورغان جاي.
 ломберный стол قارتا اوستالى.
 ломить سىندىرىش، چەتتەش، قېمەت باما، سوراخ.

ЛОМИТЬСЯ سنش، زورلاب كرش-
 ЛОМКА سندرش، مەجدەقەش ئىشى
 ЛОМКИЙ سەندەن ورغان، مورت
 ЛОМОВИК يۈك تاشيدورغان ئات.
 ЛОМОВОЙ ئۇش ئاتى، يۈك تاشىماققا مەخسوس، يۈك تاشيدورغان.
 ЛОМОТА چەتتەش، يارلىش.
 ЛОМОТЬ تلم، سىنىق.
 ЛОНО قوين، قۇچاق، ئاغوش.
 ЛОПАСТЬ شارىلاش، اۈزلىش، كوب بېيىش، تەقىلىش.
 ЛОПАТЬСЯ تارتىب اۈزلىش، ئىسىغىغان چەتتەش.
 ЛОПНУТЬ اۈزلىش، شارىلاش، چەتتەش.
 ЛОПОНОСКА كۆرەك توشمىشقا اۈزەك.
 ЛОПОТАТЬ (فاراز: бормотать)
 ЛОПУХ تەكلىلى اوسمىك.
 ЛОРД ئەنگلىيە زاداكانى.
 ЛОРД-МЭР لوندون شەھىرىنىڭ باشلىغى.
 ЛОРНЕТ ساياپلى كرز عەينەك.
 ЛОСИНА بوغى تېرىسى، بوغى كوشتى.
 ЛОСИЙ بۇغىغا مەخسوس، بوغى ئىكى.
 ЛОСК سەيدەل، جىلدار، يالتراق.
 ЛОСКУТ، ЛОСКУТОК بولەك، پەرچە.
 ЛОСКУТНЫЙ بولەك، پەرچە لەتتە.
 ЛОСНИТЬСЯ يالتراق تۇرش.
 ЛОСОСИНА سۈلەيمان پالىغىنىڭ كوشتى.
 ЛОСОСИИ سۈلەيمان پالىغىغا مەخسوس.
 ЛОСОС سۈلەيمان پالىغى.
 ЛОСЬ بوغى.
 ЛОТЕРЕЯ-ЛОТЕРЕЯ ۋە چىك بىلەن اۈيىنلەردە-
 خان قۇمار اۈيىنى.
 ЛОТО مەشھور لاتا اۈيىنى.
 ЛОТОК سۈزۈكچ، چاۋلى.
 ЛОТОМИТЬ باشقالار ئاڭلامايدورغان سورەندە-
 تىز سوزلەش.
 ЛОТ اۈچ مىسقال.

ЛОХОНЬ، ЛОХАНКА ئىت يالاق، توپسە.
 ЛОХМАТЫЙ (فاراز: косматый)
 ЛОХМОТЬЯ خرقە، يىرتق كىيىم، جۈلدۈر.
 ЛОЦМАН كىمە ۋە پاراخودلارنى يۈرگۈزگۈچى
 اوستا ۋە تەجرىبىلى قۇيرىقى.
 ЛОШАДЕНКА چوۋوز، كچكە يامان ئات.
 ЛОШАДИНЫЙ ئاتقا مەخسوس، ئات ئىكى.
 ЛОШАДКА كچكە ئات.
 ЛОШАДЬ ئات، يلقى.
 ЛОШАК خەچەر.
 ЛОШИЛО يالتراق.
 ЛОЩИНА (فاراز: лог)
 ЛОШИТЬ يالتراق، جىلا بېرىش.
 ЛОШИТЬСЯ يالتراق.
 ЛОЯЛЬНЫЙ دۇرست، حەقىقى، قانونى، ئىساقلى.
 ЛУБОК تاхтаچا-سىنغان ئەزاگە باغلانغان
 تاхтаچا، پوستلاق.
 ЛУБОЧНАЯ КАРТИНА (литература) قو-
 پال رەسىم (كىلىشىم ئەدەبىيات) عەۋام
 اوچون قىلغان ئارزان باھالى رەسىم
 (ئەدەبىيات).
 ЛУБ دەستمال قاقاق.
 ЛУБЯНОЙ دەستمال قاۋاقدان قىلغان.
 ЛУГ مەيدان، چەمەنزار.
 ЛУГОВИНА توقاي ئىچىدەكى مەيدان، يەلك،
 چەمەنزار.
 ЛУГОВОЙ چەمەنزار ئىكى، چەمەنزارگە مەخسوس.
 ЛУДА ئاس ئىشلەرنىڭ ئىچىنى ئاقلايدىغان
 قالايسى.
 ЛУДИЛЬЩИК مالايسى يۈگرتەدورغان.
 ЛУДИТЬ قالايسى يۈگرتىش.
 ЛУЖА پەستەم يىرگە يىغىلغان سوۋ.
 ЛУЖАЙКА يەلك، چەمەنزار.
 ЛУЖОК كچكە مەيدان، چەمەنزار.
 ЛУЖА بىليارد خەلتە چەسى.
 ЛУКА دەريا توقايسى، اېگەرنىڭ قاشى.

лукавить مەكر قىلىش، جامانلىق يامانلىق قىلىش.
 лукавый يامан، مەكرلى، شەيتان، جن.
 луковица پياز نامرلارى.
 луковка كۈنبەز.
 лукоморье دىگۈز قولتى.
 лукошко گەجە ۋە سەۋەت، ئالدىغا تارتا- دور كۆرەك.
 лук پياز.
 луна ئاي، قەمەر.
 лунарий ئاينىڭ بىر تۈۋرەگىدە ئەيلەنشىنى ئاڭلاتا دورغان ئالەت.
 лунатизم ئۇيغۇسىدا بىلمەسەن تورب يۇرش ۋە مەر تورلى ئىشلەر ئىشلەپ يۇرش ئاغرىغى.
 лунатик لۇناتىزم ناغرىغىغا مۇبەتلا بولغان كىشى، سائىر لەنەم.
 лунка كىچىك چۆقۈر، تىش اورنى.
 лунный ئايغا مەخسوس، ئايلى، ئاينىكى.
 луна خور دەپ، كىچىكى كەتتە قىلىپ قىلىپ كورسەندە تورغان شىشە.
 лупить ئەزچىش، پوستلاغىنى ئالپ ئاقلاش. قىيىناش.
 лупиться پوستلاغى ئەزچىلىش، پوست تاشلاش.
 лутошка ئەزغۇۋان دەرىخىنىڭ خادەچەسى.
 луч نور- شۇغدا، ياروغلىق بۇتاغلار.
 лучевая кость بەلك سۈيەگى.
 лучезарность نۇرىلىك.
 лучезарный ياروغ، نورلى.
 лучина, -нка شۇغدا.
 лучистый شۇغدا، نۇرلى.
 лучше ياخشىراق، ئەللا.
 лучший ياخشىراغى.
 лущить ئەزچىش، پوستىنى قابوغىنى ئالپ تازالاش.
 лыжа چاڭشى (قالن قارلار اوستىدە يورماق اوچون ئاياققا باغلاپ يۈرە دورغان تاختا).

лыжник چاڭشى بىلەن يۈرگۈچى.
 лыко پوستلاق.
 лыковый پوستلاندان قىلغان.
 лысина تىپە كەل (ساچ تۈكۈلشەن بولغان بالتراقلىق). ئات پىشانەسىدەكى قاشقا.
 лысуха, -лыска سۇۋا ئاروغى.
 лысий تىپە ساچى تۈشكەن.
 лысеть تىپە ساچى تۈكۈلش.
 ль (قارا: ли)
 львёнок ئارسلان بالاسى.
 львиный ئارسلانغا مەخسوس، ئارسلان ئىگى.
 львица ئانا ئارسلان.
 льгота سۈمەلت، امتياز، بىگلىك، موساعدا.
 льготный سۈمەلتلى، ئىمتىيازلى، قۇلايلى.
 льдина كەتتە مۇز بولدىكى.
 лъзя (قارا: можно)
 льнуть ئەمەللىق، كەۋش بەردارلىق قىلىش، خوشامەن گۈي.
 льняной زغىر پايەن قىلغان، زغىر پايەگە مەخسوس.
 льстец جىلدكار، مۇدامىن، كەۋش بەردارلىق قىلغۇچى، چاپلوس.
 льстивый تەلىكە تۈتە دورغان، جىلدكارلى، مۇدامەندىلى.
 льстить جىلدەش، مۇدامەندەش، تەلىكە تۈتۈش.
 любезничать ياقتىلى سوز سوزلەش، سۈيپ، رەغبەت بىلەن خىزمەت قىلىش، لۇتق ايتش.
 любезно ياقتىلىق بىلەن، شىرىن سوز بىلەن.
 любезность ياقتىلىق، ياقتىلى سوز ۋە ئەمەل، لۇتق زەرافەت.
 любезный ياقتىلى، سۈيۈكلى، لۇتقار.
 любимец سۈيۈكلى، مەحبوب.
 любимый سۈيۈكلى.
 любитель ياخشى كۆرگۈچى، سۈيۈكچى؛ مەۋەسكار.

любить. سۈيۈش. ياخشى كۆرۈش.
 люблю. حوزور، كۆڭلى.
 любоваться. تاماشا قىلىش، مەدھەسلەنش.
 любовник. عاشق، حەرىق.
 любовница. مەدھەسزە، مەدھوبە، نىگار، جانان.
 любовный. عشقى، عشقا مەخسوس.
 любовь. مۇھەببەت، عشق، سۈيۈش.
 любодей. اويناش، قانۇندان تاشقارى اير.
 любодейство. اويناش، فەحش، ايگىرى يولدا ايرلك قىلىش، ئويناشچىلىق، قانۇندان تاشقارى ئىرلك قىلىش.
 любодееяние. زنا، اويناش.
 любознательность. بىلىشكە ئۈرەنش، بىلىش ئارزۇسى. علم مەدھەسكارى.
 любознательный. بىلىشكە ئۈرەنگۈچى.
 любой. سۈيۈلگەن، ياخشى كۆرۈلگەن، خاملا-غانى، قايسى ۋاقت تەلگەنى.
 любу мудрие. (فيلософия) قارا.
 любопытный. بىلگۈسى كىلگۈچى، مەراقلى، قۇرقادىغان. مەدھەدانە.
 любопытство. بىلگۈسى كىلىپ تىكشۈش، مەراق ايتىش تەجەسسوس ايتىش.
 любостяжание. حرص، تەمەج، پۇل-مالغا بىرلىش.
 любостяжатель. حەرىس، نۇل-مالغا بىرلەتۈرغان.
 люд. كىشى، خەلىق، عدوام.
 люди. ئادەملەر، كىشىلەر. اورس ئەلىفباسىدە «Л» حەرىفنىڭ ئىسمى.
 -выйти в люди. كىشى بولۇش، ئادام قاتارىغا كىرىش.
 людный. كۆپ كىشىلى، كۆپ يۇرادورغان. ئايان.
 людоед. ئادەم گۈشتىنى يىگۈچى، پام-يام.
 людская. خەزەتچىلەر اۋىيى.
 людской. بىندەۋىيى.

люк. كىمە. ۋە پاراخوتلارنىڭ ايكى ئاستى قانۇنىغا توشەتۈرغان يول.
 люлька. بېشېك، مەدھە.
 люстра. قەندىل، چل چراغ.
 люстрин. يالتراقلى كەزەلمە.
 люстрация. عدەسل ئەررىلەرنىڭ دەرەمەد-لەرىنى بىلگۈلەش.
 лютиранин. لوتىران مەزھەبىدەكى كىشى.
 лютеранство. لوتىرانلىق، پروتىستانتلىق.
 лютик. سارىغ كۆل.
 лютник. عۇن اويناغۇچى (چالغۇچى).
 лютня. عۇن، تەنبور (موسىقە ئالدى).
 лютость. پامانلىق، يەرەمەسلىك.
 лютый. قانتۇغ، پامان، يەرەمەس. قانتۇغ ساۋق، زەمەدەر.
 люцерна. بىدە، يونغۇچقا.
 ля. موسىقەدە ئالتۇنچى داۋش.
 лягавая. ئاۋ. سەيدە.
 лягать. تىپش.
 лягаться. تىپىش.
 лягушенок. باقا بالاسى.
 лягушечий. باقاغا مەخسوس، باقانىكى.
 лягушка. باقا. قورباقا.
 лядвѳя. (قارا: ляшка)
 лядунка. اوق تەلپەجەسى.
 ляжка. (قارا: ляшка)
 лямка. ياغ، يۇقچا ياغى. مەرتەبەسىنى پەستكە توشۇش.
 ляпать. شەرت، ايتىپ اورۇش، پامان قىلىپ ياساش. ئورنىسز سوز ئەيتىش.
 лянис. چەدەندەم تاشى لەپىس.
 лясы. مەدھەستە.
 лях. پالەك، لەم.
 ляшка. ئاياق، پوت، سان.

М

M اورىش ئالغىياسىدە اون ايگگىچى حەرف-م-
 M روم عدەندى- 1000
 мавзолей دەخمە، اولۇغ كىشىلەر مەقبەرەسى.
 мавританский ايسپانيا غەربلەرگە ۋە اولەرنىڭ توز موشلەرگە (تەئرىخلەرگە) دائىر.
 мавр ايسپانيا نىيە غەربىي (مەغرىبىي).
 магазинный مەككەزىنە مەخسوس.
 магазин دوكان ۋە مەنتەقە اوقلار اورنى.
 магарыч شىبىرىنگامە.
 магик سەھرىچى، كوز بوياقچى. ساحر.
 магистр ئىجازەت ئالغان. علمى بىرىنچى دەرىجە.
 магистраль تۇب يول.
 магистрат مەھكىمە. حوقوق مەم مولىكى ايدارە.
 магический شىرحىلى.
 магия سىجر.
 магнат پالەك ۋە مەچار زانگانى.
 магнозия ئاق ۋە يىگىل بىر دارو.
 магнетизер مەقتائىس قوۋەتى بىلەن كىشىنى بېھوش قىلىغۇچى.
 магнетизировать مەقتائىس قوۋەتنى كىرگۈزۈش- جەزب ايتىش.
 магнетизм مەقتائىس قوۋەتى.
 магнетический مەقتائىس قوۋەتىگە دائىر. مەقتائىسلى.
 магнит مەقتائىس تاشى، تىمىر، پولاد نەر- سەلەرنى اوزىگە تارتادورغان بىر مەعدەن. ئاھەن رەيا.
 магнитный مەقتائىسلى.
 магний كۈمۈش تۇسلىرىدەك يالتراق ۋە يىگىل مەعدەن.
 магометанин موسولمان، موحەممەدى.
 магометанский ئىسلامغا ۋە موسول- مانلەرگە مەخسوس.

магометанство ئىسلام، موسولمانلىق.
 маг حوقۇقەباز، كوز بوياقچى.
 мадам خانم ئەفەندى، بېكە. (فەرنسوزچە)
 мадера بىر نەۋە موسەللەس.
 мацмазель قىز-توتاش (فەرنسوزچە).
 мадонна مەرىدەم.
 мадригал چوپان ايرتەككىسى (تاپشماق)، قىسقا شەھر.
 мадыяр مەچار.
 маёвка بىرىنچى ماى بەيرەسى.
 местность يىر، مۇلك.
 мажор موسىقىدە ايلگ يوغان داۋش.
 мажорный يوغان داۋش تەرىپىچە تۈزلىگەن.
 мазанка شوۋالغان غامارت.
 мазать سەلەنش، ياغلاناش. سۈيكەلىش.
 мазурик خەيدانچى، اوغرى.
 мазурка پالەك رەقىسى.
 мазут قارا ياغ (نىفت) قوبقىمى.
 мазь ياغ، (سۈيكەلىتورغان) مەرمەم.
 маис (قارا؛ кукуруза)
 май جەۋاز، مايس.
 майолика جەردەگەيدورغان كوزەچە، خىشت.
 майорат اولۇغلىق جەمەتىدەن بىرلىگەن ۋە لىكىن ساتىب يولمايدورغان بىر- مۇلك.
 майор غەسكەرىيەدە 2نچى دەرىجە. (بېكباشى)
 майский ماى ئايدىغاى.
 майский жук سەردەتان قونغۇزى.
 мак كۆكتار، لالە قىزغالداق.
 макака قۇيرۇقسىز مايسول.
 макао قارتا بىلەن اوينالا درغاد پامان قومار.
 макароны يوغان ئوگورە.
 макать اۋۇتىدەك، مەللىدەك.
 маклак ئالب ساتار؛ چەككەنە دەللال.
 маклерский دەللالگە مەخسوس.

маклерствовать . دەلالەت قىلىش .
 ساۋدا ئىشيدە ۋەكىل بولۇپ بورش .
 маклер . دەلالەت ، ساۋدا واسىتەچىسى .
 маковка . كوكار غوزەسى .
 маковник . كوكار سامساسى كوكار كەنغىتى .
 маковый . كوكارلى ، كوكارنىكى .
 макро . ئىككى كەلىمەدەن مۇرەككەپ . . .
 سوزلەردە «زور» «ئۇزۇن» مەعنا سىدە
 كېلەدۇر .
 максa . بالىق ئوپكەسى .
 максимальный . ايك زور ، ئەغزەم .
 максимум . كەمىتەتلەرنىڭ ايك زورى ، ئەڭ -
 زەمى دەردەچە .
 макулатура . يىرتق ۋە چاچق قاغاز
 بولمىگەنلىرى . يامان ، قوپال ئىسەرلەر .
 макушка . كوكارنىڭ كىلەسى .
 мапахит . يەشىل تاش ، خەجەرسەمىن .
 малахай . قۇلاقلى اسمىغ تىلپەك . قۇلاقچىن .
 малевать . رەسىم توشۇش ، بوياش .
 малеваться . توشۇش ، ياسالاش .
 малейший . ايك ئاز ، ايك كچكە .
 маленький . كچكە ، چاغ .
 маленько . ئازغىنا ، ئازراق ، ئەندەك .
 малец . اوسىر اوغل بالا .
 малик . قوبان ئۇي .
 малина . مۇرەببا قىلانورغان بىر نەۋع مېۋە .
 مەيمونجان . چەندىستە .
 малиновка . مەيمونجان خەمىرى . قۇل توش
 (چىمچق) .
 малиновый . مەيمونجان چەندىستەگە مەخسوس
 ۋە اوشا تۇسلى .
 мало . ئاز ، كەم .
 маловажность . ئەھمىيەتسىز ، اىعتبار -
 سىزلىق .
 маловажный . ئەھمىيەتلى ئاز .
 маловато . ئازراق ، كچكەردەك .
 маловатый . ئازراق ، كچكەردەك .
 малодушествовать . يۈرەكسىزلىنىش ،
 قورقۇش .

малодушие . قوزقاقلىق ،
 جويانەت .
 малодушный . يۈرەكسىز ، قوزقاق كۈڭلى ،
 جەبىن .
 малозначачий . مەعناسىز ، ئەھمىيەتسىز .
 малокровие . ئاز قانلىق .
 малокровный . ئاز قانلى .
 малолетний . ياش ، سەبى .
 малолюдный . ئاز كىشىلى ، كىشى يۈرەمى
 ۋە بولمايدورغان .
 мало-мальский (достаточный) . (بارا) .
 мало-помалу . ئاز-ئازلاپ ، كەستە سىگن .
 малоопытность . ئاز تەجرىبەلىك ، كەم
 تەجرىبەلىك .
 малоопытный . ئاز تەجرىبەلى ، تەجرىبەسىز .
 малорослый . يەككە ، قىسقا بولى . قارساق
 малоросс . مالاروس (ئوكرائىلى) .
 малосилие . ئاز كۈچلىك ، كۈچسىزلىك ،
 زەئىف .
 малосильный . ئاز كۈچلى ، كۈچسىز ، زەئىف .
 малосольный . ئاز تۇزلى ، تۇزى پەست .
 малость . ئازلىق ، ئاز نەرسە ، ئازراق ، ئازغىنا .
 малопотребительный . ئاز ئىستعمال
 ايتلەترغان ، غەير مەدەرۇف مەدەجور .
 малоценность . ئاز بامالىك ، قىمەتسىزلىك .
 малоценный . ئاز بامالى ، قىمەتسىز .
 малочисленность . ئاز سانلىق .
 малочисленный . ئاز ، ئاز سانلى .
 малый . كچكە ، كچىك .
 малыш . كچكە كىشى .
 мальва . گۈل خەيرى .
 мальга . چاۋاق ، مەيدە بالىق .
 мальтретировать . كىشى بىلەن يامان
 موعاملە قىلىش .
 мальчик . اوغل بالا .
 мальчишеский . بالاراغا مەخسوس .
 мальчишество . ياللىق .

мальчишка. يامان بالا.
 мальчуган. شوخ بالا.
 малютка. بالا، سەبى.
 маляр. بوياقچى (ياغاچ ۋە تيمىرلەرنى بويىغۇچى).
 малярия. بىزىككە.
 малярный. بوياقچى، بويىدىورغان، بوياققا مەخسوس.
 малярство. بوياقچىلىق.
 мама-мамаша. ئانا، ۋاليدە.
 маменька. ئاناجان، ئاناغىنام.
 мамка. دايە، مورەببىيە، ئېندەكە.
 мамона. يىر بۇزىدەنگى نىعمەتلەر ۋە بايلىقلار.
 Мамона. «بايلىق ايلامى»، قارون.
 мамонтовый. مامونتغا مەخسوس.
 мамонт. بۇرۇنقى زەماندە بولغان چودە زور-كەنتە بىر ھايۋان، «فيل مەخسوسى».
 мумуся. ئاناجان.
 мандарин. ختاي مەمۇرلەرنىڭ لەقىبى. مەيدە ئەقلىسون.
 мандат. ۋەكالىت تاغازى، پۇل پىراۋاتى.
 мандолина. چېرىپ چالغان دورغان قىسقا قىلى موسىقا.
 мандолинист. مەندالين چالغۇچى.
 маневрировать. مەشق ۋە تەمايش اوچۇن كۈچ بۇرۇش.
 манёвр. ھىلە بىلەن قىلىنغان ئىش.
 манёвры. اورۇشسىز ۋە قەتئە ھەسكەرنىڭ تەجرىبە ۋە اورگەنىش اوچۇن قىلغان دورغان اوپنلەرى، اورنىنى اورگەرتىش اوچۇن ھەسكەرنىڭ ھەر تۈرلى ھەرىكەتلەرى.
 манежить. يۈرتىدەككە ئورگەتىش (مەسەلەن: ئانتى)؛ كۈپ يۇرگۈش ۋە يۇرگۈش ئات اوستىدە يۇرۇش ۋە ھەسكەر مانеж. اورگەتىش اوچۇن مەخسوس مەيدان.
 манекен. كىيىم قالپى، ياغاچدان ۋە باشقانان قىلىنغان كىشى سۈرەتى. نىمە قىلغانىنى اوپلانمايدىغان ايدارەسىز كىشى.
 манер. رەۋش، سۈرەت، تەرىق.

манера. اوسلوب، ھادەت، مۇئامىلە.
 манерка. ھەسكەرنىڭ ياندا سۇۋ ئالب يۇرە- دورغان ئىدىشى.
 манерный. قىيىنلايدورغان.
 манеры. ئەخلاقى، تەكىللۈقلەر.
 манжета. ئاق ياغاچ اوخشاش قولغا كىيىلە- تورغان قاتتىغ يىك.
 манить. قەدەش، جەزب ايتىش، ئىلەپ چاقىرش.
 манипуляция. قورال ۋە ماشىنا سىكەرى نەرسىلەر بىلەن قول مۇئامىلەسى.
 манифест. ايرادە، فەرمان، ھۆكۈمەرنىڭ توغرىدان- توغرىغا خەلققا ختاب ايتىپ يازلغان قەربان نامەسى، فەرمان ھالى، فەرمان مۇئامىلە.
 манифестант. ھۆكۈمەتتە قاتنىشقان كىشى.
 манифестация. تەمايش، فەكرلەرنى خەلق ئالدىدا ايزھار قىلىش.
 манишка. ايرلەر كۆكۈرەكچەسى.
 маниак. بىرەر نەرسىدە كۈڭل قويۇپ شونىڭ بىلەن تېنەتەكەتكۈچى (كەسەل).
 мание. (قارا: مانовение)
 мания. مەدەت، ئارزۇ، بىرەر نەرسىدە قەرزىش.
 -мания величия. اولوغلىقنى دە ھوا قىلىش تاغرىغى.
 манкировать. ۋەزىفەنى ئەدا قىلىشدا قۇسورلىق ايتىش. خەزمەتكە ياكى ھەرسكە بارماي قالىش.
 манна. يانتاق شەكەرى، تەرەنچەبىن، قۇۋەت ھەلۋەسى.
 мановение. ايسا، ئىشارە قىلىش. بەھانە، سىلتەۋ.
 манометр. بۇغ ۋە مە ۋاڭ كۈچشىنى كۆرسەتتورغان ئالەم.
 мансарда. تۆرت دېۋارلىق اۋى.
 мантика. يونانلىلەردە باقىش اۋسۇبى.
 мантилья. ياچىچ، بۇرگەنچەك.

мантия كيك ۋە اوزۇن يېڭىز كېيم، پادشاهلار چاپاقى.

манто خان-قزلارغا مەخسوس يېڭىز چاپان

манускрипт قول يازمىسى، دەست خەت (بۇرۇنقى ياكى قېمەتلى).

мануфактура نۇقتا-بە نۇقتا تەرجومەسى: قول ئىشلەرى، غومومەن: گەزەلمە، نەب-رىكە مالى.

мануфактурист گەزەلمەچى.

мануфактурный گەزەلمە مال-ھا-مەخسوس.

маньяк ئارۋاج. (قارا: маниак)

мара كوزگە كۆرۈنكەن نەرسە، ئارۋاج.

маразм حالسىزلىق، قەدرىلىق.

мараковать بىر ئاز ئاققاۋۇلانىش.

марала كۆپ-لىكىن يامان يازغۇچى ۋە رەسم مارالا توشىرگۇچى، شەيشەك بالا.

марал ياخشى نەسل بۇغى.

марать بولغانىش، ئىفلاس قىلىش، يامان يازىش، خۇنۇك رەسىملەر توشىرىش.

мараться بۇلغانىش، ئىفلاس بولىش.

марганец كۆككە مايلى-ئاق تۆمەتكى مەدەنەن (تېسىم، پۇلاد، ئاينەكلەرنى كېسەدور).

маргарин نازارلىغان قارن ياغى. (مارغ)

маргаритка ياقنا اوخشاغان بۇلادور).

маргаритка دەستار گۈل (اروسلىك).

маринад سركدە ساقلىغان يېگۈلك نەرسە.

маринист دېڭىز مەنزىرەلەرنى توشىرگۇچى رەسسام.

марево سەراپ، ساغم.

мариновка ھەركە بىلەن تەربىيە ايتلىگەن نەرسە.

маринованный سركدە بىلەن تەربىيە ايتلىشىش (مىۋە ۋە مەنزىرەۋات).

мариновать سركدە بىلەن تەربىيەلىش.

марионетка قۇرچاق، قورچان اوينى.

марка بېلگىلى نامغا. كېرمانىيە پۇلى-2-47 ماركا تېيىن چاماسىدا، فېلەندىيە پۇلى-2-37 تېيىن.

маркер بېلىبارد اوينىدەكى خەزمەتچى.

маркиза دېرىزە، ئالدىغا قېلىنغان سايبان، مەركىز خاتىنى.

маркиз مەركىز-فەنسىوزاد كانىيىڭ غونۋانى.

маркировать بېلگىلەش (ئوينىدە).

маркитант اۋرۇش مەيدانىدا غەسكەر ئارا-سەيدا ئازق-ئاۋۇقات ساتىپ يۇرگۇچى.

маркий تىز كىر بۇلادورغان، كىر كۆتەرمە-دورغان (كېچىمالنىڭ غەسكى).

марксизм ساتسىيالىزىمنىڭ مەركىس نەزەرىيە-سى بۇيۇنچا تەغلىمى.

марля دۈنە، جۈدە سىرەك توقۇما.

мармелад بىر نەۋە كەنەپىت.

мародерство اۋرۇش ۋەقەتدە تالاش ۋە اوغراشلىق.

мародерствовать اۋرۇش ۋەقەتدە تالاش ۋە اوغراش.

мародер اۋرۇش ۋەقەتدە تالاش ۋەيا اوغراش بىلەن شوغۇللىنىگۇچى، اوغرى غەسكەر.

марсапа قوۋەتلى خەمەر، ئەچچىغ غەسەل.

марсельеза فەنسىوزلارنىڭ مىللى كىرى ۋە ئىشۈلەلەرى.

Марс مەرىخ يۇلدۇزى، اۋرۇش ايلامى.

мартиролог خىرىستىيان ئەۋلىيالارنىڭ تۈر-مۇشەلەرى توغرىسىدا غى قىسسەلەر مەجموعەسى.

март ھەمدىل، مىلادى ئاينىڭ 3ئىچى ئاينى.

Мартын كەتتە ئاق قوش.

мартышка مايىمول، ئاقچارلاق (قۇش).

маршал فەرىق (غەسكەرى بىر روتبە). مۇشەير.

маршальский مۇشەيركە مەخسوس.

маршальство مۇشەيرلىك.

маршировать مونتەزەم قەدەم بىلەن يۈرمەك.

марш-марш بۇتۇن كۈچ بىلەن چاپىپ.

маршрут ئەيلەندەكچى بولغان يىرلەرنىڭ تەرتىبى.

марш عدسكەرنىڭ بىر-بىر قەدەم باشىب تەرتىپ بىلەن ياباۋ بۇرۇشى. موسۇقچىلارنىڭ قەدەم بەرگەنلىكىنى كۆرسىتىش.

марьяж نىكاح، اۆيلەنش.

маска نقاب، يېتىك.

маскарад يېتىگە نقاب تارتىپ، تەنھەمىسلىك ايتىپ كىيىنگەنلەر كىچەسى.

маскированный نقاب كىيگەن. قەيەفە - تىنىنى اوزگەرتكەن، قەيەفەنى اوزگەرگەن.

маскировать نقاب كىيگۈزۈش، بىرىكتۈش.

маскироваться نقاب كىيىش، اورانش.

маслен... (قارا: масляна)

маслина زەيتون مېۋەسى،

маслинный زەيتون مېۋەسىدىن، زەيتون مېۋەسىگە مەخسوس.

маслить ياغلاش، ياغقا بوياش.

масло ياغ.

-горное масло (нефть) - يىر ياغى، قارا ياغ - نېفىت.

-прованское масло ياغاچ ياغىنىڭ ياخشىسى.

-постное масло اوروغ ياغى (زغىر ياغى)

маслобой ياغ چىقارغۇچى. چوۋاز كەش.

маслобойка ياغ كۆزۈسى.

маслобойня ياغ چىقارادورغان زاۋۇد، چوۋاز كەش.

маслобойщик (قارا: маслобой)

масляная неделя (قارا: масляница)

масляник چۈتۈر قوزى قارن، ياغلى قوزى قارن.

маслянистый ياغلى، ياغى كۆپ.

масляница اورسلاردا ياغ بەيرەسى. (چەلپەك يىلتەۋرغان بەيرەم).

масляничный ياغ بەيرەمىگە مەخسوس.

маслянка ياغ كوزە.

масляный ياغلى.

масса علم ھىكەتتە: نەرسىلەردەكى ماددە نىڭ مىقدارى. كۆپچىلىك. غامبەكتە.

массаж سەلەش، اوقۇلاش، تەمىسەت ايتىش.

массажистка - خادىمە - خاتۇن، خادىمە - خاتۇن، خادىمە.

массажист خادىمە، اوقۇلاغۇچى.

масонство ماسونلار مەزھەبى.

массивный سالماق، قالن، يوغان تاق.

массировать تاغرىتقان يېرىنى سەلەش.

мастак ئاوستا، ماھىر، خازق.

мастер ئاوستا، ماھىر.

мастерить اوستالىق بىلەن قىلىش.

мастерица ئاوستا، خاتۇن، ماھىرە.

мастеровать ئاوستالىق قىلىش.

мастеровой سەنئەتكار، ئىشچى، ئەسناپ.

мастерская ئاوستا خانە، ئىشخانە.

мастерски اوستالىق بىلەن، ماھىرەنە.

мастерство اوستالىق، مۇنەزىر، كەسب.

мастика ساقچ، چەير. بىر نەوع غەرىق.

маститый - خۇمۇرتلى چال، پىر مۇخترەم.

мастурбация (قارا: онанизм)

масть رەڭ، تۇم (ئالتە خەقەدە).

масштаб اولچىدۇ، مەياس، خەرىتە مەياسى.

матадор ھۆكۈز بىلەن كۆرەشكۇچى،

математик رىيازىيات علمىنىڭ عالمى.

математика علم ھىساب، غۇلۇم رىيازىيات كەمىيەتلەر دەن بەھس قىلادىغان علم نىڭ بارچاسى.

математический رىيازىيات علمىگە مۇناسىۋەتلىق.

материал ماددە، ئىش، جەۋھەر، جەسم.

материализация ماددەگە ئىلھىلەنەش ئىشى.

материализм ماددىي مەزھەبى.

материалист ماددىي مەزھەبىدە كىشى.

материально ماددى، جەسمىيەتتەن.

материальный ماددى، اقتىسادى.

материк قۇرۇق يەر، قەدە، يېرىنىڭ ئاستىقى قاتلىمى، ياۋۇباي اورىدەك.

материнский ئاناغا مەخسوس.

материнство	ئائىلىق ۋەزىفەسى، ئانا بوشلىقى.	махалка	بالىق قاتانىڭ ۋە قۇيرۇغىنىڭ اۇچى. مردەمەد.
материя	ماددە، جىسم، قوماش، توقوما (مەنسىجات)، ئىزك.	махало	يېپوچ، شەرق شانالى.
матерный	ئۆيەت، قەباحەت (سوز).	махать	قىمىرلاتش، مەيلىلەنش.
матерой	يېتىلگەن، بوغان گەۋدەلى.	машина	كەتتە نەرسە.
матерчатый	ايپەك ۋە يېزەكلى.	машинация	حەيلە تۇزغى.
матершина	اۋيەت ۋە قەبىي سوزلەر.	махнуть	قىمىرلاتب، سىلكب ئالاش.
матерь	ئانا.	маховик	ماشىنا لارنىڭ ئە يەنە تۇرغان ايىكى پەللەسى.
матереть	اوشش، يېتىلش.	маховой	قىمىرلاتماققا، سىلكىمەككە مەخسوس.
матинэ	خاتىلارنىڭ ايرتە بىلەن كېيىنە تۇرغان، يەنكى چەققان، قسقا كىيىمى.	- маховые перья крыла	قاتاننىڭ چىتىدەگى پەرلەرى.
матица	قەدىمكى قول يازما.	- маховая сажень	قاتان يازشى (قولا چلاشى).
матка	ئانا (ھەيوانلەر ھەقىدە) بەچچەدان، رەھم، قۇرت ئاناسى، ئەسەل تاشلى ياكى ئالتۇنلى تاش.	махом	دەررە ۋە كىنە، تىزگىنە، جۇدە تىز.
матовый	تتق، مومرەسىز، پەرواەسىز، نەرىيەسىز.	махонький	كچىگىنە كىنە، بالاچا.
матореть	(قارا: матереть).	махорка	چوپلى نەمدىكى ياكى نەمدىكى چوپى.
маточник	ھەيوانلارنىڭ بەچچەدانى، ئانا قۇرت اۋيەسى، بىر نەرسە قۇيە تۇرغان قالب.	махровый цветок	قالن گۈللى.
маточный	بەچچەدانىكى، بەچچە دانغا مەخسوس.	мах	تەبىئە قىلماق، قولاچ، قانات.
матрац	توشەك، بۇستەر.	- дать маху	قويب بېرىش، ايرك بېرىش.
матримониальный (брачный)	(قارا: брачный).	маца	يەمەن بىلەرنىڭ روزە ۋە قەلبەردە يېدورغان چۇچىڭ ۋە قۇرۇق قۇيماقلارى.
матрица	ھەرقى قالبى.	мачеха	اۋگى ئانا.
матрона	رومالييلەر: خانم، يېكە.	мачта	پاراخوۋ ۋە كىيە لەرنىڭ اۋستىگە اوتقا- زىلخان اۋزۇن دار ياغاچ ياكى موزى.
матрос	پاراخوۋلەردە خىزمەت ايتكۈچى اشچى ۋە ھەسكەر.	машина	ماشىنا، ماكىنا.
матроска	دىگكز ھەسكەرى كىيىمى.	машинальный	اختيارسىز، ماشىناسىنگەرى.
матушка	ئانا جان.	машинист	ماشىنا قاراغۇچى.
матч	پايگە، موسابەقە، «قاتى، كەم قايىل قىلدى؟»	машинный	ماشىناغا مەخسوس، ماشىنا بىلەن ئىشلەنگەن، ماشىنا نىكى.
мат	شەرتەنچ اۋيىدە شامنىڭ قىمىرلەي ئالماس- لىق بىر ھالگە كېلىشى، ايشىك تەككىگە يايپ قويلادورغان ئاياق سۇرتكچ، يالتراقسىز، مومرەسىز.	маштак	عدىيار ئت.
мать и мачеха	اۋگى ئانا ياپراغى (اۋسىملىك).	маяк	دىگكز لوردە يولدان ئادا شماسلىق اۋچۇن قويلغان فانوسلى مەنارە.
Мафусаил	يۈز ياشارلى چال.	маятник	ساعەت تىلى، ساعەت رەققاسى.
		маять	بىزار قىلىش، ئابدراش، مېيە سېنى ئىيىنەنش.
		маяться	ئازار تارتش، مەشەققەت تارتش، كولغەت تارتش.
		маячить	ئاغزلىق بىلەن كۈن كېچەش، قىيىنلىق بىلەن غومر ايتش.

маячный مەيدەككە مەخسوس .
 мгла قاراتخولق، زۇلمەت .
 мглистый قاراتخولى، خېرە مەۋا .
 мгновение لەھزە، دەم، كوز ئاچىپ - كوز يۈمىش، ئان ۋاھد .
 мгновенье دەقىقە، لەھزە، كوز ئاچىپ-كوز يۈمىش قەدەر ۋەقت .
 мгновенный كوز ئاچىپ، كوز يۈمىغانچا، بر لەھزەدە .
 мебель اۋى ئەسبابى، اۋى جەازى .
 мебельный اۋى جەازىگە مەخسوس .
 меблированный جەازىلى، مەقرۇشانلى .
 меблировать جەازلەش، تەفرىش ايتىش .
 мега . . . قوشاق سوزلەردە «غايەت زور» مەنەسىدە يۈزەن دور .
 мегалит يەتتە كەتتە ياكى بر نەچچە تاشدان قىلغان بۇرۇنقى خاتىرە تاشى .
 мегаломание مەن-مەنلىك كەسەلى .
 мегалозавр كەلتە يىلانگە اوخشاش بۇرۇنقى كەتتە ھەيۋان .
 мегатерий ئلگەرىگى زاماندا بولغان كەتتە مەيۋىل .
 мед عدسەل
 медалист علم تەحسىل قىلغاندا ياخشى او قوغانلىغى اۋچۇن مېدال ئالغۇچى .
 медаль نشان، مۇكاپات .
 медальон خاتىن-قىزلاردا كۆكرەككە ئاقادىر-غان كچكە ئالتون ياكى كۆمۈش قۇتچا .
 медва عدسەل شەرىپەتى .
 медведица большая и малая دۈببىي ئىككىدەر ۋە دۈببىي ئىككىسىدەر يۇلدۇزلەرى .
 медведка يوغان چىكىرتكە .
 медведь ئايىق .
 медвежатица ئايىق بالاسىنىڭ گۈشتى .
 медвежина ئايىق گۈشتى .
 медвеженок ئايىق بالاسى .
 медвежий ئايىققا مەخسوس، ئايىق نىكى .
 медвяный عدسەلگە اوخشاش، عدسەل سەمان .

меджлис ايراننىڭ مەلەت مەجلىسى (پارلامەنتى)
 медиатор مەدەلەين ناخىنى (چالان دورغان چۈپى)
 медлатизация مۇستەقىل مەملىكەتنىڭ استقلاللىقىنى يوقاتىپ بر مەملىكەتكە تايىب ايتىپ قالدۇرش .
 медлация ۋاسىتەچىلىق .
 медикамент دارو، دەۋا .
 медик تەبىب، دورقۇر، ھەكىم، تەبىبە مەكتە-بىنىڭ تەلەپسى .
 медить مەشلەش، مەنى قاپلاش .
 медицина علم تەب .
 медицинский علم تېكە مۇتەئەللىق .
 медиум ئىسپىرتىزىم دەۋعا سىدە مەلۇم مەۋزۇلار بىلەن ئادەملەر ئارا سىدا واسىتە-چىلىق قىلغۇچى قابىلىيە تېكە ايكە كىشى .
 медленность سىكىلك، يە تەكت .
 медленный سىكىن، بەتتە .
 медлительный شاشلمايدۇرغان، ئاغىر تەبىئەتلى .
 медлить اوزاقلاش، اوزاقلاش، سىكىلكەتتەش .
 медник مەسگەر .
 медный مەسەن قىلغان .
 медовар عدسەل قىلغۇچى، عدسەل پىشكۇچى .
 медовый عدسەللى، عدسەلگە مەخسوس .
 медовый месяц عدسەل ئايى (ئىككىنچى مەسىنە) .
 медок عدسەل، عدسەل كىزە .
 медоточивый عدسەلنى مومەن ئەج-رەتە دورغان .
 медуза دېڭىز يۈزەكى (ھەيۋان) .
 медуница عدسەللى گۈل، عدسەل شەرىپى .
 медь مەس .
 - желтая медь или латунь چىز .
 медяк مەس پۇل، «قارا پۇل» .
 медяница زەھەرسىز يىلان .
 медянка زەھەرلى يىلان .
 меж (قارا: между)

межа چېك، حد، حدودى فاسيل.
 междометие حرف نيدا.
 междуособица مەملىكەت ئىچىدە كى
 ئۇرۇش. داخلى قىتە، ئىچكى قوزغالش.
 междуособие ياقىن قەبىلەلەر ئاراسىداغى
 نىزاع. ياكى ئۇرۇش، ۋە تەنداشلەر ئۇرىشى.
 междуособный اوز ئارانداغى، مەملە-
 كەت ئىچىدە كى.
 между ئارا سىدا، ئارادا.
 междугорье ۋادى، ايككى تاغ ئاراسى.
 международный بەيدەلىمىل، ھەر
 مىللەت ئارا ھىدا عومومى-اورتاق بولغان.
 междуцарствие قەتەرەت زەمانى، بىر
 پادىشاھ اولب ايكنىچى پادىشاھ سايلانغونچا
 بولغان زەمان. ئىككى پادىشاھ سايلاناش مۇد-
 دەتى ئۇزاق دەۋام ايتىدە، قىتە ۋە قوزغالش
 مەعتاسىدە يۇرەدەر.
 междуцарствие - 1513 روسىيە دە
 1584 نىچى يىللەردە بولغان قىتە زەمانى.
 межевать چېك چىزىش، چىگەرەلەرنى تەبىئى
 ايتىش، يېرىنى تەھدىت ايتىش.
 межевой چېك سالشقا مەخسوس.
 межень ئورتاق، ئورتاق ئولچەۋ، ئورتاق ۋەقت،
 межина ايككى يېرى ئارا سىداغى سوقماق.
 мезанин ئورتاق دىۋارلىق اۋى، بالا خەندە.
 мезга زاۋۇددا اشلەنپ يۇمشارغان.
 (заболень, мякоть) قارا؛ اوسمىلك
 мездра تىرىلەردەن سىندىرىپ ئالغان يىلم.
 мезонин (قارا؛ мезанин)
 мел ئاقبۇر.
 мелан قوشلاق سوزلەردە «قارا» مەدە...
 تا سىنى ئۇلگىلانا دور.
 меланит قارا چاغىر ئاش.
 меланхолик ساۋدايلىك، يۇردىكى تارىقىش
 دەردىگە موبتەلا كىشى.
 меланхолия خىيال، ساۋدايلىك كەسەلى.
 меледа ئۇچى، قىزى يوق ئىش، اوين، گۈل
 ئاقتاب پەرەست اوروغى.

мелеть ھايازلاناش، قوماقلاش.
 мелить بەنچىش، تارتىش، مەيدەلەش، ئاقبۇر
 بىلەن تارتىش.
 мелиорация ياخشىرتىش (دېھقانچىلىق
 اشلەرنى ياخشىرتىشكە عومومى اسسى).
 мелкий مەيدە، ساياز، تۈيدىن (دەردە جەد).
 мелководье سايازلق، سۈۋ ئازلىق.
 мелководный ساياز سۈۋلى.
 мелкопоместный كەمبەغدىلراق يېرى
 ايگەسى.
 мелкота مەيدە، تۈيدىن خەلق.
 меловой ئاقبۇردان قىلغان، ئاقبۇرغا
 مەخسوس.
 мелодичный مۈگلى، ئاھەنگى.
 мелодия مۇڭ، ياخشى سەدا، خۇش ئالغان.
 мелодрама قىزغىنچى دراما.
 мелок ئاق بور بولدىكى.
 меломания موسىقىنى تارتق دەردە جەدە
 سۈيش، موسىقىگە مەۋەسكارلىك.
 меломан موسىقىدە ۋە سكارى موسىقىدە موحىبى.
 мелочной مەيدە-چۈيدە نەرسىلى، مەيدە
 تەبىئەتلى، مەيدە-چۈيدەگە اسسى كىتەتۇرغان.
 мелочь مەيدە-چۈيدە، مەيدە نەرسىلەر،
 مەيدە پۇل.
 мель ساياز يېرى، قوماق يېرى.
 мелькать جىللەپ تۇرش، يانتىراپ كىتىش.
 мельком ئازغىنا، اۋستەن گىنە، چىتەن گىنە،
 تىزگىنە.
 мельник تىگرمانچى، بىر خىل قارنا اويتى.
 мельница تىگرمان.
 мельничий تىگرمانگە مەخسوس.
 мельничиха تىگرمانچى خانىتى.
 мельничка كىچىك تىگرمان.
 мельхиор كۈمۈشكە اوخشاش مەس، قۇرغاشن
 ھەم نىكەلەن قايناتالغان مەدەن.
 мельчайший جۈدە مەيدە.
 мельчать مەيدەلەش.
 мельче مەيدەلەك، جۈدە مەيدە.

мельчить - مەيدەدەش، تۇيىش.
 мелюзга - مەيدە-چۈيدە، چاۋئاق بالىق.
 меморандум - كېچىكە بالالار، خاتىرە دەفتەرى، قاغازى.
 мемориал - ساۋنا ۋە خاتىرە دەفتەرى، كۆندەلك.
 мемуары - مەشھور كىشىنىڭ كۆندەلك يازۇ - لارنى، خاتىرە دەفتەرى.
 мена - ئالماشدرش، ئايرىباش، مۇبادەلە.
 менгир - ئەنگىيە ۋە بىر تاندىدە اوسكىن دەرە - ختىكە اوخشاش تاش.
 менее (قارا : меньше)
 - тем не менее - شۇنداق بولما تورۇپ. شۇنداق بولسىمۇ.
 мензула - پلان ئالا دۇرغان نەساب.
 мензурка - چىزقلارى بىلەن ارلچەۋلەرگە بولىنكەن ئىستانكان (دارو خانە لىردە استعمال قىلىناتۇر).
 меновой - ئايرىباشلى.
 меновщик - ئايرىباشچى، مۇبادەلەچى.
 менструация - ھەيىز، ۋەقتىسىز ۋەقت.
 меньшек - ئايىڭ ياش ئۇغۇل، ياكى برادەر.
 меньше - ئازراق، كىچىكرەك.
 меньшевики - سائىسيالىست - دىموقراتلار فرقه سىنىڭ ئازچىلىق تەشكىل ايتكەن قىسمى.
 меньшинство - ئازچىلىق، ئازراق تەرەف، ئەقەللىيەت.
 меньший - ئازراق، كىچىكرەكى.
 меньшей - ياشراقى.
 меню - ئاۋقات اسمەلىرىنى يازىپ قويغان قاغاز.
 меняла - سەدراق، پۇل اۋشە تىكۈچى.
 менять - ئالماشدرش، ئالدىدرش.
 меняться - اوزگىرش، ئالماشش، ئالماشدرش.
 мера - ارلچاش، نىزان، مقياس، چاما.
 - мера длины (مەسەلەن: كىز) - ۋەقت ارلچەۋى (مەسەلەن: ساعەت)
 - м. времени - ۋەقت ارلچەۋى (مەسەلەن: پۇد)
 - м. веса - ئاغىرلىق ارلچەۋى (مەسەلەن: پۇد)

- м. жидкости (مايحات)
 - м. сыпучих тел (چاچىلاندىۋورغان نەرسەلەر ارلچەۋى)
 мереть (قارا : умирать)
 мерещиться - كۆزگە كۆرۈش، جىللەش، تۇشەدە كۆرگەندەك بولش.
 мерзавец - دەنى، رەزىل، قەباحەت كىشى.
 мерзавка - دەنى، رەزىل، قەباحەت خاتىن.
 мерзкий - جىركەندەك، كىرىم، قەبىح.
 мерзлый - اۋشۇرگەن، توغقان.
 мерзляк - ساۋقدان قورقا دورغان كىشى.
 мерзнуть - اۋشۇش، توغۇش قاتش.
 мерзость - جىركەندەك نەرسە، قەباحەتكە.
 меридиан - نىسپىتىنەھار دائىرەسى.
 меридиональный - نىسپىتىنەھار دائىرە - سىيگە مۇتەئەللىق.
 мерило - ارلچەۋ، مقياس.
 меринос - ايسپانیا قوبى.
 мерин - پىچلگەن، ئاхта تات.
 мерить (قارا : мерять)
 мерка - ارلچەۋ، ارلچەيدىۋورغان نەرسە.
 меркантилизм - زراعتكە قۇسۇر كىلتەر - لك رەۋشەدە ساۋدا ۋە سەنئەتتى تەرەققى ايتىدرش سىبابەتتى.
 меркнуть - اۋچش، سونش.
 меркурий - عدتارود يۇلدوزى. ساۋدا ايلامى، كىمپادە سىباب.
 мерлушечий - قوبى تىرىسىدەن قىلغان.
 мерлушка - قوبى تىرىسى، بەررە.
 мерный - ارلچەۋىلى، موختەدەل.
 мероприятие - اسلاھات ۋە ياكى براشكە مانع بولش تەرىقى، ئەھەل.
 мерси - رەھمەت، ئەشەككۈر ايتەمدەن (فرەنسوزچە).
 мертвенный - جانسىز، اولىكەنگە اوخشاش.
 мертветь - اولش، قاتش.
 мертвец - اۋلۇك، مەيت.
 мертвецкая - اۋلۇكلەر (مەيىتلەر) ساقلانما - دۇرغان اۋى.

мертвечина .مدىتە، اولەكسە، لەشە.
 мертвить اولدرش.
 мертворожденный اولۇك تۇغلان، اولۇك حالدا تۇغلان.
 мертвый اولۇك، مدىت.
 мертвяк اولشكە يېتىكەن، اولۇم حاليدەكى كىشى.
 мерцание بىر نەرسەنىڭ جىللەشى، يالتراشى، جم-جم ايتىش، يالتراش.
 мерцать جم-جم ايتىش، يالتراش.
 меры пресечения جەزا دەن قاچما سلىق چارالارى.
 мерять اولچەش.
 меряться اولچەشش.
 месиво تىرت (اۋۇۋەتلىگەن بىم).
 месить مۇشتلەش (خەمىرنى) ايزىش.
 меск خەچپىر.
 мессия مەسىح.
 месмеризм خەيۋانلەردە بولادورغان مە-ناتىس قوۋەتى.
 местечко كچكە اورن؛ كچكىنە شەھەر.
 мести شېرش، قىصاص.
 местность اورن، يېز، مەھەل.
 местный اورونلى، شو بىرلىك، مەھەللى.
 место اورن، يېز، مەھەل.
 местоимение اسم زەمىر (سەرفا ستىلاخى).
 местоположение اورن مەۋقە، مەۋزىغ.
 местопребывание تۇرش، ئەقامەت قىلىش، مەنزىل.
 месторожденье تۇغلان يېز، ۋەتەن.
 месяцеслов كەلىسە تەقوىمى، كەلىندەر.
 месяц ئاي (يىلنىڭ اورن ابىككىنەنبىرى).
 месячно ئايلاپ، ئايلىقلاپ.
 месячное خەنزى (خاتىلارنىڭ ئايدا كۆرە دور-غان عادەتى).
 месячный ئايلى، ئايلىق.
 мета (قارا : метка)
 металл مەدەن.

металлический مەدەندەن قىلىنغان.
 металлический مەدەندەن، مەدەندەن.
 металлургия مەدەندەنلەر چىقارشىلىقى.
 метаморфоза قەيەت اوزگەرشى.
 метание ئىرغىش، بۇزۇش.
 метательный ئىرغاندورغان، اويادورغان.
 метательный снаряд ئىرغاندورغان (كۆتەرب تاشلايدورغان) قۇرال، بومبا.
 метать (я мечу) اويىش، ارغىش، اوروغ (پىشك ۋەتەت خەقىدە).
 метать (я метаю) تېپىش، تېپىپ تىكىش.
 метаться ئىرغىش، اويىش، نەپ-بېرى كىلىش.
 метафизик مېتافىزىكە عالمىي.
 метафизика تەبىئەتدەن تاشقارى نەر-سە لەرەن بەخس ايتە دورغان بىر فەن. غەيرى مەدەنى نەرسەلەر خەقىدەكى مەسئەلە.
 метафора مەجاز، كىنايە، ئىستىعارە، فەكرىي قىياسى سۆزلەر ۋە جۈملەلەر بىلەن تەعبىر ايتىش (مەسەلەن: يۇگۈرك كۆكل، تاش يۈرەك). مەجازى.
 метафорический قار اۋىر مەسى.
 метелица شېركى، خىمەن شېركىسى.
 метелка قار اۋىر مەسى.
 метель روھلارنىڭ كۆچىپ يۇرشى توغرىسىداغى تەعلىقات.
 метеорит ياشىن تاشى، كۆك دەن تۇشكەن تاش.
 метеор غەلام جەۋىيە، مەۋادە بولغان مەر تەبىئى نەرسە، ئاتىپ تۇشە تۇرغان يۇلدوز...
 метеоролог مېتېئورولوگىكا عالمىي.
 метеорологический مېتېئورولوگىكا مەخسوس.
 метеорология مەۋانك ۋە مەۋادەگى نەرسەلەرنىڭ ئەھۋالىدىن بەخس قىلادورغان بىر فەن.
 метис ئايكىكى مىللەتنىڭ ئارالاشىشىدىن ئارالاش قانلى.

метить - بىلگىلەش، نىيەت ايىش. چاغلاش،
 метиться - تۈزەش. بىلگىلەنش.
 метка - تامغا، بىلگىلى، عدلاست.
 меткий - توغرى، مۇسىب، توغرى قوللى.
 метла - شېرىكى، ساپلى شېرىكى.
 метловище - شېرىكى ساپى.
 метод - فەننى اوسول.
 метода - اوسول، يورۇق، تەرىق.
 методика - اوسول تەعلیم.
 методический - اوسولى مۇنەزەم.
 метонимия - كىايە، مدجاز.
 метр - پارىژ ئارقالى اوتە دورغان نىسبەتە مار دائىرە سىنگ اون مىليادتان بر حىسەسىگە توغرى كىلدە دورغان بر اولچەۋ.
 метранпаж - باسما خاندا باش مۇرەتب، تى- رلگەن حەرفلەرنى بىنلەرگە بولگۈچى.
 метр-д'отель - مۇسافر خانە مۇدىرى.
 метрика - تۇغلغان، اولگەن ۋەنكلاخانغان كىشيلەرنى يازان دورغان دەفتەر. شعر ۋەزىنلەرى حەقدەگى فەن.
 - метрическое свидетельство - ۋەلادەت ياكى ۋەفات حەقدە بىرلگەن شەھادەتنامە.
 метрит - بەچچەدان شىش ئاغرىغى.
 метрическая система - اون حىسە ئارتق ۋەكەم بولشغا بنا قىلنغان اولچەۋاۋسولى. موسىقا ئامەكلەرنى (پىئانىدە) метроном - اوينغاندا ئاۋازنى اولچەيدورغان ئالەت.
 метрополия - پايتەخت، مەھەرىرى حوكومەت.
 метрополитен - شەھەرلەردە بىر ئاستى تىمر يولى.
 метчик - ۋىنت قالباغىنى تىشە دورغان پەرمە.
 мефистофель - ئېلىس، شەيتان.
 мех - حەيۋان تىرىسى، تىمرچىنىك دەم بىرە - تۇرغانى تىرى ايدش، قى.
 меха (мех - قاپ) نىڭ جەمى.
 механизм - بىر نەرسە نىڭ تەرەككوباتى، ماشىنا.
 механик - ماشىنالار اۋستاسى.
 механика - ماشىنا فەننى، علم جەرىرى ۋەسقال حەركەت ۋە ماشىنالار حەقدە بىر فەن.
 механический - حەركەت علمىگە مۇتە - عدللق، ماشىنالى.
 мехи (мех - تىرى، دەم) نىڭ جەمى.

меховой - جۇنلى تىرىدەن قىلنغان.
 меховщик - جۇنلى تىرى - پوستون بىلەن ساۋدا قىلغۇچى.
 меценат - علم ۋە سىناعت ئىشىگە ماددى ياردەم ايتكۈچى باى.
 меццосоpрано - خاتتار نىڭ ايلك ئىچكە، دەن يوغلنراق داۋشلارى.
 меч - قىلچ.
 меченый - نامغالى، بىلگىلەنگەن.
 меченосец - قىلچ ئاقب يۇرادورغان قىلچى.
 меченос - تۇمشوغى قىلچى بالق.
 мечеть - مەسجەد.
 мечта - ۋەم، خام خەيال، بوش فەرزىيات.
 мечтание - بولور بولماسنى اويلاش.
 мечтатель - خەيالپەرەست، بولور بولماسنى اويلاغۇچى. فەرزىياتچى.
 мечтательница - خەيالپەرەست خاتن - قۇ، خەيال عالمىگە تۇشە دورغان خاتن - قۇ.
 мечтать - بار-يوقنى اويلاش، خەيالغا چومش، فەرزەلەر قۇرش.
 мешалка - بۇلغانقچ.
 мешаный - قوشلغان، قوشمالى.
 мешать - بۇلغانش، ئارالاشدۇرش، مانج بولش، بىر نەرسەنى ايككۈچى نەرسە دىب ئاداشش.
 мешаться - بۇلغانش - ئارالاشدۇرش، ئاداشش، عدلدەن يازش.
 мешкать - شاشماسلىق، اوزاقلش، كىچكش، خەيال قىلش.
 мешковатый - قايغا ئوخشاش، كىك، قو- پال، كىلشمسز.
 мешкотный - بەتى - ئاغى، پچمىسز.
 мешок - قاپ، لىكە.
 мещанин - شەھەرنىڭ توبجاي خەلقى.
 мещанка - مېشجان خاتن - قۇ.
 мещанский - مېشچانلەرگە مەخسوس.
 мещанство - مېشچانلق، مېشچانلار سىنى، مېشچانلەر غادەتى.
 мзда - موکافات، ئىجر، جەزاي خەير، مۇزد.
 мздоимец - رشوت ئالغۇچى، پارەخور.
 ми - موسىقەدە ئۇچۇچى داۋش.
 миазма - ئىچلەردە يۇقۇملى مىقروبىلر تۇغ - درا دورغان زەرەرلى بۇغلەر ۋەگەزلەر. زە - خىمت ۋەمەشەقتلى شامل.

миг бер دەقىقە، بر لەحزە، كوز ئاچىپ بۇمگونچە
ۋەقت.

мигание كوز قىشىش، كوزىنى پىرپىرەتىش.

мигать كوز قىشىش، كوزنى پىرپىرەتىش.

мигом دەررەۋ، تىز، لەحزە، كوز ئاچىپ يۇ -
مگونچە.

миграция ھىجرەت، مۇھاجىرەت، تۇرماق
اۋچۇن بر اورىندەن - ايكنچى اورىغا كوچىش.

мигрень شەقىقە، جۇدە قاتتىغ باش ئاغرىغى.

мизандрия خاتىلارنىڭ اير جىنسىگە نەفرەتى.

мизантроп كشىدەن قاچتۇچى، مەردۇم
گۇرۇز، ئادەمنى سۇيمەيتۇرغان.

мизантропия كشىدەن قاچىش، ئادەمنى
سۇيمەسلىك، خىلەت نەشىن.

мизгирь (قارا: паук)

мизерность نەقىرلىق، قىزغانچلىق، سەفا -
لەت. ئازلىق كەچكەنلىك.

мизерный نەقىر، قىزغانچ، كەمبەغىل، سە -
فەل، ئاز، جۇدە كەچكە.

мизинец چىناچاق بارماق.

мизогамия نىكاھكە نەفرەت بىلەن قاراش.

мизогиния ايرلەرنىڭ خاتىن جىنسىگە نە -
فرەتى.

микадо ياپونىيا پادىشاھىسى.

микитки قاستى (بىقن).

ударить под микитки جان بىرىگە ئۇرۇش.

микро قوشما سۆزلەردە مەيدە، كەچكە -
غنا سىدە يۈرەندۈر.

микроб مىقروب - كوزگە كوزىمەيدۇرغان
جۇدە مەيدە قۇرتلار، جەر سومە.

микроскоп ھەدىسە، مەيدە نەرسە لەرنى
قارايدۇرغان ئالەت.

микроскопический خۇردەبىن ئايىنە
بىلەن قارايدۇرغان، نەمەيەتدە مەيدە.

микстура مەرخىل سۇيۇق ماددە لەردەن
قىلىنغان دارو.

милашка جانانم، مەربانم.

миленький (قارا: милый)

милитаризм اورۇش بىر ئالدى نىيەتدە
بولۇش ۋە شو ئىشكە حازىرلىق كورۇش، قوۋەبى
ھەسكەرىيەنى ئىلگەرى تۇتىش.

милиционер خەلىق ھەسكەرىگە
داۋر كىشى ۋە ھەشۇنىڭ نەردەقدارى. مىلىتسىيە.

милиция خەلىقدەن ۋەقتىنچە بېخەلخان ئىخ -
تىارى ھەسكەر. مىلىتسىيە

миллиметр مېتىرنىڭ مېگەنېر ھېسەبىسى.

миллиард مىليارد - مىڭ مىليان.

миллион مىليان.

миллионер مىليانلى باي.

миллионный مىليانلى.

миллиграм گرامنىڭ مېگىدەن بىر ھېسەبىسى.

миловать ەدفو ايتىش، يارلاقاش.

миловать ايركەلەش، سۇيىش.

миловидность مۇلايىملىك، كۆركەم يۈز -
لىك، سۇيىملىك.

миловидный ھەيۋىملى، مۇلايىم، كۆركەم -
يۇزلى.

милосердие شەققەت، مەرحەمەت.

милосердный شەققەتلى، مەرحەمەتلى،
رەھىم.

милосердствовать شەققەت تۇمەن -
ھەمەت ايتىش.

милолюбивый ياخشىلىقلى، رەھىملى، مەن -
ھەمەتلى.

милолюбивый سەنەھە، اېھسان.

милость ياخشىلىق. اېھسان، لەتىف.

милопочка جانانم، جانگىنەم، سۇيگۈلم.

милый ەغىز، سۇيگۈلى، جانم.

миля مېل - 7 چاقىرغا موساۋى مەسافە -
اولچىدۇ.

- м. английская = 1,51857 چاقىرم

- м. географическая = 7 چاقىرم

- м. морская = 1 3/4 چاقىرم

- м. немецкая = 6 1/2 - 8 1/2 چاقىرم

- м. польская = 11 چاقىرم

- м. французская = 4 1/6 چاقىرم.

ميميكا فكر ۋە ھەسسىياتنى يۈز اوزگەرتىپ ۋە قوللار قىمىرلاتىپ تەعبىر ايتىش.
ميميتىزم تورا دورغان يىرلەرگە قاراپ ھەيۋانلارنىڭ تۇسلىرىنى اوزگەرتىشلەردى (مەسەلە - لەن: قوياڭنىڭ قىش كۈنىدە ئاق بولۇشى).
مिमo يىانيدان، چىتىدەن، قىرغاقىدان، نىك - مەسەلەن.
ميمозa «مىنگە نىكە» گۈلى.
ميمолетный قانى، سەدىرغىز زەۋال، تىزدە بىتە دورغان.
миmоходоm چىتىدەن اوتىپ بارا ياتقاندا، اوتىپ بارغاندا، يانيدان اوتە ياتقاندا.
миnа چىمىرە، يۈز، مىما، خەمبەردە، شارىلاغىچ.
минарет مەنارە.
миндалевидный بادامغا اوخشاش.
миндaлина بىر دانە بادام.
миндaль بادام دەردەختى.
миндaльный بادامدان قىلىنغان، باداملى.
минерaл مەدەن.
минерaлог عىلم مەعدان عالمى.
минерaлогия علم مەعدان.
минерaлогический علم مەعدانگە نەدەللۈقلى.
минерaльный مەعدەنلەرگە مەخسوس.
минерaльные воды مەعدەن سۇلۇرى، يىر دەن بۇلاق بولۇپ چقادورغان داروسۇلەر.
минимaльный ايك ئازى، ئەقەللىيەتتى.
минимум ئەقەللىيەت، ايك ئاز دىگەندە، ايك ئاز، ايك كەم.
министерский نەزارەتكە مەخسوس.
министерство نەزارەت، ۋەزارەت.
министр نازىر، ۋەزىر.
миниaтюра مەيدە رەسىملەر.
миниaтюрный مەيدە، كچكە.

минный مېخاغە مەخسوس.
миновaть اوتىش، اوزىش، اوزىپ كېتىش.
миногa يلان يالى.
миноносeц مېناتاشىغۇچى اوزىش كېمەسى.
миноноскa مېناتاشىغۇچى كچكە كېمە.
минор مۇگلى گۈى.
минорный مۇگلى، زارلى.
минус ئالاش غەلامەتتى، ناقس (-).
минута دەقەيقە، مېنوت، بولدىك.
минутный دەقەيقىلىق.
мир جەماعت، قشلاق ئەھلى، بۇتۇن دۇنيا كىشىسى، يۇلدزلار اۋۇپى.
мир سۇلۇخ، ئاتولۇق، تىنچلىق، ئاتولاش.
мир عالم، دۇنيا، جەھان.
мираж سەراب، خەيال، سەھرا، دىگىز ۋە چوللەردە بولان دورغان عەجىب بىر ھالەت.
миpволить ئازىندىرش، ايرىك بېرىش، مەسەلەدە ايتىش.
миpить ياراشدىرش، كېلىشىش.
миpиться ياراشىش، كېلىشىش، سۇلۇخ قىلىش.
миpиaдa يېھساب كۈبلىك.
миpно تەرتوق بىلەن، سۇلۇخ اوزرا، تاتو، ھەلىم، سۇلۇخ پەرۋەر.
миpный تاتو، ھەلىم، سۇلۇخ پەرۋەر.
миpо خوشبوى ياغ.
миpовaя سۇلۇخ عەقد نامەسى.
миpовоy عالمگە مەخسوس، بۇتۇن دۇنياگە مۇتەئەللىق.
миpоед جەماعت مالىنى يېگۈچى.
миpоздaньe دۇنيا نىڭ ياراتىلىشى، پەيدا بولۇشى.
миpолюбие تىنچلىقتى سۇيش.
миpолюбивоcть سۇلۇخ پەرۋەرلىك، تىنچلىق سۇيشلىك.
миpолюбивоy سۇلۇخ پەرۋەر، تاتولۇق ۋە تىنچلىقتى سۇيگۈچى.

миропомазанник **پراۋاسلاۋ دىنىدەكى پادشاھ.**

миросозерцание **مەسلەك، مەزھەب، مەدەيەشەتكە نەزەر؛ دۇنياغا قاراش.**

миротворец **ئاتولق ۋە تىنچلىق تېرىشكۈچى.**

мирской **غۇمۇسى، جۇمھۇرى، جەماعت - نىكى، دۇنياۋى.**

мирт **بدرگى بر عومر تۇشمەيتۇرغان بىر نەۋەج اوسملىك.**

мирянин **دۇنياۋى كىشى (روحانى ايمەس)؛ مۇعتەبەر دېمەكتەن.**

миска, миса **شورىيا كاسىسى.**

миссионер **دېنىگە چاقىرغۇچى؛ دېندەن ئازدرغۇچى.**

миссионерский **دېنىگە چاقىرغۇچى مەخ - سوسى.**

миссионерство **دېنىگە چاقىرغۇلۇق لە - ۋازىمى، مېسسىيونېرلەر جەماعتىسى، دېنىگە ئۆزىدەش.**

миссия **لەۋازىم؛ ۋەزىفە، مەبھۇسلىك، مېس - يونىرلەر جەمئىيەتى.**

мистерия **مەبھۇسلىككە مەخسۇس دىنى مەراسىم، مەۋزۇغى كىتاب مۇقەددەس دەن ئالغان تياتر اوينىتى.**

мистик **سوفىي، تەسەۋۋۇف يولىداغى كىشى. علم كەسرارگە ۋاقىق.**

мистификация **غەيب قاتارىغا قوشۇل - مايدورغان ئالداش.**

мистицизм **تەسەۋۋۇف؛ سوفىلىق مەزھەبى علم كەسرار.**

мистический **تەسەۋۋۇفكە مەخسۇس؛ سىرلى، مەخفى.**

МИТИНГ **كەنتە جەمئىيەت، كۆپ كىشى بېغلىغان مەجلىس. زور بېغلىش.**

миткаль **خام سۇرپ، ئاق بوز.**

митра **روحانىيلەر كىيە تورغان ئاچ.**

митраньеца **تىز ئاتار توپ.**

митрополит **باش كەشىش.**

митусить **كوز ئالدىدا جىللەپ تۇرش.**

мичман **بەھرىيە ۋايبىتى، دېڭىز ئەفەندىسى.**

мишень **مەدەنى، مەرما؛ مولجەللەنب ئانلا - دورغان نەرسە.**

мишура **ئالتۇن، كۈمۈش دەن قىلغان غايەت نازك زىنەت كەسىپى.**

миф **بۇرۇنقى مەبھۇسلىرىدە مەبھۇسلىرى ۋە - قەھەرمانلار توغرىسىداغى رۋايەت ۋە قەسسەلەر.**

мифический **خەيالى، ئەگى-كەسلى يوق.**

мифамогия **ئەسائىز، بۇرۇنقى مەبھۇسلىرى مەبھۇسلىرى ۋە قەھەرمانلىرى ۋە اولەرنىڭ قىلغان اشلەرى توغرىسىداغى بۇتۇن ئەدەبىيات.**

млад (قارا: молодой) **بالا-چاقا.**

младенец **ياش بالا.**

младенческий **ياش بالاغا مەخسۇس، ياش بالانىكى.**

младенчество **بالالىق، بالالىق ۋە سەبىلىك ۋەقتى.**

младой (قارا: молодой) **مەبھۇسلىق.**

младость (قارا: молодость) **ياش تۇركلەر.**

младотурок **ياش تۇركلەر.**

младший **ياش تۇركلەر.**

млат (قارا: молот) **ئانا سۇتتىكى ئىمە.**

млеко (قارا: молоко) **ئانا سۇتتىكى ئىمە.**

млекопитающий **ئانا سۇتتىكى ئىمە.**

млекопитающие животные **ئانا سۇتتىكى ئىمە تۇرغان جەيۋانلەر.**

млеть **ئۇيىشىش (قان ئۇيىشى).**

млечный (قارا: молочный) **ياۋۋاى غاز يولى، سۇت يولى، ئاسماندە كۈندەلەككە چۈزلىپ كېتكەن توماللىق.**

мне **مېنىگە (я دەن).**

оде мне **مېنىم جەققەدە.**

мнемоника خاتىرى قوتلاش تەرىقى.
мнение فېكر، زەن، رەئى.
 - общественное мнение عاممە فېكرى.
мнимый يالغان، مەۋەوم.
мнительность شەكلدە تۇرغانلىق، سىر تەشۋىشلىك.
мнительный شەكلدە تۇرغان، سىر- تەشۋىش، ۋەسۋەسىلى.
мнить ئويلاش، زەن ئېتىش.
многие كۆپى، ئىككىسىرى.
много كۆپ، وافىز.
многое كۆپ نەرسە.
многобожие كۆپ تەڭرىگە تايىنىش مەزھەبى.
многобожник كۆپ تەڭرىگە تايىنغۇچى، مۇشرك.
многобрачие كۆپ نىكاھە بولۇش، تەعدەندۈدى زۇجات.
многобрачный كۆپ نىكاھلى كىشى.
многоводный كۆپ سۈزۈلى.
многогранник مەندەشەدە: كۆپ قىررەلى شەكل.
многогранный كۆپ قىررەلى.
многोजенец كۆپ خاتىلى كىشى.
многोजенство كۆپ خاتىلى بولۇش، كۆپ خاتىن ئالاش.
многократно كۆپ ھېقەر، ئەللە قانچا مەرتەبە.
многократный مۇكەررەر، كۆپ مەرتەبە بولغان (ۋە بولادىغان).
многолетие ئۇزۇن عومىر.
многолетний ئۇزۇن عومىرلى، كۆپ يىللەر ياشايدىغان.
многоязудие كىشى كۆپ بولۇش، كىشى كۆپلىگى.
многоязудный كۆپ كىشىلى، كىشى كۆپ بولادىغان.

многочисленность كۆپ ئىرىلى بولۇش، تەعدەندۈدى ئەرۋاج.
многочисленный كۆپ ئايالى.
многочисленность تۈرلى قىيافەتلى، تۈرلى شەكلى.
многочисленные хозяйства كۆپ ھە- لەلى خوجالىق.
многоречивый كۆپ سوزلى، كۆپ سوزلەيدىغان.
многосложный كۆپ بولدىكەن مۇرەككەب، كۆپ مەسالى.
многосторонний كۆپ تەرەپلى ھەر جەھەتلى.
многоточие سوزلەرنىڭ كېسىلمەكەنلىگىنى ئىسپات ئېتىلمەكەنلىگىنى بىلدىرگەن نۇقتىلار (. . .).
многострадальный كۆپ غەزەپلى، كۆپ غەدە ۋە جەفالى.
многочисленный كۆپ بۇرچەكلى (قىررەلى) نەرسە.
многочисленный كۆپ بۇرچەكلى.
многочисленность كۆپ كۆپلىك، كۆپ غەدەندىلىك.
многочисленный كۆپ، كۆپ غەدەندىلى.
многоязычный كۆپ تىللى، كۆپ تىلە سوزلەشەن دورغان.
множение زەرب قىلىش.
множественный كۆپلى كۆپ.
 - множественное число جمع، كۆپلىك سانى.
множество كۆپلىك، چۆدە كۆپ.
множимое زەرب قىلىنغان، غەدەندە مەزروب.
множитель زەرب قىلغۇچى، ئۇرۇشتىرە درغان غەدەندە.
множить زەرب قىلىش، بىر نېچە مەرتە ئارتىدىز؛ كۆپەيتىش.
множиться زەرب قىلىش.

МНОЮ مىنىم تامانمىدان، مىنىم بىلەن.
 МОБИЛИЗАЦИЯ ئورۇش دەن ئلگەرى عدسكەر
 يىغىش، عدسكەرنى سەفەر بەرلىك خالىغا
 كىلتىرش.
 МОБИЛИЗОВАТЬ عدسكەرنى ئورۇشكە
 خازىلەپ قويىش، عدسكەر يىغىش.
 МОВЕТОН ئەدەب دائىرەسىدەن چىقىش.
 МОГАРЫЧ (قارا: МОГОРЫЧ)
 МОГИКАНЕ موتقەرىز بولغۇچىلارنىڭ
 ئىمەمەسىدەنلى ئىفراىدى.
 МОГИЛА قەبر، لەھەد، گور.
 МОГИЛЬНЫЙ قەبرغا مەخسوس، قەبرىدىكى.
 МОГИЛЬЩИК قەبر قازغۇچى، گور كاۋ.
 ئولەكسىدەرنى توپراق بىلەن كۆمە تۇرغان
 چىپار قونغۇز.
 МОГОТА قوۋەت، كۈچ، ئىقتىدار، بولدىرش
 ناقەت: قولدان كېلىشك.
 - это мне не в моготу - بو - مىنىم ئاقتىدىان
 خارج، مىنىم قولدىان كېلمەيدۇر.
 МОГУЧЕСТЬ قوۋەتلىك، قۇدرەتلىك.
 МОГУЧИЙ قوۋەتلى، قۇدرەتلى، كۈچلى.
 МОГУЩЕСТВЕННЫЙ قوۋەتلى، قۇدرەتلى.
 МОГУЩЕСТВО قۇدرەت، قوۋەت، شەۋكەت،
 سەلتەنەت.
 МОГУЩИЙ بولدىرا ئالدىورغان، بولالدىغان.
 МОДА يەنگى غادەت، رەسم، غورف.
 МОДЕЛЬ اورنەك، نەمۇنە، نۇسخە، ئەندازە.
 МОДЕРН يەنگىلىك، مەيدانگە يەنگى چىققان نەرسە.
 МОДЕРНИЗАЦИЯ ايسكىنى يەنگىگە تەتبىق
 ايتىش.
 МОДЕРНИСТЫ سەنئەتدە يەنگى ئاقوملارغا
 تابع بولغۇچىلار.
 МОДИСТКА يەنگى چىققان نۇسخەدە كىيىملەر
 تەككۈچى خاتىن.
 МОДНИК, МОДНИЦА موداغا بېرىلگۈچى.
 МОДНИЧАТЬ موداغا ايرىگەش.

МОДНЫЙ يەنگى چىققان، يەنگى رەسم.
 МОДУЛЯЦИЯ موسىقىكە ۋە تەشۋىلە بۇرلىشلىرى،
 قاچىرم.
 МОЖЕТСЯ تويۇلدى، حس فىلنادى سىزى-
 لەدى (سەلەتلك خەقەدە).
 МОЖЕТ-БЫТЬ ايھتەمال، بەلكى.
 МОЖЖЕВЕЛ سىرتكان بر خىل اوسملىك
 «ئارتىش دەردەختى» (مىۋەسىدەن دارولار يا-
 سالادور).
 МОЖЖЕВЕЛЬНИК ئارتىش دەردەختىنىڭ تەندەسى.
 МОЖЖУХА ئارتىش مېۋىسى، جۈمەن ئالۋچە.
 МОЖНО مۇمكىن، بولادى، بارايدى.
 МОЗАИКА مەرتۈرلى شېشە سەنلەيدان ۋە
 چاغر تاشلاردان يىغىپ فىلەنغان رەسم.
 МОЗАИЧНЫЙ مۇزائىككە مۇتەئەللىق.
 МОЗГ مىيە، دۇماغ.
 МОЗГИ مىيە قاۋورماسى.
 МОЗГЛЯК ئاغرىق ۋە زەغىف كىشى.
 МОЗГОВИНА كېمەك، سۈيەك كىمكى.
 МОЗГОВОЙ مىيەگە مەخسوس، دماغى.
 МОЗЖЕЧОК مىيەنىڭ گەردەن نامانى.
 МОЗЖИТЬ ايرىكۈچە توقماقلاماق، قىيناش.
 МОЗОЛИСТЫЙ قاناقلى (قاۋارلىق) سۈڭەكلى.
 МОЗОЛИТЬ قاۋارش، سۈڭەك چىقىش.
 - мозолить глаза - كورنە يىرىپ بىزار قىلىش.
 МОЗОЛИТЬСЯ قاۋاقلاناش.
 МОЗОЛЬ قاۋارق (قاناق)، سۈڭەك.
 МОЙ مىنىكى، مىنىم.
 МОЙКА يۇۋىش اورنى (كۆرەباشقا نەرسەلەرنى
 چايقايدۇرغان اورن).
 МОКЛАК (قارا: МАКЛАК)
 МОКНУТЬ مولىدەن، نەملەنەش.
 МОКРЕЦ تۇياق ئاغرىغى، تۇياق تىرەتكىسى.
 МОКРИЦА قىرغاق تۇياق.
 МОКРОТА مولىك، نەملىك، رۇتۈپەت.
 МОКРОТА بەدەن.
 МОКРОТНЫЙ بەلغەملى.
 МОКРЫЙ مولى، نەم.

молва خەلق سۆزى، خەبەر، غاۋغا، ئەينىش.
 молвить كەلىسە عىيانەتى.
 молебен دۇعا، عبادەت.
 молебствие زەررە، قەدرە، بولنمە دورغان، ئەلجوز ئىلدەزى لا يەتەجەززا.
 молельня عبادەتخانى.
 моление دۇعا قىلىش، عبادەت قىلىش.
 молитва عبادەت، دۇعا، ناماز.
 молитвенник دۇعالىق، دۇعалار مەج - موعەسى.
 молитвовать دۇعا قىلىش، تىگىشلى دۇعا - نى اوقۇش.
 молить تەلەپ قىلىش، يالبارش.
 молиться عبادەت قىلىش، ناماز اوقۇش، تەزەررە ايتىش.
 молка (بوغداي) تارتىش.
 молкнуть سوزدەن توقتاش، داۋش چقار - مای قالش.
 моллюск يۇمشاق تەنلى سۇيەكمەز ھەيران - لەر (چىغاناق مۇنچاق ئىچىدەكى قۇرت).
 молнеотвод (قارا: громоотвод)
 молниеносный ياشلىق، قورقنچلى، ياشن سىنگىرى تىز ھەرىكەتلەنە تۇرغان، ياشن؛ ساعىدە.
 молния باش كىلن.
 молодая ياشلار، ياش اوسىرلەر.
 молодежь يىگىت، مەردە، ئازامات.
 молодец باترە، قەھرامان، يىگىت.
 молодечество يىگىتلىك، باترلىق.
 молодой يەنگى چىققان ئاي، ھىلال، بەش كەپتەر. توقاي ۋە باشقالار.
 молодило بىر خىل اوسملىك.
 молодой ياش.
 молодость ياشلىق.
 молодцеватый يىگىت سەمان.
 молодь ياش ھەيۋانلار ۋە بالىلار.
 молодеть ياشار.

молоджавость ياش چىرايلىك.
 молодежавый ياش چىرايلىق.
 молозиво پەللى، يەنگى بالالاغان ھەيۋان سۈتى.
 молокоى بالىق سۈتى (بالىق مەنىسى)
 молокоى سۈت.
 молокосос ايمچەك ايمچىچى (ياش كىشى نوغرىسىدا كۆلپ ئەيتىلەدور).
 молотилка بوغداي يەنچە دورغان ماشىنا.
 молотило بوغداي يەنچە دورغان كەلتەك باشى.
 молотить (بوغداي نوغرىسىدا).
 молотобоец تىمىرچى خىزمەتچىسى (باش - قانچى - پالغا اوران دورغان).
 молоток پالغا، چوچىق.
 молот كەتتە پالغا - گورزى.
 молоть تارتىش (بوغداي نوغرىسىدا) كۆپ سوزلەش.
 молотьба غەللە يەنچىش.
 молочай قاقى، سۈتلى اوسملىك.
 молочко (قارا: молоко)
 молочник سۈت ئىدىشى؛ سۈتنى سۈيە - كۆچى، سۈنچى. سۈتلى قوزى قارن.
 молочница سۈنچى ياكى سۈتنى سۈيە - كۆچى خانى - قۇ، ياش بالالاردا بولادى - غان ئاغزىنى سۈت ايلتىش ئاغرىغى.
 молочный سۈتكە مەخسوس، سۈتلى، سۈندەك.
 молча دەم، تىك، سوزلەمسەن تۇرش.
 молчаливо تىك تۇرۇپ، سۈكۈت قىلىپ، تىككىنە.
 молчаливость كەم كەپلىك.
 молчаливый ئاز سوزلەيدورغان. تىك اوتۇرادۇرغان.
 молчание دەم تۇرۇش، سۈكۈت.
 молчать سۈكۈت ايتىش، تىك تۇرۇش، سوز - لەمەسلىك.
 - молчание - знак согласия - ھەمىسە سۈكۈت - غەم - لامەتنى رىزا.

мордастый كەتتە ئاغز-تومشوقلى.
 мордвин ماردۆين-موقشى. (فین- اوگار اورغیدەن تارقالغان خەلق).
 мордовка ماردۆين خاتىنى.
 море دېڭىز، شور دەريا.
 -Средиземное м. بەدرى سەفید. اورتا دېڭىز.
 -Черное м. قارا دېڭىز، بەدرى ئەسودە.
 -Балтийское м. بالتىق دېڭىزى.
 мореплавание دېڭىزدە سەياھەت قىلىش.
 мореплавателъ дېڭىز سەياھەت قىلغۇچى.
 мореходный دېڭىز يۈرە دورغان.
 мореходство دېڭىزدە سەفەر قىلغۇچىلىق.
 морж دېڭىز ئايغىرى.
 морить اينتكەرىپ اولدۇرش، بىزار قىلىش.
 -морить голодом ئاچلىقدان اولدۇرش، سەبىزى.
 морковь سەبىزى.
 морозная язва ئاغون، ۋەبا.
 мороженое تۈگدەرمە، ماروجنا.
 морозить تۈگدەرش، اۋشۇتۇش.
 морозиться تۈگىش، اۋشۇش.
 морозный ساۋقلى، اۋشۇشەلى.
 мороз ساۋق، توك.
 мороковать بلش، ئاڭلاش.
 моросить سىيىلەش.
 -моросил мелкий дождь مەيدە يامغۇر سىيىلەر ايدى.
 морочить ئالداش، فرىب بىرش، باشىنى ئەيلەنترش.
 морской دېڭىزگە مەخسوس، دېڭىزنىكى. دېڭىزدەگى.
 морс مېۋەلەرنىڭ سوۋى.
 мортира خومپارە (غەببەرەك). گۈپچەگى قىسقا ۋە ئاغزى كەتتە تۈپ. اوقلاتادۇرغان دارو.
 морфий تۈزلى. كول، تۈز كولى. تىل فەنئىدە: سوز ۋە گەپلەرنىڭ تۈزلىشى ۋە باشقالار توغرىسىداغى ئىسئىلاج.

морщина جىيىرلەنگەن، بۇرشكەن.
 морщинистый جىيىزقاي، يۈرشمەلەر.
 морщить جىيىرش، بۇرشش.
 морщиться بۇرنىنى جىيىرش، چىرايىنى سىتىش. ماڭلايىنى بۇرشتۇرش.
 моряк دېڭىزدە يۈرگۈچى، بەدرىيەدە خىزمەت ايتكۈچى.
 моряна دېڭىز ايپكىنى، شاباداسى.
 морянин دېڭىز بويىدا غومر اونكەزگۈچى.
 москательный خوشبۇيى، غەترى، مۇشكىلى.
 москвич مەسكەۋلى، مەسكەۋنىڭ تۈپچاي خەلقى.
 москаль ۋىليكاروس؛ سالدات.
 москотельный (москательный) (قارا؛ قوش تانائىنىڭ تىسدەگى).
 мослок قوش تانائىنىڭ تىسدەگى.
 мосол ئاياق، شىلك سۈيەگى.
 мост كۈپرەك.
 мостик كېچكە كۈپرۈك.
 мостить كۈپرۈك قىلىش، تاش ۋە تاقتا چاپش.
 мостки تاхта كۈپرۈك.
 мостовая تاش تۈشەلگەن يول.
 моська لەيچە، كېچكە تىت.
 мотать اوراش، چولغاش، اسراق ايتش، بەربان بىرش، زايج ايتش.
 мотив ئاھەڭ، ئەشوللە سەبەب، بەمانە، غەللە.
 мотивировать دەلىللەر بىلەن ئىسبات ايتش.
 мотня يالق تۈتادورغان تور، ئىشان. تەكى- غەشتەك.
 мотовило دۈكەن (بوز ئوقۇيدورغان).
 мотовка ئىسرافچى خاتىن، مۇسرىفە.
 мотовство بەربادچىلىك، مۇسرىفلىك.
 моток چىر تۈپ اىپ.
 мотор خەركەتكە كىلتەرگۈچى ماشىنا، ماشىنا غامبىلى.

МОТОЦИКЛЕТ } اوتلى تېكى ئەرۋە
 МОТОЦИКЛ }
 МОТ بۇزۇقى، مۇسرىف كىشى.
 МОТЫГА مۇسرىف، بىر يادىگىر.
 МОТЫКА كېتىدىن. باغبان كۆرەگى.
 МОТЫЛЬКОВЫЕ سىيىدەرگە. ياۋۋابى يۇنخۇرچقا.
 МОТЫЛЕК كۆپلەك، پىروانە.
 МОХ ئوت نەۋەغىدىن بىر دەردەخت.
 МОХНАТОСТЬ جۇنلىك.
 МОХНАТЫЙ جۇنلى، قىللى.
 МОХНАТЕТЬ جۇنلەنش، جۇن اومىش.
 МОХОВИНА گىياھلى باتقاق.
 МОХОРКА. МОХРЫЙ (маخورка) (قارا: ماخوركا)
 МОЦИОН اوتورۇپ ئىشلەگۈچىلەرگە زەرۋر بولغان ھەر تورلى ھەرىكەت (يۇرش).
 МОЧА سىدىك، بەۋل، پىشاپ.
 МОЧАЛИТЬ ھەممىدە خەلنەلەش، بەدەننى ئىشقالاتىش.
 МОЧАЛИТЬСЯ ئىشقالانماق (بەدەننى).
 МОЧАЛКА لاس ۋە داسمال قاۋاقدان قېلىنغان (ھەممىدا ئىشقالاش اوچون).
 МОЧАЛО بەدەن ئىشقالاش خەلتەسى.
 МОЧАЛЬНЫЙ داسمال قاۋاقتا مەخسوس.
 МОЧЕВОЙ بەۋل-پىشاپكە مەخسوس.
 МОЧЕНОЧНИК بەۋل يولى.
 МОЧЕНЬКА قوۋەت، كۈچ، جەدىر.
 МОЧИТЬ ھوللەش. شاشە قىلىش.
 МОЧИТЬСЯ بەۋل ايتىش، سىيش.
 МОЧКА ھوللەش. قوللاش سالنچاغى. اوسما - لىكلىرىنىڭ اياك كىچىك تامىرلىرى. داسمال قاۋاق اىپلەرى. ساچ تارى.
 МОЧЬ قوۋەت، كۈچ، ھال، قۇدرەت.
 МОЧЬ قولدان كېلىش، مۇقتەدىر بولش.
 -я не могу этого сделать مەن بونى قىلا ئالمايمەن.
 МОШЕННИК خەيانەتچى، ئالدامچى.
 МОШЕННИЧАТЬ خەيانەت ايتىش، ئالداش، ئالداشش.

МОШЕННИЧЕСТВО خەيانەت قىلىش، ئالداش.
 МОШКА مەيدە پىششە.
 МОШКА, МОШКАРА چىركىي، كۆرپەششە.
 МОШНА ھەمىيان، تىلى. بايلىق، ئاۋقات.
 МОШНЯ قۇش بۆكسەسى.
 МОЩЕНИЕ كۈچىگە تاش ياش.
 МОЩИ چىرىمى ساقلانغان اولوك. مەيىت. جودە ئارىق كىشى.
 МОЩЬ (قارا: могущество) قارا ئىخولق، زۇلمەت.
 МРАК علم ۋە مەدەرىفەتكە دوش - مەنلىك.
 МРАКОБЕСИЕ مەدەرى تاش.
 МРАМОР مەدەرىدەن قېلىنغان، مەدەرى تۇسلى،
 МРАМОРНЫЙ قارا ئىخولق، زۇلمەت.
 МРАЧНОСТЬ قارا ئىخولق، زۇلمەت.
 МРАЧНЫЙ قارا ئىخولق، زۇلمەتلى.
 МРАЧНЕТЬ قارا ئىخولق، زۇلمەتلەنش.
 МСТИТЕЛЬ, МСТИТЕЛЬНИЦА-اۋچ ئالغۇ-چى. كېندەدار، كىرلىكى.
 МСТИТЕЛЬНОВАЯ اۋچ ئالغۇرغانلىق، ئىنتقام، ئالش.
 МСТИТЕЛЬНЫЙ ئىنتقامچى، اۋچ ئالغۇرغان.
 МСТИТЬ اۋچ ئالش، ئىنتقام ئالش. قسام.
 МУДРЕНО, МУДРЁНО ھونەرلى، ھونەر لى. مەدەرفەتلى، غەجەب، قىين.
 МУДРЕННЫЙ قىين، غەجەب.
 МУДРЕЦ دانىشمەند، ھەكىم، ھەكىمەت ايكەسى، غەقلىلى. زېرەك كىشى.
 МУДРИТЬ فەلسەفە سالش، «غەلەمە» ئالش.
 МУДРО قىين، غەجەب.
 МУДРОСТЬ ھەكىمەت، علم، زېرەكلىك.
 МУДРСТВОВАТЬ فەلسەفە ساتش.
 МУДРЫЙ زېرەك، عالم، ھەكىم، اير، زەۋج.
 МУЖ بالغ بولش، بەلغەتكە يېتىش.
 МУЖАТЬ بىنرلەنش، مەردانەلەنش.
 МУЖАТЬСЯ

мужеложество : لواته، شەتىخ قىل
 муженек : ايرىم، ايرىگىنىم، ايرچانم
 мужеский : ايرلەرگە مەخسوس
 мужественность : باترلىك، شجاعت
 мужественный : ايرلىكلى، مەرد، شجائا - عدەتلى
 мужество : ايرلىك، مەردلىك، باترلىق
 мужик : قىشلاق كىشىسى، نادان
 мужиковатый : قوپال، بى ئىدەپ ۋە نادان
 мужицкий : مۇجىكلەرگە مەخسوس
 -по мужицки : مۇجىكلەرچە
 мужлан : قوپال، دەغەل مۇجىك
 мужнин, мужний : ايرىنىكى، ايرىمىكى
 мужской : ايرلەرگە مەخسوس، ايرلەرنىكى
 мужчина : اير كىشى
 мужья : ايرلەر
 муза : بورونىغى يونانلار اىعتقادىدە سەنئەتتىكى نەقىسە ايلامى، الھام، ئىشعار
 музей : موزى (غەجايىب خانە)، سەنئەتتىكى، فەننى
 ۋە تەبىئىي نەرسىلەر ساقلانغان ئورمان
 музур : (قارا: матрос)
 музыка : موسىقىدە، ئادەك، نەغمە
 музыкальный : موسىقىدە مەخسوس، موسىقىي، خوش ئاۋازلى، خوش ئىلجان
 музыкант : موسىقى شوتاس، موسىقىدە اوستاسى
 мука : غەزاب، ئىلەم، ايزتىراپ
 мука : اۋن
 мукомол : تىگىرمانچى - اۋن تارتكۇچى
 мукомольный : اۋن تارتانورغان
 мукомольня : اۋن تارتانورغان اورن، تىگىرمان
 мул : خەچىر
 мулат : ئاق تەنلى ئاتا ۋە قارا تەنلى (زەنجى) ئانا ئادان توغلىغان كىشى، «دەورەگى»
 мулла : ئىمام
 муллиха : ئىمام خاتىنى، «مۇستابىكە»

мумия : جوميا، قەدىمىي مەسرىدە فرەدونلەرنىڭ چەتمەسەن ساقلاغان مەدىتلەرى، ئارزان باھا قىل بوياغ «جوشىدە»
 мундир : بەسەمى كىيىم، غەسكەرنى قىستا كىيىم
 мундировка : كىيىندىرش، جەمازەندىرش
 мундштук : تەمدىكى سالىب چېكە دورغان نەيچە، ئات تاغلىغى - سوۋلق
 муниципализация, муниципализировать : شەھەر ايدارەبى مۇختارىدە - سى رەۋىشىگە كىلتىرش؛ شەھەر قاراماغىغا ئاپىرش ياكى شەھەرگە مەركەزلىشىش
 муниципалитет : شەھەر ايدارەسى ئىدارەسى؛ شەھەر ايدارەسى
 мур : تاش دىۋال
 муниципальный : شەھەر ايدارەبى مۇختارىدە مەخسوس، شەھەر تىكى
 мурава : يەشىل گىياھ اوستى، چەمدەن
 мурава : ساپال ئىشلەرنى يالتىراتانورغان لاک
 муравей : قورمىسقا، چومەلى
 муравейник : چومەلى اۋىدەسى
 муравить : لاكلاش، چلا بىرش
 муравление : لاكلاش ئىشى
 муравчатый : چەمدەنلى
 муравьед : چومەلى يىگۈچى خەيۋان
 муравьиный : چومەلىگە مەخسوس، قورمىسقا ئىكى
 мурашка : سەيدە چومەلى
 мурашки : بەدەن چەمدەنلى
 было так страшно, что у меня мурашки забегали : شۇ قەدەر قوزغىنچ ايدىكىم، تەندە شۇ چومەلىلەر بورا باشلادى (بەدىنى بەدەن چەملىپ كىتدى)
 мурза : مەرزە (ئاتار تۈرەسى)
 мурлыкать : مياۋلاش (مۇشۇك خەيدە)
 муровать : تاشدان دىۋال قىلىش
 муравой : اوسملىككە (يەشىل)
 мурчать : ئىرلىش (پىشەك خەيدە)

мусат چاقماق پولادى، چاقماق تاشى سالب
 تالب يۇزان دورغان خەلتەچە.
 мускат مۇشك دەرەخنى، خوشبوى اۇزۇم.
 мускул мускул گۆشت، ئەغزالارنى ھەرە-
 كەتكە كېلىتەرە دورغان گۆشلەر. سوم ايت.
 мускулатура بر تەننىڭ سوم گۆشلىرى،
 مۇشك گۆشلىرى.
 мускулистый مۇشكە گۆشلىتى.
 мускульный مۇشك گۆشتىنىكى سوم
 ايتلەرگە مەخسوس.
 мускус مۇشك، اوفار.
 мускусный مۇشككە مەخسوس. اوفارلى.
 муслить تۇپ-تۇركلەش، تۇپۇرك بىلەن
 مەللىغەش.
 мусор چوپ، خارو خەس.
 мусорный چوپ، خاشاكا مەخسوس.
 мусорщик چوپچى، خەسچى.
 муссон يىلنىڭ ھەسلىگە قاراپ تورلى تامان
 دان كېلىپ تورادورغان شامال.
 муст اۇزۇم ۋە باشقا مېۋەلەرنىڭ يىنىكى ئالغان
 شىرەسى.
 мусульманин موسولمان.
 мусульманқа موسولمان خاتىن (قىزى)،
 مۇسلىمە.
 мусульманский موسولمانلارغا مەخسوس،
 ئىسلامگە مۇتەئەللىق،
 мусульманство موسولمانلىق، اسلام.
 мусью ئەقەندەم..
 мутация بوغداق بولۇپ داۋىشى بوزلش.
 мутить لايلاش، بولغانش. تەشۋىش ايتش.
 فتنە قوزغاشش. كۆڭلى ئۇيىش، اوقشش.
 мутиться لايلاش، بۇلغانش.
 мутный لايلانغان، بولغانغان.
 мутнеть بولغانش، لايلاش.
 мутовка لايلاش، بولغانغىچ.
 муть بولغانچاقلىق، بولغان دورغان ماددە.

муфта خاتىن- قىزنىڭ قىش كۆيىدە ساۋقدان
 سانلانماق اوچون قولغا كېيە دورغان
 قول ياپقچلارنى. اوق ياشىغا كېيگۈزىلە-
 دورغان ۋىنت.
 муфтиат مۇفتى مەھكىمەسى.
 муфтий مۇفتى.
 муха چىن، پەششە.
 мухоловка پەششەلەرنى توتادورغان بر
 قۇش. پەششە تۇزغى.
 мухомор پەششە داروسى. پەششە اۋل-
 درە دورغان قوزى قارن.
 мухортый توروق ئات.
 мученик برەر مەسلىك نامىغا عەزەب
 چىككۈچى. فدائى، شەھىد.
 мученически شەھىد بولۇپ، ناھەقەن
 عەزەب چىكپ
 мученический شەھىد شىكلى.
 мученичество شەھىدلىك..
 мученье عەزەب، ئەلەم، ايتىراپ
 мучитель عەزەلەرچى، جەزالاغۇچى.
 мучительный قاتتىق، ئاغىر عەزەبلى.
 мучить عەزەلەش، جانىدان بېزار قىلش.
 мучник اۋنچى.
 мучнистый اۋنلى، كۆپ اۋنلى.
 мучной اۋنلى، اۋنگە مەخسوس، اۋندەن
 حازرلانغان: اۋن اچىدە بولا دورغان.
 мушиный پەششەگە مەخسوس، پەششەنىكى.
 мушка مېدە پەششە، چىكى، ملىق مېلەسى
 اوچىدەكى مولىگە ئالادورغان تاراۋل.
 мушкат مۇشك يانغاق.
 мушкетёр ملىقچى.
 мушкетон قەدىمى كەلتە مېلەلى ملىق.
 мушкет بورونى ئاغىر ملىق.
 мушмула بر نەۋە مېۋە.
 муштровать عەسكەرنى ملىق اوشلەشكە،
 كەۋدەسىنى قانداق تونشكە ۋە باشقا.
 ھەرەكەتلەرگە اورگەتتىش.
 мховый ماخ دەرەخنىگە مەخسوس، ماخنىكى.

мчать ۋە چاپدېرب ئالب بارش، اۇچرش.
 мчатся چاپش، چاپ بارش.
 мшаный ماخ دەرەختى اچىدە ياشايدورغان.
 мшарить موكلەندىرش، ئچىگە موكل تولىدوروش.
 мшистый موكلى؛ ئەتراپىنى موكل (دەرەختى) يوشماق.
 мщение اوچ ئالش، انتقام ئالش.
 мы بىز (بىزنىڭ جەمئىيىتى).
 мыза قورغانچا، سەيغىيە.
 мызник قورغانچە، سەيغىيە ايگەسى.
 мыкать تاراش، ئايوروش، يازش، (جون) تىتىش.
 мылистый سابونلى.
 мылить سابونلاش.
 мылиться سابونلاناش، كوپكەنەش.
 мыло سابون.
 мыловарный سابون قىلادورغان.
 -мыловаренный завод سابون زاۋۇدى.
 мыловар سابونگر.
 мыльница سابون ئىشى (قوتىسى)
 мыльный سابونغا مەخسوس.
 мыльнянка سەھرا سابونى، بۇلبۇل سابونى (گىامە).
 мыс قۇرۇق يىرنىڭ دىگىزگە چوچىدىپ چىققان يىرى، بۇرۇن.
 мысленно ئچىدەن فكىرلەن، ئچىدەن اويلاپ.
 мысленный فكىرى، غەقلى.
 мыслитель اويلاغۇچى، عاقل، حەكىم مۇتەفەككىر.
 мыслительный اويلايدورغان.
 мыслить اويلاش، ئەفەككۈر قىلىش.
 мысль اوى، فكىر، رەئى.
 мытарить ئالداشش، ئاغراق بىلەن كۈن كۈرۈش، قىيىنلىق بىلەن عومر كىچىرش.
 мытарство غەزەب چىكىش، مەشەققەت ئارتىش. حىلە، دەسەيسە.
 мытарствовать مەشەققەت ئارتىش، غەزەب چىكىش.

мытарь سالىق بېيغۇچى.
 мытиться ئىچ ئاغرىغىغا مۇبەتلە بولش.
 мыто جون ۋە ياباغى توكۇلش.
 мыто سالىق، تۇلەش.
 мыт ئىچ كىتىش. جون-ياباغى توكۇلش، تۇلەش.
 мыть قۇشلارنىڭ پەتى توكۇلىشى-تۇلەشى.
 мыть يورۇش.
 мытье يورۇش، يورۇش ئىشى.
 мыться يورۇش، يولۇش.
 мычать مەغزەش (كۈپىنچى سىيرى مەقىدە)
 мышеловка تاхта موشەك.
 мышенок سىچقان پالانىسى.
 мышечный پەيگە مەخسوس.
 мышиный, мыший سىچقانغا مەخسوس.
 мышка يىغن. كچكىنە سىچقان.
 мышление اويلاش، ئەفەككۈر.
 мышца (قارا: мускул)
 мышь سىچقان.
 -летучая мышь چارقانات.
 мышьяковый مەرگۈشكە مەخسوس، مەرگۈشلى.
 мышьяк مەرگۈش، ئەچچىغ، زەھەر.
 мягкий يوشماق.
 мягкотелое животное يوشماق تەنلى ھەيۋان.
 мягчайший ايلىڭ يوشماق.
 мягче يۇمشاقراق.
 мягчить يوشماتاش.
 мягчиться يوشماتاش، يۇمشاش.
 мякина كىيەك.
 мякиш ئاننىڭ مەغزى (ئىچى يوشماغى)
 мяклый ئەمەلەنگەن، مول بولغان.
 мякнуть يوشماش، ايزلش.
 мяконецкий يوشماق قىنا.
 мякоть تاغامنىڭ يوشماق يىرى.
 мяло كىلى.
 мяльня تۇيەدورگەن اورن.
 мяльщик, мяльщица تويگۈبى.

МЯМЛИТЬ айرنб سوزلەش، ئاڭلاش، ماسلىق
 رەۋش دە سوزلەش.
 МЯМЛЯ айرنچەك، айرنб سوزلە كوچى.
 МЯСИСТЫЙ ايتلى، سیرگوشت.
 МЯСНИК ایتچى، قاسساب.
 МЯСНИЦА قاسسابلىق دوكانى.
 -мясная торговля ایت ساۋداسى.
 МЯСНОЙ ایتكە مەخسوس، ایتەن پشركەن،
 گوشتلى.
 МЯСО گوشت، ایت، لحم.
 МЯСОПУСТ اورسلاردا گوشت بىمەيدورغان.
 ۋەقت. روزە.
 МЯСОЕД گوشت بىسە بولادورغان ۋەقت.
 МЯСОЯД گوشت بىگورچى.

мята يالپىز، نەغا.
 мятеж چوۋالاش، تەرتىبسىزلىك، قىتە، غاۋغا.
 مُختللال.
 мятежник قوزغاتخوچى، مُختللالچى، قىتەچى.
 мятежный مُختللال قىلادورغان، قىتەكار.
 мятель بوران، قار بورانى.
 мятлик پچەن اوسمىلىگى.
 мятный حۇلۇە: نەغەتلى.
 мять ايزش، پايمال قىاش. يەنچش، ئاپاق
 ئاستى قىلىش.
 мяукать مياۋلاش (بىشەك حەقىدە).
 мяч, мячик توپ، اوروپ اوينايدورغان
 توپ.

Н

Н. اورىش ئەلىفباسىدە اون ئۇچنچى ھەرف.
 на كە، گە، غا، قا. اوستىدە، اوستىگە، دە، دا.
 -я иду на базар مەن بازارغا بارامەن.
 -он торгует на базаре او بازاردا ساۋدا
 قىلادور.
 -книга лежит на столе كىتاب اوستەل اوس-
 تىدە ياتادى.
 -положи книгу на стол كىتابنى اوستەل اوس-
 تىگە قوئى.
 на! بە!
 на فعللەرنىڭ ئالدىغا قوشىلپ يازلادورغان. . .
 قوشمىچا. بەغزى اۆتم بايىداغى فعللەر
 ئالدىدا بولغاندا فعلگە ئىشك تەمام بول-
 خانلىق ۋە كۆپ نەرسەلەر ھەقىدە ايكەنلىك
 مەنغا لىرىنى ئارتىدا در. مە سە لەن:
 купить ساتىبالش، накунить كۆپەيتىپ
 са тиб ئالш؛ стрелять ئالش،
 стрелять كۆپ ئالش.
 شۇ فعللەرنىڭ ئاخۇلەرىدە ся بولسا на ئۇ-
 لەرگە «بۇتۇن، تەمام» توپخونچا مەنغا لىرىنى
 ئارتىدا در، مە سە لەن -стрелять - ئالш

настреляться توپخونچانائش؛ говорить سوزلەش،
 наговариться - تەمام سوزلەش؛ ходить يۈرش،
 находиться تەمام يۈرش.
 بەغزى قائم بايىداغى فعللەر ئالدىدا بولغاندا
 نەرسەنىڭ يولدا، ئۇچرەگەنلىگىنى ئاڭلاتادۇ، مە سە لەن
 напозти - ئورمەلەپ بارش،
 ئورمەلەپ بارادورغان (فەلان نەرسەنىڭ) ئۈستىگە
 چەش (ئۈنى ئايش)؛ бежать يۈگرش،
 набежать - يۈگۈرپ بارغاندا ئۈستىگە، قار-
 شىسىغا چەش.
 набавлять بەھا ئارتىدىش، قوشىش.
 набавляться بەھا ئارتىدىش، قوشلىش.
 набалдашник تاياق باشى (چوقماغى)
 набалтывать كۆپ سوزلەش، لەقلەش.
 набат يەرەر كەتتە ۋاقىدە بولغاندا خەلقنى
 يىغىماق اوچون ۋە يانكاھ ئېمەك ئوچون
 قوڭغراق چالش.
 набег مۇجوم، ھەملە، چاپش.
 набегать اوستىگە يۈگۈرپ چەش.
 набегаться زىرىككۈنچە يۈگۈرۈش.

набекрень قنغرى، قىيشىق - دال قویش.
 набеливать ئافارتىش، ئۈستىنى ئاققا بوياش.
 набело ئاققا.
 набережный جەر قىرغاعىداغى.
 — набережная سوۋ بويىداغى كىچە.
 набивать اوروب تولدىرش.
 набиваться اوروب تولدىرلىش.
 набивка ئورۇپ تولدىرش اشى.
 набивной ئورۇپ تولدىرادىغان.
 набирать يىغىش، ھەر خىلدىن يىغىش،
 كوب قىلىپ توپلاش.
 набираться يىغىلىش، توپلاناش.
 набитый ئورۇپ تولدىرلغان.
 набитый дурак ئۆچكىگە چىقان ئەھمەق،
 تىنتەك.
 наблюдатель قاراپ تۇرغۇچى.
 наблюдательный كۆزەتكۈچى.
 наблюдать,-наблюсти ئۈستىدەن،
 قاراپ تۇرش، كۆز - قولاق بولۇپ تۇرش،
 تەرسەسود ئىش.
 наблюдаться كۆرىش، تەرسەسود
 ئىشلىش.
 набожный دىياندىلى، عىبادەت قىلا -
 دىرغان.
 набойка بويغان كەنەپ.
 наболтать (набалтывать) (قارا):
 باشلىق، ئاقساقال.
 наболеть كوب زىر قىرەش، ئاغرىتىش،
 سەل گەپكە خەفە بولا بېرىش.
 набор يىغىش، يىغىلغان نەرسە (مەسەلەن ھەرق)،
 ھەرق).
 наборная ياسما خانىدە ھەرق تىرەدىغان
 خانە - بولمە.
 наборщик مۇرەتتەپ، ياسما خانىدە ھەرق
 تىرگۈچى.
 набрасывать ئۈستىدەن - ئۈستىدەن
 كىنە چۈش، ئۈستىگە سالش ۋە تاشلاش.
 набрасываться ھوجوم، ھەملە قىلىش،
 ئۈستىگە تاشلاناش.

набрать (قارا): (набирать)
 كىلىپ كىرىش، ئۈستىگە بارىپ كىرىش.
 набрызгивать، гать، چه چەرتىپ بېتىش،
 ئۈستىگە چەچەرتىش.
 набрюшник قارىغا قويادىغان
 نەرسە.
 набухать پورتنىش، كويىشىش، شىشىش.
 набуянить قۇتۇرۇپ بېتىش.
 наваждение كۆزگە كۆرنگەن يوق نەرسە،
 ئەرۋاج.
 наваживать ئۈستىگە تاشش، كوب ئېتىپ
 تولچەش.
 наваливать،-лить ئاغدارش، ئۈستىگە
 ئاغدارش؛ كوب تۇيدىش - يۈكلەش؛
 наваливаться،-литься ئاۋۇش
 ئاغدارلىش.
 навалить ئاغغىناپ بېتىش.
 навалиться ئاغغىناپ بېتىش، ئاغغىناپ
 تۇيدىش.
 навар ئاشنىڭ يېتى، سەردەك.
 наваривать،-рить كوب قىلىپ پىششىق،
 قايناش، پولادا ئەيلەنترىش.
 навастривать ئۈتكۈرلەش، قايراش، (قولاق)
 سالىش، چەرخلەش.
 наващивать ساقچىلاش.
 наващиваться ساقچىلاناش.
 навевать مەيلىلدەش، شاپانەلدەش، ايسدىرىش.
 наведение (قارا): (наводить)
 خەبەر ئالغۇ، كىرىش، كىرىش، كىرىش،
 تۇرش، كىرىش - چىقىپ تۇرش، بېلىش تۇرش.
 навезти (قارا): (навозить)
 ئەلدىن، بۇتۇنلەپكە، مەنگىگە،
 ئۈلگۈنچە.
 наверно،-ое ئەلدىن، بولسا كىرەك،
 چىددەن، مۇتلەقەن، موعەييەن،
 مۇتلەق، شۇبھەسىز، چىنى بىلەن،
 خەتتا قىلماي.
 наверстать،-наверстывать ئال -
 خانىنى يېتىكلىش، تولدىرىش، تىكىلەش،
 تۈگەلدەش.

навертывать, - вернуть اوراش، چولخاش، پەرمەلەش، ۋېنتلەپ بېرىكتش.
 наворачиваться ئورالاش، مېنىم — у меня наворачиваются слезы كوزمگە ياش كېلەدەر.
 навертыш يوغان مېخ پەرمەسى.
 наверху يوقارىدا، يوقارى.
 наверх يوقارىغا.
 наверхивать ئۈستىگە ئوراش.
 навес باستىرما، پېش پەيۋان.
 навеселе كەيلى، كەيلى ۋە قىتدە.
 — он сегодня навеселе او — بۈگۈن كەيلى ۋە قىتدە (مەست مەدەتسىدە).
 навеска ايشىك ئالدى، ئۇيۋانچەسى.
 навесить (قارا؛ навешивать)
 навестить (قارا؛ навещать)
 навести (قارا؛ наводить)
 наветничать سىلتاۋ، بەمانە، بۇھان، تۆھمەت، ئقترا.
 навечерие غەربە كېچەسىدەكى عىيادەت.
 навешивать كۆپ قېلىپ ئاشش، ئاشش، ئاسىب قوئىش.
 навещать حال سورايش اوچۇن كرش، زيارەت قىلىش، عىيادەت ئىنىش.
 навзничь چالغان، ئارقاسى بىلەن يانىش.
 навзрыд قەچقەپ، باقەپ.
 — плакать навзрыд قەچقەپ بېغلاش.
 навивать چورناش، چولخاش، ئۈستىگە اوراش.
 навивной اورالدىرغان.
 навигационный ناۋىگەتسىيەگە مۇئە — غالىق.
 навигация دەريالدىن مۇز ئېرىپ بىتكەچ كېمە ۋە پاراخوتلار يورالدىرغان ۋەقت.
 навинчивать ۋېنتلەش، ۋېنت بىلەن بوراب قوئىش.
 навинчиваться بورالپ كرش، ۋېنتلەش.
 навирать تاۋلاش، كۆپ مەرتە ئالداش.

навлекать, - лечь ئۈستىگە جەلب ئېتىش.
 наводить ئۈستىگە توغرى كېلىتىش. مولجەللەش، توغرىلاش، ئوگا يلاش.
 наводнение سوۋۇ تاششى، سىلاب، ئوغيان، فەيەزان، ناشپ غەرق ئىتىش.
 наводнять, воднить (قارا؛ наводнение) كوك.
 навоз مات بىلەن تاشپ كېلىتىش، كۆپ قېلىپ تاشش.
 навозит كوكلى، كوكگە مەخسوس.
 навозный اۈستىگە ئورالغان نەرسە؛ چىرماۋق (تالغان، ئورالغان چىرماۋق)
 наволакивать قاپلاش، چىرىمەپ ئالاش.
 наволока سوۋۇ لايىقاسى باسقان دالا.
 наволочка, - лока ياسدق جەلدى.
 навонять ساسىتىش، بەن بوي قىلىش.
 навораживать ئالدىن ئۇتىش.
 наворовать اوغۇرلاپ بېغش، ئوغۇرلاپ بىتىش.
 навороваться اوغۇرلاپ خەراب بولاش.
 наострить (قارا؛ наостривать)
 наврать يالغانلاش، يالغان ئۇتىش.
 навряд غەبىرى موختەمەل، بولور مېگەن، بولىشى ئىكەنلىكى.
 навсегда يۇتۇنلەي، مەنكىگە، ئەبەدى.
 навстречу قارشىغا بەدرو.
 навыворот تېسكەرى تامانىنى تېسكەرىسىگە، تېسكەرى تاماندان.
 навык كۈنىكىش، عادەت، مەلەكە.
 навыкат ئاقارغان، ئاقارب تۇرادەر، ئوغب چقاتورغانداق.
 навыкать كۈنىكىش، عادەتلەش.
 навылет ئورتاسىدان ئۆتكەز، ئورتانان چىق، ئاراسىدان ئىشىپ.
 навынос قولغا بېرىش (ساتىپ ئالغان نەرسەنى چىتكە ئالىپ كېتىش حوقۇقى بىلەن).

навыплат مهيدەلەپ، چەكەنلەپ تولاش
شەرتى بىلەن،
навьючивать, -чить ئارقاسىغا تويەش.
كونەرتىش.
навязчивость باغلانادارغانلىق.
навязчивый باغلانغىچ.
навязывать ئۈستىگە باغلاش، كۈچلەپ
تاپشۇرۇش، ئىختىيارسىزلاپ بېرىش.
нагадить بولغانىش، ئىغلاش قىلىش.
нагайка قامچى.
нагар پەلئە ئۇچى.
нагачивать سازلاۋ يېرگە كوب قىلىپ
خارو - خەس (گولگ) سالىش.
нагель ياغاچ، قازق.
нагигать بوكش، ئۈگىش.
нагигаться بوكلىش، ئىگلىش.
нагишом يالانغاچ حالدا، بەرمەنە بولۇپ.
наглаз چاما بىلەن.
наглец اۋيەتسىز، ۋجدانسىز كىشى.
нагло ئۈيەتسىزلىك بىلەن، ئۈيەلمەس دەن.
наглость اۋيەتسىزلىك، ۋجدانسىزلىق.
наглый اۋيەتسىز، ۋجدانسىز. بى خەيا.
наглухо چىس.
наглядный رەۋشەن. ئاتىق كوز ئالدىدا،
قاراپ ئىشلەيدىغان.
— наглядные пособия كورسەتمەلى ئوقۇش
ئەسبابلىرى.
наглядеться قاراپ تويىش.
нагнаивать ئرگەلتىش، چىرىتىش.
нагнать (قارا: нагонять)
нагнетать قىسماق، قىسب چىقارماق، قىسب
ياسىپ كىرگىزىش.
нагнетаться قىسلىپ، ياسىلىپ كىرىش ۋە
چىقىش.
нагнивать ئۈستىدەن چىرىش.
нагноение ئرگەلتىش، ئرگ، ئولۇك.
наговаривать دورغا خانلىق، سۈپ -
كۈپ قىلماق. دەم سالماق.

наговорщик سۈپ - كۈپچى.
наговор دەم سالش.
нагой يالانغاچ، بەرمەنە.
наголо ياپ - يالانغاچ قىلىپ، بەرمەنە ھالىغا.
наголову بۇتۇنلەپ، بىتكونچە.
— разбить врага наголову دۈشمەننى
بىتكونچە خەراب قىلىش.
нагоняй غارە غەيىپ، موشمال.
нагонять ئارقاسىدان قوزۇپ يېتىش، بىراز
قىلىش.
нагораживать, -родить ئىجاتلەپ
بىتىرۈش. بولۇپ - بولمەلەپ بىتىرۈش. بولماغان گەپ -
لەرنى سوزلەش.
нагорный تاغ ئۈستىدەگى.
нагота يالانغاچلىق، بەرمەنەلىك.
наготавливать, -товить كوب ئېتىپ
ھازرلاش.
наготове ھازىر.
награбить ئالاب يېغىش، ئالاب ئالاش.
награбленное ئالانغان (يېغىلغان) مال.
награвировать (قارا: гравировать)
مۇكافات، ئىھام، اىھسان.
награда مۇكافات بېرىش.
награждать, -радить مۇكافات بېرىش.
награждаться مۇكافات بېرىلىش.
нагреть كۆرەپ يېغىش، كوب تاراش.
нагревать, -реть ئىسسىتىش، يىلتىش،
ئالداش.
нагреваться ئىسسىتىش، يىلتىش.
нагрешить ئىغلاش قىلىش، كىرەلتىش.
нагромождать, -мождать, -мо-
здить ئۈستىگە ئۈيەپ قويۇش، ئاغىر نەز -
سەلەر ئۈيەپ قويۇش.
нагромождаться ئۈيەلىش، تېقىلىش.
нагрубить قاتتىغ - دەغەل سوز ئېتىش،
ھۇنۇك ھوز ئېتىش.
нагрудник كۆكرەكچە، بالالار ئاش خورە -
كى - ئالداپ قىچى. سېنەبەندە.

нагрудный كوكره كدهگى، كوكرهك ئۈستىدەگى.

нагружать, -рузить تۈيەش، يۈكلەش.

нагрузка تۈيەش، يۈكلەش ئىشى، يۈكلەتمە، تەخمىل.

нагрузчик يۈكلەگۈچى، خەسسال، يۈككەش.

нагрязнить ئەلاش قىلىش، كۈلەش.

иагрязнуть ئۈستىگە تۈشۈش، ئۈستىگە ئاۋۇش، بىردەن كېلىش، تۈيۈقسىزدان كېلىپ تۈشۈش، ھۇجۇم قىلىش.

нагулять يۈرە تۇرپ خاسىل ئېتىش.

нагуляться يۇرپ تويۇش.

надавать ئۈستىگە قويۇش، كۈپەيتىپ بېرىش، ئۈست - ئۈستىگە بېرىش.

надавливать, -вить قىشش، باسش، سىتپ چىقارش.

надаивать, -надоить ساغاش.

надалбливать ئۈستىگە بىلەن تېشىش.

надарить ئىھام قىلىش، كۈپەيتىپ بېرىش، ئارتىدۇر بېرىش.

надаровщину تېگىن، پولىسىز، مەجانەن، بىكارگە.

надбавлять, -вить ئۈستىگە قوشش، ئارتىدۇر بولدىز بېرىش.

надбавляться, -виться ئۈستىگە قويۇش، زەم قىلىش.

надвигать, -винуть ئىشىرىش، ئالدىغا ئىيەش، ئاۋۇش.

надводный سۇ ئۈستىدەگى.

надвое ئىككىگە، ئىككى ياققا، ئىككى تۈرلۈ.

надворный ئىشك ئالدىداغى، سارايداعى، خەۋلىدەگى.

надворье خەۋلى، سەخەن.

надвязывать تارتىپ باغلاش، (باياقتى يوقارغا تارتىپ باغلاش).

надглавье (قارا) زەنيت.

надгробный قەبر، تابوت ئۈستىدەگى.

надавать ئۈست - مە - ئۈست بېرىش، بىرگە ئىشكە يەنە بېرىش.

наддача زەملەش، ئارتق بېرىش.

надевать, -деть كىيىش، كىيگۈز.

надеваться كىيىش، كىيگۈزۈش.

надежда ئىشەنچ، ئىھتىمان، ئۈمىد.

надёжность ئىشەنچلىك.

надёжный ئىشەنچلى، ئىھتىماللى، ئۈمىدلى.

наделать قىلىش، ئىشلەش.

надел ئۇلۇش، خەسسە؛ بۈلۈك.

наделять, -лить بېرىش، ئۇلۇش بېرىش، خەسسەلەندۈرۈش، بۆلۈكلەش.

наделяться, -литься ئۇلۇشلەش، بۆلۈكلەش.

надёрживать كۈپ سەدىر، يۇلپ ئالاش.

надеяться ئىشەنەش، ئۈمىد ئېتىش.

надзвездный يۇلتۇزلەردەن يوقارداغى، «غەرىشەگى».

надзиратель نازىر، قاراب تۇرغۇچى.

надзирать ئۈستىدەن قاراپ تۇرۇش (قاراب يۇرۇش) نازىرلىق قىلىش.

надзор ئۈستىدەن قاراپ تۇرۇش، كۈزەتەش ئىشى.

надивиться كۈپ غەجەپلەنەش، غەجەپلەنەش، تويۇش.

надкалывать, -колоть ئۈستىدەن كېتىپ ئالاش، بىر ئاز يارب ئالاش.

надкостница (قارا: накостница) قونخۇزىلەرنىڭ ۋە سۈۋەرەكلەرنىڭ ئۈستىكى قاتتىق قاناتلارنى.

надкусывать, -сить تىشلەپ قاراش، تىشلەپ كېتىپ ئالاش.

надламывать سىندۈرۈپ قاراش، بىر ئاز سىندۈرۈش.

надлежать لازىم، ۋاجىب بولۇش، زەم ۋە مەنەئىگە يۈكلەنگەن بولۇش.

надлежащий تېگىشلى، لازىم بولغان، مۇناسىپ، لايىق.

надлом . سندرب قاراغان بىر.
 надломить (қара; надламывать) (قارا;)
 надменный . مەغرور، ھەۋالى، مونتەكەبىر.
 наднях . ياقتىدا، شۇ كۈنلەردە.
 надо . كېرەك، زەرۈر، لازم.
 надобно . لازم، دەركار، كېرەك.
 надобность . كېرەكلىك، زەرۈرەت، ئىحتىياج.
 . لوزۇم.
 надобный . كېرەكلى، زەرۈر، ئىكشلى.
 надолго . ئۇزاققا، كۆپ ۋەتتە.
 надоконный . دىرىزە ئۈستىدەگى.
 надокучить . زىرگىتىش، بېيخلىتىش، عاجز
 . ئىتىش.
 надорвать (қара; надрывать) (قارا;)
 надоумить . عدقل بېرىش، عدقل كىرگىزىش.
 надоедать, -есть . زىرگىتىش، عاجز ئىتىش،
 بىزار قىلىش، جانىدان تويدىزىش.
 надоедливый . زىرگىتەرەدرغان. بىزارى
 . جان . بايگەۋ.
 надпиливать . تەررە بىلەن بىر ئاز كېسىپ
 . قويش.
 надписывать, -сать . ئۈستىگە يازىش،
 سۈرتىگە يازىش.
 надписываться . ئۈستىگە يازىش.
 надпись . ئۈستىدەگى يازۇ. سەدرلەۋخە.
 надрез . كېسىلگەن بىر.
 надрезывать, -зять . كېسىپ قاراش.
 надрубать, -бить . كېسىپ قاراش، كېسىپ
 . باشلاش (چاپىپ).
 надругаться . مەسخەرە قىلىش، ھەقارەت
 . قىلىش.
 надрыв . بىرتلگەن ۋە ئۈزۈلگەن بىر.
 надрывать . بىرتىپ، ئۈزىپ، يارىپ قاراش،
 . دۈشى بىتكۈنچە قىقرىش (كۈلىش).
 надсаживать, -садить . لەت بىدىرىش،
 زەرەر بىتكۈزىش، بىر نەرسە ئۈستىگە ئوتتۇرىش.

надсаживаться . لەت بېيش، بىر نەرسە
 ئۈستىگە ئوتتۇرىش.
 надсматривать, -треть . ئۈستىدەن
 قاراپ يۈرىش، زەھارەت قىلىش.
 надсмотрщик . ئۈستىدەن قاراپ تۇرغۇچى،
 نازىر.
 надсмехаться (қара; насмехаться) (قارا;)
 надставлять, -вить . بەلەند قىلىش،
 پەيۋەند قىلىش، بىر نەرسە ئۈستىگە قويش.
 надстраивать, -роить . ئۈستىگە قوشب
 سالىش (بالاخانە سالىش).
 надстройка . ئۈستىگە سالىش، بالاخانە
 قىلىپ سالىنغان بىنا.
 надстрочный . خەت (سەتتەر) ئۈستىدەگى.
 — надстрочный знак . ھەرق ئۈستىدەگى
 . علامەت (مەسلىھەن؛ ئاست - ئۈست).
 надувательство . ئالداش.
 надувать, -уть . ئۈرلەپ قاۋارتىلىش،
 ئۈرلەپ تولدۇرۇش، ئالداش.
 надумывать, -мать . تەفەككۈر
 ئىتىش، چۈشەنچە.
 надутый . قاۋارتىلغان، ئۈرۈپ تولدۇرۇلغان.
 . ئەچچىغانغان.
 надушить . خۇشبوۋىلەندىرىش.
 надушиться . خوشبوۋىلەنىش، خوش
 ئۈستىدەن . دەن.
 над . تۈتۈن چقارش، تۈتۈن بىلەن
 تولدۇرىش.
 надымить . تۈتۈنلەندىش.
 наеине . خلۋەتدە، يالغۇزغىنا.
 наём . ياللاش، ئىجارە، كرا.
 наёмник . ياللاغۇچى (ئىجارەكرا قىلغۇچى)،
 ۋە مەردىكار سالغۇچى).
 наёмный . ياللانغان.
 нажарить . قاتىغ قاۋۇرىش، كۆپ قۇدرىش.
 нажать (қара; нажима;) (قارا;)
 наждак . قايىراق قۇمى، جىلۋىر.
 нажива . تاپش، فايدا، قازانچ.

наживать, -жить. فايدا قىلىش، قازانش.
 наживаться. فايدالانش، بايش.
 наживка. قارماق ئۇچىگە قۇيادىغان بالق - يېمى (مەسەلەن: چىۋالچەك).
 наживлять. قارماق ئۇچىگە قويىش.
 нажим. قىسىدۇرغىچ، قىسىش.
 нажимать. ئۈستىدەن ياسىش، قىسىش، سىقىش، تىز غەلەلەگىگە ئالاش، شاشىلىرىش.
 нажинать. كۆپ قىلىپ ئورش (بۇغداينى).
 нажираться, -нажраться. يېيىپ تويىش، كۆپ يېيىش، تىققانداك بولىش.
 нажиток. فايدا، تاپش، قازانچ.
 на завтра. ايرتەنگە، ايرتەگىمى.
 на завтракаться. نانىشانى قىلىپ تويىش.
 назад. كېيىنگە، ئارقاغا، قايتىپ.
 назади. كېيىندە، ئارقا، ئارقا سېدا.
 название. ئات، ئىسىم، نام، لەقب، ئىسىملەش.
 назвать. (قازا: называть)
 наземный. يىر ئۈستىدەگى.
 назем. يىرنىڭ ئۈستىكى، قاۋاتى.
 наземь. يىرگە، ئۈي تەگى، ئۈيەنگە، يىر بىلەن بىرلەش، بىرلەش، يىر بىلەن بىرلەش.
 назидание. پەندە، نەسىھەت، ئوڭۇت، نەسىھەت قىلىش، نەزىپتە خلاق.
 назидательный. نەسىھەتلى، پەندىلى، غېرەتلى.
 назидать. نەسىھەت قىلىش، ئوڭۇتۇش، غېرەتلەش.
 назидаться. نەسىھەتلەش، غېرەتلەش.
 назло. جورىتىدە، ئىچىغىلەندىرىش ئۈچۈن.
 назначать, -чить. تەعىين قىلىش، نەسىپ قىلىش، تەعىين قىلىش.
 назначаться. تەعىين قىلىش.
 назначение. تەعىين قىلىش.
 назойливый. ياپىشاق، ئىرىگەشەدىغان، باغلانادىغان.
 назревать, -назреть. ئۆلگۈش، يېتىش، پىش (مىۋە ۋە ئىكەن).
 назреть. پىش (مىۋە ۋە ئىكەن).

называть. ئىسىملەش، ئاتلاش، ئاملاش.
 называться. ئىسىملەش.
 наи. ئىك، جۇدە، رەك - راق (ئارتىق).
 — наилучший. مەنەسسىنى ئاڭلاتار (مەسەلەن): ئىك ياخشىسى.
 наиболее. جۇدە مەم، ئاينىسا، خوسوسەن، كۆپرەك، مەسەلەن:
 — наиболее важный. جۇدە مەم مۇھىم.
 — наибольший. ئىك كۆپى، كۆپرەگى، ئىك كەتتەسى، كەتتەگى.
 наивность. توغرىلىق، خىلەسزلىك، سادەلىك.
 наивный. خىلەسز، توغرى، سادە دل.
 наигрывать, -грать. ئويناش، ئويناب تاپش، ئامەك يازش.
 наиграться. ئويناب تويىش.
 найденый. تاپلدى بالا.
 наизнанку. تىسكەرىسىگە، تىم تامانىغا، غەكسىگە.
 наизусть. ياددان، كىتابقا قاراماسدان، كۆرەمسەن، ئەزىزەردەن.
 — я знаю эту книгу наизусть. مەن بۇ كىتابنى ياددان بىلەمەن.
 наилучший. ئىك ياخشىسى، ئىك ئەغلاسى.
 наименование. ئىسىملەش، ئات قويىش، تەسىمە قىلىش.
 наименовать. ئىسىملەش، ئات قويىش، تەسىمە قىلىش.
 наименее. ئىك ئاز، جۇدە ئاز.
 — наименее важный. ئىك ئاز ئەھمىيەتلى.
 наименьший. ايك ئازى، ايك كچىنەسى.
 наймит. ياللاخوچى، كراۋە، جىرەگە ئالغۇچى.
 найм, -наймы. (قازا: наем)
 наипаче. ئاينىسا، خوسوسەن.
 наискорейший. ايك تىزى، ايك جەدەلى.
 наискось, -наискосок. قىيىنغا ئالاتىپ، قىيىنغا ئالاتىپ.
 найти. (قازا: находить)
 наитие. ئىمام، ۋەجى.

наказ كەسر، بۇيۇرۇق.
 наказание جەزا، قىيىن، جەزا قىلىش.
 наказывать, -зывать جەزا بېرىش، كەسر
 ايتىش، بۇيۇرۇش.
 наказаться, -зваться جەزا كۆرۈش.
 накаливать, -лить قۇزدرىش.
 накаливаться, -литься قۇزىش، قۇزدرىلىش.
 накалывать سەنچىپ قويۇش، چەنچىش،
 يارىش (اوتىنى).
 накальваться سەنچىلىش، يارلىش.
 накануне ئالدىنقى كۈندە، كۈنگە قارشى،
 عدەققە كۈنىدە.
 накапчивать, -птить تۇتۇلدىتىش،
 ئىسلەتىش.
 накапывать تامىزىش، تامىش، كۆپ ايتىپ
 كەۋلەش.
 накармливать, -мить تويىدىرىش،
 نويۇگۈنچە بىدىرىش.
 накат توشىم تاقىتاسى، ئۇزۇن تولقۇنلار.
 накататься خوپ يۈرۈپ ئالاش،
 قالخونچا چاپىپ، يۈرۈپ ئالاش.
 накатывать, -накатить ندەرسە
 اوستىگە يومالاتىپ چىقارش.
 накачивать, -чать تېيىرەنەپ بىرش باسب
 چىقارش (ناسوس بىلەن).
 накачиваться تېيىرەنەپ بىش، ياسىلىپ
 چىقىش (ناسوس بىلەن).
 накашивать, -накосить چاپىش -
 اورش، يىغىش (كەتتە اوراق بىلەن).
 накидать ئىرغىپ بىرش، ئىرتىپ تولدىرىش.
 накидка ايلىك اوستىگە كىيىدۈرۈش
 يېگىز كىيىم.
 накидывать, -накинуть اوستىگە
 سالىش.
 накипать, -петь قايىناپ يىتىش، قايىناپ
 چىقىش.
 накипь لايقا، كۆپىنچە
 اومورغان قۇم
 (سەسەلەن: ساناۋۇز ئىچىگە).

наклад زەرەر، قايىز، فايدا، رىج.
 накладная مەسئەسە قىلغۇسى - مالىگە ئىسمى
 ۋە تەجرىبى يازىلىپ مال بىلەن
 بىرگە يوبار -
 لىغان قاقاز.
 накладывать اوستىگە قويۇش، قويما
 سالىش، تويىش، يۈكلەش.
 накладываться اوستىگە قويۇلىش.
 наклёвывать, -левать قېرىش، چوقۇب
 بىرش.
 наклёываться, -леаться چۈ -
 قوب (تېرىپ يېيىپ) تويىش
 (قۇشلار ھەقىدە).
 наклеветать ئىقتىرا، بوھمان ياغىش.
 наклеивать, -ить اوستىگە ياپىش
 بىلمەش.
 наклеиваться اوستىگە ياپىش
 بىش، اوستىگە
 ياپىش.
 наклейка اوستىگە ياپىش
 بىش؛ اوستىگە
 ياپىش (خەت).
 наклейщик اوستىگە ياپىش
 غوجىچى.
 наклобучивать, -чить باسب كىيىش،
 (تېلپەك ھەقىدە).
 наклбучка غەبىپ،
 اۋرۇش، غەتاپ.
 наклон ئاۋشلىق، قىيىش
 بىش.
 наклонение ئاۋشۇردىش،
 ئاۋشۇش،
 فەللەر -
 ئىك تەجرىبى (سەرف ئىستىلاھى).
 наклонность ئاۋماقلىق،
 مەدىل، ئارزو.
 наклонный ئاۋما، قىيىق،
 مايىل.
 наклснять, -нить بۈكۈش،
 ايكىش، ئاۋ -
 شدرىش، مەدىل
 ايتىدىرىش.
 наклоняться ئاۋشۇش،
 ايگىلىش.
 наковальня ھەندەن،
 تېمىرچىنىڭ تېمىر
 قويىپ
 اوردان
 ورغان كۈندەسى.
 наковывать, -вать قۇزىرىپ،
 لەخچە
 قىلىپ ياساش
 (مەعادىدەن).
 накожный تېرى اوستىدەكى.
 — накожная болезнь تېرى اوستىدەكى،
 ئاغرىق (مەسەلەن: قوتور،
 تېمىرەنكى ۋە باشقا).

накопачивать, -лотить - بیر - فاقش، کتاش؛ اوستیگه قاداقلاب قویش.
 накопдовать, -вывать - سحرلش، مدسخره ایتش.
 наколка - تور رویمال.
 накопкаты - نهرتیسیز تولدرش، مجغیلدب بترش.
 наконец - تاخریدا، نهمایده تیده، سوگخیدا.
 — наконец то - کؤنه تورغاچ بولدی.
 наконецник - نهسیаб ئوچیدهگی نهرهد.
 накоплять, -пить - بیخش، ساقلاب - بیخش، کوپشیتش.
 накопляться, -питься - توپلانш، جمع - بیتش.
 накостица - سؤیهک اوستیدهگی.
 накостница - سؤیهک اوستیدهگی کییک.
 накрадывать, -расть - اوغرلاب تاپش، اوغرلاب بیخش.
 накраивать - کوپ ایتب کیمش (کییمک) حدقیده).
 накрапывать, -пать - سیوهلهش، سیوهلهی باشлаш (يامغور حدقیده).
 на крахмаливать, -лить - (نارا: крахмалить)
 накрашивать, -сить - اوستیدن بوياش، کوپ ایتب بوياش.
 накрест - تالماش - چهلمهش، توغریسینگ.
 накривать - اوستینگه بیلدهمچه بولوب توشش.
 накриваться - قچقرب تویش.
 накрошить - (قارا: крошить)
 накручивать, -утить - ئوراش، بوراش، بیگرش.
 накрывать, -рыть - یاپش، توشدهش، یاپش، قابلاш.
 накрываться - یاپش، قابلاش، یاپش، اورالش.
 накрывка - رویمال، قابلاغچ، قاپتاق.
 накрепко - مدحکم ایتب، موسته حکمدهلب.

накупаться - تویگونه چه چومولش.
 накупить - کوپ ساتب ئالش، ساتب ئالب - بیخش.
 накурить, -ривать - کوپ چیلیم چیگه - تۇتۇن چقارش.
 накуриться - نهمهکی چیکه بیرب تویش.
 налавливать, -вить - توتش، ئاؤلاب - بیخش.
 наладить - (قارا: налаживать)
 налагать - (قارا: накладывать)
 налаживать - تۇزهش، ایپلش، یولغا قویش، اوگхайлаш.
 наламывать, -наломать, -наломить - سندерб بیخش، سندерб بترش.
 налгать - بالخانلاш، ئالداش، ئقترا ایتش، یوقتی سوزلش.
 налгаться - خوب تریحونچا یالخانلاш، یالخان تۇتیش.
 налево - سولغا، سولدا، چهیده.
 налегать - یاتش، ئاؤش، قییشایش، باشش، ترهش.
 належке - یینگل کیده.
 належаться - یاتب تویش، تویحونچا یاتش.
 налеплять, -пить - سلб یاپشدرش، اوستینگه یاپشدرش.
 налетать, -теть - یاپرلش، بارب اوزینی اۇرش.
 налету - اوچب بارшда.
 налёт - قونغان نهرسه (مەسلەن: بر نهرسهگه قونغان قۇرۇم) یاکی چەك. اوچب بارشда قیلنغان هوجوم.
 налечь - (قارا: налегать)
 наливать - سالش، قویش؛ اوستینگه توكش، ئاقۇرب تولدۇش (سۇيۇق نهرسلەر حدقیده).
 наливаются - تولدرش، قویش، ئاقب تولش؛ پشت تولش (میوهلەر حدقیده).
 наливка - میوه سووله ریدنه قیلنغان ئچکلیك.
 наливной - تولدرلانورغان. پشت تولغان (میوه).

нализаться, - налимониться
 ئاياقدا تۈرلەيدىورغان دەرەجەدە مەست بولش.

налим
 بر نەۋەج شيرين بالق.

налиневать
 چزقلەنش، چانتاش.

налить
 (فارا: наливать)

налицо
 كوز ئالدىدا، حازرىدا.

наличник
 ايشيك ۋە دىرىزە چارچوبى.

наличный
 ئالدىداغى، كوز ئالدىداغى، مەۋجۇد.

наличность
 نەقە، مال، مەۋجۇد بولۇش ۋە مال.

наличные
 ساق پۇل.

наловить
 (فارا: налавливать)

наловчиться
 اوستالاش، اىپلى ئالار لىقلاناش.

налог
 سالىق، تولاۋ؛ اولپان؛

наложить
 (فارا: накладывать)

наложница
 چارىيە، ئەسبىرە، كەنيزەك.

налой
 چىركەۋلەردە دىنىي كىتابلەر قوبادىر-غان لەۋج - اوستال.

налюбоваться
 ساغىن تويش.

намазывать-зать
 اوستىدەن سۈركەش، ياغلاش، ياغ سۈركەش.

намарывать,-рать
 بۇلغانت بىترش، افلام قىلىش.

намасливать,-лить
 ياغلاش، ياغلاب بىترش.

намасливаться,-литься
 ياغلاناش، ياغلاب بىش.

наматывать,-намотать
 اوستىگە او-راش، چۇلغاش.

намачивать,-намочить
 ھوللەش، نەملەش، خوب اوۋۇتۇش.

намачиваться
 ھوللەنش، اوۋۇتۇش.

намащивать
 توشەش، يايىش (تاش؛ تاхта يايىش).

намедни
 بىر كۈن، ئەللە قاچان.

намек
 سىزدىرش، كىيەت، ياشىن مەنالى سوز (كىشەرەت).

намекать
 سىزدىرش، اىما ايتش، سىكىن كىنە ئاگلاناش.

намелить
 مەيدەلەش، مەيدەلەپ بىترش، مەيدە خەت.

намереваться
 اويلاش، فكر ايتش، نىيەت ايتش.

намерение
 نىيەت، فكر، قەست.

намеренно
 قەستدەن، ئالدىندان اويلاپ، ئالدىن نىيەتلەنەپ.

наместник
 ۋەكىل، قائم مەقام.

наместничество
 قائم مەقسلىق، قائم مەقام ايدارە سىددىكى ۋلايەت.

намет
 چادىر، بالق توتادورغان تور.

наметать
 شىرىپ تويەش، ئۈستىگە شىرش.

наметка
 بالق توتادورغان ئەسباب.

наметывать
 ئىرغىتىش، يېتىش.

намечать,-наметить
 بىلگىلەش، تە - عىيىنلەش.

намечаться
 بىلگىلەنش، تە عىيىنلەنش.

нами
 بىزنىڭ تاماندان، بىزنىڭ بىلەن.

- этот дом куплен нами
 بو اۋى بىزنىڭ تاما - نىمۇزدان ئالدىنى (يەنى بو اۋىنى بىز ئالدىق).

наминать
 ئىزىش، ئىزىپ قويىش.

наминка
 ئىزىش ئىشى (توياق اوۋۇش ئاغرىقى)، ئاياق تىرلەش.

намозоливать,-лить
 سۈكۈل باسش، سۈكۈل چىقىش.

налокать
 يەلەپ بۇلغانتاش، يەلەپ توي - خورنچا يېشى.

намокать
 ھوللەنش، نەملەنش.

намоп
 چىقىش (تازىق حاسىلاتىنىڭ يەنچىگەنە - دەن كىين).

намопачивать,-намопачивать
 اۋ - رۇب ئالاش (غەللەدان حەقدە).

намопоть
 تارتش، تارتىپ ئالاش (ئىگرمان تارتش حەقدە).

намордник ئىشلەيدىورغان ھەيۋانلارنىڭ
 ئاغزى، بۇرۇنلىرىگە كېڭىز قويلان باغلاغىچ -
 наморщивать, -щить جىيىرش، يۈ -
 زىنى جىيىرش، روى خوش بىرمەسلىك. ۋ
 намостить (قارا: намощивать)
 намотать (قارا: наматывать)
 намочить (قارا: намачивать)
 нам بىزگە.
 намывать كۆپ ئېتىپ يېرۇش.
 намыливать سابونلاش، سابون بىلەن
 بوياش.
 намыливаться, -литься سابونلا -
 نش، سابونغا بويالاش،
 нанашивать كۆتۈرپ تاشش، كېلىتىش
 (تۇخۇم توغش).
 нанести (قارا: наносить)
 нанизывать, -зать ئىپكە تىزىش، تىزىپ
 قويۇش.
 нанизь ئىپكە تىزگەن بىر باغ تۈگمە. بەۋىل،
 تىزەك.
 наниматель ياللاغۇچى، اجارەگە سال -
 غۇرچى.
 нанимать, -нанять ياللاش.
 наниматься, -наняться ياللاناش.
 нанос سوۋ تاششى بىلەن چەر قورغاغىغا او -
 تۈرۈپ قالغان نەرسە.
 наносить ئۇرۇش، رەسىمنى ياخشىلاپ تۇ -
 شۇرش.
 наносить (на кого) руку بىرەۋگە قول كۆ -
 تىرش. ئۇرۇش.
 наоборот تىسكەرىسىگە، ئارقا قەيىن، بىلەن كىش.
 наобум اويلا ماسدان، ئورتىسى سوز.
 наотрез قەتئىيەن، ئۈزىپ، چورت كېسىپ،
 ئاۋزلاپ تويۇش.
 наощупь قاناب، قارماپ.
 нападать, -напасть ھۇجۇم ايتىش،
 ياپىرىش.
 нападение ھۇجۇم، ياپىرىش.

нападки تاجىق بىلا، بىلا ياغش، تۆمەت.
 напаивать, -напоить تويغۇنچا اچ -
 كىزىش، سۇغارش، مەدەت قىلىش.
 напаиваться اچرىلىش، مەدەت ايتىش.
 напакоstitь ئىفلاس قىلىش، يەرمەسلىك
 قىلىش. ئىشنى بۇزۇش.
 напалок بىدەلى، قول قاپ. چالغۇ(دوتار)
 تەنبون پەردەسى.
 напamять خاتىرە. ياد نامە. ياددان.
 напасать كۆپ قېلىپ حازرلاش.
 напасть (قارا: нападать)
 напасть بىلا، قەزا، قايغۇ، خەندەك.
 напачкать ئىفلاس قىلىش، داغ تۇشىش.
 напачкаться ئىفلاس بولۇش، داغ تۇشىش.
 напев ئەشولە، ئامەك، كۆي.
 напевать ئەشولە ئەيتىش، تەرەننوم.
 напекать, -напечь كۆپ قېلىپ،
 پىشىرىش.
 наперебой تالاش، ھۇجۇم قىلىپ.
 наперегонки اوزۇش ئۈچۈن بايگەلىش.
 наперед ئالدىن، كېلگۈسىدە، ئالدىنغا.
 напереди ئالدىدا.
 наперекор تىسكەرىسىگە، تىسكەرىسىگە
 اوچەك كىشىپ.
 наперерыв بۇزۇپ، سىندىرپ، تالاش،
 ھۇجۇم ايتىپ.
 наперстник نەدىم، سرداش، مەدەمى راز.
 наперсток ئەنگر شاندە (اوبىماق).
 напечатать ياساش، تەبىع ايتىش. (كىتاب
 ياساش ھەقىدە).
 напечататься ياساش، تەبىع ايتىش.
 напечатлеть ئەسەر ايتىش، ئۇ قالدىرش.
 напиться, -напиваться تويغۇنچا
 ئىچىش، ئىچىپ تويۇش، مەدەت بولغۇنچا اچش
 ئىچىپ مەدەت بولۇش.
 напилывать, -лить شەۋرەلەش، ئەررە
 بىلەن كېسىش؛ ايدىۋەش.

напилок айكەز.
 напирать (قارا: налегать)
 написать يازش.
 напитать تويدرش، تويدرب ييتكزش.
 напиток ئىچملىك.
 напихивать, напихать, на-
 пихнуть ئىشرب توبلاش (مىندرش).
 наплав قاقما، كىمە نىڭ ئاقىب بارىشى، سوۋغا سالغىغان قارماقتىڭ سىزۋ بىتتەگى بولكى.
 наплавь سوۋ چىتىگە يىغلىغان خارو-خەس.
 наплакать كۆپ يىغلاب كۆزلەرىنى مەلاك ئۇنىش.
 наплакаться يىغلاب تويش، كۆپ يىغلاش.
 наплевать تۆپۈز تولىدىش، اۋستىگە تۆپۈرەك! مەچ ندرسايمەس!
 наплески چەر چىتىگە اۋرگەن تولغونلار.
 наплечник اياڭ اوستىگە قويلا دورغان غە-لامەت (پاگان ۋە باشقا نىشانە).
 наплодить كۆپ توغدىرىش، اورنچش.
 наплыв جۇدە كۆپ يىغلىش، كۆپچىلىك، ئزدحام.
 наплясаться توغىغونچا ئۇنىگە تۇشش.
 наповал تەمام. اولدىرب.
 —убить наповал بر يولا تولىدىش، بر ئوروش بىلەن تولىدىش.
 наподобие اوخشاش، فىلانئەك.
 напоить (قارا: напавать)
 наполеондор 20 فراتق تورادورغان فرەنسىز ئالتون پۇلى - 7 پەرم سوم.
 наползти, -зывать ئورمەلەپ چىقىش.
 наполнять, -нить تولدىرىش.
 наполняться تولىش، تولىدىش.
 наполный قرداغى، دالاداغى.
 напомадить, -напомаживать سەكرەپ تۇرش.
 напомадиться بىت ياغى سۇرتىش. ياغ ئۇپا سۇرتىش.

напоминать, -мнить ئىسكە تۇشۇش.
 напор مۇجۇم، خەملە، قىش، قەبزىيەت.
 напоротья قانالىش. ئوچلك ندرسدگە توغرى كىلىش.
 напосле كىيىنگە، باشقا ۋەقتكە (قالدىرش).
 напоследок, -напоследки كىيىنىدە، ئاخىرىدا، ئەمەيدەت.
 направление اوڭغاي، تەرەف، جەمەت؛ كىتە بايقان نامان.
 направленьە توتقان پۇل (مەسلەك).
 направлять, -вить جونەلتىش، تەۋ-جىم ايتىش، يولغا سالىش.
 направляться, -виться جونەلتىش، مۇتەۋەججىم بولىش، يول ئالاش.
 направо ئوڭغا، ئوڭغا قاراپ.
 напраслина ئاخەق بدلا، تۆمەت.
 напрасно چوققا، بىمەدەك، فايداسىزغا.
 напрасный يوش، فايداسىز، بىمەدە، يوق، ئاقىلە.
 напрашиваться اۋرگى ئالىب بارىشنى بىرەۋدەن سورايش. ئوزگى بىر ئىكە تەقدىم ايتىش.
 напрестолье تەخت اوستى.
 напрестольный تەخت ئوستىدە گى.
 например مەسلەن.
 напроказить شىخلىق قىلىپ بۇزۇش.
 напрокат كراء، ئىجارە، بر ئاز ۋەقتكە فايدا-لانپ تۇرشكە ئالاش، عارىيەت.
 напролет تەۋەۋەلەن ئاخىرغاچا، بىگۈنچە، مونتەسىلەن.
 напролом كۆچلەپ (زورلەپ) اورتاسىدان چىقىش.
 напропалую ياشسىزلاپ، پتە بىگۈنچە، نىمە بولسا مەم بولور دىيەت.
 напротив قارشى، ئىسكەرىمە ئىسكەرى، بىلەنكەس.
 напрыгаться سەكرەپ تۇرش.
 напрыск غەسەل ئۇرۇ ئۇچىگە سىپىلگەن ئىسلى ياغ.

напрягать-كۆ-سەرف ايتىش، ھەسر قىلىش، كۆ-چەندىش.

напрягаться كۆچەندىش، تىرىشىش.

напрядать كۆب قىلب بېيگىرىش.

напряжение تىرىشىش، دىققەت.

напряженно پامىپ، تىرىشىپ، كۆچە نىپ.

напряженный بۇتۇن كۆچى بىلەن تىرە- شىب ئىشلەنگەن، كۆچەنگەن.

напрямик توپتوغرى، ئاچقدان شۇاچق، ياشرمامىسدان، توغرىدان-توغرى.

напрячь (напрягать) (قارا:)

напугать,-гивать قورقتىش، ھۆركىش.

напугаться قورقىش، قورقۇپ بىتىش، ھۆركىش.

напудрить,-напудривать ئۇپا - لاش، اوپا اينىك سۈرتىش، پەردازلەش.

напудриться ئۇپالانىش، ئۇپا اينىك سۈر- تىش. پەردازلەندىش.

напускать,-стить ئۈستىگە يوبارش.

напускаться ئۈستىگە ارغىيلىش.

напускной سۇنغى، غەبىرى تەبىئىي، چقاراب ئاشلىغان (ئاسلىتىپ قويغان شىم ھەقىدە).

напутственный يولغا اوزاتا دورغان.

напутствие يوللىق، سەفەردە چىققانداغى دۇعا.

напутствовать يولغا ئۇزاتىش.

напухать بر بىرىدەن شىشىش.

напыливать چەككىنىش، چەك چقارش.

напыщенность اولوغ سەفەتلىك، تەكەلە لۇقلىك.

напыщенный ئولوغسىمان، تەكەلوفلى.

напяливать كېككىش.

наработать,-батывать كۆب اشلەش، ئىشلەپ تاپىش.

нарабататься ئىشلەپ تويىش.

наравне بر تىكىش، بر دەرەجەدە.

нарадоваться سۇيىنپ تويىش، توغونچا شادلاناش، خۇرسەند بولىش.

нараспашку يىلۋەگە، تۈگە لدرنى سالماسدان.

наразумить عدقل بىرىش، عدقلەندىرش.

нараспев چوزب (سوزلەش).

нарастать يەرەر نەرسەنىڭ ئۈستىگە ئۈشىش، كۆرنىش، پەيتا بولىش.

нарасхват تارتىپ، يۇلقىپ.

наращать ئۈستىگە ئۈستىرش.

наращение يەر نەرسەنىڭ ئۈشىش، اوھە يارشى.

наращивать (нарастать) (قارا:)

нарвать يۇلقىپ بېيىش، كۆب يۇلقىش.

наргле چلىم، (قارا: кальян)

нарезвиться توغونچا شوخلىق قىلىش، كېرتەك، كىسەك.

нарезка كېسىش، كېرتەكلەش، كۆب ايتىپ كېسىش.

нарекание ئۇرۇشىش، تەعدە، ھەقارەت، عتاب قىلىش.

нарекать ئاتاماق، عتاب قىلىش، سوزاخەزە ئېيتىش.

нарекаться ئاتالىش.

нареченный قىزغا اوندىشىپ قويغان يېگىت، كويەۋ بولمىش، ئاتالغان.

наречие تىل، لەھجە، شېۋە. حال ۋەزەرف كەلىمەلەرى (سەرف ئىستلاھى).

нарисовать,- нарисовывать ياماش، رەسىم تۇشىرىش، سۈرەتتىنى قىلىش.

нарицательный ئىسمى، جىنسى، ئىسىم عام.

-нарицательное имя (قارا:)

нарицать (нарекать) اوخلاتادورغان دارو ئچكەندەن كىين اوخلاش.

наркотин اوخلاتادورغان دارو (ئەفپيون) ئارالاشترغان ماددەلەرنىڭ بىرىسى.

наркотический مەست قىلاتدورغان، اوخلاتادورغان.

народ خەلىق، مىللەت، ئەھالى.

народец ئائىفە، كچكە مىللەت.
 народиться (قارا: ناروژداتىيا) قارا:
 народник ئىدە، بىيائىدە چن خەلق مەسلى- كىدەكى كىشى.
 народность ئائىفە، مىللەت.
 народный خەلققا مەخسوس، قومىيى.
 народоведение (قارا: ئېتىئوگرافىيا) ئېتىئوگرافىيە
 народонаселение ئىدە، ئورغۇچى خەلق، ئۇفوس.
 нарождаться ئوغۇش، دۇنياغا كىلىش.
 нарк بۇرۇن چىقارش، زۇمۇر ايتىش.
 нарк ئىجەل، ۋەقت مەۋعود. غەپ، مۇۋا- خەزە.
 нарком قەسەدەن، مەخسوس.
 нарост بىرەر نەرسەنىڭ اوستىگە چىقان (اوسكىن) نەرسە، ئاغرىتايدورغان شىش.
 нарочито ايتىبار بىلەن
 нарочитый مۇتەبەر، ئىدەمىيەتلى.
 нарочно مەخسوسەن، قەسەدەن.
 нарочный قەسەدى، خوسوسىيى.
 нарочный خوسوسىيى، يوبارلغان كىشى.
 нарта بۇغى ۋە ئىت قوشىپ يوبارادورغان سوغارتىدە ئىدەۋە (چانا).
 нарубать,-бить كىرتىكلىش، كىسىپ بىتىش.
 нарубаться كىرتىكلىنىش، كىسىپ بىتىش.
 наругательство مەسخىزە ايتىش، غۇر- لاش، سۆكۈش.
 наругаться مەسخىزە ايتىش، خورلاش.
 наружность قىياپەت، تاشقى كۆرىنىش.
 наружный تاشقى، تاشقارىداغى، خارجىيى.
 наружу تاشقارىغا، خارجىغا.
 наруже تاشقارىدا، تاشقى ياقدا، خارجدان.
 наруку قۇلاي، قول، فايدالىيى.
 -это мне наруку بوسىنىڭ، قول (يدىنى ياراتقى).

нарумянивать,-нить ئاينىك سۇرتىش، ئاينىككە قۇرۇتىش.
 нарумяниться ئاينىك سۇرتىش، ئاينىك بىلەن قۇرۇتىش.
 наручный,-наручник ماقول باغلاغۇچ، ماقول بۇزۇش، خەلق قىلىپ بىلىش.
 нарушать,-шить خەلق قىلىش، خەلق بۇزۇش، خەلق كىلىش.
 нарушаться,-шиться خەلق بۇزۇش، خەلق كىلىش.
 нарушитель بۇزغۇچىيى.
 нарцис ئىدەكس گۈلى، پىياز گۈلى، سىكىتە بىر.
 нары شىش، چىقان، يەردە.
 нарыв كۆپ يۇلقۇش ياكى چوقۇش، قازش. اولۇك بىغۇش، مەدەدە بىغۇش، شىش.
 -нарывной пластырь شىشلەرنى پىشەندورغان مەزەم.
 нари́ск چانۋارنىڭ ئىزى.
 наряд ياخشى كىيىم. بىرەر جەمئىيەتكە يا تىارتىك قاراپ تۇرماققا تەعىين ايتىلگەن يىلبىسە ۋە كىيىلەرنى، ئەسباب ئىدەكلىلەر بىغۇش.
 нарядный يەسەنگەن، ياخشى كىيىنگەن.
 наряду شىش ۋە ۋەقتدە، شونىڭ بىلەن بىرگە، شىش بىلەن يان-مە-يان، شۇنىڭ بىلەن بىرگە.
 наряжать,-нарядить كىيىندۈرۈش، يەسەتتىش، خازۇلاش (خەسكىرنىيى).
 наряжаться كىيىنىش، يەسەنىش.
 насаждать ئاوتقۇش، اورناشدرش.
 насаждение ئاوتقۇش، كوچەت اوتقۇش، نەشر ايتىش، تارقاش.
 насаживать ئاوتقۇش، كوچەت اوتقۇش، ايكش.
 насаливать تۈزۈلەش، تۈزۈلەپ قۇيىش.
 насаривать چوپ، خار خەسلىش، چوپ تۇشۇش.

- насосывать - سورش. ناموس بىلەن تارتىش.
- насахаривать- ,рить - شەكەرلەش، شەكەر سېپىش.
- насбирать - يىغىش، توپلاش.
- насвету - ياروغدا. айрте بدن.
- насвистывать - مۇشتەك چالش. مۇشتەك بدن برەر نامەنگى ئىيتىش.
- насев - چاپش.
- насевать - چاپچ تولدۇرش، كىوب چاپش.
- наседало - تاۋق كەتكى، تاۋق توغادورغان جاي.
- наседать - يىغلىشپ اوتۇرش. بر بيرگە يىغلىشپ سېمان بولش.
- наседка - كۆرك بولغان، تۇخم باسقان تاۋق.
- насекать - كېسىش، كېرتكەش.
- насекомое - سۈيەكسز جەيۋان. حەشەرات.
- насекомоядное - سۈيەكسز مەيدە جەيۋان - تۇخم باسقان جەشەراتلەر تريكچىلك قىلخوچى جەيۋان.
- население - اورناشدرش، ئسكان قىلىش.
- населенье - ئەھالى، تۇفۇس، خەلق.
- населять, - лить - اورناشدرش، ئسكان ئىيتىش.
- насерить - گوگۇرتلەش، گوگۇرت دارو سېپىش.
- насест - تاۋق كەتكى.
- насестъ - (فارا: наседать)
- насечъ - (فارا: насекать)
- насеять - كېسك، كېرتك.
- насеять - (فارا: насевать)
- насиживать, - насидеть - اوت-ورب - چقارش؛ بر نەرسە اوستىدە كوب ئوتۇرش.
- насидеться - اوتۇرب تويش.
- насилие - جەبىز، زولم، غەزەب، زورلاش، كۈچلەش.
- насиловать - كەزەملەش، جەبىز ۋە زولم ايتىش، كۈچلەش.
- насилу - زورغا، كۈچ بدن، قىيىلق بىلەن.
- насильник - كۈچلەنگۈچى، ئختيارغا قوي- ماغرىچى.
- насильно - جەبىرلەپ، زولملەپ، ئختيارغا قويماسدان.
- насильный - ايركسز، بى ئختيار، مەجبورى.
- насильственный - مەجبورى، ايركسز.
- наскаблывать - كوب ايتىب قرش، اوسى- تىتى قرش.
- наскакивать- ,какать, -скочить - چاپچ كېلپ توتۇنىش، اۋرب ئالش.
- насквозь - اورناسىدان، اورناسىدان كېسىپ اوتۇش. بر تەرەفدەن كېر نەرىگى تەرەف- دەن چقىش.
- наскок - ئات اوستىدەن مۇجوم.
- насколько - قانچا، نە قەدەر، قانچاغا، قايىسى دەرەجەدە.
- наскоро - تېز-تېز، تېزلك بىلەن، شاشلچلق.
- насквозь - بىلەن، قانداق توغرى كېلسە اوشانداق.
- наскучивать, - чить - بېزار قىلىش، بر نەرسەدەن تەك قىلىش. ايرنترش.
- наславу - ماقتارلق.
- наслаждать, - ладить - راحەتلەندۇرش، كەيپنى كېلىترش.
- наслаждаться - راحەتلەنش، لەززەتلەنش، كەيپ سەفا قىلىش.
- наслаждение - راحەتلەنش، كەيپ ۋە سەفا.
- наслоить - قاۋانلاش، قاۋات-قاۋات بولۇپ تۇرش.
- наслушиваться, - шаться - تىكلاب. ايشىتىپ تويش.
- наслышаться - ايشىتىپ تويش، كوب ايشىتىش.
- наслышка - ايشىتىلگەن سوز. برەۋنگ سوزى (فارا: насылать)
- наслать - (فارا: насылать)
- наспастить - شېرىنلەش، ئاقىلاندرش.
- наследие - مىزاس، قالغان نەرسە.
- наследник - ۋارس.
- наследник - ۋارس.

наследовать ۋارس بولش، ئارقادان يېتىب بارش.
 наследственный ئىرىسى، ئاتا-بابا دان قالغان.
 -наследственные болезни ئاتا-ئانادان قالما كەسەل، ئەمراز ئىرىسىدە.
 наследство مىراس، ۋەسىيەت ئەيىب قالدىرلغان مال.
 насмаливать, -лить ئىمىلاش، موم سورىكەش.
 насматриваться, -насмотреться قارا: (ناگلاдется) اولب، جانى چىقارلق.
 насмех ئىستىھزا قىلىپ، گۈلگى ئۇچۇن، مەسخەرە ئىتىش نىيەتى بىلەن.
 насмеяться, -меяться بىرەۋ ئۈستى-ئۈستىگە دەن كۈلىش، ئىستىھزا قىلىش، مەسخەرە ايتىپ كۈلىش.
 насмешить كۈلدۈرۈش.
 насмешка كۈلىش، خورلاش، مەسخەرە قىلىش، ايرىدەك.
 насмешливый كۈل-دەرە دورغان، مەسخەرەلى.
 насмешник كۈلدۈرگۈچى، لەتى-فەچى، مەزكەش، خورلاغۇچى.
 насморок ئۇماۋ، نەزەلە.
 насносе ايگى قات، تۇغىشى ياقن.
 насолить تۈزلەش، بىرەۋكە يامانلىق قىلىش.
 насорить (قارا: насаривать) ئاسوس، دەم بىلەن تارتىق، ئات ئاغرىغى.
 насосات (قارا: насасывать) كۈب اوخلاب ئاغرىش.
 наспать تويخونچا اوخلاش.
 наспех تىز ۋە قەندە، تىزگىنە شاشلىق بىلەن.
 наставать, -тять باشلاناش، يېتىش.
 -настало лето ياز باشلاندى (يېتىدى).
 наставление نەسىھەت، اوگۈت.

наставлять, -вить اوستىگە قويىش، يۈگدەش، نەسىھەت قىلىش، اوگۈتلەش.
 наставник اورىگەتگۈچى، باشلىق، خەلفە.
 наставной اوستىگە قويىملى، يۈگەملى.
 настаивать, -тоять ئۇچىگە نەرسە سالىپ ئىدچىتىش. اوز سوزىدە تۇرش. اوز ئەيىتىش، اسرار ايتىش.
 настёгивать, -настегать قامچىلاش، تەمام ئاچقى، تەگىگەچە.
 настезь ايشك تەمام ئاچقى، ايشك تەمام ئاچقى ايدى.
 настенный دىۋال اوستىدەكى، دىۋارى.
 настигать, -настигнуть قوزۇب يېتىش.
 настилать, -тлать يايىش، توشەش.
 настилка يايخان، توشەگەن نەرسە.
 настичь (قارا: настигать) يازدا تۇغۇلغان قۇيان بالاسى.
 настовик يەرە گياھ ياكى دارو سالىپ قاينا.
 настой ئىلغان سوۋ قايماغى، اوستى.
 настойка ئۇچىگە بىرە نەرسە سالىپ ئەچىدە - ئلگەن خەمىر (سوۋ، ۋە باشقا نەرسە).
 настойчивость اوز سوزلىك، سەپاتلىك، ئىستىھزا قىلىش، سىرچەۋسەلە.
 настойчивый اوز سوزلى، اوز سوزىدە سەپات، مۇسبىر.
 настолько شۇنچە، شۇ قەدەر، شۇ دەۋرە - جەدە، شۇنىڭ بىرە بەر بەردە.
 настольный اوستىدە اوستىگە قويۇلغان، اوستىدە اوستىگە مەخسوس.
 настороживать, -рожить، -рожиться ئەسەرەش، قاراۋۇلاش.
 настораживаться, - рожиться ئەسەرەش، قاراۋۇلاش.
 настороже ئەسەرەش، ساقلاش، ساقلاش.
 настоятель باش روھانى.
 настоятельная нужда ھىچ كىچىك-تەلەپ.
 دورغان، قىلنامسا بولمايدورغان اىحتىياج.
 настоять (قارا: настаивать)

настоящий ھازىرى، ئالداغى، چىن، ھەقىقىي.
 настрагивать رەندەلدەش، ئىشقا لاش،
 настраивать تۈزۈش، تەرتىبلەش، كۆپ قىلىپ قۇرۇش، ئاھدەگە سالش، قۇتۇرتۇش، شاقاق بېرىش.
 настрачивать تىزگىنە يازىپ قويۇش، كۆپ پەينىپ يازىش.
 настращать قۇرۇقسۇتۇش، ھەسارەتتىن سىندىرەك.
 настригать, -ричь قىرغۇش، كۆپ ايتىپ قىرغۇش.
 настрого قاتتىق قاتتىق ايتىپ، قاتتىق بىلەن، شىددەت بىلەن.
 настроение ھال، كەيپى، نەشئە.
 настрогать (قارا: настрагивать)
 настроить (قارا: настраивать)
 настройщик تۈزەتكۈچى، تەرتىپكە سالغۇچى، خوجى، ئاھدەگە سالغۇچى.
 настрочить (قارا: настрачивать)
 настреливать, -лять ملتىق بىلەن ئاتاپ، يېقىتىش.
 наступательный تەجاۋۇزى، قارشىسى كېلەن دورغان، ھۇجۇمى.
 наступать, -пить ھۇجۇم ايتىش، يېتىش، كىرىش، اوستىگە باسش.
 наступление ھۇجۇم، يېتىش، كىرىش.
 наст قار اوستىدە قانغان يۇپقا موز.
 насулить كۆپنى ۋە ھەدە ايتىش، اومىدەلدەش، دىرش، لاف اۇرۇش.
 насупиться چىراي سىتىش، قاش ۋە كوز چىيىرىش.
 насупротив قارشى، قارشىدا،
 насурмить سۇرمەلدەش، سۇرمە تارتىش
 насухо بۇتۇنلەي قۇرۇتۇپ، قۇرۇپ بىتكونچە قۇب-قۇرۇق.
 насучивать شىمەش، يىڭ شىمەش.

قۇرۇتۇش، قۇرۇتۇپ، -ШИТЬ ھازىرلاش.
 насущный كۈنلۈك، كېرەكلى، يەۋمى، كۈنلۈك، ئازىق.
 —насущный хлеб — تۇغرىدا، تۇغرىسىدا، ھەقىدە
 насчёт — что вы скажете насчет моего брата? مېنىم برادەرم ھەقىدە سىز نېمە دېسىز؟
 насчитывать, -тать ھىسابلاش، ھىسابلاپ، تولدۇزۇش، كۆپكە شامال بولۇش.
 насчитываться ھىساب ايتىش.
 нас (بىزنى، (ۋەمى))
 —у нас بىزدە
 —на нас بىزنىڭ اوستىمىزگە (اوستىمىزدە).
 —о нас بىزنىڭ ھەقدە، بىزگە دائىر.
 насыпать جىزدە كۆپ يوبارش، اوست اوستىگە يوبارش.
 насыпать ھال، اوست-اوستىگە سالش، (قارا: сыпать)
 насыпать سالىنىش، اۋىلىش.
 насыпаться تىگىرمان تاشى اوستىدەگى چۈمچ.
 насыпь تىپىلەك، اۋىلگەن بەلدەندە يېرى.
 насыщать, насытить ۋە-دىرش، تۇقلاندۇرۇش، تۇقلىنىش.
 насыщаться تۇقلىنىش، تۇقلىنىش.
 насыщенный تۇيۇش، تۇيۇغان، تۇقلىنغان، شېدەخ.
 наталкивать تەق تولىدۇرۇش، اوستىگە تۇرتۇپ يوبارش.
 натапливать ياقتۇپ ئىستىش، كۆپ ياقتۇش.
 натапывать تىپكىلەپ بىتىش، پايمال ايتىپ بولغانىش.
 натаскивать اوستىگە سۇردەپ-مىندۇرۇش، كۆپ ايتىپ تاشش، ئاۋ ئىنىنى اورگەتتىش.
 натачивать قايراش، چەرخلەش، اۋتۇرگەش.
 натащить (قارا: натаскивать)
 натворить ياساش ئىشلەش، پەيدا قىلىش.
 натекать ئاقىپ كىرىش، ئاقىپ تۇشىش.
 натек ئاقىپ كىرگەن نەرسە؛ ئاققان ئىز.

натеребить - يۇلقىپ يېتۈش، يۇلقىپ يېغىش.
 натереть (فارا: натирать) - چىدەي-چىدەي عاجز بولۇش، كۆپ چىدەپ كۆرۈش.
 натерпеться - كۆپ چىدەش، كۆپ چىدەپ كۆرۈش.
 натечь (فارا: натекать) - يۇياش، سۇيىندۇرۇش، كۆلدۈرۈش.
 натешить - سۈرتۈش، ئىشقا، سەلەش، سۇرتۇش، ئىرتىش.
 натирать - قىشش، ايزش، سۇرتۇش، ئىرتىش.
 натираться - قىشش، ايزش، سۇرتۇش، ئىرتىش.
 натиск - كۆپ اۇرۇش، اۇرۇپ يېغىش.
 натискивать - كۆپ اۇرۇش، اۇرۇپ يېغىش.
 наткать (كەندىنى اورش ھەقىدە):
 наткнуть (فارا: натыкать)
 натолкать (فارا: наталкивать)
 натолочь - تۇيۇش، كۆپ تۇيۇش.
 натопить (فارا: натапливать)
 натоптать (فارا: натаптывать)
 натор - عدسەل ئىزرىلەرنى اوركەتتۈش اوچون
 قۇتۇپسىخا سورۇكلەدورغان خوشبوي ياغ.
 натореть - قول ھەرىكەتكە اوستا بولۇش.
 наточить (فارا: натачивать)
 натошак - ئاچ قارىغا، بوش مېھنەت.
 натр - قاتتىغ سىلتەش.
 натравливать, натравить - قوتۇر-
 تۇش، زەھەرلەش، قايراش (بر كىشىنى
 برەۋگە سالىپ قۇيۇش ھەقىدە).
 натрескаться - يارلىپ كېتىۋېتىش، ئىم ترس
 بولغۇنچا يېيىش.
 натрий - قايناق سوۋدا يانادورغان يېڭى بر
 مەدەن.
 натруска - ئاۋچى بوچاسى (بۇتون ئاس -
 بايلەرى بىلەن).
 натрясывать, -сти - سىلكتىش، سىلكتىش.
 натуга - كۆچمەش، ئاغزلىق، ئارتادورغان كۆچ.
 натуго - ئىچ قاتتىغ، ئىشدا تۇتۇقۇلۇق.
 натужить - قاتتىغ، قاتتىغلىنىش.
 натужиться - كۆچمەش.

натужный - ئاغز، قىيىن، زەھەتلى.
 натура - پارلىق، ۋوجۇد، تەبىئەت.
 натурализация - چىت مەملىكەت فوفا -
 رالغىغا چىقىش.
 натурализм - تەبىئەتكە تەقلید (كەنەبىيات -
 دە ۋە رەسساملىقتا).
 натуралист - تەبىئەتكە تەقلید تەرەقدارى.
 علم تەبىئەت عاليى.
 натурально - تەبىئى، ئىلھىتە، شوپەسىز.
 натуральный - تەبىئى.
 натурщик, -щица - تەسالى، جانلى
 قالب.
 натыкать - نەقىش، كىرگۈزۈش.
 натыкаться - تەقۇنىش، روبرو كېلىش.
 натыкать - كۆپ نەرسەگە نەقىش.
 натягивать - چۈزۈش، تارتىش.
 натягиваться - چۈزۈلۈش، تارتىش.
 натянутый - چۈزۈلغان، تارتىلغان، يامان
 نىيەتلى.
 натянуть (فارا: натягивать) - بېمەزە
 (مومەلە ھەقىدە).
 наугад - بىلەمسەن، بەخت ئىشى، بەختكە.
 наугольник - بۇرچەك كەندازەسى.
 наудалую - تەۋەككۈل قىلىپ.
 наудачу - بەختكە.
 наудить - توتۇپ يېغىش، كۆپ تۇتۇش (بالق
 تۇتۇش ھەقىدە).
 науз - ئات بويىنى ئاستىداغى.
 наука - فەن، علم، ساياق، عبودت.
 —это будет вам наука - بۇ سىزگە ساياق بولۇر
 مەدەت كىلەش،
 науськивать, -кать - قۇتۇرۇش (ئىت ھەقىدە).
 наутро - ايرتەگە.
 научать, -чить - اۋرۇگەتتۈش، اوقۇتۇش.
 научаться - اۋرۇگەتتۈش، اوقۇش.
 научный - فەن، مۇتەئەللىق.
 наушник - ئۇلاقچىن، غەمماز، مۇناق.
 наушничать - غەمماز قىلىش، ئىقترا قىلىش.
 наушать - يامانلىققا اوركەتتۈش، شقاق بېرىش.

нафта (فارا; нефть)
 нафталин كۆيۈە دارو.
 нафуфу برەۋ حسايىدەن، تىكىن.
 нахал عارسز، اويەتسىز.
 нахальничать عارسزلانئش، اويەتسىز-لەئش.
 нахальство اوتەتسىزلىك، عارسزلىق.
 нахвалиться ماقتاناب تويش، ماقتاب تويش.
 нахлестать قامچىلاش، كەلتەكلەش.
 нахлестка كەلتەكلەش.
 нахлобучивать,-чить (наклобу-
 чивать: قارا:)
 нахлобучка (наклобучка: قارا:)
 нахлынуть باسب كرش، موجود ايتش، جەبەرلەش.
 нахлебник پۇل تولاب ياكى اش ئشلەپ برەۋنىكىدەن يىپ-چەپ تورغۇچى.
 нахмуривать,-рить قارانغولاندرش، قاش جىيرىش.
 находить, найти تاپش.
 находиться تاپلىش؛ بولش، تۇرش. يۈرۈپ تويش.
 находка تاپش، تاپلىغان نەرسە.
 находу بارا ياتقاندا، يولدا چاغدا.
 находчивость تاپقۇرلىق، زىرەكلىك.
 находчивый تاپقۇر، زىرەك. حازر جاۋاب.
 нахохлиться باتىرلانئش، كۈچەيش.
 нахохотаться قەچقۇر كۆلپ تويش، تويغۇنچا قەھقەھە قىلپ كۆلش.
 нахрапом يامانلىق بىلەن، اويەتسىز رەۋشە.
 нацарапывать,-пать ترنەب بترش؛ ترنەب ئالئش.
 национализация خوسوسى مۈلكدەن چەت مەللەت، خەلق مۈلكىگە كۆچش.
 национальность مەللىيەت، جەنسىيەت.
 национальный مەللى، مەللەتكە مەخسوس.
 нация مەللەت، اۈمەت، ئائىفە، قوم، خەلق، جەنس.

нацеживать,-дить چۈزۈش، چۈزۈپ بېغش.
 нацеловаться اويپ تويش، تويغۇنچا اويش.
 нацеплять,-пить ئىلپ ئالئش، ئاقش.
 начадить تۇتئلەش، تۇتن بىلەن تولدەرش.
 начало باش، باشلانئش، ئبتدا.
 начальник باشلىق، رەئىس.
 начальный باشداغى، ئبتدائى.
 начальство باشلىقلار، مەئسۇرىيەت.
 начальствовать باش بولش، باشقارش، رەياسەت ايتش.
 начатие باشلاش. باشلانئش.
 начатки باشلانغۇچ، باش شەرتلەر.
 начать (قارا: начинать)
 начеканить ئۇرئش، كۆپ ئۇرئش، (كۆرۈپ پۇل چقارش ھەقىدە).
 начернивать,-нить قاراغائش، قاراغا بوياش.
 начерно قاراغا، مۇسەۋۋەدەگە.
 —написать начерно مۇسەۋۋەدەگە يازش، يەنىگىدە كۆچرەلدەن ورغان قىلپ يازش.
 начертать, начертывать چۈزۈش، اوست-اوستىدەن كىنە چۈزۈپ (نەسۋىر ايتب) كۆرسەتئش؛ يوقارىدان يازش-ئاگاملاندرش.
 начерчивать اوستىگە چۈزۈپ ياساش.
 начет ھسابدە كەمچىلىك.
 начетверо تۈركە، تورت ھېسەبگە.
 начетчик اوقوغۇچى.
 начинание باشلاش، ئش باشى، يەنگى ئش، نەشەببوس.
 начинать باشلاش، باشلاب، يوپبارش، كرشش.
 начинаться باشلانئش.
 начинка ھەسىب ۋە قەزىنك ئۇچى.
 начинять ئۇچىگە سالئش (كۆشت ۋە قىيەنى)
 начистить تازارتش، تازا قىلش.
 начисто تازارتش، تاپ-تازا قىلش.

начитанность. كوپ اوقوغانلىق.
 начитанный. كوپ اوقوغان، موبالەدەسى كوپ.
 начитаться. كوپ اوقوش، اوقوب تويش.
 начихаться. تۇچكرب تويش، كوپ تۇچكرش.
 начто. نىگە، نىمىدەگە، نىمە 'وچون،
 наш (мы) (دەن) - بىزنىكى، بىزنىڭ، بىزگە - دە - خىسوس.
 — по нашему - بىزنىڭچە، بىزنىڭ فەكرىمىزچە، زەن - نىمىزچە.
 нашатырный, نەۋشەدەل (نشادر) گە مدخسوس.
 нашатырь. نشادر (نەۋشەدەل).
 нашейник. بون باغى.
 нашептывать, нашептать, پىشلىدەش،
 تاغز ئۇچىدەن سوزلەش، قولاققا شوۋرلەش،
 پەرلەش.
 нашествие. كىلىش، مۇجۇم ايتىش، غارەت قىلىش (دۇشمەن كىلىشى)، ياۋ.
 нашивать, нашить, تىكش، ياماش،
 اۋستىگە تىكش.
 нашивка. يامالغان، ئۈستىگە تىككەن نەرسە، ياماق.
 нашкопивать, лить - اورىگە تىش، او - قوتش، تەربىيە ايتىش.
 нашлепать. شاقلىداتاب اورش.
 нашпиливать. ايكەن ۋە تۈگرەكچ قانداش.
 нашуметь. كوپ شاۋقۇن سالش. خەبەر شايع ايتىش.
 нашу меться. شاۋقۇنلاپ تويش.
 нашипывать, -пять - چەمچىلەش، چەم - چىلەپ بىيەش، يۇلق بىيەش.
 нащупывать. پەيدىپەسلەپ تاپش.
 наедаться. يىب تويش، تويغونچا يىش.
 наездник. پايداق، ئات ئۈستىدە يۈرگۈچى، ئات اورىگە تىگۈچى.
 наезжать, наехать. ئۈستىگە بارش،
 ئۈستىگە باسش (ئات بىلەن)؛ گە - گە ئات بىلەن كىلىش.

наябедничать. شاكايەت قىلىش، تەنەن ئىتىش.
 наяву. اويخاقلىغاندا، بيدار قاندا، ۋاقىددا.
 наян. بى شەرمە، ئۇيەتسىز كىشى، عارسىز كىشى.
 ндрав. (قارا: нрав)
 не. يوق، ايمەش، ئەسلا (فەلان) سىز، (يوق - لىق خەدرفى).
 قوشلب يازغان ne غە كىسى سەنتى كور - سەنتە دور. مەسلەن: 'не красивый' چىرايلى
 ايمەش، 'не большой' خۇنۇك؛
 небольшой. كىتتە ئىمەس (ئىختىمال اورتاچا دور) كچكىنە.
 небеса. گۈكلەر، سەماۋات.
 Небесная империя. قىتاي مەسلەكەتتى.
 небесный. كۈكەنگى، ئاسمانداغى، سەماۋى.
 неблагодарность. شۇكرانەسزلىك، قە -
 دەرنى بىلەسلىك، ئانگۈرلىك، كوفران نىجەدەت.
 неблагодарный. شۇكرانە سىز، قەدەرنى بىلەيدورغان،
 كوفران نىجەدەت قىلغۇچى.
 неблагонадежность. ئىنابەتسىزلىك،
 ئىشەنچسىزلىك.
 неблагонадежный. ئىنابەتسىز، ئىشەنچسىز.
 неблагонамеренность. يامان نىيەت -
 لىك، يامان فەكرلىك.
 неблагонамеренный. يامان نىيەتلى.
 неблагопристойный. مۇناسىدەتسىز،
 ئەدەبەتسىز، تەربىيەسىز، تاشايستە.
 благоприятно. پايداسىز بولوب،
 ئىختىياسىز.
 благоприятный. ئوڭغايىمىز، پايداسىز.
 благоразумный. غەقىلمىز، غاقىل.
 благородный. نەسەبسىز، ئەجايەتسىز،
 مۇرۇۋەتسىز، تەربىيەسىز.
 нёбный. ئاڭقاۋغا مەخسوس، ئاڭقاۋ دان چىقان.
 небо. ئاسمان، كۈك، سەما.
 нёбо. ئاڭقاۋ.
 небольшой. كچكىنە.

небосвод ئاسمان تېپەسى، كوكك باش
اۋستىدە يازم كۆررە شەكلىدە بولۇپ نۇرغان
شەكىلى.

небосклон اۋفۇق، كوك چوزغى.

небоскреб 20 - 40 قاۋاتلى بنا.

небось قورقما، اويلاما؛ مەنە سىنگە.

небрежение ئىحتىياتسىز، ساقلانماغانلىق.

небрежность پەرزاسزلىق، ئىحتىياتسىزلىق.

небрежный پەرزاسز، اىحتىياتسىز.

небывалый بولماغان، مەسلى كورلمەگەن،
فەۋقەلجەدە.

небывальщина، небывлица بول-
ماغان ئىش، ئىشەيدەسلىك نەرسە، خۇراقات.

неважный ئەھمىيەتسىز، بۇلماغۇر.

невдалекё ئوزاقدا ايمەن، ياقتا.

невдогад ئويلاماسدان، تويوقسىز دەن؛ شەيد-
لەمەدەن، ئاۋايلاماسدان.

недомек (невогад) قارا؛

невеличка كىچىنە نەرسە، مەيدە نەرسە.

невеселый شاد ايمەن، قىزىق، كەيسەز،
فەردەخسەز، كوكلىسىز.

невещественный جەسىمىز؛ غەيرى ماب-
دەن، غەيرى جەسمانى، روھانى.

невзгода قىيىنلىق، مەشەققەت، جەفا.

невзирая (قارا؛) (несмотря)

невзначай ياڭلىش، خەتالىق بىلەن، اوي-
لاماسدان، تەسەۋۋەن، شەيلىمەسەن.

невзрачность شەفەققەتلىق، كوركسىزلىك،
خۇش نەمەن.

невзрачный شەفەققەتسىز، كوركسىز، بەن-
سورەت.

невзыскательный تالىمىسىز، دەۋا -
گەر ايمەن.

невидаль، невидальщина كۆ-
رلمەگەن نەرسە، غەيبىيە؛ غەيبە.

невидимка بار بولۇپ مەن كۆرگە كۆ-
رۈنمەيدورغان نەرسە (كشى).

невидимый كورنمەيدورغان، غەير مەرىئى.

невинность غەيبىسىزلىك، گۇناھسىزلىق، مە-
غسۇملىق، غەفەت.

невинный غەيبىسىز، گۇناھسىز، مەغسۇم،
غەدەق.

невкусный تەغەبسىز، مەزەسىز، تاتسىز.

невмоготу، невмочь قولدان كىل-
مەسلىك، چەدەپ بولماسلىق تاقەتەن تاش -
قارى.

невменяемый مەكەللەپ ايمەن.

невместительный ئۈسەتسىز، زەرفى
تەك، كۆپ ايلنمەيدورغان.

невмешательство قاتنىشماسلىق، غەدە -
مى تەغەررور.

невнимание ئىلتىفاتسىزلىق، اىختىيارسىزلىق،
دەققەتسىزلىق.

невнимательность ئىلتىفاتسىزلىق، دە -
قەتسىزلىق، كۆڭل قويماسلىق (اشكە).

невнимательный ئىلتىفاتسىز، دەققەتسىز،
اىختىيارسىز.

невнятный ئاڭلاماسلىق، ايشىتمەيدورغان
غەيرى سەرىج، ئاچق ايمەن.

невод تور، بالىق ئاۋلايدورغان كەتتە تور.

невозбранный تىيلىمەگەن، مەنەق ايتل -
مەگەن؛ موباخ، غەيرى مەنەق.

невозвратный (безвозвратный) قارا؛
سەبەبسىزلىق؛ ئىغرات،

невоздержание قەناعتسىزلىق، ئىختىيارسىزلىق.

невоздержный سەبەبسىز، قەناعتسىز،
تۇتۇرقسىز.

невозделанный ئىشلەنمەگەن، ئىشكەك -
كۆلمەگەن، مەيدە، مەرزۇغانسىز.

невозможно مۇمكىن ايمەن بولمايدور،
غەدەمى ئىمكان، مۇب -
كىن ايمەسلىك.

невозможный غەيرى مۇمكىن، بولماي -
دورغان.

неволить كۆچلەش، زورلاش؛ خاملاما -
سلىق؛ استەمەسلىك.

неволиться زورلاناش، كۆچلەنش.

невольник . قۇل، ايركسىز، اىختيارسىز كىشى .
 невольничество . ايركسىزلىك، قۇللىق، اىختيارسىزلىق .
 невольный . ايركسىز، اىختيارسىز، تۇتقۇن .
 неволя . ايركسىزلىك، قۇللىق، ئەسارەت، ئىتە - قۇللىق .
 невообразимый . تەسۋىبى مۇمكىن بولمىغان، عەقلىدىن ئاشقارۇ .
 невпопад . اورنىسىز، بېجا، نامەھەل، تىك - مەھەل .
 неврастения . ئىختىيار ايتىش، دىققەت قىل - لىش ۋە كۈنگى سالىش مىنگەرى قابىلىيەتلەرنىڭ زەھىقەلەنشىدىن كىلىگەن ئاغرىقلار (كوب - غە - قلى ئىش قىلىشدا پەيدا بولىدۇ) .
 невредимый . زىانسىز، سەلامەت .
 невроз . (قارا: невроз)
 невтерпёж . چەتمەسلىك، سەبەر ايتىمەسلىك، تاقەت تۇتالماستىق .
 невыволока . يالقاۋ (اۋخلاغان) كىشى .
 невыгода . زەرەز، زىان، فايدهسىز .
 невыгодный . فايدهسىز .
 невыносимый . كۈتكەرە ئالماسلىق، تۈزە ئالماسلىق، غەير قەبل تەھەسۇل .
 невыразимый . تەبىئىي مۇمكىن بولماغان، تىل بىلەن ئىپادە ئالماسلىق .
 невысокий . بەلەندە ايمەس، قىسقا، پەكەندە .
 неведение . بىلمەسلىك، نادانلىق، پىخەبىزلىك، چەمەل .
 неведомый . مەجمۇل، مەلۇم بولماغان، ياشىرىن، بىلىگىلى ئىمەس .
 невежа . ئەھمەت، توغرى كىشى .
 невежда . نادان، جامەل، توغرى (اوقوما - غان) كىشى .
 невежественный . نادان، جامەل، بىلمە - مەيدورغان .
 невежество . نادانلىق، جامەللىق .
 невежливость . ئەدەبسىزلىك نەزاکەتسىز - لىك، تەربىيەسىزلىك .
 невежливый . ئەدەبسىز، نەزاکەتسىز .

неверие . ئىشەنمەسلىك، دىنىزلىك .
 неверность . خەتالىق، دۇرست ايمەسلىك، ياگىشلىق، بى ۋەفالىك .
 неверный . خەتە، دۇرست ايمەس، ياگىش، بى ۋەفا .
 невероятность . اىختىمالدىن اوزاتلىق، شۈبھەلىك، ئىشەنمەسلىك .
 невероятный . اىختىمالدىن اوزاق، بى - لىشى شۈبھىلى، بولۇر - بولماسلىقىغا ئىشەن - مەسلىك .
 неверующий . دىنىسىز، دىنگە ئىشەنمەي - دورغان، مەزەپسىز .
 невесомый . ئاغرىق، اولچەۋسىز .
 невеста . كىيۈك تىگە دورغان قىز، نىشابلى قىز، بەلغەتكە يېتىگەن قىز .
 невестка . كىلىن، كىلىچەك .
 невесть . ئاللا بۇرۇ، ۋەللەھو ئەلەھۇ .
 нега . ايرىكەلەنش، راحەت .
 негатив . فوتوغرافىيە سىگى رەسىمىڭ تۈشكەن شۇغەسى، رەسىم ئالغان ئايىپ .
 негашённый . ۋەھلەگەن، اوچمەيدورغان، بەر اباير قىلىنغان، تولانغان (قەرز) .
 негде . اورن بوق، بومەلەغىنى - تاپماقتا اورن بوق .
 негла . (قارا: лиственница)
 негибкий . بۈكۈلمەيدورغان، سەھلەيدورغان .
 негладкий . تىكىس ايمەس، غۇدۇر .
 неглиже . خانىن - قىزنىڭ اوپدە چەلە - بۇچۇق كىيىنگەن حاللىرى .
 неглижировать . يالقاۋلانىش، قۇسور - لىق قىلىش (خەزمەتدە) .
 негниючка . (قارا: туя)
 негниющий . چىرىمەيتورغان .
 негодник . (قارا: негодья)
 негодность . يەرەمسلىك .
 негодный . يەرەمسىز، ناب، بولماغۇر، غەيرى سالىق .

негодование ئەچچىغ، يەرەتمەسلىك.
 негодовать ئەچچىغلىنىش، نارازىلىق ايز- ھار قىلىش.
 негодующий ئەچچىغلىنىدىغان ھالدا بۇل- ھان، ئەچچىغى كىلگەن چاقداغى.
 негодяй خەسىم، بەد كىردار، ناپەكار كىشى.
 негостеприимность مېھمان نەۋاس- سزلىق، مېھمان سۆيىمەسلىك.
 негостеприимный مېھمان سۆيىمە- دورغان، مېھمان نەۋاسىز.
 негоциант چىت مەملىكەتلەر بىلەن مۇ- ھامەلە قىلغۇچى كەنتە سازداگر.
 негр خەيدىش، زەنجى، قارا بەدەنلى.
 неграмотный ئۆمىسى، نادان، ساۋاك - سىز، اوتوش - يازىشنى بىلمەيدۇرغان.
 негритянка خەيدىش، زەنجى خاتىنى.
 негритянский زەنجىلەرگە مەخسوس.
 негус خەيدىش، پادشاهى.
 недавний يەنكىتەكى، مەلىكى، باياغى.
 недавно يەنكى، مەلى، بايا.
 недалекий ياقنداغى، مەلوماتسىز.
 недалеко ياقن.
 недалече (قارا: недалеко)
 недальный ياقنداغى.
 недальновидность اوزاقنى، كۆپنى كۆر- كۆرىدىگەنلىك، غەفلەت، مەلوماتسىزلىق.
 недальновидный اوزاقنى، كۆپنى كۆر- مەتپۇرغان، ھافل، مەلوماتسىز.
 недвижимость قەيىرلا ماسلىق، غەيرى مۇتەھەررەك، غەيرى مەنقول مۇلك.
 недвижимый اۆرنىدىن قوزغالماس (ۋە) قوزغالماس دورغان مال.
 недвижимый قوزغالماس دورغان.
 недействительность ئىشكە يەرەتمەس- ئىق، چن ايمەسلىك، تەئسىرسىز.
 недействительный ئىشكە يەرەتمەس، چن ايمەس، تەئسىرسىز.

неделимость بولمەسلىك، غەيرى قەيىرلا مەنقول.
 неделимый بولمايدۇرغان، غەيرى مۇ- قەسىم.
 недельный ھەفتەلىك.
 неделя ھەفتە.
 недеятельность ئىشسىزلىك، يالغانلىق، غەيرەتسىزلىك.
 недеятельный ئىشسىز، يالغان.
 недобор يېتىمگەن (تولماغان) پۇل.
 недоброе مەزھەرەت، يامان ئىش، يامان نىيەت؛ قورققىلىق ۋاقىدە، يامان خەبەر.
 недоброжелатель يامانلىق تەلەكچى، بەد كىردار.
 недоброжелательный يامانلىق تەلەپ- دورغان.
 недоброжелательство يامانلىق تەلەش، بەد خەملىق.
 недобросовестность ۋەدە ئىشسىزلىق، ئۆيەتسىزلىك.
 недобросовестный ۋەدە ئىشسىز، اۋ - يەتسىز.
 недобрый يامان، ياۋز، بەد.
 недоваренный قايناپ يېتىمگەن، تازا پىشمەگەن.
 недовольный نارازى؛ رىياسىز، رازى بولماغان.
 недовольство نارازىلىق، رازى ايمەسلىك، رىياسىزلىق.
 недоверие ئىشەنمەسلىك، ايناپەت قىلماس- ئىق، غەدەسى اېھتىداد.
 недоверчивый ئىشەنمەيدۇرغان، ايناپەت قىلمايدۇرغان.
 недоверять ئىشەنمەسلىك، ايناپەت قىلما- سلىق.
 недовес اولچەۋدە (ئاغرىقدا) ئۇقسان، كەمچىلك.
 недовешивать،-весить ئولچەۋدە كەمچىلىش، كەمچىت بولچەش.

недогадливость - زېمىنسىزلىك، بى تەمىز
لك، مەرام فەھمىسىزلىك.

недогадливый - زېمىنسىز، بى تەمىز.
قاراب (كو) - زەتب) يېتىكۈمەسلىك، كورب يېتىكۈمەسلىك.

недодача - بېرىكەن نەرسىدە كەمچىلىك.
недоделка - ئىشلەنگەن (قىلغان) نەرسىدە
كەمچىلىك. نا تەمام.

недозволенный - روخسەت ايتلمەكەن.
اجازەت بېرىلمەكەن، مەمنوع، تېيلىكەن.

недозрепый - يېتىلمەكەن، پىشەكەن (سېۋە).
يېتىلب،
недозреть, незозревать - ئۆلگۈپ (پىشەپ) يېتىلمەسلىك.

недоимка - باقىماندا، ئالتىپ بىتمەكەن، تو-
لانماغان سالىق.

недоконченный - تەمام بولماغان، بىتەر-
مەكەن.

недолюбивать - سۈيۈپ بىتمەسلىك تەمام
ياخشى كورمەسلىك.

недомогание - ئاغرىق، يىتاب، كەيغىسىز.
недомогать - كەسەل بولۇش، كەيغىسىزلىكەن.

недомол - تارتىلمى - يەنچەلمى قالغان دان
(اۋۇن ئىچىدە).

недомолвка - ئىسەيتىپ بىتمەسلىك، ئىيتىپ
بىتىلمەكەن سوز، سوزدە كەمچىلىك.

недомер - ئولچەۋدە كەملىك.
недомерка - ئولچەۋدە كەم كىلگەن نەرسە،
كەم اولچەۋدۈلى نەرسە.

недонос - بالا تۇشۇش، ئىسقاتلەيدىن.
недоносок - تۇشكەن بالا، ۋەقتى-ساعەتى
يېتىمى تۇشكەن بالا.

недописка - يازىپ بىتىلمەكەن اورن.
недоплаченный - تولەنپ بىتمەكەن، تو-
لاب بىتىلمەكەن.

недоразуменье - تاڭلاشماۋچىلىق، تاڭ-
لاماغانلىق، ئىختلاف، شۈبھە، شەك.

недорощ - قەدەتلىق، ايكن اونىدەكلىك.
недоросль - ياش، اوسىپ يېتىمەكەن كىشى؛
نادان قالغان تورە بالاسى.

недосиживать, недосидеть - اور-
تورب يېتىمەسلىك، ئاخىرىغا چا ئوتتورماسلىق
تۇخوم باسماسلىق (تاۋۇق).

недослышатъ - ايشىتىپ بېتىمەكەنلىك تەمام
ايشىتىمەكەنلىك.

недосмотр - قاراب يېتىمەكەنلىك، غەفلەت.
недосмотреть (недоглядеть) - قارا؛
كەم تۇز، تۇزى پەست (تەعامدا)

недосол - چولە قۇرۇغان.
недосохпый - كەمچىلىك، نوقسان، قوسور،
يېتىشمەكەنلىك.

недостаточный - كەم، يېتىمەكەنلىك، كفا-
يە سز.

недостача - يېتىشمەكەن نەرسە، (حسابكا)
تولماغانى.

недостижимый - يېتىشى مۇمكىن
بولماغان، ئوزاقداغى.

недостойный - لىياقەتسىز، يەردەۋسىز، لايىق
بولماغان. مۇستەحق ئىمەس؛

недоступный - كىرىشى ۋە يېتىشى مۇمكىن
بولماغان.

недосуг - ۋەقەتسىزلىق، ۋەقت يوقلىق.
недосчитывать, -тать - ساناب بىتمەس-
لك، حسابلاپ بىتمەسلىك؛ ساناب (حسابлаپ)
چقارلماسلىق.

недосчитываться, -таться - ساناب
بىتمەسلىك، حساب تولماسلىق.

недосыпать - سىيىپ تەماملاماسلىق، ئوخلاپ
تويماسلىق، ئاز ئوخلاش.

недосыпать - سىيىپ تەمام قىلماسلىق، كەم
سىيىش، سالىش (قاچقا غەللەنى).

недосягаемый - يېتىشى مۇمكىن بولماغان.
недоτροга - «قول تىكەسە ئۆلەر» سەھرا
خانىسى (ئوسىلىك).

недотыка, -тыкомка (недоτροга) - قارا؛
نۇقتا (ئات ۋە باشقا حيۋانلارنىكى)

недоумевать - تاڭلاماسدان
ئابدراش، حەيران قالش، ئېسەنكەپ تۇرش.

недоумение ئابدراش، تاكلاماسدان ئابدراش. ئىيىدىنىڭ كىشى، ئادەم.
 недоучка ئوقۇپ يېتىمگەن كىشى، ئادەم.
 недохватка يېتىمگەن، ئوقسان، كەم.
 недочет حسابىدە كەملىك، حسابىدا (سانغا) توپلامغان.
 недоедать,-есть يېيىپ تويماغانلىق، تويغۇنچا يېيىمگەنلىك، ئاز يېيىش. «چەلە قۇرساقلىق».
 недро ئۆزىڭ، مەركەز.
 недруг دۈشمەن، خەسىم.
 недуг كەسەل، ئاغرىق، غەلبەت.
 недужный ئاغرىقلىق، كەسەللى.
 неё (قارا: ee)
 неестественный غەيرى تەبىئىي، چىن ئىيىدىس، جەغلىي، سۈنئىي.
 нежданный كۈتمىگەن، غەيرى مۇنتەزىر.
 нежелание خاھلاماسلىق، غەدەم، ئارزۇ.
 нежели... قاراغاندا، نەزەردەن، دەن.
 — он умнее нежели ты ئۇ سېنىگە قاراغاندا غەدەللىراق (ياكى ئۇ سېنىدىن غەدەللىراق).
 неженка ئىرىك، ئازلى كىشى، «خاننىڭ قىزى»
 нежилец ئولۇر دەردە دەپسەگەن يېتىمگەن ئاغرىق.
 нежить ئىرىكلەش.
 нежиться ئىرىكلەش.
 нежничать ئىرىكلىك بىلەن مۇئامىلە قىلىش، ئىرىكلەش سۆزلەش.
 нежность ئىرىكلىك، ئىرىك مۇئامىلە قىلىش، لەتەفەت. «يۇمشاقلىق، مۇلايىملىك»
 нежный ئىرىك، قەدرلى، لەتىف، يۇمشاق، خۇش. نازىك، زەرىق (تەرسە).
 незабвенный ئۇنۇتمىسىلىك، ئىيىدىن چاقارماسلىق، غەيرى مەنسى.
 забывка پۈتە كۈز (تاتارچا: «چېچىق كۈزى» غۇسما ئىلىچا: «سچقان قولاق» ئىيىدىن) گۈل.
 завидный قىزقامسلىق، خەسىد ئىيىدىملىك، مۇشكىل. يامان، غەدەي، ئەۋەست.
 независимо ئازادلىق بىلەن، ئىختىيارەن،

برەۋگە موختاج بولماسدان. ئۇندەن باشقا، ئۈنگە ئوعدەللىق بولماسدان.
 независимость ئۈز ئىرىكلىك، ئىستىقلال، خۇررىيەت، ئىختىيارلىك، غەدەي، مەرىۋ-ئىيەت.
 независимый ئۈز ئىرىكلى، خۇرە، مۇستەقىل، ئىختىيارلى.
 незадача (قازا: неудача) كۈپ ئىلگىرى ئىيىدىس، بىز ئازغىنا مۇقەددەم، باياغىنا.
 незаконнорожденный خەراسى.
 незаконность قانۇنغا خىلاپلىق.
 незаконный قانۇنغا خىلاپ، مەمنۇج.
 незаменимый ئالماشماسلىق، ئورنىغا باشقا يەرمەسلىك، بى تەزىر.
 незаметный سىزمەسلىك، كۆرۈنمەسلىك.
 незанятый بۇش، شۇغلىسىز.
 незапамятный ئىيىدىن (خاتىرى) ئۇنۇتمەسلىك، بۇرۇنقى.
 незапятнанный داغ تېكىمگەن، كىسىز، غەيىسىز، قۇسۇرسىز، بى جىرىم.
 незаслуженный لايىق بولماغان، مۇستەحق بولماغان، ئاھاق.
 незачем كىرەككى يوق.
 незванный چاقىرماغان، ئەپتىلمەكەن.
 нездоровится ئاغرىق، كەسەل، بېتاب، ئۇرۇش.
 нездоровый خەسەنە، بېتاب، سەلامەتسىز.
 нездоровье ساغسىزلىق، سەلامەتسىزلىك، ئاغرىقلىق، بېتابلىك.
 неземной كۈكۈدەككى، سەماۋى.
 незлобивый يۇۋاش، خەلىم، رام.
 незлобие يۇۋاشلىق، خەلىم.
 незнакомец نامەعلوم، تانىش بولماغان كىشى،
 незнакомство ياتلىق تەنىش ئىيىدىملىك.
 незнакомый نامەعلوم، تەنىش ئىيىدىس، يات.
 незнание بىلمەسلىك، ئادەتلى غەفەت.

незначительность ئەھمىيەتسىزلىك، ئەندەككە.

незначительный ئەھمىيەتسىز، ئىختىيار ئىشلىرىڭىز، مەخاسىز.

незримый كۆرۈنمەيدىغان.

незрелый ئۆلگۈرمەگەن، يېتىلمەگەن، خام.

незыблемый قوزغانلىمايدىغان، سابت، مەتىن، ساغلام، مەخكەم.

ней, о ней ئۇنىڭ بىلەن، ئۇنىڭ تامانىدىن، ئۇنىڭ توغرىسىدا، ئۇنىڭ ھەقىدە (она دىن)

неизбежность زەرۋەت، قوتىلىشى مومكىن بولماغان زەرۋەت.

неизбежный قاچىشى ۋە قوتىلىشى مومكىن بولماغان.

неизведанный سىنەلمەگەن، تىكىشلمەگەن، تەجرىبە قىلىنماغان.

неизвестно نامەعلوم، مەجبۇل.

неизвестность نامەعلوملىك.

неизвестный نامەعلوم، تەننىش ئىمەس، بىلگىسىز.

неизгладимый سۈرتىپ ۋە ئىشەپ بىرتىلمەسلىك، ئۇزال ۋە مەخۇايتلىشى موم.

неизлечимый تۈزەلمەيدىورغان، سىلامە-تەلەندۈرشى مومكىن بولماغان.

неизменно اوزگەرتلمەسدىن، دايمى، مەدىشە، ھامان.

неизменный اوزگەرتلمەيدىورغان، دائىمى، مەدىشەلىك.

неизмеримый اولچىپ ھسابىگە يېتمەسلىك، ھسابسىز، چىكىسىز.

неизяснимый بەدىيان ئېتىپ بولماغان.

неимоверный ئىشەنمەككە مومكىن ئىمەس، غەبىرى قاتل اىحتىتام، جودە كەتتە-زور.

неимуший ئەقىير، كەمبەغەل، بايلىغى يوق.

неискусный اوستا بولماغان، ماھىر ئىمەس.

неисполнение ئەندە قىلىنماسلىق بەج، كىلىتلىمەسلىك.

неисполнимый ئەندە قىلىنغى مومكىن بولماغان، فەئىيەتكە چىشى مەھال بولغان.

неиспорченность. يۇزلمەگەنلىك، عەققەت.

неиспорченный يۇزلمەگەن، عەققەت.

неисправимый تۈزەتمى مومكىن بولما-غان، تۈزەلمەسلىك.

неисправный تۈزۈك بولماغان، تەرتىپسىز، عەققەتسىز، قەيدىسىز.

неиссякаемый يېتمەسلىك، يېتىشى مومكىن بولماغان، يېتىش تۈگەنمەس.

неистовствовать قۇتۇرش، ھەددەت ايتىدەك، چىلدەنەك.

неистовый قۇتۇرغان، ھەددەتلى، مۇتەھەببىج.

неистошимый (قارا: неиссякаемый) سانابىترمەسلىك، بىھساب، غەبىرى قاتل ئىھدەد، بى پايان.

неисходный چىشى مومكىن بولماغان، چىماسلىق (قۇتۇلماسلىق).

неисцелимый (قارا: неизлечимый) يارماسلىق، يۇرمەسلىك.

нейти ئارالاشماسلىق، بى تەرەفلىك.

нейтралитет ئارالاشمايدورغان، بى تەرەف.

нейтральный كىمىدە: ئەچچىغ ھەم ئىمەس، چۈچۈك ھەم ئىمەسلىك.

некий يەرۋ، بى كىشى، ئەللە كم.

некогда ۋەقت يوق، فۇرسەت يوق، سىم اوتورشكە ۋەقتىم — мне некогда сидеть يوق.

некогда بى ۋەقت، ئەللە قاچان، قاچانلارى.

некоторый بەغزى، قايسى، بى ئاز.

некрасивый خۇتۇك، چىرايلى ئىمەس، بەد سۈرەت.

некролог ياقنلاردا اولگەن بى كىشىنىڭ تەر-جۈمەتى ھالى، ھەياتى.

некрофобия قورقۇش كەسەلى.

некрут (قارا: рекрут)

некстати اورنىمىز، اورنىدە ئىمەس، مەھەلسىز.

некстати يول اوستى ئىمەس.

нектар گول عدسەلى، جەندەت شەدرانى،
 некто بەرۋ، بىز كىشى، ھېچكىم.
 некуда اورن يوق.
 —некуда итти بارا دورغان اورن يوق.
 —некуда поставить قويار اورن يوق.
 неладный چايسىز، اورنسىز تەرتىبسىز،
 اوڭخايسىز.
 нелегкая چن، دايۇ.
 неловкий ئاغىر سۇيەكلى، قويال. ھەرەكتەلى،
 اوڭخايسىز، قىيىن.
 неловкость ئاغىر سۇيەكلىك، قوال ھەرە -
 كەتكەك، اوڭخايسىزلىق.
 нельзя يەرەمەيدى، مۇمكىن ايمەس،
 نالاي.
 нельма مەغناسىزلىك بىلەن، مەغناسىز بولۇپ،
 نەلەپو.
 нелепость مەغناسىز، تۇپسىز، تەكسىز (ش)،
 سوز ۋە فعل).
 нелепый مەغناسىز، تەكسىز، مەھال.
 нелюбовь سۇيەمسىزلىك، غەدەمى مۇھەببەت.
 нелюдим كىشىدەن قاچغۇچى، ياۋايى.
 нелюдимый كىشىگە ئارا لاشمايدورغان،
 ۋەھشى.
 немало ئاز ايمەس، خىلەغىنا، كىر.
 немаловажный ئەھمىيەتسىز ايمەس،
 كىرەكسىز ايمەس، مۇھىم.
 немедленно, недмдля تىز، كىچىك -
 دىرەمسەن.
 немедленный تىز، دەررەۋ، دەرھال،
 بىلا تەۋەققۇف.
 неметь تىلىزلىنىش، ساقاۋاننىش.
 немец نىيس، ئالمان - گىرمان خەلقى؟
 немечить نىمىسلىشەدرىش.
 немилосердие شەھفەتسىزلىك.
 немилосердный شەھفەتسىز.
 немилость مۇھەببەتسىزلىك، مەرحەمەتسىزلىك.
 немилый ياغمسىز، مۇھەببەتسىز.
 неминуемый (قارا: ھىزبەھىز) نىيس خاتىنى - قىزى.
 немка

немного كوپ ايمەس، ئاز.
 неможеться (قارا: ھەزورەتسىز) (ھەزورەتسىز)
 немой تىلىز، ساقاۋ.
 немоляха عبادەتدەن باش تارتقۇچى.
 немота تىلىزلىك، ساقاۋلىق.
 немочь كەمسەل، ئاغىر، چالسىز.
 немощь بىتاب، ئاغىر، خەستە (قاررلىق)
 سەيپەيلى بولغان).
 нему (قارا: ему)
 нём (онём) он دەن اونىڭ ھەقىقەتە.
 اونىڭ توغرىسىدا.
 немислимый اويلانىشى مۇمكىن بولماغان،
 مەھال.
 ненавидеть يامان كورش، نەفرەت ايتىش،
 كورە ئالماسلىق، ھەسەن قىلىش.
 ненавистный دۇشمەن، سۇيەمدورغان،
 ھەسەنچى، كىزەچى، كورە ئالمایدورغان.
 ненависть دۇشمەنلىك، نەفرەت.
 ненаглядный قاراپ تويماسلىق، مەھبۇب.
 ненадежный ئىشەنچسىز، ئىپادەتسىز.
 ненадобность كىرەكسىزلىك، بىھۇدەلىك.
 ненадобный كىرەكسىز، زەورەتسىز، كىرەكسىز
 يوق.
 ненаказанный جەزا، ئىجرائى كورمىگەن.
 ненароком, ненарочно ياغىش،
 خەتائەن، بىلمەسەن، قەزەن.
 ненарушимый بۇزالمەسلىك، بىتمەسلىك،
 تەدەررۇزە يراق.
 ненастный ياغدى، نەمگەرچىلىك.
 ненастье ياغن، ياغمور ۋە قارلى ھەۋا.
 ненасытный تويما، قەناعتسىز، تويما -
 يدورغان، مېچكى، تامماق، خورا.
 ненужный كىرەكسىز، لۇزومسىز.
 нео يات مۇرەككەب سوزلەردە "يەنگى" ...
 مەغناسىدە.
 необдуманно اويلاماي، اويلاماسدان.
 необдуманность اويلانماغانلىق،
 اويلاماسدان غەمەل قىلغۇچىلىق، مۇلاھىزە
 سىزلىق.

необдуманный اويلا نماغان.
 необеспеченный ئەسەين ايتلمەگەن، ئىشەندۈرلەمەگەن.
 необитаемый خالى، كىشى تورمايدورغان، غەيىرى مەسكۈن.
 необозримый كىزىپ بىر تەسلىك، چىكىسز، غەيىرى مۇتەئەسى، حسابسىز.
 необразованность اوقۇماغانلىق، نادانلىق، جەھالەت.
 необразованный عام ئالماغان، اوقۇ-ماغان، نادان، تەربىيە كۆرمەگەن.
 неотбесанный يوشماغان، تەرەشلەمەگەن، رەندەلمەگەن، غۇندۇر.
 необузданный تىيىلمەگەن، جىلەوسىز، سەركەش، بى سەروسامان.
 необходимо چۈدە كىرەك، ئىلەيتتە.
 необходимость كىرەكلىك، زەرۈرەت، اىحتىياج.
 необходимый چۈدە كىرەكلى، چۈدە زەرۈر لۇزۇملى.
 необходимый مۇسەن مۇعامىلەسىز، كىشى بىلەن مۇعامىلە قىلىشنى سۇيىمەيتۇرغان، اۋنسىيەتسىز، تۇتۇد.
 необ'яснимый بەيان قىلىنشى (تەغرىفى) مومكىن بولماغان.
 необ'ятный قوچاققا سەخاسلىق، چىكىسز، حساسسىز كېڭ، بى پايان، ۋاخىر.
 необыкновенность عادەتتەن تاشقارى بولۇشلىق، خارىقل عادە.
 необыкновенный خارىقل عادە، فەۋقەلئادە، عادەتتەن تاشقارى.
 обязательный لازم بولماغان، شەرت، بولماغان، مەجبورى ايمەس.
 неограниченный بىھەد، ئەمايەتسىز، چىكى يوق.
 неоднократный بىر مەرتەبەگىنە ايدەس، نىچە مەرتە، موكدرەزەن.
 однородный ناھىس.
 неодобрение خاھلاماسلىق، رازى بولماس-لىق، ئاپۇسەنەت، مەردەد.

неодобрительный خاھلامايدورغان، نا مەغفور.
 неодошвенный چانسىز، غەيىرى زىروح جەمادات.
 неожиданность كۈتلمەگەنلىك، ئاگسىزەن، قەزارا، عادەم ئىتزارلىق.
 неожиданный كۈتلمەگەن، ئاگسىزەن، غەيىرى مۇتەئەزىر.
 неолатинские لاتىنچەدەن بوتاقلانغان تىللەر (مەسلەن: فرەنسوز، ايتالىيان ۋە باشقا تىللەر).
 неологизм يەنكى عبارت، يەنكى ئىستەم-مالگە كىرگەن سوز (مەسلەن: (аэро-клуб) توپخى، چەش.
 неописанный تەغرىف ايتلمەگەن.
 неописуемый تەغرىفى مومكىن بولماغان، غەيىرى قابل تەغرىف.
 неоплатный تولاب بىرشى مومكىن بول-ماغان، قەرزەن قوتولا ئالمايدورغان.
 неопределённо غەيىرى موعەيدىن، بىلگىلەنمەگەن.
 неопределенный مۇيەم، غەيىرى مەحدود، تەمامەن حدل ايتلمەگەن، تەغرىن قىلناغان.
 непровержимый ئىنكار ايتىشى مومكىن بولماغان.
 неопрятность شەپشەكلىك.
 неопрятный شەپشەك، ئىفلاس.
 неопытность تەجربىسىزلىك، دۇنيا كۆر-مەگەنلىك.
 неопытный تەجربىسىز، دۇنيا كۆرمەگەن.
 неорганический اۋسلىك ۋە ھەيۋا-ئادەن باشقا.
 неослабный ھارمى ۋە چەرچەمەيدورغان، كەمەيدورغان، مۇداۋم.
 неосмотрительность قاراماسدان ۋە اويلاماسدان قىلا بىرش، ساقسىزلىق.
 неосмотрительный قارمىقلىمايدورغان (يەنى اويلامى ۋە كۆزلەمدى ئىشلەيدور-غان)، بى تەمسول، ئەتەتسىز.

неосновательность تەكسىزلىك،
تۆپسىزلىك، ئاساسسىزلىق.

неосновательный تەكسىز، ئاساسسىز،
بېھودە، بى بۇنياد.

неоспоримый دەغوا، ايتىشى مومكىن
بولماغان، قەيىن ۋە ايجىزادەن خالى.

неосторожность تەدبىرسىزلىك، ايجىتيا-
تسىزلىق.

неосторожный ايجىتياسىز، تەدبىرسىز،
بى پەرۋا.

неосуществимый ۋوجۇدكە چقارلىشى
مومكىن بولماغان.

неоседлый كۈچىدەنچى، بىر اورۇندە تورما-
يدورغان، بىدەۋى.

неосязаемый بىلەنمى ۋە سىزلىمىدىن دورغان،
غەبىرى مەخسۇس.

неотвратимый قايتارلىشى مۇمكىن بولما-
غان، دەغىمى غەبىرى قەبىل بولغان.

неотвязчивость (безотвязность) (قارا:)

неотделимый ئايورب ئاللىشى مومكىن
بولماغان، غەبىرى قەبىل ئىقسام.

неоткуда اورن يوق.

— этих денег неоткуда достать مېچ
قايدان بو پولنى ئايماققا اورن يوق.

неотложный كېچىككەردىمىدىن دورغان، تەۋ-
خىرى مومكىن ايمىدىم، غەبىرى قەبىل تەشۋىر.

неотлучно ئايورلمايدورغان، يانيدان
ئەجرەلمىدىن دورغان.

неотлучный ئايورلمايدورغان، دائىمى،
يانيدان كېتىمىدىن دورغان.

неотразимый قارشى تورماسلىق، بېگىگى
ۋە دەغە قىلماغى سوكن بولماغان.

неотступный يانيدان كېتىمىدىن دورغان،
دائىمى، ئىلھاج قىلنغان.

неотчуждаемый، неот'емлемый
ئالمايدورغان، زەمان اونشى بىلەن تەسەر-
رۇقىگە خەلەل كېلىمىدىن دورغان.

неофит يەنكى كىشى

неохота خاملاماسلىق، تەلەپسىزلىك، غەدەمى
ئارزو.

неохотно خاملاماسدان، تەلەپسىزدەن.

неоцененный بى بەھا، بەھا قولماغان،
قەدرلى، غەزىز، بەھاسىز.

неощутительный سىزلىمىدىن دورغان،
غەبىرى مەخسۇس.

непарный ئاق، چوقىت ايمىدىم.

непереходящий قوزغالمىدايدورغان،
غەبىرى مەنقول.

неплавкий ايرىمىدىن دورغان (مەدەنلەر
خەقىدە).

неплодородный اۋندىرمىدىن دورغان،
غەبىرى مۇنبىت (بىر توغرىسىدا).

неплотный تەقن ايمىدىم، ئارادا بوشلىق
اورنلەر بار.

непобедимый بېگىمى مۇمكىن بولماغان،
غەبىرى قەبىل رەدەر.

неповинный (قارا: невинный)

неповоротливый ئاغىر سۆيەنكى، قوپال،
ايرىنچەك، مەھارەتسىز.

непогода، непогодь مەۋا يامانلىق
ياغورلىق، ياغىن-چاچىلى كۈن.

непогрешимость ئوقسانسىزلىق،
غەبىرسىزلىك كۈنماھىزلىك.

непогрешимый ئوقسانسىز، غەبىرىز،
كۈنماھىز.

неподалеку يىراق ايمىدىم، ياقىندا.

неподатливый بىرىشىمىدىن دورغان، قەيسەر.

неподвижный سىلكىنمى، قوزغالمى-
يدورغان، غەبىرى مۇتەھدىرەك.

неподведомственный قول ئاستىدا
بولماغان.

неподдельный سۈنمى بولماغان، ساق،
خالس، تەبىئىي.

неподкупный .. اتىب ئاللىشى مومكىن
بولماغان، پارە (رشۋەت) ئالمايدورغان.

неподражаемый اوخشاتلىشى مومكىن
بولماغان غەبىرى قەبىل تەقەبىد.

неподсудность بر حركتكمڭ پر مەحكەمە قاراشيدان تاشقاريلق.

неподходящий قول ايمەس، يارارلق ايمەس، نا مۇناسىب، نالايىق.

непозволительный يەردە بەيدىورغان، مەمنوع.

непознаваемый بىل بىتكمزلىمەيدىورغان.

непокойный تىچسىز، ناتىج، غەيرى مۇستەرىج.

непоколебимо مۇستەحكەم، قىمىرلاتىپ بولمايدىورغان، ساغلام.

непоколебимый قىمىرلاتا الماسلىق، پايىدار، ساغلام.

непкорный ئىتاعەتسىز، سەركەش، گەپكە كىرمەيدىورغان، بوي سۇنمەيدىورغان.

неполнота تولا ايمەسلىك، ناقىلىق.

неполный تولا ايمەس، ناقىس، ناتامام.

непомерный چىگىز، ھەدىسىز، اولچۇسىز، چامادان تاشقارى.

непонимаемый ئاڭلاشمايدىورغان، مۇبەھم.

непонятливость ئاڭسىزلىق، قەھەسىزلىك، ايدىراكسىزلىك.

непонятливый ئاڭسىز، قەھەسىز، ايدىراكسىز، بى تەمىز.

непонятный ئاڭلاشمايدىورغان، غەيرى قايىل ايدىراك.

непоправимый تۈزەتىپ بولمايدىورغان، غەيرى قايىل ئسلاج.

непорочный گوناھسىز، غەيبىسىز، مەغسوم.

непорядок تەرتىبسىزلىك، چۆۋالچىق.

непослушание ئىتاعەتسىزلىك، گەپكە كىرمەسلىك.

непослушный ئىتاعەتسىز، گەپكە كىرمەيدىورغان.

непоследовательный تەرتىبسىز، تەدرىجى ايمەس.

непосредственно توغرىدان توغرى، بى ۋاسىيە، ئازادا ۋەكىل يۈرگۈزمەسەن.

непосредственный توغرى، بى ۋاسىيە، ۋەكىلسز.

непостижимый ھەقىقەت بىتەمسلىك، مۇغلىق.

непостоянный سىدىياتسىز، دەۋامسىز، بى قەرارار.

непостоянство سىدىياتسىزلىك، دەۋامسىزلىق، بى قەرارلىق.

непостоядный خور بولماسلىق، اۋىلنمە، يىھورغان.

непосед, непоседа تىك تورماس، بىر ئىھۋالىدە تورمايدىورغان، جانى ئچىگە سىغمايدىورغان.

непотизм خىزمەتدە ئاغى ئىيىلىك قىلىپ تىراقتارلىق ايتىش.

непотребный كىرەككى يوق، زەرور ايمەس، بۇزۇق، يامان، ئەخلاقسىز (كشى).

непохвальный ھاققارلى بولماغان، غەيرى مەددوح، مەزموم.

непочтительно ھۆرمەتسىز، رىھايەتسىز، لك بىلەن، ئەدەبسىزلىك بىلەن.

непочтительный ھۆرمەتسىز، رىھايەتسىز، سانغا قوشلمايدىورغان، ئەدەبسىز.

неправда يالغان، دۇرست ايمەس، ھە داھەتسىز، ھەقىقەت.

неправдоподобный ھەقىقەتدەن يراق، دۇرستكە اوخشاماغان.

неправильный دۇرست ايمەس، ھەتە، يانگلىش.

неправый ھەتەلىتسىز، ھەتە، دۇرست ايمەس، ناھەق.

непредвиденный ئالدىن كۆرۈلمەگەن، اويلا نماغان، ناگەھانى.

непредусмотрительный ئالان كۆرۈمەيدىورغان، غافل، بەسىرەتسىز.

непреклонный ئېگىمەيدىورغان، اوز سوزلى، قاتتىغ يۈرەكلى.

непреложный اوزگەرتىلمەيدىورغان، لايدەنمەغەيىر.

непременно ئەلبەتتە، لايۇد، ھېچ اوزگەر-
تەسەدەن ۋە قالدۇرمايدىغان.

непременный اوزگەرتمەيدىورغان، قال -
دۇرلمايدىورغان، زەۋورى، مۇتلەقەن.

непреборимый, непреодоли-
мый يىگىلمەيدىورغان، يىگىلەرلىك ايمەس.

непрерывный توقتاۋسىز، پەبۇەستە
اورومىسىز، مۇتەئەسلى.

непрестанный تاقاۋسىز.

непривычка عادەت ايتلمەگەنلىك،
اورگەنمەگەنلىك.

неприкосновенный ھېچكىمگە دەخلى
بولماغان، تەدەررورۇدەن خالى.

неприличие كېلىشىملىك، مۇناسىۋەتسىز -
ياخشى ايمەسلىك، ئەنەبسىزلىك.

неприлично ياخشى ايمەس، كېلىشىمىدور،
مۇۋاپىق ايمەس.

неприличный كېلىشىمىز، مۇۋاپىق ايمەس،
ئەدەبىسىز، اويغونسىز.

непримиримый يازاشدۇرشى مۇمكىن
بولماغان، ئەشەدەدى دۇشمەن.

неприметный (qارا: незаметный)

непринужденность تەكەللۇفسىزلىك،
عدەدەسى مەجبورىيەت، مۇستەقىللىق.

непринужденный تەكەللۇفسىز،
مەجبورى ايمەش، مۇستەقىل.

непринятие ئالماسلىق، قەبۇل ايتەمسلىك.

непристойный (qارا: неприличный)

неприступный ياقن كېلەرلىك ايمەس،
ئالا ئالماسلىق.

неприсутственный ھەككەم لىر
ياپىق بولادورغان كۈن (بەزىرەم).

непритворный رياسىز، ايخلاسلى.

непричастный ئارالاشلىغى بولماغان،
دەخلى يوق، تومەنكە شەرىك بولماغان.

неприхотливый ئالمىسىز، سايلاما -
يدورغان.

неприятный دۇشمەنلىكى، عدەدا
ۋەتلى، بەنخاھ.

неприятнь дۇشمەنلىك، عدەۋەت بەنخا -
ھلىق، بۇغز، خەسەد.

неприятель عدەو، مۇخالىف.

неприятельский دۇشمەنلىك مەخسۇس،
دۇشمەن نىكى.

неприятно كۆگلىسىز، قىزقىسىز، بىمەزە، تەلخ.

неприятность كۆگلىسىزلىك، قىزقىسلىق،
اوكخايسلىق، ناخوشلىق.

неприятный قىزقىسىز، كۆگلىسىز، بىمەزە،
اوكخايسىز.

непробудный اويغاتب بولمايدورغان،
اويغانمايدورغان.

непродолжительный اوزاق ايمەس،
دەۋامسىز، قىسقا (مۇددەت).

непроглядный جۈنە كۆرە ئالماسلىق.

непроизводительный كۆپەيمەيدور -
غان، فايداسىز، سەمەرەسىز.

непроизвольный اىختىارى ايمەس،
اوزىدەن ايمەس، بى اىختىار.

непрозрачный شەفاف ايمەس،
تېنىق ايمەس.

непромокаемый سۈۋۈ اۋتەيدورغان،
تەم-ھول بولمايدورغان.

непромокашка سۈۋۈ اۋتەگۈزمەيدورغان،
كېيىم، رېزىنكەلى تون.

непроницаемый ئېچىگە نەرسە اۋتە -
يدورغان، نەققە، جۈدە تولدۇرلغان.

непростительный كېچىلمەيدورغان،
عدەق ايتلمەيدورغان.

непроточный ئاۋمايدورغان، ئاقىسىز،
كۆلمەك.

непроходимый اورتاسىدان اۋتشللىك
مۇمكىن ايمەس، اۋتب بولمايدورغان.

непрочность چىنەمسىزلىك، ئۇشەتەمسىزلىك،
بى قوۋەتلىك، ئاپايدارلىق.

непрочный چىنەمسىز، ئاپانچسىز، بى قوۋەت،
ئاپايدار.

непрочь رازى، كۆتمەن.
 непроездный يويىب-ئارا لاپ چقا ئالماسلىق (ئات بىلەن).
 непроезжий ئات بىلەن يۇرمەيدۇرغان.
 неравенство نىسبەتسىزلىك، ئۇخلاف، فەرق، تەفاۋۇت، ئايورما، غەدىمى مۇساۋات.
 неравный تىكىس ايمەس، مۇساۋى ايمەس، پەست-بەلەند، ئاھەمىيار.
 нерадивость، нерадение سزلىك، غەفلەت، غەدىمى ايمەم.
 нерадивый پەرۋاسىز، غافل.
 нерадеть پەرۋاسىز بولۇش، غافل بولۇش.
 неразбериха چوۋالچىق، ئىجرەت بولما-سلىق، «چوۋالخان كەلەۋە».
 неразборчивый ئىجرەت بولمايدۇرغان (خەت ھەقىدە).
 неразвитость ئۈسۈمگە ئىلىك، تەرەققى ايتىمگە ئىلىك، ئوقۇماغانلىق.
 неразвитый اۈسۈمگەن، تەرەققى ايتىمگەن، كەن، ئوقۇماغان.
 неразгаданный اويلاپ تاپلماغان، سىز-رى تاپلماغان، ھەل ايتىمگەن.
 неразговорчивый سىزلىشىمەيدۇرغان، چىچەن ايمەس، ئاز سۆزلەگۈچى.
 нераздельный ئايورلمايدۇرغان اورناق-لاشمايدۇرغان.
 неразлучный ئايورلشمايدۇرغان، يانۇ-دان كېتىمەيدۇرغان.
 неразрешимый مۇشكىل، ھەل ايتىلىشى ھەل بولغان، ئويلاپ تاپلمايدۇرغان.
 неразрушимый يۈزۈپ بولمايدۇرغان، غەيرى قانۇل تەخريب.
 неразрывный ئىدايورلشسىز، مۇتەسلى، بىر كەن.
 неразумный ھەقىلىسىز، غەبى، بى تە-ئەممول.
 нераскаянный تەۋبەگە كېلمەيدۇرغان.
 нерасположение سۈيەسلىك، مەدبىل قىلماسلىق

нераспорядительный باشقارما بىلە-مەيدۇرغان، بۇيۇرما بىلمەيدۇرغان، تەدبىر سىز.
 нерастворимый سوۋنا ايرىش مۇمكىن بولماغان، ايرىمەيدۇرغان.
 нерасторопный ئوتتۇرا ايمەس.
 нерасчётливый ھەسابسىز، اېقتىساد بىلەن موعامىلە قىلمايدۇرغان.
 нерв ئامرا، غەدىب، ھەرام مەغز.
 нервный ئامرا لارغا مەخسۇس، غەدىبى، غەدىبى كە سىلى، -نەرنىيە بولەننى.
 нервность، нервоз غەدىبى-غەدىبى، خولتسىزلىق.
 нервоз غەدىبى ئاغرىق، تەبىئەت يۈز-ئاغرىقى، ئامرا، غەدىب.
 нередко كۆپ ۋەقەتدە، بەغز ۋەقەتدە، تىز-تىز.
 нерез قاۋان (تونغۇز).
 неречистый ساڭاق، كۆك، ئاز سۆزلى.
 нерешительно قەرار سىز، مۇتەرەددىد، باتۇرسىزلىق بىلەن، مۇتەرەددەم.
 нерешительность قەرار سىزلىق، يۈرەك-سزلىك، مۇتەرەددىدلىك.
 нерешительный قەرار سىز، يۈرەكسىز، يۈرەكسىز.
 неробкий يۈزاش ايمەس، چەرىش.
 неровность تىكىسىزلىك، پەست-بەلەندىيەر.
 неровный تىكىسىز، پەست-بەلەند.
 неровня تىك بولماغان، كۆفۇ بولماغان.
 нерс, нерест بالقارنىڭ اورۇغ قويا-دورغان ۋەقتلەرى.
 нерукотворенный قول بىلەن قىلن-ماغان، سۈنھى ايمەس، تەبىئىي، سەماۋى.
 нерушимый بۇزۇلمەيدۇرغان، غەيرى قانۇل تەغەبىيۇر.
 неряха كولى، مۇردار (كشى).
 неряшливость كولىك، مۇردارلىق.
 неряшливый ر، مۇردار.

несбыточный بولماسلىق، محال، قىين، شىكانسز.
 несварение желудка ئاش قازانى (مىعدە) بۇزۇش.
 несведущий بىلمەيدىورغان، نادان، مەدە، لوماتىسز.
 несвоевременно ۋەقتىن، ۋەقتىن دەن، ئىلگىرى ياكى كىيىن.
 несвоевременный اوز ۋەقتىدە بولما - غان، ۋەقتىسز بولغان، بىي محال.
 несвойственный خاس بولماغان، مەدە - قام ۋە مەدۇتھىگە مۇناسىب بولماغان.
 несвязный رابىتەسىز، عدالەتسى يوق.
 неговорчивый اوز سوزلى، قارشى، عناد.
 негоряемый يانمايدىورغان، ئوت ئال - مايدىورغان.
 нес'едобный يىلمەيدىورغان.
 несение (قازا: нести)
 несессер يولدا ئالپ يورماققا مەخسوس كىچىك ساندوق.
 несканно جۇدە، ئىغرات، سوزلەپ بىر - مەسلىك.
 несканнный ئەيتىلمەگەن، ئىل بىلەن ئەيتىلمەيدىورغان.
 нескладный كىلىشەلمەگەن، خۇنۇك.
 несклоняемый تەسرىنى قايىل بولما - غان، غەبرى مونسەرف.
 несколько بىر نىچە، بىر ئاز.
 нескромность ئەدەبىسىزلىك، اۋىدەتسىزلىك، بىي ئەدەپلىك.
 неслыханный ئۇيشتىلمەگەن، ئەۋقەلەمەدە.
 несмотря قاراماسدان، قەتئى نەزەر.
 несмелый جۇرئەتسىز، خۇزۇرسىز.
 несменяемый ئالدىنقىلىمەيدىورغان، عدزل ئۇيشتىلمەيدىورغان.
 несметный حسابسىز، كۆپ، بىي عدەدە.
 несносный چىدەرلىك ئۇيىس، تەخمىمۇل ئۇيىب بولمايدىورغان.

несоблюдение تۇتمەسلىك، ئۇيىقايتمەسلىك، روزە تۇتمەسلىك.
 — несоблюдение поста — несоблюдение законов نۆزم - قانون بۇيۇرگەننى ايفاي ئىتمەسلىك
 несовершеннолетний ھالغ بولما - غان، مەغىر.
 несовершеннолетний بولشى يىتمەگەن، مۇ - كەمەل ايمەس، نا تەمام.
 несовершенство بولشى يىتمەگەنلىك، مۇكەممەل ايمەسلىك.
 несовместимость مۇۋەققەتلىك، مۇستەھكەملىك، اورنغا يىغىلا ئالماسلىق.
 несогласие ئىتتىفاقسىزلىق، رازى ايمەسلىك.
 несогласный ئىتتىفاقسىز، ئىناق ايمەس، رازى ايمەس.
 несомненно شەكسىز، شۇبھەسىز، ئەلبەتتە.
 несомненный شەكسىز، شۇبھەسىز.
 несокрушимый قايتمايدىورغان ايمەس، مەھكەم، سابىت.
 несообразный اوخشاشسىز، ئورنىسز، كىرەكسىز.
 несообразный تەناسۇبسىز، ئولچىدۇ - سىز، بىي ئەندازە (اوزىگە قاراغاندا كەتەياكى كىچىكەنە).
 несостоятельный دەۋلەتسىز، بىي - ايمەس، تولاماققا ھالى يوق.
 неспелый (قازا: незрелый)
 несподручный قۇلاى ايمەس، مۇۋازىق ايمەس.
 неспособность قابىلىيەتسىزلىك، بولما - غورلىق، ايفىتىدۇرسىزلىق.
 неспособный قابىلىيەتسىز، بولماغور.
 несправедливость عدالەتسىزلىك، توغرى ايمەسلىك، ھەقسىزلىق.
 несправедливый عادل ايمەس، تو - غرى ايمەس، عدالەتسىز، نا ئىساق.
 несравненный بىي نەزىر، قىياس قەبول ايتەمسلىك، ئىچىمىز، مەسلىمىز.

несродный - چىنىداش بولماغان، ئاجىنىس.
нестерпимо - تۈزە ئالماسلىق، چىدەي ئالما - سىلىق دەردە چەدەدە.

нестерпимый - چىدەي ئالماسلىق، تەدەب - مول ايتلمەسلىك.

нести - ئالب بارش (كۆتۈرۈپ)، ئېلىتىش. توغش
(تۇخۇم)، ئېس كېلىش، چاپش، ئالب كېتىش (ئات ھەقىدە).

нестись - بارش، ئۇچش، توغش (تۇخۇم).
нестройный - تەرتىپسىز، تەناسىۋىسىز، ئىتزا - سىز، مۇغلىق، ۋەزىنسز، ئامەگىسز.

несудоходный - پاراخۇدلار يۈرمەيدۇر - غان (دەريا).
несуразный - مەغناسىز، ئورنىسز.

несходный - ئوخشاشۇسز، غەدەسى مۇشايىمە.
несчастье - بەختسىزلىك، قايغۇ، ھەلاكەت، ھەلاكەت، قايغۇلى ۋاقىدە، مۇسىبەت، بەلا. ئالھىسزلىق.

несчастный - بەختسىز، بەد بەخت، بېچارە، مەسكىن.

несчетный - ھىسابسىز، كۆپ.

нет - يوق، ايمەس.

нет еще - يوق ھەلى.

нетерпеливо - تۈزەمەسەن، چىدەمەسلىك بىلەن.

нетерпеливый - سەبىرسىز، تۈزەمسىز.

нетерпение - سەبىرسىزلىق، تۈزەمسىزلىك.

нетерпимость - تۈزەمسىزلىك، تەغەسسۇب، غەدەسى تەھەممۇل.

нетленность - بىتمەسلىك، بەقا، بۇزۇلمەس - لك، رشەت قەبۇل ايتمەسلىك.

нетленный - بىتمەيدۇرغان، قاتى ايمەس، باقى.

нетрезвый - مەست، سەرخۇش، ايسىرك، مۇشپار ايمەس.

нетопырь - كەتتە جارقاتان.

нетронь-меня (недотрога) - قارا: (نەدوتروغا)

нетто - مالنىڭ ساقى بەرگەشى (ئىدىشيدەن باشقا)
неуважение - رىھايە سىزلىك، سانغا قوش - ماسلىق، پىسەند قىلماسلىق.

неуверенно - ئۈزۈك - ئۈزۈك (ئۈزۈكۈۋەتتە) ئىشەنمەسەن، شۈبھىلەنەپ.

неуверенность - ئىشەنمەسلىك، ئىشەنەپ - يېتمەسلىك.

неуверенный - ئۈزۈكۈك - ئۈزۈك شۈبھە ھالدا.

неувядаемый - سىرلۇمايدۇرغان، قۇرۇماي - دورغان، لا يە تەغەبىر.

неугасимый, неугасаемый - ئۈچ - مەيدۇرغان، اوچرلمەيدۇرغان.

неугомонный - سەبىرسىز.
неудача - مۇرادا يېتمەسلىك، مۇۋەپپەقىيەت - يەتمەسلىك.

неудачник - مۇرادىغا يېتمەگەن، بەختسىز كىشى.

неудачный - بەختسىز، مۇۋەپپەقىيەتسىز.

неудержимый - تېپىدە ئالماسلىق، قايتارلا (تېپىدە) ئالماسلىق.

неудобный - ئوڭغايىسز، نامۇناسىپ، لايىق ئېمەس. ئامەگىسز، مانغ.

неудобоваримый - چەدەمەزم، مېھەدە اوچۇن ئاغىر بولغان.

неудобопонятный - ئاغىر ئاڭلاشلادۇر - غان، ئاڭلاشلىقى قىيىن.

неудобство - ئوڭغايىسزلىق، مانغىلىق، ئامەگىسزلىك.

неудовольствие - رازى ايمەسلىك.

неужели - شۇنداقتى، مومكىنى، ھەلى يە، شۇنداققى. راستى بىلەن شۇنداققى.

неужели это верно? - راستى بىلەن بۇدۇ - رۇستىمى؟

неужли, неужто (неужели) - قارا: (نەужلى)

неуживчивый - اونسىيەتسىز، كىشى بىلەن تورا ئالمايدۇرغان.

неуклонно — تاۋشماسدان، ئىرك بىرەس —
 دىن، ھىچ بىر ياققا تاۋماسدان.
 неуклонный — توغرى، تاۋشمايدورغان.
 неуклюжий — بى ئىندازە، خوتۇك، كىلىش —
 مەكەن، بى اوخشا، تاغر سۇيەكلى، قوبال.
 неукоснительный — ئوزاقلاتمايدورغان،
 كىچىكرەيدورغان؛ ئوز سوزىدە سابىت، اوز —
 ئوزىگە تايانا دۇرغان.
 неукротимый — تويىشى ۋە ئورگەنشى موم —
 كىن بولماغان.
 неуловимый — تۇتۇپ بولمايدورغان، كورنە —
 مەيدورغان، كوزگە چالنامايدورغان (كچكىنە
 ياكى تىزلىك ئارقاسىدا).
 неумелый — بلمەيدورغان، مەعرفەتسىز.
 неумение — بلمەسلىك، مەعرفەتسىزلىك.
 неумеренный — ئولچەۋسىز، اىختىدارسىز،
 ھەددەن ئارتق.
 неуместный — ئورنىسىز، اورنىدە ايمەس.
 неумолимый — ئىگلاپ بولمايدورغان، يە —
 لىنگەن ۋە ئوتتۇگەننى قەبول ايتەيدورغان.
 неумолкающий, -кный — ھىچ توقتا —
 مايدورغان، مۇتەسەل، دايسى.
 неумышленно — قەسەد قىلمايدان، ئالدىن —
 ئويلاماسدان، ھەتەئەن. غەيرى ئىختىيارى.
 неумышленный — قەسەدەن ايمەس، نى —
 ىدەت ئىلمەدگەن، ئىتتىقانى.
 неуплата — تولاماسلىق.
 неупотребительный — ئىستىمال ئىنل —
 مەيدورغان، مەتروك، مەجور.
 неурожай — ئورنىسىز، قورۇقچىلىق، قەھەت —
 چىلىق.
 — неурожайный год — ئاچلىق يىل، غەللە اوت —
 مەكەن يىل، قەھەتلىك يىل.
 неурочный — ۋەقتسىز، ياراماغان ۋەقت.
 неурядица — تەرتىپسىزلىك، چوۋالاش، اوز —
 ئارا نزاغ.

неуслужливый — خىزمەت ئىتمەيدورغان.
 неуспех (قارا: неудача)
 неустойка — ۋەدەدە تورماغانلىق اۋچۇن
 (مومەدە بويىچە) تولغان بول.
 неустойчивый — سوزىدە تۇرمەيدورغان،
 ئۇيۇرگىنى يەلەيدورغان.
 неустрашимый — قورقمايدورغان، قور —
 قوتىپ بولمايدورغان، باتر، يۇرەكلى.
 неустройство — تەرتىپسىزلىك، ئىنتىزامسىزلىق،
 چوۋالغان.
 неуступчивость — يول قويماسلىق، اوز —
 سوزلىلىك.
 неуступчивый — يول قويمايدورغان، اوز —
 سوزلى، ھەسسىس.
 неусыпный — ئوخلامايدورغان، ئويغاق،
 مۇندەققز.
 неутешный — يۇيەتمەيدورغان، تەسلىيەنى —
 قەبول ايتەيدورغان. مەئىوس.
 неутолимый — باسىش مۇمكىن بولماغان،
 جودە بىرلىگەن، ئىسرائىچى.
 неутомимый — چارچامايدورغان
 неуч — نادان، جامىل، ئەدەبسىز.
 неученый — اوقوماغان، مەلۇماتسىز.
 неучтивый — ئەدەبسىز، رعایەسىز.
 неуязвимый — سەنچىشى مۇمكىن بولماغان،
 سوز بىلەن ئەچچىخەندەرشى مۇمكىن بولماغان.
 нефть — يىر ياغى، قارا ياغ.
 нехороший — يامان، خۇنۇك.
 нехорошо — ياخشى ايمەس، يارامايدى، كى —
 لىشمەيدى.
 нехотение — خاھلاماسلىق، ئارزۇ ايتەمسلىك.
 нехотя — خاھلاماسدان، كەرەمەن.
 нехристь — ئىمانسىز، كافىر، مۇشرك.
 нечаянно — ئاگسىزدەن، ناگەمان، ياگلىش،
 بلمەسدەن.
 нечаянный — ياگلىشلىق بىلەن بولغان، بىر —
 دەن بولغان.

нечего تۆرلى اورندا «يوق» دەئناسىدە
ئىقتىمال اينلە دور.

— об этом нечего и говорить
بو توغرىدا كەپىرىب ئوتتورنىڭ ئوزۇمى يوق.

— нечего мне делать
مېنىم ئىشم يوق.

нечеловеческий ئىنسانگە مەخسوس اي-
مەس، ئىنسانچە بولماغان، غەيرى انساني.

нечестивец كافەر، مۇناق، زىدىق.

нечестивый كافەر، دىنسىز، ايمانسىز.

нечестие كۇفر، نفاق، مۇناقىلىق.

нечет ئاق ئەدەب، قەدر.

— чет-нечет? چوققى-تاقى؟

нечетный ئاق (چوققى ايمەس).

нечистоплотность پەلدىلىك، ئىفلاسلىق،
نەزافەتسىزلىك.

нечистоплотный پەلدى، ئىفلاس، نەزا-
فەتسىز.

нечистота مۇردارلىق، ئىفلاسلىك.

нечистый ئىفلاس، مۇردار، نەجەس.

— нечистый дух شەيتان، جن.

нечисть نەجاسەت، يامان ئاغرىقلار، كۆشتە-
لەر، حەرام خەيوانلار.

нечувствительность سىزىمە سىلك،
حەسسەزلىك، قاتتىغ كۈڭلىلىك.

нечувствительный سىزىمەيدورغان،
حەسسەز، قاتتىغ كۈڭلى.

нечто بىر نەرسە، بىر شەي.

нешто ئەلبەتتە، مۇنداق بولمايدى، ئىندى.
شۇنداقمى.

нешто شۇنداقمى، ئەيەمى.

нешадно قىزغانماسدان، ئاياماسدان.

нешадный شەقەتسىز، قىزغانچىسىز.

нею ئونىڭ بىلەن، اونىڭ نامائىدان.

нея (قارا: не; ея, ее)

неявка يوقلىق، غەيبوبەت، كېلىمەسلىك.

неясно ئاچق ئەيتەلمەسەن. (لايلىتەن، ئاڭ-
لاشقى مەسەنەن. خىرەلەتەن).

неясный ئاچق ايمەس، خىرە.

неясить كەتتە ياپالاق.

ни مېچ. نە... نە... ايمەس.

— этого не знаете ни он, ни ты
بۇنى نە بىلىمەن ئۇ، نە تۇ،
او ۋە نە سېن بىلىمەن (يەنى ئىككىڭز مەن
بىلىمەيسىز).

— ни рыба, ни мясо
نە بالىق ۋە نە گۆشت
(يەنى: يىملىق مەن ايمەس، گۆشت مەن
ايمەس).

нива سەھرا، دالا، ايكىزار.

нивеллировать دېڭىز اوستىگە نىسبەتەن
بىر يېرىنىڭ پەلەندەلگىنى بىلىش، ئايورما لارنى
بىتىش.

нигде مېچ قايدا.

нигилизм دەمەزلىك.

нижайше جۈدە تۆبەنچىلىك بىلەن، نەۋا-
زىع بىلەن.

нижайший غەدرزەنەندەك، اياڭ مۇندەۋازىع.

ниже تۆبەنرەك، قۇيىدازاق، پەستدەرەك.

нижеизложенный قۇيىدا سۆزلەنگەن
(بەيان ايتلگەن).

нижеозначенный قۇيىدا كۆرمە تلىگەن
(زىكەر ايتلگەن).

нижеподписавшийся قۇيىدا قول
قۇيغۇچى.

нижесказанный قۇيىدا زىكەر ايتلگەن.

нижеследующий قۇيىدا كېلىدورغان،
قۇيىدا ئەيتلە دورغان.

нижеупомянутый قۇيىدا ياداينلگەن.

нижний قۇيىداغى، ئاستداغى.

низ ئاست، قۇيى.

низать چىش، اېپكە چىش.

низаться اېپكە تىلىش.

низведение (قارا: низвести)

низвергать, -гнуть قۇيى توشىش،
ئاستقا تاش.

низвергаться قۇيى توشىش.

низвержение قۇيى توشىش.

низвести, низводить ' تۇشرش '
 عدزل ايتىش.
 низенький ' پەككەنە گىنە.
 низина ' قۇبىي بىر. پەستلىك.
 низкий ' قۇبىي، پەككەنە، ئالچاق، دەنى.
 низкость ' تۈبەنلىك، پەككەنەلىك، ئالچاقلىق،
 دەنەئەت.
 низлагать, -ложить ' تۇشرش، عدزل
 ايتىش.
 низлагаться ' تۇشرش.
 низложенный ' اورنىدىن تۇشرلگەن،
 مەغزول، مەخلۇع.
 низменно ' پەككەنە لك بىلەن، تۈبەنلىك بىلەن.
 низменность ' جۈدە پەككەنە لك، پەستقەم بىر.
 низменный ' پەككەنە، پەست، دەنى، يا-
 مان، كەم ئىش.
 низовье ' دەريا لىدىن قارىلا دورغان جايغا
 ياقن يىرلەرى
 низом ' ئاستان، ئاستىقى يول بىلەن.
 низость ' ئالچاقلىق، دەنەئەت.
 низринуть ' پەستكە تۇشرىپ يوبارش.
 низринуться ' پەستكە تۇشپ كىتىش.
 низший ' پەستكە، پەستەركى، پامان پەست
 دەرىجەلى.
 низь, низина. ' تۈزلىگەن تۈكە باغى (ئىيى).
 никак ' ھىچ بىر تۈرلى.
 никакой ' ھىچ بىر، ھىچ قايسى.
 никем ' بىرەۋ بىلەن مەم ايمەس، بىرەۋ نەردە-
 قىدەن مەم ايمەس.
 никкель ' پولسكى كۆمۈش.
 никогда ' ھىچ بىر ۋەقتدە، ھىچ دە.
 никого ' بىرەۋنى مەم.
 никотин ' تەمەكى زەھەرى.
 никто ' ھىچكىم.
 никуда ' ھىچ بىر قايانقا.
 никудышный ' ھىچ بىر اشكە ياراماسلىق،
 ئىشەن چىققان، ئىشكە ئاشماسلىق.

никчемный ' ھىچ بىر نەرسەگە ياراماسلىق.
 ним ' (قارا: ним).
 нимало ' (قارا: несколько).
 ними ' (قارا: ими).
 нимфа ' سوۋ قىزى، بۇرۇنقى يونانلار ايچتتا-
 دىدە فەرشتە لەر دەرىجە سىدە مەعبۇدەلەر.
 ниоткуда ' ھىچ قايدان.
 нипочем ' بوشلاي، يوق بەھاگە، بىر نەرسەگە
 نەرزىمەيدور.
 нирвана ' جان تىچلىكى، تىلەكلەردەن بەلەندىك.
 несколько ' ھىچ، ھىچ بىر، ئەسلا.
 ниспадать ' تۈبەن تۇشىش، تۈبەن تۇشپ
 ئاسلىن تۇرش.
 ниспосылать, -слать ' تۇشرش، يو-
 بارش. ئرسال ايتىش.
 ниспровергать ' يىقىتپ تۇشرش، پەستكە
 تۇشرش، عدزل ايتىش.
 ниспускать, -тить ' تۇشرش، ياغدرش،
 ئىزال ايتىش. يوبارش.
 нисходить, нисшествие ' پەست تۈ-
 شش، ايتىش.
 нитка ' ئىپ.
 нитчанка ' چاقا ايبىكى.
 нить ' (قارا: нитка).
 нитяный ' ايبىدەن قىلىنغان.
 них ' (قارا: их).
 ниц ' مۇككە تۇشپ، يۈز تۈبەن.
 ничего ' زەرەر يوق (ھىچ نەرسە نىچتە دەن).
 — у меня ничего нет. ' مېنىم ھىچ نەرسەم يوق.
 — это еще ничего, но... ' بۇسۇن دەن گە زەرەر
 يوق، ئەمما...
 ничей ' ھىچكىگە مەخسۇس ئىمەس، بىرگىنە-
 كى مەم ايمەس.
 ничем ' بىر نەرسە بىلەن مەم ايمەس. بىر نەرسە
 تەردە قىدەن مەم ايمەس (ничто دەن).
 ничерта ' ھىچ نەرسە، شەيتان بولسۇنمى!
 ничком ' (قارا: ниц).
 ничто ' ھىچ نەرسە، لاشى.

НИЧТОЖЕСТВО ئەھمىيەتسىزلىك، لاشەئىلك، كەچكىنەلىك، مەيدەلىك.
 НИЧТОЖНЫЙ ئەھمىيەتسىز، لاشەئىلىك، كەچكىنە.
 НИЧУТЬ (قارا: нисколько)
 НИЧЬЯ بەرەۋىنىكى مەم-ايەس.
 НИША دىۋال ئۈچىگە اورناشادىغان جاۋان.
 НИЩАТЬ فەقەرلەنش.
 НИЩАЯ سائىلە، گەدالى خاتىن- قىز.
 НИЩЕНКА سەدەققەچى قىز.
 НИЩЕНСТВО فەقەرچىلىق، سەدەققەچىلىك.
 НИЩЕНСТВОВАТЬ خەيرچىلىك قىلىش، خەير سوراب يۇرش، گەدالىق قىلىش.
 НИЩЕТА فەقەر ۋە زەرۋەرەت، سەدەققەچىلىك.
 НИЩИЙ فەقەر، موھتاج، سائىل، گەدالى.
 НО لىكىن، ئەمما، اۋنداق مەم بولسا.
 НОВАТОР تەجدىد ئۇد تەرەققىياتى، يەنىلىك سۈيگۈچى.
 НОВЕЕ يەنىگەرەك.
 НОВЕЛЛА قاتون (زەكون) قوشماچاسى؛ (قارا: повесть)
 НОВЕЙШИЙ اياك يەنىلىك.
 НОВИЗНА يەنىلىك، تەجدىد ئۇد.
 НОВИК يەنىلىك كىشى؛ يەنىلىك، مال ۋە سائىرە.
 НОВИНА مەيدەلمەگەن (يەنىلىك) يېر، يەنىلىك غەللە، خام كەندىپ (ئاقلاشاغان).
 НОВИНКА يەنىلىك نەرسە، يەنىلىك چىققان نەرسە.
 НОВИЧЕК يەنىلىك كىشى (مەسەلەن: مەككەبەگە يەنىلىك كىشى شاكرد).
 НОВОБРАНЕЦ يەنىلىك ئالغان قىز غەسكەر، رەدىف.
 НОВОБРАЧНЫЕ يەنىلىك نىكاھلانغان ياشلار.
 НОВОВВЕДЕНИЕ يەنىلىك ئىش، يەنىلىك اوسۇل.
 НОВОГОДНИЙ يەنىلىك يىلىكى، يەنىلىك يىلگە مەخسوس.

НОВОЗАВЕТНЫЙ ئەھمەتلىك يىلگە مەخسوس، ئىجىلگە مەخسوس.
 НОВОИЗОБРЕТЕННЫЙ يەنىلىك اىختىراع ايتلىگەن، نەۋايىجاد، يەنىلىك چىقارغان.
 НОВОЛУНИЕ يەنىلىك ئاي، يەنىلىك چىققان ئاي، مىلال.
 НОВОМОДНЫЙ يەنىلىك استعمالگە كىرگەن، يەنىلىك رەسىم ولغان.
 НОВООТКРЫТЫЙ يەنىلىك ئاچىلغان، يەنىلىك كەشىف ايتلىگەن (ئاپىلغان).
 НОВОРОЖДЕННЫЙ يەنىلىك توغۇلغان.
 НОВОСЕЛЬЕ يەنىلىك، اۋى، يەنىلىك يېتىش.
 — праздновать новоселье اۋى تويى، اۋى قۇتلاش.
 НОВОСТЬ يەنىلىك خەبەر، يەنىلىك ئىش ۋە نەرسە.
 НОВШЕСТВО يەنىلىك، يەنىلىك كىشى.
 НОВЫЙ يەنىلىك، جەدىد.
 Новый год يەنىلىك يىل باشى.
 НОВЫЙ ЗАВЕТ عيسا زەمانىدە ۋە ئوندىن كېيىن بولغان شەرايىتى دىنبىيە.
 НОВЫЙ СТИЛЬ كىرىگۈرىيەنچە ۋەقت حسابى، بو حساب-ئەۋەلگى حساب-ئەۋەن 13 كۈن ئىلگەرى كېلەدۇر.
 НОВЬ يەنىلىك ئاچىلغان يېر، يەنىلىك
 НОГА ئاياق، قەدەم، پۇت.
 НОГАЕЦ توغالى.
 НОГАЙКА (пагайка)
 НОГОТЬ تىناق (كىشى تىناقى).
 НОГТОВЕЦ تىناق ئاستى ئاغرىغى، كۆۋۈتكە.
 НОЖ پىچاق، قەلەم تەراش.
 НОЖЕВИЩЕ پىچاق تېغى (سايپىدان باشقاسى).
 НОЖЕВКА دەست ئۇرۇر، تېر ئۇرۇدە يەنە غان ئۇرۇر.
 НОЖЕНЬКА, -ЕЧКА كەچكە ئاياق.
 НОЖКА كەچكە ئاياق، نەرسە ئاياغى.
 НОЖНИЦЫ قايچى، مۇقاراز، دوكتەرت.
 НОЖНОЙ ئاياق نىكى، ئاياققا مەخسوس.
 НОЖНЫ قىز، پىچاق ۋە قىلچ قىتى.
 НОЖОНКА (ноженька) (قارا: ноженька)

ноздrevатый تيشىكلى، كوزلى.
 носдря بۇرۇن تيشىگى.
 носовфобия كەسەللىككەن كۆپ قورۇش.
 ноль (قارا: нуль)
 номад كۆچمە خەلقى.
 номенклатура ئەھنى ئىستىلاجلار، ئەدەت-توياتى.
 номера نومەرلەر، موسافر خانە.
 номер: نومر، تەرتىپ سان، موسافر خانە بولمەسى.
 номинальный (нарицательный) (قارا: нарицательный)
 нонче, нонешний (قارا: нынче, вынешний)
 нора ئىن، تيشىك، مەسكەن.
 норд شمال (تۇن ياغى).
 — норд-ост شمال غەربى.
 — норд-вест شمال شەرقى.
 норма قاعدە، نىزام، تەرتىپ، ئىجتىدال.
 нормальный قاعدەگە مۇوافىق، مۇء - تەدەل، تەرتىپلى، تەبىئىي.
 норов عۇرۇف، خۇلق، يامان خۇلق. تەستە - رىلىش عادەتى (ئاتىدا).
 норовить ياراماقتا تىرشش، باشقارماقتا كىلىش.
 норовиться تىسدەرىلىش (تەستەرىلىش) ئات، خەقىدە.
 нос بۇرۇن، قانشار.
 носатый, носач كەتتە بۇرۇنلى، «خەمەك» بۇرۇن).
 носилки زەمبەر (زەنپىل)، ئاشوغچ.
 носильщик خەمەل، يۈكچى.
 носить (قارا: нести)
 носки باپپاق، جوراب، ئاياقلى، كۆپ تۇرا - دورغان.
 ноский تۈزۈلمى، مەحكەم، تىزدە ئىدە - بولمايدۇرغان.
 носовой بۇرۇنغا مەخسوس، بۇرۇندەن چەتقان.
 носок باپپاق باشى، جوراب ئۇچى ئىدەش - جۈمەگى، كىچىك بۇرۇن.

носорог كەركەدان (بۇرۇننى ئۆستەيدە شاخى بار خەيوان)، شاخلى تونغوز.
 ностальгия ۋەتەننى ساغنىش.
 нота «ناۋش، ئاھەك، سىياسەتدە: بر پادشاه»
 لىدان ئىككىچىسىگە بۇبارخان مەدەرزە.
 нотабли مەشھور ۋەكىل، مەشھور دىپپونات.
 нотариус مۇقاۋەلات مۇدەررىزى، ئىككى كىشى ئاراسىدا بولاندورغان مەد تۇرلى ۋەدە ۋە مۇعاھەدە لەرنىڭ دۇرستلىگىنى تەكشۈر ۋە تەكشۈر ئېتىب تۇرغۇچى.
 нотация ئۇگوت، نەسىھەت.
 ноты موسىقە غەلامەتلەرى، ئاھەنگلەر مەج - موعەسى.
 ночевать تونش، تۇنلەش، كېچەلەش، تۇخلاش، كېچە ئونگەزىش، مەنزىلەش.
 ночлег قونادۇرغان يېرى.
 ночлежка, ночлежный дом قونوب چاقاندورغان ئۆي، ساراى.
 ночник كېچەلىك چىراغى، ئۇخلايدورغان ئۆيدەكى كېچىكە چىراغ.
 ночной كېچەلىك، لەيلى.
 ночевка كېچە ئونگەزىش.
 ночь كېچە، لەيلى.
 ночью كېچەلەپ.
 ноша يۈك، ئاغىلىق، سەقەت.
 ношение ئاقىب يۈرۈش، كوتەرب يۈرۈش (مەسلەن: ياراقتى).
 ночьюно كېچەسى بىلەن، كېچە ۋەكۈندۈز.
 ноябрь قەتەس، تەشرىن سانى، مىلادى يىلىنىڭ 11 ئىچى ئايى، شەمسىيە ئايىنىڭ 8 ئىچى ئايى.
 ноябрьский نوپابر ئايغا مەخسوس.
 нрав نەبىئەت، خۇلق، عادەت.
 нравиться ئوخشاش، باراش.
 нравный ئۆزىغا باشقا بىر خۇلقلى ئوخ - شاشلى.
 правоучение ۋەز، ئەخلاق دەرس.
 нравственность ئەخلاق، ئىزكىلك.
 нравственный خۇلقلى ئەخلاقلى، ئەخلاقى.

нравы عۇرف ۋە عادەتلەر.
ну يوق ئى، مەلى يە! قولى ئى، ئىندى، ھازىر.
нудный كۈلگۈسز، زورلاماق، ئىجبار ئىتەك.
нужда ئىھتىياج، ھاجەت! كەبەغەللىق.
нуждаться مۇھتاج بولش، فەقىرلىق كورش.
нужник بەدرەق، ئەھمەتخانە.
нужно كىرەك، لازىم، ئىگىش.
нужный كىرەكلى، ئىگىشلى، لۇزۇملى، دەركار.
ну-ка مە، قانى؟
нулевой نول (سەفر) بىلەن كورسەتلىگەن.
нуль سەفر غەلامەتى (0)
нумерация ھەقم تۇشرش ئۇسولى.
нумеровать نومر تۇشرش.
номер (номер: رقارا)
нумизматика علم مەسكۇكات، بۇرۇنغى تىكشۈرەنۇرغان علم.
нумизматик بۇرۇنغى پۇل ۋە مەيدانلەرنى تىكشۈرەنۇرغان علم.
нунций رومى پاپا سىنىڭ چىت مەملىكەت دەڭى ئېلچىسى.

ну-с خوب، خەبەر، خوش!
нутро قارن، ئىچ تامان، ئىچكى.
— это ему не по нутру بۇ - ئۇنىڭ ئىچىگە (بەغەنى ئۇنىگە ياقمايدۇر).
нынче بۇگۈن.
ныне ھازىر، بۇگۈن، بۇ يىل، بۇ زەمان.
нынешний ھازىرغى، بۇ زەماندىكى.
нырок ئوردەننىڭ بىر نەۋىسى.
нырять چومش، شومش.
ныть كەسەل بولش، يۈرەكى كۈيش.
ню.. (ئەنگىزچە) بەنگى مەغناسىدە.
нюпорт بەنگى ئۇسۇل ئۇچۇچ.
нюфаундлен دەرپاگە غەرق بولغانلار - نى ئالب چاقادورغان ئىت، غەۋۋاس ئىت.
нюанс (отенок: قارا)
нюхать ئىسكەش، ئىستىشام ئىتىش.
ням-ням يام-يام، ئافرىقاداغى ئادەم خورلار.
нянчить تەربىيەلەش، بالا قاراش، باقىش.
няня بالا قاراغۇچى خانى، مۇرەببە، دايا.

О, о ئورس ئەلىفبەسىدا ئون ئورتىنچى ھەرف. «ئاھ» مەغناسىدا ھەم يۈرەن.
о, об, обо ئوغرىسىدا، خوسوسىدا، خەقىدا، دائىر ئۈستىگە.
о! يا! ئاي! ھاي!
оазис واحە، بوستان، چوللەردە ئۇچرايدىغان سۈيى.
оба ئىككەلەسى، ھەر ئىككىسى.
обабиться خاتىلەش، خاتىلەرغا ئوخشاشماق، خاتىلەردەك قىلىق قىلىش.
обагрять, -рить قىزىلغۇ بويەش، قىزىلغۇ بويەش، قانغا بويەش.
обагряться قىزىلغۇ بويەش، قانغا بويەش.
обалдеть ئەھمەت قىلىش، خەتەرلىك بولۇش.
обангличанииться ئەنگلىيەچەنلەش.

обанкротить, -рутить سىندىرش، ياپتى سىندىرش، مالىنى بىتىش.
обанкротиться, -рутиться سىنش، مالى بىتىش، ئىفلاس لاش.
обаяние راونىڭ ھەزىب قىلىشى، مۇسەخخەنە قىلىشى.
обаятельный ھەزىب قىلىۋالغان.
обаять ھەزىب قىلىش، مۇسەخخەنە قىلىش.
оббегать, -ежать ئەيلەنەن بۇگۇش، ئەيلەنەن بۇگۇش، چەش.
оббегать ھەمەسىنى ئەيلەنەن بۇگۇش چەش.
обвал يىمىرلىش، يىمىرلەن بىر.
обваливать, -лить يىمىرش، ئۈستىگە ئاغدارش.
обваливаться, -литься يىمىرلىش، سەۋت ئىتىش، ئاغدارلىش.

обваливать, -лять ئەتراپىڭە ئۇن ياپىشىرىش ئۈچۈن يۈسەلدەش، ئاغاناتىش.
 обвалок ئاغدا ئارلىپ تۇشكەن نەرسە:
 обварить قايىناق يېلىم سېپىش، قايىناق سۇۋۇ بىلەن پىششىق سۈۋۇ بىلەن يېۋوش.
 обвариться پىششىق، قايىناش.
 обвевать ئەتراپىدىن شامال كىرىپ تۇرىش.
 обведение (قارا: обводить)
 обвезти (قارا: обвозить)
 обвенчать نىكاھلاندىرىش، تەزۋىج ئېتىش.
 обвенчаться نىكاھلانىش.
 обвертка, обертка ئوراغچ، بەيلەكچ، ئورايدىرغان نەرسە (كاغەز).
 обвертывать, -ернуть ئورەش، بەيلەش.
 обверчивать, -рть ئورەش.
 обвес كىيىم ئولچەش.
 обвести (قارا: обводить)
 обветшалый ئىسكىرگەن، تۈزگەن.
 обветшать ئىسكىرش، تۈزۈش.
 обвешивать, -есить كىيىم ئولچەش.
 обвешивать, -шать مەدەمە جاينىڭ ئۆلپ (ئاسىب) تولدۇرىش.
 обвеять (قارا: обвевать)
 обвивать ئوراش، ئوراپ بەيلەش، قۇچاقلاش.
 обвинение غەيىبلەش، ئىتھام قىلىش.
 обвинитель غەيىبلەنگۈچى، شىكايەت قىلغۇچى.
 обвиняемый چى، مۇندەئە، ئىتھام قىلغۇچى.
 обвинять, -нить غەيىبلەش.
 обвиняться غەيىبلەنىش، مۇنتەھەم بولۇش، غەيىبىنارلانىش.
 обвисать ئاسلىپ تۇرىش، سالىپ تۇرىش.
 обвислый ئاسلىنغان، سالىنغان.
 обвиснуть ئاسلىپ تۇرىش، سالىپ تۇرىش.
 обвить (قارا: обвивать)
 обвод ئەيلەنىش، ئەيلەنمە رەۋشلى.
 обводить ئەيلەننىش، ئەيلەنترىپ يۈرگۈزۈش، ئىھاتە قىلىش.

обводиться ئەيلەندۈرۈش.
 обводный ئەيلەنمەلى، ئورالىپ كېلگەن.
 обвоз ئەيلەنگەن (ئات بىلەن).
 обвозить ئات بىلەن ئەيلەنترىپ يۈرۈش.
 обвой ئورالغان نەرسە، ئوراغچ.
 обвойник ئورايدىرغان قورال، ئورالدىرغان (چەرمەشەنرغان) ئۆسۈملۈك.
 обволакивать, -лочь ئوراپ ئالاش، ئوراش.
 обволочить سۈدۈرەپ ئەيلەننىش، ئەتراپىدىن سۈدۈرەپ يۈرگۈزۈش.
 обвораживать, -рожить سىجىرلەش، عاشىق قىلىش، ئىستېت ئالنىش.
 обворачивать ئورەش، چولغاخاش.
 обворовать كۆپ نەرسە ئوغرىلاش، ئالاش، ئوغرىلاپ كېتىش.
 обворожительный جازبەلى، چارايلىك، لەتىق، لەتىق.
 обворотить (قارا: обворачивать)
 обвыкать كۆرىنىش، عادەتلەنىش.
 обвязка ئەيلەنمەسىگە ئورالدىرغان نەرسە، لەتتە، ئوراغچ.
 обвязнуть ئىنگەش، ئوتۇش، (شومغۇش مەدەنئاسىدە).
 обвязывать, -зать ئەيلەنمەسىگە بەيلەش، ئوراش.
 обгаживать مەدەمە يېزىنى ئۇقلاش قىلىش، مەدە قايىدا نەجسەلەش.
 обгибать (قارا: обгибать)
 обглаживать, обглодать سەلب چىقىش، كەمىرپ چىقىش.
 обгнивать چىرىش، يىرگەش.
 обгонять قووپ ئۆزىپ كېتىش، ئەقەدىم قىلىش، ئەيلەنپ قوۋوش.
 обгорелый كۆيگەن، يانغان.
 обгореть, обгорать كۆيۈش، يانىش.
 обгрызать چەينەپ پىششىق، كەمىرش.
 обгрызок كەمىرپ تاشلانغان سۈيەك.
 обдавать, -дать بىردەن قويىندىرىش، كۆرگۈزۈش.

обдарить كوب نەرسە ھەدىيە بېرىش، ھەدىيەلەر بېرىش.

обделка ياسالاش، تەشلىنىش.

обдѣловать, обдѣлать بىرنەرسەنىڭ ئۆستىنى قىلىش، ياساش.

обдѣлываться ياسالاش.

обдѣлять, -лить ھىسسەسىز قالدۇرۇش، ھىسسەسىز قىلىش، ھىسسەسىنى ئاز چىقارش.

обдѣляться ھىسسەسىز قالش، مەحرۇم بولۇش، تەقسىمىدە ئوقسان بېرىش.

обдергать تارتىش، يولۇش.

обдергивать, -рнуть يولۇپ يولۇپ تۇرۇش، ئەتراپىدىن يولۇپ بېقىش.

обдирать مالىنى تالاش، ئۆشۈرىش، پاراش.

обдирка پارچى، ئەرچلەن يارما.

обдуть ئۆستىدە ئۇرۇش، (شامال) تالداش، تالداپ كېتىش.

обдумать, -мывать ئويلاپ چارالارنى ئۆزلىش، فېكر يۇرغۇزۇش.

обдурить ئالداش، ئەھمىق قىلىپ كېتىش.

обдуть (قارا: обдуть)

обе ئىككىدە (خاتىر قىز توغرىسىدا)

обегать ئەتراپىدىن يۈگۈرۈپ چىقىش.

обец كۈندۈزگى ئاش، پېشىنىڭ ئاۋقات.

обедать كۈندۈزگى ئاۋقاتنى بېشى.

об'едать يېپىپ بېتىش، كەمەش.

обеденный ئاۋقات بېشىگە مەخسۇس.

— обеденный стол ئاۋقات ئۆستەلى.

об'единение بىرگەلەشش، قوشۇش، ئىتتىپاق ئىتىپاق.

об'единять, об'единить قوشۇش بىرگەلەشتۈرۈش، مۇتەھەب قىلىش.

об'единяться قوشۇش، بىرگەلەشش.

об'едки نوشقۇت، سىنىق نان، پارچا.

обеднеть كەمبەغدىللەش، قەيىرلەش.

обедня كۈندۈزگى عىبادەت.

обежать ئەيلىنىپ يۈگۈرۈپ چىقىش.

обез... سۆز باشىداغى قوشىمىتا بولۇپ

فېئىللەرگە «فەلەنسىزلىنىش» (فەلەنسىزلىنىش)

قىلىش) -فەلەنسىزلىنىش» مەنىدە لارنىسى بېرىدۇر.

обезвреживать, взрывать, взрывать, взрывать قىلىش.

обезглавливать, -главить ياشىنى كېسىش، ياشسىزلىنىش.

об'езд ئات بىلەن ئەيلىنىپ يۈرۈش ۋە دائىرە ئۆزگەرتىش.

об'ездчик ئات ئۆرۈكەت-كۈچى، ياتلىق.

обездолить بەختسىز قىلىش، ھىسسەسىز قىلىش، بىي بەخت قىلىش.

об'езжать ئەتراپىدا ئات بىلەن يۈرۈش، يۈرۈپ چىقىش، ئاتلىق ساقچى.

обеззараживание يوقىتىش، ھالگە كېلىتىش.

обезличить خوسۇسىيەتتىن بىزىش.

обезлесить ئورمانسىز قالدۇرۇش (بىرەنلىك ئورماننى كېسىپ كېتىش).

обезлюдеть كەشىسىز قالش، بوشاش.

обезобразивать, -разить خۇنۇگە لەندۈرۈش، سۇيىسىنى كېتىكىش.

обезопасить خەتەرسىز قىلىش، خەتەرسىزلىنىش.

обезоруживать, -жить قۇرالسىز-لاندىرۇش، سەلاھىتىنى ئالاش.

обезоруживаться قۇرالسىز قىلىش، قۇرالسىزلىنىش.

обезуметь غەقىلىسىزلىنىش.

обезьяна مەيمۇن، مەيمۇل.

обезьяний مەيمۇننىڭ مەخسۇس.

обезьянить, обезьянничать مەيمۇنلەش، مەيمۇنچە قىلىش، باشقا لارغا قاراپ قىيىق قىلىش.

об'ект تېكىشىلەر ئورغان زات، ئۆزىدىن باشقا ھەممە نەرسە.

об'ектив قارايدۇرغان تىرەپنىڭ شېشىسى.

об'ективизм بىر مەسىلەنى بى تەرەپلىك بىلەن قاراش مەسىلىگى، بى تەرەپلىك.

об'ективный بى تەرەپ، ھېچ قايسى تەرەپنى ياقتۇرمايدۇرغان.

обеливать, -лить ئاقارتىش، ئاقا بوياش.

obelisk تاشدان قىرپ قىلىنغان تورت بۇرچەكلىك ئۆتۈزۈپ قويۇلغان باغانا.

об'ём — ۋەسەدەت، ھەجەم، دائىرە.
 об'ёмистый — ھەجەملى، واسيع.
 обер — باش، رەئىس.
 оберегатель — ساقلاغۇچى، ھىمايە قىلغۇچى
 — مودافىئە، موخافىز.
 оберегать, -речь — قاراۋوللاش، قاراۋوللاش،
 — مودافىئە ۋە مودافىئە قىلىش.
 оберегаться — ساقلىنىش، قاراۋوللاناش.
 обертка — ئوراپدىغان نەرسە.
 обертывать, обернуть — ئوراش،
 چولغا، بۇرش، ئاغدارش.
 — оберточная бумага — نەرسە ئوراپدىغان
 كغوز.
 обертываться — ئارقا بۇرلپ قاراش،
 ئەيلەنەش، بۇرلش، گەجەكلەش.
 обескровливание — قانسىزلاندىرىش.
 обескуражить — زېھنىسىزلەندۈرۈش،
 تۇتۇقسىز قىلىش.
 обеспамятеть — خاتىرەلەش، ھىسابسىز-
 لەش، شاشش، ئۇياتسىزلاناش.
 обеспечение — ئەسەب، كەۋالەتنامە.
 обеспечивать, -чить — ئەسەب قىلىش،
 ئېشىدەندۈرۈش.
 обеспечиваться — ئەسەب ئېلىش.
 обеспечить — ئەسەب قىلىش، كېرەكلىك
 نەرسە ەرنى ئىۋۋۈل كۆپەيتىپ قويىش.
 обеспокоить — (قارا: беспокоить)
 обеспокоиться, -каиваться — تىنچ-
 سىزلاناش، مەھال كېلىتىرىش.
 обессиловать, -лить — كۈچسىزلەندۈرۈش،
 جالەن كېتكۈزۈش.
 обессиливаться — خالداپ كېتىش،
 قۇۋۋەتدەن تۇشىش، كۈچسىزلەنىش.
 обессилеть — خالداپ كېتىش، كۈچسىزلەنىش.
 обесславливать, -лить — يامان ئاتىنى
 چقارش، شۆھرەتتىن كېتكۈزۈش.
 обесславиться — بەدىنام بولۇش شۆھرە -
 تى يوقالاش.

обессмерчивать, -ртить — ئۆلمەس-
 لەندۈرۈش، مەنگۈلۈككە قالدۇرۇش.
 обессуживать, -удить — ەيىلەش،
 ەھىب قىلىش.
 об'естья — نوپىشداپ ئارتق پېشى.
 обесцвечивать, -ветить — ئۆسسىز-
 لەندۈرۈش، ئۆس (رەك) ينى كېتكۈزۈش.
 обещивать, -честить — (قارا: бесчестить)
 ۋەدە، ئانت، قەسەم، ەھدە.
 обет — قەسەم كېتىش.
 обетование — قەسەم كېتىش.
 обетованная земля — قەسەم قىلىنغان
 ئەرر موقەددەس.
 обечайка — ئىلەك قاسقان، قاسقان.
 обещание — ۋەدە، سوز بېرىش.
 обещать — ۋەدە بېرىش، ۋەدە قىلىش.
 обещаться — ۋەدەلەش، سوز بېرىش.
 обжа — ئاچچاڭ قولاغى.
 обжаловать — شىكايەت قىلىش.
 обжечь — (قارا: обжигать)
 كۈنكى، غادەتلەش.
 обжигатель — ياندۇرغۇچى.
 обжигать — ياندۈرۈش كۆيدۈرۈش.
 обжигаться — ياندۈرۈش، يانىش.
 обжидать — كۈتۈپ تۇرۇش، سەبەر قىلىش.
 обжираться — سەزلەنىش، تويىش.
 обжиться — (قارا: обживаться)
 كۈيگەن يېر، (بەدەن).
 обжора — مېچكى، كۆپ يېگۈچى؛ كەتتە
 يېرتىچ بالى.
 обжорка — بازاردا ئاۋۋات پىشپى ساتادىغان
 جاي (كەللە بەز، بالى پۇرش)
 обжорливый — تويماق، مېچكى.
 обжорный ряд — (قارا: обжорка)
 روزغارلاناش، -вестись. بىر نەرسەلىك بولۇش.
 — он обзавелся домом — ئۇ ئۆيلىك بولدى
 (بەغنى ئۆي ئالدى)

обзирать ئەتراپىڭە ئۇيغۇنلاپ قاراش.
 обзор نەزار بۇرگۈزۈش، نەزار.
 обзывать قوشمىچا ئىسىم قوشۇش، خاتىر تاللايدىغان سۆز ئۇيغۇنلاش.
 обивать قاپلانماق، قاپلاش.
 обиваться قاپلانماق، قاپلانماق.
 обивка بىر نەرسەنىڭ ئۈستىگە قاپلانغان بۇتۇن ۋە قاپلانغان نەرسە.
 — вся комната обита ковром ئۇيغۇن كىلەم بىلەن قاپلانغان.
 обида زۇلۇم، جەدىر، ئويىكە رەنج.
 обидный خارلىقلى، جەبىرلى، زۇلۇملى.
 обидчивость ناموسچىلىك، نازىك كۈڭلىك، ئىچى قارالغۇ.
 обидчивый رەنج، چىچى، ناموسلى.
 обидчик رەنجچى، جەبىر، گۇچى.
 обижать، обидеть رەنجىتىش، خەفە قىلىش، جەبىرلەش، كەيپىنى كۆكۈرۈش.
 обижаться رەنجىش، ئويىكەلمەش.
 обилие موللىق، بەدەركەت، كۆپلەك.
 обиловать (قابار: изобиловать)
 обильный مول ھەر نەرسىگە باي.
 обиняк كىنايە، كۆلەم مەستىر.
 — говорить обиняками بىلەن مەجاز سۆزلەش.
 обирать ھەممەسىنى تالاش، ئوغرىلاش.
 обитаемый كىشى تۇرادىغان، مەسكۇن ئەھماليلى.
 обиталище يۇرت، ئۇي، مەسكۇن.
 обитание تۇرۇش، ئىستقامەت قىلىش.
 обитатель تۇرغۇچى، ئەھمالي، سەككە.
 обитать تۇرۇش، ئەسكەن قىلىش.
 обитель تەكبە، سۇمىغا، ماناستىر.
 обить (قابار: обивать)
 обиход حاجەت، كىرەكلىك، روزگار، سەرف.
 обкалывать قەزدرش.
 обкалывать ئەتراپىنى سەنجىش، سەنچىپ چىقىش.

обкапывать قامچىلاپ چىقىش، ئەتراپىنى كۆلەپ چىقىش.
 обкатывать يۈمەلەش، ئەتراپىدىن يۈمەلەپ چىقىش.
 обкачивать (قابار: окачивать)
 обкладывать ئەتراپىگە قويىپ چىقىش، ئۇرۇپ تالاش، سالىق سالىش.
 обклеивать, -ить (قابار: оклеивать)
 обкорнать (قابار: корнать)
 обкрадывать مالىنى ئوغرىلاپ بىتىش.
 обкуривать تىشلەش، كەمىش.
 обкусывать, -сать تىشلەش، كەمىش.
 облава ئەتراپىدىن ئۇرۇپ تالاش، تۇتۇش.
 облавщик تۇتۇغۇچى.
 облагать (قابار: обладывать)
 облагодетельствовать ئىھسان قىلىش، ھەدىيە بېرىش.
 облагораживать - родить غالىيە لەندۈرۈش، تەبىئەتتىن تۈزەتۈش.
 обладание مالىك بولۇش، ئۈيگە بولۇش.
 обладатель خوجا، مالىك، ئۈيگە.
 обладать مالىك بولۇش، تەملىك ئىتىش.
 облако ئاق بۇلۇت.
 обламывать سىندىرپ تالاش.
 обламываться سىنىش، ئوۋالاش.
 облапить قوچاقلاش.
 облакошить ئۇلداپ بۇلىنى تالاش.
 обласкать يۈرۈش، سۆيۈش.
 областной ۋىلايەتكە مەخسۇس.
 область ۋىلايەت، مۇزافات، مەيدان.
 облатка خەت ئۈستىگە ياپىشتۇرۇلغان مۇمىلى كاغەز.
 облачать، -чить دىنىي كىيىم كىيىندۈرۈش.
 облачаться دىنىي كىيىم كىيىش، كىيىنىش.
 облачение ئەسارادا بۇتەخاندە كىيىنى.
 облачный بولۇت، بولۇتلىك، بولۇتسىمان.

-облегать, облечь, ئويچاتە قىلىپ ئوراش، نەرسە ئەتراپىدا ياتىش، ياتىپ تۇرىش.
 -облегчать, -чить ئاسانلاندىرىش، يېڭىلەش.
 -облегчаться يېڭىللەش، ئاسانلاناش.
 -облегчение يېڭىللىك، ئاسانلاناش.
 -обледенелый مۇزلەنگەن، مۇزلەندى، قاتقان، توختان.
 -обледенеть ئەتراپى مۇزلەنش، مۇزلەپ، قاتىش، توڭگىش.
 -облезать, -зть تۈنەش، جۈنىنى توكىش.
 -облезлый پايداق، جۈنى توكلىگەن.
 -облекать بىرەۋگە كىيگەن، كىيگۈزۈش، كىيىندۈرۈش، كىيگۈزۈش.
 -облениваться تەنەبلەش، يالغانلىق، دەنگەسەللەش.
 -облеплять ئۈستىگە يېپىش.
 -облесение توقاي ئۈستۈرىش، توقايدان ئۆزگەرتىش.
 -облетать, -теть ئۈچۈپ ئەيەش، ئەتراپىنى ئۈچۈپ چىقىش.
 -обливать, облить ئۈستىگە قۇيىش، قۇيىش.
 -обливаться ئۈستىگە قۇيۇش، سۇلانىش، قۇيىنىش.
 -облигация ھۆكۈمەت، ياكى بىرەر مەدەنىيەت كەسپى تامانىدىن چىقارغان بەھالى كاغىز.
 -облизывать, -зать يالاش، يالاپ چىقىش.
 -облизываться يالانىش.
 -облик يۈز، چەمبەر، سۈرەت، سىما.
 -облипать مەر يېرىگە يېپىش.
 -облицевать يۈزلەش (بىرەر نەرسەنىڭ ئۈستىگە شېشە، خىشت قۇيۇپ يۈزلەندۈرۈش).
 -обличать, обличить ئىسھار قىلىش، ئاش قىلىش، يالغاننى تاپش.
 -обличаться ئاچلىش، ئاش بېتىش.
 -обличитель, -льница ئاش قىلغۇچى، ئىسھار ئېتىكۈچى.
 -облобызат ئويش، ئويچىدەك.

обложить (قارا:) (обкладывать) ئايا-
 облачиваться, -котиться نەش، تىرىشەك تىرەش، ئاياپ تۇرىش.
 облом بىر نەرسەنىڭ سىڭىن بېرى.
 обломать, обламывать سىندۈرۈش، پارچالاش.
 обломовщина يالغۇلۇق، دەنگەسەك.
 обломок سىنىق نەرسە، ئۇواق.
 облупать, -пить, -пьять ئۈچۈش، ئۈستىدەكى پۇستىنى سۈرۈش.
 облучок ئوق ئۈستى، ئات باشى (ئۆزۈمۋەدە).
 облыжный يالغان، ئالداۋچان.
 облысеть چاچ تىرىكلىش، كەللەش.
 облюбовать سايلاش، تەنلەش.
 обмазывать, -зать ئەتراپىنى بويەش (ياغلاش).
 обмазываться ئەتراپى بويالىش.
 обмакивать سۈرۈگە سالىپ ئالىش.
 обман ئالداۋ، خىيلە.
 обманка يالغان تىلە.
 обмануть (قارا:) (обманывать) ئالداۋچان، ئالداۋورلىق.
 обманчивый ئالداۋچى، ئالداۋغۇچى.
 обманщик ئالداش، يالغانغا ئىشەندۈرۈش.
 обманываться ئالدىنىش.
 обмарывать, -рать بويەش، ئۇلاش قىلىش.
 обмарываться بوزالاش، ئۇلاش.
 обматывать ئورەش، چولغاش.
 обматываться سىلكىش، قاقش.
 обмахивать سىلكىش، قاقش.
 обмахиваться سىلكىش، قاقش.
 обмачивать سۈرۈش، مۇل قىلىش.
 обмачиваться مۇل بويلىش، سۇلانىش.
 обмежевать چىگۈرەلەش، ھۆدۈدىنى تەدبىرلەش.

обмен ئالماشش، موبادله، ئالشدوش.
 обменивать، -нять ئالشدوش، تەبديل ئالماشدرش، ئالماشدرش.
 обмениваться ئالشش، موبادله قىلىش.
 обмелеть سايلاش، پەسەت بولش (سور).
 — река обмелела دەريانىڭ سۈيى ئازايدى (پەسەتلەندى).
 обмер ئۆلچاۋدا نوقسان.
 обмереть (قارا: обмирать)
 обмерзнуть، обмерзнуть مۇزلەنەن، مۇزلەپ قالىش.
 обмеривать، -рять، -рить ئۆلچەپ، ئالش، كىلم اولچەش.
 обмериваться ئۆلچەنەن، ئۆلچەۋ ئالش.
 обметать، обмести ئەتراپىنى سوپوررپ چىقىش.
 обметывать ئەتراپىنى باسپ چىقىش.
 обминать دىپسەپ چىقىش.
 обминать ئەتراپىنى ئۈزب (يۇمشاتىپ) چىقىش.
 обмирать ئۆلەسەش، ھوشسىز بولش.
 обмокать ھەممەسىنى ھول قىلىش سوغا باتىپ ئالش.
 обмолачивать، -лотить چىچەپ، پىرش، ماللاش.
 обмолвиться خەتتا سوز - سوزاەش، سوزلەگەندە ئادااشش.
 обморазивать، -розить مۇزلەش، ساۋوش، توگدوش، قاترش.
 обморок ھوشسىزلىق.
 обморочить (قارا: морочить)
 обмундировать كىيىندۈرۈش، غەسكەرنى كىيىندۈرۈش.
 обмывать، обмыть يۈش، چايقاش، ئۈستۈن سۈزۈ يورغۇزوش.
 обмываться يۈلۈش، چايقالش.
 обмывки چايقاندىق سۈزۈ، سۈزۈ نەگىدەكى يومالاق بالچى پارچالارى.
 обмылок سابون مەغزەۋەسى.

обнадеживать، -жить ئۆمىدلەندۈرۈش، ئۆمىن قىلىش، ئۆمىنلەش.
 обнадеживаться ئۆمىدلەنەن، ئۆمىنلەش، ئۆمىدلەندۈرۈش.
 обнажать، -жить يالانغا چىلاش، ئاچش، (باشىداغى ئۆلچەگىنى ئالش).
 обнажаться يالانغا چىلاش، ئاچش.
 обнародование خەلققا ئىعلان قىلىش، قانۇن، نىزاملەرنى رەسمىي بىلدۈرۈش.
 обнародовать خەلققا ئىعلان قىلىش، رەسمىي سورەتتە بىلدۈرۈش.
 обнародоваться ئىعلان قىلىش.
 обнаружить، -живать ئىزمار قىلىش، ئاچش، تاپش، كەشىق قىلىش.
 обнаруживаться ئىزمار قىلىش، كەشىق قىلىش.
 обнашиваться كىيىلىپ تۈزۈش، (قارا: обносить)
 обнести ئۆچاقلار، خاۋى ۋە شامىل بولش.
 обнимать ئۆچاقلار.
 обниматься ئۆچاقلار، گەن يالانغان.
 обнищать غەقىرلەنەن، ئۆچىلەش.
 обнова، обновка يەنكىگى كىيىم.
 — поздравляю с обновой يەنكى كىيىم مۇبارەك - پوزдравляю بولسىن.
 обновленец (خەلقنىڭ) يەنكى نورمىسىگە چىقازش فرەقىسى ئەغزاسى.
 обновление يەنكىلەش، نەجىر بە قىلىش، ئۆزگەرت يەنكى خەلق كىلىش.
 обновлять، -вить يەنكىلەش، ئازالاش.
 обновляться يەنكىلىش.
 обносить يەرەر نەرسەنى قولدان قولغا ئۆتكەزۈش.
 обносок ئىسكى، (توزغان) كىيىم.
 обнять (قارا: обнимать)
 обнюхивать، -хать ئىسكەپ قاراش.
 обнюхиваться ئىسكەش.

обо (قارا: o, ob)
 обобратъ (قارا: обирать)
 обобщать. عۆموملا شدرش، گۆلكى ئېتىش.
 обогашать, -гашить. بايۇتىش، باي قىلىش.
 обогашаться. بايش، باي بولش.
 обогнать (قارا: обгонять)
 обогнуть (قارا: обгибать)
 обоготворение. ئاللاھ دىب حسابلاش.
 обоготворять, -рить. تەعزىم قىلىش، ئاللا دىب حسابلاش.
 обогреть, -реть. ئىسنىش، يىلىتىش، تەسخىن ئېتىش.
 обогриваться. ئىسنىش، يىلىتىش.
 обод. توقۇم، چەننەردەك، گەردىش.
 ободочная кишка. يوغان مۇچەك.
 ободрать (قارا: обдирать)
 ободрять, -рить. غەيرە تەلەندىرش، قوۋەت - لەندىرش، بەسارەت بېرىش، روج كىرگىزىش.
 ободряться. غەيرە تەلەنشى، جەسارەت تەلەنشى.
 обое. ھەر بۇككەسى.
 обожатель. جەدىسز سۆيگۈچى، ئاللا دەردە - جەسىدە كۆرۈپ سۆيگۈچى.
 обожать. جەدىسز سۆيش.
 обождать. كۈتۈپ تۇرش.
 обожженный. كۆيدۈرۈلگەن.
 обожраться (قارا: обжираться)
 обоз. يۈك، يۈكلەر.
 обозвать (قارا: обзывать)
 обозец (قارا: обоз)
 обознаться. خەتا تەنشى، بىر كىشىنى باشقا كىشى دىب ياكلىش تەنشى.
 обозначать, -чить. بلگىلەش، تەعبىر قىلىش، مەدەئا بېرىش.
 обозначаться. بلگىلەنشى، تەعبىر ئېتىلىش، چىزلىش، تامخالانىش.
 обозначение. ئىشارە، تەعبىر.
 обозреть, -реть. قاراپ تۇرش، ئىتىرا - فىئى قاراش، كۆزەتىش.

обозреться، ئەتىراپدان كۆرۈش، كۆرۈش.
 обозрение. قاراپ تۇرش، موشاھەدە، بەنزەرە، دىۋالگە باپشدرلان دورغان گۈللەك قاغاز.
 обой. قۇيىلغان مېۋە، سوزلگەندەن كىيىن قالغان تورپ.
 обойма. تىمىر قىسچىق (مەسەلەن مەلىق ۋە توپ - پانچا مۇقلازىنى تۈتۈپ توران دورغان تىمىر قىسچى).
 обойти (قارا: обходить)
 обойщик. ئۈشكەك كىگىز قاقغۇچى، كورسى ۋە دىۋالارغا زىنەت باپشدرغۇچى.
 оболванить. خاھلاغان قىلىنى قىلىش، ئۇھەدىق قىلىش.
 оболочка. پوست، جىلد.
 обольстить (قارا: обольщать)
 обольстителъ. قىزقۇتۇپ ئالداغۇچى.
 обольщать. قىزقۇتۇپ ئالداش.
 обольщение. ئۇھۇئا، ئالداش.
 обомлеть. موشىسز بولش.
 обоняние. ئىسكەش، ئىس بلىش قوۋەتى، ئىمامە، ئىسكەب بلىش قوۋەتى.
 обонять. ئىسكەش، ئىسكەب بلىش.
 обора. يۈستىلاقان قىلنغان كەش.
 оборачивать. ئىپە قىلىش، يۈرۈش.
 оборачиваться. ئىپەلەنشى، يۈرۈش.
 оборванец. بىرتق كىيىملى كىشى، چولدىر ئادەم.
 оборванка. چولدىر كىيىملى خاتىن - قىز.
 оборвать (قارا: обрывать)
 оборвыш. بىرتق كىيىملى بالا.
 оборка. كۈيۈكەنلىك ئۈستىكى ئىتە؟
 оборона. مودافىئە، قارشى تۇرش، ساقلىنىش.
 оборонитель. مودافىئە، قارشى تۇرۇپ ساقلاغۇچى.
 оборонять. ساقلىنىش، مودافىئە نە قارشى مودافىئە، قىلىش.
 обороняться. ساقلىنىش، مودافىئە لەنشى.
 оборот. تەرتىب، رەۋش، ئىپادەلەش.

— оборот речи. تەركىب، غىبارە.
 — оборот дела. ئىشنىڭ رەۋشى.
 — оборот капитала. سەرمايەنىڭ ئەيلەنشى (يۈرۈشى، ئىشلەشى)،
 يوخا، ئۇچۇر.
 оборотень. تىسكەرى ياغى،
 оборотная сторона. چەپ تاماتى.
 оборотный капитал. ئەيلەنەرلىك دورغان
 سەرمايە.
 обособлять, -бить. ئۇيغۇر، ئۇيغۇر قوش.
 обоюдно. بىرگەلەپ، ئۇككەلەپ.
 обоюдный. مۇتەپەككەش، قارا-
 قىرىشى.
 обоюдоострый. ئىككىگە تامانى مەدم
 ئۈنكۈر (پەچاق-ئۇچ، خەنجەر...)
 обрабатывать, -ботать. ئىشلەش،
 ئىشلەش، زىراعت قىلىش.
 — обрабатывать землю. ئىككى ئىككىش.
 обрабатываться. ئىشلەنەش.
 обработка. ئىشلەش، ئىشلەنەش، ئىككىش.
 обравливать, -нять. تىككەلەش، مۇسا-
 رى قىلىش، بەراپەرلەش.
 обрадовать. سۆيۈندۈرۈش، شادلاندىرۈش
 قۇۋەندۈرۈش، مەسرۇر بولۇش.
 обрадоваться. سۆيۈنۈش، شادلانۇش، قۇۋەندۈش،
 مەسرۇر بولۇش.
 образ. سۈرەت، قەيادەت، رەۋش، تەرىپ.
 شەكىل، ۋەجەھ، يۈز، چىراي، شەكىل، پۈت،
 كەچكەنە يۈتچە.
 — таким образом. شۇ تەرىقەدە، شۇنداق
 قىلىپ.
 — образ жизни. مەدەنىيەت رەۋشى.
 — равным образом. خۇددى شۇنداق.
 — образ правления. ئىدارە رەۋشى.
 образец. نەمۇنە، ئۈسۈدە، مىسال.
 образина. بەدەنچە، خوتۇك يۈز.
 образование. عىلم، تەخسىل، قىلىش،
 تەربىيە، بىلىم ئوقۇش.
 образованность. ئوقۇغانلىق، بىلىملىك،
 تەربىيە ۋە تەخسىل.

образованный - ئوقۇغان، عالم، مەدەنىيەت-
 يەنلى بىلىملى، تەربىيەلى؛ حاصل بولغان.
 образовывать. تەشكىل قىلىش، بۆلۈش.
 تۈزۈش، ئوقۇتۇش، تەربىيەلەش.
 образоваться. تەشكىل قىلىش.
 образумить. عەقلىلاندۇرۇش، عەقل
 كۈچكۈش، ئاڭغا كەلتۈرۈش.
 образумиться. عەقلىلاندۇرۇش، عەقلىق
 بولۇش، ئاڭغا كەلىش.
 образцовый. نەمۇنەلىك، مىساللى.
 образчик. ئۈسۈدە، نەمۇنە، ئورنەك.
 обрамить. رامكەلەش، قەسب تۈتۈش.
 обрастать. ئۈسۈپ قاپلاش (باسش)
 обратить. (قارا: обращать)
 обратно. ئارقاغا، تىسكەرىكە.
 обратный. ئارقا، تىسكەرى، عەكسى.
 — обратный путь. قايتىش يولى.
 обращать. دىققەتلىش، ئەيلەندۈرۈش يۈرۈش.
 — обращать внимание. دىققەت قىلىش،
 لەپ قاراش، ئىختىياركە ئالۇش.
 обращаться. ئەيلەنەش، يۈرۈلۈش، مۇراجە-
 عەت قىلىش مۇعالىمە قىلىش.
 обращение. خەتاپ مۇراجەعەت، مۇعالىمە.
 обращение (образчик). (قارا: образчик)
 обрешивать. تەختىش قىلىش، تىككەش.
 обрешанец. سۈننەت قىلغۇچى،
 كەش.
 обрезание. سۈننەتلىش، خەتە قىلىش،
 سۈننەتكە اوتتۇرۇش.
 обрезок. قىيىم، كېسىپ ئالغان بۆلەك.
 обрезать, обрезать. كېسىپ ئالۇش،
 كېسىش، خەتە قىلىش، سۈننەتلىش.
 обрезываться, -заться. كېسىلۈش،
 كېسىپ ئالۇش.
 обрывать. تەدەپ قىلىش، ۋەق قىلىش،
 ئاتاش بېلگىلەش.
 обременять, -нить. يۈكلەش، ئاغراق
 قىلىش، قىيىنلاش.

обременяться يوكلەنش، قىيىنلاش،
 ئاغزلىق كۆرۈش.
 обретать,-ести تاپش، حاصل قىلىش،
 كەشىف قىلىش.
 обретаться تاپلىش، بولۇش.
 обречение تاپلىش، ئىجاد قىلىش.
 обречение تەعەين قىلىش، موستەھىق
 قىلىش، مەھكوم ئېتىش، فېدا قىلىش.
 обречь (قارا: обрекать)
 обривать قىرىش، كېسىش.
 обрисовывать,-вать تەسۋىر ئېتىش،
 تەعريف قىلىش.
 обрить (قارا: обривать)
 оброк سالىق، تولاۋ، خېراج.
 обронить توشۇرۇش.
 обростать, обрасти ئۆسۈرۈش.
 обротанный نوقتەلەنگەن، چوگەن ئورال-
 گەن، چوگەنلەنگەن.
 обротать چوگەنلەش، نوقتەلەش.
 обротъ چوگەن، نوقتە.
 оброчный سالىققا مەخسوس.
 обрубать,-бить كېسىش (دەرەخت).
 обрубаться كېسىلىش.
 обрубок كېسىك، كېسىلگەن جاي.
 обругать سۈكۈش، خەقارەتلەش.
 обрусить ئورسلاشدرش.
 обрусение ئورسلاشش.
 обрусеть ئورسلاشماق،
 قىرشا، قۇرا.
 обручальный يەرەشش، ناھاڭ خاس.
 обручать,-чить يەرەشش.
 обручаться يەرەش، مەك، ناکالەشمەك.
 обручение ئىجاب قىلىش، ئالدىم-بېرىم.
 обручник قىرشاۋ، قىرشار ياغاچچى.
 обрушить يېمىرىش، ئاغدارش.
 обрушиться يېمىرلىش، ئاغدارلىش.

обрыв; тагънаڭ يېمىرلىب توشكەن نەكە
 يېرى.
 обрывать ئۈزۈش، كېسىش.
 обрываться پارچا، قەدە.
 обрывок ئۈزۈلش، كېسىلىش.
 обрызгивать,-гать چەچرەش سوۋ
 چەچرەش.
 обрюзгать,-гнуть شەشەب سېمىش.
 обрюзглый شەشەن يۈزلىك.
 обряд شىعار، عادەت، عورف، مەراسىم؛
 عەمەل، نەئەت، عىبادەت.
 обсаживать, обсадить ئەترافىگە
 ئوتقوزۇش، دەرەخت ئوتقازش.
 обсаживаться,-диться ئەترافىگە
 ئوتقوزۇش (تەكش).
 обсаливать ياغلاش، ياغنا بويەش.
 обсасывать ئېمىش، سۈرۈش.
 обсевать, обсеять چاپش، ئېكىش،
 تەكش، ئورۇغ چاپش.
 обсевка ئېلەك تەكى.
 обсекать چاپت ئۈزۈش.
 обсеменить ئورۇغ سالىش، چاپش.
 обсерватория رەسەدخانى، ئاى ۋە
 يولداۋزەلەرنى قارايدۇرغان جاي.
 обсервация تەجرىبە، ئەتىھان.
 обсесть ئەترافىگە ئولتۇرۇش.
 обсець (قارا: обсекать)
 обскакивать,-кать ئاندا چاپ كېتىش.
 обскурант ياروقلىق ۋە مەدەنىيەتنى
 سۈيىمەگۈچى، جامەل، مۇتەئەسسەب.
 обследовать تېكىشش، تەتقىق قىلىش،
 سىناپ قاراش.
 обсохнуть (قارا: обсыхать)
 обставлять,-вить ئەترافىگە تېرىپ
 قويمش، زىنەتلەش تەزىب قويمش.
 обстановка ئەھمىيەت، ئەتراف، دائىرە،
 كەيفىيەت.
 обстоятельный جايلى، تەفسىللى.

обстоятельство ئىش، حال، سەبەب، كەيفىيەت: رەوش.

обстоять بولش، برار حالدا بولش.

обстрагивать, -рогать رەننەلەش، سلىق قىلش.

обстраивать, -роить ئوزش، جايلاش، پنا قىلش.

обструкция تەدۈە قوقۇق، توختاناش، مانىخ بولش.

обстреливать, -лять بىلىق بىلەن ئۈستىگە ئاتاش.

обступать, -пить ئوراب ئالش، ئىبانەت قىلش.

обступаться سۈرتىش، تۈرتىش، توقۇنۇش، ئورلىش.

обсуждать, обсудить ئويلاش، موحاكىمە قىلش، موزاكەرە قىلش.

обсуждаться موحاكىمە قىلىش.

обсуждение موحاكىمە، موزاكەرە.

обсушивать ئۈستىنى قۇرۇتىش.

обсчитывать, -тать كەم ساناش، ئاداش پاكى قەسەدەن كەم حسابلاش.

обсчитаться, -тываться كەم سانالاش.

обсыпать ئەتراپىگە سىپىش چاچش.

обсыхать قۇرۇش، قۇرۇماق.

обтаивать ئەتراپىدا ئېرىش.

обталкивать ئىتىدىش، تۈرىش.

обтачивать قايراش، ئۈنكۈرلەش.

обтачиваться قايرالاش.

обтекать, обтечь ئەتراپىگە ئاقش، ئەيلەنە، بورۇلۇپ ئاقش.

обтесывать, -сать يۈش، يولش.

обтирать, обтереть ئېرىتىش، ئىشقا، سۈرتىش.

обтягивать, обтянуть چۈزۈش، بەيلەش، بوغش، ئۈستىدەن بەيلەش.

обувать پاي ئەفزەل كىگىزىش.

обуваться پاي ئەفزەلنى كىيىش.

обувь پاي ئەفزەل، ئاياق كىيىمى.

обугливать, -пить كۈمرگە ئەيلەندۈرۈش، كۈمر قىلىش.

обуза بۈك، ئاغزاق، سەلەت.

обуздывать, -дать ئاغزاقلاش، ئاغز-لىق كىگىزىش. نەفسىنى تېيىش.

обуревать تولقۇنلاندىرۈش، داۋۇللانترىش.

обуреваться تولقۇنلاناش، داۋۇللاناش.

обусловливать, -вить شەرت قىلىش، سەددەپ بولش.

обусловливаться, -виться سەد-بەيلەي بولش، مەعلوم شەرتكە قاراپ بولش.

обуть (قارا: обувать) پالتا دەستەسى، دەستە.

обух تەعليم بېرىش، ئۈرگەتىش.

обучать, -чить ئۈرگەتىش، ئوقۇش.

обучаться ئوقۇش، تەعليم.

обучение تەعليم.

обуять غەقلىدەن چەرتىش، پامش.

— страх обуял его چۈرۈش ئۈنى غەقلىدەن چەرتىش، ئۈنى قۇرۇق باسنى.

обхаживать ئەيلەنەش، ئەتراپىدا يۈرۈش.

обхват قۇرلاچ، ئەيلەندۈرۈش.

обхватывать, -тять چەنگەللەش، قۇچاقلاش، قۇچاقلاپ ئالش.

обход ئەيلەنمە يول، يۈرۈپ چەش.

обходительность رەھابەتلىك ئەزاكەت-لىك، لەنەھەت، ئىيلىك.

обходительный رەھابەتلى، ئىيلى، لەتەپ، ئەزەتلى، ئازىك موعاملەلى.

обходить ئەيلەنەپ بارش، چىتەن بارش.

обходиться موعاملە قىلىش، بىر نەرسەنى ئۈزگە قانچا پامادا توششى.

обхождение موعاملە، خەدەكەت.

обчесть (قارا: обсчитать) قاشش، قاشب چەش.

обчесывать قاشش، قاشب چەش.

обчесываться قاشش.

обчищать, обчистить تازالاش، ئېرىتىش، پاكەش.

обчищаться تازالاناش، پاكەنەش.

обшаривать, -рить ئاقتارش، تئب ئاقتارش.
 обшивать, обшить ئەپلەش، چىتىنى بوکش، چىكەش، كىيىنى زىنەتلەش.
 ئۇنى ئاقتالاش، ئاقتا قاقش.
 обшивка ئەنەپ، چىكە، ناختا قاناش.
 обширность كىڭلىك، وەسعەت.
 обширный كىڭ، وەسعەتلى.
 обшлаг يىڭ ئۇچى، شىمەرلەنگەن يىڭ ئۇچى.
 общедоступный ھەر كىم نىڭ ھالى بىدەرلك (ئاغز، قىبەت ئىنەس).
 общежитийский. ئومومى ئورمىشكەن ئاير.
 общежитие ئومومى ياتاخانىدە. بىرگە تۇرش. بىرگە مەشىقتە قىلىش.
 общенародный ئومومى، خەلق، بۇتۇن خەلققا مەخسوس.
 общение ئارالاشش، جەمئەتلەش.
 общепользый مەمەككە فايىدەلك.
 общественный ئومومى، جومھورى، بۇتۇن خەلققا مەخسوس.
 общество جەمئىيەت، يىخ، جەمئەت، خەلق، شىركەت، ئورتاقلىق.
 общеупотребительный ھەر بىر دەپ (ئوموم) ئىستىمال قىلىنغان.
 община خەوام مالى، ناھىيە، قشلاق جەمئەتى.
 общипывать, -пать ئولش، تئش (جون وە باشقالارنى).
 общительность سىرنى سويلەۋچەنلىك، بىرگەلىكى سويش.
 общительный سىرنى سويلەۋچەن، كشىلەرگە ئارالاششنى سويش.
 общий ئومومى، موشنەردەك، مەمەنگى.
 — общие места مۇتەئەددال فەرلەر.
 общность ئومومىيەت، موشنەردەكلىك.
 обыватель ئورغۇچى، ئەمالى.
 обывательский ئورغۇچىلار غاۋە ئەمالىگە مەخسوس.

обыгрывать, обыграть يۇتۇش؛ ئوينىدە يۇتۇش.
 обыгрываться يۇتۇش.
 обыденный ھەر كۈنگى، يەرمى، عادى.
 обыкать عورف-عادەت قىلىش.
 обыкновенно عادەتتە-غالباً، ھەر وەقتتە، ئەكسەردە.
 обыкновенный عادى، عادەتتى.
 обыкновенье خادىمى عادەت.
 обыск تئتۈ، تەقتىش، نىكشىرش.
 обыскать, обыскивать ئاقتارش، تەقتىش، قىلىش.
 обычай عورف، عادەت، مەراسىم.
 обычно عادەتتە-كېچە، عورفچە.
 обычный عورفى، عادى، عادەتتى.
 обыщик تئتۈچى، ئاقتارغۇچى.
 об'явление ئىعلان، بەياناتنامە.
 об'являть, -вить ئىعلان، قىلىش.
 об'являться ئىعلان قىلىش.
 об'явление تۇرغاندىن ئارتق يېشى، يېب تۇرمايدىغان شىن ئاش.
 обязанность وەزىفە، جەمەت، مەجبورىيەت، زىمە.
 обязательный لازىم، مەجبورى.
 обязательство مۇستەككە ئالش مەجبورىيەت، لىزۇمىيەت.
 обязывать, обязать مەجبورى قىلىش، ئۇستىگە يۈكلەش.
 обязываться مەجبورى بولش.
 об'яснение پەيەن، تەدرىق، تەفسىر، شەرح، ئاڭلاتش.
 об'яснять, -нить ئاڭلاتماق، شەرح قىلىش، توشۇنۇش، تەفسىللەش.
 об'ясняться قاراما-قارشى سوزلەشش، ئاڭلاشش.
 об'ятие قوچاقلاش.
 об'ятия قوچاق، قوين.
 об'ять قوچاقلاش، ئۈرەپ ئالش.
 овал دىۋىزى شەكل، ئوخشىگە ئوخشاش ئۈزۈنچە دائىرە.
 овальный ئۈزۈنچە دائىرە.

овация ئالقش، ئولوغلاش.
 овдовелый تول قالغان.
 овдоветь تول قالش، تول بولش.
 овес سولى.
 овечий قويا مەخسوس.
 овечка قوزچاق، كچكە قوزى.
 овин يەنچش ئوچون بوغداينى قوروتادور - غان ئۆي.
 овладеть, овладевать مالك بولش - قولغا ئالش، ئىگە بولش.
 овод كەندە، جولەك.
 овощ سەبзەوات. كوكەتلەر.
 овраг چوقورلك - چوقور چدر.
 овражка بومران قازق.
 овсянка سولى چىچىشى. شاولاسى.
 овсянник سولى ناننى.
 — овсяный кисель سولى ئەچمەسى.
 овца قوزى.
 овцебык قىر مەنگوزى (ئامرىقادا).
 овцевод قوزى چوبان.
 овчарка قوزى پاداسىنى پايدىلايدورغان ئىت، پادا ئىتى.
 овчарня قوزى ئاغلى.
 овчина, -нка قوزى تېرىسى.
 огарок شەبەج تەگى، بوزۇق شاگرد.
 огибать ئىگىش، يوكوب ئالш.
 оглавление فېھرەست، موندەرىجە.
 оглавлиять, -вить سەھرلەوحە قوش، كىتابكە فېھرەست يازش.
 огласка فاش قىلش، ئىعلان قىلش.
 оглашать, огласить فاش قىلش، تاووش بىلەن قولدوروش.
 оглашаться فاش قىلىش.
 оглашение يلدەرش، شايع قىلش، چوقد - دەرш مەراسىمىنىڭ ئەۋۋەلگى قىسمى.
 оглобля ئەرەۋە اوقى، اوق.
 оглохлый كىر بولغان، كىر.

оглохнуть كىر بولش.
 оглупеть ئىھمەتلەنش.
 оглушать, оглушить مەرسىز قىلىش.
 Гаوغا قىلىش، كىر قىلىش.
 оглушительный كىر قىلادورغان (تاووش).
 оглядка ئەيلەنب قاراش.
 — он бежал без оглядки ئۇ ئارقاسىغا قارامى قاقچى.
 оглядываться ئەتراپكە ماراش ئەيلەنب قاراش، ئارقاغا قاراش.
 оглядеться ئەتراپنى قاراش.
 оглянуться (ئارا: оглядываться)
 огневик چاقماق تاش، پامان شش.
 огневица لىكە چقادورغان ئوچوق.
 огневой ئوتكە ئەھدەلەۋىلى، ئوت بىلەن ئىشلەيدورغان.
 огнедышащий ئوت چقارا دورغان، عدەنكەلى ھەرارەتلى، ئوتكە.
 —огнедышащая гора ئوت تاغى يانار تاغ.
 огненный ئوتكە، ئوتكە.
 огнепоклонничество ئوتكە بايش ئاتەشپەرستلىك.
 огнестрельный ئوت بىلەن ئاتادورغان (مەلتق).
 — огнестрельное оружие ئوت چقارماتا - ئات (مەلتق).
 огнеупорный ئوتكە چدەيدورغان.
 огниво ئوت چقارا دورغان تاش.
 огнища جودە كەنتە ئوت.
 огнище يانەن جايى، كۆيگەن يىر.
 оговаривать, -ворить ئالدىن بىلدۈر، ئاڭلاتش، تەنبىملەش.
 оговор تەھدىق، تەھمەت، بىرمان.
 оговорка تەنبىم، ئاڭا مەلاندەرش.
 оговорщик سەلتاغۇچى، تەنبىمچى.
 оголтелый ئوياتى كىتكەن، بى ناموس.

оголять, -лить	يالانغاچلاش. يالانچاق قىلىش.	огузок	ئارقا سان گوشتى.
оголятся	يالانغاچلانىش.	огузье	دۇمغازا.
огонек	كۆچكە ئوت. ئوت پارچا. چوغ	огулом	تىكشۈرمەسەن، بىرەنەنىڭ.
огонь	ئوت ئاتەش.	огурец	بادرىك.
огораживать, -родить	ئىجات قىلىش 'رودىت' تۈسب قۇيىش.	огуречный	بادرىككە مەخسوس.
огород	پاليزدار، سەزەوات يېرى.	огурчик	كۆچكە بادرىك، بادرىكچە.
огородник	پاليزدارچى.	огустеть	قۇيۇقلانىش.
огородный	پاليزدارگە خاس.	ода	مەدەنىيە، موناجات، مەدەخ قەسىدەسى.
огорошить	ھەيران قىلىش براۋى تەدەججوبىلەندۈرۈش.	одабривать	(قارا: одобрять)
огорчать, -чить	تايغىرتۇرۇش غەم يېتىرۈش. خەتەلەندۈرۈش رەنچتۈش.	одалиска	جارىدە، مەدەشوقە.
огорчатся	تايغىرش، غەم يېيىش.	одарять, одарить	باغشلاش، مەدەيە قىلىش، ئىعام بېرىش.
огорчение	غەم، خەتەلك، تايغى.	одевать	كېيىنىش، كىگۈزۈش.
ограбить	تالاش، ئوغۇرلاش.	одеваться	كېيىم، ئۆلبەسە.
ограда	پەنجەرە، ئىجات. ئوسۇچ.	одежда	كەپتە، كالىن سوۋى.
ограждать, оградить	ئۆپلەندۈرۈپ تالاش، تۈسب تالاش، ساقلاش، پايلاش.	одеколон	حەسە چاقراش، حەسە سوزۇش.
ограждаться	ئۆرۈپ تالاش، پايلاش، ساقلاش.	оделять, -лить	حەسە سوزۇش، بولشداخەتە قىلىش.
ограниченный	مەحدود، چوڭلى، غايەلى، نادان، ھەقلى قىسقا.	одевать	تارتىش، تۈزەتىش.
ограничивать, -чить	چېك سالىش، تەھدىنلەش، تېيىش.	одеваться	ياغاچلانغان.
ограничиваться	ھودۈدەلەش تېيىش، قەدائەت قىلىش.	одевать	ياغاچلاناش، ئاياق قول ئۇشش.
огреть, огрести	تۈمەلدەپ يېغىش، كۈرۈپ يېغىش، ئەتراپنى كۈرۈش.	одевать	تىگب تۇرۇش، يېڭىش، تەدەققى قىلىش.
огреть	يېلىتىش، قۇدۇرۇش.	одевать	مۇبەتلە، دوچار.
огрубелый	توپاسلانغان، غودۇر.	одевать	توتۇق تايغۇ-توتۇق تايغۇ، يىغىغا مۇبەتلە.
огрубение	غۇرۇرلەش، قوپاللاناش.	одевать	غالب بولش.
огрубеть	قوپاللاناش، تەككەبۈرلەش.	одевать	ئوڭ ياققا، ئوڭ تامانغا.
огрызть, -зть	كەمۈش.	одевать	ئادىس شەھەرنىڭ ئادەسى.
огрызаться	قوپال جەۋاب بېرىش.	одевать	(قارا: одевать)
огрызок	كەمۈپ ئاشلانغان نەرسە.	одеяло	كۆرپە، ياپىنچ.
огрызнуть	ئۇلاش قىلىش.	одеянье	كېيىم.
		один, одна, одно	بىر، بىرە.
		— ни один	ھېچ بىر، بىرسى دە.
		— один за другим	بىر-بىر ئارقا.
		— одно и то же	شۇنداق بىر...
		Один	بۇرۇنقى گېرمانلار خۇداسى.

одиный	برلى، بر جايلى.	однократный	بر كوررەلى، بر دەفئەلى.
одинаковый	بر خيلدا، ماندەن.	однолетний	بر يىلك، بر سەنەلك.
одиннадцать	ئون بر، 11.	одноместный	بر جايلك، بر ئورونلك.
одиннадцатый	ئونبىنچى.	одноногий	بر ئاياقلىق.
одинский	يالغز، عائىلەسىز، رەفئىقسز.	однообразие	بر تورلەيلك، كوكگىلىك.
одиночество	يالغزلىك، فەردلىك.	однообразный	بر خىل، كوكگىلىك.
одионочка	يالغز تورغۇچى، ئۆزىگە كەسىپ.	однополый	بر جنسلى.
одионочный	قىلغۇچى. قاماقتاھەنە بر كىشىلك ئۆي.	однорогий	بر شاخلىق.
Одиссей	بر كىشىگە مەخسوس.	однородность	جنسداشلىك.
	يونان ئەدەبىياتىداغۇمىر داستانىنىڭ قەھرىمانى.	однородный	بر جنسلى، جنسداش.
одичалый	وەھشىلەنگەن، بېزگەن.	однорукий	بر قوللى، بر قوللىق.
одичать	وەھشىلەنش، كىشىدەن بېزىش.	односелец	مەقسەتلىق.
одна	(один)	односложный	بر مەجالى، بر تاووشلى.
однажды	بر ۋەقت، بر زامان، بر مەرتەبە.	односпальный	بر ياناقلق.
	بر كوررە.	одноствольный	بر تعلق (ملىق).
однако	شۇنداق بولسادا، لاکىن.	односторонний	بر تامانلىك.
одно	(один)	однофамилец	بر فامىلىيەلك.
одно.	ئىككى سوزدەن مۇرەككەپ سۆزلەردە... «بر مەرتەبە» مەناسىنى بېرىدۇر.	одноцветный	بر خىل رەڭلك.
однобортный	بر ياقلى، بر تويمەلك.	одночленный	بر ئەۋزەلك.
одно временно	بر ۋەقتدا، ئوشا ۋاقتدا، دەفئەتەن.	одноэтажный	بر تەبەقەلك، بر قاپات.
одно временный	بر ۋەقتلى، شۇنداق ۋەقتدا بولغان.	одобрение	دۇرۇستكە چىقارش، جائز كورش، مەقتاش، تەقدىر، تەسۋىب.
одноглазый	بر كۆزلك.	одобрительно	تەقدىر قىلالورغان.
одногорбый	بر بوكرىلك.	одобрять, одобрить	جائز كورش، ئىستىھسان ئىيتىش، مۇستەلىق كورش.
однодворец	باى مولكدار.	одождать, -жить	قەرز بېرىش.
однодневый	بر كۈنلك.	одождаться, -житься	قەرزغا بېرىش، قەرزدار بولش.
однодневка	بر كۈنلك كەپەلك.	одолжение	قەرزدار قىلىش.
однодомное растение	بر تامردان چىقىپ ئۆسكەن شۇركەك، خاتتلىق ئۆسەلك.	— сделайте одолжение	رەھىم ئىيتىڭ.
однозначный	بر مەنئالى.	одолевать, -леть	يېڭىش، ئۈستۈن بولش.
одноименный	ئاداش، بر ئىسمى.	одонт	ئىككى سوزدەن مۇرەككەپ سۆزلەردە.
однокашник	شېرىك بىرگە ئوقۇغان ئىشلە-گەن (ئان، قاتتىق يېگەن).	«باشقا تاشقارى»	مەناسىدا يورادى.
одноколка	ئىككى غىلىدەرەكلى ئەرۋەچە.	одонтолит	يالغان فىروز، تىشكە ئوتقۇزۇل-خان تاش.
однократно	بر كوررە، بر دەفئە.	одр	ياتادىغان جاي (كەسەلنىڭ جايى).
		— на одре смерти	ئۆلمەكچىلىك، ئەجەل توشەگىدە.

оказываться **كوروش، واقيع بولش، بولب**
 — **оказывается** چىش. راقبىدا.
 — **оказать помощь** يازدەم كورسەتەش.
 — **он оказался вором** بۇئوغرى بولب چىدى.
ОКАЗИЯ واقيع. ئىتتىفاقى بولغان ئىش، قافقا-
 سيانك ئىلگىرىكى پوچتەسى.
окаймлять ئەتراپىنى تامغالاش.
окаменелость تاشكە قوشۇلپ قاتپ
 قالغان ھايوان، ئەباتات.
окаменелый تاشكە ئەيلەنگەن.
окаменеть تاشكە ئەيلەنش.
оканчивать بىتىش، تامام قىلىش.
оканчиваться بىتىش. تامام بولش.
окапывать ئەتراپىنى قازش، كاулаш.
окапываться كاулаپ ئوزگى ئوزگى كۆرەش.
окармливать يىدىرىپ ئولتۇرۇش.
окармливаться يىب بولش.
окачивать, окатить قويىش، قويىدىرش.
окаятный مەلھون، رەھىم.
океан موھىت دىنىگى، بەجر موھىت.
 — **Атлантический океан** بەجرى موھىت
 ئاتلانتىسى.
окидывать, окинуть كوز سالش.
окидать ئىچش، كوكەرش.
окисление بىر نەرسەنىڭ ئىچىشى.
окислять ئىچىش، كوكەرش.
ОКИСЬ ئەچىرگەنلىك.
окупация ئورۇشدا موۋەققەت يىر، شەھەر
 ئالش، بىر مەملەكەتنى غەسكەر بىلەن
 ئىشغال قىلىش.
оклад قەيادەت، ۋەزىفە، مەعاش.
оклеветать بوھتانلاش.
оклеивать, -ить يىلەملەپ ياپشۇرش.
оклейка ياپشۇرش ئىشى.
оклейщик ياپشۇرغۇچى.
окликивать, -кнуть چاقۇرش.
ОКНО تىرەزە، پەنجەرە

ОКО كوز.
ОКОВЫ زەنجەر، كىشان.
ОКОВЫВАТЬ, ОКОВАТЬ كىشدەلەش.
ОКОВЫВАТЬСЯ كىشدەلەنش.
ОКОЛАЧИВАТЬ, -ЛОТИТЬ توقماقلاش.
ОКОЛАЧИВАТЬСЯ ئەتراپدا يۈرۈش.
ОКОЛОДЫВАТЬ, -ДОВАТЬ سىچرلەش،
 كوز بويەش.
ОКОЛЕВАТЬ, -ПЕТЬ ئولش (ھايوانلار
 ھەقىدە).
ОКОЛЕСИЦА (قىزاق: чепуха)
ОКОЛИЦА قىشلاق ئۇشېيىكى.
ОКОЛО ياندىدا، ياقىنىدا، چاماسىدا.
ОКОЛОТОК مەھەللە.
ОКОЛОТОЧНЫЙ مەھەللەگە مەخسوس.
ОКОЛЬНЫЙ ئەيلەنش.
ОКОНЕЧНОСТЬ شوچ، ئاخىر. تەردىف.
ОКОННИЦА تىرەزە رامكەسى.
ОКОННЫЙ تەرەزدەنكى، تىرەزەگە مەخسوس.
ОКОНЦЕ كىچىك تىرەزە.
окончание بىتىش، تاماملاش.
окончанье ئاخىرى.
окончательный ئاخىرقى، قەتئىي.
ОКОНЧИТЬ (قارا: **оканчивать**)
 خەندەق، چوقۇر.
ОКОП (قارا: **окапывать, -ться**)
ОКОПАТЬ, -ТЬСЯ توتۇنلەش.
ОКОПТЕТЬ قىسقا قىزىش، كەلتە قىلىش.
ОКОРАЧИВАТЬ توڭغۇر ئاياغى.
ОКСРОК قوتۇرلاش.
ОКОРОСТОВЕТЬ (قارا: **окорачивать**)
ОКОРОТИТЬ سۈيەككەك قاتىش.
ОКОСТЕНЕТЬ (قارا: **окоченеть**)
ОКОЧЕНЕТЬ كىچىك تىرەزە.
ОКОШКО, ОКОШЕЧКО ئەتراپ، چىت قىشلاق.
ОКРАИНА بويلاق، تۇس.
ОКРАСКА

خەتتا سەھاب ھەنۆھلی .

بیت	باسلغان	توغریسی	بیت	باسلغان	توغریسی
17	оферист	аферист	36	благосмыннйя	благостыннйя
17	а родита	Афредита	36	благосчастивый	благочестивый
17	афина	Афины	36	блaманже	бланманже
19	боктериология	бактериология	36	блескь	блеск
19	блет	балет	37	блестящая буду- шность	блестящая будущ- ность
20	бользаковский возраст	бальзаковский возраст	37	близ.	близь
20	бональный	банальный	37	блинд	блинда
20	бандажисть	бандажист	37	блoшко	блoшка
21	барнта	барантa	38	бледнолиций	бледнолицый
22	басенька басня	басенка, басня	38	богодельня	богадельня
22	басит	басить	38	богобоязненный, аливой	богобоязненный, зливый
23	бамачник	башмачник	38	благоугодник	богоугодник
23	бедненький	бедненький	—	благоугодный	богоугодный
24	безветрьe	безветрие	—	благоугодное за- ведение	богоугодное запе- дение
24	бездожьe	бездождье	39	слава бога	слава богу
25*	безлественный	безлиственный	39	ей бог	ей богу
26	безолучно	безотлучно	39	бой птиц зверей	бой птиц и зверей
27*	впасть безпа- мятство	впасть в беспa- мятство	40	болтун нья	болтун,-тунья
28*	безпримерный	беспримерный	40	бородовка	бородавка
29*	бестелестный	бестелесный	41	брандмоуер	брандмауер
30*	бесчедный	бесчадный	42	братоубийц	братоубийца
30*	бесченство	бесчинство	42	молочная брат	молочный брат
31*	без(ы)известный	без(ы)известный	42	ноже не берет	нож не берет
31	бекешо	бекеша	43	бревенник,-венчок	бревенник,-венчак
32	береженный	береженный	44	брюнет тка	брюнетка,-тка
33	бесенка	бесенок	44	буднишний	буднишний
33	бечева	бичева	44	булдерь	булдырь
33	билибоман	библиоман	45	бумага прядильня	бумагопрядильня
33	бинокль	бинокль	45	буфонда	буфонада
34	иться об за лад	биться об заклад	46	вакх	Вакх
34	благоговенный	благоговейный	48	вальцовация	вальвация
35	благоразсмотр- ение	благорассмотр- ение	49	(каторожник : قاراج)	(каторжник قاراج)
35	благоразсудител- ный	благорассудител- тельный	49	ввинчиватья	ввинчиваться
35	благоразсудить	благорассудить	50	вдвятром	вдвятьером
35	благоросположе- ние	благорасположе- ние	51	ведро	вёдра
			52	воксельный	вексельный
			52	вели	веле

بيت	باسلخان	توغرىسى	بيت	باسلخان	توغرىسى
52	великовозраст- ный	великовозраст- ный	74	ворчунь	ворчун
53	венера	Венера	76	—ближний вос- ток	-Ближний Восток
54	вероотступниче- ство	веробтступниче- ство	—	—дальный вос- ток	-Дальний Восток
54	вертель	вертел	76	восмидесятник	восьмидесятник
54	ветрлявость	вертлявость	77	Некрасов. Ммхай- ловский	Некрасов, Михай- ловский
55	верфь	верфь	77	воткнут	воткнуть
55	верхом	верхом	77	впервый	впервые
55	верхом	вёрхом	77	ваться глазами	впиваться гла- зами
55	весенний	весенний	77	вперать	впирать
55	Этот придмет ве- сит 5 пудов	Этот предмет ве- сит 5 пудов	78	вплатную	вплотную
56	весто	Веста	78	впоследствий	впоследствии
58	взвизгивать	взвизгивать	78	впрыскивать,-ск- нуть	впрыскивать,- снуть
59	взнуздывать,-доть	взнуздывать,-дать	79	вразсыпную	врассыпную
59	кража с взломом	кража со взломом	79	стечением вре- мени	с течением вре- мени
59	взростить	взрастить	79	временпрепровожд- ение	временпрепровожд- ение
61	визит	визит	80	всасиваться	всачиваться
63	вкатываться	вкапываться	80	всблагии	всблагий
63	вколачивать,-ла- тить	вколачивать,-ло- тить	80	всевать, всеять	всевать, всеять
63	вкореняться,-нит- ся	вкореняться,- ниться	80	всегдашний	всегдашний
63	вкос и вкривь	вкось и вкривь	80	всенощное буде- ние	всенощное бде- ние
63	вкрупе	вкупе	81	всеросейский	всероссийский
63	влетать-тить	влетать,-теть	81	вскрывать, вск- рить	вскрывать, вскрыть
64	-влезть адушу	-влезть в душу	82	вспомогательный	вспомогательный
64	(вмешать: قارا)	(вмешать: قارا)	82	вспомогательный глагол	вспомогательный глагол
65	внешний	внешний	82	(вспоивать: قارا)	(вспаивать: قارا)
65	внутреный	внутренний	82	вспомажение	вспоможение
66	(вшибать: قارا)	(вгибать: قارا)	83	вставочной	вставочный
66	водабой	водобой	84	втаскиват	втаскивать
67	водыр	водырь	85	ехать в москву	ехать в Москву
67	возвыщать	возвышать	85	мы живем в мос- кве	мы живем в Мос- кве
68	вовещение	возвещение	86	выбойна	выбойна
69	(аэроновтика: قارا)	(аэроавтика: قارا)	86	выварит	выварить
69	возл жит	возложить	87	ты выглядил..	ты выглядел...
70	воз юбит	возлюбить	88	вегородить (вы- горажать: قارا)	выгородить (вы- гораживать: قارا)
70	воз юблен ый	возлюбленный	89	(выдолбливать: قارا)	(выдалбливать: قارا)
70	вознегодавать	вознегодовать	89	(выездать: قارا)	(выедать: قارا)
70	(восществеие: قارا)	(восществеие: قارا)	89	выздоровление	выздоровление
71*	вольнотерьянц	вольтерьянец			
73	вооружить	вооружать			
73	вооружаться,-ру- диться	вооружаться,-ру- житься			
73	воплащать, -ло- титься	воплощаться,-ло- титься			
74	воронопечий	воронопегий			

بيت	باسلخان	توغرىسى	بيت	باسلخان	توغرىسى
90	выздоровить	выздороветь	112	—это никуда не годится	это никуда не годится
90	выскальывать	выкальвать	116	горох	حكايلدره بادشاه، غوره
90	у него глаза...	у него глаза...	117	господ	господь
90	(выловывать) (قارا: قارا)	(выклёвывать) (قارا: قارا)	122	груано	гуано
91	выкурывать	выкуривать	124	дальный	дальный
92	вымалеть	вымелеть	129	декломатор	декламатор
92	вымениват	выменивать	135	дискантировать	дисконтировать
92	вымогание, гательство	вымогание, гательство	136	диана	Диана
93	вымолочивать	вымолачивать	139	додон	Додон
93	(вымоливать) (قارا: قارا)	(вымаливать) (قارا: قارا)	140	дойть	дойть
—	(вымаливать) (قارا: قارا)	(вымалывать) (قارا: قارا)	140	докалывать, за- таться	докалывать, лить
94	выпортрошить	выпотрошить	140	докалывать	докалывать
95	вызивельница	выразительница	142	долголетний	долголетний
96	вырезать, вырезать, зывать	вырезать, зывать	142	долинисгий	долинистый
96	(выражаться) (قارا: قارا)	(вырождаться) (قارا: قارا)	143	долон (додонь) (قارا: قارا)	долонь (ла-донь)
97	выскобливать	выскабливать	143	дольный	дольный
97	(выскобливать) (قارا: قارا)	(выскабливать) (قارا: قارا)	143	долезать, лезать	долезать, лезть
97	высосываются	высокапарный	143	домачывать	домачивать
97	высокопорный	высокопарный	143	(дома) (قارا: قارا)	(домна) (قارا: قارا)
98	выстилать, тлить	выстилать, тлать	144	(донкихоть) (قارا: قارا)	—
99	вытрсеть (вытереть) (قارا: قارا)	вытереть (вытереть) (قارا: قارا)	144	донышка	донышко
99	вытирание	вытирать	145	(допрыгивать) (قارا: قارا)	—
99	вытесняться	вытесняться	149	(дорной) (قارا: قارا)	(дорогой) (قارا: قارا)
100	вытыкать	вытыкать	157	ермолка	ермолка
100	выходить за муж	выходить замуж	159	жеч... (жиц... (قارا: قارا)	—
101	уплатить за вещь выше ее стоимости	уплатить за вещь выше ее стоимости	160	жеребая кабыла	жеребая кобыла
102	вышеколить	вышколить	176	законпроект	законопроект
103	гавко	гавка	180	замешкиваться, кать	замешкивать, кать
103	гягать	гагат, гагот	193	затаивться	затаиваться
103	газаем	газоём	193	затемня	затемнять
104	галадеж	галдёж	193	зателивать	затепливать
104	галламан	галломан	194	затерпнуть	затерпнуть
106	гео	Гео	194	затечь	затечь
106	геба	Геба	194	затирапить	затиранить
106	геката	Геката	194	заторможить	затормошить
106	гельветическая федерация	Гельветическая федерация	194	заторапить	заторопить
107	гепать	гепат	195	затрапенный	затрапезный
107	гера	Гера	195	затрищать	затрещать
107	геркулес	Геркулес	195	затынать	затынять
107	гермес	Гермес	196	Зәуряд - офицер	зауряд-офицер
109	гипотический - فدرالى تىخىمىيى	гипотетический - فدرالى تىخىمىيى	196	заусница	заусеница
109			196	захныкать	заходить

Бит	باسلخان	توغرئسى	Бит	باسلخان	توغرئسى
197	захохатать	захохотать	227	(диссонанс: قارا)	диссонанс قارا
198	замалиться	зашалиться	227	каллиграфия	каллиграфия
199	(яловить: قارا)	яловеть: قارا)	227	каллиграф	каллиграф
199	заячья-к пуста	заячья капуста	227	камаринскя	камаринская
199	заячья-картошка	заячья картошка	227	(заболон: قارا)	(заболонь: قارا)
199	как тебя зовут?	как тебя зовут?	228	камень литограф-ский	камень литограф-ский
203	злязычный	злязычный	228	каменный - پيچكگه	каминный پيچكگه
204	значито	значит		ماتوسوس	ماتوسوس
204	(ознобо: قارا)	(озноб: قارا)	231	каратель	каротель
205	золотые	золотые прииски	231	карлий	карпий
205	зонтичный расте-ния	зонтичные расте-ния	234	кинемотограф	кинема'ограф
207	я не пойду, ибо хварою	я не пойду, ибо хварою	237	клигер	клипер
207	игрище	игрище	238	книгопродавец	книгопродавец
207	игренный	игренный	238	кабальт	кобальт
208	изабловаться	избаловаться	240	колдобинь	колдобина
209	(буравато: قارا)	(буравато: قارا)	241	коловрать	коловрат
210	изготовливать	изготавливать	248	коудит	кордит
211	излишний	излишний	248	кормилиц	кормилец
213	(изобразать: قارا)	(изображать: قارا)	261	корок	курок
213*	иссекать	иссекать	263	ладон	ладонь
214	заяц выскочил..	заяц выскочил..	264	лан	лань
214	изыскания	изыскания	266	десопильня	лесопильня
214	изящный	изящный	267	личиться	лечиться
215	(кинемотограф: قارا)	(кинематограф: قارا)	267	лещино	лещина
215	илка	илька	268	ливовый	лиловый
215	иммарикуляция	имматрикуляция	268	пингвист	лингвист
216	ингредиент	ингредиент	269	пичный	личный
216	индивидуальный	индивидуальный	270	лойализм	лоялизм
216	индивидум	индивидум	270	локтовый	локтевой
216	индивед	индиветь	271	лососии	лососий
217	он поехал в моск-ву..	он поехал в Моск-ву..	271	лосос	лосось
219	иодоформа	иододорм	271	лотомить	лотошить
221	исподный	исподний	271	лохонь	лохань
222	истаптыват	истаптывать	273	любопытство	любопытство
223	историогафия	историография	278	лютиранин	лютеранин
223	история искусе-това	история искус-ства	276	мумуся	мумуся
226	кудры	кадры	278	маслабой я	маслобойня
226	каимить	каймить	278	маслабойщик	маслобойщик
226	(каторый: قارا)	(который: قارا)	280	медлатизация	медатизация
227	кашный	калачный	280	медлация	медияция
			284	метрическая се-стема	метрическая си-стема
			287	мифамогия	мифология
			294	муниципализаца	муниципализация
			297	на стрелять	настрелять
			299	(наважденье: قارا)	(наваждение: قارا)
			300	наг гать	нагибать
			—	нагиаться	нагибаться
			301	нагрнать	нагрнуть

* На страницах 25, 27, 28, 29, 30, 31, 71 и 213 напечатано: безкозырный, безпамятство, безсвязный, безтактный, восседать, иссекать и т. д. Следует приставки без, воз, из перед буквами: к, п, с, т, ф, х, ц, ш, щ, читать бес..., вос..., ис...: бескозырный, безпамятство, бессвязный, безтактный, восседать, иссекать и т. д.

بافاسى 2 سوم 40 تىپىن.

РУССКО-УЗБЕКСКИЙ СЛОВАРЬ

УЗБЕКСКОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
САМАРКАНД-ТАШКЕНТ 1927 г.

بىرلەشكۈزۈپ، بۇيۇن ھۈنپا پىرولىپەرلەرى.

تارتىپ ئېتىكىچىلەرى: } سۇلتان رەھمانقۇلى،
} غەبدىرەھمان كەرەم.

تەكىل ئېتىكىچىلەر: كولىپىنى ھەم ماملېپىنى.

روسچە - ئوزبېكچە

مۇكەممەل لۇغەت

II - بۆلۈم.

ئوزبېكچەلەشەنچى: عاشورا عدلى زامىرى.

ئوزبېكىستان دەۋلەت نەشرىيەتى
سامار تاشە - 1928 - تاشكىت

окрашивать, окрасить **بويدەش.**
 окрашиваться **بويماقغا بويدەش.**
 окрепный **نقلانغان، مەحكەم.**
 окрепнуть **نقلانئش، مەحكەملەنئش.**
 окрест **ئەتراپتا تورغۇچى ئەھالى.**
 окрестить **چوققىداش، ئىسىم بېرىش.**
 окрестность **ئەتراپ.**
 окриветь **ئىكرىلەنئش، قىلقلانئش.**
 окрик **چاقىرغۇچا قارغان تاۋۇش، ندا.**
 окрикивать, - кнуть **(قارا: (окликивать)**
 окривать **قانلاندىرىش، قانغا بويدەش.**
 окриваться **قانلانئش، قانغا بويدەش.**
 окривавленный **قانغا بويدەلگەن.**
 окроплять, -пить **سېپىش، يورۇش.**
 окрошка **كۆۋەس شورۋاسى.**
 округ **داائىرە، ولايەت، مەنئەقە شورۇغ.**
 округление **داائىرەلەنگەن پېر.**
 округлость **داائىرەلك.**
 округлый **داائىرە، مودەۋۋەر.**
 округлять, -лить **داائىرەلەش.**
 округляться **داائىرەلەنئش.**
 окружать, -жить **ئورۇپ ئالئش، ئىجاتە قىلىش.**
 окружаться **ئورۇپ ئالئش.**
 окружность **داائىرە، موحىت.**
 окружный **داائىرەگە، ولايەتكە مەخسوس.**
 октава **موسىقادا سەككىزچى ئارۇش.**
 октаэдр **سەككىز تەرەفلىك شەكىل.**
 октант **داائىرەلىك سەككىز دەن بىرى.**
 октябрист **17 ئىچى ئىككىنچى قىرەسىنىڭ ئەھۋالى.**
 октябрь **ئىككىنچى، سەنئى مىلادىيەنىڭ ئونبىرىنچى ئايى، ئەشەرىن ئەۋۋەل.**
 октябрьский **ئىككىنچىگە مەخسوس.**
 окулировать **خادەچەگە ئالما دەرىخىنى باغلاپ تەككە قىلىپ قويۇش.**
 окулист **كۆز تەبىبى.**

окультные науки **تجوم علملەرى، چومىدىرىش، باتىرش.**
 окунуть **چومۇش، باتىرئش.**
 окунуться **ئالماپۇغا بالىخى.**
 окунь **زەرەرىنى ياكى سەرفىنى تولەش.**
 окупать **چېكىش، ئۆتۈنلەندىرىش، شورەش.**
 окуривать, -рить **شورەش.**
 окутывать, окутать **ئىككىلەرنىڭ تەككىگە توپراق تولەش.**
 окучивать **ئەچچىق قويماق.**
 оладья **تال گۈلى.**
 олеандр **موزلەش، موزلەنئش.**
 оледенеть **موزلەش، موزگە موزلەنئش.**
 оледенять, -нить **ئەيلەنئش.**
 олей **ياغاچ ياغى، ئوسملىك ياغى.**
 оленина **كېيىك گۈشتى.**
 олений **بلان (كېيىك) گە مەخسوس.**
 олень **بلان (كېيىك) نىڭ بىر نەۋىسى.**
 оленьицк **زىرك ئورمانى، زىركلىك.**
 олива **زەيتۇن دەرىخى.**
 оливка **زەيتۇن مېۋەسى.**
 оливковый **زەيتۇن ياغاچىغا مەخسوس.**
 — оливковое масло **زەيتۇن ياغى.**
 олигархия **مەملىكەت ئىدارەسى بىر نەچچە زور ئاۋلاد قولىدا بولۇشى.**
 олигархический **ئالىگارخىيەگە مەخسوس.**
 олимпиада **يورۇنغى يونانىلاردا «ئالىمپىيا» ئوبونىنىڭ 4 يىلك ئوبون ئاراسىداغى ۋەقتى.**
 олимпийские игры **قەدىمغى يونان- نىلاردا 4 يىلدە بىر بولانورغان كۈرەش، يۈكۈرش تاماشاسى.**
 олифа **ئەلىف ياغى، بۇياق ياغى.**
 олицетворение **تەمسىل، جانسز نەرسەلەرنى جانلىق قىلىپ كۆرسەتئش.**
 олицетворять, -рить **تەمسىل سوسۇم قىلىش، جانسز نەرسەلەرنى جانلىق قىلىپ كۆرسەتئش.**

олицетворяются. تەجەسسۇم قىلىش.
 олово ئاق قورغاشن، قالايبى.
 оловянный قالايبىدان قىلغۇن.
 олтарь (قارا: алтарь)
 олух ئەھمەق، جننى.
 ольха زىرك دەردەختى.
 омега يونانىلار ئەلفبەسىنىڭ ئاخىر ھەرىفى ئاخىر، بىر ئىشنىڭ ئاخىرى.
 омерзение جىركەنش، نەفەرت،
 омерзительный جىركەنگىچ، قەبىھ.
 омертвельный جانسىزلانغان.
 омертвелью ئولش، جانسىزلانوش.
 омёт باسلىغان پاخال.
 омнибус ئۈزۈن ئۈزۈش.
 омовение تەھارت غوسل.
 омоним يازلىقلارنى بىر خىل لېكىن ھەر خىل مەنىلەك سۆز.
 омрачать,-чить قاراغۇلانوش، كۆلگە
 كۆرەت كىلىرش.
 омрачатся قاراغۇلانوش.
 омрачение قاراغۇلانوش، قاراغۇلوق، كۆر- رەت كىلىش.
 омут ھەمۇ بىمىرلىشى.
 омывать يىيۈش، بويۇلاب ئاقش.
 он ئو، ئول (موزەككەر).
 она ئو، ئول (موتۇننەس).
 онанизм قول زىناسى، كەپەكى.
 онемечить نىمىسلەشدرىش.
 онемелый تىسىزلەنگەن، تىلدەن قالغان.
 онеметь تىسىزلەنش، ساقاولانوش.
 они он، оно، она نىڭ جەمئىيسى.
 онигофагия ئىزناق كەمىش دەردى.
 онколь بانكەگە قويغان پولىنى كىرەك ساين ئالب توروش.
 оно ئو، ئولەر، بو.
 онтология تىش علمى.
 онуча پاي تاود.
 оный شو، مەزكۈر.

опадать توكۇلىش، ئىشش قايىش،
 опаздывать كىچىكە قالش، تەخىر قىلىش.
 опаивать ئىچكەپ ئولدوروش.
 опал ئاق ئامەك.
 опала سوۋى زەن.
 опаливать,-лить,-лять كۆيدۈرۈش، قىزدرش.
 опалывать ئوتەش، ئوت ئوتەش.
 опальный سوزلىگەن، غەبىلى بولغان.
 опамытоваться ئىسكە توشۇرش خاتىر- لاشش، ئويگە توشش.
 опара ئۈزلگەن خەمىر.
 опарить پىدىرش، بوغۇلاش.
 опарывать سوكش، بىرىتىش.
 опасаться قورقش، خەۋەقلىنىش.
 опасение قورقۇ، خەۋف.
 опасность قورقۇنچ، خەۋف، تەھلىكە.
 опасный خەۋفلى، قورقۇنچلى.
 опась (قارا: опадать)
 опахало يىلپۇغچ.
 опахивать,-хать مالا باسب ئىدىلەنش. يىر مەيدەش.
 опахивать,-хнуть شاماللاتىب توشۇرش، قاقب توشۇرش.
 опека ۋەسىلىك، ۋەكالىت، كوز قولاقلىق.
 опекать ۋەسى بولش.
 опекун ۋەسى، ۋەكىل، باشقارغۇچى.
 опенок شارىغ قوزى قارن.
 опера شىعر بىلەن يازلىغان تياتر ئويۇنى.
 оператор جەدراج.
 операция عىلم جەدراجىيە، كەسەل بىرىنى كىسب، يارب ئالاش.
 опережать,-редить ئۈزۈش، ئۈزۈپ كىتىش، تەقدىم قىلىش.
 оперетка شىعر ئارالاش (كولكىلى) تياتر ئويۇنى.
 опереть (قارا: опирать)
 опереться تاياناش، سۈيەلەش.

оперировать يارب، كيسب نالش، حدره كدت قىلش.

опериться فانان چيقارش (قوشلاردا).

опечаливать، -лить خد فه له نديرش، قاىخترش؛ حدره تله نديرش.

опечатка مدته بعد خد تاسى، خد تا باسلخان سوز.

опечатывать موهرلش؛ نشر قىلش.

опешить قه بزبهدت نالش.

опиваться ئىچب ئولش.

опий ئافيون سووى.

опиливать، -лить ئه رره قېخى.

опилки ترگكچ قویش.

опираться (قارا: опереться) تھ سوپر، تھ سويف؛ روپخدت.

описание تھ سوپر، ئىش، تھ سويف، -совать قىلش، يازب چىقش.

описка يازش (خدت) خد تاسى.

опись فيهره ست، جده وەل، موفزەنات دھ فندرى، خد تله ش، روپخدت.

опиум ئافيون.

опиумист ئافيون بىگوجى (چىككوجى).

оплакивать، -кать براو ياكى بر نارسه توغرى سىدا بىغلاش.

оплата توله ش، حەق.

оплачивать تولدب بترش.

оплевывать ئوستىگه توپورش.

оплеуха شاپالاق، شاپالاقلاش.

оплеушить شاپالاق ئورش.

оплесневеть (قارا: плесневеть)

оплешиветь (قارا: плешиветь)

оплодотворять، -рить ميوه له ندرش، ئانالاندرش، ئونوملى قىلش.

оплодотворяться ئانالانئش، ميوه له نئش.

оплот سه مده رله نئش، ئوروغ له نئش.

оплощать بر ئشده خد تا قىلش، قورقش.

оплошность ئىعتبارسىزلك، قه دىسىزلك.

опоганивать، -ганить خد رام لاش، ئىغلاش، نەجس له ش.

опоганиваться خد رام لاش، ئىغلاش، بولش، تهلوس ئىتلاش.

опоек بوزاو تىرىسى.

опоздальный كىچكە قالغان، كىچككەن.

опоздать (قارا: опаздывать)

опознавать، -нать نەنش، ئوكككچى

опозоривать، -рить خارا لاش، بد نام قىلش.

опозориваться خارا لاش، بد نام بولش، يامان ئات چقارش.

опоить (قارا: опаявать)

опойковый بوزاو تىرىسى دهن.

опок، opak بر نوع بالچق.

ополаскивать چايقاش.

оползень تاغغا ئىگكە شب كىله دورغان بىر.

ополоскать (قارا: ополаскивать)

ополчать قورال بىرش، عدسكەر توزش.

ополчаться قورال لاش، توزلش.

ополченец چوده ئاز ئورگنلگن عدسكەر.

ополчение غەير رەسمى عدسكەر، عدسكەر.

опомниться ئىسگه كىلترش خاتره ش، موشكە كىلش.

опор ئات چاپشى.

опора ترەك، ئستاندا گاه.

опорка ئىتك باشى.

опорожнить بوشانئش، قوروتش.

опороть (قارا: опарывать)

опорочить بوزش، ئازدرش، بد نام قىلش، خارا تەقا توشورش.

опостылый ئىغلاش قايتقان.

опостылеть ئىغلاش قايتش، زىركش.

опохмелять مەخموردن كىين ئچرش.

опохмеляться مەخموردن كىين ئچش.

опочивальня ئىرىقو، ئىستراحت ئۆيى.
 опочивать ئوخلاش، ئىستراحت قىلىش.
 опоясывать,-сать بېلباغ بەلدەش.
 поясываться بېلباغ بەلدەش (ئوزگگە).
 оппозиционный قارشى تامانداغى
 قارشى ھەرىكەت قىلانورغان.
 оппозиция قارشى ھەرىكەت، عدكس ھەرىكەت.
 оппонент علمى مونازىرەدە قارشى تەرەف.
 оппонировать قارشى سوزلەش.
 оппортунизм ۋەقتگە مەم جاينگە قاراپ
 ەمەل قىلىش.
 оправа زىنەت جايى.
 оправдание راستگە چقارش، ئاقلاش.
 оправдывать,-дать ئاقلاش، عدبىسىز
 تاپش.
 опрavlять,-вить تۈزەتەش، تەرتىپ قى-
 لش؛ ئۈزۈك كوزىنى ئورناشدرش.
 опрастывать بوشاتش.
 опрашивать سورەش، تەھقىقلەش.
 определение تەدبىن ۋە تەدبىر قىلىش،
 ھۆكۈم.
 определенный تەدبىن، مەعلوم، ئاچق،
 بېلىگىلىك، تەدبىر قىلغان.
 определять,-лить تەدبىن قىلىش، ئاڭ-
 لاتش، بېلىگىلەش.
 определяться,-литься تەدبىن قىل-
 نش، بېلىگىلەنش.
 опреснок ناردان نان، چۈچۈك نان،
 опричина ئىۋەن گروزنى ۋەقتىدا خوسۆ-
 سى ەدسكەر يېرى.
 опричник ئىۋەن گروزنى ەدسكەرى.
 опричь غەيرى، باشقا.
 опровергать,-гнуть رەد قىلىش، ەدرج
 ئىيتش.
 опровергаться,-гнуться رەد قىي-
 لنش.
 опровержение رەد ەدىيە.

опрокидывать,-кинуть ئاغدارش.
 опрокидываться,-кинуться ئاغ-
 دارش، يۈز تويەن بولش.
 опрокинутый ئاغدارلغان.
 опрометчивость شاشلچلک، تىزلك.
 опрометчивый عجول، ئاياميدورغان،
 ئۆنى-ئۆنى بلمەيدورغان. تىز.
 опрометью تىز، شاشلب.
 опрос سورەش، تەھقىقلەش.
 опросить (опрашивать)
 (قارا: опрашивать)
 опростать (опорожнять)
 (قارا: опорожнять)
 опростать (опрастывать)
 (قارا: опрастывать)
 опротиветь زىركدەرش، تويدەرش.
 опрощать يىنگىلەتەش، قولايلاش.
 опрощаться عادىلەتەش، قولايلاش.
 опрyтность تازالک، پالکک، تەمىزلك.
 опрyтный تازا، پاک، تەمىز.
 оптик گوز ەدىندەك ئوستاسى.
 оптика گوز علمى (گوز ەدىندەك، مىكروس-
 كوپ ۋە شونك سنگىرى كەنتە ۋەكچك قىلىپ
 كورساتادورغان ئاينەكلەر ياساش ئوستالىغى).
 оптимизм دونيادا ەدر بر نەرسە نى
 ياخشى تاماندانغىنا كورش مەسلەگى، ئو-
 ميدىلىك.
 оптимист ئومىدلى، دونيادا ەدر نەرسە
 نى ياخشى تاماندانغىنا كورغۇچى.
 оптовик ئۈلگۈرچى ساتقۇچى.
 оптовый ئۈلگۈرچى، كۈيلەپ ساتلا ۋە ئالنا-
 دورغان.
 оптом ئۈلگۈرچى، كۈيلەپ.
 опускать,-стить توشورش.
 опускаться توشش، سەوت قىلىش.
 опустелый بوشاغان، مەھجور.
 опустеть بوشاش، بوش قالش.
 опустошать,-шить ۋەيران قىلىش، قىرت
 بترش، بوشاتش.

опустошаться خەراپلانىش، ۋەيران بولش.
 опутывать; -тать چۈشۈرۈش، تىشاولاش.
 опутываться چۈشۈرۈش، تىشاولانىش.
 опухать شىشىش، قاپاراش.
 опухоль شىش، قاپارتما.
 опустить چىتىگە قۇندىز اوتقازش (كېيىمنىڭ).
 опушка توقاينىڭ باشلانا دورغان جايى.
 опущение توشۇرش، مەدەنى قىلىش.
 опыт سەنەش، تەجرىبە، ئىمتىھان.
 опытный تەجرىبىلى، كۆرگەن، كۆپىنى بلگەن.
 опьянение مەست بولش، مەست قىلىش.
 опьянеть (قارا: пьянеть) مەست قىلىش.
 опьянять; -нить مەست بولش.
 опьяняться مەست بولش.
 опять يەنە، تاغىن، دەما، دەخى.
 орава ئۆيۈم، تۈركۈم.
 оракул فالنامە، ماتەنەن خەبەر بېرغۇچى.
 орало ئورش، يەنجش ئىھىياى.
 оранг-утанг ئادەمگە ئوخشاش كەتتە مايىول.
 оранжевый قىزغىنل سارىغ، قىز سارىغ.
 оранжерея گۈل ئۈستۈشكە مەخسوس، ئايىتەلك ئۆي (پارنىك).
 оратай (قارا: пахарь) ئاتق، خەتىب، ۋاعز.
 оратор موسىقالى روھانى درامما.
 оратория باقرش، قەچقرش.
 орбита مەدارلۇھەرەكت، كوز قاپاغى، كوز كاسدىسى.
 орган عوزو، ئالەت، ئەعزا.
 орган музыка ئورگان موسىقا ئالەتى.
 организация تەشكىلات، جەمئىيەت.
 организм جەسم، گەۋدە، ئەغزالار، تەرەك.
 организовать كۆپ ئەعزا، تەشكىل قىلىش، توزش.

органический مورەككەب ئەغزالى، عو- زى.
 оргия ھەدەن زىيادە عەيش عىشەت.
 орда ئوردو، عەسكەر، قەبائىل، عەشائىر.
 орден نشان، مېدال، سوکائات.
 ордер ئوردىر، ئەمر، بويۇروق.
 ординарец ھاكىم ياكى گىنېرال ھوزورە - دەھى ئىشكە يوباريلادورغان ئاتلى سالدات.
 ординатор شفا خانە ئاڭ بر قىسمىنى قارا - غۇچى تەبىپ.
 ординарный عادەتى، عادى.
 ордынец ئوردو كىشىسى.
 орел بوركوت، قارا قۇش.
 ореол غەزىزلەر سورەتنىڭ باشى ئەيلەندىگە چەزلە دورغان نورلى توگەرەك چىق. دانق، شوهرەت.
 орех يانخاق، فەندىق.
 — грецкий орех ئەستەرخان يانخاغى.
 — кедровый орех سېر يانخاغى.
 — лесной орех توقاى يانخاغى.
 ореховый يانخاققا مەخسوس، يانخاق ئۆسلى.
 орешек مەيدە يانخاق.
 орешина يانخاق دەرەختى.
 орешник يانخاق توقاى، يانخاقتى.
 оригинал ئەسلى نۇسخە، يازما نۇسخە.
 оригинальность غەربىلك، قزقلىق.
 оригинальный غەرىپ، قزق.
 ориенталист مۇستەشرىق، شەرق ئالە - رىنى ۋەنەنە بېياتىنى ياخشى بلگۇچى.
 ориентироваться تەخمىنلەش قايرىدا ئىكەنلىكىنى (قېلە نامە بلەن) بلش.
 оркестр موسىقە تودە چىلەرى، موسىقەچىلىك.
 орленок بوركوت بالاسى.
 орлиный بوركوتكە مەخسوس.
 — орлиный нос قىچ بورون.
 орлица مادە بوركوت.

орлянка ئاقچا ئاتب ئوينىش.

орнамент قاپار ئاتب قىلىنغان رەسىم، زىنەت.

орнитология قوشلار ھەقىداغى عىلم.

оробелый قوروغان، قاقشاغان.

оробеть قاقشاش، شورلەش.

орография تاغلار توغرىسىداغى عىلم.

орошать, оросить سوزوغارش.

орошаться سوغارلىش، سوغا توپىش.

орошение سووغارش ئىشى.

ортопедия ساق ۋە ئىككى ئەزالارنى توغ.

 رىلاش ۋە سونى ئىعالار قىلىش مۇندىرى.

ортодоксальный (правовёрный) (قارا: ئىسپات)

орудие قورال، ئالتە ئىسباب.

оружейный قوراللارغا مەخسوس.

оруженосец سلاحبەردار.

оружие سلاح، قورال.

— огнестрельное оружие — ئوت چقارباتا

 دورغان قورال.

орхидея بر نەوح گۈل.

орфографический دوروست يازش

 ۋە ئوسول ئىشقا تەدلىق.

орфография دوروست يازش؛ ئوسول

 ئىشا.

оса ئىرى.

осада موھاسىرە، ئورد ئالىش.

осадка كىمەنك سوۋگە باتقان قىسىمى.

осадки يىزىگە ياغادورغان ھەر خىل نەم.

 لىكەر.

осадок سوۋ تەكىگە ئوتورغان نەرسە.

осаждают, осадить. موھاسىرە قىلىش؛

 ئورد ئالىش؛ تەكىگە ئوتۇزىش.

осаждаются موھاسىرە قىلىنىش.

осаживать, осадить چىكىش، زور.

 لىب ئوتتۇزىش.

осанистый قامەتلى، بويلىك.

осанка قامەت، گۈندە. بوي.

осваиваться (قارا: освоиться)

осведомлять, -мить خەبەر قىلىش؛

 يلدىرىش.

осведомляться, -миться خەبەر ئالار

 بولىش.

освежать, -жить تولدەش.

освежаться يەنگرەش، سال.

 قىلاننىش.

осветительный ياروق قىلادورغان.

освещать, осветить ياروش، نور.

 لاندەش.

освещаться ياروقلاننىش، نورلىكە بولىش.

освидетельствовать شەھادەتەش،

 گواهلاندىرىش.

освистать, -тывать موشتەك چالىش.

освободитель قوتقارغۇچى، ئازاد قىل.

 خوجى.

освобождать, -бодить بوشاتىش، ئا.

 زاد قىلىش، قوتقارش.

освобождаться قوتۇلىش، ئازاد بولىش.

освоить ئوزلەش.

освоиться ئىگەلەش، بىلىش؛ ئوزلەش.

освящать, освятить ئىزگۈلەندۈرۈش،

 حورمەتلەش، تەقدىس قىلىش.

освящение تەقدىس قىلىش مەراسىمى.

осевший ئىككەن، ئوتورغان.

оседать ئوتۇرۇش، تەكىگە چۈكۈش.

оседлать (قارا: седлать)

 ئوتۇراقلىق، مەساكنلىك.

оседлость ئوتۇراق، ساكن، مەدەنى.

оседлый چاقلىش، ئاتلىما.

осекаться, осечься سدان قالش (مىلىق ئوقى).

осел ئىشەك، خەر.

оселок قايراق تاش.

осемять, -нить ئوزورغاندىرىش.

осемяться ئوزورغاننىش.

осенний كۆزگى، كۆز فەسلىگە مەخسوس.
 осень كۆز، كۆز فەسلى.
 осенять,-нить مۇبارەكلەش.
 осердить ئەچچەخلەندىرىش.
 осердиться ئەچچەخلەنىش.
 осеребрить كۆمۈشلەش، كۆمۈشكە باتىرپ ئالاش، ئۈستىگە كۆمۈش يۈگۈرتۈرىش.
 осерчать (قارا: серчать)
 осетин ئاسەتەن (قادقاز خەلقلىرىدان).
 осетр مەرسىن بالىغى، ئاسەتەر بالىغى.
 осетрина ئاسەتەر بالىغىنىڭ گوشتى.
 осечка چاقلىش، مەنتەڭ ئاتلەي قالىشى.
 осилывать,-лить يېڭىگەش، غالب بولش ئۈستۈن بولش.
 осина تاغ تېرەگى.
 осинник تاغ تېرەگى توقايى.
 осинович تاغ تېرەگى قوزى قارنى.
 осиновый تاغ تېرەگىگە مەخسوس ۋەشۈن-دەن قىلىنغان نەرسە.
 осиный ئەرەگە مەخسوس.
 осиплый خىرللاغان، تاۋۇشى بىكەن.
 осипнуть,-пать خىرلەش (تاۋۇش).
 осиротеть يەتتەم قالدۇرىش.
 осиротелый يەتتەم قالغان.
 осиротить يەتتەم قالىش.
 оскалывать,-лить تاش عىجلەندۈرۈش.
 осквернять,-нить ئىفلاس قىلىش، نە-جىسلەش.
 оскверняться ئۇلاسىلاناش، نەجىسلەنىش.
 осколок پارچا، بولەك، غۇرەشە.
 оскомина قاماشش.
 — набить оскомину تاش قاماشترش.
 оскорбитель ھەقارەت قىلغۇچى، رەن-جەتكۈچى.
 оскорбление ھەقارەت، سۈكۈش، خاتىر قالدۇرىش.

оскорблять,-бить ھەقارەت قىلىش، تەھقيرلەش.
 оскорбляться رەنجش، خاتىر قالىش.
 оскорбать قوش.
 оскорбки قوندۇق، قىرپ ئالغان نەرسە.
 оскудеть كەمەيش، ئازايش؛ فەقيرلاناش.
 оскуцелый كەمەيگەن، فەقيرلانغان.
 ослабление زەغىفلەنىش، ھالسىزلاناش.
 ослабевать,-беть زەغىفلەنىش، ھال-سىزلاناش.
 ослаблять,-бить ھالسىزلەندۈرۈش، زە-غىفلەتتىش.
 ослабляться يۈمىشاش، ھالسىزلاناش.
 осленок ئىشەك بالاسى.
 ослепительный كۆز قاماشدۇرغۇن، كۆر قىلانغۇن.
 ослеплять,-пить كۆر قىلىش؛ كۆزىنى قاماشدۇرۇش.
 ослепляться كۆر بولش، كۆز قاماشش.
 ослепнуть كۆزسىزلەنىش، كۆر بولش.
 ослик كەچكە ئىشەك.
 ослиный ئىشەككە مەخسوس.
 ослица ئانا ئىشەك، مادە ئىشەك.
 слушание قارشىلىق؛ قولاق سالماسلىق، ئىتائەتسىزلىك قىلىش.
 ослушаться قولاق سالماسلىق.
 ослушник ئىتائەتسىز، باشباشداق.
 ослышаться خەتە ئىشتىش.
 ослышка ئىشىتىشە خەتەلىق.
 осляк خاچىر.
 ослятина ئىشەك گوشتى.
 осмаливать,-лить ئەتراپىگە بېلىم سۈرتۈش.
 осматривать,-реть ھەر جەھەتتەن قاراش، ئەپەلەنتىپ كۆرۈش.
 осматриваться ياڭلىش كۆرۈش، ئەترا-فنى كۆرۈش، ئىچكىلەپ كۆرۈش.

осмеивать, осмеять, مەسخەردە قىلىش، خورلاش، مەسخەللەش.
 осмеиваться, осмеливаться, осмелиться, -питься, -питься, -питься, جورۇت قىلىش، باش، باترلك قىلىش.
 осмотр, تەقتىش، قاراب يۇرش.
 осмотрительный, ئەتراپىگە قاراب يو- رادورغان، موختەرز، عدقلىي.
 осмотрщик, تەقتىشىچى.
 осмысленный, ئاڭلانغان، ئويلاپ قىلىن- خان، ئاڭلىك.
 осмыслить, ئاڭلاتىش، توشونىش.
 оснастка, شامال كېمە لىرىنگ تەجھىزاتى.
 оснащать, оснастить, - оснащать, - оснащать، ئەسبابلايدىرش.
 основа, ئەسلى، ئەساس، ئۆب، نېگىز، باش.
 основание, ئەساس. بنا.
 основатель, مۇئەسسەس، بنا قىلغۇچى.
 основательность, مەدەتلىك، ئەساسلىق، لىك، نېگىزلىك.
 основательный, ئويلى، مەدەتلىك، ئەساسلىق، ئىشلى، ئەسەنچىلىك، ئىق.
 основать, تەئسسەس قىلىش، تۇزىش.
 основаться, بنا قىلىش، تەئسسەس قىلىش.
 основной, ئەساسلىق، باش، ئۆب.
 — основной капитал, ئەساسلىق سەرمايە.
 особа, شەخس، كىشى، زات، ئادەم.
 особенно, خوسوسەن، كۆپرەك.
 особенность, خوسوسىيەت، سۈپەت.
 особенный, خوسوسىي، غادەندەن تاش - قارى.
 особый (особенный), قارا: (особенный).
 особняк, بىر يېرىگە سالنغان ياغز ئوي.
 особый, خاس، مەخسوس.
 особь, ئايرىم بىر زات.
 осока, قامىش، قىياق.
 осокорь, تىرەك.
 оспа, چىچەك.

оспаривать, -оспорить, سوز بىلەن يىڭىش، مەسخەللەش.
 оспариваться, مەخس قىلىش.
 оспенный, چىچەككە مەخسوس.
 оспопрививание, چىچەك چىكىش.
 оспопрививатель, چىچەك چىكىگۈچى.
 оспоримый, شۈبھىلىك، شەكلىك.
 осрамить, خورلاش، ئويالدىرش.
 осрамиться, ئويانگە قالش، خورلاناش.
 ост, شەرق، مەشرىق.
 оставаться, остаться, قالش.
 оставлять, -вить, قالدۇرش.
 оставаться, قالدۇرۇلش.
 остальной, قالغان، ئارتقان، باقى.
 останавливать, -новить, توقتاتىش، تەوقىف قىلىش.
 останавливаться, توقتالاش.
 остановка, توقتالدىرغان جاي.
 останки, ئۆلۈك توپراغى.
 остаток, قالغان نەرسە، ئارتقان نەرسە.
 остаться (оставаться), قارا: (оставаться).
 остеология, سۈپەتلىك توغرىسىداغى فەن.
 остепенить, -нять, براۋنى قاتارگە كىرگۈز، سەفلەش، دەرىجەلەش، وقارلى قىلىش.
 остепениться, -няться, قاتارغا كىرىش، ئۆلۈغۇسىمان بولش، وقارلى بولش.
 остервенеть, قوتۇرش، زەھەرلەنش.
 остерегать, -речь, ساقلاش، پايلاش.
 остерегаться, ساقلىنىش، پايلىنىش.
 остзейский, بالتىق دىنىگى بويىدەگى.
 остистый, قىلچىق، قىلتاناق.
 остие, يىگە، قىلتاناق، قىلچىق.
 остов, (قارا: скелет).
 остолбенеть, ھەيران قالش، قانچە قالش.
 остолоп, ئەھمىق، توپاس، جىنىي.
 осторожно, ئىختىياقكارانە، سېكىنگە.

осторожный .مُحْتِيَاتَلِي .
 острогивать,-рогать (قارا: обстрагивать)
 остракизм .مەملىكەتتەن قوۋالاش .
 острастка .قورقونش .
 острачивать,-растить .ھورر كوتش .
 .قورقونش .
 острей (قارا: острие)
 остригать .قرقش، قرقش .
 остригаться,-ричься .قرقش .
 остричь .ئوبىلەش، ئونكۈرلەش، پەچكەن تەيتش .
 острица .باباسز .
 остричь (قارا: остригать)
 острие,-ий .پچاق، قىچ يۈزى، ئوچى .
 остров .ئاناۋ، جەزىرە .
 островитянин .جەزىرە ئەھلىسى .
 .جەزىرەدە، غومور ئۇنكەزگۈچى .
 островье .غەرەم تېپە سىگە سالغىغان باس - تىرما .
 острог .زندان، ھەبىسخانە .
 острога .يالىق قادايدورغان ئىماق .
 остроглазый .ئوتكۈر كۈزلەك .
 острожник .مەھبوس، زندانى .
 острожный .زندانگە مەخسوس .
 остроконечный .ياشى ئوچلەك .
 острота .ئوتكۈرلەك؛ ئوتكۈر سوز .
 остроугольный .بورچىگى ئوتكۈر .
 остроумие .زىرەكلەك، ئوتكۈر غەللىلىق .
 остроумный .ئوتكۈن، زىرەك فەكرلى .
 острохвостка .تلقويروق .
 острый .ئوتكۈر، ئوچلەك .
 остряк .ئوتكۈر سوزلى، پەچكە سوزلى .
 остужать,-живать, остудить .ساۋونش، موزلەنش .
 оступаться,-питься .ئاياق ئايىپ كىتىش، قاتلاش .
 остывать,-тыть .ساۋوش .

остылый .ساۋونغان .
 остышить .ئوبىلدىرەش، ئوبىاتلەك قىلىش .
 ость .قەلچەق .
 осуждать, -дять .ھۆكۈم قىلىش؛ جەزا بېرىش، يامانلاش، تەنقىد قىلىش .
 осуждаться,-диться .ھۆكۈم قىلىنىش .
 осужденный .مەھكۇم، غەيىلەنگەن .
 осунуться .ئەۋرر قىلىنىش .
 осушивать,-шить .قوروتش .
 осушиваться .قۇرۇش، قورۇق بولش .
 осуществлять,-вить .رەش، بولدىرەش، يېرىگە يىتكۈزۈش .
 осуществлять .رۇجۇدگە چەقىش .
 осчастливить .مەسعود قىلىش، بەختلەك قىلىش .
 осыпать .قويۇش، ئۇستىگە سېپش .
 осыпаться .قويۇلش، سېپىلش .
 сырелый .دەملەنگەن، نەملەنگەن .
 осыреть .دەملەنش، ھول بولش .
 ось .ئوق (ئەرەۋە ئوقى) .
 осьм... (قارا: ...восемь) .
 осьмуха,-мушка .سەككىزدەن بىر .
 осязаемый .سىزىلدورغان .
 осязание .سىزىش، بىلش .
 осязать .سىزىمەك، بىلىمەك .
 от .دەن .
 от .«يانىدىن كىتىش»، «تەمام قىلىش» مەنە -
 لەرىنى بىرە دورغان قوشمە، مەسلەن:
 отужинать .ужинать ئاۋقاتنى بېيىش،
 ئاۋقاتنى بېيە يتەش .
 отава .چاقەدان كىين چەققان اوت .
 отапливать .ئىستىش، ياقش (ئوت) .
 отапливаться .ياقلىش، ئىستىش .
 отаптывать .يەنچىش، ئاياق ئاستى قىلىش .
 отаптываться .يەنچىش .
 отбавлять,-вить .كەمەيتەش، تەرج قىيە -
 لىش، چىكەپ ئالاش .

отбавляться كەمەيش . ئازايش .
 отбавиваться قەسەم ئۈچ قۇتۇلش .
 отбегать, отбежать يۈكۈرب كېتىش .
 отбивать, -бить زورلەپ ئالاش، سەند - رەب ئالاش؛ دەفەق قېلىش . يەنجش، ئېزىش .
 отбивная котлета ئېزگەن گۆشت كاتلىپتى .
 отбирать قايتارپ ئالاش، تەنلەپ ئالاش .
 отблагодарить تەشەككۈر ئېيتىش . رەھمەت ئوقۇش .
 отблеск قارشى شوعەلە، نورمۇنەھكەس .
 отбой قايتارپ ئالاش .
 — дать отбой بېغەيلىشكە ئىشارەت بېرىش، ئىش بېتىشكە ئىشارە بېرىش .
 отборный تەنلەنگەن، ياخشى نەۋە .
 отбояриваться قاچىشقا ئورنەش . بىر سەبەب تاپىپ ئۇشەن قۇتۇلش .
 отбрасывать, -росить ئۇرغىتىش، ئۇرغىت پاشلاش .
 отбрасываться ئۇرغىت پاشلاش .
 отбрить قىزىپ ئالاش .
 отбросы ئۇرغىت پاشلانغان چۈپ-چار .
 отбывать, отбыть خەدەت قېلىپ ئۆت . كەزىش؛ چىق كېتىش (سەفەرگە) .
 отбытие, отбывание چىق كېتىش، ئۆتكەنلىك .
 — отбывание воинской повинности خەدەت كەرى خەدەتتى بېتىش .
 отвага باتىرلىك، جۈرئەت، جەسارەت .
 отваживать, отвадить زېرىكەرش، بېزەدرش .
 отваживаться, -житься باتىرلىك قىل .
 отважность باتىرلىك، جەسارەت .
 отважный باتىر، جەسۇر، يۈرەكلى .
 отвал. تويگەندەن ئارتقۇپ، سۇۋۇبۇيدەن كېتىش .
 отваливать, -лить سۈيۈ بۇيدەن قوز - غالب كېتىش، زورلەپ يۈمەلەتەش .

отваливаться زور بىلەن يۈمەلەتەپ كېتىش .
 отвар شورپا .
 отваривать, -рить قايناتىپ ئالاش .
 отварной قاينانغان .
 отвевать, отвеять ئارقاغا ئورۇپ يۈ - بەرش (شامال) .
 отведывать, -дать, -нуть ئوزۇننى كۈزۈش، تە - ناول قېلىش، سەندەش .
 отвезти, -ть (قارا: отвозить)
 отвергать, -гнуть ئىككەن ئېيتىش، قەبۇل قىلماسلىق، تاناش .
 отвергаться ئىككەن ئېيتىش، قەبۇل قىلما - سلىق .
 отвердевать, -деть قاتتىق بولۇش .
 отверделый قاتقان .
 отверженный ئىككەن قېلىنغان، سۈرلەنگەن .
 отверзать, -зти (كۈز) ئاچىش .
 отверзаться ئاچىش .
 отверстие تېشىك، يارق .
 отверстиеك، ئۆينىتى بورەپ چىقار - دورغان ئەسباب .
 отвертывать, отвернуть بورەپ ئالاش (چىقارش) .
 — отвертываться, отвернуться رەلەپ ئالنىش، چىنكە قاراش، يۈز ئۆگۈرش .
 отвертеться خىللە بىلەن قۇتۇلش .
 отвес ئىككە چىزىق، ئاش بايلانغان ئېپ .
 отвесить (قارا: отвешивать)
 отвесный ئاسلانغان، ئىلىپ تۇرگەن .
 — отвесная линия خەت غەمبۇدى .
 отвести, -ть (قارا: отводить)
 .ответ جەۋاب .
 ответвление بۇتاق، شاخ .
 ответить (قارا: отвечать)
 ответственность مەسئۇلىيەت، جەۋاب - گەرلىك .
 ответственный مەسئۇل، جەۋابگەر .

ответчик. مه‌سئول، جه‌واب بيري‌گوچي.
 отвечать. جه‌واب بيري‌ش.
 отвешивать. ئازگنه سيني ئولچەش، وه‌زن ئيتيش.
 отвиливать. ئشده‌ن قوتولش ئوچون يوق سەبەبيلەر كورسەنش.
 отвинчивать, -тить. بورەب چقارش.
 отвисать, -нуть. ئاسلب توروش.
 отвислый. ئاسلغان، ئاسلب تورغان.
 отвлекать. دققەتيني باشقا تامانگە جەلب قىلىش، ئوگورتوش.
 отвлекаться. ئوگورلش، چينگە قاراش.
 отвлеченный. نەزەري، فەلسەفي عەقل بلەنگە بلب بولادورغان.
 — отвлеченное понятие. فەلسەفي، فەلسەفي مۇھىم فەكر.
 — отвлеченные предметы. مۇھىم نەرسە لەر، مۇھىم ئەشايى مۇھىمە.
 отвлечь. (قارا: отвлекать)
 отвод. ئايرب چقارش، قارشىلىق.
 отводить. چينگە ئالب كىتىش، ئوزاتب قوش؛ (قارا: отклонять)
 отводок. بۇتاقدان چقان اوسملىك.
 отвоевывать, отвоевать. ئوروشوب ئۇشالش.
 отвозить. ئات، ئەرەۋە بىلەن ئېلىن قوش، چينگە ئايارب قوش.
 отволакивать. سونرەب ئالب كىتىش.
 отвораживать, -жить. سيحر بىلەن قايتارش.
 отворачивать, -ротить. ئارقاغا بو-روش، ئەيلەننرش.
 отворачиваться. ئارقاغا بورولوش، يۇز ئوگورش.
 отворот. ئارقاغا قايتارلغان نەرسە.
 отворять, -рить. ئاچش، ئاچب قوش.
 отворяться. ئاچلش.
 отвратительный. چيركەنچ، مەكروە، شايان، نەفرەت، قەبيح.

отвращать. چيركەندىرش؛ ئارقاغا قايتارش، بيزدەرش.
 отвращаться. چيركەنش، نەفرەتلەنش، بيزش؛ ئارقاغا قايتش.
 отвращение. چيركەنش، نەفرەت.
 отвсюду. (قارا: отовсюду)
 отвыкать, -кнуть. بيزش، زيركش عا-دەتنى ئاشلاش.
 отвязывать, -зять. يىچب ئالش.
 отвязаться. يىچىلش، قوتولش.
 отгадчик. تاپخوچى، بلگوچى.
 отгадывать, -дать. تاپش، بلش (تاپشماق).
 отгадываться. تاپش، بلنش.
 отгибать. ئارقاغا بوگوب قوش.
 отгибаться. ئارقاغا بوگولش.
 отглагольный. فيحلەدن موشىتوق.
 — отглагольное существительное. فيحلەدن موشىتوق ئىسم.
 отгнивать, -нить. چرب توشش.
 отговаривать, -ворить. سوز بلەن تىيش، ئارقاغا قايتارش؛ سوز قايتارش.
 отговариваться. سوز، قايتارش؛ قارشى سوز ئيتيش، ئىجتازار قىلىش.
 отговорка. عوزور، ئىسلەتمە.
 отголосок. سەدا، چەرەگلب ئىشلىگەن تاوش.
 отгонять. مەيدەب يوبەرش، قوش.
 отгоняться. قولب كىتىش.
 отгораживать. ئوگورب ئالش، پەنجەرە بلەن توسوب ئالش.
 отгребать, -рести. كورەب يوبەرش.
 отгребаться. كىمە كورەگىنى ئوروب فوز-غالپ كىتىش.
 отгрызать, -зть. كەرب ئالش.
 отдавать. بيري‌ش، قايتارب بيري‌ش.
 отдаваться. بيري‌لش، بيري‌شش.
 отдавливать, -вить. ياسش، قىشش، ئىزش.

отдавленный بىراق بەدەيد.
 отдалять, -лить بىراق يۈيەرش، ئوزا- قلاشدرش.
 отдаляться بىراق كېتىش، ئوزا قلاش.
 отданный بىزلىگەن.
 отдаривать, -рить مەدەيە قېلىش، ساو- غاغا قارشى ساوغا بېرىش.
 отдать (قارا: отдавать)
 отдача قايتارش، تەسلىم قېلىش، قايتارپ بېرىش.
 отдвигать (قارا: отодвигать)
 отдежуривать, -рить ئەۋبەت بەلەن خىزمەت قېلىش، قاراۋوللاش.
 отдел بۆلۈم، فەرقە، قىسىم، فەسلى، باب.
 отделение ئايرىلىش، ئايرىپ ئالاش.
 отделиться, -ляться ئايرىلىش، بۆلىنىش، ئايرىپ كېتىش.
 отделка ئىشلەپ تاپيار بولغاندان كېيىن پەردەزىلەپ چىقىش، زىنەتلەش.
 отделявать, -лять ياخشىلاپ ياساش، تاماملاب ياساش.
 отделяваться, -ляться ياخشىلاپ ياساش، قوتۇلىش.
 отдельно غەلەجىدە، يالغىز، ئايرىم.
 отдельный ئايرىم، بۆلىنگەن.
 отделять, -лить بۆلۈش، ئەجەرتەش.
 отделяться ئەيرىلىش، ئەجەرتەش.
 отдергивать, -нуть بۆلۈش، تارتىپ ئالاش.
 отдергиваться بۆلۈش، تارتىپ ئاچلىش.
 отдирать سەدرىپ ئالاش.
 отдираться سەدرىپ ئالاش.
 отдохновение ئىستراھەت، دەم ئالاش.
 отдохнуть (قارا: отдыхать)
 отдувать, отдунуть ئارقاغا ئوروش، ئورۇپ يۈيەرش (شامال بەلەن).
 отдуваться ئاغزۇق بەلەن دەم ئالاش.
 отдушина ھاۋا يورۇشى ئۈچۈن قېلىنغان تېشىك.

отдушник ئىسسىق چىقارادورغان تېشىك.
 ОТДЫХ تەنەففۇس، ئىستراھەت.
 отдыхать ئىستراھەت قېلىش، دەم ئالاش.
 отдышка نەفەس قىلىش.
 от'едать يېيىپ تامام قېلىش.
 от'езжать كىتىش (ئات بەلەن ياكى بىرەر نەرسەگە ئۆلتۈرۈپ كېتىش).
 от'езд ئۆلتۈرۈپ كېتىش، غەزىبەت قېلىش.
 от'емлемый ئالغاندورغان، ئايرىلادورغان.
 от'есть (قارا: от'едать)
 от'ехать (قارا: от'езжать)
 отек شش، قاپارپ چىققان شش.
 отекать ششش، قاپارپ چىقىش.
 отелиться بوزاولاش.
 отель موسافىرخانە، مېھمانخانا.
 отереть (قارا: обтирать)
 отесывать (قارا: обтесывать)
 отец ئاتا، پەدەر، دەدە.
 отечески ئائىلەردەك، ئوز ئاناگەدەك.
 отеческий ئائىلارغا مەخسوس.
 отечественный ۋەتەننى، ۋەتەنگە مەخسوس.
 — отечественная война ۋەتەن موھارەبەسى.
 ۋەتەننى ساقلاش ئۈچۈن بولغان ئورۇش.
 отечество ۋەتەن، ئاتا-بابا يۇرتى.
 отечь (قارا: отекать)
 отжать (قارا: отжимать)
 отживать غەمگىن كېچەش، قەرز، قەرز بەدەلگە خىزمەت قېلىش.
 отжигать ياندۇرش، كۆيدۈرۈش.
 отжимать قىسىپ چىقارش.
 отжиреть سېمىش.
 отжить (قارا: отживать)
 отзавтракать ئانىشتا قېلىش.
 отзванивать, -вонить تۈنخۇراق قاقىت توختاش.
 отзвук (قارا: отголосок)

откровенно ياشرماسدان، توغرىلىق بلدىن.
 откровенный سىرسىز، ياشرماسدان سوز-
 لايىدورغان.
 откручивать, -рутить بۇرۇپ چىقارش،
 ئورۇنلىگەننى چىقارش.
 открывать ئاچش، كىشان قىلىش، كەشىق
 قىلىش، ئاچش.
 открываться ئاچلىش، كەشىق قىلىش،
 كورنىش.
 открытие ئاچلىش، كەشىق قىلىش، رەسىم
 كوشان.
 — открытие Америки ئامىرىقا كەشقى،
 ئامىرىقانى ئاچش.
 открыто ئاچق، يەشمەسەن.
 открытый ئاچق، سىرسىز.
 открыть (قارا: открывать)
 откуда قايدۇرەن، قايدان.
 откуп نەسىدەگە ئالغان مالنىڭ ھەقىقىتى مۇھ-
 لەتىگەچە تولەنەنورغان پۇل.
 откупать, -пить ساتىپ ئالپ بىتىش.
 откупоривать, -рить پۈكىنى چىقارش،
 تەقنىنى ئاچش.
 откупориваться پۈكى چىقارش.
 откупщик ساتىپ ئالغۇچى، ساتىپ ئالپ
 بىغغۇچى.
 откусывать, -сить تىشلەپ ئالش.
 откусываться تىشلەپ ئالش.
 откусывать يىب كورش، يىب بىتىش.
 отлагательство كىچىككەش، كىيىنگە
 قالدۇرش، تەخىر قىلىش.
 отлагать قابات، قابات قىلىپ تەگىگە
 ئوتقۇزۇش.
 (قارا: откладывать)
 отлагаться ئايرىلىش، ئايرىلپ كىتىش، ئاير-
 لپ قولىش.
 отламывать سىندىرپ ئالش، كىرىپ ئالش.
 отлегать كۈلگە ئاغرىق توشش.
 отлежать قول ياكى ئاياق ئورۇشى.

отлеживаться ئوزاق ياتىش.
 (قارا: отклеивать) -пить
 چىتىگە ئۇچش، ئۇچپ كىتىش.
 отлет ئۇچۇپ كىتادورغان قوشلار
 كۈچمە قوشلار.
 отлетать, -теть ئۇچۇپ كىتىش.
 отлив جەزىر-دىنگىز سۈيىنىڭ ئارقاغا قايىشى.
 отлив توكۇپ كەمبىتىش، قۇيۇپ ياساش،
 رەڭ بىزىپ تۇرش.
 — черная грудь птицы отливает золотом
 قوشنىڭ قارا كۈكرەگى تىلەنەك رەڭلەنپ تۇرادۇر.
 отливаться قۇيۇلش، توكۇلپ كەمبىتىش؛
 ھەر خىل تۈسە كۈرۈنىش.
 отливка قۇيۇش ئۈشى.
 (قارا: отливать) -лить
 отлить ئايرىپ بىلىش، ئايرىپ
 تەنەش؛ دەردەجەسىنى كۈتەرش.
 отличать, -чить ئايرىلىش باشقا
 بولش، دەردەجەسى كۈتەرش.
 отличаться, -читься ئايرىما، دەردەجەسى كۈتەرش.
 — знак отличия نشان، مېدال دەردەجە.
 отлично جۈدە ياخشى، كۈپ ئەغلا.
 отличный مومتاز، ئەغلا.
 отлогий نشىپ، يانباغرى (يىز)،
 نشىبىلك، يانباغرىپ.
 отложение يىز قاتلاوى،
 (قارا: откладывать)
 отложить ئايرىلىش، باشقا بولش.
 отложиться (قارا: отламывать) -мить
 ئايرىش، ياندىان كىتكۈش،
 ئارادان چىقارش.
 отлучаться, -читься ياندىان كىتىش،
 كىتىش، جەداككە بولش.
 отлучение جەداككە، ئايرىشلك.
 отлучка ئايرىلپ تۇرش.
 отпынивать ئىشەن قاقش.
 отмаливать عىبادەت قىلىپ ئالش،
 يالوارپ ئالش.

отмаливаться عيبادەت قىلىش، يالواراپ قوتولش.

отмалчиваться سىكوت قىلىپ جەۋاب بېرىش، ئىندەمدى تورش.

отмалывать تارتش (تىگرەندەنە).

отманивать،-нить ئىشلاش، ئىشلاش - نىشلاش، رەت بىلەن چاقىرىپ ئالماق كېتىش.

отмахивать; -хать, -хнуть قاقىپ سىلتىپ يۈنەرش.

отмахиваться قول بىلەن سىلتىپ ياقىپ - نىگىگە كېلىپ تەرمەسەن تورش.

отмачивать مۇلەش، نەمەش، سۈرگە باتىرىپ ئالماق.

отмежевывать, -жевать،- жевать چېگرەلەش، چۈشەندۈرۈش، چىك سالىش.

отмелистый سايلانغان، پەست (سۈرۈ) چوقۇرلىغى.

отмель ساي بىر (سۈرۈ).

отмена بىتىش، فەسخ قىلىش، يوقىغا چىقارش ئالماق.

отменить بىتىش، فەسخ قىلىش، ئالماق بىتىش. ئانلانغان (ياخشى).

отменный (قارا: отменить).

отменять بىتىش، فەسخ قىلىش.

отмеривать،-рять, -рить ئۆلچەپ ئالماق، ئۆلچەپ بېرىش.

отместка ئۆزىمىدىن ئۆزىگە نەرسە ئۆچۈن قەسەس ئالماق.

отметать, отмести. شېزىپ ئالماق كېتىش. (قارا: отмечать).

отметка بېلگى، غەلامەت، ئىشارەت.

отмечать بېلگىلەش، غەلامەت قويۇش.

отмечаться بېلگىلەنىش.

отмеченный بېلگىلەنگەن.

отмокать ئۇشۇش، ئۇشۇش.

отмолачивать يەنجىپ ئالماق، يەنجىش.

отмолить (قارا: отмалывать)

отмолотить (قارا: отмолачивать)

отмолоть (قارا: отмалывать)

отмолчатся (قارا: отмалчиваться)

отмораживать, -розить، ساۋوتش، موزلەتەش.

отмороженный ساۋوتقان، موزلەنگەن، توڭگەن.

отмочить (قارا: отмачивать).

отмучивать بالچىق دەك نەرسەلەرنى سۈرۈپ تازىلاپ كېيىن يىغىپ ئالماق.

отмстить (قارا: отмщать)

отмщать قەسەس ئالماق، ئىنتىقام ئالماق.

отмщение قەسەس، ئىنتىقام.

отмывать, отмыть يۈيۈپ ئالماق.

отмываться يۈيۈش، يۈيۈپ ئالماق.

отмыкать ئاچش (بېرىككەننى).

отмыкаться ئاچىش.

отмычка ئاچقىچ، كەلدىن، ئاچقىچا ئوخشاشاب قىلىنغان ئۇسۇب.

отнашивать كۈتۈرۈپ ئېلىپ قويۇش.

отнекиваться قول تارتش، ئىنتىغ ئېتىش، «يوق» دېيىش.

отнести (قارا: относить)

отнимать تارتىپ ئالماق، زورلاپ ئالماق، غەسەلەپ ئالماق.

отниматься كۈچلەپ ئالماق، بىر نەرسەنى ئالماق.

— у него язык отнялся ئۇنىڭ تىلى ئانلانغان (ئۇ تىلەن يازغان).

относительно نىسبەتەن، ئىجتىبارەن، خەقىدە، توغرىسىدا.

относить ئېلىپ قويۇش، كۈتۈرۈپ كېتىش.

относиться تەدەللىق بولۇش، مەنسۇپ بولۇش.

отношение نىسبەت، تەدەللىق، مۇئامىلە؛ رەسمى خەت.

отные بۈگۈندەن باشلاپ، بۈگۈندەن.

отнюдь ئەسلا، ھېچ.

отнять (قارا: отнимать)
 ото (от: قارا)
 отобрать (قارا: отбирать)
 отобедать پيشنلك ئاوقاتى ييب ئالش.
 отовсюду مەر قايدان، مەر بيردەن.
 отогнать (قارا: отгонять)
 отогнуть (قارا: отгибать)
 отогреть, -реть ييلىتىش، ئىستىش.
 отогреться ئىشىش، ييلىنىش.
 отодвигать, -винуть تورتب بويۇرش.
 отодвигаться سلجىش، تورتب كىتىش.
 отодрать (قارا: отдирать).
 отождествлять ئوخشاش، بەرابدەرش، مانەندەش.
 отозвать (قارا: отзывать)
 отойти (قارا: отходить)
 отомкнуть (قارا: отмыкать)
 отомстить (قارا: мстить)
 отопить (قارا: отапливать)
 оторачивать قوش، قايشلاش، ئەدپەش، ئەدپ توتۇش.
 оторвать ييرتىش، تارتىش، ئوزب ئالش.
 оторопелый قورققان، ئاوارەلەنگەن.
 оторопеть شاشب قالش، ئاوارا بولش، قورقۇدەن شاشب قالش.
 оторочка تاسما، ئەدپ.
 отослать (قارا: отсылать)
 отохочивать, -ХОТИТЬ يىزدىرىش، زىركىدىرىش، غىرەتتىنى سوندىرىش.
 отощалый ئاررقانغان، نەحق.
 отощать ئاررقاناش، قافلانىش، مارقىلاناش، ئازغىلاش.
 отпадать توكولش، ئازش، دىندەن قايتىش.
 отпадение بىزش، دىندەن قايتىش.
 отпадный بىزگەن، دىندەن قايتقان.
 отпаивать ئۆچۈرگۈزۈش، سىمىرتىش، كۆپ ئۆچۈرۈش.
 отпалзывать ئۆرمەلدەپ كىتىش.

отпарывать يىرتىپ ئالش، سوکب ئالش.
 отпарываться يىرتىلىپ ئالنىش.
 отпасть (قارا: отпадать)
 отпахивать, -хать مەيدەپ ئالش (يىزىش)، مەيدەپ بتوش.
 отпевальный جەنازەگە مەخسوس.
 отпевание جەنازە نەمازى.
 отпевать, отпеть جەنازە ئوقۇش.
 отпереть (قارا: отпирать)
 отпетый ئۆزەلمەسلىك، تەرتىپكە كىلمەسلىك، ئىشەنچسىز، زەمانەسى ئۆتكەن.
 отпечаток ئىسەر، غەلامەت، ئىز.
 отпечатывать, -тать تەبىق قىلىپ ئالش، ياساپ تامام قىلىش.
 отпивать, отпить ئازگە ئىچ قۇيىش.
 отпиливать, -лить ئۆرۈلەپ ئالش، ئۆزۈرە يەن كىسىپ ئالش.
 отпирательство غەيبىدەن ئانىش، ئىنگار ئىتىش.
 отпирать ئاچش، بىركىلگەننى ئاچش.
 отпираться ئاچىلىش؛ ئانىش.
 отпировать بىرەر واقىعە خۇرمەتتىگە زىيا-فەت قىلىپ ئۆتكۈزۈش.
 отписка يازىپ قوتۇلش.
 отписывать, -сать يازىپ بويۇرش.
 отписываться يازىپ قوتۇلش، يازىپ جەواب بىرىش.
 отпись يازما جەواب.
 отпихивать, -хать, -ХНУТЬ ئىتەپ يوبارىش، ئىشىرىش.
 отпихиваться ئىتەپ يوبارىلىش.
 отплата تولەش، موکافات، جەزا.
 отплачивать, -латить تولەش، تىگە-شىنى قايتارش.
 отплачиваться, -латиться تولەپ قوتۇلش.
 отплевывать ئۆپۈرۈپ يوبارش.
 отплевываться ئۆپۈرۈپ كىتىش، ئۆپۈرۈپ جەواب بىرىش.

отпливать, отплыть: يۇزۇپ كېتىش.
 отплясывать, -сать: كۆپ ئوينىگە توشۇش - كۆپ رەقس ئۇرۇش.
 отплясываться: ئوينىگە توشۇپ قوتۇلۇش، رەقس ئۇرۇپ قوتۇلۇش.
 отплюнуть (отплеывать (قارا):
 отпнуть (отпавать (قارا):
 отполаскивать: چاياقاپ يۈيەدرش.
 отползти (отпалзывать (قارا):
 отпороть (отпарывать (قارا):
 отправиться (отправляться (قارا):
 отповедь: عدىپلەنگۈچىلەرنىڭ عدىپلىرىنى ئاچىپ ئۈزگىنى ھىمايە قىلىپ سۆزلەنگەن سۆز.
 отпор: كۈچكە قارشى قويغان كۈچ، دەفع.
 отправление: يۈيەدرش، ئۇرسال قىلىش؛ رەزىفە، خىزمەت، ئىش.
 отправлять: يۈيەدرش ئوزاتىش؛ ئەدا قىلىش، ئوتەش.
 отправляться: يۈيەدرلش، كېتىش.
 отпраздновать: بەدىرەم قىلىش بەدىرەمنى ئوتكەزىش.
 отпрашивать, -росить: قاينار ب - سۈرەش، سۇراب ئالش.
 отпрашиваться, -роситься: كېتىشىگە روخسەت سۈرەش، روخسەت سۇراب كېتىش.
 отпрыгивать, -гнуть: ئۇرغىپ كېتىش، سەكەپ كېتىش.
 отпрыск: تۈيدەن چىققان بوتاق، تاقم، «بالا»، «ئاولاد».
 — последний отпрыск знаменитых князей: مەشھور خانلارنىڭ ئاخىرقى ئاولادى.
 отпрягать: چىنار ب ئالش (ئاتتى)،
 отпрягаться: چىقارلىش (ئات)،
 отпрячь (отпрягать (قارا):
 отпугивать, -гнуть: قورقۇتۇپ يۈيەدرش قورقۇتۇپ يۈيەدرش، يانيدان قورۇپ (قاچىپ) يۈيەدرش.

отпуск: يۈيەدرش، تەعتىل.
 — получить отпуск: تەعتىلگە كېتىش.
 отпускать: يۈيەدرش، بېرىش.
 — отпускать бороду: ساقال ئۈسەدرش.
 — отпускать грехи: گناھلارنى گناھلارنى كېچىش، يارلىقاش.
 отпускаться: يۈيەدرلش.
 отпускная: ئازاد قىلغانلىق توغرىسىدا بېرىلگەن گواھنامە.
 отпускать (отпускать (قارا):
 отпущение: ەففو، يارلىقاش.
 — отпущение грехов: گناھلارنىڭ كېچىلىشى.
 отпустить (отпускать (قارا):
 отработать: ئىشلەپ بېرىش، ئىشلەپ تولەش.
 отрава: زەھەر، ئاغۇ.
 отравитель: زەھەرلەگۈچى.
 отравить, -влять: زەھەرلەش.
 отравиться, -питься: زەھەر ئۇچۇپ ئولۇش.
 отрада: شادلىق، فەرح، سەزۋەر، يۈوانچ.
 отрадный: شادلىقلى، يۈوانچىلى.
 — отрадное явление: شادلىقلى ئىش، قۈانچىلى مال، سېۋىنەرلىك ۋاقىئە.
 отражать, отразить: قارشى شوغەلە بېرىش، قارشى كۆرسىتىش، دەفع قىلىش.
 отражаться: قارشى كۆرىنىش، ئىككاس ئېتىش، دەفع بولۇش.
 отражение: قارشى شوغەلە، قارشى كۆر - نىگەن سۈرەت.
 отрапортовать (рапортовать (قارا):
 отрасль: يانيدان چىققان بوتاق، نەۋىج، سىنىق.
 — отрасль промышленности: ھۈنەر ۋە سەنئەتنىڭ نەۋىجىسى.
 отрас... (отрост... (قارا):
 отращивать: ئۈستىرەش.
 отребье: قالغان - قوتقان؛ ئەلەم، يامان.
 отрез: كېسىك، كېسىلگەن يېر.
 отрезать (отрезывать (قارا):

отрезвлять, -вить **هوشيار قىلىش**،
 عەدەلغا كېلىتىش.
 отрезвляться, -виться **هوشيار بولش**
 عەدەلغا كېلىش.
 отрезной **كىسەلە دورغان**.
 отрезок **پارچا، كېسەپ ئالغان پارچا**.
 отрезывать **كېسىش، كېسەپ ئالش**.
 отрезываться **كېسىلىش، كېسەپ ئالنىش**.
 отрекать **ئىنكار قىلىش**.
 отрекатся **ئىنكار ئېيتىش، قەبول**
 قىلماسلىق، دىئاۋى ئىشلەردەن قانچىش،
 ۋاز كېچىش.
 отрекомендовать (рекомендо=
 вать) **قارا: (قارا:)**
 отрепье **يېرىق چولدىر كىم**.
 отречение **ئىنكار ئېيتىش، قەبول قىلماسلىق؛**
 ۋاز كېچىش.
 — отречение от престола **ئورۇن ئىختىيارى بىلەن تەختەن توشىش**.
 отречься (отрекатся) **قارا: (قارا:)**
 отрешать, -шить **توشۇرش عەزل قىلىش**.
 отрешаться **توشۇش، عەزل بولش**.
 отринуть **دەفە قىلىش، ئارقاغا ئاتىش**.
 отрицание **ئىنكار ئىيتىش**.
 отрицатель **ئىنكار ئېيتكۈچى**.
 отрицательный **ئىنكار قىلال دورغان،**
 مەدەقول بولمايدورغان؛ مۇنقى.
 отрицать **ئىنكار قىلىش**.
 отрицаться **ئىنكار ئېيتىش**.
 отрог **بوئاق، شاق، شۇعبە**.
 отроду **توغلىغاندان بېرى، ھېچ بىر ۋەقت**.
 отродье **جىنس، نەسل (خورلەپ ئېيتىش)**
 отрок **ياش يىگىت (۹-۱۲ ياشكەچە)، ئوسىر**
 بالا.
 отроковница **ياش قز، قز بالا**.
 отростать, -ти **ئوسىپ چىقىش، ئوزون بولپ**
 ئوسىش.
 отростить (отращивать) **قارا: (قارا:)**

отросток **تارماق، شاخ**.
 отрочество **ياشلىك شىبابت**.
 отрубать, -бить **كېسەپ ئالش، قەتە**
 قىلىش.
 отрубаться **كېسىلىپ ئالش**.
 отрубок **كېسەپ ئالغان**.
 отруби **كېپەك**.
 отрывать **كاۋلاب، ئالش (چقارش)**
 يېرتىپ (بولپ ئالش).
 отрываться **يولنىپ ئالنىش**.
 отрывистый **بولدەك-بولدەك، ئوزلگەن،**
 جېنى بولماغان.
 отрывок **بولدەك، قەتە**.
 отрывочный **ئوزلە دورغان**.
 отрыгать, -гнуть **كې-كەش، كې-كەپ**
 چقارش.
 отрыжка **كېكەك**.
 отрыть **كاۋلەپ ئالش (چقارش)**.
 отряд **سەف، قاتار (بىر قەتە غەسكەر) سەف**.
 отряжать **بىرنىچە كىشىنى ئايرىپ يوبارش**.
 отрясать, -сти **سەلگىش قانتراتىش، سەلگەپ**
 توشۇرش، قاقش.
 отряхивать, -хнуть **قاقىپ توشۇرش**.
 отряхиваться, -хнуться **قاقنىش،**
 سەلگىنىش.
 отсаживать, -садить **ئايرىپ**
 ئوتقۇزۇش.
 отсасывать **سورش، ئېمىش**.
 отсвет **قارشى يارۇغلىق، ئىنكاس زىيا**.
 отсвечивать **قارشى يارۇغلىق بېرىش**.
 отсеивать **ئېلىش (ئېلىدەك)**.
 отсека́ть, -сечь **كېسەپ ئوزۇش، چاپ**
 ئوزۇش.
 отселе, отсель **بوتكەن-بو بېردەن**.
 отсеять (отсеивать) **قارا: (قارا:)**
 отсидивать, -сидеть **مۇلتورۇپ**
 چىقىش، ئۇلتورۇپ ئوۋوشۇش.

отскакивать, -скочить, тاییب کیتش، ئارقاغا سىككەپ كیتش.	отстреливаться, -ляться ملتىن ئاتىپ، قارشى تورش، ملتىن ئاتىپ قوتولش.
отспойка يورفا قانلام.	отступать, -пить ئارقاغا تارتىش.
отслуживать, -жить خىدمەت قىلىپ، ئوتكەزىش، عىبادەت قىلىش.	отступление ئارقاغا قايتىش؛ دېنىدەن يازش.
отсоветывать مەسلىھەت بېرىمەسلىك، كۆڭەش بىلەن تېيىش.	отступник دېنىدەن يازغان، مۇرتەن.
отсосать (قارا: отсасывать)	отступное يول قويمىش ئۈچۈن تۈلەنگەن حق.
отсохнуть (قارا: отсыхать)	отсутствие ئورنىدە بولماسلىق، يوقلىق، غىبۇبەت.
отсрочивать, -чить كېچىكىتىش، مۇھلە- تىنى ئوتكەزىش.	отсутствовать جازر بولماسلىق، ئورنىدە بولماسلىق.
отсрочка كېچىكىتىش، مۇددەتتىنى چۈزىش.	отсчитывать, -тать ھىسابلاپ قويمىش، ساناپ قويمىش.
отставать كېيندە قالش.	отсылать يۈبەرىش، ئارقاغا يۈبەرىش.
отставка خىدمەتتەن چىقارلىش. ئىستىفغا.	отсылаться يۈبەرلىش.
отставлять, -вить چىتىكە قويلىش.	отсылка يۈبەرىش ئىشى.
отставляться چىتىكە قويلىش.	отсыпать ھېيىش.
отставной خىدمەتتەن چىقارلىغان.	отсырелый دىملىگەن، مول تارتقان رتوبەتلىك.
отстаивать ياقلاش؛ توختاتىش.	отсыреть دىملىنىش، نەملىنىش، قورش، نەمىسىزلىنىش.
отсталость كېيندە قالغۇچىلىق، غەدەم تەرەققىي.	отсюда بۇندەن، بۇ يېردەن.
отсталый كېيندە قالغان.	оттаивать ئېرىش. سېكىكىلەپ ئېرىش. ئېرىتىش (قانتاننى موزلەنگەننى).
отстать (قارا: отставать)	отталкивать تۈزۈتۈپ يۈبەرىش.
отстёгивать, -гнуть قىيىناش (قامچى بىلەن)؛ يېچىش (تۈگمەلەرنى).	отталкиваться تۈزۈتۈپ كېتىش، تۈزۈتۈپ ئارقاغا تارتىش.
отстоять يىراق بولش، ئوزاقلىقتا بولش. (قارا: отстаивать)	оттапывать پايىمال قىلىش، ئاياق ئاستى قىلىش.
—столица отстоит от нашего города на —две тысячи верст پايتەخت بىزنىڭ شەھەردىن ئىككى مىڭ چاقىرم ئوزاقلىقتا.	оттапливать ياقىپ ئىستىش.
отстояться تىنىش (لايقا سۈرۈ).	оттаскивать, оттащить سۈندۈرەپ ئالپ كېتىش.
отстраивать سالىپ (بىنا قىلىپ) بىتىش.	оттачивать قايراش.
отстранять, -нить يانگەن كېتىشى، دەفع قىلىش، چىقارش.	оттаять (оттаивать)
отстраняться, -ниться ياندى-دان كېتىش، دەفع بولش، چىقىش (خىدمەتتەن).	оттенивать, -нить, -нять سايەلەش سايە بىلەن ئايرىش.
отстригать, -ричь قىزىق بىتىش.	оттенок ئۈس (سارغىمتىل، قارامتىل سۈزلە- رىدەگى مىتل، غىچ سۈزلەرنى ئاڭلاتار).
отстрогать ئىشقالاش.	
отстроить (قارا: отстраивать)	

оттепель قشقى ئۇستىقى.
 оттереть (قارا: оттирать) تارقاق ياساس قووش،
 оттеснять,-нить قىسىپ چىقارم بوبەرش.
 оттесывать, оттесать يۈنىش. يۈنىش،
 оттирать ئۇرتىپ ئالاش، سورتۇپ يۈبەرش.
 оттиск набираться، مەقبەئەدە تىرلەنگەن
 оттиск نابورنىڭ كاغەزگە توشۇشى.
 оттискивать,-снуть توشۇرش، تەبىخ
 قىلىش.
 оттого شۇ سەبەبىدەن. شۇنىڭ ئۈچۈن.
 оттолкнуть (قارا: отталкивать) تۈرتلەپ كېتىش،
 оттолкнуться ئارقاغا كېتىش.
 оттоле (قارا: оттуда) تۈرك دىيۈەنى.
 оттотманكا غۇسمانلى، تۈرك.
 оттопка ياغ قويۇقىسى، جۈزۈ.
 оттопить (قارا: оттапливать) ئايرىش، يايىش.
 оттопыривать,-рить چىتىگە تاسما ۋە باشقالار
 ئوتتۇپ چىقىش.
 отторгать,-гнуть ئايرىش.
 отторочить (قارا: отторачивать) قارا: (قارا: отгачивать) سىلكتىش،
 отточить سىلكتىش، سىلكتىپ توشۇرش.
 отряхивать,-хнуть توشۇرش.
 оттуда ئۈشە يىرىدەن، ئۈشەندەن.
 оттушевать رەسىمگە سايە توشۇرش.
 оттягивать, отгунуть ئۇزاققا چۈشۈش،
 ئۇزاقلاش.
 отужинать كىچىكى ئاشنى يېيىش.
 отуманивать,-нить تۇمانلاناش؛
 شاشۇرش، غەقلىنىش تىندۇرش.
 отучать,-чить بېزىدۇرش، غادەتتىن
 تاشلاش.
 отучаться,-читься بېزىش، غادەتتىن
 تاشلاش.

отученный سىمىرگەن. ئىيتك.
 отхаркивать,-кнуть قاقىر توشۇرش،
 قىر توشۇرش.
 отхлебывать, отхлестнуть قاشق
 بىلەن ئۇچش، ئاش ئۇچش.
 отхлынуть شوركۇسى بىلەن: ئارقاغا
 تارتىش، ئارقاغا كېتىش، تىسكەرى ئاقش.
 отход كېتىش، غەزىمەت قىلىش.
 отходить كېتىش، چۈشەش؛ ئولاش.
 — отходная молитва ئۆلۈم ھالىدەكى
 كىشىگە ياسىنى چىقىش.
 отхожий چىتىگە كېتەدورغان، كېتەدورغان.
 —отхожее место تەھازەتخانا.
 отцветелый گۈللەرنى قۇرۇغان.
 بولغان؛ ۋەقتى (زەمانى) ئۆتكەن.
 отцветать, отцвести گۈللەرنى قۇرۇش،
 ئىك كېيىنكى مەرتەبە گۈللەش.
 отцеживать, отцедить سوزۇپ
 ئالاش، تىندۇرش.
 отцеплять,-пить ئايرىپ ئالاش، زەنجىر-
 رىدەن چىقارم ئالاش.
 отцепляться ئايرىلىش، زەنجىر-رىدەن
 چىقىش.
 отцеубийство ئانا ئۆلۈدۈرش.
 отцеубийца ئاناسىنى ئۆلۈدۈرگۈچى.
 отцовский ئاناغا مەخسوس، ئاتانىكى.
 отчал «قوزغالب كېتىش»
 отчаливать,-лить «قوزغالب (باغلارنى
 يېچىپ) كېتىش. (كېيىن، قايقار توغرىسىدا).
 отчасти قىسمەن، بەزىدەن، بىر ئاز.
 отчаиваться, отчаяться ئۈمىد-
 سىزلەش، قەھرى كېلىش، عاجزلىنىش.
 отчаяние ئۈمىدسىزلىك، ئۈمىدسىزلىككەن
 عاجزلىك.
 отчаянный غەيرەتلىك، باتۇر، يۈرەكلىك،
 خەتەرلىك، خەتەرلىك.
 отче «يا، ئاتام»
 отче=наш «يا ئاتالا، ئى خۇدايىم»

отчего نیمه سدیده، نیمه ئوچون.
 •отчеканивать, -нить ئاچق قیلب سورلدهش. (قارا: чеканить)
 •отчеркивать, отчеркнуть چزش، چزب ئالاش.
 •отчерпывать, -пнуть سوزوب ئالاش، فاییدالاش.
 •от(е)ческий ئاناغا مدخوس.
 •отчество ئاتانك ئسمى.
 •отчет حساب، عمومى حسابات.
 •отчетливость ئاچقلىق، سدراحت.
 •отчетливый ئاگلانشى بىنگى، سدرىح.
 •отчизна وه، ن، توغلخان وه ئوسكەن بىر.
 •отчим ئوگى ئانا.
 •отчисление ئايرم حسابلاب قویش، ئايرش.
 •отчислять, -лить ئايرب ساناب قویش.
 •отчисляться ئايرم سانالب قویش.
 •отчистить, отчищать تازالاش، تەسيزلەش، پاكيزە قىلىش.
 •отчуждать ئالاش، بىگانە قىلىش.
 •отчуждаться زورلەب ئالاش.
 •отчуждение مەجبورەن ئالاش، ئەجرەتەش (بىر نەرسەسىنى ئېگەسىگە بىگانە قىلىش).
 — отчуждение земли بىرنى زورلەب ئالاش.
 •отшагать, -гнуть قەدەم باسب كېتىش، ئاتلاب كېتىش.
 •отшатнуться ئارقاغا سىسكەنەپ كېتىش، موركش.
 •отшвыривать, -рнуть قاقب يوبەرش.
 •отшельник زامە، رامە، عابد.
 •отшельничество زاهدلك، عابدلك.
 •отшибать, -бить ئورب ئوروش، تورغوش، تورغوزش.
 •отшлифовать (قارا: шлифовать)
 •отштукатуривать, -рить (штукатурить) (قارا:)
 •отшучиваться، отшутить كولوکو سوز بىلدەن جەواب بېرىش، مەزاح قىلىش.

отщепенец (قارا: отступник)
 отщеплять, -пить يارش، مەيدەلەش.
 отщепляться ئايرلش، ئايرلش، ئىشلش.
 отщипывать, -пнуть چەتەب ئالاش.
 отыграть, -грывать يوتوب ئالاش.
 отыгратся يوتوزغاننى قايتارب يوتوب ئالاش.
 отыскать, -кивать ئىزدەپ تاپش.
 от'явленный مەدەلوم، مەشهور، مەدەروف چەن، ئاناقلې؛
 — от'явленный преступник مەدەش-مور جەنايەتچى.
 отяготеть ئاغزلاش، قىيىنلاش.
 отягощать, -готить ئاغزلاش، حالىيەت دەن ئارتق يوكلەش.
 отягощаться ئاغزلاش، حالدان تاشقا. رى يوكلەش.
 отяжелеть ئاغزلاش، كەسەللەش.
 офеня كوتەرب يورب مەيدە نەرسەلەر ساتقوچى.
 офицер ئەفەندە، زابىت، عەسكەر باشى.
 офицерский ئەفەندەلەرگە مەخسوس.
 офицерство ئەفەندەلەرگە، ئەفەندەلەرگە مەخسوس.
 офицерша ئەفەندە خانىنى.
 официально رەسمىيەن، رەسماً.
 официальность رەسمىيەت.
 официальный رەسمى، چەن.
 официант ئاشخانىلەر خادىمى.
 официоз ھۆكۈمەت تەدەنەنارنى كەزىتە. ھۆكۈمەت تەدەنەنەنارنى كەزىتە.
 оформлять قەيەتەننى كىلتىش، رەسىم لەشەپ دەرش.
 ох! ئوھا! ئاھا! واھا! واھەسەنا!
 охальный ئوياتەسز، قەبىح.
 охание ئاھە تارتش، ئاھلاش.
 охапка ئوچاق، قوين.

охать ئاملاش
 охватывать قوجاقلاپ، ئورەب ئالاش
 охладительный ساوۇقلۇق بېرەدورغان، موزىدەك
 охладить (قارا:) (охладать)
 охладевать, -деть ساوۇتەش، بېزەش، غەيرەتتېنى سۈندۈرش
 охлаждать ساووتەش
 охлаждаться ساوونەش
 охлаждение ساووتەش، ساوونەش
 охлократия عدوام ئىدارەسى، قارەخەلقنىڭ حۈكۈمەتكە باش بولۇشى
 охмелелый مەدست، مەخمۇر
 охмелеть مەدست بولۇش، قۇش
 охнуть (قارا:) (охать)
 охощивать (قارا:) (колостить)
 охорашивать ياخشىلاش، چەرايلىك بولۇش
 охорашиваться كېيىنەش-ياساشنى چەرايلىك بولۇش
 охота ئاۋ، شكار، خامش، دەرد
 охотиться ئاۋ ئاۋلاش، شكار قىلىش
 охотник ئاۋچى، سەببىيار، تەڭگۈچى
 охотничий ئاۋچىلارگە مەخسۇس
 охотно خامش بىلەن
 охотный ئۈز ئىختيارلى، خامشلى
 охочий خاملاغۇچى، ئۈزى تەڭگۈچى
 охра سارىغ ۋە قىزىل بوياق (ياغاچ بوياغى)
 охрана قاراۋول، پايلاش، ساقلاش
 охранить (قارا:) (охранять)
 охранка سىياسى پالىتىسىيە
 охранитель ساقلاغۇچى
 охранительный ساقلايدورغان
 охранник ساقلاغۇچى، خەلقنى قوزغاشىدىغان ساقلاغۇچى غەسكەر كىشىسى
 охранный ساقلاشقا مەنسۇپ
 охранять ساقلاش، ھىمايە قىلىش
 охраняться ساقلانۇش، موخافەزلەنەش

охрипать, -пнуть خەرلەش، ئاۋوش بېتەش
 охриплый خەرلەلغان، ئاۋوشى بىتكەن
 охрометь ئاقساقلاش
 охудать, охудеть خورلاش، يامانلاش، تەقبيح قىلىش
 охуливать, -лить سۈكۈش، خورلاش
 оцарапывать, -пать, -пнуть تەرتەش، ترئاب ئالاش
 оценивать, -нить بەھا قوبۇش
 оцениваться بەھا قوبۇلىش، تەقدىر قىلىش
 оценка بەھا قوبۇش، تەقدىر قىلىش
 оценщик بەھا قوبۇغۇچى
 оцеп تېپكى (مەدەلەن: ئارەۋە، كەرت پروژىنىسى)
 оцепенеть قەتەب قالىش، ھەيران بولۇش، تەلەپ قاتىش
 оцепить, -пять ئورەب ئالاش، ئىمانە قىلىش
 оцепление موخاسرە قىلىش ئىشى
 очаг ئوچاق، جەماعت
 —семейный очаг عائىلە جەماعتى
 очаровательный مەدەتتۈن ۋە عاشق قىلالدورغان، جازىدلى
 очаровать, -вывать مەدەتتۈن ۋە عاشق قىلىش، سەھىرلەش، مەجزۇب قىلىش
 очароваться مەدەتتۈن ۋە عاشق بولۇش
 очевидец ئۈز كۈزى بىلەن كۈرگۈچى
 очевидно مۇعەييەن كۈرۈپ تۇرغان
 очевидный ئايروماچاق، مۇعەييەن
 очень جۈدە، غايەت
 очередь نەۋبەت
 —по очереди نەۋبەت بىلەن
 очерк مەخسۇسەن بىر نەرسە ھەقىقەت يازغان كىچىك رىسالە (تەسۋىر، ھىكايە)
 очернить, -нить, -нять قارالاش، ئىقترا قىلىش، بەدنام ئېتىش

очерствелый قاتقان، حسسزلهنگن.
 —очерствелый хлеб قاتقان نان.
 очерстветь قاتش؛ كوگل قاتش حسسزلهنگش.
 очертание قه يافهت، عومومى قه يافهت؛
 رسم چزغى.
 —очертя голову ئوزى بلمه سدهن
 очерчивать, очертить چزب، چزب،
 توشورش، ئه ترافىنى چزب چقش.
 очечный كوزگه عهينه كگه مدخسوس.
 очи очи
 очинивать, —нить قه لم ئوچاش،
 توزهنش.
 очистительный تا زا لاي-درغان،
 ئه رچيدورغان.
 очистка ئه رچش، تازالاش.
 очищать, очистить تازالاش.
 очищаться تازالانش.
 очищенный تازالانغان
 очки كوز عهينهك.
 очко قومار ئوينلهرينگ كوزى (كهتدهسى).
 очковый كوز عهينهكلك.
 —очковая змя كوز عهينهكلك ئيلان.
 очный كورنده دورغان، نه زهرى.
 —очная ставка قارا قارشى تورش. موواجهه
 قىلىش.
 очнуться ئويغانش، عدقلغا كىلىش.
 очувствоваться سىزىش، توشونش.
 оцутиться بولش، كورنش.
 — вдруг он оцутился в тюрьме
 براق ئوزىنى تورمه ده كوردى.
 ошалелый شاشقان جننى.
 ошалеть شاشش، عدقلدان يازش.
 ошеек بوين گوشتى.
 ошейник بوين باغى، حايوانلارنگ بوينگه
 بدهيله يدورغان -باغ.
 ошеломить, —млять هوشىنى قاچرش،
 حديران قالدرش.

ошеломиться, —мляться حديران
 قالش، هوشى كىتىش، بيهوش بولش.
 ошельмовать خه ياندتچى وه يامان كىشى
 ئىكهنگىنى ئاچش.
 ошибаться, —биться ياگشش، حندا
 قىلىش، ئاداشش.
 ошибка ياگشش، خهتا.
 ошибочно ياگداشلىق بىلەن، خهتانهن.
 ошибочный ياگشش، حهتالى.
 ошибкать هوشتهك ئوروب غورلاش.
 ошкуй ئاق ئايىق.
 ошкуйник ئوروشوب ئالخورچى
 ئوروش.
 ошпаривать, —рить قايناق سوو بىلەن
 يووش، پىرشش.
 оштрафовать ئىشتىراق سالىش. جزاى
 نهقدى سالىش.
 оштукатуривать (штукатурить: قارا)
 ощениться (щениться: قارا)
 اودا غايرلاش، ئه چچيغيدەن
 ساچى (جوئى) تپ-تککه بولش.
 ошипывать, —пать جونىنى بولش،
 يولوب تازالاش.
 ошупывать, —пать ئوشلەپ كورش
 ئوشلەپ بلىش.
 ошупываться ئوشلەنش، سىپىلەنش.
 ошупь اوشلەش، سىپەش.
 ошупью اوشلەپ، سىپەلەپ.
 ошутительный سىزلە دورغان، سىزه رلك.
 ошутить (قارا: ошутать)
 ошущать سىزىش، حبىس قىلىش.
 ошущаться سىزلىش، بلىش.
 ошущение سىزىش، حص، توپغو.
 оюнеть ياشلانш، ياشارش.
 оягниться قويلانش، قويدەك بولش.

П, п ئورس ئەلىفباسىدا 16 نىچى ھەرف،
 па مەدەنى ئويون (تانسە) لەردە بىر قەدەم.
 па... بىر نەرسەنى كەچ قىلىپ ئەيتىش
 ئۇچۇن سوزنىڭ ئالدىدىن قوشىلادىغان
 قوشمە.

пава ئاۋوس (مادە تاۋوس).
 павечерье ئاقشام، كېچەنىڭ ئالدى.
 павиан باشى ئىنىڭ باشىغا ئوخشاشان
 مايىمۇن.

павильон كوشەك، بۆلم، يېڭىگە ئۇي.
 павлин ئاۋوس قوشى.
 павлиний ئاۋوسقا مەخسۇس، ئاۋوسچە.

паводок ياغمۇر سوۋى.
 паганизм (قارا: язычество)
 пагинация سەھىفەلەرنى رەقەملەش.

пагода ھىندىستان ۋە خىتايىدا عىبادەتخانىلەر
 ئىسمى.

паголенок بايپاقنىڭ قونچىسى، اويۇق
 قونچى.

пагуба ھەلاكەت، تەملىكە، تەمام بولش،
 پىش.

пагубно,-ый ھەلاكەتلىك، تەملىكەلىك.
 падаль ئۈلۈستەك، ئۈلۈكسە، مەيت.

падать توشش، ياغش (ياغمۇر، قار)،
 يېقىلىش، ئازايش (يازغى سوۋ، توغرىسىدا)؛
 ئۈلەت، 'ولش.

падёж مال، ھەيۋان ئۈلەتى.
 падеж ئىجراپ، ئىسمەرنىڭ ئۆزگەرشى
 (سەرفىدە).

падение تۈشش، دەرەجەنىڭ پەسەنلەشى،
 تەسلىم بولش.

падина (قارا: овраг)
 падишах پادشاھ، سىلتان.

падкий كۈڭل قويۇچان، خەرىس خىيال.
 падучий يېقىلادىغان.

падчерица ئوڭى قىز.
 падь چوقۇلۇق، ئوسىلىكلەردەن چىقاردىغان
 قويۇق سوۋ.

паек ھىسسە، ئۇلۇش، نەفەقە، قىسمەت.
 паж سەدرى خادىمى، مەكتەب ھەربىيەتلىكەسى.
 — пажеский корпус ھەربىيە.

пажа چاقىدىغان دالا - قر.
 паз بىر نۇقتا ياكى مەدەنىنىڭ بېتىدەكى داغ،
 چىزىق ياكى يارىغى.

пазиграфия بۇتۇن دۇنيا خەلقى تائىدىر -
 غان خەت، بەندەلىمىل خەت - يازو.

пазить چوقۇب ئۇيا قىلىش.
 пазуха قوين، بەغل.

паинька غەدەللىك باللا.
 пай ھىسسە، پاي، ئۇلۇش.

пайка مەدەن بىلەن ياپىشدرش،
 قورغاشنى بىلەن ياناش.

пайщик ھىسسەدار، ئۇلۇش ئالغان ئادام.
 пакгауз مال ئامبارى.

пакет قاغاز خەلنە، قاغازدان قىلىنغان
 ئىدىش.

пакетбот ئادەم يورغۇزادىغان كەتتە
 پاراخوت، كېمە.

паки تاغىن، يەنە.
 пакибытие ئۇ دۇنيا، ئاخىرەت.

паклен قارا چاغان (ياڭاققا ئوخشاشراق
 بىر خىل دەرەخت، ياڭاقنىڭ ئىچى قارا
 بولادىر).

паклун (قارا: барбарис)

пакля قىزىقى، سۆزلەنگەندەن قالغان بېچاق
 ھەم تورپى.

паковать بەلەش، ئوزاش.

пакостить ئىغلاش قىلىش، بۇزش.

пакостник ئىغلاش قىلغىلىك كىشى.
 пакостный ئىغلاش، نەجەس، كىز.

пакость ئىغلاسلەك، نەجاسەت.
 пал قردا توقاي يانغىنى، ئوت توششى.
 палата ئىدارە قىلىشى مەشورەتلىق، مەھكىمە تەلەرنىڭ مەھكىمەت مەجلىسى.
 палата مەھكىمە، ئىدارە، شەخاھە بولسى.
 палатка چادر، خىمە.
 палаты پولات ساراي.
 палаццо (قارا: дворец)
 палач جەللان، غەيدار، زالم.
 палаш توغرى دە ئونكۆر قىچ.
 палевый سامەن دەك ئاق - سارغىچ رەڭ.
 палеография ئاسار غەتىقەنى تاش، دە قەدىمكى خەتلەرنى ئوقش غىلىسى.
 палеоология ئىك قەدىمكى تارىخ.
 палеонтология يىر تەدەقەلەردەن تاپىلغان نەرسەلەرنى تىكشىرەنرغان غىلىم.
 Палестина فەلەستىن، قۇدۇس شەرىفى.
 палец بارماق، پەنجە.
 — большой палец باش بارماق.
 — указательный палец كۆرسەتكىچ، شەھادەت بارماق.
 — средний палец ئورتا بارماق.
 — безыменный палец ئاتسىز (ئىسىمسىز) بارماق.
 палисад ئوتسەچلىق جاي، پەنجەرەلك.
 палисадник ئۇي ئارقاسىداغى كىچىك باغ.
 палитра رەسساملەرنىڭ بوياق ئاقتاسى.
 палить مەتقەدەن ئوق ئاتىش.
 палица گۈزى، چۈيەن باش.
 палка كەلتەك، غەسا، (جەسسە).
 паллада قەدىمكى يوناندا: جىكەت، ئۇرۇش ۋە سەنايە نەپىسە مەعبۇدەسى (خوداسى) مەزىنە بىلەن مۇشەزى ئورتاسىداغى كىچىك سەييارەلەردەن بىرىسى.
 палладий ئاق تەلەك ئوخشاش مەدەن.
 палладиум بەخت ۋە تەنچەك بىرەنرغان نەرسە.
 паллиатив ۋەقتىنچە فايدا بىرەنرغان دەۋا، دارو.

паломник خاجى، مۇقەددەسى يىرلەرگە غىبادەتكە بارغان ئادەم.
 паломничество حاجەك پارش.
 палочник ياش ئورمان، توقاي.
 палочка كىچىك كەلتەك، غەسا.
 палочный كەلتەككە، غەسالەك.
 палуба پاراخودلارنىڭ پەستىكى جايى.
 пальба مەتقە ۋە توپ ئاتىش.
 пальма خورما دەرەخىنى.
 — пальма первенства بەلەن دەرەجەلك ئاتىش، ئۈستۈن بولش، يوقارىلىقنى ئاتىش.
 пальмовый خورماغە مەخسوس.
 — пальмовая ветвь خورمە يوغانى، (سولج غلامەتى).
 пальто تون، كويى، ئۈستىكى كىيىم.
 пальцевидный, пальцеобразный يارماق رەۋشەدە بارماققا ئوخشاش.
 пальчик كىچىك بارماق، بارماقچا.
 пальщик تاغ - تاشنى بۇزادىرغان زەمبەرەكنى ئاتماق ئۈچۈن ئوت قويلار.
 — дерган жай؛ تەلەپلەرنى قىيىنايدىرغان موعەللم.
 — пальящий كۆيدۈرەنرغان، قۇردادىرغان.
 памороз يازغى قراۋ، يازغى ساروق.
 пампушка قانۇنغا، كويىشەتكەن.
 памфлет قاتتىق مەجۇم قىلىپ ۋە خورلاپ يازىلغان خەت.
 памятка ئىسەنەك، ئىسىم دەقتەر.
 памятливый خاتىرەك، زىمەنەك.
 памятник مەيكل، خاتىرە تاش.
 памятный ايسەنە تۇرادىرغان.
 — памятная книжка خاتىرە دەقتەر، قوين دەقتەر.
 памятовать ئىسىگە ئاتىش، خاتىرەلەش.
 память خاتىرە، ئېسى، زىمەن، جاۋزە.
 — на память خاتىرە ئۇچۇن، ئېسىدەلك ئۇچۇن.

пан... قوشما سوزلەردە «بۇتۇن» «جەمە» مەناسىنى بىلدۈرەدىغان قوشىمە.

пан لەھىستاندە ئەفەندى ئورنىدا ئىشلەتۈلەدىغان.

панәгия خەزەت عىسانىڭ سۈرەتى.

панама پاحالدىن قىلىنغان ئىشلەپ، خەزىنە ئىشلەيدىغان كەنت خەيانت.

панацея ھەممە دەردلەرگە دەوا بېرىدىغان گەن دارو.

пангерманизм نىمىسلەر ئىتىھادى، بۇتۇن دۇنيادىكى نىمىسلەر بىرلىشىشقا كېلىپ

باشقا مىللەتلەرنى ئەجەزەت بۇتۇن دۇنياغا باش بولۇش سىياسىتى، نىمىسلەرنىڭ بىرلەشىشى.

панегирик ھەددەن تاشقارلىق ماقىتاش.

панель دېۋار يانچا سالغۇن تاختا، كۆچمە پىدا يۈرەدىغان جايغا سالغۇن تاختا.

паненка توناش، قىز (پالەك قىز).

панибрат ئارتىناسىدان، دوستلارچا، تەكەللۈش.

паника ھەددەن زىياد قورقۇش، بىردەنلىك قورقۇش.

паникадило قەندىل، بۇتخانىلەرگە قويۇلغان دەرغان كەنت شەمىدان.

панисламизм ئىتھاد ئىسلام، ئىسلامىيەتنى بۇتۇن دۇنياغا باش قىلىش مەسلىھىتى، پانئىسلامىزم.

панихида جەنازە، تەجەزى، تەكەن.

папический جۈدە قورقۇش.

панна پان خاتىنى، (پالەك خاتىنى).

паноптикум كۆچۈپ يۈرەدىغان مەزەزەلى رەسىملەر مەجمۇئەسى، ۋە دائىرەسى.

пансион شاگردلەر دائىمى ئۆز ئوقۇيدىغان خان مەكتەپ، تەلەپ يېغىلىپ تۇرادىغان ئۆي.

пансионат (пансион) داخلىي شاگرد، تەلەپ.

панславизм ئىسلاۋيان قەدىمىي گەن ئۈستۈن-ئۆزگە چىقىرىش مەسلىھىتى.

панталоны ئىشتان، جان - قىز ئىشتانى.

пантеизм ايلامىيەتنى تەبىئەتتە كۆرۈش، يەنى ايلامىيەت ۋە تەبىئەتنى بىر نەرسە دېيىپ ھېسابلاش مەزھەبى.

пантеист ئىلامىيەتنى تەبىئەت بىلەن بىرگە دېيىپ ھېسابلايدىغان مەزھەبەگى كىشى.

пантеон قەدىمكى رومادا ھەممە مەعبۇد-لەرگە باغشلىغان كەنت جەمەت، اولوغ ۋە مەشھۇر زاتلار نامىگە ئاتاپ سالغۇن بىنا.

пантера ھىندىستان يولبارسى.

пантека ئاچقۇ تاغز.

пантограф رەسىملەرنى كېچكە قىلىپ ياكى كەنت قىلىپ ئالدىرىغان مەھسۇب.

пантомима ھەسسىيات ۋە ئىكەنلىك سۆز سۆزلەيدىغان يالغۇز ئىشارەت ۋە ھەرە-كەتلەر بىلەنگە ئۇششىدىغان ئوينالدىرىغان تياتر ئوينى.

пантуфли ئاياق كىيىمى، كەشى.

пантюркизм تۈرك قەدىمىي باشقا مىللەتلەرگە باش قىلىش مەسلىھىتى.

панцырь قەدىمە غەسكەرلەر كىيگەن تىمىر كىيىم، ھەربى كىيەلەرنىڭ ئۈستىنى قاپلا-غان تىمىر، بەدىنى دىنكەر ھەيۋانلارنى ۋە ھەسسىيات تاش باقانىڭ ئۈستىگە قاتتىق كاسەسى.

папа ئانا، دەدە، پەدەر.

папа католикەلەرنىڭ دىن باشلىغى.

папаха ئۈزۈن جۈنلەك تىلپەك.

папаша دەدە، ئانا (سۆيۈپ ئىشلىتىش).

папенька (папаша) قارا، قارا، تەدىكى قاغاز.

паперка بۇتخانىنىڭ ئالدىغى بولمەسى.

папизм (католицизм) قارا، چاچنى چېكىلەك قىلىش ئۈچۈن ئورالدىرىغان قاغاز.

папин ئانانىكى، دەنەنىكى.
 папироза,-ка پاپىروس قاغازغا ئورالغان نامەكۈ.
 папиросник پاپىروسچى.
 папиросница پاپىروس قوتىسى.
 папирус شىمالى ئافرىقادا ئۆسەدىغان كەنتە ياقراقلىق ئۆسۈلك؛ قەدىمكى مىسىر-لىلەر شىرنىڭ ياقراغىدىن قاغاز قلغانلار.
 папка كىتاب مۇقاۋاسى، قاغازلارنى سالىپ يۇرش ئۈچۈن قاتتىق قاغازدىن قىلىنغان جەزىلە، دەندە.
 папоротник بىر خىل گىياھ.
 паприка كۆرەك، كۈسەكلى مۇرچ.
 папский پاپاغا مەخسوس.
 папство پاپاسلىق؛ پاپاسلىق ۋە زىيەسى.
 папье-маше قاغاز قامرى.
 пар بوغ، بۇخار، پار، قاتتىق قور.
 пара جوفت، ئىككى غەدەن، اير-خاتلى.
 парабола رەمز، موعاندەلە، ئىگىرى دائىرە؛ كىنايدە.
 параграф فەسل، باب؛ § غەلامەتى.
 парад مەراسىم، غەسكەر مەنبۇرەسى.
 парадировать چىرايلىق بولش، مەنبۇرەدە بولش، موعەپپەن خىزمەتتە بولش.
 парадный رەسىمى، تەككەللىقلى، مېھمان-خانەلەرگە مەخسوس.
 парадоксальный بىر-بىرىگە خىلاپ ۋە خىلاپ مەغلەك بولوب كۆرىنىدە ئەس-لىدە دۇرۇست.
 паразит ئۆسۈملۈك ياكى جەيۋانلارنىڭ ئۆستەلەردىدە ۋە ئۆچلەردىدە بولادىغان جە-شەرات، غۇسپەن بېكار تاماقچىنى ئۆي-ئىلەدر.
 парализовывать,-зовать جەردەك-ئىنى توقتاتش، جەردەكەتلەندۈرۈش.
 паралитик فەلەج كەسەلى بىلەن ئاغرىغان ئادەم.
 паралич فەلەج كەسەلى.

параллелограм تورث بۇرچەكلىك ۋە بىر-بىرىگە قارشى تەمانلارنى مەنەۋازى شەكل.
 параллелепипед مەنە نامانى زاۋىيەلى قاتىمەنەن غەيبارەت ئالتى تەزەۋەك شەكل (مەندەسى).
 параллель خەت مەۋازى، مەۋازىنە موقابىلە، بەرابەر ئۇزاقلىقىداغى چىزىق.
 параллельный مەم بىر تامانغا ئارىتىلغان مەۋازى.
 парпет بالاخانە پەنجەرەسى، سەرخار، تىپە دىۋال.
 парафин شەمەع ياغى، نەفت ياغىدىن خاسىل بولادىغان ياغ.
 параша خەپسەنەنە تەھارەت ئىدىشى.
 парашют يوقارىدىن ئۆچۈپ تۇشش ئۈچۈن مەخسوس سايدىان (زونت).
 пардон غەۋە ئوتتۇ، غەۋە ئېتىك.
 паренина بوغدە پىشكان كۆشت.
 парень يىكت، بويگە يېتىكەن بالا.
 пари بەدەس، گەرەۋ باغلاش.
 парик سونىقى قىلىنغان چاچ.
 парикмахер خەتتەراش، چاچ تاراش.
 парильня بوغلادىغان ئۆي.
 парировать قولىغان غەيپ ۋە ئورماق ئۈچۈن كۈتەرلىكەن قولدان ساقلاش.
 парить يوقارىدىن يۇرش، ئۆچۈش.
 парить چاپش، بوغدا پىشش.
 париться بوغلاش، پارلاش.
 парии مەنەستاندە تۈپەن سىنىق خەلق، ئېنىك كەمبەغەل سىنىق كىشىسى.
 парк ياغ، باغچا؛ غەسكەرلە مەنەندەلەر فرەقىسى، ۋاگوتلار ئامبارى.
 паркет مەنە خىل بۇرچەكلىك ئاشلاردان قىلىنغان ئۆي ئاستى، پالى.
 парламент پارلامېنت؛ مەشۋرەت.
 парламентарий پارلامېنتگە ياقن كىشى، پارلامېنت حاللارىدىن غەبەردار كىشى.

парламентёр ئۇرۇش ۋاقتلاردا دۇشمان
بىلەن مەسۇلەشش، ياكى مەسۇلەشش
ئۈچۈن يۇبارلىغان كىشى، ئىلچى.

парная (قارا: парильня)

парник گۈلخانە، قىشدا گۈللەرنى ساقلاپ
تۇرادىغان ئىسسىق ئۆي، پەرنىك.

парнишка كىچىكە بالا، بالاچا.

парной ئىلىق، يىنىكى، تازا.

— парное молоко يەنىكى ساغلىغان سۈت.

парный ئىپلىك، چىقىدە.

паровик ماشىنا قازانى.

паровоз پۈپۈز تۇتقانىسى.

паровой پارغا مەخسۇس، پار بىلەن
يۈرەدىغان، غازلىك.

— паровая машина پار قۇۋۋىتى بىلەن
ھەرىكەتكە كېلەدىغان ماشىنە.

пародировать كۈلگى سورەندە تەحرىف
ۋە تەزۋىر قىلىش.

пародия ئەدەبىياتىدە مەشھۇر بولغان بىر
نەرسىنى كۈلگى سورەندە تەحرىف ۋە
تەزۋىر قىلىش ياكى مەسخەرە تەرىقىسى
بىلەن بىر ئىسەرنىڭ غەكىسىنى تەقلىد
قىلىش.

парк ئازغىنا چىقىپ تۇرغان پار - بوغ.

пароксизм توتقۇن، ۋەقت - ۋەقتى بىلەن
كېلەدىغان كەسەل.

пароль ياشىرىن سېز، ئالدىن بىر - بىرىگە
بىلدۈرۈپ قويغان مەخپى مەتاللىك سوز.

паром كېمە، قايق.

паросль ياش توقاي.

пароход پاراخود، ۋاپور، پار بىلەن
يۈرەدىغان كەنتە كېمە.

пароходство پاراخودچىلىق، پاراخود
يۈرتىش.

пароходчик پاراخود يۈرگۈزۈچى.

парочка ياش ئېر - خاتىن (جۈفت).

партер تياترنىڭ ئىككى قىسمىنىڭ ئورنلارنى
ئالدىنقى قاتار.

партизан بىرەر فرىقە ياكى خەسۇسى بىر
كشىنىڭ تەرەقدارى، پارتىزان غەسكەرىدەن
بىر كىشى.

— партизанская война مەيدە فرىقەلەر
ئۇرۇشى.

партикулярный خاس، مەخسۇس
عادەتتەكى، عاددى تەبىئى.

партитура غەلاھىدە، خاس، تەلپىف
قىلىنغان كۈي ۋە ئاھەڭ.

партийный فرىقەلىك، فرىقەگە مەنسۇب.

партия فرىقە، گرۇپپا، تۈركۈم، توگەرەك،
بىرەر غومۇمى مەسلىك تەرافدارلەرنىڭ
جەمئىيىتى، بىر توپ يۈپەرلىگەن مال؛ بىر
مەرتە بەگى ئۆيىن.

партнер ئۆيىنگە ئىشتىراك قىلغۇچى.

парубок (قارا: парень)

парус يىلگىن، شامال كېمەسى.

парусина يىلگىن تەكەدىغان كېمە، شامالدا
يۈرەدىغان كېمە.

парусинный قالن چىتىدىن تىكلىگەن.

парусный يىلگىلىك، پاروسلىك.

парфюмерия زىننەت ماللارنى، ئىسلىك
سابۇن، غەنىر ۋە ياشاقالار.

пархатый بەھود، چوگون (خەقارەت)
قىلىپ «ژىت» دىيىپ ئەيتىلەن.

парча كىمخاب، دىيا.

парша كەل مەرەسى، «قۇرچاڭخى ئاغرىغى».

паршивец كەل كىشى.

паршивый كەل، ئەقەرىغ.

паршиветь كەل بولۇش.

пас كارتە ئۆيىنىدە ئارالاشماسلىق غەلامىتى.

пасака غەسەل ئەرپىچىلىك، غەسەل ئىككى
ئاسرايدىغۇرغان ياغاچ (دەردەخت باغچاسى).

пасечник غەسەل ئەرپىچىلىك خوجاسى،
غەسەل ئەرپىچى.

пацифизм ئۇرۇشقا قارشىلىق مەسلىكى.

пасквиль براونىڭ خۇسوسى مەدەيەتتى
توغرىسىدا تارقىتىلغان يالغان خەبەر 'مۇقترا'
بوھتان.
пасконный ەدەيەتكى، قەلبەكى، ئالدايدىغان.
паскудить بۇزۇش، ئۇغلاش قىلىش، ئەجەسەش.
паскудный ئۇغلاش، قەبىج.
паслён ئىت يانغاق.
пасолнце يالغان ئاقئەب.
пасма پاسما (ايپ باسماسى، كەلەۋەسى).
пасмурный بۇلۇتلىك، قارانغىلىق.
— пасмурный день بۇلۇتلىك ياغملىك كۈن.
пасовать ئۆيىگە ئارالاشماسلىق.
паспарту قاتتىغ كاغەزدەن قىلىنغان رامكە.
паспорт ياش بىلەت، پاسپورت.
пасс كىيىك قايىش، ئامەن رەبا چىقارش.
пассаж ئىككى چېتى ماغازىنىڭ ئۇزۇن چىرايلىك
يول، كۆچە، غەجىب ئىش (ۋاقىغە).
пассажир يولداشچى، پۇل تۆلەپ پويىز ۋە
ئۆزبەك بارغۇچى.
пассажирский ئادەم تاشىدىرىغان، ئادەم
تاشىشىگە مەخسوس.
пассаты شەرقىدەن غەربكە قاراپ دائىمىي سو-
رەتدە مېنىتەقەشنى خارردە يۈرۈپ تۇرادىغان
شامال.
пассив براونىڭ ياكى برار مەھكەمە نىڭ جەمە
قەرزلىرى-تولەيدۇرغانلار.
пассивный ەدەللىياتسىز، ەدرەكەتسىز مە-
ھول، ئارالاشمايدۇرغان.
паста بۇلاق تۈسلىك داۋا.
пастбище ئوتتاز، مەيسەزار، ھەيۋان لار
ئوتلەيدۇرغان مەيدان.
паства مەھەللە ئەھمەللىسى، ئوتتاز جاي.
пастель مەرخىل رەڭلىك قەلەملەر بىلەن
قىلىنغان رەسىم.
пастеризация ھاۋاسىز ئىسسىق ساقلاش.
— пастеризованное молоко تازا، ساق سۈت.
пастернак خوش ئىسلى ۋەشىرىن ئامىرلى
سەبزەۋات. كەشىنچ.

пасти باقىش، ھەيۋان، پادا باقىش.
пастьись باقىش، قارالاش.
пастила مېۋە دەن قىلىنغان ھەلۋەيتەر، قاق.
пастилька ھارولىك يىپەك، ئاۋقات.
пастор لوتىران كەشىشى.
пасторство لوتىران كەشىشىنىڭ ۋەزىپەسى.
пастриги, -рижки قىزىق ئالغان ساچ،
تۈك.
пастух چوپان، پاداچى.
падушеский پاداچىگە مەخسوس.
падушка چوپان قىز.
падушок كىچىك چوپان، پاداچى.
пастыр روھانى.
пастырь ئاغز (بىرتىچ ھەيۋانلار ئاغزى).
пастырь مۇتتاز، مەيدان ئورنى.
пасха ئەسارادە ئىككى كەتتە غەيىد، قىزىق تۇخۇم
بايرامى.
пасхалия پاسخاننىڭ قاچان بولىشىنى كۆر-
سەتە دۇرغان قاغىدا.
пасхальный پاسخانغا مەخسوس.
пасынок ئوكەي ئوغل.
пасьянс كارتە بىلەن كورش، فال ئاچىش.
пасюк مۇشۇك.
патент ساۋدا قىلىشقا بېرىلگەن ھوقۇق شە-
مادەتنامە، قىزىق تاغاز.
патентованный روھسەت قىلىنغان،
ئىجازەت بېرىلگەن.
патер كاتولىك كەشىشى.
патетический ەدرەك، ئەسپىرلىك،
دەھشەتلىك، غەيرەت باھان ئوقۇلدۇرغان.
патогения كەسەللىر توغرىسىداغى علم.
патогенный ئاغرىق بىرەدۇرغان.
патока كەرتۈشكە دەن قىلىنغان ەسەل.
патологический (болезненный) قارا:
патология كەسەللىر غەيىسى.
паточный كەرتۈشكە ەسەللىدەن قىلىنغان.
патримониальный ئەسەل دەن كېلىگەن،
ئاتا-ئانىدەن قالغان (ئورسى).

патриарх روغانلار باشلىقى.
 патриархальный قەدىمىغى، بورۇنغى، ئانا-بابالار عادەتىچە.
 патриархат ئۆزگەكلەر ھاكىمىيەتى، پاترىيە-يارغۇغە تايىغ ويلايەت.
 патриаршество پاترىيارخلىق، پاترىيارخ لەۋازىمى.
 патриарший پاترىيارخغە مەخسوس.
 патриот ۋەتەنپەرۋەر، توغولغان يېرىنى سۈيگۈچى.
 патриотизм ۋەتەنپەرۋەرلىك، ۋەتەننى سۈيۈپچىلىك.
 патриотический ۋەتەن پەرۋەرلىككە تەدبىللىق.
 патриций قەدىمىغى رومادا نۇفوزلىك، دان-خېلىك ۋەتەنلەتلىك سىناق (بايلەر).
 патрон ملتق اوقى، ھامى، مودا ئايغ ياق-لاغۇچى، تەرەققىدار.
 патронташ اوق ايدىشى، اوق ساللا-دورغان خەلتە، اوقدان.
 патронат قاماقدان چقارغانلارغا ياردەم جەمئىيەتى.
 патруль كېچەسى شەھەرنى بايلاماقغا چقان دورغان غەسكەرلەر.
 паузинок كوئىزىكى ۋە كېچىكى ئاۋقات اورتەسىدا بولان دورغان ئاش.
 пауза سىكون، توقتاش، (مەسىلەن سوز ياكى ئىش ئورتەسىدە ئازگە توختاش).
 паук اورگەچچۈك، اورمىگۈچ.
 паупер فقير، كەمبەغەل.
 пауперизм فقيرلىك، كۆپ كىشىلەرنىڭ كەمبەغەل بولۇشلارنى.
 паутина اورگەچچۈك اويەسى.
 паучок كەچكە اورگەچچۈك.
 пафос روح كۆتەرلىش، جانلانىش، دۇرئىق نىشات. خەتتەنلىك قىزىق سۆزلەشى.
 пах پۇۋتەك (فاسق-سىدىك خەلتەسى) نىڭ توران دورغان جايى، چوقۇرى، خانەسى.
 пахарь يېر مەيدەگۈچى، قوشچى.

пахать يېر مەيدەمەك، قوش مەيدەمەك.
 пахнуть ئىس يېرىش، مەيد يېرىش.
 пахнуть شامال بولۇشى.
 пахотный مەيدەلەندۈرغان، ايكن ايكلەندۈر-غان يېر.
 пахталка ياغ كۆپۈكى.
 пахтанье ئايران.
 пахтать ياغ ئالىش (سۈتدەن).
 пахучесть ئىسلىك، خوش ئىسلىك بولۇش.
 пахучий ئىسلىك، خوش ئىسلىك.
 пациент دوختەر، نەببىگە كېلەندۈرغان كەسەل.
 паче كۆپرەك، زيانە، ئارتقراق. شۈنگە قاراغاندا، كۆپرەككە — тем паче.
 пачески اوتاق (ايكن ئاراسىداغى اوتلارنى تازالاش).
 пачка بەدىلەم، بىر توپ، بىر دەستە.
 пачкать افلاس قىلىش، كىر قىلىش.
 пачкаться افلاسلىنىش، كىرلىنىش.
 пачкотня افلاس ئىش، كىر ئىش.
 пачкун افلاس قىلغۇچى، كىر قىلغۇچى.
 паша پاشا.
 пашня قىز، داللا، مەيدەلەندۈرغان يېر.
 паштет شىرىن-مىو سالتىغان پەتەر (بەلىش).
 паюсная икра بالق اورۇغىنىڭ تۈزلەگەنى. ياماقچى (تىمىر نەرسىلەرنى).
 паяльщик مەدخلى قلىق بىلەن كېشىنى كۆلدىرەش.
 паясничать ياماماق (قورغاش بىلەن تىمىر نەرسىلەرنى ياماش).
 паяц اوخشاغۇچى، بىر نەرسىگە اوزىنى اوخشاتقۇچى.
 певец ئەشۈللەپچى-ئەشۈللە ئەيتكۈچى.
 певица, -ичка ئەشۈللەپچى خاتىن.
 певучий موڭلك، ياڭغۇراقلىق.
 певчий سەپىرەيدۈرغان.
 пегий ئالا، ئالا-بولما.
 педагог مۇدەرىس، مۇرەللىم.

педагогика ئىسول تەلىم ۋە تەربىيە.
 педагогический ئىسول تەلىمگە دائىر، تەلىم ئىشلەرى.
 педаль ئاياق ياكى قول بىلەن باسقۇچ - باسقۇچ.
 педант بەدىنى سەھىيەلەر، ئۇنىۋېرسىتېت، قاراماسدان مەدرىدەقت اوزى عادت قىلغان رەھىشە غەمەل قىلغۇچى بىلىدان ئالغۇچى، عالملىك ساتغۇچى.
 педантизм مەدىنە نەرسىلەرگە قاراماسلىق، پەندە ئىك.
 педераст ايرىككەلەرگە ياقىنلىق قىلغۇچى.
 педерастия ايرىككەلەرگە ياقىنلىق قىلغۇچىلىك، لىۋاتە.
 пейзаж تەبىئى مەنزىرە.
 пейзажист تەبىئى مەنزىرەلەرنى نەسۋىر ايتكۇچى رەسسام.
 пейс يەھۇدىيلەرنىڭ چەككە چاچى.
 пекарня نانۋاي خانە.
 пекарь نانۋاي، نان پىشۇرغۇچى.
 пекло ئىسسىق يىر، قىزغان يىر.
 пектись (قارا: заботиться)
 пелагический دىنىگە تۇرغۇچى.
 пелена يورگەن بالا، بەيلەيدۇرغان لەنتىلەر.
 пеленать يورگەكلەش.
 пелёнка بالا يورگەكى.
 пелерина خاتىن-قىزلەرنىڭ يىلكىگە سالىپ يۈرەدۇرغان كىيىملەرى.
 пеликан سەقا قۇشى.
 пельмень چۈچۈكبەرە، مانتو.
 пемза سۈمبەرىچى ۋە خەككەلەر تاشى.
 пемикан گۆشتەن قىلىنغان اۋۇن.
 пена كۆپۈك.
 пенал قەلەمدان.
 пение تەشۋىلە، سايىراۋ، ئىلجان.
 пенистый كۆپۈكلىك.
 пенить كۆپۈكلەندۈرۈش.
 пениться كۆپۈكلەنش، كۆپۈكلەش.
 пенка قاينار سۈت قايمىغى، كۆپۈك.

пенитенциарный جەزا بېرەدۇرغان، جەزالىك.
 пенни ئەنگلىيە پولى (4 تىين).
 пенсионер نەفەقە ئالىب تىركىپلىك قىلغۇچى، پېنسىيە يىگۈچى.
 пенсия نەفەقە، ئىجىرەت.
 пенснэ يۈرۈنگە ئاقلايدۇرغان كۈز غەپنەك.
 пентюк ئەھمەت، ئاغىر تەبىئەتلىك.
 пень پوتاق، كىسلەن ياغاچنىڭ تىكى.
 пенька كەندەپ پوستلاغى.
 пеньковый كەندەپ پوستلاغىدان.
 пеня جەزاي نەقدى؛ كېنە.
 пенять اويىكلەش؛ كېنە قىلىش.
 пепел كۆل.
 пепелить كۆل قىلىش، كۆلگە ئەيلەندۈرۈش.
 пепелище ئاتا-بابادان قالغان يىرچاي. يانخىن خەرابەسى، انقاز.
 пепельница كۆلدىن.
 пепельный كۆلگە مەخسۇس، كۆل رەڭلىك.
 пепиньерка موعەللىملىككە خازىلەنگۈچى، غالى مەكتەپ تەلەپەسى.
 первач ايك ياخشى مال.
 первенец ايك ئۇرۇدل توغۇلغان اوغل بالا، تۇنغۇچ بالا.
 первенство بىرىنچىلىك، ئۇلۇغلىك.
 первенствовать بىرىنچىلىك بولۇش، باشدا يۈرۈش.
 первина غومۇردە بىرىنچى، يىلدە بىرىنچى.
 первичный بىرىنچى، ايك ئۇرۇدلىكى.
 первобытный قەدىمكى، ايك ئۇرۇدلىكى تەبىئىي.
 первозванный ئۇرۇدل چاقۇرۇلغان.
 первоклассный بىرىنچى سىنىفلىكى، ايك غالى دەرىجىلىك.
 перво-наперво ايك ئۇرۇدل، باشلاپ.
 первоначальнo باشلىدا، ئۇرۇدلە، ئەسلىدە.
 первоначальный باشلىدا، ئۇرۇدلە، ئەسلىدە.

первопрестольный .بايتەخت.
 первопуток .يەنگى توشكىن چەنە يولى.
 первостатейный .ايڭ موھىم، ايڭ
 باشدەكى.

первостепенный .ايڭ اولوخ دەرىجە-
 دەكى، بىرىنچى دەرىجەدە، ايڭ موھىم.

первоцвет .بىرىنچى گۈل، بىرىنچى ئاچلىگەن.
 первый .بىرىنچى، ئەۋۋەلگى، باشدەكى.
 пергамент .ھەيۋان تىرىسىدەن قىلىنغان
 قاغاز.

пердѣж .اوسوراق، زىرتە.
 пердеть .اوسورش، تاۋوش بىلەن ئارقادان
 يىل چىقارش.

пердун .اوسورادورغان.
 пере... .بىر سوزگە ئارتقچا، كۆپ مەنەدا بېرىش.
 اوچون قوشۇلادورغان قوشما.

перебавлять .ئارتق سالىش.
 перебавить соли .تۈزنى كۆپ سالىش.
 перебаллотировка .قايتادان تاۋىشكە
 قۇيىش، باشقادان سايلاش.

перебаловать .ئارتقچا ايرىكلەش، اير-
 كەلەپ بوزۇش.

перебаловаться .ايرىكلەنىپ بوزۇش.
 перебалтывать .قايتادان بولخانىش.
 كۆپ ايزمەلەنىش.

перебегать .يۈكۈرش، قايتادان يۈگۈرش.
 перебежчик .دۈشمەن تامانىگە قاچىپ
 ئۆتكەن غەسكەر.

перебелить .جۈدە ئارتدۇرپ يۇدۇرش،
 قايتادان ئاقارتىش.

перебивать .سوزنى بولۇش، كېشىش،
 ئورۇشدا يېڭىش.

перебиваться .قېيىنلىق بىلەن كۈن كېچىرىش.
 перебирать .قاتار قىلىش، بىر-بىر كۆرۈپ
 چىقىش، كۆپ ۋە ئارتق ئالىش.

перебраться .بىر جايدان ايكىنچى جاىگە
 كۆچۈش، غەزەپ بىلەن بىر جايدان چىقىش.

перебить .(قارا: перебивать)

перебой .ھەرىكەتنىڭ توغرى بولمەسلىكى
 مەسىلەن: يۈرەكنىڭ ئېپىشى، ساعدەت
 يۈرۈشى. ئانتىڭ يۈكۈرۈشىدە بەدراپەر، بىر
 خىلدە بولمەسلىك.

перебор .ئارتق، فەزلە
 переборанивать .قايتادان مالا باسىش
 بولم، اوى ئاقتاسى.

переборка .سوۋدەن پىادە كېچىش.
 перебраниваться .قارا قارشى-سۈكۈشىش.

перебранка .مۇنازىرە، مۇنازىشە.

перебрасывать .بىر نەرسەنىڭ ئۈستىدەن
 ئۈرغەتپ تاشلاش.

перебрать .(قارا: перебирать)

перебрызгивать .ھەچرەتىش.

перебудить .ئويخاتىش، ئارتق ئويخاتىش.

перебывать .كۆپ بولۇش، كۆپ بارىش.

перевал .داۋان، يېرتى يۇمشاتىش.

переваливать .بىر نەرسەنىڭ ئۈستىدەن
 ئاغدارىش، بىر كىشىنىڭ ئۈستىگە غەيىب يۈكلەش.

переваливаться .كەڭرەپ يۇرۇش.

переваривать .تەكرار قايناتىش، ھەزىم
 قىلىش.

перевариваться .قايناپ تامام
 بولۇش، ھەزىم بولۇش.

перевезти .(قارا: перевозить)

перевернуть .ئېككەنچى تامانىنى ئەيلەش -
 تىرش، يۈزىنى ئارقاغا قىلىش.

перевёртывать .قايتادان بۇرۇش، كۆپ
 ئەيلەنترىش.

перевёртываться .ئەيلەنىش، تۈنەنلەش.

переверчивать .قايتادان بۇرۇش، كۆپ
 بۇرۇش.

перевести .(قارا: переводить)

перевивать .قايتادان ئۇرۇش، قوشۇپ ئۇ-
 رىش (مەسىلەن ساچنى).

перевирать .كۆپ يالغانلاش.

перевисать .بىر تامانگە سالدىپ تۇرۇش.

перевить .(قارا: перевивать)

перевод تەرجۈمە، كۆچۈرش ئىشى، پۇل يوبىدىش (پوچتە بىلەن).

переводить تەرجۈمە قىلىش، كۆچۈرش، ئىك-كىچى جاىگە ئالاش، يوقى قىلىش، بىتىش.

переводиться كۆچۈرۈلۈش، تەرجۈمە قىلىنىش.

переводный كۆچۈرۈلگەن، تەرجۈمە قىلىنغان.

переводчик تەرجۈمان، مۇتەرجىم، كۆچۈر-گۈچى.

перевоз سۈۈدەن ئوتۇدەن زەدەنۇرغان كىمە.

перевозчик سۈۈدەن كىچىرۈپ چقار-غۇچى.

перевозить,-везти ئات بىلەن كۆچۈر-رۈش، ئات بىلەن چىقىش، كۆچۈرۈپ چىقىش.

переволокивать,-волочь سۈيىدە چىقارش، قايتادان سۈيىدەش.

переворачивать ئەيلەننىش، تىسكەرى تامانىنى بۇرش.

переворот ئۆزگەرش، ئىقىلاب.

— общественный переворот ئىجتىمائىي ئى-قىلاب.

— государственный переворот سىياسىي ئىقىلاب حۇكۈمەت ئىشلەردە ئۆزگەرش.

перевозчик (قارا: перевозчик)

переврять (قارا: перевернуть)

перевевать قايتادان شامال بۇرشى.

перевенчать قايتادان نىكاحلاندىرش.

перевенчатся قايتادان نىكاحلاندىش.

перевес ئۈلچۈۋدە ئاغىرلىق، غەلبە، ئۈس-تونلىك.

перевешать ئاسىب تامام قىلىش.

перевешивать قايتادان ئۈلچەش، قايتا-دان ئاسىش، كۆپ ئۈلچەش.

перевязка يەره بايلىش، بايلىغىچ لەتتە.

перевязывать,-зять قايتادان بايلىش، بەيلىپ چىقىش.

перевязываться بەيلىنىش، بر نەرسە ئارقاڭك بوغۇلش.

перевязь يىلىككە ئاسادۇرغان قايىش.

перевясло شىپىرگى باغى.

перегадить,-гаживать كۆپ ئىفلامس قىلىش، نەچسەلەش.

перегорать چۈدە ئارتق يانپ كېتىش، يانپ بېتىش.

перегиб بۈكۈلمە، ئېگىلمە، بۈكۈلگەن.

перегибать بۈكۈش، ئارتق بۈكۈش.

перегибаться بۈكۈلۈش، ئېگىلىش.

переглядываться,- лянуться قاراشش، كۈرۈشش، مورالاش.

перегнаивать,-ноить چىرتىپ بىتىش، ئىرىگەتەپ بىتىش.

перегной تارا توپراققا ئەيلەنگەن كۆڭ، كۆڭ توپراغى.

перегнуть (قارا: перегибать)

переговаривать,-ворить سوز بىلەن يېگىش، تەكرار سوزلەش.

переговариваться قارا قارشى سوز-لەشش، ئۇزاقدان تۇرۇپ سوزلەشش.

переговоры مۇخابىرە، مۇقاولە.

— вести переговоры مۇخابىرە يۇرۇتىش.

перегон ئىككى يېكەت ئۈرتەسىدەكى يول.

перегонка بۇغىگە ئەيلەننىش نازا قىلىش، قايتاپ بەيلىش.

перегонять ئوۋۇپ چىقىش، بوغىگە ئەيلەننىش.

перегораживать,-родить ئەجرە-ئىش، پەنجەرە بىلەن تومەش.

перегораживаться بولىنىش، ئەجرەلەش، تولىنىش.

перегородка پەنجەرە، توسىق.

перегорать,-реть يانپ بېتىش.

перегребать - كيمە كۆرەگى بىلەن دەرپانە يوقارىلەش، كيمە كۆرەگىنى سۇرش؛

перегрузка - ئىككىچىگە يۈكلەش.

перегрызть - كىمىرەت بىتەش، كىمىرەت كۆپ كىمىرەش.

перегревать - يىلىتىش، قايتا تازىلىش، ئارتۇق ئىستىتىش.

перегрязнить - ئىفلاس قىلىش، كۆپ كر قىلىش.

перегубить - خەراب قىلىپ بىتەش.

перед - ئالدىنقى، خۇزورىدە، قارشى سەھىدە.

перёд - ئالدىنقى تامان، ئالدىنقى رەقەم.

передавать, - дать - تاپشۇرۇش، تەسلىم قىلىش، ئىككىچىگە بېرىش.

передаваться - تاپشۇرۇش، تەسلىم بولۇش، ئىككىچىگە بېرىلىش.

передавать, - вливать - بوغۇپ بىتەش، يەنجىپ، ئىزىپ بىتەش، كۆپ باسب ئىزىش.

передаривать, - рить - ئىككىچىگە ھەدىيە قىلىش، كۆپ ھەدىيە قىلىش.

передаточный - تاپشۇرۇلغان، ئالدىنقى ئۆتكۈزۈلۈش، نەقلى.

передача - تاپشۇرۇش، تەسلىم قىلىش، ئىككىچىگە بېرىش، ماشىنە قايتىشى، بىر ماشىنە كە باشقا ماشىنەدەن كۆچ بېرەنۈرغان ۋاسىتە.

передбанник - مۇنچە ئالدى، مۇنچەنىڭ ئالدىنقى ئۈستى، دەھلىزى.

передвигать, - винуть - قىيىلەتەش، نەرىگە سۇرش، كۆچۈرۈش.

передвигаться - كۆچۈپ يۈرۈش، كۆچۈرۈلۈش، تىببەتەش.

передвижение - كۆچۈرۈش، كۆچۈپ يۈرۈش.

передвижной - كۆچمە، سەپيار، كۆچۈپ يۈرەنۈرغان.

передёргивать - ئارتىش، سىپلىكتىش، قارنا ئوينىدە خەپاندەت قىلىش.

передерживать, - жать - ئۇزاق مۇددەت تۇتۇپ تۇرۇش، بىر مۇشەلەش.

передирать, - драть - يىرتىپ بىتەش، قىيىپ، ئاچىپ بىتەش.

передираться - قىيىلىش، ئۇرۇش، ئارا - لاشش.

передник - ئالدىنقى، فەرتۇخ.

передний - ئالدىنقى، ئەۋۋەلدەكى.

передняя - دەھلىز، ئالدىنقى ئۈستى.

передо (ئارا:) - باش ماقالە.

передовица - ئالدىنقى، ئىش باشىدەكى، نە - رەققى تەرەققىياتى.

передовой - ئەراپەنىڭ ئالدى، ئالدىنقى سان - رەقەم.

передок - ئۈلۈپ بىتەش، ھەممەسى قىيىلپ بىتەش.

передохнуть - قورقۇتۇش، - знить - پوپۇزە قىلىش.

передразнивать, - знить - قالىتىراش، تىببەش، سىس - كەنىش.

передрогнуть - جەنجال، قىچقىرىش.

передряга - باشقا نەرسە - نى ئويلاش، ئويلاگەندەن قايتىش.

передумывать, - мать - بوغۇپ ئويلاش.

передушить - سىكوت، نەفەس ئالاش، دەم ئالاش.

передышка - قايتا تازىلىش، - ливать - ئۆلەش.

переделить, - ливать - قايتا تازىلىش، تەسلىم قىلىش، ئىككىچىگە دەھسە بۆلۈش.

передел - ئۆزگەرتىش، ئۆزگەرتىپ قىلىنغان نەرسە، نەغەببۇر قىلىش.

переделка - ئۆزگەرتىپ قىلىش، تەك - رازەن قىلىش.

передельвать - ئۆزگەرتىپ قىلىش، تەك - رازەن قىلىش.

передевать (ئارا:) - ئۆزگەرتىپ قىلىش.

передать,-есть ھەممەسىنى بېرىش، يېب بېتىرش.

переезд کوچۇب كېتىش، ئۇزاق جايگە كۆ- چۇب بارش.

переезжать,-ехать ئات، ئەزاپە، پو- يىزى بىلەن بارش، كوچش.

переем بىر نەرسەنىڭ ئېنىقچە ياكى يوغان بولغان جايى.

перезаривать كوب قاوورۇش، قاوورۇپ چىقىش، قىزىرىش.

перезариваться كوب قاوورۇلۇش.

перезевывать,-жевать كوب چىپەي- نەش، ياخشى چىدىنەش.

перезенить قايتادان ئۆيلەندىرىش، ھەم- مەسىنى ئۆيلەندىرىش.

перезениться يەنكىدىن ئۆيلەنىش ھەم- مەسى ئۆيلەنىپ چىقىش.

перезивать,-жить كوب ياشاش، عومۇر ئىچىدە كوب نەرسە كۆرۈش، باشقادان كوب كۆرۈش.

перезигать ياندۇرۇپ بېتىش، ياندۇرۇپ چىقىش، كوب ياندۇرۇش.

перезигаться ياندۇرۇلۇپ بېتىش.

перезидать,-ждать ئاخىرىغا چا كۆ- تىش، ئىكشىيدىن ئارتق كۈتىش.

перезимать قايتادان قىزىش، كوب قىزىش.

перезирать ھەممەسىنى يېپىپ بېتىش، كوب بېتىش.

перезинать قايتادان ئۇرۇش، ئۇرۇپ ئۆ- زىش، كوب ئۇرۇش.

перезиток بۇرۇنقى عادەت، ئىسكى عادەت، عۇرقى.

перезванивать,-вонить ھەممەققون- غراقلارنى قاقىپ بېتىش.

перезвон توقىتاب-توقىتاب قونغۇراق چالاش، كوب بىردىن چالغان قونغۇراق ئاۋۇشى.

перезимовать قىشلەش، قىشنى ئۆتكە- زىش.

перезревать,-реть ئۆلگۈرۈپ بېتىش، پېشىش.

перезрепый پىشكەن، جۇدە پىشكەن.

перезябнуть,-бать ماۋوققا قاتىش، قالتىراش.

переигрывать,-рать ئىككىنچى كەرزە ئوينىش، قات-قات ئوينىش.

переименовать,-вывать ئىككىنچى ئىسىم بېرىش، ئاتىنى ئالماشتۇرۇش.

переимчивость قابىلىيەتلىك، خەيلىدىن ئالغۇچى.

переимчивый عىبرىت ئالوچان ئادەم، زەككى، قابىل.

переимачивать ئۆزگەرتىش، باشقا چا قىلىش.

перейти (قارا: переходить)

перекалывать,-колоть كوب يياراش، كېسىپ بېتىش، يەنجىش.

перекапывать,-копать تۈتۈنگە ئىسلەندۈرۈش، يەنكىدىن كاۋلەش.

перекат ئاقتانلىك ئېك ئۇزاق جايى، كوك كۆلدۈرۈش، نەملىرىدە ساي يېز.

перекатывать,-тить بىر نەرسەنىڭ ئۈستىدەن يۈمەلەتىپ چاقۇرۇش.

перекатывать,-тать ئاغىناپ بېتىش، قايتادان يۇمىلاتىش.

перекашивать چاپىپ چىقىش، ئارتق چا- پىش (چالغى بىلەن).

перекидной ئىرىغىنلادۇرغان، بىر نەرسەنىڭ ئۈستىدەن سالىپ ئادۇرغان.

перекидывать,-кинуть ئىرىغىتىش.

перекинуться قارا قارشى ئىرىغىش، بىر- بىرىگە ئىرىغىش.

перекипать,-петь كوب قايناش.

перекисать, -снуть - كۆب ئەچش اخە - مەزك كۆب كۆپۈشى .
 перекись - مەدەئەتلەرنىڭ تۇتقۇنلارنىڭ ئاغىر - غى چىگى .
 перекладина - ئۈستەن سالغىغان نەرسە ، سالغىغان ياغاچ .
 — перекладная телега - مەر بىكەتدە ئانلا - رىنى ئالغۇداورغان ئەراپە .
 перекладывать - كۆچۈرۈپ قويۇش ، ئىك - كىچى ئورۇنگە قويۇش .
 перекладываться - يەنكىدەن سالغىنىش - ياكى تولدۇرۇلۇش .
 переклеивать, -лить - ياپىشدرش - سىرەنچەش ، يىلمەش .
 перекликать - بر-برىنى چاقۇش چاقۇشش .
 перекличка - بر-بر چاقۇش ، ئىسمى بىلەن چاقۇش .
 перековывать, -вать - تەكار تاقا - قاقش .
 переколачивать - قانداقلاش ، ايكىچى - جاگە قاقش .
 перекоп - چوقۇر ، خەندەق .
 перекопка - قانداق تادان كۆلەش ، يېرىنى يوشاش .
 перекоп - قارشىلىق ، عىناد ، ئەسزار .
 —наперекоп - قارشىلىق ، قىلىپ ، قارشىچە .
 —на перекоп судьбе - تەقدىرگە قارشى .
 перекочевать, -чевывать - كۆچۈش - بر جايدەن ايكىچى جاگە كۆچۈش اشى .
 перекраивать, -роить - قانداق تادان كىشىپ چىش ، كۆب كىشى .
 перекраска - تەكرارەن بويەش .
 перекрашивать - كۆب بويەش بويەپ - چىش .
 перекрест (выкрест) - قارا :
 перекрестить - چوقۇنتۇش ، يەنكىدەن چوقۇنتۇش .

перекреститься - چوقۇنۇش ، يەنكىدەن چوقۇنۇش ، ئالغى .
 перекрестный - بر-برنىڭ اوستىدەن ياساپ اوتكەن ، ئەيرىلىش يول .
 перекресток - يوللار بۇرچەگى ، ئەيرىلىش بۇرچەگى .
 перекрещенец баптист - قارالسۇن .
 — выкрест - كىسىپ اوتكەش ، بولنى كىسىپ اوتۇش ، چوقۇنۇش .
 перекрикивать, -ричать - قىچقۇش - قىچقۇپ ارۇش .
 перекручивать, -рутит - چورۇش - اورۇش ، بورەش .
 перекрывать, -крыть - اوستىنى ياپش ، قاپلاپ قويۇش ، يەش .
 перекувыркивать - دو مبالق ئاشدۇرۇش ، يومەلەش .
 перекувыркиваться - درمبالان ئاشش .
 перекумиться - كۆب كىشى بىلەن قودا بولۇش ، ئىشنى كۆپەيتىش .
 перекупать - قايتادان چومۇلدۇرۇش ، غوسول قىلدۇرۇش ، كۆب قويۇندۇرۇش .
 перекупить - ئىككىچى قولىدەن ساتىپ ئالۇش ، مەدەسىنى ساتىپ ئالۇش .
 перекупщик - ساتىپ ئالۇپ بىخۇچى .
 перекусать - تىشلەپ ئالۇش .
 перекусаться - تىشلەشش .
 перекусывать - چىر-بىر تىشلەش ، مەدەسى - دەن يىپ كۇرش (ئاوقاتى) .
 перелagать (перекладывать) - قارا :
 перелаживать - ئوزگەرش ، ايكىچى تۈرلۈك قىلىش .
 перелаз - يەست - بەلەندىك يول . ئاشپ توشەدورغان يول .
 перелазить - ئورمەلەپ چىش . چىماغان يىرگە اورمەلەپ چىش .

- переламывать — سندرش، قایتادان
سندرش.
- переломить — سندرب چقارش.
- перелетать — اوچوب اوتش، قانات بیلدن
اوچوش.
- перелетный — ئوچوب، کوچوب بوردون ورغان.
-перелетная птица — قش فەسلیدە ئۇسۇق
تامانلارگە ئوچوب کیت-تپ یاز وەقتیدە
قایتب کیلەن ورغا قوش. (کوچمە قوش)
- перелезать, -лезть — باشقا جایگە کوچش.
اورمەلب کوچش.
- перелесок — ایکی توقای اورتە سیدەگی
سیرەك توقایلق.
- перелесье — ایکی توقای ئورتە سیدەگی
بوش، ئاچق بیر.
- перелив — ایکن-چی جایگە قویلش، تۇس
اوزگەرتش.
- переливать, -лить — ایکنچی ایدنشگە
قۇیش، کوب قوییش.
- переливаться — ایکنچی اورنگە بوشاتلش
توسینی اوزگەرتیب تورش.
- перелиневать — دنگیدەن چزقلەش.
- перелинять — ترس اوزگەرش، اوگگب
کیتش، رەگنی کیتشی.
- перелистывать — کاتب، دەفتەر وەرەقلە-
رینی وەرەقلەش.
- перелицовывать — تیسگەری تامانیні
ئەیلەنتریب نکش، چېپینی اوک قیلش
(کد.می).
- переловить — مەمەسینی توتش.
- перелог — قانتغ بیر، بر نیچه بلگە چه بوشاتب
قویلغان بیر.
- переложение — باشقا جایگە سالش.
اوزگەرتیب یازش.
- переложить (перекладывать) — (قارا:)
- перелой (триппер) — (قارا:)
- перелом — اوزگەرش، سنش.
- перелуживать, -лудить — باشقادان
قورغاشنلەش.
- перемазка — قایتادان سلەش، یەنگیدەن
بویدەش.
- перемазывать — بویدب بیترش.
перемазываться — یەنگیدەن بویدلش.
تامام بویدلش.
- перемалывать, -малоть — تارتیب
تامام قیلش، یەنجیب بیترش (تیگرماندە)
- переманивать, -нить — ایما
قیلش، قىزقۇرتیب چاقۇرش.
- перемарка — افلاس قیلش، بویدش توزەتش،
اسلاح قیلش.
- перемарывать, -рать — بوتون افلاس
قیلش، توزەتش، تەسحیح قیلش.
- перемарываться — تەمام افلاسلاش،
کر بولوب يتش.
- перематывать, -мотать — کوب اورەش،
قایتادان اورەش (ایپینی)
اسراف قیلش.
- перемахивать — قول سلەش، قانات
قاقش، ئالداش، یالغانلاش.
- перемачивать, -мочить — مول قیلش،
نەملەش. قایتادان مول قیلش.
- перемачиваться — مول بۇلش، قایتادان
نەملەش.
- перемашивать, -мостить — يولگە
قایتادان تاش سالش.
- перемежаться — ئەیلەنش، بولنش توقتاب-
توقتاب حەرەكەت قیلش.
- перемежающаяся лихорадка — توقتاب توقتاب
تترەتەن ورغان بیزگەك.
- перемена — اوزگەرش، تەبەددول، ئالماشش.
باشقاچا بولش.
- переменно — نەبەت بیلەن، ئالماشش.
- переменный — اوزگەراد ورغان، ئالشینا-
دورغان، مؤتەددول.

переменчивый -اوزگەر روچەن، سوباتسىز، سوزىدە تورمايدىرغان.

переменять, -нить -ئالسىدرش، اوزگەر- ترش، تەبدىل قىلىش.

переменяться -اوزگەرىش، ئالماشش، مۇتەئەدىن دول بولش.

перемеривать--рять, -рить -قايتا- دان اولچەش، اولچەپ ئالش.

перемер, -рка -قايتادان اولچەش. اولچەپ- دە خەتالىق (كېيىم اولچەۋى).

переместить -فارالسون: перемещать -يەنىگەن بېلگىلەش، قايتادان چاغلاش.

перемешивать, -шать -ھەممەسىنى ئارا لاشىدرش، قايتادان ئارا لاشىدرش.

перемещать -باشقا جاىگە قۇيىش، اورنىنى ئالسىدرش.

перемещаться -باشقا جاىگە كۆچش. اورون ئالسىدرش ئىشى، باشقا جاىگە كۆچش.

перемерзать, -мерзнуть -ساروققا قانش، ساروق بېش.

перемёт -بالىق توتادورغان كۆپ قارماتلىق ايب.

перемётчик -قچاق، دۇشمەن تەرەفكە قاقچۇچى ەسكەر.

перемигиваться, -гнуться -بىر- بىرىگە كۆز قىسىشش، كۆز بىلەن ھەلەشش.

переминать, -мять -ايىزىپ تامام قىلىش، قايتادان ازش.

переминаться -ايىزىپ بىتىش. ياراشىدرش، سولخ قىلىدرش، تاپشىدرش.

перемириться -ياراشش سولخ قىلىشش.

пермирие -ياراشىپ تورش، ۋەقەنچە سولخ قىلىش.

перемогать, -мочь -يىگىش صەبر بىلەن يىگىش.

перемокать.-кнуть -چوتون ھول بولش، نەملەنش.

перемол -مەيدە قىلىپ تارتىلغان اۋن.

перемолачивать, -лотить -قايتادان تارتش، يەنچش، (مەسەلەن بوغداپنى).

перемолвка -بىر-بىرىگە قاراپ تورۇپ سوزلەشش، موكالمە، مش-مش.

перемолотить (перемолачивать) -قاچاق اولدۇرۇش. تامام اولدۇرش.

переморить -اۋستاللىق بىلەن يىگىش؛

перемудрить -اوزىنى اوستا كۆرسەتەننى يوزش.

перемучить -غەزابلەش، كۆپ غەزابلەش.

перемучиться -غەزابلەنش، قىنالش.

перемывать, -мыть -قايتادان يۇيۇش، كۆپ يۇيۇش، يۇيۇپ چەش.

перемычка -سەد، سوۋ بەندى- بىلەنش. (فارالسون)

перемять -كۆتەرب ايكەنچى جاىگە قۇيىش، كۆچۈرۈپ يوزش، تۈزىتىش، كېيىپ تۈزىدرش.

перенесение -كۆچۈرۈش، باشقا جاىگە كۆتەرب بارش، اولوكنى كۆتەرب بارش.

перенести (قارا: переносить) -كۆلە كۆتەرش، بىر ەادەتنى ايلپپ ئالش، يەنىگەننى اورگەنپ ئالش.

перенимать -يەنىگەندىرش، ئايىقى ئايقاتنى بىر بىرىگە تۈتەشدرۈپ تورادورغان نەرسە (مەسەلەن اۋستاللىنى ئايغىنى بىر-بىرىگە تارتقان ياغاچ).

переновлять -قار اۋستىدە چەنەنك ئۆي.

перенога, -ожка -تۈتەشدرۈپ تورادورغان نەرسە (مەسەلەن اۋستاللىنى ئايغىنى بىر-بىرىگە تارتقان ياغاچ).

переномеровывать -فارالسون: -يۈكەنچى جاىگە كۆچۈرۈش اشى.

перенос -يۈكەنچى جاىگە كۆچۈرۈش اشى.

переносить айکنچی جایگه کوتهر ب کوچورش،
خدمت یازشدنه بر سه تـردنه ایکنچی
سهترگه اوتش، قیبلتی بیلدن چینده ش.

переносица بورون بورچهگی، بورون ناک
کوز اورته سیدهگی قسمی.

переноска کوچورش، کوتهر ب ایکنچی
جایگه قویش.

переносчик تاشوچی، حمدسال، یوک
کوتهر ب تاشیغوچی.

переносный کوچورله دورغان، کتایه بیلدن
ئویتلگن.

переносье (قارا: переносица)

перенумеровывать, -ровать رده -
قدهلهش، نومرله ب چقش.

перенять (قارا: перенимать)

переодолевать, -леть ییگش غالب
کیلش، اوستون بولش.

переодевать, -деть کینیش گیندرش،
یدنکیدن کیندرش.

переодеваться کیم مالشدرش، باشقا
کیم کیش.

перепадать, -пасть یاغش، توشوب،
قویولب تامام بولش (تیبهدهن).

перепаивать, -поить کوب ایچکیزش.
قایتادان قورغان - پаять
شن بیلدن یامаш

перепазывать, -ползти اورمدهلب
ایکنچی جایگه کوچوش، اورمدهلب
چیقش.

перепаливать, -лить کویدروب، یاندرت
تہام قیلش، قزدرب بیترش.

перепалка ملتی بیلدن تاش، قچقرشش،
تۇغرشش.

перепалывать بولهک، باشقادان توناب
چقش، تارتق اوتاش.

перепаривать, -рить کوب بوغلهنش،
کوب پارلانш.

перепархивать, -порхнуть اۇچۇب
ایکنچی جایگه کوچوش، اۇچۇب
کیش.

перепарывать, -пороть بیرت بینه -
رش کوب بیرتش، سوکش.

перепаживать, -хать قایتادان هده -
دهش (ییرنی)

перепачкать قایتادان یاکی کوبرهک
افلاس قیلش، افلاس قیل بیترش.

перепачкаться افلاسلاش.

перепашка ایکنچی مدرتهبه هدیدهش.

перепекать, -печь کوب پیشرش قایتا -
دان پیشرش (نانتی).

перепел بيدانه (نر)

перепелиный بيدانگه مدغسوس
بيدانه - نیکی.

перепёлка بيدانه (مادهسی)

перепечатание قایتادان باسش.

перепечатывать, -тать یهنکیدن
نهشر قیلش.

перепечатываться یهنکیدن باسش،
قایتادن نهشر قیلش.

перепивать, -пить کوب ئیچش، ئیچکی -
لکده تارتق قیلش.

перепиваться کوب ئیچت خدراب بولش.

перепиливать, -лить نگرره بیلدن
کیشش.

переписка کوچور ب یازش؛ یازشب تورش،
موخبراتدا بولش، خدمت علاقدهسی.

переписчик کوچوبرت یازغوچی.

переписывать, -сать کوچوروب یازش،
قایتادان یازش.

переписываться یازشب تورش، کوچولب
یازلش.

перепись روپخت، نهحریر نفرس مملهکات
خدهلقینگ حسابی.

переплалывать سوؤ بولی بیلدن
جایگه کوچورش، ایریتش.

- переплачивать, -латить ئارتق تولەش
كوب تولەش.
- переплет мوقاۋە، جلد، تيررەزەنگ رامكەسى
переплетать, -плести موقاۋە قىلدۇرش
جلدلىەش.
- переплетчик موقاۋە ساز
переплывать, -лыть سوۋدەن سوۋر
چىقىش، سوزب اوتش.
- перепой كوب ئېچىش، ئارتق ئېچىش.
перепой (перепивать) (قارا:)
переполаскивать, -кать يەنگىدەن
چايقاش. قايتادان چايقاش.
- переполнять, -нить كوب تولدۇرۇش،
ئارتق تولدۇرۇش.
—чаша терпения переполнилась سەبەر
كاسەسى تولوب تاشدى.
- переполняться كوب تولش، تولوب
بېتىش.
- переполох قوزقوب تارقۇلىش. ماى-ھوى،
بى سەرانجاملك.
- переполошить ئاۋازا قىلىش، قوزقوتۇب
تارقۇتىش، بى سەرانجام قىلىش.
- переполошиться قوزقۇش چۈۈلىش.
ئاۋازا بولش.
- перепона, -нка ناغارا، پەردە
—барабанная перепонка قولاق پەردەسى،
قولاق زارى.
- перепончатокрылые يارى قاناتلك
حەيۋانلار. (قاناتلك قورتلەر، پەششە).
- перепортить بوزوب بېتىش، بوزوب
تەمام قىلىش.
- перепортиться تەمام بوزولۇش، بوزولب
بېتىش.
- перепорочивать مەھمەد سېنى بوزوب بېتىش.
перепоясывать, -сать بېل باغلاش،
بېلباغ باغلاش. (بەردەگە)
- перепоясываться بېل باغلاش، بېلباغ
باغلاش.
- переправа كېچىش، كېچىپ اوتش، يەنگىدەن
توزەلىش، توزەتلىش.
- переправлять, -вить سوۋدەن ئۆتكە-
زىش، كېچىدۇرپ اۆتكەزىش، يەنگىدەن توزەتلىش.
- переправляться سوۋدەن كېچىپ ئۆتۈش،
يەنگىدەن توزەلىش.
- переправочный كېچىپ اوتىلەدىغان
перепробовать مەزە سېنى كۆرۈش مەھمەد-
سېنى تاتىپ كۆرۈش، سەنەب كۆرۈش.
- перепродавать, -дать قايتادان
ساتش، ايكىچى مەرتەبە ساتش.
- перепродаваться يەنگىدەن ساتىلىش
перепродажа قايتادان ساتش ئىشى،
ايكىچى مەرتەبە ساتش ئىشى.
- перепроизводство كېرەككىدەن ئارتق
مال چىقارۇش.
- перепружать, -рудить ھوۋىتى
بەيلەش، بوغۇش.
- перепрыгивать, -гнуть ئېرغىپ ئۆتۈش.
بىر جايدەن ئىككىچى جاىگە ئېرغىپ توشۇش
(چىقىش).
- перепрягать, -рячь كۆچۈرۈپ قوشۇش،
قايتادان قوشۇش (ئاتتى).
- перепрягаться قايتادان قوشۇش.
كۆچۈرۈپ قوشۇش.
- перепугать, -гивать قوزقۇتىش، كوب
قوزقۇتىش.
- перепугаться قۇرقۇتىش، كوب قوزقۇش،
قوزقۇپ بېتىش.
- перепутывать چېگىل قىلىش. ئاداش -
دۇش، يۆلدەن ئازدۇرۇش.
- перепутываться چېگىللەش. ئاداشش.
перепутье يول بوزۇچىكى
- перепевать, -петь قايتادان ئەسۈلە
ئەيتىش، تەكرار تەغدىننى قىلىش.
- перерабатывать-ботать قايتادان
ئىشلەش، توزەتلىش.
- переработка اشلەپ اوزگەرتىش، باشقاچا
قىلىپ ياساش. توزەتەپ چىقىش.

перераждать (перерождать : قارا) |
 перерастать (переростать : قارا) |
 перерезывать, -зять مەھەممەسىنى
 كەيسەب بېتىش، كەيسەب اوزش، قايتادان
 ياكى كۆب كەيسەش، سويش.
 перерезываться : سويۇلۇپ بېتىش، سويۇلۇپ
 تەمام بولۇش، قايتادان ياكى كۆب كەيسەش
 ۋە سويۇلۇش.
 перержаветь : زەنگەنەش.
 перерождать, -родить : قايتادان
 توغۇدرش، ئەھيا قىلىش.
 перерождаться : قايتادان توغۇلۇش
 دۇنياغا قايتادان كېلىش.
 перерождение : يەنكىدەن توغۇش.
 переростать, -сти : ئۆسۈپ ئۆزۈپ كېتىش، -сти
 كۆب اوشش.
 перерубать, -бить : ايككىگە كەيسەش،
 بولۇش، چاپش.
 переругать : مەھەممەسىنى سوكش بارچاسىنى
 خەقارەت قىلىش.
 перерыв : تەنەففۇس، بولۇش، اش اورتەسىدە
 توقتالۇش، دەم ئالۇش.
 перерывать, -рыть : تامام كاولەش،
 كاولەپ بېتىش، كاولەپ تېتىپ بېتىش.
 перерывать, -рвать : يېرىش كەيسەش،
 بولۇش سوزنى بولۇش
 перерываться : يېرىلۇپ بېتىش بولۇش،
 كەيسەش.
 переряжать, -рядить : قايتادان ياسا-
 نش، يەنكىدەن جەھازلەنەش.
 пересадка : كۆچۈرۈپ ئولتۇرۇش، باشقا
 جاگە كۆچۈپ ئولتۇرۇش ئۇشى.
 пересадочный : كۆچۈپ اولتۇرادورغان،
 كۆچۈرلەتۈرغان.
 пересаживать, -садить : باشقا جاگە
 اوتتۇرۇش، كۆچۈرۈپ اوتتۇرۇش.
 пересаживаться : باشقا جاگە اولتۇرۇش،
 كۆچۈپ اولتۇرۇش.

пересаливать, -лить : كۆب تۈزلەش
 بر ئىشنى كۆب قېلىپ يۈزۈش، كۆب سوزلەپ
 ايزمەلك قېلىش.
 пересдавать, -сдать : باشقا تاپشۇش
 ئالۇپ تاپشۇش، ئىككىگە ناپشۇش.
 переселенец : كۆچۈچى، موهاجر، باشقا
 جاگە اورناشۇچى.
 переселение : كۆچۈپ ئورناشۇش، مېجرەت،
 مېجرەنگە ۋە موها -
 جەلەرگە مەخسۇس.
 -переселенческий район : كۆچۈپ كېلىنەن دورغان
 جايى.
 переселять, -лить : ئەھالىنى كۆچۈرۈش،
 كۆچۈرۈپ اورناشۇدرش. مېجرەت قىلدۇرۇش،
 باشقا جاگە كۆچۈرۈش.
 переселяться : كۆچۈپ ئورناشۇش، مېجرەت
 قىلىش.
 пересевать, -сеять : كۆب، كۆب
 ئېكىش، ئىككىچى جاگە ايكش.
 переседать, -сесть : ئىككىچى جاگە ئول-
 تۇرۇش، كۆچۈپ ئولتۇرۇش.
 переседлать, -лывать : قايتا دان ايد-
 كەلدەش.
 пересекать, -сечь : كەيسەش، يولىنى تو-
 سش، جەزا بېرىش.
 пересекать, -сечь : كەيسەپ چىقىش، يو-
 لىنى توسپ چىقىش.
 пересекаться : يولىدەن كەيسەش، بر-
 بر يولىنى توسش.
 пересесть (قارا: переседать) :
 пересечение : ئوتۇش ۋە كەيسەش.
 пересиживать, -сидеть : كۆب اولتۇرۇش
 اولتۇرۇپ يېگش.
 пересиливать, -лить : زورلەپ يېگش،
 اوستون كېلىش.
 пересказывать, -зять : قايتادان
 سوزلەش، ايشىكەننى باشقالارغا سوزلەش.
 تەكرار قىلىش.

пересказ قايتادان سوزلەش، ھېكايە قىلىش،
 او قوغان ياكى ايشىتىگن نەرسەنى پادە گى
 ئەيتىپ بېرىش.

перескакивать, -скокитъ ئۇرغىپ
 چىقىش، بىر جايدان ايگنچى جاىگە ھەكلەش،
 ئۇرغىپ اوزرىش.

переслать (فارا: пересылатъ) كۆپ
 ھەسەن قىلىش، ھەسەل ياكى قەندەگە ئۆيلەنتىرىپ
 يۈبەرىش، مەزەلەك قىلىش.

переследовать преследовать: قارا:
 ھەمە - مەسئەت قاراپ چىقىش، قايتادان كۆرۈپ چىقىش.

пересматривать, -мотреть قاراپ چىقىش، قار-
 نادان كۆرۈش.

пересмотр قاراپ چىقىش، قايتادان قاراش
 ئىشى.

пересол كۆپ تۈزلەش.

пересохлый قۇرۇغان، كۆپ قۇرۇغان،
 قۇرۇپ اوتىپ كېتىگەن.

пересохнуть (فارا: пересыхать) نىزاعلا-

شش، جەنجدەللىدەش، بەھسەلەپ يېغىش. سوز
 بىلەن غالب كېلىش.

переспрашивать, -просить قايتا-
 دان سوراش، ھەمە، سىنى سوراش، يەنە -
 دەن سەۋال قىلىش.

переспевать كۆپ پېشىش، پېشىپ اوتىپ
 كېتىش (مىۋە توغرىسىدا).

пересрочивать, -чить مۇھەلەتدەن
 اوتكەزىش، ۋەقەنى كېچىكتىرىش.

пересрочка مۇھەلەتتى اوتش، ۋەقەنى كۆ-
 چىكىش.

перессоривать, -рить قىچىقىدەش،
 جەنجدەللىدەش، ئىككى كىشىنىڭ ئارا سىنى
 بۇزۇش، تالاشدەش.

перессориться قىچىقىرىش، ئىككى ئارا
 بۇزۇلۇشى، جەنجدەللىدەش.

переставать, -тать توقناش.
 переставлять, -вить كۆچۈرۈپ قو-
 ىش، جاينى ئالماشۇرۇش.

переставляться كۆچۈرۈلۈپ قويۇلۇش،
 جايدان ئالماشۇش.

перестаивать, -тоять جۈدە ئارتق
 نىككە تۇرىش، ئۆز فېرگىنى اوتكەزىشكە قاتتىق
 تۇرىش.

перестанавливать (فارا: перес-
 тавлять

перестать (فارا: переставать) ئۆزىنى
 ئالماشۇرۇش كۆ-
 چىرىپ قويۇش اشى.

перестёгивать, -тегнуть قايتادان
 تۆگمەلەش، ھەمە سىنى تۆگمەلەش.

перестилать, -стлатъ قايتادان سالش،
 ھەمە سىنى سالش (كۆرۈ-ەنى). يەنە ئىگىدەن
 يايىش.

перестилка قايتادان سالش ئىشى.

перестирать, -рывать قايتادان يۈۈش
 (كۆ توغرىسىدا)

перестой قارى دەردەخت.

перестрагивать, -рогать قايتا دان
 ئىشقا لاش.

перестраивать, -роить قايتادان تۈزەش،
 زەتىش، سازلەش.

перестраивать я قايتادان تۈزەلەش،
 سازلەنىش.

перестригать, -ричь قايتادان قىرىش،
 تازا قىرىش.

перестройка قايتادان سالش، يەنە ئىگىدەن
 بنا قىلىش.

перестреливать, -лять ئاتىپ اولدۇ-
 رش، ھەمە سىنى ئاتىپ اولدۇرش.

перестреливаться ئاتىش بىر-بىرىگە
 قارشى ملتىق ئاتىش.

перестрелка قارا قارشى ئاتىش.

перестукиваться - قاقشش، بر-برينك
 ايشيگىنى قاقش، شاقلاش.
 переступать, -пить - شاتلاب چىقىش،
 چىگرەدەن اوتش.
 переступы - كونهردە، ياغاچ كەقىش.
 пересуды - بىكەرچى سوزلەر، غەيبەت، بار-
 يوق غەبەرلەر.
 пересуживать, пересудить - قاي-
 تادان حۇكۈم قىلىش، غەيبەت سوزلەش.
 пересушивать, -шить - كۆپ قورۇتۇش،
 ھەممە سىنى قورۇتۇپ بىتىرىش.
 пересчитывать, -тать - قايئا دان سا-
 ناش، ھەممە سىنى ساناب چىقىش.
 пересылать, -слать - بىر كىشىدەن يۈ-
 رىش، بىر جايدەن ئىككىنچى جاىگە يۈبەرىش.
 пересылаться - ئىككىنچى جاىگە يۈبەرىش،
 براو بىلەن يۈبەرىش.
 пересылка - ئىككىنچى جاىگە يۈبەرىش ئىشى.
 пересыпать, -спать - كۆپ اوخلەش،
 اوخلەپ اوزۇش.
 пересыпать - ئىككىنچى جاىگە چاچىش،
 چاچىپ بىتىرىش، كۆپ چاچىش.
 пересыхать, -сохнуть - قۇرۇش،
 رۇب تامام بولۇش، كۆپ قۇرۇش.
 переталкивать, -толкать - تۈزۈپ
 چىقارش، ھەممە سىنى تۈزۈكلەش.
 перетапливать, - топить - قايئا دان
 ياقىش، كۆپ قىزىتىش، ئارتۇق ئۇستىش -
 بىتىرىش.
 перетапывать, - топтать - ئىلا ياق
 ئاستى قىلىش، ھەممە سىنى باھىب اوتۇش،
 كۆپ ئىزىش.
 перетасовывать, - вать - ئارالاشدۇرۇش
 چىيلەش (قارنا ئويۇنىدە).
 перетачивать, - точить - قايئا دان
 قايراش، ئۆتكۈر قىلىش، چەرخلەش.

перетекать, -течь - ئاقىپ ئوتۇش، تو-
 لۇپ ئاقىش.
 перетерпеть (قارا: претерпеть)
 قايئا دان سۈر-تەرىش، سۈر-
 ئىش ئۇشقاقلاب. مەدەلەپ يۇمشاش، قۇب -
 ئۇشقىب چىقارش.
 перетолковать, -вывать - باشقا چاسىگە
 تۇشۇنۇش. تەفسىر قىلىش، ئىشىتكەننى يال-
 خانلاب سوزلەش، سوزنى ئىككىگە ئالاش.
 перетолочь - قايئا دان تويۇش تويۇپ تامام
 قىلىش، كۆپ تويۇش (كېلىدە).
 перетопка - قايئا دان ئىستىش ئىشى،
 دان ئوت ياقىش. (پىچكەگە).
 перетопки - جىززە. ياغانى ئىرىتكەندەن كېيىن
 قالغان تورپ.
 переторжка - قايئا دان ساتىش ساودالا -
 شىب ئالاش، بەھاسىنى سوراىش.
 перетрусить - قورۇتۇش، كۆپ قورۇتۇش،
 قورۇقىش.
 перетрусить - چەنگىنى قاقش، تۇپراقىنى
 قاقش.
 перетрясывать, - сать, -сти - قالتراش
 سىلكىش، تىرەش.
 перетряхивать - قايئا دان ياكى كۆپ
 سىلكىش، نوپراقىنى قاقش، كەلتەكلەش.
 перетыкать, - ткнуть - ئىتاق،
 تىقىش، ھەممە سىنى تۈزۈش.
 переть - تۈزۈش كېرىش، تىقلىش.
 перетягивать, - тянуть - كۆپ ئارتۇش،
 كۆپ ئولچەش، بىر جايدان ئىككىنچى جاىگە
 سۈندۈرەپ ئارتۇش.
 переулок - كچكەنە كۆچە، ئار كۆچە، يولچە.
 переутомление - كۆپ چەرىش.
 переутюживать, - жить - ھەزمال -
 لەش، قايئا دان كۈندۈرگەش.

перечувать, -чить ئۈرگەنەش، ئوقۇتۇش.
 перехаживать, -ходить ئايلىنىپ يۈرۈش، نەزى - بېرى يۈرۈش.
 перехваливать, -лить كۆپ ماقناش، ئارتۇق دەدرەجە ماقناپ يۇبارش.
 перехваливаться قارا قارشى ماقنا - ئىشش، كۆپ ماقناش.
 перехват بېل، بىر نەرسەنىڭ چەك سالب ئالاش.
 перехватывать، -тять توقتاپ ئالاش، بارغان ۋاقتىدا تۇتۇپ ئالاش.
 перехватываться قول ئالماش، ئالماش، تۇتۇش.
 перехворать ئاغرىش ھەممە جايى ئاغرىش، دەردلەنەش، كەسەللەنەش.
 перехитрить, -рять ھىللە بىلەن يېڭىش، ھىللەسىنى ئارتىدۇر.
 переходى، перейти ئۆتۈش، كۆچۈش، ياساپ ئۆتۈش، ئۆتۈپ كېتىش.
 переход كۆچۈش، كېچىش، ئۆتۈپ كېتىش.
 переходный كۆچمەن بولغان، كېچىپ ئۆتۈلە - دۇرغان، ئۆتۈپ كېتىش.
 переходы ئۆتكۈ بىنا ئورنىدە بولغان ئۆزۈن ئايرىغان، ئۆتۈپ كېتىش.
 перец قەلەمغەر، مۇرچ، قىلىق.
 перецарапывать, -пать تىرناپ بېتىش، يۈلىشىش.
 перецеживать, -цедить سوزۇش، قايتا تازىلاش.
 переценивать, -нить قايتا تازىلاش، باشقا نەزەر كېلىش.
 перецеканивать, -нить قايتا تازىلاش، (سەھەن يۇل توغرىسىدا).
 перечень سان، تەخمىنەن ھېساب.
 перечеркивать, -черкнуть چىزىش، چىزىلەر بىلەن بولۇش، ئۆستۈپ چىزىش.

перечеркиваться چىزىش، خەت ئۆزۈش.
 перечернивать, -нить قايتا تازىلاش، ھەممەسىنى قارا تازىلاش.
 перечерчивать, -ртить قايتا تازىلاش، چىزىش، چىزىپ چىقىش.
 перечесть (قارا: перечитывать)
 перечесывать, -чесать قاشش، قايتا تازىلاش.
 перечет كۆپ ھېساب، ھېساب دەدرەجە ئالماش.
 перечинивать, -нить قايتا تازىلاش، يەنە كۆرۈنۈش (قەلەمنى).
 перечисление ساناش، ھېسابلاش، كۆچۈرۈش.
 перечислять, -лить بېتىلەپ ساناش، ھېسابلاش، كۆچۈرۈش.
 перечисляться سانالاش، ھېسابلاش.
 перечитывать, -тать قايتا تازىلاش، كۆپ ئوقۇش.
 перечить قارشى سوزۇش، دېھقانچىلىق، سوزۇش، قايتا تازىلاش.
 перечищать, -чистить قايتا تازىلاش، ھەممەسىنى تازىلاپ چىقىش.
 перечница مۇرۇچدان، قەلەمغەر قۇتىسى.
 перечный مۇرچ، قەلەمغەرگە مەخسوس، مۇرچىچى.
 перешагивать, -гнуть ئازلاپ چىقىش، قەدەم ياساپ ئۆتۈش.
 перешаривать, -рить ئاقتاراپ بېتىش، ھەممەسىنى ئاقتاراش.
 перешеек بورۇن، دېڭىزدە ئۆتكۈ قۇرۇق يېرىنى بىر - بىرىگە قوشقان تار يېرى.
 перешептываться, -шептаться بىر - بىرىگە شېپىلەش، شېپىلەش.
 перешибать, -бить ئۇرۇپ بېسىش، مەيدەلەش، پارچىلاش.
 перешивать, -шить قايتا تازىلاش، ھەممەسىنى تېكىپ چىقىش.

перешиваться قايىتادان نيكلىش.
 перещеголять ئۇستالىك بىلەن ئۇستۇن بولۇش، (بىرەۋگە قىياسەن كۆپ ئۇستالىك كۆر-سەنئەت).
 перещупывать،-пать ئۇشلىب كۆرۈش،-پات قايىتادان سىلەپ كۆرۈش.
 переэкзаменовать قايىتادان ئىمتىحان قىلىش، يەنەدەن سىنەپ كۆرۈش.
 переэкзаменоваться قايىتادان ئىمتىحان قىلىنىش، ئىمتىحان تۇتىش.
 переэкзаменовка قايىتادان قىلىنغان ئىمتىحان.
 перила پەنجەرە، تۈسۈچ.
 периметр (قارا: окружность)
 перина تۈشەك.
 перипетии بىر زەماننىڭ ياكى ۋاقىتە نىڭ غەلاھىدە بولسۇنغۇچى كۈتۈلمەگەن ئۆزگەرش.
 перистый يول-يول، قوش پەتىگە ئۇخشاش، قاۋۇرغالىك.
 периферия مۇھىت دائىرە.
 перифраза سۆزلەشكە تەكرار.
 период دەۋر، ۋەقت، مۇددەت، زەمان، سىلسىلە غەسەر.
 периодический دەۋرى، ۋەقت ۋەقتى بىلەن بولادۇرغان.
 перкуссия تەبىب كەسەلنىڭ قاقپ قاراشى، بارماقنى بىلەن ئۇرۇپ كۆرۈشى.
 перл ئىنجى، ئىچۈ، مەرۋاريد.
 — перл создания مەخلۇقاتنىڭ ئىك گۈزەلى.
 перламутр سەدەف.
 перламутровый سەدەفدەن مەعمول.
 перловая крупа گۈرۈنچ يارماقنى.
 перлюстрация بىر كىشىنىڭ خەتىنى يېگانە كىشى ئاچىپ ئوقۇشى.
 перманентный دائىمىي، ئۆزگەرمەس.
 пернатый قاناتلىق، قاۋۇرغالىق.

перо قەلەم، قەلەم ئوچى، قانات، قوش پەتى، قاۋۇرغا.
 перочинный قەلەم ئوچلەيدۇرغان.
 перпендикуляр غەمبۇر، خەت غەمبۇر-سى (مەندە سەدە).
 перпендикулярность غەمبۇر يەت.
 توغرى چېزىقنىڭ ئۇستىگە نىككە تۈشكەن چېزىق.
 перпендикулярный غەمبۇردى.
 перрон ۋاگزال ئايۋانى، كەتتە ئۇي ئالدىدە-كى زىنە.
 перс ئىرانلىك، فارس، پەرسىيان.
 перси ئىسپەك، خاتىن-قۇر كۆكرەگى.
 персидский ئىرانگە مەخسۇس، ئىرانلىق-لەرنىكى.
 персик شافقالى، شەفقالو.
 персиянин (قارا: перс)
 персона شەخس، كىشى، زات، ئادەم.
 персонаж تياتر ئوينىدە ياكى روماندا مەزكۇر كىشى.
 персонал خادىملەر.
 персональный شەخسى، مەزكۇر كىشىگە مەخسۇس.
 перспектива ئىستىقبال، كىلەچەك ئىش، قارشىداغى مەنزەرە.
 перст (قارا: палец)
 перстень ئۈزۈك، خەلقە.
 персть يىر، تۇپراق، نوزان.
 пертурбация تۈرمىشكە ئۆزگەرش، يۇل-دۆلەرنىڭ غەمبۇر يولىدىن قايتىشى.
 Перун قەدىمكى مەجوسى ئىسلاۋيانلارنىڭ ئىك ئۇلۇغ تەڭرىلەرى.
 перун چاقماق بۇرچەگى، ياشن چېزىقى.
 перхать،-хнуть يۈتەل كىلىشى ناماق قېچىشى.
 перхота ناماق تەكلىپى قېچىشى.

перхоть باش كزى، قايىزغاق.
 перцепция بىلىش، ئاڭلاش، فەھمكە ئالاش.
 перцовка مۇرچ ئاراقى.
 перчатка بىدەلەي، قول قابى.
 перчаточник بىدەلەيچى، قول قابى تىكۈچى.
 перышко كىچىك قەلەم، بىر تۈپ قۇش پەتى.
 пес ئىت، ئىرەككە ئىت.
 песельник ئەشۈلە ئەيتكۈچى.
 песенка (песня) قارا: كىتابى.
 песенник ئەشۈلە كىتابى.
 песок تۈلكى، ئاق تۈلكى.
 песнопевец شېئىر سۆزلەگۈچى، مۇناجات
 ئەيتكۈچى، ئەشۈلە قىلغۇچى.
 песнопение ئەشۈلە ئەيتىش، شېئىر سۆز-
 لەش، مۇناجات.
 песнь, -песня ئەشۈلە، شېئىر، نەزم.
 пёсик كىچىك ئەيىرەككە ئىت.
 песий ئىكە مەخسوس، ئىتتىكى.
 пескарь بالى، بىر نەۋەق بالى.
 песок قۇم.
 песочница قۇمداڭ، قۇم ئىدىيىسى.
 песочный قۇمغا مەخسوس، قۇم ئۈستىدە.
 пестовать قاراپ ئۈستىرىش، تەربىيە قىلىش.
 пестун قاراپ، ئۈستىرغۈچى، مۇرەببى.
 пессимизм دۇنيادىكى ھەممە نەرسەگە
 ئۈمىدسىزلىك بىلەن قاراش، مەدەيىشەتكە ئۈمىد-
 سىز نەزەردە بولش. غۇمۇر ئىچىدە قەدەت.
 تۇرمۇشنىڭ خۇنۇك ئامانلىرىنى كۆرۈش.
 пессимист پىئىسىمىزم تەرەقدارى.
 пессимистически دۇنيا ۋە ئەقبالغا
 ئۈمىدسىزلىك بىلەن قاراش.
 пессимистический دۇنيا ۋە ئەقبالغا
 ھۆرۈن ۋە ئۈمىدسىز قارايدۇرغان.
 пест كېلى ساپى.
 пестик كىچىك كېلى ساپى، گۈللەرنىڭ ئاتالىق
 ئالدىتى.
 пестовать قاراپ ئۈستىرىش، تەربىيە قىلىش.

пестреть سىرەكلەنەپ كۆرۈش.
 пестрить سىرەكلەنەش، سىرەكلەنەپ تۇرۇش.
 пестриться سىرەكلەنەپ كۆرۈش.
 пестрота سىرەكلىك.
 пеструха سىرەك ھەيۋان ياكى قۇش.
 пеструшка ئىت بالىسى.
 пёстрый سىرەك.
 пестрядь تىك (تىك دېگەن چىت).
 песцовый ئاق تۈلكىگە مەخسوس.
 песчаник قۇملىق تاش، قۇملىق.
 песчаный قۇملىق.
 песчинка قۇم تۈپى.
 петарда كىچىك نەپ، بومباچا.
 петельный ئىلمەكلىك، قارماقلىق.
 петит مەتبەئە ھەرقى، مەيدە ھەرقى (سەك-
 كۈنچى كىچىك ھەرقى).
 петиция كۆپ كىشى نامانىدان بىرلەش
 غەربزە.
 петлица, -личка ئىلماق.
 петля ئىلماق، سىناق.
 петролеум نېفىت ھەم كىراسىن.
 петрушка ئاق سەبزی.
 петух خوراز.
 петушиться خورازلەنەش.
 петушище چۈدە كەتتە خوراز.
 петуший خورازنىكى، خورازغا مەخسوس.
 петуший гребешок خوراز تاجىسى،
 باشىدەكى قىزىل تاجى.
 петушок كىچىك خوراز.
 петь سايراش، ئەشۈلە ئەيتىش.
 петья سايراش، ئەشۈلە ئەيتىش.
 пехота پىادە غەسكەر.
 пехотинец پىادە غەسكەرلەككە خىزمەت
 قىلغۇچى.
 пехотный پىادەلىك.
 печалить قايغۇرتىش، غەدە قىلىش،
 قايغۇلغا سالش.

печалиться قايغىرش، خەققە بولش.
 печаль قايغى، خەسرەت، خەققەلك.
 печально قايغى بىلەن، مەخزون بولب خەسرەتلەنەت.
 печальный قايغىلىق، خەسرەتلك، مەخ-
 زون، مۇكەددەر، غەملىك.
 печатание باشش، ياساش، نەشر قىلىش،
 تەبىخ قىلىش ئىشى.
 печатать, -тывать نەشر قىلىش باش-
 مۇھۇر ياساش،
 печататься ياساش، تەبىخ بولش.
 печатник басوچى، مەتبەئەدە ماشىنەدە
 ئىشلەگۈچى.
 печатный ياسالغان، نەشر قىلىنغان.
 печатня (фара: типография)
 печать مۇھۇر، تامغا، تەبىخ، مەتبوعات.
 печенье شىرىن نانچە.
 печёнка بۇيرەك، (جىگەر).
 печёный پىشكەن، تەندىردە پىشكەن.
 печеночный بۇيرەككە مەخسوس.
 печень بۇيرەك.
 печенье (фара: печение)
 печка كىچىك تۇرۇسچە سەندەل.
 печник پىچكە تۈزەتكۈچى، پىچكە قىلغۇچى.
 печной پىچكەگە مەخسوس.
 печурка پىچكە ئىشىكى.
 печь, -печи پىشش، تەندىردە پىشش.
 печь پىچ پىچكە.
 печься پىشش، قىزىش؛ بىر نەرسە توغرىسىدا
 جان كۆيدۈرش، خەرقەكەت قىلىش.
 пешеход پىادە يۈرگۈچى.
 пеший پىادەلك، پىادە.
 пешка شەتەنچ تاشى، شەتەنچ پىادەسى.
 пешком پىادەلەب، يايان.
 пещера ناغ تىشىكى، غاز، كەھف.
 пещеристый تىشىكلىك، ئىچى بوش.
 пещись (фара: Заботиться)

пианино كەتتە موسىقى ئالەتى
 пианист پىيانىنو اوستامىسى
 пиано موسىقىدە «سىكىن» سوزى.
 пивная лавка پىبە دوكانى
 пивной پىبەخانە، ساراخانە.
 пиво پىبە، ئەرپەدەن قىلنادورغان ئىچمەك
 سرا.
 пивовар پىبە پىشكۈچى، سرا قايانغۇچى
 пивца پىبە جان.
 пивгалица قىزل ئىستان (قۇش).
 пигва بىمى
 пигмей بىرونى يونا. لىلارنىڭ توشونچەلە.
 رىچە دونيانىڭ چىتىدە استقامەت قىلادورغان
 كىچىك گەۋدەلك خەلق غومبەن كىچىكە
 گەۋدەلك كۆچسز كىشىلەرنى ئەيتلەدور.
 пигмент تىرىدە يولغان تەبىئى بوياق.
 пиджак كەلتە كەمزول.
 пиеса نىاتر اوپونى، نىاتر كىتابى.
 пик ناغ تەكى. سۈرەنى تاۋوشى.
 пика نەيزە، سۈنگى.
 пикантный شەھۋانى
 пикать-кнуть چىيلەش.
 пикé ئاق چت.
 пики كارتانىڭ تەپپان شەكلى.
 пикироваться بىر-بىرگى مەجو قىلب
 كۈلۈشش.
 пикник دالا سەياھەتى. دالا سەيلى. باغ
 سەيلى.
 пила ئەررە.
 пилигрим حاجى، مەققەدەس يىرلەرگە
 عىيادەتكە بارغۇچى.
 пилить ئەررەلەش، ئەررە پلەن كىشش.
 пилообразный ئەررەگە اوخشاش
 пилот كىمە قۇيروغىنى تۈنگۈچى، كىمەچى.
 пилюля دەپ، سورگى. يۈتكەندە ئۇچچىغلىخى
 پلىمەسون دىپ ايدىشكە مالىب يۈتلەدورغان
 دارو.

пилочка كەچكىندە ئەررە، ئەررە چە
 пильщик ئەررەچى، تاختاچى.
 пилястра باخانا، تەركەكچ.
 пинать تېپىش، ئاياق بىلەن تېپىش.
 пингвин شىمال تامانداغى ئوردەككە
 ئوخشاش قوش.
 пинок تېپىش، ئاياق بىلەن تېپىش.
 пинцет ئىسكەك، قىسقىچ (تەن قىسپ ئالادورغان
 ساعەت سازلەر ئىستىمال قىلنا دورغان
 ئالتە)
 пион سەللە گۈل.
 пионер يولباشچى، كەششاش.
 пипет, -пипетка تامزىكچ
 пир زىياپەت، مەجلىس. كەيىق سەفا يىغىنى.
 تۈى.
 пирамида ايمىرام، ھەرىم.
 пирамидальный ايمىرامگە اوخشاش،
 ھەرىم شەكىلك.
 пират دىننگز اوغرىسى، دىننگزە كىمەنى
 تۈسۈپ ئالغۇچى.
 пировать زىياپەت قىلىش، بەزم قىلىش،
 تۈى قىلىش، سىيلىنىش.
 пирог سامسا، سەمبوسە.
 пирожное سامسا، سەمبوسە
 пирожок مەيدە سامسا.
 пироксалин پاختادان قىلىنغان دارو
 يارلادورغان دارو.
 пирометр اوتنى اولچايدورغان ئەسباب.
 пиротехния اوتنىك تەركىبى توغرىسىدا
 بىر فەن. ھەر خىل چىرايلىك اوتلەر قىلىش.
 ھۈنەرى.
 пиротехник اوت فەننىنىڭ عالمى.
 пирушка كەچكىندە زىياپەت، كەيىق سەفا
 مەجلىسى.
 пиршество (پىر: قارا)
 писака يازغۇچى، خەتتات، كۆپ يازغۇچى، مەززا،
 писание مۇقەددەس كىتاب.

писание يازش، بېتىش.
 писанный يازلغان، مۇسەۋۋەر مۇنەققەش.
 писарь يازغۇچى، كاتىب، مەززا.
 писатель يازغۇچى، مۇھەررىر، مۇئەللىق،
 مۇسەننەق، ئەدىب.
 писательница مۇھەررىرە، مۇسەننەقە،
 ئەدىبە، يازغۇچى خاتىن-قەز.
 писать يازش، تەھرىر قىلىش.
 писаться يازلش، بىتلش.
 пиसेц يازغۇچى، كاتىب، مەززا.
 писк چېيىللاۋۇق. چېيىللىش.
 пискарь (قارا: пискарь)
 пискать چېيىللىش.
 пискливый چېيىللىدورغان
 писклявый نازىك تاۋۇشلىك، ئەچ-چەغ
 تاۋۇشلىك.
 пискотня چېيىللاۋۇق. چېيىللاغان تاۋۇش.
 пискун چېيىللىق، چېيىللاغۇچى
 писсуар بەدىل قىلادورغان خەلا.
 пистолет تاپقانچا. كەچكىندە مەلقە.
 пистон مەلقە اوتنىنىڭ تەككەگە سالىنغان دورغان
 ئوق چاقماسى.
 писцикультура (قارا: рыбоводство)
 يازلادورغان، يازشكە مەخسۇس.
 писчий خەت كاغەزى.
 писчая бумага خەت يازمىسى
 письменна قەدىمكى يازولەر ۋە يازمالەر.
 письменно يازوب، تەھرىرەن، خەتەكى
 письменность توغرى يازش، املا قاعىدە.
 دەلەرىگە قاراپ يازلغان خەت.
 письменный يازشكە تەدەللىۋۇقلى، يازلادور-
 فان، تەھرىرى.
 письмоце كەچكىندە خەت، «قوش تىلەك كىندە»
 نامە.
 письмо خەت، يازو، مەكتۇب.
 письменник مەكتۇبلەر مەجمۇئەسى، خەت
 يازش تەرتىپلىرى.
 писмоводитель كاتىب، خەت-يازش
 باشلەرىنى باشقارغۇچى.

питание : توقلانش، رزقلانش، باقش.
 питательный : توقللق، غبداك، تويدورا-دورغان.
 питать : تويدورش، باقش، كوڭلده ساقلاش.
 — питать симпатию : موحدبهت قويش، عشق قويش.
 — питать антипатию : جبرگدنش، ندفره تله نش.
 питаться : تويش، توقلانش.
 питейный : اچلدرورغان، ئچشكە مدخوسوس.
 — питейный дом : مديخانه، اچملىك ئويى.
 питомец : يەتيم، تەربىيەنەگى بالا.
 питомник : كوچەتزار، گول اوسدردە دورغان يىز.
 пить : اچش، مەيى اچش.
 питье : ئچملىك، ئچش نەرسەسى.
 пихание : ايتەرب، ئمشرب كرگرش.
 пихать, -хнуть : ايتەرب كرگرش.
 пихта : ئاق ئوچە (دەره خت).
 пихтовый : ئاق ئوچە دەن قىلنغان.
 пичкать : تويدورش، كوب يىگرش.
 пичуга : (قارالسون: پتاشكا).
 пища : رزق، نەعام، ئاوقات.
 пищаль : بورونخى ملتق.
 пищать : (قارالسون: پىسكاتى).
 пищеварение : ئاش قازانى، مېخە.
 пищевод, -щевод : يورنقولى ئاوقات مەخە.
 اونكەزە دورغان تاماق ئچەگى.
 пиявка : زولوك.
 плавание : يوزش، سۈدە يوزش.
 плавательный : يۈزە دورغان يۈز شگە مدخوسوس.
 плавать : يوزش، دىگنە سەياحت قىلىش.
 плавильный : سەدەن ئرىتە دورغان.
 плавить : سەدەننى ارىتىش.
 плавиться : سەدەننىڭ ئرىشى.
 плавкий : ايريدورغان.
 плавник : يالقارنىڭ قاناتلارى.

плавный : ئاقغۇچى، ايرىگۇچى.
 плавунец : سۈۋ قونغوزى.
 плагиат : ئەدەبىياتە اوغورلاش.
 плагиатор : ئەدەبىيات اوغرىسى.
 плазма : (قارالسون: پروتوپلاзма).
 плакальщик : ياللان بېغلاغۇچى، پول ئالب بېغلاغۇچى.
 плакать : يېغلاماق.
 плакаться : زارلاناش.
 плакса : يىغلاق، يىغىچى.
 плаксивый : يىغلاوچان.
 — плаксивый голос : يىغلامساراغان ئاروش.
 плакучий : يىغلايدورغان (مەجنون ئال).
 пламенный : يالقلىق، حەرارەتلىك، دەردلىك.
 пламень : يالقن، حەرارەت.
 пламенеть : يالقنلاناش، حەرارەت تەلەنش.
 пламя : حەرارەت، اسسەلق، يالقن.
 план : پلان، لايحە، رەسم، نىيەت.
 планета : سەييارە، سەييارە بولغۇز.
 — планетная система : سەييارەلەر مەجموعە-غەسى، عالم شەمس.
 планиметрия : عىلم مەندەسەنىڭ بىر قىسمى، تىكسىلىكلەر اولچەش عىلمى.
 планировать : تىككەلەش، قانات بىلەن اوچىپ بىر جايدا تۇرش، پلان ئالاش.
 планка : كىچكە تاقنا.
 планомерный : ويچە بىلەن ئشلەنگەن. مەقسەتكە مۇئافىق، مەعلوم يول ۋە اولچاۋ بىلەن.
 плантаж : باقچا ئوچون يېرىنى پوختە ئشلەش.
 плантатор : ايكىچى، باقچاچى.
 плантация : ايكىزار، باقچا.
 пласт : قانات، تەبەقە.
 пластаный : ئچى پاراخان، قارنى ئاقتارلا-خان (بالق).

пластать ئۈچىنى يارش، قارىنى ئاقتارش.
 пластика فەن تەسۋىر.
 пластинка يوقتا ئاقتاگە اوخشاغان نەرسە، گرامفون ئاباغى.
 пластинчатые грибы بەستكى تامانى، تەگى ئارقاغا اوخشاش ايشەك قالىق.
 пластический چىرايلىك، زىفا بەدەنلىك.
 пластовать قاپتالاب سالىش.
 пластырь شىشكەن چاينىك داروسى (ياغ)
 плата تولەش، ھەق، بەھا.
 платёж قەرز - نەسىە، تولەو.
 плательщик قەرزدار، تولەيدورغان.
 платина ئاق تىللا، ئاق ئالتون.
 платиновый ئاق تىللادان مەسىل.
 плзтить تولەش، تەكشۈرۈپ قىلىش.
 платиться تولەش، تەكشۈرۈپ قىلىش، جەزا سىنى
 كوتەرش.
 платный پولىك، تولانادرغان.
 платок رومالچە، نەست رومال.
 платонизм ئەفلاتون فەلسەفەسى.
 — платоническая любовь شەھۋا ئى بولما -
 غان عشق - مودەببەت.
 платформа يېرى، تېجىر يول واگزالارىدا
 پويۇز توقتايدورغان جاگە تاش سالغان
 يېرى، بىر قەدەرلىك پىروگرامما سى. سىياسى
 يوز.
 платье كىيىم، خانىن - قىز كۆيلەگى
 платяной كىيىمگە مەخسوس.
 плаха (قارالسون، ەشاфот)
 плац مەيدان، غەسكەرگە تەعليم بېرەدورغان
 مەيدان.
 плацкарта اوخلاб ياكى اولتۇرۇپ بارش
 اوچرىن بېرلەدورغان پويۇز بېلەتى.
 плач يېغى، ماتەم.
 плачевно قايغىلىق، خەفەلىك قىرغانلىق،
 يىغلاش، ئايانچلىك.

плачевный يىغلاش، پەريشان.
 плашкот تېگى كىيىم.
 — плашкотный мост كېسەلەرگە سالغان
 كوپرۇك.
 плашмя ئارقاسى بىلەن.
 — ударить саблей плашмя قىچنىڭ ئارقاسى
 بىلەن اورش.
 плащ ردا، اوزون كىيىم.
 плащаница ھەزرىت غەيسانىڭ سورەتى
 توشىلغان كىيىم.
 плашица ياپشقۇ پت.
 плебей قەدىمكى رومادا تۈپەن سىڭە
 قازاشلىق كىشى.
 плебисцит بىر كەنتتە مەسئۇلە توغرىسىدا
 پۈتۈن سەلمەكتە خەلقىنىڭ ئاۋۇش بېرىشى.
 плева يوققا تېرى.
 певательница توپۇش ايدېشى.
 توپۇرادورغان مەخسوس ايدىش. توپۇرۇقدان.
 плевать توپۇرش.
 плевел ئىت ئۈچەگى (ئوسىلىك)
 плевок توپۇرۇك، يەلخەم.
 плевра اوپكە ياراسى، اوپكە كەسەلى.
 плевралгия كۆكۈرەك ۋە قاپىرغا تەگى
 سەنچىش.
 плеврит قاۋۇرغا ئاراسىگە سارىغ سوزۇ
 كىرگۈش.
 плёвый ئەرزىمەيدورغان، توپۇرۇپ تاشلانا -
 دورغان.
 плед بىر خېل رومال.
 племенной ياغشى نەسلىك، نەسلىگە
 قالدورغان. مەعلوم نەسلىگە مەنسۇپ.
 племя قەبىلە، قەوم، جىنس، نەسل
 племянник جېيەن، قارىنداش اوغلى.
 племянница قارىنداش قىزى.
 плен ئەسىرلىك، تۇتقۇنلىك.
 пленна-плёнка يوققا قاپات، يوققا قارىنچاق،
 مېشى

яленарный تولا، مەدەمە ئەمزالار ئىشتراك
 اينىكان. يالپى يېغىنلىك.
яление ئەسىر قىلىش.
ялнительный ئەسىر قىلا دورغان،
 چىراپلىك.
яленник ئەسىر ايرىكەك، توتقون.
яленница ئەسىرە، ئەسارەتكە توشىدىن خانن
 قىز.
яленный ئەسىر، توتقون.
ялнять, -нить ئەسىر ايتىش، عاشق، مەدە-
 تون قىلىش.
ялняться ئەسىر بىرلىش.
ялчатый مېشىلى، مېشى بىلەن قاپلانغان.
ялеоназм بېھودە سوز، بر فكر نك كېرەك
 بولماغان جايدا تەكرار قىلىنىشى.
плёс سوونىڭ بورولادورغان جايى، كېڭ -
 پەستلىك يېرى.
плесень كۆكەرش، سىركە،
плеск سىچرەش چاپقالش ئاۋۇشى.
плескать سىچرەش، يايلىتىش.
плескаться سىچرەلىش، يايلىش؛ سو سە-
 رەتت اوينىش.
плесна ئاياقنىڭ كەفتى، ئاياقنىڭ تاۋان بىلەن
 پارماق اورتىسى.
плесневелый كۆكەرگەن،
плесневеть كۆكەرش.
плести اۋرۇش، ئورب ياساش
плестись اورلۇش؛ زورلەنپ يۈرۈش.
плетёнка چىتەن، اورب قىلىنغان نەرسە.
 توقولغان بويۇم.
плетёный اورلىگەن، توقولغان.
плетень چىتەن.
плетушка كىچىك سەبەنچە.
плетка (قارالسون. плеть)
плеть قامچى.
плехан كەل ئادەم؟

плешиный كەلك، كەل.
плешиветь كەل بولۇش، كەلدىنش.
плешина كەل بولغان جاي، ساچسىز،
 چونسىز اورون،
плешь كەل، ساچى يوق.
плечевой يىلكەگە مەخسوس.
 — плечевая кость يىلدە سىرىدىكى
плечико يىلكە بالالارنىڭ ايلك باش سۈيەگى
плечистый يىلكەلىك، كەتتە يىلكەلىك.
плечо يىلكە.
плеяда برنچە مەشھىر ئادەملەر
Плеяды سەۋر بورچىنەگى يىتتى سەييارە.
пли! ئات! (بويوروق)
плис پەخىمەل، قەتئىفە.
плисовый پەخىمەل رەڭ، قەتئىفە توسلى.
плита تاش ياكى تىسەردەن قىلىنغان ئاقتا.
 ئوى اوچاغى.
плитка ئاقتا رەۋشىدە قىلىنغان مەدر نەرسە.
плиточный ئاقتا چاي. чай
плитняк ئاقتا سنگىرى كۆچە دورغان تاش،
 مەسەلەن تىگرمان تاشى.
пловец يۈزۈچى، بەجرى سەيياح.
пловучий يۈزە دورغان.
плод مېۋە، يېمەش نەتىجە، قارنداغى بالا.
плодить سەمەرە قىلىش، توغدۇرۇش.
плодиться كۆپەيش، تەناسل قىلىش.
плодовый مېۋەلىك، كۆپەيدە دورغان،
 سەمەردەلىك.
плодовый مېۋە بېرە دورغان.
плодоносный مونتىت، مېۋە كىلتىرە دورغان.
плодопеременне хозяйство
 دىمقانچىلىقتا بىرگە مەدر يلى ياشقا اورۇغ سېپىش
 اوسولى.
плодородный مەخسوسلار، فەراۋان، سىر
 مېۋە، كۆپ مەمەردەلىك.
плодотворный يېمەشلىك، نەتىجەلىك.
 قائىدەلىك. سەمەردەلىك.

пложение ئارتىش، بالالک بولش.
 пломба موهور باسب ياپشترلىگەن قورغاشن، تىش ياماغى.
 пломбировать تىش ياماش، موهور باسش،
 пломбир سوزلك ئاوقات.
 плоский تىككۈز، يەسسۈ، سلق.
 плоскогорье يەسسۈ تاغ.
 плоскогубцы قاتىغ قىسب ئالادورغانلىق ئاتەش كۈرەك، قىسقىچە.
 плоскодонный تەككى يەسسۈ.
 плоскость يەسسۈلىك، تىككىلىك، سىلقلق، مەرسە تەتەج.
 плот سال.
 плотва ئەررە بالقى.
 плотина توغان، سوۋ سەددى (توسوغى).
 плотить بەرگە يىغش.
 плотник دورەدەنگەر.
 плотничать دورەدەنگەرلىك قىلىش.
 плотно نىق قىلىپ، سىقىپ.
 плотность سىقلغان، نىقلق.
 плотный نىق، سىققى.
 плотнеть سىقىش، نىق بولش.
 плотовщик سالچى، سال يورغوزا دورە-غان، دەرياگە سال سالادورغان ئادەم.
 плотоядный گۈشت يەيدورغان، يىرتقچ.
 плотский-ской جىسمانى، شەھمانى.
 плоть جىسم، شەھموت.
 плохо يامان، قىين، فەنا.
 плохой ناچار، يامان، يازاماس.
 плошать ياگلىش، غافل بولش.
 плошка لايدان قىلىنغان كىچكە ايدش، كىك لاي (ساپال) تاۋاق.
 площадка كىچكە مەيدان، بوش يىر.
 площадный مەيدانگە مەخسوس.
 — площадная брань كۈچە سوكوشى.
 площадь مەيدان، كىگلىك.

плуг ئىماچ، ئىماچ ماشىناسى.
 плут حىللەكار، مەككار، شوخ.
 плутать ئىتاداشش، يولدىن چىقىش.
 плутишка حىللەكار بالا.
 плутня حىللە، مەكەر، ئالداۋ.
 плутоватый حىللەلك، مەكەرلىك.
 плутовать خەيانت قىلىش، حىللە قىلىش، شوخلەنش.
 плутовка مەككەر، حىللەكار خاتىن.
 плутовство حىللەكارلىك.
 плутократия يىپايلار سىنقى، بايلار سىنقى ايدارە قىلادورغان مەملەكەت، ھۆكۈمەتنىڭ قۇۋەتى بايلار تامانىدا بولشى.
 Плуто́н روماليلاردا يىر تەككى عالمىنىڭ تەڭرىسى.
 плуто́нический يىر ئىچىدەگى اوت قۇۋەتى بىلەن بولغان.
 Плутос رومانلىلاردا بايلىق تاڭرىسى.
 плывучий بايلىب ياكى ئارقالب تورادر-غان، يۈزۈپ تورادورغان.
 ПЛЫТЬ چۈزۈش، يۈزۈپ بارش.
 ПЛЭД «قارالسون، پلەد»
 ПЛЮГА́ВЫЙ چىركەندەدورغان قەبىخ، ئىفلاس.
 ПЛЮ́НУТЬ «قارالسون، پلەۋات»
 ПЛЮ́С بىرلىك عىلم حسابدا قوشش غەلامەتى (-) زائد اشارهتى.
 ПЛЮ́СКА شەھەن ياگغاغىنىڭ تەككى، تەنەسى.
 ПЛЮ́СНА ئىپاتلىق تاۋان بىلەن بارماق ئورتاسىداغى قىسى.
 ПЛЮ́ХА «قولاق تەگگىگە ۋە بىتە تەرسەكى بىلەن اورش، شاپلاق اورش»
 ПЛЮ́Ш ئوزون چىرنىك بەخەمل.
 ПЛЮ́Щ «ئورمىلەپ اوسادورغان گۈل اۈزۈش، بەنچش، يوقارتش، يوقا قىلىش»
 ПЛЯ́Ж دىنگىز يانيداغى قورملىق.
 ПЛЯ́САТЬ «ئوين توشش، رەقس قىلىش»

ПЛЯСКА — اوپىن رەققىس .
 ПЛАСУН — اوپىنچى رەققاس .
 ПЛАСУНЯ — اوپىنچى خانىن رەققاسىدە سەتەڭ .
 ПНЕВМАТИКА — ماراود غازلەرنىڭ خاسسىسى توغرىسىداغى قەن .
 — пневматическая машина — مارا تاسوسى مارا ئالادورغان ماشىنا .
 ПНЕВМОНИЯ — اوپكەننىڭ شىش ئاغرىشى .
 ПНИСТЫЙ — تۈپكەن ياغاچ تەڭگى بولغان .
 ПНИЩА — كەتتە ياغاچ تەڭگى .
 ПНИЩЕ — كەتتە ياغاچ ئورنى .
 ПНУТЬ (قرأ: پينать) — بويىچە قەنەر توغرىسىدا كەچە غەچە سەبەپكە چەمەتەندەن ئوزۇرە كىيىن سۈگەندەن نەزەردەن كۈرە يە دە دە ئىلە تە دەن .
 — гулять по городу — شەھەرنى ئىلەنەن بۇرۇش شەھەردە يۇرۇش .
 — скитаться по свету — دونيادا جاۋلان ايتىش دونيانى ئىلەنەن يۇرۇش .
 — ехать по железной дороге — تىمىر يولدا يۈرۈش تىمىر يول بىلەن كېتىش .
 — он женился на ней по любви — او اونى سۇيۇپ ئالدى او اونى سۇيۇپ اۋىلەندى توغرى كېلىشى سەبەبلى بىلىتىغاق ، واقىدەن ، تەسەۋۇقەن ،
 — по предложению председателя — رەئىس نىڭ تەكلىپى بويىچە .
 — по приказанию — بويۇقى بويىچە .
 — по словам вашего брата — سىزنىڭ اوڭاڭز — ئوڭاڭزنىڭ سوزىگە قاراغاندا .
 — он араб по происхождению — او ئەرەب جەمەتتەن غەربەيدەر .
 — по общему согласию — عومومنىڭ رازىلىغى بىلەن .
 — по своей воле — ئوز اختىارى بىلەن .

— по свидетельству историков — موئىر رىخلەرنىڭ شەھانەتلەرىگە قاراغاندا
 — по старинному обычаю — اېسكى غادەنگە قاراپ قەدىمكى غادەنگە بىناەن .
 — по моему мнению — مەنم فەكرىچە
 — обратитесь к нему по этому делу — بو اش توغرىسىدا اونىڭ موراچەت قىلىڭ .
 — он мне родня по жене — او مەننىڭ خانىن تاماندان قارىداش .
 — уволен по болезни — كەسەل سەبەپكە بوشالدى .
 — по праздникам — بەيرەملەردە .
 — по сие время — شۇ ۋەقتىچە شۇ ۋەقتىچە .
 — он стоит по колени в грязи — او تۇرۇپتەن كەچە لايىنىڭ اچىدە .
 — по гроб твой друг — قەبرىغىچە سەنىڭ دوستىڭ قەبرىغە قەنەر دوستىڭ .
 — итти по дрова — اۋتتە بارش .
 — они получили по два рубля — ئۇلەر ايككى سومخان ئالدىلار .
 — строятся по два, по три — ايكىتەندەن ، اوچتەندەن بولۇپ سەۋلەنش .
 — носить траур по родителям — ئاتا ۋە ئاناغا ماتەم تۇتۇش .
 — выстрелить по ком — بىرۋەگە ئاتش (ماتىق بىلەن) .
 — по возвращении его на родину — ۋەتەننىڭ قايتقاندا كىيىن .
 ПС — اسم سەنەت ئالدىدان قولىپ
 «فەلانچە» — مەنئاسىنى بىرەدوۋغان قوشۇمە .
 — солдатский — سەسەلدىن سەلەنقا مەخ .
 — по-солдатски — سوس سەلەناتەچە .
 — по-русски — روسский — اورسكە مەخسوس ،
 — немецкий — немесكە مەخسوس ،
 — по-немецки — نەمەسكە
 ПО — اش تەمام بولگەننى ، مەمەسى
 «تەننى مەم بىر ئازگە ئالنىشى ياكى «تاغىن مەم ياقىراق» دېگەن سوزدەكى «تاغىن مەم» مەنئاسىنى بىلەردە ورغان قىشمتە مەسەلەن بەلىت ئاقارتش ،
 — побелить — مەسەسەننى ئاقارتش .

- покрасить بويدهش красить
 побелеть ئاقارش بельть، بەب بترش،
 ئازگه ئاقارش، بر ئاز ئاقارب كيتش.
 подумать ئالغش، دумать اويلدش،
 اويلدب ئالغش، ближе ياقتراق،
 ئاغن مدم ياقتراق.
 побавроветь قىزارب كيتش، قارا كويوب
 كيتش (ئەچىشىدەن، اويلدشەن)
 побавиваться بر ئاز قورقش، قورقوب توشش.
 побаливать ئاغرش، يىنگلگە كەسەل
 بولش.
 побалтывать ايزىلەنەش، سوزلەشش،
 ئازگە كەپلەشش.
 побасенка كولىكى قىسسە، ئاقمازا.
 побег قاچش، قاچب كيتش.
 побегать يوكورش، ئازگە يوكورش.
 побегушки اش بەلەن يول يورش.
 победа غەلبە، موزەففەرىيەت، غالبىيەت،
 نوسرەت، اوستون يولش.
 победитель يىگۈچى، غالب.
 победительница غالبە، يىگۈچى
 خاتن-قىز.
 победить يىگش، غالب بولش، موزەففەر
 بولش، نوسرەت ئالش.
 победоносно غالبان، موزەففەرىيەت بەلەن.
 победоносный يىگۈچى، غالب.
 побежать يوكورۇپ كيتش.
 побеждать يىگكش، غالب بولش.
 побежденный مەغلۇب، يىگىلگەن.
 побегка يورش، يوكورتش.
 побелить مەمەسىنى ئاقارتش، ئازراق
 ئاقارتش.
 побелеть ئاقارب كيتش.
 поберегать,-речь ساقلاش، اختيات
 قىلىش.
 поберегаться ساقلاناش، اختياتلاناش.
 побережье ساحل، سۈرۈلەيى سۈرۈ چىتىگە
 باقن يىرلەر.

- سۆھبەت قىلىش، قارا-قارشى
 سوزلەشش، بر ئاز سوزلەشش.
 побесить چىنلەنەش، شەيتانلەنەش،
 چىنلەنەش، شاشش،
 شەيتانلەنەش.
 побивать،-бить قىيىناش، مەمەسىنى
 قىيىناب چىقىش، اورش.
 побиваться ئاورلش، كەلتەكلەشش.
 побирать,-брать ئالش، بىيغش،
 تەلەنكىگە توشش، لەگەن بەردارلك
 قىلىش، تەرەف ئالش، ايرىكەلەشش.
 поблажка ئايزىكەلەش.
 поблёклый -سۈرۈلگەن، دەمىدەن توشكەن،
 بەج مۇردە، سۈرۈلگەن.
 поблекнуть -سولش، دەمىدەن توشش،
 بەج مۇردەلەنەش، سۈرۈلش.
 поблистать يال تراش.
 побледнелый ئاقارغان، نوسى كىتكەن.
 побледнеть ئاقارب كيتش.
 побожиться،-клясть ئانت ايتش،
 يەمىن ايتش.
 побои قىيىناش، قىيىنلش.
 побоище ئاورش، قىيىناش، مەغرەك،
 اوروش جايى.
 поболтать -ويچالەش، بېمۇدە
 سوزلەشش، سوزلەشش.
 побольше،-лее ئارتۇقراق، كۆپرەك،
 ئاغن مەم، كەتتەرەك.
 поболеть ئازگە كەسەل بولش.
 побор -ئىزاگە خىلاف رەشودە پول
 بىيغش -رشودە.
 поборник -ھەقىقەت ۋە مۇساۋەت
 اوچۇن كۆرەشكۈچى،
 كۆرەشكۈچى،
 كۆرەشكۈچى.
 побороть -كۆرەشكۈچى بىيگش.
 побочный -ياندەككى، چىندەككى،
 ئازاسىداغى.
 - побочный ребенок -تىكاشسىز
 خاتىدان توغۇلغان بالا، زىندان
 توغۇلغان بالا، ۋەلەنزا

побранить, -нивать, تیرگەش, اورشش, سوکش.
 побраниться سوکش, سوکش.
 побранка سوکشش.
 побрасывать ئاز-ئاز تاشلاش.
 побратан, -тим جان دوست.
 побрататься (брататься) قارا: توغانلارچا, دوستلەرچە.
 — по-братски
 побратимство ئاوسنلەشش.
 побренчать شالدراتاش, جەردەگەتش.
 побрести بارش, سيکن کيتش.
 побрить قرش, ساچ قرش.
 побриться قردوب ئالش.
 побродить ئۆزگە يورش.
 побросать تاشلاش, ئازگە تاشلاش.
 побрызгивать, -гать سەچرەنش.
 побрякивать, -кать شالدراتاش, ياراقلانئش.
 побрякушка شالداراوق, شالدارايدىرغان.
 побуждать, -будить اويغانتاش, مەجبۇر قىلىش, زورلەش, قىستاش.
 побуждение قىستاش, سەدەب.
 побывалый كۆرگەن - بىلگەن بارغان.
 побывать بولش, تورش.
 побыть بولش, بارش, تورش.
 повадиться عادەت قىلىش.
 повадка يامان عادەت.
 поваливать ئازراق تاغانئش.
 пов лить ئاغدارش, يومالانئش, يىقىنىش.
 повалиться يىقىلىش, يومالاش.
 повальный ئاغدارادورغان ئۆلەنلك.
 — павальная болезнь وەيا: ئۆلەت, يومالانئب, تاشلايدىرغان كەسەل, تاغون.
 повар ئاشپاز, ئاش ئوسناسى, ئاش پىشكۇچى.
 поваренный ئاش - سوو پىششكە مەخسوس.
 — поваренная соль ئاشقا سالادورغان تۇز.

поваренок ئاشپەز بالاسى, پاورور ياردەمچىسى.
 поварить قاتىناتش, پىشش.
 повариха ئاشپەز خانىم, ئاش پىشكۇچى خانىم.
 поведение خۇلق, فەل, عادەت.
 поведать بر ئاز شامال يوروشى.
 поведать سوزلەش, خەبەرلەشش.
 повезти ئات بلەن (عومۇمەن پىيانەلگەن) تاشقارى) ئالب كيتش.
 повелитель بويورغۇچى, ئەسر اينكۇچى.
 — повелительное наклонение ئەسر سىغەسى.
 повелительно ئەسرانە, بويورۇق تەرىقە - سىچە, بويورادورغان قىلىب.
 повелевать, -леть بويورۇش.
 повеление ئەسر بويورۇن, بويورۇش.
 повенчать نىكاحلانئش.
 повенчаться نىكاحلانئش, ازدواج.
 повергать, -гнуть تاشلاش, ئاغدارش, مەحكۇم قىلىش.
 поверенный وەكىل, اشەنگەن.
 — присяжный поверенный دەخوا وەكىلى.
 поверить-рять ئىشەنئش, ايەتىمان آيتش, تىكشەش, تۈزەتئش.
 поверка تىكشەش, تەقىش.
 поверочный تىكشەلەندۈرغان, تەقىشكە مەخسوس.
 повёрстный چاقىم حسابكە قاراپ ئىشلەنگەن.
 повёртка ئەيلەنش, قىيالىش.
 повёртывать بورش, ئەيلەنتەش.
 повертеть ئازراق ئەيلەنتەش, غلدرەتئش, بورش.
 повертеться ئەيلەنش, ئەتراپىدە يورش, بورولش.
 поверх ئوسىتىنەن, ئوسىتىگە.
 поверхностный ئوسىتىنەن, اوسىتىدەن - گە قىلىنغان.

поверхность اوست، سەنخ.
 поверье ايحيتقاد، اشەنش.
 поверять نيكشورش، تۈزەنش.
 повеса ئاچقۇ ئاغزى، ئىھمەق، ئىبلەھ غەبى.
 повесить (قارالسون: вешать) ئاسلپ اولش.
 повеситься خورسەند قىلىش.
 повеселить خورسەند بولش.
 повеселиться خۇشلەنش، كەيقلەنش.
 повесничать ئىھمەقلىك، بالالاش، شوخلاناش.
 повествование ھىكايە، قىياش، قىسەدە، ھىكايە، روايەت.
 повествовать سوزلەش، ھىكايە قىلىش، روايەت قىلىش.
 повести ئالب بارش، يېتەكلەپ بارش.
 повестка چاقىرش كاغازى، خەبەر كاغازى، دەۋەتنامە.
 повесть قىسەدە، ھىكايە، روايەت.
 поветрие شامالدا يۈرەدورغان يوقۇملى عادت.
 повечерие كىچىكى عىبادەت.
 повеять شاماللاپ كېتىش، شامالدا كېتىش.
 повздорить (قارالسون: вздорить) توغا - دورغان خانىلارغا ياردەم قىلىش اشى.
 повивать,-вить بەيەش، يۈرگەكلەش، يەنگى توغلىغان بالانى يۈرگەكلەش.
 повидать كورش، كورشش، ئۈچرەشش.
 повидаться كورشش.
 повидимому كۈزگە كۈرنىشكە، زامىرەن، كۈرنىشىچە.
 повиниться كۈنامنى ايحتراف ايتش، غەبىنى ئقرار قىلىش.
 повинная كۈنامنى ايحتراف.
 повинность ئىتاعەت، غەبىلىك، قارشىداغى ۋەزىفە.

павинный ھەبىلك، مەغىوب.
 — воинская повинность خىزمەت غەسكەرلىك.
 повиноваться ايتاعەت قىلىش، بويون سۈنش.
 повиновение ايتاعەت.
 повисать,-снуть ئاسلش، سالىب توشش.
 повислый سالىب توشكەن.
 повисеть ئازگە ئاسلپ تۈرش.
 повитуха داپە خاتىن، كەدەك كىسكۈچى خانى.
 повластвовать ئازگە خوجالىق قىلىپ تۈرش.
 повлечь جەلب قىلىش، تارتش.
 повод تزگىن، بەھانە، سەھەب.
 поводарь كۈر كىشىنىڭ يېتەكچىسى.
 поводительщик ئايىق اۋىتەنگۈچى.
 поводить ئازگە ئىلەندۈرپ يۈرش.
 поводок ئات يېتەكلەپ يۈرەدورغان تزگىن.
 поводчик يېتەكچى، يېتەكلەگۈچى.
 поводырь (قارالسون: поводчик) ئازگە اورۇشش.
 повозить ئولتۇرغۇزۇپ ئازگە ئىلەندۈرش.
 повозка ياپقۇ ئەرابە، يول ئەرابەسى.
 Поволжье ئېدىل (ۋولغا) دەرياسى بويلىرى.
 поволочить سۈيەپ يۈرەش.
 поволочь سۈيەپ ئالب كېتىش.
 поворачивать,-ротить بۇرش، ئىلەندۈرش.
 поворачиваться بۇرۇش، ئىلەنش.
 поворовать ئوغۇرلىق قىلىش، ئوغۇرلاش.
 поворот بۇرۇش، ئىلەنش جاي.
 поворотливость يىنك سۈيەكلىك، ئىلەنچىلىك.
 поворотливый يىنك سۈيەكلىك بۇرۇلۇچان.
 поворбчать ئازگە بۇرش، ئىلەندۈرش.
 поворчать ئازگە پىچىللەش، سۇقلاناش.

повреждать,-редить 'زهردر قىلىش' زهردر يىتكۈرش.
 повреждаться 'زهردرلەنش' زىيانلاناش، زەخمەتلەنش.
 повреждение 'زهردر تىگىش' زىيان 'زهردر' زەخمەت.
 повременить 'كۈتۈش' سەبەر قىلىش، 'ودقت' تۈتكۈزۈش.
 повременный 'ودقت-ودقت' بولادورغان، 'مەلۇم' 'ودقتە' چقادورغان.
 повседневный 'مەدەر كۈنلەك' مەدەر كۈن كۈنگە مەخسوس.
 повсеместный 'مەدەر يېردەگى' 'غۇسۇمى' مەدەر جايدەگى.
 повстанец 'اختالاجى' 'انقلابچى' 'قوزغا-لەنجىچى'، 'هوررىيەت' اوچون كۈرەشكۈچى.
 повстречаться 'اوچرەش' اوچرەش.
 повсюду 'مەدەر يېردە' مەدەر جايدە.
 повторение 'تەكرار قىلىش' قايتادان قىلىش.
 повторный 'تەكرار قىلىنغان' 'ايكنچى' كەررە قىلىنغان.
 повторять-рить 'تەكرار قىلىش' قايتا-دان قىلىش، كىيىنگى سەبەتلەرنى اوقش.
 повторяться 'تەكرار بولۇش' تەكرار اينلىش.
 повывезти 'مەدەسىنى چقارش' مەدەسىنى يېتەكلەپ چقارش.
 повывести 'قارالسون: 'پовышать' مەدەسىنى 'پовышать' مەدەسىدەن ارغىب اوتش.
 повыскакать 'يوقارىلاندىرش' 'كۈندۈرش' 'دەرە-جەلەندىرش'، 'ئارتىدىرش'.
 повышаться 'كۈندۈرلش' 'دەرەجەلەنش' مەدەتە ئارتىشى.
 повыше 'يوقارىراق' تېپەردەك.
 повышение 'كۈندۈرلش' 'كۈندۈرش' اشى. 'خۇزمەتتە' 'دەرەجە' 'كۈندۈرلش' 'دەرەجەلەنش'.
 повязка 'بەدىلەگىچ' بەدىلەندۈرغان نەرسە

повязывать-заты 'بەدىلەش'.
 погадывать-дать 'فال ئاچىش'.
 поганец 'ھەرام'، 'نەجىس'، 'موردار'.
 поганивать-нять 'قوولاش'، 'قووش'.
 поганить 'افلاس قىلىش'، 'ھەرام قىلىش'.
 поганище 'مەجوسىلەرنىڭ غىيانەتخانىلەرى'.
 поганка 'زەھەرلەك' 'ايشەك' 'قالپاق'.
 ПОГАНЫЙ 'ھەرام'، 'افلام'، 'مۇردار'، 'قەبىخ'، 'نەجىس'.
 погань 'نەجاسەت'، 'قەباحەت'.
 погасать,-снуть 'اۈچرەش'، 'اۈچرەش'، 'سوندىرش'.
 погашать,-гасить 'سوندىرش'، 'تولەش'، 'تەئەببە' قىلىش.
 погашение 'سوندىرش'، 'تولەش'.
 погибать, бнуть 'مەلاك بولۇش'، 'خەراب بولۇش'، 'ئەش'.
 погибший 'مەلاك بولغان'، 'اشدەن چەقان'، 'يوق بولغان'.
 поглаживать,-гладить 'سەيلەش'، 'سەينەش'.
 поглаже 'سلخراق'، 'تۈكسراق'.
 поглазеть 'قارالسون: 'глазеть'.
 поглащать-потить 'يۈتۈش'، 'سۈگۈرش'.
 поглащаться 'سۈگۈش'، 'يۈتۈش'.
 поглумиться 'مەسخەرە قىلىش'، 'خورلاناش'.
 поглупеть 'قارالسون'، 'глупеть'.
 поглядывать 'قاراشش'، 'قاراشش'.
 поглядеть 'قاراش'، 'كۈز سالش'.
 погнать-гонять 'مەيدەش'، 'قووب كېتىش'.
 погнивать-нить 'قارا'، 'гниль'.
 погнуть 'بۈكۈش'، 'ايگىش'.
 погнуться 'بۈكۈش'، 'ايگىلىش'.
 поговаривать 'سوزلەشش'.
 поговорить 'سوزلەشش'، 'كەپلەشش'.
 поговорка 'مەقال-خەلق سوزى'.
 погода 'ھاۋانىڭ كەيفىيەتى'، 'ھاۋا'.
 погоди! 'توقتا-سەبەر قىل!'.
 погодить 'توقتاش'، 'سەبەر قىلىش'.
 погожий 'چېرەر'، 'كۈزل'.
 погнать-гонять 'مەيدەش'، 'قووب كېتىش'.
 погнивать-нить 'قارا'، 'гниль'.
 погнуть 'بۈكۈش'، 'ايگىش'.
 погнуться 'بۈكۈش'، 'ايگىلىش'.
 поговаривать 'سوزلەشش'.
 поговорить 'سوزلەشش'، 'كەپلەشش'.
 поговорка 'مەقال-خەلق سوزى'.
 погода 'ھاۋانىڭ كەيفىيەتى'، 'ھاۋا'.
 погоди! 'توقتا-سەبەر قىل!'.
 погодить 'توقتاش'، 'سەبەر قىلىش'.
 погожий 'چېرەر'، 'كۈزل'.

ПОГОЛОВНО ھەممەسى، ھېچ بىتەسىنى
قالدىرماسدان.

ПОГОЛОВНЫЙ كۈللى، عومومى، ھەممەگە
مەخسوس.

ПОГОЛОДАТЬ ئاچ قالش، ئاچقىش.

ПОГОЛУБЕТЬ كۆكۈرش، زەنگەرلەنش.

ПОГОН ھەمدەلدارلارنىڭ يېلكىگە ئاقادورغان.
نەشانەلەرى.

ПОГОННЫЙ ھەمىنەن قارالسون

ПОГОНЩИК ھايوان قووغۇچى، ھەيدەگۈچى.

ПОГОНЯ قووش، قووب بارش.

ПОГОНЯЛКА قووغۇچ، قووادورغان.

ПОГОНЯТЬ قووش، قووالاش.

ПОГОРАТЬ,-РЕТЬ ياناش، يانبىتىش.

ПОГОРЕВАТЬ قايغىلاناش، خەتەلەنش.

ПОГОРЕЛЕЦ يانغان. يانغۇچى

ПОГОРЕЛЫЙ يانبى كىتكەن.

ПОГОРЕЛЬЧЕСКИЙ يانغان ھەشەكە مەخسوس،
كۆيگەن كىشىلەرگە ايعانە.

ПОГОРЯЧИТЬСЯ ھەتتە قىلىش ئاچىغەلەنش.

ПОГОСТИТЬ مەيمان بولىش.

ПОГОСТ قىشلاق زىيارەتى، مەقبەرە، دەخەمە
زىيارەتى.

ПОГРАНИЧНИК چېگەرە ساقچىسى

ПОГРАНИЧНЫЙ ھەتتە دەگى، چېگەرە دەگى.

ПОГРЕБ بىر تۈلە، ئارقانە.

ПОГРЕБАЛЬНЫЙ دەفنەگە مەخسوس،
كوموشكە مەخسوس، جەنازەۋى.

ПОГРЕБАТЬ كوموش، دەفن قىلىش.

ПОГРЕБЕНИЕ دەفن اشى.

ПОГРЕМОК قارا پۈرەمۇشكا

ПОГРЕВАТЬ,-РЕТЬ اسنەش، يىلىتىش.

ПОГРЕМУШКА شالتراروق شالدار ايدورغان.

ПОГРЕМЕТЬ كۆلدۈرش.

ПОГРЕСТИ,-СТЬ ايشش

ПОГРЕТЬСЯ اسەش، يىلىنىش.

ПОГЕШАТЬ,-ШИТЬ گونامە قىلىش، خەتا
قىلىش.

погрешность خەتا، گونامە

погрозить قورقۇتۇش، تەھدىد قىلىش.

— погрозить пальцем بارماق سىلكش
بارماق سىلك قورقۇتۇش.

погром قىيىناش، موجوم، تولۇف قىلىش.

погрубелый دەغەللەنگەن.

погрубеть دەغەل بولۇش، قاتتىغ موغاملە.
لك بولۇش.

погружать,-грузить پاترش، غەرق
قىلىش، يۈك يۈكلەش، يۈكلەش.

погружаться پاتش، چۈمۈش.

погрустить خەتەلەنش، قايغىرىش.

погрызть كىمىرش، چەينەش.

погрязать ئايگە پاترش، لاي لاندرش،
افلاس قىلىش.

погубить (قارالسون. губить)
كۆي، تاۋوش.

погуливать يۈرش، تاماشا قىلىش.

погулять ئازگە يۈرش، تاماشا قىلىش
يۈرش.

ПОД پىچكە تەگى پىچكە بىرى.

ПОД ماستىدە تەگىگە، گە غە، غە قارشى دە،
چاماسىدا، ياقنىدا، بىلەن، ايلە.

— сесть под дерево ھەتتە تەگىگە
اولتۇرش،
اۋنەرەخت ئاس -
تېدا اولتۇرگەن ايدى.

— отдать под суд ھۆكۈمگە (سۈدگە) بىرىش.

— окрасить под золото تاللا رنگ-گىگە
بويەش.

— под вечер كىچگە ياقىن، كىچ ئالدىدا.

— под конец года يىل ئاخىرىدا.

— ему под сорок лет اونىڭ ياشى قىرقلاردا.

— давать в займы под залог گەرە بىلەن
قەرز بىرىش.

— ехать под гору تاغنىڭ تەگىگە بارش،
تاغ ئاستىدا بارش.

— из под стола ئاستىدا تەگىدەن.

— сидеть под арестом 'قاماقتا اولتورۇش'،
 حوكوم ئاستىدا اولتورۇش.
 — жить под городом 'شەھەر ياقىنىدا'،
 تۇرۇش.
 — в сражении под Камой 'قاما دەرىياسى'،
 ئالدىداغى اورۇشدا.
 — что вы разумеете под этим словом?
 سىز بۇ سۆزدەق نىمە ئاڭلايسىز؟
 ئاست تەڭ؛ بىر ئاز ... لك ... كورسەتە ...
 مەسئەلەن بىلدىرمەسەن. ئاستىدەن اوستىكە
 قاراپ؛ ئىۋەلەن، الكەرىدەن يانىكە،
 ياقىنىغا، ياننى مەنئالارىنى ئارتىدرا، ورغان
 قوشىش، مەسئەلەن рубить كىشى-
 подрубить تەڭىدەن ئاستىدان كىشى،
 подмазывать يا غلاش
 ئازگەنە يا غلاش стеречь سا قلاش
 بىلدىرمەسەن سا قلاش
 дернуть ئارتىش поддернуть ئاستە -
 دەن اوستىكە قاراپ ئارتىش
 готовить ھازىرلاش
 подготóвить ئالدىدىن ھازىرلەش
 сестъ اولتورۇش، 'подсестъ' يانىكە
 اولتورۇش.
 подавать,-дать 'بىرىش' انعام قىلىش،
 كىلىترب بىرىش تالب بىرىش.
 подаваться 'بىرىش، انعاملىنىش'.
 подавление 'باسش، يىڭىش'.
 подавлять,-вить 'اوستون بولش،
 باشش، فتنەنى بىتەش'.
 подавляться 'باسلش فتنە سوندىرلش'.
 подавно 'كۆپدەن، ئەللە قاچاندان خوسو -
 سەن، الكەرىدەن'.
 подагра 'قول ئاياق بوغوملارنىڭ زىرقاشى
 (خەستەلك).
 подагрик 'زىرقايدورغان كەسەلگە مۇپتەلا
 كىشى'.
 подарить 'مەنەپە قىلىش، انعام قىلىپ بىرىش،
 خاۋغا قىلىپ بىرىش'.
 подарок 'مەنەپە انعام ساۋغا'.

податель 'بىرىگۈچى، مەنەپە قىلغۇچى'.
 податливость 'يول بىرىشك'.
 податливый 'يول بىرىدورغان تەنەزۇل
 ايتەدورغان'.
 податной 'سالقى يىغاندورغان سالنقا مەخ -
 سومى، اولپانچى'.
 подать ('قارالسون'، 'подавать')
 'سالقى اولپان'.
 подача 'بىرىش، ايغنا قىلىش'.
 подачка 'سەنەقە، خەپەر - ايھسان كەنەيكە
 بىرىلگەن تەرسە'.
 подавание 'سەنەقە، ايھسان'.
 подбавка 'قوشش، كۆپەيتىش'.
 подбавлять,-вить 'قوشش'.
 подбавляться 'قوشلش، كۆپەيش'.
 побегать,-жать 'يوكورۇپ كېلىش.
 يوكورۇش'.
 подбеливать,-лить 'ئازگەنە ئاقارتىش،
 تەڭىدەن ئاقارتىش'.
 подбережный 'سۈ ئىچىدەگى ساحل
 تەڭىدەگى'.
 подберезовик 'قايىن دەرىختىنىڭ تەڭىدە
 اوسىكەن ايشەك قالپاق'.
 подбивать,-бить 'ئاستىدان اورۇش.
 سىندىرش، قوتۇرتۇرش'.
 подбирать 'يىغىش، تەڭىدەن ئالش،
 لاش، سايلاب ئالش، تانلاش'.
 подбираться 'تانلاش، ئالنىش تەڭىدەن
 كېلىپ كىرىش، سىكىنگە يانىكە بارش'.
 подблюдный 'تۈپكە مەخسوس،
 مەخسوس، قىز بېرىشكە مەخسوس'.
 — подблюдные песни 'تۈي ئىشوللەردى،
 يارىارلار'.
 подбор 'ھايلاش، تانلاش'.
 подбора 'ھالق قارماغىنىڭ ايىي'.
 подбородник 'ئىشلەپ باغى، يۈكەننىڭ
 تاماق ئاستى ايىي'.

подбородок ايدك، جاغ.
 подбочениваться, -ниться بيلگە تاياناش، قولىنى بويلىگە قىلىپ تورش.
 подбрасывать ياشىرىن رەۋىش دە تاشلاش، تاشلاپ كېتىش.
 подбривать, -рить قىرىش، توك جۈننى ئازىگە قىرىپ تاشلاش.
 подбрюшина فورساق ئاستى، قارىن تەگكى.
 подбрюшник توشلك، قارۋۇرغالىق، قارىن ئاستى جاي.
 подвал اۋى تەگكى، يېرى تولد، اوينىڭ تەگكىگە يېرىنى كۆلەپ سالغىنى اۋى، ئامبار اۋى.
 подваливать ياننىگە (ئات بىلەن) كېلىپ توقتاش.
 подваривать ئازىگە قايناش.
 подведомственный تايىغ، قاراشلىق، ايدارە ۋە تەسۋىررۇف ئاستىداكى
 подвезти (قارالسۇن. قارالسۇن) ناكە مەخسۇس.
 подвенечный مۇستەھىق قىلىش، مەھكەم قىلىش.
 подвергать, -гнуть مۇستەھىق بولش، مەھكۇم بولش، تەرىق بولش.
 подверженный مۇستەھىق ۋە مەھكۇم بولغان.
 подвернуться كېلىش، توغرى كېلىش، ئۇللا قايدان توغرى كېلىش.
 подвертка پاي تاۋە، ئاباق اورايدىغان لەتتە.
 подвертывать, -вернуть اورەش، بورەش، ئەيلەندىرىش.
 подвес ئاسلىپ تورادىغان نەرسەلەرنىڭ تورشى.
 подвесельник كەلتەگىنە ايشكەك، ايش - كۆك ياغى، پەكى تېمىرى، ايشكەكچى.

подвеска ئاسلىنغان نەرسەلەر (مەسەلەن سائەت زەنجىرىگە ئاسلىغان نەرسەلەر)
 подвесный, -ной ئاسلىنغان، موعەللىق، ئاقلىغان.
 подвесок ئاسلىپ تورادىغان نەرسە.
 подвести (قارالسۇن. قارالسۇن)
 подветренный شامال تەگكىدەگى، شاماللىك.
 подвечер كىچىكە ياقىن.
 подвечерье كىچ ئالدى، ئاخشام، كىچە - سىگە ياقىنلاشغان ۋەقت.
 подвешивать ئاسىپ قويمش، ئىلىپ قويمش.
 подвешиваться ئاسلىش، ئىلىنىش.
 подвивать ئازىگە ئورەپ تورەش، بېلىپ قويمش.
 подвиг جەمەت، موزەفەدىيەت، كەنتەش، يېگەتلك.
 подвигать قوزغاتش، سىلجىتىش.
 подвигаться قوزغاش، سىلجىش، ئۆزگەرتەش - گە بارش.
 подвижник غازى، مۇجەمەد، زاھىد.
 подвижной (قارالسۇن. قارالسۇن) ھەرىكەتلىك، قوزغاشلىك.
 подвижность ھەرىكەت كېلىدور - ھەرىكەت كېلىدور - قوزغاتىدورغان مۇتەھەرىرەك، قىمرايدىورغان.
 подвизаться تىرىش، ئىشلىپ، مېرى ھەرىكەتلىك بىلەن ئىشلەش.
 подвинчивать بورەمە مەخنى بورەپ كىرگۈزۈش، بورەپ قويمش.
 подвисать سالىپ تورش، ئاسلىپ تورش، سالماقلاش.
 подвластный قول ئاستىداغى، قاراشلىك، ھوررىيەتسىز، ايرىكسىز.
 подвода يوك.
 подводить ياقىن كېلىتىش، ئالداپ تورۇپ ئالداش، قىيىنلىققا سالىش.

ПОДВОДИТЬСЯ ياقين كينلرش ئالدانش.
 ПОДВОДНЫЙ سو تەگيدەگى، سۆز تەگيدە بولادورغان (بوره دورغان)
 ПОДВОДЧИК يوگچى.
 ПОДВОЗ, -зка كوچرش، ناشش كينلرش ئىشى.
 ПОДВОЗИТЬ يوگى ناشش. كوچرش ياقين كينلرش (ئات عىرايه بيلەن).
 ПОДВОЛОКА ئوچۇرما.
 ПОДВОРАЧИВАТЬ, -ротить بوروب، ياكى ئەيلەنتىپ ياقين كينلرش. بوكوب قىسقارتىش.
 ПОДВОРОТНЯ ئېشك ئالدى.
 ПОДВОРЬЕ مەنزىل، قونادورغان جاي.
 ПОДВОХ خىللە، دەسسە. فدە.
 ПОДВИВАТЬ ئۇلش (بورى بولب).
 ПОДВЯЗКА بەيلەگچ، پايپاق باغى وە تاساسى.
 ПОДВЯЗЫВАТЬ, -зать بەيلەش، تەگيدەن بەيلەش.
 ПОДВЯЗЫВАТЬСЯ ئاستىدەن بەيلەش.
 ПОДГАДИТЬ. بوزش، افلاس قىلش، نەجسە - لىس، حىرام قىلش.
 ПОДГИБАТЬ بوكش، ايكش.
 ПОДГИБАТЬСЯ بوكش، ايكش.
 ПОДГЛАЗНЫЙ كوز تەگيدەگى.
 ПОДГЛАЗЬЕ كاز ئاستى، كوز تەگى.
 ПОДГЛЯДЫВАТЬ, -деть ئاستىدان قاراش، قاراب تورش، ياشىن تورب قاراش.
 ПОДГНИВАТЬ, -нить چىرش، ئاستىدان چىرش ايزش.
 ПОДГОВАРИВАТЬ, -рить دىلەش، اوندەش، قوتورتىش.
 ПОДГОЛОСОК ايكچى ئاواز.
 ПОДГОН قووب يىنكە دورغان جاي وە قووش اوسادورغان اشى. باشقارنىنى باسب اوسادورغان دەردەخت.

ПОДГОНЯТЬ قووب يىتىش، قووب ايلتىش، قووب بارش.
 ПОДГОНЯТЬСЯ قووب يىتكىش.
 ПОДГОРАТЬ, -реть ياناش، ئاستىدان ياكى ياندىن تازگە ياناش.
 ПОДГОРНЫЙ تاغ ئاستىداغى.
 ПОДГОРОДНЫЙ شەمەر يانيداغى.
 ПОДГОРОК گەتتە تاغ يانيداغى كچكە تاغ.
 ПОДГОРЬЕ تاغ ايتەگى.
 ПОДГОРЕЛЫЙ يانغان. يانا باشلاغان، تەگى كۆيگەن.
 ПОДГОТОВКА حازىلەش، تاييارلاناش، حازىلەك.
 ПОДГОТОВЛЯТЬ, -вить تاييارلاش، حازىلەپ اولگورش، ئەوۋەل حازىلەش.
 ПОДГОТОВЛЯТЬСЯ حازىلاناش.
 ПОДГРЕБАТЬ, -грести كورەش. يېغىش. كورەپ كينلرش، كيمە كورەگى بىلەن. سۈنى سورب كىلىش.
 ПОДГРУДНЫЙ كۆرەك تەگيدەگى.
 ПОДГРУДОК حايوان بوينى ئاستىكە سالىپ توشكەن تىرى.
 ПОДГУЛИВАТЬ, -лять اسراف قىلش.
 ПОДДАВАТЬ, -поддать كوتەرىپ بىرىپ. ئالىپ بىرىش، ئارتىدىش، قوۋەتلەندىش.
 ПОДДАВАТЬСЯ بىرىش.
 ПОДДАННЫЙ قول ئاستىداغى، تايىغ كىشى، تەيغە، رەغىيە.
 — японский подданный ياپون تەبەئەسى.
 ПОДДАНСТВО تەبەئەلىك، قول ئاستىدا بولوچىلىك.
 — японское подданство ياپونىياگە تايىغلىك.
 ПОДДВИГАТЬ, -винуть تىبەرەش، سىلجىتىش.
 ПОДДВИГАТЬСЯ سىلجىپ كىلىش.
 ПОДДЕВАТЬ ئاستىدان كىگىزىش، بىلەرمەسدەن كىگىزىپ قىلىش.
 ПОДДЕВКА كىمىزول، بېلى بورمەلىك كامىزول.
 ПОДДЕЛКА اوخشاتىپ ياساش، ساختە نەرسە، اوخشاتىپ قىلىنغان نەرسە.

подделывать, - лать اوخشاتاب حبللا بىلەن فېلىش، ساختە قىلىش.

подделываться اوخشاتاب ياسالاش.

поддельный اوخشاتاب قىلىنغان، ساختە.

подделыватель اوخشاتاب ياساغۇچى، ساختەكەر.

поддеть ئاستدان كېيگۈش، ئالداش، «تاپدۇرش» ئىپتىدائىي كىيىش.

поддерживать, - рнуть يولۇش، تارتىش.

поддерживать, - жать ياردەم بېرىش، تۇتۇپ تۇرىش.

поддерживаться ياردەم ئېتىلىش، تۇتۇلۇپ تۇرىش.

поддержка تۇتۇپ تۇرىش، ياردەم.

поддонки (قارا: подонки)

поддубовик دۇب دەرىخىنىڭ تەكشۈرگۈچى، ايشەك قالىپاق.

поддувало تۇتۇن يولى، پېچكەنىڭ تۇتۇن چىقارغۇچىسى.

поддувать, - дуть پۇفلىش يۈرەش.

поденка ايدىل كۆپەلگى.

под'едать يېيىپ بېتىش، كېمىرىش.

под'езд توقتايدۇرغان يېرى، ئېشىك ئالدى، يولدا توقتايدۇرغان جاي.

— под'ездной пۈتۈ چەتتە يولگە چىقارغۇچى، يول بۇتاقى.

под'езжать, - ехать ياننىگە كېلىش، ياقىنلاش.

подействовать تەسىر بېرىش، ئەسەر قىلىش.

поделка مەيدە چۈيىدە ئىش.

поделом ئورنىدە، جايىدا، قېلىشىگە مووافىق.

поделывать, - лать اشلەش، قىلىش، ياساش.

поделить بۆلۈش، تەقسىم قىلىش، بۆلۈپ ئالاش.

поделиться بۆلۈش، تەقسىملىنىش.

под'ем كۆتۈرۈش، مىندۇرش يوقارلىق، بەلەندىك، ايتىك ناماغى.

под'емый كۆتۈرۈدۇرغان، مىندۈرۈدۇرغان.

под'енный كۈنلىك، روزى.

— поденная работа كۈنلىك اىش، كۈندەلىك خىزمەت.

поденщик كۈنلىك خىزمەتچى، مىردكار.

подёргать ئازىگە يولۇش، تارتىش.

подёргивать يولۇش، تارتىش.

подергиваться اوستى تاپلاناش، تارتىش.

подержание ۋەقەنىڭە قايىدا لاش.

подержать تۇتۇپ تۇرىش،

подержанный اشلەتلىگەن، تۇتۇلگەن، يۈرتلىگەن.

под'ест (قارا: съест)

подешевелый ئارزانلاشقان.

подешеветь ئارزانلاش.

поджаривать, - рить قۇندۇرۇش، قاورۇش، داغلاش.

поджариваться قاورۇلۇش.

поджарка كەباب، قاورۇداق، قاورۇلغان كۆشت.

поджарый ئارقى، يوققا كۈشنىك.

поджать (قارا: сжимать)

подживаться ياشرن سۈرەتدە پاي بولۇش.

поджигатель اوت تۈرتكۈچى.

поджигать, - жечь اوت تۈرتىش ياندىرش، اوت قۇيۇپ يۇبارش.

поджигаться اوت تۈرتىش، ياندىرۇش.

поджидать كۈتۈپ تۇرىش، ئانتىزار بولۇش، ئاممىسىگە كۈتۈپ ئالاش.

поджилки قۇرئەتى سىگرى.

поджимать, - жать بۆكۈش دۈمىنى قىش.

поджиматься بۆكۈش، قىش.

поджог اوت قۇيۇپ يۇبارش ياندىرش.

подкрепление ئارقادان كېلگن ياردەم، تەكيدەن ياردەم بېرىش.

подкреплять, -пить تەدە-كېم ايتىش، تەكيدەن مەدەكە مەلەش، حالەندىرىش.

подкрепляться تەكيدەن مەدەكە مەلەش، يۈرىش، بۇرەش، اوزەش.

подкуп پول بېرىپ قوتورتۇش، پولگە سانلىش ياكى سانب ئالاش (بىراونى)

подкупать, -пить سانب ئالاش، پول بېرىپ قوتورتۇش، پول اوز تامانگە يۈرۈپ ئالاش. يەنە سانب ئالاش.

подкупленный سانلىغان موناڧاق، بېرىلگەن.

подкупной پول بېرىپ قوتورتۇلغان، ئاچقاغا ئالدىن ئادورغان.

подкуривать چىكىش، تۇتۇن بىلەن تاييارلاش.

подловок فەردەك تەكى.

подлажан (قارا: باكلاجان)

подлаживать, -ладить اوڭغايلاش، تەرتىپكە سالش.

подламывать, -ломить سەندىرىش، بوزش.

подламываться سىنىش، بۇزۇش.

подле يانيدا، ياقىنىدا،

подлежать, -лечь يانيدا ياتش.

подлезать, -зть اۈرمدەلەپ بارش، كرش.

подлежать موستەھىق بولش مۇتەئەللىق ۋە تايىپ بولش.

подлежащее مۇبتەئا، قاعەل، (تەھەسسالاحى).

подлежащий مۇستەھىق، تېگشلىك.

— подлежащий наказанию - جەزاگە مۇستەھىق، جەزا كۈرەشكە تېگشلىك.

подлеплять, -пить ياپشەندىرىش.

подлесок بېكارلىك.

подлетать, -теть اوچىپ ياندىگە كېلىش. اوچىپ تەگىگە كرش.

подлец يامان كىشى قەبىيە ئالچاق.

подлещ قۇل بالىق.

подливать, -лить قۇيىش، ئاقۇرش.

подливное колесо تېكرمان پەردەسى، ئاچقاز پەردەسى.

подлиза تەلپىنگە تۈتۈنچۈپ.

подлизывать, -зать يالاپ تازالاش؛

подлизываться تەلپىنگە تۈتۈپ ياخشى ئاتلىك بولماقغا خەدەكەت قىلىش.

подлинник ئەسل نۇسخە.

подлинно ئەسل، چىن، دۇرۇست، چەلەپ.

подлинность چىنلىك دۇرۇستلىك.

подлинный ئەسلى، خەقىقىي دۇرۇستى، توغرى.

подлипать, -пнуть ياپشەش.

подличать قەباحەت ئىش قىلىش، ئالچاقلىق قىلىش.

подлобие پېشانە تەكى.

— смотреть из подлобия پېشانە تەكيدەن قاراش.

подло اوپەتسىزلىك بىلەن تۈپەنلىك رەزىلانە.

подлог يالغان اش، يالغان نەرسە، ساختە، يالغان خەت.

подложить подкладывать قارا

подложный يالغان، ساختە

подломить подламывать قارا.

подлость رەزەلەت، ئالچاقلىق، تۈپەنلىك، مۇپەتسىزلىك.

подлунный ئاش مۇستەھىق بېرىپ يۈزىدەگى، ئايدىنلىك دەگى.

подлый رەزىل، خەسسىس تۈپەن كۈگلىك.

подмазка مابالاغىچ، سۈرتەندورغان ياغ،

подмазок قارا ياغ قۇيۇمى، (موم).

подмазывать, -зать سەلەش، تەكيدەن ياغلاش.

подмалевывать,-левать بوياب تۈزەتتىش، بوياب يەزەلەش.
 подмасливать,-лить ياغلاب توشش
 подмастерье ئوستانك قول ئاستىداغى شاكار، نىمكار.
 помакивать,-хнуть سلكش، قاقش، شاشلب قول قويىش.
 подмачивать,-мочить ھوللەش نەم قىلىش.
 подмащивать تاش سالىش
 подмен ئالاشدرش، ئالماشدرش.
 подменивать,-нять,-нить ئالاش، درس، ئالاشدرش قىرىش.
 подмениваться ئالاشدرش.
 подмерзать,-мерзнуть ساووققا قاتتىش، موزلەپ قالىش، توگوب قالىش.
 подмерзлый موزلەگەن، ساووققا قاتقان.
 подмесь ئارالاشدرلغان نەرسە، خەلىتە، مەخلۇت.
 подметать,-мести سىپرىش.
 подмётка تەك چىرىم، پاي تەفەرلەنگەن تەك چىرىمى.
 подмётывать,-метать ئۇرغىتىش، تاشلاش، ياشىرىش تاشلاش.
 подмечать,-метить كۈزلەش، بەلگىلەش، تەنەپ قويىش.
 подмешивать,-шаты قوشش، ئارالاشدرش.
 подмешиваться قوشلىش، ئارالاشش.
 подмигивать,-гнуть كۈز قىشىش، قاش قاقش.
 подминать اېزىش، يەنىچىش.
 подмога ياردەم، اىھانە.
 подмогать,-мочь ياردەم بىرىش، اىھانە بىرىش.
 подмокать,-кнуть ھول بىرلىش، نەملەش.
 подмоклый ھول بولغان.

подмолочник سۈزۈك ئىشەك قالىپاقى.
 подморазивать,-розить ساووققا قاتتىش، موزلەتتىش، توگىدرش.
 подмороз ھېرىتىش، ساووق.
 подмости ئاياق ئاستىگە سالغان نەرسە، كوپرۇك تاختا.
 —пансонетные подмости كەچكە تياتر ساھنەسى، مەيدە ئۇشۇللەپچىلەر ساھنەسى.
 подмывать,-мыть يۇيۇش، چايتاش.
 подмышка قولتوق تەگى.
 подмышник قولتوق چۈپۈرگى.
 подмять قارا: подминать
 поднадзорный مەسئۇرىيەت قاراماغى ئاستىدا، نەزارەت ئاستىدا.
 подначалие قول ئاستىدا بولۇش، تايىغ بولۇش.
 подначальный قول ئاستىداغى، تايىغ قاراشلىق.
 поднебесная دۇنيا، عالم، ئاسمان نىڭ تەگىدەگى.
 поднебесный كۆك ئاستىداغى، دۇنيادەگى، عالمىدەگى.
 поднебесье كۆك، ماۋا، فەزا.
 поднёбный تەگىدەگى.
 подневольный ئۈز تەختيارسىز، ئىرىكسىز، كىشى قول ئاستىداغى.
 поднести قارا: подносить
 поднесь بىر كۈنگەچە.
 поднимать,-нять كۆتۈرۈش.
 подниматься كۆتۈرۈش، دەردەجەلەش، ئاياق ئۈستىگە تۇرۇش.
 подновление يەنىگىلەش، ئۆزگەرتىش، ئىشى.
 подновлять,-вить يەنىگىلەش، ئۆز-ئۆزى، كەرتىش، تۈزەتتىش.
 подноготная توناق ئاستى، ئادەمنىڭ ياشىرىش ئىشلەرى.

— знать подноготную **تۇراق ئاستىنى**
 يەنى. ياشۇن ئىشلەرنى بىلىش.
ПОДНОЖЬЕ ئاياق ئاستى، تۆب تەرىپ،
 باسپ چىقارغۇرغان نەرسە.
ПОДНОЖКА ۋاگۇن زىنەسى، ئاياق چالاش.
ПОДНОЖНЫЙ **корм** ئاياق ئاستىداغى
 ئازۇق، اوت.
ПОДНОС پەدىنۇس، لەكەند.
ПОДНОСИТЬ كۈتەرب كىلىش. تۈبەنچىلىك
 بىلەن كىلىش، خۇزورىگە كىلىش.
ПОДНОСИТЬСЯ خۇزورىگە كىلىش.
ПОДНЯТЬ **поднимать** قارا:
ПОДО **под** قارا:
ПОДОБАТЬ ياراشش، يىتىش بولش، كىلىش.
 — это нам не подобает **بۇ بىزگە ياراشمايدى**
 — надо поступать, как подобает **كىلىش -**
شىچە ھەرەكەت قىلىش كېرەك.
ПОДОБИЕ **اوخشاش، مۇشابهەت**
 — на подобие **اوخشاشلىك، تۆسلىك، رەۋشلىك**
شىكىللى.
ПОДОБНО **اوخشاب، سىنگىرى، دېك رەۋشىدە،**
خۇددى.
ПОДОБНЫЙ **شۇنداق، مۇشابهەدە، مۇماثل،**
اوخشاغان.
ПОДОБОСТРАСТИЕ تەلىنىك تۇتىش،
 تەمەللۇق قىلىش، تەمەلك بولش.
ПОДОБОСТРАСТНЫЙ تەلىنىك تۇتۇچان،
 تەمەككىر.
ПОДОБРАТЬ **подбирать** قارا:
ПОДОБРУ, ПОЗДОРОВУ ياخشى چاقدا،
 ايسان ۋەقتدە.
ПОДОВЫЙ پىچكە تەگكە قويىپ پىشلىگەن.
ПОДОГНАТЬ **подгонять** قارا:
ПОДОГНУТЬ **подгибать** قارا:
ПОДОГРЕВАТЬ, -РЕТЬ **استىش، يىلىتىش،**
 تەسخىن ايتش.
ПОДОГРЕВАТЬСЯ **ئىشىش، يىلىتىش.**

ПОДОДВИГАТЬ, -НУТЬ **سەلتىش، يانېگە**
ئىتەرب كىلىش.
ПОДОЖДАТЬ **поджидать** قارا:
ПОДОЗВАТЬ **подзывать** قارا:
ПОДОЗРИТЕЛЬНО, -НЫЙ **گومانلىك،**
گومانلاناب، شۈبھە قوزغاتاب، شۈبھەلك.
ПОДОЗРЕВАТЬ **گومانلانماك، شۈبھەلىنىمەك،**
شەكلىنىمەك.
ПОДОЗРЕВАТЬСЯ **گومانلاناش، شۈبھەلىنىش،**
شۈبھەگە تۇتىش.
ПОДОЗРЕНИЕ **گومان، شۈبھە.**
ПОДОЙНИК **سۈت ايدىشى، سىگىر ساغادۇرغان**
ايدىش.
ПОДОЙТИ **подходить** قارا:
ПОДОИТЬ **سۈت ساغش، ئازگىنە ساغش.**
ПОДОЙНИЦА **подойник** قارا:
ПОДОКОННИК تىرەزە تەگى.
ПОДОКОНЬЕ تىرەزە ئاستى.
ПОДОЛ **ئىتەك، زىل.**
ПОДОЛГУ **اۋزاق، كۈب ۋەقت،**
تاغ ايتەگى.
ПОДОЛНИЕ **قۇندۇش.**
ПОДОЛЬЩАТЬ, -ЛЫСТИТЬ **قۇتقىش،**
قۇتقىش، لىستىش، بېرىش.
ПОДОНКИ **قالغانى، تەگى، قۇيۇم، تەگىگە**
اوتۇرۇپ قالغانى.
 — **подонки общества** **اشدەن چىققان كىشلەر.**
ПОДОПЛЕКА **كۈيلىك نىكى، ياشۇن سىر.**
ПОДОРВАТЬ **подрывать** قارا:
ПОДОРОЖАТЬ **باما كۈتەرش، قىمەتلىنىش.**
ПОДОРОЖНАЯ **حۈكۈمەت ئاتىدان.**
ПОДОРОЖНИК **فايدالانىش اۋچۇن بېرىلگەن كاغەز،**
ئەرۋاھلەرگە باغشلىغان دۇعا، قۇرئان.
ПОДОРОЖНИК **ئات قولاق (ئوسىلك).**
ПОДОСИНА **نەرەك (ئىككىرمان تاشىنىك اوقى).**
ПОДОСИНОВИК **осиновик** قارا:
ПОДОСПАТЬ **подсылать** قارا:

ПОДОСПЕВАТЬ, -ПЕТЬ اولگورش، يتشش،
 ۋەقتىدە يتب كىلىش، خازر بولش.
ПОДОСТАВЛЯТЬ قارا: подстилать
ПОДОТКНУТЬ قارا: подтыкать
ПОДОХЛЫЙ اولگەن، اولۇمنىك.
ПОДОХНУТЬ اولش، يتشش.
ПОДОХОДНЫЙ налог دەرامەدىگە
 قاراب سالنغان سالىق، دەرامەد سالىغى.
ПОДОШВА پاشنا، ئايان چەرمى؛ تاغ ايتەگى.
ПОДПАДАТЬ, -ПАСТЬ تەگىگە تۇشش،
 تەگىگە كرش.
ПОДПАИВАТЬ ئىچىپ مەست قىلىش.
ПОДПАИВАТЬ, -ПАТЬ قورغاشن بىلەن
 ياماش، ياپشدرش، كەۋشدرلەش.
ПОДПАЛЗЫВАТЬ اورمەلەپ كىلىش.
ПОДПАЛИВАТЬ, -ЛИТЬ تەگىدەن اوت ياقب
 (قۇرىپ) يوقارش،
ПОДПАЛИНА كۆيگەن جاي.
ПОДПАРЫВАТЬ, -ПОРОТЬ ئايرىپ بىرتش.
ПОДПАСОК پاداچى بالا، پاداچى بالاسى.
ПОДПАХИВАТЬ مەيدەپ تۇشش،
 ئازگە مەيدەش.
ПОДПЕВАТЬ, -ПЕТЬ قوشلەپ ئەسۋوللە ئىيتش.
ПОДПЁКА (ئاننى) بىتى قزارغان جايى.
ПОДПЕЧЕК پىچ تەگى، پىچكە ئاستى.
ПОДПИВАТЬ ئىچش، مەست بولش.
ПОДПИЛИВАТЬ, -ЛИТЬ ئەررەلەش،
 ايدگۈلەش.
ПОДПИЛОК ايكو.
ПОДПИРАТЬ, -ПЕРЕТЬ تىرەپ قویش،
 سۇيەپ قويش.
ПОДПИРАТЬСЯ تىرەش، سۈيەلش.
ПОДПИСКА يارلىش، ئايونە؛ سەندە، امزە،
 تلخەت.
ПОДПИСЧИК مۇشتەرى، ئابونەچى.
ПОДПИСЫВАТЬ, -САТЬ قول قويش،
 امزەلەش.
ПОДПИСЫВАТЬСЯ مۇشتەرىلىككە يازلىش،
 قول قويش.

ПОДПИСЬ امزە، قوبىلغان قول.
ПОДПИТЬ قارا: подпивать
ПОДПЛЫВАТЬ, -ЛЫТЬ يۈزۈپ كىلىش،
 كىمە ۋە پاراخوددە كىلىش.
ПОДПЛЯСЫВАТЬ, -САТЬ اويناماق،
 رەقس ايتەك.
ПОДПОИТЬ قارا: подпаивать
ПОДПОЛЗТИ قارا: подпалзывать
ПОДПОЛКОВНИК مۇلازمەتچى، پادشاه
 ھۆكۈمەتدە 7 نچى دەرىجەدىكى ئەسكەرى
 ئەمەل، ھاكىم.
ПОДПОЛЬЕ اۋى تەگى، ياشرن ئش.
ПОДПОЛЬНЫЙ اۋى تەگىدەكى، ياشرن
 نەرسە.
 - подпольная книга مەنبوع كىتاب.
 - подпольная работа ياشرن ئش، اۋى
 - تەگىدەكى ئش.
подпора تىرەك، سۇيانچىق.
подпоручик الكەركى پادشاه ھۆكۈمە -
 تىدە 13 نچى دەرىجەدىكى ئەسكەرى مەنەسەپ.
ПОДПОЧВА يىرنىڭ ايتكىچى تەبەقىسى،
 ئوهراتى تەگى.
ПОДПОЧВЕННЫЙ ئوهراتى تەگىدەكى.
ПОДПОЯСЫВАТЬ, -САТЬ بېلىنى باغلاش،
 بېلباغ بەيلەش.
ПОДПРАВЛЯТЬ, -ВИТЬ تۈزەتەش، بەغزى
 بر جايلارنى توغرىلاش.
подправляться تۈزەتەش،
подпруга پۇشتەن (ايگەر ياسىدىغى) باغى
подпрыгивать كۈرغەپ تۇشش.
подпрягать, -ПРЯЧЬ يانىگە قوشش
 (ئانتى).
ПОДПУСКАТЬ, -СТИТЬ يانىگە كېلتەش،
 ياقىن كېلتەش.
ПОДРАВНИВАТЬ, -НЯТЬ پەرابدەرلەش،
 تىككەنلەش.
подражание تەقلید، ئوخشاشش.

подражатель. موقەللىد، اۇخشاتخوجى.
 подражать. اۇخشاتش. تەقلىد قىلىش،
 عىبەت ئالاش.
 подразделение. بۆلۈك، بۆلم، بولنشى،
 سىف، تەقسىم.
 подразделять, -лить. بولمىلەرگە لىتىش،
 تەقسىم قىلىش، ئايرىش.
 подразделяться. بولنشى، ئايرىلىش.
 подразнивать, -нить. غەشىنى كىلىتىش،
 لەيىنى بۇرپ مەسخەرە قىلىش.
 подразумеваемый. تۇشۇنلەدرغان،
 ئاڭلاشلادۇرغان، گومان قىلغاندۇرغان.
 подразумевать, -меть. ئاڭلاپ يلىش،
 گومانلاپ بلىش.
 подрастать. قارا: подростать
 подрасть. قارا: подирать
 подрасться. موشلەشش، اورشش.
 подрёберный. قازورغا ئاستى.
 подрез. چەنە تاۋانىڭ تىمىرى.
 подрезывать, -зять. تەڭگىدەن
 كېسىش.
 подрисовывать, -вать. سۈرۈشتى چىزىپ،
 رەۋشانراق قىلىش.
 подробно. تەفسىلىن، مۇكەممەل.
 подробность. تەفسىلات، مەيدە چۈيدەسى.
 подробный. مۇكەممەل، مۇكەممەل.
 подрост. دەرىختىڭ يىر كەللەگىدەن
 اوسىپ چىققان ئاۋالارى.
 подросток. ياش يىڭت، بالغ، ئوسىر.
 подрубать, -бить. تەڭگىدەن كېسىپ
 تۇشىش.
 подрубливать. چىتىنى بۇكۇپ قايرىش.
 подруга. اورناق، قز اورتاغى، رەقىدە
 (خاتىن-قزغا مەخسوس).
 подруженька. دوست، اورناق.
 подружить. دوستلەنەش، يەرەشدرش.
 подружиться. ئورتاقلاش، يەرەشش.

подрумянивать, -нить. تەيلىك سۈر-
 ئىش، قزارتىش، چرايلىك بولش.
 подрумяниться, -ниваться. تەيلىك
 سۈرتىش، چرايلىك بولش.
 подручный. خزمەتكار ياردەمچىسى،
 قاقشاۋ، خەلەل، مۇزەت.
 подрыв. خەلەل كىلىتىش، اوزش،
 توققاتش، چوقش.
 подрываться. ئوزلىش، خەلەل كىلىش،
 قاقشاش.
 подряд. جەۋار اشنى قىلىشنى اۋستىگە
 ئالاش، ئارقا-بەتتارقا، نەۋبەت بىلەن.
 подрядить. قارا: подряжать
 подрядчик. پۇدرەتچى، بىر اشنى
 تاييارلاشنى اوز ئۈستىگە ئالغۇچى.
 подряжать. كېلىشىپ خزمەتكە ئالاش،
 كەتتە اشنى ئالاش.
 подрясник. روھانىلار كىيەدۇرغان
 اۋزۇن كىيىم.
 подсаживать, -дить. جانىگە اوتقۇزۇش،
 كۈچۈرۈپ اوتقۇزۇش، كۈچەت اوتقۇزۇش.
 подсаживаться. جانىگە اولتۇرۇش.
 подсаливать. تۈزلەپ قويىش.
 подсвистывать, -тнуть. ۋىشەك چالاش،
 شەمەدان.
 подседать, -сесть. جانىگە كىلىپ اولتىرىش.
 подседельник. پۇشتەن (ايگەر ياسىدىغى
 نىڭ) ئاستى.
 подсекать, -сечь. تەڭگىدەن كېسىپ ئالاش.
 подсиживать. كۈتۈپ اولتۇرۇش.
 подсиливание. غەسەل كارى ۋىلىيا
 كۈچىنى ئارتىدىش.
 подсинивать, -нить. كۈككە بويدەش،
 كۈك رەڭگە باترىش.
 подсказчик. ئارقادان ئەيتىپ تورغۇچى.
 подсказывать, -зять. ئارقادان ئەيتىپ
 تۇرىش، سېڭىگە ئەيتىپ تۇرىش.

подскакивать ارغى كېلىش، ئات بىلەن چاپ كېلىش.
 подслащивать, -сладить مەزە يېرىش، مەزەلەندۈرۈش، مەزە كىرگۈزۈش.
 подслуживаться, -житься تەلپىنكە تۇتۇپ ياقىلاش (دوست بولش).
 подслушивать, -шать پۈسب تېگەپ تۇرۇش، ياشىرىپ تېگىشىش.
 подслушник كىشى سۆزىنى ياشىرىپ اېشتۇرغۇچى.
 подслуживать ازىدەن بارش.
 подслеповатый كۆرگە اۇخشايدىغان، زەئىف كۆزلىك.
 подсматривать, -мотреть ياشىرىپ قاراپ تۇرۇش، كۆزلەش.
 подсмеиваться, -еяться ياشىرىپ كۈلۈش، استەمزاقا قىلىپ تۇرۇش.
 подснежник «غۇمىرى زايع» اسمىدەگى بىر نەۋە گۈل.
 подсоблять قارا: ياردەم بېرىش.
 подсовывать ياشىرىپ كىرگۈزۈش.
 подсолить قارا: پىششىقلاپ تۇرۇش.
 подсолнечник كۈنباقار، ئاقتاپقا قاراپ پىششىقلاپ تۇرغان پىستە.
 подсолнечное масло كۈنباقار ياغى، سېمچىكە ياغى.
 подсохлый قۇرۇغان.
 подспорье ياردەم، اېغانە.
 подспутный ياشىرىپ تۇرغان.
 подставка تىرگەكچ، سۈپەتچى.
 подставлять, -вить ئاستىغا قويۇش، تەرىپ قويۇش.
 подставляться تەگىگە قويۇش.
 подставной جورىتىگە قويۇلغان (كىشى).
 подстановка بىر نەرسەنىڭ ئورنىغا ئېلىپ كېلىنىشى.
 подстать خۇددى ئۆزى، تەسىل.

подстёгивать, -тегать قاۋۇش، قاۋۇنىش (مەسەلەن كۆرۈپەنى).
 подстеречь, -регать ياشىرىپ ساقلاب تۇرۇش.
 подстерегаться پايلاش.
 подстилатъ يايىش، سالىش (كۆرۈپەنى).
 подстилатъся يايىلىش، سالىنىش.
 подстилка كۆرۈپە ئاستىغا سالغۇچى نەرسە.
 подстожник غەدرەم تەگى.
 подстраивать ياندىگە ياكى تەگىگە قۇرۇش، سازلاش، مەيلىدە قىلىش.
 подстрекание قۇتۇرتۇش، ايجۇا قىلىش.
 подстрекатель قۇتۇرتۇرغۇچى، ئيجۇا قىلىش.
 подстрекательство قۇتۇرتۇرماق، ايجۇا قىلىماق.
 подстригать, -ричь قىرغۇش، تەگىدەن ئالىش، (ساچ چۈنىش).
 подстригаться, -ричься قىرغۇرۇش، ساچ، ساقلانماق ئالدىرىش.
 подстреливать, -лить ياشىرىپ تۇرۇپ ئاتىش، ئاتىپ اولدىرىش، ئاچىپ ئاتىش.
 подступать, -пить ياقىن كېلىش، ئاتلاپ كېلىش، تەرەپنى ئالىش.
 подсудимый مەدھۇم، غەيبىداز، مەدھۇب، جەۋابكار، غەيبلىك.
 — скамья подсудимых غەيبلىكلەر ئورنى، جاۋابكارلەر جايى.
 подсумок بويىنىغا كېيىدۇرغان كىچىك كېمە.
 подсушивать, -шить قۇرۇتىش.
 подсушка قۇرۇتماق اشى.
 подсылать ياشىرىپ سۈرەتدە يوبارۇش، بىلدىرىدەستەن يوبارۇش.
 подсыпать سېپىش، ساچش.
 подсыхать قۇرۇش، قۇرۇماق.
 подтаивать, -аять اېرىش، اېرىپ كېتىش.

подчёркиваться ئاستىگە چىزىلىش.
 подчернивать,-нить قارالاش؛
 سياھەردىڭ قىلىش.
 подчивание تەكلىپ قىلىش، قىستاش.
 подчивать تەكلىپ ئېتىش، قىستاش.
 подчинение ايتاعدت، تابىعلىك.
 подчиненный تايىب، مۇتەبەئى، قول
 ئاستىداغى، قاراشلىق.
 подчинять,-нить قول ئاستىدا ئالاش،
 تايىب قىلىش، ئەسسىز ايتىش.
 подчиняться تايىب بولۇش، ايتاعدت
 قىلىش.
 подчистка تازالاش، تۈزەتىش.
 подчищать,-чистить قىز تازالاماق.
 (مەسەلەن خەتا يازغان خەتنى)
 подчищаться تازالانىش، قىز تۈزەتلىش.
 подшибать,-бить تۈرتىپ تۇشۇرۇش،
 تىپىپ تۇشۇرۇش.
 подшивать,-шить تىكىش، ياماش،
 تەڭگىگە سالىش.
 подшивка تەڭگىگە تىكلەنگەن نەرسە، ياماق؛
 تىكىش اشى.
 подштанники اچكى استان.
 подшучивать,-утить مەسخەرە قىلىپ
 كۈلىش.
 подыгрывать ئەشۈللەپچىنىڭ ئەشۈللەسىگە
 بەدراپەر اوپىتاب تۇرۇش.
 подымать قارا: поднимать
 ئاقتارش، ئۆزلەش، كاتى.
 подыскивать,-кать تەنلەش، تاپش.
 подышать ئازكەنە دەم ئالاش، نەفەس ئالاش.
 под'яремный قوشۇلغان (ھەيۋان)،
 قول ئاستىداغى، زۇلۇم ئاستىداغى.
 под'ячий الكەرىكى مەھكەملەرنىڭ يازغۇ-
 چىسى، كاتىب، سرزا.
 поедать يېش، يېيىپ بىتىش.
 поединок قارا: дуэль

поезд تىمىر يول ماشىناسى، پىرىزد.
 поездить ئات بىلەن يۈرۈش، سەفەر قىلىش.
 поездка سەفەر، يول يۈرۈش.
 поелику قانچا، قانچا مىقداردا؛ چۈنكى.
 поём سە تاشقۇنى.
 — поемный луг ياز كۈنى سۇۋ تەڭگىدە
 قالدۇرغان يېر.
 поестъ قارا: поедать
 поехать كېتىش، بارش، جۈنەش.
 пожаловать رەھىم ايتىش، بۇيۇرۇش،
 انعام، احسان قىلىش.
 пожалуй! ئاخىرى، اىھتىمال، خوب.
 пожалуйста ئەلبەتتە، زىنمار، رجا ايتەمدەن،
 قىزغانش، ئاياش رەھىم قىلىش،
 مەرحەمەت ايتىش.
 пожар يانغىن، اوت.
 пожарить قاۋۇرۇش، قىزدۇرۇش.
 пожарище كەتتە يانغىن، يانغىن خەراپەسى.
 пожарный يانغىننىڭ مەخسۇس، ئوت
 سۈندۈرۈچى.
 пожевывать,-жевать چەينەش،
 كەۋشەش.
 пожелание ئەڭ، دۇعا، خەيىر دۇعا،
 خاھىش.
 пожелать تەلەش، ئاززۇر قىلىش، يىتىش.
 пожелтый سارغايغان.
 пожелтеть سارغايىش.
 поженить اۋىلەندۈرۈش.
 пожениться اۋىلەنىش.
 пожертвование قۇربان قىلىش، فېدا
 قىلىش، ايمانە قىلىش، ئيمانە، ياردەم.
 пожертвовать قارا: жертвовать
 пожива قارا: нажива
 поживать تۇرۇش، تىرىكلىك قىلىش.
 — как поживаеет? قانداق تۇراسىز؟ ئامان-
 ايمانەمىز؟

поживляться, -виться 'فائيدالاناش' كىشى حسابىڭىز تۇرش.
 поживший 'كوب عۇمر كورگەن'.
 пожигать, -пожечь 'قارا: жечь'.
 пожизненный 'عۇمۇرلىك، دائىمى'.
 пожилой 'كەنتە، ياشىڭىز يەتكەن'.
 пожимать 'قىشش، سىقىش'.
 пожинать 'اوراق اورش، ئالاش' فائيدالاناش.
 пожирать, -жрать 'يېىپ بېتىش' يۇنىش، يېىش.
 пожиреть 'سىمىرش' يوغانلاناش.
 пожитки 'مەدەمە ۋەقت كىرەك بولان دۇرغان' نەرسە، 'اۋى روزغارى'.
 пожить 'تۇرش' عۇمۇر كورش.
 поживная культура 'بىر يېرىڭىز' ايكىننى اوزب ئالاش بىلەن ايكىنچى تىز يىتسە دۇرغان نەرسە ايكب ئالاش ئۇسۇلى.
 пожурить 'قۇرۇش، (تىرىكەش مەنئاسىدە)،' مۇۋاخەزە قىلىش.
 поза 'گۈنەنڭىز حالەتى' ۋەزىيەت.
 позабавить 'يۇۋاتىش' كۈلگىنى ئالاش.
 позабываться, -ботиться 'غەم يېىش' مەشەققەتلىنىش.
 позабывать, -быть 'ايسەن چىقارش' اۋىنۇش، خاتىرەن چىقارش.
 позавчера 'اۋىنكەن كۈن، ئەۋۋەلگى كۈن' اۋىنكەن كۈن.
 позавчерашний 'اۋىنكەن كۈنڭى'.
 позади 'ئارقادا،' ئارقادان.
 позапрошлый 'بۇلتۇرگىڭىز كۈۋەلى،' ارنكەننىڭ ئەۋۋەلىدەكى.
 позаранок 'ئاڭ،' ايرتە.
 позаутру 'ايرتە بىلەن،' تاڭ بىلەن.
 позванивать 'قوغغراق قاناش'.
 позвать 'چاقارش' تەكلىپ قىلىش.

разрешение 'رۇخسەت،' اىجازەت.
 разрешительный 'رۇخسەت قىلنا -' دۇرغان، مەقبول.
 разрешать, -лить 'رۇخسەت بېرىش،' ايرىك بېرىش، اىجازەت بېرىش.
 позвонить 'قونغراق قاناش،' ئاتلانىش 'چاقارش'.
 позвонок 'ئارقا سۈيەكنىڭ مەدر بۆلىمى.' (بۇغۇمى).
 позвоночный 'ئارقا سۈيەگىگە مەخسوس.'
 — позвоночные животные 'ئارقا سۈيەككە مەخسوس' 'حايۋانلار'.
 — позвоночный столб 'ئارقا سۈيەكى'.
 поздний 'كېچىكى،' موغنى، 'ئاخىرگى'.
 поздно 'سوڭ،' كېچى.
 поздороваться 'سورەشش،' كورشىش، 'سەلامەتلىشىش'.
 здорову 'سەلامەتلىكچە،' سەلامەت ۋەقتىدە،' ايسەنلىگىدە.
 поздороветь 'ساغايىش،' سەلامەتلىنىش.
 поздравительный 'تەبرىك قىلان دۇرغان،' قۇتلايدۇرغان، 'مۇبارەكلىك'.
 — поздравительная карточка 'تەبرىك نامە،' قۇتلاۋ كاغەزى'.
 поздравить, -влять 'تەبرىك ايتىش'.
 поздравление 'تەبرىك،' قۇتلاش.
 позевать 'ايسىنىش،' ئاغز ئاچىش.
 поzeвывать 'كوب ايسىنىش،' ئاغز ئاچىش.
 позеленеть 'يەشىللىنىش،' يەشىلرەش، 'كۈلكەنەش'.
 поземельный 'يېرىگە مەخسوس'.
 — поземельный налог 'يېرى سالىقى'.
 позже 'كېچىرەك،' سوغراق، 'كېچىكە ياقن'.
 позитив 'فوتوغرافيا' اسولى بىلەن كاغەزگە 'تۇشۇرلىكەن رەسىم'.
 позитивизм 'ماددىيون مەزمەننىڭ ئازكەنە' ئۆزگەرگەنلىكى، 'كانت مەدەنىيەت سېستىمىسى مەسلىھىتى'.

ПОЗИТИВНЫЙ положительный قارا:
 ПОЗИЦИЯ اورن، نوقتە، مدۇقيە
 ПОЗЛОЩАТЬ, -ЛСТИТЬ позолотить قارا:
 ПОЗЛОЩЕННЫЙ позолоченный قارا:
 ПОЗЛИТЬ ئدچەخلەندىرش، ئدچەخەينى كىلەتىرش.
 ПОЗЛИТЬСЯ ئدچەخلەندىش.
 ПОЗНАВАТЬ, -НАТЬ بلش، تەنەش، تەنبە بىلەك.
 — познай самого себя اوزگىنى اوزك بىل!
 ПОЗНАКОМИТЬ تانىشىدىرش، بلشەدىرش، تاشنا قىلىش، خەبەردار قىلىش.
 ПОЗНАКОМИТЬСЯ تانىشىش، بلشەش.
 ПОЗНАНИЕ بىلم، مەعرفەت، ايدراك، عىلم.
 — познание добра и зла ياخشىلىق ۋە يامانلىقنى بلش.
 ПОЗОЛОТА ئىللەش، بىر نەرسەنىڭ اۋستىگە ئىللە يۈرگۈزىش.
 ПОЗОЛОТИТЬ ئىلتۇنگە بويەش، ئالتىلەش.
 ПОЗОЛОЧЕННЫЙ ئالتۇنلانغان، ئالتۇنغا ئىلتۇنغا بويەلگەن
 ПОЗОР خورلىق، عەيب، يامان ئاد، خەقارەت.
 ПОЗОРИТЬ خورلەش، خەقارەت قىلىش، يامان ئىتىنى چىقارش.
 ПОЗОРНЫЙ تەحقىرلىك، عەيبلىك، خەقارەتلى.
 ПОЗУМЕНТ ئالتۇن بەيكەنچەك، (پىشەندەگە ئاقادۇرغان زىنەت).
 ПОЗЫВ ئەك، ئارزو، دەرد.
 ПОЗЫВ چاقىرش، دەغۋەت.
 ПОЗЫВАТЬ, -ЗВАТЬ چاقىرش، دەغۋەت قىلىش، ئارزو قىلىش.
 ПОЗЯБАТЬ, -БНУТЬ озябнуть قارا:
 ПОЙ! ئەيت (ئەشۋىللەنى)، سوغارا! چىرا!
 ПОИГРЫВАТЬ, -ГРАТЬ اويناماق.
 ПОИЗДЕРЖАТЬ سەدىق قىلىپ بىتىش.
 ПОИЗЛОМАТЬ سەندىرپ بىتىش.
 ПОИЗМЯТЬ اېزىش، ئاياق ئاستى قىلىش

ПОИЗНОСИТЬ كىيىپ-تۈزدەپ بىتىش.
 ПОИЗНОСИТЬСЯ كىيىلپ-تۈزۈپ بىتىش.
 ПОЙЛО سېگىرگە اچىكلەندۈرغان ئاشلىك سۇۋ.
 ПОЙМА قارا:
 ПОЙМАННЫЙ
 ПОЙМАТЬ
 ПОИМЕННЫЙ
 ПОИМЕНОВАТЬ
 ПОИМКА
 ПОИСКИ
 — пускаться в поиски
 ПОИСКИВАТЬ, -КАТЬ
 ПОИСПАЧКАТЬ
 ПОИСПАЧКАТЬСЯ
 ПОИСПРАВИТЬ
 ПОИСПРАВИТЬСЯ
 ПОИСТИНЕ
 ПОИСТРАТИТЬ
 ПОИЩАРАПАТЬ
 ПОЙТИ
 ПОИТЬ
 ПОКА
 ПОКАЗ
 ПОКАЗАНИЕ
 ПОКАЗАТЕЛЬ
 ПОКАЗАТЬ
 ПОКАЗНОЙ
 ПОКАЗЫВАТЬ
 ПОКАЗЫВАТЬСЯ

шокальвать يارش، سدنچش.
шокалякаты سوزلەشش، بيكارچى
 ندرسەلەرنى كەپلەشش.
шокамест حازردە، حازرگەچە.
шокапывать كاۋلاش، قازش.
шокатываться قازلىش، كاۋلاناش.
шокараупить قاراۋاللاب تۇرش، پابلاب تۇرش.
шокармливать باقىش، تويدىرش، رزق بېرىش.
шокататы ئارابا، ايزۋاشدا سەيلى قىلىش. يۈمەلەنش، ئاغناناش.
шокататься ئازگە سەيىر قىلىش، (ئىدرە، ايزۋاشدا) اولتۇرۇپ يۈش.
шокатить يۈمەلەتب يۈيدىرش، ئاغناناب يۈيدىرش.
шокатиться يۈمەلەنب كىتىش.
шокатость يانباغىرلىق، يانباغىر، نىشاب بىر.
шокатываться قەھقەھلەپ كۈلش، شاقىلاب كۈلش.
шокатый ماڭ، ئاغنانغان، يانباشلاغان.
шокачать تىيىرەنش، قىرلەنش.
шокачаться تىيىرەنش، قىيىرلەنش.
шокачивать تىيىرەنش.
шокачиваться تىيىرەنش.
шокачнуться ئاۋش، قىشايىش، يانباشلاش.
шокашливать يوتەلش.
шокашлять ئازگە يوتەلپ قويىش.
шокаяние ئەۋبە، يۈشەيمان.
шокаяться ئەۋبە قىلىش، ئەدامەت قىلىش.
шоквитаться قارا: квитаться
шокидать تاشلاش، تەرك ايش.
шокидыш قارا: подкидыш
шокинуть قارا: покидать
покладистый سوزچەن، ئاچق سوزلك، كەپدان.
поклажа يۈك، ئاغىرلىق.

покланяться باش اۋرۇش، سەلاملەش، يالۋارۇش.
поклевать چوقۇش (تۇمشۇق بەلەن).
поклевывать چوقۇشدرش.
поклёп يالغان، تۇمەت، اۆترا.
поклон سەلام، باش ايگىش.
поклонение باش اۋرۇش، يالۋارۇش.
поклониться باش ايگىش، يالۋارۇش، باش اۋرۇماق.
поклонник باش ايگىگچى، سەجەدە قىلغۇچى، مۇخلىس، عاشق.
поклонница عاشقە، سۇيگۈچى خانىن - قىز.
поклоняться قارا: покланяться
поклѣсться قەسەم اچىش، ئانت ايتىش.
покой تىنچلىك، استراحت، غەدەم حەردەكتە، استراحت بولسەسى، بولمە.
покойник مۇتەۋەققا، مەرحوم.
покойница مەرحومە، مۇتەۋەققا خانىن.
покойница تاپلىغان اولكلەرنى قويغان ئۆي.
покойный تىنچ، مۇتەۋەققا، مەرحوم.
покоиться تىنچلىكدە تۇرش، تىك تۇرش.
поколачивать, -лотить قاقش، مۇشئەلەش.
поколебать سىلكەنش، قىرلەنش.
поколебаться سىلكىنىش، قوزغالاش، تەردەندۈد ئىتىش.
поколе حازرگە، ھەلبەگە، بولغۇنچە، كېلگۈنچە.
поколение ئەسلى، ئۇلۇن، زۇررىيەت، ئۇرۇغ، پۇشت.
поколеть ئۈلش، تىچش، قاتش.
поколоть قارا: покальвать
покончить بىتىش، ئەمام قىلىش.
 — покончить самоубийством — قەتل نەفس قىلىش، ئۆزگىنى ئۆلدۈرۈش.
поколотить ئۆتۈنلەندۈرۈش.
покорение شەھىتپىلا، فەتىھ، يېڭىپ قول تاستىغا ئالاش.

покормить покормливать قارا: ايتاعتد بلدن، تەوازىچىلك بلدن، باش ايگىب.
 покорно ايتاعتد بلدن، تەوازىچىلك بلدن، باش ايگىب.
 — покорно благодарю تەشەككۈر ئىتەمدىن، رەھمەت.
 покорность ئىتاعت، تەوازىچ.
 покорный ئىتاعتلىك، تەوازىچىلك.
 покорнейше ئىتاعت ۋە تەوازىچىلك بلدن.
 покоробить قىيشايش، بۈكۈلش.
 покорствовать ئىتاعتتە بولش، مۇئەتەد بولش.
 покорять يىگگش، ئىسلا قىلش، قول ئاستغا ئالش.
 покоряться يىگگلىش، ئىتاعت كورسەتەش، يول قويش.
 покос پەندەن ئۈستى، پەندەنلىك.
 покосить ئازگە ئۈرش (چالغى بلدن).
 покоситься كوز قىرى بلدن قاراماق.
 покража ئوغرەلەش، سىرقەت.
 покрасить ئازگە بويدەش.
 покраснеть قارا: كىرەنەش.
 покрасть قارا: كىرەش.
 покривить ئىگىرى قىلش، قىيشق قىلش.
 покривиться ئىگىرىلەش، قىيشق بولش.
 покривляться قارا: كىرىلەش.
 покрикивать قەچقىش، چاقىرش.
 покричать قەچقىرماق.
 покров ياپقىچ، پەردە، قاپقاق.
 Покров كۈز كۈنى بىرىنچى ئۈنكە بىردە بولان ئۇرغان ئوروس بەيرىمى.
 покровитель ساقلاغۇچى، ھامى، اينھام-ايھسان قىلغۇچى.
 покровительственный ھىمايە قىلغۇچان.
 покровительство ساقلاش، ھىمايە.
 покровительствовать ھىمايە قىلش، ساقلاش، اينھام، ورسەتەش.
 покрой پەش (كىيىمى).

покрома,-мка چىت، مۇزۇرغا گوشتى.
 крошить قارا: كىرەش.
 покружить قارا: كىرەش.
 покручиниться ساغىنىش، قايغىرش، غەم يىش.
 покрывало ياپقىچ، قاپقاق. قاپلايدۇرغان نەرسە.
 покрывать,-рыть قاپلاش، ياپش، ئۈرەش.
 покрываться قاپلانەش، ئۈرەلەش.
 покрышка قاپلاغۇچ، قاپقاق، ياپقىچ.
 покуда قارا: قەدەر.
 покумиться قەدەرلاش، قارىداشلاش.
 покупатель ساتىپ ئالغۇچى، مۇشتەرى.
 покупать ساتىپ ئالش، ئىستىراك ئىتەش.
 покупаться ساتىپ ئالەش.
 покупка ساتىپ ئالغان نەرسە.
 покупной ساتىپ ئالغان.
 покуривать,-рить چىكىش، تاماكو-چىلىم چىكىش.
 покушаться قارا: قەدەرلىك.
 покусывать,-сать تىشلەش، يىش.
 покутить قارا: كۈتۈش.
 покутье ئىشى ئورنىسى.
 покучивать كەيىق سەفا قىلش.
 покушать يىش، ئاش يىش.
 покушаться قەدەر قىلش، مەۋجۇم قىلش.
 покушение قەدەر، مەۋجۇم، چىنايەت قىلماقغا قەدەر.
 — покушение на жизнь ئۆلۈم ئۈرۈشكە قەدەر قىلش.
 ПОП جەنسى، ئائىلە؛ يەرىم؛ پال، ئاقتا بېر.
 — женский пол خاتىن-قىز ئائىلەسى.
 ПОЛ . . . يەرىم مەدەنىيەتنى كورسەتەن دورغان قوشىنا.
 — полведа يەرىم يىل، يەرىم پاقىر

полá ئىتەك.
 подавливать توتش، توتىپ ئالاش.
 полагать سالاش، قويمش؛ ئويلاش، گومان قىلىش؛ فەرز ئېيتىش.
 полагаться سالانىش، ئىشەنىش.
 поладить ياراشترىش، خورسەندىلەش.
 полакомить قارا؛ لاکومىتىش.
 полати سۇپە (اوى ئىچىدە بىر مىقدار يېرىنى بەند قىلىپ قويىش).
 полая вода ئاشتون سۇ.
 полба بوغدايغا اوخشاش بىر ندوع غەللە. (تانا چا بوراي دىيىلەدور).
 полбенная крупа بۇрай يارماسى.
 полбенный بورايدان قىلنغان.
 полгода يەرىم يىل.
 полдень كۈن ئورتاسى، تۇش ۋەقتى.
 — пополудни توشەن كېيىن، پېشىندە.
 полдневный تۇش ۋەقتىدە، تۇشكى.
 поле دالا، قىر.
 полевой قىرغى، قىرغا مەخسوس.
 — полевое орудие ئوروشنىڭ كەتتە قوراللارى (توپلار).
 полегоньку سىڭىز، سەبىرلىك بىلەن.
 полегче ئاسانراق، يىڭىرەك.
 полежалый كۆپ ياتقان، چىرى باشلانغان.
 полежать ئازگە ياتىپ ئالاش.
 полеживать ياتىش.
 полезность قائىدىلىك، مەنئەئەت.
 полезный قائىدىلىك، مەنئەئەتلىك.
 полезть ئىش كىرىش؛ تېپىدەك چىقىش.
 полемизировать بەدەسلىشىش، مونا زىرە قىلىش.
 полемика مونا زىرە، مۇجاددە، مۇباحەسە.
 полениваться، - ниться ايرىنىش، تەن بەللىنىش، يالغاولانىش.
 доленò غولە ئۈنۈن.

полесовщик ئورمان قاراۋۇلچىسى.
 полесье ئورمانلىق، كۆپ ئورمانلىك يېرى.
 полёт ئوچۇش، ھاۋادا ئوچۇش.
 полететь ئوچۇپ كېتىش.
 полечивать، - чить داۋالاش، موعالەجە قىلىش، تۈزەتىش.
 полечиться داۋالانىش، موعالەجەلەنىش.
 ползти ползати قارا؛
 ползучий ئورمەلە دورغان.
 — ползучее растение ئورمەلەيدورغان ئوسملىك.
 поли ئىككى كەلپىدەن مۈرەككەپ سۇز. ... لىدە «كۆپ» مەنئەسىدا يېرەدور.
 поливальница قارا؛ لىكا.
 поливать، - лить سۇ سىيىش، سوغارش.
 полигамия كۆپ خاتىن ياكى كۆپ ئىرىككە بىلەن تۇرىش.
 полиглот كۆپ تىل بىلگۈچى.
 полиграфия باشقالار اوقى ئالمايدورغان قىلىپ يازغان خەت، ھەر خىل مەس-ئەللەر توغرىسىدا يازغان ئىسەر.
 полизать يالماق.
 полиморфный تۈرلۈك سۇفەتكە كىرە دورغان.
 полинялый ئوڭگەن، نۇسى كېتكەن.
 полинять قارا؛ لىناتىش.
 полип غەير مۈرەككەپ ۋە مەيدە سۈھىۋان-لارنىڭ تۈپى.
 полированный يالتىرايدورغان.
 полировать يالتىراتىش.
 полировка يالتىراتىش ئىشى.
 полис مالىنى خەتەر سىزلەندۈرگەن ئادەمگە خەتەر سىزلەنىش ئىدارەسىدەن بېرىلگەن گواھنامە.

ПОЛИСМЕН ئەنگلىيە پالىتسىيەسى.

ПОЛИСПАСТ ئاغزى نەرسە كۆتۈرە درغان چىغرىقلار.

ПОЛИТЕИЗМ كۆپ تەڭگىرىگە تايىش، كۆپ خۇدالارغا ئىشائىش.

ПОЛИТЕХНИК مۇنەۋۋەر ۋە سەنئەتچىلەر ئوقۇتقۇچىسى.

ПОЛИТЕХНИКУМ ئوقۇتقۇچىسى، سەنئەتچىلەر مەكتەپى.

ПОЛИТЕХНИЧЕСКИЙ مۇنەۋۋەر ۋە سەنئەتچىلەر تەدلىۋى.

— ПОЛИТЕХНИЧЕСКИЙ ИНСТИТУТ قارالسۇن:

— ПОЛИТЕХНИКУМ

ПОЛИТИК سىياسى، سىياسەتچىلەر، جىلالەكار.

ПОЛИТИКА سىياسەت، جىلالە.

ПОЛИТИКАН سىياسەتچى، ئۆز فرەقىسى ياكى ئۆز ياقىلارنىڭ قانۇنلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىشى.

ПОЛИТИПАЖ كىتابچە سۆزلەر ئاراسىداغى رەسىم.

ПОЛИТИЧЕСКИЙ سىياسەتچى تەدلىۋى، سىياسى.

— ПОЛИТИЧЕСКАЯ ЭКОНОМИЯ سىياسەتچى ئىقتىساد.

ПОЛИТИЧНЫЙ جىلالەكار.

ПОЛИТУРА نەرسىلەرنىڭ ئۆستۈنى يالتىراتا - دورغان لاي.

ПОЛИЦЕЙСКИЙ پوليسە (رەسمى قاراۋولچى).

ПОЛИЦЕЙМЕЙСТЕР پوليسە باشچىسى، كىشى.

ПОЛИЦИЯ زەبىتچى، پالىتسىيە، ئەنگىرىكى جۇمھۇرىيەت مەسئۇلى.

ПОЛИЧНОЕ دەلىل، جەنابتى ئىسپات قىلا - دورغان نەرسە ياكى ئاچقۇ دەلىل.

ПОЛИАНДРИЯ بىر خاتىنىگە كۆپ ئۆگەتكەن بىلەن تۇرۇشى.

ПОЛК ئەسكەرلەردىن بىر بۆلەك.

ПОЛКА تاكچە.

ПОЛКОВНИК ئەنگىرىكى جۇمھۇرىيەت ۋەزىرى.

ПОЛКОВОДЕЦ سەرتەپ، ئەسكەر باشلىقى.

ПОЛКОВОЙ بۆلەككە مەخسۇس.

ПОЛЛЮЦИЯ ئۇيقۇدا شەھەتەتلىنىش.

ПОЛНЕТЬ تولۇق، سىمىز.

ПОЛНИТЬ تولدۇرۇش، تولغۇزۇش.

ПОЛНО يەنە، بولدى.

ПОЛНО ТОЛУ تولغان.

ПОЛНОВАСТІЕ يۈتۈن خوجالىق، ئۆز مۇرەككەپلىك.

ПОЛНОВАСТНЫЙ يۈتۈن جۇمھۇرىيەت، ئۆز مۇرەككەپلىك.

ПОЛНОВОДИЕ نەس تولغۇنلىغى، سۆز شەرتى.

ПОЛНОВОДНЫЙ تولۇق سولۇك، كۆپ سولۇك.

ПОЛНОВЕСНЫЙ تولۇق اولچى، ئۆلچەك.

ПОЛНОКРОВІЕ تولۇق قانلىق، سىمىزلىك.

ПОЛНОКРОВНЫЙ تولۇق قانلىق.

ПОЛНОЛУНИЕ ئاينىڭ تولغان ۋاقتى.

ПОЛНОМОЧІЕ ۋەكالىت، ئىجابەت.

ПОЛНОМОЧНЫЙ ۋەكىل، ئىشەنچ تاپىشلىغان كىشى.

ПОЛНОПРАВНЫЙ يۈتۈن خوجالىق.

ПОЛНОСТЬЮ تامام ئىشەنچ، مەسئۇلى.

ПОЛНОТА تولۇقلىق، مۇكەممەللىك.

ПОЛНОЧНЫЙ يەرىم كېچەسىدەكى.

ПОЛНОЧЬ يەرىم كېچەسى.

ПОЛНЫЙ تولۇق، يۈتۈن، تام، يوغان، سىمىز.

ПОЛОВИК ئاياق ئاستىگە سالغۇن پالاس، يېزىك ياپىلغان نەمەت.

ПОЛОВІНА 0,5، 1/2، نەمەت، يەرىم.

ПОЛОВІНКА يەرىم، نەمەت.

ПОЛОВІННЫЙ يەرىملىك.

ПОЛОВІНЧАТЫЙ يەرىم نەمەت، نەمەت، تامام، يەرىم نەمەت.

половица بىرگە قاپلانغان تاقتا.
 Половодье يازگى سۇۋ ئاشقونى.
 Половой جنسى، جنسكە مەخسوس،
 ئاۋقات بىرگۈچى خادىم.
 Половые органы ئەناسل ئاغاتلىرى.
 — половые сношения جەماج، اير-خاتن ئاڭ
 ياقتلىق قىلىشى.
 Полог پەردە، چىلدىق، پەششەخانىە.
 Пологий مائىل، ايڭگەشكەن نىشەب.
 Положение حال، كەيپىيەت، قانۇن، نىزام
 مەنەسەب، ۋەزىفە؛ فەرز ئىتىش.
 Положительно بولغۇچى، مۇتلەق؛ ياخشى
 تامانگە، قائىدىلىك ياقتا.
 Положить قارا؛ كىلاش.
 Полос, -зья چەندەنلىك گەجەگى.
 Полос سۇۋ بۇغى بىلەن ئىسىلگەن جەمەمە -
 دەگى پىللە پايدە، رەف.
 Поломка سىنگەندەن حاسىل بولغان نەرسە،
 سىندىرش.
 Полон قارا؛ плен
 Полонизация پالاكلاشدرش.
 Полонить ئەسىر ئىتىش، ئەسارەتكە ئالاش،
 توتقۇن قىلىش.
 Полорогие животные مەركۈز، ايچكىنكىگە
 ئوخشاش ئىچى بوش شاخلىك خايۋانلار.
 Полоса بوي، تاقتا، بولم، يول.
 Полосатый يوللىك، يول - يول.
 Полосить يول - يول قىلىش.
 Полоскание چايقاش (ئاغز بوروننى)
 Полосканье چايقاش داروسى.
 Полоскательница چايقاش ئىدىيىسى.
 Полоскать چايقاماق.
 Полосовать يول - يول قىلىپ تىلىش.
 Полость بوش، كاۋاك، اچى بوش.
 Полотенце دەستىمال، سۇلگى.
 Полотер تاختا پال يۇۋغۇرچى

полотнище كەتتە قالن سۇرپ.
 Полотно سۇرپ، تىبىر يول.
 Полотняный سۇرپىدەن مەعمول.
 Подоть ئوتەش، بىكارچى ئوتلەرنى ئالاش.
 Попоумие يەرىم عدقللك، جىنى سمان.
 Полоумный يىنگل عدقللك، جىنى.
 Полошить قورقۇتىش، قورقۇنچىلك
 خەبەر ئىيتىپ قىيىنلىققا سالاش.
 Полпиво اۋى پىۋەسى.
 Полстить шерсть جۇن باسش.
 Полспоза يەرىم سوز، سوز ئورتاسى.
 Полсть چەندەن ئاياق ئورەب ئولتورادور -
 غان نەرسە.
 Полтина, -тинник يەرىم سوم، ئىللك
 تىين.
 полтора, -ры بىر يەرىم، 1 1/2
 полтораستا يوز ئىللك، 150
 полу... 'يەرىم' مەغناسىدەگى قوشمىتا.
 полугласный يەرىم ئاۋوشلىك.
 полугодие يەرىم يىل.
 полугоди́чный يەرىم يىللك.
 полуго́довалый يەرىم يىللك.
 полуда قورغاشن بىلەن ئاقارتىش، نەرسە
 ئوستىگە يىرگۈنلگەن قورغاشن.
 полудённы́й يەرىم كۈنلك.
 полуденный جەنوبى.
 полудикий يەرىم يىرتچ، يەرىم ۋەجشى.
 полудить قورغاشن بىلەن ئاقارتىش.
 полудневать كۈندىكى ئاۋقاتنى يىش.
 полузверь يەرىم حەيۋان (كەيىك)
 полукафтан قىسقا كازول.
 полукруглый يەرىم دائىرەۋى.
 полукружок, -круг نىسقى دائىرە.
 пәлумёртв́ый يەرىم ئوللك، ئول-گەن
 ئۆسلىك.
 полумрак يەرىم قارانخولىق.
 полумесяц يەرىم ئاي، ئاينىڭ يەرىمى.
 полумесячн́ый يەرىم ئاينىڭ.

помириться . ياراشش، كېلىشش.
 помиру ходить . خەير تېدەپ يۈرۈش.
 помнить . ئېسىدە تۇتۇش.
 помниться . ئېسىدە تۇرۇش.
 помногу . كۈپلەپ، كۈپ-كۈپ.
 помножить,-жать . زەرب قىلىش،
 . مەرتەبەلەپ كۈپەيتىش.
 помножаться . زەرب قىلىشش.
 помогать . ياردەم بېرىش.
 помой . مەغزەۋە، كر سوۋ.
 — помойная яма . مەغزەۋە تۈككەلدۈرغان
 . چوققۇر، كر چوققۇرى.
 помойница . ئۇفلاس سو ئېدىشى.
 помоклый . سوۋ تېگىپ بوزلگەن، مول
 . بولغان، تەملەنگەن.
 помол . ئىككىدىن قىلىش، ئۇن ئارتىش.
 помолвить . سوزلەش، سوز قوشۇش،
 . يەردەشش.
 помолвка . قىزنى ۋە غەدەلەش قوشۇش، قىزنى
 . قاتنە قىلىش.
 помолиться . عىبادەت قىلىش، ناماز
 . ئوقۇش.
 помология . قەدىنى ئوسوللار بىلەن
 . مىۋەلەك باقچىلىق تەربىيەلەش ئوسولى،
 . قەدىنى باقچىلىق.
 помолодеть . ياشلانۇش.
 помолодить . ياشارتۇش، ياش قىلىش.
 помолодиться . ياشارۇش، ياش بولۇش.
 помолотить . يەنجۈش، ئۇرۇش.
 помолоть . ئارتىش (تېگىرىدە ئۇنى).
 поморгать . كۈز يۈمۈش.
 поморец . دېنكۇر چىتىدە تورغۇچى.
 поморье . ئاق دېنكۇرنىڭ چىتى.
 поморосить . بىر ئاز سىۋەلەش.
 поморский . بەخىرى، دېنكۇرى.
 поморщивать,-щить . جىيرىش، بېتىنى
 . جىيرىش.

поморщиться . جىيرىلىش، بېتى بورۇش.
 помост . كۈپۈرۈك.
 помоча . مەشەدر.
 помочи . ئىشتانباغ.
 помочить . قارا: помачивать.
 помочиться . سىيىپ قوشۇش.
 помóчь . قارا: помогать.
 помóчь . قارا: помощь.
 помощник . ياردەمچى، موعاون.
 помощница . موعاونە، ياردەمچى خاتۇن-
 . قىز.
 помощь . ياردەم، ايعاندە.
 pompa . سوۋ باسادۈرغان ماشىنە؛ تەنتەنە،
 . كەتتە بايرام.
 помпадур . جۇدە كەتتە بولۇشنى خاملای-
 . دۈرۈغان مەشۈر.
 помпон . باشقا كىيىدۈرۈغان تاجغا ئوخشاش
 . زىنەت ئۇسۇبى (پەيكەنچەك، زىۋەر).
 помрачить,-чать . قاراغۇرلاندىرۇش، يۈزى،
 . قارا ئالۇش، كۈلگى كەلەش.
 помрачатся . يۈزى قاراغۇرلانۇش.
 помрачение . قاراغۇرلانۇش، كۈز ۋە غەقلىك
 . قاراغۇرلانۇشى.
 помутить . بۇلغۇتۇش، لايلاش.
 помутиться . بۇلغۇتۇش.
 помучить . غەزا بىلەش، قىيناش.
 помучиться . غەزا بىلەش، قىينالۇش.
 помчать . چاپدۇرۇپ (ئۇچۇرۇپ)، ئالەپ كېتىش.
 помчатся . چاپ، ئۇچۇپ كېتىش.
 помывать,-мыть . يۈۈش.
 помычать . ئاغۇر ۋە ئۇغلاش ئىش ئىشلەش.
 помыпивать,-лить . سابۇنلاش.
 помылки . مەغزەۋە، سابۇنلۇك سوۋ.
 помысел . پامان نىيەت، فەكر، كۈي، حساب.
 помычать . مەغزەش (ھۆكۈرچە قەچقىش).
 помышление . نىيەت قىلىش، ئويلاش.

помышлять ئىپتىت قىلماق، ئويلاماق،
حسابلاماق.

помянуть قارا: поминать
«كوب-كوب ئىتب» مەناسىنى ئا... 3-

понадобиться كىرەك بولش، لازم بو-
لا تادۇرغان قوشما.

понадеяться ئومىد قىلىش، ئىشەنش.

понамариха بۇتخانىە خادىمىنىڭ خاتىنى.

понамарь بۇتخانىە خادىسى. قوڭغراقچى.

понаторегь ماھىر بولش، مەلەكە ھاسىل ئىتىش.

понатужиться كۈچەش.

поневоле ئىختىيارسىز، ئىرىكسىز، خاھ ناخاھ.

понедельник دوشەنبە.

понедельничать دوشەنبە كۈنلىرى روزە تۇتىش ياكى ئىش قىلماسلىق.

понедельный ھەفتەلىك.

понежить ئىرىكلەش.

понежиться ئىرىكلەش.

понемногу, -ножку ئاز-ئازلاپ، سى-
كلەپ.

понести كونىرپ ئالپ كىتىش، يۈكلەش.

понестись كىتىش، تىز كىتىش.

пони چۈدە كېچكە گەۋدەلىك ئات.

понижать, -низить تۇشۇرش، پەستە-
لەش، تەنزىل ئىتىش.

понижаться تۇشش، تۈپەنلەش.

пониже پەستەرك، تۈپەنراق.

понижение تۇشش، تۇشۇرلش، تەنزىل.

— понижение температуры ھەرارەتنىڭ كە-
مەيىشى، ساۋۇقلىنىشى.

— понижение цены بەھا تۇشش، ئارزانلانئش.

понизовье سۇۋۇڭ قوبى (پەستكى) تامانى.

поникать, -кнуть سالىنىش، ھالىنىپ تۇشش،
باشنى تۈپەن سالىش.

понимание ئاڭلاش، تۇشۇنىش.

понимать, -нять ئاڭلاماق، فەھم ئىتە-
مەك، ئىدراك قىلماق.

пониматься ئاڭلىنىش، تۇشۇنىش.

поновлять يەنىڭلەش.

поножки زەنجىر، كىشىن.

пономарь قارا: понамарь

поноравливать, -ровить ئوڭغايىنى
توغرى كىلتىش، فۇرسەت تاپش.

понос ئىچ كىتىش.

— кровавый понос ئىچەن قان كىتىش.

поноситель خورلاغۇچى، تەخقىر قىلغۇچى.

поносить خورلەش، ھەقارەتلەش.

носить قارا: носить

поношение ئۇرۇش، سوكش.

поношенный توزغان، تۈتۈلگەن، ئىمىكر-
كەن، كىيىلگەن.

понтон كوپرۇك، سۇۋەققەت كوپرۇك.

понуждать, -нудить مەجبۇر قىلىش،
كۈچلەش، زورلەش.

понуждаться مەجبۇر بولش.

понуждение جەبىر، ئىرىكسىزلەش.

понукать قوۋلاش (جاياۋلارنى).

понуривать голову پاشنى ھال-
دەش.

понутру تەبىئەتكە يارالوق، مۇۋاپق.

поныне شۇ ۋەقتىغىچە، بۇنگىچە.

понырять سۇۋىگە چۈمۈش.

понюшка بىر چىدىم بۇرۇن تاماكوسى (ناش).

понятие ئاڭلاش، ئاڭ، فەھم، ئىھتىقاد.

понятливый زىمەنلىك، ئاڭلايدۇرغان.

понятно تۇشۇنەرلىك، گەلبەتتە شۇبەدەسىز.

понятой شامە، گوام.

понятые ھەبىس مەم تىتو گۇۋاملارى.

понять قارا: понимать

пообещать ۋەدە قىلىش، سوز بېرىش.

пообнищать فەقىرلەنىش، گەداپلەنىش.

пообождать كۈتۈپ تۇرش، قاراپ تۇرش.

поодаль ئۇزاقراق، يىراقراق.

шодиночке بىتەلب، يالغۇزلاپ.
шотвыкнуть قارا: отвыкать
шотстать ئازراق كېيىنە قېلىش.
шотсыреть دەمەقش، بىر ئاز ئوۋش.
шоттгайт ئازگە ئېرىپ كېتىش.
шотчередно نەۋبەت بىلەن.
шотчередный نەۋبەتلىك.
шощрение رەعبەتلەندۈرش، دەردلەندۈرش.
шощрять, -рить رەعبەتلەندۈرمەك.
шоп پوپ، ئەسارادا دىن باشلىغى (شام).
шопадать كۆپ بولۇپ تۇتىش، قۇيۇش.
шопадать تۇتۇش، قولغا تۇتۇش،
 تېكىش، قوشش، توغرى كېلىپ نېگىش.
шопадаться تۇتۇش، ئۇچرەشىش.
шопадья پوپ خاتتى.
шопарно جۇفت، جۇفت بۇلۇپ.
шопархивать ئۇچۇش.
шопасть قارا: попадать
шопахивать, -хать يېرىنى ھەيدەش.
шопевка ئەشۈللە ئەيتىش رەۋشى.
шоперек ئىينىگە، بېلىدەن، كۈندەلەنگى.
шопеременно نەۋبەت بىلەن، ئالماشۇپ.
шопеременный نەۋبەتلىك.
шоперечина قارا: перекладина
шоперечник قۇتۇب دائىرە.
шоперечный كۈندەلەنگىگە سالغۇ.
 — встречный и поперечный — ھەر قايرىدە ئۇچ-
 رەلگەن، قايدا بولسا توغرى كېلگەن (ئادەم).
шоперхнуться چاچۇش.
шопеть ئەشۈللە ئەيتىش، سايراش.
шопечатывать, -тать باشش، تەبەج
 قىلىش.
шопечение تەربىيە، ساقلاش.
шопечитель تەربىيەچى، نازار.
шопечительство نەزەرات، جەمئىيەت
 خەبەرىيە.
шопечь بېشىش (تەنۈردە ياپۇش).
шопивать, -пить ئازگە ئۇچۇش.

шопилывать, -лить ئۇزۇرلەش.
шопирать پانەش، يەنچۇش، ئاباغ ئاستى
 قىلىش.
шопираться پانەش، يەنچىلىش.
шопировать زىيافەت قىلىش، مەجلىس
 قۇرۇش، ئۇچىشىش.
шопискивать چېيىللەش.
шописывать, -сать ئازگە يازۇش.
шопищать چېيىللەش.
шопка قارا: попугай
шоплав كەتتە - قالدۇپ تۇرادۇرغان نەرسە.
шоплавать يۇزۇش (سۇۋىدە).
шоплавок قارماق ئۇپپىگە باغلانغان پوك،
 قالدۇپ تۇرادۇرغان نەرسە.
шоплатиться تۈلەش، ئەجرىنى كۆرۈش.
шоплевывать, -левать تۇپۇرش، ئاز-
 كە تۇپۇرش.
шоплетаться سېكىن-سېكىن يۇرش.
шоп-плечу قۇلدەن كېلەندۈرگەن.
шоплин چۈن ئارالاش ئۇپپەك، يوپقا كۆپ-
 لەككە.
шопплыть يۇزۇش، سۇۋۇ ئۈستىدە (مەسە -
 لەن: پاراخوت بىلەن) بارش.
шоплясовать, -сать ئويۇش، ئويۇن
 تۇتۇش، رەقس.
шопович پوپ ئوغلى، كەشىش ئوغلى.
шоповна كەشىش (پوپ) قىزى.
шоповский پوپكە مەخسۇس.
шоповщина پۇتخانە عىبادەتتىكى ئىنكار قىلا-
 دۇرغان ۋە قاچاق پوپلەرنى قەبۇل قىلالدۇر-
 غان مەزھەب.
шопойка ئۇچۇش، ئۇچۇش، عىشرەت مەجلىسى.
шополам يولۇپ، ئورتاسىدان، ئىككى كە
 ئەجەرتىپ.
шоползать ئۆزۈمەلەپ يۇرش.
шоползновение قەست، دەرد، ئويۇ
 تەدەج.
шоползти ئۆزۈمەلەپ كېتىش.

попытаться / سەنەب قاراش.
 попытка / سەنەش، ھەردەكەت.
 — попытка не пытка / سەنەش ەزەب ئىمەش.
 попьянствовать / مەست بولش، ئۇچ-
 لك ئۇچش.
 попятиться / چېكىنش، ئارقاغا تارتىش.
 попятный / ئارقاغا قايتادۇرغان.
 пора / ۋاقت، زەمان؛ «ۋەقنى يىتى»
 — пора спать / ئۇخلاغان ۋەقت (ۋەقت يىتى):
 مەنەسەيدا).
 — с тех пор / ئۈشەندەن بېرى.
 — до тех пор / ئۈشەنگەچە، ئۈشە ۋەقتەچە.
 — до поры до времени / ۋەقنى يېتىنگەچە.
 пора / مەيدە تېشىك.
 поработать / ئىشلەش، مېھنەت قىلىش.
 поработитель / كۈچلەپ ئىشلەتكۈچى،
 قۇل ئىتكۈچى.
 поработать, -ботить / ئەسىر ئىتىش،
 قۇل قىلىش، كۈچلەپ ئىشلەش.
 порабощение / ئەسىر مەم قۇل قىلىش،
 زورلەپ ئىشلەش.
 порадовать / سۈيۈنۈش، خۇرسەند قىلىش،
 شادلاندرش.
 порадоваться / سۈيۈنۈش، خۇرسەند بولش،
 شادلاناش.
 поражать / قارشى ئۇرۇش، ھەيران قال-
 درش، يېڭىش، مۇنەزەم قىلىش.
 поражаться / ەجەبلەش، ھەيران قالش،
 يېڭىلىش، مۇنەزەم بولش.
 пораждать / قارا: порождать
 поражение / ەجەپكە قالش، مەغلۇب بو-
 لش، ئۇرۇش دە يېڭىلىش.
 поразительно / ەجەپ، ھەيرەتلك.
 поразительный / ھەيران قالدۇرلۇق، ئىس
 كېتەندۇرغان.
 поразить / قارا: поражать
 поранение / جەزادەت، يەردەلەش.

поранить / يەردەدار قىلىش، جەزادەتلەش.
 порану / ئىرتە بىلەن، جۇدە ئىرتە.
 пораньше / ئىرتەرك، ئۇۋەلرەك.
 порвать / ئۇزۇش، ئەيىرش.
 порваться / ئۇزۇلۇش، تەيىرىلىش.
 поребачиться / بالالارچا ھەردەكەت قىلىش،
 بالالاناش.
 поредельный / سېرەكلەنگەن.
 поредеть / سېرەكلەنش.
 порез / كېسىلگەن ئۇ.
 порезать, -зывать / ئازگە كېسىش، كى-
 صب بولش.
 порезвиться / شوخلىق قىلىش.
 порезуха / ساز قامشى، قاتتىق قياقتى ئوت
 (مەيسە).
 порей / تەسەمە، بەرەكلى پياز.
 поречный / يىلغا ۋە ساحل بويىدەكى.
 поречье / يىلغا، ساحل بويىلارى.
 порешить / قارا: решить
 كىشىش.
 поржать / رەسم قىلىش، تەسۋىر ئالاش.
 пористый / مەيدە تېشىكلەك.
 порицание / يامانلاش، ەدييەش، ئۇرۇ-
 شش، تەۋبىخ قىلىش.
 порицатель / يامانلاغۇچى.
 порицать / يامانلاش، ەديپ قىلىش.
 порнография / فسق ۋە فەحشەگە دائىر رە-
 سەملەر، كىتابلەر؛ ئەدەبىز ئەسەرلەر.
 порнократия / مەملەكەت ئىدارەسى ئىشىك
 مەدەشۋەقەلەرنىڭ تەشۋىرى.
 поровну / بەرابەر، تىپ تىككىش.
 поровняться / بەرابەرلەنش، تىكزلەنش،
 مەق ئالاش.
 порог / ئاستانا، بوساغە؛ سۇۋ ئەكىدەكى كەتتە
 تاش، چېك.
 порода / جنس، ئەسل، نەسل.
 — горные породы / مەعادەن، يېر ئاستىداغى
 مەدەن (تاش)لار.

породистый ياخشى نەسلىك، نەسل زاتلىك.
 породить породять قارا: قارنداشلاش، ياقىنلاش، توغابلاش.
 породнить قارنداشلاش، توغابلا-
 породниться نش، ياقىن بولش.
 порождать سەبەب بولش، حاحل قىلش، توغدرش.
 порождаться توغۇلىش، چىقىش، نەتىجە بولش.
 порождение فدلاكت نەسل.
 порожний بوش، ئىچى بوش، بوشاغان، قۇرۇق.
 — переливать из пустого в порожнее بوشىدىن قۇرۇققا ئاغدارش، ئىدىشە يوق نە- سەنى بوش ئىدىشكە سالىش.
 порожняком, -жня, -жнем بوش- لىكىچە، قۇرۇق لىغىچە.
 порознь ەھلاجىدە، ئۆز بولىگە.
 порой قارا: порою
 порок كەمچىلىك، قوصور، بۇزۇقلۇق، يامан خۇلق، يامан عادەت.
 — порок сердца بۇردەك ئاغرىقى.
 паром قارا: паром
 поронять, -нить تۇشۇرش، تۇشۇرۇپ يۇبارش.
 пороптать ير ئاز غۇدۇڭلەش، سوكنش.
 поросенок چوققا بالاسى، توڭغىز بالا.
 пороситься بالالاش (توڭغىزتوغرىسىدا).
 поросль ئامردان چىققان مەيدە ياغاچ.
 поростать, -ти ئۈسب تولىش، ئۈسب يىتىش.
 поросятина توڭغىز بالاسىنىڭ گوشتى.
 поросячий توڭغىز بالاسىگە مەخسوس.
 пороть يېرتىش، سوتوش، قىتاش.
 — пороть чепуху سەفسىدە سوزلەش.
 пороться يېرتىلىش، سوتىلىش.

порох چىلىق داروسى.
 пороховница چىلىق دارو ئىدىشى.
 пороховой چىلىق دارو غا مەخسوس.
 порочить چاراماسىگە چىقارش، يامان ئاتك قىلىش، بۇزۇش.
 порочность چۇزۇقلۇق، ەيىلىك.
 порочный چۇزۇق، ەيىلىك.
 пороша ئەينى يىغان قار.
 — путь снежком порошок يولكە قار ياغش.
 порошить سىندىرش، مەيدەلەش.
 порошиться مەيدەلەنىش، تۈيۈلىش.
 порошок ەھپە ئۇنىگە ئوخشاش دارو.
 порою چەغزى ۋەقتدە، بەغزەن.
 порт كەمكەلە، لىمان، پاراخود ۋەكارابلار تۈقە- تايىدۇرغان مۇستەھكەم جاي.
 портативный كىچىقۇرۇپ يۈرىشكە ئوڭغاي- لىق، يىغىپ چۈشكەن ئالب يۈرەدۇرغان.
 портвейн قۇل ئىچملىك، قۇل خەمىر.
 портер تاروا تازاق.
 портить چۇزۇش، سىندىرش، ئازدىرش.
 портиться چۇزۇلىش، ئازىش.
 портки چىشتان.
 портмоне كەرمەن، پۇل ئىدىشى، مەمىيان.
 портниха كىچى خانن.
 портновский قارا: портняжный
 портной كىچى، خىدىيات.
 портняжничество كىچى، كىچى تىكىش ھۈنەرى.
 портняжный كىچى، كىچىگە مەخسوس.
 портовой كەمكەلە (لىمانگە) مەخسوس.
 порточный چىشتانغا مەخسوس.
 портплед يولدا سەفەردە يۈرگەندە كۆرپە- چە، ياستىقلارنى سالىپ يۇرادۇرغان يوقچا.
 портрет سۈرەت، رەسىم.
 портулан قۇيان قوپۇرۇق (ئۈسملەك).

портупей-прапорщик } (ئاتلىك)
 портупей-юнкер } (پيادە)
 портупея قلچ چەرمى، قلچ باغى، ئىلگىرىكى يەرىم ئىدەپتەسى.
 портфель پارتفەل، بوچقا، كاغەزلەر سالاب يۈرە دۇرغان خەلتە.
 портсигар пайپурوس قۇتى.
 портьера ئىشك پەردەسى.
 портянка پەيتىۋە، ئاياققا ئورەلە دۇرغان لەتتە.
 порубежный چېگىرە دەكى، سەرھەد دەكى.
 порубить كېسىش، كېسىپ بىرش.
 порубка كېسىش، (ئورمان كېسىش).
 поругание خورلەش، سوكنش، ھەقارەت قىلىش.
 поругать سوكنش، تىرگەش.
 поругаться سوكنش، سوكنش.
 порука كەفيل، كەفالىت.
 — взять на поруки مەجبوسنى كەفил بولپ ئالب چەش.
 порумянить ئىللىك سۇرتىش، چەرايلىك بولش.
 порумяниться ئىللىك سۇرتىش.
 порусеть ئورسلاشش.
 поручать,-чить بۇيۇرش، تاپشۇرش، ئەمانەت قىلىپ بېرىش.
 поручаться تاپشۇرۇش، ئەمانەت بولش.
 поручение ئەمانەت، بۇيۇرۇق.
 поручень قارا: перила
 поручик ئىلگىرىكى ھۆكۈمەت ۋەقتىدە 8نچى
 دەۋرەجد (12نچى سنىق) غەسكەرى مەنەب.
 поручитель تاپشۇرغۇچى، ئەمانەت قىلغۇ-چى، بۇيۇرغۇچى، كەفيل.

поручительство كەفالىت، ئەمانەت بېرىش.
 поручиться قارا: ручаться
 порфир مەرمەر تاشىنى، ايرىمىككە مەخسوس تاش.
 порфира پادشاھلەر كىيىمى (قىزىل كىيىم).
 порфиросец ئەرجۈۋان كىيىگەن كىشى، پادشاھ.
 порхать ئۇچۇب كىتىش، ئۇچۇب بۇرش.
 порционный ھىسسەلك، (ئاۋقات توغرىسىدا: بىر كىشىلك).
 порция ھىسسە، ئۇلۇش، مەدار، بىر كىشىلك ئاۋقات.
 порча بۇزلىش، ئازىش، بۇزۇق، سىمىز.
 поршень ئاسوس قۇۋرى ئۇچىدەكى سۇمىد، سۇمىد.
 порыв ئۇمىتۇلش، دەرد، ئارزۇ، قەسەد، ھىددەت، مەدەجان.
 порывать تارتىش، مۇناسىبەتنى ئۈزۈش.
 порываться ئۇمىتۇلش، تارتىش، جەزب ئىتىلىش.
 порывистый ۋەقت-ۋەقت قۇۋەتلەندۈر-غان، دەردلىك، غەيرەتلىك، شىددەتلىك.
 порыдать تەقەرب بېغىلەش.
 порыжеть قارا: рыжеть
 порыть ئازراق قازىش، كۈلەش، قازىش، كۈلەنىش.
 порыться بۈكۈرش، مەنگرەش.
 порычать تەرتىپ، ئىزام، قەغىدە.
 порядок تەرتىپلىك، تەرتىپ كۆرسەتەن دۇرغان، مۇنتەزەم.
 порядком تەرتىپ ۋە انتزام بىلەن.
 порядочно دۇرۇست، جەلەگىنە، ئەنچەگىنە، ئەيتىمە بولادۇرغان.
 порядочный ياخشى، مەقبۇل.
 посад شەھەر، كەنتە يول.
 посадить ئوتقۇزۇش، ئولتۇرغۇزۇش.

посадка اولتۇرغۇزۇش ئىشى.
 посадник ئىلگىرىكى شەھەر باشلىغى.
 посадский شەھەر ياندىغانقى قىشلاقدا تۇرغۇچى، شۇنىڭدە مەخسۇس.
 посаженный отец كياۋ ئاتاسى، كياۋ تامانىدان ئانا بولب ئولتۇرگەن كىشى.
 посасывать ئازىگە ئېيىش، سۇرش.
 посбавить كەسەيتىش، ئازايتىش.
 посвист برەۋىڭ مۇشتەكلەشى، مۇشتەكلەش ئۇخشاشلىك.
 посвистывать, -тять مۇشتەك چالاش.
 посвоему ئۆزىچە، ئۆز بلگەنىچە.
 посвойски ئۆزى فاملاغانچا، ئۆزىنىكى قىلىپ، ياقىن قىلىپ، قاتتىق بىلەن.
 освежить يەنىگەش، سالقىنلاش.
 осветить يارۇقلاندىرش، ئازىگە نور كۆرگۈزۈش.
 посвящать, -ятить باغشلاش، تەقدىس قىلىش، ئېيتىش، سىرىگە مۇتلەق بولۇش.
 посвящаться تاپشۇرۇش، تەقدىس قىلىش، باغشلاش.
 посев چاچىش، ئېكىش، ئېكىش ئېكىش.
 посеять ئۇرۇخ چاچىش، سېيىش.
 посегодня شۇ كۈنگەچە، بۇ كۈنگە قەدەر.
 поседельный ساچ-ساقالى ئاقارغان، چاللانغان، قارىغان.
 поседеть چاللاناش، ساچ ئاقاراش.
 поселенец كوچۇب كېلگەن كىشى، مۇھاجىر.
 поселение يەنىكى قىشلاق-ئاۋۇل.
 — ссылать на вольное поселение بىزار جىنايەت سەبەبلى ئۇزاق يېرىگە تۇرماق ئۈچۈن يوباراش.
 посёлок يەنىكى قىشلاق، كەچكە ئاۋۇل.
 поселянин قىشلاق، قىشلاق كىشىسى.
 поселять, -лить ئورناشدىرش، ئاۋۇل قىلىپ ئولتۇرغۇزۇش.
 посемейный بۇتۇن عائىلەگە مۇئەللىق.

посереть ئالا-بۇلا بولۇش.
 посердить ئەچچەكلەندۈرۈش.
 посеребрённый كۈمۈش يورغۇزۇلغان، كۈمۈشكە باتىپ ئاللانغان، كۈمۈشلەنگەن.
 посеребрить كۈمۈشلەش.
 посередине, -едке قارا: посреди
 посетитель زاتو، زىيارەت قىلغۇچى، مال سوراب بارغۇچى، كۆرگۈچى.
 посетить قارا: посещать
 посетовать شكايت قىلىش، ئەنەسەمۇف ئۆزھار قىلىش.
 посестриться, -ся سىڭلى تۇتىنىش، توغۇنلاش، ئاخۇرەت دوستى بولۇش (خاتۇن-قۇلەردە).
 посещать зىيارەت قىلىش، حال سوراب بارىش.
 посещаться зىيارەت قىلىش.
 посещение зىيارەت قىلىش، بارىش.
 посеять قارا: посеять
 посиделки كىچ ئولتۇرۇش، چىندەكى ئوي.
 посидеть ئازىگە ئولتۇرۇش.
 посиживать ئازىگە ئولتۇرۇش.
 посильный ھالىگە كۈرە، قەدەرھال.
 посинелый كۈرەگەن.
 посинеть كۈرەش، كۈك بولۇش.
 поскакать ئۇرغۇپ چاچىپ كېتىش.
 поскользаться, -знуться تاپىش، تاپ كېتىش، سىقانب كېتىش.
 посконина بوز كەنەپى.
 посконь كەنەپ.
 поскребки قىزىدى، قىزىق.
 поскучать خەتلىنىش، قايغۇرۇش.
 послаблять, -бить قارا: слабить
 посланец رەھبەر، ئېلچى، مەخسۇس.
 послание يوبەرلگەن خەت، مەكتۇب.
 посланник ئېلچى، مەخسۇس، مەخسۇس.
 послать قارا: посылать

после سوڭ، كيين.
 послед بالا بولداشى، يەنگى توغلىغان
 بالانىڭ ئارقاسىدان چىقارغان بولداشى.
 последки بەقىدە، قالدق، فۇزىلە.
 последний ئاخىرى، سوڭغى.
 последователь مۇرىد، تابيع،
 ئىرگەشكۈچى.
 последовательно تەدرىجىدە، تەرتىپ
 بىلەن.
 последовательный تەدرىجى.
 последовать ئىرگەشش، تەقىب ئېتىش،
 تەقلىد قىلىش، ئىشتراك ئېتىش.
 последующий كېلەسى، بولان ئۇرغانى،
 ئارقاسىدان كېتەن ئۇرغانى.
 последствие نەتىجە، ئاخىر، ئاقىدەت.
 последыш ئاخىرى، سوڭغى، كېچىدە،
 ئېڭ ئاخىرى بالا.
 послезавтра كېلەسى كۈنى، يەنەكى كۈنى،
 ئېيىن تېگە.
 послезавтрашний كېلەسى كۈنگى.
 послеобеденный تۈشتەن سوڭغى،
 ئاۋقاندان كېيىنگى.
 послесловие خاتىدە، سوز ياكى كاپىڭ
 ئاخىرى.
 поговорка مەقال، زەرەلمەسەل.
 послужить خىزمەت قىلىش، سەھەب بولۇش.
 послушной قارا: список, формуляр
 سوز تىكلەش، ئېتىئاعدەت.
 послушать ئازگە تىكلەش، ئېتىش.
 послушаться ئېتىئاعدەت قىلىش، سوز
 تىكلەش.
 послушливый قارا: послушный
 راھەت، مانا،خ، روحانى.
 послушник ئېتىئاعدەتلىك، سوز
 تىكلەيدۇرغان.
 слышать ئېتىش، تىكلەش.

слышаться ئېتىش.
 посматривать قارا، كورنىڭ.
 посмеиваться كۈلمسەش، كۈلش.
 посмертный ۋەفاتەن سوڭ، ئولگەندەن
 كيين.
 —посмертное издание مۇھەررىرنىڭ
 ئولگەندەن كيين نەشر قىلىنغان ئەسەرى.
 посменно نەۋبەت بىلەن، ئالماشش.
 посметь قارا: сметь
 كۈلدۈرۈش.
 посмешище كۈلگى، مەسخەردەك.
 посмеяться كۈلش، ئىستەمز قىلىش.
 посмотреть قاراش، كورش.
 пособие ياردەم، ايعانە، قوللانما، موعاۋەنەت.
 пособлять،-бить ياردەم قىلىش، موعاۋەنەت
 ئېتىش.
 пособник ياردەمچى، موعاۋىن.
 пособрать يىغىش، يىغىشتىش.
 посовывать،-вать كىرگۈزۈش، تىقىش،
 تىقىشدرش.
 сократить قىسقارتىش.
 посол سەفەر، ۋەكىل، ئېلىچى؛ تۈزلەش
 ئۈچۈن ئىستېمال قىلىنغان تۈز.
 посолить تۈزلەش.
 посольский ۋەكىل، سەفەرگە مەخسۇس،
 سەفەردەكە دائىر.
 посольство سەفەرەتخانى، ئېلىچى مەخسۇسى.
 сосать، посасывать قارا:
 يۈزلەپ.
 сосотенно عدسا، مەسجەد عدسا،
 قورۇغان.
 сохлый،-хший كېچىكە عدسا.
 сошок ئازگە ئوخلەش.
 спать چەتئەللەش، بەھەلەشش،
 گەرەو باغلاش.

доспевать,-петь ئۈلگۈرش، يېتىش.
 доспелый پىشكان، ئۈلگۈرگەن.
 доспешить شاشلىش، تېزلەنش.
 доспешливый شاشلىدىدورغان.
 доспешно شاشلىپ، تېزلىك بىلەن.
 доспешный شاشلىدىچ، تېز.
 посрамление خورقېلىش، ئوبالدىرش،
 عارلەندىرش.
 посрамлять,-мить خورلەش، ئويات
 قېلىش.
 посрамляться خوربولش، ئوياتلىك بولش،
 عارلەنش.
 посреди ئورتاسىدا، ئورتالدا.
 посредник واسىتىچى، دەللال.
 посредница واسىتىچى خاتىن، دەلالە.
 посредничать واسىتەبولش، ئىككى ئارا-
 دا ئىش پىتىش.
 посредничество واسىتە، ئىككى ئورتا-
 دائىش باشقارش.
 посредственный يامان، كېلىشمەگەن،
 ماختاب بولمايدورغان.
 посредство واسىتە، تەۋەسىت.
 посредством واسىتەسى بىلەن، ياردامى
 بىلەن.
 посрочный تېزلىك، شاشلىدىچ، مەۋەققەت.
 посессионное право مەدەلىمەداردا
 ئىشچى ساقلاش شەرتى بىلەن يېزىش.
 — посессионные крестьяне فابرىكەدە زاۋون-
 لەرگە قاراغان دېھقانلار.
 пост روزە، سەۋم؛ ئۈرۈن، مەركەز، نوقتە،
 مەنساب، ۋەزىفە.
 постав تۇرش، تۇرۇش رەۋشى.
 поставка مال قۇيۇش، تەقدىم قېلىش.
 поставлять,-вить قۇيۇش، مېلىش.
 поставляться قۇيۇلىش.
 поставщик مال قۇيغۇچى، مال تاييارلاغۇچى.

постамент подставка قارا؛
 постановка قۇيۇش ۋە قۇيۇلىش ئىشى، تەرتىب.
 постановление قارار، قانۇن، بۇيرۇق.
 постановлять,-вить قەرار قېلىش،
 ئەمىر ئېتىش، بۇيرۇق قۇيۇش.
 постановляться قەرار بېرىش، بۇيرۇش،
 قۇيۇلىش.
 постарелый قارىخان، ئىسىكرگەن.
 постареть قارىلانماق، ئىسىكرەك.
 постатейно مەدەنەت، بابلار بويىچە.
 постегать تۈگمەلىش.
 постель كۆرپە، ياتادورغان تۈشەك.
 постепенно تەدريجەن، سېگىن-سېگىن.
 тەرتىپ بېلىن، ئارقا-ئارقا.
 постепенность تەدريج، تەرتىپلىك.
 постепенный تەدريجى، تەرتىپلىك.
 постепеновец تەدريجى ئسلاحات
 تەرەققىياتى.
 постеречь ساقلاش، پайلاش.
 постигать ئاڭلاپ يېتىش، توشۇش،
 تەش، ئېرىش.
 постигаться ئاڭلاش، سېرى ئېچىش،
 واقف بولش.
 постижение ئاڭلاش، فەھم، ئىدراك.
 постижимый ئاڭلانورلىك، توشۇنورلىك،
 قابل ئىدراك.
 постила пастила قارا؛
 постилать,-тлать پايىش، سالىش.
 постилаться پايلىش، سالىش.
 постилка كۆرپە، تۈشەك.
 постирать ئازگە يۇۋۇش.
 постить,-ться روزە تۇتىش.
 постичь قارا؛ постигать
 روزە تۈتكۈچى، سامم.
 постник روزە تۇتىش.
 постничать روزەغە مەخسوس، ئۈرۈسلەرنىڭ
 روزەلەرچە يېمەككە مەمكىن بولغان نەرسە.

— постное масло نه ساراده روزه تونگان
 ودهفته، بیستعمال قیلنا دورغان یاغ (عمومده)
 نه باتات-ئوسمك یاغی).
 постовой فاراول سالدات.
 постонать نگخردش.
 постой مدنزل، موسافرخانه، توخته، سدیرقیل.
 посторонить بر یاغقا سوروب قویش، بر
 چیکهك قیلش.
 посторониться بر یاغقا تارتلش، یول
 بیرش.
 посторонний چیت، بیگانده، نه چندهبی.
 постоялец تورغوچی.
 постоянный двор موسافرخانه توقنایدورغان
 جای، یولچیلرمدنزیلی.
 постоянно همیشه، دائیم، مدر وقت،
 مهربان، مدر دائیم.
 постоянный دائیمی، سوپانك.
 постоянство دائیمچیلک، سوپات.
 постоять توقتاش، نگه تورش.
 пострадать زدره کوروش؛ قاپخرش.
 постращать قورقوش.
 пострел شوخ بالا.
 пострелец شوخ بالا.
 пострелять ملتندن ئاتش.
 постригать، -ричь قرقش، کیssh.
 постригаться ساچ ساقل قردرش.
 пострижение ماناس تبرکه راهبلککه کرش،
 ساچ قردرش.
 построить قیلش، یاساش، قیلش، بینا
 قیلش، توزش، سدفلهش.
 построиться سالتش، یاسالش، توزلش،
 بینا یولش، سدفلهش.
 постройка بنا، عیمارهت، سالش، توزش.
 постромка توقا یاغی.
 построчно سدترجه-سدتر. نوقته-بد-نوقته.
 — построчный перевод توقته بد نوقته تارجمه.
 — платить построчно بازغان نهرسد شوچون
 مدرسه ترکه تولهش.

постскриптум يازلغان ئونر تلب
 قالغان سوز.
 постукивать شاقلاش، ئیشك قاقش.
 поступательное движение علكه ریلدنش حدره كه تی.
 поступать، -пить کرش؛ موغامله قیلش.
 поступление دخول، ئیراد، دهرامده.
 поступок موغامله، فیعل.
 поступь آدوم، خوئوه.
 постучать شاقلاش، قاقش.
 постыдный گویدنك، عارلك، مدزوم.
 постылый تویلغان، كوگنگه تیککنه، مدکروه.
 постыпеть تویلش، كوگنگه تیکش.
 постулат ئشهنلشی لازم یولغان سوز.
 посуда عیدش.
 посудина کتته ئیدش.
 посул چاره بیرشکه قیلنغان ودهده.
 посулить قارا: сулять
 посулы رشوهدت، یاره.
 посуточный مدركونك، كونك، ئه یامی،
 یهومییدلك.
 посуху، -хому قوروق یول بلدن.
 посушить قوروش.
 посушиться قوروش.
 посчастливиться، -кильش،
 بدختلك بولش، مییه سددر بولش.
 по-счастью بدخت بلدن.
 посчитать ساناش، حسابلاش.
 посылать یوبدرش، ئرسال ئیتش.
 посылаться یوبدرلش.
 посылка یوبدرش ئیشی، یوبدرلген نهرسد.
 посыльный یوبدرلген کشی، ئش
 بلدن یول بورغوچی.
 посыпать، -пать سیبش، چاپش.
 посыхать قورش.
 посягание، -тельство قدسد قیلش،
 جوزگهت ئیش، نه جاووز قیلش.

ПОТОП توفان، سوؤناشقونى.
 — допотопный توفاندىن ئىلگىرىكى قەدىمكى توفان.
 ПОТОПАТЬ тонуть; قارا!
 ПОТОПЛЯТЬ, -ПИТЬ سوگە باتىش، غەرق قىلىش.
 ПОТОРОПИТЬ, -РАПЛИВАТЬ شاشلىنىش، تەعجىل ئېيتىش.
 ПОТОРОПИТЬСЯ شاشلىش.
 ПОТОРГОВАТЬ ساۋن الاشش.
 ПОТОРГОВАТЬСЯ ساتىش، ساۋدا قىلىش.
 ПОТОСКОВАТЬ قايرىش، خەسرە تەلەش، خەقدەلەش.
 ПОТОЧИНА سېل، يامغور سۈيى.
 ПОТОЧИТЬ قايراش، ئونگور قىلىش.
 ПОТРАВА ئاياق ئاستى قىلىپ بوزىش. پايىمال
 قىلىش (مەسەلەن: ئىككىنى خەيوان ياساش).
 ПОТРАВИТЬ بوزىش، زەھەرلەش.
 ПОТРАТА سەدىر ۋە ئىسراف قىلىش.
 ПОТРАТИТЬ سەدىر قىلىش.
 ПОТРАТИТЬСЯ سەدىر بولش، پۇل سەدىر قىلىش.
 ПОТРАФЛЯТЬ, -ФИТЬ مەدقول قىلىش، يازارلىق تاپش.
 ПОТРЕБА كېرەك نەرسە، كېرەكلىك.
 ПОТРЕБИТЕЛЬ ئالغۇچى، سوراغۇچى، ئىستىمال ئىتكۈچى.
 — потребительная лавка جەماعت دۈككانى، ئىستىمالچىلار دۈككانى.
 — общество потребителей جەمئىيەتنى، دەفع ئىحتىياج جەمئىيەتى.
 ПОТРЕБЛЕНИЕ ئىستىمال قىلىش. ئالش، سۈرەش.
 ПОТРЕБЛЯТЬ, -БИТЬ ئىستىمال قىلىش، تۇتىش، ئىشلەش.
 ПОТРЕБНОСТЬ حاجەت زەرۋرەت، كېرەكلىك.
 ПОТРЕБНЫЙ كېرەكلىك، زەرۋر.

потребовать سۈرەش، تەلەپ قىلىش.
 потревожить مە. شەققە تەلەندىرىش، تەشۋىش تەلەندىرىش، مەلەل كېلىتىش.
 потревожиться مە. شەققە تەلەندىش، مۇشەققەت بولش، مەلەللەنىش.
 потрепаный يېرىلگەن، تۈزۈلگەن، ئىسكىرگەن.
 потрекать يېرىكىن كېنە اورىش، يۇلىقىش.
 потрескаться چەتتەش، يارلىش.
 потрескивать شەرتلەش، شەرت دەش.
 потретно ئۈچكە بولب، ھەر ئۈچدە.
 потрещать چەتتەلەش، يازلىش.
 потрогивать, -гать تېگىش، قول تېگىزۈش.
 потрох ئۈچكە-پاۋۇر، ئۈچكەلەر.
 потроха قۇش-ئىك باشى، ئاياق ۋە بۇتەكلەرى.
 потрохи قارا: потроха
 потрошить يارب ئۈچكەلەرنى ئالش، ئۇچىنى يارش.
 потрудиться مە. ھەندەت قىلىش، تىرىشش، مە. شەققە تەلەندىش.
 потрунить, -нивать پىراۋدىن كۈلش، مە. سەخرە قىلىش.
 потрушивать غورقش، شورلەش.
 потрясать سىلكىش، قالتىراتش.
 потрясаться سىلكىش، قالتىراش.
 потрясающий مۇندەش، قورقۇنغۇرغان، دە. شەقتىك.
 потрясти قارا: потрясать
 потрясение سىلكىش، قالتىراش. چۈندە كەتتە قايرغۇ.
 потряхивать قاتش، سىلكىش، تىرەش.
 потуги كۈچەندىش، تولغاق.
 — иметь потуги تولغاق تۇتىش.
 потужить قايرىش، خەسرە تەلەش.
 потуплять, -пить ئۈچتە سەلەندىرىش، كۈزۈنى يېزگە قاراتش.

потускнеть. قازانغۇرلاش.
 потухать,-хнуть. سۇندىرش، ئوچۇرش.
 потушить. ئوچۇرش، سۇندىرش.
 потчивать. سىيلەش.
 потягаться. ئارتىش، دەدعالاش.
 потягивать. ئارتىش، سۇدرەش.
 потягиваться. ئارتىش، سۇدرەش.
 поубавить. چۈزۈلۈپ كېتىش.
 поудить. ئاز كىنە كەمدىتىش.
 поумнеть. قارا؛ ۇدىت.
 поутру. ئاز كىنە عدقلاناش.
 поутру. ئىرنە بىلەن، سەباح ئىلەن.
 поучать,-чить. ئورگەتەش، ئوقۇتەش،
 دەرس بېرىش.
 поучаться. ئورگەتەش، دەرس ئالاش.
 поучение. دەرس، دەرس ' ئەخلاق.
 — давать поучение. ئەس-ئەسىجە تەلەش. ئەس-ئەسىجە بېرىش.
 поучительный. عىبەرەتلىك، ئورگەتەندۈر -
 غان، ۋەدەزلى ئۇرغان.
 похабник. ئۇياتسىز، ئەنەيسىز، فاحش.
 похабничать. ئۇياتسىز سوزلەر سوزلەش،
 ۋە موعامەلە قىلىش.
 похабный. ئۇياتسىز، ئەنەيسىز.
 похабщина. ئۇيات ۋە ئەنەيسىز سوز.
 похаживать. يۇزۇش، نەزى-يېزى يۇرۇش.
 похаркивать. قاقۇش، تاماق قاقۇش.
 похвала. ماقتا، مەدەھ، سەنا.
 похвалить. ماقتاناش، مەدەھ قىلىش.
 похвалиться. ماقتاناش، ئەتخار ئېتىش.
 похвальба. ماقتانچاقلىق.
 похвальный. ماقتاۋلىق، كوركام.
 — похвальный отзыв. ماقتا ۋە كاغىزى.
 похваляться. قارا؛ ماقتاناش.
 похварывать,-похворать. كەسەل
 بولۇش، دەردلەش. بيمارلەش.
 похвасть,-ться. ماقتاناش، فەخرلەش.
 похититель. ئوغۇرلاغۇچى، ئوغرى.
 похитить. ھىللە قىلىش. ئالداش.

похищать,-тить. ئوغۇرلاش، غەسب
 قىلىش.
 похищаться. ئوغۇرلەنىش.
 похлёбка. شورپا، سۇيۇق ئاۋقات.
 похлёбывать,-бать. سۇيۇق ئاۋقات بېيىش.
 похлестывать. قىچنەش.
 похлопывать,-пать. قەرسەك ئورۇش،
 سۇيۇپ ئورۇش.
 похмелье. مەخمور، ئىچكەندەن ئىرنەنگەسى
 كۈن باش ئاغرىشى (مەدەللك)
 похмеляться. باش ئاغرىغىنى تۈزەتەش.
 поход. ئورۇش، سوحارەبە، ئۇرۇشكە بارش.
 походить. ئوخشاشماق - مۇشابەھ بولۇش.
 — походка. قارا؛ يۈرۈش، رەقتار.
 походный. ئورۇش ۋە قەيىدەگى ئورۇش
 سەفەرىگە مەخموس.
 похождение. ماجرا، واقىيە، ھادىسە.
 — похождение. براۋنىك باشىدان ئۆتكەن
 واقىيە.
 похожий. ئوخشاشلىك، مۇشابەھ.
 похоронный. جەنازە (دەفن) گە
 مەخموس.
 похоронить. دەفن قىلىش، كومۇش.
 похорониться. كومۇش، دەفن قىلىش.
 похороны. دەفن، جەنازە، كومۇش.
 похорошему. ياخشى ۋە قەتدە،
 ياخشىلىقتە.
 похорошеть. ياخشىلاناش، چىرايلىك بولۇش.
 похотливый. شەھۋەتپەرەست
 ئىلچى.
 похотник. ئىلچى.
 похоть. ئەفەسى، شەھۋەت، (جەيۋاننى)
 دەرد.
 похототать. قەھقەمە ئۇرۇپ كۈلۈش.
 похрамывать. ئاقساقلاش، ئازراق
 ئاقساب يۇرۇش.
 похрапывать,-петь. خۇرۇللەش
 خۇزەك ئارتىش، پۇشقۇرۇش.

похрюкивать توغخۇرچە خۇللەش.
 похудеть ئارغىلاناش، ئازاش.
 поцарапывать, -пать تىزىپ ئالاش، پاتىش، تىزىش، تىزىش.
 поцарствовать بىر ئاز پادىشاھلىك قىلىش.
 поцеживать سوزش (سۆزگىچ بىلەن).
 поцеловать ئۈپمەك، بۈسە ئۈتمەك.
 поцелуй ئۈپۈش، بۈسە.
 почаству تىز - تىز، كۈپ.
 початой باشلانغان.
 початок باشلانغان نەرسە؛ دۇگگە ئۈرلەگەن ئۈپ.
 почать باشلاش.
 почаше تىز - تىزىرەك.
 почва توپراق، يېرىك ئۈستىكى قانداق، تۈپ، تەسىل.
 — он отравился на почве семейных недоразумений ئۇل غائىلە نىزاغىلاردىن زەھەر ئىچدى.
 почвенный توپراققا مەخسوس.
 почвоведение توپراق توغرىسىداغى فەن.
 почвоуглубитель يېرىنى، كىك قىلىپ يوشاتقان ورغان ماشىنە.
 почвоутомление يېرىك ئىسكىرىشى، يېرىك حاسىل بېرىشنىڭ بىتشى.
 почем قانچادان، بەھاسى قانچادان.
 почему نىمە ئۈچۈن، نىمە سەبەبەن. نىمە، نىچۈن.
 почеп قۇدۇقدان سۇ ئالدىرىغان باغ.
 почерк يازش، رەسىم خەت، قول.
 почернивать, -нить قارالاش.
 почернелый قارايدىغان.
 почёрнеть قاراينىش، قارايتىش.
 почерпать, -пнуть بىر ئاز اېزىپ، خەل قىلىپ ئالاش.

почерствелый قاتقان
 почерствець قاتنىش؛ كۈگىل قاتنىش.
 почерчивать چۈش، چىزب ئالاش.
 почесать قاشش، قاشىپاق.
 почесаться قاشنىش.
 почести 'شەرقى'، 'قەدىر'، 'ھۆرمەت'.
 почесуха تىمىرەتكى، كەل يەرسى.
 почесывать قاشا: قاشىش.
 почесть قاشا: قاشىش.
 почет ايستىبار، ايستىرام، قەدىر ۋە عزەت.
 почетный مۇعتەدىر، مۇختارەم، فەخرى. قەخرى ئەزەل.
 почетный член — مۇيەرەككە مەخسوس.
 почечный قاشا: گەمورىي.
 почечуй ئويقو ۋە ئىستىراھەت ئويى.
 почивальня ئوخشەش، ئىستىراھەت قىلىش؛ ئولش، ۋەقات بولش.
 почин باشلاش، ئىش باشلاش.
 починать, -чать باشلاش.
 починяться باشلاناش.
 починивать, -нить تۈزەش، ياماش.
 починка تۈزەش، ياماق.
 починщик ئىسكىنى تۈزەتكۈچى.
 починять تۈزەش.
 почистить تازالاش، فاكىزەلەش.
 почиститься تازادالاش پاكىزەلەش.
 почитай قاشا: قاشىش.
 почитать ايستىرام قىلىش، ئولۇغەش، ئازگىنە ئوقۇش. مۇتالەئە قىلىش.
 почитаться ھۆرمەتلەش.
 почитывать ئوقۇماق - تەكرار ئوقۇماق.
 почитать مەنقون بولش، راھەتدە بولش.
 почка يۈرەك، باۋرە.
 почкование كۆزگە كۆرۈنمەيدىغان مەيدە ھەيۋان (مىقروپ) لەرنىڭ شاخچا-شاخچا بولب كۆپەيشى.
 почковый يۈرەككە مەخسوس.
 почом قاشا: قاشىش.
 почет قاشا: قاشىش.
 почта پوچتە، خەت يۇرغۇزۇش.

почтальон - خەت تاشىخوجى مۇۋەزىزىخ
 почтамт - پوچتاخانا پوچتە ئىدارەسى.
 почтарь - پوچتەنچى، خەت يۇرغۇزغۇچى.
 почтение - ئىكرام، تەغزىم، سەلامەت.
 — мое почтение - ئەسسىلا موعەلەكۈم.
 почтенный - مۇختەرەم، موختەبەر.
 почти - تەقرىبەن، تەخمىنەن.
 — мы это дело почти кончили - بىز بۇ ئىشنى پىترە يازدىك.
 почтительно - ئىتائەت بىلەن، ئولوغلاب.
 почтительность - ئىمحترام ئىتوچچىلىك.
 — ричаиде نگارلىك.
 почтительный - ئىمحترام، ئىتوچچەن، ئولوغ - لاوچان، رىعايدەنگار.
 почтить - تەغزىم قىلىش، ئىمحترام ئىيتىش.
 почтмейстер - پوچتەخانا مۇدىرى.
 почто - قارا: почему
 почтовый - پوچتەگە مەخسوس، تىز يۈرە - دورغان.
 — почтовый тракт - پوچتە يۈرە دورغان يول، ياخشى يول.
 почувствовать - سىزىش، ھەس - ئىيتىش.
 почудиться - كوزگە كورنىش، عدجەبلەنىش.
 пошалить - شوغلووق قىلىش.
 пошаривать, -рить - ئاخبارىش، نىتىش.
 пошаркивать, -кать - شاقلاش، قاقش.
 пошатать - قارا: пошатывать
 пошатнуть - قىيىشايىش، بىلەنگەلەنىش.
 пошатнуться - قىيىشايىش، بىلەنگەلەنىش.
 пошатываться, -таться - شاقلاش، قالتراش. بىكار يوروش.
 пошвыривать, -рять - چاپچى بۇبارىش، تۈزەتپ بۇبارىش، توشۇروب بۇبارىش.
 пошевеливать, -вельть - سىلكىتىش، قوزغاش، قىمىرلانىش.
 пошептать - شىپىرلەشىش.

пошевные - چەندەنك بىر خىل ئۇسخەسى.
 пошехонский - مەدەنىيەت كرمەگەن.
 (بير)
 пошехонье - مەدەنىيەتسىز (جاي) «شايتان»
 «ئوياسى»
 пошеям - قارا: взащей
 пошиб - قاقش، ئورۇش، ئوخشاش مەسال.
 пошивать, -шить - تىكىش، (كىيىم تىكىش).
 пошипеть - ئىشغىرىش، سىزغىرىش، ۋە شىشلىش.
 пошлѣпывать - شەلپەلەتەپ يۈرۈش،
 — бир наз шەلپەلەنىش.
 пошлина - باج، خراج، گۈمرۈك، بول (كردە) سالوغى.
 пошлость - كۈپ ئىستىھمال ئىتلىگەنلىك.
 — ئوياتسىزلىك، رەزالەت.
 пошлый - كۈپ ئىستىھمال ئىتلىگەن، دەنى،
 — رەزىل، ئوياتسىز.
 пошляк - ۋەزىل كىشى.
 поштучный - پەنەلەپ حسابلانان دورغان.
 пошуметь - غاۋغلاش، تاۋۇشلاش.
 пошучивать, -шутить - مەزاج قىلىپ سوزلەش، مەزىلەش، كۈلۈش.
 пощада - قىزغانىش، عدفۇ، يارلىقش.
 пощадить - قىزغانماق، تەرەھھوم ئىيتىش.
 — عدفۇ ئىيتىش، ئەمان بېرىش.
 пощелкивать - چىرتىش، يارش.
 пощение - روزە تۇتىش.
 пощечина - بىتگە ئورۇش، تەرسەكى.
 пощипывать, -пать - چىتىپ ئالاش،
 — ئۆيمەلەپ ئالاش، چىمەيلەش.
 пощупывать, -пать - ئوشلەپ كوروش،
 — قارمалаپ بلىش.
 пошуривать, -рить - كوزنى قىسب قاراش،
 — كوزنى يومار - يومەش قىلىپ قاراش.
 поэзия - شىعر، نەزم، موك، ئەمەك.

поэма شاعیر، قەسیدە، نەزم، شاعیر بیلەن
يازغان ھیکایە، داستان.

поэт شاعیر.

поэтесса شاعیرە.

поэтический شاعیری، شاعرانە.

поэтичный شاعیرانە؛ نەفیس.

поэтому شونڭ ئۈچۈن، شۇ سەبەبلەك،
بىنائەن عدلەيمە.

появление بر نەرسەنىڭ زوھور ئېتىشى،
كۆرۈنىشى. چىقىشى، پەيدا بولۇشى.

появляться،-виться زوھور ئېتىش،
كۆرۈنىش، پەيدا بولۇش.

попорок قوی جۈنى.

пояс پەلباق، كەمەر، زىننار، قۇتە؛ مېنىئەقدە.

— жаркий пояс مېنىئەقدەشى ھاررە.

— холодный пояс مېنىئەقدەشى ياردە.

— умеренный пояс مېنىئەقدەشى مۇتەدەسسەتە.

пояснение بەيان، نەفسىر، ايزاح،
ئانگلاش.

пояснительный بەيان ایتەنورغان.

— пояснительная записка ايزا خانەدە.

поясница بېل.

поясничный بېلگەگە مەخسوس.

пояснять،-нить بەيان قىلىش، ئىزاح
ئېتىش، تۈشۈنترش.

поясняться بەيان ئېتىش، تۈشۈنترلش.

пра قارىداشلىقنىڭ ئىككى، ئۈچ ۋە بوندەن ...
مەدەم ئۇزاق بوغومىدا ئىكەنلىكىنى بىلدۈرە-

درغان قوشما، يوقارى قارىداشا
ئىكەنلىك دەۋر.

прабабка بابا ياكى ئىنەنىڭ ئاناسى، ئانا
ياكى ئانانىڭ ئاناھىنىڭ ئاناسى.

правда راست، توغرى، چن؛ ھەقىقەت.

правдивость توغرى سوزلىك.

правдивый توغرى سوزلىك.

правдоподобный چنغە ئوخشاش،
مۇمكىن.

праведник ئەقوا، سەفۋى، ئىزگۈ، سالىح.

праведный مۇقەددەس، گوناھسىز.

правило قاعىدە، شەرت، يول.

правила تۈزەتكۈچ، كېمە قۇرۇغچىنىڭ
تۈزۈتۈچى.

правильность توغرىلىق، ھەقلىق.

правильный توغرى، ھەق، چن،
دۇرست.

правитель ھاكىم، ھۆكۈمدار، مۇدىر.

правительственный ھۆكۈمدەتكە
مەخسوس.

правительство ھۆكۈمەت.

правительствующий ھاكىم، سەمب
جۈگۈم، ئىدارە ئىتكۈچى.

— правительствующий рабочий ایدارە
ئىتكۈچى ئىشچىلەر.

править ئىدارە قىلىش، ھۆكۈم قىلىش؛
تۈزەتۈش.

правление ئىدارە، مەنەت ئىدارە،
ئىدارەخانە.

правнук ئىبىرە، بالانىڭ بالاسىنىڭ بالاسى،
نەبىرەنىڭ بالاسى (ئىركەك)

правнучка نەبىرەنىڭ بالاسى (قىز)

право ھەق، ھوقوق، نېقە، چن، دۇرست،
راست.

правовой ھوقۇقى، نىزاملى.

правовед نېقە، ھوقوق، ھالىمى.

правоведение عىلم ھوقوق، نېقە.

правоверие دۇرۇست ئۇچەتقان،
مۇئىملىك.

правоверный مۇئىم، دۇرست
ئىچەتقانلىك.

правомочный كەملى ھوقۇقلىق، بايغ.

правописание توغرى يازش، ئىملا.

православие خرىستىيانلىق، پراۋاسلاۋنىلىك.

православный خرىستىيان مەزھەبىدەگى،
پراۋاسلاۋ مەزھەبىدەگى (ئادەم).

превосходный جۇدە ياخشى، مەقول.
превосходство مەھسەسسىدەن ئارتۇق، ير دەن بىرلك.

превратить преващать قارا:
превратно ئارقاسىغا، خلاف، مۇنقىر - يىزى.

превратность موغايىرلىك، موخالىفەت، سوياىسىزلىك، ئشانچىسىزلىك.

превратный موغايىر، موخالىف سوياىسىز، ئشەنچىسىز.

преващать ئەيلىنىش، ئاغدارش، مۇنقىلەپ ئىش.

преващаться ئەيلىنىش، مۇنقىلەپ بولش.

преващение ئاغدارش، ئەيلىنىش.

превышать - выситъ ئارتق قىلىش، - ھىسىت، ئۆزىدىن ئۆتۈش، ئىش.

превышаться چېكىدەن ئۆزىدىن ئارتقلا - ئىش، كۆندۈرلش.

превышение ئۆزىدىن كۆتۈرلش.

превышение власти - ھۆكۈمەتنى ئارتقلا - ھىسىت، كۆندۈرلش.

превечность مەنكۈلك، ئەبەدىيەت، ئەزەلىيەت.

превечный مەنكۈ، ئەبەدى، ئەزەلى.

преграда مانىغ، سەد، توسىچ.

преграждать, -радитъ مانىغ بولش. توسىقونچىلىق قىلىش.

прегрешать, -решитъ گوناھ قىلىش، گوناھ قىلىش، كەتتە گوناھ قىلىش، ئۇلۇغ گوناھ، گوناھ كەبىرد.

пред قارا: перед
предавать ئۇشمەنگە تۇتۇپ بېرىش، ياكى كۆرسەتىپ بېرىش.

предаваться ئاوارا بولش.
предание تۇتۇپ بېرىش، تەھلىم قىلىش. رىوايەت، ھىكايە.

— предание священное خرىستىيان دىنىنىڭ شەراپىتى.

преданность - ھىيئەت، سەدا - ھىيئەت، توغرىلىق، بىرلىكەنلىك.

преданный مۇخلىس، ئىتائەتلىك، سادىق.
предатель موئافىق، خائىن، تۇتۇپ بېرىگۈچى.

предательский مۇئافىقچە، خەيئەتلى.
предательство نفاق، خەيئەت.

предать قارا: предавать
предаться ئىرىكىگە قويۇلش، سال-ئىش، بېرىلش.

предварительный ئالدىن ئىشلەنگەن. ئاۋۋەل قىلىنغان.

— предварительное заключение سۈرۈ بولشىگىچە ھەمس قىلىش.

— предварительная цензура چقايدورغان. ئەدەبىيات (مەتبوعات) لەرنى ئاۋۋەل تېكىشىش مۇئەسسەسى.

предварять, -рить ئالدىن قىلىش، خەبەر قىلىش.

предвестник ئىشارەت قىلغۇچى؛ ئالدىن بەلغۇرغۇچى، بولادورغان ەھلامەت.

предвестие ئالدىن خەبەر بېرىش.

предвечность مەنكۈلك، ئەبەدىيەت، ئەزەلىيەت.

предвечный مەنكۈ، ئەبەدى، ئەزەلى.

предвещать ئالدىن خەبەر بېرىش، ئىشارەت قىلىش، غەيبىدەن خەبەر بېرىش.

предвзятый ئالدىن ئويلىنىدىغان، ئاۋۋەل ئاللىغان.

предвзять باشدا ۋە ئالدىن ئالش.

предвидеть ئالدىن كۆرۈش، ئاۋۋەل كۆرۈش، گۇمانلاب بىلىش.

предвидение ئالدىن بىلىش.
предвидеться ئالدىن كۆرىنىش.

предвкушать, -куситъ ئالدىن تاتىش، تاتش، ئالدىن تارتش.

предохранитель ساقلاغوجى، ئىختىيانچى
 предохранительный ساقلايتورغان
 предохранять، -нить ئالدىن ساقلاش،
 и يقابە قىلىش.
 предохраняться ئالدىن ساقلاناش.
 предписание ئىمەر، بويوروق.
 предписывать، -сать ئىمەر بويوروش،
 قىلىش، مەكتوب بىلەن بويوروش.
 предплечье قولنىڭ ترسدەك بىلەن بارماقلار
 ئورناسىداغى قىسمى، بەلكى.
 предплюсна شىلك (ئاپاق سۈيىگى).
 предполагать، -ложить فەرز ئىيتىش،
 تەخمىن قىلىش، ئويلاش. زەن قىلماقۇ.
 предполагаться فەرز ئىيتىش.
 предположение فەرز، تەخمىن. زەن.
 предположим فەرز، زەن، فەرز ئىيتەن.
 предпослать قارا،
 предпослать ئىك كىيىنگىنىڭ ئالدىداغى
 ئالدىن يوبارش (ئەيتىش)
 предпослать يازش) ئەۋۋەل كۆمان قىلىش.
 предпочитать، -честь ياخشىراق
 كورش، ئارتىقراق كورش، تەرجىح ئىيتىش.
 предпочитаться ياخشىراق كورش،
 تەرجىح ئىيتىش.
 предпочтение ياخشىراق كورش، تەرجىح
 ئىيتىش، ئارتىقراق كورش.
 — я отдаю предпочтение черному хлебу
 مەن قارا ناننى ئارتىقراق كۆرەنەن
 предпринимать، -нять ئىش باشلاش،
 كىرىش، شروع قىلىش، سوباشىرەت ئىيتىش.
 предприимчивость ھىمەت، باتۇلك.
 предприимчивый ھىمەتلىك، ئىقتىداملق.
 باتۇر يۈرەكلىك (ساۋداگا ئۈستۈدە ھە-
 ۋەسلىك كىشى).
 предприятие ئىش-كەسپ، ھۈنەر، كارخانىە،
 ئۈمىناخانىە؛ ئىش باشلاش، كىرىش، شروع،

предпастье كەفت سۈيىگى.
 predisполагать مەدىل ئىيتىش، ئالدىن
 كۈندۈش.
 predisположение مەدىل قىلىش،
 مۇستەئەيد بولش.
 predisположить قارا؛
 predisполагать ئىسكى فېكر، زەرەرك
 فېكر، بوش فېكر.
 председатель باش-رەئىس.
 predisствовать رەئىسلىك
 قىلىش.
 председатель ئالدىندا ۋە باشدا ئولتۇرش،
 رەئىسلىك قىلىش، باش بولش.
 предсердие يۈرەكنىڭ ئۈستىكى يۈلۈمى.
 предсказание ئالدىن بېرىلگەن خەبەر.
 предсказатель ئالدىن خەبەر بېرىگۈچى.
 предсказывать، -зать ئالدىن ئەيتىش،
 ئالدىن مەلۇم قىلىش، غەيبەن خەبەر
 يىتكۈزۈش.
 предсмертный ئۆلم ئالدىداغى ھالەت،
 ئىجتىزاردەگى.
 — предсмертная агония ئۆلم ئالدىداغى
 غەزەپ، ئۆلم غەزەپى.
 представить حوزۇرىگە كىلىش،
 ئاىپ، ۋەكىل، ئالدىنكى
 قوبلغان كىشى، ئەمەيەندە.
 представительный ئۈلۈغۇسىمان،
 گەۋدەلىك، كەنتە جەسەدلىك؛
 ۋەكىللىك، ئەمەيەندەلىك.
 представление كۆرسەتىش، تاماشا،
 تانىشىرىش، ئويغا كىلىتىش.
 представлять، -вить تانىشىرىش،
 تەقدىم قىلىش،
 تەقدىم قىلىش،
 فەرز ئىيتىش، كۆرسەتىش، كىلىتىش.
 представляться تانىشىش، ئۆزگىنى
 تەقدىم قىلىش، كۆرسەتلىش، توغرى كىلىش،

президиум ھەيئەت رەياسەت، كەتتە
 مەجلىسى باشقارش ئۈچۈن سايلانغان
 ھەيئەت.
 презирать تەحقىر قىلىش، ھەقارەت كۆزى
 بىلەن قاراش، ئىستىھفاف ئىتىش.
 презрение ھەقارەت كۆزى بىلەن قاراش،
 تەحقىر، ئىستىھفافى.
 презренный ھەقارەتلىنغان، جىركەنگىچ.
 — презренный металл ئالتۇن پۇل.
 презреть قارا؛ презирать
 ھەقارەت بىلەن، جىركەن.ب.
 презрительно تەحقىرلىك، ھەقارەتلىك.
 презрительный غايەت لەتىق، چۆدە
 چىرايلىك.
 преимущество ئەفۋەللىيەت، ئارتلىق،
 ئىمتىياز، خۇسۇسىيەت، مەزىيەت.
 преимущественно غالىيەن-خۇسۇسەن
 كۈيۈنچە، كۈيۈرەك.
 преимущественный ئارتىق، ئىفۋەل،
 ئەغلا، ئائق.
 преискурант ماللارنىڭ بەھلارنىنى ۋە
 نەۋەلەرنىنى كۆرسەتلىگەن كاغەز، ئەسامى.
 преисподняя دۈزەخ، جەھەننەم.
 преисполняться، -ниться تولىش،
 تولا بولىش.
 прейти قارا؛ переходить
 باش ئېگىش، ركۈچ قىلىش.
 преклонение كۈب ياشاغان، قارىغان،
 ئۈلۈغلانغان، ئېگىلگەن.
 преклонять، -нить باش ئېگىش، بوگوش.
 преклоняться ئېگىلىش، ركۈچ قىلىش.
 прекословить قارشى سۆزلەش.
 قارشى ايھىراز ئىتىش.
 прекословие قارشى سۆز، ئىھتىراز.
 прекрасный چىرايلىك، گۈزەل، كۆركەم.
 прекращать، -рять توقتاتىش، بىتىش.
 прекращаться توقتاتىلىش، بىتىش.
 прекращение توقتاتماق، بىتىمەك

презестный جازىبەلى، كۆركەم، چىرايلىك.
 прелесть جازىبە، كۆركەملىك، خۇسنىك.
 прелиминарии حازلىك مىزاكەرلەرنى.
 преломление سىنىش، مونكسەر بولىش.
 — преломление лучей ئورنىڭ بىرنەرسەدەن
 ئېككىچىسىگە ئورۇلىشى، (ھكىمەت تەبىئىيە
 ئىستىلاھى)
 преломлять، -мь سىندىرش، بوگوش.
 преломляться سىنىش، بوگولىش.
 прелый يوشماغان، بوغدە پىشكەن، چىرپ
 يانگەن.
 прельщать، -льстить جەزىب قىلىش،
 مەقتۇن، ئىتىش، قۇندىرش، ئۇغوا قىلىش،
 قوتۇرتىش.
 прельщаться مەقتۇن بولىش، قۇندىش.
 прелюбодей زىناچى، فاسقى، ئويناشچى
 فاحشە، زىناچى خانىن، غەر
 прелюбодейка زىنا قىلىش،
 ئويناش قىلىش.
 прелюбодействовать زىنا، ئويناش، فسقى.
 прелюбодение موقەددەدە، ئىقتىح
 مۇسقىدەدە
 прелюдия بىر نەرسەنى ئويناكانى كىرىشكەندە
 ئوينالانور-
 غان قوشماچا.
 преминуть ئوتۇش، يانيدان كېتىش.
 премия موکافات، مەدەيە، ئىستىراھاۋاي پۇلى،
 بىرارتە يەنگى ئېجادگە
 премировать موکافات بېرىش.
 премного چۆدە كۈب ھەدسز كۈب، ئارتىق.
 премудрость ھكىمەت، ھكىمەت ئلاھىيە.
 премудрый ھەكىم، غايەت عالم.
 премьер باش، بىرنىچى، سەدەرى.
 — премьер министр باش ۋەزىر، سەدەر ئەغزەم
 преенебрежение ھىسابگە ئالماسلىق،
 ئىلتىفات ئېتىمەسلىك.
 преенебрегать ھىسابگە ئالماسلىق، ئىلتىفات
 قىلماسلىق، ھەقارەت كۆزى بىلەن قاراش.
 преенебрежительно سانغا ئالماسدان،
 ئىلتىفات ئېتىمەسەدن.

пренебрежительный - حسابگە ئالما-
 يدورغان، ئلغات ئېتلىدىن دورغان، چىركەنچ.
 пренебречь - قارا: пренебрегать
 прение - موزاكرە، موباحسە، موھاكامە، مونا-
 زەرە، مونا زەدە.
 прение - تېرلەش، پىشش، چىرش.
 преобладать - كۆپرەك بولۇش، ھەممىدىكىگە
 ئۈستۈن بولۇش، تەفەۋۋۇق ئېتىش.
 преобразать - سورە ئېنىق ئالدىرىش
 ئۆزگەرتىش.
 преобразаться - سورەت ئالدىرىش،
 ئۆزگەرلىش، تەجدىللى ئېتىش.
 преобразование - سورەت ئالمىشىش،
 ئۆزگەرتىش.
 Преображение - ئوروسلەرنىڭ ئىككىنچى
 سېپىسى بىرە مەلۇرى.
 преобразить - قارا: преобразать
 преобразование - ئسلاح تەرتىپ بىلەن
 ئۆزگەرتىش، ئسلاحات.
 преобразователь - ئسلاح قىلغۇچى.
 преобразовать - ئسلاح قىلىش، تەرتىپ
 بىلەن ئۆزگەرتىش، ياخشىراق قىلىپ ئۆز-
 گەرتىش.
 преобразоваться - ئسلاح قىلىنىش.
 преодолимый - يېڭىش مومكىن
 بولغان.
 преодолевать - يېڭىش، ئۈستۈن
 لەت، - لەش بولۇش.
 преосвященный - روحانىلار غۇنۋانى.
 препарат - مېكرو بىلەرنى قاراماق ئۈچۈن
 حازرلانغان نەرسە؛ ھەر خىل داۋالار
 يىتکەن دورغان مورەككەب دارو.
 препинание - توقتاتىش، ووقوف.
 — знаки препинания - يازۇدە
 توقتاتىش ۋە جۈملەلەرنىڭ
 بولۇش غلامەتى (.) (:) (‘)
 (؟) (!) (؛)
 препинать - توقتاتىش، ووقوف
 قىلىش.

препираться - مونا زەرە قىلىش،
 بەھسلىشىش، سوز گۆرەش.
 преподавание - ئورگەننىش،
 ئوقۇتىش، تەلىم.
 преподаватель - موعەللىم،
 ئۇستاز، مۇدەررىس.
 преподавательница - موعەللىمە.
 преподавать - ئورگەننىش،
 دەرس - داتى بېرىش، ئوقۇتىش.
 преподаваться - ئورگەنلىش،
 ئوقۇتلىش.
 преподабие - ئىزگۈلك،
 تەقۋانىق.
 — ваше преподабие -
 روحانىلەر لىقەبى (ھەزرىت،
 تەقسىر)
 преподабный - ئىزگۈك،
 تەقۋا.
 препона - توسىچ، مانىع.
 препровождать - ئورگەننىش،
 - ۋىدىتىش، قوشۇپ يۈرەش،
 ئوزاتىش.
 препровождаться - يۈرەش،
 ئوتىش، ئوزاتىش.
 препятствие - مانىع،
 توسىچ، خەلەل.
 препятствовать - مانىع
 بولۇش، خەلەل كىلىتىش،
 سەبەب بولۇش.
 прервать - قارا: прерывать
 пререкание - ئىجراز، قارشى
 سوز، مونا زەرە، موزاكرە
 ۋە مونا زەدە.
 прерогатива - خۇسۇسى
 ئىمتىياز، شەخسى
 ئىمتىياز.
 прерывать - بولۇش، كېسىش،
 توقتاتىش، چىك سائىش.
 прерываться - بولۇش،
 كېسىلىش، توقتاتىش.
 прерывистый - ئۈزۈلگەن،
 توتاش بولماغان.
 пресвитер - پوپ، كەشىش،
 روحانى.
 пресвятой - غايدەت ئىزگۈك،
 جۇدە غەزىز.
 — пресвятая богородица -
 ھەزرىت مەرىمە، خودانى
 توققان غەزىز خاتىن.
 пресекать - توقتاتىش،
 بولۇش، پىرىش، - سەش،
 توسش، كېسىش.
 пресекаться - توقتاتىش،
 بولۇش، توسش، كېسىش.

прескверный ئىگ يامان، يازاماس.
 преславный ئىگ مەشھور، شەھىر، غايەت داڭلىق.
 преследование تەدەقىب قىلىش، ئارقا-سىدان قوۋلاش.
 преследователь ئارقا سىدان قوۋلاغۇچى.
 преследовать ئارقا سىدان، قوۋماق، قىسماق، قوۋش، جەبىرلەش، تەدەقىب ئېتىمەك.
 — преследовать законом قانۇن بويىچە قىسش، جەززا بېرىش، جۇكۇمگە تارتىش.
 пресловутый يامان ئاتى بىلەن مەشھۇر، يازاماس ياقىدان داڭلىق.
 преслушание قارشىلىق، ئېتائەت ئېتىمەك-سەك، نەگلاماسلىق.
 преслушать، -шаться قارشى بولش، عىيان قىلىش، ئېتائەت ئېتىمەسلىك.
 пресмыкаться يېردە سۈندۈرلەپ يوراش، ئاياق ئاستىدا يوراش؛ تەلپىنكە توتش.
 — пресмыкающиеся животные ھەيۋانات زاحقە، يېردە سۈندۈرلەپ يۈرەدىغان ھەيۋانلار (مەسەلەن: ئىلان).
 пресноводный تۇختاغان سۇۋلك، نۇچۇق سۇۋلك.
 пресный ئۇچۇق، بىي مەزە.
 преспокойный غايەت تىنچ.
 пресс باسترغىچ، قىستىرغىچ، ئىشكەنجە، پاسا-دورغان ۋە قىسادورغان ئەسباب.
 пресса مەتبۇعات، گەزىتە ۋە جورناللار.
 прессовать پاساش، قىسش، ئىشكەنجە ئاراسىدا قىسش.
 пресс-папье خەتنى پاسىپ قورۇتادورغان ئەسباب، نۇقتالىق قورۇتۇغىچ.
 преставление ئولش، ۋەقات قىلىش، ئۇرئەھال ئېتىش.
 — свето-представление قىيەت كۈنى، دۇنيانىڭ بېتىشى، يەنە مەشھۇر.
 престарелый جۈدە ئېسىكرگەن.
 престижитатор قارا: фокусник

престиж قارا: авторитет
 престол تەخت، كورسى، عەدرش.
 престолонаследие تەختكە ۋارسلەك.
 престольный تەختكە مەخسۇس.
 преступать، -пить قانۇنغا قارشىلىق قىلىش، قارشى قەدەم قويمىش.
 преступление جىنايەت، خەيانەت.
 преступник خائىن، جىنايەت قىلغۇچى، قانۇنغا قارشىلىق قىلغۇچى.
 преступный عەيىبلىك، جىنايەتكە دائىر، قانۇنغا خىلاق.
 пресыщение تەمام تويىش، ئارتق تولۇق.
 пресыщать، -сытить تەمام تويىدۇرۇش، ئارتق تويغۇزاش.
 пресыщаться تەمام تويىش.
 претворять، -рить ئالغۇدۇرۇش، ئۆزگەرتىش (مۇعجىزە بىلەن).
 претендент دەۋعا قىلغۇچى، تەلەپ قىلغۇچى.
 претендовать دەۋعا قىلىش؛ ئېدەۋعا ئېتىش؛ كۈگى سالش، تەدەۋع قىلىش.
 претензия دەۋعا، تەلەپ، ئارزۇ.
 претенциозный ئارتق نەزەكەتلىك.
 претерпевать، -петь سەبەر قىلىش، چەدەش، باشدەن ئۈتكەزەش.
 претить تېيىش، مەنەج قىلىش.
 преткновенение سۈرۈتتىش.
 преть تېزىلەش، پىشش، چۈش.
 претываться، -кнуться سۈرۈتتىش.
 преувеличение موبالەغە، ئارتدۇرۇش، قىيىپ كۈرسەتتىش، ئۇرات.
 преувеличенный ئارتدۇرۇلغان، موبالە-غەللىك.
 преувеличивать، -чить ئارتدۇرۇش، ئارتدۇرۇپ سۈزلەش، موبالەغە قىلىش.
 преувеличиваться ئارتدۇرۇلش، موبالەغە ئېتىش.
 преумный جۈدە غەقلىق، ئۈتە كېتكەن غەقلىق.

преуспевание مودەققى بولش، نەزەققى ئېتىش، ئېرىشش، ئۆلگۈرش.
 преуспевать, -петь مودەققى دەئۇدە - پەتە، سەسەر بولش، ئۆلگۈرش ئېرىشش.
 префект شەھەر باشلىغى، والى، ھاكىم.
 префектура فەرنەسىيە دە ئىتالىيانا مېنتەقە (ئۆكرۇگ ئىدارەسى)
 преферанс يازوب ئويناۋدورغان قارىتا ئووينى.
 префикс قارا: приставка
 переходить تېز ئۆتۈپ كېتىش، زائل بولش، قانى بولش.
 переходящий ئۆتۈپ كېتىدورغان، قانى.
 прецедент ھازىرقى ئىشكە ئوخشاش ئىلگەرى بولغان ئىش (واقىئە)
 при يانيدە، ھوزۇرىدە، بەرابەر، بىرلىكە، بىرگە، ... قىلغان دە قىلىنغان واقىئە، واقىئە، زامانىدا.
 — это было при Гарун-Аль-Рашиде بو ئىش ھارونرەرشىد زامانىسىدا بولغان ئىدى.
 при. . . مەقسەدگە يېتىش مەنئاسىنى ئارتىدرا. . . دورغان قوشما.
 прибавка قوشما، عىلاۋە، لايىقە.
 прибавление قوشش، عىلاۋە دە ئېلىنماق قىلىش، قوشۇلش.
 прибавлять, -вить قوشش، عىلاۋە قىلىش.
 прибавляться قوشۇلش.
 прибалтийский بالتىق دېنكزى بويىدە.
 прибаутка تەكرار سوز، نكتە.
 прибегать, -гнуть سىغىش، ئىلتىجا قىلىش، كىرىشش، يانېگە يۈگۈرۈپ كېلىش.
 — В таком случае я прибегу к электрическому способу лечения بۇنداق دەھوالدە مەن ئېلېكترىك واسىنەسى بىلەن داۋالا نورمەن.
 прибежище سىغىناتورغان ئورون، مائۇ، بارادورغان جاي.

приберегать, -речь ئاسراش، ساقلاش، ساقلىنىش، ئاسراش.
 приберегаться سۈرۈپ، ساحل، كەنار.
 побережье قانىش، قاناش، تولقون، تىلەپ، قىيىناش.
 прибывать, -бить يېغىشىدورش، قاتارلاپ قوشش، ئېلىپ ياشرىش، تانلاپ ئالاش.
 прибирать يېغىشىدورش، نەزەققىلەش، ئېلىپ ياشرىش، تانلاپ ئالاش.
 прибираться ياقىنلاش، لىزىت، ياقىن كېلىش، نەزەققىلەش.
 приближать, -лизитъ ياقىنلاش، نەزەققىلەش، ياقىن كېلىش.
 приближаться ياقىنلاش، ياقىن كېلىش، دوست.
 приближенный ياقىنلاش، نەزەققىلەش، تەخمىنەن، ياقىنلاش، جامائەت، مولجەل بىلەن.
 приблизительно قارالسۇن، تەخمىنەن، ياقىنلاش، دوست.
 приблизительный ئاداش، كېلىپ كىرىش دە ئورناش.
 прибудить, - рить باتىرلاندورش، غەيرەتلىندورش، رەغبەتلىندورش.
 прибудиться باتىرلاناش، غەيرەتلىنىش.
 прибой قاقش، ئوروش، چالاش، ساحلگە تولقوننىڭ كېلىپ ئورۇلىشى، تولقون بىلەن سۆز چىتىگە چاقىلىپ تاشلانغان چۈپ - چار.
 прибор ئالەت، جەماز، قورال، ئەسباب، چاي دە ئاۋقات ئېدىشلەرى مەم ئەسبابلار.
 приборка تەزىم، تەرتىپ، ئەسلاج.
 приборчивый تەرتىپ دە ئەنئەنە سۆيگۈچى.
 прибрать قارا: прибирать
 прибрасывать ئىرغىش، چاچ تاشلاش.
 прибрежный سۈرۈپ، بويىدەكى، ساحلدىكى.
 прибывать, -быть كىلىش، كىرىش، قانيدە، بىر نەرسەنىڭ ئارتىشى دە ئۇسىنى.
 прибыль فائىدە، ئېشىك، كىلىش، كىرىش.

привал سۇۋ بويىگە كېلىپ توقتاش
 قارالسون: бивуак

приваливать, -лить سۈيىدەپ قويۇش،
 سۇۋ بويىدە توقتاتىش، يۈمەلەش.

приваливаться سۇۋ بويىگە كېلىپ
 توختاش، كېلىپ قاپلاناش.

привалиться سۈيىدەش، ترەلىش.

приварочное довольствие غەسكەر
 لەرنىڭ ئوقۇتقۇنلىرىغا سالغان دورغان نەرسەلەر.

приватный خوسۇسى، ئۆيىدەكى، غەير
 رەسمى، خانەدىكى.

приват-доцент پرافېسسور دەرىجە
 جەدىگە يېتىشمەگەن دارلفونون مودەررىسى.

приведение كېلىتىش، حازىر قىلىش.

привезти قارا: привозить

привередливый مەيدە سوزلەك، ئىزمە،
 سىرگەپ (ئادەم).

приверженец تايىچ، شىرىك، ئورتاق،
 مەسئەلەكەش، مورىد، قاراشلىق.

приверженный قارا: преданный

привёртывать, -верчивать قارا: привинчивать

привесить قارا: привешивать

привести قارا: приводить

привет سەلام، تەھىيە.

приветливо ئاچچى چىرايى بىلەن، مولازملىك
 بىلەن، ياروق يۈز بىلەن، دوستانە.

приветливость ئاچچى چىرايىلىك

приветливый ئاچچى چىرايلىك، ياروغ
 يۈزلىك. مولازملىك، دوستانەلىك، ئىجرازلىك.

приветствие سەلام، كۈرۈش، ئىسپانلاش،
 پىرىمشاق سوز، سەلام - سوراغ.

приветствовать سەلام بېرىش، قارشى
 ئالاش، ئىستىقبالىغا چىقىش.

привешивать ئاسىب قويۇش - ئېلىپ قويۇش.

привешиваться ئاسىب قويۇش.

прививка ئورناشدرش، ئۆلەش، چىكىش.

прививать ئورناشدرش، كىرگۈزۈش - چىكىش.
 ئۆلەش.

—прививать ослу چىچەك چىكىش.

—прививать яблоню. ئالما دەرىختىنى ئۆلەش.

прививаться ئالنىش، ئورنەشش، غادەنگە -
 كىرىش.

привидение كۈزگە كۈرۈنىش. خىيال، رۇئيا.

привидеться كۈزگە كۈرۈنىش، ئۆشكە كرىش.

привилегированный كۈب ھوقۇقلار
 بىلەن قائىدىلانغۇچى

привилегия ئىمتىياز، موساھىبە، روخسەت.

привинчивать, -тить بۈرەپ كىرگۈزۈش،
 ويىنلەپ كىرگۈزۈش.

привирать يالغانلاش، يالغان سوز قىلىش.

привисляндский ويسلانەمىرى بويىدەكى.

привить قارا: прививать

привкус يات مەزە، ئىككىچى نەرسەنىڭ مەزەسى.

привлекательный جازىبەلى، قۇدرەتلىك،
 دورغان، كۈركەم، چىرايلىك.

привлекать, -лечь جەزىپ قىلىش،
 تارتىش، قۇدرەش.

привлекаться جەزىپ قىلىنىش.

привносить, -нести كىرگۈزۈش، داخلى قىلىش
 كىلىمەك.

привод كىلىتىش، يېغىش، جەمئەلەش.

приводить —приводить дроби к одному знаменателю.
 كېسىرلەرنى بىر مەخزەپكە كىلىتىش.

приводиться كىلىتىلىش، توغرى كىلىش.

привоз كىلىتىلگەن مال، كىلىتىش.

привозить يۈكۈنى تاشش، يۈك تارتىش،
 كىلىتىش.

привозный چىندەن كىلىتىلگەن، ئۆيەپ كىلىتىش -
 لگەن نەرسە.

привой ئورەلگەن نەرسە، ئادە.

привойня غەسەل مورىنىڭ كۈچى بىر جايغا
 تۈپ يۈلۈپ قونۇپ تۇرغانى.

приволакивать, -лочь مودەرەپ كىلىتىش.

приволье ئىركىنلىك، ئىركىن يىر، دالا.

привольный ئىركىن، واسىم.

привораживать, -рожить مەيخەلەپ
 كىلىتىش، چاۋدوگىرلىك قىلىش.

привратник داروازاچی، بهوواب، ئیشک
ئالدايداغی قاراوول.

приврать привирать قارا:
کوندرلب تورش، -تات، تاتکک تورش،
توروندن تورش.

привычок ئالماده، رختیکه ئوله نده دورگن
ناودا

привычка عادته، عورفی، ئیعتیقاد.

привыкать، -кнуть ئورگنیش، کونکیش،
عاده تله نیش.

привычный عادته تی، عورفی، ئورگنلگن.

привязанность مهربوتییت، بیدله نیش.
ئورده لیش.

привязанный بیدله نلگن، مهربوت،
ئیکله نلگن.

привязной بیدله ب قویلغان.

привязчивый کونکگن، بیدله نده دورغان،
یوقوملی.

привязывать، -зать بیدله ب قویش.

привязываться بیدله نیش، بیدله نده ب قویلش،
ئوزگنچی ئوزگ بیدله ش.

привязь بیدله غچ، بیدله ب قویادورغان ئیپ،
باغ، بند.

пригар... قارا: ...пригор...

пригвазживать، - гвоздять، -
воздить قاداقلده ب قویش، بوتون خدلیق
گوزیده جدالده ش.

пригибать بوکوب قویش، بوکش.

пригибаться بوکولش.

приглаживать، - гладить سلب ب
قویش، تیککسلده ب قویش.

пригласительный چاقرا تورغان،
ده عوته، تیککسوس.

—пригласительная записка ده عوته قاغازی
تدکلیف نامه، چاقرش وده قدسی.

пригласить قارا: приглашать

приглашать چاقرش، ده عوته قیلش،
تدکلیف ئیتیش.

приглашаться چاقرش، تدکلیف قیلنش.

приглашение چاقرش، تدکلیف، ده عوته.

приглядный چرایلی، کورکدملی، ساتور،
گوزده، ئوخشاب کپلگن، ساز.

приглядываться ئیکیلده قاراش، پوسوب
قاراماق.

приглядеться قاراب کونکیش، (مسهلده ن-
قارانغوغا کوزکونکیش).

приглянуться ئوخشاماق، چرایلیک کورنش،
کورینیشی کیله ملی.

пригнать قارا: пригонять

пригнуть قارا: пригибать

приговаривать، - ворить حوکوم
قیلنش، عدیلده ش، کپیش،
نگپیرب تورب
ئشله ش.

приговор حوکوم، قارار.

пригодиться ئشکه یاراماق، کیره ک بولش.

пригодный ئشکه یارارلیق، موافق،
موناسب، کیره کلک.

пригожий کیله شگن، چرایلی،
سؤیکمک.

приголубить، -бливать ئیرکده لیش،
سؤیش.

пригон قووب کیلترش، حدیوانلارنى
هدیده ب کیلرله دورغان جای.

пригонять قووب کیلترمه ک،
هدیده ب بیکرمه ک.

пригорать ئازگه یاش، یانماقا
باشلاش، ئوستی کزیمه ک.

пригорелый یانغان، ئوستی
یانغان.

пригореть قارا: пригорать

пригород شههر چیتیده کی
قشلاق.

пригородный شههر چیتیده کی،
شههر ئاترافلاریداغی

—пригородный поезд قشلاقلارغا
ده یاقن بیرلرکه یورده ور-
غان پریزد (تیمر یول).

пригорок بدله نلک، بدله نده بیر،
کچیکه تاغ، قو.

пригоршня ماوج، بر ماوج.

пригорюниваться، -ниться قایغورش،
حدسه رت چیکش، مدحزون بولش،
قایغولانیش، غم تارتیش.

приготовительный ھازلايدورغان، ھازرلك (پلانى).

—приготовительный класс تەھزىرەدەسنى، يوقارى-ئەساسى سىنىفكە ھازلايدورغان سىنىف، ھازرلك سىنىفى.

приготовление ھازرلەش ۋە ھازرلەنش.

приготовлять, -товить ھازرلەمەك، تەھزىرلەش، تەيارلاماق

приготовляться ھازرلەنمەك، تەيارلانماق

пригребать, -рести كۆرەپ كېلىش، كېسەنك كۆرەگىنى چاۋلىش.

пригревать, -греть ئۈستىدەن ئۈستۈش، يىلتىش، تەسھىن ئېتىش.

пригрезиться توشكە كىرىش، كۆزگە كۆرۈنۈش، خەيال دەپىلىش.

пригрозить قورقۇتىش، تەھدىد ئېتىش، ئەچچىخەلەش

пригульный ئۈندەش دەن توغلىغان.

придавать بېرىش، قوشۇش.

придаваться بېرىش، قوشۇش.

придавливать, -вить قىسىش، ئېزىش، باستۇرۇش.

приданница مائىلى-جىممازلى قىز، قالىنى قىز.

приданое قالىن، مەھر، جىمماز، قىزنىڭ ئالدى كىلىگەن مائىلى-روزغارى.

придаток ئارتىپ چىقىپ تۇرغان يېز، ئېزاغە، مەلۇمەت، تەننە.

придаточный قوشۇپ بېرىلگەن (ۋە) بېرىلەدورغان.

—придаточное предложение جوملەنى مۇستەقىل مۇجەزىزە

придать قارا، ئېلىش، بېرىش، قوشۇش، ئارتىش.

придача قوشۇش، ئارتىش.

придвигать, -винуться قىلمەش، سۈرۈش، تېبەش.

придвигаться قىلمەش، سۈرۈش.

придвижной سەپچىدورغان كۆچمەلدورغان

придворный سارايداغى، پادشا سارا-يىداغى.

придѣлывать, -лать ياساب قوش، قايتاندان قىلىش.

придерживать, -жать تونۇپ تۇرۇش، ئەساس قىلىش.

придерживаться تەبىئەت ئېتىش (مەسەلەن بىرەر ئوسولگە).

придира بەيلىدەندەيدورغان كىشى.

придираться ياغلانۇش، غاۋغا قىلىش، جەنەل چقارش.

придирка مۇنازە، جەنەل.

придирчивый مەدەنەت سوزلەك، يوق نەرسەدەن جەنەل چقارغۇچى.

придорожный يول ئۈستىدەكى.

придраться قارا، ئېلىش، بېرىش.

прийти قارا، ئېلىش، بېرىش.

придумывать, -мать ئويلىب تاپۇش، ئويلىب چقارش.

придурковатый ئەھمەت قىراق، گۈل، لۈتەند.

придуха ئالغۇدورغان يىر مەم، ھاۋا، دەم ئالغۇدورغان جاي.

придушить قارا، زادۇشۇش.

придыханье (ە) ناۋۇشى.

придышаться يامان ھاۋاغا كۆنۈش.

приедаться ئويۇدۇرۇش، توقۇلۇش، بېدىرۇش.

приезд كېلىش، قايتىش.

—поздравляю вас с приездом سىزنى قايتىشكۇز بىلەن تەبرىك ئېتەمەن، خوش قايتىدۇر.

приезжать كېلىش، قايتىش (بېرىدە، ئات ئەردەدە).

приезжий چىتدەن كېلىگەن، مۇسافىر، كېلىگەن.

прием قەبۇل قىلىش، ئىستىقبال، مال قەبۇل قىلىش.

приемка قەبۇل قىلىش، مال قەبۇل قىلىش.

приемлемый قەبۇل ئېتەرلىك، مەقۇل، توغرى كېلەدورغان.

приемник ۋارس-ئاسراۋگە ئالغان اوغل.

يز شىنئەن ئاشلەپ چىققان نەرسەلەرنىڭ يىغىندورغان ئىدىش.

приемная комната میهمانخانه، ئىش بىلەن كېلىگۈچىلەرنى قەبول قىلغان دورغان ئوي (بولمە).

приемный قەبول ئىلەن دورغان، ئاسراوغا ئالانغان.

приемщик مال قەبول قىلغۇچى (تازا-زودار).

приемыш ئاسراپقا ئالغان بالا.

принимать قارا: принимать

приестся قارا: приедаться

приехать قارا: приезжать

прижаривать, -рить قانتىخ قازۇرش، قازۇرش، قازۇرۇپ يۈرۈش.

прижать قارا: прижимать

прижечь قارا: прижигать

приживалец تىكەن خور، لەۋەند، بىكارگە تىماق بېگۈچى.

прижигание ياندۇرش، كۆيدۈرش ئىشى.

прижигать ئاشقاريدان كۆيدۈرش، ياندۇرش.

прижимать قىسش، سىقىش.

прижиматься قىسلىش، سىقىلىش.

прижимистый مېھرىبانسىز، قانتىق كۆڭلى، بەغرى قانتىق.

прижить قارا: приживать

прижмуриваться, -риться يۈمش (كۆز يۈمش، باغلاش).

приз موكلات، مەنبە، دۈشمەن قولىغا توشكەن پاراخوت.

призадумываться, - думаться ئويلىدەپ قالىش، فېكرگە چۈمۈش.

призаныть ئىشغال قىلىش، كۈندۈرۈپ قويۇش.

призатихнуть تىچلەنەش، سوزلەپ توختاش.

призвание دەرد، ئارزۇ، مەھلى، دەۋەت قىلىش، كەسپ، مەنەز، لەقەب.

— писать—это мое призвание تەجرىبەدىگە ئىش، تەجرىبە ئىشى—مەنم مەنەزم.

призвать قارا: призывать

приземистый پەكەنە، قىسقا بويلى.

призирать كۆز تۈشۈرۈش، ئىنعام ۋە ھىمايە قىلىش.

призма شەكل مەندەسى، ستون.

призматический پىرىزما شەكلىدەكى.

признавать ئىقرار قىلىش، ئىجتىرائ قىلىش، تەنەش.

признаваться ئقرار قىلىش، ئىجتىرائ قىلىش.

признак غەلامەت، ئىشارەت، نەشانە، بىلگى، تەنەچ.

признание ئىقرار، ئىجتىرائ، ئۆمەر، دۇرستىنى سوزلەش.

— признание в любви عشق ئۆمەر قىلىش.

признанный تانغان، ئىسپات ئىلگەن، بىلگەنلىك.

признательность شوكران، قەدرىنى بلۈچەنلىك.

признательный شوكرانەلى، قەدرىنى بلۈچەن، قەدرشناس.

признать قارا: признавать

признаться توغرىسىنى ئېيتكەندە، ئەسلىدە توغرىدەندە.

призор قازاماق، كۈز-قولاق بولۇش، شەفەقەت، مەرحەمەت، تەربىيە.

призрак رۇئىيا، خەيال، ۋەھم.

призрачный خەيالى، مەۋەم.

призреть تەربىيەلەش، ئىنعام ئېتىش، نەفەقە بېرىش، ھىمايە قىلىش.

призрение ئىنعام قىلىش، تەربىيە بېرىش ئىشى.

— дом призрения تەربىيە يورتى.

— дом призрения сирот يەتىمخانى.

призыв چاقۇرش، ئىدا قىلىش.

призывание چاقۇرش، ئىدا قىلىش.

призывать چاقۇرۇپ كېلىش، تەلەپ ۋە ئىمتىئانە ئېتىش، دەۋەت قىلىش.

призываться چاقۇرۇش، دەۋەت قىلىش.

прииск ئۆلەن دورغان بېر.

— золотые прииски ئالتۇن چاقۇرغان بېر.

приискивать, -кать ئۆلەش، تاختاراش، قازاناش.

прийти **قارا:** приходить
 приказ **ئەمر،** فرمان، بويروق.
 приказание **ئەمر،** بو يوروق، ئەمر قىلىش، بويورش.
 приказать **قارا:** приказывать
 приказные **ئىسكى زاماندا ئەمەر،** مەسئۇلدار، مەنئەسەپدار.
 приказный **ئەمەرگە مەخسوس.**
 приказчик **ساودا خىزمەتچىسى،** پرىكەزچىك.
 приказывать **بويورماق،** ئەمر ئىتىدەك.
 приказываться **بويورامەك،**
 прикалывать **قاداب قويىش.**
 прикалываться **قادالاش،** سەنچىلىش.
 приканчивать **بىرش،** تامام قىلىش، ئۆلە ئالماغاننى ئۆلدۈرۈش.
 прикармливать **ئاشاتىش،** يېدۈرۈش، ئاشاتىش، يېدۈرۈش، حىللە بىلەن ئاوقات يېگىزىش.
 прикасаться **تىگىش،** تىگىپ تۇرۇش.
 прикатывать **يۈمەلتەپ كېتىش،** -тить، ئات بىلەن كېلىتىش.
 прикащик **قارا:** приказчик
 прикидывать **ئۇرغۇش،** - кинуть، ئۇرغۇت كېلىتىش، ئۆلچەش، چامالاش.
 прикидываться **سالنىش،** قېلىقلەنش، **مەدەست لىككە** — прикидываться пьяным **سالنىش،** مەدەست بولغان بولۇش.
 прикипать **قېنىپ ياپىشىش.**
 приклад **مىلىق قونداغى،** مىلىق دەستەسى، كېيىمگە كېرەك بولدىن ورغان توگمە، ئىپ ۋە باشقا مەيدە چۈيدە نەرسىلەر.
 прикладной **تۈرمۈشكە ئىستېھال قىلىنغان ورغان.**
 прикладные науки **فەننى مەلۇماتتى عەمەلگە تەتبىق ئىتىش بولالەرى.**
 прикладывать **قويۇش،** سالش.
 прикладываться **قويۇش،** سالنىش، ئويۇش، ئويۇش، ئويۇش، ئويۇش.

приклеивать, - клеить **يېمەلىك ياپىشىدۇرۇش.**
 приклеиваться **ياپىش،** ياپىشىدۇرۇش.
 приклонять, - нить **بوكلش،** ئېگىپ كېلىتىش.
 приклоняться **بوكلش،** ئېگىلىش.
 приключаться, - читься **ۋاقىع بولۇش،** - читься، باشدان ئۆتۈش، ئوچراش.
 приключение **ۋاقىعە،** خاتىرىسى.
 — искатель приключений **تۈرلۈك ۋاقىعە ئۆزۈپ يۈرگۈچى،** بەخت ئۆزۈگۈچى، «توشكىن، قالغاننى» ئۆزۈگۈچى.
 приковывать **مەدەن بىلەن ياپىشىدۇرۇش،** مەدەننى بالغالاش؛ نەزەرىنى جەلب قىلىش.
 приколачивать, - лотить **قارا:** прибывать
 приколдовывать, - вать **مىجرەلەپ جەزب قىلىش،** جادۈلەش.
 приколоть **قارا:** прикалывать
 прикомандировывать, - вать **تەعین قىلىش،** بىر يېرگە بويەرش.
 прикончить **قارا:** приканчивать
 прикорм **قوش ۋە بالقلارغا مەخسوس،** ئاوقات.
 прикормить **قارا:** прикармливать
 прикорнуть **ياتىپ توغۇش (ئوڭخايىسىز جايدا)**
 прикос **قىچاچلىق،** ئېگىزلىك.
 прикосновение **تىگىش،** تىگىپ تۇرۇش.
 прикосновенный **تىگىلەن دورغان،** مۇنا سەدىتى بولغان.
 прикоснуться **قارا:** прикасаться
 прикраивать **توغرىلەپ پېچىش،** كېيىم پېچىش.
 прикрапывать **سېپەلەپ تۇرۇش،** تامچىلاپ تۇرۇش.
 прикраса **زىنەت،** بېزەنترە دورغان.
 прикрашивать, - расить **بويۇش،** بېزەش، چىرايلىق قىلىش.
 прикрашиваться **بويۇش،** بېزەش، بېزەش، بېزەش.

примирять, -рить ياراشدۇرش، كېلىشە
دوش، ئسلاج بەدىن ئېتىش.

примиряться ياراشش، قېيىلققا بوي
سۇنىش.

примитивный بۇرۇنقى، قەدىمكى.

примкнуть примыкать قارا:

примолвить سوز قوشش، سوزلەش
داۋۇش چقارش.

примораживать, -розить قاتىش،
مۇزلەتىش.

приморский دېنكز يانىداغى، دېنكز
چېتىدەگى.

приморье поморе قارا:

примостить примашивать قارا:

примочить примачивать قارا:

примочка ئاغرىغان يېرىنى
مولىدەلدۇرغان دارو.

примчать ئۇچۇروب ۋە چاپدرب كېتىش.

примчатся ئۇچۇب ۋە چاپب كېلىش.

примывать يۇۇب چېنگە كېلىتىش، سۇۋگە
برار نەرسە ئارالاشدۇرب پۇۇش.

примывь ئارىخ ۋە نەھەرنىڭ سۇۋ يۇۇب كېتە
كەن يېرى.

примыкать يانداشا بولاش، تېگېب تۇرش.

примять ئېزب تۇشش، سەنچىب تۇشش.

принадлежать عاين بولاش، مەنسۇب
بولش، قاراشلق ۋە تېگىشلك بولش.

принадлежность ئەسباب، تەدەللۇقات،
عاين بولۇچىلىق.

— это дело принадлежит нам بو ئۇش بىزگە
تېگىشلك (بىزنىكى).

принаряжать, -рядить كېيىندۇرش،
زىندەتلەش، نەجەمىز ئېتىش.

принаряжаться كېيىش، زىندەتلەنىش.

принатужиться كۈچەتىش.

приневоливаться, -лить تۇتقۇن قىلىش،
ئىركسۇزلەندۇرش، ئىختيار سۇزلەش، قۇل قىلىش.

принести приносить قارا:

принижать унижать قارا:

приникать, -кнуть ياشۇب ياتىش،
ياشۇنچە كرش، كرب ئالاش.

принимать قەبول قىلىش، ئالاش،
بالاغا دايدە بولاش؛ ... دىب بلش، حساب قىلىش.

приниматься قەبول ئېتىش،
كرشىش، تۇتىش، ئالانىش.

приноготница ногтогда قارا:

приноравливать, -ровить ئوڭغايە
لاش، تۇزەتىش، ئىگەلەندۇرش.

приносить كېلىتىش، ئالاب كېلىش.

приноситься كېلىتىلىش.

приносить كېلىتىش.

приношение تەقدىم قىلىش،
حۇزورىگە كېلىتىش؛ مەدەنيە، قۇربان.

принудительный كۈچلەيدۇرغان،
مەجبورى، جەبرى، قەھرى.

— принудительная работа مەجبورى
خىزمەت.

принуждать, -нудить مەجبور قىلىش،
زورلەش، جەبرىلەش.

принуждаться مەجبور ئېتىلىش.

принуждение مەجبورىيەت،
كۈچلەش.

принужденный كۈچلەنگەن،
زور بىلەن بولغان، تەبىئەتتەن تاشقارى.

принц پرىنسى، كەنە، خان.

принцесса پرىنسى قىزى،
پرىنسىسەس.

принцип ئەساس، تۇب،
نىگىز، ئەسل ئۇ- سول،
فىكىر.

принципиал فىرىدە (كەتتە ساۋدا كار
خاندەسى) باش كىشى.

принципиально ئەساسەن،
ئەسلىدىن تۇب فېكرگە
بىنا ئەن.

— принципиально против этого решения
مىن ئەساسەن بو قەرارغا قارشىمەن.

принципиальный ئەساسى، ئەسلى.
 принятие قەبۇل قىلىش، ئالش.
 принять ئالش، قەبۇل قىلماق.
 приободрять, -рять باترلەندۈرۈش، روھ كۈچى،
 كۈچكۈش، قوۋەت بېرىش.
 приободряться باترلەنەش، دەردلەنەش،
 قوۋەتلەنەش.
 приобретатель ئىختىراج ئىتكۈچى، ئىك-
 تىساب قىلغۇچى، ھاسىل قىلغۇچى، ئابخۇچى،
 چقارغۇچى، ئىھراز ئىتكۈچى، ئىجاد قىلغۇچى.
 приобретать, -брести, -брестъ ئىكتىساب ئىتىش، ھاسىل قىلىش، تاپش ئىھراز ئىتىش.
 приобретаться ئىكتىساب ئىتىش.
 приобретение ھاسىل قىلغان نەرسە،
 ئىختىراج، ئىجاد.
 приобщать, -щать قوشۇش، غۇمۇم-
 لەش، ئىشلىتىش، بىرگە قىلىپ قوشۇش.
 причащать قارا: قوشۇش، بىرلەش.
 приобщаться قوشۇش رە قوشۇش ئىشى.
 приобщение بىر نەچچىلىك (كەشىق قىلىش ھەقىدە)
 приобрести ئازىگە كىيىندۈرۈش.
 приодевать كۆندۈرە كىيىش، وپتار
 بىلەن تۇرۇش.
 приостанавливать, -вить توقتات-
 تىش، توقتاتىپ تۇرۇش.
 приостанавливаться توقتاش، توق-
 تاب تۇرۇش.
 приотворять ئىشلىتىش، ئىشلىتىش
 ئاچىپ بىراق قوشۇش.
 приохочивать, -хотить رەغبەتلەند-
 ۈرۈش، دەردلەندۈرۈش، قۇندۇرۇش.
 приохочиваться رەغبەتلەنەش، خام-
 لاش، قۇزۇش، دەردلەنەش.
 приуготовливать, -готовить ئىك-
 ۈرۈش، ھەلەندۈرۈش، قوشۇش.
 припадать, -пасть يېقىلىش، تۇشۇش،
 چۈكۈش، تۈزلەش، پۈشۈش.

припадок زىيانداش ئاغرىقى، تۇتقاق
 كەسەلى، كەسەلنىڭ جۈدە ئاغىر ۋاقتى.
 припадочный تۇتقاق كەسەللىك، بېموش
 بولۇپ قالادۇرغان.
 припаивать سەددەن بىلەن ياپشۇرۇش.
 приползывать, -зти ئورمىلەپ كېلىش،
 سۆزۈلەپ كېلىش.
 припаливать كۆيدۈرۈش.
 припарка شىشكىن چايىكە قويۇلادۇرغان
 قايىناق خەدىر.
 припасать, -сти ھازىرلاپ قوشۇش، غەم-
 لەپ قوشۇش.
 припасаться ھازىرلاپ قويۇش.
 припасы جەھاز، كىرەكلىك ئەسباب ياكى ئازىق.
 припах يات ئېمىس، (ھەيدە).
 припахивать ئېمىس كېلىش، قاسىتسىزلىق
 ھەيدەش.
 припать قارا: قوشۇش، قوشۇش،
 ئەقزان، قوشۇش، قوشۇش، ئەشۈ-
 لىدە تەكرار قىلىنغان مەسرىھ.
 припевать, -петь ئەشۈللە ئېيتىش، قو-
 شۇلۇپ قوشۇش، ئەيتىش.
 —жить припеваючи ھۈزۈرلىككە
 ئومۇم ئۆت- كەزۈش.
 припек پىشكەندۈرۈش، كىيىن ئارتۇق
 قىلىنغان قىسمى (مەسەلەن: بىر قانداق
 ئۈندۈرۈش بىر قانداق ۋە چارەك نان
 چەقسە، شۇنىڭ ئارتۇقچا چارەك كىيىنى
 ئەينەلدە تۇرۇش، ئاقىتاب كۆيدۈرۈش
 جايى).
 припека بىر ئېيىنىڭ ئېگىزلىكىگە
 قوشۇلغان يېرى، ئاقىتاب قۇندۇرۇش
 بىلەن، ئېيىنىڭ كۆي-
 گەن يېرى.
 —он здесь с боку припека ئۇنىڭ
 بۇ يېرىدە بىر يېرىدە، كۆرۈنمەي يوق،
 كۆرۈنمەي يوق.
 припекать پىشۇرۇش، (ئەندۈرۈش)
 قۇندۇرۇش.
 припечатывать, -тать قوشۇش، باسۇش،
 تەبىق قىلىش، پىچەتلەپ بىر كىيىش.
 припечь قارا: قوشۇش، قوشۇش،
 پىشۇرۇش، بېگەلەپ قو-
 يۇش، تەبىق قىلىش، تەبىق قىلىش.

приписка كىيىن يازلغان، ئۇنۇتلغان سوز، يازلغانغا قوشلغانى، يازلغان ييز.

приписывать, -сать ي-انىگە ي-ازش، يازب قويش، ... دەن كوزش.

— это преступление я приписываю исключительно тебе. بىتو جىنايەتتى مەن سەندەن گىنە كورەمەن.

приприхивать يانىگە تۇش.

приплавливать سۇۋ يولى بىلەن (ئاقزوب) كىلترش؛ مەدەنكە ئۇرىتىپ قوشش.

приплава سۇۋ بويىگە ئاقب كىلگەن نەرسە. قارا: лигатура

приплав قوشۇپ تولەش، قوشش.

приплата قوشۇپ تۈ-

приплачивать, -латить لەش ئارتىق تولەش.

приплесок دىنگىزنىڭ تولقون ئورلۇپ چقادۇرغان جايى.

приплетать, -плести قوشۇپ ئورش، قوشۇپ توقۇش.

приплод ئۇي حەيۋانلارنىڭ بالالارى.

припложать, -лодить كۆپەيتىش، ئۇرچىتىش.

приплывать, -лыть يۈزۈپ كىلىش، سۇۋدە سۈزۈپ كىلىش.

приплющивать, -плюснуть بىر نە رەفیدەن قىلىش، بىر ياغنى سەنچش.

приплясывать ئەشۋاللەگە ئۈيىن تۇشش.

приподымать, -днимать, -днять كۈتەرش، كۈتەرب ئالاش.

приподниматься ئازگىنە كۈتەرلىش.

припой ياپشدرش ئۇچۇن ئىستىعمال قىلنا- دۇرغان تىز ئۇيرىدۇرغان مەدەن.

приполок كەككە رەف (جاۋان قاتى).

припоминание خاتىرگە ئالاش، ئىسكە تۇشۇرش.

припоминать, -нить خاتىرگە كىلترش، ئىسكە ئالاش.

припоминаться ئىسكە تۇشش.

припорашивать ئۇستىگە مەدەنە نەرسە سېيىش (مەدەلەن: ئۇن).

приправа تەعامنى مەزەلك قىلىش ئۇچۇن سالنايدۇرغان (مۇرچ، قالدەمىر، پامپانار، سى- گەرى) نەرسەلەر.

приправлять, -вить تەعامگە مەزەلك قىلىش، نەرسە قوشۇپ مەزەلك قىلىش.

припрыгивать, -нуть ئۇرغۇپ كىلىش، ئۇرغۇش، مەككەش.

припрыжка ئۇرغۇماق، مەككەلەمەك.

—ходить в припрыжку مەككەلەپ يۈرش، ئۇرغۇپ يۈرش.

припрягать, -рячь ئاتنى قوشش.

припрягаться قوشلش (ئەراپەگە).

припрятывать, -тать ياشىرش، ياشىرب قوشش، قاشىرش.

припрятываться ياشىرىتىش، ياشىرلىش، قاشىرىش.

припугивать, -гнуть غورقۇتىش، ئەمە دىد ئىيتىش.

припускать, -стить تۈشۈرش، ياقن كىلترش، قويۇپ يوبارش.

припутывать, -татывпутывать قارا: قاپبارش، شىشىش، ئۇرغۇپ چىقىش.

припухать, -хнуть موساۋى قىلىش، بەراپەرلەش، تەننېيىق ئىيتىش.

приравнивать, -нять قارا: ... прирост... ئارتىدەرش، قوشش.

приращение بىرەشكەنەش، كۈنچىلەش.

приревновать كىشىش، سويىش، يازش.

прирезывать, -зать يىلغە يانېدەگى (بويىدەگى).

приречный قارا: приравнивать قىيەت، قىيەت، عالم جەمان، بارلىق.

прировнять قىيەت، قىيەت، عالم جەمان، بارلىق.

природа —привычка—вторая природа человека. عادەت - ئىنساننىڭ ئىككىنچى تەبىئەتى (مەقال)

природный تەبىئىي، چىن، فىئىرى.
 прирост ئوسش، ئارتش، نەشو وە نەما بولش.
 приростать; -сти ئوستىگە ئوسش، قو- شىل ب ئوسش.
 прирумянивать, -нить ئىنلىك سۈر- تىش، چىرايلىكەنەش.
 приручать, -чить ئىسسىيەت پەيدا قىلىش، قولغا ئالاش.
 приручаться ئىسسىيەت پەيدا قىلىش، ئورگەنەش.
 присаживаться يانىگە ئولتۇرش، كىل ب ئولتۇرش.
 присасываться ئىمىپ ياپىش، سورۇپ ياپىش.
 присватывать, -тать قودا بولش، قۇر تەنەپ قوش.
 присвистывать, -тнуть قوشلەپ-ھۈ- شتەك چالش، ھۈشتەك چال ب يۇبارش.
 присвоивать, -своить ئوزگىكى قىل ب ئالاش، ئىزلەش، ئىستىلاك قىلىش.
 присевать ئىلەپ قوشش، ئىكەن ئىكىش.
 приседать, -сеть يانىگە ئولتۇرش، چۈك- كەلەش، ئازگە ئولتۇرا تۇرش.
 приселок كچكە قىشلاق، ئاول.
 присесть ئولتۇرش، يىر ئولتۇرش.
 присесть ھەسەل ئارى ئىشىگى ئالدىدا- غى باسغ (تاقتا).
 присказ а ھكاىدە باشى، ھكاىدە غىلاۋە.
 прискакать ئات بىلەن چاپ ب كىلىش.
 прискакивать, -скочить ئرغىش، ھەككەلەش، سەكەش.
 прис орбие غەم، ھەسرەت، خەزىن، تە- نەمسۇف، ئەندەۋە.
 прискорбный تەنەمسۇفلى، قىزغانچىلى.
 прискучивать, -чить زىر كەش، تويىش.
 —ему служба прискунила ئۇ ھەزىمەت نەن زىر كەككەن (تويىغان).

прислащать, -ластить شىرىن قىلىش، ھەسەل، قەنەپ قوشش.
 прислать قارا: присылать قاراسىگە قوشلاۋەرغان مەخاسىز سوزلەر.
 присловье سوز ئاراسىگە قوشلاۋەرغان مەخاسىز سوزلەر.
 прислонять, -нить تەنەپ قوش، ئىزگە كچ قوشىش.
 прислоняться تايانەش، تەلەش.
 прислуга خەزمەتچى خانىن، ھادەم: ھەز- مەتچىلەر، ھەدەمە.
 прислуживать خەزمەت قىلىش، ئىشىنى قىل ب يۇرش.
 прислужник خەزمەتچى، ھادەم.
 прислушиваться, -шаться قۇلاق سالىب تۇرش، پۇسۇب تۇرۇپ تىگلاش.
 присмак يات مەزە، بىگانە مەزە.
 присматривать كۆزەش، كۆز- قۇلاق بولىب تۇرش.
 присматриваться تىكىل ب قاراپ تۇرش.
 присмирелый يواشلانغان، يواش.
 присмиреть يواشلانەش، تىيلىش.
 присмотр كۆزەش، تەرەس سود ئىش.
 присмотреться تارا: присматриваться
 приснащать, -настить باغ ھەم تار- قانلار بىلەن مەھكەملەش.
 присниться تۇشكە كىرىش، تۇشكە كۆرۈش.
 присный دائىمى، ئىبىدى، چىن قارىنداش.
 присовокупление قوشش، غىلاۋە ۋە ئىلماق قىلىش.
 присовывать تەش، كىرگۈزۈش.
 присоветывать مەسلىھەت بېرىش، كەي- گەش قىلىش.
 присоединение قوشش، قوشلش، ئىش- تراك قىلىش.
 присоединять, -нить كىلتىر ب قوشش، بىرگە قىلىش.

присоединяться قوشۇش.
 присоседиться قوشنى بولش، قوشنو- لگگە ئولتۇرش.
 присосаться قاراز: присасываться قۇرۇغان، ياپىش قۇرۇغان.
 присохлый قۇرۇماق، قۇرۇش.
 присохнуть قۇرۇغان، قۇرۇش.
 приспичило چۈنە كېرەك بولدى، مائار- قانان تۇشىدى.
 приспевать, -петь ئۈلگۈرش، ۋەقتىدە يېنىپ كېلىش.
 приспешник ياردەمچى، مۇغىن.
 приспособление ياراقلىق بولش، مۇ- تاپق بولش، جەماز، ئالەت، ئەسباب.
 приспособлять, -бить ئىپلەش، يا- راقلىق قىلىش، تەتبىق قىلىش.
 приспособляться ياراقلىق بولش، ئىپلەش، كۈنىكىش.
 пристав прېمىستوف، پالېتسىد مەشورى، تەر- تىپ ساقلاغۇچى.
 приставать بەيلەنش، ياپىش، قوشاش، كېلىپ تۇقتاش.
 приставка قوشش، يانېگە قوشش، ئزافە قىلىش، لافىزە، قوشما.
 приставлять, -вить كېلىترب قوشش، يانېگە قوشش.
 приставляться قوشۇش، يانېگە قوشۇش.
 приставочный قوشۇلۇپ تۇرغان.
 пристально تىكلەپ، دىققەتلەپ.
 пристальный دىققەتلى، تىكلەپ قاراغان.
 пристанище مەنزىل، بارىپ تۇشاۋۇرغان جاي، تۇرانۇرغان ئورۇن.
 пристань ئىسكەلە، پاراخود توختايدۇر- غان جاي.
 пристать قاراز: пристасть приставать ئېلىپ ئالاش، ئېلىپ تۇرۇش، يانداغى ئاتتى مەيدەش.
 пристёгивать, -тегнуть ئىپلەش، ئېلىپ تۇرۇش، ئېلىپ تۇرۇش.
 пристенка دىۋارگە توپ ئاتىپ ئوينەش.
 пристойность كېلىشلىك، كېلىشلىك.

пристойный شىكەن، لايىق، ياراقلى، كۈركەم.
 пристраивать خىزمەتكە ئورنىتىش، يانېگە ئورنىتىش، تۈزەش، سالىش.
 пристраиваться خىزمەتكە ئورنىتىش، يانېگە ئورنىتىش، سالىش.
 пристраститься پىر نەرسەگە كۆپ مۇھەببەت قوشش، ئارتق مەدىل ئېيتىش.
 пристрастие مەدىل، مۇھەببەت، قۇتۇش، دەرد.
 пристрастно قۇتۇپ، دەردلەنەپ.
 пристрастный قۇتۇلۇش، مۇھەببەتلىك، كۈلگۈ قولىغان.
 пристращать, -растить پىر قىلىش، كۈلگۈنى سالىش.
 пристращаться قۇتۇش، سۆيىش.
 пристреливать, -лить ئاتىپ ئولدرش، يەنە دەن ئاتش.
 пристреляться كۈنپىكىش، ئاتشقا ئورۇنلىنىش.
 пристроить قاراز: пристраивать پىناناڭ يانېگە قوشۇپ سالىنغان پىنانا ۋە پىنانا ئېشى.
 пристройка پىناناڭ يانېگە قوشۇپ سالىنغان پىنانا ۋە پىنانا ئېشى.
 приступ تۇتۇش، كىرىش، ياقىنلاش، ھۇجۇم ۋە ھەملە.
 — взять крепость приступом قەلئەنى بىز يۇلى ھۇجۇم قىلىپ ئالاش.
 припадок قاراز: приступать تۇتۇش، كىرىش، باشلاش، كېلىش، ياقىنلاش، باسپ ئالاش.
 приступаться ياقىنغا بارش.
 пристыжать, -стыдить ئويالترش، مەھجۇب ئېيتىش.
 пристыжаться ئويالاش، مەھجۇب بولش، ئاموسلاناش.
 пристяжка ئېزۇۋاشلارنىڭ ئورنا ئاتلارنىڭ يانلارنىڭ قوشۇلغان ئات.

присуждать--судить 'مۆكۈم قىلىش،
 قەدەر قىلىش، مۇستەھقىق ئېيتىش.
 присутственный день 'مەھكىمەلەر
 ئاچقۇن كۈن.
 — присутственное место 'مەھكىمە،
 مەھكىمەخانىسى.
 присутствие 'ھازىر بولۇش،
 ئورنىدە بولۇش؛ مەجلىس،
 مەھكىمە.
 — воинское присутствие 'ھەربى
 قىسىمدا بولۇش،
 ھەربىي قىسىمدا.
 присутствовать 'ھازىر بولۇش،
 ئورنىدە بولۇش،
 مەھكىمەدە ئولتۇرۇش.
 присутствующий 'ھازىر
 بولغۇچى، اشتراك
 ايتكۈچى، ھازىر
 مەجلىس.
 присушивать, -шить 'قۇرۇتۇش.
 присущий 'مەخسۇس،
 خاس، ھازىر مەۋجۇد،
 بار بولغان.
 присылать 'يۇبارش،
 كۈندۈرۈش.
 присылаться 'يۇبارلىش.
 присылка 'يۇبارش
 ئىشى.
 присыпать, -сыпать 'يانىگە
 سېپىش، اۋستىگە
 سېپىش.
 присыпка 'سېپىدەن
 ئۇرغان نەرسە.
 — детская присыпка 'كۈندۈرۈلگەن
 چىلگەن جايلارغا
 سېپىلەندۈرۈلگەن دارو.
 присыхать 'قورۇماق،
 قورۇش.
 присяга 'ئانت،
 قەسەم، يەمىن.
 — принять присягу 'قەسەم
 ئېيتىش، يەمىن
 ئېيتىش.
 присягать, -гнуть 'ئانت
 ئېيتىش، يەمىن
 ئېيتىش.
 присядка 'چوڭكەلەش،
 چوڭكەلەش.
 присяжный 'ئانتلى،
 يەمىنلى، ئەھالىدان
 سايلانغان ھاكىم
 (ۋەكىل، ھادىم...)
 — присяжный поверенный 'ئانت
 ۋاگات، دەۋا
 ۋەكىلى، رەسمى
 ۋەكىل.
 притаивать, -таять 'ياشۇرۇش،
 ياشۇرۇش،
 تۇتۇش.
 притаиваться 'ياشۇرۇش،
 پۇشۇش.

приталкивать 'تۇرتىپ
 كېلىتىش.
 притаптывать 'باشش،
 ئاياق تاشتى
 قىلىش، پايئال
 قىلىش.
 притаскивать 'سۈدۈرۈپ
 كېلىتىش.
 притаскиваться 'سۈدۈرۈلۈپ
 كېلىش.
 притачивать 'قايراش،
 قايراماق.
 притворность 'غەيرەتتە
 بولۇش،
 مۇغامبىرلىك.
 притворно 'ريالاناب،
 پەسەنچە سالىپ،
 مۇغامبىرلىك
 بلەن.
 притворный 'غەيرەتتە
 بولغۇچى، سۈنغى،
 ريالى.
 притворщик 'رپاكار،
 ايككى يۈزلىك.
 притворять, -рить 'ئازگە
 ياپىش، ياپىپ
 تۇرۇش.
 притворяться 'ئازگە
 ياپىلىش،
 چىللە قىلىش،
 مۇغامبىرلىك
 قىلىش، بولغان
 بولۇش.
 — он притворяется незнающим
 'ئۇ پەسەنچە
 بولۇپ، مۇغامبىرلىك
 قىلىدۇ.
 притекать 'ئاقىپ
 كېلىش.
 притемнять 'قاراڭغۇ
 تۇتۇش، قاراڭغۇ
 لاندۇرۇش.
 притерпеться 'چەدەش،
 ئۈزۈش، سەبەر
 قىلىش، كۈنىكىش.
 притереть 'قارا،
 پىرىتارىت.
 притёртый 'قارلغان،
 قوپ ئېپىلەنگەن.
 притеснение 'قىشش،
 تەزىيىق قىلىش،
 چەبەر ۋە زولۇم
 قىلىش.
 притеснитель 'چەبەرلە
 گۈچى، زالم،
 قىسقۇچى.
 притеснять, -нить 'قىشش،
 تەزىيىق قىلىش،
 چەبەرلەش،
 زولۇم قىلىش.
 притесняться 'قىشلىش،
 چەبەرلەنىش.
 притёсывать 'يۈنىش،
 قوش.
 притечь 'قارا،
 پىرىتارىت.
 притирание 'سۈرتىلەندۈرۈلگەن
 ياغ،
 سەلە، دورغان
 ياغ.

притирание سۇرتىش، ئىرتىش.

притирать سۇرتىش، ئىشقەش، ياغ بىلەن سۇرتىش.

притираться سۇرتىش، سىلەنىش.

притискивать, -снуть قىلىتىش، كىلىتىش، قىلىش.

притихать, -хнуть затихать قارا:

приткнуть притыкать قارا:

приток ئاقىپ كېلىش ۋە كىرىش؛ پىرماق (پىرماق - يىلغى) بىر نەھىرگە قوشىلغان ئورمان ئىكەنچىسى.

притолкнуть приталкивать قارا:

притолока ايشىكنىڭ پۇشتى بۇرنى.

притом شونىڭ بىلەن بەزىبەر، ئۇنىڭ ئۈستىگە. يەنەدە.

притон ئۇيا، يىغىناق، فەخىشخاندە.

притоптать притаптывать قارا:

притопывать ئاياق باسىش.

приторговываться ساۋدالاش.

приторный جۇدە شىرىن.

притрогиваться, -тронуться

دوتراغىۋاتىش قارا:

притуманиваться, -ниться ئۈمەن-ئۈمەن

لەتىش، قارانغولاناش، قايغۇغا چۈمىش.

притуплять, -пить ئۈمەنلەش، سىلەندىش،

زەغىفلەش، دەمىنى قايناش.

притупляться ئۈمەنلەش، زەغىفلەش.

притча عىبىرەتلىى حىكايە، مىسل رەمز.

притыкать تىقىش، قاداش.

притягательный جەزب قىلالدورغان،

تارتىپ ئالادورغان.

— притягательная сила قۇۋەتتى جازىدە.

притягивать, -гать تارتىپ كىلىتىش،

جەزب قىلىش، ئۈزىگە تارتىش.

притягиваться تارتىش، جەزب ئېتىلىش،

ۋە الخ.

притягательный تارتاندورغان، جەزب قىلالدورغان.

— притягательное местоимение زەمىر مۇلكى.

притягать قارا: پىرىبىرەتتە.

притяжение تارتىش، جەزب قىلىش.

притязание دەۋعا قىلىش، تەدەج، ئارزۇ.

притянуть قارا: پىرىتتە.

приуготовливать, -готовить ئال-

دىن (ئىدارەت) حازىرلەپ قويىش.

приукрашать, -красить بىزەش،

چىرايلى قىلىش، تەزىن ئېتىش.

приукрашаться چىرايلىلاناش، بىزەنىش،

زىنەتلەنىش.

приумножать, -жить زەرب قىلىش،

بىر نىچە مەرتەبە ئارتىدىش.

приумножаться زەرب قىلىنىش، بىر نىچە

مەرتەبە ئارتىدىلىش.

приумолкать, -кнуть تىش، تىب

تۇرىش، سىكوت ئېتىش، ئاۋۋىشىزلىنىش.

приуныть قايغۇش، مەخزۇن بولىش، ئۇيغۇ

تۇشىش، رۇج تۇشىش.

приурочивать, -чить بىر ۋاقتقا

توغرى كىلىتىش، تەتقىق ئېتىش، سۈيىش.

приучать, -чить اۋرۇگەنىش، تەلەپم بېرىش

ايگەلەندىرىش.

приучаться ئۈرگەنىش، عادەت قىلىش،

ئىگەلەنىش.

прифрантиться ساۋال: ئىك بولىش،

خېچە بولىش.

прихваливать ماقتاماق.

прихварывать ئاغرىپ تۇرىش، كەسە-

لەنىش.

прихвастывать يالغاندان ماقتاش.

прихватывать, -тить ئالاش، قەبىز

ئېتىش، چەنگەل سالش.

прихвостень ماقتانچى ۋە بەيلەندۈرغان

بولداش.

прихвостье, دو مخه زه، قوبروق (دوم) ته گى،
 прихлебатель تىكن خور،
 прихлебывать, -лебнуть كدته -
 كدته ييبدك، تاغارالاب ييبدك.
 прихлестывать سدرش، قىچنلەپ
 ئوروش.
 прихлопывать تەرس ئىتەپ ياپش.
 приход مەدەللە؛ كىلىش، ئىراد، كرش.
 приходится توغرى كىلەدى.
 приходиться، -придётся، -прийтись كىلىش، يەتەش، بولش (ووقت توغرىسىدا).
 приходский, -кой مەدەللەگە مەخسوس
 приходо-расходный واردات وە
 مەدرەگە دائىر، دەرامەت-بورامەت؛ كىلىم-
 چەم
 прихожанин مەدەللە كىشىسى.
 прихожая دەملىز، ئالدىداغى ئۆي.
 прихожий كىلەدورغان.
 прихорашиваться ياساناش، چىرايلىك
 بولش، زىنەتلەش، ياخشىلاناش.
 прихотливый تەكلىپلەشكە، نەفسىگە
 بىرلىگەن.
 прихоть نەفس، ئارزۇ، ھاۋا-مەدەس.
 прихрабриться باتۇرلاناش.
 прихрамывать ئاقساقلاش، چىرلاقلاناش،
 ئاقساق بولش.
 прихрапывать خۇرلەش، خۇررەك
 تارتش.
 прихруст بىر نەرسەنىڭ غىجلىشى.
 прицветник كۈلنىڭ غونچەسىنى قاپلاغان
 ياپراق.
 прицел مەدەنى، تۈزەگەچ.
 прицеливать, -лить چاغلەش، مەدەنى
 قىلىش، توغرىلەش.
 прицеливаться چاغلانماق.

прицениваться, -ниться باھاسىنى
 سوراش، ساۋدالاش كورش.
 прицепка بىكار خەرخەشە تاپ بىلەش؛
 زەنجىر خەلقەسى.
 прицеплять, -пить ئالەپ قوش،
 قوش، زەنجىر ئاسەپ قوش.
 прицепляться ئالەش، ئالەش.
 прицепной ئارقاغا ئاقلاندورغان (مەسەلەن):
 توكەلدورغان واگون).
 прицепочный يانگە ئاقلاندورغان.
 причал كىمە باغلاب قويلاندورغان باغ
 (ئارقان) ياكى قازوق.
 причаливать, -лить كىلتەپ باغلاش،
 دەريا لەيدىگە كىمەنىڭ توقناشى.
 причастить - причащать-при-
 частие ھەزەت مەسچىنىڭ جەمئىي وە قاننى
 ئارالاشش، موشارەكەت؛ ئىسىم
 فاعل وە مەفعول.
 — действительное причастие ئىسىم فاعل.
 — страдательное причастие ئىسىم مەفعول
 причастный دەخلى وە ئارالاششىسى
 بولغان.
 причащать, -причастие ئورپاننى
 يىگىز؛ تەقدىم قىلىش.
 причащаться قوربانلىق بېش.
 причёска ساچ زىنەتى، ئارالغان چاچ.
 причёсывать, -чесать تارماق، چاچنى
 چىرايلىك قىلىپ تاراش.
 причет ھسابدە ئارتىلىق.
 причётник قارا: дьячок
 причина سەبەب، بەھانە، وە جەھ، غلەلە.
 причинение سەبەب بولش، زىيان يىگىز.
 причинять, -нить سەبەب بولش؛
 كۈرسەتەش، ياساش.
 причисление ھسابلاش، ھسابگە
 كىرگۈزۈش، قوشۇپ ھسابلاش.
 причислять, -лить ھسابىگە
 كىرگۈزۈش، لىتى ھسابلاش.
 قوشش، بىرگە ھسابلاش.

- причисляться قوشاب حسابلاش، قوشلش.
- причитать قوشش، علاوه قىلىش، توقتاب يىغلاش، توقتاب يىغلاش.
- причмокивать تاغز شاپللاش، شاپلا - لانتب ئويش.
- причт، بۇتخانه خدمه تچىلدى، مداحلله خالقى، كەلىسه خادىمىسى.
- причуда كوكل ئۆزلەندىشى، نەفس تەشى. قارا: капризный
- причудистый капризный
- причудиться كوزگە كورنىش.
- причудливый تەك، اللوقلى، زىنەتلى، قارا: капризный
- пришелец كىلگىدى، باشقا جايدان كىلپ تورغۇچى.
- пришептывать شىرلەش، شىرلەپ سوزلەش.
- пришествие كىلىش، ورود، وسول.
- второе пришествие مدەشەر، فييامەت.
- пришибать,-бить ئورۇپ سىندىرىش، سىندىرىپ چىتىش.
- пришивать,-шить قوشىپ تىكىش، تىكىپ قوشىپ (تۈگەندى).
- пришиваться قوشىپ تىكىش.
- пришивка گۈل قىلپ تىكىلگەن نەرسە.
- пришлѣпывать شەپلەش.
- пришлец قارا: пришелец
- пришлый كىلگىدى، غەرىپ، ئەجنەبى.
- пришпиливать,- лить قاناب قوشىش، يىگە بىلەن ئىلپ قوشىش.
- пришпоривать,-рить ئىتك تالوانىگە، ئاقلادورغان شىقلەن بىلەن ئات چاپش.
- пришучивать ئىش ئارھىدا ئويىناش.
- прищелкивать,-кнуть شا رىلانىش، چىزنىش.
- прищемять,-лить قىسىش، قىستىش، ئاراسىگە قىستىش.
- прищеп доغر تۈزۈرغان يارق، دەرر.
- прищуривать,-рить قاماشدۇرش (كوز قاماشش).
- прищуриваться كوزنى يومار يوسماش قىسب قاراش.
- приют يەتىم وە خالىسىز چاللازنى تەربىيەلە - يەدورغان يورت، جاي، ئوي.
- приютить ئورۇناشدۇرش، ئورۇن بېرىش، جايلاش.
- приютиться ئورۇناشش، ئلتىجا قىلىش، جايلاش.
- приязнь موھەببەت، دوستلۇق.
- приятель دوست، رەقىب، ئاشنا.
- приятельские отношения دوستانە موعا - ملە، ئورتاقلىق.
- приятность كۈڭلۈك، مۇلايمەت، خامشلىك، لەزىزلىك.
- приятный كۈڭلۈك، مۇلايم، لەزىز.
- про توغرىسىدا، حەقىدە، ئۈچۈن... نىڭ
- читать про себя ئۆچدە ئوقۇش، كىشىگە ئىشتىرمەيدىن ئوقۇش.
- про «ئاشنا»، «ئوتەندەن ئوتە» «واسىتىسى...» بىلەن، «ئارقالى» «ھەم «اوزۇنرش» «ئوتە - كۈزۈش» «مەغلەلارنى ئاڭلاتادورغان قوشمەت، مەسەلەن: резать كىشىش، прорезать ئوتەندەن ئوتە كىسىپ چىقارش: спать ئوخلەش، проспать اوخلەپ ئوتەكۈزۈش، ئوخلەپ قالىش.
- проба تەجرىبە، سىنەش، تاشش، تىلا وە كومۇش نەرسەلەرگە چىت مەدەنلەردەن ئاراش - درغانلىق دەۋرە جەمىسى.
- пробалтывать,-болтать سوزلەش، سوزلەش، ئوتەكۈزۈش، ئوتەكۈزۈش، ئوتەكۈزۈش، كۈپ سوز ئىيتىش، كۈپ سوزلەش سىرنى ئاچش.
- пробалтываться كۈپ سوز ئىيتىش، كۈپ سوزلەش سىرنى ئاچش.
- пробарышничать فائىدە قىلىش.
- пробег يۈگۈرۈپ بارغان يول.

пробегать,-бежать يوگوروب ئوتوب كېتىش، يوگوروب چىقىش، يوگوروب كېلىش.
 пробегать يوگوروب ئوتكەزىش.
 пробегаться يوگوروب ئېرىك ئاچىش.
 пробел-نوقسان، نوقسلىق، ئوتكەزىش.
 пробелить ئوتكەزىش، ئوتكەزىش، ئوتكەزىش.
 пробеседовать سوزلەش، سوزلەش، سوزلەش، سوزلەش، سوزلەش، سوزلەش.
 пробивать ارزوب ئوتكەزىش، چىقىرىش، ئېشىپ چىقىرىش.
 пробиваться تېشىلىپ چىقىش، تېشىپ چىقىش، قىيىنچىلىق بىلەن غوسور ئوتكەزىش.
 пробирать پەرق ئاچىش، ساچ يوللىنىش، ئاچىش، تېرىگەش، يوقارىغا اوتىش.
 пробираться ئوتىش، سېكىلەپ بارىش.
 пробирка بارماقغا اوخشاش شېشە.
 пробирный تىلا ۋە كۆمۈشكە ئارالاش - درلغان چىت مەدەنىتى تېكىشەن دورغان.
 пробить قارا: пробивать
 пробка پوك، تىق، نىقىچ.
 пробковое дерево پوك ياغاچى.
 проблема ھەل قىلىنماغان نەتىجە، مۇشكىل مەسىلە.
 проблематический شۈبھىلى، ئىسپات قىلىنماغان، شەكىل.
 проблеск ئازىكە يالتىراپ كېتىش، شوعە.
 — проблеск ума — ھەقىقەت كەسەرى، ھەقىقەت قۇۋەتى.
 проблёскивать,-леснуть يالتىراپ ئوتىش، ئارتىق يالتىراش.
 проблудить ئويناشلىق بىلەن ئوتكەزىش.
 проблуждать ئاداىش يۈرۈش.
 пробный سىنايدورغان، نەمۇنەلىك.
 пробовать سىناپ كۈرۈش، تەجرىبە قىلىش، ئاتىپ كۈرۈش، مەزەسىنى بىلىش.
 прободать سوزىپ تېشىش (شاخ بىلەن).
 пробой چوقۇر، ئويد.

пробойка تېمىرگە نېكىشلىك ۋە زىنەت قىلادورغان قورال.
 пробоина سىنگەن، تېشىكەن يېرى.
 проболеть كەسەللىك بىلەن ئوتىش.
 проболтаться تىك يۈرۈپ (ئەلماي) - ئەلچا يېلارنى سوزلەش (سوزلەش، سوزلەش، سوزلەش).
 пробалтываться قارا:
 пробор ساچ يولى، پەرق، يەلمە.
 пробормотать غەجەلەپ تورىش، غورۇ- گەپ تورىش.
 пробочник قارا: штопор
 пробочный پوك قىلادورغان.
 пробрасывать,-сать ئاتىپ، ئۇغىتىپ، تاشلاش، ئۇغىتىش، چاچىپ يوبارىش.
 пробрать قارا: пробирать
 пробривать,-рить قالدۇرپ كېتىش. (پىچاق بىلەن) يول سالىش.
 пробродить يۈرۈپ ئوتكەزىش.
 пробуждать,-будить ئويغاتىش.
 пробуждаться ئويغانىش.
 пробуждение ئويغانىش، ئىتپام.
 пробуживать ئويغانىش.
 пробуравливать,-вить بۇرۇمەلەپ، پىرىمەلەپ تېشىش.
 пробывать بولۇش، تورىش، ئوتكەزىش.
 проваживать كۆزەتىش، كۆزەتتىش.
 провал يېمىرىش، چوقۇر يېمىرىلپ تۈشكەن جاي، ئىمتىھان بېرە ئالماسلىق.
 проваландаться يېكار يۈرۈپ غوسور ئوتكەزىش.
 проваливать,-пить يېمىرىپ توشۇرۇش، ئاغدارىپ توشۇرۇش.
 проваливаться يېمىرىلپ توشۇش، ئىمتىھان بېرە ئالماسلىق، ئىشىنى ۋە چوقۇمىگە چاقىرا ئالماسلىق.
 провалить ئاغداتىش، يۈمەلەتتىش.
 прованское масло زەيتون ياغى.
 проваривать,-рить قاتتىق قايناش، قاتتىق پىششىق.

проващивать نەزىدەن-بىرى موملەش.
 провевать جودە ئارتق ئوردورش.
 проведение ئۆتكۈزۈش ئىشى.
 — проведение железной дороги تىمىر يول سالىش.
 проведывать,-даты سورەت بلىش،
 حالياً بلىش.
 провезти قارا: پروزىتى
 провевать قارا: پروصات
 проверка تىكشۈش، تەفتىش.
 проверочный تەفتىشكە مەخسوس،
 تىكشۈرەدورغان.
 повертывать,-верчивать بو-
 رەش، بورەت چاقارش.
 проверять,-рить تىكشۈش، تەفتىش
 قىلىش، قايتانان حسابلاپ كورش.
 проверяться تىكشۈرۈلش.
 провес بولچاۋادا كەمچىلك.
 провесить قارا: پروصىيەت
 провесный قارا: вяленный
 провести قارا: پرودۈت
 проветривать,-рить شاماللاناش،
 ھاراگە قويىش.
 проветриваться شاماللاناش، قوروش.
 провеять قارا: پروصات
 провиант (غەسكەر ئۈچۈن) ئازىق، ئاۋقات
 نەرسىلەرى.
 провидец كورگۈچى، كوزى ئۆتكۈر.
 провидение حكەمەت ئىلھامىيە، خودانانك
 حىكەمەتى.
 провидеть غەيبىدەن خەبەر بېرىش، كېلە-
 چەكنى بلىش.
 провизжать وژۇللەپ ئۆتۈپ كېتىش، وژۇ-
 للەپ ئۆتكۈزۈش، غىبەللەش.
 провизия زەھىرە، ئازىق-ئاۋقات.
 провизор ئەجرا خانە مۇدىرى،
 قارا: پرو-نىتەسە

провинциал ولايەت كىشىسى.
 провинциализм ولايەتكە مەخسوس،
 شىۋە ئايرىماسى.
 провинциальный ولايەتكە مەخسوس.
 провинция ولايەت، تومەن، كۆبىرەنە.
 провинчивать جودە ئارتق وپنلەش،
 بورۇپ ئۆتكۈزۈپ يۈرۈش.
 провиняться غەيتىلىپ بولىش،
 غەيتىدار بولىش.
 провираться يالغانلانپ تۇتىلىش.
 провисать ساقلاپ تۇتىلىش.
 провод تېلېگىرام رە تېلېفون سىمى.
 проводимость ئۆزىدەن ئۆزى ئۆتكۈزۈلۈش
 قابىلىيەتى، ئۆتكۈزۈلەدورغانلىق.
 проводить ئۆتكۈزۈش، ئالداش، كۆزەتتىش،
 ئۆزەتتىش.
 проводник يول كۆرسەتكۈچى، رەھبەر،
 ئۆتكۈزگۈچى.
 проводы كۆزەتتىش ئىشى.
 провожатый يول كۆرسەتكۈچى
 провожать كۆزەتتىش، كۆزەتتىش.
 провоз ئات، ياكى ئەرۋەگە سالىپ يۈرۈش
 провозвестник پەيغەمبەر، غەيبىدەن
 خەبەر بېرىگۈچى.
 провозвещать,-вестить بو-تون
 عالمگە ئالدىنقى (كېلەچەككەكى) ئىشنى
 بىلدۈرۈش.
 провозглашать,-ласить ئىھلان
 ئېتىش، نىدا قىلىش، فاش قىلىش.
 провозглашаться ئىھلان قىلىنىش،
 نىدا قىلىنىش.
 провозглашение ئىھلان، نىدا.
 — провозглашение свободы ئىھلان-
 رىيەت، حوررىيەت ئىھلان قىلىش.
 провозить ئۆتكۈزۈپ ئالپ چىقىش، يۈرۈش
 ئۆتكۈزۈش (ئات، ئەرۋەگە بىلەن).
 провозиться ئۆتكۈزۈش، ئۆتۈپ

провозной نەرسە يورغوزشكە مەخسوس
 провокатор جاسوس، موفاق، قىتەچى، قوتۇرتخوچى
 провокационный قىتەلى؛ غەلەۋەلى، جاسوسلىق
 провокация قوتقۇ، قىتە، خىلە
 проволочка سۈرۈرەپ - لىق، تالپ چىقىش
 проволока تىنەر سىم
 проволочный سىمدەن قىلىنغان، چۈزۈش
 провонять جۈدە ئارتق ساسش
 проворно تىزگىنە تىزلىك باھەن
 проворность تىزلىك، ئولگۈرلىك
 проворный تىزە ئولگۈرلىك
 провороваться ئوغرىلىق نام كۈ - نەرنش، ئوغرى نامى چىقىش
 проворонить ئاغزى ئاچىپ قالش، قوروق قالش، فورسەتنى اوتكەزىش
 проворство تىزلىك، ئولگۈرلىك
 проворчать غورۇكلاپ ئەيتىش
 провраться قارا: پرويرارىسى
 провуть اولۇب ئوتكەزىش
 провливать بوتون قاقلاش، بوتون قوروتىش
 прогадывать, -дать خەتالىك بەلەن قولىدان چىقارش، زەرەر قىلىش، فالېينلىك قىلىش
 прогалина قار تەگىدەن يەنگى چىققان ئوت (ئولەن)
 прогибать, -гнуть يۈكش، ئىگىش
 прогимназия ئازگىنە سىنقىلى گىمنازىيە
 проглаживать جۈدە كۈپ دەزمالدەش، سىللىق قىلىش
 проглатывать, -лотить يۈتۈش، بەلخ ئىيتش، تاماقدان ئوتكەزىش

проглатываться يۈتۈلىش
 проглотать كەمرب بىتۈش (تېشىش)
 проглядывать, -лянуть ئۈستەن قاراش (كۈرنش)، ئارقالى كۈرنش
 проглядывать, -лядеть كۈرمەسدەن قالاش، كۈزدەن ئوتكەزىپ چىقارش
 прогнать قارا: پروгнаيتى
 прогневить ئەچچىغەندەش، ئەچچىغىنى كىلتىرش
 прогнивать, -нить چۈپ تامام بولش، چۈپ چىقىش
 прогноз كەسەلنىڭ كېلەچەكىنى علمى جە - مەتدەن بىلگىلەش
 прогнуть قارا: پروغىباتى
 проговаривать, -ворить ئەيتىش، ئەيتىپ بىتۈش، سوزلەش، ئەلەققوز ئىيتىش
 проговариваться كۈپ سوزلەپ يۈ - يەرش، يالغان سوزلەش
 проголодаться ئاچقالش، قارن ئاچقاش، ئاۋقات يېگۈسى كىلىش
 проголодь ئاچلىق - توقلى تورش
 прогон پۇل؛ يەشمىك خەقى
 прогонять قوروش، مەيدەش، كىتكۈزۈش
 прогоняться قولش، مەيدەش
 прогорать, -реть جۈدە كۈپ يانىش، كۈيىپ تېشىش، زىيان تارتىش، شارىلاش
 прогорелый كۈيگەن، يانگەن، ئۇفلاس قىلغان، پارىلاغان «سنگەن»
 прогорклый ئەچىگەن
 прогоркнуть ئەچىش
 прогостить مەمان بولش، زىيافەتدە ئوتكەزىش
 программа پىروگرامما، جەدۋەل، دەستور، لايىھە، نىزام، يول
 программный پىراگرامماغا عايد
 прогребать كىمە كۈرەگى بەلەن كۈرەپ چىقىش
 прогревать, -реть جۈدە ئارتق ئىستىش
 прогреметь كۈلدۈرەش، كۈلدۈرەپ ئوتش

продукт. ھاسىلات، ئارقات، نەتىجە.
 продуктивный. فائىدالى، نەتىجىلى.
 продууть. قارا: продувать.
 продуться. ھەممە پۇلىنى يوتقۇزۇش.
 продырявить. تېشىش، تېشىكلەش.
 проедать. يېپ بېتىش، ھەممەسىنى يېش.
 проезд. باروب قايتىش، ئوتوب بارش، ئات بىلەن ئۆتلەدورغان تار يېز.
 проезdit. ئوتتوروب سەياھەت. قىلىپ ئۆتكەزىش، يۈرۈشكە پۇل سەرف قىلىش.
 проездом. ئوتتوروب بارىشك، ئۆزلىكى، پۇل توشكەن.
 проезжать. ئوتوب كېتىش، يۈرۈشكە سەرف قىلىش، ئات ئۆرگەتەش.
 проезжий. ئوتوب بارغۇچى، يولارچى.
 проект. لايىھە، نىيەت.
 -законопроект. قانۇن لايىھەسى.
 проесть. قارا: проедать.
 проехать. قارا: проезжать.
 прожаривать, -рить. جودە كۆپ قاپۇرۇش، قىزىرىش.
 прождать. كۈتۈپ تۇرۇش، كۈتۈپ ئۆتكەزىش.
 прожектёр. لايىھە تۈزگۈچى، ئويلاپ چىقارغۇچى.
 прожектор. جودە يارۇق چراغ (ئوزاق) جاپارغا يارۇق تۇشۇرۇشكە ئىشلەتلىدۇ.
 прожечь. قارا: прожигать.
 прожить. ئورۇش؛ سەرف قىلىپ بېتىش.
 —он прожил все свое состояние. ئو ئۆزىنىڭ ھەممە دولەتىنى يېپ بېتىدى (پەقەت سەرف قىلىپ بېتىدى).
 прожиться. سەرف بولۇپ بېتىش.
 прожигание. ياندۇرۇش، ياندۇرۇپ تېشىش.
 прожигать. ياندۇرۇش، زايىق قىلىش.
 прожигаться. يانۇپ تېشىش، يانۇش.
 — прожигатель жизни. ھەممىنى يېكار قىلغۇچى، بېكارگە ھەممى ئۆتكەزگۈچى.
 прожимать. قىسپ سۈيۈنى چىقارش.

прожинать (ئوزاق بىلەن) ئورۇپ چىقىش.
 прожора. مېچكى، كۆپ يېگۈچى، تاماقخور.
 прожорливость. كۆپ يېش، مېچكىلىك، تويىمەسلىك.
 прожорливый. مېچكى، تويىماس.
 прожужжать. وژلەش، غەغغلىش.
 проза. نەسر، مەنسۇر، شېئىرنىڭ غەكسى.
 прозаик. نەسر يازغۇچى.
 прозаический. نەسرى، مەنسۇر.
 прозапас. قارا كۈنگە ئىحتىيات ئوچۇن.
 прозвание. لەقەب، ئىسىم، نام، قوشما، ئات.
 прозвать. قارا: прозывать.
 прозвенеть. جەردەگەش، جەردەگەش ئوتۇش.
 прозвище. لەقەب، قوشما ئىسىم.
 прозвонить. جەردەگەش، قوڭغۇراق قاقش.
 прозевать. ئاغۇر ئاچىپ قالش، مەھرۇم بولۇش، قورۇق قالش، ئىسەندەش.
 прозектор. جەرزاق موعارنى.
 прозеит. قارا: новообращенный.
 прозимовать. قارا: зимовать.
 прозирать. رەھىشەن كۈرۈش، كۈرەمسەندەن يۈرۈپ كۈرە باشلاش.
 прозорливость. ئوتەكۈرۈپچەنلىك، زېرەكلىك، فەئانەت، كۈز ئۆتكۈرلۈكى.
 прозорливый. ئوتەكۈرۈش، زېرەك.
 прозрачный. شەفاف، ئىق كۈرەنەرلىك.
 прозревать, -рить. كۈرەمسەندەن كۈرەماقەتتا، باشلاش. مەغەنەوى كۈرۈش.
 прозывать. ئاتاش، تەسەببۇھ قىلىش... دىيىپ يۈرگۈزۈش.
 прозываться. ئاتالۇش، تەسەببۇھ قىلىش.
 прозябание. موزلەش، ساۋوققا قانۇش.
 прозябать, -бнуть. موزلەپ قالش، تېشىلۇپ، چىقىش ھەممە ئۆسە باشلاش، قىيىنلىق بىلەن كۈن كۈرۈش.
 проигрывать, -рать. يۈتۈش، فور-سەتتى ئۆتكەزۈش، ئوينىپ ئۆتكەزۈش.

проигрывает يوندگرلگن.
 проигрываются يوتولش.
 проигрышный يوتولگن.
 пройдоха يولارچى، ئوتوب بارغوچى. دەر-خه برچى
 произведение نەسەر، نەتلىقى، سەمەرە، نەتىجە، ئىش، مال.
 произвести قارا: ىزىپ چىقارماق، ئىش ئىشلەپ چىقارغۇچى، ئىش ياشىقارغۇچى، نەسل ئايغرى.
 — дело ئىش يىرغوزۇچى.
 производить ئىشلەپ چىقارش، يولدرش، نەتىجە چىقارش، ئىجرا ئىتىش.
 производиться ئىشلەنپ چىقىش.
 производство مەھسولات، ئىشلەپ چىقارماق، رىلخان، نارسە، حاسىل.
 произвол باشباشباتاقلىق، خاملاغانچا، ئىستىدات، زولوم.
 — бросить на произвол судьбы ئوز باشىگە (تەقدىرىگە) تاشلاش.
 произвольно ئىختىيارەن، بلاشەرت.
 произвольный ئىختىيارى، غەيرەمەشروت.
 произносить, -нести مەخرە جىدەن چىقارش، ئىتىش، تەلەففۇز ئىتىش.
 произноситься مەخرە جىدەن چىقارلىش.
 произношение ئىتىش، تەلەففۇز ئىتىش، مەخرە جىدەن چىقارلىش.
 произойти قارا: ىزىپ چىقارماق، ئىش ياشىقارماق.
 произрастать ئىشىش، ئۆسۈپ چىقىش.
 произращать, -растить ئىشىتىش، ئۆستۈرۈش، ئېگىزلىك، ئۆستۈرۈش.
 проименовать ئىسىملەش، ئىسىملەرى بىلەن زىكر قىلىپ چىقىش.
 происки جىللە، دەسلىسە، سەغايەت.
 проискивать, -кать ئىزلىش، ئاخخارش، تەقتىش قىلىش.
 проистекать, -течь ئاقىپ چىقىش نەتىجە بولۇپ چىقىش.

происходить سادىر بولش، چىقىش بولش، كىلىش (نەسلىدەن).
 происхождение سادىر بولش، نەسل، نەسەب، مەنبەع.
 — он по происхождению крестьянин ئۇ ئۇيغۇن نەسلىدەن، ئۇنىڭ نەسلى دىمەن
 происшествие واقىقە، خادىسە.
 пройти قارا: ىزىپ چىقارماق، يۈرۈش، ئۆتۈش، كىلىش.
 пройтись ماخاۋ دەر دىگە موبەتلە.
 прокаженный جەزام، قوتىر، ماخاۋ.
 проказа شوخ.
 проказник شوخلىق قىلىش.
 проказничать شوخلىق، يامان قلىق.
 проказы كوب قىزدرش، ئىزىتىش.
 прокалывать تىشىپ چىقارش، قاراش.
 прокалывать ئۆتۈندە ئىشلەتىش.
 прокапчивать قازىپ چىقارش، كوب كەلدەش.
 прокапывать قاراۋوللاپ، -لىتە، ئۆتكۈزۈش، ساقلاش، پايلاش.
 прокарауливать, -лить تويۇدرش، باقىش، زىقلەندۈرۈش، ئارقاق بېرىش.
 прокармливать باقىش، ئويۇش.
 прокармливаться ئىچىدە، ئوتۇش، ئىستىمال قىلىش.
 прокат ئىستىمال قىلماق، -نى ئېلىش، ئىچىدەگە ئالىش.
 — взять на прокат قارا: ىزىپ چىقارماق، -تىش، يۈمەلەتەپ يولبارش، كۆلتۈرۈش.
 прокатать, -тить چالغى بىلەن چاپ چىقىش.
 прокатывать يۈمەلەتەپ، -لىتە، -لىش، يۈمەلەپ تۇتاش.
 прокатываться ئىچىتىش، ئۆزۈش.
 прокашывать ئىزغىش، ئىزغىپ تىگىز، مەسلىك.
 прокашливаться, -ляться قايىناپ تامام بولۇش، قايىناپ بېرىش.
 прокипать قايىناپ تامام بولۇش، قايىناپ بېرىش.
 прокипятить

прокипяченный ياخشى قاينالغان.
 прокисать, -снуть ئىچش، ئارداڭ بولش، تەخمىمىز ئېتىش.
 прокладка ئىككى ئاراسىگە سالغان (قولباغان) ئىرسە.
 прокладывать ئاراسىگە قويۇش، پۇل سالش.
 — прокладывать рельсы تىمىر يولى سالش.
 прокладываться سالنىش، ئۈتكۈزۈلش.
 прокламация ئىعلان، نىدا، سىياسى ئىعلان، قەتئە ئىعلاني، ياشىرىچە ئارقا ئالغان ئىعلان.
 прокласть قارا: прокладывать
 проклёвывать, -левать چوقۇش.
 проклеивать, -леить يېلىمەش، ياپشدرش.
 проклеиваться يېلىمەش، ياپشش.
 проклинать قارغاش، لەغەت ئوقۇش.
 проклинаться قارغاش، مەلخون بولش.
 проклянуть قارا: проклевывать
 проклятие قەھر، لەغەت، قارغاش.
 проклясть قارا: проклинать
 проклятый مەلخون، لەغىن، يۈزى قارا.
 проковыривать, -рять كەۋەش، ئاققارش، قازب چىقارش.
 прокол تىشلىككەن جاي، يەرە، ئەننى تىشپ دارو يوبارش.
 проколачивать ئورۇپ تىشش.
 проконсул ئىلگىرىكى روما دەۋلەتتە رايەت ئىدارەسىنىڭ باش رەئىسى، سەفىر موعىنى.
 прокоптыйый تۈتەلەنگەن، ئىسە ئورغان.
 прокоптьеть تۈتەلەش، ئىسەلەش.
 прокормить قارا: прокармливать
 прокормиться تويۇش، رزقەلەش.
 прокрадываться, -расться پۇر-سۈب كىرىش، يەشەنپ ئۈتۈش.

прокрашивать پۈيەب چىقىش.
 прокрикивать, -ричать قىچقىش چاققىش، ئىعلان قىلىش، چار چاققىش.
 прокуривать, -рить تۈتەلەش، ئىس - لەش. يېپ ئۈچۈپ يۈرۈش، تاماكوگە سەرف قىلىش.
 прокуратура موددەئەئىلىك لەۋازىمى.
 прокурор موددەئەئى عومومى، پىراكۇرار.
 прокусывать, -сить تىشلەش - تىشلەپ تىشش.
 прокучивать, -утить ئىسراق قىلىپ پىتىش، يۈزۈقلىق يولىدا مالينى پىتىش.
 прокучиваться ئىسراق قىلىپ پىتىش.
 прок قارا: запас قاندا، مەنەئەت.
 пролагать قارا: прокладывать
 пролаз كىشى سىغەركە تىشك (كىمەدە)
 пролаза قارا: пройдоха
 проламывать تىشش، سىندىرش.
 проламываться تىشلىش، سىنش.
 пролаять ۋاۋوللەش، ۋاۋوللەپ ئۈتكۈزۈش.
 пролегать (يۈل توغرىسىدا)
 пролежать ياتىپ-ئاغاناب ئۈتكۈزۈش.
 пролежаться ياتىپ ئىشەن چىقارش.
 пролежни كۈپ ياتىش سەبەبىدەن كەسەلنىڭ ياتى تىشلىپ جەراھەتلەشى.
 пролезать، -зть ئورمەلەپ چىقىش، كىرىش.
 пролеска قارا: подснежник
 пролесок توقاي ئىچىدەكى يەلەڭلىك.
 пролет ئۈچۈپ ئۈزۈش، ئالغان ئوقنىڭ بارا ئالغان يېرى.
 пролетариат ئىشچىلەر، فەقىرلەر سىنىفى ئۈزۈلۈپ كۈچلەرى بىلەن كۈرگۈچىلەر، يوقسۇللار.
 пролетарий ئىشچى، فەقىر، بايگە ياللانپ خىزمەت قىلغۇچىسى. قول كۈچى بىلەن 'تورغۇچى' يوقسۇل.
 пролетарский ئىشچىلەر پىزىنىڭ بايرامى. بىزىچى ماي بايرامى.
 пролетать, -теть ئۈچۈپ ئۈتۈپ كىتىش.

пролётка يىڭال ئەرەۋە، ئۇۋاش.
 пролечивать, -чить داۋالاش، پۇلىنى قىلىپ بىتىش،
 داروگە سەھىف قىلىپ بىتىش.
 пролечиваться داۋالانېپ ئۆتكۈزۈش.
 пролечь قارا: пролегалъ
 بوغاز (ئىككى دىنگىزنى تۇتاشدىرغان
 نەھەر).
 проливать ئاقش، توكش.
 проливаться ئاقش، توكش.
 проливной дождь قۇيخاندىك ياغخان
 يامغۇر، ياقۇرلاپ ياغقان يامغۇر.
 пролизывать يالاب چىقىش، كۆپ يالاش.
 пролитие крови قان توكش.
 пролить قارا: проливалъ
 ئىككىرىگى دىنى قىسىلدەر بەيانى.
 пролог كىتاب موقەددىمەسى (كۆپىنچە تياترو
 كىتابلاردا، تياترلاردا، پىيەسەلەردە)
 проложить قارا: пролагатъ
 سىنگان يىر. رەخنە، سىندىش.
 пролом قارا: проламыватъ
 تۇقايلىق تاغنىڭ ئاچق يىرى،
 تىرىنىڭ باشقا تۇس يىرى.
 промалчивать سىكوت قىلىپ ئۆتكۈزۈش،
 تىك تۇرۇش، سوزلەمەي تۇرۇش.
 промасливать ئارتق دەرىجەدە ياغلاپ
 چىقىش.
 проматывать ئىسراف قىلىپ بىتىش.
 промах تىككەزە ئالماسلىق، خەتا، سەھو.
 промахиваться, -хнуться قولدان
 چىقارپ يۈبەرش، تىككەزە ئالماسلىق.
 промачивать كۆپ مۇلدەش، نەملەش.
 промачиваться مۇلدەش، نەملەش.
 промаяться عذاب چىكىش، قىيىنلاش.
 промедление كېچىگەنلىك، تەخىير قىلىش.
 промедлять, -лить تەخىير قىلىش،
 سىكوتلەش، ئامەستلەش، چۈش.
 промеж قارا: между
 ئورتادا، ئارا، ئورتەسىدە.

промежек ئارا، ئارالق.
 промежуность ئالەت نەناسولىيە ۋە
 (دېر) ئاراسى.
 промежуток ئارا، ئىككى ئاراداغى
 ئۈزۈن (ياكى ۋەقت).
 промежуточный ئاراداغى.
 промелькнуть كوزگە يالتراب كۆرۈپ
 كېتىش، كوزگە كۆرۈپ كېتىش.
 променять, -нивать ئالدىنىش،
 بەدەل بەرگە بېرىش، ئالمىشىش.
 променяться ئالدىنىش، ئالمىشىش.
 промерзать, -мерзнуть ساۋوققا
 قاتش. جۈدە ئارتق موزلەش.
 промеривать, -рить ئاخىرىگە چىقىش
 ئۆلچەۋدە ئاداشش.
 промерка ئۆلچاۋ، ئۆلچاۋدە كەلك.
 промечтать خەياللانۇش، بولمايدىن ورغان
 نەرسەنى ئويلىش.
 проминать ياخشىلاپ يۈمىشەش.
 промозглый ئەچىكىن، چىرىگەن، بوزۇلغان،
 چىرىك.
 промозгнуть چىرىش، ئەچىش.
 промоина سۇۋ يۈرۈپ كېتكەن يىر،
 چوقۇرلىق.
 промокательная бумага خەتسى
 قورۇتادورغان كاغەز، قورۇتق-
 قاغازى.
 промокательный مۇل بولادورغان.
 промокать مۇل بۇلىش، سۈۈش.
 промокашка قارا: промокательная бумага
 مۇل بولغان.
 промоклый مۇل بولغان.
 промолвить ئەيتىش، سوزلەش، خەتا
 كەپپىش، ئاۋاز چىقارۇش.
 промолчать ئىندەمەي قالىش، سوزلەمەي
 تۇرۇش.
 промораживать مۇلدەش، ساۋوق
 بىلەن قاترىش.

промотать قارا: проматывать
 промучить عذرايلهش، قيناش.
 промучиться عذرايلهذب ئوتوش.
 промчатъ ئوچوروب، چاپدرب كيتش.
 промывать يووش، چاپقاش، سوو تاشقونى
 بىلەن يووش.
 промываться يوولش، چاپقالش.
 промысел ھونەر، سىناعت، كەسب.
 — он ушел на промыслы ئو كەسب ئاخ-
 تارب كيتدى.
 промысл ھىكەت ئىلامىيە.
 промысловый ھونەر ۋە سىناعتكە
 مەخسوس.
 — промысловый налог سىناعت سالىغى،
 ھونەرچى ۋە كاسىلەردەن ئالنادورغان
 سالىق.
 промыть قارا: промывать
 промышленник كارخانەكە ئىككىسى
 промышленность ھونەر ۋە سىناعت،
 سىناعت.
 промышленный ھونەر ۋە سىناعتكە
 دائىر.
 — торгово-промышленный سودا ۋە سىناعتكە
 دائىر.
 промышлять كۆن كورش، كەسب قىلىش.
 промять قارا: проминать
 пронашивать كىيىپ بىتىش، تۈزگۈنچە،
 كىيىش. تامام كىيىپ ساپ قىلىش.
 пронашиваться كىيىلىش، كىيىپ تامام
 بولش، كىيىلپ يۈرۈش.
 пронзать, -зить سەنچىش، سەنچىپ
 ئۆتكۈزۈش.
 пронзительный ئاچچىق، قانتىق (تاۋوش)،
 شامال) كىسكىن، ئۆتكۈر.
 — пронзительный взгляд ئۆتكۈن نەزەر.
 كىسكىن باقىش. تىكلەپ قاراش.
 пронизывать, -зать ئېپكە تىزىش.
 пронизь ئېپكە تىزەدورغان تۈگمە.
 проникать, -кнутъ كرش، ئېچىكە ئوتش.

проникаться كرش، ۋاقتى بولش.
 проникновенный سىرلى، ياشىن سىرلى،
 ھىكمەتلى.
 пронимать تىيشش، سەنچىش، تىكەسىگە
 تىگىش. ئۈزەگىگە ئوتش.
 проницаемость ئېچكە ئۆتكۈرۈچىلىك،
 سىگىرۈچى.
 проницаемый ئۆتكۈزەدورغان.
 проницательный زىرەك، ئۆتكۈن،
 ئوزاقدان ۋە ئېچكىرىدەن سىزگۈچى.
 проносить كۈتەرب ئۆتۈپ كىتىش، شايع
 قىلىش، كۈتەرب يۈرۈش.
 проноситься ئۆتۈپ كىتىش، شايع بولش،
 كۈتەرب يۈرۈش.
 пронира ھىللەكار، مەگگار، ترناق ئاستىدان
 كر ئۆزلەگۈچى.
 пронирировать چۈمۈپ چىقىش.
 пронирильность ھىللەكارلىك، ئۆتكۈنلىك،
 تىزلىك.
 пронириливый ھىللەكار، ترناق تەگىدەن
 كر ئۆزلەگۈچى.
 пронириство قارا: пронирильность
 прониривать, -хать ئېسىكەش، ئېسىكەپ
 تاپش، ئېسىلەپ ئۆزلەش.
 пронять قارا: принимать
 прообраз غەلامەت، ئاخىر زامان غەلامەتى
 пропаганда نەشىر ئەفكار، غەوام ئاراسىدا
 فېكر تارقاش، قوتۇرتىش ئىشى.
 пропагандировать فېكر تارقاش،
 تەرغىب قىلىش، قوتۇرتۇش.
 пропагандист تەرغىباتچى، فېكر تار-
 قانخۇچى خەلقنى بىر مەسلەككە چاقىرغۇچى.
 пропадатель, -пасть يوقالاش، يوققا
 چىقىش، بېكار بولش.
 пропажа يوقالغان نەرسە، يوقالاش.
 пропалзывать, -зти ئورمىلەپ ئوتش،
 سۈنەرلەپ ئوتش.
 пропалывать ئۆتۈپ چىقىش.

пропарывать **يېرتىپ چىقارش**
 пропасть **قارا: пропадать**
 пропасть **چوققورلىق، تەكسىز چوققور، حسابسىز كۈبلىك، بى غەدەن.**
 — он на краю пропасти **ئۇ مەلەكەتنىڭ ياندىدا**
 — там было пропасть народа **ئۇ يېردە خەلق حسابسىز كۈب ئىدى.**
 пропахивать, -хать **مەيدەپ چىقىش، ياخشىلاپ مەيدەش؛ ئىسلەش.**
 пропахнуть **ئاڭقىش، ئىسلەش.**
 пропашка **ياخشىلاپ مەيدەش ئىشى.**
 пропашник **كەچكەنە ئاماج.**
 пропащий **يوقالغان، بىكەن، تامام بولغان، خەراب بولغان.**
 пропедевтика **ئەدەنەن ئېتىدائى مەلۇمات؛ علم مەنتىقى ۋە علم روھىدەن، ئازگنە مەلۇمات. فەلسەفە موقەددىمەسى.**
 пропевать, -петь **باشدان ئاخىرىغاچا ئەشۈلدە قىلىش، سايىراش.**
 пропекать **ياخشىلاپ پىشۇرش (ئانتى).**
 пропеллер **ئوچاقدورغان ماشىنا (ئاپروپلانىك) ئەيلەندۈرۈغان قاناتى، پەرزەسى.**
 пропечатать **باسىپ چىقارش، گەزىتەگە باسىپ چىقارش، تەبىق قىلىپ ئۆتكۈزۈش.**
 пропивать **ئۆچىپ پىتىش، ئۆچكىلىككە سەرف قىلىپ پىتىش.**
 пропиваться **ئۆچىپ پىتىش.**
 пропиливать **ئەرزەلەپ چىقىش.**
 прописать **قارا: прописывать**
 прописной **قول بىلەن چىرايلىك قىلىپ يازلغان، كەتتە يازو.**
 — прописная буква **باش حەرف.**
 прописывать **يازىش، يازىپ كۆرسەتىش.**
 пропись **كۆچرگىچ يازىش، خەت يازىش.**
 пропитание **تويىدىرش، رىزقلىنىدىرش.**
 пропитанье **ئازىق، رىزق، تەعام.**
 пропитывать, -тать **سەكەرش، سوغارش؛ قىيىنلىق بىلەن تويىدىرىش.**

пропитываться **سەكەرش.**
 пропить **قارا: пропивать**
 пропихивать, -хнуть **ئۆشۈپ ئۆتكۈزۈش**
 пропищать **چىيىلاپ ئۆتۈش.**
 проплутать **ئانداشپ يۈرۈش.**
 проплывать, -лыть **يۈزۈپ بارىش، چىقىش**
 проплясывать, -сать **رەقس ئېتىش، ئويۇنغا تۇتىش.**
 проповедник **واعز، نەسىھەتچى.**
 проповедывать, -дать **ۋەدە نەسىھەت قىلىش ۋە ئارقاقتى.**
 проповедь **ۋەدە، خوتبە، نەسىھەت.**
 пропойца **سەفەپ، مەدەمە مالىنى ئۆچىپ تىرىپ قىلىش، قەبىرلىققا توشكەن كىشى.**
 прополаскивать **قارا: полоскать**
 проползать **ئورمەلەش.**
 пропорциональный **موتەناسىپ، تەناسۇپلى (ئۆزىگە كۆرە).**
 пропорционально **تەناسىپ ئۆزۈرە.**
 пропорционность **موتەناسەت ۋە مۇناسەت**
 пропорция **نەسبەت (حساب ۋە ئەدەتتە سەنئەت).**
 пропотеть **تېزىلەپ پىتىش، تېزىلەش.**
 пропускать, -стить **ئۆتكۈزۈش، كۆرگۈزۈش، يولبارىش، قالدۇرش.**
 пропускаться **ئۆتكۈزۈلۈش.**
 пропускной **يولبارلەندۈرۈغان، كۆرگۈزلەندۈرۈغان، ئۆتكۈزلەندۈرۈغان.**
 — пропускная бумага **قورۇتۇش كاغەزى، سىيامقۇرۇتادورغان (خەتنى) كاغەز.**
 — пропускной билет **ئۆتكۈزۈندۈرۈغان بىلەت (شەھەر تەتائە).**
 пропутешествовать **سەياھەتچىلىك، سەفەردە ئۆتكۈزۈش.**
 пропьянствовать **ئۆچىپ يۈرۈش، ئۆچكىلىك ئارقا سەيدان قورۇلاپ يۈرۈش.**
 проработывать, -тать **ئىشلەپ ئۆتكۈزۈش**
 прорастать **ئۆسۈپ چىقىش، ئېشىلىپ چىقىش، ئۆسۈپ قاپلاش.**

прорва چوقورلقدان ئاقخان سوۋ، چوقورلىق،
 چوككىن چاي.
 прореветь هوگرەش، هوگرەب چەش، فيغان
 قىلىش.
 прореживать سىرەكلەندۈرۈش، سىرەكلەش،
 سىرەكلەتۈش.
 прорез كيسلەگەن، چىزىق بولت يارلغان يىر.
 прорезывать، -зять كيسش، تىشش، -زات،
 سويش.
 прорезываться تىشلش، تىشنىڭ چەشى
 (مىلكنى يارب).
 прорекать ئالدىن سوزلەش، كېلچەككەن
 خەبەر بېرىش.
 прореха يىرتىق.
 проржать كىشەش، كىشەب چەش.
 прорисовывать (يوققا قاغاز، -совать
 قويپ) سورەت توشۇرۇش، ئۈستىدەن چىزىپ
 توشۇرۇش.
 прорицание كېلگۈسىدەن خەبەر بېرىش،
 ئالدىنكى كۈرۈش.
 прорицатель كېلگۈسىدەن خەبەر بېرىگۈچى،
 فالچى، كاهن.
 прорицать كېلگۈسىدەن خەبەر بېرىش، فال
 ئاچش.
 пророк پەيغەمبەر، نەبى، رەسول.
 проронить توشۇرۇش، تەپتىش.
 пророчество پەيغەمبەرلىك، ئالدىن خەبەر
 بېرىۋېتىش.
 пророчествовать پەيغەمبەرلىك قىلىش،
 ئاۋۋەلدەن خەبەر بېرىش.
 пророчить ئاۋۋەل خەبەر بېرىش.
 прорубать، -бить چاپش، كېسىش.
 прорубь موزنىڭ تىشىك جايى.
 прорыв يىرتىق، چىرك، چىر.
 прорывать يىرتىش، كېسىش، قازىپ چەش.
 прорываться يىرتىلىش، كېسىلىش.
 прорыдать چىقىرىپ يىغلاپ ئۈتكۈزۈش،
 فغان قىلىپ ئۈتكۈزۈش.

просаживать، -садить كۆپ سەرف
 قىلىش؛ قاراش، ئىسراف قىلىش.
 просак (ئوڭغايىسىز) حال، ئىپ ئېشىدەر-
 گەن دوڭ (يك).
 — попасть впросак ئوڭغايىسىز حالگە دوچار
 بولۇش.
 просаливать تۈزلەش، تۈز سەندۈرۈش؛
 جودە ئارتىق دەردە جەدە ياغلاش.
 просасываться، -чиваться شىبە
 كېتىش، سىڭگۈش؛ سەچرەش چىچرەش.
 просватывать، -тать قودالاشش،
 يەردەشش.
 просверкать بالتراپ ئۈتۈش.
 просверливать، -лить (پەرمە) بورمە
 بىلەن تىشش.
 просвежать ماۋا ئالدىندۇرۇش، ماۋاتى
 تازىلاش.
 просвещение يارۇقلاندۇرۇش،
 مەعارف، زېھن ئاچىش، ئۈتۈش.
 — Комиссариат Народного Просвещения
 خەلق مەعارف نەزەرىيەسى.
 — Народный Комиссар Просвещения
 مەعارف نازىرى.
 просвещать يارۇتۇش، ئاچىش، مەعارف
 تارقىتىش، خەلقنى ئاقارتىش.
 просвещаться يارۇقلاندۇرۇش، ئاچىش،
 مەعارفلىنىش، بىلىمگە يېتىش.
 просветитель يارۇتقۇچى، مەعارف ۋە
 مەدەنىيەت تارقىتىغۇچى.
 просветительный يارۇتقۇرغان،
 مەدەنىيەت تارقىتىۋاتقان، خەلق كۈزىنى
 ئاچىۋاتقان، ئىلىم نۇرىن چاچىۋاتقان.
 — просветительное учреждение
 مەعارف تارقىتىۋاتقان مۇئەسسەسە.
 просветить، просвещать قارا:
 يارۇتۇش، چىراي ئاچىش،
 просветлеть چىرايىنى ئاچىش،
 просветлять چىرايىنى ئاچىش، نۇرلەندۈرۈش،
 يارۇقلاندۇرۇش.

просвечивать بر نەرسدواسیتەسی بىلەن
ياروولۇق ئۆتكۈزۈش، نورلەندۈرۈش.

просвира چىراغ كۆلچەسى.

просвирня بۇتخانى كۆلچەسىنى پىششىق كۈچى
خاتى.

просвистывать, -тять موشتەك چالب تاتىش،
ئۆتكۈزۈش.

просвистеть موشتەك چالاش.

просевать ئېلەش، ئېلەككەن ئۆتكۈزۈش.

просесть چال، چاچ ئاقى (ئازىكە مەقداردا).

просека توقايلقدى ياغاچلارنى كېسىپ چىققان
تارىول.

просекать, -сечь كېسىپ چىقىش.

проселок قىشلاق ئاراسى.

— проселочные дороги قىشلاق ئاراسىداغى
يوللار، سوقماق يوللار.

просидеть, -сизивать ئولتۇرۇپ
ئۆتكۈزۈش؛ ئازىكە ئولتۇرۇش.

просинь كۆكتىل، كۆكتىللك.

проситель سوراغۇچى، تالىب، گەدەي.

просительница سوراغۇچى خاتىن،
گەدەي خاتىن-ئەزە.

просить سوراماق، تىلەمەك.

проситься روخسەت سورەش.

— милости просим رەھىم ئىيىك، بويۇرك.

просиять نورلەنەش، ياروتۇش.

проскабливать قىزىق تىشىش.

проскакивать, -кать ئىزىق يارىب
ئۆتكۈزۈش (مەدەنىيەت مودەنىيەتتە يېتىش).

проскальзывать تايىپ سىيىغانىپ چىقىپ
كىتىش.

проскочить قارا؛ پروسكاكىف

проскребать قىزىق تىشىپ چىقاراش.

проскрипеть غىجلاپ ئوتۇپ كېتىش،
غىجالەپ ئۆتكۈزۈش.

проскрипция ۋە تەننىداشلىق (گەرەزەنلىك)

حوقۇقنى بىر قىسىم مەدەنىيەت قىلىش.

прослабить قارا؛ سىلاپتى

прославлять, -вить ئىزىقلىغۇش،
شۆھرەتلىك ئىزىقلىغۇش، دانىغىلەندۈرۈش.

прославляться شۆھرەت تاپش، مەشھۇر
بولۇش، ئىزىقلىغۇش.

проследить قارا؛ پروسلىف

پروسلىف، ئىزىقلىغۇش.

прослеживать ئەقىب ئېتىش، ئارقا سىزىغان

قورۇلۇپ يۈرۈش.

прослезиться ياشلاش، يىغلامساراش.

прослоек ئىككى قاتلام ئاراسىداغى يوقا
قاتلام.

прослуживать, -жить خىزمەت قىلىپ
ئۆتكۈزۈش.

прослушивать, -шать تامام ئېشىتىش،
باشقان ئاياغىغا چاچا ئېشىتىش. بىر ئازىكە ئېشىتمەي
قالش.

прослыть مەشھۇر بولۇش.

прослышать قارا؛ ئىشلىتىش

پروسلۇش، ئىشلىتىش، كۆرۈش.

просматривать, -реть قاراپ چىقىش،
مەدەنىيەتنى كۆرۈش.

просмотр قاراپ چىقىش ئىشى.

проснуться قارا؛ پروسىنۇش

پروسو، تارق، (ئوسمىك)

просовывать ئىشلىتىش، ئاراسىگە كىرگۈزۈش.

просовываться ئىشلىتىش، ئاراسىگە كىرگۈزۈش
ۋە كىرۈش.

просодия خىلم تەجۈبىدە.

просолить قارا؛ پروسالىف

پروسونى، ئىزىقلىغۇش مودەنىيەت.

просорушка تارق يانچا دورغان.

просохлый قورۇغان، ئەسلى كىيىم.

просохнуть قورۇماق، ئەسلى ئەمەك.

проспект. ۋە تەننىيەت، چادە، كىيىم يول.

проспрягать، -чить تەسۋىق قىلىپ چىقىش (قىيىنلىق).

просрочивать, -чить مەدەنىيەتنى چۈزۈش.

просрочка مەدەنىيەت، مودەنىيەتنى چۈزۈش.

проставлять ئاراسىغا قويۇش، يازىپ قويۇش.

простаивать **توگەزىش** نىگە توروپ
 простак **سادەنەكشى، عاددى ئادەم**
 простёгивать **توگەلدەپ چىقىش**
 простейшее животное **كوزگە كورنەيدىن بورغان مەيدە ھەيوان**
 простенок **ئۇي تاخانىسى، دىوار ئاراسى**
 простиратель, -стереть **چوزۇش، يايىش**
 простираться **چوزۇلىش، يايلىش، ئيرىشىش**
 простительно **كېچىرەرلىك، غەفۋ ئىندەرك**
 простительный **غەفۋكە مۇستەھقىق، كېچىرشىگە لايىق**
 проституировать **فاخىشە بولۇپ يۈرۈش، قەدىش قىلىش، ئويناش قىلىش**
 проститутка **فاخىشە، بوزۇق خانىم**
 проституция **قەدىش، زىنا، ئويناشچىلىق**
 простить **قارا: прощать**
 простоватый **غەببى، جىنى سۇمان**
 простоволосый **باش ئاچىق، يالان باشلى**
 простодушие **ياخشى كۆگىل، ئاچىق كۆگىل، كىرسىلىك**
 простодушно **ياخشى كۆگىل بىلەن، ئاچىق چىرايى ۋە ياخشى يۈز بىلەن**
 простодушный **ياخشى كۆگىللى، كىرسىز، ئاچىق چىرايلى**
 простой **سادەنە، عاددى، غەبىرەمۇرەككەب، تەكەللۇفسىز، بوش، بوش تۇرش ۋاقتى**
 простокваша **قاتىق**
 простолюдин **عامى، قارا خەلىق ئادەمى**
 простонародие **قارا خەلىق، ئادان خەلىق، غەوام**
 простонародный **قارا (سادەنە) خەلقغا مەخسوس**
 простонать **ئامارتىش، غەدىشىش**
 простор **ئىركىلىك، دالا، سەھرا**
 просторный **كەڭ، ۋاسىع، ئىركىن**
 просторечие **غەوام تىلى، سادەنە تىلى**
 простосердечный **يالغانسىز، مەكەرسىز، خەلىق قەلبىلى، ئاچىق كۆگىللى**

простота **سادەنەك، عاددىلىك**
 простофиля **ئەھمىق، غەقىسىز، جىنى، دىۋانە**
 простоять **قارا: простаивать**
 пространность **ئىزكىلىك، كىگىلىك ۋە سەھەت، سوزنىڭ ئوزونلىغى**
 пространный **ئىركىن، كەڭ، ۋاسىع**
 пространство **مەسافە، ئورون، مەھەل، جامى**
 прострачивать **قارا: строчить**
 простригать **قۇرۇق چىقارش، قۇرۇق يول سالىش**
 простреливать, -лить **ئاتىپ ئۈتكۈزۈپ چىقارش، ئاتىپ تىشىش**
 простуда **شامباللاش، شامباللاش**
 простудиться **ساۋۇق ئىككىرىش، شامباللاش، تۇمۇلانىش**
 простужать, -студить **ساۋۇق ئىككىرىش**
 простужаться **قارا: простудиться**
 проступок **كۈنەم، خەتا، يامان ئىش، ئاقلاش، قاقش**
 простучать **تاقلاش، قاقش**
 простывать **ساۋۇش (مەمەلەن: چاى)**
 простылый **ساۋۇغان**
 простынуть **قارا: простывать**
 простыня **چاى شەپ، روجە**
 простыть **قارا: простывать**
 простыак **قارا: простак**
 просушивать, -шить **قۇرۇتۇش**
 просушиваться **قۇرۇش، قاق قۇرۇش**
 просфора **قارا: просвира**
 просчитывать **ھىسابلاپ ئۈتكۈزۈش، تاتىش، ساناقدا ئاداشش**
 просып **ئوينىغانىش**
 — спать без просыпка **ئوينىغانىمىدىن ئوخلىش، قاتىپ ئوخلىشى**
 просыпать **ئوخلىدەپ قالىش**
 просыпаться **قۇيىش، ساچىش، ئوينىغانىش**
 просыхать **قۇرۇش، نەمى قۇرۇش**

просьба. ئوتتۇچ، سوراۋ، رجا، ئلتىماس، عەرز.
 просьянка تارق چىچىقى، بەدەنگە چىققان
 مەيدە نەرسىلەر (ئىشەك يېمى).
 просяной تارقدان قىلغان، تارقلى.
 протаивать جۇدە ئېرىپ چىقىش.
 проталина قارى ئېرىپ كېتكەن يېر،
 قارتەگىدەن ئاچلغان يېر.
 проталкивать ئرغىب، تۈرتىپ چىقارش،
 تۇرتىش.
 проталкиваться تۈرتىپ ئۈتكۈزۈش.
 протанцовывать رەقس قىلىپ ئۈتكۈزۈش،
 ئۈيىنگە تۇتۇش.
 протапливать ياقتىش، ئىستىش.
 протаптывать باشش، يەنجىش، سوقماق
 سالش، ئاياق ئاھىتى قىلىش.
 протаскать سۈندۈرۈش، سۈكۈش.
 протаскивать سۈندۈرۈپ ئۆتۈپ كېتىش،
 يېرىنى غەيبەلەپ سۈزلەش.
 протачивать قايرەش، چەرخلەش، قىرۈش،
 ئۈتكۈر قىلىش.
 протащить протаскивать قارا؛
 протечеھىمايە قىلغۇچى كىشى.
 протезе سۈنھى ئەزالار. (مەسەلەن؛ ياغاچ
 ئاياق، تىللاش).
 протекать ئاقىپ كېتىش، ياندىن ئاقىش،
 سۇۋ ئۈتكۈزۈش.
 протектор ھىمايە قىلغۇچى.
 протекторат ھىمايە، نۇفۇز، سىياسى قول
 ئاستىدا بولۇش.
 протекционизм مىللى سالدۇرۇپ سەنئەت-
 نى ھىمايە قىلىش.
 протекция ھىمايە؛ مۇناسىدەت.
 протесниться قىلىش، قىسلىپ كېتىش.
 протест نارازىلىق؛ قەرز ھۆججەتلىرىنى
 كۈتمەك كىرگۈزۈش ئۈچۈن ناتارىيوسكە بېرىش.
 протестант پروتىستانت سەزىمىدەگى
 كىشى، نارازىلىق ئۆزگەرتىش.
 протестантизм پروتىستانت سەزىمىدەگى.

протестовать نارازىلىق بەيان قىلىش،
 قارشىلىق.
 протечь протекать قارا
 قارشىدا، قارشىسىدا؛ قارشى، -ву.
 против, -ву... غە قارشى، رۈپەرسىدە.
 противник دۈشمەن قارشى كىشى.
 противиться قارشى تۇرۇش.
 противный قارشى؛ رەغبەتمۇز، جېرىكەنگەچ،
 كۈگل سۈيىمىدۈرغان.
 противоборство قارشى، موعارزە.
 противоборствовать قارشى، موعارزە
 قىلىش.
 противодействие غەكەمسەلەل.
 противодействовать قارشى غەمسەل
 قىلىش.
 противоестественный غەير تەبىئىي،
 تەبىئەتتەن تاشقارى.
 противозаконный نىزامكە قارشى، خىلاف
 قانۇن.
 противолежащий قارشۇداغى، رۈپەرو-
 سىدەگى، رۈپەردە ياتقان.
 противолихорадочный بېزەك
 كەمسەلىگە قارشى.
 противополагать, -ложить قارشى-
 سىغا قويۇش.
 противоположность قارشىلىق، تېمىكە-
 رىلىك، مۇخالەفەت، زەددىيەت.
 противоположный قارشىداغى، رۈپەرو-
 دەگى.
 — диаметрально-противоположный
 رۈپەرو- دەگى؛ قاپما قارشى، قوتىرى رۈپەرولك.
 противоречие قارشى سۆز، سۆزدە
 تەناقۇز.
 противоречивый قارشى سۆزلى
 غەكەمسى، زەددى.
 противоречить قارشى سۆزلەش،
 ئىجتىراز قىلىش.

противостоять قارشى تۇرش، موقاومەت قىلىش.

противохолерный-وہباگە قارشى تۇرانور-وہباگە قارشى. غان،

противоядие زەھەرگە قارشى (دەوا). كۈرتىش، سەلەش.

протискивать-снуть قىسب كىرگۈزۈش. قىسب كىرۈش، قىيىنلىق بىلەن كىرۈش.

прото-«اولوغ، برنجى دەرىجە» مەنئاسىنى... تاڭلا تادۇرغان قوشما.

протоиерей-برنجى دەپھەكەن (كەشپىش). ئولوغ كەشپىش.

проткнуть قارا: پىرتىكەت. ئىككى سۇۋ ئاراسىداغى بىرماق تەزكۈرە، تەدەرىپنامە پىراتكول.

проток ئوزاق ئەزا بىلەش. ئوزاق ئەزا بىلەش.

протомить قارا: پىرتاپلىتەت. ھەيوان ۋە ئوسىلكلەرنىڭ ئەغزالارىداغى ئاق ماددە.

протопить قارا: پىرتاپلىتەت. ھەيوان ۋە ئوسىلكلەرنىڭ ئەغزالارىداغى ئاق ماددە.

протоплазма قارا: پىرتاپلىتەت. ھەيوان ۋە ئوسىلكلەرنىڭ ئەغزالارىداغى ئاق ماددە.

протопоп قارا: پىرتاپلىتەت. ھەيوان ۋە ئوسىلكلەرنىڭ ئەغزالارىداغى ئاق ماددە.

протоптать قارا: پىرتاپلىتەت. ھەيوان ۋە ئوسىلكلەرنىڭ ئەغزالارىداغى ئاق ماددە.

проторжка ساۋاداگەرنىڭ زىيىنى. ساۋاداگەرنىڭ زىيىنى.

проторговываться-ваться ساۋاداگەرنىڭ زىيىنى. ساۋاداگەرنىڭ زىيىنى.

протравить يول ئاچىش، سۇقماق ياساش. قايخىرىپ ئوتۇش.

протравлять-вить زەھەر بىلەن يېڭىزۈش. ھوشيار قىلىش. ئەدەلىنى ئاچىش.

протрезвлять-вить ھوشيار بولۇش. ھوشيار بولۇش.

протуберанец ئاقتاپنىڭ ئەلەنگەسى. ئاقتاپنىڭ ئەلەنگەسى.

протрубить كەرنى چالغى، ئىچلان قىلىش. بىكار قىلىش، ئابۇرد قىلىش.

протухать,-хнуть ساسش. سەنچىش، قانداش، ئىش.

протыкать چۈزۈش، ئۈزەيتىش، ئىتالە قىلىش.

протягивать,-тянуть چۈزۈلۈش، اوزايش. ئۈزۈنلۈك، مەسافە.

протяжение ئۈزۈن، چۈزۈلغان. باشى بىرىك كۈچە، ئەڭ كۈچە.

проулок ئورگەتۈش. ئورگەتۈش، ئوقۇپ ئۈنكەزۈش.

проучивать,-чить ئالما تىشىكى. يەنە تىشىكى (كۈزۈ).

проушина نادان، جامەل، ئەھدىق. موقەددەس بولغان نەرسەنى.

профанация قارا: پىرتاپلىتەت. كەسپ، ھونەر.

профанировать قارا: پىرتاپلىتەت. كەسپ ۋە ھونەر كە تەھلىلۈك.

профессия ئۇستاز، ھەكىم، مۇدەرىس، دارلفونۇن موعەللىمى.

профессиональный مۇدەرىسگە (پىرافىسورگە) مەخسۇس. پىرافىسورلۇك لەۋازىمى، پىرافىسور سۈرلۈككە دائىر ئىشلەر.

профессорسۇرا پىرافىسورلۇك لەۋازىمى، پىرافىسور سۈرلۈككە دائىر ئىشلەر.

профессорский پىرافىسورلۇك لەۋازىمى، پىرافىسور سۈرلۈككە دائىر ئىشلەر.

профессура پىرافىسورلۇك لەۋازىمى، پىرافىسور سۈرلۈككە دائىر ئىشلەر.

профилактика يوقۇملى كەسلەردەن ساقلاش. يۈزنىڭ يان تامانى.

профиль ئىسراف قىلىش، ئالداش، ھىللە قىلىش. ھىللەشنى شەرىق.

профинтить ئىسراف قىلىش، ئالداش، ھىللە قىلىش. ئىسراف قىلىش، ئىسراف قىلىش.

проформа ھىللەشنى شەرىق. ئىسراف قىلىش، ئىسراف قىلىش. ئىسراف قىلىش، ئىسراف قىلىش.

прохаживаться ئىسراف قىلىش، ئىسراف قىلىش. ئىسراف قىلىش، ئىسراف قىلىش.

прохватить ئىسراف قىلىش، ئىسراف قىلىش. ئىسراف قىلىش، ئىسراف قىلىش.

прохворать قارا: مەرزەۋە. ئىسراف قىلىش، ئىسراف قىلىش.

прохвост قارا: مەرزەۋە. ئىسراف قىلىش، ئىسراف قىلىش.

прохлада سالقونلىق، شاپانداك.
 прохладительный سالقونلانا دورغان، حال كۆرگۈزە دورغان، موزدەك.
 прохладный سالقن، موزدەك.
 прохлаждать, -ладить ساوونش، موزدەك قىلىش.
 проход ئوتتلا دورغان يول.
 — задний проход ئارقا يول (دېر).
 проходимец قارا: پروйдоха
 проходить ئۆتۈپ كېتىش، كېچىش.
 проходной ئوتتلا دورغان.
 прохождение ئۆتۈش، يۈرۈش.
 прохожий يوللاچى، ئۆتۈپ بارغۇچى.
 прохоложивать ساوونش.
 процарапывать تىزەپ ئالغىش.
 процветание گۈللەش، تەرەققىيات.
 — процветание науки عىلم ۋە فەننىڭ تەرەققى قىلىشى (گۈللەشى).
 процветать, -вести گۈللەش، تەرەققى قىلىش.
 процедура قارا: церемония
 процеживать, -цедить سوزۇش، سوزگىدەن ئۆتكۈزۈش.
 процент ئاۋز، يۈزدەن حساب قىلنا دورغان قىسم، پەردەسەن (%).
 процесс ئىش. دەئا ئىشى، ھەرىكەت.
 процессия ئالاي، يىغىلىپ بارش.
 процессуальный ھۆكۈم ئىشىگە تەئەللۇقى.
 прочесть قارا: прочитат
 прочёт ھسابدا ئادا شاقانلىق.
 прочитывать, -тать ئوقۇپ چىقىش، باشقان ئايان ئوقۇش.
 прочить كۆڭلەن بەلگىلەش، كۆڭلەن تەئەين قىلىش.
 прочищать, -чистить تازالاش، تەرتىش، پاكىزلەش.
 прочищаться تازالانىش.

прочий باشقا، ئۆزگە، دېگەر.
 прочность موستەھكەملىك، مەنەت، تازەلىك.
 прочный تازا، موستەھكەم، مەتىن.
 прочь چىيىكە، يەنە رەفكە، كېت! يوقال!
 прошататься ساياقلانغىش.
 прошедший ئۆتكەن، يولغان، مازى.
 — прошедшее время زەمان مازى.
 прошение غەرىزە، ئۆتۈچ، تەلەپ.
 прошептывать قارا: шептать
 прошествоие ئۆتۈش، ئۆزۈش.
 — по прошествоии ئۆتكەندەن، ئۆزگەندەن كىيىن.
 прошибать, -бить تېشىش، سىندىرىش، قاقب توشۇرىش.
 — меня пот прошиб مەن تىرىگە باندەم.
 прошивать, -шить تىك چىقىش، تىك ئۆتكۈزۈش.
 прошивка ئىتەككە ۋە باشقا جايلارگە نىلگەن جىيەك.
 прошипеть پىشلەش.
 прошлогодний يولتورغى، ئۆتكەن يىلگى، يورئاق يىلگى.
 прошлый قارا: прошедший
 прошмыгнуть پۇسۇپ تىزگە ئۆتۈپ كېتىش.
 прошуметь شارقون، غەلبە قىلىش، شارقون سوران يىلدەن ئۆتكۈزۈش.
 прощальный ۋەداغى، ئاغرىغى، غەفو (كېچىش) گەدا ئايرى.
 — прощальное слово ئايرىلىشكەن ۋاقتدا سوزلەنگەن سوز، ۋەداغى سوز.
 прощание ۋەداغلاش، خەيرلەش.
 прощать غەفو قىلىش، كېچىش.
 прощаться غەفو ئېتىلىش، ۋەداغلاش.
 проще سادە ۋەراق، غادە ۋەراق.
 прощение غەفو قىلىش، كېچىش.
 проэкзаменовать قارا: экзаменовать

проявитель فوتوغرافيا ئاينىدە سىدەگى سو-
 رەتتى ئاچادۇرغان دارو.
 проявление كورسەتتىش، ئىزھار قىلىش.
 проявлять, -вить كورسەتتىش، كوز ئال-
 دىگە قويىش، ئىزھار ئېتىش.
 проявляться كورسەتتىش، زاھىر بولۇش.
 прояснить رەۋشەندەندۈرۈش، ياروتۇش.
 прояснить ئاچقانداق ئىزھار، ياروتۇش.
 проясниться رەۋشەن بولۇش، ئاچلىش.
 пруд ھەۋز.
 прудить سەن قىلىش، بوغۇش، توسۇش.
 пружина تىبىرنى بۇرۇپ قىلىنغان چۈزۈم.
 прут خېچىن، ئاۋدا.
 прутняк خېچىنلىق، ئاللىك.
 пруток پايپاق يىگنەسى.
 прыгун ھەلگە غوچى، ئرغىغۇچى.
 прыгать, -гнуть ھەلگەش، ئرغۇش.
 прыжок سەكەرەش، ھەلگەش، ئرغۇش.
 прыск саچرات چىقان سوۋ، كۈمۈر قۇشى.
 прыскало سىيدىرگىچ، چاچادۇرغان.
 прыскалка دارو سىيدىچى، چاچادۇرغانى.
 прыскать سىيىش، سەكەرەش، چاچىش.
 прыснуть قارا: پرىسكاتى.
 прыть تىزلىك، سەرىت.
 пряткий قارا: پروۋورنىي.
 прыщ سېتىچ، يىتىكە چىقادۇرغان مەيدە بۇر-
 نىكلەر.
 прыщеватый سىتقېلى.
 пря قارا: ссора.
 прядение يىگىرش، ئىپ يىگىرش.
 прядильный ئىگىرىشكە مەخسۇس، يىگر-
 لىدۇرغان.
 прядильня ئىپ يىگەندۈرغان جاي.
 прядь تۈتەم.
 —прядь волос بىرتۈتەم چاچ.
 пряжа يىگىرلەنگەن ئىپ.
 пряженец يىگىرلەندۈرغان.
 пряжка تارتىق كىمەر خەلقەسى.

прялка يىگىرگىچ، چەرخ، ئىپ يىگەندۈرغان.
 прямизна توغرىلىك، توپپا توغرى.
 прямой توغرى يول.
 прямо توغرى، توپپا توغرى.
 прямодушие توغرى كۈلگىلىك.
 прямодушный توغرى كۈلگىلى، ئۇچى
 كرسز.
 прямой توغرى.
 прямкрылые چىكىرنگەلەر.
 прямолинейный توغرى چىزغىلى، مە-
 كرسز.
 прямота توغرىلىق: سادىق، ئىسقامەت.
 прямоугольник زاۋىيەنى قائىدە، توغرى
 بۇرچەكلى شەكىل.
 пряник سامسا.
 пряность دارچىن. شىرىن ئىسلىك ناپات.
 пряный شىرىن ئىسلىك، خوشبویى.
 —пряные корни شاق سەبزیگە ئوخشاش
 خوشبویى سەبزیھوات.
 прясло قورا ۋە ھەۋزە ئۈستۈمى.
 прясть يىگىرش.
 прятки ياشرىنىش ئۈيۈنى.
 прятать ياشرىش، قاچرىش، بېرىكتىش.
 прятаться ياشرىنىش، قاچىش، پۈشىش.
 пряха ئىپ يىگىرگۈچى خاتى.
 псалом زەبۇر ئايدىتى.
 псаломщик زەبۇر ئوقۇغۇچى (قارى).
 псалтырь زەبۇر.
 псарня ئىت ئۆيەسى.
 псарь ئۇچى، ئىت قاراۋولچىسى.
 псевдо... «يالخان» مەنەئاسىنى بىلدۈرە-
 دۇرغان قوشمە.
 псевдоклассицизм ئىلگىرىكى روما
 ۋە يونان ئەدەبىياتىگە تەقلید.
 псевдоним مۇستەعار ئىزا، ياشرىن ئىزا.
 псевдофилософ يالخان ھەكىم، يالخان
 قەيلىسوفى.
 психина ئىت گۈشتى، ئىت ئىسى.

психиатр روحنى ئەداۋى ئىتكۈچى تەبىب.

психиатрия روحنى ئەداۋى ئىتىش توغ-
رисидаغى فەن.

психика روح ۋە ھەسسىيات ئەحوالى.

психический روح ۋە ھەسسىياتكە دائىر.
روحىن نىسا — психически-ненормальный
ساغ ئادەم.

психиоз عدقل زەغىبلىكى، روح كەسەلى.

психолог عىلم روح عالمىسى.

психология عىلم روح، روح ۋە ھەسسىيات
ئەحوالىدان باغىس بر فەن.

психопат قارا: сумасшедший

психотерапия عدقلنى، روحى ئەغزا-
لارنى داۋالاش.

пташка كچكە قۇش، قۇشچا.

птенец قۇش بالاسى.

птенчик قارا: птенец

птица قۇش.

птицевод قۇش ئاسراغۇچى.

птицеводство قۇش ئاسراۋچىلىق.

птицелов قۇش ئاۋلاغۇچى (تۇغۇرغۇچى).

птичий قۇشغا مەخسوس.

птичка كچكە قۇش، قۇشچا.

публика ھازىر بولغان خەلق، ھازىرون.

публикация ئىعلان، ئىعلام، بىلدۈرۈش.

публиковать ئىعلان قىلىش، خەلققا
بىلدۈرۈش، فاش قىلىش.

публицист گەزىتە ۋە جۈرناللاردا يازغۇچى.

публицистика ئەدەبىياتكە ھىياسى ۋە
ئىجتىماعى مەسئەلەلەر قىسمى.

публично خەلق ئالدىدا، عدوام كۆزىدە.

публичный خەلق ئالدىداغى، علومىي.

пугало قورققۇچ.

пугать قورقتۇش، ھۆرگۈش.

пугаться قورقتۇش، ھۆرگۈش.

пугач قورقتۇش ئۈچۈن قەدرىلەپ ئاتلانۇر -
غان تاپانچا؛ كەتتە بايقۇش.

пугливость قورقاتلىق، ھۆرگۈشلۈك.

пугливый قورقۇچان، قورقاتلىق.

пугнуть قورقتۇش، ھۆرگۈتۈپ يوبارلىق.

пуговица نوگمە.

пуговка كچكە نوگمە.

пуд پۇت، قۇق قاداتى، بىرپۇت.

пудель جۈنى ئۇزۇن گىاۋدەسى كچكە-
ئىۋى ئىۋى.

пудлинговать چۈيەندەن تىمر قىلىش.

пудовик بر پۇتلى ئاش.

пудовой, -ый پۇتلى، بر پۇتلى.

пудра ئۇيا، بىنكە سۇرتلانۇرغان ئۇيا.

пудрить ئۇيا سۇرتىش.

пудриться ئۇيا سۇرتىش.

пузан كەتتە قارنلى، مېچكەي، قارنى كەتتە.

пузатый كەتتە قارنلىق.

пузо كەتتە قارن.

пузырёк كچكە شىشە.

пузыриться كۈپۈكلەنىش.

пузырь قوۋق،

пук بەيلىم، تۈتەم، دەستە.

пукать سىكىن قەرسىلەش.

пулемёт ئوق سېپەر، پولىموت.

пульверизатор سۇۋۇ بۇرگە دۇرغان
ئالەت.

пулька كچكە يول، كەرتە ئويۇنىدە بر
يولى سالغان پۇل.

пульс ئەبىز، قان يوللىرىنىڭ ھەرىكەتى. يۇ-
رەك تېپىشى.

пульс очень частый — у него ئىزنىڭ يۇرەكى
جۇدە تېز تېپىدەر.

пуля ئوق، مىلق ئوقى.

пулярка سىمىرتلگەن ئاروق.

пума ئامىرىقا يولبارسى. (بىرئىچ ھەيۋان).

пункт نۇقتە، مەركەز، ئورۇن، ماددە، باب.

пунктир نۇقتە لەردەن عىيارەت (سىمسىز)
بولغان چىزىق.

пунктуальный قارا: точный

пунктуация خەت توختاملارنى، ۋە غەد-
لامەتلەرنىنى قۇبۇش.

пунсон پول ۋە مەيدال قۇيادورغان پولات قالب.
 пунцовый جۇدە قزل، قارا قزل، توق قزل-قزل.
 пунаш مەر خىل ئىچىتىلگەن نەرسەلەردەن قىلىنغان ئۇمىك.
 пуп, пупок كىدەك، ئاق.
 пуповина پاش بالا كىدىكى.
 пупырь سىنچ، بوجىمە، رىخەندەك.
 пупыш قارا: бутон.
 пурбуар (فەرنەسوزچە) «چاى چاقە».
 пурга بوران.
 пуризм ئىملا قاعىدەلەرىگە رىعايە قىلىش.
 пуританин ئۇلك سول پروتېستانت مەز-مەبى.
 пурка ئۇرۇغلىق ئولچاۋى.
 пурпур جۇدە قزل، قېقزل.
 пурпуровый جۇدە قزل تۇسلى، قېقزل.
 пускай بولەۋبەرسۇن؛ قويىب يوبار.
 пускать قويۇپ يوبەرش؛ كىرگۈزۈش.
 пускаться يوبەرىش؛ كىتىش.
 пустеть بوشالاش؛ ئىچىدەگىنى بوشاشش.
 пустехонек قارا: пустой.
 пустить قارا: пускать.
 пустовать بوش بولش؛ بوش تۇرش.
 пустоголовый بوش باشلى؛ زېمەنسز.
 пустогруз قارا: балласт.
 пустой بوش؛ فائىدەسىز، كىرەكسىز؛ قۇرۇق.
 пустомеля بىكارچى موزلى كىشى؛ يوق نەرسەلەرنى سوزلەگۈچى.
 пустопорожний بوش؛ قۇرۇق.
 пустосят مۇناقىق، عىيادەتدە تەكەللۇف-چەن كىشى؛ قۇرۇق سونى.
 пустословие سەفسەتە؛ بىكارچى سوز.
 пустословить سەفسەتە سوزلەش؛ بىكار-چى سوزلەرنى گاھپېرش.
 пустослов قارا: болтун.

пустота بوشلىق؛ فەزا؛ مەناسزلىك.
 пустоцвет بىكارچى ۋە ئۇرۇقسز گۈل.
 пустошь بوش يىر؛ تاشلانغان يىر.
 пустынь خىلوەت؛ سۈمبەت؛ سەھرا؛ بوش جاي.
 пустыня چول؛ سەھرا.
 пустынный زاھەد؛ دەرويش؛ يالغز تۇر-غۇچى؛ سەھرايى.
 пустынный بوش؛ خەياتسىز.
 пустырь بوش يىر؛ بوش ئوي جاي.
 пусть قارا: пускай.
 пустяк مەدە نەرسە؛ بىكارچى بۇيۇم؛ يوق نەرسە؛ جوزئىيات.
 пустячный بوش؛ مەناسز؛ يىنگل.
 путаница چېكىل؛ تۇشۇنۇپ بولمايدۇر-غان.
 путать ئاداشدۇرش؛ چوالدۇرش.
 —путать лошадей ئاتلارنى چشاولاش.
 путаться ئاداشش؛ ئارالاشش.
 путеводитель يول كۆرسەتۈچى زەھبەر.
 путеводный يول كۆرسەتەدۇرغان.
 путевой يول ۋە سەفەرگە مەخسۇس.
 путейский يوللەرگە دائىر؛ يوللەر نەزەرەتكە مەخسۇس؛ يوللار مەئۇرى.
 —Комиссариат путей сообщения يوللار نەزەرەتى؛ يوللارنى ئىدارە قىلىش نەزەرەتى.
 путешественник يول يورغۇچى؛ سە-يياح؛ يوللۇچى.
 путешествие سەياھەت؛ سەفەر.
 путешествовать يول يۇرش؛ سەيا-ھەت قىلىش؛ دۇنيا كىزىش.
 путник يوللۇچى؛ يولچى؛ مۇسفىر.
 путный تەرتىبلى؛ چوللى؛ مەغالى.
 пути چشال؛ زەنجىر.
 путывать قارا: путать.
 путь يول؛ تەرىق؛ مەسلەك.

—млечный путь غاز يولى، سۈت يولى
(كوكدهگى)

пуф يوشاق ئۈزغۈچ، بېكارچى سوز.

пух مەيىن پەر وە جۇن.

пухлость شەشكەنلەك، قاپارغانلىق.

пухлый شەشكەن، قاپارغان، بورزەكەن.

пухнуть شەشش، قاپارش، بورزەش.

пуховик يوشاق پەزىلى كۆرەپەچە.

пуховый يوشاق وە مەيىن پەر وە مەم جۇنگە
مەخسۇس.

пучеглазый كەتتە كوزىلى، ئاققارغان
كۆزلى.

пучёк пук: قارا

пучина ئولقون، چوڭغىل، توقاي.

пучить قاپارتىش.

пучиться قاپارش.

пушечный ئوپغا مەخسۇس.

—пушечный выстрел ئوپ ئاتىشى.

—пушечное мясо ياراماس عدسكەر، قارا
خەلقدان يېخىلغان عدسكەر (زە مەدەرەك
گۈشتى).

пушинка بىر تۈتام پاختا، پاختا بەيلەمى.

пушистый مامقلى، جۈنلى، يوشاق.

пушить پاختالاش، يوشاناش، چېتىكە پاختا
ياكى جۈن سالىش.

пушка ئوپ، زە مەدەرەك.

пушкарь ئوپچى، ئوپ ئانغۇچى.

пушной ئولقۇ، جۈنلى.

—пушные звери تېرىسى كېيىگە يارايدۇر—
غان حايوانلار.

пушок пух: قارا

пуща ئۆزىمانىڭ سەير دەردەخت جايى

пуще بەدەتەرراق، خوسۇسەن كۆپرەك.

пфенниг يەرم تەيىن مەقدارىدا گېرمانىيا پۇلى.

пчела عدسەل ئىبارى.

пчелиный عدسەل ئىبارىگە مەخسۇس.

—пчелиная моль عدسەل ئىبارى كۆپەسى.

—пчелиная матка عدسەل ئىبارى ئاناسى،
ئىبارى مادەسى.

пчеловод, -пчеляк عدسەل ئىبارى
ئاسراغۇچى.

пчеловодство عدسەل ئىبارىچىلىك.

пчельник عدسەل ئىبارى باقچاسى.

пшеница بوغدای.

пшеничка قارا: кукуруза

пшеничный بوغدای، بوغدايغا مەخ—
سۇس.

пшённый تارق ياراماسىدان قىلىنغان،
تارق ياراماسىغا مەخسۇس.

пшено تارق ياراماسى.

пыж ملتق چاغلاشدا ئىستېمال قىلىناتۇر—
غان مولچەل.

пыжик پەككەن ئادەم، چوچە.

пыжить جۈن تەش، قورغاندا ملتقى
مولچەللەش.

пыл دەرد، غەيرەت، ئەلەنگە.

пылать گۈللەپ ياناش، يالقۇنلانىش.

пылинка چەك، تۈزان، زەررە.

пылить چەك قىلىش، تۈزەنلەش.

пыльный دەردلى، غەيرەتلى.

пылкость دەردلىلىك، غەيرەتلىك.

пыль چەك، تۈزان، كەرد.

пыльник كۆل ئۇرۇغىنىڭ ساۋوتى.

пыльца كۆل تۈزەنلى.

пыльный تۈزەنلى، چەكلىك.

пырей سارىغ ئوت ئۆلەننى.

пырин ئاتا كۆركە (بوغدەلمەن خورازى).

пырить قاپارتىش.

пырять, -рнуть ئىقىش، قاداش، سەن—
چىش، شاخ بىلەن سوزۇش.

пытка ھەزەب، قىيىناش.

пытать سەنەش، غەزەپلەش.

пытаться سەنەشلى.

пытливость سەنەنچانلىق، پەشكە تەشش،
تەجەسسۇس.

ПЫТЛИВЫЙ . سناوچان، والىخ...
 ПЫХТЕТЬ . مەنسرەش.
 ПЫШАТЬ . قالپاقلى بولب چىش، قوۋدەنلى بولب ئىشىش، (شامال ھەقىدە).
 ПЫШКА . قاپارتما، يۇمشاق نان.
 ПЫШНЫЙ . ئولوغسىمان، مەدىيەت ۋە ھەشە - مەتلى.
 ПЬЕДЕСТАЛ . كەنتە تاش باغانالار، ەمەد - لەر، خاتىرە تاشلارنىڭ نىگىزى.
 ПЬЕСА . قارا: пьеса
 ПЬЯВКА . زۇلۇك.
 ПЬЯНЕХОНЕК . جۇدە مەست، شرە گەيف.
 ПЬЯНИЦА . ئىچكۈچى، دايم مەست بۇرغۇچى.
 ПЬЯНСТВО . ئىچش، ەدىياشلىق.
 ПЬЯНСТВОВАТЬ . ئىچكىلىك ئارقاسىدان يۇرش، ئىچب يۇرش.
 ПЬЯНЧУГА . قارا: пьяница
 ПЬЯНЫЙ . مەست، سەرخوش.
 ПЬЯНЕТЬ . مەست بولش، سەرخوش بولش.
 ПЭНСНЭ . بۇرۇنگە ئىب قويان كوزەينەك.
 ПЕР . قەدىمىيە ۋە ئەنگلىيە دەۋلەت شوزاسىنىڭ ئەخزاسى.
 ПЮПИТР . كىتاب، دەقتەرلەر قويىپ تۇرش ئۇچۇن مەخسوس كچكە ۋە بەلدەند ئۇستىل.
 ПЮРЕ . پىشرب ئىزىگەن سەبزەۋات.
 ПЯДЬ . قارش.
 ПЯЛИТЬ . كىرش (كوزنى).
 ПЯЛЬЦЫ . ئاغدارغىچ.
 ПЯСТЬ . ئوچ سۈپەكلەر.
 ПЯТА, ПЯТКА . ئوچكە، تابان.
 ПЯТАК . بىش تەين، بر سۈرى.
 ПЯТАЧЕК . بىش تەينىڭ كۈمش پۇل.
 ПЯТЕРИК . بىش سەرجىلى ئولچاۋ، بىشلى.
 ПЯТЕРКА . بىشلىك، بىش سوملىق كاغەز.
 ПЯТЕРНЯ . بىشلىك، بىش بارماق.
 ПЯТЕРО . بىشاۋلەب، بىشاۋى.
 ПЯТИАЛТЫННЫЙ . ئون بىش تەينىڭ تەنگە.
 ПЯТИГЛАВЫЙ . بىش باشلى.
 ПЯТИГРАННИК . بىش يۇرچەكلىك.

пятидесятилетие . ئىللىك يل، ئىللىك ياشلىك.
 пятидесятилетний . ئىللىك ياشار.
 пятидесятница . روسلەرنىڭ پاساخا - لارىدان ئىللىك كۈن گىين بولادۇرغان باي - راملارى.
 пятидесятый . ئىللىككىنچى.
 пятидневный . بىش كۈنلىك.
 пятикопеечный . بىش تەينىڭ.
 пятилетие . بىش يىللىك مۇددەت.
 пятилетний . بىش يىللىك، بىش ياشار.
 пятимесячный . بىش ئايلىق.
 пятирублевый . بىش سوملىق.
 пятисотый . بىش يۈزىچى.
 пятитысячный . بىش مىڭلىك.
 ПЯТИТЬ . چىكىش، ئارقاغا قايتىش.
 ПЯТИТЬСЯ . ئارقاغا قەدەم باسش.
 пятиугольник . بىش بۇرچەكلىك شەكل (ھەندەسەدە).
 пятифунтовый . بىش قاداقلىق.
 пятипудовый . بىش پودالىك.
 пятнадцатый . ئون بىشىنچى.
 пятнадцать . ۱۵، ئونبىش، 15.
 пятнать . بوپەش، ئۇ قالدىرش، قارا قىلىش، داغ قويسش.
 ПЯТНАШКИ . بىرىكىش ئۇيۇنى.
 ПЯТНИЦА . جۇمە كۈنى.
 ПЯТНИЧНЫЙ . جۇمە كۈندەگى، جۇمە كۈن بولادۇرغان.
 ПЯТНО . ئىز، قارلىق، قەدەم.
 ПЯТНЫШКО . كچكە ئىز، قارلىق.
 ПЯТОК . بىش دانە.
 ПЯТОЧНЫЙ . ئوچكە - تابانگە مەخسوس.
 ПЯТЫЙ . بىشىنچى.
 ПЯТЬ . ۵، بىش، 5، V.
 ПЯТЬДЕСЯТЬ . ۵۰، ئىللىك 50، L.
 ПЯТЬСОТ . ۵۰۰، بىشىۈز، 500، D.
 ПЯТЬЮ . بىش كىررە، بىش مەرتەبە.
 ПЯЧЕНИЕ . چىكىش، ئارقاغا قايتىش. رەجەت قىلىش.

Р

р - اورىش ئىلىقىباھىدە اون آلتىنچى حەرف -
 раб قۇل، غەدىب مەملوك.
 раба قۇل، چارىدە.
 рабатка يول ئۈستىدەكى گۈلزار.
 рабат مالنىڭ پەستلىكى ئۈچۈن بەھاسىنى ئارزۇلانمىشى.
 раболепие قۇللىق، سەجدە قىلغۇچىلىق.
 раболепный تۈبەنچىلىكى، قۇللارچا.
 раболепство قارا: раболепие
 раболепствовать سەجدە قىلىش، تۈ-
 بەنچىلىك بىلەن موغامىلە قىلىش، قۇللىق قىلىش.
 работа ئىش، خىزمەت.
 работать ئىشلەش، ياشاش.
 работник ئىشچى، فەخام.
 работница ئىشچى خانىم-قىز،
 рабочий ئىشچى، غەدىلە.
 рабский قۇللارچا، قۇللارغا مەخسۇس.
 рабство قۇللىق، ئەسارەت، غەبۇرىيەت.
 рабыня چارىدە.
 равин يەھودىيلەردە دىن باشلىغى.
 равендук قاپ قىلانورغان قالن كەنەپ.
 равенство تىكىسلىك، حوقۇقدا تىكىسلىك،
 مۇساۋات.
 равнение تىكىسلىك، تەسۋىيە قىلىش.
 равнина تىكىس يىر، تاغسىز يىر.
 равно بەرابەر، شۇنگە اوخشاش.
 — все равно بارى بىر.
 равноапостольный سەھابىلەر كەبى
 ايزىكى.
 равнобедренный قابىرغىلارنى بەرابەر
 بولغان.
 равновесие (اولچىدۈندە) تىكىسلىك، مۇۋا-
 زەندەت.
 равноденствие كىچە - كۈندۈزنىڭ بەرا-
 بەرلىكى.

равнодушие خەردەسزلىك، قەيدسزلىق،
 ئايورماسلىق.
 равнодушно ئايورماسدان، ايككى نىڭ
 بويىسى-كىگ ئەھدىيەت بېرىمەسەن،
 غەج-ئەچچەنلىكى.
 равнодушный خەردەسزە ئايورمايدور-
 غان، قەيدسزە، ئەچچىغىسىز.
 равнозначный بىر مەغئالى، مۇرادى.
 равномерность ئۇيغىندال، تىكىسلىك،
 موۋازەنەت.
 равномерный موغئادل، تىكىس.
 равносильный بىر قۇۋەتلى، بىر مەغئالى.
 равносторонний ئەتراپسى بەرابەر
 بولغان.
 равноугольный بەرابەر بۇرچەكلى،
 بۇرچەكلىرى مۇساۋى بولغان.
 равноценный بىر بەھالى.
 равный مۇساۋى-بەرابەر، تىك.
 равнять مۇساۋى، بەرابەر ئېتىش، تىكىسلىش.
 равняться مۇساۋى بولش، تىكىسلىش.
 рад رازى، شان، مەنتون.
 рада شور، جەماعە يىغىنى.
 радение مەسەت، غەبىرەت، سەغىيە،
 ئەستەيدىل.
 радетельный مەسەت ايككىسى، خەبىيەتلى،
 ئەستە ئۇرۇنگۈچى.
 радеть مەسەت قىلىش، سەغىيە قىلىش،
 ئەستەيدىل ئۇرۇنش.
 раджа ھىندوستاندە ئەبىرلەر لەقەبى.
 ради خەقىغا، اوچون، ئارقامىدا.
 — ради бога خۇداى ھەقى اوچون.
 радикал سىياسەتدە: تورموشنى تەككىدەن
 اوزگەرتش مەسلىگىدەكىشى كىشى. علم-
 حسابدە: چەۋرە غەلامەتى (V)، نامرە.
 радикальный ئەسلى، تۈپ، قەتئىي.

радий رادىي جەۋمەدى XX نىچى غەسىر، كەشفيياتىدىن بىر نەۋچ قىمەتلى مەدەن.

радиация نور بەرب تۇرش.

радиус نىسفى قۇتۇدا ئىيرە، دائىرە ۋە مەركەز ئارقىلى اوتەكەز لگەن چىزىقنى يەرىمىسى.

радовать شادلاندىرش، مەسەرور ايتىش، كەيىنى تاپش، سۇيىندىرش، قۇۋاندىرش.

радоваться شادلاندىش ۋە سائە.

радношно شادلاندى، قۇۋاندى، سۇيىندى.

радостный قۇۋانچىلى، شادلىقلى، مەسەرور.

радость تۇۋانچ، شادلىق، مەسەررەت.

радуга قەۋس-قۇزۇج، سەلۋات كۆپرۈكى، «جەسەن-خۇسەن» نىڭ كەمەلدىكى.

радужный يارۇغ، چىرايلى، قەۋس-قۇزۇج تۇسلى.

радушие يارۇغ، چىراي بەشاشەت.

радушный يارۇغ، چىرايلى، بەشوش.

раёк كوز قاراسىنىڭ ئەترافى، «كەچكىنە جەننەت»

раж ئارتق دەۋر، قۇتۇش.

раз داپقە، قات، مەرتە، كەردە، ايندى، شۈنەتاق بولغاچ، ئەگەر، بىر ۋەقت، بىر زەمانلەر.

— как раз خۇددى، نوقتەبە نوقتە، اوزى.

— ни разу ھىچ بىر، ھىچ بىر داپقە، بىر مەرتە مەم ايدەن.

раз «مەيدەلەش، تۈرلى ياققا چاپچ . . .»

— تاشلاش؛ چودە، غايەت، مەحكەم، مەدە.

ч, ш, щ, ئالەرىنى ئاڭلاتا تەۋرغان قوشىچا؛ рас, к, п, т, х, ц, ھەرقلەرى ئالدىدان.

نوسخەسىدە يازىلادور.

разахаться چودە مەحكەم خورلىدى باشلاش.

разбавлять, -вить ئارالاشدىرش.

разбавляться, -вуть ئارالاشدىرلىش، سۇيىغلاش.

разбаливаться چودە باغرىتا باشلاش.

разбалтывать قارا؛ разболтать

разбег يۈگۈرپ بارش.

— с разбега يۈگۈرپ كېتكەندە.

разбегаться, -бежаться تۈرلى ياققا يۈگۈرۈش (چاچش).

разбивать سەندىرش، قىيناب مەم سەندىرپ تارقاش؛ ئاييرىش، بولش.

разбиваться سەندىرلىش، بولش.

разбирательство تېكىشىش، قاراش، تەھقىق ئىتىش (مەحكەمەلەردە).

разбирать تېكىشىش، قاراش، تەشش، ئاييرىش، تارقاش، سوتش.

разбираться تېكىشىش، قاراش . . .

разбогатеть چودە بايش.

разбой تلاش، اوغلاش، قاراچىلىق قىلىش.

разбойник تالاغۇچى، يول كېسكۈچى، قاراچى.

разбойничать تالاغۇچىلىق قىلىش، تالاب يۈزۈش، قاراچىلىق قىلىش.

разбойничество تالاغۇچىلىق، قاراچىلىق، يول ياسارلىق.

разболеться قارا؛ разбаливаться

تېكىشىش، قاراش، تارقاش، ئاييرىش، تەھلىل قىلىش ئىشلەرى.

разборка تېكىشىش، قاراش، تەشش، ئاييرىش، تارقاش، سوتش ئىشلەرى.

разборчивость ئاچچىلىق، تەنبۈرلەك، دانەندەر، تارقاتش، تەربىيەلىش.

ра браживаться تۈرلى ياققا تارقالب پىش.

разбраниться قەچقىرىش، سوكشىش.

разбрасывать, -росать تۈرلى ياققا تارقاش، تۈكۈپ چاپچ پىش.

разбрасываться تارقاش . . .

разбрестись قارا؛ разбраживаться

تۈرلى يېردەن يېغىغان خەلق، تۈرلى ياققا چەچرەش.

разбрызгивать, -згать, -знуть اويغاش، بېدار، قىلىش، ايقاز ايتىش.

разбухать, -ухнуть شىشىش، شىشىش، كۈيىشىش.

разваливать **تورلى ياققا، تاغاناش، ييقتش.**

разваливаться **تورلى ياققا تاغاناش، ييقتش.**

развалина **يىبرك، خەرابە، چار دېوار، تاغاناب كېتكەن، يىر بلەن يەكسان.**

развалить **قارا: разваливать.**

разваривать,-рить **قائتاب بېرىش، ايزلب كېتكۈنچە پىشش، مەل - مەل قىلىپ يوبارىش.**

развариваться **ئىزلىگۈنچە پىشش، تارقالب كېتكۈنچە پىشش.**

разварной **پىشپ ايزلىگەن.**

разве **مەلى يە شۇنداقمى، شۇنداق بولدىمى، مەگەركى، ئايا.**

— разве это хорошо **مەلى يە شۇ ياخشىمى؟**

развевать **اۈچەش، مەيلىلەش.**

развеваться **اۈچەش، مەيلىلەش.**

разведенец **خاتىنىنى قويغان (تەلاق قىلغان) كىشى.**

разведение **تەربىيەلەش، تەسرەش؛ اوسمە درش، توغدىرب كۆپەيتىش، اۈيىگە اۈزەش؛ ئابورس؛ اوت ياقش.**

разведёнка **ايرەن چىققان (تەلاق قىلغان) خاتىن.**

разведриться **ئايازلاش، ئاياز قاقش.**

разведка **تيكشۈش، تەقتىش، كەشف، تەجەسسۇس.**

разведочный **تيكشۈشگە مەخسۇس.**

разведчик **تيكشۈپ يۈرگۈچى، كۈزەتكۈچى.**

разведывать **تيكشۈش، تيكشۈپ بلش.**

развезти **(قارا: развозить) كۈزەتپ يۈرش.**

развенчивать **ئاپورس، ناكاحلەرىنى بۇزۇش، تەلاق قىلىش، تەختىدەن غەزل ايتش.**

развенчаться **ئاپورس، تەختىدەن غەزل ايتش.**

разверзать **ئاچش، كىك ايتپ ئاچش.**

разверзаться **كىك بولۇپ ئاچىلىش.**

разверстка **تەقسىم، تەرسىنى بولپ يۈكلەش.**

разверстывать,-тать **بولش؛ ئابورس بولش؛ بەرابەرلەپ (تەك قىلىپ) بولش.**

развертывать,-вернуть **يىشپ ئالتارش.**

развёртываться **سولش.**

разверчивать **بوراما مەخلەرنى، چقارش، بۇرالغان پەردىنى قائتاب چقارش.**

развес **ئايرىپ تارتش (اولچەش)، ئابورپ ساتش ئىشى.**

— продавать в развес **چەكەندەپ اولچەپ ساتش.**

развеселять,-лить **حوزورلەندۈرش، خوشلاندىرش، كۈگلىنى ئاچش.**

развеселяться **حوزورلەنش.**

развести **قارا: разводить**

развесистый **سېر بوتاق، شاخچالى.**

развесить **قارا: развешивать**

развесы **مەيدە قاداتا تاشلار.**

разветвление **تارقاناش، شاخچالاش.**

разветвлять,-вить **شاخچالاندۇرش، بوتاق-بوتاق ايتش.**

разветвляться **بوتاقلاناش.**

развешивать **ئاپورپ اولچەش، ئابورم-ئاپورم ئاش (ئاسىپ قویش)**

развешиваться **ئاپورم-ئاپورم اولچەش، ئابورم-ئاپورم ئاش.**

развивать **كۆپەيتش، تەرەققى ايتىدىرش، زېمىننى ئاچ-ش، ۈيىت ۈ پەردەنى ئارقاغا بوراپ سوغۇرش.**

развиваться **كۆپەيش، تەرەققى ايتش ۈ.**

развилина **بۇرچەك، بۇرچەكلى بوتاقلاپ كېتكەن اۈرن.**

развинчивать,-нтить **ۈيىتلەرنى چقارش.**

развинчиваться... ۋېنتى چىقىپ كېتىش ۋە
развитие كۆپەيتىش. تەرەققىي آيتىش؛ زېمىن
تۇپاش.

развитой كۆپەيدىگەن، تەرەققىي آيتىگەن،
زېمىنلى، اوقۇمىشلى.

развить قارا: ۋازىيەتتە
развихляй يالغاۋ، ئىشلىكىسىز، بولماغۇز كىشى.
развлекать, -лечь كۈگلىنى يۇپاتىش،
كۈگلىنى ئاچىش.

развлекаться كۈگلى يۇپانىش، غۇشلانىش.
развлечение كۈگلى يۇپانغىچى، كۈگلى
ئاچقىچ، ايرىمىك، ئۈن-كۈلگى.

развод ئايوروش، تىلاق.

разводить تەربىيەلەش، ئىسسىرىش، كۆپە-
يىتىش؛ اۆيدەرىگە اوزاتىش؛ اوت ياقىش،
ئايوروش، تىلاق آيتىش، اۋۇتتەپ ايرىنىش.

разводиться ئايورولىش، اۋۇت ايرىش.

разводная تىلاق خەتى.

развозить ئات بىلەن ئالپ يۈرۈپ تارقاش.

развозиться ئات بىلەن يۈرگۈزۈپ تارقاش.

развозка, -воз تارقاش، تاشىپ تارقاش
ئىشى.

разволакивать سۈندۈرۈپ تاشىپ بىتىش.

разворачивать, -ротить ئىپلەندۈرىش،
قايتا تاشىش، يېشىپ سۈتىش.

разворовывать, -вать اوغۇرلاپ
تاشىپ بىتىش.

разврат ئازغىنلىق، فسق-فەساد، فەجىش،
بۇزۇقچىلىق.

развратитель ئازدەرغۇچى، بۇزۇقلىققا
باشلاغۇچى.

развратить قارا: ۋازىيەتتە

развратник فاسق، بۇزۇق، فاجىشە باز،
ئازغىن كىشى.

развратница فاجىشە، فاسقىقە، بۇزۇق
خاتىن، اويناشچى.

развратничать ئازغىنلىق قىلىش، فسق-
فەساد قىلىش.

فەسادكە بېرىلىش، فەجىش تارقاش. دان قو-
لاش، فاجىشە بازلىق قىلىش.

развратный ئازغىن، فاجىش.

развращать ئازدەرش، بۇزۇش، بۇزۇقلىققا
باشلاش.

развращаться ئازش (توغرى بولغان)
ئازغىنلىنىش.

развращённый بۇزۇلگەن، فەجىشكە
بېرىلگەن، ئىشەن چىققان.

разв्यूчивать, -чить يۈكلەنگەننى
بوشاتىش (ئارقاغا يۈكلەنگەن يۈك
توغرىسىدا).

развязка يېچىش، خەل، نەتىجە، ئىدارە،
خاتىمە، بىر ۋاقىتلىك ئاخىرى.

развязность موعاملەلەردە تەكلىۋۇسىزلىك.

развязный موعاملەلەردە تەكلىۋۇسىز.

развязывать, -зять سۈتىش، يېچىش.

развязываться يېچىلىش، بوشالىش.

разгадать قارا: ۋازىيەتتە

разгадка تاپشماق، جۈمياق جەۋابى، تاپش.

разгадывать اويلاپ تاپش (تاپشماقنى)،
مەنىنى خەل آيتىش.

разгадываться جەۋاب تاپش.

разгар بىر ئىشنىڭ ايك قىزىخان ۋاقتى، قىزغىن
ۋاقت.

— в разгаре войны ئۇرۇشنىڭ قىزىخان ۋەقتىدە

разгибать يازش، بۈكۈلگەننى تۈزەتىش.

разгибаться يازلىش، يايلىش.

разгильдяй بولماغۇز كىشى، غەبىي.

разглагольствование كۆپ سوز-
لەشلىك.

разглагольствовать كۆپ سوزلەش.

разглаживать تىكىلدەش، سىللىق قىلىش.

разглаживаться سىللىقلانىش، تىكىلدەش.

разгласить قارا: ۋازىيەتتە

разгласка فاش قىلىش، شايع آيتىش.

разглашать فاش قىلىش، ئاشكارا آيتىش.

разглашаться فاش قىلىنىش.

разглашение فاش قىلىش ئىشى
 разглядывать, -деть قاراش، تۇرلى ياندان قاراش. كورش، ئايرىپ كورش.
 разглядываться قارالاش ۋە...
 разгневать ئەچچەلەندۈرش، ئەچچىخىنى چقارش.
 разгневаться ئەچچەلەنش.
 разговоривать تۈز يارا سوزلەشش، موكالەمە ايتش.
 разговляться ئفتار ايتش، تاغز ئاچش.
 разговеться قارا: разговляться
 разговор سوزلەشش، موكالەمە ايتش
 разговориться سوزدەن سوز چىقىپ سوزلەشش، سوز ئاچش.
 разговорный سوزلەششكە مەخسوس، سوزلەششەدورغان.
 — разговорный язык خەلق تىلى، خەلق تىلى.
 разговорчивый سوزلەششەدورغان، گەپلەششەدورغان.
 разгон قوۋۇش، تارقاش؛ خەتكە خەرف ئاراسى.
 разгонистый سىزەك ۋە يىرىك پىچىك قىلىپ يازش.
 разгонять قوۋۇپ تارقاش، يۇرشدە (چاپشدا) قوۋۇپ مەيدەپ كىتىش.
 разгораживать غاۋ ۋە قوراللىرى بۇزۇش؛ قورالاب ئەجرەت بولش.
 разгораживаться قورا بۇزۇش؛ قورا-لاب بولش.
 разгораться يانپ كىتىش، قىزىپ يانپ يانپ قوۋۇتلانئش.
 разгородить قارا: разгораживать
 разгородка قورالاب بولش ئىشى، مەر بولمىڭ قورا (ئەيلەنمە) سى.
 разгореться قارا: разгораться
 разгорячить شقاق بىرىش، -چاق قىزىش، شەيدەنئرش.

разгорячиться قىزىش، شەيدەنش
 разграбление تالاش، تالانئش.
 разграблять, -бить تالاش، تالاب بىتىش.
 разграбляться تالانئش ۋە...
 разграничение چىك، حودود، چىك قولىش.
 разграничивать, -чить چىك سابل بولش.
 разграничиваться چىك بىلەن بولئش،
 разграфлять, -фить چىز بىتىش، چىز چىقىش.
 разгребать تارقاش، يازش (كۆرەپ مەم تاراب).
 разгром خەراب ايتش، تەلەف قىلىش، تازمار قىلىش ئىشى.
 разгромлять, -мить خەراب ايتش، تالاب سەندەپ بىتىش، تازمار قىلىش.
 разгромляться خەراب ايتش ۋە...
 разгружать, -рузить تۆيەگەننى بوشاتش، تارقاش.
 разгрузка تۆيەگەننى بوشاتش ئىشى.
 разгрызать, -зть كىمىش، كىمىپ بىتىش.
 разгул ئىسراق، حوزور چىكىشە ئارتىلىق. تاززو.
 разгуливать, -лять يۇرش ئارقاسىدا ئاچىش (اويغۇنى)؛ تىك يۇرش، حوزور-لەنش؛ يۇزگۇپ يۇپاتش.
 разгуливаться تىك حوزورلۇقتا يۇرش.
 разгульный ئىسرافچى، ئازغىن.
 раздавать اۋادەشش، تارقاش، كىگەيتش.
 раздаваться ئۆلەشش، تارقاش، ياغخىراتىپ (جەرەگلەپ) ايشىتىش.
 — в лесу раздаётся пение птиц شوقايە - داغى قىزىش سايرايشلارى جەرەگلەيدور.

раздавливать, -вить, -изش, -يدنچش, -
تيپكيدش.

раздавливаться, -изش, -يدنچش.

раздаривать, -рить, -توخفه قيلب
تارقاشش.

раздариваться, -توخفه ايتب تارقاشش.

раздать, -قارا: раздавать

раздача, -اولدشش, -تارقاشش ئىشى.

раздваивать, -ايككيگە ئايورش, -ايككى
بهرايهر قيلش.

раздваиваться, -ايككيگە ئايرش.

раздвигать, -винуть, -تورلى ئايرش,
ياققا ئاشرش.

раздвигаться, -ئايرش, -تورلى ياققا
ئىجرەتمەك.

раздвижной, -ئىجرەتمەلى, -قابىلى ئىنفيكاك.

раздвоение, -ايككيگە ئايرش ۋە ئايورش.

раздвоить, -قارا: раздваивать

раздевальня, -يىچىندورغان خانە, -كېيىم
يىچىپ-كېيەندورغان اۋى.

раздевать, -يىچىندرش, -كېيىنى يىچىندرش.

раздеваться, -يىچىش, -كېيىنى چقارش.

раздел, -بولش ھەم بولنش; -بولدەك, -دەريا
ۋە تاغ بۇرچەگى.

разделать, -قارا: разделять

разделение, -بولش, -بولب ئايرش,
تەقسىم قيلش.

разделимый, -بولندە دورغان, -بولندەلى.

разделить, -قارا: разделять

разделка, -ھسابنى تەمام ايتش.

разделявать, -بۇزب ئايورش; -بۇزب
قيلش, -بوياب زىندەتلەش.

разделяться, -بىش; -ئايرش, -ئاير-
لەش; -ھساب) اۋزلىش; -اۋج ئالش.

раздельный, -ئايرىم, -ئىجرەتلەنگەن, -اۋزىگە
باشقا, -بولش ھەم بولنشكە مەخسوس,
بولندە دورغان, -اورتاق.

разделять, -بولش, -تەقسىم ايتش, -بولب
ئايرش, -ئىستراك ايتش, -اورتاقلاشش.

— разделять общее горе, -عمومى قايغو
ۋە ھەسرەتنى اورتاقلاشش.

— разделять мнение, -بىر تورلى اويلاش,
فكرگە ئىستراك ايتش.

разделяться, -بولنش ۋە...

раздёргивать (поемашти), -تارتىقلاپ تىش

раздеть, -قارا: раздевать

раздирать (пуюلمەلەب), -يارش, -اوزب
ئالش.

раздираться, -يازلىش, -اۋزەلمەنش.

раздирающие душу крики, -ئەچچىغ
ئاۋاز, -جاننى اۋزب ئالادورغان (قاتىغ)
ئاۋاز.

раздобреть, -ھېمىرش, -تولا بولش.

раздобрить, -ياخشىلاندرش, -يوۋاشلاندرش.

раздобриться, -ياخشىلانش, -يوۋاشلانش.

раздолье, -داۋا, -ھۆر تورموش.

раздор, -نزاع, -خوسومەت, -ئىزغىش,
ساۋقەچىلىق.

раздосадовать, -ردىنجش, -خاتىرىنى
قالدرش.

раздосадоваться, -ردىنجش, -خاتىرە قالش.

раздражать, -قوشىندرش, -ئەچچەلمەندرش,
شەيلىدندرش.

раздразжаться, -قۇزشش, -ئەچچەلمەنش;
شەيلىدەنش.

раздражительный, -ئىز ئەچچەلمەندە-
دورغان, -يامان خۇلەلقى «ھەيدەلسىزاج».

раздразнивать--нить, -ئىز ئەب شفاق
بىرب شەيلىدندرش.

раздробление, -مەيدەلەش, -كەسر ۋە
تەكسىر.

раздроблять, -бить, -مەيدەلەش, -كەسر
ايتش.

раздробляться, -مەيدەلەنش.

раздувать, -اۋرپ قازارتش, -اۋرپ
ياندورش, -ۋە پۇقلەش.

раздуться قاوزارش، اوت ئالاش،
پۇقلەنش.

раздумывать, -мать اويلانش، ئايتا
اويلاش، بەھرىدەن اوتاش، اويلاغاندىن
ئايتىش، تۈرلى رەۋشەدە اويلاش، سوتالغە
ايتىش.

раздумываться اويلانش ۋە...
раздумье اويلاش، اويغا قالىش، تەرەددۇد
ايتىش.

раздуть قارا: раздуть
раздушать, -шить ئىسلەش (خۇشبوۋى
قىلىش).

раздушиться خۇشبوۋىلەنش.
разевать ئاغز ئاچىش، ئاغز ئاچىپ ايسىنىش.
раз'единение ئايوروش ۋە ئايىرىلىش،
بۆلۈش، فەسل ايتىش.

раз'единять, -нить ئايوروش، بۆلۈش،
فەسل ايتىش، بىرلىكتەن بۇزۇش.

раз'единяться ئايۇرۇش ۋە ئىلخ
раз'едать بېيىش، بېيىپ تۇشىش، (زەھەر
ھەققىدە).

раз'езд تۈرلى يىرگە بۇزۇش، يول بوتاغى،
ئايورچا.

раз'езжать تۈرلى ياققا يورۇش (بىر نەرسە
مىنىپ). مىنىپ اويلىرىگە تارقاش، ئات بىلەن
روھەرۋ كىلگەندە يول بېرىشى، ئېسكىلىكتەن
ئاغساب تۇشە باشلاش.

раз'езжаться ئايىرىلىش،
بولۇش، ئايىرىلىپ كېتىش (بىر نەرسەگە مىنىپ).

разжалобить كۆڭلىنى يوشاش، شەھ-
قەتلىدەندىش، رەھىمىنى كېلىتىش.

разжалобиться كۆڭل يوشاش ۋە...
разжаловать اورنىدەن تۇشۇش، غەزل
ايتىش، دەردەھىمىنى كەمىتىش.

разжаловаться اورنىدەن تۇشۇش.
разжать قارا: разжимать

разжевывать, -жевать خوب چەينىش
разжечь قارا: разжигать

разжива كۆتىلەنگەن فايدا.

разживаться پايش، فايدالانىش.

разжигать ئىكەنگەسىنى
ئاسمانغا چقارش، شقاق بېرىش.

разжигаться قۇزۇش ۋە...
разжидеть سۈيۈقلەنش، سېرەكلەنش.

разжижать, -жидить سۈيۈقلەندۈرۈش،
سېرەكلەندۈرۈش.
разжижаться سۈيۈقلەنش ھەم سۈيۈق
لەندۈرۈش.

разжимать يازىش، ئاچىش، بۆكلەنگەننى
(غەجىمىنى) ئاچىش.

разжиматься يازىش، ئاچىش.

разжиреть قارا: жиреть

разжиться قارا: разживаться

разжовывать قارا: разжевывать

раззадоривать تېزلەش، شەيلىدەندۈرۈش.
раззнакомиться ئەنئىلىكى كېتىش،
علاقىنى اۇزۇش.

раззолачивать, -лотить ھەر ياقدان
ئالتۇنلاش، تىللە سۈيۈنى يۈگۈرتۈش.

раззорить, -рять قارا: разорять

разинуть قارا: разевать

раз'и قارا: ... разы

разиня ئاچق ئاغز، ئەھمەق، ئەبلەھ.

разительный ئەسدرلى، يۇردىككە
تەسۋىرلى، غەجايىپ، ايسى كېتەرلى.

разить قانتۇخ ئۇرۇش، مەلاك قىلىش، چاپ
يولبارش، غەجەيكە قالدۇرۇش، ئاگاھا قالدۇرۇش،
ايسىنى كېتكۈزۈش، ھەيران قالدۇرۇش.

разлагать ئارقانېب قوۋىش، ئارقانېش،
تەرتىبىنى بۇزۇش.

разлагаться ئارقالاش، ئايىرىلىش،
تەرتىبى بۇزۇش، چۈش.

разлад شۇخلاق، ئاتوسزلىق، مۇناھەدەت.

разлакомить دەردلەندۈرۈش، نەقسىنى چۈككەلەش، ئىشتماسىنى قوۋەتلەش
 разлакомиться دەردلەنش.
 разламывать سىندۈرۈش، مەيدەلەش، مەجەقلەش.
 разламываться سىنش؛ مەيدەلەنش.
 разлезаться موزت بولغان سەبەبلى اوزلش مەم بىرتاش.
 разлениваться, -ниться يالغۇلا- نش، ئىرنچەكلەنش.
 разлеплять سۈركەلگەن ۋە ياپىشترلغاننى نەجەرتاش.
 разлетаться, -теться اۋچىپ تارقاش، چاچلش؛ اۋچىپ كېتىش.
 разлечься چالغانچاسىغا چۈزۈلپ ياتش.
 разлив تاشش، سۇۇ تاششى، دەيازان، تۇغيان.
 разливать قۇيۇش (چاي قۇيۇش)؛ توكۇش؛ تۈرلى ئىدىشلەرگە تولدۇرۇش.
 разливаться توكۇلۇش، تۈرلى ئىدىشلەرگە تولش. تاشش (سۇۇ تاشش).
 разливка تۈرلى ئىدىشلەرگە بولۇپ قۇيۇش (سۇۇق نەرسەلەر توغرىسىدا).
 разлинёвывать, -невать چەقلار بىلەن ئايۇرۇش، چەزىپ بولۇش.
 разлить قارا: разливать разливать
 различать ئايۇرۇش، ئايۇرۇپ تەنش.
 различаться, -чествовать ئا- يۈرۈپ تەنش، ئايۇرماسى بولۇش.
 различить قارا: различать
 различие ئايۇرما، فەرق، اوزگەلك.
 различный تۈرلى، مەد تۈرلى، مۇختەلىق.
 разлог چۇقۇر، مەيلى.
 разложение (بىر نەرسەنىڭ) بولۇشى، چەرىشى.

разложить قارا: разлагать
 разлом سىنگەن يېر، سىق اورن.
 разломить قارا: разламывать
 разлука ئايۇرۇش، ۋداج، فەرقەت؛ مەجەز، ئايۇرۇش.
 разлучать, -чить ئايۇرۇش.
 разлучаться ئايۇرۇلۇپ كېتىش.
 разлучник ئايۇرغۇچى، ئايۇرۇشقا سەبەب بولغان كىشى، نەفەقەچى.
 разлюбить سۇيىمى باشلاش، موحەببەت سونۇش. سازۇنش.
 размазня سۇيۇق بوتقا. ساۋق كىشى.
 размазывать سۈرتۈش، سۈركەش. (اۋستىگە) سۈركەپ ئىفلاس قىلىش. يامان تەسۋىر ئېتىش.
 размазываться سۈركەش ۋە...
 размалёваться بۇياپ رەسۋا قىلىش، يامان قىلىپ بوياش.
 размалывать (تىگرمان تارتش).
 разматывать سوتۇش (توقۇلغاننى).
 разматываться يىكار ئېتىش، ئىسراف ايتىپ بىتىش.
 разматываться چۇۋالش ۋە...
 размах يازش، ياخشى بارش، قوۋەت. بارشلى، ياخشى بارشلى، — с размаху، بار قوۋەتى بىلەن، زگەرلەگەنچە.
 размахивать تۈرلى ياققا سەلكش، لەپەڭلەش.
 размахиваться لەپەڭلەش، تۈرلى ياققا سەلكش.
 размачивать قاتران قىلماق، خۇپ اۋۇتىش.
 размашистый كىڭ، كۈچلى. ياخشى.
 размежёвывать, -жовывать چىك سالىپ بولۇش.
 жевать
 размен ئالدىدۇرۇش، مۇئادەلە، ئۇشەش.
 разменивать, -нять ئالدىدۇرۇش، ئۇشەش، مەيدەلەش (بۇلنى).

размениваться ئالاشدورلش،
 размельчить مەيدەنلەش، چەكەنلەش.
 размельчиться مەيدەنلەش، چەكەنە - لەش.
 размер قەدەر، كىگك، وسەدەت، اولچەۋ.
 размеренный шаг سالماقلى ئادۇم، نىكىس ئادۇم.
 размеривать,-рить اولچەش.
 размериваться اولچەنەش.
 размечать,-метить بىلگىلەپ قويمش.
 размечаться بىلگىلەنەپ قويلش.
 размеченный بىلگىلەنگەن.
 размещивать ياخشىلاپ ئارالاشدورش، ايرىش، كەۋلەش.
 размещиваться ياخشى ئارالاشدورلش، كەۋلەنەش، ئىزلەش.
 размещать,-местить ئورناشدورش، ئايورم ئورناشدورش.
 размещаться ئايورم اورناش.
 разминать يۇغۇرش، بەنچەش، يۇمشە - ئش، ئىزەش، يازش.
 разминать ئايلاقنى ئويۇشقاننى يازش.
 разминаться پازلش، بەنچەش ۋە ...
 размножать,-жить كۆپەيتش، ئۇرچىتىش.
 размножаться كۆپەيتش، ئۇرچش.
 размножение كۆپەيتىشى، ئۇرچىشى.
 разmozжать,-жить يارش، مېيەسىنى چقارش.
 размокать,-кнутъ ئوۋش، موللەنەش.
 размоклый ئوۋلگەن، موللەنگەن.
 размол ئش، تارتىلغان نەرسە (تىگرماندە).
 размолвка كىنە، ئويكە، بىر-بىرى بىلەن سوزلەشمەسلىك.
 размопотъ قارا: размалывать
 размотать قارا: разматывать

размочаливаться ئۇشلاقلىنىش، خەلەتە چە بىلەن ئۇشلاقلىش (خەمسامدە).
 размывать يويۇش، سۈزۈ بىلەن يويۇش.
 размываться يويۇلش ۋە ...
 размыкать بۆككەننى يازش، ئايورش، يېچش، ئوتانا قلاشقاننى ئەجرەنەپ قويمش، قۇلپ ئاچش.
 размыкать ئەش، يازش، تارقاش.
 — горе размыкать قايسى، خەسەرەتنى تارقاش.
 размышление اوى، ئەفەككۈر، اويلاش.
 размышлять ئەفەككۈر ئويۇش، اويلاش، عدكس ايتىرمەك.
 размягчать,-чить يۇمشاتش، اوۋتۇش.
 размягчаться يۇمشاش، يۇمشارش، اوۋش.
 размякать,-размякнуть يۇمشاتش، اوۋش.
 размять قارا: разминать
 изнашивать توزغۇنچا، يېرىلپ ساپ بولغۇنچا كېيىش. تۈرلى يېرگە (كوتەرب) يۈرگۈزش.
 изнашиваться توزغۇنچا، يېرىلپ بىتكوپچە كېيلىش.
 изнаживать,-жить ايرىكلەش، نازلاناش.
 изнаживаться ئىرىكلەنەش، نازلاناش.
 изнамогаться حالدان تايىش، ئاغىرلاش.
 изнанести قارا: разносить
 изнанимать ئايورماق، تەقسىم ئېتىمەك.
 изнаниматься ئايورلش، تەقسىم ئېتىلش.
 изнанить ئايورش.
 изнаниться ئايورلش، ئېككىنچى تۈرلى بولش.
 изнаница ئايورما، تەقاۋت، فەرق.
 изнавидность ئايورم تۈر نەۋە، ئۆزلىك، ئوخشاشلىق مەنزەرەلىك.

разновидный ھەر نەۋە، ھەر تۈرلى، ھەر نەۋە، ھەر تۈرلى، مۇنەننەۋۋەج، پائىرەم تۈرلى، مۇنەننەۋۋەج.

разновески مەيدە قاناق تاشلار، مىسقال اولچۇۋى.

разногласить تۈرلى خەل سوزلەش، خەلاف كېلىش.

разногласие تۈرلى خەل سوزلەش، فەكرە تەخەلۇف.

разномысленный تۈرلى فەكرلى، مۇختەلۇف.

разномыслие فەكلەردە تەخەلۇف، تۈرلى خەل اوپىلاش.

разнообразие تۈرلۈك، تەننەۋۋەج.

разнообразный تۈرلى-تۈرلى، مۇنەننەۋۋەج.

разноплеменный تۈرلى نەسلەن، مۇرەككەب، تۈرلى جىنسكە (مىللەتكە-قەۋمغا) مەخسۇس، تۈرلى جىنسلى.

разнородный تۈرلى جىنسلى.

разноречивость تۈرلى سوزلۈك، تۈرلى رەۋىشە سوزلەش.

разноречивый تۈرلى سوزلى.

разнос قارا: رازنوسكا

разносить ئالېب يۈرۈپ تارقاش؛ ئالېب يۈرۈپ سانش. شىشەندىرش، قاۋارتش.

разношнвать قارا: رازناشنىۋات

разноситься ئالېب يۈرۈپ تارقاش.

разноска يۈرۈپ تارقاش ئىشى.

— продавать в разноску چەكەندەلېب ئالېب يۈرۈپ سانش.

разносторонний تۈرلى ياقلى؛ كۆپ خەبەردار.

разность ئايورما، تۈرلى نەرسە.

разносчик كۆتەپ يۈرۈپ چەكەندەلېب ساتقۇچى، تارقانت يۈرگۈچى.

разноцветный تۈرلى نۇسخەكى، چىپار.

разночинец ئەللە قايداغى (يوق بار) كىشى.

разночинный ئەللە قايداغى؛ يوق-بار؛ خاىر-خەس.

разночинство (يوق-بار) ئەللە قايداغى كىشىلەر.

разночинцы قەدىم زەماندا باي، كەسبە-غەل، غەم-غەلدار سىنىگە قوشۇلماغان كىشى.

разношерстный, шорстный تۈر-تۈرلى جۈنلى؛ تۈرلى جىنسلى.

разнощик قارا: رازنوشىك

разноязычный تۈرلى تىللى، تۈرلى لۇغەتلى.

разнузданный جۇگەنسز، ئىساسز، ئەخلاقسز.

— разнузданность нравов ئەخلاقسزلىق.

разнуздывать - дать جۇگەننى - تۈگەننى ئالېش، توقاسز بويارش.

разнуздываться جۇگەنسزلىش.

разный تۈرلى، مۇختەلۇف.

разнухивать - хать ئىسكەب، ئىزلەش؛ ئىسكەب تاپش.

разнять قارا: رازنىمات

разобижать, -бидеть قارا: اوبىجات

разоблачать, -чить يىچىندىرش؛ ئاچش، ئاشكارا قىلىش، غەيبىنى فاش اېتىش.

разоблачаться, -чь يىچىنش، غەيب ئاچش، ئاشكارا بولىش.

разоблачение يىچىنش؛ ئاشكارا قىلىش.

разобрать قارا: رازبىرات

разобщать, -щить ئايورۇش، غەلەتە-سەينى اۋۇش.

разобщаться ئايورۇش

разогнать قارا: رازگونىات

разогнуть قارا: رازغىبات

разогреть, -реть اوتدا. ۋە قۇياشدا قىزىدىرش؛ اېگىچى مەرتە ئىسپىش.

разогреться ئىلىنىش، ئىسىتىش.
 разогретый ئىلىنگەن، ئىسىتىلگەن. ئوتدا
 ۋە قوياشدا قىزىلغان.
 разодрать раздирать قارا: كىيىندىرىش، يەسەن.
 разодевать,-, деть كىيىندىرىش، يەسەن.
 разодеваться كىيىنىش، يەسەن.
 разойтись раскходиться قارا: كىيىنىش، يەسەن.
 разок раз قارا:
 разом بىر يولا، بىر دەن، بىر قاتاردان.
 разомкнуть размыкать قارا:
 разопревать,-, реть преть قارا:
 разорвать разрывать قارا:
 разорение خەراب، تەخريب، مەخۇ، بالدان
 ئىجەردىش، سىنىش.
 разоритель سندىرگۈچى، خەراب قىلغۇ-
 چى، مۇخەرب.
 разорительный سندىرگۈچى خەرابلى،
 زەھرەلى.
 разорить разорять قارا:
 разоружать,-, живать,-, жить. قوراللىنى ئال-
 ىش، مەلاھەس-زلاندىرىش، قورال
 تاشلاش.
 разоружаться قورالسىزلان-
 ىش، قورال تاشلاش.
 разорять سندىرىش، بالدان ئىجەردىش،
 خەراب قىلىش، تار-مار قىلىش.
 разоряться سىنىش ۋە ...
 разослать рассылать قارا:
 разостлать расстилать قارا:
 разохочивать,-, хотить رەغبەتلەن-
 ىش، مەۋەسەلەندىرىش.
 разохочиваться رەغبەتلەن-
 ىش، مەۋەسەلەن-
 ىش.
 разочарование ئۆمىد ئىتلەنگەنلىكى
 كۆرىمەسلىك، اويلاغانىنى تاپماسلىق، ئۆمىد
 ئۆزۈش.

разочаровывать,-, вать ئۆمىد ئىتلە-
 گەندەن مەحرۇم قىلىش، ئۆمىد ئۆزۈش.
 разочаровываться ئۆمىد ئىتلەنگەنلىكى
 كۆرىمەسلىك، ئۆمىد ئۆزۈش.
 разработка ئىشلەپ ياخشىلان-
 ىش.
 разрабатывать,-, тать ئىشلەپ ياخشى-
 لاندىرىش (تەكسىل ئىتلەش)؛ ئىشلەپ
 چىقارش.
 разрабатываться ئىشلەنپ ياخشىلان-
 ىش (تەكسىل ئىتلەش)، ئىشلەنپ چىقىش.
 раздражаться,-, разиться يازىلىپ
 كىتىش، كۈچەپ كىتىش، ئىشىلىپ تۇشىش.
 раздраждаться تۇغۇلۇپ كۈپەيش،
 ئۆزچىش.
 разразнивать разобщать قارا:
 разранивать تۈرلى يېزگە تۇشرىپ
 قالدۇرىش.
 разрастаться ئۆسۈپ زورايىش.
 разреветься ياقىرىش، باقۇرپ يېھلى-
 ىش.
 разрезать,-, редить سىيرەكلەن-
 ىش، سۈيۈكلەن-
 ىش.
 разрезаться سىيرەكلەن-
 ىش ۋە ...
 разрез киёنگەن ۋە كىيىلگەن يېرى، كىيىسك.
 разрезать,-, зывать كىيىسپ يۈرىش،
 ئىلىش.
 разрезаться كىيىلىپ ئايۇرلىش، تىلىنىش.
 разрешать,-, шить رۇخسەت ۋە مۇسا-
 ەدە قىلىش، يېچىش، خەل قىلىش.
 разрешаться رۇخسەت قىلىش، بېتىش،
 ئايۇرلىش، خەل قىلىش.
 — разрешаться от бремени بالدان
 قوتۇلىش، يالا توغۇش.
 разрешение رۇخسەت، ئۆز، مۇساەدە،
 يېچىش، خەل قىلىش.
 разрешимый خەل قىلارلىق.
 разрисовывать,-, вать رەسىم ياساپ
 زىندانلىش.

разрознить разобцать: قارا
 разронять разранивать: قارا
 разростись разростаться: قارا
 разрубать,-бить كيسب ئايرىش،
 كيسب (چاپ) بۇردەلەش.
 разрубаться كيسلب ئايرىش، كيسلب
 (چاپ) بۇردەلەش.
 разругаться سوكشش، قىچرىش.
 разрумяивать,-нить ئىنك بىلەن
 بىيىنى قازاش؛ جۇدە قازاش.
 разруха باشاشارقلىق، تارتىيسزلك،
 يىسرلك.
 разрушать,-шить بىمىش، بۇرش؛
 ئاغدارش؛ خىراب قىلىش.
 разрушаться بىمىش ۋە ...
 разрушительный خىراب ئىتەدور،
 خان، بۇزادورغان، مۇخريب، مۇملىك.
 — пьянство разрушительно действует
 на организм человека ئىچكىك ئادەمنىڭ
 بۇتۇن تەنھىگە مۇملىك رەۋشە تەسىر
 ئىتەدور.
 разрыв ئۆزلىش؛ يىرتىش؛ يارلىش.
 — разрыв сердца يۈرەك يارلىش (دەرد).
 разрывать يىرتىش، ئۈزىش، يارش؛ (دارو
 بىلەن) كۈتەرتىش.
 разрываться يىرتىش، ئۈزلىش؛ يارلىش؛
 (دارو بىلەن) كۈتەرتىش.
 разрывной يارلان دورغان، يارلىپ
 چاپلان دورغان.
 разрыть قازىپ ئالىش.
 разрыхлять,-лить يۇمشەش،
 كۈپەدرش، قاۋارتىش.
 разрыхляться يۇمشەش، كۈپەش.
 разряд بۆلۈم، دەرىجە، سىف، تەبەقە.
 разрядить قارا؛
 كىيىنەرب يەسەش. سۈنۈش،
 ئارقاش، مولجەلنى قايتىپ ئالىش (ئاتلا-
 دورغان قورال ۋە ئىلكترىك ھەقىدە).

разубирать,-брать يەسەش، زىنەت -
 لەش، چىرايلى قىلىپ بىخەشدرش.
 разубедить,-беждать مۇسەللەم
 ئىتىش، فەكرىنى ئالغىدرش، ئىسبات قىلىپ
 ئىشەندۈرۈش.
 разувать ئاياغىنى بېيىش؛ ئاياق كىيىنى
 بېيىش.
 разуваться ئاياق كىيىنى بېيىش.
 разуверять ئىشەنگەندەن قايتاراش.
 разуверяться ئىشەنگەندەن قايتىش.
 разузнавать,-нать بىلىش، سوراش
 بىلىش، ئىستىخسار ئىتىش، قىيىنلىق بىلەن
 بىلىش.
 разукрашать,-расить يەسەش،
 زىنەتلەپ بىتىش.
 разум عدل، فەھم، ئىدراك.
 разумеется ئىلەتتە، شۇبەسىز.
 разуметь ئاڭلاش، بىلىش، تەش.
 разумник عدللى باش، عدل ئىگىسى
 (سەخىرە قىلىپ-كۈلۈپ ئىتەدور).
 разумно عدل ۋە فەھم بىلەن.
 разумный عدللى، فەھىلى.
 разуть قارا؛
 ئىخلاسىز، ئىدەبسىز.
 разухабистый ئورگەنش، ياد ئالاش
 (خىفەز ئىتىش). اورگەنگەننى اونوتىش.
 разучивать,-чить ئورگەنش،
 اورگەنلىش.
 разучиваться اورگەنلىش،
 اورگەننى اونوتىش-ئىسەن چىقارش؛
 разыграться اويناب، قىزىش كېتىش؛
 قىزغىنلىش، قىزىپ كېتىش.
 разыгрывать,-грать ئويناپ،
 ئويناپ (قىلقلار قىلىپ) كۈرسەتەش.
 اويناش، بەختكە اويناش (قۇرغە بىلەن
 نەرسە ساتىش).
 разымать قارا؛
 رازىماتە
 разыскивать,-скать ئىزدەش، ئىزدەپ
 تاپىش.

разыскиваться ئىزدەش، ئىزدەپ تاپىش
 раз'ярён'ый قۇتۇرغان، يامان بولغان، تېنەق لەنگەن شاشقان.
 раз'ярять-рить قۇتۇرۇش، شاشىدىرش، تېنەق كەلتۈش.
 раз'яряться قۇتۇرۇش ۋە ...
 раз'яснение بەدىن، ايراج، شەرح.
 раз'яснять، нить بەدىن قىلىپ ئاڭلاش، تەفسىر ۋە ئىزاج ئېتىش.
 раз'ясняться بەدىن قىلىنىش.
 раз'ять قارا: различать
 рай جەننەت، ئوچماخ.
 райский جەننەتكە مەخسوس، چىرايلى.
 рай رادىئو تۇرمۇش ۋە شۇنىڭ اورنى.
 район رايون، ئىتتىپاق، دىيەرە، قىتئە بىر تامانغا قاراغان بىر.
 рак سەدرەتان، قىسچە باقا، ئلچە (ئاغرىق).
 — Тропик Рака مەدار سەدرەتان (جۇغراڧىيا ئىستىلاھى).
 рака سانئىق، تابوت، مەخسۇس.
 ракалия قارا: каналья
 ракета مۇششەك.
 ракета تال.
 ракитник تۇپىلغى، تال پوسىتلاغى.
 раковина ياغا قاپقاغى، تالا مونچاق (ئىككىم-ئۆكۈم)، توپاق ئاستى.
 раковый قىسچە ياغاغا مەخسوس.
 ракушка باقا پوھتى-قاشقى.
 рама,-рамка پەنجەرە، چارچوب.
 рамочный راملى، پەنجەرەلى، پەنجەرەگە مەخسوس.
 рампа سەھنە ئالدى.
 рамс قازتا اوپنى.
 рана يەرە، جىراھەت.
 ранг سىنق، مەرتەبە، دەرىجە.
 рандеву ئالدىن ۋە دەلدەش ئوچرەش.
 раненый يەرەلى، مەجروح.
 раненько ايرتە، جۇدە ايرتە.

ранет خىتاي ئالمانسى.
 ранехонько ايرتە، جۇدە ئيرتە.
 ранец پوچقا، خەلتە، خورجىن، ئاچق.
 ранжир اۋزۇنلۇق بەدىن كىلگەن تەرتىپ.
 ранить يەرەدەر قىلىش، مەجروح ايتىش.
 ранка كچىك جىراھەت.
 ранний ايرتەنكى، ايرتە بولغان.
 рано ئيرتە، ۋە قىتتىز.
 рант ئاياق كىيىسى چەرىنىڭ تېۋەرەگىگە قىلىنغان كۆنگرە.
 рантье فايداخور، سۇنخور.
 раным,-рано جۇدە ايرتە.
 раньше,-нее ايرتەرىك، ئلگەرىك، ئەۋۋەلەرەك.
 рапира بىر ياغلى يېپىقا قىلچ.
 рапорт غەرزى حال، بەدىن.
 рапортовать خەبەر ايتىش، غەرز قىلىش.
 рапс كەرم جىنىسكەن بىر ئوسىلك، بۇنىڭ ئالدىدەن ياغ چىقارلادور.
 рапсодия خەلقنىڭ قەدىمىغى كۆي ۋە مەۋزوعىدەن ئالىب نەرتىپ قىلىنغان مۇسقىقە قىتئەسى.
 рас ... قارا: раз
 раса عرق، ئىنسان جىنسى.
 раскаиваться پۇشىدايان بولۇش، تەۋبە قىلىش، نەدامەت ئېتىش.
 раскалывать-лить اۋندا قۇردىرش.
 раскаливаться قۇرش، قۇردىرلىش.
 раскалывать يازش، تلىش.
 раскалываться يارلىش، تلىنىش.
 раскапывать قازش، كەۋلەپ ئىزدەش.
 раскармливать سەيىرتىش اوچون باقماق.
 раскарячить چاتاناغىنى كىرىش، پۇتىنى كىرىش.
 раскассировать پىرش، بىر مۇئەسسە - سەنى پىرب ئۇس-ياب ۋە كىشىلەرنى ايككىچى بىرگە كوچۇرش.

раскат **يېمىرلش، شاۋقون - ئوپالاک**
 раскатывать,-тать,-тить **يومالاش** (خەمىر) يايىش
 раскачивать,-чать **تېپىرەش، ئىتقىب يوبارش**
 раскачиваться **تېپىرەش، ئاتاش**
 раскашляться **يەتەلب يوبىرش، كۆپ يېتەلش**
 раскаяться **قارا: раскаиваться**
 расквитаться **تۆگەلەش، ئالدى بەردىنى اۇرش**
 раскидывать,-дать **تۈرلى ياققا ئىرتىپ بىتىش**
 раскидываться **يايلىش، يايلىپ باتىش**
 раскисать,-снуть **ئەچىش، ئەچىپ بىتىش**
 раскладочный **تولۇۋ - سالىق سالانورغان**
 — раскладочное присутствие **تولۇۋ، سالىق سالانورغان مەھكىمە**
 раскладывать **ياپ سالش، سالىق سالاش، تۈشۈش**
 раскланиваться,-няться **سەلامەت لىشىپ، ياش ايگەشدرش**
 расклеивать,-вать **چوقۇب ئېرىپ بىتىش**
 расклеивать,-леить **تۈرلى يېرىگە ياپىشدرش، ياپىشدرغاننى ئەجرەتتە ئالش**
 расковывать **ئاتنىڭ ئاقاسىنى ئالش؛ يەندەن چىقارش، كىشەندەن ئالش**
 расковыривать,-рять **قازش؛ كۆلەش، ئاقاتارش**
 раскол **يارىش يارلىش ئىشى، ئايورش، بۆلۈش، ئىتتىپاقسىزلىق، كىتلاش**
 раскопачивать **يارىپ چىقارش؛ قىيىناپ ئولدىرش**
 расколоть **قارا: раскалывать**
 расколыхать,-хнуть **تېپىرەتپ يوبارش، تولقۇنلاندىرش**
 раскольник **ئايورلىغان كىشى، مەزمەدەن (شىئەي)**

раскольниковый **مەزمەدەن ئايورلىغان لارىغا مەخسوس**
 раскопать **قارا: раскапывать**
 раскопка **قازش؛ قازلىغان يېرى، مەفرىيات**
 раскормить **قارا: раскармливать**
 раскошеливаться,-литься **سەرف قىلىش، كىسە (چۈشەنك) نەن پۇل چىقارش، قولى ئاچقىلىق قىلىش**
 раскрадывать **اوغرلاش، ئوغرلاپ ئاشىپ بىتىش**
 раскрадываться **اوغرلانىش، اوغرلانىپ بىتىش**
 раскраивать **كىسىش؛ يارش (اۇرىپ)**
 раскрасавица **غايەت جەمىلە، فەۋقەل - مەدەدە چىرايلى قىز**
 раскрагить **قارا: раскрашивать**
 раскраснеться **قزارش؛ يۇتۇنلەي قزارش**
 раскрасть **قارا: раскрадывать**
 раскрашивать **تۈرلى بوياق بىلەن بوياش، نەقىشلاش**
 раскритиковать **نەقىد قىلىپ خورلاش**
 раскрошивать,-шить **مەيدەلەش**
 раскручивать,-рутить **بۈكۈلگەننى يارش؛ يەندەن بۈكلەش**
 раскрывать,-пытть **ئاچش، ئاپش، سىرىنى ئاپش**
 раскрываться **ئاچلىش ۋە ...**
 раскудахтаться **ئارتق قاقاقلاش (تاۋق)**
 раскупать,-рить **ساتىپ ئالىپ بېغىش (بىتىش)**
 раскупоривать,-рить **ئاچش، يومالاش-لاغاننى ئاچش؛ شېشە، ئاغزىنى ئاچش**
 раскуривать,-рить **ئارتش؛ چەكش (ئەمدەكى، ناس ئوغرىسىدا)**

раскусывать, -сить **تشلەپ چقارش؛**
 قاپش، تاتش، تەمىنى تاتش.

раскутывать, -тать **اورالخاننى**
 يېچش.

распадаться, -паться **ئەجرەلش؛**
 يېمىرلش؛ تارقالمش.

распадение **ئەجرەلش؛ يېمىرلش.**

распаивать **قالايى بىلەن ياپىشدرلغاننى**
 كوپچىرش.

распалзваться - **تۈرلى تامانغا اورمە -**
 لەب تارقالمش، ابرىب بو - برىسەدان
 يراقلاشمش.

распаливать, -лять **شۈعلەلەندىرش،**
 يالقۇنلاندىرش. (اوق ۋە باشقانى ئاتىپ
 يىتىرش.)

распаривать **جۈدە نەملەش، شېرگى**
 بىلەن خوب بۇغلەش.

распарывать **سوتىش؛ يېرىش؛ كوپچىرش؛**
 يارش.

распарываться **سوتىش ۋە ...**

распахивать, -хнуть **(ايتەك) ئاچىش،**
 (ايشىك) ئاچىش. يىر مەيدەش.

распашка **(ايشىك، ايتەك) ئاچىش. يىر**
 مەيدەش ئىشى.

- душа на распашку **جۈدە عادل ۋە**
 توغرى سوزلى كىشى.

распашной **ئاچىلاندرغان.**

распать **قارا،** распаивать

распев **بىر داۋشقا ئەيتىش.**

- на распев **ئەشۈللە ئەيتىش، تەخەننى ئەيتىش.**

распевать **ئەشۈللەگە اوخشاتىپ كويلەش.**

распекать **عدىلەش؛ تىرگەش؛ قىزدرش.**

распеленывать, -ленать **يىلدۈەن**
 ئالمش؛ يىلدۈەننى يېچىپ ئالمش.

распереть **قارا؛** распирать

распеться **كوب ئەشۈللە قىلىش؛ ئەيتە**
 بىرپ اونوتىش.

распечатанный **سومەرى، بۇزىلغان، ئاچىلغان (خەت).**

распечатывать, -чатать **سومەرىنى**
 بۇزۇش، ئاچىش.

распечатываться **سومەرى بۇزۇش؛**
 ئاچىش.

распещрять **تۈرلى تۈسكە بوياش، ئالا -**
 بولا قىلىپ يىتىش.

распивать **ئىچىش.**

- распивочная продажа **ئۈزۈدە ئىچكۈپ**
 ساتىش (مەيخانەدە).

распиливать, -лить **ئەررەلەش؛**
 ئەررە بىلەن كىچىش.

распилка, -ловка **ئەررەلەش ئىشى.**

распинать **قاناقلاش، سولپ ايتىش.**

распинаться **قۇللىق قىلىش، تەلپىنگە**
 تۇتىش. «بەللى - بەللى چىلىك» قىلىش.

распирать **كۈچلەپ قوزغاتىش مەدە**
 ئىشەش. تىرگەك بىلەن مەحكەملەش.

расписание **لايىھە جەدۋەل.**

- расписание уроков **دەرسلەر تەرتىبى**
 يازىلغان جەدۋەل.

расписаться **قول قويىش؛ امزا ايتىش.**

расписка **امزالى حوججەت، ۋەرەقە.**

расписывать **ئەسۋىر ايتىش؛ بەسەش؛**
 يازىپ تەغىينلەش.

расписываться **ئەسۋىر ايتىش؛**
 بەسەتلىش. قول قويىش؛ امزا ايتىش.

распить **قارا؛** распивать

распихивать **تۈرلى بىرگە تەقىدرش.**

расплавленный **ايرىتىلگەن، ايرىگەن.**

расплавлять, -вить **(مەدەدان**
 ھەقىدە).

расплакаться **يىغلاش، كوب يىغلاش.**

распластывать **چۈزۈپ قۇيىش، چاپ -**
 قالدەرش. يالقۇنى اۈزۈنلىگە يارش.

расплата **تولەش، حسابلاشمش.**

расплачиваться, -латиться **تولەش،**
 لەش، حسابلاشمش، تىكىشلىگىنى تولەش.

расплескивать, -плескать **تورلى ياققا چەچرەتەش، چاپقالدەرش.**
 расплетать, -плести **سوتەش،** اورگەننى بۇزۇش، تارقاننى-يازۇش.
 расплетаться **اورگەن تارقالاش.**
 распложать, -плодить **كۆپ تۇغدۇزۇش، ئۇرچىتىش.**
 расплываться, -тсья **ئاقىپ تارقالاش (يايلىش). ئارتق سىيمەش.**
 расплющивать, -щитъ **يادىش، تاپاياق قىلىش، تىكسەلەش.**
 расплющиваться **يайلىش، تاپاياقلاناش، تىكسەلەنەش.**
 расплясаться **كۆپ رەقس ئۆتىش، ئوينىگە تۇتۇش.**
 распознавать, -нать **تەنب ئايورۇش، ئايورۇپ تەنش.**
 располагать **تەرتىپ بىلەن قويۇش، ئىختيارگەدا بولۇش... سىنى كىلتەرش (مەسەلەن: اورقوسىنى كىلتەرش).**
 располагаться **تەرتىپ بىلەن قويۇش، تزیلىش، ئاۋۇش (مەيلى قىلىش)، اوڭخايلاپ اورناش.**
 распознаться **اورىدەلەپ تورلى ياققا تارقалаш، ئىسكىلىك سەدەپلى سەنتەپ چەش.**
 расположение **تەرتىپ تزیلىش، اورن، مەيلى مەۋەس، حۇسن نەۋەججەۋە.**
 — расположение духа **كەيپ، حال.**
 расположить **قارا: располагать**
 распоп **قارا: растрига**
 распорка **تەسبە، تىرگەك، تىرگەكچ.**
 распоротъ **قارا: распарывать**
 распорядитель **مۇدبىر، مۇدبىر، باشقارغۇچى، نازىر.**
 распорядительность **باشقارا ئالشلىق.**
 распорядительный **باشقازا ئالغۇچى، تەدبىرلى.**

распорядок **تەرتىپ، نەزىم.**
 распоряжаться, -рядиться **باش-قارش، تەسەررۇنى قىلىش، ايداره ايتىش.**
 распоряжение **باشقارش، نەمەر، بويۇرۇق، فەرمايش.**
 распотеть **تەرلەپ يېتىش.**
 распотешать, -шить **كۆپ كۆلدەرش، كۆلدەپ ئىچەگىنى اوزۇش، كۆگىنى ئاچش.**
 распусывать, -сать **بىلەباغىنى بېچەش.**
 распусываться **ئۆز بىلەباغىنى بېچەش، بىلەباغى بېچىلىش.**
 расправа **حۆكم تۆلەش، حسابلاش، قىساس، ئوچ.**
 расправливать, -лять **ئۆزەتەش، تىكسەلەش.**
 расправляться **حۆكم قىلىش، تۆلەش، حسابلاش، جەزا بېرىش، ئوچ ئالاش.**
 распрашивать **سورايش، ئىستىغلام ايتىش.**
 спрашиваться **سورالاش، سوراش.**
 распределение **تەرتىپ بىلەن اورناش - دەرش، تەعین قىلىش، تەقسیم ۋە تەۋزیع قىلىش ئىشلەرى.**
 распределитель **ئايورۇپ اورناشدرغۇچى، تەعین ئىتكۈچى.**
 распределять, -лить **تەرتىپ بىلەن اورناش-دەرش، تەعین قىلىش، تەقسیم قىلىش.**
 распределяться **تەرتىپ بىلەن تەعین قىلىنىش، تەقسیم ۋە تەۋزیع ایتىش، اورناشدرلش.**
 распродавать, -дать **سانت بىتىش (چەكەنەلەپ).**
 распродаваться **سانت بېتىش.**
 распродажа **سانت بىتىش ئىشى.**
 — дешевая распродажа **ئارزان ياما بىلەن سانت بىتىش، ئارزان ساتش.**

распрос **سوراشدۇرۇش، سۇئال**
 распространять, -тереть **يائىش**
 распространяться **يائىلىش**
 распространиться **قارا: распрощаться**
 распространение **تارقاش، نەشر**
ايتىش، شايع ايتىش اشلىرى.
 распространитель **تارقاقچى، نەشر**
ايتكۈچى، شايع ايتكۈچى.
 распространять, -нить **تارقاش،**
نەشر ايتىش، ئشاعە ايتىش.
 распространяться **تارقاش، ئشاعە**
اينلىش؛ جارى بولش.
 распрощаться **خەيرلەشنى (كىتە ياتقاندا)،**
ئاپورلىشىش، وداع ايتىش.
 распря **خەرخەشە، قىچقىرىش، مۇنازەدە،**
خوسومەت.
 распрягать **خەيوانلەرنى قوشومدان**
چقارش.
 распрягаться **خەيوانلەر قوشومدان**
چقارلىش.
 распрячь **قارا: распрягать**
 распрямлять, -мить **توغرىلاش، يازش، -مىتھ،**
تۈزدەش.
 распрямляться **توغرىلانئش.**
 распускать--стить **بوشاتش، يوبارش؛ -ستىتھ؛**
تارقاش. يۇمشاقلىق بىلەن ئەخلاقيەتنى
بۇزۇش. سۇۋدا اپرىتىش.
 распускаться **بوشالىش؛ يوبارلىش؛**
تارقاش.
 распутица **بۇزۇق يول، يول بوزلغان**
ۋەقت، يامان مەۋسىم.
 распутный **نازغىن بۇزۇق، ئەخلاقسىز.**
سەدىيە.
 распутство **نازغىنلىق ۋە ...**
 распутствовать **نازغىنلىق قىلىش، فسق،**
فەساد يولىدا يۇرش. شەفامەتلىك ايتىش.

распутывать **يېچىش، حمل ايتىش،**
ئەجزم قىلىش
 распутываться **يېنچىلىش ۋە ...**
 распутье **يول بوزچەكلى، ئاپورلىش.**
 распухать, -хнуть **قاۋارش، شىشىش.**
 распухлый **شىشكەن، قاۋارغان.**
 распушать **يوسشارتىش سەۋەش. (جۈن**
ۋە پاخاننى)، تېرىكەش، غەپىلەش.
 распушенность **فسق، بۇزۇقلۇق،**
ئەخلاقسىزلىق. ئىتزامسىزلىق.
 распушенный **تاشلاندىق، تەرتىپى يوق؛**
فاسق، بۇزۇق.
 распылитель **سۇۋ يۈرگەتتورغان ناسوس،**
سۇۋ سىپكىچ.
 распяливать, -лить **كىگەيتىش، قالمقا**
سالش.
 распяливаться **كىگەيتىلىش، كېرىلىش.**
 распятие **قاداقلىنىش، بۇت، سەلبىپ.**
 распять **قارا: распинать**
 рассадить **قارا: рассаживать**
 рассада **كۈچەت قىلماق اوچون ئىسسىغ**
جايدا اوسدەرلىگەن اوسىلىك.
 рассадник **كۈچەتلەرنى تەربىيەلەيدورغان**
اورن
 — **рассадник заразы** دەرداۋىدەسى،
يۇقۇملى دەرد تارقاقادورغان يېر.
 рассаживать **ئاپورم-ئاپورم اوتقازىش**
 рассаживаться **ئاپورم-ئاپورم اوتتورۇش،**
اوتتورۇش.
 рассвирепеть **غەزەبلەنىش، جودە قاتتىغ**
ئەچچىخلەنىش
 рассветать **تاڭ يارشش، تاڭ ئاتىش.**
 рассвет **تاڭ، تاڭ يارشىدى.**
 засеять **تۈزلى ياققا چاچىش، تارقاش.**
 засеяться **تۈزلى ياققا چاچىش،**
تارقاش.

— покупать в рассрочку **مەدەنە دەپ (بەر) نىچەگە بولپ (تولەمەككە ئالاش.**
 рассорить **ئوروشش، ئارالارنى بۆزۈش، دىرش.**
 рассориться **ئوروشش، غاۋغا ئېتىش.**
 расставание **ئايورلىش، ئىقتراق، ۋداغلاش.**
 расставаться, -таться **ئايورلىش، ۋداغلاش، ئىقتراق ايتش.**
 расставлять, -вить **ئايورب قويش؛ تورلى اورنغا قويش.**
 расставляться **ئايورم-ئايورم قويلىش.**
 расстанивливать, - новить **قارا: расставлять**
 расстановка **ئايورب قويش ئىشى. توتاش، تەۋەققوف سەفەكە تزلەگەن كىشىلەر ئاراسى.**
 расстегай **چىتى بۇككەن ئاغزى ئاچق سامسا - « بەلىش ».**
 расстёгивать, -тегнуть **يىد-چىش (تۇگەدىنى)، تۇگەدىنى چقارش.**
 растёгиваться **اوز كىيىڭنىڭ تۇگەلەردى - نى چقارش.**
 расстилать **يايىش، اورن سالش، توشەش.**
 растилаться **يايلىش، توشەلىش.**
 расстояние **ئەسافە، مەساجە، بوغە، ئارا، يراقلىق.**
 расстраивать **ئەرنىيەدىن چقارش؛ بۇزىش، چوۋاللىش؛ كەيىنى كىتكەزىش، ئەچچىخىنى چقارش.**
 расстраивать нервы **كەيىنى كىتكەزىش. ئەچچىخىنى كىلتىرش.**
 — расстраивать желудок **ئىچى بوزلىش.**
 расстраиваться **ئەرنىيەدىن چقىش؛ بۇزلىش، چوۋاللىش، كەيىنى كىتىش، خەتە بولىش، يۈرەكى سىقىلىش.**
 расстрига **ۋەزىيەتسىزەن چقارلىغان رۇخانى**

расстричь **قىرغىش. اورمى روخانىسىنى اورنىدەن چقارش.**
 расстройство **كەيىنسىزلىك، كۈچسىزلىك. عەسەب-لەرنىڭ بۇزلىشى، كەيىنسىزلىك، قان بۇزلىشى.**
 — нервное расстройство **ئاتب اولدىرش، ئاتب اولد- ئاتب بىتىش؛ ئاتب بىتىش.**
 расстрел **ئاتب اولدىرش.**
 расстреливать, -лять **ئاتب اولدىرلىش. ئايورلىش، ئارقاللىق، ئايورلپ يول بېرىش.**
 расстреливаться **ئاتب اولدىرلىش.**
 расступаться, -питься **ئارقاللىق، ئايورلپ يول بېرىش.**
 рассудительный **عەقلى، تولى، دارىيەتلى، مۇلاھىزەلى، مۇشيار.**
 рассудить **تىكشۈپ، تەجرىم قىلىش. عەقلى ھەكەم.**
 рассудок **عەقلى، ئىدراك، قەدەم، تەمىز، مەدەقول.**
 рассуждать **اويلاش، تىكشۈش، مۇتالەئە قىلىش؛ موھاكەمە، ئۇنە-ئىشە، نىك-شۈبھە ھۆكۈم قىلىش.**
 рассуждение **اويلاش، مۇھاكەمە، مۇتالەئە، نىكشۈش؛ ھۆكۈم قىلىش.**
 рассунуть **راىسۋىيەت چۈشۈنى چقارش.**
 рассунонить **قارا**
 расчёт **خىسابلاش؛ چامالاش، حسابنى تەماملەش، ياردەمگە ئىشەش.**
 рассчитывать, -тать **خىسابلىنى بەرپەلەش. ئىشەندىلىش.**
 рассчитываться **يولبار تارقاش، تورلى بىرگە يولبارش.**
 рассчитывать **يولبارلىق تارقاش.**
 рассылать **يۈرۈپ تارقاقچى، قاسىد.**
 рассыпаться **توكش، چاچش، توكلىش، چاچلىش.**
 рассыпаться **عەسكەرنىڭ تارقاقلىق تىزىلىشى.**
 рассыпной строй **تارقاقلىق (چاچىلىپ) تۇرادىغان.**
 рассыпчатый **چاتناماق، يارىلىش، ۋەيران بولىش.**
 рассыхаться **ايرىپ بىتىش.**
 раставлять **ئايورب قويش، تورلى ئورنغا قويىش.**
 расталкивать **سەككىت بىزار قىلىش.**

растоплять — ياندۇرش، ياقش،
 растопывать — تېپكىلەپ بىتىش، يايماق
 قىلىپ. ايزۇش (خەدراپ ايتىش).
 растаскивать,-кать — تاشىپ بىتىش.
 تۇرلى ياققا تاشىپ بىتىش.
 растаскиваться — تاشىپ بىتىش ۋە ...
 راستаять — ايرىش (سۆز بولاش).
 раствор — بىرەر ماددەنىڭ سۈيۈ ۋەيا باشقا
 بىرەر سۈيۈ-سۇق نەرسىگە ايزىل-گەن ھالى
 (مەسىلەن: تۇزلى سۇ).
 растворение — سۈيۈدا ايزىلىش.
 растворимый — ايزىلدىرۇغان، قابىلى
 اغلال.
 растворять,-рить (سۈيۈدا) ايزىش،
 ايرىي-تىش. شارىت ئاچىش (ايشكىنى ۋە
 باشقانى).
 растворяться — ئاچىلىش. ايزىلىش.
 растегай — قارا: разтегай
 растекаться — تۇرلى ياققا ئاقىش.
 растение — اوسملىك، نەباتات.
 растеньице — كىچىككە اوسملىك، گياھ.
 растереть — قارا: растирать
 растерзать — تار-مار ئىتىش. يىرتقلاپ
 بىتىش، غەزابلەش.
 растерзаться — يىرتقالاتىپ بىتىش، پارە-پارە
 بولۇش، غەزابلەنىش.
 растереха — قارىغا بارسا، او يىردە نەرسە
 سىنى يوقاتىپ يۇرگۈچى ايسىدەر، «ئاغزى
 ئاچىپ گەردەك».
 растеривать,-рять — يوقاتىش، زايىق
 ايتىش، گۇمداق قىلىش.
 растеряться — يوقالۇپ بىتىش. ئاقىش.
 расти — اوسۇش، نەشۈندەما بولۇش؛ ئارتىش،
 كۆپەيىش.
 растирать — سۈرتىش، سىلەش.
 растираться — سۈرتىش ۋە ...
 растительность — اوسملىك.

растительный — اوسملىكلەرگە مەخسوس.
 اوسىترەدورغان.
 — растительный мир — نەباتات غالىمى،
 اوسملىكلەر دۇنياسى.
 растить — اوسىدۇرش.
 растлевать,-лить — خەدراپ ايتىش،
 بۇزۇش؛ چىرىتىش. غەققەتەنقى بۇزۇش. زورلاب
 بىكرىنى بۇزۇش (بەلغەنگە يېتىمگە تىك).
 растлеть — چىرىپ اۇزۇلە باشلاش.
 растолкать — تۇرتكىلەپ اويغانىش.
 растолковывать,-вать — ئاڭلاتىش،
 بەيان ئايتىش، تەفسىر قىلىش. جوراش.
 растолочь — تۇيىش، تۇيىپ يەنچىش.
 растолстеть — يوغانلاش، ئارتق دەردە جەدە
 سىيرىش.
 растопка — ياقش، پىچكە ياقش. ياقىپ
 يوبارش اوچون تۇتەندىرق.
 растопить — قارا: растоплять
 растоптать — قارا: растаптывать
 растопыривать,-рить — يايىش.
 расторгать,-гнуть — اۇزۇش، كۈچلەپ
 اۇزۇش؛ بۇزۇش، قەسخ ايتىش (مۇعامىدەگە)
 расторговываться — ساۋدانى كىچىكەيتىش،
 ساۋداگەرچىلىك قىلىپ يايىش، ساتىپ بىتىش.
 расторжение — ئۇزۇش، بۇزۇش، باىل قىياس.
 — расторжение брака — نەكاخنى بۇزۇش، قەسسە
 خى نەكاخ.
 растормошить — چەمچىلەپ، سىلىكىلەپ
 (ئويۇقسىدان) ئويغانىش.
 расторопность — شاشلىنچىلق، تىزلىك،
 چابۇكلۇك، سۈرئەت.
 расторопный — شاشلىنچ، تىز، چابۇك،
 «مەبول».
 расточать,-чить — تارقاتىپ بىتىش، ئىسە
 راقى ئىتىپ بىتىش، تەلەق ئىتىش، نابود قىلىش.
 расточаться — تارقانلىپ بىتىش، ۋە ...

расхохотаться 'قچقرب كوله باشلاش' ، قەمقەمە قىلىش ، شاراقلاتىپ كۆلش .

расхуливать 'خورلاش' ، زەم قىلىش .

расцарапывать, -пать, -пять 'تۈزەپ يېر - پاتى - پاتى بىترش .

расцвет 'گۈللەش' ، گۈللەگەن ۋاقت ؛ ئېر ۋە خاتىلارنىڭ ئېڭ كۆچلى ۋەقتلىرى .

— тогда фиалка была полным расцвете 'ئۇ ۋەقتتە بىنەقسە نازا مەم گۈللەگەن ۋەقتى ئىدى .

расцветать 'گۈللەش' .

расцветчатъ, -вечивать, -ветить 'تۈرلى تۈسلەر ياكى تۈرلى ئوتلار بىلەن يە - سىتىش .

расцеловать 'كۆپ ئويىش' ، ئويىپ ئالاش .

расцеловаться 'كۆپ ئويىشىش' .

расценивать, -нить 'ئايورم - ئايورم بەما قويىش .

расценка 'ئايورم باھا قويىش ئىشى ، ئايورم بەماھى .

расцеплять 'ئىلگەنگەننى چىقارپ يوبارش .

расческа 'تارقاق .

расчесть 'حسابلاش' ، حسابلاپ ئالاش .

расчесывать, -чесать 'تاراش' ، قاشش .

расчесываться 'تارالاش ۋە تاراناش .

расчет 'حساب' ، حسابلاش ، 'تەدبىر' ، حسابنى بىترش .

— дать расчет 'حسابنى بەرابەر قىلىپ اورۇندەن چىقارش .

— взять расчет 'حسابنى بەراپەرلەپ ئورۇن دەن چىقىش .

расчетливый 'ئويلاپ حسابلاپ ئىش قىلا - دۇرغان' ، تەدبىرلى .

расчислять, -лить 'حسابلاش' ، ئايورپ حسابلاش .

расчислить 'قارا: расчищать' .

расчитывать, -тать 'حساب ئېتىش' ، اويلاپ چامالاش ، حسابنى تەمام ئېتىش (خز - مەدەن چىقارش) .

расчитываться 'حساب ئېتىش' ، خز - مەدەن چىقىش .

расчищать 'ئەرچىش' ، ئەرەش ، تازالاش .

расчищаться 'ئەرچىلىش' ، ئەرەش ؛ تا - زارتلىش .

расчоска 'قارا: расческа' .

расшатывать, -тать 'لەرزەگىچلەش' ، سىلكىپ شالاقلاتىش .

расшатываться 'لەرزەگىچلەش' ، ئوزىدەن ئوزى ھەرىكەتكە كېلىش .

— у меня здоровье уж совсем расшаталось 'مېنىم سەلامەتلىگم بۇتۇنلەي لىقلادى ئىندى .

расшвырять 'تارقاپت بىترش' ، ئاتىپ بىترش .

расшевеливать, -лить 'سىلكىتىش' ، لىقلاش ؛ سىلكىتىپ ئويغاتىش .

расшевелиться 'سىلكىتىلىش' ، ۋە سىلكىتىش ، لىقلاش .

расшибать, -бить 'سىندىرش' ، ئۇرش .

расшибаться 'سەش' ، ئۇرش .

расшивать, -шить 'سۈتىش (تىككەننى)' ، نەقىش سالش ، تىكش .

расширение 'كېڭەيش' - ئىنسىيات ئېتىش .

расширяемый 'كېڭەيدىدۇرغان' ، قابىلى ئىنسىيات .

расширять, -рить 'كېڭەيش' ، تەۋسىيە ئېتىش ، مۇنبەسىيەت ئېتىش .

расширяться 'كېڭەيش ۋە ...

расшифровать 'باشقالار ئوقۇپا ئالماس - لىق رەۋىشىدە يازغان سىرلى خەتنى ئوقۇش مەم شۇنىڭ سىرىنى بىلىش .

расшнуровать 'خەلەتنىڭ باغىنىنى بېچىش مەم سۈتىش .

расшуметься 'شاۋقونلاش' ، جۇدە شار - قىرن .

расщедриваться, -дриться 'جۇدە جۈۋانمەنلەش .

расщеливать, -лить 'ياراش' ، يازق قىلىش .

расщеливаться يارلش ۋە...
 расщелина كەتتە يارق.
 расщеп يارق.
 расщеплять; -пить يارش، يارغلاش، -پىش، تلم - تلم قىلىش.
 расщепляться يارلش، تلىنىش.
 расщипывать; -пять يۈلمەلەش، چىم - چىلەش.
 ратификация مۇعاممەدەنىي مۇزا ۋەتەن - دىق قىلىش.
 ратник ئەسكەرى، كۈرۈشچى، مۇھافىزە ئەسكەرى.
 ратовать كۈرۈشۈش؛ مۇداپىئە قىلىش.
 -ратовая за свободу -راتوۋىيەت ئۈچۈن كۈرەش.
 ратуша ئەھدەر ئىدارە خانەسى.
 рать ئەسكەر، سالدات، ئۇرۇش.
 раут «چىلىش، زىيادەت.
 рафинад ئەلە قەند.
 -сахаро-рафинадный завод -ئادەت زارۋودى.
 рафинировать كېميا ئۇسۇلى بىلەن ساقلاش.
 рахитизм, -рахит سۈيەك ئىرغىچەش تاغرىغى، بالالار تاغرىغى.
 рацея ئەسپەت، پەند.
 рационализм «پىلىش ۋەسىزىشنىڭ بىر تەرەپى»
 بر مەنبەدىكى غەلەدورە دىيىپ دەۋا قىلالدۇر - غان قەلسەدە.
 рационалист راتسىيونالىزم مەزمەنىدە - گى كىشى.
 рациональный غەللى، غەلغا پىنا قىلىنغان، فۇنونىگە مۇۋافىق، مەنتىقى.
 рацион قارا: порция
 рачёк كەچكە قىسقىچ باقا.
 рачение تىرىشىش، ئىجتىمائىي قىلىش، ئىجتىمائىي قىلىش.

рачительность غەپىرەت، ئىجتىمائىي تىرىشكەنلىك، ئىجتىمائىي.
 рачительный غەپىرەتلى، سىرەدەن كەت.
 рачиха ئانا قىسقىچ باقا.
 рачий قىسقىچقا مەخسوس.
 рачок قارا: рачек
 рашкет مەتبەئە خەتەرلىرىنىڭ قىسقىسى.
 рашкуль كۆمۈر قەلەم.
 рашпер كەباب ئۇچاغى.
 рашпиль يىرىك تىشلى ئىگەۋ.
 раштра قەلەمنىڭ بىر نەۋىسى (ئونا يازما - قامەخسوس).
 ращать قارا: растить
 рвануть بىر دەن چەنگەللىش، تارتىش، يۈلگۈش.
 рвануться بىر دەن چەنگەللىنىش، يۈلگۈش.
 рвань جالا - چولدر، يىرتىق - سورتق.
 рвать يىرتىش، چەنگەللىش ئۈزۈپ ئالىش؛ يۈ - لىش، قۇسش ئوقۇش، ئىستىغراخ قىلىش.
 рваться يۈلش، يىرتىش، ئۈزۈش، ئارزۇ قىلىش.
 рвение غەپىرەت، خەمىيەت، ئىلھام، ئارزۇ، مەدىل.
 рвота قۇسۇق.
 -рвотное снадобье قۇسۇدۇر ئورغان دارو.
 рцеть قىزارىش، قىزارىپ كۆرۈش.
 ре موسىقىدە ئىككىنچى داۋاش.
 реабилит(ир)овать ئاقلاش خۇقۇم - قىنى قايتاراش.
 реабилит(ир)оваться ئاقلىنىش، خۇقۇقنى قايتاراپ ئالىش.
 реагировать قارشى غەمەل قىلىش؛ ئە - سەت قىلىش.
 реактив كېمىيەدە: ئىككىنچى ماددەگە ئەسەر قىلىدىغان ماددە.
 реакционер خەتەرلىك تەرەققىياتچى.

- مۇخافەزەكار؛ مۇتەئەسسەب، تىسكىرىك تە - رەفداری.
 реакция - مۇئافەدە، غەسكەلەرەكتە، ھۇ - كومەتنىڭ قاتتىغ چارالارى، كىمىادە، ئوزگەرش.
 реализация - ۋوجۇدگە چقارش، تەمام ئېتىش.
 реализм - ھەقىقىيون مەزھەبى، بىر نەرسەنى مۇمكىن قەدەر دۇرست تەۋسىف ۋە تەسۋىر ئېتىش.
 реализовать - ۋوجۇدگە چقارش؛ پۇلكە ئېيلەندىرش.
 реалист - رىئالىزم تەرەفداری، (ئېمىكى ۋەقت - دە بولغان رىئالىنى، مەكتەپ تەلەپەسى).
 реальный - ھەقىقى، چن مەرجۇد.
 ребенок - بالا ياش بالا، تىفل، كودەك. - грудной ребенок - كودەك، ئېمچەكەگى بالا.
 реберный - قابىرغالى.
 ребренный - قابىرغاغا مەخسۇس.
 ребро - قابىرغا، زىلىغ.
 ребром - قەتئى.
 —поставить вопрос ребром - مەسئەلەنى قەتئى رەۋشە قویش.
 ребрышко - كەچكە قابىرغا، يەككە قابىرغا.
 ребус - رەسىمدەن غەبارەت تاپشاق.
 ребята - بالالار، يىكلەر.
 ребятишка - بالا - چاقا.
 ребятушки - بالا جانلار.
 ребяческий - بالالارغا مەخسۇس، بالالارچا.
 ребячество - بالالۇق، توقولىيەت.
 ребячиться - بالاناش، بالالارچا مەرا - مەلە قىلىش.
 рев - باقىرش، ھاپقىرش، سەيە.
 реванш - يۇتەرغاندان كىين يۇتۇش، يىگكە - كەندەن كىين يىگىش.
 реверанс - كورسكەن ۋەقتدە ئاياقنى بۇ - كىت ئالاش، (كبار غائىلەلەر غادەنى).

реветь - باقىرش، ھاپقىرش، مەركەزەب يىغلاش.
 ревизионизм - بىر سىياسى رەقەنڭ خەتتى ھەرەكتىدە يەنگىدەن تۈزىشنى تەلەپ ئېتىش.
 ревизионист - رەۋىزىونىزم تەرەفداری، تەقتىشكە مەخسۇس.
 ревизионный - تەقتىش ھەيئەتى، -ревизионная комиссия - تەقتىش تىكشىرش.
 ревизия - تەقتىش قىلىش، ئىشلەرنى تىكشىرش.
 ревизовать - نىكشىرگۈچى، مۇفەتتىش.
 ревизор - بابى دېمەقنلارنىڭ ئىسىملەرى يازغان خەت.
 ревматизм - ئىغزا بوغوملارنىڭ ئاغرىشى، زىرقىراشى.
 ревматик - تامىر تارتىش ۋە ئىغزالارنىڭ زىرقىراشىغا مۇبتەلا بولغان كىشى.
 ревмя - реветь - ھاپقىرش، باقىرش.
 ревновец - رەشك قىلۇچى، كۈنچى.
 ревнитель - غەيرەتلى، مۇجتەھەد، فۇنۇن ۋە -ревнитель науки и искусства - سەنئەتچىگە خەزەت ئېتكۈچى.
 ревновать - رەشك قىلىش، كۈنچىلىك قىلىش.
 ревностно - ھەسەت ۋە غەيرەت بىلەن تىرشەپ.
 ревностный - غەيرەتلى، ھەسەتلى.
 ревность - رەشك قىلىش، ھەسەت، غەيرەت.
 револьвер - تەپپانچە.
 революционер - ئىختىلاچى، ئىقتىلابچى، ئېمىكى تۇرمۇشنى يوقاتىپ يەنگى تۇرمۇش ئۇچۇن كۈرەشكۈچى.
 революционный - ئىختىلاگە مەخسۇس، ئىقتىلابى.
 революция - ھەتتال، چوۋالاش، (سىياسى) قوزغالاش، ئىقتىلاب - يەنگى تۇرمۇش تۈز - مەك ئۇچۇن ئېمىكى تۇرمۇشنى يىتىش.

ревун باقرغۇچى، سەيخە ئارتقۇچى. بىر نەۋەج مەدىمۇل.

регалия مەملىكەت ياكى پادىشاھ ئەسكەرى.

регентство مۇۋەققەت ھۆكۈمدارلىق، ئەمەلىيەت.

регент يىغىلىپ ئەشۈللە قىلغۇچىلار باشلىغى، چور (چور) باشلىغى.

регент مۇۋەققەت ھۆكۈمدارنىڭ باشلىغى ياكى كەسەللىكى ئارقاسىدا مۇئەييەن ۋاقىت مەملىكەت باشىدا تۇرغۇچى.

ре гистр دەفتەر، سەجىل دەفتەرى، مۇھىقە / ئالەمنىڭ تېشىك ۋەنەيلەرى.

регистратор كىرگەن ۋە چىققان قاغازلارنى بەلگىلەش مەسئۇلى ياكى مەسئۇلى تۈرلى ئەھۋال تەبىئىيەتنى بەلگىلەش تۈرغۇچى بىر ئالەم.

регистратура كىرگەن ۋە چىققاننىڭ سانىنى يازىپ تۇرىش ئىشى.

регистр(ир)овать تىكشۈرۈپ سانىنى مەلۇم قىلىش، كىرگەن - چىققاننى يازىپ تۇرىش.

регламент قانۇن، نىزام، دەستۇرلارنىڭ مەملىكەت قانۇنى تەرتىپلىشى.

регламентация نىزاملاشۇرۇش، مەسئۇلەرنىڭ پايىق تۇرىشى.

регламентировать قانۇنغا مۇۋاپىق تەرتىپ قىلىش، نىزاملاشۇرۇش.

регресс ئارقا كېتىش، ئەندەزىل ئېلىش، يامانلانۇش، ئىنقىراز، تەنەننى.

регрессивный ئىنقىراز ۋە تەنەننى يۈز بەرگۈچى.

регулировать تەرتىپكە سالۇش، تەرتىپكە كەلتۈرۈش، ئۆزگەرتىش.

регулы ھەيز، ھەيز قانى، خاتىلارنىڭ غادە - تەن ئەيدى كۆرۈنۈشى.

регулярный تەرتىپلىق، مۇنتەزەم، دائىمىي، مەدەنىيەت ۋە مەدەنىيەت ئۆزگەرتىش.

регулятор تەرتىپكە سالغۇچى، تەرتىپكە ئۆزۈرە ئالغۇچى (ئالەم)، چاماسا - لاغۇچى.

редактировать تەھرىر قىلىش، تەلۋىق قىلىش، كەزىپە مۇھەررىرلىك قىلىش.

редактор تەھرىر قىلغۇچى؛ كەزىپە مۇھەررىرى.

редакция تەھرىر، تەلۋىق، مۇھەررىرلەر مەدەنىيەتى، شۇلارنىڭ ئىدارە خانىدەرى، كەزىپە ئىدارەسى.

редикюль قارا: ридикюль

редизна,-дина ئايالنىڭ، يۇپىقلىق.

редить سېرىكەش، يۇپىق قىلىش، ئەقىس قىلىش، كەم قالمىش.

редис,-ска مەيدەن تۇرپ.

редкий ئايال، نادىر، سېرىك.

редко ئايال ۋاقىتدا، ئاز ۋاقىتدا، نادىر.

редковолосый سېرىك ساچلىق.

редколосье سېرىك توقاي.

редкость سېرىكلىك؛ سېرىك بولۇش ئورمان نەرسە.

реднина سېرىك، ئېشى يوغان كەندىپ چىتە، قاپ كەندىپ.

редька تۇرپ، ئەچچىق تۇرپ.

редеть سېرىكەش.

редут ئەتراپى، مەھكەملەنگەن كىچىك قورغان.

реестр رەسىمى دەفتەر، جەدۋەل.

реже سېرىكەش.

режим مەدەنىيەت، رەۋىش، تەرتىپ، مەملىكەت كەت ئىدارەسى رەۋىشى.

режиссёр تياتردە ئوينىغۇچىلار ئوينىماغىنى قاراپ ئۆزگەرتىش ۋە باشقارمىش.

режиссировать تياتر ئوينىش ئۆزگەرتىش ۋە باشقارمىش.

резак كېسىگۈچى، بوغازلاغۇچى، سۈيۈگۈچى قەسسەپ، كەتتە پىچاق.

резать кىيىش، پىچىش؛ بوغازلاش، سويىش، چالاش.

резаться كىيىلىش؛ بوغازلاناش؛ كىيىشىش، سويىشىش.

резвиться شوخلاناش، ئويناقىلاش.

резвость ئوتكرلك، ئويناقىلىق. شوخلىق.

резвый ئوتكر، شوخ، ئويناقى.

резеда فاغىيە، خوشبويى گۈل.

резерв رەدىف، ئىختىيات عدسكار، كېرەك بولغاندا يىغىلاندورغان عدسكار.

резервуар سەنگاب، كەنتە سۇو ئىشى، شۇيۇق نەرسە ۋە ياگاژلار ساقلانماق ئۈچۈن مەخسوس ئېدىش ياكى چۇقۇر.

резец كىيىسگۈچى؛ ئىلىنىش (كۈرەك ئىشى) تاماچ ئىشى.

резидент يەر مەملەكەتنىڭ چىت يېرگە يوبارغان ۋەكىلى، مەدەپ.

резиденция مەركەز ئىدارە، پايتەخت، مەقارەت.

резина رېزىنكە.

резинка خەت ئۈچۈرەدۇرغان رېزىنكە.

резиновый رېزىنكەدەن قىلىنغان.

резкий ئوتكر، قاتتىغ، ئىچىچ، كەرىم.

резко قاتتىغلىق بىلەن، ئوتكرلك بىلەن كىيىش، چورت كىيىش، قەتئىيەن.

резник قازا: мясник

резница سەللەخخاندە، گۈشخاندە، خەيۋان سوياتدورغان ئورن، مەزىخ.

резной كىيىش (كېرىش) قىلىنغان، مەنقوش.

— я купил раму резной работы. مەن، كىيىش رامى تۈشۈرگەن (مۇنەققەش) رام سەتەن ئالدىم. (ئۈيەكارلىك).

резня كىيىش، ئوراش، (مۇقەتلە).

резолуция قەرار، خۇكم، نەتىجە.

резон خەق، دۇرستلىك، سەۋاب، عدلغا.

резонанс مۇوافق دەلىل.

резонанс چىغراق، داۋىشنىڭ ئىشتىلىش ۋە چىغراش دەۋرەجەسى، داۋىشنىڭ ئورلىب ئارقاغا قايتىشى.

резонёр ئىش قىلىماسدان كۆپ كەپكۈچى، مەدەدانىي كەمكار.

резонный خەقلى، مەقبول، عدلغا مۇ-ۋافىق.

результат نەتىجە، عاقىبەت، ئىشنىڭ ئاخىرى.

резчик نەققاش، خەككەك، ئۈيەكارچى، مەدەكەلتەراش.

— резчик печатей مومەر ئۈيەكۈچى، مومەر-كەند.

резь كىيىلگەن يىر، سەنچىش، قاتتىغ (ئاغرىتىش).

резьба كىيىش-ئۈيە قىلىنغان نەققاش؛ ئۈيە-سەكارچىلىك، مەدەكەلتەراشلىك.

резюме ئوقۇلغان ياكى سوزلەشلىگەن سوز-لەرنىڭ مەفەمىسى (قىسقاچا مەزمۇنى).

резюмировать مەفەمىنى سوزلەش، ئىجمالەن بەيان قىلىش.

рейд دىگۈدە كېمەلەر كۆپ توقتايدورغان كىچىك كورفەز.

рейка يۇققا ۋەزگىچكە تاقنا.

рейнвейн ئۇزۇم ئەرەغى.

рейс كىمەلەرنىڭ سەپىر ۋە دەۋرەكەتنى، بىر-يا-ساغان يولى. برازيليا بۇلى (بۇزى 7-11 تىنىگە بەراپەر).

рейсфедер چىرش ئۈچۈن مەخسوس قەلەم.

рейтузы ئاتقا مەنگەندە كىيىش يورماق ئۆ-چۈن مەخسوس تار شىم.

рейхсрат ئاۋستىرېيانىڭ دەۋلەت مەجلىسى، پارلامېنتى.

рейхстаг گېرمانىيانىڭ دەۋلەت مەجلىسى، پارلامېنتى.

река دەريا، نەهر (مەسەلەن: سەردەريا).

реквизиция ئوراش سالىغى (نەزمىيات حسابىيە) مەدەلوم پۇل بەراپەرىگە، لېكىن مەجبۇرى رەۋشەمالنى خوكۇمەت ئۆزىگە ئالاش.

реклама ئىچلان، شۆھرەت ئۈچۈن ئىچلان.
 рекламировать ماقتاب ئىچلان قىلىش.
 рекогносцировать دۈشمەننىڭ ئور-
 نىنى تېكىشرب، پايقاپ يۈرش.
 рекогносцировка دۈشمەننىڭ ئور-
 نىنى تېكىشرب، پايقاپ يۈرش ئۇشى.
 рекомендация تەۋسىيە، تەقدىم؛ تەۋ-
 سىيە مەكتۇبى.
 рекомендовать تەۋسىيە ۋە تەقدىم ئېيتىش،
 سپارش ئېيتىش.
 рекорд ئۈزۈش ۋە ھېچكە ئىشلەيدەككى ئال-
 دىنلىق.
 рекостав دەريالەرنىڭ سۇۋلارى مۇزلە-
 دۈرغان ۋاقت.
 рекреационный مەككە تەبلىردە ئوينى-
 بولمىسى.
 рекреация تەغىل، ئىستراھات.
 рекрут رەدىق، يەنگى خىزمەتكە ئالغان
 خەسكەر.
 ректор باش مۇدىررەيس، دارلفونون رەئى-
 مى، مەدرەسەنىڭ ئالىيە مۇدىرى.
 религиозность دىنكە غەيرەت.
 религиозный دىنكە دائىر؛ دىنەنلى.
 религия دىن، شەرىئەت.
 реликвий мощи قارا: ياخشى كىشىنىڭ
 نەرسەلىرى
 рельеф قاپارتىلپ تۇشۇرلگەن رەسم، نەقىش،
 بىرەيرىرنىڭ قاۋارتىپ كۆرسەتكەن رەسىمى.
 рельефный قاپارتىلپ (كۆپىشتىپ) نەرسىم
 ايتلگەن.
 рельс تىمىر يول (ۋاگان يۇرادورغان يول).
 ремарка كىتاب چېتىگە يازىلپ قويىلغان خەت.
 ремез بىر نەۋخ قۇش.
 ремённый قاپىشدا قىلىنغان، قاپىشقا مەخسوس.
 ремень قاپىش.
 ремесленник مۇنەر ۋە سەنئەت اىگەسى،
 مۇنەردەند، ئۇستاز.

ремесленный. مۇنەر ۋە سەنئەتگە مەخسوس.
 ремесло سەنئەت، مۇنەر، كەسپ.
 ремешок قاپىش پارچا، قاپىش رىزگىسى.
 ремиз قارىتا اوپىندە ئىشەنچ.
 ремонт تۈزەتتىش، تەعمىر. خەسكەر دەپ تەييارلىغان
 ئاتلارنى يېتىلدۈرۈپ تۇرۇش ئىشى.
 ремонтёр تۈزەتكۈچى. ئاتلار قويىپ تۇرغۇچى
 (زاپىت).
 ремонтировать تۈزەتتىش، تەعمىر ايتىش،
 شەكىست تۈزەتتىلەرنى قىلىش.
 ренегат دىندەن قايتقان، مۇرتەد.
 реномэ ناموس، ئىناپەت، يامان ياكى ياخشى
 ئات (نام).
 ренонс قارىتا ئوينىدە كىرەكلى نەۋخ قارىتالارنىڭ
 بولماسلىقى.
 ренсковый مەدى ساۋداسى، ئۈزۈم خەمىرلەرى
 ساتىلدىرغان.
 — ренсковый погреб — ئۈزۈم خەمىرلەرى
 ساتىلدىرغان دوكان.
 рента ھەدىرمايدەن كىلگەن دەرامەت، بىر-
 بىرگە-سىنىڭ دەرامەتى. مەملىكەتنىڭ قانۇنلى
 قاغانى.
 рентгеновские лучи-ئالغان نەرسەلەر-
 دەن مەم ئوتىپ كېتەدورغان نور.
 Реомюр قارا термометр
 реорганизация يەنگىدەن تەرتىپكە سالش
 ئىشى، ئىسلاھ قىلىش ئىشى.
 реорганизовать يەنگىدەن تەرتىپكە سالش،
 ايسكىسىنى بىر تەرتىپكە يەنگىسىنى قىلىش، يەنگىدەن
 ئىسلاھ قىلىش.
 репа شەلخەم.
 репей تەكەندەك.
 репейник تەكەندەك اوسىلگى.
 репейница تەكەندەك كۆپلەنگى، سارىغ
 ئالا-بولا كۆپلەك.
 репертуар تىياتىردە مەلۇم مۇددەت
 دەۋامىدا ئوينىلدىرغان اوپىنلەرنىڭ جەدۋىلى.

репетировать - مۇكەرر يۈرۈدۈش، مەدرەسە - رەپەتيرىۋاتىش
 ۋەن تاشقارىدا اوقۇش، مۇكالمە قىلىش.
 репетитор - مۇكەرر، مەدرەسەدەن خارچىدا رەپەتитор
 اوقۇتقۇچى.
 репетиция - تىكار، موزاكەرە، تياتر ئوينىنى
 اويىناپ قاراش (خازلەنش، مەشقى قىلىش).
 قوين (بەغلى) ساعەتنىڭ يۈرىشى.
 репица - تامىر تەڭگى
 реплика - ايجىراز؛ جەۋاب، قارشى سۆز.
 репортёр - شەھەر خەبەرلىرى يازغۇچى
 موھەررىر.
 репрессалия - بىر مەملەكەت تامانىدىن
 ئىككىنچى دەۋلەتكە قىلىنغان قاتتىغ چارالار.
 репрессивный - قىسقىلغۇچى، زۈلەن.
 репрессия - قىسش، زورلەش، زولم ئايشش،
 قىسقىلغۇچى قارشى قىلىنغان قاتتىغ چارالار.
 репродукция - بىر رەسىمدەن كۆچۈرۈپ
 ئىشلەنگەن ايككىنچى رەسىم.
 рептильный фонд - ھۆكۈمەت تامانىدىن
 اوزىنىڭ ناشىرى ئەفكارى بولغان مەتبۇعاتكە
 بېرىلەن ئورغان ياردەم پۇل.
 репутация - بىر رەكەتتىكى خەلقنىڭ فەكرى؛
 شۆھرەت، داڭغ، (يامان ياكى ياخشى)
 ئات (اسم)، غەرزە ناموس.
 ресконтро - ئالدى-بېرىدى يازان ئورغان دەپتەر.
 рескрипт - فەرمان، غالى، پادشا بويۇرۇغى،
 ايراندە، بەرئەت.
 рескрипция - ئىنقىلاب ۋە قەتئىدە فەرنەسىيەدە
 چىققان قاغاز پۇل. پۇل بېرىش ياكى ئالاش
 اوچون مەخسۇس قاغاز.
 ресница - كېرىك (كېرىك).
 респиратор - ساۋۇق ياكى زەرەرلى مەۋاكر-
 مەسلىك اوچون ئاغز ۋە بورتىنى بېرىكتە
 دورغان بېتىك.
 респирация - قارا؛ دىخание
 республика - جۇمھۇرىيەت ايدارەسى،
 خەلق قولىدا بولغان مەملەكەت.

— президент республики، جۇمھۇر
 جۇمھۇرىيەت باشلىقى، جۇمھۇرىيەتلىك ھۆكۈمەت.
 республиканец - جۇمھۇرىيەت تەرەققىياتى،
 جۇمھۇرىيەتچى.
 республиканский - جۇمھۇرىيەت،
 يەتكە مەخسۇس.
 рессора - تەرەۋە بوشاق بولسۇن اوچۇن
 اوق اوستىگە قويۇلغان تىرسەك (پېرچىنا).
 рессорный экипаж - تىرسەكلى (پېر-
 چىنالى) تەرەۋە.
 ресурс - نەپەقە چىقارغان يېرى، بايلىق.
 реставратор - ايسىكىنى نۆزەتەپ ئىسلاھ
 قىلغۇچى.
 реставрация - ايسىكىنى تۈزەتەش،
 يەنگرتەش، ايسىكىنى خالىنى قايتاراش.
 اينقىلاپقا
 بولغان خالىنى يەنگىدەن قايتاراش.
 ресторан - ياخشى چايخانى، ئاشخانى،
 مەيخانى.
 ресторатор - ئاشخانى (مەيخانى) اىگەسى.
 ретивость - غەيرەتلىك.
 ретивый - غەيرەتلى، ئەستەيدىل.
 ретро-активный - اوتكەن زەمان اچىدە
 ھۆكۈمى يۈرەن ئورغان (قانۇن).
 ретирад - خەلجە، بەدزەپ.
 ретироваться - ئارقاسىغا قايتىش،
 رەجەت ايتىش.
 реторика - تىلدە نەساحەت اوسولى.
 реторто - علم كىيىدە ئىستىمال ايتىلەن
 ئىش (تەكى كەتتە، بويىنى ئىككىچە)
 ретроград - قىسقا فەكرلى كىشى،
 نادان.
 ретроградный регрессивный - قارا؛
 تۈزەتەش (رەسىنى).
 ретушёвка - تۈزەتەش (رەسىنى).
 ретушировать - قۇنۇن ۋە سەنئەتدەن
 خوسۇسى رەفرات بىر مەسئەلە توغرىسىدا
 اۋۇقۇلغان لىكسىيە.
 референдум - قۇنۇن خەلقنىڭ داۋۇش
 بېرىشى (سايلاۋدا ساققا تاشلاش).
 референт - يەر فەن ۋە سەنئەت دائىر
 لىكسىيە اوقۇغۇچى.

референция مەدەلوم فېرمە ياكى كېشى تامانىدەن بېرىلگەن تەۋسىيە نامە.

рефлекс ۋە عزالارنىڭ چېتىدەن بولغان بىرەر ھەرىكەت سەۋەپلىك ئەسەرلەنشى (مەسلەن: ياروقلىقدان كوز قاماشى).

рефлексия ئوزگىنى ئوزك فەھملىشى، ئوزگىنى ئوزك دائىم تەنقىد نىلىش. ئىنكاس زىيا، ياروقلىقنىڭ بىر نەرسىگە توشىپ باشقا تامانگە توشىشى.

рефлектор ياروغىنىنى عدەكسىگە ساقچى، شوعىلە بېرىگۈچى (ئالدى).

реформа ئوزگەرش، ئسلاج، ئسلاھات.

реформатор ئوزگەرتىپ ياخشىلاغۇچى، ئسلاجچى.

реформация دىنى ئسلاھات.

рефракция ياروغلىقنىڭ بارب اۇرپ ئارقاسىغا قايتىشى، ئىنكاس زىيا.

рехнутья عدەلدىن ئاداشىش، جىنى بولش.

рецензент مەيدە تەنقىدلەر يازغۇچى.

рецензия يەنگى چىققان كىتاب ياكى تياتر ئۈزۈنۈپ ئۈزۈنۈپ چىققان مەقالە؛ كىچىك تەنقىد.

рецепт دارو ئىستىھالى ھەققىدە تەبىئىلەر تامانىدىن ئاشۇرغۇلارغا بېرىلگەن قاغاز.

рецидив كەسەلنىڭ ئارقاغا قايتىشى، ئاغرىقنىڭ تەكرارلەنشىشى. بىر كىشى تامانىدىن تەكرار قىلىنغان جىنايەت.

рецидивист مۇرتەكب، تەكرار جىنايەت قىلغۇچى.

речение مەقال ۋە مەقالە، سوز.

реченька река: قارا

речистый چىرايلى سوزلى، سوزچەن.

речитатив قسقا ئاھەڭ بىلەن ئسوللە قىلىش، خىرگەمى ئسوللە قىلىش.

речка دەريا، توشش، توغش.

речной دەرياگە مەخسوس.

— речное училище دەريالەردە پاراخودلەرنى يۇرگۈزۈش غلىمىنى اۆرگەتەدورغان مەكتەپ «مەكتەپ نەھرىيە».

речник словарь: قارا

речонка كىچىك دەريا (مەسلەن: ئاھەنگەران).

речь سوز، كەلام، نۇتق، خوتبە. ھەل قىلىش، چىقارش، قەرار بېرىش، ھۆكۈم تېنىش.

решать ھەل قىلىش، قەرار بېرىش، چۈرۈتە تېنىش، تەۋەككەللەش.

решение ھەل قىلىش، چىقارش (ھسابلاب)؛ ھۆكۈم، قەرار.

решётка پەنجەرە (ئاقئادان).

решетить پەنجەرەلەش.

решётка پەنجەرە.

решето ئىلەك، غەلبىرە.

решетчатый پەنجەرەلى.

решимость باترچىلىق، چۈرۈكت، عدزم، ھەل قىلىش.

решительно قەتئىيەن، اۈزل كىسەل، يۇتۇنلەي، بىردە، ھىچ.

решительность چەسارەت، باترچىلىق، قەتئىيەن، سەبات.

решительный چەسور، باتر، يۇرەكلى. قەتئى، ساپت.

решить решать: قارا

решётка решетка: قارا

решать اۇچۇب يوروش، يوقارىدا اۇچۇب توروش. ئارق-غەللەچەنگى، كۈيەسى.

ржа زەڭ، تىبىر زەڭى.

ржавый زەڭلى، زەڭگەگەن.

ржаветь زەڭلەش.

ржаной چەۋدارى بوغدايغا مەخسوس، ئارشىدان قىلىنغان.

— ржаной хлеб چەۋدارى بوغداي نانى. كىشەش.

ржать ئامبار.

рига دانبا پارلامېنتى.

ридиколь خان-قزغا مەخسوس پۇل خەلئەسى-تەلپە (مەسلىان).

риза كەشىشلەر كىيىمى .

ризница بۇتخانىە دەعبادەت ئەسبابى ئورادور-غان خانە .

рикошет غومومەن تىكىس اورنغا ئاتلانغان نەرسەنىڭ سەپچەپ، سەكرەپ بارىشى . ئاينقسا، تىكىس يىرگە ياكى سۇۋۇتۇستىگە ئاتلانغان اوقنىڭ سەپچەپ مەقسەتدەن چىنگە كىتىشى؛ بىرنەرسەگە تىكىپ قاپچەپ قايتىشى .

римлянин روملى، روم كىشىسى .

римско - католическая церковь كاتولىك ئىزمەتلىرىنىڭ پاپاغا مونتەخ قىسمى .

ринуться ئاتلىش، ياپىرلىش، مەوجوم ايتىش .

рис شالى، كورنچ .

риск خەتەر، تەۋەككۈل .

рискованный شەكلى، خەتەرلى، خەۋۋىلى .

рисковать; -скнуть تەۋەككۈل قىلىش .

рисовальный سۈرەت ئالاشقا مەخسوس، رەسىم قىلانورغان .

рисование سۈرەت ياساش، رەسىم قىلىش .

рисовать تەسۋىر ايتىش، رەسىم ياساش .

рисоваться تەسۋىر ايتىلىش، تەقلید ايتىلىش .

рисовый گورنچكە مەخسوس، گورنچەنەن قىلىنغان (پىشلىگەن) .

ристаллище مەيدان، ئات اويىنا ئادورغان مەيدان .

ристанье ئات چاپىشى (پايگەسى) .

рисунок رەسىم، سۈرەت، نەقىش .

ритм ۋەزەن، سەججە .

ритмический ۋەزەنلى، سۈسەججە، مەۋزۈن .

ритор خەتەب .

риторика خەتەبلىك علمى، اوسول خەتەبەت .

ритуал قارا: обряд

ритурнэль موسىقاغا موقەددىمەپاكى خاتىمە .

рифм سۇۋۇتۇستىدا كەتتە يىر ياكى تاش . قالغاننىڭ اورتا داغى ياغاچى .

рифма ۋەزەن، سەججە، قافىە، شەخەر ئاخىرىداغى داۋۇشلارنىڭ بىرى-بىرىسىگە توغرى كىلىشى .

рифмический ۋەزەنلى، مۇسەججە .

рифмоплёт كۈچەنمە شاعر، نەقىت ئاخىرلارنى غىنا توغرى كىلتىر مەنەسز شەرلەر يازغۇچى .

робеть يۈۋاشلانىش، قاشاش .

робкий يۈۋاش، باسنىقى، قورقاق .

робкость, -бость يۈۋاشلىق، قورقالق، باسنىقلىق .

ров چوقۇر، خەندەق، اور .

ровесник ياشداش، مەمسال، بىر ياشداغى كىشى .

ровно بەدبەدراپەر، ئوقتا-بەتوقتا، تىپتىكىم .

ровный تىكىس، تاقىر، تۈز .

ровня ياشداش؛ ايش، تىگداش .

ровнять تىكەسلەش، تاقىرلاش، تىڭ ايتىش، ايش ايتىش، بىر دەردەجەگە قويىش، بەدراپەر قىلىش .

рог شاخ، موگىز .

рогалик (ئاي، شاخ رەۋىشەن) پىشلىگەن نان .

рогастый كەتتە شاخلى .

рогатина قەدىمخى نەيزە .

рогатка چۈزمە (اوينچاق) شەمەر دەۋرۋازەسى يانداغى تەقتىش .

рогатый شاخلى .

— рогатый скот شاخلى خەيۋان (سىبىر، ئچكى) ۋە ماگىزا .

роговица كوز ئالماسىنىڭ يالتراغان ياروسى شاخدان قىلىنغان .

роговой چىپتە (پوستلاقدان توقولغان) .

рогожа, -жка چىپتەچى، چىپتە توقويدورغان .

рогожник چىپتەنەن قىلىنغان، چىپتەگە مەخسوس .

рогожный قاش اوسملىگى، قىياقلى ئوسملىك .

рогоз شاخلى؛ خاتىنى تامانىدان ئالدانغان اير .

рогуля ايگىكى شاخچالى (ئايىرى) نەرسە .

род نەسل، اوزۇغ، ئەسل، نەۋج، سنىف، رەۋش، جنس .

родильница يەنگى بالانوغىغان خاتىن، ۋاليدە .

роdiльный توغدرشقا مدخسوس.
 — родильный приют تولادەتخاندە؛ توغدوزغان
 خاتنلارغا مدخسوس ياردەم ئوبى.
 родимка قارا: родинка
 يانگى توغلىغان بالالاردا بولادور-
 родимчик خان بوغما ئاغرىغى.
 родимый عىزىزە، قازنداش، برادەر.
 родина توغلىغان تامان، ۋەتەن.
 родинка ميبە.
 родины بالا توغغان ۋەتى، بېشېك توبى.
 родители ئاتا-ئانا.
 родитель ئاتا، ۋالدە، توغدرغۇچى.
 родительница ئانا، ۋالدە، توغغۇچى.
 родительный падеж اورس سەرفىدە
 ايىككەنچى حال، موزافىن ئىلدەيمە
 ايھرابى.
 родительский ئاتا-ئاناغا مدخسوس.
 родить قارا: рождать
 قازنداش، اوروغ.
 родич بولاق، مەنبەغ، پەيگار. ئەسل-
 مەنشەد.
 родник ميبە قاپاغى (ياش بالا
 -чбк،-باشىنېگ پومشاق يىرى).
 родной قازنداش، خېشى، ئاتا-
 ئاناغا مدخسوس.
 родня قازنداش-اوروغ، ئەسلداش.
 родовитый ايسكى ئەسلدەن، ياخشى
 ئەسلى، ئەسلى، ئەجىب.
 родовой ئەسلگە مدخسوس، ئاتا-
 بابالاردان قالغان، ئەسلدەن
 كىلگەن.
 родоначальник ئەسل باشلىغى،
 باش بابا.
 родословие ئەسل، ئەسەب، سۇلالە،
 سەسلە.
 родословная ئەسل سەسلەسى.
 родственник قازنداش، اوروغ،
 ئەقرەبا.
 родственный قازنداشلارغا
 مدخسوس، توغشقان.
 родство قازنداشلىق، توغشقانلىق،
 ئەقرەبالىق.
 роды توغدرش، بالا كورش.
 роение كوچە چقارش، ئەسلى
 ئىرى بالالارنى

рожа خونوك بيت، يۇز، بيتىك
 شىب، قزارب روجا ئاغرىشى.
 рождать, -жать, -одить توغدرش،
 توليد ئېتىدرش.
 рождаться توغلىش، دۇنياگە
 كېلىش.
 рождение توغلىش، دۇنياگە
 كېلىش، ۋەلادەت.
 рождество «میلاد عيسا»
 بوغاز خانن، حاملەدار.
 роженница рожок ئانگ
 جەمىي.
 рожки عدەللى كوسەك.
 рожок كېكىنە شاخ. كېكىنە
 بوغى (بورغى).
 рожон اوچلى قازق.
 рожь جەۋدار-ئارش.
 роз... раз... ئانگ
 اوزكەرگەنى.
 роза عدترگول.
 розан يەنگى ئاچىلا ياتقان
 غونچا، بېتىلگەن چىرايلى
 قىز.
 роэвальни برخىل سۇدرەنمە
 ئەرەۋە.
 розга گەۋران، قېچن، قامچى،
 كەلتەك.
 розговенье روزە بىتكەن
 كۈن، ئاغز ئاچق كۈنى.
 розетка گۈل، ميبە، گۈلگە
 اوخشاش، نەقش ۋەزىنەت
 ئەسبابى؛ چۈدە كېكىنە
 تەلېنگە.
 розмарин پابىرىدە.
 розмах قارا: размах
 ئايوروش، ئايورب قویش،
 مەيدەلەش.
 розниться ئايورىلىش،
 اوزكە بولش، ئوخ-
 شاماسلىق.
 розница ئايورم
 حالت، چەكە نەلەب ساتش.
 — продавать в розницу.
 розничный مەيدەلەب
 ساتشقا مدخسوس.
 — розничная торговля
 مەيدەلەب ساتش.
 рознь خۇلەلق، باشقالق.
 розовый قىزىل. عدترگۈلگە
 مدخسوس.
 розовая вода كۈل سۈۋى،
 گۈلاب. — розовая вода
 قۇرغۇچ-قۇرغىتىل.
 розоцветные عدترگۈلگە
 اوخشاپ كۈللايدور. خان
 ميبە.

розыгрыш (قورعا) بدهختینی سیندهش اویینی بیلدن ساتش.
 розыск ئزلش، تفتیش، تدهوری.
 рой عدسل ئریلر کوچی، پدششلهرتویی.
 роильница کوچ قاپچاسی.
 роиться (عدسل ئریلر حه قیده)، ئاپورش
 рок تلیج، تدهیر، بدخت.
 роковой تدهیره یازلمش، بدختکه باغلانمش؛ شؤملی، مدشئوم، مدنخوس.
 рокот گوردنهش، گولدرهگن داوش.
 рокотать گولدرهش (ماما قالدراق).
 ролик کچکینه بهره.
 роль وه زیفه، تیاتر اوینده برکشیکه ئچرا ایتمهگه (اویناماقا) بیرلگن قیلق.
 ром شدکر قامشیدان فیلنخان خدмер (ئیمچسک).
 роман بؤتون بر تورمرشنی تدهسؤیراپتکن قسسه، حکایه.
 романист رومان یازغوچی.
 романический رومانگه مدخسوس، عشققا تدهدللو قلی.
 романс عشقی ئشولله، موحه بهت نامهگی.
 романские народы لاتین تلیدن تارقالخان تله سوزلهشه دورغان ملله تله (مدسلن؛ فره نسوزلره، ایतालیا لیلار، رومینلر).
 романтизм خدیالیبن مدسلهگی، ئنده بییاتده XIX نهچی عدسره چقان بر مدسلهگه دورکم حسسییاتده له تافتت وه تدهعبیرانده فدهساحه تدهن عبارة تدهور.
 романтический رومانئیزم مدسلهگیگه دائیر.
 романтик رومانئیزم تدهره فداری. یومشاق کرگللی وه ئارتق حسلی کشی.
 ромашка ئاق کؤل.
 ромб تورت تامانی موساوی بولغان قییق بورچهکلی هندهسه شکل.
 ромбонд شکل هندهسی.
 рондо ئشولله، بهیت، قهسیده.
 ронять توشرش؛ بیقتش.
 роняться بیقرش؛ توشش.

ропот زار، ناله، کینه.
 ропотливый ناله، کینه قلهزچی، عدبوش.
 роптать زارلانئش، ناله قیلش.
 роса شبنم.
 росинка شبنم نامچسی.
 росистый شبنمهلی.
 роскошествовать, -шничать بایلق دهولت بیلدن یاخشی تورش، عومرینی «بابلاب» او تکزهش.
 роскошный تورמוש اوچون اوغقالی، قیده تلی، ئهسل، چرایلی، موحه تدهم.
 роскошь قیده تلی وه ئهسل ندرسه، لهزه تده لیلک، راحه تلیک.
 — жить в роскоши بی کدم-کوست بای تورמוש بیلدن عومرایتش.
 рослый ئوزون بویلی، تهویل قامت.
 росной ладан قارا: ладан
 росомха سبریا بورسخی
 роспашь مه دیلهگن بیر-نال.
 росписка قارا: расписка
 роспись دهفتهر، اسملری کورمه تلگن خدت. قارا: бюджет
 роспуск یوبارش، تارقالش.
 роспуски او تن ئه ره وهسی.
 Россия روسیه مهملهگه تی.
 рассказы حکایه، نهفمانه، گهپ تاشیدور-غان خاتلار، سوزی.
 россыпь مدعان خدینهسی، مدعان توپلانغان بیر (کان).
 рост اوشش، ئارتش، بوی، قامت.
 ростбиф پشه رشمدس سبیر گوشتدهن خازرلانغان قاورراق.
 ростепель حاوق ئارقاسیدان باشلانغان ئهسیتق کون.
 расти قارا: расти
 ростовщик سودخور، فیداخور، ئاغرفایدا (پاره سن) بیلدن قدرغا پول بیر تورغوچی.
 росток یهنگی کینهچقا یاتقان اوسلک.

росчерк بورالترب-بورالترب قويغان ئىزا
(قول قويدى).
рот ئاغز.
рота عدسكەردەن بىر فوج.
ротация غلدرەك مەم دوللارى ئىلەنپ
تورش (ساعەتتىگە نىچەمگەلىپ گەزىتە باسپ
چقارادورغان ماشىنا).
ротик كچكىنە ئاغز، ئاغزچا، «پىستەدەمان».
ротный رونغا مۇتەئەللىق.
ротмистр ئاتلى عدسكەرنىڭ روتا باشلىغى
(زايت).
ротозей ئاچقۇ ئاغز (ئاغزى بوش، ئىسەق
كشى).
роток قارا: ротик
ротонда خاتىن-قىزلارغا مەخسوس يېڭىز تون
ياكى كەمۇز (قارا: беседка)
рохля يوشاق كشى.
роща بەرگىلى دەره-خەلەردەن ەبارەت كچكىنە
توقاي.
рощение اوسدەرش.
роялист كارول نۇرەفدارى.
рояль اوستالغا اوخشاش ئاياقلى مۇسقىفە
ئالدى (بارماق باسپ اويىنلادور).
ртачиться سەركەشلىك قىلىش، ەنادچىلىق.
ртутный سىمبايگە دائىر، سىمبايلى.
— ртутная мазь سىمباپ ياغى.
ртуть سىمباپ، تىرىك كۆمۈش.
рубака كىسكىچى، سۈيگۈچى، جەللان.
рубанок رەندە.
рубаха,-башка كۆينەك.
рубеж چىك، چىگەرە چىزىغى.
— за рубежом ئىككىنچى چىگەرە
ئاشقار سىدە.
рубежный چىگەرە دەگى، چىگەرەگە مەخسوس.
рубель يۈلۈن كرنى ئىشەيدورغان پەكەر-
بۇكەر-كىرەمەكلى ياغاچ.
рубец چىزىق، يارق، داغ، بەخىدە.

рубин ياقتۇ، لەعل.
рубить كىشىش، چاپش.
рубиться كىشىش، چاپش: كىشىش،
چاپشش.
рубище ايسكى ۋە يامان كۆينەك.
рубка كىشىش، پاراخودلەردە 1نجى ۋە 2نجى
مەۋقە زالى.
рублевый چىر سوملىق.
рубль سوم، بىر سوملىق تەنگە.
рубрика بىرلۈم، باب، قەسلى، سۈتۈن.
рубчатый كىرتەك، كىرتەك، بەكەر-بۇكەر.
рубчик مەيدە كىرتەك.
руга اورس موللاسىگە بىرلىگەن سەدەقە
مەم يىز.
ругань سوگىش ۋە سوگىش، تىرىگەش.
ругательный سوگە تورغان، سوگىشكە
مەخسوس.
ругательство يامان سىز، سوگىش.
ругать سوگىش، تىرىگەش، شەتم ايتىش.
ругаться سوگىش، سوگىشش.
ругнуть قارا: ругать
руда مەدەن ئارالاشقان توپراق (شەعدل).
рудимент اوسدەن (پىتلەنگەن) ئىزا
اورنى ياكى ەلەمەتى (مەسەلەن: ايرلەر
ايمەكلى).
рудник مەدەن تاپىلادورغان بىر
(توپراق) مەدەن-كان اوچاغى.
рудокоп مەدەن كەۋلەگۈچى.
ружейник ملتەچى، ملتەق ساز.
ружейный ملتەقا مەخسوس.
ружьё ملتەق، سەلاج.
руина چار دىۋال، خەراپە، يۈزلىگەن ەمارەت
اورنى.
рука قول، يەد،
— он его правая рука او-اونىڭ اوك قولى
يەغنى ايك ياقىن كىشىسى.
— на все руки мастер نىدە قىلماقچى بولسا،
شۈ-قوليدان كىلەدور.

- нечист на руку قولى نىك تورمايدور.
- идти рука об руку قولغا قول توتىشبار بارش، يېتەكلەشبارش؛ بر ئىتتىفاق بىلەن ئىش قىلىش.
- рука руку моет قول قولنى يۇۋادور، يېيگ، سۆۋ ايرماغى، ناسوھى يېگەسى
- рукав يېدىلى، چەرم بېدىلى.
- рукавица كەپەدى قىلىش، ئىستىناك بېدىلى.
- рукоблудие باشقارغۇچى.
- руководитель يول كۆر- سەتتە، باشقارش، ايداره قىلىش.
- руководить, -дствовать يول كۆر، باشقارش، ايداره؛ اوسول، قوللانما، يول-يۇرۇقلارنى كۆرسەتكەن كىتاب.
- руководство قوللانما، يول-يۇرۇقلارنى كۆرسەتكەن كىتاب.
- руководствоваться سەتتىگە ھەم ازگەنشىگە ايغىنبار قىلىش.
- рукоделие قول ئىشى (نىكش، توقۇش ۋە باشقا).
- рукодельный قول ئىشىگە مەخسوس، قول بىلەن ئىشلەندۈرۈلگەن.
- рукокрылое животное قول قاناتدان عىبارەت ھەيۋان (مەسەلەن: كۆرۈشەن پەردەك چارقانات).
- рукомойник قول يۇۋادورغان ئىدىش، قومخان، ئابدەستە، ئاقتابە.
- рукопашный бой قول اورىشى، قول بىلەن اورىش.
- рукописный قول يازما، بىتمە، قول بىلەن يازىلغان.
- рукопись قول يازماسى، يازما، نوسخە.
- рукоплескание چەپەك، قەرسەك.
- рукоплескать چەپەك چالاش، قەرسەك ئۇرۇش.
- рукополагать, -ложить قول قۇيۇش، قول باسش، دۇعا قىلىش.
- рукоприкладствовать قول قۇيۇش، ئىزا قىلىش، قول تېكىرىش، چەپەك چالاش.
- рукотворный قول بىلەن قىلىنغان، سۇنغى.
- рукоятка ساپ، دەستە تۇتقۇچ.
- рукоять قىچ ساپى.
- рулевой قۇيرۇق تۈتكۈچى، قۇيرۇقچى.
- рулет ئۇچىگە كۆرۈنچ سالغىغان كەتلىت.
- рулетка رەقەملەر سالغىغان دائىرەگە شەشخال سالىدىغان عىبارەت قومار اوينى، اورالب يىغىلادورغان ئاسنا اولچەۋ (يېر اولچەمەككە).
- руль قۇيرۇق (كىمە قۇيرۇغى).
- румяна اينىك (بىت پەردازى).
- румянец بىتدەگى قىزلىق، ھوسرەت.
- румянить بىتىگە اينىك سۇرتىش، قزارتىش.
- румяниться اينىك سورتىش، قزارتىش.
- румянце خاتىلار ايسەگىنىڭ قۇل يېرى.
- румяный قۇل، لەغلىگەن، كۆلرۇخسار.
- румянет قزارش، قزارتىش.
- рундук قاراۋل.
- руно جۇن؛ تىزى، بالق تودەسى.
- рупор دۇشنى قۇۋەتلەيدورغان كىڭ ئاغزىلى كەرنى، بۇغ؛ (گرامفون كەرنى).
- русак بر نەۋع قۇيان، اورس.
- русалка سۆۋ پەرىسى، سوۋ ئاناسى.
- русеть قۇندۇرۇلۇش، اورسلاش.
- русло دەريا، سو ئاقادورغان چوقۇر.
- русский اورس، اورسلارغا مەخسوس.
- по-русски اورسچا.
- Русь شورالار ائتتىفاقىنىڭ اورسلار (ۋىليكاروسلەر) تورادورغان قىسمى.
- рутина كۆپەن اورگەنگەن عادەت، عۇزۇق، يۇرۇنغى رەسىم.
- рутинер عادەت ۋە عورۇق بويىچە عەمەل ايتكۈچى.
- рутинный عۇزۇق، ايسكى عادەت ۋە رەسىملەرگە بنا قىلىنغان.
- рухлый شىشىگەن، پورتىگەن.
- рухлядь اۋى ئۇچىدەگى ھەر تۈرلى مەيدە- چۈپدە نەرسەلەر (جەمان).
- рухляк يۇمشاق توپراقلىق يېر، يۇمشاق نەرسە.
- рухнуть ايشلىش، يەزىلىش، مۇنەدەم بولۇش.

рыцарский قەھرىمانلەرگە مەخسوس.
 рыцарство قەھرىمانلىق.
 рыцарь قەھرىمان، بەھادر، جەنگكۆر.
 рычаг كۆتەرگىچ، مانولە (ئاغۇر نەرسىلەرنى كۆتەرتە تورغان).
 рычажок, -жёк كىچىك رېجەگ.
 рычачь ئۇرلىدى.
 рьяность روھ، قوۋەت، شىددەت، غەيرەت. لىلىك، زەھەر.
 рьяный تىرىك، شىددەتلى، كىسكىن، غەيرەتلى.
 рюмка قەدەخ، ئاياق، غەرىق ئۇچەندورغان كىچىك ئىشى.
 рюмочка كىچىك رومكە.
 рябина مېلىش.
 рябиновка مېلىش ئارەغى.
 рябиновый مېلىشەن قىلىنغان.
 рябить كوز باغلاش، لوتتى بازلق ايتىش.
 рябой چېچەك داغ، چوتور، بۇجۇر.
 рябчик بوجۇر، توقاي تاۋوغى.
 рябь سۆۋ اوستىدە مەيدە تولفون؛ جم - جم ايتىش.

рябеть چىملىدىش، غۇدورلانىش، بۇرىشش.
 рявкать ئۇرلىدى قوبىش، نەغە اورش.
 ряд سەق، قاتار.
 ряд — под-ряд بىر قاتاردان، بىرىسى ئارقاسىدان بىرىسى.
 ряда كىلىش، ئۇنىش.
 рядить ساۋدالاشش، كىلىش؛ ياللاش؛ كىيىندىش، بەسەش، حوكم ايتىش، ايكى ئاراننى نەجىم قىلىش.
 рядиться ساۋدالاشش، كىلىش. ياسانىش.
 рядом كەنتتە ۋە يوغان اىپلەردەن تۇتۇلغان پالاس.
 рядовой ھادى، رەسمى، نەفەر (غەسكەر) قاتاردا، يان-مەيان.
 рядом ياللاغۇچى، كىلىشكۈچى.
 рядчик پوپلەرنىڭ اوستىكى كىيىلەرى.
 ряса پوپنىڭ ئاقادورغان. بويىن توگەسى.
 рясный كۆپ مېۋىلى.
 ряхнуть قارا: тронуться
 ряшка پامان سۆزلەر ئىششى، يۇۋىدى قوا. دورغان ئىدىش.

C

с اورش ئىلىفباسىدە اۋن يېتىنچى ھەرف.
 С.-Д. قارا: социал-демократ
 С.-р. قارا: социалист-революционер
 С... فەعلەرنىڭ: «ئالپ تاشلاش، بىر چېتىگە ئىشش؛ ياندىان، بىر كىدىش، توپلاش، ياقىد-لۇتىش، تەماملەش» مەغلەلەرنى ئارت-درا-دورغان قوشمىچا.
 с, со تارتىش ھەرفى (ھەرف جەر): دەن بىلەن، قەدەر (بويى) مەغلەلەرنى ئاڭلاتا-دور، مەسلەن:
 — он запыл с горя او، قايغۇدان ئۇچە باشلادى.
 — я приехая с братом مەن، بىرادرەم بىلەن كىلدىم.

— он ростом с тебя او، بۇيغا سىنگىدە.
 сабеизм يولدىلەرگە تاپنىش.
 сабельный قىلىچكە مەخسوس.
 сабля قىلىچ، شەمشىر.
 саботаж ئىشچىلەر تامانىدان خوجىنىڭە جور-تەگە قىلىنغان زەرەر.
 саботажник چورتەگە ئىللە نەرسىلەرنى بەھانە قىلۇپ ئىشلەدى يوزش.
 саботировать چورتەگە ئىشلەمسلىك.
 сабур قارا: алой
 саван كەفەن، ئاغۇرەت كۆپتەگى.
 саврасый سەمەن، ئات ھەقىدە (سەمەن)
 саго «ھالق كوزى» خۇرما دەنگىنىڭ يارماسى.
 сад باغ، بوستان، باغچا.

сади́зм كىشىنى جىسمانى ياكى مەدەنىي
 اينىكلىرىنى مەدەنىي جەدەر بىلەن لەززەت تاپىش
 دان عبارت بىر شەھىۋىي كەسەل.
 садик باغچا، كەچكىنە باغ.
 садист سانىزم ئاغرىغىغا مۇئەللا بولغان
 كىشى، مېھرىبانسىز كىشى.
 садить اوتقۇش.
 садиться اوتقۇش، پاتىش (قوياش ھەقىقەت)
 كۈرۈش، تارتىش (لەتتە نەرسەلەر ھەقىقەت).
 саднеть قەچىش، ئۇچىش.
 саднить قەچىش، ئۇچىش.
 садовник باغبان، باغچاچى.
 садовничать باغبانلىق قىلىش، باغچاچىلىق
 قىلىش.
 садовод баغبان، باغچا تەربىيەلەگۈچى.
 садоводство баغبانلىق، باغچاچىلىق كەسپى
 ۋە مەنەرى.
 садовый баغچاغا مەخسۇس.
 садок يالق ھەزى، قۇش ھەم مەيدە ھەدىۋا -
 نەلەر نەسرەيتۈرغان كەتتە قەدەس.
 сажа قۇرۇم، قارا كۆيدە.
 сажалка ئىچكى نەرسە اوتقۇزادورغان ئۇش.
 сажалка اوتقۇتقۇچ، اوتقۇش ئەسبابى.
 сажать كۈپ ايتىپ اوتقۇش.
 сажаться اوتقۇش.
 саженец نەۋنەل، كۈچەت، كۈچەت قىلىپ
 اوستىرلەن اۋسەك.
 саженный بىر سەھرىيىلى (3 گەزلى).
 сажень 3 گەزگە بەرپەر اولچەۋ (ايكى)
 قولچ).
 саженный قارا: саженный
 сазан سازان بالىغى.
 сазанина سازان بالىغىنىڭ كۈشتى.
 сазаний سازان بالىغىغا مەخسۇس.
 сайга ئانا كىيەك، ئامور، غزال.
 сайгак ئانا كىيەك، ئامور، غزال.
 саечник كۈلچەپەز.
 сайка نان، كۈلچە.

сақ -سوزگى (يالق سۈزەدورغان)، خاتىن-قز
 كەمزۈلى (تونى)، قاپچا، بوچا.
 сакво́яж كىچىك جامەدان (چەمەدان)
 يول خەلتەسى.
 сакля قاقاسپادا چېركەسلەر اۋىي.
 салазки كەچكىنە چانا.
 саламандра سەمەندەر، اۋتدە كۆيەيدور
 دىب گومان قىلنادورغان كەلتە يلان.
 саламата سالما، اوماج.
 салат салات، سەلەتە (ئاش بىلەن يېمەك)
 اوچون ئورلى سەبزاۋەتنىڭ توغراپ ئارا -
 لاشدەرلغانى).
 салатник салат ھەم بادىڭ ئۇدەشى.
 са́лить ياغلاش، ياغ سۈرتىش.
 сало دوۋىمە چەربى ياغى، بوچا موز.
 салон دىيان، مەيدان، زال، كەتتە موزەيىدە
 بولمە خانە.
 салонный دىيانى.
 салоп خانە-قۇزلارنىڭ بورونغى كىيىسى.
 салотоп چەربى ياغ ايرىتكۈچى.
 салотопня دوۋىمە، چەربى ياغلار ايرىتە
 تورغان كارخانە.
 салфетка ھەستەمال (دەست رويال).
 сальдо حساب دەفتەرنىڭ كۈش، چەش
 دەرامەت، بورامەت) ئابورماسى، حساب -
 لەرنىڭ يەكۈنى.
 сальник يارما ياغى، ياغلى يارما.
 сальность ئەۋسەلىق؛ ئەدەبىيەتلىك؛ اۋدەت
 سوز، اۋدەت موعامەلە.
 сальный ئەۋسەلىق؛ ئەدەبىيەت، ياغلى.
 сальтомортале ھەسەدەبازنىڭ دوۋسالىق
 ئاشرىشى.
 салют ھەسەكەردە ھەر ئورلى ھەدەكەت ۋە
 داۋىشلار بىلەن سەلام بېرىش (ئايىنقىسا)
 توپ ئاتىپ.
 салютовать ھەسەكەردە بىلىق ياكى
 ئاتىپ سەلام بېرىش، ئامانلاش.

самоучитель — аوزидەن аوزى اورگەتكۈچى (كىتاب).

самоучка — موعدىلىمسز اوقۇت بلگەن كىشى.

самохвал — ماقتانچاق، اوزىنى اوزى ماقتاغۇچى.

самохвальство — ماقتانچاقلىق، اوزىنى
اوزى ماقتاش، لاف كۆرۈش.

самоцветный — تەبىئىي تۈس بەرگى، تۈسى
بوياب ياقىمالمىغان؛ قىمەتلىك، كۈمۈش
(تاش).

самоеды — سىبىريانلىق ۋە خەشى قەۋمى، سامو
ئىد خەلقى.

самум — سەسۈم (يىل-شامال).

самый — خۇددى، ايگ، عدىنى.

— то-же самое — عدىنى اوزى.

— он самый — اونىڭ خۇددى اوزى؛

— самый хороший — ايگ ياخشى.

сан — مەرتىبە، روتبە، دەرىجە، ۋەزىفە.

санатория — ساف مەدالى يېرىگە قورلغان
شفاخانا.

сангвиник — شان كۆگلى، ئاچق تەبىئەتلى
كىشى؛ كۆپ قانلى، دەمەۋىيلىمىزاج.

сандал — سەندەل، مەنتەقىيى خاررەگە مەخ -

سوس ياغاچلارنىڭ اوزىگە دورگم اوندەن
بوياق چىقارلاندور.

сандалия — يىگىل-شىپىك كاوش.

сандвич — تەگىگە ياغ سوزگەلگەن نان پارچاسى

сани — چەندە، سۈنرەتمە كۆرەۋە ..

санитар — اورش ياكى ۋەپا ۋەقتىدە يەردەنار
ۋە ئاغۇرقلارنى تەربىيە قىلغۇچى تەبىب.

санитарный — مەجرۇخلارنى تەربىيەلەشكە
مەخسۇس؛ حىفىزى مەھەلگە مەخسۇس.

санки — يىگىل چەندە، سۈنرەتمە كۆرەۋە،

بالالار چەندەسى.

санкт — قارا: святой

санкционировать — تەسدىق قىلىش،

санкция — تەسدىق.

санный путь — چەندە يولى.

сановитый — اولوغ سەددەت، ۋقار، ھەشمەت.

сановник — مەنەسەبلى، مەنەسەب ايگەسى،
"تورە" ەھمەلدار.

сановный — مەنەسەبلى، دەرىجەلى.

саночки — كىچىك چەندە.

санскритский язык — بورونخى مەنە
تلى.

санта́л — سەندەل دەرىجەلى.

санти — يۈزدەن بىر ھىسسەسى .. يۈز مەرتە
يىگىلەرگە ياكى قىسقاراق.

сантиграмм — грамм — نىڭ يۈزدەن بىر
ھىسسەسى.

сантиментализм — ئارتق، ھىسلىك،
ھىسسىياتى تەبىئىيەتتە ئىفرا تەبىئىيەت.

сантиментальный — ئارتق ھىسلى،
ئارتق يۈمىشاق كۆڭلى.

сантиметр — مېتىرنىڭ يۈزدەن بىر ھىسسەسى.

сантим — 1/3 — فراننىڭ يۈزدەن بىر ھىسسەسى،
تېيىن نىچاماسىداغى مەيدە پۇل.

сап — مانا (ئات كەسەلى).

сапа — خەندەق، اور (قورغاننىڭ چوقۇرى).

сапа — يىر كارلايدورغان بالتا، مېتىن.

сапер — يىر كەۋلەش ھەم قورغاننى مەھكەملەش
اشلەرىنى باشقارغۇچى ەسكەر.

сапог — ايتىك، چاروق.

— валенные сапоги — كىگىز ايتىك.

сапожник — ايتىكچى، ايتىك دوز.

сапожничать — ايتىكچىلىك قىلىش.

сапожничий — ايتىكچىلەرگە ۋە ايتىك

تەكشۈگە مەخسۇس.

сапфир — ۋەنگار ياقۇت. سىفىر

сапфирový — ۋەنگار ياقۇتدان قىلىنغان.

سىفىرى.

сарай — ساراي، ئامبار، ئانخانا.

саранча — چىكىرىك.

сарафан — خانىن-ئىزغا مەخسۇس يىگىز كېڭ
كۆيۈنەك. (ئىشلاتقۇلاردا كىيىلەن).

сарачинское, сарацынское
пшено گۈرنچ يارماسى.

сардина,-нка بر نەۋخ بالىق.

сардонический ئىستېمىزلى، گۈلۈب،
حەقارەت قىلغان.

— сардонический смех برەۋدەن حەقارەت
قىلب ۋە بەختسىزلىكىگە شادلىق بىلەن
كۈلىش.

саржа ئىچلىك كېيىم.

сарказм حەقارەت ۋە نەفرەت بىلەن
كۈلىش.

саркастический حەقارەت ۋە نەفرەتلى.

саркофаг بۇرونخى ناش تابوت.

сарпинка سەرفىنىكە (بر نەۋخ پىشق
توقۇما-گەزەلمە).

сарыч تېلىكەن (قۇش).

сатана شەيتان، ئېلىس.

сатанинский شەيتانى ۋە شەيتانگە
مەخسوس.

сатин ياخشى لىس (سەتىن).

сатинет ئەرزان بەھا لىس (سەتىن).

сатир يونانلىقلارنىڭ توقاي ايلاملەرى.
قارا: развратник

сатира مەجۈ (برەۋتنىڭ يا بر تائىفەنىڭ ۋە يا
مىللەتنىڭ كېلىشىدىكى ئىشلەردىن كۈلگەن
ئىدەبى ئىسەن).

сатирик مەجۈ يازغۇچى.

сатирический مەجۈلى، برەۋدەن
كۈلگەن.

— сатирический журнал كۈلگۈ جىرنالى.

сатрап بۇرۇنقى ايراندا ۋلايەت باشلىقلارى
(بوزەماندە مۇستەقىل مەدەيەت ايتكۈچى
غەدەلتەسز ۋە اوز سوزلى مەشۋەرلەرگە
ۋە بايلارغا ئىيەلەنور).

Сатурн بۇرۇنقى يونان ئەسلىرىدە غەللە
اۋگۇرش اىلاھى. قۇياش ئەيلىنەنسىدە
خەدەكەت ايتكۈچى سەييارەلەرنىڭ بىرى؛
(زۇھال يۇلدوزى).

сафир сафир قارا
сафой بر نەۋخ كۆرەم.

сафьян (بۇزى-ايچكى تېرىسى)
شەكەر، قەند.

сахар «سەخىراي كەبىر»، قۇم سەخىراسى.
сахарин قەندەن ئۈچ-تۈرت يۈز مەرنە
شېرىنراق بر دارو.

сахарить شەكەرلەش؛ شەكەر سېپىش.
сахарница قەندەن (قەند ئىشى).

сахарный شەكەرلى، شەكەرگە مەخسوس.
сахарный тростник شەكەر قامىشى.

сачок, сачёк كەچكە تور.
сбавка كەمەيتىش ئىشى.

сбавлять,-вить كەمەيتىش.
сбавляться كەمەيتىش؛ كەمەش.

сбегать يۈگۈرۈپ بارىپ كېلىش
сбегать, сбежать قاچىش، سوغۇرلىپ
قاچىش يۈگۈرۈپ تۇشىش.

сбежаться يۈگۈرۈش بر اورنغا بېغىلىش.
بر يىزىگە يۈگۈرۈش.

сберегательный ساقلايدىغان.
— сберегательная касса ئەمانەت پۇل
ساقلايدىغان مۇئەسسەسە.

сберегать,-речь تاز-ئازلاب بېغىش،
ساقلاش.

сберегаться ساقلىنىش.
сбережение ساقلاش، بېغىش.
بېغىغان نەرسە.

сбивать, сбить ۋازىپ تۇشىش؛ قاقىپ
تۇشىش، قاقىپ چەقارش. ئاداشىدىش.
تاياق چالاش. اورب بىر كىرىش (اويشىدىش،
چېلەشىدىش)؛ قۇۋىپ بېغىش، بر يىزىگە
توپلاش.

— сбивать цену باھانى تۇشىش، ئارزاتە-
لاتىش.

— сбивать масло ياغ چىقارش (قاتق، سۇتە-
دەن ياغىنى چىقارش).

сбиваться ئاداشىش، داۋدىراش، يولداش
چىقىش.

сбивчивый ئاداشدرشلى، تەشۋىشلى، شەكىلى.

сбирать قارا: собирать

сбитень شيرين ئۇچلىك، شەرىت.

сбить قارا: сбивать

сближать, -сблизить ياقنلاشدرش، تەقريب ايتش.

сближаться ياقنلاشش، تەقەرۇب ايتش؛ ياقنلق.

сближение ياقنلق، ياقنلاشش، ياقنلاش - درش.

сбоку ياندان، بىر چېتەن، قىردان.

сболтнуть ئەيتىپ يوبارش، ياڭلىش ئەيتىپ يوبارش.

сбор يىغىش، يىغىلىش؛ تېرم، ئالش.

сборище كەتتە يىغىش، جەمئىيەت، مەجلىس.

сборка يىغىش، يىغىشدرش.

сборник مەجموعە، مەجلىس، يىغىنلىق توپلام.

сборный يىغىلانۇرغان، يىغىلىشقا مەخ - سوس. تۈرلى نەرسەلەردەن مۇرەككەپ.

сборчатый بۇرۇلمى (بۇرۇلۇپ بىر چايخا يىغىلانۇرغان).

сборщик يىغغۇچى. سالىق ۋە اولپان يىغغۇچى.

сборы يىغىنىش، حازىرائش (سەفەرگە).

сбрасывать يوقايرىدان ئۇرغىتىش؛ يېچىپ ئۇرغىتىش (كېيىنى)؛ يىغىپ تۇشۇش؛ مەمە - سىنى بىر اورۇنغا ئۇرغىتىش.

сбрасываться يوقايرىدان ئۇرغىتىش ۋە.. يوقايرىدان ئۇرغىتىش.

сбривать, сбрить قىرپ ئالش، اوستە - زە بىلەن قىرپ ئالسا تاشلاش.

сброд يىغىنلىق، اۋندەن - بۇندەن يىغىلغان كىشىلەر، مەر تاماندان يىغىلغان تۈرلى كىشىلەر.

сбросить قارا: сбрасывать

сбруя ئات قوشۇ ئەۋزەلى.

сбывать يوبارش، چقارپ يوبارش. اۋنگەزىش (سانش). ئازايىش، كەمەيش.

сбываться يوبارلىش ۋە ... ۋۇجۇدكە چىقىش، ۋاقىع بولش. جوراغانى (تەعبىرى) توغرى كىلىش.

сбыт قولدان يوبارش، اۋنگەزىش؛ ساتش. ۋۇجۇدكە چىقارلىق، چ راغانچە بولشى ئىتىمال.

сбыть, -ться قارا: сбывать, -ться

свадьба توي؛ نىكاح مەجلىسى.

свадебный تويغا ۋە نىكاح مەجلىسىگە مەخسۇس.

свайный اۋستۇن ۋە قازىلى توغان (سۆۋ توستۇچى)

сважить قارا: взвесить

сваживать قارا: свозить

сваливать, -лить ئاغدارش؛ يېقىتىش؛ بىر چايخا اۋىش. كەمەيش. قوشىپ كەۋەيلەپ.

сваливаться ئاۋۇش ۋە ... يېقىلىش. ايشىلىپ - قۇلاب تۇشش.

свалка اورش؛ موچارەبە، توكۇش، بوشاتش ئىشى.

свальный грех прелюбодеяние قارا:

свара قارا: ссора

сваривать, -рить پىشۇش، «قازان ئاشش» (بۇرونغى سوز)، قىزدىرپ اۋلەش ياماشدرش (تېمىرى).

свариться پىشپ يېتىش. ئىمچىكلەشش ئۇش، پەلە بولش (سۈت خەقىدە).

сварливый چەنچەل ۋە خەرخەشەنى ياخشى كۆرگۈچى.

сват ساۋچى، تەرغىبچى (اير)؛ قۇنا.

сватать تەرغىب قىلىش. قودالاش، ساۋچى يوبارش.

свататься تەرغىب قىلىش.

сватовство ساۋچىلىق، ياراشش.

сватья قارا: сваха
сваха ساۋچى، تەرغىبچى (خاشن)، قوداغى.
свая يوغان قازق، توغان.
— свайные постройки سۈۋ اۋستىگە اۋستۈن عىمارەتلەر (كەنتە قازق) قاقب سالنغان عىمارەتلەر.
сведать بىلىش، بىلىشى.
сведёние قارا: сводить
сведуший بىلىشى، مەلۇماتلى، غەبەردار.
свежесть يەنىگىلىك، تازالىق، سەرىنلىك.
свежий يەنىگى، تازا. سەرىن.
свежесть يەنىگىلىش، سالقلاناش.
свеивать ايسىب چىتىك كىتىش، برگە ايسىش.
свезение قارا: свозить
свезти قارا: свозить
свёкла قزىچا (لەبىلى-لەۋلەۋى).
свекловица شەكەر قزىچاسى، سەحرا قزىچاسى.
свекольник قزىچا ياپراغى (بەركى). قزىچا سالنغان ئاش، قزىچا سامساسى.
свекольный قزىچاغا مەخسوس.
свекор قاين ئانا (ئىرىنىڭ ئاناسى-خۇسۇر).
свекровь قاين ئانا (ايرىنىڭ ئاناسى-خۇشۇ).
свербежница قچتەما، قۇرچانغى اوسىلگى.
свербеж,-бота (بىر يىرنىڭ) قچىتىشى.
свербеть قچىتىش، جۇدە ئىچىگەچە اوتىب قچىتىش.
свергать بىققىتب تۇشىرش، غەزل قىلىش ئىشى.
свергубица قاقى.
сверкать يالتراش، جىللەش، نۇر ساپش.
сверлить پەرمەلەپ تىشىش.
сверло پەرمە، تىشكچ.
свернуть قارا: свертывать
сверстник ياشداش، تىگداش، مەمسال.
сверстница تىگداش، ياشداش، مەمسال (خانن-قز حەقىدە).

свёрстывать, сверстать شەركەش، تىگىلەش، تەرتىپكە سالش، تىكسەلەش.
сверток تۈرگەك.
تىگىلەش، تەرتىپكە سالش، تىكسەلەش.
باسماخاندە تىرلگەن كىتاب، گەزىتەلەرنى باسدىرماق اۋچۇن بىتلەرگە ئىجەرتىش.
свёртывать تۈرگەكلەش. بۇرش مەم بۇرلىش.
свёртываться تۈرگەكلەش، اورالاش. ئۇش، ئۇيش (سۈت حەقىدە).
сверх اۋستىدەن؛ ... دەن تاشقارى، ... دەن باشقا.
сверхестественный غەير تەبىئى، تەبىئەتدەن تاشقارى، خارقلەدە، فەۋ-قلەدە.
сверху يۇقارىدان، تىپەدەن.
сверхчеловек ئىتتىشى فەلسەفەسى بويىنچە كىلگوسىدە مەر جەمەتدەن مۇكەممەل ۋە خۇر بولغۇسى كىشى، دامى.
сверхштатный كىرەك بولغان مەقدار-دەن ئارتق؛ غەيرى نىزاسى.
сверчать چىپىلەش، چىرلەش (چىگرەتكە اوششاش قچىرش).
сверчок چىگرەتكە.
свершать,-шить قىلىش، تەمام قىلىش، تەكمىل ايتىش.
свершаться قىلىنىش، بولش، تەمام بولش ۋە تەمام ايتلىش.
сверять,-рить تىگەلەشدرش، تىكشەش، چاقشدرش، تەتتىق ايتىش.
сверяться چاقشدرلىش؛ بىلىش.
свесить قارا: свешивать
свести قارا: сводить
свет دۇنيا، عالم. ياروغلىق، زىا، ئەكابر تۇرموشى.
светать ياروغلاشش (قوياش ياروغلاششى حەقىدە). تاڭ ئاتىش.
светёлка قارا: светлица
светик چراغىم.

СВЕТИЛО ياروغلانتىچ؛ بۇلدىز؛ قوياش.
 — небесные светила كۆكۈندەكى نور ساچقو-
 چىلار. ئەجرام سەمناۋىيە.
 СВЕТИЛЬНИК ياروغلانتىچ، شەمىچ، چراغ.
 СВЕТИЛЬНЫЙ ياروغلانتانۇرغان.
 СВЕТИЛЬНЯ شەمىچ پلەتەسى.
 СВЕТИТЬ ياروغلانتىش، ياروغلىق بېرىش.
 СВЕТИТЬСЯ ياروغلاننىش، ياروغلانپ كۆرىنىش.
 يالتىراپ كۆرىنىش.
 СВЕТЛЕТЬ ياروغلانتىش.
 СВЕТЛИЦА ئاق اۋى، مېھمانخانىدە چاردەردە.
 СВЕТЛО ياروغ.
 СВЕТЛО «ياروغ، ئاقىتىل، ئاچىق» مەنىلەرنى...
 ئاڭلاتانۇرغان قوشمىچا.
 СВЕТЛОГОЛУБОЙ تىنىق ئاچ كۆك (رەڭ-
 تۈس). ئاقىتىل كۆك.
 СВЕТЛОЖЁЛТЫЙ ئاچ سارىغ (ئاش قانۇق
 گۈلى رەڭ).
 СВЕТЛОЗЕЛЁНЫЙ ئاچ زەنگار (يەشل).
 СВЕТЛУРУСЫЙ ئاقىل قونغوز.
 СВЕТЛОСТЬ يارۇغلىق، نۇرلىك.
 СВЕТЛЫЙ ياروغ، نۇرلى، ئاچىق.
 СВЕТЛЯК اوتلى قونغوزە.
 СВЕТОЗАРНЫЙ شۇغەلى، نۇرلى.
 СВЕТОПИСЬ فوتوغرافيا.
 СВЕТОПРЕСТАВЛЕНИЕ قىيامەت، ئاخىر
 زەمان، مەخشەر كۈنى.
 СВЕТОЧ سراج، نۇر بېرگۈچى، دامى.
 СВЕТСКИЙ دۇنياۋى؛ مەدەنى؛ ئەكادېمىك
 مەخسۇس.
 СВЕЧА شەم (شەمىچ).
 СВЕЧЕНИЕ ياروغلىق شۇغەلىسى، نۇر؛ قوياش
 ۋە اوتدان باشقا مەنبەدىن چىققان
 ياروغلىق.
 СВЕЧКА شەم (كەچكىنە شەم).
 СВЕШИВАТЬ اولچەش، ئاسلىدىش.

СВЕШИВАТЬСЯ اولچەش، ئاسلىدىش.
 СВИВАЛЬНИК يېمىلەش باغى (بالانى
 بېشىككە ياتقۇزغاندا بېلەيدورغان باغ).
 СВИВАТЬ, СВИТЬ اويش، اورش؛ اوي
 سالىش، بالانى بېلەش.
 СВИВАТЬСЯ اۋرلىش، بېلەش.
 СВИДАНИЕ كۆرىش، خلوئەتدە كۆرىش.
 СВИДЕТЕЛЬ شامە، گۇۋاھ، تانىق.
 СВИДЕТЕЛЬНИЦА شامەيدە، گۇۋاھ، خاتىن -
 قىز.
 СВИДЕТЕЛЬСТВО شەھادەت، شەھادەتنامە.
 СВИДЕТЕЛЬСТВОВАТЬ شەھادەت بېرىش،
 بىلدۈرۈش، دەلەلەت قىلىش.
 СВИДЕТЬСЯ كۆرىش، كۆرۈپ كۆرىش.
 СВИДЫВАТЬСЯ كۆرىش تۇرىش.
 СВИНАРИЯ تونغوز خانە.
 СВИНАРЬ تونغوز باققۇچى.
 СВИНЕЦ قورغاشىن.
 СВИНИНА تونغوز گوشتى.
 СВИНКА كەچكىنە تونغوز. قولاق ئارقاسى
 شىش ئاغرىقى.. قورغاشىن بولدىكى.
 СВИНОВОДСТВО تونغوز ئاسراغۇچىلىق.
 СВИНОЙ تونغوزغا مەخسۇس، تونغوزنىكى.
 СВИНОПАС تونغوز پاداچىسى.
 СВИНСКИЙ يامان، ئۇلاش، قارا: свиной
 تەجەس، تونغوزدەك.
 СВИНСТВО تونغوزلىق، خنزىرلىق.
 СВИНЦОВЫЙ قورغاشىندان قىلىنغان، ياكى
 شۇنڭە اوغشاش.
 СВИНЧАТКА ئىچىدە قورغاشىن قۇيلىغان
 نەرسە.
 СВИНЧИВАТЬ, -НТИТЬ ۋېنتىل بېرىكىتىش.
 СВИНЬЯ تونغوز، خنزىر، چوچقا.
 СВИРЕЛЬ سۈرنە، قوش ئىدى. دۇندەك،
 قوراي.
 СВИРЕПОСТЬ رەھىمسىزلىق، يېرتەچلىق،
 ۋەخەشت.

свирепствовать رەھىمىزىزلەنش ۋە ..
 свирепый رەھىمسىز، غەزەبلى، بىرتۇنج، ۋە خىشى.
 свисать ئاسلىب تۇرش.
 свист مۇشتەك داۋشى، سزغرش داۋشى.
 свистать, -теть, -тнуть مۇشتەك چالش. سزغرش.
 свистеть سزغرش، مۇشتەك چالش.
 свисток مۇشتەك. سزغرخان داۋش.
 свистопляска غەبىش ۋە غەشەت، جۇدە « نەھس » لەنش. سەفامەت.
 свистулька مۇشتەك. بالچق اورنەك.
 свистун مۇشتەك چالغۇچى.
 свита پادشاھلەرنىڭ رەھبە ۋە خەدەملەرى. چەكەن.
 свитка چەكەن.
 свиток بۇرۇنقى قول يازماسى تۈرگەكى.
 свихать, -хнуть تاپدرب چقارش (سۈيەنگى).
 свихнуться غەقلەن بىر ئاز يازش؛ ئاداشش، تىنتىكلەنش.
 свищ تىشىك، جەراھەت تىشىكى.
 свобода ايرىكلەك، ايرىك، حۇررىيەت.
 свободно ايرىكن، حۇر بولوب.
 свободный ايرىكن، ايرىكى، حۇر. كىلك، بوش (بەندە ايمەن مەنئاسىدە).
 свободомыслие حۇررىيەت ئەفكار. خاھلانغانكىنى اويلاش.
 свободомыслящий حۇر ئەكرلى، حۇررىيەت تەرەقدارى.
 свод كىمە، تىپە، قۇبە، گۈنەز؛ يىغىش؛ توپلاش
 ئۇشى؛ يىغىلغان ۋە توپلانغان نەرسە، مەجموعە.
 — свод законов قانۇنلار مەجموعەسى.
 — свод небес كوك يۇزى، كوك دائىرەسى.
 сводить تالىب بارىپ قايتىش؛ ايلنىش؛ تۇشرش، كىلتىرش.

— сводить с ума غەقلەن ئاداشش.
 — сводить итог مەجموعىنى يىغىش، حساب-لاب يىغىش.
 сводиться كىلتىرش ۋە كىلىش؛ تۇشرلىش ۋە ...
 сводка چاغشدرش، تەتقىق قىلىش. خۇلاسە.
 сводник دەللал، تەرغىبچى، ايككى كىشى ئاراسىدا عشق ۋە موحەببەت يۇرگۈزگۈچى.
 сводничать دەللاللىق ايتىش، تەرغىب ايتىش، شقاق بىرىش.
 сводничество دەللاللىق، ئارادا يۇرگو-چىلىك، ميانچىلىك.
 сводный كوب نەرسەدەن مۇرەككەب. مۇناسىدەتلى.
 сводня ساۋچى خاتىن.
 сводчатый قۇبەلى، گۈنەزلى.
 сводчик قارا: маклер
 своё قارا: свой
 свое... بارزە مەنئاسىنى ئاڭلاتانۇرغان قوشماچا.
 своеволие قارا: самоволие
 своевременно اوز ۋاقتىدا، ۋاقتى بىلەن.
 своевременный اوز ۋاقتىدا قىلنغان، ۋاقتى.
 своекорыстие تەمدەخ، حىرىس.
 своекорыстный تەمدەغلى، حەرىس.
 своенравие " اوز سوزلىلىك، ايرىكلەك. خودرو، عئاد.
 своенравный اوز سوزلى، ايرىك؛ قارشى، خودرو، عئاد.
 своеобразие اوزىگە كۈرە بىر تۈرلىك. خۇسوسىيەت.
 своеобразный غەرىب، فەقەلەنچە، اوزىگە كۈرە بىر تۈرلى.
 своеручный собственоручный قارا:

святеннодействовать айзگی عهدل قىلىش.
 священнослужитель айзگی خزمەت- دەگی كىشى.
 священный مۇقەددەس، айзگی، قەدرلى ۋە عەزىز، مۇبارەك.
 священство پويلىق، اماملىق مەنىسى. روحانىلەر سىغى.
 сганивать قارا: сгонять
 сгар сгор: قارا
 сгиб مەدەق، بۆكۈلگەن بىر.
 сгибать بۆكۈش، айكىش. خەراب بولش، مەلاك بولش، پىنش.
 сгибаться بۆكۈلش، айكىلىش.
 сгинуть خەراب بولش، مەلاك بولش، پىنش. دىمىقىش.
 сглаживать, сгладить تىكىسلەش، سىلقلەش، بىر كىنىش (بىرەنك عىيىنى).
 сглазить كوز تىكدەش، كوز كەدرش.
 сглупить, повать ئەخمەقەنەش قىلىش، عەقلىسىز (اويلا ماسدان) ئىش قىلىش.
 сгнаивать چىرىش، ئرگەش.
 сгнаиваться چىرىش، ئرگەش.
 сгнетать قىسب بىر بىرگە بىغىش.
 сгнить, сгноить چىرىپ پىنش.
 сгноить قارا: сгнаивать
 сговариваться, -вориться بىرە- شش، كىلىش، ۋە عەدەلەشش.
 сговор بىرەشش.
 сговорёнка بىرەشكەن قىز.
 сговорчивый سوزگە قولاق سالادورغان، ايا قاغا كىلە تورغان، ئانسانخىنا كەپكە كوردورغان.
 сгонять قوۋش، قوۋلاش، بىر بىرگە قوۋب كىلىش، قوۋب بىغىش.
 сгораемый يانادورغان، يانارلىق.
 сгорать يانپ پىنش.
 сгорелый يانغان.

сгорбить بۆكۈرەيتىش، بۆكۈرلەندۈرۈش.
 сгорбиться بۆكۈرەيتىش، بۆكۈرلەنش.
 сгоряча قىزىقاندىن، قىزىش، قىزىخان ۋە قەندە.
 сгребать, сгрести بىر بىرگە شېرىپ (كۆرەپ) كىلىش.
 сгружать, сгрузить قارا: выгружать
 сгрызть, -зть كىيرىش، كىيرىپ بىتىش.
 сгубить, -блять خەراب ايتىش، زاىچ ايتىش، يوققا چىقارش.
 сгусток قۇيۇقلانغان نەرسە. اويوشقان نەرسە.
 сгустелый قۇيۇقلانغان نەرسە. اويوشقان نەرسە.
 сгустить قارا: сгущать
 сгущать قۇيۇقلاناش، اويۇنش.
 сгущаться قۇيۇلش، اويۇش.
 сдобривать شىرىنلەش، نەمىنى ئارتىرش (بىرەر نەرسە سالىپ).
 сдавать بېرىش، تاپىرش، قايتارش، اولەشش (قارتانى).
 сдаваться بېرىش، بېرىش ۋە ..
 сдавливать, -вить قىسش، سەنچىش.
 сдавливаться قىسىلش، سەنچىلش.
 сдатчик قايتارپ بىرگۈچى، تاپىرغۇچى، اولەشكۈچى.
 сдать قارا: сдавать
 сдача ئارتىغىنى قايتارپ بېرىش، تاپىرش، بېرىش.
 сдваивать айكىكى حىسسە قىلىش.
 сдвиг قوزغانش، ئىشش.
 сдвигать قوزغانش، ئىشش ئىشى.
 сдвигаться قوزغالش، قوزغانلش، ئىشش.
 сдвойка айكىكى حىسسە قىلىش ئىشى.

сделать فارا: делать
 сделка كىلىش، ايككى ئارادا بر اشنى
 ئىشلەش.
 сдельный ئىشىگە قاراب بىرلەدورغان
 (حەق).
 сдёргивать يولقب ئالش، تارتب
 چقارش.
 сдерживать, -жать تۇتىش، تېيىش
 مەنەق قىلىش، توقتاىب قالش.
 сдерживаться تۇتىش، تېيىش، سەبەر
 ايتىش، تۇزىش.
 сдирать قوپارپ چقارش؛ پومستىنى ئەرچىش.
 сдираться قوپارلپ چىقىش، ئەرچىلىش.
 сдоба خەمبىرغا سالغان سۇت، ياغ، تۇخۇم.
 сдобрить فارا: сдабривать
 сдобный ياغقا ۋە ھۆنگە باستىرلغان (ئان-
 بولكە).
 сдобровать سەلامەت قالش، يۇتۇن
 قالش.
 — не сдобровать тебе مىندەن ياخشىلىق !
 كۈتمە، ياخشىلىق كورسەتمەسەن!
 сдохлый اولگەن، خەرام اولگەن (ھەيۋان).
 сдремнуть مۇندەرەش، اويقوسرەش.
 сдружать, -жить دوستلاندىرش،
 كىلىشىدىرش.
 сдружаться دوستلانىش، كىلىشىش.
 сдувать, сдутъ اۋرپ تۇشىرش، اۋرپ
 يويىش.
 сдуру تىنەتكەنلەنگەنلىككەن، ئاداىلىقكەن.
 сдыхать اولش، ھەرام اولش (ھەيۋان)
 се مەنە بۇ، ئەنەئۇ، ئۇ، ئۇشبو.
 сеанс مەجلس، بر اوتۇرش.
 себе (زەمبىر-ئالماش). اوزىگە (اوزمىگە،
 اوزگىگە).
 себя (زەمبىر-ئالماش). اوزىنى، اوزىنى، اوزىنى.
 — про себя ئوزىچە، ئوزى-ئوزىدەن.
 — у себя дома اوز اۋيىدە.

себялюбeц اوزىنى اوزى ياخشى كورە-
 دورغان كىشى. خودبىن.
 себялюбие اوزىنى اوزىگە سۆيىش، خۇدبىنلىك.
 себялюбивый اوزىنى اوزى سۆيىدور-
 غان، خودبىن.
 север شمال، قۇتب ئامان.
 — северный полкoс قۇتب شمالى.
 — северо-восток شمال شەرقى.
 — северо-запад شمال غەربى.
 — северное сияние شمال شۇغەلسى.
 северный شمالى، قۇتبى.
 северянин شمال ياقدا تورغۇچى كىشى.
 севооборот ئالما تەدرىجى رەۋىدە
 تۇرلى ايكتلەر، سەبەۋاتلەر مەم باشقالار
 ايكىش. ايكن ايكىش تەرتىبى.
 севрюга بر نەۋەق بالىق.
 севрюжина سەۋرگ بالىغىنىڭ گۈشتى.
 сегмент داىرەنىڭ بولمەكى.
 сегодня بۈگۈن.
 сегодняшний بۈگۈنكى.
 сeдалище كۆرسى، اوتورغۇچ.
 с'едать, с'есть يېش، يېپ بىرش.
 сeдёлка كەچكىنە ايگەر.
 сeдельник ايگەرچى، ايگەر قلغۇچى.
 сeдeть ساچ ئاقارش.
 сeдимeнт فارا: осадок
 сeдина ساقال ۋە ساچ ئاقلىغى.
 сeдмица ھەفتە، ئاتا.
 сeдлать ايگەرلەش.
 сeдло ايگەر.
 с'eдoбный يېلەدورغان، يېكۈلك.
 сeдoвoлoбcый ئاق ساچلى، ساچى
 ئاقارغان.
 сeдoй ئاق ساقال، موى سەفەد.
 сeдoк اوتورپ بارغۇچى.
 сeдьмoй يېتىنچى.

с'ёживать, с'ёжить جۇسسەسىنى كەچىرەيتىش، بۇرۇش، تەكلەش.
с'езд يىغىلىش، قۇرۇلتاي. ئەدۋە، تورلى شەھەرلەردەن يىغىلغانلارنىڭ مەجلىسى.
с'ездить ئات بىلەن (ئومومەن مەنە) بارى كېلىش.
с'езжать, с'ехать چەش، ئايىلىش (يولدا) يەنى ئورمانغا كۆچۈپ بارىش.
с'езжаться يىغىلىش (ئات بىلەن كېلىپ). ئات بىلەن بارا ياتقاندا رو-رو ئۇچرىشىش.
сезон مەۋسىم، ۋاقىت، زەمان، فەصل، يىلىڭ ۋاقتى (ۋەقەلەردەن بىرىسى).
сезонный يىلىڭ ۋەقتىگە مۇۋاپىق.
сей بۇ، اوشبو (زەمىر-كورسەنچە).
сейм مەجلىس، پەرىمىز، جەمئىيە.
сейсметр زىلزىلەنىڭ قاي يىردەلگىنى، قانچا قاتتىق بولغانلىقىنى كۆرسەتەتتى بىلەن دورغان ئالەت-قورال.
сейсмический زىلزىلەگە (يېرىمىرلاشقا) مەخسۇس.
сейсмология زىلزىلە ھەققىدەكى فەن.
сейчас ھازىر (اوشبو مەنە) ھەلى، شو زەمان.
секанс ھەتتى قاتتىق.
секач دەسكەللە، چاپقى.
секвестр مۇلك و مالنى مۇۋەققەت رەھىدە مۇسادىرە قىلىش.
секира بالتالى قورال.
секрет سىر، ياشرىن ئىش.
секретариат ئىشچىلەر مەيدانىنىڭ بېلىش مەيدانى، سەركاتىبات.
секретарский كاتىپلىك ۋە كاتىپ مۇتەئەللىق.
секретарство كات-بىلىك لىۋازىمى (ۋەزىفەسى).

секретарь كاتىپ، سەركاتىپ.
секретничать سىر تۇتىش، مەخپى تۇتىش، خەلپەتدە سۆزلەش.
секретно ياشرىن، مەخپى، سىر بىلەن. سىكىن-بىرەۋگە بىلەن مەسلىك ھالدا.
секретный ياشرىن، مەخپى.
секта مەزھەب، فەرقە، تەرىقەت.
сектант بىرەر مەزھەبىنىڭ ئەزالىرىدىن ھەر قايسىسى، مۇرىد.
сектор قىتئەسى دائىرە.
секуляризация دىن مۇتەئەسەسەلە-رىنىڭ مال-مولىكلەرنى مەملىكەت مولىكىگە ئالاش.
секунда سانىيە (دەقىقەنىڭ 60دەن بىرى).
секундант مۇبارەزە شاھىدى، ايككى كىشى اورشقاندا قاراپ تورغۇچى كىشى.
секущая ھەتتى قاتتىق اورناسىدان كېسىپ چىقارغان چىزىق.
секция شۇغبە، بۆلۈم، بىر جەمئىيەتنىڭ ياكى ئەدۋەتنىڭ پروگراممىسىدا بولغان خوسۇسى ۋە مەزمەن مەسئەلەلەرنى تەھقىق ۋە تەتقىقەت ئۈچۈن بولىدىغان ئەزالەردە بىرىتىش.
селёдка селдь: قارا.
селезёнка ئالاق (ئىنسان ۋە ھىۋانلارنىڭ ئىچكى ئەزاسى).
селезень ئانا (ايرىكە) ئۆردەك.
сепенит ئاش تۇزى. يەلەمە تۇز.
селение, -нье قىشلاق، ئاۋل.
селенография ئاينى تەسۋىر ۋە بىيان. ئاق دارو، گۈمەرچە.
селитра ئازوت. — селитроокислая соль اورناشدرش، اسكان ايتىش.
селить اورناشش، مەسكون بولش.
селиться اورناشش، ئاۋل (زاۋود ۋە جامىلى سەھلىق).
— ни к селу, ни к городу (مەنە) — (سز) سوز.

сельдерей (كرفش) بر ندوخ سەبزاۋات (كرفش)
 сельдь تارخوز بالىغى، سەردال يىدە.
 сельский قشلاق ئاغى، قشلاق نىكى.
 — сельский исполком قشلاق جەماعتە
 اجرائىيە قومىتاسى.
 сельтерская вода ھەزىم نەھام سۇۋى
 сельцо كىچىك قشلاق، قورغانچا.
 сельчанин قشلاقلى، قەرىيە كىشىسى.
 селянин قشلاق كىشىسى.
 селянка گوشت سالب پىشلىكەن ئاش
 с'ем ئاش، تۇشۇش، ئىچارە.
 семафор تىيەر يول دەۋرۋازاسى (فانوسلى
 بەلدەنە ياغاچ).
 сёмга سۆلەيمەن بالىغى.
 семейка كىچىك ئەيۋان.
 семейный عائىلەگە ۋە ئۇي ئۆيىگە
 مەخسۇس (موتەئەللىق). عائىلەلى، بالا
 چاقالى.
 — семейные обстоятельства ئۇي ئىشلە -
 رى، عائىلە مەم ئۇي-روزغار سەبەبلەرى.
 семейство عائىلە، بالا-چانا.
 семена قارا: семя
 семенить يايىش، مەيدەلدەش، مەيدە قەدەم
 قويم يۇرۇش.
 семерик يېتىلىك يېتىدەن عىبارەت (نەرسە).
 семерка يېتىلى (قارنا)، يېتىلىك.
 семеро يېتىدەۋكەپ، يېتىتۈ.
 семестр يەرم يىل، اوغۇش يىلىنىڭ بىر
 ھەسسىسى.
 семечки گۈل ئاقتاپ پەرىست اورۇغى.
 «اورۇس پىستەسى».
 сёмжина سۆلەيمەن بالىغى گوشتى.
 семи ... يېتىلى (غەللىلى) (قوشمىچا)
 семибашенный يېتىلى مەنارەلى.
 семиглавый يېتىلى باشلى.

семидесятилетие يېتىش يىل، يېتىش
 يىلدىن عىبارەت مۇددەت.
 семидесятилетний يېتىش يىلىك،
 70 يەشەر.
 семидесятник 1861-1870 نەچى
 ياكى 1870-1879 نەچى يىلدىنە مەيدە -
 دانگە چىققان جەماعتە خادىسى ياكى
 ئەدىب.
 семидесятый يېتىش نەچى.
 семидневный يېتى كۈنلى (كۈنلەك).
 семик بەھار بايراسى.
 семилетие يېتى يىل، يېتى يىلدىن عىبارەت
 مۇددەت.
 семилетний يېتى يىلىك، يېتى يەشەر.
 семинарист دارالمۇئەللىمىن تەلەپەسى.
 семинария ايجدادى مەكتەپ (دارالمۇ-
 عداللىمىن).
 семипальный يېتى بارماقلى.
 семисотый يېتى يۈز نەچى.
 семиструнный يېتى تارلى (قلىلى)
 موسىقا.
 семит سامى، ئىبنى سام.
 — семитический язык لۇغەت سامىيە، سامىيە
 تىللەرى.
 семитысячный يېتى مىڭ نەچى، يېتى
 مىڭلى.
 семиугольник يېتى بۇرجەكلى شەكل
 (ھەتتە سەدە).
 семиугольный يېتى بۇرجەكلى.
 с'емка پىلان ئاش، تۇشۇش.
 семнадцатый اۋن يېتىنچى.
 семнадцать XVII 17، ۱۷، اۋن يېتى
 ئالئاندا ورغان، گۈنلەردە ورغان
 с'емный پلان ئىلغۇچى، پلان تۇشۇرگۈچى.
 с'емщик ئىچارە اۋ كۈچى.
 семь يېتى، ۷، 7، VII، 700.
 семьдесят LXX، 70، ۷۰، يېتىش.
 семьсот DGG، 700، ۷۰۰، يېتى يۈز.
 семья عائىلە، ئەھلى بەيت، بالا-چانا،
 خانەدان.

семьянин عائىلە ساھىبى.
 семя (семена) نىڭ ئورۇغاقى، نەسل، ئەسلىس (جەمئىي).
 сенат ھالى مەھكىمە، مەملىكەت پىدارەسى، مەجلىسى ئەدىيان.
 сенатор سىنات ئەزاسى.
 сени اۋى-ايشىك ئالدى.
 сенник چەنئازار، پەن سانقۇچى، اۋى ئىچىدەكى سالقن خانە-بۆلمە.
 сенной پەننىگە مەخسۇس.
 сено پەن.
 сеновал پەنئازار، پەننىڭ.
 сеноворошилка پەن تىرمالايدۇرغان ئالەت.
 сенокос پەن اوراغى (ۋاقتى)، پەن چاپش.
 сенокосец پەن اورغۇچى، اۋزۇن ئاياقلى اورگەچك.
 сеностав پەن توپلاش.
 сенсационный تەئسىرلى، غاۋغا كۆ- تەرەتورغان.
 сенсация ئارتق ئەسەرلەنش؛ مۇتەئەسسەر بولش؛ غاۋغا.
 — произвести сенсацию داۋش شاۋقون كۈتەرش، اوقوغۇچىلارنى مەعلوم چوسوس- دا جودە كۆپ سوزلەشەككە مەج-بور ايتش.
 сенсуальный чувственный قارا: مەسەل، مەتل، ھىكەتلى سوزلەر، ھوكۇمالەر سوزى، جەزا مەھكە- مەسنىڭ ھۆكۈم ۋە قەرزى.
 сентиментальный ھىسسىياتكە مەخسۇس، ئەسەرلەندەرەتورغان.
 сентябрь سەنتەبر، مىزان، ايلول.
 сентябрьский سەنتەبرنە بولغان ۋە بولانورغان.
 сень كۈلەككە، شۇغۇلە، ھىايە، چادر.

сепарат... ايكى كەلىمەن سورەككەب سوزلەردە «ئاپورم، اوزىكە باشقا، ئايرلش» ئايرلاب مۇستەقل بولش» مەنلەرىنى ئاڭلاتايدۇرغان سوز.
 сепаратизм عومومىيەتتەن چىق مۇستەقل كەبىيەت بولماققا مەيل قىلش؛ ئايرلابماققا تىرش مەسەلەكى.
 сепаратор سوبوق نەرسەلەرنىڭ ئەسل ماددەلەرىنى ئايرلابورغان مەخسۇس ئالەت.
 септ... ايكى كەلىمەن سورەككەب سوز لەردە «يىتتى» مەنەسىدە يۇرلابورغان قوشماچا.
 септима موسىقىدە يىتتىنچى داۋش، كۆگرت دارو، ساقچ، قولاق چىركىنى.
 сераль ساراي، قەسەر، كۈشەك.
 Серафим ئالتى قاناتلى فەرىشتە.
 серб سىرب (خەلق).
 сербиянин سىربىيە نەبەغدىسى.
 сервис مەدەنىسى بر ماۋچدان بىغخان يىش- ئېش ئەسبابى.
 сервировать دەستورخانلار سالىب تەدەمگە ھازىرلاش (مەمەنلار اوچون).
 серга قارا: серга
 сердечко كەچكەنە يۈرەك.
 сердечник ئەۋە كەندەكى.
 сердечный يۈرەككەگى، قەلبەگى، قىزغانچ، ئاياۋلى، اخلاسى، سادىق، يۈرەككە مەخسۇس؛ عشقا مەخسۇس.
 сердитый قىزغىن، ئەچچىغىلى، غەزەبلى، تىز.
 сердить ئەچچىغىلەندەرش، ئەچچەننى كىلتەرش.
 сердиться ئەچچىغىلەنش، ئەچچىغى كىلش.
 сердоболіе شەفەقەت، چىن كۆگىلى بىلەن قايغۇرش.
 сердобольный شەفەقەتلى؛ مەرحەمەتلى، چىن كۆگىلەن قايغۇرغۇچى.

сердолик عەقىق .
 сердоликовый «حەقىق» دەن قىلن - خان . عەقىقلى .
 сердце يۈرەك . قەلب ۋە كۆڭل .
 сердцевина اوزەك ، مەغز ، ايلېك .
 сердцевед كىشىنىڭ كۆڭلىدەگىنى بىلگۈچى
 (« عدللا ماخۇبۇب ») .
 сердцеед ئافەتى جان ، يۈرەكنى ايزگۈچى
 يەنى مەر كىنىڭ كۆڭلىنى جەلب ۋە
 مەفتون ايزگۈچى .
 серебреник زەرگەر ، كۆمۈش تەڭگە .
 серебристый كۆمۈش رەڭ ، كۆمۈشلى .
 серебрить كۆمۈشلەش ، كۆمۈشنى سۈرۈش
 يۈزگۈش .
 серебриться كۆمۈشلەش ، كۆمۈشكە
 اوخشاب كۆرۈش .
 серебро كۆمۈش .
 серебряный كۆمۈش دەن قىلىنغان .
 — серебряная свадьба 25 نەچچە دەن كىيىن
 يىل تولش مۇناسىدەتتى بىلەن قىلىنغان
 بايرام (توي) .
 среда قارا : среда
 середина اورتا ، اورتالىق .
 срединный اورتاداغى ، اورتالىداغى .
 середка اورتا ، اورتالىق ، خۇددى اورتاسى .
 средний قارا : средний
 сережка تەننىڭ يانداق چىقان گۈل ؛
 نەزەخت ئىسرىغىسى .
 сережник ئىسرىغىچى .
 серенада نەغمىلى لايلىق ، عاشقلار
 ئىشوللەسى ، غومۇمەن تەئسىرلى ئاھەڭ
 ۋە ئىشوللە .
 сержант چاۋش (« اوتتۇر ئىسرىر ») .
 серьезный قارا : серьезный
 серия بېغىن ، تۈركۈم ، اوپوم ، مەجمۇعە ،
 خەزىنە دەن ئالتۇن بەرەبەرگە چىقارلغان
 قىسقا مۇندەتلى كرىدىت قاغازى .

серка كەچكىنە ئايىق پالغى . سەمەن ئات .
 серить كۆرگەت دارو سېپش .
 сермяга قالن چەكەن (پاسما چەكەن) .
 сермяжина بىرىمى جون ئارالاش -
 توقولغان ماۋوت .
 серна كىيىنكە بىر نەۋىسى .
 серник كۆرگەت دارو . موم شىكىللى بومالاق
 ساتچ .
 серный كۆرگەتلى .
 сероватый سارىغىمىل ، كۆرگەت رەڭ .
 сероводород دەم قايتارغىچ سانسىغ
 گاز .
 серозем بۇرۇنك توپراق .
 серп اورتاق .
 серпантин رەقىس كىچەلدەردە اويتاغۇچى -
 لار اوستىگە تاشلانادورغان اوزۇن قاغاز
 تاسما .
 серповидный اورتاققا اوخشاش .
 серчать قارا : сердиться
 сарый سارىغىمىل ، ئەرۈنك نۇسخە .
 серь سەرىغ ، كۆرەن ، ئەرۈنك ، رۇتوبەت ،
 زەھەك .
 серьга بالداق ، غەلە ، ئىسرىغە
 серьёзничать اولوغ سەفت ، اولوغسىمان .
 серьёзно چەتلىك ، جەددى مەورەتدە .
 серьёзность ۋە قارلىق ، اولۇغسىمانلىق ،
 كىرەكلىك ، ئەھمىيەت . جەددىيەت .
 серьёзный , -иозный ۋە قارلى ، اولوغ -
 سىمان . كىرەكلى ، موممۇ جەددى .
 серьяк مەللە قويان . حەقىقى اوزۇش ، موزىك ،
 قارا خەزمەتدەگى كىشى . مەللە سىرىۋىغ
 قوشى .
 серянка اوقنى يارلاندورغان كۆرگەت ؛
 دارولى پلەتە . كۆرگەت دارو ايزىتەدورغان
 ئىش . موم ئاقزادورغان تىشىك .
 сессия برەر مەھكەمنىڭ مەعلوم بىر ئىشىنى
 ئەنە قىلىماق اوچون تەعسىن ايتىلگەن
 ۋەقتى .

с'естной. بيگولك، بيلەدورغان.
 — с'естные припасы. بيگولك مەۋەندىتى.
 сестра. مەمشىرە، قىز قارىنداش، ايگەچى - سنكل.
 — старшая сестра. ئىگەچى، ئاپا.
 — младшая сестра. سنكل.
 сестренка. كىچىكە سنكل، سنكلچە.
 сестрица. ئاپاچان، مەمشىرەگىنەم. (سۆيىپ) ئەيتكەندە ئىستىمال قىلنادر).
 сесть. اوتۇرش. مەۋەففەقىيەتسىزلىككە اوچرەش.
 сетовать. قايغۇرۇش، اوزىدەن اوزى سوگىش.
 сестроубийца. مەمشىرەسىنى اولدىرگۈچى.
 сеттер. اوزۇن جۇنلى ئاۋىتى.
 сетчатый. تۈرلى.
 сеть (сетка). تۈر، بۇتاق.
 сеча. اورش، اولدىرىش.
 сечение. چاپ كىشى، قىيناش.
 сечка. كىسكچ، چاپقى، چاپش، كىشىش. جانودا كىسكەن پىدە. قورغاش بولنەگى.
 сечь. اونكر پچاق، بالتا بىلەن قاتتىغ چاپش، كىشىش، قورغاش، قاتتىغ قىيناش.
 сечься. اورشش، كىشىش.
 сеялка. چاپش ماشىناسى.
 сеянец. اوروغدان چىققان بەررە پىياز.
 сеяние. چاپش.
 сеятель. چاپچۇچى.
 сеять. چاپش، ايلەش، سىيىش.
 сжалиться. ئەيدەش، قىزغانش، تەرەخمۇم ايتىش.
 сжатый. قىسلغان، تىلغان.
 сжать. قارا: сжимать.
 сживать. بىزدىرش؛ قولدان چاقارب بويما - رشقا. ئۆرنەش.
 сжигать, сжечь. ياندىرش، ياندىرما. بىرش.
 сжигаться. ياندىرىلىش.
 сжимаемость. قىسلىش، قىسساقتىلىش قايابىدەتى.

сжимаемый. تىسىلا دورغان.
 сжимать. قىسىش، قىسىپ مەجكەم قىلىش.
 сжиматься. قىسىلىش ۋە...
 сжинать. ئورۇپ ئالىش (ئازق ئىككىنى توغرىسىدا).
 сжинаться. ئورۇپ ئالىش.
 сжирать. قارا: жрать.
 сзади. ئارقادان، ئارقا سېدان، ئارقادا.
 сзывать. چاقىرب بىغىش، ئەيتىپ بىغىش. موسىقىدە بىيتىچى داۋىش.
 си. دەۋلەت ۋە راحەت ئىچىدە تۈر - غۇچى ئىرىكە كىشى؛ راحەت ۋە ئىرىكەلكنى بىرنچى سەھەدەندەن ساناغۇچى.
 сибаритство. دەۋلەت ۋە راحەت ئىچىدە تۈر تۈرش، ئىشىزلىك ۋە ئىرىكەلكنى ئىك كەندە بەختدەن ساناش.
 сибирская язва. يامان قوتۇر.
 сибирский кедр. ئوبت يانغاغىنىك دە - رەختى.
 сибиряк. سىبىريالى (ئىر).
 сибирячка. سىبىريالى (خاتىن).
 сивка. تىمىركوك بىيە.
 сивко. تىمىركوك ئايغىر.
 сиволапый. قوپال ۋە دەغەن (كىشى) مورچىك.
 сивуха. خانەگى عەرىق (كىشىشوفكە).
 сивуч. دىگىر ئارسلانى.
 сивушный. خانەگى عەرىققا مەخسوس.
 сивый. تىمىركوك (ئات).
 сиг. سىبىريانىڭ ئاقى ياغى.
 сигара. تەمەكى بەرگەلەردىن ئوراپ قىلىنغان پاپىروس.
 сигарета, -тка. پاپىروسكە ئوخشاش كچ - كە سىگەرە.
 сигнал. غەلامەت، ئىشارەت، بىلگى، خەبەر.
 сигнализация. خەبەرلەشش دە قوللانا - دۇرغان غەلامەت لەرنىڭ مەمەسى، (ئۆزۈش ۋە قەتلەردە).
 www.ziyouz.com kutubxonasi

сигнарист ئىشارەت بېرىگۈچى، بىلدىرگۈچى، ئىشارەت بېلىدىن خەبەر ئېتكۈچى.
 сигнатура ئەجرا خاندەدە ساتىلغان دارو-غا باغلانغاندا تۇرغان قاغاز پارچەسى؛ دارونىڭ ئۇلۇشلىرى؛ تەبىئىيەتنىڭ ئىسمى ۋە باشقا لايىزلى-خان بولادۇر، كىتابلاردا، نىچە تاختا باسلىغا-نىغا قۇيۇلغان ئۇرغان غەلامەت.
 сиделец سانئوچى، دوكاندا ئوتۇرغۇچى.
 сиделица دوكاندارلىق قىلىپ ئوتۇرغۇچى خاتىن - قىز.
 сиделка ئاغرىقلار ياندا ئوتۇرغۇچى خاتىن.
 сидение ئوتۇرش، كۈرسى.
 сидень مەدە ۋاقىت ئوتۇرۇپ - تۇرۇشنى سۈي-گۈچى؛ ئىقتىساد قانغان كىشى؛ نىچە باشقاچا يۇرمەيدۇرغان بالا.
 сидеть ئۇزاق ئوتۇرش.
 сидерический يۈلدۈزلەرگە مەخسۇس.
 сидеть ئوتۇرش، ئوتۇرۇپ تۇرش.
 сидка ياسى ياتىپ بالا ئاچىش، بالا چىقارش
 - قارا: дистилляция
 сидр ئالما شەربەتى، ئالما شەربەتى،
 сидмя ئوتۇرۇپ قوزغالماسدان، ھىچ قايمىرىگە چىقماسدان.
 - он сидмя сидит дома ئو - ھىچ قايمىرىغا بارماسدان، مەدەشە ئۈيىدە ئوتۇرادۇر.
 сидячий ئوتۇرادۇرغان.
 - сидячий образ жизни ئوتۇرۇپ ئىشلەش.
 сизоворонка جۈدە چىرايلى رەنگارسوۋ ياكى پەشەنل قۇش.
 сизокрылый كىك قاتناشلى.
 сизый كوك (كەپتەر رەڭلى)،
 сикофант چاتمىچى، سوز يۈرگۈچى، ئغترا قىلغۇچى.
 сила كۈچ، قۇۋەت، دەرمان، خاسىيەت.
 - это лекарство не имеет силы بۇ دارونىڭ خاسىيەتى (دەرمانلىكى) يوق.
 силач كۈچلى كىشى، بەھدار، پەملەۋان.

СИЛИТЬСЯ كۈچەندىش، تىرشش.
 СИЛКА قىل تۇزاق، سىرىپە، قولتۇق ئاستى، بەلك كۈشتى، سوم ئىت.
 силлабическое стихосложение ھىسابى بىلەن شەخەر تىزىش ئۇسۇلى.
 СИЛЛОГИЗМ قىياس مەنە تېقى.
 СИЛОК سىرىپە، قىل تۇزاق.
 СИЛОС ئورۇغلىق خەنزىدەسى (چوققورۇ).
 СИЛОСОВАНИЕ مال ئازغىنى توپلاپ خا-زىلەش.
 СИЛУРИЙСКИЙ ПЕРИОД يېرى يۈزىنىڭ بىر-چى دەۋرى. كەنتە ھىشارەتلەر زەمانى.
 СИЛУЭТ كۈلەنكە، بىرەر نەرسەنىڭ قارايمى كۈ-رىنگەن غۇمۇسى رەسىمى.
 СИЛЬНО جۈدە، كۈچ بىلەن، مەدەكەم، قاتتىغ.
 СИЛЬНЫЙ كۈچلى، قۇۋەتلى، دەرمانىلى.
 СИМБИОЗ ئىككى ھەيۋەتنىڭ بىر-ئىتتىپ تۇرۇشى.
 СИМВОЛ غەلامەت، مەسال، مۇجەسسەم.
 - символ веры دىننىڭ پىنامى، «شەراپىل - ئىمان».
 СИМВОЛИЗМ ھىسسىياتى ۋە مەدەنىيەتنى شەي-لەرنى جىسمانى نەرسەلەر بىلەن تەبىئىيەتتىكى مەدەلىكى.
 СИМВОЛИКА غەلم رەزم.
 СИМВОЛИЧЕСКИЙ مەدەنىيەتنى جىسمانى نەرسەلەر بىلەن كۆرسەتەدۇرغان.
 СИММЕТРИЧЕСКИЙ مۇتەناسىپ، تەناسىپلى، موعتەدل.
 СИММЕТРИЯ تەناسىپ، كېلىشىش (بىرەر نەر-ئەتنىڭ ئىككى نەسىدە بولغان ئوخشاش ۋە-تەناسىپى).
 СИМОНИЯ ئورتا غەسەرلەردە غادەت بولغان روھانى مەنسەپ ۋە نەرسەلەرنى ساتش ۋە ئالغ.
 СИМПАТИЗИРОВАТЬ مۇئەننى تەۋەججۈھ قىلىش، ياخشى كۈرش، مۇھەببەت قۇيىش، كۈڭل بېرىش.

симпатичный مۇلايم؛ كۆركەم، مۇھەببەت - مۇھەببەتلىك، سۆيىشلىك.

симпатия ھۇسنى تەۋەججۈھ، مەدەنىيەت - مۇھەببەت تەبىئىيىتى.

симптом علامات ۋە ئىشارەت (بىر نەرسەنىڭ بىر نەرسەنىڭ ئارقىسىدا بار ۋە يوقلىقىغا غەلامەت).

симптоматический زاھرى غەلامەت لەرىگە بىنا قىلىنغان، زاھرى غەلامەت بولۇپ كۆرۈندۈرۈرغان.

симулировать مۇئەسسەسە بىلەن ئالداش (ئىشەندۈرۈش)، ھەسسىياتنى يالغانلاپ تەدەبىر ئېتىش (يالغان ھەسسىيات كۆرسىتىش)؛ كەسەل بولۇپ ياكى تېلىپ بولۇپ ئېلەۋسۈرۈش، خىرە - كەتلىرى قىلىش.

симуляция ئالماشتۇرۇش، ھەسسىياتنى يالغانلاپ تەدەبىر ئېتىش، مۇئەسسەسە بىلەن ئالداش (ئىشەندۈرۈش)؛ جۈرئەتكە ئالداش قىلغۇچىلاردا بولۇش.

симфония ئامەك، نەغمە، مۇزىكا، مۇسسىقى - قەچچىلەر ئۈچۈن تۈزۈلگەن ئامەك.

синагога يەھۇدىيلەر، عىبادەتخانىسى.

синдикализм ئىشچىلەرنىڭ بىرلەشكەن يولى بىلەن سەرمائەتنى يېقىنلاشتۇرۇش.

синдикат ئىقتىسادىي جەھەتتە تۇرمۇش - نى ئاساسلانغان ياكى ساۋدا ۋە سەنئەتكە دائىر قىلىنغان ئىتتىپاق (رەھبەرلەر ئىتتىپاقى).

синева كۆك، كۆك تۈس، نىل رەڭ، «لاجۋەردى».

синеватый كۆكچ، كۆكچىل.

синекура ئىشى يوق لېكىن ئايلىشى (ماھى - نەسى) كەتتە ئورن.

синеть كۆكۈرۈش، كۆك بولۇپ كۆرۈنۈش، كۆككە بويلاش.

синильная кислота جۈدە قۇۋۋەتلىك زەھەر.

синица بىر نەۋە سايراپدۇرغان قۇش.

синий كۆك، ماۋى (تۈس).

синклит مەدەنىيەت ۋە كەتتە زۇھانىيەت جەمئىيەتلىك.

синкретизм ئىككى فەلسەفەنى ياكى دىنىي تەئەبىئەتنى چۇقۇر مەغلەپ بىرلەشتۈرۈش.

синод روھانىيلار غالى مەھكەمەسى.

синодальный سىنود مەھكەمەسىگە دائىر.

синодик ئۆلگەن كىشىلەرنىڭ ئىسىملىرى بارلىق خاتىرە دەفتەر.

синолог خاتىنى ئېلىق مۇتەئەسسىبى.

синология چىن (خاتى) تىلى، مەدەنىيەت - تى ۋە تەئەبىئەت بىلەن مەھسۇس قىلغۇچى بىر نەرسە.

синоним ئەلەنەز مۇتەئەرادىغە، مەغلەپ بىر - بىرىگە ئوخشاش ۋە ياقىن بولغان سۆزلەر.

синтаксис غەم نەخۋە.

синтаксический غەم نەخۋەگە دائىر.

синтез خۇسۇسىيەت - غۇمۇسى، مەدەنىيەت بىلەن يېرىك ۋە مۇرەككەپ ئىمەسەن، مۇرەككەپ نە - تېجىلەر چىقارپ ئويلاش ئۇسۇلى.

синтетический سىنتېتىك مەخسۇس، شۇ ئۇسۇل بىلەن بولغان. قارا: синтез.

синус دائىرەنىڭ مۇھىتى يانغا مەجازى بىر خەتتى مۇستەقىم.

синхронизм تەئەبىئەت ۋە تەبىئەت لىرىك بىر ۋەقەدە بولۇشى (توغرى كېلىشى).

синь كۆك تۈس.

синька كۆك بويغۇ، لاجۋەردى.

синьор ئەفەندى، ئەقسىر، جەناب.

синьора خانىم ئەفەندى.

синьорина خانىم ئوتاش.

синяк داغ، شىش، تىرىلگەن ئوت. (خەلق تىلى) ئازاسىدا داروغا ئىستىھام قىلىناتۇر.

сипай سىپاي، ئەنگلىيلەرنىڭ مەندىستان خەلق قەدىن تەشكىل ئىكەن غەسكەرى.

сипеть خىرىلاغان داۋىش بىلەن سۆزلەش.

сипнуть خىرىلاماق.

сиповатый, сиплый خىرىلاغان (داۋىش).

сиповка قامش، غاراۋدان قېلىنغان نەي - سورىندى، قوش نەي.
 сипота خورىلاشلىق (داۋاش ھەقىدە).
 сипун خورىلاغان داۋاشلى (كشى).
 сипучий جۇدە خورى (داۋاش).
 сирена دىگۈز قىزى.
 сирень قەلەمبەر گۈلى.
 сиречь يەنى، دىيەك... دىگەن سوز.
 сироп شەرىپەت، نىۋشات، سۇيۇقراق مۇرەببا.
 сирота يەنىم ۋە يەنىم، ئوكسۇز بالا.
 сиротеть يەنىمەنەش، يەنىم قالش.
 сиротина,-нка يەنىم، ئوكسۇز؛ غۇم - مەن، ئى - چايسۇ، نەرىيە چىسىز ھەم قەقىر بولۇپ قالغان (كشى).
 —сиротский дом يەنىمەنەگە مەخسوس ئىۋى.
 сирый يەنىم ئوكسۇز.
 система تەرىق، ئۇسول، تەرتىب.
 систематика بىرەر تەرتىب ياكى ئۇسول - دە بولش.
 систематический تەرتىپلى، ئۇسوللى، تەدرىجى.
 ситец چەت، گەزەلمە.
 ситечка قارا: сито
 ситный قىل ئىلەككەن ئوتكەزلىگەن.
 сито قىل ئىلەك، ئىلەك.
 ситуация مەۋقە، ئورن، ھال، كۆرۈنۈش، ئورنىڭ چوقۇر ۋە تاغلارنى تۈرلى ئەلامەت - لەر بىلەن بىلگىلەش.
 сифилис زەخم، فەرەنگى غەلەمدىنى.
 сифилитик زەخم كەسەلىگە مۇبەتلا كشى.
 сифон سۇيۇق نەرسەلەر بىر ئىشەن ئىككەن - چىسىگە قۇيۇلغان ئەسەب، قۇرال.
 сионизм بۇتۇن دۇنيا يەھودىلەرنىڭ ئورۇن مۇقەددەس دە بىنى ئىسرائىل مەملىكەتى تە - سىس ئىتەك مەسەلگى.
 сионист سىيونىزم تەردەقارى،
 сияние ياللىش، نور، زىيا.

сиятельство ئىسكى روسىيەدە غەمەل - دارلەر لەقەبى؛ مەدەنەتلىۋ، رەفەتلىۋ.
 сиять ياللىش، نورلانىش، زىيا بىرىش.
 сказание رىۋايەت، ھەدىس، قىسسە.
 сказать, сказывать تەرىغىپ، سوزلەش، ئىيتش، سوزلەش.
 сказка ھكاىدە، ئىرتەكى، قىسسە.
 сказочный ھكاىدە گىچە، خەيالى.
 сказуемое خەبەر (علم سەرف ئىسلاھى).
 скакание سەكرەش، سەكرەپ چاپش.
 скакать, скакнуть سەكرەپ چاپش، سەكرەش.
 скаковой سەكرەپ چاپانۇرغان.
 скакун يۇكۈرك ئات، چاپانغىچ - سەكرەپ چاپانۇرغان ئات.
 скала ھكىمەت تەبىئىيەت ئەسبابلىرىدە - ماۋا - نىڭ تەزىق دەردەسىنى، قانچاق ئىكەن - لىكىنى ئولچەشكە مەخسوس تەقسىملى جەن - ۋەل. موسىقەدە - گامما (قارا: гамма)، علم مەدەنەدە - تۈرلى قاتەتلىقلە داغى ئون تۈرلى مەدەنەننىڭ جەمىي.
 скала تاش، تاغ، ئىككە تاغ.
 скалистый ئىككە تاغلى، تاشلى.
 скалить ئىرچىتىش (ئىش توغرىسىدا).
 скалка يۈۈلغان كىرلەرنى ئوقلايدۇرغان ياغاچ.
 скалозуб, зубоскал ھەرزەگۈى، مەدە - ناسىز سوزلەر سوزلەگۈچى.
 скалывать, сколоть يارش، كېشىش، مەدىنەلەش، قادااش، سەنچىش.
 скальп سەنپىر ئالغان باش تىرىقى.
 скальпировать باشنىڭ تىرىقىنى سەنپىر ئالاش، «كىللە خام».
 скамейка خەرەك، ئۇزۇن كۆرسى.
 скамья خەرەك، ئۇزۇن كۆرمى، ئوتۇرغىچ.
 скандал ئەدەبىيەت سۇغەمەل، جەنەل، غەۋغا.

скандалезный ئەدەبىسىز، ئورۇشقاق، جەنجدەلچى.
 скандалничать ئەدەبىسىز ھەرىكەتتە بولۇش، غاۋغا - جەنجدەل چقارارلىق مۇعامىلە قىلىش.
 скандалный ئەدەبىسىز، غاۋغالى.
 скапливать, скопить يىغىش، مەيە - دەلەب بېغىش (كۆپىنچى يۇل بېغىش توغ - رەسىددا).
 скапливаться يىغىلىش، ئۇيۇلىش، تەراكم ئىتىش.
 скапывать, скопать قازش، كۆلەب ئاشش.
 скарб ئۇيۇدىكى مەيدە - چۆيىدە نەرسەلەر.
 скарעד «ئان بېمەس» كىشى.
 скаредный جۈدە خەسەس، مۇمىسەك.
 скарлатина «سۇرخان» قىزچا تاغرىغى.
 скат, скатистый نەشەب، يانباغرى، تاغ ئىتەكى، سەتەمى مەيلى.
 скатерть كەشتورخان.
 скатывать, скатить يۇمالايت تۇ - شەش.
 скатываться يۇمالايت، يوقىلىت تۇشش.
 скачка چاپىش، ئات چاپىش، سەكەپ، چاپىش، پايدە.
 скачок سەكەش، چىكىرەتچە، مەلەخ.
 скашивать, скосить چاپىت بىرەش، چاپىت ئالىش.
 сквайр ئەنگلىيلەردە ئاق سۈيەكلىك ئات ئۇيۇن سۈيەكلىك، يېرىم ئىگىسى.
 скважина تېشىكلىك، يارق.
 скважность تېشىكلىك.
 сквашивать تەچىتىش، ئەچش ھالىگە كەلتۈرۈش (سۈتتى).
 сквер شەھەرلەردە خەلق ئۇچۇن مەيدان ۋاقت ئاچق بولغان غۇموسى باغچا.
 сквернить يۇلغاش، ئۇغلاش قىلىش.
 скверниться يۇلغاناش، ئەجەسەلەش.

сквернословить يامان ۋە ئەدەبىسىز سۆز ئىتىش.
 сквернословие يامان، ئەدەبىسىز سۆز.
 скверность ئۇغلاشلىق، پەلەنك، ئەدەبىسىزلىك.
 скверный يامان، ئۇغلاش، پەلەن.
 сквитаться (جەسەتنى) ئۇزۇش، بىرەش، تەمەللەش.
 сквозить ئورتاسىدىن ئۆتۈش.
 сквозной ئورتاسىدىن ئۆتۈرۈرغان.
 сквозняк ئورتادان ئورتادۇرغان (زەرەزلى) يىل، شەپادە.
 сквозь ئورتادان، ئارقىلى.
 скворец سىيىرچى (قۇش) سۆۋەيدى.
 скворешник سىيىرچى ۋە سايىرايدۇرغان قۇشلارنى ياخشى كۆرگۈچى.
 скворечница, скворечня سىيىر - چىق ئۇيەسى.
 скелет قەدىن - سۈيەكلەر مەجموعى.
 скептик ھىچ نەرسەگە ئىشەنەن بىتمەسكەن ھەر قايدا شۈبھەگە تۈشكۈچى كىشى.
 скептицизм ئىشەنمەسلىك، شۈبھە قىلا - دۇرغانلىق.
 скидать, скинуть يىچەپ تاشلاش.
 скидка چىكىش، كەمىتىش، تاشلاما، تەنزىل.
 скидывать, скинуть چىكىش، كە - يىتىش، تاشلاش، يىچەپ تاشلاش.
 скипать قارا: скипеть پادشاھ تايغى.
 скипетр قايناپ چەش.
 скипеть, скипать ئىككىپەندە.
 скипидар غەرم، خام خەرمەن، تىكرمان تاشى.
 скирда تەچش.
 скисать, скиснуть سومىغە، جۈدە قاتتىغ نىزاملى كىچىك - رەك ماناستىر.
 скитالец جەھان كىزگۈچى، ئاۋاز، سەرى - سەرى.
 скитание جەھان كىزىش.
 скитаться جەھان كىزىش، پىادە يۇرۇش.

скитник سومىيەدە ئەھلى، زاھىد.
 склад ئامبار، مال قويادۇرغان ئورن.
 складка قاۋات، تەبىئەتتە تەك.
 складно قەسىھ ئېتىب، نەرتىپ بىلەن.
 складной يىغلا ۋە يۈككەندەدۇرغان.
 складчатый يۈكلۈك، ۋىلى.
 складчина بېغىش، سالىش.
 складывать, сложить ئۇيۇش، بېغىش، يۈكلەش، قوشۇش، قۇيۇش، تۇشۇش.
 складываться ئۇيۇلىش، بېغىلىش، يۈك - لەنىش ۋە...
 склеивать, склевать چوقۇش، تىرىش، چوقۇت يېش (قۇشلار ھەقىدە).
 склеиваться چوقۇلۇش، تىرلىپ يېلىش.
 склеивать, склеить يىلمەس ياپىش - دىرش.
 склеп مەھكەم سورەتتە بىرىكتلگەن بىر ئۆرلى
 يېر تولا، ئۇ يېردە يېرگە كومىش ئۆرنىغا
 تايوتقا سالىپ ئۈلۈكلەرتى قويادۇرلار.
 скликать, скликнуть ئىدە شىب (ئەيتىپ) چاقىرىپ بېغىش.
 скликаться چاقىرىلىپ بېغىلىش.
 склон نەشەب، يەندەمە، يانباغىر.
 (يېرى) ئۇرغانلىق، قىيىلق، ئىگەشكەنلىك.
 склонение تەسرىق، ئىسملەرنىڭ ئاخىرى تۈرلىلەنىش.
 склонность ھەۋەس، ئارزۇ، مەيل.
 склоняемый ئۆزگەردەدۇرغان، مۇنەسەرق، مۇعەرب، قايىل تەسرىق.
 склонять, склонить ئاۋىشىدۇر، ئىگىش، سەرق ئېتىش، ئىسملەرنىڭ ئاخىرلىرىنى تۈرلىلەندۈرۈش.
 склоняться ئاۋىشىش، ئىگىلىش، سەرق قىلىنىش، ئىسملەرنىڭ ئاخىرلىرى تۈرلەنىش.
 склянка شىشە ئىدىش.
 склянки قوم ساعىتى.
 сключать, -чить چومىش، تۇتاشدۇر.

скобель رەندە، تاراشلاغىچ.
 скобка تۇتۇق، ساپ، تىزىر تۈگمە، موع - دەريزا.
 скоблить رەندەلەش، قىرىش.
 скованный باغلانغان، كەشەنلەنگەن.
 сковорода ئورس قازان.
 сковородник قازانچا.
 сковывать, сковать زەنجىرلەش، كەشەنلەش، قۇدۇرپ قوشۇش.
 сковываться زەنجىرلەنىش ۋە...
 сколачивать, сколотить قاقب تۇشۇش، قاقب بىرگە قوشۇش.
 сколь скольцо قارا: قاقب.
 скользить, скользнуть تىلىش - تىلىش، تىلىش، تىلىش.
 скользкий تايخاق، سىيخانچى.
 сколько نىچە، قانچا، كۆپىنى.
 сколько-нибудь قانچا بولسا مەم، نىچە - بولسا مەم.
 командовать نەبىر ئېتىش، ئۇيۇرۇش.
 коморох مەزاجچى، كۆلدەرگۈچى.
 компрометировать قارا: компрометировать
 скончаться بىش، ئولاش، ۋەقات ئېتىش.
 скопец پەلگەن، مۇخسى.
 скопить بېچش، خۇسپەسىنى كېسىپ ئالاش.
 скопище يىغىن، ئۆرگۈم.
 скопление يىغىلىش، بىرىكىش، نەراكم ئېتىش.
 скорачивать, скоротить, тать قىسقارتىش؛ خەت مەم نۇقتىنى ئىلگىرىدە كېدەن قىسقارتا تۇشىش.
 скорбелый قايغۇلى.
 скорбеть, -бить قايغۇرۇش؛ تەنەسسۇف ئېتىش.
 скорбут قارا: цынга.
 скорбь غەم، قايغۇ، ھەسرەت.

скорбящий تەڭدەسسۇقلى، قايقولى، حەزىن.
 скорехонько جۈدە تېز، غايەت تېز.
 скорлупа پوست (تۇخۇم پوستى).
 скорняк تېرى ئاشلاغۇچى، دەپباغ.
 скорняжный تېرى ئاشلاشقا مەخسۇس.
 скоро تېز، تېز زەماندە.
 скоробливать, -бить, -бۇكش، قىلجاپ، -
 قش، قىيشايتىش.
 скоробливаться, -биться, -بۇگۈ -
 بش، قش، قىيشايتىش.
 скороговорка تېز سۆزلەشش، «بەردىر»،
 скоромный ياغلى، خرىستيانلەر عادە -
 تىچە روزەسىز ۋەقتكە مەخسۇس.
 скоропечатный تېز ياسادۇرغان (تەبەع
 ئىتەدۇرغان)، ماشىنا بىلەن ياسادۇرغان.
 скоропечатня ماشىنا بىلەن ياسادۇر -
 غان مەتبەئە.
 скорописный تېز يازغان، تېز يازشقا.
 مەخسۇس.
 скоропись تېز يازش.
 скоропостижно ناگھەمان، ئانسىزان
 بەدەتەن.
 скоропостижный تېز كېلىگەن، تېز
 ئۆتكەن، فەجەئى.
 скоропреходящий تېز ئۆتادۇرغان،
 سەرىيلەشەۋال.
 скороспелка تېز ئۆلگەن نەرسە (كشى)
 شو خىلە، بىر نەۋە (چىلىكى) ئالما.
 скороспелый تېز ئۆلگەن (پىشكەن)
 скорострельный تېز ئاتار.
 скорость تېزلىك، سۈرئەت.
 скоротать ئىلگىرىدەگىدەن قىسقارتىش، قىس -
 قارتا، تۇشش.
 скоротечный تېز ئاقادۇرغان، تېز ئۆل -
 كىتەدۇرغان.
 скороход تېز يۈرگۈچى.

скорпион چاپان، غەدەب.
 скорчивать, скорчить تارتىشدرش،
 قاورلدرش، بۇكۇلددرش، بۇكش.
 скорчиваться تارتىشش ۋە...
 скорый تېز، سەرىع، عاجل.
 скосить قارا، سكاپىتار.
 скот مال -توۋار، ھەيۋان.
 скотина مال، ھەيۋان.
 скотник, скотница مال - توۋار قا -
 راغۇچى.
 скотобойня كۆشخانا، ھەيۋان سويما -
 دۇرغان ئورن، سەللاخانا.
 скотовод مال - توۋار ئاسراغۇچى.
 скотоводство مال - توۋار ئاسراش.
 скотство ھەيۋانلىق، بەھىيەت.
 скрадывать, скрасть ئوغرىلاش،
 ئوغرىلاپ ياشرىش.
 краивать قارا، سكرويتى
 скрашивать, скрасить بويماش،
 نەقىشلەش، چىرايلى قىلىش.
 скрести قىش، تىرەش، ئىشقا.
 скребать قىش، تىرەش، ئىشقا.
 скребок قىرغىچ، رەندە.
 скрежетать غىجراتش (تىش ھەقىدە)
 скрепа مەھكەملەش، بىرىكىتىش.
 скреплять, скрепить بىرىكىتىش،
 مەھكەملەش، ئىزا ئېتىش.
 скрепляться بىرىكىتىش ۋە...
 скрещать, скрестить ئورتادان
 كىسىپ اوتش.
 скривлять, скривить قىغىرايتماق،
 قىيشايتىش.
 скривляться قىغىرايش، قىيشايتىش.
 скрижаль كۆرسى، تەخت، لەۋج.
 скрикивать, скричать, скрик -
 нуть قىچقىرىش، ئاتىنى ئۇيتىپ چاقىرىش.
 скрип, скрип. شەرقداغان داۋىش.

скрипач - غىجەدەكچى، كەبەن كەش، ئىسكىر -
بىكەكچى.

скрипеть, скрипнуть - غىجرەلەش،
شەقردەش.

скрипичный - غىجەدەككە مەخسوس.

скрипка - غىجەك، كەبەن.

скрипучий - غىجرەلەيدىورغان، شەقرداۋاتلى.

скроить, скраивать, скраивать - جەلدلەپ پىتىش،
ئەندازە بىلەن پىچىش.

скромничать - ئەدەبىلى بولۇش، مۇندەۋازىچە
بولۇش، يۇۋاشلىق قىلىش.

скромность - ئەدەبىلىك، يۇۋاشلىق، قەناعت.

скромный - يۇۋاش، ئەدەبىلى، قەناعتلى.

скропать - ياماش، تەمىر ايتىش.

скрофулезный - اوت قۇتۇزى، سەراجە،
سارىغ دەردىنىڭ بىر نەۋىسى.

скруглить, -лять округлять - قارا:
ئوڭرىتىش، قىرەت، 20 گراممگە بىر-بىر
اولچەۋ.

скрупул - اوراش،
بۇكۇش، باغلاش.

скручивать, скрутить - اوراش،
بۇكۇش، باغلاش.

скручиваться - اوراللىش ۋە...

скрывать, скрыть - ياشرىش.

скрываться - ياشرىش، قاچىش، پىشىش.

скрытничать - سىرىنى ياشرىش.

скрытность - سىرىنى ياشرادورغان،
دەمەۋۇز، پۇشىدە دەل.

скрытый - سىرىنى ياشرادورغان، سەنگە-
سىرەت.

скрючивать, скрючить - بۇكۇش،
اوراش.

скрябок - قارا:
кребок.

скряга - جودە خەسپىش كىشى، بەخىل.

скряжничать - ئارتىق خەسپىلەش.

скудельный - لايدان قىلىنغان.

скудеть - ئازايش، قەيىرلەش.

скудность - ئازلىق، كەمبەغەللىق، قەيىرلىق.

скудный - ئاز، يامان، يېتەشمە، كەمبەغەل،
قەيىر.

скука - خەفەلك، كۈڭلى كۈتمەسلىك.

скула - بىت سۈيەكلى، چەككە چوققىسى.

скуластый - چەككە سۈيەكلى، ئوڭىپ
چىققانلىق.

скульптура - بەيكەلنەراشلىق نەنى.

скумбрия - بىر نەۋە دېڭىز بالىسى.

скупание - ساتىپ ئالغۇ بېيىش.

скупать, скупывать - ساتىپ ئالغۇ
بېيىش، يۇۋىش، چايقاش، قۇيىندىرش.

скупаться - ساتىپ ئالغۇ بېيىلىش.

скупец - خەسپىس، بەخىل، «ئان يېمەس».

скупиться - خەسپىلەش.

скупой - خەسپىس، بەخىل، مۇمىسلىك.

скупость - خەسپىلىق، بەخىللىق، مۇمىسلىك.

скупщик - ساتىپ ئالغۇ بېيىچى، خەنەت.
مۇجەككىر.

скупщина - سىرىيەنىڭ مەلەت مەجلىسى.

скупывать, скутать - چولغاخش،
اوراش، قاپلاش (ايھىتىيات، ئىسسىقلىق
اۋچون).

скуфья - پوپلەر تېلپەكلى.

скупать - خەفە بولۇش، مەخزۇن بولۇش،
ساغنىش.

скупивать, скупить - ئويلاش،
بېيىش، ئويلاش.

скупиваться - بېيىلىش،
اۋيىلىش.

скупно - كۈڭسىز، خەفە.

скупный - كۈڭسىز، غەمگىن.

скупать - بېيىش، يېيىپ كۈرۈش.

слабеть - يۇمشاش، زەۋەپلەش.

слабительное - ئىچ يۇمشاتادورغان دارۇ،
مۇسەل.

слабительный - يۇمشاتا تورغان.

слабить - يۇمشاتىش، قاقشاتىش.

слабнуть - قارا:
ослабевать.

слабо - يامان، يۇمشاق، ئازغىنا.

слабогрудый - كۈرەكلى زەغىپ.

слабодушие - قورقۇنغۇچى، جەسارەتسىزلىك.

слабодушный - قورققۇچى، جەسارەتسىز.

слабонервный (نامر زەئىف ئۇدەسالىي) نامر زەئىف ۋە ئېرۋەلەرى زەئىف).

слабопамятный (خاتىرىسى، ايسەر، قوۋەيى قوۋەيىسى زەئىف) خاتىرىسى زەئىف.

слабосилие (قوۋەتسىزلىق، خالىسىزلىك) قوۋەتسىز، خالىسىزلىك.

слабосильный (قوۋەتسىز، كۈچسىز) قوۋەتسىز، كۈچسىز.

слабость (يۇمشاقلىق، قاقشاش، زەئىفلىك، كەمچىللىك، قوسور، ھەۋەس، مەيلى) يۇمشاقلىق، قاقشاش، زەئىفلىك، كەمچىللىك، قوسور، ھەۋەس، مەيلى.

слабоумие (زەئىف ئەقىللىك، ئەھمەتلىق) زەئىف ئەقىللىك، ئەھمەتلىق.

слабоумный (زەئىف ئەقىللىق، ئەھمەتلىق، تېنەك ئەھمەت) زەئىف ئەقىللىق، ئەھمەتلىق، تېنەك ئەھمەت.

слабый (يۇمشاق، زەئىف، يانان) يۇمشاق، زەئىف، يانان.

слава (شۆھرەت، ھەدى، شۆكر، سەنا) شۆھرەت، ھەدى، شۆكر، سەنا.

славить (شۆھرەتلىي ايتىش، مەدھەلەش، داڭلاش) شۆھرەتلىي ايتىش، مەدھەلەش، داڭلاش.

славиться (شۆھرەتلىي بولۇش، مەشھور بولۇش) شۆھرەتلىي بولۇش، مەشھور بولۇش.

славление (بەغزى بىر دىنىي بايراملاردا اوزىس پوپىلەرنىڭ اۋپە-اۋى يۈرۈپ خوسور. سى رەۋشەدە عبادەت قىلىشلارنى مەشھور، شەتلىي) بەغزى بىر دىنىي بايراملاردا اوزىس پوپىلەرنىڭ اۋپە-اۋى يۈرۈپ خوسور. سى رەۋشەدە عبادەت قىلىشلارنى مەشھور، شەتلىي.

славный (شۆھرەتلىي، شەتلىي) شۆھرەتلىي، شەتلىي.

славолюбивый (شۆھرەتتى سۆيەدورغان، شۆھرەتپەرەست) شۆھرەتتى سۆيەدورغان، شۆھرەتپەرەست.

славолюбие (شۆھرەت سۆيۈش، شۆھرەت-پەرەستلىك) شۆھرەت سۆيۈش، شۆھرەت-پەرەستلىك.

славословить (مەدھەلەش، ھەدىۋەسەنا ئەيتىش) مەدھەلەش، ھەدىۋەسەنا ئەيتىش.

славословие (مەدھ، ھەدى، سەنا) مەدھ، ھەدى، سەنا.

славянство, славянщина (ئىسلا-ۋىيالىق دۇنياسى، خەلقى، تىلى، غۇرۇف ۋە عادەتى) ئىسلا-ۋىيالىق دۇنياسى، خەلقى، تىلى، غۇرۇف ۋە عادەتى.

славянофилы (ئىسلاۋىيانلىق تەرەققىياتچىلار) ئىسلاۋىيانلىق تەرەققىياتچىلار.

слагаемое (قارا: сложение) قارا: сложение.

слагать, сложить (اۋيىش، يىغىش، تەئلىق ايتىش، توشۇش، يىچىش) اۋيىش، يىغىش، تەئلىق ايتىش، توشۇش، يىچىش.

сладить (كىلىش، يەرەشش، تەرتىپكە كىلىش) كىلىش، يەرەشش، تەرتىپكە كىلىش.

сладкий (شېرىن، تەملى، دەسېخ) شېرىن، تەملى، دەسېخ.

сладкогорький (ئەچچىغ شېرىن) ئەچچىغ شېرىن.

сладкозвучие (داۋىشلەرنىڭ نەساجەتتى) داۋىشلەرنىڭ نەساجەتتى.

сладострастие (شەھۋەت، نەرد) شەھۋەت، نەرد.

сладострастный (شەھۋەتلى، دەردلى) شەھۋەتلى، دەردلى.

сладость (شېرىنلىك، لەززەت) شېرىنلىك، لەززەت.

сладивать (قارا: сладить) قارا: сладить.

сلاзить (اورۇنلەپ چىقىش، توشۇش) اورۇنلەپ چىقىش، توشۇش.

сламывать, сломать (سندىرش) سندىرش.

сланец (بىر نەۋخ تاش) بىر نەۋخ تاش.

сластёна (تەملى تاماق، شېرىنلىكنى ياخشى كوردورغان، «چۈچۈك تاماق».) تەملى تاماق، شېرىنلىكنى ياخشى كوردورغان، «چۈچۈك تاماق».

сласти (شېرىن، لەززەتلى نەرسەلەر) شېرىن، لەززەتلى نەرسەلەر.

сластить (شېرىنلەش، تەملىلەش، لەززە-تلى ايتىش) شېرىنلەش، تەملىلەش، لەززە-تلى ايتىش.

сластить (شېرىن نەرسە يىشى، «شېرىنلىك قىلىش» لەززەتلى تاماقلانۇش) شېرىن نەرسە يىشى، «شېرىنلىك قىلىش» لەززەتلى تاماقلانۇش.

сластолюбец («چۈچۈك تاماق»، شېرىن-يىلكنى سۆيگۈچى، شەكەپەرۋەر) «چۈچۈك تاماق»، شېرىن-يىلكنى سۆيگۈچى، شەكەپەرۋەر.

сластолюбие («چۈچۈك تاماق» شېرىننى ياخشى كۈرۈش) «چۈچۈك تاماق» شېرىننى ياخشى كۈرۈش.

спать, сылать (يۇبارش، بارماققا مەجبۇر ايتىش، بىرەر كىشى ئارقىلى يۇبارش) يۇبارش، بارماققا مەجبۇر ايتىش، بىرەر كىشى ئارقىلى يۇبارش.

сплщавый (شېرىن، ئارتق تەملى (غەسەللى)) شېرىن، ئارتق تەملى (غەسەللى).

слева (سول ياقدان، چەپ تاماندان) سول ياقدان، چەپ تاماندان.

слегать, слечь (ياتىش، ئاغرىپ ياتىش) ياتىش، ئاغرىپ ياتىش.

слегаться (ساسش) ساسش.

слегка (يىگىل كىنە، ئازغانا، خەفەپەدە) يىگىل كىنە، ئازغانا، خەفەپەدە.

след (ئىز، ئەسەر) ئىز، ئەسەر.

следить (تېكىشىش، تەقتىش قىلىش، ئۆيدەن بارش، تەقتىپ ايتىش) تېكىشىش، تەقتىش قىلىش، ئۆيدەن بارش، تەقتىپ ايتىش.

следователь (تېزگۈچى، موفەتتىش، تېكىشىشچى) تېزگۈچى، موفەتتىش، تېكىشىشچى.

следовательно (بىنائەن غەلەيم، شۇنگە كۈرە، اونداق بولغاچ، بەس) بىنائەن غەلەيم، شۇنگە كۈرە، اونداق بولغاچ، بەس.

следовать (كىلىش، يۈرۈش (ئارقاسىدان)، تەقتىپ ايتىش، نەتىجەلەنەپ كىلىش، لازم بولۇش) كىلىش، يۈرۈش (ئارقاسىدان)، تەقتىپ ايتىش، نەتىجەلەنەپ كىلىش، لازم بولۇش.

следствие (تەقتىش، تېكىشىش، نەتىجە) تەقتىش، تېكىشىش، نەتىجە.

следующий, كېلەسى، كېلگۈسى، قۇيىداغى، اوشبو.
 слеза ياش (كۆز ياشى).
 слезать, слезть تۇشش.
 слезить كۆز ياشىنى چقارش (يىغلاش).
 слезиться ياشلاناش، ياش كېلىش.
 слезливый «سۆزۈ كۆز»، يىغلاق.
 слёзный قايغۇلى، يىغلاراق.
 слепень بۈكە، كېكەن، سۇنا، «چارياگەز».
 слепец كور، ئەمما كىشى.
 слепить, слеплять كۆر ياپشدرش، كۆر قېلىش.
 слепиться ياپشش.
 слепнуть كۆر قېلىش، كۆر بولش.
 слеповатый كور ئەپت، كورراق.
 слепой كور، ئەمما.
 слепота كورلك، كورشدەن مەحرۇملىق.
 слепок تۇشلىكەن رەسم، رەسمنەك كۆپەيسى.
 слепоумный ئەقىلى ئاز، ئەھمەق، ئەن - بېرسز (كىشى).
 слесарная تېمىرچىلىك دۇكانى (تېمىر ئىشى) ئىشلەيدۇرغان جايى.
 слесарный تېمىرچىلىككە مەخسۇس.
 слесарь تېمىرچى.
 слетать, слететь اۋچىپ تۇشش، يوقىلىپ تۇشش.
 слетаться اۋچىپ يىغلاش.
 слёток اۋپىدەن چىق اۋچە باشلاغان ياش قۇش.
 слечь قارا: слегать غايىتالو.
 слива غايىتالو.
 сливать, слить قۇيش، قوشش، بىرگە قۇيش.
 сливаться قۇيلىش، بىرگە قۇيلىش، قوشلىش.
 сливки قايماق، سۇت بېتى.
 сливочный قايماقلى، سۇت بېتىدەن قىلغان.
 слизень «ئالا مۇنچاق»، ئەكەم-تۈكەم.

слизистый بەلغەملى، رۇتوبەت.
 слизкий تاپخاق، بەلغەملى.
 слизь بەلغەم، رۇتوبەت.
 слизывать, слизать, слизнуть يەلەپ ئالاش.
 слина قارا: слюна.
 спинять اوگىش، رەگى اوچش، سولش.
 спипаться, спипнуться ياپشش، يۇمىلىش.
 слитие قوشش ۋە قوشۇلىش.
 слитный قوشلغان، مۇتەسەل.
 слиток قۇيلىغان مەدەن بولمەگى.
 слить قارا: сливать.
 сличать, сличить تەتېق، تەتېق ايتش.
 сличатся چاقشدرلش.
 сличение چاقشدرش، تەتېق ۋە مۇقايدەسە قىلىش.
 слишком ئارتق، نۇرات، چاماسز.
 слияние قوشلىش، بىرىكش، ئىتىسال.
 слиять قارا: сливать.
 слобода قەربە، شەھر يانپداغى قشلاق، بېستە.
 слобожанин ئىسلاپادا كىشىسى.
 словарь لۇغەت كىتابى، قاموس.
 словесно سۆز، تال، تال بىلەن، شفا مەن.
 словесность علم بەيان ۋە مەعانى.
 словесный تال بىلەن ئەيتلەنگەن، شفا مە.
 словно شىكىللى، قەبىلىدەن، گویا.
 слово سۆز، كەلىمە، لەفەز، كىلام.
 словолитня حەرف قۇيادۇرغان اۋي (مەتبەئە).
 словоохотливый سۆزچەن، سۆزادەشە - دورغان، سۆزلەششنى ياخشى كۆرگۈچى.
 словопрение مۇياچەسە، مۇجادەلە.
 словопроизведение علم سەرفنىڭ مەدرەسە سۆزنىڭ مەنئاسىنى، ئىسلىنى، اوزگەر - تەلشنىنى (سەرف ايتلىشىنى) مەدەم ئىستەمال.

اپتلىشىنى بەيان قىلغان قىسمى؛ علم
اشىقاق.
словопроизводство علم ئىشپاق،
علم سەدەق.
словосочинение علم نەھۆ.
словотолкование سوزلەرنىڭ تەفسىر
ۋە شەرحى، سوزلەرنىڭ تەفسىر (بار مەدە-
ناسىنى بۇتۇن بەيان) ايتىش.
словотолкователь سوزلەرنى تەفسىر
ايتكۈچى (كتاب، قامۇس).
словоударение تەجۋىد، جەروز.
словцо قارا: слово
слог ھجا، سوزنىڭ بۇغۇمى، بولۇمى.
слоение قاۋات - قاۋات بولش، تەدبەقە.
слоение قاۋات - قاۋات يانقان تەدبەقەلى.
сложение قوشش، جەمەق قىلىش (جەمەق
عەمەلى).
сложить, спаять, складывать قوشش، جەمەق ايتىش. گەردەنئىدەن ساقەت
قىلىش، ئىستىھقا ايتىش، تەرتىب ۋە نەزەپ
ايتىش.
сложный - ۋرەككەب، قىيىن.
спой قاۋات، تەدبەقە.
слойка قاتلام، قاۋات - قاۋات (مەيدانە) ئان.
слоистый قاۋاتلى، تەدبەقەلى.
слоить قاۋاتلاش.
слоиться قاۋاتلاناش.
слом سىنىق.
спомнить, спомать سەندەرش.
слон فىل.
слоновый فىلگە مەخسوس.
слонять بۈكلەش، اوراش (اېيىنى).
слоняться بايانب تۇرش، بىرى چۈزۈپ
تۇرش، ئىشىنىم سۇرۇپ تۇرش.
слуга خادەم، خزمەتچى، خزمەتكار.
служака كۆپ خزمەت ايتكەن كىشى،
خزمەتدە غەبەت كۆرسەتكەن كىشى.
служанка خزمەتچى خاننەقەز، خادىمە.

خدمت ايتكۈچى، خادەم.
служба خدمت، مەسئۇرىيەت. ئىش،
عبادەت.
службы خادەملىكى بولۇملەر؛ ئات خادەم،
ساراي، ئامبار، قەزەق ۋە باشقالار.
служебник عبادەتلەر يازغان
دېنى كىتاب.
служебный خزمەتكە دائىر.
служение خدمت ايتىش.
служитель خزمەتچى، خادەم.
служить خدمت ايتىش، عبادەت قىلىش.
слупливать, - пивать, слупать, -
пить يارش، سىرىش، تۇلۇم قىلىش.
слух ايشىتىش، قوۋەبى سەمىجە، خەبەر،
ئاۋغاھ، مەيىش-مەيىش، خەبەرى؛ يالغان
خەبەر.
слуховой ايشىتىشكە مەخسوس.
— слуховое окно چازدەرە دىن بىزەسى.
случай قۇرسەت، ۋاقىجە، جال، نەسەدۇق.
— в противном случае اونداق بولماغاندا،
يوقسا، عەكسى حالدا.
— во всяком случае ئانداق بولسا مەم، مەم
قاچان، مەم حالدا.
— на всякий случай كېرەك بولسا نەتەد.
— пользоваться случаем غەبەتتە
بىلىش (قۇرسەتكەن قايدالاناش).
случайность قۇرسەت، نەسەدۇق.
случайный ئىشپاقى، نەسەدۇق، تۇيۇ-
قەزدەن بولغان.
случать, случить قوشش، ياقىن
كىلتىرش. قوشش (بىر جەدىۋاننى بىرىگە).
случаться, случиться ۋاقىع بولش،
توغرى كېلىش.
случка جەدىۋانلەرنى (نەسەللەرنى) ئارتىش
اۋچون) قوشش، چاپدەرش.
слушание نىگەش، قولاق تالاش.
слушатель نىگەگۈچى، نەبەدە، شاگرد.

слушать نگلەش.
 слушаться ايتاغەت ايتەش؛ نگلەش.
 слыгать قارا: солгать.
 слыть سوعتەبەر بولش. مەشهور بولش.
 (ياخشى ۋە يامانلىققا) حساب ايتاش.
 слыхать айтەيتەش (كەين айтەيتەش).
 слышать айтەيتەش؛ نگلەб айтەيتەш، قولла -
 غەيغا ئالاش.
 слышатся айтەيتەش.
 слышный айтەتلە تورغان.
 слюбливаться, бляться, бить-
 ىر-ىر يەينى ياخشى كورشش؛ سۆيەش.
 слюда ىر نەۋە تۈسسز (ئايەك شەكىللى)
 ئاش.
 слюна تۈپۈرك، سولەكەي.
 слюнистый تۈپۈركلى، سولەكەيلى.
 слюнить تۈپۈرش.
 слюнотечение سولەكەي ئاقش.
 слюняй. سولەكەي ئاق بۇرادورغان كىشى.
 слюнявый سولەكەيلى.
 слюняветь سولەكەيلەش، سولەكەيسى
 ئاقش.
 слякотный شلەتە، مول.
 слякоть يولسۇزلق، «لەيلەك قاز» مول قار.
 смазка بوياش، ياغلاش.
 смазливый مۇلام، كۆركەم، سەلىقەلى.
 смазной ياغلانادورغان.
 смазывать, смазать ياغلاش،
 سۈركەش.
 смазываться ياغلاناش ۋە...
 смак تەم (تەم) ئاغز تەمى.
 смаковать تاتش، تەمەش.
 смалкивать, смолкнуть تەش،
 توقتاش، باسلش.
 смалчивать, смолчать قارا: молчать.
 смальывать, смолоть تارتەپ بترش
 - (تېگىزما نارتش ھەقىدە).

сманивать, сманить قەزەرب ئالاش.
 смаргивать, сморгнуть كۆرمەي
 قалش، بىلمەي قалш، ئاغزى ئاچىلب
 مەحرۇم قалш، كۆزدەن يوقاتش.
 смарагд زەبەرچەن، زۇمۇررەد.
 смаривать, сморить айтەزەب -
 لاب، ئەلجەتتەپ تېرش (كىشى ھەم ھەيۋەتلى).
 смарывать, смарать بوغلاش،
 ئۇلاش قىلىش.
 сматывать, смотать اوراش.
 смахать دەررەۋ بارب قاتەش.
 смахивать, смахнуть شېرپ |
 بوياش (تۈشۈرش). قاقەپ تۈشۈرش.
 اوغۇشاش.
 смачивать, смочить ھوللەش،
 نەملەش.
 смачность تەمبەلىك، لەزىلك.
 смежать, смежить يۇمش، ئىجاز
 ايتەش (كۆزنى).
 смежаться يۇمىلىش.
 смежный چېكەش، پان-ھەيان، قوشنى.
 смекалка تۈشۈنۈش، سەيزەش.
 смекать, смекнуть تۈشۈنۈش،
 سەيزەش.
 смело قورقمايدان، جەسۇرەنە.
 смелость باترلىق، جەسۇرەت، جۈرئەت.
 смелый باتر، يۈرەكلى، جەسۇر.
 смельчак جۈرئەتلى كىشى، يۈرەكلى كىشى.
 смелеть батرلاناش، جۈرئەتلەش، جەسۇرلەش.
 смена ئالماشدرش، ئالماشش، نەۋبەت بىلەن
 ئالماشدرش.
 сменный نەۋبەتلى ئالماشدرادورغان.
 сменяемый ئالماشمايلى.
 сменять, сменить ئالماشدرش، ئۆ-
 شرش (غەزل ايتەش).
 сменяться ئالماشدرلش، توشۇلش.
 смердеть ساسش، بېغىش، ئەغەففون ايتەش.

смерзать, смёрзнуть. توگش، سوزلاهش. قاتش، توتاشب قاتش.

смеривать, -рить, -рять. اولچەش، اولچەب ئالەش، كوز بىلەن چاسالاب اولچەش.

смеркаться. قارانغو توشش؛ ئوۋ-شەردە بولش.

смертельно. اولدەزەرىك، اولدەرك (آيتب). смертельный ئۆلۈمگە مەخسوس. اولە ۋە اولدەردە دورغان.

смертная казнь. ۆلۈم جەزاسى.

смертность. ئۆلۈمگۈچىلىرى حسابى، ۋە ۋەقەيات.

смертный. اولدەردە دورغان، اولدەرك.

смертоносный. مەلاكەتلى، مومەك، اولدەردە دورغان.

смерть. اولوم، ئەجەل.

смерч. اويۇرما، گۇرەب، قاسرغا.

смеряться. اولچەش، تېكىسلەنەب بولش، چۈزۈش (اولچەنگەندە).

сместить. قارا: смещать

смесь. ئارالاش، مەزج، خىل، خەلپتە.

смета. حساب، بىر نەرسىگە ياكى ئىشكە چەقەسى، خەراجەتنىڭ ئالدىن كۆرۈلگەن حسابى.

сметана. ئەچىگەن سۈتنىڭ يېنى-قايماغى.

сметать, смести. سېرىپ توشش، سېرىپ ئاۋىش، بىر جايغا ئاۋىش.

сметаться. شېرىش.

сметка. كۆپىنەك ياكى كېيىنى تىككۈنچە كۆكلەب كۆپىنەك چىقىش، زىرەكلىك، زىمەنلىك، مەرشىبارك.

сметливость. زىرەكلىك، بەسىرەت، فەراسەت.

сметливый. زىرەك، مۇلاھىزەلى، حسابلى، ئاڭلى.

сметь. باتلىق قىلىش، جورۇتەپتەش.

сметывать, сметать, сметнуть. سېلىپ، ئرغەت توشش.

смех. كۆلگۈ، كۈلش.

смехотворный. قۇق، كۆلدەردە-مۇزىك، دورغان، مۇزىك.

смечать, сметить. (ئىلگە-ئىلگە) بىر دەندەق نامغالاش.

смешанный. ئارالاشقان، ئاتىشقان.

смешение. ئارالاشش، ئاداشش، ئالماش-دەش، (ئەجەردە ئالماسدان).

смешивать, смешать. ئارالاشدۇرەپ، قاتنىشدۇرەپ بولغاشش، ئاداشدۇرەپ يوبارش.

— вавилонское смешение. تەڧرىقەدى بېدەل.

смешить. كۆلدەش، كۆلشكە مەجبۇر ايتش.

смешливый. كۆلدەردەكك؛ كۆلدەرك (حال).

смешно. كۆلكۈ.

смешной. كۆلكۈلى، كۆلدەرگىچ.

смещать, сместить. اورنىدەن توشش، غەزل ايتش.

смещаться. اورنىدان توشش، عدزل ايتش.

смеяться. كۈلش، كۈلشش.

смиловаться, смилостивиться. قارا: умилоседиться

сминать, смять. ايتش، يەنچش، تېپ-كېلەش، قىشش.

смирение. يوۋاشلىق، توبەنچىلىك، تەۋازىع، خوزۇع.

смирennyй. يوۋاش، تەۋازىعلى، توبەن-چىلگىلى.

смиритель. تەئەبب ئىدكۈچى

смирительный. تەئەبب ايتشكە مەخسوس.

смирно. تىك كېنە، يوۋاش كېنە.

смирность. يوۋاشلىق، مۇتەۋازىيلىق.

смирный. يوۋاش، مۇتەۋازىع.

смирять, смирить. تېيىش، يوۋاشلان-دەش، ياشش، تەئەبب ايتش.

смиряться. يوۋاشلانئش، كچىك قىلغۇلەنش.

смогать, -смочь. قولىدان كېلىش، بۇل-دەش، يەردەش، مۇقتەدەر بولش.

смокать, смокнуть موللەنش، نەملەنش.

смоква ئەنجىر (تېن) مېۋەسى.

смоклый موللەنگەن، نەم.

смоковница ئەنجىر دەرىخىسى.

смола شەمشىق، چەندەر، زىفت.

смолистый شەمشىقلى، چەندەرلى.

смолить شەمشىقلى قىلىش.

смолять, смолкнуть قارا: سماكلىت.

смолоду ياشدانا.

смолокурение شەمشىق ئاقىش، چەقازش.

смолотить بالغالاب بىرش.

смолоть قارا: سمالت.

смоль قارا: смола.

сморгнуть قارا: سرمايت.

сморгать, сморгнуть مشىرش، مشىرب چاقارش.

сморгаться بۇرون مشىرش.

смородина قارلەخان (مورەبىياغاھالا دورغان ناردان مېۋە).

сморошить ئاچقدان ساچق يالغان ئەيتش، يالغانلاب ماقتاش.

сморчок باماردا قالن ئوقايلاردا ئوسە دورغان قارا پاشلى قوزى قارن.

сморщивать, сморщить پىشانە - سىنى ترشدرش، رەگىنى اۇچرش، چرا - يىنى سىتىش.

смотреть قارا: سمايت.

смотр قاراش، تىكشورش، كوزدەن اونكوزش.

смотрение قاراش، نەزەر قىلىش.

смотреть قاراش، نەزەر ئىتىش.

смотритель تىكشورب تورغۇچى، نازىر.

смотрительница نازىرە، ايدارە ايتكۇچى.

مەم اش پاشقاراب تورغۇچى خاتن. قاراب - كۆزەت ب تۇرش اوچون قىلىنغان بەلەند اورن.

смотря قاراپ، كۆرە، نەزەردەن.

смошенничать خەيانەت قىلىش، خىلە قىلىش.

смочить قارا: سمايت.

смрад سامسىغ ئس، رايحىي كەرىجە.

смрадный سامسىغ ئسلى، مۇتەدەفەن.

смуглеть قارا قوچقۇللاش.

смуглолицый بوغداي رەك، سىيامام ئەسەنەر.

смуглый قارا قوچقۇللى، قارا تەللى.

смудрить, смудровать خەدەن تاشقارى خىلەلەب، ارستاق ايتب بىگش؛ اورنسىز عدقلەلەش.

смурый قارا، كۆل تۇسلى.

смуреть قارا تەللاش، قارا تۇسلەش.

смута چوۋالاش، ئختىلال، نەرتىسىزلك.

смутничать تەشۋىش؛ فتنە، نزاغ. ايخوا ھالاش (تل بلەن).

смутно تەشۋىش ايتب، شەكلەنەب، تەمام بىلەنەسەن ۋە بىلەنەسەن.

смутный شەكلى، شۇبەھلى، بۇتۇنلەي بىلەنگەن (مەھسول).

смучивать, -чить غەزابلاب ھالدا ن تايىدرش.

смуща куك تىمر ياكى قارا تۇسەنگى قوي تىرىسى.

смущать, смутить چوۋالاش، تەشۋىشلەندۈرش، ۋەسۋەسە قىلىش، دەم - شەت سالش. اويداش، ئز تىراب.

смущаться چوۋالاش، فتنە. اويداش.

смущение فتنە، غاۋغا، شورش. اويداش، از تىراب.

смывать, смыть يوۋت تۇشرش، يوۋب يويارش.

смываться يوۋلب تۇشش.

«СНИСКИВАТЬ, СНИСКАТЬ ^{تاپش} كۆڭلىنى تاپش. ئاتل بولش. حاصل ايتش، ئىگىساب ايتش.

«СНИСХОДИТЕЛЬНЫЙ ^{يول قويمايدورغان، تەنەرزول ايتە دورغان، سەما حەتلى، مەرحەمەتلى.}

«СНИСХОДИТЬ, СНИЗОЙТИ ^{يول قويش. ايتش، تەنەرزول ايتش. پەستىگە تۇشش (قوپاش، شەندەم).}

«СНИСХОЖДЕНИЕ ^{يول قويش، تەنەرزول قىلىش، سەما حەت، مەرحەمەت.}

«СНИТИТЬ ^{مەدلاڭ ايتش، يوق ايتش، بىترش.}

«СНИТЬСЯ ^{تۇشكە كۈش، تۇشە كۈش.}

«СНОБДЕНИЕ ^{روحىڭ تۇشە ياكى اۆگە كۈرپ ساندىراغلاش حالەتى؛ سىرلەرنى بلىش، كىرامەت.}

«СНОБРОД ^{كىچەلەرى اوز اوزىنى بىلەسەدەن ساندىراغلاپ يۇرگۈچى؛ ساندىراغلاش تاغرىغىغا سويىتەلا بولغان كىشى.}

قارا؛ ^{лунализм}

«СНОВА ^{يەنكىدەن، يەنە، ايكنكىچى دايقر، يەنگى باشدان.}

«СНОВАТЬ ^{ئەرى-بىرى يۇرش.}

«СНОВИДЕНИЕ ^{تۇش كۈرش، روتيا.}

«СНОП ^{باغ (بىدە ۋە بوغداى باغى).}

«СНОПОВИДНЫЙ ^{(بىر باغ بىدە ياكى بوغداى) باغلىغانغا اوخشاش.}

«СНОПОВЯЗАЛКА ^{باغ-باغ قىلىپ قويپ مەم باغلايدورغان ايكن ماشىناسى.}

«СНОРАВНИВАТЬ ^{ايىلەش، جايلاش.}

«СНОРОВКА ^{ايب، ايبەش، اوستالغى، مەھارەت.}

«СНОСИТЬ, СНЕСТИ ^{چەدەش، ئالپ تۇشش. توخوم توغش. ئاپارپ قويش (كوتەرب).}

«СНОСИТЬСЯ ^{يۇرشش، حەت يۇرگۈزش.}

«СНОСЛИВЫЙ ^{چەدەم، تۈزۈملى، سەبىرلى.}

«СНОСНЫЙ ^{چەدەرلىق، يەردەرلىك، يەرهەيدى دىسە بولورلىق.}

«СНОТВОРНЫЙ ^{ئويقو كىلتەدورغان.}

«СНОТОЛКОВАНИЕ ^{تۇش جۇرەش، تۇش تەعبىر ايتش.}

«СНОХА ^{كىلىن، عدروس.}

«СНОШЕНИЕ ^{يوزشش باردى-كىلدى. اولغەت، عدلاقە، مۇناسەبەت.}

«СНУР ^{ايب، تاناپ.}

«СНУРОВАТЬ ^{ايب بىلەن باغلاش.}

«СНУТРИ ^{ئۇچدەن، ئۇچكەردەن، ئۇچ ياقدان.}

«СНЫРЯТЬ ^{شەخش، شەخپ بارپ كىلىش. يۇرگاندە ئاياقتى سۇدەپ يورش.}

«СНЮХИВАТЬСЯ ^{ئىسكەشپ تەنەشش. بىر ئىشنى ياشىن رەۋشە ئاڭلاشپ قىلىش (مۆيلەپ قىمىراتش، كوز قىشلىر بىلەن).}

«СНЯТЬ ^{قارا؛ снимать}

«СО, С ^{دەن، بىلەن، قەدەر.}

— я беру с тебя ^{مىن، سىندەن ئالەمەن.}

— я иду с тобой ^{مىن سىنىڭ بىلەن بارامەن.}

— он растет с тобой ^{اۋ، بۇغا-نىڭ قەدەر.}

«СОБАКА ^{ئىت، كۆپەك.}

«СОБАЧЕНКА ^{لەيچە، كىچىكە ئىت.}

«СОБАЧИЙ ^{ئىكە مەخسوس.}

«СОБАЧКА ^{مەلەنڭ تىپكوسى، اونى ياساش بىلەن كۈنەنگىرى پىستاننى اۆرپ مەتق ئاتىلادور.}

«СОБЕСЕДНИК ^{سۆھبەتداش، مەجلىسداش.}

«СОБЕСЕДОВАНИЕ ^{اوتورپىشش، سۆھبەتدە بولنش.}

«СОБЕСЕДОВАТЬ ^{اوتورپشش، سۆھبەتدە بولنش.}

«СОБИРАНИЕ ^{يىغش، يىغىلىش.}

«СОБИРАТЬ, СОБРАТЬ ^{يىغش، يىغشدرش، توپلاش.}

«СОБИРАТЬСЯ ^{يىغىلىش ۋە يىغىنىش، ھازلانش.}

соблаговонять, -говолить

رۇخسەت بېرىش. ياخشىلىق قىلىش. مۇستەھ-
سەن كورش.

соблазн

قۇقدىرش، ئالداش، ئالداش.

соблазнение

قۇقدىرش ۋە قۇقىش، ئالداش، ئازدرش، ئازش، شەپقەت نەت قىلىش.

соблазнительный

قۇقدىرارلىق، ئالداقارلىق، ئالداقارلىق.

соблазнять, соблазнить, соблазнить

قۇقدىرش، ئالداش، ئازدرش.

соблазняться

قۇقىش ۋە ...

соблюдать, соблюсти

تۇتۇش، ئىت، ئەدەت قىلىش، ايرىگەشش، بويىن سونش.

соблюдаться

تۇتۇش، ئىت، ئەدەت قىلىش ۋە ...

соблезнование

قۇغانش، تەئەسسۇف قىلىش، تەئەسسۇف قىلىش، تەئەسسۇف قىلىش.

— соблезновательное письмо

قايغۇلى ۋاقيغە سەبەبلى تەئەسسۇف ايتىش، تەئەسسۇف ايتىش، تەئەسسۇف ايتىش، تەئەسسۇف ايتىش.

соблезновать

قۇغانش، رەخم، ايتىش، تەئەسسۇف ايتىش، قايغۇسىنى اور-
تا قىلىش.

соброр

يىغىلىش، جام، كەنتە بۇتخا، جام، كەنتە بۇتخا.

собрание

يىغىلىش، يىغىن، مەجلىس، جام، كەنتە بۇتخا.

собрать

قارا، قارىداش، مەسلىكداش.

собратьство

قارىداشلىق، دوستلىق، مەسلىكداشلىق، دوست، اورناق.

собственник

مال ۋە مولكەتكە ايرىكە بولغان كىشى.

собственно говоря

توغرىسىنى ئايتىش، ئايتىش، ئايتىش، ئايتىش.

собственнооручно

اوز قولم (قولك)، قولم، بىلەن.

собственнооручный

اوز قولم (قولك)، قولم، بىلەن يازغان (بىرلەن) قىلغان.

собственность

مۈك، اوزىغا غىنا، خاس مال (ئەدەت).

собственный

خاس، مەخسۇس، خوسۇسى (اوزى نىكى).

собутыльник

شەپقەتداش، مەم شەپقەت، بىرگە ئىچىشكەن كىشى.

событие

ۋاقيغە، خادىسە، ماجارا.

сова

ياپلاق قوش، بوم، بايقوش، باي اوغلى.

совать, сунуть

تۇقىش، ياشىرىش، بېرىش.

соватьсья

تۇقىلىش، اورۇنۇش، تۇقىدۇرۇش.

соверен

مەنكەلىزىلەرنىڭ ئالتون پولى بىر قوندى ئىستىرلىغى 9 سوم 26 تىن.

совершать, совершить

قىلىش، ايتىش، ئىشلەش، بولدىرش، تەمام ئىتەپ بىرش.

совершаться

قىلىنىش، بولۇش، ئىجرا ايتىلىش، اشلەش.

совершенство

قىلىش، اشلەش، ئىجرا قىلىش، تەكمىل ايتىش.

совершенно

يۇتۇنلەي، مۇتلەق، بىلگۈللىيە، كامىلەن، ئەسلا.

совершеннолетие

بەلاغەت، بالىلىق، رەسىدەلك.

совершеннолетний

بالىغ، بەلاغەتكە يېتىكەن، ياشى يېتىكەن، رەسىدە «كەبىرە».

совершенный

مۇكەممەل، كامىل، بولۇشى، بى كەم-كۈست.

совершенство

كەمالەت، مۇكەممەللىيەت، بولۇشى بى كەم-كۈستلك.

совершенствование

كامىل بولۇش، تەكمىل ايتىش، ايرىكە ئالى سەئەتكە يېتىش.

совершенствовать

مۇكەممەل ايتىش، كامىل قىلىش.

совершенствоваться كامل، كامل
بولش، تەكەمسول ايتش، تەرەققى ايتىپ،
ياخشىرىپ اياك عالي دەرەجەگە يېتىش.
совеститься ئىنسانغا كېلىش، اۆيدىلىش،
تارتىلىش.
совестливый ۋەجدانلى، انىسافلى،
اويدىلچەن.
совестно اويدت، اۆيدىلورلىق، تارتتارلىق،
(حال).
совесть ۋەجدان، انىساف.
Совет شورا، كېڭەش.
—Совет народных комиссаров خەلق
كەمىسەرلەر شوراسى
совет كېڭەش، نەسىھەت، مەشۋەرەت.
советник، советчик كېڭەشچى،
مەسلىھەتچى، مۇستەشار.
советовать كېڭەش قىلىش، موشاۋەزە
ايتىش، كېڭەش بېرىش، مەسلىھەت كۆرۈش.
советоваться كېڭەش اينىلىش، كېڭەش -
لەشش
совещание مەسلىھەتلىشىش مەجلىسى،
كېڭەشش.
совещаться مەسلىھەتلىشىش، كېڭەشش،
اويلاشش.
совинный ياپالاق قوشقا مەخسوس.
совладать. совладеть يېڭىش،
تۆتب قالش (غالبەن اوزگى-اوزك)
совладелец مالدا اورناق كىشى.
شەرىك.
совместно بىرگەلەپ، بەرايەر.
совместный بىرگە، بەرايەر، مۇتەئەقق.
совмещать, совместить كىرىش -
درش، قاتنىشىش، بىرگە سىغدۇرش.
совздыхать قايغۇرىشىش، غەم بېشىش.
СОВОК چومچ.
совокупление قاتنىشىش، قوشلىش،
يېغىلىش. جماع ۋە مۇجانبەدەت.

совокуплять, совокупить- قاتنىش-
درش، قوشتىش، بىرگە يېغىش.
совокупляться قاتنىشىش، قوشلىش،
بىرگە يېغىلىش، جماع قىلىش.
совокупность جەمىيە، مەجموعە بىرگە
يېغىلىشلىق.
совокупный مەجموع، بىرگە يېغىلغان.
совоспитанник بىرگە تەربىيە كۆرگەن
كىشى. شەرىك.
совоспитывать, -таты, -тать بىرگە تەربىيەلەش،
совоспомянуть, мянуть بىرگە لەش،
ايسىك ئالاش.
совосхвалять بىرگە لەش ماقناش.
совоцарять, -рить, -реть بىرگە حوكم سۈرۈش،
بىر زەماندە بىرگە ياشاش، بىرگە بولش.
совпадать, совпасть بىرگە بىر ۋەقتكە
توغرى كېلىش، تىكسەلەش، مۇسافى
بولش.
совпадение بىرگە، بىر ۋەقتكە توغرى
كېلىش، تەسەلۇف.
совраждовать بىرلەشەنلىك
ايتىش.
совратитель ئازدەرغۇچى، يولدان
يازدەرغۇچى.
совращать, совратить ئازدۇرۇش،
يولدان يازدۇرش، يامان يولغا كىرگىزىش.
совращаться ئازىش، ئازدۇرلىش.
совращение ئازىش ۋە ئازدۇرش.
современять, -нить بىر ۋەقتكە توغرى
كىلىتىش؛ موۋافىق ۋەقتكە توغرى كىلىتىش
اوپون كىچكىدۇرش، كۆتىش، سەبەر ايتىش.
современик زەمانە كىشىسى، زەمانە -
داش، مەعاسر، خەسرداش
современный بۇ ۋەقتدەكى جازغىي،
زەمانەگە مەخسوس، جازغىي خەسرنىكى.
совсем پۈتۈنلەي، تەملىن، كامەلەن.
согбенный پۈتكەن، ايگەن.

согласиться . رازى بولش، كېلىش.
 согласие . رىزالقى؛ تاتلىق؛ موۋافەقت؛
 موئابەقت.
 согласно غابىئاندىن كە موۋافىق.
 согласный . رازى؛ موۋافىق؛ ئاتوق. داۋىسىز
 (ھەرف توغرىسىدا).
 согласовать . تەتقىق ايتىش؛ تەرتىپكە
 كىرگۈزۈش.
 согласоваться . موئابىق بولش،
 соглашаться . قارا: согласиться
 соглашение . كېلىشى، موۋافەقت قىلىش،
 تەتقىقاتقا كېلىش.
 соглядатай . مەخپى سۈرەتتە قاراپ
 يۈرگۈچى، جاسوس، ۋاقىدە نەۋبىس،
 ئىشپىز.
 соглядать, соглядеть . قاراش،
 ياغىرن سۈرەتتە قاراش، نىكەشش،
 جاسوسلىق ايتىش.
 согнать . قارا: согнать
 согнуть . قارا: сгибать
 согражданин . بىر شەھەردە تورغۇچى،
 بىر ۋەتەن كىشىسى.
 согрeвание . قىزدرش، تەسخىن قىلىش.
 согрeвать, согрeть . قىزدرش،
 تەسخىن ايتىش.
 согрeваться . ئىشش، اوتدا، قويلاشدا
 قىزىش.
 согрeщать, -шить . كوناھ قىلىش،
 يازقلاش.
 согрешение . كوناھ قىلىش، يازقلاش،
 сода . بەغزى دېگىز اوسمىلكلەرنىڭ كۆلپەن
 تاپىلادورغان بىر نەۋع ئاقمىل پاراشوك.
 содевать, -деять . قارا: сделать
 содействие . بوللىشى، ياردەم ايعاندە.
 содействовать . بوللىشى، ياردەم
 ايتىش.

содержание . تۇتۇش ۋە تۇرۇش، نەسەش،
 مەزمۇن، مەفھۇم.
 содержанка . يېيىگەنە ايرىككە حسابىدە
 تورغۇچى خاتىن، مەدەشوقە، مۇستەفەزەشە.
 содержатель . تۇتقۇچى (ئاشخانىدە)، ايكە،
 تۇتۇش.
 содержать, содерживать . نەسەش،
 قاماقدا ياتقۇزۇش.
 содержаться . تۇرۇش، نەسەش، قاماقدا
 ياتقۇزۇش.
 содовый . سۇداغا مەخسۇس.
 содомить . تەقەبىرلىش، سوكىشىش، جەنجاللە
 شىش.
 содомия . كىشىنىڭ ھەيۋان بىلەن مۇناسىدە -
 بەت قىلىشى (لىۋاتە).
 содом . غاۋغا، شاۋقون، سوكىش، جەنجال.
 содрать . قارا: сдирать
 содрогание . قالتراش، سىسكەنىش.
 содрогаться . ھالتراش، سىسكەنىش،
 قورقۇشىدان قىرەپ كېتىش.
 соединeние . قوشۇش، قوشلىش، بىرىكىدىش،
 يېغىش، تۇتاشتۇرۇش.
 соединять, -нить . قوشۇش، بىرىكىدىش،
 يېغىش، تۇتاشتۇرۇش، ايككى نەرسەنى بىرگە
 قوشۇش، بىرگە بىرىكىدىش، باغلاش،
 соединяться . قوشۇش ۋە
 сожалeние . قىزغانىش، نەردەھۇم ايتىش،
 تەنەسسۇف ايتىش.
 сожалеть . قىزغانىش، نەيدىش، نەردەھۇم
 ايتىش. تەنەسسۇف ايتىش.
 сожжeние . ياندۇرۇش، اىھراق ايتىش،
 сожигать . قارا: сжигать
 сожидать, сождать . كۈتۈپ تۇرۇش.
 ئاللىش.
 сожимать . قارا: сжимать
 сожинать . قارا: сжинать
 сожитель . بىرگە تورغۇچى.

сожителъствоватъ берке тۇزش
 сожратъ ئاچكۆزلەنب، توياسدان قالانر-
 غاندهك بولوب يييش. جوده كوب يييش
 نغقاندهك بولش.
 созванивать, -нить قونغراق چالب
 خەلقنى يييش، برەر حال بولغانىنى
 بلدرش.
 созвать созывать قارا:
 созвездие بولدىزلىر ييغىنى، بۇرج.
 созвучить داوش بىلەن جەۋاب قايتارش.
 созвучие داۋشلارنىڭ توغرى كېلىشى.
 создавать, -дать پەيدا قىلىش، بولدرش
 توغدرش، ئىجاد ئىتىش.
 создаваться بولدرلش، خەلق ئىتىش.
 создание بولدرش، خەلق ئىتىش.
 создатель پەيدا قىلغۇچى، ياراتقۇچى،
 بار ئىككۈچى.
 созерцание فكر بىلەن قاراش، كۆزەتىش،
 مۇئالەمە، تەفەككۈر.
 созерцательный فكر بىلەن قارايدور-
 غان، مۇئالەمەلى، مۇتەفەككەر، ئويلايدۇرغان.
 созерцать ئوي ۋە فكر بىلەن قاراش، كۆ-
 زەتىش، تاماشا ئىتىش.
 созидать, -дать созавать قارا:
 ئىككىزەك بالالار، بربرېسىگە ئوخشاش-
 غان ئىككى كىشى.
 созла يامانلىق بىلەن.
 сознавать, сознать سىزىش، ئاڭلاش،
 ئقرار ئىتىش؛ ئىسكى فكريدەن قايتىش.
 сознаваться سىزلىش، ئقرار قىلىش،
 ئىختىراق ئىتىش؛ عدىبىنى تاماسلىق.
 сознание ئىدراك، بلىش، ئاڭلاش، سىزىش.
 сознательный ئىدراكلى، ئاڭلى.
 сознательно ئاڭلاپ، بلب، سىزىپ.
 созреть, -реть ئولگىرش، يېتىش،
 پىشش.
 созрелый ئولگىرگەن ۋە . . .

созыб چاقرب ييغىش ئىشى.
 созывать, созвать چاقرب ييغىش.
 соизволять, -воить رازى بولش،
 قەيول ئىتىش، نىعام، ئىحسان قىلىش، روخ-
 مەت بېرىش.
 соизволение فىلى مەرتەبىلى زات تا-
 مانىدان سادر بولغان رازىلىق، خۇسن قە-
 پۇل، رۇخسەت.
 соизмеримость ئەمەن ئولچەندىش
 (قابىلىيەتى).
 соизмеримый ئولچەندىرك، ئەمەن
 ئولچەندىش يىتەرلىك، قابىلى قىياس.
 соименник ئاداش (ئاداش) برئىسە-
 دەكى كىشى.
 соискывать, -кать بر ۋە قەتدە
 ئىزلەش.
 сойти сходить قارا:
 сок شېرە، مېۋە لىرنىڭ سىلغقان سۇۋى.
 сокол لاپىن، قىغىر قۇش، چىخ-ئىسلاۋا كىيەدە
 تەن خەدەگەتى (كېناسىتىگە) جەمئىيەتى.
 соколинный لاپىنغا مەخسۇس.
 сокольник لاپىنچى، بازدار.
 Сократ سوقرات خەكىم (يونان فەيلەسوفى).
 сокращать, сократить قىسقارتىش،
 مۇختەسەر قىلىش، كچرەيتىش.
 сокращаться قىسقارش، ئارتىش.
 сокращение قىسقارتىش، قىسقارش.
 сокращённый قىسقارتىلغان، مۇختەسەر.
 сокровенный مەجمۇل، ياشىن مەخفى،
 سىرلى، مۇقەددەس، غەزىز.
 сокровище مال، خەزىنە، قەدرلى ۋە-
 غەزىز نەرسە.
 сокровный ئوغىشقان، قارىنداش.
 сокращать, -тить تىچىش، يوزاشلاندرش،
 تىچلەندىرش، جانىنى ئالاش، ئولدرش.
 сокрушать, -тить مەيدەلەش، سىندىرش،
 ئىتتىكىدىرش، زىركىدىرش، كۈچ بىلەن تارماق
 ۋە مەلاك ئىتىش.

сокрушаться كينتكشى، بدمدم بيرش.
 сокрытие قارا: كرىتىيە يالغانلاش.
 солгать سالدات، نەفەر، عدسكۆز.
 солдат سالدات خانتىنى.
 солдатка سالداتلارغا مدخسومە.
 солдатский سالداتلىق، سالداتلىققا كى-
 солдатчина تش، سالدات پايوكى.
 соление تۇزلىش، تۇزلىنگەن نەرسە.
 солёный تۇزلى، تۇزلىنگەن.
 солицизм سەرف ۋە نەھەت خەت.
 солидарность رازىلق، ئىتتىپاق، بر
 سوزدە، بر فكرە بولش.
 солидарный رازى، مۇتەفق، برصوزلى.
 солидный ئۇلۇغ سۇفت، توپلى ئە-
 ساسلى.
 солист مۇغەننى، ئەشوللەچى ئىير،
 солистка مۇغەننىيە، ئەشوللەچى خاتن.
 солитер چوۋالچەك، يىرىك بىرلىانت.
 солить، саливать تۇزلىش.
 солнечный قۇياشقا مدخسوس.
 —солнечная система قۇياشنىڭ سەيارە بىلەن
 بىرگە خەرىكەت ئىيتىشى.
 —солнечные часы قۇياش ساعدىتى ۋاقتىنى
 قۇياش يۇرشى بىلەن بىرلىكلەيدۇرغان قۇرال.
 —солнечный удар قۇياش ئۇرش.
 солнце قۇياش، ئاقتاب، كۈن، كۈندش.
 солнцепёк قۇياش قىزدرىشى.
 солнышко قۇياشخان (سۇيىب ئەينىكىدە
 ئىستىمال قىلىنادور).
 соло موسىقىدەلى پىيەسسە ياكى رەقسنىڭ بر
 كىشى تاماندىن غنا ئىجرا ئىيتىشى، ئەشۈل-
 نىڭ بر كىشى تاماندىن ئەيتىلىشى.
 соловей بۇلبۇل، مەزار داستان.
 соловка بۇلبۇل، ئانا بۇلبۇل.
 соловьиный بۇلبۇلگە مدخسوس.

СЛОВОВОЙ конь قۇيروغى ۋە يالى ئاقچ
 بولغان سەمەن (سەمەن) ئات.
 СОЛОД چۇچۇك نامنىڭ ئۇنى.
 СОЛОДОВНИК چۇچۇك مەيدە ساتقۇچى.
 СОЛОМА سامان، پاخال.
 СОЛОМЕННЫЙ بۇغداي پالاچدان قىلغان.
 СОЛЕНИНА تۇزلىنگەن كۆشت، قاق كۆشت.
 СОЛОНКА تۇزلىق، تۇز ئىيتىشى.
 СОЛОНУХА تۇزلىشكە يەرەيدۇرغان فوزى
 قارن.
 СОЛОНЧАК شور بېر.
 СОЛОНЕТЬ تۇزلىنىش، تۇزلىنىپ قويلىش.
 СОЛОНЬЙ تۇزلى، تۇزلىنگەن.
 СОЛЬ تۇز، موسىقىدە بېشىتچى داۋش.
 СОЛЬФЕДЖИО (موسىقىدە) داۋشنى سوز-
 سز نوناغا تەتبيق قىلىش.
 СОЛЯНКА ئەچچىغ شورپا، تۇز ئوسىلىكى.
 СОЛЯНОЙ تۇزگە مدخسوس.
 —соляное озеро تۇز كولى.
 СОЛЮБИТЕЛЬ سۇيىشىدە رەقىب، كۈنداش.
 СОМ لاقا بالىشى.
 СОМАТИЧЕСКИЙ تەن نىكى، تەنگە مۇئا-
 سەيدەتلى.
 сомкнуть قارا: смыкать
 сомнамбулизм قارا: лунатизм
 сомневаться, усомниться شەك-
 لەنىش، شۇبەلەنىش، تەشۈبىشلەنىش، ئشەز-
 مەسلىك، ئشەنچىز دىيىپ ئويلاش.
 сомнение شەك، شۇبە، تەشۈبىش.
 сомнительность شەكلىك، شۇبەلىك.
 сомнительный شەكلى، شۇبەلى،
 شەك، شۇبەدە تۇشكۇچى، تەشۈبىشلىكىشى.
 сомовина لاقا بالىغىنىڭ گۆشى.
 сон ئويغۇ، تۇش.
 соната ئىككى-اۋچ بولدىدەن عبارت
 موسىقىدە نامەتتى.
 сонет قەسىدە، نەزم، نامەتتى.

сонливый سيرئويقو، اويقوغا مەدلىلى،
ياتاق كىشى.
сонм, сонмище كەتتە يېغىن، ئالامان،
زور تورگوم، مەجلىس.
сонный اويقولى، اويقولاغان، اويقوغا
تەدەللوقلى.
соображать, -зить اويلاش، اويلاپ
بىلىش، فكر يۈرگۈزۈش.
соображаться اويلاناش، اويلاناب تاپلىش.
соображение اوى، فكر، موناھەدە.
сообразительный ئاڭلى، زېھنىلى،
زېرەك، اويخاق،
сообразный مۇوافق، مۇناسىب، مۇتەناسىب
сообща بىرگە، مەدەن، بىر ئاغزىدان.
сообщать, сообщить قاتنىشىش،
بىلدۈرۈش، خەبەر ايتىش، مەدەلوم ايتىش.
сообщаться قاتنىشىش، بىلدۈرۈش، خەبەر
ايتىش، مەدەلوم ايتىش.
сообщение قاتنىشىش، خەبەر، بىلدۈرۈش.
сообщество شىركەت، بىرلىك، بىرلەشكەن.
сообщник بىرلەشكەن، بىر ئىشنى بىر-
كەلەپ ئىشلەشكەن، كىشى، جىنايەتچىنىڭ
يولداشى.
сооружать, -дить سېلىش، بنا قىلىش،
تۈزۈش.
сооружаться ياسالاش، بنا قىلىش،
تۈزۈلۈش.
сооружение بنا، عمارەت، سالىش، بنا
قىلىش.
соответственный مۇناسىب، مۇتابق،
مۇوافق.
соответствовать كېلىشىش، اورنىغا
لايىق بولۇش، توغرى كېلىش، مۇوافق بولاش.
соотечественник ۋەتەنداش، ايلداش،
مەدەكشۈرەر.
соотношение تەناسىب، مۇناسىبەت،
نەسبەت.

сопать تىكەرش، اورب ئالاش. شاشىش
اوندە - موندە ئىشلەش، ئاچك-وزلەنەپ
يېيىش.
соперник داۋلاغۇچى، قارشى تورغۇچى،
رەقىب (كۈندەش).
соперничать داۋلاش، قارشى تورش،
تىگلەشىش، رەقابەت ايتىش.
сопеть, сопнуть پىشقىش، پىشلەش،
غىرلەش.
сопка اوچكەن ياناز تاغ (ۋولقان). تىكە تاغ.
ئايورم - يالغز تاغ. تاغ اوستى، بەلەندە
يېز.
соплеменник مللەتداش، جىنداش.
соплеменный بىر مللەتدەكى، بىر مللەتكە
مەخسوس، بىر قەۋم كىشىسى.
соплескать چەپەك چالاش، ئالغىلاش.
соплетать, -сти قارا: сплетать
مانقا.
сопли مانقاغا بويلاش.
сопливый مانقالى.
сопля مانقا، قالاتق، مەشپىق.
сопорозное состояние اوزاق موندەت
اويقولاش، اويقونك خەستەلىك حالەتى،
يونداتى حالت قاتنىغ كەسەللەردە اولوم
ئالدىدا پەيدا بولادور.
сопоставление بىرگە قويىش، چاقىشىش،
مۇقابىل قىلىش.
сопоставлять, сопоставить بىرگە
قويىش، چاقىشىش.
сопрано خانن - قز ۋە بالالارنىڭ اياڭ
ئىچكە داۋىلاش.
сопредельный بىر چېكىلى، چېكىداش،
ياپىشقان، مۇتەسەل.
соприкасаться, -снуться بىر-بىر
يىسىكە تىكىپ تۇرۇش، تىماس ايتىش،
مۇتەسەل.
соприкосновение بىر بىرىسىكە تىكىپ
تۇرۇش.

сопричастный شەرىك، ھىسەدار،
 сопричислять, -лить قارا: پرىچىلىت
 сопровождать, сопроводить
 اۋزەتەش، جونەتىش، بىرگە بارىش، يولداش بولىش.
 сопровождаться اۋزەتەلىش، بىرگە بولىش.
 сопротивление قارشى تورۇش، قارشى، قارشىلىق كۆرسەتىش.
 сопротивляться, -тивиться فار- شى تورۇش، قارشى، قارشىلىق اينىش.
 сопрягать, сопрячь بىرگە قوشۇش، بىرگە يىڭىش، نىكاحلىق بىرگە قوشۇش.
 сопутствовать يولداش بولىش، بىرگە بارىش، يولدا، سەھەردە، تورموشدا رەھبەر بولىش.
 сор خارۇ-خەس، چوپ.
 соразмерно چاما بىلەن، نىسبەت بىلەن، كەنتە - كىچىكلىكىگە قاراپ.
 соразмерный چامالى، مۇناسىبەت، ئەندازەلى.
 соразмерять, -рить تەتقىق اينىش، تىكىش اينىش.
 соратник ەسكەردەش يەنى بىر ەسكەرى خىزمەتدە بولغان كىشى.
 сорванец بى سەر، يولقەن، ئەدەبەكە مۇغابىر، دەرىۋىش، مىسكىن (كىشى).
 сорвать, срывать يولقەن ئالۇش، اۋزى بىلەن ئالۇش.
 сорви-голова زىيانكار، يامان، اېپىنى اۋزىگەن، غەيرەتلى (كىشى).
 соревнование رەقابەت، مۇسابىقەت، بەدراپەر اۋرۇنۇش.
 соревнователь بەدراپەر اۋرۇنۇشكۈچى، مۇسابىق.
 соревновать بەدراپەر اۋرۇنۇش، مۇسابىقەت بەدراپەر قىلىش.
 сорить توزۇرش، چاچىش، خار-خەس بىلەن ئۇغلاش قىلىش.

— сорить деньгами بولماغان پۇل چاچىش، پۇل بەرگە سەرق قىلىش.
 сорный سىر خەشەك، چوپ ئارالاشقان.
 сорные травы بىكارچى اوتلەر، فايدالى اوسمىلىك ۋە ئىككىلەرگە زەرەر اينەندۈرۈش گىياھلەر.
 сорок قىرغ، ۴۰، XL.
 сорока ئەككە (مەككە):
 сорокадневный قىرغ كۈنلىك.
 сорокалетие قىرغ يىللىق مۇددەت.
 сорокалетний قىرغ يىللىك، قىرغ يەشەر.
 сороковой قىرغچى.
 сороконожка قىرغ ئايلاق.
 сорокопуст اولگەننىڭ «قىرغى» (قىرغچى كۈندە قىلىنارغان رەسىم-عادەت).
 сорочий ئەككە مەخسۇس.
 сорочка ئىچكى كۆپىنەك.
 сорт نەۋە، جىنس، خىل.
 сортировать نەۋەلەرگە بولىش.
 сортировка سايلاش، ئىپوزىش، نەۋەلەرگە بولىش.
 сортировщик نەۋەلەرگە ئىپوزغۇچى.
 сортовать قارا: сорттировать.
 сосание ايمىش، سوزۇش.
 сосать ايمىش، سوزۇش.
 сосватывать, -тать كىلىشىش، ۋە ەدە. لەدىش، خاھلاش، ئۇندەش قوبىشىش.
 — она сосватана за такого-то ئۇنىستانچىكە تاكە-تە ئۇندەش قوبىلىغان.
 сосвататься ئۇندەشلىش، ۋە ەدە لەدىش.
 сосед قوشنى، ھەمسايە.
 соседка قوشنى (خاتىن).
 соседний يان-مەيدان، قوشنى.
 соседство قوشنىلىق، يان-مەيدانلىق.
 сосвидетельствовать بىرگە لەشەپ شەھادەت (گۈۋاھلىق) بېرىش.
 сосиска چورچاقا خەسبى، نەزىسى.
 соска ايمىزك.

соскабливать, соскоблить, قوش، قرب نازالاش، ئۇرچش.
 соскакивать, соскочить, سەكرەپ چىقىش، ئاتلىپ چىقىش، سەكرەپ توشش.
 соскальзывать, соскользнуть، تاپىپ، سىغىناب چىقىش.
 соскорбеть، برەۋىڭ قاىخوسىغا قوشۇلۇش (ئورناقلاشش).
 соскучиваться, соскучиться، كۆگۈسزلىنىش، كۆگۈسزلىك سىزىش، ساغنىش
 сослагательное наклонение، شەرت فىئەلى (سەرف ئۇستىلاخى).
 сослать، قارا: سсылать
 сословие، تائىفە، سنىق، دەرىجە، تەبەقە.
 сослуживец، بىرگە خىزمەت ايتىشكەن كىشى.
 сослужить، خىزمەت ايتىش (ايتىپ بىرىش)
 сосна، قاراغاي دەرىخىسى.
 сосновый، قاراغاي مەخسوس، قاراغاي دان قىلغان.
 соснуть، ئازغىنا اويۇتۇپ ئالاش.
 сосок، ايمىزك، ايمىچەك.
 сосредоточивать, -точить، بر اور-، تاغا بېغىش، بىر مەركەزگە كىلىتىش، اريۇ- شەرش.
 сосредоточиваться، بر مەركەزگە بېغىشلاش، زىھن قويىش.
 состав، تەرتىپ، تەركىب، ماددە، ھەيئەت.
 составитель، تۈزۈگۈچى، مۇئەللىپ، مۇسەننەپ.
 составление، تۈزۈش، تۈزۈلۈش، تەرتىپ ۋە تەشكىل ايتىش.
 составлять, -вить، تۈزۈش، تەرتىپ ايتىش، قوشۇش، بېغىش، تەلپىق ۋە تەسنىق ايتىش؛ اويۇش شەرش.
 составляться، تۈزۈلۈش، تەرتىپ ايتىش.
 составной، مۇرەككەپ، تەركىب ايتلگەن.
 состарить، قەرتىش، ايسكرتەش.
 состареться، قەرتەش، قەرتەش.

состариться، ئەۋرىشىش، ايسكرتەش.
 состояние، حال، كىتىش، مال، دەۋلەت.
 состоятельный، باي، دەۋلەتلى، اوزىگە بەھوزۇر.
 состоять، عىبارەت بولۇش، مۇرەككەپ بولۇش، تۇرۇش.
 состояться، بولۇش، ۋاقىع بولۇش.
 сострагивать, сострогать، رەندە-، لەب ئالاش.
 сострадание، قىزغانىش، تەكەسسۇف، شەفەقەت، مەرحەمەت.
 сострадательный، ئەيەيدۈرغەن، مەدەنىي ھەمئەتلى.
 сострадать، قىزغانىپ، بىرگە لەشپ قاىخورىش.
 сооритить، بىنانى ۋە باشقا نەرسىلەرنى قىلىپ - ئىشلەپ بىتىش، تەماملەش.
 сооритывать, сооритывать، -يا، ساش، تۈزۈش، پىشىرىش، پىشىرىپ بىتىش.
 состязание، كۈرەش، ئۈزۈش، مۇسابىقە، مۇنازىرە، پاينگە.
 состязаться، كۈرەش، ئۈزۈش، پاينگە.
 сосуд، ئىش، جام، قەدەج.
 сосулька، ئېچىككە ئوخشاش ئاسلىب تۇش-، كەن موز بولدىكى. گىياھ ئىسىمى.
 сосуществование، بىرگە بولۇش، بىرگە-، غۇمىر ئېتىش.
 СОСЦЫ، ئىمچەك
 сосчитывать, - тать، يەنكىدەن (بولدىك) - تاتىپ، باشقادان) ساناش، ھسابلاش.
 сосчитываться، سانالاش، ھسابلەنىش، ئىككى ئارادىغى ھسابنى بىرىش.
 сот, соты، ئاق موم، سەدوم.
 сотворение، پار قىلىش، خەلق قىلىش.
 сотворить, -рять، خەلق قىلىش، بار قىلىش.
 сотё، ئاشنىق يانغىغا قويۇلدىغان قويۇق قازۇرما. قەيلى.
 сотенник، باي مۇرەككەپ.
 сотка، ەلەم، ھەر بىر يۈز سەدرچىنگە اوتۇلغان ئۇستۇم.

сотенный يۈزلى، يۈزلىك.
 соткать قارا: стокачь
 соткнуть قارا: стькачь
 сотник يۈز باشى.
 сотня يۈز، يۈزلى سان.
 сотоварищ يولداش، رەفيق، شەرىك.
 сотовый (ئاتاق موملى (عەسەل ئەرى اۋيەسى)
 — сотовыймед ئاق موملى عەسەل.
 сотрапезник ھەمئاۋاق، ھەجلىسداش.
 сотрудник بىرگە خىزمەت ايتكۈچى، ئىشلە-
 كۈچى، خىزمەت ايتكۈچى، گەزىتە ۋە جۈرر-
 نالاردا يازشخۇچى.
 сотрудничать خىزمەت ايتىش، قاراشش.
 сотрясать,-сти تىرەش، قالتراش،
 قورقۇش.
 сотрясаться, сотрястись تىرەش،
 قالتراش، قورقۇش
 сотрясение تىرەش ۋە...
 сотский دىھقانلاردان سايلانغان قىشلاق
 باشلىغى.
 сотый يۈزىچى، يۈزىچى سان.
 соумышленник ئىپىدىداش، شەرىك،
 رەفيق، صومى قېسىدە يولداش.
 соус قاۋورما، قەيلى.
 соучастие قاتنىش، بولش، ياردەم
 ايتىش، عومومى ئىشە، جەنابەتە قوشلىش
 ئىشلەش.
 соучастник ياردەمچى، شەرىك.
 соученик شەرىك، مەكتەپتە بىرگە اوقۇغان
 اورتاق.
 софа سوفە، كرىك ۋە بومىشاق شورى.
 софизм سەھسەتە، ياگاش مۇئالەمە.
 софистика فەسىح سۆزلەر بىلەن بىزەلگەن
 ياگاش مۇئالەمە.
 софисты يۈرۈنشى يوناندا مەسئۇلەتنى تىزىك
 فەساحەتنى بىلەن كېنە ئىسپات قىلغۇچى يالغان
 قەيلىدەسوفلەر.
 соха ئاماچ.

сахарь قوشچى.
 сохлый قورۇغان، قورۇق.
 сохнуть قۇرش.
 сохранение ساقلاش، موھافەزە قىلىش،
 اىحتىيات قىلىش.
 сохранный ساقلانغان، سەلامەت، خەۋەقسىز،
 قورقۇنمىغۇچى؛ زەرەر نىكەمگەن.
 сохранять,-нить ساقلاش، موھافەزە
 ايتىش، اىحتىيات قىلىش.
 сохраняться ساقلاناش، موھافەزە ايتىش.
 соцветие جۈدە كۆپ گۈللەرنىڭ بىر ساپاقتا
 تۇتاششى.
 социализм ساتىسياليزم-ئىشەنچكەن مەزمە-
 بى. بىر مەزمە پەنە، ئاساسى: مۈلك
 ۋە دۆلەتنىڭ بىر قولىداغنا بولماسدان
 ھەر كىمگە موھىتەرەك بولمىشىدور.
 социалист ئىشەنچكەن مەزمە پەنەگى كىشى.
 социал-демократия ھەركىس نەزەر-
 ئىياتىگە ئاساسلانغان ئىشەنچلەر پەرتىپەسى.
 социалисты-революционеры
 ساتىسياليزم ئاساسىگە قورلغان خەلقچىلىق
 فەكرىدەكى كىشىلەر.
 социальный اىجتىمائى، عۇمومى.
 социальные науки جەمئىيەت پەنە-
 رىپەننى اورگەنش فەننى (سىياسى قىيىسان،
 ئىستەتىستىكە ۋە باشقالار).
 социнианство اللەغا شىركەت كىل-
 ترىشنى ئىنگار ايتىش ھەم عىسانىڭ ئىلامە-
 لىغىنى رەد ايتىش مەزمەبى.
 социология جەمئىيەت پەنەبىيە ۋە
 ئۇنىڭ تۈرۈمۈشۈپنى، تەرەققى ايشۈپنى
 تېكىشەندۈرۈغان ھەم اورگەتەندۈرۈغان فەن.
 сочевница (чечевица) ماش.
 сочельник بەيرەم ئالدىداغى كۈن (غەزەفە).
 сочение سقىش، نامىز، ئافزىش.
 сочень ھامىچا، قاپارتما، «پەردەمەچ».
 сочетание قوشۇش، قوشش، زەم قىلىش.

сочетать. قوشش، قوشبساناش، ئۇيلەندىرش.
 сочетаться. قوشلش، اويلىنىش.
 сочиво چەككەن، يانغاق، كوكتار، بادام
 سنگىرى اوسىلكلەرنىڭ سۈتى؛ شر سۈتدەن
 حازرلانغان نەرسە.
 сочинение نەسەر، تەسنىف.
 сочинитель مۇھەررىر، مۇسەننىف.
 مۇئەللىف.
 сочинять, -нить تەھرىر ايتش، اوز-
 گەن اويلاپ چقارش (ۋە يازش). يال -
 خانالاش، اويدىرش.
 сочиняться تەھرىر ايتلىش ۋە...
 сочитать نامزى، سزقېتىش، سوۋ ۋە سوۋۇق
 نەرسەلەرنى ئاقىزىپ چقارش.
 сочиться تامش، سزقېلىش.
 сочлен ئەزا، شەرىك، بولداش.
 сочлененье ئەزانىڭ بۆكەندەردىغان
 بېرلەرى (تەسەك، تۈۋە شۈنكە، اوخاشاش).
 сочный سوۋلى، دەملى، شىرەلى.
 сочувствие خۇسەن نەۋەججۈم، كۈگىل
 قوش؛ نەپەش، ياردەم ئېلىشنى خاھلاش.
 сочувствовать خۇسەن نەۋەججۈم قىلىش.
 ياخشى كۆز بىلەن قاراش، ئىسنىخسان
 ايتىش.
 сошествие ايتىش، يوقارىدان تۇشش،
 ئۇزۇل.
 сошка كەچكەنە ئاماچ، كەمبەغەل خوجە،
 مەيدە غەمەلدار.
 сошники ئاماچ تېمەرلەرى.
 сошный ئاماچغا مەخسۇس، ئاماچ نېكى.
 сощипывать, -пнуть چىچىلەپ،
 يۇلقىپ چقارش.
 союз قوشلش، بىرىكىش، ئىتتىفاق، ئىتتىھاد،
 شىركەت، بىرلەشكەن جەمئىيەت. ئاياق
 كېيىمنىڭ باشىغا ياكى اركەچسىگە سالغان
 چەرم.

и, а, по, же, ибо, о
 كەقسام كەلىماتىدە سنگىرى غەيرى مۇسەف
 خەزىنلەر.
 союзник. شەرىكداش، مۇتەفەقق، ئىتتىفاقداش.
 союзный قوشلانغان، مۇتەفەقق ۋە...
 спадать, спасть توكولش، كەمش،
 تۇشش، ياپىش.
 спазма تەن ئارتىش، بەدەن جىپىرلىش.
 спаивать, спонть مەست قىلىش،
 ئارتق ئچىرش.
 спалзывать, сползать, спол-
 зти تېخانب توشش. اورمەلەپ توشش.
 спалить يۇتىش، مەخۇ ۋە تەلەف ايتىش،
 كۆيدىرش.
 спальня ياتاق خانە، اويقوخانەسى.
 спаржа «قوش قونماش» ئاتلى مەھزۇرات
 (ئاشقا سالنادور).
 спаривать, спарить بىرگە قوشش،
 جوقتەندىرش، كېلىشىرش. بىرش (د-ۋۇغ
 بەلەن)
 спаривать, спороть ئاقاراش، بۇغەلەش
 ئۈچش، اۈچب كېتىش.
 Спас خىرىستىيانلەرنىڭ دىنى بايراملارى: 1)
 ئاۋغۇست، 2) 6 نچى ئاۋغۇست، 3)
 16 نچى ئاۋغۇست.
 спасание قوتقازش، تەخلىس ايتىش.
 спасать, -сти قوتقازش، خەلاس ايتىش.
 спасться قوتولش، خەلاس بولش.
 спасение قوتولش، خەلاس، نەجات.
 спасибо رەھبەت، تەشەككۈر ايتەمدەن.
 спаситель قوتقازغۇچى، مۇنجى.
 спасовать قاتنىشماسلىق، ئارالاشماسدان
 قالش (قارتا اويىندە).
 спасовка تېز بىشەندۈرغان بىر نەۋە ئالما.
 спасовщина بروھانىسزلىق، مەمە نەرسەنى
 ئىگار ايتىپ دەھجال چقادورغان ۋاقىت
 بېكىتىنىنى ايلان ايتكۈچى مەزەب.
 спать اويقولاش، اويقو حالدا بولش.

спаживать,-хатъ .بير مەيدەش .
 спажнуть .قاقب، شېرت تۇشرش .
 спаять .اپرېتب قۇيپ ياپشدرش .
 спевать, спеть .ئەشوللە ئەيتىش، ساپواش .
 спеваться .ئەشوللە ئەيتىش، بەسەجەسكە .
 спевка .داۋۇشلارنى بىرگە كېلىترب ئەشوللە قىلىش .
 спекаться .تەمام پىشش، قزىنىش .
 спектакль .عوومەن تاماشا، تياتر اوپنى .
 спекулировать .تەمدەق بىلەن ساۋدا قىلىش، ساۋدادا تىز ۋە ئاسانغا ئايدا ايتىش .
 спекулянт .ساۋدادا تىز ئايدا ايتكۈچى .
 спекуляция .تەمدەقلى ساۋدا، ساۋدادا تىز ۋە ئاسان ئايدا ايتىش يولى .
 спеленать .بېلىب بىترش، غونەك (ئەشتەك) قىلب بىترش .
 спелый .پىشكەن، يېتىشكەن، اولگىرگەن (مىۋە) .
 сперва .باشدا، ئەۋۋەلدە، ئىلگىرىدە .
 спереди .ئالدىدان، ئالدىندان، ئالدى تاماندىن .
 спереть .قارا: спирать .
 сперма .سەنى (ايرلەر اورۇغى) .
 спермацет .نەمەك بالغىنىك باشىدان ئالغىنخان ئاغ .
 спермин .نەسپىرمىن (دارو) .
 спёртый .قەسقى، باسقى، مۇنبەسەت .
 спесивый .اولوغ سەفەت، مۇتەكەبىر .
 спесь .اولوغ سەفەتكە، كەتتەك، تەكەبىرلىك، حۇببى نەفس .
 спеть .پىشش، اولگىرش، يېتىشش .ئەشوللە ئەيتىش .
 спех .شاشىنچىق، تىزلىك، شتابلىك، سۈرەت .
 специфический .خاس، بىرگىنە نەرسەگە مەخسۇس .
 специалист .ماهر، ارىستا، مۇتەخەسسەس، بىر تەختى تەمام ياخشى بىلگۈچى كىشى .
 специальность .خۇسۇسىيەت، بىلگەن ئىش .

специальный .خۇسۇسى، بىر ئىشكە مەخسۇس .
 специя .دەۋانك ئەجزالەرى (قاتشقان- ئارا- لاشدرغان ماددەلەرى) .
 спечь .پىشرب بىترش، پىشپ اولگىرش .
 спешить .شاشلىشىش، تىز بارش، تىز قىلىش .
 спешиться .ئاتلانغان ئاتدان توشش .
 спешный .شتابلىك، تىز، مۇعەججەل .
 спивать, спить .ئۇچ قاراش، بىر ئاز ئۇچ ئالاش .
 спиваться .ئۇچ ئەينىش، ئۇچ بۇزلب قىلىش .
 спикер .ئەنگلىز پارلامېنتى ئىك رەئىسى .
 спиливать,-лить .ئەدرە بىلەن كېسىپ ئالاش .
 спина .ئارقا، سەرت .
 спинка .سۇيەنچى، ئارقا قويايدورغان نەرسە، تىرەك .
 спиный .ئارقاداغى، ئارقاغا مەخسۇس .
 спираль .مىلزون، بىر نوقتتا ئەتراپىدە تارتىلغان چىزىق .
 спирать, спереть .اورنىدىن ئاشرش كېلىترب قەسش .
 спирт .روحلار بىلەن مۇناسەبەتتە بولغۇچى، روح غەلبەگە ئىشەنگۈچى (كشى) .
 спиритизм .روح غەلبە، اونىڭ تەغلىماتىگە كۈرە - اولگەن كىشىلەرنىڭ جانلارى تىرىك كىشىلەرگە كۈرەپ، اولەر بىلەن سۆزلەشە ئالدىورلار .
 спиритуализм .روح فەلسەفەسى، عالم روحنىڭ زامەر بولشىدىن عبارەت دېگەن تەغلىمات .
 спирометр .تەغدىسنى اولچىدىيورغان ئالەت .
 спирт .ئىسپىرت، كۈچل، مەۋاددىن قەترەلەپ چىقارغان سۈيۈق نەرسە .
 спиртный .ئىسپىرتلى، ئىسپىرتكە مەخسۇس .

СПИРТОВКА ئىسپىرت بىلەن ياتانۇرغان ماشىنا چىدراغ.

СПИСОК رويخەت، لايىھە، جەدۋەل.

СПИСЫВАТЬ, СПИСАТЬ كۆچۈر يازىش. ئۆسخە ئالغۇ، كۆچۈر تەرجىمە ئېتىش، بىرە-ۋىسى خىزمەت اورنىدىن كۆچۈر، يىغىكى-اورنىغا بىرلىكىلىش.

СПИСЫВАТЬСЯ كۆچۈر يالۇش ۋە...

СПИХИВАТЬ, -ХНУТЬ ئىشرب تۇشۇش، پىستىرش، ئارقاغا قايتماققا مەجبۇر ئېتىش.

СПИЦА كېكى (غەلبە كېكى)، قازق، مەيدە غەلبە-ئىلر، كىچىك مەۋقەھالى خىزمەتچى.

СПИЧ ئىتتەنە نۇتقى، ھازىرلا ئىساي سوزلەنگەن نۇتق.

СПИЧЕЧНИЦА كۆرگەت ئىشى.

СПИЧКА كۆرگەت، ياش بىلان شاخى.

СПИЧНИК كۆرگەت ساتقۇچى.

СПЛАВ اپرىتەپ قوشۇلغان نەرسە.

СПЛАВЛИВАТЬ, -ЛЯТЬ, -ВИТЬ اپرىتەپ قوشۇش، سوزۇ بىلەن ئاقىز يوبارش. اوس-ئالغۇ، زىرەكلىك بىلەن قونىلپ قالغۇ.

СПЛАНХОЛОГИЯ تەشريح علمىدە ئادەم تەنىنىڭ ئىچكى ئۆزۈلۈشىنى تەجرىبە ئېتىكىن قىسمى.

СПЛАЧИВАТЬ, СПЛОТИТЬ يېغىش، اوقماشدرش.

СПЛАЧИВАТЬСЯ يېغىلىش، اوقماش.

СПЛЁВЫВАТЬ, СПЛЮНУТЬ تۇپۇرۇپ تاشلاش.

СПЛЕК يىلك، ۋە باشقا ئەزانىڭ تايىپ چىقىشى.

СПЛЕСЕНЬ ئېپىڭ اۈككى اۈچىنى تۈگۈنسىز قېلىپ اۈلەشدرش.

СПЛЕСКИВАТЬ, -СКАТЬ چىپەلدەرب، سوزۇ سىپىپ يۈۈش تۇشۇش.

СПЛЕТАТЬ, СПЛЕСТЬ, -СТИ سوزۇ اۈيقاشدرش، قوشۇپ سوزۇلش، اېشىنگەن سوزۇنى بوتالغۇش، ئۇرۇش.

СПЛЕТАТЬСЯ قوشۇپ سوزۇلغۇش، بوتالغۇش، ئۇرۇش.

СПЛЕТЕНИЕ چالغۇشدرش، بوتالغۇش، ئۇرۇش.

СПЛЕТНИК غىبەتچى، چاقمىچى، سوزۇ تاشىپ-خۇچى.

СПЛЕТНИЧАТЬ سوزۇ يۈرگۈزۈش، غىبەت سوزۇلغۇش.

СПЛЕТНЯ غىبەت، نەپىسە، ئارقا سىدىن سوزۇ-لەش، چاقمىچىلىق، سوزۇ يۈرگۈزۈش.

СПЛЕЧА يۈزەن، ھۆج اويۇلۇپ تورماسدان، ئاقچەن.

СПЛЕЧИТЬ زەمىنلەندۈرۈش، ئەغزاسىنى تاپدۇرۇش (يۇغۇمىدىن چىقارش) ئاياغىنى مەيىپ قېلىش (ئىتتىكى).

СПЛИН بىى ھەن يۈرەكى سىقىلىش، دەرن سوزۇك، روح مەم بەدەننىڭ باسنىقى ھالى -ئەسە-ۋەت قەلب (گۆشۈللى تاھامنى كۆپ يېشى-دەن كېلىگەن كەھەل).

СПЛИНА قارا: селезенка

СПЛОИТЬ كەزەلمەنى ماشىنا بىلەن ھەبىرش ۋە سىللىق قېلىش.

СПЛОТИТЬ قارا: сплавивать ئىتتىقلىق، ئاتولىق.

СПЛОХОВАТЬ اويۇلماغانلىق ۋە دىققەتسىزلىق، بىر ئىشنى يامان قېلىپ قوش، بىر ئىشە ھەتتا قېلىش.

СПЛОШЬ مۇتەسەل، غەبىرى مۇنقەتەپ، بۇتۇ-ئەلى، باشدان ئايلىق.

СПЛУТАТЬСЯ بوتالپ، چىگەل بولۇپ بىش (اېپ).

СПЛУТОВАТЬ خەيانت ئېتىش، چالغۇشدرش، ئالداش.

СПЛЫВАТЬ, СПЛЫТЬ ئاقىپ كېتىش. تۇپۇرۇپ تاشلاش.

СПЛОСКИВАТЬ, -ЩИВАТЬ, -СНУТЬ يالپاق قېلىش، يەنچەش، يېشىش، تېكەلەش.

сплясать ره قىس ايتىب بىتىش، اوينىڭ توشىب تەمام ايتىش.

СПОДВИЖНИК بىرگە ئۆرنەشكۈچى، رەقىق، يولداش، بىرەر كەنتتە ئىشە بىرگە ھەرىكەت ايتىگن كىشى.

СПОДЛИЧАТЬ, айтكى يۈزلىك ايتىش، خەيىلىك، ئالماقلىق ايتىش.

СПОДОБЛЯТЬ, -бить لايىق ۋە ئەھل ايتىش.

СПОДОБЛЯТЬСЯ لايىق ۋە سەزا بولش.

СПОДРУЧНЫЙ اورىغايلى، موۋاپىق، فايدالى.

СПОЖИНАТЬ اوراق اورش، ئىشلەرنى بىتىش.

СПОЖИНКИ اوراق اورغاندىن كىين قىلنا - دورغان بەدىرەم.

СПОЗАРАНКУ ايرتەلب، ايرتەداناق.

СПОИТЬ قارا: спавать

СПОКОЙ аئىلىدەگى تىنچلىق، راحەتلىك؛ اويە - دەگى تىنچلىق؛ ئىشەن، قايقودان، غالا - غاۋردان ئازاد بولوب دەم ئالىش.

СПОКОЙНЫЙ تىنچ؛ ساكن؛ ھەرىكەتسىز؛ راحەت، موستەرىخ؛ تەشۋىش - سىز؛ غەمەز، خەۋەسز.

СПОКОЙСТВИЕ تىنچلىق، راحەت، ئىتىمان.

СПОЛАСКИВАТЬ, СПОЛОСНУТЬ چاين - قاش، چايقاپ تۇشش.

СПОЛЗАТЬ قارا: спалзывать

СПОЛИАЦИЯ بىر دۆنگ مۈلكىنى تولەۋسىز (بىكارگە) ئالىش.

СПОЛНА يىرت، تولدۇر، تەمامەن.

СПОЛОХ ئەندىشە، قورقۇنچلىق، تەشۋىشلى (جال، ۋاقىدە). شمال شۇغەلسى.

СПОЛОШИТЬ, СПОЛОХАТЬ بىردەن قورقۇتۇش، ئەندىشەگە تۇشش.

СПОМИНАТЬ ئىسكە ئالىش؛ خانىرگە تۇشش.

СПОР نزاع، جەنجال، قىچقىرىش، مۇنازىرە، بەھس.

СПОРАДИЧЕСКИЙ خوسوسى، ئىتتىفاقى (خەستەلىق).

спорина مۇۋەپپەقىيەت، اورىشلىك، فايدا، غەزلە.

спорить بىرەۋگە ياردەملەشش، فايدا كۈلتىش.

СПОРИТЬ غاۋغالاشش، تارتىقلاشش، مۇنازىرە ۋە مۇباحەسە ايتىش، اورىشلىقنى قورۇتلەش، سوز كۆرەشدرش.

СПОРНЫЙ تىزغىلى، جەنجاللى، ھەل ايتىلمىگەن (ئىش).

спороть قارا: спарывать

СПОРТ چاقىق ھاۋادا ئىجرا ايتىلەدورغان ھەر تۈرلىسى تەن ھەرىكەتلىرى ۋە اويىنلەر؛ ئاتقا سىب يۇرش، قايدا اوزشش، ئات چاپشش، تىپكى ئەرەۋدە چاپشش، توپ بومالاتش (كرەكىت). توپ ئاتىب اويىنا - شش ۋە باشقالار.

СПОРТСМЕН спорт قارا:

СПОРХНУТЬ قارا: спархивать

СПОРЩИК مۇنازىدەچى، مۇنازىرەچى؛ جەنجالچى.

СПОРЫНЯ аيدا، ئىشىۋدە، كىسەۋ.

СПОСОБ يول، تەرىقە، چارا، ئەھل.

СПОСОБИТЬСЯ, -ЛЯТЬСЯ چايلانىش، تەرتىپلەنش، ئۆزىگە تۇشش (بىرەر ئىش).

СПОСОБНОСТЬ قابىلىيەت، ئىستىھداد، زىھنىيلىك.

СПОСОБНЫЙ قابىلىيەتلى، موستەرىخ، زىھنىلى، لايىق.

СПОСОБСТВОВАТЬ چوللىشش، ياردەم ايتىش.

СПОСПЕШЕСТВОВАТЬ چوللىشش، ياردەم ايتىش.

СПОТЫКАТЬСЯ, СПОТКНУТЬСЯ تۇرتىشش، قاقنىش، تايىش.

СПОХВАТИТЬСЯ بىردەن ئىسكە تۇشش.

СПРАВА ئاۋك يادان، تەككىلى، ئىزلى (قاغاز).

справедливость عدالت، حەققا نىيەت، توغرىلىق.

справлять, справить عۇزۇق ۋە عادەت بويىچە قىلىش، اوزدرش، تۈزەش، تەسۋىح ايتىش.

справка ئىستەسار ايتىش؛ ئىستەسار فاغازى. справляться اوزدرىلىش، ياسالش، تۈزەش. تىلش، ئاغىر ۋە قىيىن ئىش اوتەلىش. ئىش يا بىر كىشى حەققىدە بىلىش، خەبەر-دار ايتىلىش.

справный تۈزۈك، ئاۋاتلىق، ساغلام، كۈچلى، پاك، تەرتىپلى.

справочный ئىستەسار، بىلىشكە خاس.

спрашивать, спросить سوراش، ساۋال قىلىش؛ جاۋابقا تارتىش.

спроваживать ئەزاكەتسىز رەۋشەدە قىرۇش، چاقارش.

спрос سوراش، ساۋال.

спрыгивать, -гнуть سەكەپ توشۇش.

спрыскивать, -снуть سېۋەلەش، چاچ-چاچ راندش، چاچراتىپ يوبارش.

спрягать بىرگە قوشۇش، تۇتاشدۇرۇش؛ بىرگە يىگىش، سىزىق ايتىش، فىئەللەرنىڭ ئاخىر-لارنى تۇرلەندۈرۈش.

спряжение فىئەللەرنىڭ سەرفى، نكاح.

спрямлять, -мить قىيىن ۋە ايكىرنى توغرىلاش.

спрятать ياشرىش، قاپرىش، يىغىپ قوش.

спугивать, спугнуть قورقتىپ يوبارش.

спуд بىر پەن ايلەندۈرۈغان ئىدۇش.

спуск توشۇش ۋە تۇشرۇش، تۈشدۈرۈغان يىر، نىشىپ (نىساب).

спускать, спустить تۇشرۇش، قويم، يوبارش، بىر يولغا اوتۇش.

спускаться تۇشۇش ۋە ...

спускной تۇشرۇشكە، پەستكە قويم يوبارشكە مەخسوس.

спуста بىكارگە، بىموردەگە، ناكىرەككە. спутник يېۋە تەدرە-تەرغان جۈدە كەتتە چىلەك.

спустя اوتكەچ، اونكەزىپ، ... دەن كىيىن. — спустя год بىر يىل ئونكەچ.

спутник بولداش، رەفق، ھەفەرداش.

спутывать, спутать بولالدىرش، چەلغىتەش، تەرتىبسىز حالغا كىلتۈش، اۋىشىدۇرش.

спущать قارا؛ спускать مەستلىككەن، مەست كەلگەن.

спьяна ئارقاسىغا قايتارش، چىگرش، قوزغاش.

спячий اويقولاغۇچى، اۋىقو حالەتتەكى.

спячка اوزاق اويقولاش، ئايىق، بورسۇق، سنگىر، ھەيوانلەرنىڭ قىشقى ئايلارداغى اويقوداغى حاللەرى.

сработать قىلىپ (ئىشلەپ) بىتىش.

сравнение چاقشۇدۇرش، سالىشىدۇرش، قىياس قىلىش، تەشۋىھ، موقايىسە، تىكىس-لەش، ئايورمانى بىتىش.

сравнивать, сравнивать, -нить چاقشۇدۇرش، تىكلەش، بىر بىرىسى بىلەن تىكىسلەش، بەرابەر قىلىپ كىيىش، اولچىش، موقايىسە ايتىش.

сравниваться چاقشۇدۇرۇش ۋە ...

сравнительный چامالى، قىياسى، نىسبى.

сражать, сразить اۋرۇپ، چالب يىقىتىش، اولدىرش، مەلاك ايتىش، سوز ۋە خەبەر بىلەن موشىسىز، ھەيران ايتىش، قۇ-تىنى اۋچىرش.

сражаться اۋرىشىش، مۇچارەبە قىلىش.

сражение اۋرىش، مۇچارەبە، جەڭ.

сразу بىر دەن، بىرە-تولە، بىر يولى، تىزلىككە.

срам، срамотا خارلىق، رەزالەت، مەسخەردە.

срамить خار قىلىش، ئويالترىش، مەسخە-رەھىتەش، بەن نام ئېتىش، خەلىق ئالدىدا سۈكۈش، ئوياللى ۋە مەھجۇب ئېتىش.

срамиться خاربولش، ئوياتلى بولش.
 срамный رەزالەتلى، ئوياتلى، خارلىقلى.
 срастаться برگە قوشلپ اوشش؛ بويكش.
 срать ھەدە، ھەلس، سارەت اوشەتئش.
 сращивать، сростить برگە قوشب
 اوسدرش، اوسشكە مەجبور ايش (دەردە -
 خەتتى).

сребролюбие پۇلتى ياخشى كورش،
 پۇل خەرىسلىكى؛ بايشقا تەمدەك، ئاچ -
 كوزلك.

среда چەھارشەنبە كۈن، ئارا، دائىرە، مۇھىت.
 среди، средь ئاراسىدا، اورتاسىدا،
 ئىچىدە.

Средиземное море بەھرى سەندىد.

средина اورتالىق، اورتا اورن، مەركەز.
 средневековье قۇرون ۋۇستا، اورتا
 ەدەرلەر.

средний ئورتاداغى، اورتاچا، مۇتەۋەھھىت،
 موعتەدەل.

— средний род (سەرفەدە)

средогрудие كىشىنىڭ ئىچىدە كۆرەك
 بىلەن قارىن ئارامبەندى ئايورغان سەد
 (توسوق).

средостение سەد، دېۋال.

средоточие مەركەز، كۆررە يا دائىرەنىڭ
 اورتا بىر يېرى.

средоточный مەركەز ۋە اورتا نۇقتاغا
 مەخسوس.

средства دەۋلەت، بايلىق.

средство ئەمەل، تەرىق، يۈل، ۋاسىئەت،
 ايم، دەۋا.

срез برەر نەرسەنىڭ كېسىلگەن ياشى؛

срезь كېسىلگەن نەرسە، يۈلەك.

срезывать، срезать ئۈستىدەن ھەم
 تاشقارىدىان كېشىش، اويشى، سوز بىلەن
 مۇلۈزەم ايش.

срезаться كېسىش، اويلىش، برەر ئىشە
 موۋەققەتتە قىزىلگەك اۋچرەش، ئىلاسلانغا،
 خەربايققا تۈشىش.

сретение 2 نچى قىيۋالدا بولادورغان.
 دىنىي بايرام.

сринуть، сречьтп ناشлаш (يوقارىدان)
 رەسمنى سىسۋاتىش، سىسۋاتىش
 كۈچرپ باساش، نۇسخەسىنى ئالاش.

срисовываться كۈچرپ ياسالاش.

сробеть قاتلاش، ئابدراپ قالش؛ ھەيران
 بولش.

сровнять قارا: سىرايىت

сродник توغشقان، قان قارىنداش، ياقىن.

сродный توغاسى، تەبىئىي، قان قارىنداشى،
 توغشقان.

сроднять قارا: پورودىت

сродство قان قارىنداشلىق، قەربابت،
 اۋخىشاش، مۇشابدەت، داۋۇشلارنىڭ تەناسىبى.

сроду توغلىغاندىن بىرلى، مەچ بىر ۋەقتدە.

срозень ئايرىم، اوز باشىچا (تورغۇچى).

сroitь ايككى تە ەسەل اويەسىنى برگە
 قوشش.

срок مۇھەلت، مۇددەت، ۋەدە، ۋاقت، ئارا.

срослый اوسب يېتىكەن، بويى يېتىكەن.

сростаться برگە اوسب توتاشش (جەراھەت
 اورنى).

сростить قارا: سىرايىت

срочный ۋاقتلى، ۋەدەلى، مۇعدىيەن،
 مۇددەتلى.

срочить مۇددەت، ۋەقت بىلگىلەش.

срубать، -бить چاپ، كېسىپ ئالاش.

срубаться كېسىپ ئالاش.

сруб ياغاچ ئۇي دىۋالى، بىتىدىگەن ياغاچ ئۇي.

срубка كېسىپ ئالاش، دەردەخت كېشىش.

срывать، скрыть قازب، كۆلەپ ئالاش.

срывать, сорвать اۋزىپ، يۈلەپ ئالاش،
 مانع بولپ اۋزىش، تارقاش (مەجلىسى)،
 رشۋەت - پارا ئالاش.

«срывать, аузлб, يولقنب تالش؛ аузлб چىق كىتىش.

«сряду бир يولى، بر قاتاردان، ئىلگىرىدەن ئاڭلاش.

«садина اوپلغان، چوقۇرلانغان يىر.

«садить, ссаживать؛ ئالب اۆتقوزش؛ ئوشرش (ئاتدان).

«сасывать سوروب، اينب ئالب بىرش.

«седасть يۈزلغاندان تارايش (كەزەلمە)؛ قوروب تارايش (اينك)، اۋىش (سۈت) قاتق.

«сек سىپىر كۈشتىنك ئارقا ياغى.

«секать, ссечь چاپ، كىسب اۋزش.

«ссора غاۋغا، جەنجال، قىچىرىش، مونازەدە.

«ссорить جەنجاللەش، اورشدرش، ايككى ئارانى بۇزش.

«ссориться جەنجاللەش، ايككى ئارا بۇزلىش.

«ссохнуть قوروتىلىش.

«суца برەر مونەسسەسە ياكى خەزىنە تامان- پىدان ھاجەتتەك بىزىلپ تۇرغان نەرسە ۋە پۇل.

«судить, ссуживать بىزب تۇرش، قەرزغا بىرش.

«сучивать برگە اورش، ايشش.

«сылать, сослать يوبارش، قوۋب اوزاققا يوبارش، سۈرگۈنگە، «سىر» گە يوبارش، بەدەرغە قىلىش.

«сылаться يوبارلىش، سلتەۋ، باھانە قىلىش.

«сылка چىتەك يۇبارلىش، سۈرش، بەدەرغە، باھانە، سلتەۋ، سۈرگۈنلەك.

«сылный قورۇب يوبارلغان، مۇنفا.

«сыпать سالىش، قۇيىش، بوشاناش (دان) غەللەنى.

«сыхать, ссохнуть قۇرش.

«сыхаться بۇرۇش، قۇرۇب تارتىش، تىرىشىش، يۈمۈش، بۇجەلەك بولىش.

«ставить, стать. بولىش (باشلاش).

«ставень دىريزە پۈردەسى (قايقاغى).

«стavec ياغاچ تاۋاق (كارسان؛ چارا).

«ставить قويىش، سالىش؛ يىرلەشدرش.

«ставиться قويلىش، سالىش.

«ставка قويىش، قويلىش؛ قويغان نەرسە، ۋەقەتتەكەنە قۇرلغان چادىر، قارا اۋى، مەنزىل.

«ставленник پۈرەلەۋازم ۋە اورىشنى تەشلىك، نەسەب، بۈەر فرەقتىك ھىساب ھىسى بىلەن ئىشغال ايتكۈچى.

«ставня قارا؛ ставень قوشۇق؛ ياع تەشى.

«ставушка تەزەققى ايتىشەككى نەزەجە، مەد- تەپە، سەف.

«стадия كۆلە، توپ، پادە.

«стадо ئىرىپ بىش.

«стайвать, стаять قەدەج، گاسە، شىشە پىالە.

«стакан ياشىرن- стакиваться, стакнуться مەخقى رەۋشەدە يىغىلىش، ئىتىقاتقا كىلىش، بىرىكىش.

«стакиваться, стакнуться پۇلان قۇيادورغان.

«сталелитейный پۇلانغا ئىلەنەش، پۇلانلاش.

«сталить تۇرتىپ، اپتەرب، столкнуться، столкнуться تۇشرش، يىقىش، اۋرۇب يېتىشدرش.

«сталкивать, столкнуться تۇرتىپ تۇشرىش، اۋرۇش.

«сталкиваться توقونىش؛ برەن اۋچەشش، توغرى كىلىش.

«стало-быть اونداق بولسا، شۇنگە كۆرە.

«стало-быть يىغىلىش، столпиться، столпиться برىزىرگەمەچ بولىش، غەلەبەلك توپلان.

«сталь پۇلان.

«сталька پۇلان قايراق.

«стальной پۇلاندىن قىلىنغان.

«стамеска ئىسكەنە.

«стан ھەسكەرى مەنزىل، گەۋدە، بوي، قامەت.

«стан بېل. تورت غەلەبەك، كەجەك ۋە باشقا.

«стан لارى. زاۋون ماشىنەلەرى (بۇتون ئەسبابى يىلەن).

Станислав. سەلبىكە اوخشاش نشان، مەھال.
 станица. دۈن، قوبان قازاقلارنىڭ قىشلاغى،
 اولەرنىڭ ۋەگالەتلەرى؛ مەنزىل، يىغىلا دورغان
 اورن ۋەگىرلەرى، بۇتخانا مېجرابى.
 станиоль. چاى اورايدورغان قورغاشن.
 становить. قوبىش.
 становиться. بولۇش، بولا باشلاش؛ بولۇپ
 قالش (كۆرۈلش).
 становище. مەنزىل، سەھرادە تۇتالغان
 اورن، لىمان.
 становой пристав. ئىستان ۋاي پرىستوفى
 становье. كاروان، غەسكەر ۋە ئاۋچىلارنىڭ
 تۇتالغان اورنى؛ شۇنداغى بنا.
 станок. دوكان، دەستگاھ، ماشىنا اورناشدر-
 لادورغان ئالەت، مۇنەرىندە قورالى.
 станционный. مەنزىل، بېكەتكە مەخسوس.
 станция. مەنزىل، بېكەت، تۇتقايدورغان اورن،
 پاراخود ياساب تۇشە دورغان كوپروك.
 стапель. اوتدا كۆيدىرپ اولدىرىش.
 стапывать, стоптать. تېپكىلەپ بېتىش.
 старание. تىرىش، ئىجتىھاد، غەيرەت.
 старательный. سىرھەرەكت، ئىجتىھادلى،
 مۇستەدەيد.
 стараться. تىرىش، ئىجتىھاد قىلىش.
 старейшина. اياڭ قەرزى باشلىق، بۇرەسنىق،
 قەۋم ۋەقەبىلەنىڭ شەيخى، ئاقساقالى.
 стареть. قەرزىش، ايسىكرش.
 старец. جودە قەرزى كىشى، شەيخ قانى،
 خەبەرچى، راھىب، زاھىد، دەروىش.
 старик. قەرزى، قەرزى كىشى، يىر نەۋخ قۇش.
 старикашка. باباچان.
 стариковский. قەرزىلەرنىكى، قەرزىلەرچە.
 стариковщина. ايسىكى عورف ۋە عادەتلەر.
 старина. بۇرونخى زەمان؛ بۇرۇنخى رەسىم-
 عادەت، كىيىم-كېچەك، بنا، قەرزى، كەمپىر،
 مۇھاجىرنىڭ ايسىكى ۋەتەنى، زراعتگاھ-
 ايكىن يېرى.

старинарь. بۇرۇنخى نەرسىلەر ساتقۇچى.
 старинный. بۇرۇنخى، قەدىمكى.
 старить. قەرزىش، ايسىكرتاش.
 стариться. قەرزىش، ايسىكرش.
 старица. كەمپىر، غەجوزە، راھىبە، زاھىدە،
 تۇتقۇنلۇقى قەرزى دە رەخت، دەريانىڭ
 ايسىكى چوقۇرى، قەرزى قوي ۋە ايسىكى
 تېرىسى.
 старка. قەرزى ئايم، قىز، قۇش.
 старовер. ايسىكى اىعتقادلى، مەزھەبلى.
 стародавний. جودە ايسىكى، بۇرونخى.
 стародубка. قازا: адонис
 стародум. بۇرونخىنى سۆيگۈچى.
 старожил. ايسىكىدەن بىر يېردە تۇرغۇچى.
 старозаконие. نەۋزات، يەھودىلىك.
 старомодный. ايسىكى قورمادە، ايسىكرگەن.
 старообрядец. قازا: старовер
 старосветный. قەدىمكى؛ ئاۋروپا، ئاسىيا
 مەدە ئافرىقاغا مۇتەئەللق.
 старосветский. بۇرونخىچا تۇرغۇچى.
 староста. ئاقساقال، قىشلاق موى مەدەئىدى
 ۋە مەردەئارى.
 старостиха. قىشلاقنىڭ خاتىن باشلىغى.
 старость. قەرزىلىق، بۇرۇنخىلىق، شەيخوخەت.
 старт. ئات چاپشدرش، پاينەنىڭ باشلانغۇچىدا
 بايراق بىلەن ئىشارەت ايتلگەن دەۋقەدە،
 چاپش، پاينە ئورنى.
 старуха. كەمپىر، ماما.
 старушечий. كەمپىرلەرنىكى، كەمپىرلەرچە.
 старческий. قەرزىلىققا مەخسوس.
 старшина. جەمعاە باشلىغى، ئىمىن.
 старший. قەرزىرئاق، كەتتەردەك.
 старшинство. اولوغلق، باشلىق.
 старый. قەرزى، ايسىكى، ئىدوۋەلكى.
 старье. ايسىكى نەرسىلەر، «قەرزى-قورۇ».
 старьевщик. ايسىكى پۇرۇش، ايسىكى-
 تۇستى نەرسىلەر بىلەن ساۋدا قىلغۇچى.
 стаскивать, стащить. تارتىپ تۇشش،
 چقارش، تارتىپ قۇزغاشش، اوغرىلاش.

стаскиваться تارتىپ تۇشرىش ۋە.
стасовать چوۋالتىرش، ئارالاشدۇرش (قازتاشى).
статейка قىسقا مەقالە، باب، بەند.
статейный مەقالە، بەندگە مەخسوس.
статив ئۆستىگە مۇيىم قويىدىغان نەرسە.
статика ھەدىرى ئىسقال (مىخانىكە) بابىدىن؛ جىسىمنىڭ موزۇنەنەتىنى، قوزۇنتىڭ تىكىش تەئسىر ئېتىشىنى تەغرىف ايتىكەن فەن.
статист تياتردە سوز سوزلە مەسدەن تاماشانى
تەكىل اوچون كېنە مەيدانگە چىققۇچى تەرتىست.
статистика علم تەقويم، مەلەكەت ئىچىدەكى تۈزلى ئەھۋالنى تىكىش قەيد ايتىدىغان علم.
статистый ياخشى، خوش قامەت.
статный خوش ئەندام، گۈندەلى، زىياپولى.
статский غەيرى رەسى، بەرپا بولماغان، غادەدى.
статуйный ھەدىكلەگە مەخسوس.
статут نىزام ۋە قانۇننىڭ ئەسەسى قاعىدەسى.
статуэтка كىچىك ھەدىكل.
статуя سەندەم، ھەدىكل.
статья گۈندە، بوى، قەددى-قامەت، ئەغزالەرنىڭ مۇنەناسىپ بولۇشى اورنلى سەبەب، سەلتەۋ، باھانە.
статья قازا: становиться
статья ۋاقع بولۇش، توغرى كېلىش.
— может статья بەلكى، اىختىمال، بولور،
статья مەقالە، بەند، باب، ماددە.
стационарный ھەرەكەتسىز، اوزگەرشسىز، تىك تورادورغان.
стачечник ئىشچىلەرگە قاتناشۇچى، ئىش تاشلاغۇچى.
стачивать بىرگە قوشىپ تىكىش، چەرم تىكىش، قايراپ تاش، دەفە ايتىش؛ قايراپ، چەرخلاب-بىرش.
стачка ئىتىفاق، ئىشتراك، بىرىكىش، بىرلەشىش، فەبىرىكە ايكەلەرنىڭ ياكى ئىشچى ۋەخز.

مەتچىلەرنىڭ اوز فايدىلارنى ھىمايە ايتىش اوچون بىرلەشىشلەرى.
сташить قازا: стаскивать
стая قۇشلار توپى، بورى پادامسى.
стаяت ايرىپ بىتىش.
ствол تەندە (نەۋرەخنىڭ)، ساپ، ساباق، ياغاچ اوزەگى، ملئق مىلەسى.
створ، створка يەرم دىۋىزە، ايشىك.
створачивать ئېرىتىپ ۋە ئەچىتىپ سۇزىدە ۋە پىشلاق قىلىش.
створцы دىۋىزە پەردەسى (قاپقاغى).
створчатый ايككى ياقتا ئاچىلدىغان.
створять ايشىك، دىۋىزەنىڭ بىراغىنى ياپىش، قىيە قىلىش.
стеарин شەم ياغى.
стебать اووش، تېپىش (كىيىم تېپىش).
стебель ساباق، اوزەك، پايد.
стегать اووش، قامچىلاش، قىچىلاش تىز بارش، شاشلې بېش، كىيىم تېپىش.
стёжка تېپىش.
стезя ئزە سوقماق، بول.
стекать، стечь ئاقىپ تۇشىش.
стекаться ئاقىپ يىغىلىش، بىر بىرگە ئاقىش.
стёкло شېشە، ئاينەك.
стёклышко شېشە بولەگى.
стеклянный شېشەدەن قىلىنغان.
стекляруе شېشە مونچاق.
стекольный شېشەگە مەخسوس.
стекольщик ئاينەك ساز، ئاينەك اوتتۇرغۇچى.
стелька ئاياق كىيىمنىڭ ئىچكى چەرمى، «بەتەك»، يالقاۋكىشى.
— стельная корова بوغاز سىگىر.
стемнеть قازا: темнеть
стена دىۋال.
стенание ئاد-ئەزىن، ئىغغراشش.
стенать ئاھتارتىش، ئىغغراشش.
стенной دىۋالغا مەلەپ قويىلدىغان.

стенография ايشتكنىنى چۈدە تۈز بر يول بىلەن يازش عىلىسى.
 степениться ۋە قازاناش، ۋەزىمىلەنش.
 степенный دەرەجىلى، اولۇغ سەدەت؛ ۋە قارلى، ۋەزىمىن، (ئىشلىكلى).
 степень دەرەجە، دەرتىبە، مەدەسەب.
 степной چول ۋە سەجراگە مەخسوس.
 степняк چول ۋە سەجراڭا تورغۇچى كىشى.
 степь سەجرا، چول، دەشت.
 стерва اولەكسە، لاسە، مەيىتە، فاحىشە.
 стervenеть تىپتەكلەنش، قوتورش خالىغا كىلىش.
 стervятина اولەكسەگۈشتى، حەرام اولەكەنڭ كۈشتى.
 стережение ساقلاش، ھىفۇ ۋە ۋىقاىە ايتش.
 стереометрия مەدەنەسەنڭ مەدەتلەر ۋە جىسىملەر خەتتەگى قىسى.
 стереоскоп رەسىمنى كەتتە قىلىپ، تەبىئىي كۆزلى رەۋىشىدە كۆرسەتەدورغان ايككى كۆزلى مەخسوس ئالت.
 стереотип باسماخانا ئىشىدە تىرلەگەن خەرفلەرنڭ قورغاشغا ئالغان نۇسخەسى.
 стереть سۈرتش، سۈرتىپ ئالش؛ برەنەرسەدە ئارالاشدرب ئىشقا، سىلەش، يوق قىلىش، بەرباد بىرش.
 стеречь ساقلاش، موھافىزە ايتش.
 стержень ساپ، اوزك، مېھۋەر، تەرەك.
 стерилизация سۈيۈق نەرسىلەردەگى ياكى ماددە ۋە ئەسبابەگى مىقروبلارنى بىتۈش اۋسولى.
 стерлинг ئەنگلىيلەرنڭ كۆمۈش پۇلى، بر فونت ئىستېرلىنغ (9 سوم 26 تىين).
 стерлядь چوگە يالىغى.
 стерляжина چوگە يالىغىنىڭ گۈشتى.
 стёрнь چوگۈرتەك-بايە (مەسەلەن: بوغداي، يۇنچۇچقا اورلغاندا بىزدە قالغان پايدىسى).
 اورلغان دالا ۋە سەجرا.

стерпеть چەدەش، تەخەمسول ايتش، تۈزش.
 стёснение تارلىق قىلىش، قىش، جەبىرلەش، تەك قىلىش، اۋىلەش، تارتىش.
 стеснять, стеснить, стеснение تارلىق قىلىش، قىش، جەبىرلەش، تارتىش، تارتتىرش.
 стесняться تارتىش، اۋىلەش ۋە...
 стесывать, стесать يۈنپ ئالش.
 стетоскоп تەبىئىنىڭ قولاق سالادورغان كەرنەچەسى.
 стечение ئاقب بېغىلىش، ئاقش، توغرى كىلىش.
 стечь خارا: стекать
 стибрить اوغرىلاپ (مەزىللەش دور).
 стила́ть قارا: стлать
 стилистика تەسرىنى دۇرھت ھەم چىرايلى مەدەئەتتى.
 стилка چاپش، توشەش.
 стиль تەرىق، اۋسول، اۋسولوب، عىبارەت ۋە سەنئەت فەنلەرىدە - بر دەۋر ۋەيا بر موھەندىس، رەسسامنىڭ يولى بىلەن كىتىش خوسۇمىيەتنىڭ تاپىلىشى. تەقۈيم (كەلىندارنىڭ يەنكى ياكى ايسكى اوسولدا يۈرگۈزلىشى).
 стимул مەجىرراپتەن مەدەب، ئەساس ۋەنىگىز.
 стипендия ئىستىپىندىيە بىلەن نەقەلەنگۈچى، او قوغۇچى شاكرەلەر خەزىندەن، برەرجەمىيەتتەن بىرلەندىگەن نەقە.
 стирать سوۋ، مابۇن بىلەن يۈۈپ پاكلاش، يۈۈش، تازالاش.
 стираться خۇرتلىش ۋە...
 стирка يۈۈش، كرىۈش.
 стискивать, стиснуть قانتىغ قىش.
 стих شعر، مىسراج، ئايەت، خال، كەيىفەت.
 стихарь پويلاغا مەخسوس كىيىم.
 стихать, стихнуть بىر ئازغىناتىپ-تەنچەپ تۈرش، ياصلىپ تۈرش (كەسەللك، شامال، داۋل).
 стихийный كەببىي، خەدەن چامادەن تاشقارى كۈچلى، ماۋانىڭ اوزگەرشىگە تەدەللىقلى.

стихия تەبىئىي كۈچلەر، خۇسۇسىيەن ماۋزىنىڭ
 قىرۋەتلەردىن - شامال، ياشن يامغۇر ۋە ياشاقالار.
 قەدىمىي يونانلىقلار دۇنيانىڭ ياراتىلىشىغا
 سەبەب بولغان ماددىلار: اوت، ماۋا، سۈزۈم
 يېر (ئۈستۈنۈسەت).

стихоплет يامان، قاپلىرىسىز شاعر.
 стихосложение شەرتلىكى، علم غەزەل.
 стихотворение شەئەر، نەزم بىلەن يازىش،
 تەزە.

стихотворец شاعر، شەئەر يازغۇچى.
 стлать يايىش، توشەش، نەقىش ئېتىش.
 стлаться يايىلىش، توشەلىش.

сто يۈز، 100، ۱۰۰، с
 стог چىرىك، غەزەم، خام خىرىم.
 стоглавый يۈز باشلى.

стожар مۇسۇق، خىرىم قازىغى.
 стожок كىچىك خىرىم، غەزەم.
 стой! توقتا! ماي! نىك تور!

стойка تىرەك، تاقىت، تەخەسسىل، سەبىر، رەۋش،
 قەيەت، خەرىكەتسىز نىك تورىش. چارا-
 كارسان، چەرخ، كىتە اوراق، ساراي.

стойкий قاتتىق، چەنەملى، مەھكەم، سابىت،
 پايدار.

стойло ئاتخانى، ئاغۇل.
 стоймя نىككە تورۇپ، قائىمەن.

стоимость باھا، خىق، قىمەت.
 стоит تورىش (باھا توغرىسىدا) مۇستەھق بولش.

— эта книга стоит два рубля
 بۇ كىتاب ئىككى رۇبل تۇرادۇر.
 стоицизм فەلسەفە، مەھكەملىك، ئەساسلىق

ۋە غۇمۇدىن تەكى يوق نەرسىلەر بىلەن
 ئالدىنما سلىق مەسلىكى.
 стокаۋ، سۈرۈش، توشىدىغان اورن، سوۋۇق
 ئاقىمى، سارىغ موم.

стокать، соткать توقۇپ بېتىش.
 стократный يۈز داپتەر، يۈز مەرتە، مۇكەررەر.
 стол ئۈستەل.
 столб ئۈستۈم، غەمۇد.

столбенеть باشى قاتش،
 столбец كىتابلار، كەزىتە،
 بېت. تاقىتلىرى (خانەلەرى).

столбик كىچىك ئۈستۈم.
 столбняк يوقۇملى ئامىر خەستەلىغى.
 столбуха ئىچىدىن ئورغان كەتتە كاسە،
 مۇشت بىلەن باشقا قاتتىق اوزىش

столетие يۈز يىل، غەسز، قەرن، يۈز يىللىك
 يېزەم.
 — двадцатое столетие يىگىزەنچى غەسز.
 столетний يۈز يىللىك، يۈز يىللىق.

столлик كىچىك ئۈستەل.
 столица پايتەخت، مەملەكەتنىڭ باش شەھىرى،
 столичный پايتەختەكى.

столкать كۆپ كىشىنى ايتەرش، تۇرتش.
 столкновение توقۇنىش، ارزۇلىشىش.
 столкнуть قارا: сталкивать

столкнуться قارا: сталкиваться
 столовать، столоваться يەرەخنى
 يەرايەردىگە يەرۈگە ئاش خازىلاب يېگىش،
 يەرتۈپدە بىرگە يېشىش-ئىچىش.

столовая ئاۋقات يەيدىغان خانە، ئاشخانى،
 столовый اۈستەلگە، ئاش يېيشكە مەخسۇس،
 столоначальник اۈزىگە مەخسۇس اۈستەل
 ايدارە قىلغۇچى مەمۇر (مەھكەمە).

столп اۈزۈن ۋە يوغان تاش يىللەپايە،
 مەنارە.
 столпите يېغىش، ئىجتىماع ايتىش، توپلاناش.
 столпиться يېغىلىش، توپلاناش.

столь، столько بۇ قەدەر، شۇ قەدەر.
 столько-же شۇ مەقداردا، بىر تىكىس.
 стольник ايمىكى روسىيەدە سازاي رۇتبەسى،
 اۈستەل يانداغى مەھمان، دەستۇرخان.

стольница گوشت، ئان توغرايدىغان تاقىت.
 столяр دورەنگەر، چاۋان، دېرىزە، ساندىق
 ۋە شۇنگە اۈششاش نەرسىلەر قىلغۇچى
 ئۇستا.

столярничать دورەنگەرلىك قىلىش.

стома چدرچىش، هارش (يونانچا تاغز).

стон نام-زار، ئىگىغراشش.

стонать نام-زار قىلىش، نەوحە قىلىش.

стонаг فرق ئاياق (يوز ئاياق-خەشەرات).

стоп! توقتا! توقتا! (ماشىناتى).

стопа 480 ئاقتادان عبارەت قاغاز اولچىۋى

(24 ئاقتادان 20 دەستە)، شعرناڭ

بر حىسسەسى (مىرەخ)، ئۆز ئاياق

ئاستىنىڭ تاۋان تامانى، تزلگن اۆيۈم.

стопить قارا: стапливать

كۆچكىتە ئىسناپ، ياغاچ ئىلگىج-قازق. ياقىب

ايرىتىش، قاينىتىپ ايرىتىش، كۆچكىتە ئىستەكن-

باكال.

стопин زەمبەردەك اوقىنىڭ پىلتەسى.

стопор اۆتكۈزۈپ قويغان ئارقان، پىردە.

стопорить پاراخوت ۋەكىمەلەرنى ئارقان

بىلەن توقتاتىش.

стоптать قارا: стаптывать

ئەيلەندىسىگە تۈتۈپ تىپچىپ

تىكىش.

сторговать، сторговаться باھاسىغا

كىلىشىش، ساۋدالاشىپ كىلىشىش.

сторлицею يوزداپقۇز، يوز-خىسسە ايتىپ.

сторож ساقچى، قاراۋول، پاسبان.

сторожевой قاراۋولغا مەخسوس.

сторожить قاراۋوللاش، ياشىرىپ ساقلاش.

сторожка-قاراۋول اۋىيى، خەسەم نىڭ يىچىندە دور-

غان خاندەسى، ساقلاش، قاراۋوللاش.

сторожок اولچىۋى، مىزانلار خەزارەت نىڭ

كۆرسەتەندە دورغان نىلى، ئاۋمانى تۈتۈپ تورغان

تىزگىنچ.

сторона تامان، ياق، جەھەت، چىت.

сторониться بىر چىيىنكە تارتىلىش، يول بېرىش.

сторонник بىر فرەقە، كۆرۈم تەرەققىدارى.

сторонничать ئارالاشماسلىق، بىر چىيىندە

قالش. بىر تاماندا بولۇش، بىر فرەقە تەرەققىي

قوۋەتلاش.

сторонний چىت، يات، بېگەنە.

стортинг نارۋىگىيە نىڭ مىللەت مەجلىسى.

сторчмя نىككە تورۇپ، قائم حالدا.

стосковаться قايتۇرۇپ، ئىچى كۆيۈپ بېتىش.

сточный ئاقادورغان، ئاقىشقا مەخسوس.

стошнить اوقىتىش، كۆڭلنى ئىيدىتىش.

стоялый اوزاق تورغان.

стояние نىككە تورۇش، قائم بولۇش.

стоянка توقتايدورغان اۋرۇن؛ قىشلاق بېغىنى.

стоять نىككە تورۇش، ئاياق اۋزۇرە تورۇش.

стоячий نىككە، اىگە شىمى تورادورغان.

حەدرە كەتسە، قوزغالمى بىر اۋرۇندە تورادورغان.

стравливать زەمەردەش، قىچقىردەش،

مەداك ايتىپ بېرىش.

страда ئىش اۋستى، اۋراق ۋاقتى، اولوم

ھالەتى، غەسەل ئىزىسىنىڭ يىخقان غەسەلى،

اورۇغلىق ۋاقتى.

страдалец غەزەب چىكىگۈچى، شەھىد.

страдание غەزەب چىكىش، ئىلەم، ايزتىرمان.

страдательный مەجمول فىل،

غەزەب چىكىش، قانتىچ خەستەلىك

سىزىش، كۆيۈش، تورۇش، بەخىسىز ياشاش،

بىر نەرسە اۋچۇن جەزا كۆرۈش، تەغەيب

ايتىلىش.

страж قارا: сторож

قاراۋول، پاسبان.

— стоять на страже قاراۋولغا تورۇش.

— взять под стражу ھەپسكە ئالىش.

страждущий موزنەرىپ، غەزەب چىكىگۈچى.

стражник قىشلاقداغى ئاتلى بەلىسە، پاراخوت

ئاسكەلەسى، كەرنەتتىن، باجخانى قاراۋولى،

ساقچىسى.

страивать تورۇش، ئۈچ مەرتە تەكرارلەش،

بۆيۈرۈش.

страна يېر، مەملىكەت، ايل، جەھەت، ۋەتەن.

страница بېت، سەھىفە.

странничать غۇرۋەتدە بولۇش، سەياھەت

ايتىش.

странник غەرب، دەرۋىش، يوللۇچى.
 странный غەيرى تەبىئىي، غەرب، غەجىب.
 странствовать يول يۈرۈش، كېرەش.
 страсти غەزەب، ئەلەم، دەمەشت.
 страстная неделя خرىستىيانلار روزەسىنىڭ ئاخىرغى ھەفتەسى.
 страстно جودە، غايەت، چىگىز.
 страстный دەردلى، فدائى، عاشق، شەھۋانى.
 страсть دەرد، عشق، مەيل، شەھۋەت، جودە.
 стратег كۆپ، چىگىز، نەقەتسىز (خاھلاش ياكى قورقش).
 стратегия اوستا سەرخەسكەر.
 стратегия كېلىتىش، ھەرىكەت اېتىدىرىش، علمى.
 стратить قارا؛ истратить
 страус تويەقۇشى (شوترمۇرغ).
 страусовый تويەقۇشى (شوترمۇرغ) غا مەخسوس.
 страх قورقش، قورقۇچ، خەۋف، دەمەشت.
 страх مەسئۇلىيەت، جودە، قۇۋەتلى، كۆپ، چىگىز (ئازىش، قورقش).
 страхование خەتەر سۆزلەندىرىش (اوتەن، بەلا- قەزادەن).
 страховать خەتەر سۆزلەندىرىش، تەمىن اېتىش (بانىشان، قەزالانىشان).
 страшилище غايەت قورقۇنچ نەرسە، مۇدەش.
 страшить قۇرقۇش، تەدەيش اېتىش.
 страшиться قورقۇش، تەدەمەش اېتىش.
 страшно قورقۇچ، غايەت، جودە، قۇۋەتلى.
 страшный قورقۇنچ، مۇدەش، كۆچلى، زور، بەدەمەشت.
 стращать قورقۇتىش، تەدەيد اېتىش.
 стрекать سەكەش، قاز اېتىش.
 стрекаться چاقش، تىلەش (چېن ھەقىدە).
 стрекоза بېكەنچى (ھەشەرات).
 стрекотать شەرلەش؛ قىزىلاش، چېپىلاش سوزلەش، قىزىلاش.

острота، مەنارەۋەبىنانك غەبىرە ۋە
 стрела اوتك بېرى.
 стрелец ئاتقۇچى (غەسكەرى).
 стрелец اوق يۈرچى (يۈلدۈزى).
 стрелка مېلە (ساعەت تىلى) تېمىر يول خەتە- رىنى ئايرىدورغان كۆتەرمە.
 стрелок اوستا ئاتقۇچى، مېرگەن، تېقاي قاراۋوللى. ياراقلى ئاۋچى، ياخشى ئاتادورغان غەسكەر.
 стрельба ئاتىش.
 стрельбище غەسكەرىلەرنى ئاتىشقا اوركەتە- دورغان دالا، سەھرا. قۇچلۇق اوچۇن ئاتادورغان اورن.
 стрельнуть بىرداپقۇر ئاتىش.
 стрелять ملىق ئاتىش.
 стреляться ئاتلىش، اوزىنى اوزى ئاتىش.
 стремглав ئاتلىب، جودە قۇغلىق بىلەن.
 стремительный قاتتىغ-شەنەتلى سۈرەتدە بارغۇچى، يۈزگۈچى، اۋچۇچى، سەپىر سۆزلى. ئىشلەدورغان. اوزسوزلى.
 стремиться ئىنتىش، ئاتلىش، شەنەتلى بارش.
 стремление دەرد، ئارزۇ، تەيلى، ئىھماك.
 стремнина تىككەبىر - جەرنەكى يوق چوقۇر، تىز ئاقم، تىشىپ (ئىشاب) مەيل، مائىلىيەت.
 строמוухий دىك قولاق، اوتك قولاقلى (ھەيۋان).
 стремя اۋزەنگى، رىكاب.
 стремянка جاۋان ئاتلارنىڭ قويا دورغان كېرنكەرى.
 стренга اىپ توتامى (براورام اىپ).
 стреножить ئات توشۇۋالەش
 стреньбрень ايسكى-توسقى.
 стрескивать ئاچكۆزلەن بېپ بىتىش.
 стригать قارا؛ стричь
 стригун ئاى، قۇلەن (ئات بالاسى).
 стрижение، стрижка قۇرغش، ئالدىر بېپ (ھاچنى).
 ئاشلاش (ھاچنى).

стрихнин (جودە قوۋەتلى زەھەر («زەھەر قاتلى»))
 стричь, стригнуть, стригать
 ساچى قاپچى ياكى ماشىنا بىلەن كىسىپ ئالاش.
 قىرىش، كىتىگىز. قولى ۋە ايچكى جۇنىنى
 ئالاش، تاراشلاش.
 стричься
 قىرىلىش، تاراشلاش.
 строгать
 رەندەلەش، دوڭچى دۈكەندە قىرىش
 строгий
 تەلەپ ايتەن دورغان قاتتىغ سوغامدەلى،
 چىددى؛ اوپىن-كۈلكىنى كۈتەرمەيدورغان (كىشى).
 دەھشەتلى، جەزالى، قاتتىغ (تزام-ئىزارەت).
 ھەر نەرسەسى ايتىبار ايتلىگەن، اوسولغا مووا-
 فدەت ايتلىگەن نەمۇنە (رەسم).
 строевой
 ھەربى تەرتىپكە دائىر، غەسكەرى.
 عىبارەتكە كىرەكلى ياغاچ نەسبىيى.
 строение
 بىنا، عمارەت بنا قىلىش.
 строже
 جودە قاتتىغ، جودە قىسقى (حال).
 строй
 سەپ، تاپىر، غەسكەرنىڭ تىزىلىشى. جەمەت.
 يۈز، سازلىش (موسىقى ئالەتلىك داۋشىنى
 تۈزەتەش). نىزام، تۈزۈلۈش، تەرتىپ.
 стройный
 خۇش قەد، شەمسەن قەدەت،
 كىياشكىن. مۇنەزەم سەفلى، تەرتىپلى.
 строитель
 ئىشا ايتكۈچى، بنا سالخۇچى،
 مەھسار. پەنى.
 строить
 نامدەگە سالش؛ تۈزۈش، ياساش.
 строиться
 سالدىن؛ تۈزۈلۈش.
 строка
 ول، سەتىر.
 стромы
 پەنجەرە.
 стромкий
 بەلەند، ئىگكە؛ تىز، قىزغىن.
 غەنەپى، سەركەش، اوز سوزلى. غۇدۇر
 -غۇدۇر.
 строп
 ئىككى ئۇچى باغلانغان، يۈك
 كۈتەرلەندورغان ئارقان.
 стропилина, -пило
 تامنىڭ ئۈچلەندىپ،
 چىغان جايلىرى.
 стропить
 ئۇيىنى تەرب تۈرۈش ئۈچۈن
 قۇيىلادورغان ئۈچ قۇرۇلى تۈرەك.
 стропота
 ھەقلىقدان باش تارتىش.

строптивый
 ئىتاعەتسىز، سەركەش. باش
 تارتادورغان، اوز سوزلى، مۇتەغەسسەب.
 строфа
 مىسراج، شەئرنىڭ بىر، وادىسى.
 строчить
 يازش، چىزش، بەخىدە تكىش.
 строчиться
 چىيەنەن، ايسىم-خىدان ايزا
 چىكىش، ايتىكىش؛ جەفالدەش. (جەيۋان)
 строчка
 كىچىك خەت يولى، سەتىر. ايتىدە.
 струбцынка
 قىسقىچ (قۇرال).
 струг
 رەندە، قۇرماق نەسبىيى. بۇرۇنچى
 قاپچى.
 стружить
 رەندەلەش.
 стружка
 پەردەخە، تەرەشە.
 струйчатый
 يول-يول، چۈزۈنچى.
 струиться
 چۈزۈلۈپ ئاقش.
 струна
 تار (موسىقى ئالەتدەكى قى).
 струнный
 تارلى، خىللى، ۋە شۇنگە
 مەخسۇس.
 струп
 قوتۇر-يەرە اوستى، تىبەرەتكى.
 струпный
 قوتۇرلى، يەردىلى، تىبەرەتكىلى.
 струпеть
 قوتۇرلاش، تىبەرەتكى باسش.
 струсить
 قورقش، جەسارەتنى بوقاتش.
 стручок, струк
 باشاق، كۆرەك.
 стручковатый
 باشاققا، كۆرەككە
 اوخشاش.
 струя
 ئاقم، كىچىك گىنە ئاقم، جەردەيان.
 стряпать
 ھازىرلاش، ياساش (ئاش سوز).
 стряпка, стряпуха
 ئاش پىشەرگۈچى
 خاتىن.
 стряпня
 ئاش ھازىرلاش، پىشەش.
 стряпчий
 ھەغرا، ھۈكۈم ئىشلەيدە ياردەم
 بىرگۈچى ۋە كۈپل. ئاش پىشەرگۈچى ئىر.
 مودەنەغى غومبوسى (پىراگوراز) موغايىنى.
 стрясать, стрясти
 سىلكش، قالتىراتش.
 стряхивать, стряхнуть
 سىلكش، قالىپ تۇشش.
 студент
 ھازىرقى ئوقۇغۇچى مەكتەپلەردەلەپسى.

студёный - ساۋتلاخان
 студенъ - كەلگەن پاجىچە مەم بالقدان قايناتاب
 پشركلكن تاۋقات.
 студия - دەسسەمەنك ئىشلەيدىورغان اورنى.
 مەنئايى نەفەسنىڭ ھەر بابىدەن ئۆرگە-
 تىلەندىورغان يىر ئەرئىستىك مەنئەتتە
 اورگەندىورغان قورسلار.
 студить - ساۋتىش، قاتزىش.
 студиться - ساۋتلىش، ئوگدىرلىش.
 стужа - قىشقى ساۋۇلق، 'زەمەردىر'
 سەردەت.
 стук - شاقلاش، شاقلاش، شاقلاغان
 داۋش.
 стукать, стукнуть - ئاراقتىش،
 شاقلاش، ايشىك قاقش.
 стукаться - شاقلاش ۋە ...
 стукалка - بىر ئۆزلى قارنا اوپىنى
 стул - كۇرسى، ئوتورغىچ.
 ступа - كىلى (تويگىچ). ئاغز نەبەتلى
 كىشى.
 ступа - ئىتىك ئىستە-سىكىن ئادوسى
 (تالاشى).
 ступать, ступить - باسىش، ئايان
 تاشلاش، تىرك ئىتەك.
 ступень, ступенька - باسقۇچ، شاتىنك
 باغانالارى، تەبەقە.
 ступица - كىرپەچەك.
 ступка - كىلى، ئۆيگىچ.
 ступни - كەۋش.
 ступня - تاۋان (ئاياق تاۋانى).
 ступь - جەدە سىكىن يۇرش.
 стучать - شاقلاش، تاقلاش.
 стучаться - شاقلاش، قاقش.
 стучевывать, стучеваться - پىش،
 قاپلاش، كوسولش، يۈۈش.
 стыд - اۋىت، ناموس، ھەيا.

стыдить - اۋىلەش، مەججوب ايتىش.
 стыдиться - اۋىلەش، مەججوب بولش.
 стыдливый - اۋىلەچەن، اۋىلەندىورگەن.
 стык - بەز نەرسەنىڭ تىرتاشقان، اولەشدرل -
 گەن يىرى.
 стыкать - بەز نەرسەنىڭ ئوچلەرىنى بىر-بىرىگە
 توتاشدۇرش، قوشش، تىركلەش. ئولەشدرش،
 ئارقاسىدان، يىلكەسىدەن (مۇجۇم)
 ايتىش).
 стынуть, стыть - ساۋنىش، سۈرلش.
 стычка - بەز-بىرىنى سۈكشىش، مۇسادەدە،
 مۇجادەلە، تىقۇنىش، ئاتىش.
 стяг - چەسەن، ھوكۇز لاشەسى.
 стягивать, стянуть - ئارتىپ ئالاش،
 پاسىپ باغلاش، ئارتىدۇرش، ئارتىپ يىتە -
 كزىش - اولەشدرش.
 стяжание - مال يىغىپ ئالاش، مال يىغىش.
 стяжать - يىغىپ ئالاش، ساقلاب تورش.
 стянуть - قارا: стягивать -
 قەدىمى زەماندە сударь اورنىغا قىسقار -
 ئىلىپ ئېلىنكەن سوز، بەزى بىر سوز -
 لىردە со: اورنىدە يۈزگەلدىورغان قوشما.
 بەز نەرسەنىڭ كىچىرەيشىنى، زەغىقلەنىشىنى
 يامانلاشنىنى ئاڭلانا دىورغان قوشما.
 فەرنسوزلەرنىڭ مەس پۇلى: بىر فرانسۇز
 20 سو = 5 سانتىم.
 субалтерн (تەسكەرى) - تويىن رۇتەدەگى، تايغ (تەسكەرى)
 су'бект - كىشى، شەخس، كەسە.
 суб'ективный - شەخسى، خۇسوسى
 (نەزەر، فەكر).
 суболоток - كىچىك سوزلۇق يىر.
 субор - ھەر خىل دېرەخت ئارالاش توقاي.
 субординация - تەبەئىيەت، بويىن
 سۇنىشك.
 суббота - شەنبە، جۈمە ئېرتەسى (گۈن)
 субботник - شەنبەلىك ئىشى.

субботник ماناستيزلوردە ھەر شەنبەدە
ئوقۇلادورغان خاتىرە دەستورى. پراۋاس-
لاۋيىدە بەزمىيى.

субретка سايلاندى، ئەسەندى قىز،
سەخنىدە چىققان خىزمەتچى قىز رولىنى
اويناغۇچى (خاتىن-قىز).

субсидия خەزىنەدىن ياكى بىرەر مۇئەسسە -
سەسەندەن پۇل بىلەن بېرىلگەن ياردەم.

субстанция بار نەرسە. مەۋجۇد شەي،
ماددە، جىسم.

субстрат كىميا تاماتىدىن اوزگەر تەلشەك
ئەساس بولغان ئەسەل ماددە، شەي، جىسم.

субтильный ئىكچەك، پۇشاق، يېڭىل،
يوققا بوستلى.

сувенир ايسەندەك، خاتىرە ئىخامى.

суверен پادىشاھ، كارول.

суверенитет بەلەندەك، اۋستونەك،
غۇلۇبىت.

суводь سۇۋ اويۇرمەسى، سۇۋ اويۇقنى،
چوڭغۇل.

сувой توڭگن، تىكۈنچەك. قار اويۇرمەسى.

сугать خەلق نۇرگۈمى-گروھى؛ داۋش،
شاۋقون.

суглинок بالچىق ۋە پاتقاقلى يىر.

сугроб اۋچەك، اۋچەك، كۈمە (قاراۋىسى)

сугубый موزاعەق، ايككى حىسە ئارت-
دەرلغان. قوۋەتلى، زور، مولى، يامان،
ايككى يۈزلى (كشى).

суд حۇكم، حۇكم مەجلىسى، حۇكم اۋىي.

судак يىرتىچ بالىق.

сударыня خانم ئەفەندى، ئوتاش.

сударь ئەفەندى، خوجەيىن.

судебный حوكمەكە مەخسوس.

судейский حاكم، قازى. حاكم تەرىپىدەن
چىققان، حوكمەكە دائىر.

судилище حوكم ايتەدورغان اورن،
مەھكەمە.

судить حوكم قىلىش، موھاكىمە ايتىش،
فكر-ايتىش، اويلاش؛ فكر بىلەن تىكشۈش،
گۇمان قىلىش.

судиться حوكم قىلىش، دەغوالاش،
سۈدلەش.

судки اسسيع ئاش تالب بارادورغان
قاپقالى اوست-مەساوست ھەم مەپلى
قازانچالار.

судно كىمە، يىلگن كىمە، پاراخوت، ئۇش.

судный حوكمەكە نەغەللىقلى.

судовой كىمەكە مەخسوس.

судок بىر نەۋەق بالىق. مورچ، توز، سرگە
ئەشەلەرنىڭ جەمىي (قارا: судки)

судомойка قاشق، ئۇش يوۋادورغان
اۋچاق، قاشق، ئۇشلەرنى يوۋغۇچى
خاتىن.

судопроизводство حوكم قىلىش،
قىلىنغان حوكمىنى ئىجرا ايتىش.

судорога تەن قارىتىش، نامر تارتىش.

судорожный نامر تارتىشقا ئوخشاش،
تارتىشلى.

судоостроение كىمە ياساش،

судоостроитель كىمە ياساغۇچى،

судоходство كىمە، يىلگن كىمە ۋە
پاراخوتلارنىڭ دېگۈدە، دەريادە، كۆلدە
يۈرەشەرى، سەيىر سەفەرىن.

судьба تەقدىر، قەدەر، نەسەب، يازش.

судья حاكم، قازى، حوكم قىلغۇچى.

судя по... بويىنچا حۇكم ايتكەندە...

суеверие دىن ۋە فەئەكە خلاق بانل
ايھىتقاد، بار-يوققا اشەندش، خۇرافات؛
ئىرم - چىزم.

суеверный يوققا-بارغا اشەندۇرغان.
يوق - بار نەرسە (ئىش)، نەرى-بېرى
كىلىش، نەرتىبىسىز رەۋشەدە يىخىلىش،
جازىرلانىش، يىمۇدەك.

суетиться يوق-بار نەرسە ئارقاسىدىن
بورش.

суетливый - يوق - بار نەرمە ئارقاسىدان قوۋالاغۇچى،
 суетный - بوم-بوш، فايداسىز، فانى، قايقۇرتماسلىق. بېھودە، ئاقلە.
 суждение - حوكم، اوپلاش، فكر، قەرار.
 суженый - ئەسىپ بولغان، سەعادەتى ئۇيغۇن بولغىنىنى نەقەدەر اينىكەن بولغۇسى كىدۇ، اير.
 сужеребая кобыла - بوغاز بېدە.
 суживать - يىغىپ، تارايىتپ ئۇشلىش. كوب مەرتە حوكم ايتىش.
 с'уживать, с'узить - تارايىتىش.
 сук - بوئاتى، شاخ.
 сука - ئانا ئىت، قانچى. سىركىش سۈزى. ئىت اوغلى، كۈچۈك اوغلى. - сукин сын - ماۋۇت.
 сукно - ماۋۇت قىلادورغان.
 сукновальный - بوئاتلى.
 суковатый - ماۋۇتدان قىلنغان ۋە شونىڭ مەخسۇس.
 суконный - بوغاز مۇشۇك.
 сукотная кошка - قاننىڭ مۇيۇق قىسمى. جەراھەتتەن ئاقادورغان. قان چىشىش سۇيۇق نەرسە، زەرداب.
 сула - ئۇشلىش، تىگەش. سوز بېرىش، ۋەدە بېرىش، سۆزداك بالىغى. يىلپىزەك.
 сулема - اوتىك، قىزەتتى زەدەر.
 сулить - ۋەدە قىلىش، سوز بېرىش.
 супой - اۋۇندەن قىلنغان ئامار. اوغوت.
 султан - سۇلتان (پادىشاھ) ايسكى تۈركىيە پادىشاھىنىڭ غۇنۇنى.
 султанка - قىزغىنلى دىگىز بالىغى. سۇۋ قۇشى.
 султанша - سۇلتان خاتىنى.
 сума - بوغچا، تۈگۈنچەك، ھەمجان، توربا.
 сумасброд - تىپتىك چىلىش ھەرىكەتتە بولماققا مەيلىلى كىشى.
 сумасшедший - عدەلدىن ئاداشقان، دىوانە، تىپتىك، مەجنۇن.

сумасшествие - عدەلدىن ئادايش، دىوانەلىك.
 суматоха - سەركەردانلىك، پەرىشانلىك. بولغانىش، چوۋالچى.
 сумбур - ئارالاش-قۇرالاش، تەرتىپسىزلىك. مەناسىز سوز.
 сумерки - شە-شە، كىچىقورون ماقاش قاراياغان، ۋاقت.
 с'уметь - قارا: уметь
 суметь - قارا: уметь
 сумет - قار يىغىنى.
 сумка - كەچكە قاپچى، بوغچا.
 сумливаться - قارا: сомневаться
 сумма - كەمبەت، مەقدار، مەبلەغ، سەرمایە. يەكۈن، جەمئىيەت.
 суммарный - غومۇسى، بىر-بىرىگە قوشىلا- دۇرغان قىسلەردەن تەركىپ ئىتىلگەن.
 суммировать - يىغىش، قوشىپ حسابلاش.
 сумрак - شە-شە، قاش قاراياغان ۋاقت.
 сумрачный - قارانغۇلى ياروغلى.
 сумчатый - خەلتەچەلى.
 сумятица - قارا: суматоха
 сундук - ساندىق.
 сундучок - كەچكە ساندىق، قۇتى.
 сунуть - قارا: совать
 суп - شورپا (سۇيۇق ئاش).
 суперарбитр - تىرتىپسىكى سود (ھەكەملىر) ھۆكۈمى) دە رەئىسلىككە سايلانغان كىشى.
 супесок, супесь - قۇملى توپراق.
 супить - قارانغۇلاندۇرۇش، قانغۇنى سالىش.
 суплодая - بوغاز، ھامىيەلى (ھەيوانلەر) ھەقىدە.
 супник - شورپا ئىدىشى، شورپانى سۇي- كۈچى قاش ئىير.
 супонить - قارا: стягивать
 супонь - خاموت باغى، كاردەن قايىشى.

супорось - بوغاز چورچاق.
 супостат - دوشمەن، يامان كىشى.
 супротив - روبرودە، قارشى سېدا، عەكس سېگە، خىلاپىغا، تېسكارىسىگە.
 супруг - ئىر (زەوج).
 супруга - خاتىن (زەوجە).
 супруги - ئىرلى - خاتىلى (جۇقتلار).
 супружеский - ئىر بىلەن خاتىغا مۇتە - عەللىق.
 супрядка - ئىپ يېگرگۈچى، كېچقورون قۇل ئىشى بىلەن ئاۋاز بولۇپ ئوتتۇرغۇچى (خاتىن).
 суразный - چىرايلى، مەھابەت.
 сургуч - سۇرغۇچ، مۇھر، مومى.
 сурдина - غەجىدك ۋە غەمبۇدىن چالغۇ قۇرۇلۇش رالىارنىڭ داۋىشلارنى يوشىماتتا ۋە تىدىرە - دۇرغان ئالدىت.
 сурна - ئات باشىنىڭ ئالدىنقى تامانى، قانتىغ داۋىشلى ئىپان ۋە قاقاز سۇرنەيى.
 суровый - قاتتىق، شەددەتلى، بەد سۈرەت، يازدا سالقىنراق، يامغۇرلى، قىشدا ساۋۇق ماۋالى (تەلپىم).
 суррогат - ئەسلى نەرسەنىڭ ئۆزگەرتىلگەنى، جىلە قىلىپ، باشقا نەرسە ئارالاشدۇر ياكى سالغانى.
 сурок - بۇغى نەسلىدىن يىرتقى بىرەيدىن، سۇغۇر، خۇرما سېچقانى.
 сурьма - سۇرمە، ئەنئىمەن.
 сурьмиться - سۇرمە قوش-تارتىش، ناغ سېچقانى.
 суслик - زەرۋەرەق، مەل قوشش، زەرۋەرەق، مەل.
 сустав - بۇغۇم، ئىككى ئەزاڭنىڭ بۆلگەن ۋە تۇتاشقان يېرى.
 сутана - كاتولىك پوپلارنىڭ ئۈستىكى كىيىملىرى.
 сутелая корова - بوغاز سېگە.

сутенер - ئاھىشە ھىسابىگە تىرىكچىلىك قىلىپ تۇرغۇچى ئىر.
 сутки - كېچە كۈندۈز، تەۋلىك.
 сутопока - كۈچىدەكى ھەرىكەت، غالاغلا - ئۇر، سۇنىڭ گۈللەپ ئاقىشى، مەز خىل ئۇن - دەن پىشەرلىگەن نان.
 суточный - بىر كېچىدە - كۈندۈز دە بولادۇر - غان، يېگىم تۈرت ساعەتلى.
 сутужина - ئوق ئېيى، قل، تار (موسىقە) - نېكى.
 сутуловатый - بىر ئاز ئىگىرى - بۈكرى، ئىگە - زى چەلىش.
 сутулый - ئىگىرى - بۈكرى، كۆندۈلى.
 суть - خۇلاسى، مەھەبەت.
 сутяга - جەنجالچى، خەرخەشەننى ياخشى كۆرەن ئۇرغان، تەزۋىراتلى، مەزۇر.
 сутяжливый - جەنجالچى ياخشى كۆرگۈچى.
 сутяжничать - بولۇر بولماسقا جەنجال، دەعو قىلىش، سودا قىلىش.
 суфлер - تىياتردە ئوينىغان ۋاقىتتا ئۇستى - لەرگە ئۇقۇم بېرىپ (ئەتەپ) تۇرغۇچى.
 суффикс - كەلىمەنىڭ ئىسلىگە ئاخىردان ئارت - دىرلغان مەسەلەن: дел-ИЩК-о. (дел-ИЩК-ать дел-ОВ-ой, дел-ЕЩ-к) سۆزلەر توغرى ھەرپلەر بىلەن كۆرسەتلىدى.
 суффражистка - ئەنگلىيەدە خاتىلارغا بىر بىر سوۋالغا جاۋاب بېرىش ھوقۇق تەلەپ ئىتكۈچى، ئەمەلىيچى، دەخ - چى خاتىن.
 сухарница - قاق نان ئىدىشى، قاق ناننى ياخشى كۆرگۈچى.
 сухарь - قاق نان، مەخسۇس ياسالغان قاق نانلار، جىسىم كىشى، بىرتۇرلى قوزى قارن.
 сухмень - قۇرۇق ماۋا، شامال ھەم بىر، قۇرۇقلىق.
 суховедро - قۇرۇق ماۋا.

сухожиллие پى، قۇرۇق، نامر.
сухой قۇرۇق، ياپس.
сухопарый قۇرۇتلغان، قۇرۇق، زەغىف، لاغدر.
сухопутный قۇرۇق يولداغى، قۇرۇق -
 داغى (سۇۇداغى ئېمەس).
сухопутье قۇرۇق يول (سۇۇ يولىنىڭ
 عدكسى).
сухостой قۇرۇغان دەردەخت، توقاي.
сухота, сухость قۇرۇقلۇق نەبوسەت.
сухотка قۇرۇتادۇرغان ئاغرىق، ۋەرم -
 عل - لەتى، تەدرەشەندەك ئىسارىقلاش،
 دەرمانسز بولش؛ ئىنتىكش.
сухощавый چاغى ئىچىدە كىرگەن،
 نەخىف.
сухоядение ئىسسىغ ئىسسىغىغا
 كۈن ئۆتكەزىش.
сучек كىچىك نە پۇتاق.
сучить ئىشش، ئىپ ئىشش.
сучка لەيچە ئىپ، ئىپ ئىشش.
сучок قارا: сучек
суша قۇرۇق يېر، بەرر، ساحل.
суше قۇرۇقراق، جۇدە قۇرۇق.
сушенина كىرەش قاق، قۇرۇتلغان
 كىرەش، يالق، مېۋە.
сушение قۇرۇتىش.
сушенный قۇرۇتلغان، قۇرۇشتا
 مەخسۇس.
сушильня قۇرۇتادۇرغان (ئىپ،
 ئامبار).
сушить قۇرۇتىش.
сушка قۇرۇتىش.
сушь قورغاغچىلىق، قەدەنچىلىق،
 قۇرۇق نەرسە ۋە يېرى.
существенный كىرەكلى،
 ئىسساسى، مۇھىم.
существительное имя ئىسىم
 جىنىس (ئىسىم عام، ئىرتاق
 ئىسىم).
существо بار نەرسە، مەۋجۇد،
 يەت، خەلق، زات، مەۋجۇد،
 جەۋھەر.
существовать بار بولش،
 ياشاش، تۇرش.

сущий بار، مەۋجۇد،
 خەلقى.
сущность ئىساس، ئۇب،
 نىگىز، بار نەرسە، مەۋجۇد،
 يەت.
 — в сущности ئىكەندە،
 ۋاقىددا.
суяная овца بوغاز ساۋلاق.
сфабриковать ساختە قىلىپ،
 ئوخشاتىپ ياساش.
сфальшивить قارا: фальшивить
 كۆررە، يومالاق، دائىرە،
 مۇھىت.
сфера يومالاق، كۆررەۋى.
сферический يومالاق (نەرسە).
сфероид ئادەم باشلى ۋە
 قاتناشلى ئارىلان
сфинкс كۆندەلى خەيواننىڭ
 سۈرەتى (ئىكەن دەل).
 مۇھىم، ياشىرن (كىشى).
сфинктер دومبە (ئادەم
 دومبەسى).
сформировать قارا: формировка
 ئىنتىزىپ ئالش.
схалпнуть, схалпать بىر
 مەرتە باقتاش.
схвастнуть تۇتىش،
 ئىنتىزىش.
схватить مۇسادەمە،
 دۇشمەن بىلەن تۇتالما.
схватка ئاقلاش - مۇشەلەشش،
 ئىچ بۇرش، ئۇرەگى
 بۇرش.
схватывать بىر دەن ئوشلاپ
 تۇتۇپ ئالش، تەسەۋۋى
 كىنە ئىتتىش، قىيىن
 نەرسەنى بىلش، ئاڭلاش.
схватываться تۇتۇش،
 ئىنتىزىش، ئالماش.
схема شەكل، رەقش،
 رەسىم.
схизма ئايىرلىش،
 ئىناق.
схима دۇنيادان تەمام
 بېزىشكە غەدە بېرىپ
 ئىك قاتتىق ماناسىتىر
 قانۇنلارغا بېرىسۇنغۇچى
 مانا - خ - لارغا كېيىنلەر
 تۇرغان كېيىنمەن ئۆشەنك
 مەراسىمى.
схимник ۋادە، رامب،
 غايدە، دەۋرۈش.
схитрить قارا: хитрить
 تۇشش، ئۇزۇل،
 يىغىن، قىشلاق
 يىغىنى.
сходбище يىغىن،
 جەمئىيەت، يىغىش.
сходень پاراخۇدغا
 چاقادورغان شاتى.

СХОДИТЬ, СОЙТИ, توۇشۇش، چاقش، يازش، قايتىش، قاپپىردا بولسا مەم بارب كىلىش، كىرب چاقش.

СХОДИТЬСЯ, يىغىلىش، يىغىلىش.

СХОДКА, يىغىلىش، مەجلىس، يىغىن.

СХОДНЫЙ, СХОЖИЙ - ئوخشاش، ئوخ - شاشلىق، كېلىشلىق، ياراقلق، قاينالىق.

СХОДСТВЕННЫЙ, ئوخشاشلىق، مۇناسىبەت.

СХОДСТВО, ئوخشاش، مۇناسىبەت.

СХОЖИЙ, قارا: СХОДНЫЙ

СХОЛАСТИКА, علم كەلام، فەلسەفە، كەلامىيە، قۇرۇق ۋە دەغەنسىز مۇباحەدە.

СХОЛИЯ, شەرح، يەيان، ئىسپەت.

СХОРОНИТЬ, ياشرىش، دەفن ئېتىش، كۆمىش.

СЦАПЫВАТЬ, ئالتىرش، چىلىش، ئوغرلاش.

СЦАРАПЫВАТЬ, تىزناپ ئالىش.

СЦЕЖИВАТЬ, СЦЕДИТЬ, سۇزب ئالىش.

СЦЕНА, سەھنە، تاماشا ئورنى، تياتردە تاماشا كۆرسەتكەن ئورن، مەنزەرە، كۆرۈش.

СЦЕНИЧЕСКИЙ, سەھنەگە مەخسوس.

СЦЕПЛЯТЬ, СЦЕПИТЬ, ئالتىرش، بىرگە ئالتىرش، ئوغرى كىلىش.

СЦЕПЛЯТЬСЯ, ئالتىشىش، توغرى كىلىش.

СЧАЛИВАТЬ, ياغ بىلەن تارتىپ باغلاش.

СЧАСТИЕ, بەخت، سەعادەت، تالە.

СЧАСТЛИВЕЦ, بەخت، سەعادەت ئىكەنسى.

СЧАСТЛИВЫЙ, بەختلىق، سەعادەتلىق، مەسە، ھود.

СЧЕРЧИВАТЬ, СЧЕРТИТЬ, چىزىش، چىزىپ ياساش.

СЧЕСТЬ, قارا: СЧИТАТЬ

СЧЕТ, حساب، سان، حسابنامە، ئىسچوت.

—на счет, ھەققىدە، توغرىسىدا.

СЧЕТОВОД, حساب يۈرگۈزگۈچى، دەقتەردار.

СЧЕТОВОДСТВО, حسابچىلىق.

СЧЕТЧИК, حسابلاغۇچى، سۇۋ، گاز، ئىلىك.

СЧЕТЫ, تىزناق قانچا سەرىف ئېتىلگەنلىكىنى حسابلاپ باران ۋىزغان مەخسوس ئالەت.

СЧЕТЫ, چوت، غەلتەكلى حساب قورالى.

СЧИСЛЕНИЕ, حسابلاپ چىقارش ئىشى.

СЧИСЛЯТЬ, СЧИСЛИТЬ - حسابلاپ چىقارش.

СЧИСЛЯТЬСЯ, حسابلاپ چىقارلىش.

СЧИТАТЬ, СЧЕСТЬ, تەرتىپ بىلەن ساناش، ئېتىبار تاپش، ئېتىبارگە ئالىش.

СЧИТАТЬСЯ, ئېتىبار تاپش، ئېتىبارگە ئالىش.

СЧИЩАТЬ, СЧИСТИТЬ, تازىلاش، تەرجىش.

СШИБАТЬ, СШИБИТЬ - پىقىلىش، ئىشەك - دارلىش.

СШИВАТЬ, СШИТЬ, تىكىش، يالغاش، تىكەپ بىرىكىدرش.

СЫВОРОТКА, قانق ۋە باشقا لارنىڭ چەك-كە تامخان سىرۋى.

СЫГРАТЬ, ئويناش، ئوينىتاپ، تىرش.

—сыграть свадьбу, توي قىلىش.

СЫГРАТЬСЯ, ئوينىش مۇۋەققەت قىيەتلى چىقار - ماق ئۇچۇن ئالدىن بىرگە ئىشەپ اويناش، - شق قىلىش، مەلەكە ھامىل ئېتىش.

СЫЗМАЛА, СЫЗМАЛЬСТВА, ياشلىق - دەن، بالا ۋاقتىدا ئىپىرلى.

СЫЗНОВА, يەنكى ياشقان، بولەك باشقان.

СЫЙ, مەۋجۇد، ھەقىقى.

СЫН, ئوغل.

СЫНОВКА, كىلن، يىگە (يەنگە).

СЫНОВНЫЙ, ئوغلىغا مەخسوس.

СЫПАТЬ, سېپىش، چاچش، تونقاۋسىز سوزلەش.

СЫПАТЬ, كۆپ مەرتە ئويغۇلاش.

СЫПАТЬСЯ, سېپىش، چاچلىش.

СЫПКИЙ, توكولەندۈرغان، چاچلان ۋىزغان، تار - قالدۇرغان.

СЫПУЧИЙ, سېپىلمەلى، چاچمەلى.

СЫПЬ, غەلەيان، قايناما، مەيدە پورتە.

—сыпной тиф, پورتەلى تىپى ئاغرىغى.

СЫР, پىشلاق (سىر - پەنىر).

сырец ئىشلەنمەگەن خام ئىشپاز
 сыреть موللەنەش، تەملىنەش، دەم تارتىش.
 сырник قۇرۇق پىشلاق، ئۇن، تۇخۇمدان
 پىشلىگەن سايما، پىشلاقنى سۈيگۈچى، پىش-
 لاق بىدەرسى.
 сырная неделя پىشلاق مەقسەسى.
 сырня پىشلاق كارخانىسى.
 сыро تەملى ماۋا.
 сыровар پىشلاقچى.
 сырой خام، ئىشلەنمەگەن خام (مال)،
 قايناتىلماغان، پىشلىگەن، سىمىز، لاپشاق
 (كەشى).
 сыромятка خام ئاش، خام تۇخوم.
 сыромять خام تىرى.
 сырость تەملىك، رۇتۇبتە.
 сырье خام تىرى.
 сыск ئزلەش، تەقتىش.
 сыскивать, сыскать ئزلەپ، ئزلەپ
 تاپش.
 сыскиваться ئزلەپ تاپىش.
 сыскное отделение ئوغرىلاش ۋە باشقا
 چىنايدەلەرنى ۋە شو ئىشەدە غەيبلەنگۈچىلەرنى
 ئزلەپ تاپادۇرغان ئورن.
 сыта سۇۋىلەن قايناتىلغان غەسەل.
 сытный ئوقلى، غزالى، نىز ئويدرادۇرغان.

сытность ئوقلى.
 сытный ئوق، سىمىز، ئويدرلغان.
 сыч بوم، بايقوش، قاۋاغى خالق، بەدبۇرش
 كەشى، ئۆيەتسە، كەدەبىسز.
 сычуг چاپناپ كەۋشەيدۇرغان ھەيۋانلەرنىڭ
 مېھنەتلىرىدىن ياسالغان تاغام.
 сыщик جاسوس، ۋاقىدە نەۋبىسى.
 сюда مۇندە (بۇ يەرنى) بېرى.
 сюжет مەۋزۇ، مەسئەلە.
 сюзерен كەنتە بىر ئىكەننىڭ غۇنۋانى.
 сюрприз كۈتمەگەن ئىش (تۇغەد).
 сюртук تزدەن كىيىلەنۇرغان بىرماچلى كىيىم.
 сюсюкать ئىل ئۇچى بىلەن سوزلەش.
 сэр تەقتەندى (ئەنگلىزچە).
 ...ся زەمىر، مەجمول فىعل ۋە باشقا كۆپ ...ся
 ماعنالىرىنى ئاڭلاتقانۇرغان مەسئەلەرنىڭ ئا-
 خرغى بولدىكى.
 сягать يېتىش، واسل بولش، سەكرەش.
 сяжок ھەشارەت مۈلەببى.
 сяк ئۇنداق مەم بۇنداق.
 —так и сяк ئۇنداق مەم مۇنداق مەم.
 сякнуть قۇرش، قۇرغاقشش، پىش.
 сям مۇندە.
 —там и сям ئۇندە، مۇندە.

T

T. -ت. روس ئالفا بېسىدە ئون سەككىزچى ھەرف.
 T. тысяча (так—شونىڭ ئارقىدا):
 (مىڭ) (том - جلد) كەلىمەلەرنىڭ قىسقار-
 تىپ قوبۇلىشى.
 T. Д. (и) так далее ... (ۋە) مانا كىز.
 T. е. то есть يەنى.
 T. К. так как چۈنكى، شۇنىڭ ئۈچۈن.
 T. Н. так называемый شۇنداق دىيىپ
 ئاتالدىدۇرغان.
 T. О. таким образом شۇ رەۋىشچە، شۇنداق
 قىلىپ.

T. П. тому подобное (مەم) شۇنىڭ
 ئوخشاشغان.
 та-та-та... تە-تە-تە... مەزاج قىلىپ ياكى
 تەككىدلەشپ كەيىنلەندۈرۈلگەن (ھەرف ئىدا)
 табак تاماكو؛ سوۋنى چوقۇرلغىنى ئولچاي-
 دورغان كەلەك.
 табакерка تاماكو قوتىسى. تاماكو دان.
 табанить قايىق كۆردەگىنى ئارقاغا تاراپ
 كۆرەش.
 табачник تاماكوچى، تاماكو ئوروش.
 табачница تاماكو قوتى، تاماكو قوش
 خانى.

табачный. تاماكوگە مەخسوس.
 табель. قەيەرەست، جەدۋەل.
 таблетка. دارۇ ئارالاشدۇرپ قىلىنغان قەند.
 таблица. جەدۋەل، قىزب يازغان جەدۋەل.
 — таблица умножения. زەرب جەدۋەلى.
 табельдот. موسافرخانە، شافاخاندەردەگى كىشىلەر بىرگە بىسەك ئۈچۈن قىلىنغان ئاۋىت.
 табор. بېغى، توقتاغان جاي.
 табуларий. خەت تاشيغۇچى قۇل.
 табун. ئات پاداسى.
 табурет. سويانخىچىز كورنىسى.
 тавакаты. بېكارچى، مەنەنسىز سۈز سوزلەش.
 тавель. ئاقتا، بۇرچەكك كۈچە تاشى.
 таврить. قىزىرپ تامغا ياشىش.
 тавро. تامغا، بېلگى، علامەت.
 тавтологи́я. بىر فەكرنى باشقا سوزلەر بىلەن تەكرارلەش.
 таган. ئۈچ ئايلاق.
 таджики. ئاچىكلەر.
 таежный. كەنتە كۈچلەرگە مەخسوس.
 таз. لەگەن، جام، ئاس. سان سويىدىكى.
 тазик. كچكەنە لەگەن (جام).
 тайка. كەنتە ۋە قالن ئورمانلىق، توقايزار.
 тайком. يەشەن، بىلەرمەيدەن.
 тайна. سىر، يەشەن ئىش.
 — тайная вечеря. ھەزرىت غىسانىڭ ھۈزۈرلەر ھۈزۈر شى ۋە شو سەدۈزۈع بىلەن ئاخىرغى ئوتۇرشى ۋە شو سەدۈزۈع رەسەلەرى.
 тайник. خلوۋەت، ياشەن جاي،
 таинственный. ياشەن، مەجمول.
 таинство. دىن سىرى (غىيادەتخانا ئىسراىى)
 таить. ياشەش. مەخفى تۇتۇش.
 таиться. ياشەش، پۈشۈش، قاچىش.
 тайфун. دىنكۇر قەسرغەسى.

так. شۇنداق، راست، بۇنداق.
 — так как. چۈنكى، شۇنڭ اۈچۈن.
 такелаж. كىمە ۋە پاراخۇدەنگى بازارچا باغ، بىدەن ئىسپابى.
 также. شۇنداق، ماكزا.
 таки. شۇنداق بولسا، شۇنڭە قاراماسدان.
 таковой. شۇنداق، شو، زك قىلىنغان.
 такой, таков. شۇنداق، بۇنداق.
 такс. كەلتە ئايلاقى ئاۋىتى (ئىركەگى).
 такса. باھا كورسەتتىش، باھالارنىڭ جەمئى، مەقبول باھا، كەلتە ئايلاقى ئاۋىتى.
 таксатор. باھا قويغۇچى.
 таксировать. باھا قويۇش.
 таксометр. مەسافە ئولچايدىررغان ئالەت.
 такт. چاما، ۋەزىن، مېزان، ئولچاۋ (موسىقەدە) ئۈزگىنى سوزدە، موعاملەدە تۇتا بلىش.
 тактика. ھەسكەرنى ئورناشدرش، يورغۇ-زىش غىلىمى، ھەمەل قىلىش تەرتىبى.
 тактичный. مەغىشەتدە ئۈزىگە فائىدالى ۋە باشقالارغا زەرەر سز قىلپ ھەمەل قىلغۇچى.
 талан. بەخت، تالىج، تەقدىر، فائىدە.
 таланить. بەخت ئۇرۇش، بىر سوزنى تەكرارلاش.
 талант. زەكاۋەت قابىلىيەت، مەھارەت.
 талантливый. زەككى، قابىلىيەتلى، ماھىر.
 талер 150-90. نىمىسلەرنىڭ كۈمۈش پولى، تىين.
 талес. يەھۈدىيلەرنىڭ غىيادەت كىيىمى.
 талисман. تەلىسم.
 талия. بىل، گەۋدە.
 талкивать. ئارالاشدۇرۇش، تۇرتۇش.
 талмуд. تەلمۇز، تەۋرات، يەھۈدىيلەرنىڭ موقەددەس كىتابلارى.
 талмудисты. تەلمۇز، ئىھتىقادىداغى يەھۈدىيلەر.

талон كىسب ئالنادورغان ۋە رەقە، چىك كەغەزى.
 талый ئىرىپ يوشاغان.
 тальк يوشاق ۋە قاتلاملىق مەدەن تاشى.
 талька ئىپ بىگرە دورغان ئوراي دورغان ئاقتا، ئىپ بىگرش، ئورەش.
 тальник ئال ياغاچى، ئال پوككى.
 тальян دىنگرە بالى ئاۋلايدورغان ئەھباب.
 там ئۈندە، ئو بىردە.
 тамаринд ئىسسىق ئامانلارداغى بىر نەۋى ئۈسسىك.
 тамбур ئامبۇر، ناغارا؛ ئۈندەكى ئىسسىقلىقنى ساقلاش ئۈچۈن ئىشككە قالدان نەرسە.
 тамбурин ناغارە، ئامبۇر، چەلەرە.
 тамбурмажор باش موسىقىچى. ناغاراچى.
 там-же ئۈشە بىردە.
 таможня كۈمۈك.
 тамошний ئو بىردەكى.
 тампон يەرەكە قويلادورغان پاختا، لەندە.
 там-там ھىندو ۋە خىتايلىرنىڭ ناغاراسى.
 танец ئۈين، رەقس.
 танцмейстер ئۈينگە ئۈرگەتكۈچى.
 танцевальный ئۈينگە مەخسۇس.
 танцовать ئۈينگە توشش، رەقس قىلىش.
 танцовщик پۇل ئۈچۈن ئۈيناغۇچى.
 танцор ئۈينچى رەققاس.
 тапер پىيانىنادا خىزمەتكە ئۈيناگۈچى.
 тапир ۋەھشى ھەيۋان.
 тара مال سالخان قوتى، كاغەزنىڭ مىقدارى.
 тарабарщина ئانب بولمايدورغان « ئاياق بىلەن يازلغان » خەت، مەدەئىز سۆز.
 таракан چۈلەك، كەندە، تاراقتان، سۆۋدەك

таран مەنچە نىق، ئورنى كىمە سىنىڭ بىر نەۋى.
 тарантас بىر نەۋى ئەرۋە.
 тарантул كەنتە، زەدەرك ئورگاچى.
 тарань بويلا (دويلا) بالدغى.
 таранчи ئارانچى خەلقى.
 таратайка يىنگل ئەرۋە.
 тараторить توقتاسىز بىكارچى سوزلەرنى سوزلاش.
 тарыхнуть قانتىغ تورتىش، ئورلىش.
 тарашить كۈزنى ئاچش (كۈز بىرش)
 тарелка تەلپىكە، كىچىكە تاۋاق.
 тарелки بىر نەۋى، چەلەمگە ئوخشاش، موسىقى ئەلەتى.
 тариф بەمالەر چەندەلى؛ كۈمۈك ھەقى.
 тарновать بوغداينى باغلىقچىچە يەنچىش.
 тартар بورۇنقى يونانلىلارنىڭ توشونىدىغان غەزەب ئورنلارنى چەمەندەم.
 тартюф رىئالى، مۇناقى كىشى.
 тархан تېرى، چۈن ۋە شونىڭ سىنگىرى ئىسكى نەرسەلەر يىغىپ ساتغۇچى.
 тары-бары قىز ۋە يۈۋانچىلى سۈھبەت.
 таскать يورغۇزىش، سۈرۈش؛ ئوغۇرلاش، تۈزۈۈش (كىيىنى).
 таскаться سۈرۈلەپ يۈرۈش، بىكار يۈرۈش.
 тасовать ئارالاشدۇر.
 татарка قامچى، قارا بوغداي.
 татарщина روسىيەنىڭ تاتارلار نەسەررۇمى فېدەكى زەمانى؛ ۋەھشەت، زۇلم، چەپ.
 татаур يىل باغى، قايش.
 татуировать بەدەنگە سۈرەت توشۇرۇش.
 татуировка بەدەنگە توشۇرۇلغان زىنەت.
 тать ئوغرى، باستۇنچى.
 татьба ئوغرىلىق.
 тафельдекер ھازىدا ئاۋقات ھازىرلاش، باشقارش رۇتېئەسى.

тафта ئىيەك كىيىلىك
 тафья ئوروسلەرنىڭ قەدىمىخى قالىپاقلارى
 тахиметр ھەرقەندەك بىر ئادەتتىكى
 тачать ئىككى بۇرچەككەن تىكىش
 тачивать كۆپ قايراش
 тачка لاي، تۇپراق تاشىدىن ورغان كەچكە قول
 ташка چەرم خەلتە، قاپچا
 тащить سۈندۈرەش، ئالب بارش؛ ئوغرلاش
 таэль ھاتايلارنىڭ كۆمۈش پۈللەرى (2 سوم تىپىن)
 таять ئېرىش، سۈيۈق حالغا كېلىش
 тварог قارا؛ творог
 тварь مەخلۇق، ھەيۋان
 твердить تەكرارلەش؛ ياد قىلىش
 твёрдость قاتتىقلىق، مەھكەملىك
 твердый قاتتىق، تىق، مەھكەم
 твердыня تىق نەرسە، قەلەم، ئىسھكام
 твердь كۆك تۈزۈ
 твердеть قاتتىقلاش؛ قاتتىق
 твёрже قاتتىقراق؛ مەھكەمىرەك
 твёржение تەكرار قىلىش
 твой سەننىكى؛ سەنگە مەخسۇس
 творение خەلق قىدىش، ياراتش
 творец خەلق مەخلۇق؛ ئىجاد قىلغان نەرسە (كەتاب، كەسەر)
 творило خالق؛ خەللىق، مۇئەللىق
 творительный كىلى، يەنچەدورغان ئالەت
 творить ئىسپەردە مەخسۇس ئىجرايى، خەلق قىلىش، ياراتش، ئىجاد قىلىش
 твориться خەلق قىلىش، ئىجاد قىلىش
 творог سۆزىمە، قاتقان قاتق
 творожистый سۆزىمە سىمان
 творожить سۆزىمە قىلىش

творожник يىشلاق؛ سۆزىمە سانچى
 творческий خەلق ۋە ئىجاد قىلىشقا تەدەللىقلى
 творчество خەلق قىلىش قوۋەتى، ئىمام
 те ئۆلەر، شۆلەر، ئوشلەر
 театр تياتر، تاماشاخانە؛ برار ۋاقىدە ئورنى، تەشريح خانە
 театрал تياتر مۇھىبىي
 театральный تياترگە دائىر
 тебе سىنگە، سەنگە
 тебя سىنى، سەنى؛ سەنگە
 тевтоны كىرمان (تېس) جىنىسگە مەنسۇب قەۋىملەر
 тезис مەۋزۇج، مەسلىك، مەقسەت
 тезка ئاداش، ئىسداش
 тезоименитство پادشا غائىلەسى
 ئىزاھاتىنىڭ ياشى تولغان، ئات قويغان كۈنى (بەيرەسى)
 теизм ئىلھومىيەت مەسلىكىنى ئىقرار قىلىپ
 ئالەمنى ئەقەت قوۋەتى ئىلاھىيە-دەپ
 ئىفادە قىلدىن ورغان فىلسەفى تەلىم
 теист تەبىزىم مەسلىگە كىرگەن كىشى
 текст عىبارە، كەسەل نۇسخە
 текстильный توقۇغان ۋە ئوقۇش ئىشىگە مەخسۇس
 тектоника ياغاچ ۋە تاشدان نەپىس سۈرەتلەر قىلىش؛ يېرىنىڭ قاتلامى
 текучий ئاقم؛ ئاقادورغان؛ چارى
 текущий نەۋبەتتە كىچى چارى، چارزىكى
 телега ئاربا، ئەرەۋە
 телеграмма تىلىگرام
 телеграф تىلىگرامخانە، تىلىگرام ئالەتى
 телеграфировать تىلىگرام يولبارش
 тележка كەچكە ئەرەۋە
 теленок بوزلۇ

телепатия فكر وە حىسنى زاستەھزىر
 مەسافەگە يىتكۈش؛ شۇنداق قابىلىيەت.
 телепень جوان، قوپال بالا، غەبىي ئادەم.
 телескоп يۈلدۈزلەرنى قارايدۇرغان ئالەت.
 телесный تەنگە مەخسۇس، جىسمى.
 телефон تېلېفون، ئۇزاقدان سۆزلەشش
 تەسپىيى.
 телец سەدەر شەكلى.
 телец تەنە، بەدەن-ئەغزا.
 телешом يالانغاچ.
 тепиться بوزاۋولاش.
 телка, телица بوزاۋ.
 теллур ئاچقى ۋە گاز نەۋەيدەن ماددە.
 теллурий يىر ۋە باشقا سەييارەلەرنىڭ
 ئاقتاب كەتتە تەزىيە تەپەككۈلەشلىرىنى نەزەرى
 رەۋشەدە ئاڭلاتايدۇرغان ئالەت.
 тело تەن، جىسم، نەرسە، ماددە.
 — тело физическое جىسم تەبىئىي.
 — тело небесное جىرم سەماۋىي.
 — мертвое тело ئۆلك جەسەد.
 телогрейка تەن ئىسەندۈرۈش كىيىم.
 телодвижение تەن ھەرىكەتى.
 телосложение قامەت، ئەغزالارنىڭ
 تەركىبى، تۈزۈلۈشى.
 теплохранитель كەتتە كىشىلەرنىڭ يانيدا
 يورايدۇرغان ساقچى.
 тель جىسم، ماددە، تەن.
 тельная корова بوزاۋ توققان سىڭىر.
 тельник بويىن تېرىسى، تەنگە سۈيەكەلب
 تورايىدۇرغان كىيىم، كۆيلەك.
 тельное بالىق كەلتىتى.
 тельной تەنگە مەخسۇس.
 тельный جىسمى، ماددى، سېپىز.
 тельце تەنچە، بالىق ئاۋلايدۇرغان جىسلەر
 (چۈلچەن، قارماق بالىغى).
 тельцо كەچكە تەن، ئوخشاش ئۈچلەك باشى.

телятина بوزاۋ گۆشى.
 телятник بوزاۋ ئاغلاخانەسى.
 телячий بوزاۋگە مەخسۇس.
 тем شۇنىڭ بىلەن.
 тема زەمىن، مەۋزۇ.
 тембр ئاۋۇشنىڭ «تۈسى»، كېچەيدەكى
 ئاۋۇشنىڭ دەرەجەسى مۇختەلىفلىقى.
 темень ئوقاي ۋە تاشقاريداغى قارانخولق.
 темляк كەلتەك، قامچىن، بالتا ساپىگە
 تاسلىغان باغ.
 темник مەۋزۇلەر مەجمۇئەسى،
 غەسكەر ياشلىغى. تاشلانغان - تاپىلغان
 بالا.
 темница زندان، ھەيسخانە، غار.
 темничный زندانغە كىي، زندانگە
 مەخسۇس.
 темно قاراڭغۇ.
 темнобурый قارامىل تۈس.
 темноватый قارانغۇراق.
 темноволосый قارامىل چاچلىك.
 темнозеленый قارا زەنگار.
 темнокрасный قارا-قىزىل.
 темносиний توق كۆك، قارا-كۆك.
 темносерый توق كۆكىمىل.
 темнота قارانخولق، ئادانلىق، زولمەت.
 тёмный قارانغۇ، قارا، بىلمىز، شۈبھەلك.
 ئوقۇماغان، ئادان، كۆزىمىز، كۆز، شايىتان.
 темнеть قارانغۇلاناش.
 темп دەرەجە، تىزلىك.
 темперамент كىشىنىڭ تەبىئەتتى، تەبىئىي،
 نەتىجە ھالەت؛ مەزاج، خۇلق.
 температура ھەرىكەت دەرەجەسى.
 темучин تېمۇچىن، چىنگىزخان.
 темя مېيە، باش تېپەسى.
 темяшить قىيىش، دۈپپىلاش، يالغان
 سۆزلەش.
 тенакль مەتبەئەدە ھەرقى تېرىگەندە قول
 يازمانى قىسراتۇرغان تونۇق.

тенденциозный تەدرەڧكىزلى، مەيلىلى، موغەببەن بىر مەقسەتكە ئېرىشىشكە خىزمەت قىلادورغان.

тенденция مەيلى، خامىش.

тендер تىمىر يول ئوتخانىسىنىڭ ئارقاسىغا ئىلدىرىلگەن كومور، ئوتون، سۇۋ ۋاگىنى.

теневоу سايەلىك، سايەگە مەخسوس.

тенезма ئىچ قانىش.

тенета ۋەھشى خەيوان مەم قوش ئاولايدور - خان ئادام.

тенистый سايەلىك.

тенник سايەلىك ئورون، ئاياۋور.

тенор ئۆرگەلەر ئاۋدىنىڭ ئېڭ بۈيۈك ئېنىڭچەكەسى.

тент پاراخوت تېپەسىگە قورۇلغان چادر.

тьень سايە كۆلەنگە.

теодолит بورچىكلەرنىڭ ئۆلچەۋى.

теократия روھانىلارنىڭ ھۆكۈم سۈرۈشى.

теолог ھەقىقەت، ھەقىقەت ھالىمى.

теология ھەقىقەت ھالىمى.

теорема دەلىل بىلەن ئىسپات قىلىنادورغان ھەقىقەت.

теоретик نەزەرىياتچى.

теоретический نەزەرى، غەيىر ھەقىقىي.

теория نەزەرىيە. ھەقىقەت ھالىمى.

теософия ھەقىقەت ھالىمى.

теперешний ھازىرقى.

теперь ئېندى، ھازىر، ھازىرقى ۋاقتتا.

теплить ئىستىتىش، يېلىتىش.

теплиться مەيلىلىك بىلەن يانىش.

теплица ئىستىقلىق مەنبەسى، ئىستىق ئۆي.

тепло ئىستىق.

теплоемкость тела ماددەنى بىر گرادس كەچە ئىستىشكە كېرەك بولغان ئىستىقلىق مىقدارى.

тепнокровный ئىستىق قانلى ھەيۋانلار.

тепломер ئىستىقلىقنى ئۆلچەيدورغان ئالەت.

теплопроводность ماددەنىڭ ئىستىقلىق ئۆتكۈزە ئالىش قابىلىيەتى.

теплота ئىستىقلىق، ھەرىرەت.

теплоход تېغىت ياقىب يۈرگۈزىلادورغان پاراخوت.

теплушка ھەستەسى ۋە ساۋوق ئۆيلەردە ئىستىتىپ چىقىش ئۈچۈن قىلىنغان ئۆي.

теплеть ئىستىتىش.

теплый ئىستىق، ئىستىق.

терапия ھەرىرەت قىلىش ئۇسۇلى.

тератология خەتەن، قەيىش بولۇپ توغۇلغانلار توغرىسىداغى ھەن.

теребить تىرىگەش، سۈرۈش، تىكىشىش.

теребушка چۈن، پاختا ئىشقالاغۇچى.

терем ھەرىرەت، كۆشەك.

теремец كەتتە شەھەرىيە.

тереть ئىشقاتى، سەلەش، سۈرتىش.

терзание ھەزىز، كۆيىنىش، جان ئەچىشى.

терзать ھەزىزلاش، كۆيدۈرۈش.

териак تەرىپكە، ئەفەندىلى دارو.

терка تۈرۈپ تاراش.

терм پرومالىلاردا يول باغانسى، ھەزىزلىك، ئىچەردە قىلىنغان ئۆينىڭ ئۈچ ئايلىك مۇددەتى.

термин ئىستىلاھ ھەقىقىي، ئىچەردە ھەقىقىي تۈلەش، شەرتلەرنى ئۆتەش مۇددەتى.

терминология ئىستىلاھلاردان بەھىس قىلىش.

термо ... مۇرەككەپ، خۇسۇسەن ھەننى سۈرۈنەردە ئىستىقلىق ... ئىستىق ...

... مەدەنلەرنى ئاڭلانادورغان قوشمات.

термограф ھۆججەت ئۆزى يازادورغان ھەرىرەت ئۆلچەۋى.

термометр مېتران ھەرىرەت، ھەرىرەت ئۆلچەيدورغان ئالەت.

тёрн, терновник ھەتتە تەنەك.

терние تەنەكنىڭ ئۆسۈملىك ۋە ھەرىرەت.

тернистый تەنەكنىڭ، تاغۇر، قېيىن (يول).

терновый ھەتتە تەنەك ھەن قىلىنغان.

терпеливый چەتەلىي، سەبىرلىك.
 терпентин-терпентин بەغزى دەرىخە خىتلەردىن ئالغان دورا-
 غان سۇۋۇ ئىسكىپىدەر.
 терпение چەتەم، سەبىر.
 терпеть چەتەش، سەبىر قىلىش.
 терпимость يۈكلەش، تەخمىمۇل قىلىش،
 چەتەش، موساھىدە، موسالەھە تەخمىمسۇر-
 مىزلىك.
 терпимый يۈكلەنگەن، تەخمىمۇل ئېتىلگەن.
 терпнуть ئوۋوشش، قاماشش.
 терпячий چەتەلىي، سەبىرلى.
 терраса ئايۋان.
 территория ولايەت، مەھەلەكت، مەسافە.
 террор ئۆلدۈرۈش، جەززالاش، قەتل عام.
 терроризм террор: تارار.
 террорист قەتل عام تەرەقدارى.
 терц ئۈچ كارناسىدا ئۈچتە زور قارتا.
 терцет موسىقىدە ئۈچ تاۋشلى كۆپى.
 терция 60 سانىنىڭ 60 نچى ھىسسى.
 موسىقىدە ئۈچنچى نوتا، مەتبەئە غەدە
 بېرىك خەرق.
 терять يوقاتش، زايع قىلىش.
 теряться يوقالىش، غايىب بولش، ئاپدراش.
 тёр تاхта.
 тесак يۈنخوچى، قىسقا قىچ.
 тесать بۈنۈش، يولش.
 тесемка تاسما.
 тесло يۈنخ، دۆزەنكار ئەسبابى.
 теснина تاغ ئاراسىداغى تار يول، تاز يۈل.
 теснить تارلاش، قىيىناش، جەبىرلەش.
 тесниться تارلاش، قىلىش، قىلىپ
 بارش.
 тесница يۈنلەنغان، سىلىق ئېلىنغان ئاقتا.
 тесно تاز، قىسقى.
 теснота تارق، قىسنىقلىق.
 тесный تاز، قىسقى.
 тесовый лес ئاقتالق توقاي.

тестамент ۋەسىيەتنامە، غەمە.
 тeстимоний شەھادەتنامە.
 тесто خەمىر قامىر.
 тeсть قاين ئاتا.
 тeсьма تاسما.
 тетерев ئىرەكەك خىرمان پا (قۇش).
 тетерка خاتىن خىرمان پا (قۇش).
 тетеря خىرمان پا (قۇش) كۈرگۈلۈك.
 тетива كەمان ئىيى. وتىر، كۈش.
 тётка, тетя خالا، غەمە، ئايى.
 тетрадь دەفتەر.
 теургия يۈرۈنغى سىرلىلاردا ئىلاملار بىلەن
 مۇناسىبەتتە بولش سەنئەتى.
 техник مېخىكار، مۇھەندىس.
 техника سалаш، پنا قىلىش. فەننى
 ئىستىلاھات.
 технический سалаш مېخىكارى.
 технолог ئىختىلاھىيە غالىمى.
 технология زاۋودلار سалаш تۈزۈش.
 مەم خام ئەشەيىنى ماشىنا، ئالەت ۋە
 ئەسبابلار بىلەن ئىشلەپ چىقارشنى ئورگە-
 تەدۈرغان علم.
 — технологический институт
 مەدەنىيەت، سەنئەت مەدەنىيەت.
 течение ئاقم، كەتتىش، مۇددەت، جەريەن.
 течь ئاقش، جەريەن ئېتىش.
 течь ئاقادورغان تېشىك.
 тешить يۈنۈش، يۈپەتتىش، كۈگۈلدەندۈرۈش.
 тешиться كۈگۈل ئاچش، حوزۇرلەننىش،
 كۈل-ش.
 тёща قاين ئانا.
 тибенеть ھەيۋانلار قىش كۈندە قار
 ئاستىدا ئازىق ئۆزلەشكەن.
 тигель قاتتىق ئىسسىقما چەتەملىك كۈيەلك.
 тигр يۈلبارس. قاپلان.
 тигрёнок يۈلبارس بالاسى.
 тигрица ئانا يۈلبارس.
 тигровый يۈلبارسكە مەخسۇس.

ТИК قالن چت؛ يوز، لاپ، كوزنى جبيرش.

ТИКАТЬ «تنگ، تىك» قىلىپ قاقب تورش

ТИЛЬБЮРИ ئىككىتە كەتتە كۆپچەكلى ئىرەۋە.

ТИМПАН ناغاراغا ئوخشاش موسىقىدە قورالى.

تولاق پاردەسى، ئىشك ۋە تېرەزە ئۆستى -

دەكى بىزەك - رەسىملەر: تىشك كۆپچەك.

ТИНА سازلىق؛ بانئاقلىق.

ТИНИСТЫЙ ساز، سازلى.

ТИП ئەساسى ھەم ئەسلى ھۆكۈمەت ھەم ماسال؛

ئەسەرلەردە تەفسىلى رە ۋىشە تەسۋىر

ئىلگن شەخسىيەت، جنس تەسالى.

ТИПАТЬ سىگن ئورش؛ چوقش.

ТИПИЧЕСКИЙ، ТИПИЧНЫЙ كۆپ كىشىگە

ياكى كۆپ تەرەپكە غومومى تەمسال؛

ئوخشاشلى، جنسلى.

ТИПОГРАФ مەتبەئەچى.

ТИПОГРАФИЧЕСКИЙ مەتبەئەگە مەخسوس

ТИПОГРАФИЯ مەتبەئە؛ ياساغانە.

ТИПУН تىلدە يولاندورغان دەرد.

ТИР ملتق ۋە توپپانچەدەن ئاتىش ۋە شونىك

ئوچون مەخسوس ئورون.

ТИРАДА ئوزون سوزلەنگەن خۇبەد. نوتق.

ТИРАЖ يوتش؛ يوتش ئويونىنىڭ ئوياللىشى.

تەبىخ ئېتىلەندىرگەن ئەسەرنىڭ سانى.

ТИРАН زالم، جابر.

ТИРАНИТЬ زولوم قىلىش، جەبرىلەش.

ТИРАТЬ كۆپ ئېشقالاش، سىلەش.

ТИРЕ چىزق (-) ئىككى سوز ئاراسىداغى چىزق.

ТИРО قوش ئاۋچىلارنىڭ ئەداسى. مات!

ТИРОВАТЬ پاراخۇدلارنى يىلم بىلەن بويەش

ТИСКАТЬ، ТИСНУТЬ قىش؛ باسش؛

تەبىخ قىلىش؛ تامغالاش. مومەرلەش.

ТИСКАТЬСЯ قىشش، باسلىش.

ТИСКИ باسادۇرغان ۋە قىسادۇرغان ئالەت.

ТИСНЕНИЕ ئەقىش تۇشۇرۇش؛ تەبىخ قىلىش.

ТИСНУТЬ ئەقىش ۋە خۇرقىنى باسب توشۇرۇش

ТИСОЧКИ كچكە قىسچ ۋە باھەرغىچ ئالەتى.

ТИТАН بىر نەۋىس مەدەن؛ بەھادىر، بەھادىۋان.

ТИТАНИЧЕСКИЙ جودە كەتتە ۋە جودە كۆچمىلى.

Титания غوران سىدىيارەسىنىڭ ئوچىچى

يولداشى.

ТИТЛО غۇنوان؛ ئىسىم؛ لەقەب؛ ۋە رەقە، يازلىق.

ТИТОВКА ئالمانىڭ ئىرىك ۋە قىزىل نەۋىسىسى.

ТИТР سۇۋۇگە ئىزلەنگەن كىميا ماددەلەرنىڭ

قودەتى.

ТИТРИРОВАНИЕ ئىپەكنىڭ ئىنگىچەكلى ۋە

ئىپەلەرنىڭ ئوزونلىكىگە قاراپ ئايرىش.

ТИТУЛ غۇنوان؛ لەقەب؛ قەدىرلى ئىسىم.

ТИТУЛОВАТЬ غۇنوان بېرىش؛ قەدىرلى ئىسىم

بىلەن ئاتاش.

ТИТЬКА ئىپەكچەك.

ТИФ تېرەلمە، ئىستە كەسەلى.

ТИФОЗНЫЙ ئىستە كەسەلىنى يوقدورادور -

غان؛ ئىستەگە مەخسوس.

ТИХВИНКА كچكە يوك تارتاندورغان

پاراخۇد.

ТИХИЙ سىگن؛ بومشاق؛ تاۋشۇمىز.

ТИХНУТЬ سېكىلەش؛ تاۋشۇسىزلىنىش.

ТИХОМОЛКОМ سىگىگە؛ يەشۇرپ كە.

ТИХОПРАВНЫЙ تەبىخەتلى، يواش.

ТИХОНЬКО سىگىگە؛ تەچكە.

ТИХОНЯ تەچ كىشى؛ ئىچى قارا كىشى.

ТИХОХОНЬКО جودە سىگن.

ТИШАЙШИЙ ئىك سىگن. ئىك تەچ.

ТИШИНА، ТИШЬ تەچلىك؛ سىگىدەت.

ТИЩИТЬ سىگىلەش.

тка مەسۇبۇت؛ يىزىكەلەتەب ئەپتەدورغان قوشما

توقۇلشۇدان ئالماغان ئىش.

ТКАНИНА توقۇلغان نەرسە (كىيىملىك).

ТКАНЬ توقۇش (ئىپەدەن توقۇماق).

ТКАТЬ توقۇش.

ТКАТЬСЯ توقۇلۇش.

ткацкий توقش مدم توقوشغا مدخسوس
ткач توقوغوجى
ткнуть تاقش، تورتش
тлен چىرىدورغان، چىرك
тленный چىرىدورغان، قانى
тлетворный چىرىدورغان
тлеть ماوادا چىرىش، مەدلاک بولش
тлить چىرىش، مەدلاک بولش، بىتىش
тмить قاراغىغىلاش، قاپلاش (بولوت)
тмя كۆپە، توقا يىتى
то مدخسوس مدعناسى يوق حەرفى عەتىق
—если ты скажешь, то я повторю ئەگەر سەن كەتكۈزەن، مەن تەكرار قىلىۋەرمەن.
— то здесь, то там مەلى بۇندە، مەلى ئۇندە
— кто-то غەيىر موعىيەتلىكى بىلەردە دورغان
— там-то я и остался مېن ئۇشە يىردە قالدىم
— то же شۇنداق
— то и дело مەنوز، مەروقات
— то-то! شۇ-شۇ، ئەيتىدىم كۈ!
товар مال - ئەمۋال
товарищ ئورتاق، رەقىب، يولداش
товарищеский ئورتاقلارغا مدخسوس
товарищество شىركەت، ئورتاقلىق
товарка رەقىقە، ئورتاق خانىن
товарный ئەمۋالگە مدخسوس
тогда ئۇشە ۋاقت، ئۇشەندە، ئۇشەندەن كېيىن
тогда-же ئۇشە ۋاقتدا ياق
тогда как حالۈكى، ۋە حالانكى
того ئونى - شونى، ئۇشەنى
тогдашний ئۇشە ۋاقتداغى
то-есть يەئنى، دېمەككى
тождественный بۇدەغلىككى، مەدەسى بىر
тоже شۇمەم، بىر خەل، شۇنداق
тожество بىر مەغناغە، بىر ئۆزلى بولش
ток تاقش، جەريان، ئېلېكترىك قۇۋۋىتى، قوش مەدەنى

токарь قىرغوجى، ياغاچدان قىرپ ياساغوجى
токарный قوشغا مدخسوس
токать تاۋىشىز قاقش، دۈپۈرلەش
токмо فەقەت، لاکىن، كەمما
токмарь كېلى ساپى، توقماق، ياغا
токовать مادە قوشلارنىڭ قۇچۇشى، چوقۇلغە - نىشكە خاملاپ قۇچۇش
толерантный يات دىنلەرگە تەدەسسۇبەن
толк چون، مەغنا، مەفەوم؛ مەزمەن، ئىجەن، ئەن، تەرىقەت
— толковать толком ئاڭلاپ سۆزلەش
— сбить кого с толку بىراۋنى كەتكۈزەش
толкать, толкнуть تورتش
толкаться تۇرتىش، ئۇشەن بۇرش
толки قىل - قال، ئېشىش - مېشىش
толкование تەفسىر، شەرح ۋە ئىزاج
толковать تەفسىر قىلىش، شەرح، بەيان ۋە ئىزاج ئېيتىش، ئاڭلاپ سۆزلەش
толковаться تەفسىر قىلىش
толковый تەفسىر ئىتە دورغان، جۈنلى، زىھىنلى، فەھملى، ئىدراڭلى
толком ئاڭلارنىڭ ۋە ئاچق قىلىپ
толкотня قىسندىق، تۇرتش
толкучий ئىچكى بازارى
толкуша ئۇشەن، تەبىل، دەنگەسە
толмач تىلچ، ئاغزەكى تەرجومان
толока جەيۋاننىڭ دان يەنچىشى
толокно تالقان
топочь تۇپش، يەنچش، بېكەر حەرىكەت
толпа ئۈيۈم، تۈركۈم، خەلق، غەوام
толпиться تۇپلەش، تۈركۈم بولش
толстобрюхий كەتتە ئارنىلى
толстовец ئالستوى فەكرىدىكى
толстогубый قالن ئىرنلى
толстокожий قالن تىرىلى
толстопузый ئارا: толстобрюхий
толстосум باق، كۈپەس (مىزاج تەرىقە سىدە)

ТОЧИЛО قايراق، چەررەخ.
 ТОЧИЛЬЩИК چەررەخچى، قايراقچى.
 ТОЧИТЬ نوقتتا قويۇش، نوقتتالاش.
 ТОЧКА نوقتتا، قايراش، ئۈنكۈرلەش.
 ТОЧНО ئەنق، نوقتتا - بە - نوقتتا، دەق.
 ТОЧНОСТЬ ئانئەلق، راستلىق.
 ТОЧНЫЙ ئوخشاشلىق، دوزۇست.
 — точь-в-точь نوقتتا بە نوقتتا.
 ТОШНИТЬ قوسقوسى كىلىش، كۈگل بولغانىش.
 ТОШНОВАТЬ ساغنىش، غەم تارتىش.
 ТОШНОТА كۈگل بولغانوچىلىق.
 ТОШНЫЙ كۈگل بولغانتەج، غەملىك.
 ТОЩАТЬ ئەررەقلەش.
 ТОЩИЙ ئەخيف، ئەررىق.
 Тпру! توررور (ئات توقتاتىش نەداسى).
 ТРАВА ئوت، مەدەيە، ئۈلەن.
 ТРАВЕНЕТЬ قارا: травяньеть
 ТРАВЕРС دوشمەندەن ساقلاش ئۈچۈن قىلىنغان يان دىيار؛ غەمىدى، جەمەت.
 ТРАВИН(К)А ئۈلەن ساباغى، باركى.
 ТРАВИТЬ قوتورتىش، سۈندۈرەش، زەمەردەك ئوت بىلەن ئۈلەندۈرۈش، زەمەردەش.
 ТРАВИТЬСЯ زەمەردەش ئۈلەش.
 ТРАВКА ئوت، زەمەردەش، قوتورتىش، سۈندۈرەش.
 ТРАВЛИВАТЬ كۈپ دەفە قوتورتىش.
 ТРАВЛЯ ئىت بەن قوشۇش.
 ТРАВМА جەراھەت، يەرە.
 ТРАВНИК قولىق؛ تەفەيش. وندەد قىق ئۈچۈن بېخىشلىغان ئوت. ئۈلەندەر دەقىدا يازلىغان كىتاب.
 ТРАВОВЕДЕНИЕ ئۈسلىكلەر علمى.
 ТРАВΟΣЕЯНИЕ ئۈلەن چاش.
 ТРАВЧАТЫЙ، ТРАВЯНИСТЫЙ ئۈلەن (ئوت) - گە ئوخشاش، ئۈلەنلى.
 ТРАВЯДНЫЙ ئۈلەن بىدورغان.
 ТРАВЯНИК ئۈلەن ساتغۇچى.
 ТРАВЯНКА ئۈلەن بۇياغى.

ТРАВЯНЕТЬ ئۈلەن ئۈش، ئۈلەندەش.
 ТРАГАНТ تېرە تېرىمىلەش، شىرىن ئاۋقاتلارغا
 ئىشلەتلەندۈرۈغان ئاسيا ئۈلەنى.
 ТРАГЕДИЯ قاچىچە، قانلى واقىدە. قاچىچەلك
 تياتر ئۈيۈنى.
 ТРАГИК قاچىچەلى رولى ئۈيناغۇچى، ئەرتىست، مۇجررور.
 ТРАГИКОМЕДИЯ قەمەزەنلەرنىڭ قاچىچىلارنى
 كۈلكۈقىلىنىپ كۈرسەتكەن تياتر ئۈيۈنى.
 ТРАГИЧЕСКИЙ قاچىچەلى، قانلى.
 ТРАДИЦИОННЫЙ ئېسىكەن ساقلىنغان
 غۇرۇق و دەعادەت، يورون زامانداق مەنقول.
 ТРАДИЦИЯ ئېسىكەن ساقلىنغان عادەت.
 ТРАЕКТОРИЯ ئوقلارنىڭ ئۇچانورغان يولى.
 ТРАКТ يول، ئولۇغ يول، پۈچتە يولى.
 ТРАКТАТ كەتتە قەتتى نەسەر، ئىككى مەملىكەت
 ئۈزنا سىداغى مۇعامىدە.
 ТРАКТИР مەيدانە، ئېملىك ئۈيۈ.
 ТРАКТИРНЫЙ مەيدانەگە مەخسوس.
 ТРАКТИРЩИК مەيدانە ئېگەسى.
 ТРАКТОВАТЬ قەتتى مەسئەلە توغرىمىدا بەخس،
 مۇنازىرە وە مۇئەلەمە قىلىش، براۋگە نەسەتەن
 يارامرەملىدە بولۇش.
 ТРАП-ДИТКИЗۈۋە نەريانىڭ تېگىسىزلىكىنى ئولچايدور-
 غان ئالەت.
 ТРАМБОВАТЬ ترقىمەقلاپ مەخكەملىدەش.
 ТРАМБОВКА تويۇش، توقساقلاش.
 ТРАМВАЙ كۈندە، ترامواي.
 ТРАМПЛИН تەن حەرەكەتنى (گېمناستىكە)
 قىلغاندا ئوغۇش ئۈچۈن قىلىنغان كۈپرۈكچە.
 ТРАНЖИРИТЬ ئىزراق قىلىپ يىتىش.
 ТРАНЗИТ ئىدخالات وە اخراجات (مالنى)
 قورۇق يىردەن يات مەملىكەتكە كۆكۈش ياكى
 چىقارۇش).
 ТРАНС... ئارقا سىدا وە نەدە قەدە مەنا...
 لارنى ئاڭلانورغان سوز باشى (قوشما).

треволнение . كەتتە غاوغا وە تەشۋىش .
 треплавый ئۇچ باشلىك .
 трегранный ئۇچ قولى، ئۇچ بۇرچەكلى .
 тред-юнион تەنگىلىپەنە ئۇشچىلەر ئۇنتىقاسى .
 трезвенник ئىچكىدە يورغان، چىكىدە يورغان ئادەم، موشيار .
 трезвить موشىيەك كىلىتىش (مەستىي) .
 трезвон غاوغا، تاۋۇش، بىردەن چالغان قونغراقلار تاۋۇشى .
 трезвонить غاوغا چىقارش، قونغراقلارنى بىردەن يەكە چالغۇ، غەيىت سوزلەش .
 трезвость تەدەپلىق، موشيارلىك .
 трезвый موشيار، تەدەپىرلى ئادەم .
 трезубец ئۇچلىك (ئۇچلىك پەنجىش) .
 трейбовать تۇپراقدان تازىمەنەننى ئايرىش .
 трек وەلدەسەپپەدە يوراش .
 тренок خۇنوك تەشۋىلە قىلىش، ئامەك بىلەن چاقىش .
 трекать موسىقەدە بىر-بىرىگە ئوخشاشغان نىككى تارووشنىڭ تىزلىك بىلەن قالىشىشى، قالىتراندىشى .
 трель ياچقا پەنجەردىسى .
 трема رۇس وە چىت تىللەردە رەقەلەرنىڭ ئۈستىگە قويلغان نىككى نوقتە .
 тремоло موسىقەدە بىر تارووشنىڭ قالىتراشى .
 трен ئارقاندا سۇندۇرۇلۇپ يۈرەن ورغان ئىتەك .
 тренговать ياغ بەيلىش .
 трензель عادى ئات ئاغزىدىكى .
 трение ئۇشقالانغۇ، سۇرتىلىش .
 тренировать موسابەدە ئۈچۈن گەۋدەلەنەن ئاق مەھارەت جازىلەش .
 тренога, треног ئىدىش، تاغارا؛ ئۇچ ئاياقلى ئۈستەل، ئات تشارى .
 треножить коней ئات تشارلاش .
 треножка ئۇچ ئاياقلى قازان .
 треножник ئۇچ ئاياق، ئۇچ ئاياقلى ئۈستەل .
 треньбрень ئۈچۈن كەسەبلارىنى ياخشى تويىنايا ئالماستىق؛ ئۈستى موسىقە .
 трепак رۇس رەھىسى وە شونىڭ كىيى .
 трепать, трепливать سىلكىش، قالىتراش

трепаться سىلكىش، تىپىش، ئۇشقالانغۇ .
 трепель پاراشا كىلك تاش (چىلتاشى) .
 трепет تورقۇش، قالىتراش .
 трепетать تورقۇدان قالىتراش، قالىتراش .
 трёпка قارا: трепать سىلكىدە وە قالىتراندە ورغان قورال .
 трепло پارىلاش، پارىلاغان تاۋۇش .
 треск بالقارلاردان بىر نەۋى .
 трескаться تورىش، ئورۇش؛ سىنش، يارلىش .
 трескаться پارىلاش، يارلىش، قارىسلاش .
 трескотня پارىلاغان تارووش .
 трескучий мороз قاتتىق ساۋۇق .
 треснуть پارىلاپ يارلىش؛ قارىش ئىتەپ ئورۇش .
 трест ئىتتىقاسى، ساپوز؛ كەتتە ساۋدا كىرلەر، مال بەھامىنىنى تاشرىش ئۈچۈن بىرلەشكەنلىرى .
 третейский суд - عورفى حۇكم، نزاغلا - شوچىلەر ئۈز ئارالاردان وە كىل چىقارم چەنچەلنى بىتكىزىلەرى .
 третина ئۈچدەن بىر قىسىم .
 третины ئۈچ كۈنگىنى ئۈتكۈزۈش .
 третировать تەكەببۇرانە موعاملە قىلىش، كەتتەلك بىلەن قاراش .
 третий ئۈچىنچى، سالىدىن .
 — в-третьих ئۈچدەن بىر قىسىم .
 треть 2-3 باشلىك حەيۋان، حۇكم عورفى نىڭ ئۈچىنچى حۇكىمى؛ ئۈچىنچى نەۋى مال .
 третьак ئۇچ داللىك دىمەنچىلىق خوجاسى .
 треуголка ئۇچ ورجەكلىك بورىك .
 треугольник موسەلەس، ئۇچ بۇرچەكلىك شەكل .
 треугольный ئۇچ بۇرچەكلىك .
 треух ئۇچ تامانلىك (قالپاقى) .
 тrefы ئۈچ كارتەسىنىڭ ماششاقى .
 трех... ئۇچ، ئۇچ قات وە كەرىمە غناسىنى توشۇنغۇدەن بورغان سوز قوشماتاسى، مەسىلەن روسچە: ئۇچ ئورۇشنى .
 трехместный ئۇچ ئورۇشنى .
 трехлетний ئۇچ ياشلى .

трёхпольное хозяйство ئىككىلىك يېرىنى ئۈچكە بۆلۈپ ئالدىن ئىككىنچى ئۆسۈلۈ.

трёхсотый ئۈچ يۈزىنچى.

трёшкот يىرخىل كېمە، پارۇا.

трёшник ئۈچ تىپنىڭ پۇل.

трёшница ئۈچ سۈملىك كاغەز ئاقچا.

трещать يارلىش، چەتتەش.

трещетка پارتلايدىغان نەرسە، ئۇرۇقلق ئايرىدىغان ئالتە، تېمىرىشەيدىغان پەرمە، سىرىگەپ ئادەم.

трещина يارق، پارلىغان يېر.

три ئۈچ، ۳، 3، III.

триангуляция يېر ئۆستۈپ مەخسۇس ئالتەلەر بىلەن دوروستلەپ ئولچاش.

трибун عدوام ئۈلك رە حقوقىنى مودافىئە، قىلغۇچى.

трибуна ئۇنق مەم رەغز سوزلەكچىلەرگە مەخسۇس مۇنبەر.

трибунал ھۆكۈمەت جەلسىسى، ھاكىم جەيى، ھالى، خەلق مەھكەمەسى.

тривиальный فاخش، بۇزۇق.

тригонометрия مۇسەللەھەت، مەندەھەننىڭ پىلان، خەرىتە ئىشلەپچىقىرىشى.

тридцатилетний ئۈتۈنۈش يىلى، دەياشلىك.

тридцатый ئۈتۈنۈشچى.

тридцать ئۈتۈنۈش، 30، XXX.

трижды ئۈچ كەرزە، ئۈچ مەرتەبە.

тризна مۇندەھەننىڭ قەبرىغا بارىپ ياد قىلىش، مۇھارەبە، مۇسابەقە.

трикирий باش روھانىيلار غىيادەت قىلغاندا، ياندىراندىغان ئۈچ شەھەرلىك شەھەردىكى.

трико تىرىكە، كېيىملىك نەرسە.

трилемма بىر سى قەبول قىلىشقا لازىم بولغان ئۈچ نەقەدىم، فۇر.

трилистик ئۈچ بەزىلىكى ئۈسۈملىك.

триллион مىڭ مىليون (ھەسەن، ھەسەن).

трилогия ئۈچ بۆلۈمەن غىيارەت رومان، داستان.

триместр يىلنىڭ ئۈچىنچى نەسلى.

тримурти ھىندولەرنىڭ ئۈچ ئىلمىسى: براھمى، ۋېشۋ، سىۋە.

тринадцатый ئون ئۈچۈنچى.

тринадцать ئون ئۈچ، XIII، 13، ۱۳.

трио ئۈچ مۇسىقى قۇرالى بىلەن ۋە ئۈچ تارۇش بىلەن ئويلايدىغان نەسەر.

триодь ئۈچ مۇسراغىلى دىنىي كىتاب.

триолет سەككىز مۇسراغىلى شىعر.

триплет كەتتە قىياپ كورساتىدىغان ئۈچتە شىئەرنىڭ دۈبۈيىن، ئۈچۈنچى نۇسخە.

триппер سوزنىڭ نەزەنگى دەرد.

трирема كۆپ كۆرەكلىك يۈرۈشچى كېمە.

трисвещник ئۈچ شەھەلى شەھەردەن.

трисвятие ئۈچ ئاۋلىيانىڭ ئىسمى زىكر ئېتىل قىلىناتىدىغان غىيادەت.

трисекция ئۈچ بۆلۈمگە نەقسىم قىلىش.

триста ئۈچۈز، 300، ۳۰۰، ССС.

триумвират بىر مەقسەتتە يىتىش ئۈچۈن تەشكىل ئېتىلگەن ئۈچ كىشىلىك ئىتىپاق.

триумф زۇھەر، نۇسرىت، غەلبە.

триумфальный غەلبە ۋە زۇھەرگە مەخسۇس، غەلبە ئىشلىتىش.

триумфатор غەلبە قىلغۇچى، غەلب.

трихина تۈگۈزنىڭ سۈيەك بوغۇملاردا بولغان مۇندەھەن قورۇت.

трогательный تەئسىرلى.

трогать, тронуть تىگىش، قاتلىش، تەئسىر قىلىش، كۆڭلىنى يۈمىشاش.

трогаться قوزغىلىش، ئەسەردەش.

троглодит مەغارە ئەھلى، سىچقان.

трое ئۈچ كىشى.

трое... ئۈچ، ئۈچ مەرتەبە مەنەلەرنى ئاڭلاتىدىغان قوشمە.

троекратный ئۈچ كەرزەلى.

троенье كوك سالغان يېزىنى ئۈچ مەرتە
ھەيدەش.
 троечник ئۈچىنچى دەرىجىلەر ئالغان
مەكتەپ تەلەپسى.
 тройка ئۈچ ئات قوشلغان ئىرەۋە 3نچى
ئوقش دەرىجەسى.
 тройной ئۈچلۈك، ئۈچ ھېسەپلىك.
 тройни ئۈچ ئىگەك بالا، بىردەنكى توغلىغان
ئۈچ بالا.
 тройное правило غەلىم ھېسابىدە نىسبەت
قائىدەسى.
 тройственный ئۈچ زاتلى، ئۈچلى.
 троеить ئۈچكە بولش - ئۈچ قايات قىلىش.
 троица ئۈچ نەرسە، ئۈچ بولوم.
 троица ئاتا، ئوغول ھەم مۇقەددەس رۇح
دەن غەيەرت بىر ئاللاھ سالوسى.
 — троицын-день تروينىدە بەيرەسى.
 трок ئاسما، باغ.
 тромбон موسىقە ئالغىتى.
 трон تەخت، كورسى، پادىشاھ ئورۇنى.
 — тронная речь نوتق غەلى.
 тронный تەختكە مەخسۇس.
 тронуть قاندىلىش، ئېگىش.
 троп كۆچۈرلەندۈرۈلگەن ئىپادە ۋە غەيەردە.
 тропа پىادە يول، ئىز.
 тропать قاندىغ ياسىپ يۈرۈش.
 тропинка سوقماق، پىادە يول.
 тропик مەدار.
 — Тропик Рака مەدار سەرتەن.
 тропический مەدارى مەدار ئىترافىدەكى،
مۇنتەقى ئىترەك مەخسۇس.
 тропот كۆپ ئاياقلار ئارۋوشى.
 трос پاراخوت.
 трестина قامش ساياغى.
 тростинка قامش قەلەم.
 тростить ئۈز سوزىنى تەكرارلاش، قوۋە-
تەش.

قامش.
 тростник كۆچكە كەلتەك.
 тросточка ئاياق، خۇچىن، قامش ئاياق.
 трость قامشداق قىلىنغان سورنى؛
قامش قوشى.
 тротуар كۆچمە پىادە لىپىلار يولى.
 трофей غەنىمەت مال، زۇۋەر مالى.
 трошение ئۈزۈش، ئېشىش.
 трощить قارا؛ тростить
 трюродный بابالارى بىر تۇتقان
قارىداش.
 трюкий ئۈچ تۈرلۈك، ئۈچ نەۋىلى.
 труба مورى، تروپە.
 трубадур ئەھۋاللىچى، كۆچە ئەھۋاللىچىسى
 трубач كەرنەپچى، خۇنۇك ئاۋۇشلى قۇش.
 трубить كەرنەپچى چالش؛ سورنى قاش قىلىش.
 трубка نەپچە، نەپ، كۆچكە مۇزىچە.
 труболет بۆلگەن پارىتلاغان كىشى.
 трубочист مورى تازىلاغۇچى.
 труд ئىش، خىزمەت، مېھنەت، ئەسەر.
 трудиться توشش، ئىشلەش، سەغى ۋە
غەيەرت قىلىش؛ غەزەب تارتش.
 трудник ئىشخۇچى، غەزەبلىنغۇچى.
 трудно ئاغرى، مۇشكىل.
 трудность قىيىنلىق.
 трудный قىيىن، ئاغرى، سۇغۇرەتلى.
 كۆزگۈچى.
 трудовик ئۈز قول كۆچى بىلەن كۈن
 трудовой مېھنەتلىك، قول كۆچى بىلەن
 ئاپىلادورغان.
 трудолюбие ئىش سۆيۈش
 трудолюбивый مېھنەت سۆيۈش.
 трудящийся ئىش سۆيۈچەن، مېھنەتلىك.
 труждаться توشش، ئىشلەش.
 труженик ئىشخۇچى، خادىم، مۇھەممىد.
 трунить ھەزەلەش، كۆلپ سوزلەش.
 труп جەسەن، ئۆلۈك تەنە، ئۆلگەن.

трупный ئۆلۈككە، جەسەتكە مەخسوس.
 труппа تياتر ئويناوچىلارى جەماعتى،
 تۈركۈم ئۇنۋانىستلەر.
 трус قورقات، جەيىن.
 трусить سىلگىنىش؛ قىزىق بارش، يورغىلاپ
 بارش؛ قورقۇش، قورقماق.
 трусиха قورقات خاتىن- (قز).
 трусливость قورقۇچانلىق.
 трусливый قورقۇچان، قورقات.
 трут كەنتە ياشلىك يانادورغان ئىشەك قالىپ
 (ئىپىدەقان توققاتماق ئۈچۈن ئىشلەتلىدور).
 трутень زەئىبۇر، يالغۇ، تەنبەل.
 трутить قىشش، ياشش.
 труха تۈپلىگەن (قورقلغان) بىچەن باغى.
 трухлый چىرك، چىرىگەن.
 трухнуть چىش، چىرىپ سەنىش، قاقشاش.
 трущоба شەھەرنىڭ فەقىرلەر تۇرادورغان
 مەھەللىسى، كىشى يورمايدورغان، تىچ.
 трын-трава تىگە ئالىپ بولمايدورغان.
 трэд-юнионы ئىشچىلەر ئىتتىپاقى.
 трюизм مەزككە جۈدە مەغلۇم بولغان
 ھەقىقەت.
 трюк مەزاحلى يالغان (ئالداق).
 трюм پاراخۇدلەرنىڭ تەڭگىدە يۈك تاشيدورغان
 مەخسوس ئۈرۈن.
 трюмо جۈدە كەنتە ئايىنە.
 трюфель شىرىن ئىشەك قالىپ.
 тряпица كەچكە لەنتە.
 тряпичник لەنتەچى، لەنتە بېخۇچى.
 тряпка لەنتە؛ ئىشى ئۆگەس كىشى.
 тряпье ئىسكى-توسقى، يىرتق-پىرتق.
 трясение درلەش، تىرەش، قالىقراش.
 трясина ياروق، تەكسىز، چوقۇر.
 тряска سەنىش.
 тряский تېپىرەتكىچ.
 трясти سىلگىش، تىرەش.
 трястись سىلگىش، قالىقراش.
 трясу́чий تىرەيدورغان، درلەيدە.

трясучка بىزىگە، قالتراۋاتق بىزىگە.
 тряхнуть سىلگىنىش. تېپىرەتىش.
 тс! جەم! تىك تور، تاۋوشلاما!
 туалет بىزەنىش ۋە ياسانىش ئەسبابى،
 بىزەنىش ئۈستەلى ۋە بولمەسى.
 туалетный بىزەنىش، كىيىش، ياسانىشكە
 مەخسوس.
 туарег بەدەن قەۋمىغا مەنسۇپ كىشى.
 туба موسىقى كەرنەيى؛ ياغ، بوياغ.
 туберкулёз يۈنەل كەسەلى، سل.
 тубероза يەسەينگە ئوخشاش گۈل.
 тубо! تىك تور! تىگە (ئىكەختاب).
 тугой قاتتىق؛ مەھكەم، قىسنىق، خەسسى.
 тугоплавкие вещества تاش كومورى،
 ئاق قورغاشىن، چاقپاق تاش.
 туда شو بىرىگە، ئۈشە بىرىگە.
 — туда и сюда ئۈندە-بىۈندە.
 туер دەريا تەڭگە سالغان ئارقان بىلەن
 يورادورغان يۈك پاراخۇدى.
 тужик, тужипка روزە قالاماسى.
 тужить قايقوروش، غەملەنىش.
 тужиться تىرىش، كۈچلەنىش.
 тужурка قىسقا كامزۇل.
 туз ئۈيىن قارتاسىنىڭ ئىك زورى، ئىجتىبارلى
 باي، تورە.
 туземец يىزىلى ئەمەلى؛ ۋەھشى، قارا تەنلى
 (ئادەم).
 туземный مەھەللى، يىزىلى.
 тук سىمىز، قانغان ياغ؛ گۈك.
 тук-тук تىق-تىق (قاققان تاۋوش).
 тукать تېرلەش، قاقش.
 тукманка, тукач موشت بىلەن ئوروش.
 тунить ياپش، قاپلاش؛ يەشىش؛ سالش،
 قویش؛ بۈكۈش. قىغچلاش.
 туловище گۈدۈدە، سەن.
 тулуп كەنتە كېيىم تىگۈچى.
 тулупник كەنتە ياقالى قىشقى كېيىم.
 тулья تېلپەكنىڭ يوقارى بۆلىكى.

туплять قارا: тулты
 тумак موشت بلغن ئوروش؛ ئىككى جنس دهن
 ئارالاش (حديوان)؛ بويالغان قويان
 تيرىسى.

туман تومان، قارانغولق؛ ئالداش.
 туманить تومان وه زولمدت بلغن قاپلاش؛
 قارانغولاندرش؛ باش قاترش.

туманиться تومانلانш.
 туманный تومانلىك، قارانغو.
 тумба يول بويىگە سالنغان مەيدە پاغانە،
 گۈل ئۈستىلى.

тундра سيبيرياده كىك سەھرا.
 туне پۇلسز، بىكارگە، تىكن؛ فايداسز.
 тунейдец تىكئخور؛ بىكارچى كىشى.
 туника بوزونخى رومانە ئۇچكى كىيىم،
 (كۈيلەك).

туннель يىر تەككەن ياكى تاغ ئاراسىدان
 كاۋلاب سالنغان تىبر يول.

тупак ئۈتمەس پىچاق.
 тупеть ئۈتمەسلەنش، غەبىلەنش.
 тупик ئۈتمەس پىچاق، يالتا؛ باشى بىرك
 كۈچە؛ باش قاتب نىمە قىلشنى بىلمەس-
 دەن قالش.

тупить ئۈتمەسلەندىرش؛ ئاگىزلاندرش.
 тупиться ئۈتمەسلەنش وه...
 тупица ئۈتمەس پىچاق وه يالتا؛ ئۇھەق
 ئاغىراۋ، غەبى.

тупоголовый زىھىنسىز، غەقلىسىز.
 тупой ئۈتمەس، غەبى، ئۇھەق.
 тупость ئۈتمەسلىك، غەبىلىك.
 тупоугольный ئۈتمەس بۇرچەكلىك.
 тупоумие زىھىنسىزلىك.
 тупоумный زىھىنسىز.

тур ۋەھشى ھوكۈز؛ بر نەۋع قۈي، بىركەررە
 ئۈين.

тура شەترەنجەدە-روح، سولتان مۇھورى
 ئاغچانك ئوڭ تامانى.

туранский تورانلى؛ تورانگە مەخسوس.
 турбанить تاۋوشلانې ئويىناش؛ سوزلەش.
 турбина سۈزۈ ئاقىسى بىلغن ھەرەكەت قىلا-
 دورغان گۈبەك.

турецкий تۈركلەرگە مەخسوس.
 туринг-клуб سەبىياھلار ئىتتىفاقى.

турист سەبىياھ، يوللۇچى، دۇنيا كېزۈچى.
 турить سەبىياھ رەۋشەدە قووش، تەقى قىلش.
 турне برار مەقسەن بىلغن بر جايدان سەبىا-
 ھەتتە باشلاپ، قايتىپ يەنە شو يىزگە كىلىش.

турнепс ھەيۋانلارگە مەخسوس سالخام.
 турникет پۇللك جايلارگە خەلقنى ساناپ
 كۈزۈلدە دورغان ئىشەك، ئوقئانا دورغان
 قورال.

турнир قرون ۋىستادە غەسكەرى ئۈيۈن.
 شەترەنج ئۈيۈنچىلەرنىڭ مۇسابەقىسى.

турпан دېنكۈر غازى.
 турсук تورسۇق، تىرىدەن قىلنغان قاپ.

турусы بىكارچى سوز؛ ئۇشەنمەسلىك يالغان.
 турф قارا: торф

турчанка تۈرك خانىنى (قز).
 турченок تۈرك بالاسى.

турять قارا: турить
 туск تومانلىك، خىرەلك.

тусклый تومانلى، ھەيانتسىز، بولغانچى.
 тускнеть تومانلانш، خىرەلەنش.

тут توت دەردەختى.
 тут شو يىردە، شۈندە.

тутор نازۇر، قاراغۇچى، باقغۇچى.
 тутошний شو يىردەگى، مەھەللى.

туфля يىڭل كەفش.
 тухлый ساسىيخان، ئۇچىگەن.

тухлятина ساسىيخان گوشت.
 тухнуть ساسش، ئۇچش.

туча قارا بولوت؛ يامخور بولوتى، تۈرگۈم.
 بولوتلىك، قارانغو كۈن.
 тучный سەيمىز، يوغان.

тучнеть . سپهرش ، يوغانلاش .
 туш . يرانلڭ شەھرەنىڭكە ئويىنالىغان موسىقە كويى .
 туша . توش ، (كوشت) .
 туше . موسىقەدە بارماقنى تەڭگە تورتىپ ئويىناش ئوسولى .
 тушевать . رەسىگە ساپە تۇشۇرش .
 тушилка . كومپوزىتورلارنىڭ ئويىنىش ئورنى .
 тушить . ئوچۇرش ، سۈندۈرش .
 туше . بىر نەۋەس سىياھى ، خىيالى سىياھ .
 тчивый . جەمئىيەت ، مۇرورەتلى .
 тщание . تىرىشش ، سەدى قىلىش .
 тщательно . تىرىشش ، دىققەت بىلەن .
 тщательный . دىققەت ۋە ئىختىساس .
 тщедушный . دەرىمانىز ، غەيرەتسىز .
 тщеславие . شۆھرەت سۆيۈچەنلىك ، ماقنا - ئىش ، ئەفخۇر .
 тщеславный . ماقنا ئوچۇچى ، مەغرۇر ، شۇ - مەرتەبە ئۆزىگە ، بىر نەۋەسنى شۆھرەت ئوچۇن قىلىش .
 тщета . بوش نەرسە ، مەغناسىز ئىش .
 тщетный . بوش ، قايىدەسىز ، مەغناسىز .
 тщивый . تىرىشچەن ، دىققەتلى .
 тщиться . تىرىشش ، جەدۋەكەت قىلىش .
 ты . سەين ، سەن .
 тыкать, ткнуть . تورتش ، تىقىش .
 тыкаться . تورتىلىش ، تىقىلىش .
 тыква . قاپاق ، ئاش قاپاق .
 тыл . ئارقا ، يىلكە ، موچاربەسەينىڭ ئارقاسى .
 — с тылу . ئارقا قەدەم .
 тымень . ئىككى بۈكۈرلۈك تۈپە .
 тын . چىتىن ، پەنجە .
 тысяцкий . مىڭ باشى .
 тысяча . مىڭ ، 1000 ، ۱۰۰۰ .
 тысячелетие . مىڭ يىللىك مۇددەت .
 тысячелетний . مىڭ يىللىك ، مىڭ ياشار .
 тысяченожка . مىڭ ئاياق (قورت) .

тысячник . باي دىمقان .
 тысячный . مىڭچى .
 тычина . يېرىگە قانداقلىغان تاياق .
 тычинка . ئوسىللىكلەرنىڭ ئورۇغ بېرىدورغان مەدەنىيەت ئىنسانى .
 тычинник . كەلتەك سوقۇپ ئۆتۈرۈلگەن ئوسىللىك ۋە مېۋە باقچىسى .
 тычком . قانداق ، تىككە تورغۇزىپ .
 тычок . ئۈچلۈك قازىق ، بارماق بىلەن ئورۇش ، چىرىش .
 тьма . ئاندىق ، قارغۇلۇق ، كۈپلۈك ، خەسەنلىك .
 тьфу . تېۋا (چىرىكەنچ ، ئەفلاس) .
 Тэтис . يۇرتىڭلارنىڭ دىنىڭز ئىلاھىسى ، بەدەر مۇھىت ئاناسى .
 тю . تىشلە ، پاس - پاس (تىككە خەت) . تېۋا
 тю-тю-тю . تۈ - تۈ - تۈ (تاۋۇق چاقىرىش) .
 тубитейка . دۈپپى .
 тюк . يۈك ، مەدەنىيەت بىلەن ئىگەن مال .
 тюкать . تاۋۇق چاقىرىش ، شاقلاش .
 тюлевый . يوپۇقا تىكەندەن قىلىنغان .
 тюлень . ئايىق بالىغى ، بىر نەۋەس شىمالى ھەيۋان .
 тюль . جۈدە نازىك كىيىملىك .
 тюльпан . گۈللۈرى كۈپ ياشايدورغان گۈل .
 тюлюлюкать . قۇشۇش ، سايىش .
 тюник . مۇداپىئە يۈرگەننى ئۆستۈكى بولىمى .
 турбан . سەللەگە ئوخشاش باش كىيىمى .
 тюремный . زىندانگە ۋە شۇنىڭ مەدەنىيەتلىگە دائىر .
 тюремщик . زىندان قاراۋولچىسى .
 турить . سۈت ، سۇۋ ، شورپاغا ئان توغراش .
 турки . تۈركلەر .
 турьма . ھەپسىخانىە ، زىندان ، تۈرۈم .
 тюря . سۇۋ ، سۈت ، كۈەس ، شورپاغا پاتىرلىغان قاتتىق نان ، تۈرە ، ھاكىم .
 тютю . ياللار بېرىكىش ئويىناغاندا «مېنى تاپ» دېگەن سۆز ، ھەي - ھەي (بېكار، ۋورا)
 тюфяк . تۈشەك ، دىنەگەسە كىشى .

тявкать, тявкнуть (ت) واوولاش
 тяга (ئاغرلىق-وزن؛ تارتان دورغان كۈچ؛
 قوشلارنىڭ بىر جايدان ئېككىچى جاىگە
 كۆچۈشلەرنى ۋە شو ۋاقت. ئاغرلىق نوقتەسى.
 سالىق بېرى.)
 тягать (تارتش؛ سۈدرەش.
 тягаться (تارتشش؛ دەعوالاشش.
 тягивать (تارتشش؛ قارا: тягать
 тягло (سالىق (پاج) بېرى.
 тягостный (ئاغر، قىيىن، مەشەققەتلى.
 тягость (ئاغرلىق، مەشەققەت.
 тяготение (تارتشش؛ مەدىل قىلىش.
 тяготеть (مۈنەدزىز بولش، مەدىل قىلىش.
 тяготить (ئاغرلاتش؛ يۈكلەش.
 тяготиться (ئاغرلاناش؛ ئىستىقال قىلىش.
 тягучесть (چۈزۈلما، چۈزۈلۈدورغان.
 тягучий (چۈزۈلمالى، چۈزۈلۈچان.
 тягучка (سۈنۈك كانفىت؛ تارتان دورغان
 نەرسە؛ كەپسزلىك.
 тяж (ئورس ئەرەۋەنىڭ تارتما چەرمى.
 тяжба (دەعو، دەعوالاشش.)

тяжелеть (ئاغرلاتش؛ كەسەللەنش.
 тяжело (ئاغر، قىيىن.
 тяжеловоз (يۈك ئاتى.
 тяжеловесный (ئاغر، ئاغر ئولچاۋلى؛
 تەبەىل.
 тяжелый (ئاغر، مۇشكىل، موعەززەب.
 тяжесть (ئاغرلىك؛ يۈك.
 тяжкий (ئاغر، قاتتىق، ئۇچچۇق، قىيىن.
 тяжущийся (ئاغرلىق كۈرگۈچى، غەزەب-
 لانخۇچى.
 тямить (پىلىش؛ ئاڭلاش؛ ئەمەللەش.
 тянуть (تارتش، سۈدرەش؛ چۈزۈش؛ يارش؛
 ئۈستۈلۈش؛ ئولچاۋدە ئاغرلىق.
 тянуться (تارتشش؛ چۈزۈلش.
 тянучка (قارا: тягучка
 тяпать, тяпнуть (پالتا پەندەن)
 قىيىناش، ئوغرلاش، تىشلەش؛ ئېچش؛ تىز
 ئىشلەش.
 тяпка (چاپقى، دەست كەلگە.
 тятя (دەدە.)

У

У (روس ئەلفبائىدە ئون توققۇزىنچى خەرف.
 ۋە، دەن، ياندا، ياقىندا، تەڭدە. قار-
 شوۋا (قوشمەتا بولب «كىتىش» «ئالش»
 مەناسىدە بولادور.)
 уа! (ۋەۋە (ياش بالانىڭ يېغلاشى).
 уайтрот (ئۈزۈمنىڭ ئاق چىرىكى.
 уат (ئىلىكتىرىك قوۋەتنىڭ غەمەلى بىر بۈتۈن
 ئۈچەھۋى-ۋەتت.
 убавка (كەمەيتىش؛ ئازايتىش.
 убавлять, убавить (كېچكە قىلىش؛
 كەمەيتىش، تەرج قىلىش.
 убавляться (كەمەيش، ئازايش.
 убаякивать, убаякать (بوياشش،
 ئەللەلەش، ئوخلەشش.)

убегать, убежать (قاچىپ كېتىش،
 يۈكۈرۈپ كېتىش.
 убедительно (ئىشەندۈرەلىك قىلىپ جۈدە
 ئۈتۈنۈپ، ئىلتىماس قىلىپ.
 убедительный (ئىشەندۈرەدورغان، ئۈتۈنە-
 دورغان؛ قەئەدەلەندۈرەدورغان.
 убежать (قارا: убегать
 убеждать, убедить (ئىشەندۈرش.
 убеждение (ئىشەنچ؛ قەئەدەت حاسل
 قىلىش؛ ئىقتاد، مەسلىك، ئىمان، ئەساسى فېكر.
 убежище (كەندۈرەن ئورون؛ ياش پەنا،
 تەربىيە خانە.
 убелять, убелить (ئاقارتىش.
 уберегать, уберечь (ساقلاپ، ساقلاپ-
 ئالاب قالىش.)

уберегаться ساقلاپ قالمش.
 убечь قارا: убегать
 убивать, убить ئۆلدۈرش، قاتل قىلىش.
 убиваться ئۆلدۈرۈلش؛ قايغۇرش.
 убирать, убирать يىغىش، يىغىپ ئالاش، كىيىنترش، بىزەش.
 убираться يىغىلىش، كىتىش.
 убить قارا: убивать
 убийение ئۆلدۈرۈش، قاتل قىلىش.
 убийственный ئۆلدۈرۈدۈرۈغان.
 убийство ئۆلدۈرۈش، قاتل، جنايت.
 убийца قاتل، ئۆلدۈرۈغۈچى، قاتل.
 ублажать, ублажить ئىركەلەش، قەدرلەش، ئۈلۈغلاش.
 ублюдок سۇخۇتلىق ئىككى جىندەن حاسىل بولغان ھەيۋان، خاچەر؛ زىندان توغۇلغان.
 убогий زەئىف، دىۋانە؛ كەمبەغەل، غەرىپ، ئاقساق، چال.
 убожество فەقىرلىك، مەسكىنلىك.
 убой سۈيىش، چالاش، سوقۇم.
 убойный سوقۇملىق، سۈيۈلۈدۈرۈغان.
 убоина يەنگى سۈيۈلگەن گوشت.
 убор يىغىش، يىغىش، باش كىيىلەرى.
 убористый ئىق، مەھكەم، يىغىلغان.
 уборка يىغىش، يىغىش.
 уборная كىيىش بۆلمەسى، تەھارەتخانا.
 уборщик خىزمەتچى، يىغىش، يىغىش.
 убрание ئىۋى روزغارى، زىنەتتى.
 убрать قارا: убирать
 убрести سۇدەرلەپ كىتىش.
 уброд يوشماق قار.
 убрус نىشاپ، تىلكەن رومال، سۆلكى.
 убыль كەمەيش، ئازايش.
 убыстрять تېزەلەش.
 убыток زەرەر، زىيان.
 убыточный زەرەرلى، زىيانلى.

уважать قەدرلەش، ھۆرمەتلەش.
 уважаться ھۆرمەتلەش.
 уважение ئىھتىرام، ئىكرام، قەدر.
 уваживать كۆپ توختاپ، ياكى ئوغۇلاپ ئالماق كىتىش.
 уважительный كېچىلەدۈرگەن.
 уважить ئىھتىيار قىلىش، كېچىش.
 увал تەبىئىي دېھقان، يېرىك بەلەند جايى.
 увалень ئۈرۈنچىك، دىنكەش، ئاغۇر سۈيەكلى.
 уваливать ياسدەرب ئىشلەش (كىگىزنى) بان تامانگە ئاغدارش، يۈگۈرۈپ كىتىش، قاچ-ش؛ يۈمۈلەتەپ ئىشلەش؛ ياغدارب تولدۈرۈش.
 уваривать, уварить پىرش، قايناش.
 увариваться پىش، پىش، تامام قايناش.
 уващивать سۈرتۈش، سىلەش.
 увевать مەدەستى سوغۇرۇپ ئالاش.
 уведать بېلىش، خەيدەرداز بولش.
 уведение بىرگە ئالماق كىتىش.
 уведомление خەبەر، خەبەرلەش.
 уведомлять, уведомить بىلەش، بىلەش، بىلەش، خەبەر قىلىش.
 уведомляться خەبەرداز بولش.
 увезение ئات بەلەن ئالماق كىتىش.
 увезти قارا: увозить
 увеи دەردەخت تەككەنگى ساپەك بىر.
 увековечивать, увековечить مەنكەرگە خاتىرە قىلىش، ھۆرمەتلىك قالدۇرۇش.
 увеличение كەتتەلەش.
 увеличивать, увеличить كەتتە قىلىش، ئارتۇرۇش، كۆپەيتىش.
 увеличиваться كەتتە بولش، ئارتۇش.
 увенчивать, увенчать رەسمى زەھەشە نىشانلانۇش، تاج كىيىدۇرۇش، بىرار ئىشى مۇرەفەقە قىيەتلى قىلىپ پىرش.
 уверение ئىشەندۈرۈش، ئىشەنەش.

уверенный. ئىشەنگەن، ئىتانغان.
 уверстывать. چاقىرماق ئولچەش، ئولچەپ نىككەزلىش.
 увертеть. قارا: увертывать.
 увертка. يالغان سەبەب، بەمانە.
 увертливый. ئۇستالىق بىلەن يۈز قايتارۇچان.
 увертывать, увернуть. ئورەش، بۇرەش.
 увертываться. بوزلوب كېتىش، ئۇستالىق بىلەن قوتۇلىش، يۈز ئۆگۈرۈش.
 увертюра. موسىقىدە ئۈزۈن كۆپىنچە مۇقە-
 دىمىسى، مەن خەلى.
 уверчивать. قارا: увертывать.
 уверять, уверить. ئىشەندۈرۈش.
 уверяться. ئىشەنىش، ئىشەندۈرۈش.
 увес. ئالداپ كېيىم ئولچەش؛ تاغنىڭ تىككە يېرى.
 увеселение. كۈڭل ئاچىش، حوزورلك.
 увеселительный. كۈڭل ئاچادورغان.
 увеселять, увеселить. كۈڭل ئاچىش،
 حوزورلەش.
 увесистый. تاغرا، سەقىل.
 увесить. قارا: увешивать.
 увести. قارا: уводить.
 увести́ть. بىلدىرش، خەبەر قىلىش.
 уветливый. ياغمىلى، سۆيگىلى.
 увечить. زەدىقەلەندۈرۈش، يەردەنار قىلىش.
 увечник. تۈزەلمەيدىغان يەرلىك.
 увечный. ئېمگەنگەن، زەدىق.
 увечьё. قومور بۇيى دەرد، (چولاقلىق).
 увешивать. ئالداپ كېيىم ئولچەش؛ كۆپ نەرسە ئىلىپ قويۇش.
 увещание. نەسىھەت.
 увещать, увещевать. نەسىھەت قىلىش،
 گوناھەن تېيىش.
 увивать, увить. ئورەش.
 увиваться. ئورەش؛ بىراونىڭ ئەتراپىدا
 ئەپەلەنەپ يۈرۈش.

увиданье. كۆرۈش، ئۆچرەش.
 увидеть. ئورۇنلار كۆرۈش.
 увидаться. كۆرۈش، ئۆچرەش.
 увидеть. كۆرۈش، كۆرۈمەك.
 увиливать, увильнуть. چاقىش،
 تېزگە چاقىپ كېتىش.
 уви́нчивать. قارا: увертывать.
 увить. قارا: увивать.
 увлажнять, увлажжать. مەبلەندۈرۈش،
 نەملەندۈرۈش.
 увлекательный. قىزىقاراورغان.
 увлекать, увлечь. قىزىقۇرۇش، جەزب
 قىلىش، قىزىقۇرۇش ئالەپ كېتىش.
 увлекаться. قىزىقۇرۇش، مۇنەججەزپ بولۇش.
 увлечение. قىزىقۇرۇش، ئالەدانىش.
 увлечь. قارا: увлекать.
 увод. كۆچلەپ قاچىپ ئالەپ كېتىش.
 уводить. تەختىراسىز ئالەپ كېتىش، ئوغۇلاش.
 уводня́ть. سۇۋ سېپىپ ئۇسدىرش.
 уводь. سۇۋگە ياغمىن بولغان جاي.
 увоз. تۈيەپ ئالەپ كېتىش ئىشى.
 увозить. ئالەپ كېتىش، بىر نەرسەگە تۈتەۋۈزۈپ
 كېتىش.
 увой. ئورەش، ئورۇش.
 уволакивать. قارا: увлекать.
 увольнение. ئازاد قىلىش، چاقارش.
 увольнять, уволить. خەزىمەتتەن
 چىقارش.
 увольняться. خەزىمەتتەن بوشاتلىش، چاقارلىش.
 уворовать. ئوغۇلاش، بەدىرب ئالەپ كېتىش.
 увожить. قارا: уваживать.
 уваж. ئىش، تەئلىق، تەخىرىر.
 ува. بىيا، ئان. مەدىھەت.
 — увы, нет. مەدىھەت، يوق.
 увядать, увянуть. قۇرۇش، تۈكۈلۈش.
 (مەسەلەن: گۈل).
 увязать, увязнуть. چاقىش، باتىپ
 قالىش.

увязаться قالشاسدان نەعقېب قىلىش.
 увязить باترىش؛ قولداغى بۇلىنى ساولداكه
 كرگىزىپ مۇخناج قالش.
 увязчивый قالشبايدورغان.
 увязывать, увязать باغلاش.
 увялый قوروغان. توكولگەن.
 увянуть قارا؛ увядать
 угадать, угадывать ئوبلاپ تاپش،
 نەسادوف قىلىش.
 угадываться ئويلانپ تاپلىش.
 угар ئس تىگىش. سوروم، ئس، خەمىر
 ئچىش دەيا جانغا كىلىش.
 угарать, угореть ئس تىگىش، يانپ
 كىتىش.
 угасать, угаснуть سېكىكىتە ئوچش.
 угашать, угасить سېكىكىتە ئوچرىش.
 угащивать كۆپ زىيافەت قىلىش.
 угибать ئچكە، پەستىگە بوكىش.
 углаживать ئوستەنىگە تىككەزلىش.
 углевод مۇئەللەفەخم، مۇئەللەلماء
 مۇئەللەلغومۇرە نى موشتە مەل بولغان
 ماددە.
 углеводород مۇئەللەفەخم، وہ مۇئەل -
 لەلمائىك ئارالاشقانىدىن حاسىل بولغان
 گاز.
 углежжение ياغاچدان كۆمۈر قىلىش.
 углекислота. پانساييدورغان؛ زەمەرسىز گاز.
 углекислый газ ئوگلىران بىلەن
 كىسلارادان مۇرەككەب گاز.
 углерод مۇئەللەلغەخم.
 угловатый بورچەككە.
 угловой بورچەككەگى. بورچەك.
 угломер بورچەكلەر ئولچايدورغان ئالت.
 углубление چوقۇرلەش، باتىپ كىرگەن
 يىز، چوقۇرلىق.
 углублять, углубить چوقۇرلەش؛
 باترىش.

углубляться چوقۇرلاناش، چۈشى
 ئوقشىغا بىرلىش.
 углядеть قاراپ كۆرىش.
 угляк ئىرتەب كۆمۈر قوشلىغان نەرسە.
 угнать قارا؛ угонять
 угнетать, угнести قىشش، جەبىرلەش.
 угнетаться قىشش، جەبىرلەش.
 угнетение جەبىر، زولوم.
 угovarивать, угovarить رازى
 قىلىش، نەسىھەتلەش، ئۈنەتىش.
 уговор شەرت، ەققە، ئاراداغى سوز.
 угovarиться ئۈنەتلىش؛ موعامەدە قىلىش؛
 شەرت قويىشىش.
 угода, угодие ياراش، ئوخشاش،
 موافقلىق، ياقتىش.
 угодить قارا؛ угождать
 угодлиность كىشىگە ياراۋچانلىق، ئس
 مەم خىزمەت كۆرسەتۈش.
 угодливый ياراۋچان، خىزمەت قىلىۋچان.
 угодник سوفى، خۇداغا ياقتان كىشى.
 угодничать رىئالى رەۋىشە ياراماقتا،
 اوخشاماقتا ھەرىكەت قىلىش.
 угодно كىرەك، زەرور، لازم.
 угодный كىرەكلى، يارايدورغان.
 угодые سەمەرە وہ قائىدا كىلىتەدورغان
 تەبىئىي ئورن؛ قائىدالىك نەرسەلەر؛ كىرەك.
 угождать ياراماق، خىزمەت كۆرسەتمەك؛
 ئاتىپ توغرى كىلىتىش، تىككەزىش.
 угол بورچەك، كۈشە.
 уголёк كەچكە كۆمۈر پارچاسى.
 уголовный جىنايەتكە مەخسوس.
 — уголовное преступление جىنايى ئىشلەر.
 جەزالىك جىنايەتلەر.
 уголовщина كەتتە جىنايەت ئىشى.
 уголок چىرايلىك ئورن، بورچەك.
 уголь كۆمۈر.
 угольный بورچەككە، بورچەككەگى.

угбльник بالتا ئوستاسىنىڭ بورچەك
چۈزەن ورغان ئەسبابى؛ بورچەك ئەسبابى.
угольник كۈمۈرچى، كۈمۈر ئېدىشى.
угольный كۈمۈرگە مەخسۇس.
угольщик كۈمۈرچى.
угомон تەجلىك، سەكۈنەت؛ ئويقۇ.
угомонить تەنچلەندۈرۈش، تەيىش.
угомонный. تەنچ، سەدىرلى، ئوزملى.
угомонять قارا. угомонить
угон قووب يوباراش.
угонистый چاپقۇر ئىت.
угонять, угнать قووب يوباراش،
قووب ئالېب كېتىش؛ مەھكەملەپ ئورناشدرش.
угоняться قووب يوبە-رلىش. قوۇب
چەرچەش.
угор كەتتە جەر، تاغ ئېتىكى.
угораживать ئقلاپ ئىجاتە قىلىش.
угораздить, угоразживать ئسلاح
قىلىش؛ مەدىل، مەدەس ئارتدرش. ئورگەش
угорать قارا: угарать
угорелый يانغان؛ ئس تىككەن، قوتورغان؛
سۆزسىزلىككەن كۆيگەن.
угореть قارا: угорать
угородить قارا: угоразживать
угорок ئككە جاي، بەلەنت جاي.
угорь سىتقچ، ئىلان بالىق.
угорье تاغ ئەكى.
угостить قارا: угощать
уготавливать, уготовать ھازىر-
لەش، ھازىر قىلىپ توتۇش.
угощать, угостить زىياھەت قىلىش،
سىيىلەش.
угощаться سىيىلەنش، مەيمان بولۇش.
угощение زىياھەت.
уграживать كۈب تەمەدىلەش.
угревать قاق كۈرەكى بىلەن سۆزنى
تۇرتىپ كۈت-ش؛ كۈرەك بىلەن ئالې
تاشلاش.

угребок تىسقاغا قول كۈرەكى.
угреватый سىتقچلى.
угрэвина يىلان بالىخنىڭ گۈشتى.
угрёнок ئىلان بالىخنىڭ بالاسى.
угрести قارا: угребать
угреть تامام ئستىش؛ ئورش.
угрожать, угроза قورقۇتىش، تەھدىد
قىلىش؛ قورقۇنچ، خدوف ئىھتمالى.
угро-рус ماجارىستاننىڭ جەنۇب شەرقىداغى
ئىسلاويان خەلقى.
— угро-финские языки ماجار، واناك،
ماردۇئا، ۋاغول، ئوستەك، بىزەك، چىر-
مىش، لاپار ۋە ئىستون شىۋەلەرى.
угрызать, угрызнуть كەسزىش.
угрызенье совести ۋجدان غەزەبى
تۈمەرەيگەن، تۈند، ماراۋ. قاراغى
سالىق (كشى).
угрызатъ تامام ئقلاش قىلىش.
уд تەن ئەغزاسى؛ قورال؛ ئېدىش.
уда پارماق.
удабривать, удобрять ياخشىلاش،
كوك سالش.
удава بوغا ئىلانى. زەمەرك ئىلان.
удава ئىككەككە باغچ.
удаваться, удаться توغرى كىلىش،
ئەسىب، مۇيەسسەر بولۇش.
удавленник بوغۇلب ئولگەن كشى.
удавливать, удавить بوغۇب
ئولدورۇش، ئاسش.
удавливаться بوغۇلب ئولۇش.
удавочка خاتىن-قىزلارنىڭ بوين باغچى.
удаленье چېنكە يوباراش، قووش.
удаленный عدل ۋەتەن قىلىنغان، يراق،
ئوزاقلاشقان.
удалеть ئوزاقلاشش؛ ياترلاشش.
удалец ياتر بىيكت.
удалить قارا: удалять

удалой, удалый غەبۇر، باتر، بىگت، جەسارەتلى.
 удаль, удалство باترلك، بىگتلك.
 удалять, удалить يراقلاشدرش، يوبەرش، قوش. دەفع وەغەزل قىلىش.
 удаляться ئوزاقلاشش.
 удар ئوروش، زەربە، ئورگەن تاووش، بىرەن ئوروش، كىلگەن تاووش؛ نەزول. ئاتىلى غەسكەر ھوججەسى.
 ударение ئاۋوشنىڭ كوتارش (مەن)، ھەرق بۇشتىنەكى مەن غەلامەتى؛ ئوروش.
 ударять, ударить بر چاپش، بىر ئىشكە بىرلىش، مەبل قىلىش.
 удаться قارا: удаваться
 удача مۇۋەپپەقىيەت، بەخت.
 удачный مۇۋەپپەقىيەتلى.
 удваивать, удвоить, удвоять ئىككى مەرتەبە ئارتىش، تەزغىف قىلىش.
 удвоиться ئىككى مەرتەبە ئارتىش،
 удевятерить توققۇز كەرى ئارتىش.
 удел ھەسسە، تەقدىر، بەخت.
 уделка تۈزەتىش، ئازالاش.
 уделок ھەسسەگە تىككەن يېر، ھەسسە.
 уделы پادىشاھ نەسلىنىڭ يېرى.
 удельвать تۈزەتىش، ياساش.
 удельный مۇتەناسىب.
 уделять, уделить ئايرىپ بېرىش، ھەسسەلەندۈرۈش، ھەسسە چقارش.
 уделяться ھەسسەلەنىش، ھەسسە ئالاش.
 удерживать, удержать ئوشلەپ قالىش، چېگرە قالىش.
 удерживаться ئوشلەپ قالىش.
 удештерить ئون مەرتەبە ئارتىش.
 удешевлять, удешевить ئارزان- (لاندۇرۇش، بەھاسىنى تۈشۈرۈش).
 удивительно غەجەب، غەجەبا.

удивительный غەجەب، قزق.
 удивление غەجەبلەنىش.
 удивлять, удивить غەجەبلەندۈرۈش، غەجەپكە قالدۇرۇش.
 удивляться غەجەبلەنىش.
 удилище قارماق ساپى.
 удило, удила ئاغزلىق، سۇۋلىق.
 удильщик قارماق بىلەن يالغ توتغۇچى.
 удирать, удрать يولۇپ كېتىش، ئازايتىش.
 удить قارماق بىلەن يالغ توتۇش.
 удка قارماق.
 удлинение ئوزايش، چۈزۈلش.
 удлинять, удлинить ئوزايتىش، چۈزۈش.
 удлиняться ئوزايش، چۈزۈلش.
 удобный ئوڭخانى-قولاي.
 удобоваримый مەيھەدە سىڭگىشى يىڭل ئاۋقات.
 удобенье يېر كۈچەيتىدۇرغان نەرسە- لەر؛ يېرىنى كۈچلەندۈرۈش؛ كۈكسالش.
 удобрять, удобрить ئىكەن يېرىنى كۈڭلەندۈرۈش-
 удобство ئوڭخالىق؛ بەدەن.
 удовлетворение رازىلاندرۇش، قەناعەتلەندۈرۈش.
 удовлетворительный قەناعەتلەندۈرۈش، دەرەدورغان.
 удовлетворять, удовлетворить رازى قىلىش، قەناعەتلەندۈرۈش.
 удовольствие ھۈزۈرلك، لەززەت، كەيف ۋە مەھە.
 удовольствоваться قەناعەتلەنىش.
 удуод ھۈد-ھۈد، ساسىغ پويشەك.
 удой بر ساغلامان سۈت.
 удойник سۈت ساغلامدورغان ئىدىش.

удойный سۇلتك، ساغلا دورغان.
 удолжать ئوزايتىش، چوزش.
 удорожать قېمەتلەندىرىش.
 удостоивать удостоивать قارا:
 удостоверение گواھنامە، تەككىد، تەككىد قىلىش، شەھادەت قىلىش.
 удостоверить удостоверить تەككىد قىلىش، گواھلاندىرىش.
 удостоверяться تەككىد قىلىش.
 удостоивать, удостоить لايىق كورش، نائىل قىلىش.
 удостоиваться لايىق قىلىنىش، موشەھەرەف بولش.
 удосуживать. مومەلەت ۋە تەغەتيل بېرىش.
 удосуживаться خىزمەتتەن قوتۇلىش، مومەلەت ئالاش.
 удочка قارماق، كىچىك قارماق.
 удрать قارا: удирать
 удружать, удружить دوسلەردەك خىزمەت كورسەتىش.
 удручать, удручить ئېيتتىكىرىش، قايغىرتىش، شادلىقنى بىتىرىش.
 удручаться ئېيتتىكىش، قايغىرىش.
 удручение قايغىرىش، ئىنھالى.
 удушать, удушить نەفەس ئالغىغا يول بېزمەسلىك، دەمنى بىتىرىش.
 удушливый دەم قايتارادىغان، دەم قايتىش.
 удушье تىنچسىزلىك، بۈركۈلك، نەفەس ئالغىغا قىيىنلاشقان دورى.
 уедасть, уесть يېيىپ كەمەيتىش، غەزابلەش، ئېيتتىكىرىش، چاقش، تىشلەش.
 уединение يالغىزلىق، خىلەت، غەزەت.
 уединять, уединить يالغىز قىلىش.
 уединяться يالغىزلاناش، غەزەت قىلىش.
 уезд توپەن، ناخىيە (ئوبەز).
 уездный توپەندەنگى، توپەنگە مەخسوس.

уезжать. уехать. سەفەر قىلىش.
 уём مقدار، توپ، ئالاش، كەمەيتىش.
 уж قارا: уже
 уж مىس باشلىك ئېلان،
 ужак مىس باشلىك ئېلان.
 ужалить چاقش، (زەھەر سالاش).
 ужаривать, ужарить ئانام قىزىش؛ قىزىرىپ كەمەيتىش.
 ужас قورقۇنچ، قورقۇش، دەھشەت، جۈدە كەتتە ۋە قورقۇنچلى.
 ужасать, ужаснуть سوزلەت ياكى حال قەيەت بىلەن قورقۇنىش، تەدەيىش قىلىش.
 ужасаться قورقۇش، تەدەيىش قىلىش.
 ужасно قورقۇنچ، مودەش. حسابسىز، بى. غەدەد.
 ужасный قورقۇنچلى، دەھشەتلى، كۈچلى، جۈدە كەتتە.
 ужать قارا: ужимать
 уже تارراق، ئار، باغ، توركۈم.
 уже ئېندى، حازر، بو ساعەت.
 ужение قارماق بىلەن يالغى توتۇش، ئار قىلىش.
 ужечь قارا: ужигать
 уживатьь قارماق بىلەن كۈپ سەتتە يالغى توتۇش.
 уживаться, ужиться كېلىشىش، شىرىنلىك بىلەن تۇرىش.
 уживчивый كىشىگە يارايدىغان، يۈك (دەيۋان).
 ужигать, ужечь ياندۇرش، كۆيدۈرش
 ужижать, ужидить قويۇق نەرسە - لەرنى سويۇقلاندۇرش، سويۇق قىلىش.
 ужи́к تووغان، قازداش.
 ужимать باھىب كەمەيتىش، جېيىش؛ تۇسنى ئۈزگۈرتىش.
 ужимка تۇس ئۈزگۈرتىش.

ужин кичирۆنҗи ئاوقات.
 ужинать кичирۆнҗи ئاوقاتنى يېش.
 ужиться قارا: уживаться
 ужичество بۇرۇنقى زەماندا بالاسى
 بولماغان خانن ئيرى ئولگە ئىدىن كىين
 ئيزىنىڭ قازىداشقا تىگىش عورفى.
 ужо سوگىدىن، كىيندىن، بىر ئازدان.
 уза عدەسل ئىرىنىڭ موملاب ئوبە سالادور-
 غان رامىكىسى.
 уза زەنجىر، توگون، بىدىن.
 узаконение قانۇن، نىزام، رەسمىيەت.
 узаконять, узаконить رەسمىيەت
 كە چقارش، قانۇنغا كىرگىزىش. قانۇنلاشدرش.
 узвездить يولدىوزلەر بىلەن قاپلاش.
 узда يۈگەن.
 уздень تۈرە چىركەس.
 уздечка كىچىكە يۈگەن.
 уздцы يۈگەن چىرمى.
 узел توگون، يىدىلم؛ ئىپ ۋە قايىشنى ئورەت
 قانۇنلاشدىش؛ توگونچەكەكى نەرسە.
 узелок تۈبۈنچەك.
 узилище زىندان، خەبەسخانە.
 узить تارتىلىش، تازلاش.
 узкий ئاز، قىسقى.
 — узкоколейная жел. дорога تار يوللى
 تىمىر يول.
 узкость تارق، قىسقىلىق.
 узловатый توگونلىك، غەنىلى.
 узловой توگونىكە، بىدىنكە مەخسوس.
 узнавать, узнать بلىش، تەنىش.
 узнаваться بلىنىش، تەنلىش.
 узник مەجبوس، مەحكوم، ئامىر.
 узор نەقىش، گۈل، بىزەك.
 узорчатый نەقىشلى، گۈللى.
 узость قارا: узкость
 узреть كۈرىش، كۈرىپ تەنىش.

узурпатор عالی حاكىمىيەتنى ئۆز قولىغا
 زور بىلەن ئالغان كىشى؛ يالغان پادىشاھ.
 узы ياقتلىق، عدلاقە، بىدىن.
 уй! ھاي! ۋاي! ئاي!
 уй, уй, уй! ھاي، ھاي! (تەدەججۈپ)
 уйма حساسىز كۈپ، بىى عدەدە.
 уймище كەتتە تۇقاي.
 уйти قارا: уходить
 указ فەرمان، پادىشا بويۇرغى.
 указатель كۈرسەتكۈچى.
 указательный كۈرسەتەندۈرغان.
 — указательные местоимения ئىسىم زەنجىر.
 указка كۈرسەتكۈچ. كۈرسەتەش.
 указный خەزماتلى.
 указывать, указать كۈرسەتەش،
 بىلدۈرۈش، ئىشارەت قىلىش.
 укалывать, уколоть سەندىچەش،
 ئۈستىدەنىگە سەندىچەش.
 укалять, укалывать ۋە قاۋۇرۇپ
 كەمەيتىش.
 укапывать, укопать كا ۋلاپ
 كەمەيتىش، قاناراسىغا كاۋلاش.
 укаывать, укатать يۈسەلدەتتە ئالپ
 كىتىش، تىزلىك بىلەن كىتىش.
 укачивать, укачать سەلكتىش، تېپىرەش.
 укашивать, укосить تامام چاپش،
 ئوروش (پەچەننى)
 уквашивать كەچىپ يىتكۈزۈش.
 укидывать ئۇرغىتىش، تاشلاش.
 укипать, укипеть قايىناب كەمەيش.
 قايىناب توختاش.
 укусать كىرەگىچە، تامام كەچش.
 уклад سالىش، عورفى تەرتىپ ۋە نىزام.
 ئىشلەندىمەگەن پولات، شەرت، موفاۋەدە.
 укладистый ئېزىكن، واسەم، سالىش،
 قوش، ساندوق، يۇل قاپى.
 укладка سالىنىش
 укладчик سالىغۇچى.

укладывать, укласть, уложить
 ياندۇقىش (بالانى) سالىش

укладываться
 سالىش، قوبىلىش

укласть
 قارا: укладывать

уклеивать, уклеить
 يېلىمەلەپ
 ياپىشدرش

уклон
 ئاوشۇش، ئاوشۇرماق. بېزىمەك

уклонение
 ئاوش، بېزىش، ئىخراپ قىلىش

уклоненье
 ئاوشۇشنىڭ مىقدارى ۋە
 كەتەلگىكى

уклончивый
 ئاوشۇچان، بېزۇچىن؛ يواش،
 يول قويغۇچى

уклонять, уклонить
 ئاوردىرش
 بېزىدرش

уклоняться
 ئاوش، يۈز ئۈگۈش، بېزىش،
 ئىخراپ قىلىش

уклюжий
 جەنجاللىك، يارايدۇرغان، تىك،
 چوقۇب ئالىش (قۇش)؛ قىسپ
 ئالىش (بالى)

уключина
 قايىقنىڭ كۆرەك سورىدۇرغان
 چۆرى

уковывать, уковать
 زەنجىرلەش،
 تەييارلەش

уковыривать
 ئۈستەنلەنگە كاولەش،
 تۈرتىپ ئولتۇرۇش

укокать, укокошить
 چىقىرىش، تامام تولدۇرۇش

укоп
 چىقىرىش؛ سەنچىگەن جاي،
 سەنچىش

уколачивать, уколотить
 يەنجەپ
 ۋە ئىقلاپ قاتىش، قاداقلاش

уколоть
 قارا: укалывать

укомплектовывать, -вать
 تەكشىلەش،
 ئالەش تامام تولدۇرۇش

уконопачивать
 تامام بۆكەش

укопать
 قارا: укапывать

укоплять, укопить
 ئازگە دەپ يېغىش

укор
 عتاب، تۈرتكى، تەغەنە، ئۈپكە

укора
 عتاب، تۈرتكى، تەغەنە

укорачивать, укоротить
 قىسقارتىش

укоренять, укоренить
 نامر
 ياپىدرش، ئىلدىزلەندىرش،
 عادەتلەندىرش

укореняться
 نامر ياپىش

укоризна
 ئۈپكە، عتاب، تەغەنە

укоризненный
 ئۈپكەلىك، تەغەنەلىك

укорять, укорить
 تەغەنە قىلىش،
 تۈرتكىلەش

укос
 ئۈرۈلگەن پەچەن ۋە ئازىقنىڭ مىقدارى

укосить
 قارا: укашивать

укоснять
 سېكىنلەش، گېچكەش

уочевывать
 كۆچەپ يۈرۈش، كۆچەپ
 كېتىش

укошение
 چاپ بېرىش ۋە كەمەيتىش

украденный
 ئوغۇرلانغان، ئوغۇرلىق

украдкой, украдкой
 يەشىزىپ،
 پوسۇپ

украдывать, украсть
 ئوغۇرلاش

украдываться
 ئوغۇرلانىش، يەشىزىش

украивать
 كېسىپ كەمەيتىش

украина
 مەملىكەت چېتى، جودۇدى

украшать, украсить
 زىنەتلەش،
 چىرايلىك قىلىش، بېزەتتىش

украшаться
 زىنەتلەنىش، بېزەلەش

украшение
 بېزەش، زىنەت،
 ئوغۇرلاپ يېتىش

укрепление
 قەلجە، ئىستىھكام، مەھكەم -

укреплять, укрепить
 مۇستەھكەم
 قىلىش؛ نزام بەلەن مۇستەھكەملەش

укрепляться
 مۇستەھكەملەنىش

укромный
 تىج، يالغىز، مۇفاق

укроп
 يەشلەپ، كەشىنچ، ئۈكراب

укротить
 قارا: укрощать

укротитель
 تېپۇچى، يواشلاندۇرغۇچى

укрошивать, укрошить
 مەيدەنلەپ،
 لەنگەن بېر

укрощать, укротить
 تەيىش، ۋەخشىش
 ھەيوانلارنى ئۈپكە ئۈرگەتتىش

укрошаться *تېيلىش، يواشلاش.*

укрутить, укручивать *نقلاب*

ئورەش، بەدىلەش.

укрывать, укрывать *يەشەش، قاتلىنى*

يەشەش ۋە ساقلاش.

укрывать, уккрыть *يەشەش، ساقلاش، ياپش، ساقلاش.*

укрывать, уккрыть *يەشەش، ياپش.*

уксус *سرکه.*

уксусница *سرکه ئىدىشى.*

уксусный *سرکهلك.*

укупоривать, укупорить *بوك*

تەب مەھكەملەش؛ مالىنى ئىدەشكە سالىپ

مەھكەملەش.

укупорка *مالىنى نقلاب سالىش، شېشەكە*

بوك تەش.

укусывать, укусить *تەشلەش،*

تالاش.

укусывать, укусить *تەشلەش.*

укусывать, укусить *مەھكەم قىلىپ*

تورۇش. ياپىندۇرۇش.

укутывать, укутать *ياپىش، ئورۇنىش.*

укутаться *تەشلەش، قاپش، تالаш.*

укусение *ئەلب، توتىپ*

ئالاش، تارۇشنى ئىشىتىپ ئالاش.

улавливать, уловить *ئىپلەش،*

توزەش؛ يولگە سالىش؛ كېلىندۇرۇش.

улаживать, уладить *ئىپلەش،*

توزەش.

улаживаться *مىندۇرۇپ*

كەمەيتىش، مىندۇرۇش؛ ئىشەندۇرۇش.

улаживать, уладить *يىنگل قوراللى ئاتلىق غەسكەر.*

улаивать, улаивать *ياقلىقى ۋە شەرىن*

سوز بىلەن نەگەش؛ يواشلاندۇرۇش.

улаивать, улаивать *كوب نەگەش.*

улаивать, улаивать *چەب قول بىلەن ئورۇش.*

улаивать, улаивать *улеветь*

سوللەندۇش، چەبگە كېتىش.

улегаться, улечься *مستراحەت*

ئوچۇن ياتش؛ تەنچەندۇش.

улегчать *ئاسانلاندىرۇش، يىنگەندۇش.*

улежать *ياتىپ ئورۇش، چەدەش.*

улезать *ئورۇندەپ كېتىش.*

улей *غەسەل ئۇرى قوتىسى.*

улейник *غەسەل ئۇرىچىلىك.*

улеивать *ئىز كەلەش، ياقىلانۇش.*

улема *عۇلاما (دەين عالمى)*

улепетывать, улепетнуть *قاچىپ*

كېتىش، يېپ يېتىش.

улеплять, улепить *ياپىشەندۇرۇپ قويس.*

улесок *كەچكە ۋە سىرەك توقاي.*

улестить *قارا؛ улещать*

улетать, улететь *ئوچىپ كېتىش.*

улетучивать, улечучить *قايناتىپ*

ئوچۇرۇش؛ مارا (پارغا ئەيلەندۇرۇش).

улетучиваться *ھاۋاغا كۆتەردۇرۇش (پار*

بولۇپ)، ئوچۇش.

улечься *قارا؛ улегаться*

ھېللەندەپ ئالغۇندۇرۇش، قۇزدۇرۇپ

улещать *بىر ئىشكە جەلپ قىلىش.*

уливать, уливать *نەمەلەپ يېتىش، توكۇپ*

كەمەيتىش.

улизывать, улизнуть *يالاپ ئالاش؛*

بىلەرمەسدەن قاچىپ كېتىش.

улика *ياپان نام كۆتەردۇش. جەنابە دە؛ دەلىل،*

غەلامەت، ئىشارەت.

улинять *ئوڭۇش، توسى ئوزۇرگەردۇش.*

улипать, улипнуть *قاپلانۇپ، ياپىلىپ*

كېتىش (مەسەلەن؛ دىۋار ھەشيارەت

بىلەن).

улита, улитка *قولات ئىچى؛ ئالامونچاق؛*

ئەكەم-توكەم.

улитка *قارا؛ уливать*

улитка *улить*

уливать

улитка *улитка*

улитка *улитка*

улитка *улитка*

улитка *улитка*

улитка *улитка*

улитка *улитка*

улитка *улитка*

умачиваться بوتون مول بولش. سويب قويش.

умашать قارا: умастить

умаживать, уместить چاچ وه تەننى باغلاش! چاپلاب ئورناشدرش.

умають قارا: умаивать

умбра كولرەك بوياق.

Умбриель ئوران سەبيارەسىنىڭ ئىككىچى يولداشى.

умедлять سىكىلدەتىش. كىچكىدرش.

умежек حودود بويىدەكى چىزق.

умежовывать حودودلەپ تالىش.

умение بلش، ئومستالك، قادارلك.

уменьшать, уменьшить كەمەيتىش. كىچكە قىلىش.

уменьшаться كەمەيش.

уменьшение كەمەيشى، كىچىرىش.

— уменьшительные слова - كىچىكە قىلادور -

غان سوزلەر؛ بر نەرسەگە، بر كىشىگە ئىركەلەپ، ياقىلاپ، حورمەتلەپ تەيتىشى ئاڭلاتور. مەسلەن: ئاشەككا دېگەن سوز پەلانى حورمەتلەپ ياكى عادەتتە كىچىكە پىلاچانى ئاڭلاتادور.

умер ئولچەگەندە كەمەيگەن مقدار.

умеренность ئىجتىدال، ئورتاچىلىق.

умеренный موعتەدل، ئورتا.

умереть قارا: умерать

умеривать ھەممە سەفدە ئولچەش، ئولچەپ خەيانت قىلىش.

умерять, умерить ئولچەش، ئورتاچا قىلىش؛ ئىجتىدالگە كىلىتىش.

умеряться ئىجتىدالگە كىلىش.

умертвить قارا: умерщвлять

умерший ئولگەن، موتەۋەفقا

умерщвлять قەتل قىلىش، قانسز ئولدىرىش.

уместительный كوب سخا دورغان، كىك، كەتتە

уместить قارا: умещать

уместно ئورنىڭ، تىيشلك، چاپلى.

уместный ئورنى.

умет شېرىپ تاشلاش؛ قەلغە؛ قرداغى كىشىلەر ئۇيى.

уметать, уметывать شېرىپ تاشلاش.

уметить تىككەلەپ توغرىلاپ توغرى كىلىتىش.

уметь بلش، قىلىش، قىلا تالىش.

умешивать, умещать ئارالاشدرش، بولغاتب كەمەيتىش.

умещать, уместить ئورناشدرش.

умещаться ھەممەسىنى ئورناشى.

умиление يواشلانئش، كوگل يوشارش.

умилить قارا: умилять شەفەقەتلەندىرىش، رەھىملەندىرىش.

умилосердиться شەفەقەتلەندىش.

умилостивлять, умилосердить قارا: مولايم؛ بارايدورغان.

умильный كوگلىنى يوشاش.

умилять, умилить يواشلاندىرىش.

умиляться كوگل يوشارش.

уминать, умять ياسب، يەنجىپ كەمەيتىش.

умирать, умереть ئولش.

умиротворять قارا: умирать يارايدىرىش، جەنچەلنى بىكەزىش. كىلىشدرش.

умирать, умерить يارايش. كىلىش.

умкнуть قارا: умыкать

умник عاقل، عىقلى كىشى.

умница عدقللى. تەن بېرىلى كىشى.
 умничать. عدقللىنىش. عدقللىق بولۇپ كۆرۈنىش.
 умно عدقل بىلەن، عدقل ئۈزۈر.
 умножать, умножить كۆپەيتىش، زەرب قىلىش.
 умножение كۆپەيتىش؛ زەرب عدمەلى.
 умный عدقللى، عاقل، زىرەك.
 умовение يۈۈش، يۈۈش، ئاياق يۈۈش.
 умозаключение قىياس مەنتىقى، ئۆيلەپ ئىشلىتىش. نەتىجە چىقارش. فەرگە كىلىش.
 умозрительный. عدقل؛ قىياس ۋە مەنتىقىغا تەتقىق قىلىنغان.
 умозрение ئۆيلەپ تىكىشىش، مۇئەللىمە قىلىش.
 умокать, умокнуть كىرەك مىقداردا نەملەش؛ مۇلەش.
 умокреть. ھول بولۇش، نەم بولۇش.
 умокрить. ھولەش، نەملەش.
 умол تارتىش (داننى)؛ تارتىلغان داننىڭ مىقدارى؛ تارتىش دەرىجەسى (يېرىك ياكى مەيدە). دان ئۈن بولغاندىن كېيىن تازىلىشى.
 умолачивать, умолотить. ھەممە سېنى يەنچەپ. بىرىش؛ سەكوت قىلىش.
 умолот. چىقىش (يارمادان ئۈن چىقىشى).
 умолотить. قارا: ۇمولاچىۋاتىش.
 умолотный. يەنچەلگەن.
 умолоть. قارا: ۇمۇلەۋاتىش.
 умолчать. قارا: ۇمۇلەۋاتىش.
 умолять, умолить. ئۈمىد، يالنىش. قىلمىش، يالۋارش، غوزۇر قىلىش.
 умопомрачение قوتۇرۇش، شاشىش.
 умопомешательство عدقلدەن يازىش، جىننى بېرىش.
 умор ئولۇم، ئەجەل، ئولۇش.
 умора. كۈلكى، مۇزەھكە، بەخىل.

уморительный. چىكىسز كۈلكى؛ كۈلدۈرۈپ ئۆزۈمدەن ئۆزۈمدەن.
 уморить. سېكىنكە بىلەن كۈلدۈرۈش. جۈدە قاتتىق كۈلدۈرۈش؛ ئىشلەپ چارچاش.
 уместить. قارا: ۇماشىۋاتىش.
 умотать. قارا: ۇماتىۋاتىش.
 умочить. قارا: ۇماچىۋاتىش.
 умочка. ھول بولۇپ يۈمىشاش.
 умощать. قارا: ۇماشىۋاتىش.
 умошнить. قۇۋۋەتلىرىڭ، كۈچلىرىڭ قىلىش.
 умственный. زېمىنگە دائىر، ئۆيلەپ قىلىنغان.
 умствовать. عدقل بىلەن قىلىش، سىزىلەپ عدقل كۆرسەتتىش، ئەلەسەفە ساتىش.
 умудрять, умудрить. قۇۋۋەتلىرىڭ، عدقللىۋاتىش.
 умудряться. عدقللىۋاتىش، عدقل يېتىش.
 умусорить. ئىنچىكە قىلىش، ئەخلىت بىلەن ئولۇدۇرۇش.
 умучивать, умучить. بىر مىقدار غەزەپ-ئاش؛ چارچاش ۋە ھالەت كىيىنىش.
 умчать. جۈدە قاتتىق چاپ ئالۇپ كېتىش.
 умчаться. ئۈچۈپ كېتىش، چاپ كېتىش.
 умывальник. يۈۈنلۈك بولغان ئىش.
 умывальный. يۈۈنلۈك مەخسۇس.
 умывальня. جۈمىيە يۈۈنلۈك مەخسۇس جاي.
 умыванье. تەننى ئاقارتىۋاتقان ماددە (مەسەلەن يادىر، يادام سۈتى).
 умывать, умыть. سابۇنلەپ يۈۈش.
 умываться. يۈۈنىش.
 умывка. ئۆزۈڭنىڭ تۈي مۇراسىملىرىدا مېھمانلارنىڭ يۈۈنىش، سۈيۈلەپ قۇيۇندۇرۇش، قۇيۇمغا يۈۈش غادەتلىرى.
 умывать. ئۆزۈڭنىڭ ۋە زورلۇق ئالۇپ كېتىش.

упадок ئارقاغا كېتىش، زەۋال، ئىنقراز.

упадочник قارا: декадент

упаивать, упоить سوغارش.

упаивать, упаять ياپىشدرش، ياماش،

مەدەن بىلەن ياپىشدرش.

упак قوپال ئېتىك.

упаковывать, упаковать بىدەش،

ئورەش، مەھكەملەش، تۇگىش.

упаковка بىدەش ئىشى.

упалзывать, уползти ئورمەلەپ

كېتىش.

упалый ئولگەن (ھەيۋان)؛ ئورەنچە

مەقدار دەن كەمەيگەن؛ توشكەن، ئوبىرلگەن.

упамятовать ئېسىد، خاتىرە تۇتىش.

упаривать, упарить پارلاندىرپ

قايناتاش؛ پار بىلەن تۇتاشدرش.

упархивать ئويناقلاب ئوچىپ كېتىش.

упасать, упасти ساقلاش، ساغ

قىلىش.

— упаси Бог ئەستەغفروللا.

упасть قارا: упадать

ياخشىلاپ مەيدەش.

упахивать قارا: упаивать

ياخشى پىشىش، پىشپ كەمەيش.

упекать, упечь پىشپ يىنكەش.

упеленать بالانى بىدەلگەچ بىلەن ئورەش.

упенить كۆپ كۆپۈكلەندۈرۈش.

упережать باشقالاردەن ئلگەرى يىتىش.

упереть قارا: упираться

قارا: упещрять

упестрить موھورلەش.

упечать قارا: упекать

سېرەكلەندۈرپ

упещрять, стрить تورش.

упивать, упить ئوچىپ كەمەيتىش.

упиваться, упиться چاماسز ئوچپ

مەست بولۇش؛ ئوچپ ھوزورلەنش.

упиливать ئورەلەش، كېشىش.

упираться، упереть تىرەش، يىرىكىتىش.

упираться تىرەش؛ قارشى تورلش.

уписывать, уписать چىتىگە يازش؛

يازب تولدورۇش.

упитанный سىمىرگەن.

упитывать, упитать سىمىرگەنچە

بېيش.

упить قارا: упивать

ئىشرب ئورناشدرش.

упихивать تېدەق ۋە قاتلاملاپ

سالش، تىرىش.

уплата تولەش، تەئەببە.

уплатить قارا: уплачивать

تولەنش.

уплатиться تولەش.

уплачивать ئۆپۈرۈش.

уплѣвывать تولقون باشى؛ سەچرەتتىش.

уплеск سەچ -

уплескивать, упленуть رەتتىش، چاقالتىرىش.

уплеснуть قارا: уплескивать

ئوۈرپ، ئوۈشپ

قاپلاش، شاشىلپ قاچىپ كېتىش.

упложать, уплодить يېرىنى سەمەرە -

لېلەندۈرۈش.

уплотнять ئىقلاندىرۈش.

уплощать, уплошить يامانراق

بولۇش.

уплывать, уплыть موۈزۈپ كېتىش.

уповать ئىشەنش، ئۇمىدلەنش.

уповод يول يۈزگەندە ئۇت خاشاكتاش.

ئوۈچۈن توختاش؛ بى توختاۋ ئىشەش ۋە

ئاندا يۈرۈشە ھەر ئاۋقاتىدىن ئىكەنچى

ئاۋقاتقاچا بولغان 3-4 سائەت ۋاقتى.

уподоблять, уподобить, ئوخشاش, ئوغرى كىلىتىش.	употитъ تىرلەشكە مەجبۇر قىلىش.
уподобляться ئوخشاشماق.	употребительный مۇستەعمل, مەدەروف, ئىشلەتلىدۈرغان.
уподчивать قارا: употчивать.	употребление ئىستعمال قىلىش.
упоение مەدەت بولۇش؛ مەفتون بولۇش.	употреблять, употребить عەمەل-كە كىرگۈزۈش, ئىستعمال قىلىش, ئىشلەتىش.
упой مەدەت بولۇشكەچە ئۇچۇش؛ قايش.	употребляются ئىستعمال قىلىنىش.
упойтельный راحەت كىلىتۈدۈرغان.	употчивать مەدەت بولۇشكەچە, تويۇشكەچە زىيافەت قىلىش.
упоить قارا: уплаивать.	управа مەدەكەمە شەھەر ئىدارەسى, عەدالەت.
упокоење تەنچىلەش, راحەتلەش.	управец شەھەر ئىدارەسى ئەزاسى.
упокоивать, упокоить تەنچىلەندۈرۈش, كەمەل ھەيۋاننى ئاتىپ ئولتۇرۇش.	управитель ئىدارەچى, باشقارغۇچى.
упол ئاش يېتىگە قايتاپ چىققان ياغ.	управление ئىدارە قىلىش؛ ئىدارە.
уползать قارا: упалзывать.	управлять, управлять ئىدارە قىلىش. باشقارش, خوجەك قىلىش.
уполномоченный ۋەكىل.	управляться ئىدارە قىلىنىش.
уполномочивать, -чить ۋەكالىت بېرىش ۋە تاپشۇرۇش.	управляющий مودىر, باشقارغۇچى.
уполномочиваться ۋەكىل قىلىنىش.	упражнение ئورگەتىش, تەمرىن.
уполовлять بەدراپەر بولۇش. يەرىملىش.	упражнять كۈنكۈرۈش, ئورگەتىش.
уполовник كەپكىر.	упражняться كۈندۈش, ئورگەتىش.
упользовать دەرمالانۇش.	упразднять, упразднить بىرەش, رەسمى سۈرەتتە يوق قىلىش, ياپۇش, فەسخ قىلىش.
упоминание زىكەر قىلىش. ئىسكە توشۇرۇش.	упраздняться بىرەش, فەسخ قىلىنىش.
упоминать, упомянуть زىكەر قىلىش.	упрачивать تازاراق, مەدەكەمەكە قىلىش.
упомнить ئىسكە ئالۇش؛ ئونۇتۇش.	упрашивать پالنىش, سوراىش.
упор قارشىلىق؛ سۇپات, ترەك, مەدەق.	упрашивать عادىلەشتۈرۈش, ئاسانلاش-دەرش.
упора ئوز سوزلى كىشى.	упревать, упредить پىش بىتىش. ئىشلىب مۇنچەدە تىرلەش.
упорить ۋاقتىغا يېتە كىلىش, ئوغرى كىلىتىش.	упреждать, -едить قارا: предупреждать.
упорка مەدەكەمە ترەك. ترەككەچ.	упрек ئۆپكە سوز.
упорно قارشى؛ تىرىش.	упрекать, упрекнуть ئۆپكەلەش.
упорный ئىق, قارشى, زد.	упросить قارا: упрашивать.
упорствовать قارشىلىق قىلىش, زەدەبىدە - لك كۆرسەتىش.	упростить قارا: упрощать.
упорхать قارا: упархивать.	
употеть كۆپ تىرلەش, تىرگە باتىش.	

упрочивать, упрочить. مەحكەملەش. تەئەمین قىلىش.

упрочиваться. تەئەمین ئىشلىش.

упрощать. عادىلەش، يىڭىلەش، سادىرەش.

упругий. ئېگىلەن دورغان، قاتتىق.

упруживать, упрудить. دەريانى بەيلەش؛ جەز بويىنى مەحكەملەش.

упружить. شىخان دورغان ۋە مەحكەم قىلىش.

упрыгивать, упрыгать. ئۈرغىپ قاچىش.

упрыскивать. بىر كۆپ يۈرەش، چاچىش.

упря. اوز سوزلى كىشى.

упрягать, упрячь. مەھسەنى قوشىش.

упряжечный. قوشلار دورغان (ئات).

упряжка. قوشنىش (ئاتنى)، قوشلغان ئاتلار؛ ئات خەشەكلەندىرما سدان بولان دورغان مەسافە.

— упряжной конь. قوشلار دورغان ئات.

упряжь. ئات ئەفزەلى.

упрямиться. قارشىلاندى، زىلەندى.

упрямство. زىلەت، ئوز سوزلىلىك.

упрямый. ئوز سوزلى؛ زىلى، عناد.

упрятывать, упрятать. يەشىش.

упрячь. قارا؛ упрягать.

упускать, упустить؛ چاقىش؛ قولىدىن كىتكۈش. قورسىدىن كىتكۈش.

упутывать, упутать. ئوردىپ بىرىش. ئوردىش.

упущать. قارا؛ упускать.

упущение. مۇسەھمەت؛ قولىدىن چاقىش.

упырь. يارقانات نەۋەغىدەن بىر قۇش.

упыхаться. خالدىن كىتىش.

упячивать. بۇتۇنلەپ چىكىندىرىش، قايتىرىش.

ур! شادلىق دەن ئەتىلەن دورغان ندا كىلەسى. (ئورا، ياشا!)

уравнение. مۇساۋات.

уравнивать, уравнивать, уравнивать. مەھسەنى بەرەپەر قىلىش.

уравновешивать, урвновесить. بەرەپەر ئولچەش، ئىقتىدالگە كىلتىش.

ураган. دەمەشەتلى داۋول، بوران.

урадеть. چىن كۆڭلەن خىزمەت قىلىش.

ураз. ئورس؛ جەزاحەت، بىردەن.

уразумевать, уразуметь. ئاڭلاش، توشۇش، ئىدراك ئىتىش.

Уран. ئاقاب ئەتراپىدەكى سەييارەلەردەن ئوران.

уранит. كوك تاش.

Урания. سەييارەلەر (نجوم) ئالاھىسى.

урано. يونانچا؛ سەما (كوك).

урастать. تامام ئۈسۈپ يېتىش؛ توغىش.

урвать. قارا؛ урывать.

урежать, уредить. سىرەكلەش.

урезник. ئېتىككۈز پىچاغى.

урезонивать, урезонить. نەسىدەتەش؛ ئىسپات قىلىش؛ دەلىل كىلتىش.

урезывать, урезать. كىسىپ قىسقارتىش؛ كەمەيتىش. قىيىنلىق بىلەن كىسىش.

урекать, уречь. ۋاقت بىلگىلەش.

урема. قارۋاقتىق، ئىچى بوشلىق.

уречье. نەمىر بويىدەكى يىز. دالا.

урильник. بەول ساۋوتى.

урина. بېول، سىداك.

уркать. كۆرۈلەش، يوغان تاۋوش چاقىش.

урна. ئۈلۈككى كۆلى ساقلانغان دورغان ئىدىش؛ سايلاۋ ۋە رەقەلەرنى سالغان دورغان قۇتى.

уровень. سەتەخ، ئۈست؛ دەرىجە. تىككۈزۈلگۈن ئولچايدورغان نەسباب.

уровнять. قارا؛ уравнивать.

урод خونوك؛ غەربىلخەقتە.
уропа بىرى، گەۋدە، خۇنۇك ئادەم.
уродина قارا: урод
уродить урождать
урождатся توغۇلش، ئۈمىش.
уродливый خۇنۇك، قوپال.
урождать خۇنۇك قىلىش.
урожай ھاسىلات؛ يىخلىغان ئىكەن.
урождать توغۇدرش؛ ئۈگۈدرش.
урожденная ئىركە تىيىككەن خاتنىڭ
قىز ۋەقتىدەكى فامىلىەسى توغرىسىدا
سوزلەنگەندە ئىپتىدائىي ئورغان ئىسىم.
уроженец ئوغل، ئەھل.
— уроженец Коканда قوقاندا توغۇلغان،
قوقان كىشىسى.
урок سەدىق، دەرس؛ دەرس ۋاقتى.
урология ئەناسىل ئەزانەگى كەسەللەر
توغرىسىداغى فەن.
урон يوقاتش، قەزا.
уронить توشۇرش.
уростать ئۈمىش، كۈپ ئۈمىش.
урочить كۈز تىيىككۈش، سىھىرلەش.
урочище تەبىئىي ھودۇد، چىكەرە.
урочный دەرسكە مەخسۇس، موغەببەن،
بىلىكىلەنگەن؛ جايلى، ئوڭغاي.
урубать, урубить كىسىپ كەمەيتىش.
уручный قائىدەلىك، ئىڭخايلىق.
уручье قورال، ئەسباب.
урчать چىرلەش، پىرلەش.
урывать, урвать كىسىپ يولب ئالش.
урываться مەيدەنلەش؛ فورسەت تاپش.
урывка پارچا، فورسەت.
урывок قىسقا باغ، رىزىكى.
урывать قارا: урвать
урыхлять يېرىنى يۈمىشەش. قاپارنىش.
уряд كىيىنترىش، تەرتىپ، قاعىدا، خىزمەتنى
ۋەقتىدە بەجەدرش؛ ئىدارە.
урядить قارا: урывать
урядица تەرتىپ، تۈزۈلش.
урядливый تەدبىرلى، نەھەساي.

урядник تىشلاق پاليتسىيەسى.
урядчик ئىشباشقارغۇچى، باشلىغ.
уряжать كىيىنترىش؛ كىرەكلىكلەرنى
بېرىپ ھازىرلاش؛ تەرتىپكە خالىش.
ус ھەشаратلارنىڭ ئۈرۈملىدىن ورغان
ئەغزالارى.
усадебный ئۆيگە مەخسۇس.
усадить قارا: усаживать
усадьба تىشلاقدا باغلىق ئۆي، ھەۋلى.
усаживать ئوتقۇزۇش؛ زورلەپ ئوتقۇزۇش؛
بىرار ئىشكە پۇل قوشۇش.
усаживаться ئوتتۇرش، ئوتقۇزۇلش.
усаливать ياغلاش؛ تۈزلەش.
усамливать ئۈزلەشدىرەش.
усастый كەتتە مۈيەلەپلى.
усасывать ئۈمب، سورۇپ ئالش.
усатый مۈيەلەپلى.
усач كەتتە مۈيەلەپلى ئادەم ۋە ھەشەرات.
усваивать, усвоить ئۈرۈگەنش،
كۈنكىش؛ غەنەتلەنش، توشۇش، يادلاش.
усвоение ئۈزلەشدىرەش، ئىكەلەنش.
усевать ئىككىش، چاچش.
усекать كىسىپ ئالش ۋە كەمەيتىش.
— усекновение головы باشنى كىمىش.
усеница تىزەننى نامردان ئايرىغان قىرى.
усенок بورچەك، چىت.
усердие دەرد، غەيرەت، ئىجتىھاد.
усердный غەيرەتلى، ئىجتىھادلى.
усердствовать غەيرەت قىلىش.
усесться قارا: усаживаться
усечь قارا: усекать
усеять قارا: усевать
усидчивость مۇبەت، سۈبەتلىك.
усидчивый سۈبەتلى؛ بىر جايدا ئوتتۇرۇپ
ئىشلەگۈچى.
усиживать, усидеть ئوتتۇرۇپ قالش.

усиление . کوچەيدىش؛ زورايىش.
 усиливать, усилить . کوچەلدەندۈرۈش.
 усиливаться . کوچەلەش، ئارتىش.
 усилие . تىرشش؛ سەدى قىلىش. کوچلەش.
 ускакивать, ускакать . چاپ كېتىش.
 (ئاندا)
 ускользать, ускользнуть . تايىب
 كېتىش، ئىشقالانىش.
 ускорение . تېزلەش؛ شاشلەدرش.
 ускорень . ھەيوانلارنىڭ قولاقلىرىنى كېسىپ
 سالغان تامغا.
 ускорять, ускорить . تېزلەتتىش.
 تېزلەش، شاشلەدرش.
 ускочить . قارا: ускакивать
 بەھمانى كېلىشىدىرىش،
 موقاولە قىلىش.
 услада . راحەت، لەززەت.
 услаждать, усладить . ھوزورلان-
 ىدىرىش، راحەتلەندۈرىش؛ كەينى لەززەت
 بېرىش.
 услаждаться . ھوزورلانىش.
 услатъ . قارا: уссылать
 لەززەتلەندۈرۈش،
 ىدىرىش، شىرىن قىلىش.
 услежать, уследить . ئىش ھەم
 واقىئەلەرنى تېكىشىپ بارىش. تەقىب
 ئېتىش.
 условиться . قارا: условливаться
 موقاولە، ھەمكارلىق؛ سوز قويىشىش.
 условие . ھەمكارلىق، سوز قويۇلغان.
 условленный . ھەمكارلىق قىلىش. سوز
 قويىشىش.
 условный . ھەمكارلىق، ئىتتىپاقى.
 усложнить, усложнить . سورەككەب
 قىلىش؛ قىيىنلاشتۇرىش.
 усложниться . تەرەككەب قىلىش.

услуга . خىزمەت، ياردەم، ئىجسان.
 услужение . خىزمەت قىلىش.
 услуживать, услужить . ياردەم
 كۆرسەتىش، خىزمەت قىلىش.
 услужливый . خىزمەت قىلغان.
 услужничать . خىزمەت كۆرسەتكەن يولۇپ
 كۆرۈنىش؛ رىئالى خىزمەت.
 услышать, услышать . ئېشىتىش،
 بلىش. قولاققا يېتىش.
 усма . ئىشلەنگەن تېرى (كون)
 усматривать . كۆرۈش، قاراش.
 усмехаться, усмешка . كۆلۈش،
 يىلمايش.
 усмирение . تېيىش، باسش.
 усмирять, усмирить . تىنچلاندۇرىش،
 توختاتىش (قىتەنەي).
 усмиряться . تىنچلەنىش.
 усмотрение . قاراش، كۆرۈش.
 усмотреть . (قارا: усматривать)
 уснащать, уснастить . يېزەش،
 كىيىنىتىش؛ يېزەپ سوزلەش.
 усние . خام تېرى، ئىشلەتمەگەن تېرى.
 уснуть . ئوخلاش.
 усобица . مەبلەكەت ئىچىدەگى ئاداملارنىڭ
 موھارەبەسى.
 усовершенствование . تەكۈمىل،
 ئىكمال، ئىسلاھ، ياخشىلاش.
 усовершенствовать . تەكۈمىللەش،
 تەرەققىيلاندۇرىش.
 усовершенствоваться . تەكۈمىل
 لەنىش.
 усоветивать, усоветить . نەسىيە-
 ھەتەلەش، ئىسەنكە چاقۇرش.
 усовывать . قىيىنلىق بىلەن سەخىدرش.
 усолить . كېرەكچە تۈزلەش.
 услон . سايدە كۆلەنگە.
 усомниться . قارا: сомневаться

усопший موتدوفا، مدرجوم، ئولگن.
 усосать قارا: усасывать.
 усотерять يوز مدرتهه قارتدوش.
 усох قوروغان، حازلق، نهر.
 усохнуть قارا: усыхать.
 успевать, успеть ئولگورش، يتشش.
 Успение 15نچى ئاوغوستدا بولادورغان ئوروسلارنىڭ بديرەسى.
 успех ئولگورش، يتشش، موودەققە قىيەت.
 успехи موودەققە قىيەت.
 успешный موودەققە قىيەتلى.
 успокоение تىنچلەنش.
 успокаивать, успокоить تىنچلەن - درش، يوپەنش، تەسلىيە قىلىش.
 успокаиваться تىنچلەنش.
 успокоительный تىنچلەندەدورغان.
 усposоблять ئىپلەش، يارارلىق قىلىش.
 устрамлять, устрамить خورلاش، بەدنام قىلىش، ئويالترش.
 уста ئاغزە، لەب.
 устав قانۇن، نيزام، لايبە.
 уставать, устать چарچاش، مارش.
 уставлять, уставить ئەترافيگە تىرىپ قويمش؛ تىككەلەب قاراش.
 уставляться ئەترافيگە قويمش.
 уставщик بوختانەدە باش ئەشوللەچى.
 устаивать, устоять قارشى تورش، چەندەب تورش. مەحكەملەنش.
 устаиваться تىش، تەككە چۈكش.
 усталость چەرچەكنىڭ، چەرچەش.
 усталый چەرچەكن، مارغان.
 устанавливать, установить پل - كىلەش، ئورنەشدرش، بىرلىلەشدرش.
 устанавливаться بلىگىلەنش، قويمش.
 установка قويمش، ئورناشدرش.
 установщик ئورناشدرغۇچى، ياساغۇچى.
 устарелый ئىسكەرگەن، چەرگەن.
 устареть ئىسكەش، قەرى بولش.

устать قارا: уставать.
 устёгивать قىيىنلىق بىلەن توپىلەش.
 устерегать, устеречь ساقلاش، قارااورلاش.
 устилать, устлать ياش، يازش.
 устный ئاغزەكى، يادەكى.
 устои (تورموش وە ئەخلاق) ئەساسلەرى.
 устой ئەساس، نىگز؛ قارشى تورش.
 устойчивость مۇبائىلىك، مەحكەملىك.
 устойчивый مۇبائىتلى، مەحكەم.
 устораживать ساقلاش.
 усторонивать چىنكە ئالپ تاشلاش.
 устоять قارا: устайвать.
 устрагивать رەندەلەب كەمەيتىش.
 устраивать, устроить ياساش، توزش، قورش؛ چەارش، ئقوزغاش (جەندەجەل)؛ تەئسىس وە بنا قىلىش؛ باشقارش، ئورناشدرش، ئىشكە كرگەش، ئويلەندىرش، كياوگە بىرىش.
 устраиваться توزلىش، قورولش، ياسالاش.
 устранять, устранить ئوزاقلاش - درش؛ چىنگە قويمش، خەمدەن مەيدەش.
 устраняться بر چىيىنلىك بولش.
 устрачивать بويىلەب چەش، چۈش.
 устрашать, устрашить قورقۇتۇش.
 устращать قورقۇتۇپ يوبارش.
 устрекнуть تىشلەش، چاقش؛ قاچش.
 устремлять, устремить كوز تىكش، عەتق قىلىش، نكاش.
 устремляться نكەب بارش.
 устригать, устричь كىسەب قىسقارتىش.
 устрица دىنگز قورباقاسى.
 устрогать قارا: устрагивать.
 устройство قورش؛ نزام، تەرتىپ؛ ماشى - ئالارنىڭ وە باشقىلارنىڭ ئىچكى قورلىشى، توزاش.
 устроить قارا: устраивать.

устрочить устрочивать: قارا:
 устроить устраивать: قارا:
 устря(ну)ть باتب، قسلب قالش.
 устужать, устудить تامام ساووش.
 устукать تاش وه كيسدك بيلدن ئوروت ئولدوروش.
 уступ تىككەيىر، بەلدەندلك.
 уступать, уступить يول قويش.
 بعدما سىنى كەمدىترىب بېرىش؛ نەندەرزۇل قىلىش.
 уступка يول قويش، نەندەرزۇل.
 уступчивый نەندەرزۇلنى.
 устывать تامام ساووش، سورلش.
 устыжать, устыдить ئوبالترش.
 устье دەريانىڭ ئاياغى (قويۇلپ توشكەن يېرى)، مورى نىڭ باشى.
 устьеце گىچكە دەريا تاماغى، ئوسمىلك.
 وه بەرگەلەرنىڭ دەم ئالادورغان ئەزاسى.
 усугублять, усугубить كۆپەيتىش، ئارتتىرش، چوقۇرلاندىرش.
 усугубляться ئېككى كىررە ئارتتىش.
 усумниться قارا: сомневаться.
 усучивать, усучить شىمىدرش.
 усушивать قوروتتىش، قىسقارتتىش.
 усцы قارا: узцы.
 усчитывать كەمدىتوب ئالش، حسابلاپ ئالش؛ حسابلارنى تىككەش.
 усылать, услатъ. ئوغۇل قىلىش، يوبىدرش.
 усыновлять, усыновить ئوغۇل قىلىپ ئالش.
 усыпальница, -ня قەبر، تۇرپە.
 усыпать, усыпáть چاچش، سىيىش.
 усыпить قارا: усыплять.
 усыпление ئوخلاش، ئوخلاش.
 усыплять ئوخلاتتىش، ئويۇق كىلىنرگەش.
 усырять كوكمەل تۇسكە ئەيلەنترش.
 усыхать قورۇپ قىسقارتتىش، قورۇش.

уськать ئوسىدرش (ئىتى)
 утаивать, утаить تاپلىغان نەرسەنى يەشش، ئوزلەش.
 утанивать, утонить ئېنىقكە قىلىش.
 утапливать بوتون قايىناتش.
 утаптывать يەنجش، ئاياق بىلەن ئېزىش.
 утаскивать, утаскать سودرەب، ئوغۇرلاپ ئالپ كېتىش.
 утачивать تامام قايراش.
 утащить قارا: утаскивать.
 утварь ئەسباب، روزگار.
 утвердительный قەتئى، ئەسدىقى.
 утврждать, утврдить ئەسدىق قىلىش، تەكىن قىلىش؛ قەتئى قىلىش.
 утврждаться ئەسدىق قىلىنش.
 утврждение ئەسدىق، تەكىد.
 утек ئاقش، سىزىش.
 утекать ئاقىپ كېتىش وه كەيدىش.
 утельница مەقسوم.
 утемяшить ئولدىرش؛ زورلەپ كىرگەش.
 утенок ئوزدەك ئاناسى.
 утепать, утепати جانسىزلاندىرش؛ ئولدىرش.
 утереть قارا: утирать.
 утеривать كۆپ مەرتەبە يوقاتتىش.
 утерпнуть بوروشش، ئوشب قالش.
 утерпеть, утерпливать چىدەش، سەبىر قىلىش، تۇزىش.
 утерять يوقاتتىش، ئىسراف قىلىش.
 утес تاغنىڭ ئوچلاپ چىققان يېرى.
 утеснять قىش، جەبلەش، ئېرىكسىزلەندىرش.
 утесовать, утесать بالتا بىلەن يۈنۈپ يوققا قىلىش.
 утеха ئەسلىيە، مەزاج.
 утечка سوپۇق نەرسەنىڭ سىزىپ كەيدىگەن مەقدارى، سىزىش، ئاقش.

утрачивать, утратить **يوقاتىش،**
 غايىب قىلىش.
 утреневать **ئىرتەنگى عىبادەت، ئىش بىلەن**
 شوغوللەنب ئۆتكۈزۈش.
 утренник **ياز ۋە كۈز ئايلارىداغى ئىرتەنگى**
 ساۋولق.
 утренница **ئىرتەنگى ئاۋقات، عىبادەت**
 ئىرتەنگى يولدوز؛ جودە ئىرتە ۋاقت.
 утренний **ئىرتەنگى، ئىرتەلەبكى.**
 утренняя **ئىرتەنگى عىبادەت.**
 утречко **ئىرتە بىلەن (ئىرىكەلەپ، ئىتەلىشى).**
 утрешний **ئىرتەنگى، ئىرتە بىلەن بولغان.**
 утрировать **ئارتىرىش، تەڧرىت قىلىش.**
 утро **ئىرتە، سەباح.**
 утроба **قارن، ئىچ؛ بەچچەدان.**
 утроить **قارا: утраивать**
 утром **ئىرتە بىلەن، سەباحدە.**
 утруждать, утрудить **كۈچلەندۈرۈش،**
 مەشەققەتلەندۈرۈش، زەخمەت چېكىندۈرۈش.
 утруждаться **كۈچلەندۈرۈش.**
 утрясать, -хать **سەلگىنىش، تىرەتۈش.**
 утухать, утухнуть **قېيىنلىق بىلەن**
 ئوچىش، سۈنىش.
 утучнять, утучнить **سىمىرتۈش.**
 утушать, утушить **ئىزچۈرۈش،**
 سۈندۈرۈش.
 утыкать **تەقب تولدۇرۇش،**
 مەدر خىل جايغا تەقىش.
 утюг **دەزمال، كودوك.**
 утюжить **كودوكلەش، ۋە دەزماللاش.**
 утюкать **تۈرتۈپ توشۇرۇش.**
 утягивать, утянуть **ئارتىپ ئۆلب**
 كېتىش، مەحكەمەك بەيلىش.
 утяпнуть **كېسىپ ئالغى، ئوغۇرلاش.**
 утятина **ئوردەك گۆشتى.**
 утятник **كەتتە قارچىغا.**

утячий **ئوردەككە مەخسوس.**
 уф! **ئوڧ!**
 ух! **ئوخ! ئوڧ! ندا عدلامتى.**
 уха **بالىق شورپامسى.**
 ухаб **چاقۇر-چاقۇر، بەست-بەلەندەك.**
 ухабистый **چاقۇر-چاقۇر؛ ئىزغىدورغان.**
 ухабничи **ئەدبەدە چانا ئارقاسىدا خان**
 ۋە پادشاھلارنىڭ ساتلايدورغان خادىمى.
 ухаживать **قاراپ، نەربىيەلەپ يۈرۈش،**
 سۈيىگەن خانن-قزغا مۇھەببەت قۇيىپ
 يۈرۈش.
 ухажор **خانن-تاز ئارقاسىدا يۈزغۈچى.**
 ухапить **ئوتۇش، قولغا كۈرگۈزۈش.**
 ухарский **باتر، يۈرەكلەك، ئازغىن، ئىسراف**
 كۈنەندە.
 ухарь **باتر، يۈرەكلەك، بېيەك.**
 ухать, ухнуть **ئامەك بىلەن تەڧىش.**
 ئاغىر نەرسىنى ئالپ تاشلاش.
 ухать **ئېيىنىش، ئىيىش چىقارش.**
 ухват **توتۇش؛ تىبىر قىستىچى.**
 ухватывать, ухватить **قېيىنلىق بىلەن**
 قولغا كۈرگۈزۈش، ئىلپ ئالغى.
 ухватка **ھەزەكتە ئۇسۇلى، ئىشارە.**
 ухватливый **ھەممەنەرسەگە ئۇمىتونلىشك؛**
 چاپىق، زېرەك.
 ухвостье **بىرەر نەرسەنىڭ چېتى، دومى.**
 ухитрять **ھىلەكە ئورگەتىش.**
 ухитряться, ухитриться **ھىلە**
 قىلىش؛ عدقل يەتتىش، ئەمەللەش.
 ухищрение **ھىلە، مەكر.**
 ухищрять **قارا: ухитрять**
 ساۋوننىش.
 ухладать **يىيىپ كەمەيتىش.**
 ухлѐбывать **ئورۇش؛ قېچىنلەش.**
 ухлестывать **ئولتۇرۇش؛ كۆپ سەرف قىلىش.**
 ухлопать **ئارقاغا تايىنىش.**
 ухлынуть **ئۆستۈدەن كۈلش، يېلمايش.**
 ухмыляться **ھىلە بىلەن كۈلۈش.**

ухо قولاق.
 уховёртка قۇلاق قازغىچى.
 уход تەربىيە؛ كېتىش.
 уходить, уйти كېتىش، چىقىش؛ ئاقىپ چىقىش؛ زەول بولۇش؛ سىغىش.
 ухожье ەدەسلە ئۆزۈپچىلىك.
 ухоронить ياخشى ياشىرىش، ساقلاش.
 ухорошить ياخشىلاش.
 ухочистка قولاق تازالاغىچى.
 ухудшать, ухудшить بۇزۇش، يامان قىلىش.
 ухудшаться يامانلانۇش، بوزۇلۇش.
 ущеживать, ущеждать توغرى چاغلاش؛ توغرى ئاتىش؛ بوتۇن قالدۇرۇش.
 уцеливать, уцелить سۆزۈپ سىرتىپ ئالۇش.
 уцелеть زەورەلەنمەسەن سەلامەت قالۇش.
 уценять, уценить ئارزۇنراق باھا قويۇش.
 уцеплять, уцепить قىيىنلىق بىلەن قولغا قىيىنلىق ئالۇش؛ ئېلىپ ئالۇش، ياپىشىدۇرۇش.
 уцепляться قىيىنلىق بىلەن قولغا كىرىش.
 участвовать ئىشتىراك ئېتىش، ئارالاشۇش.
 участвовать قارا؛ учащать.
 участие ئىشتىراك، ئارالاشۇش.
 участковый ھىسسە ۋە قېتىمگە خاس.
 участок قېتىمگە؛ دەمدە؛ ئىدارە.
 участник شەرىك، ئارالاشغۇچى.
 участь تەقدىر، نەسىب.
 учащать تېز-تېزلىنەندۈرۈش، كۆپەيتىش.
 учащаться تېز-تېزلىنەندۈرۈش.
 учащий ئوقۇتقۇچى، مۇداپىئە، مۇداپىئە.
 учащийся ئوقۇغۇچى، شاگرد، تەلەپ.
 учебник دەرس كىتابى.
 учебный ئوقۇلدىغان، تەلىمگە خاس.
 ученик شاگرد، تەلەپ.
 ученичество شاگردلىق، تەلەپلىك.
 ученический شاگردلىق، مۇداپىئە.
 учение ئوقۇش، ئىلم، فەن، يول.
 ученость عالملىك، مۇداپىئە.
 ученый عالم، ئوقۇغان.

учерпывать, учерпать, учерпывать سۆزۈپ ئالۇش، توكۇش.
 учестить ھۆرمەتلىك مېھمان قىلىش.
 учёсть قارا؛ учитывать.
 учесывать, учесать قارا، كېتىش، قاشۇش.
 учет ھېساب، ھېساب، ھېساب، ھېساب.
 учетверять, учетверить تۆрт ھېسسە ئارتۇرۇش، تۆرتگە زەرب قىلىش.
 учивать كۆپ ئوقۇنىش، ئورۇنۇش.
 училище مەكتەپ، مەدرەسە.
 училищный مەكتەپكە مەخسۇس.
 учинать باشلاش، كىرىش.
 учинивать كۆپ تۈزەتۈش.
 учинять, учинить تەئەسسۇس قىلىش، ياساش، ئىجاد قىلىش.
 учитель مۇداپىئە، ئوقۇتقۇچى.
 учителька مۇداپىئە، مۇداپىئە.
 учительница مۇداپىئە، ئوقۇتقۇچى خانىم.
 учительский مۇداپىئەگە مەخسۇس.
 учитывать обстоятельства ھال ۋە كەيپىيەتنى نەزەردە ئالۇش.
 учить ئورۇنۇش، ئوقۇش، تەھسىل قىلىدۇرۇش.
 учиться ئوقۇش، ئورۇنۇش.
 учкать ئېلىپ ئالۇش؛ ئوزاقدان كۆرۈش.
 учоба ئوقۇش، ئورۇنۇش.
 учредитель مۇداپىئە، تەئەسسۇس قىلغۇچى.
 учреждать, учредить رەسمى ھۆكۈم قىلىش، تەشكىل قىلىش.
 учреждаться تەئەسسۇس قىلىش.
 учреждение مۇداپىئە، ئىدارە.
 учтивость ئىزدەپلىك، ئەزاكىت.
 учтивый ئەزاكىتلىق.
 учуг سۆزۈگە سالغان بالىق تۈرى.
 учу(я)ть قولاق بىلەن ئېشىتىش.
 ушан قويان؛ قولاقلىق بالىق، قولاقلىق.
 ушастый كەنتە قولاقلىق.
 ушат قولاقلىق پارچا.
 ушатка قولاقلىق تاۋۇق.

ушатый قولاقلى.
 ушвыривать ئوغتەب يۈرەش.
 ушестерять ئالتى مەرتەبە ئارتىرش.
 уши قولاقلار.
 ушиб ئورولب سنگن، يارلغان.
 ушибать، ушибить قانتەغ ئورش.
 ушивать ئۇتراقىنى تىك چەش.
 ушивать، ушить كۆكەيتىش.
 ушица كەچكە قولاق.
 ушко كەچكە قولاق، ساپ، دەستە.
 ушный قاچقان، كىتكەن، مەيدەت.
 ушник قولاق خەلقەسى؛ قولاق قازغۇچى، سوز يۈرگۈزۈچى.
 ушное گوشت شورپاسى.
 ушной قولاققا مەخسوس.
 ушливать تىرگەنچە ئۆتكۈزۈش.
 уштопать ياماق سالىش، ياماش.
 ущедрять، ущедрить يوماردلاناش، سەھىلەش.

ущелье ئىككى تاغ ئاراسى، ئارالق.
 ущемлять، ущемить ئاغرتىرب قىش ۋە پارالاش.
 ущерб ئۇقسان، زەرەر، زىيان؛ ئازايش.
 ущерблять، ущербить زەرەر، زىيان كىلتىرش.
 ущечить ئوغرلاش.
 ущипывать، ущипнуть چەتە ئالاش، كەمەيتىش.
 ущупывать، ущупать قارمىلاب تاپىش، قارمىلاب چەش، پەيپەسلەپ تاپىش.
 ушурить قىيىنلىق بىلەن كۈرۈش، كۈزەتەش.
 уют ئوڭخالىق، راحەتلك.
 уютный ئەسلىق، ئوڭخالىق، راحەت.
 уядреть، уядренеть كېرە، گىچە ئەچەپ يىتىش.
 уязвлять، уязвить چاقىش، سەنچىش، يەره قىلىش؛ خورلاش؛ حۈببى نەفسكە تىگىش.
 уяснять، уяснить تامام ئاڭلاتىش، تۇشۇندۇرش، پەيلىان ۋە شەرح قىلىش، رەو-شەن قىلىش.

Ф روس ئۇلفاسىدە يىرمەنچى خەرىف-ف.
 фа موسىقا كاممىسىنىڭ تۈرتتۈچى نوتاسى.
 фable فرەنسىيەدە خەلق شىئىرى، خىكايەتى.
 фабра ساقال، مويىلەپ بويىغى.
 фабрика فەبرىكە، كارخانىە.
 фабрикант فەبرىكە ئىگەسى.
 фабрикация، фабриковать فابرىكەدە ئىشلەپ چىقارش؛ ساختە قىلىپ چىقارش.
 фабриць сақал، مويىلەپنى بويەش.
 фабричный فەبرىكەدە مەخسوس، فەبرىكە ئادەسى، قىلىنغان، فەبرىكە ئادەسى.
 фабула زەمىن، مەزۇج؛ قەسىدە.
 Фавн بورونخى رومالىيلاردا قىر تاغ، ئورمانلار ئىلاھسى.
 фавор مەرحەمەت، ھېمايەت؛ خەسەسى سەدەقە.
 фаворит سەبۇكلىق، موغول، عاشق.

фаворитка سەبۇكلىق قىز، مەشوقە.
 фагот سورنى، كەرنەي.
 фаготист سورنى چالغۇچى، كەرنەيچى.
 фагоциты بەدەنگە كىرگەن خەستەلىك مىكرو-بىلەرنى يوق قىلىشقا قايىل بولغان تەندەكى ئاق قانلار.
 фаетон؛ يول ئەرەۋەسى؛ دېنكەز قۇشى.
 фаза، фаз. ھالەت، يۈز؛ ئۈزگۈش ھالەتى.
 — фазы луны ئاينىڭ ئۈزگۈشى.
 фазан فازان، تۇس تاۋوق.
 фазис فازا.
 фай ئىيى بوغان ئىپەك كىيىملىك.
 файф-о-клок ئەنگىلىيلەرنىڭ كۈندۈزى مەسەت ۋە دە چۈي ئۈچەندۈرغان ۋاقىتلىرى.
 факел مەشەل، چراغ؛ ياغ سورىلگەن ياغاچ.
 факельцуг مەشەل، چراغ بىلەن يۈرۈش.

факир فدقير، ددرويش؛ سيحرجى.
факсимиле نۇسل قول يازما سويرهتى.
факт ھەقىقەت، بولغان ئىش، چەن واقىئە.
фактический ھەقىقىي، واقىئىي، چەن، ھەقىقىيى.
фактор مەتبەئە نازىرى؛ ساودا دەللىلى.
 ئاۋروپا ساوداگەرلىرى تامانىدىن ئاچىلغان ساودا كەنتورى.
фактория ۋەھشىلەر ئۆيلىدە، مۇستەملىكەلەردە.
фактура مالنى تەعريف قىلىپ يازىلغان ھەت، ۋەرقە.
факультативный مەجبورى بولماغان، ئۆز قاراماغىغا، ئىختىيارىگە تاپشۇرلغان.
факультет ھالى مەدرىسەنىڭ شۇعبەسى.
фал پاراخۇددە، ئاغۇر نەرسىلەرنى كۈتەردۈرۈلغان باغ.
фалалей, фаля ئاچق ئاغۇر، تىنتەك، خەبىسى.
фаланга ھەسكەرى سەق، زەھەرلى ئۆر- ماكوچ.
фалда ئارقا ئىتەكى ئۈزۈن بىر نەۋە ئۆر كۆك كىيىم.
фалень قايىق باغلايدۇرغان باغ.
фальконет قەدىسىغى قول زەمبەردىكى.
фальсификация ساختە، ئالداۋلى ئىش.
фальсифицировать سۈننى ئىستھمال قىلىش.
фальц ئاققاغۇ سالغان؛ ئۇلاق، بويى.
фальцет بوغازدان چىققان غەير نەبىئىي قاتتىق ئاۋۋوش.
фальцование كىتاب بېتلەرنى توغرىلاپ بۆلگەش، ئاققاغۇ ئۇلاق، ياماق سالش.
фальш يالغان، ساختە؛ ئاداشش.
фальшивить ساختە قىلىش؛ ئاشدا ئاداشش.
фальшивый ساختە، يالغان، ئالداغۇچ.
фальшфейер پاراخۇددىلاردا ئىشارە بېرىش ئۈچۈن ئاتىلادۇرغان مۈشەك.

фамилия خەمىلىيە، لەقەب؛ عائىلە، نەسل.
фамильный عائىلە. ۋە نەسلىگە مەخسۇس.
фамильярничать تەككەللۇفسىزلىنىش، ئۆزىگە مۇئامىلە قىلىش.
фамильярный مۇئامىلەدە پەرواسىز.
фанаберия تەككەبىۋىرلىك، ئۇلۇغسىمانلىق.
Фанар ئىستانبۇلدا يۇنانلار توران ورغان مەھەللە.
фанариот تۈركىيەدە سولتان ھىمايەسىدە كەتتە لەۋازىملار بىلەن ياشاپ تۈرۈلغان يۇنانلار.
фанатизм تەئەسسۇبلىك، جەھالەت.
фанатик مۇتەئەسسەب، ئۆسكۈلك تەرەققىياتى.
фанданго ئىسپانىيا رەقسى، ئۇيۇنى.
фанер (к) а كەتتە، يوققا ئاققا؛ ئاققا.
фанза مانجورىيادا ئۇي، خىتاي ئىيەك كىيىملىكى.
фант ئۆيۈننىڭ شەرتلەرنى بەجا كىلىتمەگەن ئۈچۈن مەزل جەزا قىلىش.
фантазёр بوش خەيالىچى؛ ئۇيلاپ چىقارغۇچى.
фантазировать خەيال قىلىش؛ ئۇيلاش.
фантазия خەيال، ئۇيلاپ چىقارش؛ تەكى بولمايدۇرغان خەيال.
фантазмагория خەيال ھەم ۋەھمىتى ئايىنە ياردەمى بىلەن تەسۋىر ئىيتەش سەنئەتى.
фантаст سۇبىئاتلى خەيالىپەرەست، ئۆز خەيا- لىنى ۋەجۈدگە چىقارشغا ئۇمۇتلۇغۇچى.
фантастический يولۇشى مەھال، خەيالى، مەۋھۇم.
фантом ۋەھم، خەيال، رۇنبا.
фанфара بىر خىل موسىقىە كۈنى.
фанфарон ھاقەنچاق؛ يوق بىلەن ماقتانغۇچى.
фарадизация ئۆيلىكتىك قورەتى بىلەن داۋالاش.
фараон فرعون؛ پولىتسىيە.
фарба پىنلا بويىغى.

фарватер سۇۋىڭ مۇجەرراسى؛ نەھەرلەردە پاراخودلار يوراندورغان يول.

фарисей ئىككى يوزلى؛ موداھن.

фармакология تەركىب ئىدوويىدەننى.

фармакопоя دارولار تاييارلاش ئۈچۈن رەسىمى ئىجازا خانە قاعىدەسى؛ ئىجازا خانە ئىسبابىڭ جەدۋىلى.

фармацевт ئىجازا خانەچى؛ دارو قىلغۇچى.

фармацевтика دارو ياساش غىلمى.

фармация ئىجازاچىلىك، دارو قىلىش غىلمى.

фарс كۆلكىلى تياتر ئويۇنى؛ ئوخشاشما قىلىق

фарсить مدزاح قىلىش، كۆلدۈرۈش، ئوخشاش.

фартинг بىرتىن مىقدارىداغى ئىنگىلىز بولى.

фартить موۋەققەت قازاناش.

фартук ئالبايقچ، ئاش خورەك.

фарфор چىنى؛ ئاق بالچىڭ ئىك ئىغلاسى.

фарфоровый چىنى دەن قىلغان.

фарш قىيمە، توخوم سالىپ پىشۇرلەن ئاوقات

фаршировать قىيمە، توخۇم ۋە باشقا نەرسىلەر سالىپ پىشۇر.

фас بىت تامان؛ باش ئارقاسى.

фасад عىبارەتنىڭ كۈچە تامانى.

фасоль لويى، (يەشلىچە، سەبزەۋات).

фасон ئالپەتنىڭ، رەۋش، شەكل.

фат بار- يوق ئېسى كېتىشى.

фата پەزىلە، نىقاب.

фатализм نەقەدىرغە ئىشەنەش.

фаталист نەقەدىرغە ئىشەنگۈچى.

фатальный مۇقەددەر، نەقەدىر بىلگىلەنگەن، قوتۇلۇپ بولمايدورغان.

фата-моргана خەيالى، يالغان مەنزىرە.

фатера ئۇي، كەرتىر.

фатум نەقەدىر، نەسىب.

фауна بىر يېرىدىكى خەيۋانلار مەجموعى.

фацет قىيمەتلى ئاشلارنىڭ سەتھى، چىتىنى قىلغان ئايپىدە.

фашины باغلانغان شاخچالار.

фазтон نەۋرە، فايتون.

фаянс ئىك ئىغلا بالچىق.

февраль فىورال ئايى، شىتاب، حوت ئايى.

федеральный, федеративный, федерационный مۇتەئەقق ۋە ئىتتىپاق مەخسوس، مۇتەئەجىد.

федерация حوكۇمەت مۇتەئەجىدە، بىرىنچە مۇتەئەجىدە، ئىتتىپاقلاشخان مەملىكەت.

феерия ئەۋقەلغاندە چىرايلىك، تەجەبىز ۋە تەزىين ئىتلىگەن تىياتر ئويۇنى.

фейерверк ئوت ئويۇنى، فىشەك.

фейерверкер زەمبەردەكلى غەسكەردەكلى بەرپىم ئىفەتسىدەر.

феллах فلاح، غەربەستان ۋە مەسرىدە دىمقان.

фелонь پۇپىڭ بىر نەۋى كىيىمى، قەدىمغى پاراخود.

фелука موشىر (مەنسىب).

фельдмаршал باش سالدات (ئۇنباشى).

фельдшер تىببى، داۋاچى.

фельдшерица تىببىدە، داۋاچى خاتىن-قىز.

фельд'егерь غەسكەر ئىلچىسى.

фельетон فىلەتۇن، خىكايە، مۇتەئەزىزە.

фельетонист خىكايە يازغۇچى.

Фемида يونانىلارنىڭ غەدالەت ئىلاھىسى.

феминизм خاتىن-قىزلارغا حورىيەت، مو-ساۋات ۋە حوقۇق بېرىلىشىنى نەلەب قىلغۇچى مەسلىك.

феминист خاتىن-قىزلارغا حورىيەت بېرىش مەسلىكىدىكى ئادەم.

фен ئىسپىچەردە قورۇق، ئىسسىق شامال.

фенакит جودە يالترىدايدورغان زىنەت تاشى.

фенацетин بىزىڭك ۋە باشقا كەسلىكە قارشى دارو.

фендрик بى سوناقاي، كىلىشەنگەن كىشى.

фенек سەحرانى كىبىر ۋە مەس ئۆلكىسى.

фенол كاربول كىسلاتاسى.
 феноменальный فەوقەلئادەدە.
 غەرىپ؛ غەجىب؛ ئىكك كۈچلۈك، قىرۋەتلىك.
 феномен غەرىپ ۋە ئادەت نەرسە؛ غەجىب، غەجىپ مەنزەردە.
 феодал يىز ئىگەسى، مۈلكدار.
 феодализм ئورتا غەسىرلەردە غەرىپى
 ئاۋرۇپادە ھۆكۈم سۈرگەن، يېزىنىڭ مولك-
 دارلار نەسەرزۇقىدە بولۇشىغا بىنا قىلىنغان
 نيزام.
 феоократия روحانىلارنىڭ ھۆكۈم سۈرىشى.
 ферейн ئىتتىفاق-شىركەت (نەمىسچە).
 ферзь فەرزىن، شەرتەنچ ئۇيۇنىدە ۋەزىر.
 ферма دالاداغى ئۆي، يېز؛ كۆپرۈك تىرەگى.
 фермато موسىقىدە بىر غەلامەت (♩).
 фермент ئەچىتىدەنرگەن ماددە.
 фермер فېرمە خوجەسى.
 фермуар بويىنسا.
 фернамбук. قۇل بويىق قىلادورغان ياغاچ.
 ферро... تېرەمەنئاسىنى ئاڭلاتادورغان قوشمىنا...
 ферротипия فوتوغرافيا سۈرەتىنى ئەجزالىي
 يوققا قالايسىغا توشۇش.
 ферт ф ھەرڧنىڭ ئىسمى.
 ферула چەزبەل؛ مەئسۇرنىڭ قاتتىق نەزەرەتى.
 ферязь قەدىمىخى ئۇروس كامزولى.
 феска فەش.
 фестиваль تەنتەنە، بەيرەم.
 фестон گۈل ۋە بەرگەردەن قىلىنغان ياغ.
 خاتنلار كۈيلەگىدەكى تور.
 фетиш بوت.
 фетишизм ھەر خىل جىسمانى نەرسەلەرگە
 ۋە بوتلەرگە سەجىدە قىلىش.
 фётр ئىكك ياخشى كېگىز، كېگىز تېلپەك.
 фетюк ئىچى خاڭا بولايۋىزدورغان كىشى.
 фехтмейстер قۇلچ؛ نەيزە، خەنجەر بىلەن
 ئورۇشۇشنى ئۆزگەنگۈچى.

фехтование سارۋىق قورال بىلەن ئورۇشۇش
 ئۇيۇنى، سەلھ تەعلىمى.
 фешенебельный كېبارلار سەنىگە دائىر،
 اولوغسىمان، زىنەتلى.
 фея ھور قىزى، غەير تەبىئىي قىز، فەرىشە.
 фиакр ئىززورۇچىك، نەروەكەش (فەرىشوزچە)
 фиалка بىنە فەشە كۈلى.
 фиаско ئىش ئۈگمەسلىق، غەدەم مەروەفە -
 قىيەت.
 фибра غەسەب (ئامر) نىڭ بىر پارچەسى.
 фига ئەنجىر.
 фига̀ро. خاتنلارنىڭ يېگىز كىيىمى؛ غەربەتچى.
 фигляр ھەققەداز، قىزىق نەرسە كۆرسەتكۈچى.
 фиглярничать ھەققە بازلىق قىلىش.
 фигура سۈرەت؛ شەكل؛ قىسقا كۆي، سۈرى.
 фигуранты تاياندىدە رەقىس ئۇيۇنىدە ئارقا
 سەندە ئۇيىناغۇچى ئەرتىشتلەر.
 фигурировать مەيداندىكى چەش؛ شەكل
 كۆرسەتەش؛ غەرز ۋۇجۇد قىلىش.
 фигурный, фигуристый, گۈندەك،
 سۈرەتلىك، نەقىشلىق.
 фидаи قەئائى، ئىراندا مۇساۋات ۋە ھۆررىيەت
 تەرەققىارى فەرقەسى ۋە غەسكەرى.
 физик ھېكەت تەبىئىيەت ھالىمى، تەبىئىيەت.
 физика ھېكەت تەبىئىيەت.
 физический تەبىئىي؛ جىسمانى، بەدەنى.
 физиократия يېزىلارنىڭ يالغۇز خەلق
 بايلىغى ئىكەنلىكىنى ئىسپات قىلغان قەدىمىخى
 ئىقتىساد ھېلىمى.
 физиология ھېلىم ۋە زائىفلىكەزا.
 физиономист كىشىنىڭ يۈزىگە قاراپ
 تەبىئەتتىكى بىلگۈچى ئادەم.
 физиономия سۈفەت، يۈز، بېت.
 физиотерапия سۈۋە، ھەوا، پاروقلىق،
 سالقىلىق ۋە باشقا تەبىئىي نەرسەلەر بىلەن
 داۋالاش قەنى.

физия (مەزاج تەرىقىسىدەگى) بيت، سۇقت (سوز).
 фиксаж فوتوغرافىيا سۈرەتلىنى يۈۋادورغان ماددە.
 фиксажу چاچ ۋە مويلىب ياغى.
 фиксировать مەھكەملەش، يازب قۇيۇش.
 фиктивный ۋاقىھدا بولساغان، نەرز قىلغان؛ بۇخا قىلب كورسەتلىگەن.
 фикус گۈل (فيكوس).
 фикция ئۇيلاپ چىقارغان، خىيالى.
 филактерий يەھۋىلەرنىڭ عىبادەت ۋاقتلاريدا تاقادورغان تومارلارى.
 филалеты ماسون مەزھەپىنىڭ ئەزاللارى.
 филантроп ئادەمنى سېۋۇش.
 филантропия بەنى يەشەرگە مۇھەببەت.
 филармония موسىقىە سۇپچىلەر جەمئىيەتى.
 филателист بېرچتە مەركەلەرنى يىخكوچى.
 филатка خەتلى يىنگل كىشى.
 филей, филе قۇشنىڭ بىلەنمە گۈشتى.
 филенка ئىنچىكە ۋە يۇفا تاققانگى چىنى.
 филёр جاسوس، تىلچى.
 филиальный شوعبە ۋە يا فرقة خوكمىدە بولغان.
 филиация تايىچ، قول ئاستىدا بولۇش.
 филигран تىللە، كۈمۈش سىمىدەن اورا- لىتىر قىلغان نەقىش.
 филин ياپلاق قۇش. ئۇكىكى.
 филиппика بىراۋىگە قارشى ئۇچۇق بىلەن سۆزلەنگەن نۇتق.
 Филипповка 15 نچى نۇپە بىردەن 24 نچى دىكە بىرگە چە تۇنلادورغان روزە.
 филистер مەيدە فەكرلى ئادەم.
 филоксера ئۈزۈم قۇرتى.
 филолог تىللەر، ئەدەبىيات عالمى.
 филология تىللەر، ئەدەبىيات علمى.
 филомела خەنچە بولۇپۇل.

философ ئەدەلسۈق، خەكىم.
 философствовать ئەدەلسەنە ساتىش.
 философия ئەدەلسەنە، خەكىمەت.
 филька جاسوس، تىلچى.
 фильтр سۇ ۋە سۈيۈق نەزىسەلەرنى تازا- لادىدورغان ئالەت، سوزگۈچ.
 фильтровать سوزۇش، نەقتىر قىلىش، مەيدە ئىلەككەن ئۈنكەزىش.
 фимиам لادان، لادان ئۇسى چىقارش.
 финал ئاخىر، نەتىجە.
 финансист مالىيون، مالىيە ئىشلەرىگە مۇتەخەسسس.
 финансы مال، پۇل، خەزىنە، مالىيە.
 финиқ خورما.
 финикияне فېنىكەلىلەر.
 — финиковая пальма خورما نەدەخىتى.
 финифть قارا: эмаль.
 финиш ئات چايدىش ۋە ئۈزۈشنىڭ تامام بولۇشى ۋە شۇل ئۈزۈن.
 финна خەشەرات ياراتىلادورغان ئۈرۈغ.
 финтить خەشەلەش، ئالداش.
 фиолетовый سەپسەر رەڭ.
 фиоритура ئەنئەنىۋە ۋە ئۇيۇندە ئادەگى مېزەلىشى.
 фирма ساۋداخانە، ساۋداخانە ئۇسى.
 фирман فەرمان، بۇتۇرۇق.
 фисгармония موسىقىە ئالەتى.
 фиск مەملىكەت خەزىنەسى، خەزىنە.
 фискал جاسوس، تىكشۈرگۈچى.
 фис موسىقىدە: قا- دىيز.
 фисташка پىستە.
 фистула شىش. (فالцет).
 фита ئاچۇق ئاغز.
 фитиль يىللىك، قىلىپ.
 фито... يۇنانچە: ئۇسلىك دىگەن سوز.

фитобиология ئوسملىكلارنىڭ ياشاشى
 ۋە شەرتلەرىنى تېكىشۋەردۈرۈش فەن.

фитогеография ئوسملىكلار جۇغراپىيەسى.

фитотомия تەشۋىخ نەپاتات عىلمى.

фиша, фишка كارتا ئويۇنىدە يۈتۈش ۋە
 يۈتۈۋرۈشنى تۈگۈمەلەر بىلەن بىلگىدەپ

پارش.

флаг عدەلم، بايراق.

флагман پاراخۇدە مەخسۇس بايراق
 كۈتۈرشگە حوقۇقى بولغان زۇبۇت.

флакон كەچكە شىشە.

фланг عدەسكەرنىڭ ئۇك ۋە سول قاناتى.

фланель يۈمشەك كىيىملىك.

фланёр موعەببەن مەقسەد ۋە ئىشسىز يۈزغۇچى
 ئادەم.

фланировать كۈچەدە ئىشسىز يۈرۈش.

фланкеры دۈشەننى كۈزەتۈچى ئاتلىق
 عدەسكەر.

флачек, флажок كەچكە بايراق.

флегма بەلغەم؛ ئاغز تەبىئەتلىك.

флегматик ئاغز تەبىئەتلى ئادەم.

флейта بىر نەۋە سۈرۈنى.

флексия سۈزۈننىڭ ئاخىرىدا ئۈزگۈرەدۈرۈش
 بولۇپ.

флёр يۈدەن كۈرۈنۈدۈرۈش يوققا كىيىملىك.

флец زەمىندەكى قاتلام، تەبەقە.

флеш ھەربى مۇستەھكەملىك.

флигель ئېشىك ئالدىداغى كەچكە ئۈي.

флигель-ад'ютант پادشاه يانىدا
 خىزمەت قىلادۈرۈش عدەسكەرى.

флинтглас ئىچىزە خانە ئىسپاتىگە مەخ -
 سۇس ئايىنە، شىشە.

флирт ئېرىككەر بىلەن خاتىلار ئاراسىداغى
 يۇڭل موعامەلە (مەزىللەش).

флокс ئىسسىز گۈل.

Флора روماليلاردا يازدە گۈل ئىلھەسى.

флора نەپاتات عدەلى، ئوسملىكلەر.

флот دېنكەردەكى قۇۋەت؛ دېنكەز ۋە ھارۋادەكى
 كېمەلەر.

флотилия كېمەلەرنىڭ يىغىلىشى.

флуоресценция قايسى بىر ماددەنىڭ
 باشقا رەڭدەر بىلەن يارۇقلانماش قابىلى-
 يىتى.

флюгер شامالنىڭ قايسى تارماقغا يۈرۈشلىكىنى
 كۆرسەتەدۈرۈش ئۈلگەنمە (چەرخ).

флюс نەزلە.

фляга يۈل شىشەسى ۋە ئىدىشى.

фляжка كەچكە يۈل شىشەسى.

фобург ئەتراپ، شەھەرنىڭ ئەتراپى.

фойе تىياتىردە تاماشاچىلار ئۈچۈن قىلىنغان
 تەنھەققۇس ۋە ئىستراھەت ئۈيى.

фок پاراخۇردىن ئالدىنقى يىلگىنى.

фок-мачта كېمەتنىڭ ئېك ئالدىداغى ياغاچى
 (قولخاسى).

фокать ئورۇش، تۇرتۇش؛ ئىسراپ قىلىش.
 ئورنىڭ نۇقتەئى مەركەزىيەسى؛ عدجا -
 يىب ئىش، كۈز بويلاش.

фокусник ھەققە باز، كۈز بويلاچى.
 عدجا يىب نەرسەلەر كۆرسەتكۈچى.

фолиант كەتتە ۋە قالن كىتاب، دەقەر.

фолио تەختە (قاغاز تەختەسى).

фольварк يىر، مولىك، دالا.

фольга قورغاشن، كۈمۈش، ئىلك، ۋە باشقا
 مەدەنلەرنىڭ جۈدە يوققا قىلىپ قاپاتالا-
 نغانى.

фолькетинг داتىبارقا مىللەت مەجلىسى.

фольклор خەلقنىڭ غورنى؛ عادەت؛ ئەشۋ -
 لى ۋە ھىكايەلەرىنى تېكىشۋەردۈرۈش فەن.

фомка ئوغرىنىڭ سىندۈردۈرۈش ئىسپاتى،
 بىر نەۋە قۇش ئىسمى.

фон رەسىمنىڭ تېكىكەز بولغان تۈسى، ساپە.

фон... ئاۋاز، سەنە، ئاۋۇش (دېۋانچە)

фонарик, фонарчик كەچكە فانوس.

фонарщик فانوسچى، فانوس ياندۇرغۇچى.

фонарь فانوس، فانار؛ كوشەك.
 фонды زەخىزە، سەرمائەت، تەمىنات.
 фонетика ئاۋاز، ئاھەڭ، سەدالارنىڭ
 ئىشپىتىلىش ھەم ئۆزگەرىش تىكشۈرەدورغان
 فەن.

фонограф ئادەم سۆزىنى ۋە ھەر خىل
 ئاۋوشلارنى ئۇچىگە ئالۇپ ئۇزىدەن چقارا-
 دورغان ئالەت، فوتوغرافى.

фонометр ئاۋاز، سەدانىڭ كۈچىنى ئولچايدۇ.
 دورغان ئالەت.

фонтан سۇۋىنىڭ يوقارىغا ئاۋىپ تۇرادورغان
 سۇۋىنى چىشىدۇ.

фора قارا؛ бис

фордыбачить تاروشلاش، غاۋغا قىلىش.

форель جۇددىشىدىن دەريا بابلخى.

форзейль دىنگىز فلوتىنى كۈزەتەدورغان
 پاراخۇد.

форма قەيەفەت، رەۋش، شەكل، نەرز؛ رەسىمى
 كىيىم، نەزىپ، تۈزۈلش، ئوسۇل.

формализм قانۇننى ئىجرادە ئارتقچىلىق.

формалин مىكروبلارنى ئۆلدۈرۈدورغان
 دارۋ، فارمالىن.

формалист رەسىمچى.

формальность رەسىمچىلەك، قانۇن.

формальный رەسىمى، قانۇنىي.

формат كەتەلەك، ھەجەم، ئولچاۋ.

формация خەلقەت، تەبىئەت.

форменный رەسىمى، ھەقىقىي.

формировать تۈزۈش، تەشكىل قىلىش.

формовать قالىپلاش، قالىپغا سالىش.

формула قانۇن، عىبارە. فەندە بىرەر نىزامنى
 ئىپادە قىلالدورغان قىسقا جۈملە، تەعريف.

формулировать قىسقا ۋە تۇغرى جۈملە
 بىلەن ئىپادە قىلىش.

формуляр شەھمانەتنامە، رەسىمى قاغاز

форпост ھەسكەر ئالدىگە قويۇلغان قارارول.

форс كىرەك، ئۇلۇغسىمانلىق.

форсирование موحارەبە سەفەرىنىڭ
 ھەرىكەتلىنى تىزلەشدرش، دوشمەن تۈر-
 غان بىرگە ھەسكەرى قوۋەت بىلەن باسب
 كرىش.

форсированный марш ھەسكەرنىڭ
 غۇرقى ھالدا تىزلەك ھەرىكەت قىلىشى.

форсировать شاشاندورش، تىزلەش،
 يۈتۈن كۈچنى سەرف قىلىش. مەھكەملەش.

форсить ئۇلۇغسىمانلىش، كىرەلەش، پۇلتى
 ئىسراف قىلىپ پىتىش.

форт قەلئەنىڭ تەتارغا سالنغان مەيدە
 قورغان ۋە قەلئە

форте موسىقەدە: كۈچلەك، ئاۋوشلەك.

фортель مەزاج، كۈلكىلەك ئىش.

фортепиано بارماق بىلەن باسب ئوينا-
 لادورغان كەتتە موسىقە ئالەتى.

фортификация قەلئەلەر سالش ۋە
 ھەسكەرنى بۇشەنكە قارشى يورغوزش
 غىلىمى.

фóртка كچىكە ئىشەك، دەرىچە.

форточка تىزلە ۋە باشقا جاگە قىلىنغان
 كچىكە ئىشەكچە، دەرىچە.

фортуна قەدىمىخى روماليلارنىڭ بەخت-ئىلا-
 ھەسى؛ بەخت، سەئادەت، نەسىب.

фортунка لاتارى بىلىنلەرى ئوينا تادورغان
 ئىيلەنمەلى قۇتى.

форум قەدىمىخى روماليلاردا: مەيدان.

форшмак قەيەگە كارتوشكە ۋە باشقا
 نەرسە ئارالاشدۇرپ پىشلىگەن ئاۋقات.

форштат شەھەر تەتارغاغى جاي.

форштевень پاراخۇد بورنى.

фосфор گىگىرد، فاسفور.

фосфоресценция كۆكۈزدەك
 يالتىراش.

фосфорит ئۆلگەن ھەيۋانلارنىڭ سۈيە-
 كەرىدەن كۆكۈر چقارش ئۈچۈن كاۋ-

لانغان بىر.

фосфорический كۆگۈر رەگلى.

фото ياروقلىق (يونانچە).
 фотоген مەدەندەن ياغى، كرامىننىڭ بر نەوعىسى.
 фотография فوتوغرافىيا، مەخسۇس ئايبىدە بىلەن سۈرەت ئالاش.
 фотолитография فوتوغرافىيا سۈرەت تېنى مەدەندە تاشىگە توشۇرۇپ باسشۇ مۇسۇلى.
 фотометрия ھىكمەت تەيھىيەنىڭ مەخسۇس ئالدىلەر بىلەن ياروقلىقنىڭ قۇۋۋەت-تېنى تېكىشەردە دورغان قىسى.
 фотосфера ئافاننىڭ ئەتراپىدەغى ئۇسۇق گاز ۋە پارلار.
 фототерапия ياروقلىق بىلەن داۋالاش.
 фототипия فوتوغرافىيا بىلەن ئالغان رەسىمنى تاشىگە توشۇرۇپ باسشۇ.
 фотохимия ياروقلىق شۇغەلەرنىڭ كېمىيىۋى تەئسىرلەرى توغرىسىداغى قەن.
 фотоцинкография مەدەندەنىڭ سۇ-رەتلىك كلىشەلەرنى فوتوغرافىيا ۋە ئاستىسى بىلەن قورغاش ۋە باشقا مەدەندەرگە ئىشلەش تەرىقى.
 фофан ئىھدىق، غەبى، ئۇپلە.
 фра ماناخ، برانەر (ئىتالىيانچە).
 фрагмент پارچا، قەدە.
 фразе жە ئۈستى كۈمۈشلەنگەن مەدەندەن قېلىنخان قاشق، پىچاق، سەنچكى ۋە باشقالار.
 фразильный تېز مەندە دورغان.
 фраза سۈز، جۈملە، تەركىب.
 фразеология جۈملە تەركىبى، بېكارچى سۈز.
 фразёр كۈپ سۈزلەگۈچى، تلى بىلەن ماقتانغۇچى.
 фразировать سەدىمى بولماغان كەتتە كەلىمەلەر ئىشلەش.
 фразировка ئۇقادە، تەلەققۇز.
 фрак ئالدىنغى ئى-تەكى كېسىلگەن ئىركەك كېمى.

фракция فرەق، تۈزكۈم، گرەم.
 фрактура ئىدارەنىڭ رەسىم خەتى، مەدەندە دە نېمىس ھەرپلەرى.
 франзоля ئاق بولكە، فرەنسوز بولكەسى.
 франк 37 تېن مەندارىدا فرەنسوز پۇلى، يۈرەلشىگە پۇل تولدە.
 франко ئالپتە.
 франт ئالپتەلەنش.
 француженка فرەنسوز خاتىنى.
 фрапировать غەجىگە قالدۇرۇش، برانەر (لاتىنچە).
 фратер مال يۈرەلشۇش؛ مال يۈل گرەسى.
 фрахтовать مال يۈرەلشۇش؛ ۋە كۈچۈش.
 фрегат قەدىمىدە يىكەن بىلەن يۈرەلشۇرغان كەتتە ئۇرۇش كېمەسى.
 фрейлина پادىشاھ سەرايىدا خىزمەت قىلغۇچى خاتىن.
 френетический قوتۇرغان.
 френология دىماغ ھەقىدەگى قەن.
 фреска پالاسنىڭ كولى.
 фривольный قەزەردە دورغان، ئالداملى.
 фриз زەمبەرەك توتقۇچى.
 фрикассе قاۋۇرلغان قۇش گۈشتى.
 фрикция سەلەش، ئىشقا.
 фрина ئازغىن چىرايلىك خاتىن-قەز.
 фритредеры ھور ساۋدا تەرەقدارلار.
 фрицевать خېرەلەنگەن مەدەندىنى يالتراش.
 фриштик ناننىشا، قەمۋە ئالدى.
 фронтёр جەدى رەۋشە ھۈكۈمەتكە قارشى باش كۈتۈش.
 фронт سەف-سەف بولپ تۈلگەن غەسكەر. موچارەبە مەيدانى.
 фронтиспис كىتابنىڭ زىنەتلەنگەن باش سەدىمىسى؛ پىناڭ ئالدى تامانى.
 фронтовик موچارەبەدە بولغان غەسكەر.
 фронтон ئۆينىڭ ئېشىك، تېرەزە ۋە باشقالارغا قىلىنغان زىنەت.

фрукт .ميۋە

фруктовщик .ميۋە فروش

фруктовый .ميۋەلىك

фряжский .فۋەنسوزلەرنىكى، ئاوروپانىكى، چېت ئېلىندىكى (فەدىمىخى ئىستلاخ)

фтор .ھەر خىل زەھەرلەر ھاسىل قىلغان دورىغان ئىچچىق گاز

фу! .ئەدا، غەلامەتى، جىركەنىش، يوق!

фу-ты .ئەدەججوب غەلامەتى (سىنىي)

фуга .بىر مەۋزۇغە تەرتىپ قىلىنپ، ئويناغاندا ھەر خىل ۋە كۆپ تاۋوشلار چقارغۇرغان . موسىقىدە ئۇسەرى .

фуганок .ئىسكەندە

фугас .تېز يارىلانغۇرغان بومبا

фуговать .موسىقىغا ئاھەڭلىگەنگى ئۇسەسى مەۋزۇغىنى ھەر ئاۋشكە غەلاھىد ئىجرا قىلىش .

фуксин .قىزىل رەڭلىك مەدەن بويىغى

фуксия .قىزىل گۈللەيدىغۇرغان ئۇي گۈلى

фульгурит .يەشەن ئۇقى

фуляр .يۇفقا ئىپپەك كىيىملىك

фунд... .قوشىمما سۆزلەرنە: ئىشەك قالىپاق .

фундамент .ئىككىزلى

фундук .جۈدە كەتتە توقاي يانخاغى

фундш .غەيبانەتخانىدە ۋە جەمئىيەتتە ۋەقق . قىلىنغان مال، مۈلك .

функционировать .ئۈز يۈرۈپلەشە ئىشلەش

функция .فېنل، غەمەل، ئىش؛ ۋەزىفە

фунт .قاناق (ئولچاۋ) 96مىسقال

— фунт стерлингов .ئىنگلىيەنىڭ تالە بۇلى، ياۋروپا ئۆزۈشخاچا 9سوم 46تېن مەناردا ئېدى .

фунтик .بىر قاناقدان كىم تاش

фунтовик .بىر قاناقلى ئولچاۋ

фура .جۈدە ئۇزۇن يۈك ئەرۋەسى

фураж .ئازىق-تۈلك؛ ھەيۋانلار ئۈچۈن ئازىق خاشاك .

фуражировка .غەسكەر ئۈچۈن ئاۋقات ھازىرلاش .

фуражка .فۋرەژكە، ئۈزۈش دوپپى

фургон .مەجرۇح غەسكەرلەر ۋە يۈك تاشيدىغۇرغان ياپىق ئەرۋە

фуриозный .جەمەللى، ئىچچىقى تېز

фурия .قەسەس ئۇمەسى؛ يامان خانە

фуркать, фурать .ئاناب تاشلاش

фурлонг .ئىنگلىزلەردە ئۈزۈنلۈك ئولچاۋى

фурма .شەمەخ ياغى قاينانغان دورىغان قازان

фурман .فۈرگان ئەرۋەكەشى

фурманщик .ئىككىسز ئىشلەرنى ئاۋلاغۇچى

фурнировать .تەجەمىز قىلىش

фурор .خوشنەۋەك، كىسەب خۇرسەندەن بولىش

фурункул .سەتچ

фурштат .غەسكەرى يۈك

фурьер .غەسكەر ئۈچۈن ئۇي، ئاۋقات ھازىرلاغۇچى زابىت

фустанела .يونانلار، ئىركەك ئالبانلار كىيەندىغۇرغان ئىركەك يۈكە (ئۈزۈن كۈيەك)

фут .سارجىنىڭ يېتىدەن بىرى

футбол .تۈپ تېپىش ئۇيۇنى

футляр .خارتىما، ئىدىش؛ قالب

футуризм .سەنئەت نەفيسە، شېخەر ۋە نەزمە يەنگى خەيالات ۋە يول

футшток .سۈرۈ ئولچايدىغۇرغان ئالەت

футюр .كۈيەك، كۈتۈلگەن (ئىش)

фуфайка .ئىسسىق يۇمىشاق كۈيەك

фуфлыга .سەنچ، كۈلگەن؛ كەنگىرەگەن

фуфу .ئالداش؛ يامان ئىش قىلىش

фуфыриться .ھەتتە ئىدىش؛ ئۈز سۈزۈپ لىلەش

фухтель .قاپنىڭ ئارقاسى بىلەن ئۈزۈش

фыркать پشلەش.
 фырнуть قاتتىغ دەم ئالش.
 фырок بوزونغا دەم ئالش؛ بىردەم ئالش
 بىسلىن ئېسكەلگەن بوزون تاما-ك-وسى.

(تام) قولنىڭ بوزون تاما كوسى سالىپ
 ئىسكەيدورغان يېرى؛ بوزون ئىشىكى
 (خوسوسەن حەيوانلاردا).
 تاياق، سيقانماق. фьют, фюит

X.

Х
 хамелеон روس ئىدلىپاسىدە يىگمە بىرنىچى خەرى-خ.
 ха-ха-ха! ха-ха-ха! (كۆلش).
 хабар رشودت، پارا؛ ئايدە.
 хавкать واووللاш (ئىت)
 хавронья توغغۇن، چوققا (مىزاج قىلىپ
 ئىدەتلەدۈز).
 хаджи حاجى.
 хаживать كۆپ يۈرۈش.
 хаз ئۈيەتسىز، قوپال.
 хазары خەزەرلەر؛ ئالتىچى خەزەردەن
 ئۈنۈنچى خەزەرگە چە جەنۇبى روس-ىدە
 تۈرگەن تۈرك خەلقى.
 хазовый конец چىتى، نەھايەسى.
 хайдук يولباشار، جەنەلچى.
 хаки خەسكەرى كىيىملەر ئۈچۈن ئىستعمال
 قىلىناتورغان زەنگەرلەك كىيىمك.
 халат چاپان، چېكىمەن.
 халатник ئىسكى چاپانلار سانغۇچى.
 халатный دەردەسز، شەپشەك.
 халва خەلۋا.
 халда ئۈيەتسىز.
 халды-балды بىكارچى سوزلەر.
 халиф خەلىفە.
 халифат خىلاфەت.
 халуу نەسەبسىز؛ خىزمەتچى، قۇل.
 халява قونچ، بىك شەپشەك، فاشە.
 хам نەخس كىشى، غەبى؛ قۇل.
 хам-хам ئىشلەيدىمەن، خەم-خەم قىلامەن،
 يىمەن.

хамелеон ئۈزگەرەدورغان كەلە
 ئۇلان؛ ئۈز قاتى-داسى ئۈچۈن فەكرىنى
 ئۈزگەرتكۈچى.
 хамкать ئىشلەش، بېش.
 хамсин خەمسىن، شامال، مىسر شامالى.
 хан خان
 хандра ئىرنەزدەدورغان كەسەل.
 хандрить ئىرىش، يالغانلىق.
 ханжа كىشىگە كۆپ ئەلەنكە تۈنۈچى.
 ханджар خەنجەر.
 ханжить ئەلەنكە تۈتۈش، دۇم بولش.
 ханочка خان قۇزى، چىرايلىق قۇزى.
 ханство خانلىق.
 хаос تەرتىپسىز، ئارالاش نەرسە.
 хаотический تەرتىپسىز، چۈۈلەن.
 хап ئىلىپ ئالدى، تۈتۈدى.
 хапать, хапнуть ئۈزۈرلاش.
 хапок ئىلىپ ئالادورغان نەزە، قىسچ.
 харакири ياپونلارنىڭ بىر قايخو ۋە
 ئۈمىدسىزلىككەن ئۇچلەرىنى يارب ئولش
 غادەت قەدىمەلەرى.
 характер تەبىئەت، خۇلق، مىزاج،
 سوخت، رەۋش.
 характеризовать تەبرىق، تەۋسىف
 قىلىش.
 характеристика تەبرىق، تەۋسىف.
 характерный خاس، تەۋسىف قىلادور-
 غان، سابىت، ئۈز سوزىدە مۇستەھكەم.
 харач خراج، سالىق، تولدو.
 харкание قاقرش، تاماق قۇرش.

харкать, харкнуть قاقرش.
харкотина قاقراق، بدلخام.
хартия تارىخ نوقتىدىكى نەزەرىيەدىن مۇھىم سەنەد؛ فەرمان.
хартулярий روحانى مەنەسەبەدىكى زاتنىڭ سىركاتىبى.
хартулярия خەت؛ سەنەد مەجموعىسى.
харч يېيش، ئۇچ، ئاوقات ئۈستەلى.
харчевня ئاشخانا، ئاوقاتخانا.
харчи ئازىق-تولك.
харчить تويىدوروش، يېگىزش.
харя قارا، خۇنۇك بېت، يوز.
хасидизм پولىشە ھەم گالىتسىيەدە نونتەشەر، يەھود روھانىيلارىگە ۋە تەۋزۇ-
نىگە قارشى يەھود مەزھەبى.
хата بالىچىقدان قىلىنغان ئۇي.
хахаль خان پەرەست، عاشق، ئازغىن، كىسەبۇر، ئالداۋچى.
хахам يەھود مۇنەزىنى.
хаять خورلاش، مەسخەرە قىلىش.
хвала ماقناش؛ خەمەندەنا-مەدح.
хвалебный ماقناشلىق، ماقنايدۇرغان.
хвалить ماقناش، مەدح قىلىش.
хвалиться ماقناش.
хвастать, хвастаться ماقناش، يوق نەرسە بىلەن تەفاخر قىلىش.
хвастливый ماقناشچاق.
хвастун ماقناشچان.
хват يىتكل سۈيەكلى، يىگت.
хватать, хватить توتىپ ئالىش، ئېلىپ ئالىش، بارىپ يېتىۋىرىش بولۇش.
хвататься توتىش، ياپىشىش يوقالغاننى ئۇزلىش، تىزگە ئېسىگە ئالىش.
хватъ قاراساق-يوق.
хвоина, хвой دەرەخت تىكەنى.
хвойник تىكەنلى دەرەخت ئورمانى.

хвойный تىكەنلى، چەنچىلى.
хворать كەسەل بولۇش، دەرەلەنش.
хворост بوتاق، ئوتون؛ چەلپەك.
хворостина ئۈزۈن بوتاق، ئوتون.
хворость, хворь كەسەللىك.
хворый كەسەل.
хвост دۈم، قۇيرۇق.
хвостатый دۈملىك، قۇيرۇقلۇق.
хвостец قۇيرۇق سۈيەكى.
хвостик كىچىك دۈمچە.
хвоец خەشپە تۈتەۋە (ئولەن).
хвоя تىكەنلى ئۈسلىكنىڭ ياقراغى.
хедер يەھودىلەرنىڭ ئېتىقادى مەكتەبى.
хедив مىسىر خەدىۋىسى.
херес بەر خېل مۇسەللەم.
херить يازغاننى چېزىپ يۈزىش، غەدىپ قىلىش، يامانلاش.
херувим باش فەرشتە.
херувимчик چىرايلىك بالا.
хи-хи-хи! ھەيىف رەۋىشە كۈلۈش.
хибарка كىچىك دەيامان ئۇي.
хижина پاراماس ئۇي، باستۇرپە.
хикать ھەيىف رەۋىشە كۈلۈش.
хилеть خالىسىزلىنىش، زەغىپلەنىش.
хилить ئېكىش، بۇكىش.
хилый خالىسىز، زەغىپ.
химера قەدىمقى يونانلار غەدىنە ئاغ-زىندان ئوت چاچدۇرغان ئىچىدەر، خەيال بولمايدۇرغان، خەيالى.
химический عىلم كىمىيا غالىمى.
химик كىمىياۋى، كىمىياگە مەخسۇس، كىمىيا تەربىقىدە ئىشلەنگەن.
химический عىلم كىمىيا.
химия عىلم كىمىيا.
хина بىزگەك يارۇسى، خېن.
хинин خېن دەن قىلىنغان دارۇ.
хинный خېنلى.
хир... يونانچا: قول.

хирагра قول بوغملارداغى چىزقلار.
 хиреть қара хилеть
 хиромантик قولداغى چىزقلارغا قاراب
 قال كورگوچى.
 хиромантия قولداغى چىزقلارغا قاراب
 عهدен хедер бирш عيلمى.
 хиротония روحانى مدنسدېگە ئاشرش.
 хирург جراح.
 хирургический جهرراحلقا دائىر.
 хирургия جهرراحلك، كەسدەلك ئاغرىق
 چاپلارنى كىسب تۇزەتش عيلمى.
 хирый خەستە، ئۇرۇق.
 хитин ҳидиوان وہ ەдшдаратلك قانتق ئىرىسى.
 хитить ئوغرلاش.
 хитон قەدىمغى يونانىيلارلك ئۇزۇن ئىچكى
 كويلەكى.
 хитрец ەيدەكار كىشى.
 хитрить ەيدە قىلىش.
 хитрый ەيدەكار، ەدكار.
 хихикать خى-خى-خى-خى دىب كۇلىش.
 хищение ئلاش، ئوغرلاش.
 хищник ىرتىچ، ەدشى ئادەم.
 хищничать ىرتىچاق قىلىش.
 хищный ىرتىچ، ەدشى رەھىمسىز.
 хлад... بۇرودەت، ساуوقلق.
 хладнокровие ساуوق قانلىق، تىچ
 تەبىئەتلك، تەبىئەتسىزلىك، قەبەسزلىك.
 хладнокровный ساуوق قانلى.
 хлам قالخان - قۇتقان نەرسەلەر.
 хламида قەدىمغى يونان ەد رومالىيلاردا
 مەخسوس ئۇزۇن كىيىم.
 хлап خىزەتچى، قۇل.
 хлеб ئان، ئازىق، رىزىق.
 —белый хлеб ئاق ئان.
 —черный хлеб قارا ئان.
 —коровай بۇتۇن ئان.
 —жить на хоз. хлебах ئاش - ئاوقات
 خوجەبىن دەن بولىش.

نان تاپش، ئاۋ - —зарабатывать на хлеб
 قانتقا ئىشلەپ پۇل تاپش، مەعاشلانىش.
 хлѐб-соль —хлеб-соль (ئان-تۇز).
 —хлеб-(да) соль! ئېدەن شىرىف بولسۇن.
 хлеба ئازىق-ئاوقات ئوسىلكلەرى.
 хлебать, хлебнуть سۇيۇق نەرسەنى
 قاشق بىلەن يىش.
 хлебный ئاوقاتقا مەخسوس، ئانلك.
 хлебово قايناق ئاش.
 хлебестать, хлебестнуть قانتغ ئو-
 رۇش (دۇم بىلەن)، چەپلەنش، شارنلانىش.
 хлебестун سىگر ەد ەوكوز-دۇسى.
 хлебок كەنتە يۇتۇم.
 хлебопашество دىمەت-ئىچىلق.
 хлебопашец دىمەقان، زراعتچى.
 хлебопекарня ئاۋۋاي خانە.
 хлебопек نەۋۋاي.
 хлебороб دىمەقان، ئىكەنچى، ئىگرەنچى.
 хлебород дىمەقان، ئىكەنچى، زراعت
 ئۇگگىشى.
 хлебородный زراعت ئۇگگەردەن دۇرغان.
 хлебосол سىلايدۇرغان كىشى؛ نان تۇزگە
 سەدى ئادەم، مېماننەۋاز.
 хлебосольство سەدى، نان - تۇزگە
 سەدىلىك.
 хлев ئاغل، ياراماس ئۇى.
 Хлестаков ماقتانچاق، يالغانلاغۇچى.
 хлестать, хлестнуть قىچەن بىلەن
 ئۇرش، كەلتەكلەش؛ تولغۇن ئۇرش؛ تىرگەش،
 سوكش.
 хлестать چاپنىش.
 хлесткий قىچىنلاشقا ئۇگھاي، قانتغ تۇر-
 تەن دۇرغان؛ سوكادۇرغان.
 хлипать سىكىن ئوقۇب يىخلاش.
 хлипкий يۇمشاق، حالسىز.
 хлобыстать قارا: хлебестать

хлоп بولشە دە ئوكرائىنادا دېمىغان خەلقى.
хлопанец كەڭەش؛ شېشە قوۋۇق.
хлопать, хлопнуть تاروشلاندۇرپ ئۇرش، قەرسەك ئۇرش.
хлопаться قەرسەك ئۇرش.
хлопец بېگت يالا.
хлопок پاختا، چېگىتەك پاختا.
хлопот قەرسەك تارۇشى.
хлопотать مەيدە ئىشلەر ئارقاسىدىن خەتەرگە كەت قىلىپ يۇرش؛ مەسۇرلەردەن ئىل-تەماس قىلىش.
хлопотливый مەشەقەتلەنۈپچەن.
хлопотун كۆپ ئىشلى دەمەشەققەتلى ئادەم.
хлопоты مەشەققەت، شۇغۇل، خەتەرگە كەت.
хлопуша يالغانچى، بېكەرچى سوزلەر سوزلەنگۈچى، ئارغا بالىق قۇواندۇرغان قولىغا.
хлопушка يارىلاندىغان ئوق.
хлопчатая бумага پاختا.
хлопчатник پاختا پايدەسى.
хлопчатый, хлопчатобумажный پاختادان قىلىنغان.
хлопьё پاختا پارچالارى.
хлор خەلور، سەردىمەنل زەنگار رەڭدە غا - دى گاز.
хлорал خەلور گازى ماددەسى.
хлористый خەلور گازى ئارالاشدىرلغان.
хлороз قان ئازلىك (خۇسوسەن ياش قز - لاردا).
хлорофил ياروقلىق قۇۋەتى بىلەن مۇۋەل - لىدىلەھم حاسىل قىلدىغان نەباتاتنىڭ زەنگار ماددەسى.
хлороформ ئوخلاتاندۇرغان دە ھوشنى كېتكۈزدۈرغان تۇمسىز، ئۇچۇق مۇۋۇ.
хлуд باسترە، كەپە.
хлуп قۇش قۇيۇغى.
хлынуть تاشىپ، ئاقىپ كېلىش، كۆپ بولۇپ كېلىش.

хлыст قېچىن، قاپچىن، قوپال ئادەم.
хлыстовщина, хлысты بۇرۇلارنى، غىبادەتخانىنى دە دېنى ئىسرائىلى رەد قىلىپ خەزىرەت. غىساگە كىنە ئىشەنگەن خرىستىيان مەزھەبى.
хлыщ ئالپىتە، ئاق سۇيەك.
хлюпать بالچىقدان يۇرش؛ سۇۋنى ئاياق بىلەن چاچراتش؛ مېكىگىنە ئوكسۇب يېخلاش.
хлюпаться بالچىق دە سۇۋگە چاچراب تۇشش.
хлюст بىر تۈرلۈك كارتالارنىڭ مەمەسى دە شۇلەرنىڭ بىر قولىغا كېشى.
хлюстать يۇرۇپ ئىغلاس بولۇش.
хлябать سىلكىنىش، شەققەلەش.
хлябь كەنتە تۇسقىنلار ئاراسىداغى چۇ - قۇرچا.
хм! ھەم، ھۇم (تەدەججۇب دە خەبەردە).
хмара قارا بولۇت؛ قارانغۇلۇق؛ تۇمان.
хмель مەستلىك، مەست بولۇش.
хмельной مەست قىلدىغان.
хмедеть مەخسۇر بولۇش.
хмурить قارانغۇلاندۇرش؛ پېشمانە تۇرش - دۇرش، قاش چېيىلتۇرش.
хмуриться قارانغۇلاندۇرش؛ تۇس ئۆزگەر - تۇرش، بۇلۇتلاش.
хмурый قارانغۇ؛ قاپاق سالغان.
хныкать يېغلاسىراپ ئۆتۈش، ھوگگۈرەپ يېغلاش، يېغلاغان بولۇپ كۆرۈش.
хнычка چېيىللاۋۇق.
хобот خەرتوم، ئۇزۇن بۇرۇن، دۇم.
хоботок بۇرۇن، كېكەنە خەرتوم.
хоботье كېپەك.
ховать دەشۈش، كۆمۈش، ئۆلكىنى كۆمۈش.
ход يول، مەدخەل؛ يارش، يېرىش؛ سۇرغەت.
хода ئات قەدەسى.
ходак پانى ئەفزەل، ئاياق كېيىسى.
ходатай ياردەمچى، خەتەرگە كېچى، دەكىل.

ходатайство. ھەررەكەت قىلىش، تىرىش.
 ходатайствовать. ياردەم قىلىش، باشقا
 كىشى ئۈچۈن ھەررەكەت قىلىش، غۇززىموتىش.
 ходебщик. كۆتەرب يۈرۈپ مال سانا -
 دۇرغان.
 ходень. يۇمشاق ۋە يانتاق زەمىن.
 ходить. يۈرۈش؛ پىادە يۈرۈش، بىر يىردە بو-
 لىش؛ يۈزۈپ يۈرۈش (پاراخوددا)؛ ئۆزۈز-
 ىدەن يۈرۈش (پويىزدا)؛ شايع بولش (ھەبەز)
 دائىما يۈرۈپ تۇرۇش (پوچەت)؛ ئۈرۈپ تۇرۇش
 (شامال)، ھەررەكەتدە بولش (ساعت، تى-
 كرىمەن)؛ قاراش، تەربىيەلەش (بالا ۋە ھەيۋاننى)
 چەقىش-يۈرۈش (يۇتىش ئويۇنلاردا)؛ بەمالاش
 (ئۇي، بولمە).
 ходкий. تىز يۈرۈدۈرۈرغان؛ ئوتەندۈرۈرغان (مال).
 ходовая. پىادەلەيدەر يولى.
 ходовой. ئوتاندۈرۈرغان (مال)؛ كىرەكلى،
 يۈرۈشكە تەدەللۇقلى.
 ходок. تىز يۈرۈغۇچى؛ ي-ۈبەرلگەن كىشى؛
 پىادەلى.
 ходули. ئاياق، ئۇزۇن ياغاچ ئاياق.
 ходулька. كىچىك ئۇزۇن ئاياق.
 ходульный. ئۇزۇن ئاياغا تەدەللۇق؛
 غەير تەبىئىي؛ تەكەللۇقلى.
 ходун, ходыр. يانتاق يىر، جۇن
 قىراندۈرۈرغان قاپچىنىڭ ئۈستىكى يەرىسى،
 ئاۋچى ئۈستىكى، قالىتراتچ.
 ходынка. مەمۇرلەرنىڭ غەيبى بىلەن بول-
 خان قىز، ھەلاكەت.
 ходьба. يۈرۈش، بارش.
 ходячий. يۈرۈدۈرۈرغان، پىادەلى.
 хождение. يۈرۈش، بارش.
 хозяйка. خوجا خاتىنى، خوجا خاتىن.
 хозяин. خوجا، ساھب، ئىگە.
 хозяйственный. خوجالققا مەخسۇس،
 خوجالقلى، قوللى.
 хозяйство. خوجاللق، تەسەررۈف.
 хозяйствовать. خوجاللق قىلىش.

хозяюшка. خوجا خان (مەسۇب ئەيتلەدۇر).
 холера. ۋەبا، ئۆلەت.
 холерик. ئەچچىغى چقاندۇرغان ئادەم.
 холерина. يىنگل ۋەبا ۋە ئۆلەت.
 холерный. ۋەباگە مەخسۇس.
 холить. ئىبركەلەش، تەربىيەلەش.
 холиться. ئىبركەلەنش.
 холка. ئاتىڭ بويىن تەگى؛ ھۆرمەت، زىياھەت؛
 دۇنيانىڭ ئەچچىق، چۈچۈكىنى كۆرگەن.
 холм. كىچىك تاغ، بەلدەن يېر.
 холод. ساۋۇق، ساۋۇقلىق، بىرۈدەت.
 холода. ۋاقىتسىز ساۋۇنش، ساۋۇق.
 холодец. ساۋۇق. ئاش.
 холодик. ساۋۇق شامال.
 холодильник. ساۋۇتقىچ.
 холодильный. ساۋۇتاندۈرۈرغان.
 холодить. ساۋۇتوش، سوزلەنش.
 холодник. يازكى ساۋۇق؛ يازكى ساۋۇق
 كىيىم.
 холодноватый. ساۋۇقراق
 —холодное кушанье. ساۋۇق ئاقات.
 холодный. ساۋۇق، سالقىن.
 холодеть. ساۋۇنش، مۇزلەش.
 холоп. خىزمەتچى، قۇل.
 холостак. ئىبركەك ياللق.
 холостеж. ئۆيلەنمەگەن كىشىلەر مەجموعى.
 холостить, холощение. پىچىش.
 холостой. ئۆيلەنمەگەن، بويداق، پىچىرل-
 گەن؛ قورغاشنىسىز ئۇرۇق دارو، ئوق.
 холостуха. ئۇرۇغسىز يالق.
 холостина. بولمەكلى كەنەپ.
 холостинка. كەناپەن ئقلىنغان كىيىمك.
 холостяк. ئۆيلەنمەگەن ئادەم، بويداق.
 холст. كەناپ.
 холстяной, холстинный. كەناپكە مەخسۇس،
 كەناپەن قىلىنغان.
 холщевый. كەناپەن قىلىنغان.
 холя. ياخشى تەربىيە، ئەزاھەت.

хомут خاموت، بويىنچە.
 хомутина خاموت (بويىنچە) ئۆپكە قوبىلا -
 دۇرغان پاخال، لوق ئورانى.
 хомяк بىر نەوع كەلەمۇش.
 хондр... فەننى ئىستىلاھەت: كىمك.
 хор خور، قوشۇلشۇپ ئىشوللە قىلىش.
 хорал بۇتخانى خورى (ئىشوللەسى).
 хорда ۋىز، ھابىرەنك ئىككى نوقتەسىنى
 تۇتاشدۇرغان چىزىق.
 хорей شىعەر ۋەزىنلەردىن بىرى.
 хорёк بىر نەوع ساسسىغ يېرتىچ.
 хореография رەقس (ئۇيۇن) غىلىسى.
 хорист كۆپ كىشىگە قوشۇلۇپ ئىشوللە
 قىلغۇچى، جور.
 хоровод قول ئۇشلاش، دائىرە ياساپ
 ئۇيىنلايدۇرغان بويىن.
 хоромина ئۇي، غىبارەت، بولمە.
 хоромы سەراي، كەنتە غىبارەت.
 хоронить كۆمىش، دەفن قىلىش، يەشەش.
 хорониться تېنماق (تېنماقچاق) ئۇيىنى
 ياترلاش، غۇزورلاناش.
 хорошенький ياخشىگەن، چىرايلىككە.
 хорошенько ياخشىلاپ، چىرايلىك قىلىپ.
 хорошеть ياخشىلاناش، چىرايلىك بولش.
 хороший ياخشى، چىرايلىك.
 хорошо ياخشى، چىرايلىك؛ خوب.
 хоругвь عدەم، بۇتخانى عدەمى.
 хорунжий قازاقلاردا ياش ئەفەسسەر.
 хоры كەنتە زال، تياتر ۋە غىبارەتخانىنىڭ
 كەنتە ئۇيى.
 хорьковый كۆزەن تىرىسىدەن قىلانغان.
 хотение تىلەش، ئارزۇ، خاھلاش.
 хотеть خاھلاش، ئارزۇ قىلىش.
 хоть گەرچە بولسادا، مەدەردا.
 хотя, хоть گەرچە بولسادا.
 хотя-бы ئەيتەندىك، دىيەلم، فەرزەن.
 хохлатый يورگلى، تاجلى (تاۋوق).

хохлиться شاشىلىش.
 хохлянка شىمال تاماندا بولادۇرغان
 قارا يانغا.
 хохол يۈرگۈ؛ جەنۇبى روشىدە ئەمالىسى
 لەقەبى.
 хохот قەدەمگە، قەچقەرت كۆلش.
 хохотать قەدەمگە قىلىش، كۆلش.
 хохотун قەچقەرت كۆلگۈچى.
 хохотушка قەچقەرت كۆلچەن قىز.
 храбрец يۈرەكلى، باتر كىشى، پالوان.
 храбриться باترلاناش، باتر بولۇپ
 كۆرىنىش.
 храбрый يۈرەكلى، باتر، شجاعەتلى.
 храм غىبارەتخانى، بۇتخانى، كەلىمە.
 храмина ئۇي، مەسكەن، زىندان، بولمە.
 храмовник دىنىي مۇچارەبىلەردە بولغان
 بەمادىر، قەدەرەمان، موشىارلار جەمئىيەتى
 ئەغزاسى.
 хранец زەخم كەسەلى.
 хранение ساقلاش، موحافىزە قىلىش.
 хранилище مەخزەن، ئامبار، ساقلاي -
 دۇرغان جاي.
 хранитель ساقلاغۇچى.
 хранить ساقلاش، ساقلاپ تۇرش.
 храниться ساقلاناش.
 храп خوررەك، خىللەش، بىر تامانگە
 ئىدلەندۈرۈش، تىشلى كۆچەك.
 храпок خوررەك ئاۋوشى؛ خوررەك بىت.
 храпун خوررەك تارتىپ ئۇخلاغۇچى.
 храпеть خوررەك تارتىش.
 хребет يىلىك ئۈستى ۋە سۈيەك، تاغ
 تېپىسى-ئۆچى.
 хрен كۆرەن تىرى.
 хрестоматия مەجموعەنى ئەنەبىيە.
 قىزەت كىتابى، تىرىمە كىتاب.
 хризантема جۈدە چىرايلىك گۈل.
 хризолит زەنگار زىنەت تاشى.

хризопал زەنگار تاخاك.
 хризопраз تۆن زەنگار زىنەت تاشى.
 хрипеть, хрипение خىرلەش.
 хриплый خىرلاغان (تاووش).
 хрипнуть خىرلەش.
 хрипота, хрип تاووش بىتكەنلىكى.
 христорадничать تىلەش, نىلەنش.
 христианин ئەسرائىيى، عيسەيىي.
 христианский ئەسرائىيىگە مەخسوس.
 христианство ئەسرائىيىدەت, ئەسарадېنى.
 христовщина روھانىيىزلىك, پويىسزلىك مەزھەبى.
 христолюбивый ھەزەت مەسېھكە مۇھەببەتلى, دىيانەتلى, شەفەقەتلى.
 христоматия христоматия قارا: عيسا, ھەزەت مەسېھ.
 христос پاسخا بەيرەمىدە ئۇللا ئىسمىنى ئەيتىپ كۆرۈش, ئويىش.
 хрия ئىسكى خىدەت قاعىدەسى بلەن يازغان ئەسەر.
 хром كۆكىتل مەدەن.
 хром رەك, تۇسلى (يونانچە).
 хроматизм ئەدەبىيەتنىڭ ياروق ئاراسىدان كۆرگەن شوغەندىنكى يىتى ئۈسكە بولتەپ كۆرۈش ھاسىيەتتى.
 хроматический ھەزەت مەسېھكە موسىقىدە چىرايلىق دە يەرىم تاووشلاردان تۈزلىگەن كۆي.
 хроматроп ھەزەت چىرايلىق تۇسلەر كۆر- سەتەپ ئويىناتادورغان ئەلەت.
 хромать ئاقساش, چولقلاناش.
 хромистый خرومىيى, كۆكىتل مەدەندىگە خاس.
 хромой ئاقساق, چولق.
 хромолитография ھەر خىل پوياغ بىلەن تاشىدە ياساش, تەيەق قىلىش.
 хромоногий چولق ئايلى.
 хромога چولقلق.
 хромотипия ھەر خىل رەڭلىك رەسە - لەرنى مەتبەئەدە ياساش ئۇسۇلى.

хроника خەبەرلەر, مەھەللى خەبەر.
 хроникёр خەبەر بازغىچى, موخېر.
 хронический دائىمىي, ئۇزاق دەوام ئىتەدورغان.
 хронограф ئۆز ئۆزىدىن يازان زورغان ئەلەت.
 хронология ھەر واقىدەنىڭ قاچان بول- غانلىقى توغرىسىداغى مەلۇمات.
 хрономётр ۋاقىتنى جودە توغرى كۆر- ساتان زورغان ئەلەت (ساعت).
 хроноскоп سايىدىنكى مىليوندىن بىر قىسمىنى ئويلاپ ئالادورغان ئەلەت.
 хронос يونانلارنىڭ ۋاقىت ئالاسى.
 хрупать تىشلەپ, كەسەپ, قاتتىق چەينەپ يېش, يارلىش, پارتلاش.
 хрупкий شوۋەلدەدورغان.
 хруст تىشلەش, شارنلاش, جودە ساروق ۋاقىتتىكى قاتتىق قار. بوتاق, شاخ.
 хрусталик كۆزنىڭ قاراچىغى ئارقاسىداغى يومالاق ماددە.
 хрусталь يىللور, شەقق, ئايىنە.
 хрустальный يىللورى, شەقق.
 хрустеть, хруснуть, хрустение تىشلەش, شىترەش, شارنلاش.
 хруснуть قارا: хрусеть.
 хрущ ھامى ئامى قورنى.
 хрыч چال (خورلاب ئەيتىلدۈر).
 хрычевка كەمبىر (ھەقارەتلىپ ئەيتىلدۈر).
 хрю-хрю قورغۇر, (توڭغۇز خوروللاشى).
 хрюкало توڭغۇز بۇرۇنى.
 хрюкать خورللاش (توڭغۇز).
 хряк كىرەككە توڭغۇز.
 хряпать يارلىپ شالداش, شارنلاش, قاتتىق نەرسەنى كەمەش, چەينەش.
 хряскать, хряснуть قەرسىلەنەپ ئوراش, قاتتىق شارنلاش, يارلىش.
 хрястеть قارا: хрусеть.
 хрящ كەمەك, كىرەك قوم.

хрящэвой. كەمىر كەك، كەمىر كەك، مەخسوس.
 худо. يامانلىق، شەر، مەزەردەت.
 худо. يامان، ياراماس.
 худоба. ئەررەقلىق، ئازغىنلىق.
 худобина. ئەررەق ئادەم.
 художественный. رەسساملەككە، نەفيس، دائىم تەسەۋۋىي.
 искусство. سەنئەت نەفيس، رەسساملەك، يامان ئىش.
 художник. رەسسام، سۈرەتچى.
 худой. يامان، ياراماس، ئەررەق.
 однородный. تۈپەن دەرەجەدەكى، نەسل، ۋە تەسەۋۋىي.
 судосочие. مزاجىڭ زەغىفلىكى.
 худощавый. ئەررەق بەتلى.

худший. يامانراق، ئىك يامان.
 худышка. زەغىف، ئەررەق بالا.
 худеть. ئەررەقلىنىش.
 хуже. يامانراق، ياراماسراق.
 хужесть. يامانلىنىش، ياراماسلىنىش.
 хукать. ئوروش، دەم ئالىش.
 хула. يامانلاش، خورلاش.
 хуление. يامانلاش، خەقەرەتلەش.
 хулиган. تالاۋچى، قولچىكىن ئىپى پەندە، بېزارى.
 хулителъ. يامانلاغۇچى.
 хулить. يامانلاش، خورلاش.
 хульный. يامانلاشكە مەخسوس.
 хунхуз. مانجورىيەدىكى ياساچىلار.
 хурта. بوزان، داۋول.
 хутор. دالا، دالاداغى ئۆي، يىر، دالا جاي.

Ц

ц. روس ئەلقاسىدە يېزىمە ئىككىنچى ھەرپ تىسى.
 ц. سۈز ئاراسىدا (цена) باھا سۈزىنى قەتەر.
 ц. تىلپ كۆرسەتەلەدۇر.
 цадик. يەھود ئىولىياسى، غۇلاماسى.
 цаловать. قارا: целовать.
 цапать, цапнуть. تىزىپ ئالاش، ئوغۇر-لاش، مەھكەم چەتكەلەش؛ كۆچ بىلەن تارتىپ ئالاش.
 цапиться. تىزىش.
 цапка. كىيىم، مېتىن، ئەرەۋە غىلەردە كۆيۈك كىيىمى.
 цапки. قوش ئاۋى.
 цапля. بىر خىل قۇش، خۇنئۆك، ئارتىق خان.
 царапать, царапнуть. تىزىپ، تىزىپ قىلىش، يەزە قىلىش.
 царапаться. تىزىش، تىزىش.
 царапина. تىزىلگەن جاي، يۆلەنگەن.
 царев. پادىشاھنىڭ.
 царевич. شاھزادە، پادىشاھزادە.
 царевна. پادىشاھەزىزى.

царедворец. پادىشاھ خوزۇرىدەكى ئادەم.
 царёк. كىچىك پادىشاھ، خان.
 царевубийца. پادىشاھنى ئۆلدىرغۇچى.
 царизм. پادىشاھلىك ئىدارەسى.
 царина. ئىككىنچى يېرى، سىجرا، دالا.
 царить. ھۆكۈم سۈرۈش، خوجەلىك قىلىش، پادىشاھلىك قىلىش.
 царица. پادىشاھ خانىمى، خاتىن پادىشاھ، چىرايلىقلىكى بىلەن بىرىنچى بولغان خانىم-قىز.
 царицын. پادىشاھ خانىمىگە مەخسوس.
 царская водка. ئازۇت مەم تۇز كىسلا-تاسىدان ئارالاشدۇرپ قىلىنغان، تىلە ئىزىتە-دورغان ماددە.
 царский. پادىشاھىگە مەخسوس.
 царские врата. بۈت ئۆيىڭ ئورتا ئىشىكى.
 царственный. پادىشاھلىككە تەئەللۇق، غەزەمەتلى، تەنتەنەلى.
 царство. ھۆكۈم سۈرۈش؛ پادىشاھلىك، مەملەكەت، دەۋلەت؛ خەلق، عالم، ياراتلىش.

— царство небесное - جەننەت، ئاخىرەتتىكى بەختلىق تۇرمۇش، دەۋلەت سەمىيى.

— царство природы - تەبىئەت عالمى.

царствовать - پادىشاھلىق قىلىش.

царь - پادىشاھ، سولتان.

Царьград - ئىسلاۋيانلاردا ئىستانبۇل شەھەر - يىنىڭ ئىسمى.

цаца - ئۈمىدچاق، چىرايلىك، ياخشى بالا.

цванцигер - ئاۋستىرىيانىڭ 22 تىن مۇدا - رىداغى كۈش پولى.

цвель - زەنگارلەرنىڭ كۆگرگەن، قونغان نەرسى.

цвести, цвествь, цвевать - گۈلەش، گۈل چىقارش، كۆكەرش، ساغ، قىزىل يۈزلى بولش.

цвет (цвета) - تۈس، سۈڧەت. (جەمئىيىتى؛ رەڭ، ياغاچداغى گۈللەرنىڭ جەمئىيىتى؛ گۈلدەيدۈرۈش ئۇسۇللىرى.

цветение - گۈللەش.

цветень - گۈل تۈزىتىش؛ قەدىمىدە ئەپرىل، ماي ئايلىرى.

цветистый - گۈللىك، چىرايلىك، چىرايلىك جۇملىدە.

цветить - بۈيەش، چىرايلىك گۈل سالش، چۈملىدە، ۋە ھىجائىتى ياخشى شۈزۈلەر بىلەن تىزىش.

цветковый - گۈل ۋە گۈللەشكە خاس.

цветник - گۈللىك، گۈل باقچىسى.

цветной - گۈللىك، ھەر خىل رەڭلىك.

цветок - گۈل.

цветоложе - ئۇسۇللىكنىڭ گۈل چىقارادۇرغان ئۈزۈڭگى، ساتاغى.

цветоножка - ئۇسۇللىكنىڭ سابىقى ۋە دەستىسى.

цветочник - گۈل ئۇسۇللىرىغۇچى، ياساغۇچى.

цветочница - گۈل ساتغۇچى خاتۇن - قىز.

цветочный - گۈلدەن قىلىنغان.

цветуха - گۈللىك كەزەم، ئۇسۇللىك كەسلى.

цвечение - قارا: цветение

цебер - دان، غەللە ئولچاۋى.

цевка - بۇش ئۈزۈك، نەي، غەلنىڭ نەيگە ئوخشاش سۈيەك.

цедилка, цедило - سۈزۈكچ.

цедить - سۈزۈش، سارقىتىش.

цедра - لىمون ياكى پورتاخول سۈيى ۋە پۈستى.

цедрачь - قالن پۈستى كەتتە لىمون.

цеживать - كۈب سۈزۈش، سارقىتىش.

цезура - شىعر ئاراسىداغى توخنام، مۇسقىنىڭ جۈملىدە ئاراسىداغى توختالشى.

цейхгауз - قورال ۋە ئەسلىدە زاۋۇدى. غەسكەرنىڭ كىرەك نەرسىلەرنى ساقلاش - دۈرۈش ئامبار.

целебник - تەبىئىي، دوختۇر.

целебница - شىفاخانا.

целебный - داۋالايدۇرغان، شىفالى، علا - جىلى.

целесообразный - مەقسەدگە مۇۋاپىق، قائىدىلى، يارارلى؛ قەناعت حاصل قىل - درادۇرغان.

целибат - روھانىيلارنىڭ خائىنسىزلىق ھالىتى.

цельзий - يۈز دەرىجىلى خىرارەت ئولچاۋى.

целик - پۈتۈنلەي، تىمامەن.

целиком - پۈتۈن نەرسە ۋە پۈتۈنلىك، پۈتۈن تاش؛ پۈتۈن تەبىئەت؛ يۈلسىز داللاۋەسەھرا.

целило - دەۋا، دارۋ.

целина - ھىچ بىر ياكى كۈپەن بىزى قول تىكىمەگەن يىز، ھەيدەلمەگەن يىز.

целинный - باشلانماغان، قول تىكىمەگەن.

целительный - داۋالى، شىفالى.

целить - داۋالاش، تۈزەش، تىزىش.

целиться - چاغلاش، توغرىلاش.

целка - پاكىر، غەقىق (ئادەم).

целкач - بىر سوم (مىدراھلى سوم).

целкий - ئۇسۇن چاغانداز.

целковый - سوم بىر سوم.

целлюлоза ياغاچ ئارالاشدۇر ب قىلىنغان كاغاز.
 целлюлоид تازاق وە باشقا نەرسەلەر قىلىندۇرغان كىمياۋى ماددە.
 целование ئۈپمەك، بۈسە قىلىماق. ئۈپىشىش.
 целоваться چاغاندا ز ئاخۇچى؛ باكر؛ عەففىف، بۇتۇنلۇك.
 целомудренный عىففەتلى؛ بىكرلى.
 целомудрие عىففەت، بىكر، گوناھسىزلىك.
 целостный باشلانغان، بوتون.
 целый قول تىكەنگەن، باشلانغان، سىلامەت، زەرەرسىز؛ قالدۇرمايدىغان، بوتون.
 целыш بوتون توخوم، بوتون ئاۋقات.
 цель مەقسەت، نىيەت، مەدەنىي بىلگى.
 цельный بوتون، بىر نەۋەدىن، پارچاسىز.
 целящий قارا؛ целительный مەدەكە مەلەش، سىمىتلەش.
 цемент سىمىن، تاشدىن قاناتدۇرغان قۇم، (غىبارەتلەرگە ئىشلەتكەندۇر)
 цен تاسما؛ بۈي.
 цена باھا، ھەق، قىيەت.
 ценз برابر ئىشكە ھوقۇق بېرىدۇرغان شىرايت، خەلقنىڭ سان وە مۈلكىنى يازب چەش.
 цензор مەتبۇعاتنى تىكشۈرگۈچى مەنمور.
 цензура مەتبۇعاتنى تىكشۈش ئىشى.
 цензурный مەتبۇعاتنى تىكشۈشكە مەخسۇس.
 цензурировать مەتبۇعاتنى تىكشۈش، تەعقىب قىلىش.
 ценитель تەقدىر قىلغۇچى؛ باھا قىلغۇچى.
 ценить باھا قويىش، باھالەش، تەقدىر قىلىش، قەدرىنى بىلىش، ئىھتىرام قىلىش.
 цениться باھا قويىش؛ قەدرلەش.
 ценник پىھا قويغان نەرسەلەر جەدۋەلى.
 ценность قىيەت؛ نادىر نەرسە.
 ценный باھالى، قىيەتلى؛ نادىر، فائىدالى.

ценовщи ك كىسكۈچى، تەكسە كىسكۈچى.
 цент - بۇل، دوللارنىڭ يۈزدەن بىرى - 2 تىين.
 (ئۈچ چارەك تىين مەقدارىدا).
 центавр جەنۇبى كۈرەدەگى بولكوزلار تۈركۈمى.
 центавры يۈنانلار غەندە يۈنانستاندا تۇرغان ئادەم باشلى، ئات گەۋدەلى خەلق.
 центнер 3 بود بىر قادات ئاغرىغىدەگى ئولچاۋ (50 كىلوگرام)
 центр مەركەز، ئورتا، ئۈزەك. قوۋەتى رافە؛
 — центробежная сила مەركەزدەن چىتكە تارتىدۇرغان قوۋەت،
 — центростремительная сила مەركەزگە تارتىدۇرغان قوۋەت.
 централизация مەركەزلەش، ئىشنى بىر نوقتەگە جەمەق قىلىش.
 центральный مەركەزى، ئورتاداغى.
 центровик مەركەز قۇمبە مەغزاسى.
 цеп كەلتەك، توقماق، يەنجىش توقماغى.
 цепень مىقروپلى ئۈزۈن چۈلچەك.
 цепенеть قاتب قالش.
 цепец يەنجەدۇرغان كەلتەكنىڭ توقماغى.
 цепка كىچىكە كىشەن، زەنجىر.
 цепкий ياپىشەن ورغان.
 цеплять ئاسىب، ئالت قويىش، ياپىش، باغلاناش؛ ئەچچىغلاناش.
 цепляться, цепиться ياپىش، تىتىش.
 цепник يەنجەدۇرغان كەلتەك دەستەسى.
 цепной كىشەندەگى، زەنجىردەگى، كىشەنلى.
 цепочка زەنجىرچە، مەدەت زەنجىرى.
 цепь زەنجىر، كىشەن؛ سىلمە.
 цербер يۈنانلارچە جەمەنەم ئىشىگىنى باغلاب تۇزادۇرغان كۈب باشلى ئىت؛ يامان قاراۋول، خۇزمەتكارگە مەزاج قىلىپ تەيىنلەندۇر.

церва بر نەوخ دالا گۈلى.
 церезин شۇئەقى ساقچى، مۇندەرمەندلەر
 ئىشلەيدىن ورغان موم.
 церемониться تەكلىۋۇلۇش، ئازلانئىش.
 церемониал رەسىم، تەشريفات، بىر
 تەنتەنەلك كەتتە بەيرەم تەرتىبى.
 церемоний мастер مەر خىل
 تەنتەنەلەرتى ئىدارە قىلان ورغان مەدراى
 رۇتەبەسى.
 церемония تەكلىۋۇلۇش، شىعار، تەشريفات؛
 ئارتق دەردەدە تەكلىۋۇلۇش ۋە رەسىمىدە.
 церемонный تەكلىۋۇلۇش، ئىختەالى.
 церковник بۇتخاندە تەرەقدارى ئادەم ۋە
 شۇنىڭ سىياسى تەشۋىرى؛ بۇتخاندە خادىمى.
 церковно - славянский язык روسلازنىڭ بورونخى-ئىسلاۋيان تىلىدەن
 ئالغان دىنى، عىبادەت كىتابلارنىڭ تىلى.
 церковнослужитель بۇتخاندە خادىمى.
 церковный بۇتخاندەگە مەخسوس.
 церковь بۇتخاندە، كەلىسە، عىبادەتخاندە.
 церковь خىرىستىيان دىنىگە ئىشەنگۈچىلەرنىڭ
 مەجموعى.
 цесаревич روسىدە شامزادە غۇنۋانى.
 цесаревна شامزادە خانىمى.
 цесарец ئاۋستىرىيادا ياشاغۇچى ماچار، چېخ،
 ئىسلاۋ.
 цесарка ئافرىقا تاۋۇغى.
 цефало... پاش، ياشكە تەدەللۇق (يونانچە).
 цех بىراركەسبە بولغان ئىشچىلەر بىرلىكى.
 цеховой ئىشچى، كاسب، ئەسناپ.
 циан زەنگار مۇۋەللەلەم، تۈسسۈز زەھەر.
 циан... زەنگار، كۆك رەڭ (يونانچە).
 цианистый калий چۈدە قۇۋۋەتلىك زەھەر.
 цибик چاي شەبەسى.
 цивилизация مەدەنىيەت؛ تەرەققى
 جەمئىيەت؛ زىيالىلىك، تەرەققىيات.

цивилизованный مەدەنىيەتلى، تەرە-
 ققى قىلغان.
 цивилизовать تەدەندۈن ۋە تەرەققى
 قىلدۇرئىش.
 цивилист گىراجدانلىك حوقۇقىنى بىلگۈچى
 عالم.
 цивильный گىراجدانلىككە مەخسوس.
 цидулька خەت، نامە.
 цикл دۈۋر، دەۋر قەلەك.
 циклизм تېپكى تەرەۋە، ئاقنامەيلىدە مۇسا-
 پەقە قىلىش.
 циклодром تېپكى ئىزدەۋەر مۇسابەقەسىغا
 مەخسوس مەيدان.
 циклон غاپت قاتتىق داۋل، فاونانگ
 جەزەكەتى.
 циклоп يونان خىكايەتلەردە بىر كۈزلى
 ئالپ باتىر.
 циклостиль يازۇ ماشىنىسىدە نۇسخە
 كۆچۈرۈرۈرغان ئالەت.
 цикорий زەنگار كۈللى گۈل، يافزاغى مەر
 خىل تەعاملەرگە ۋە قەھۋەگە قوشىلادۇر.
 цилиндр ئىستوانە، ئىستوانە شەكلى تىلپەك.
 цилиндрический ئىستوانە رەۋشلى.
 цимбалы قىلى موسىقى ئالەتى.
 цинизм ئەدەب ۋە خىيانەت ئۆزىگە ۋە
 باشقالارغا ئىجتىرامنىڭ بولماسلىغى؛ شۇنىڭ
 تەدلىمى، شۇمۇعاسەلە؛ ئۇياتسۇز تەكلىۋۇسزلىك.
 циник ئۇياتسۇز، كۈستاخ، تەكلىۋۇسز ئادەم.
 циничный ئۇياتسۇز، ئەدەبىسز.
 цинк توتيا.
 цинковать توتيا لاشدۇرئىش.
 цинковый توتيا دەن قىلنغان.
 цинкография توتياغا مەر خىل رەسىملەر
 قىلىش سەئادەتى ۋە مەدەتخاندەسى.
 цирк ئات ئۇيۇنخاندە، تاماشاخاندە.
 циркулировать مەيداندا بولئىش،
 ئىستىمالدا بولئىش، شايع بولئىش.
 циркуль جەزە، پەركار.

циркуляр ئىمىر، فەرىمان، غۇمىسى بويۇقى
 циркуляция ئەيىلەپ يۈرۈش، خەتەر كەت
 цирюльник سەرتەراش
 цистерна سۇۋ ساقلاش ئۈچۈن كۈلۈنغان چوقۇر، تېمىز يۈلدە كېراسىن نىفت ۋە باشقا سۈيۈق نەرسىلەر تاشىدىورغان مەخسوس ۋاگون
 цитадель شەھەر ئىچىدەگى قەلئە
 цитата بىرار مۇھەررىرنىڭ، ئاتقنىڭ سۆزلەرىنى
 ئۈز غىيارەسى بىلەن قوشب يازش ۋە دەلىل قىلىپ كۆرسەتەش
 цитировать بىرار مۇھەررىر، ئاتقنىڭ سۆزلەرىنى يازش، دەلىل قىلىش
 цитра چېرتىپ ئۇيغايدىورغان قىللى موسىقە
 цитрон لىمىون
 циферблат ساعەتنىڭ رەقەم يازغان تاختاسى، يېتى
 цифра رەقەم، ۵۵۵۵، سىفر
 цифровать رەقەملەش
 цицеро مەتبەئە خەرقىنىڭ ئولچاۋى
 цокать Ц خەرقىنى ئورنىگە Ч خەرقىنى تەلەفۈز قىلىش؛ قاتتىغ نەرسە بىلەن ئورۇپ كېسىن تاۋوش چقارش
 цоколь تاشقارى دىۋارنىڭ پەستكى قىسمى
 цуг ئاتلارنىڭ بىر-بىرى ئارقاسىغا قوشش

цукать شەكەرلەنگەن ئاۋقات ئۇستى
 Цусима مەغلۇبىيەت، تازمار قىلىش
 цыбик قارا: цибик
 цыган ئولى؛ ئازغىن
 цыганить تەنەش، سۆرەش
 цыганка لولى خاتىنى ۋە قىزى (ئوروس)
 цыганский لولىلەرگە مەخسوس
 цыгарка پاپىروس، يوغان پاپىروس
 цыкля كۈننىڭ تىككۈلەيدورغان نەرسە
 цымбалы چەك، موسىقە ئالەتى
 цынга زەنگە ئاغرىغىغا مەخسوس
 цынготный شەغلەپتە
 цыновка سېۋىلكى، خەزىز؛ تاۋوق ئاۋقاتى، ساۋوقدان، ئىغلاسلەكەن قول يارلىشى
 цыпленок چۈچەك
 цыплятина چۈچەك گۈشى
 цыпляютник چۈچەك سانخۇچى
 цыпочка ئاياق ئۇچى
 — ходить на цыпочках ئاياق ئۇچى بىلەن يۈرۈش
 цып-цып تو-تو (تاۋوقنى چاقىش)
 цырюльник قارا: цирюльник
 цытварь دەرماتە
 цыц! جەم، تىك تور

4

ч рос ئەلغىياسىدە يگرەم ئۈچۈنچى خەرقىچ
 чабан پاداشتى؛ قوي چوبانى
 чавереть قورش، خالسىزەنش
 чавкать چەپلەنش؛ غوزگلاب سوزلەش
 чага قاين دەرەخىدە ئوسادورغان كەتە باشلى پوك، ئېشەك قالىپاق
 чад قورۇم، تۈتۈن
 чадить تۈتۈنلەندۈرۈش
 чадный تۈتۈنلى، قورۇملى

чадо چالا، ئوغل
 чадолюбивый بالاچاقا سىيۈچەن، بالا جانلى
 чадра چادر، بىر كىچەك پەردە
 чаевать چاي ئېچش بىلەن شوغۇللەنش
 чаевые چايلىك - مەيلىك
 чаемый كۈتۈلدەندۈرغان، ئۈمىد دەگى
 чаепитие چاي ئېچش ئوتۇرۇش
 чай چاي

чай شونھاق بولسا كېرەك، زەننەتچە كومانەچە.
 чайма ئاتى قوشلىق (قوش).
 чайная چايخانا.
 чайник چاينىك، چايخۇر.
 чайница چاي قوشى، چايخۇر خانىمىز.
 чайничать قارىك چاسват.
 чайный چايگە مەخسۇس.
 чакрыжить كېشىش، مەيدەلەش.
 чаить كېيەننى باغ بىلەن ياغلاپ قوش.
 чалка, чал كېمە توقتاتىدىغان ياغ.
 чайма سەللە، ئەسەمە.
 чайный ئاللا؛ چال.
 чан سۆز تىلدىن ئورۇنلانغان كەتتە ئېدىش.
 чара كاسە، قەدەج، سىجىر.
 чардаш ماجارلارنىڭ مىللى رەقەسلەردى.
 чаржа كاسە، باندىان.
 чаровать سىجىرلەش، تەلەپلەش،
 كۆز بويەش، كەينىگە قېلىش؛ مەقسەت ۋە
 مەجسۇب قېلىش.
 чародей, чаровник سىجىرچى.
 чарок ئىسسىق ئىتىك.
 чарочка كەچكە كاسە، قەدەجە.
 чартизм ئەنگلىيەدە ئىشچىلەرنىڭ ئورمىشىنى
 ياخشىلاش ئۈچۈن 1836-47 نچى
 يىللاردا بولغان ئىجتىمائىي ھەرىكەت.
 чары سىجىر، تەسەم، ئىم، كەينىگە.
 час سەئەت؛ ۋاقىت، مۇددەت، قۇرسەت.
 часовня مەدەنىيەت كەچكە غىيائەتخانا.
 часовой ئەۋەتلى قاراۋول سالدات،
 سەئەتكە مەخسۇس.
 часовщик سەئەتساز ۋە تۈزەتكۈچى.
 часок بىر سەئەت.
 часослов دوغالار مەجسۇسى.
 частеть تىز تىزلىنىش.
 частичкە قالىن ئورمان.
 частина قالىن ئورمان، قالىن يايلاۋ.
 частить تىز-تىزلىش، تىز-تىز قېلىش.
 частица زەررە، پارچا، سەسە.

ЧАСТИЧНЫЙ قىسمى، يېرىم، بىر سەئەت.
 частность خۇسۇسىيەت، بېگانەلىك.
 частный ئاتلىق؛ خۇسۇسىيەت، بېگانە.
 часто تېخىز.
 частокол چېتەن.
 частота تىزلىك، ئاتلىق.
 частушка كەلتە شىجىر، جوماق، بەيت.
 часть جوز، قىسىم، سەسە، قەدەج، قېتەج.
 частью قىسىم.
 часы سەئەت؛ موعىدەن ۋاقىت.
 чаус, чауш يېرىك ئوزوم.
 чауш چاۋوش، تۈركىيەدە مەھكىمى مەنسەب.
 чахлый قورۇغان، ئىررىق.
 чахнуть قورش، ئىررىقلاناش.
 чахол قارا؛ چەخول.
 чахотка سەل، ئويۇكە كەسەلى، يۈتەل.
 чахоточный سەل كەسەل.
 чаша ئېدىش، كاسە، بەخت، سەئەدەت، غەم
 قايغۇ.
 чашечка كەچكە ئېدىش، چوقۇر، تۈزە سۈيە-
 كى؛ گۈل ياقراقلىرىنىڭ مەجسۇسى.
 чашка پىيالە، ئولچاۋ تەلپىنكەسى، تۈزە
 سۈيەگى؛ تىش ئورنى.
 чашник قەدىمىدە پادىشاھ مەزەپىدە شەراب
 قويغۇچى، ئوز پىيالەسىدەن ئۆچكۈچى.
 чаща قالىن ياغاچلىق (ئورمان).
 чаще تىزىرەك؛ قالىنراق.
 чайть كۈتۈش، ئومىد قېلىش.
 чваниться ئۈلۈغىسىمانلاناش، نازلاناش،
 كېرەلەش.
 чванливый نازلى، ھاۋايى.
 чебак بىر نەۋىج بالىق.
 чебот, чеботы ئىمىنىڭ كالىش.
 чеботарь ئىمىنچى.
 чебурек خەمىرلى ئاش.
 чевяк ئاياق كېيىمى.
 чей, чья, чье كەينى، كەسە مەخسۇس.

чек چىك قاغازى؛ پول وە باشقا نەرسە
 ئالئاددورغان رەسمى قاغاز.

чека چۈى

чекан پۇل باسدش وە نەقشكە مەخسوس بالغا

чеканить پۇل باسدش.

чеканный باسلغان؛ موندەققەش.

чеканщик نەققاش. پول باسقۇچى

чекмарь ياغاچ توقماق.

чекмень چىكەن.

чекуша چۈى، توقماق.

челн, челнок ئۇك عاددى كىمە، قايق،

чело جەبە، ناسىيە.

челобитчик سورانغۇچى، ياش ئورغۇچى.

человек ئىنسان، ئادەم، كىشى، بەشەر.

человеколюбие كىشىگە مۇھەببەت،
 ئىنسانىيەتپەرۋەرلىك.

человеконенавистник كىشىگە
 دۇشمەن، ئادەمگە يامانلىق قىلغۇچى.

человеческий ئادەمگە مەخسوس،
 ئىنسانىي.

человечество ئىنسانىيەت، بەنى بەشەر،
 ئادەم بالالىرى.

человечный ئىنسانىيەتلى، كىشىلىكلى.

челомкаться ئۈپش كۈرۈش.

челюсть جاغ سۈيەگى، تىشلەر سۈيەگى.

челядь خەزمەتچىلەر، قۇللار.

чем что زەمىرنىڭ مەفھول مەدە ئىجراىى؛
 «نېمە بىلەن» نېمە تەرەپىنەن مەعتالازىگە
 توغرى كېلەن دور.

чем .. كە قاراغاندا... كە قەدەر... .. كە
 قىياسەن.

я старше, чем ты مېن، سەنڭە قاراغاندا
 كەتتەردەك.

чемер بىل سۈيەگى؛ كەسەل. دەرد.

чемодан يول قاپچاسى. جىپان.ان.

чемпион ئۇك پاتر كۈرەشچى.

чемпионат كۈرەشچىلەر ھەيئەتى.

чепец خاتىلارنىڭ باش كىيىسى، رومالى.

чепрак ئات شالچاسى.

чепуха سەفسەتە، بىكارچى سوز.

черва چىرى، چىللىك (قارنا شەكلى).

червленный قىزغىنل.

червонец ساف ئالتون پۇل. 10 سوم.

червонный ساف ئالتوندىن مەمۇل؛
 قىزغىنل؛ كارنا ئۈيۈنىدە چىللىككە مەخسوس.

червь قورت، چۈلچان، لاي خورەك،

червяк چىۋالچان، لاي خورەك،

чердак پىرمان؛ پاراخون بۇرنى.

черевик خاتىلار كەشى.

черевое ئىچ، قورساق-ئۈكە- ئۈكە.

червоводня ئۈپدەك قورنىلارنى يىتىلدۈرە-
 دورغان جاى.

черед نەۋبەت، نەۋبەت جاىى.

череда نەۋبەت؛ ئۈسەلىك.

чередить نەۋبەت بېلىكىلدەش، نەۋبەتلەشش.

чередоваться نەۋبەتلەشش، بىرسى
 ئارقاسىدىن بىرسى كۈلش.

через, чрез ئارقالى. واستىسى يىلەن،
 ئارلاش. يەن سوڭ... سەبەبلى
 .. سەبەبە سەدە.

черемис چىرىمىش خەلقى.

черемуха بىر نەۋە دەردەخت.

черен ساپ، دەستە.

черенить ساپلاش (بىچاق، بىگىزنى)

черенок كىچكە ساپ، دەستە، ساپگە
 ئوخشاش باقا قاينىغى؛ كەلتەك پارچاسى.

череп ياش سەيەگى؛ تاشباقاتاڭ ئۈستىكى قاينىغى؛
 قارنىڭ موز قاتلامى.

черепаха تاش باقا.

черепаший تاشباقاغا مەخسوس.

черепашка كىچكە تاشباقا.

черепица تاхта، تاش؛ مەيدە تاختا.

черепок سىنق-پارچا (ئىدىش).

черепушка قەدەخ، بالچى ئېدىش.
 черес... پول ۋە قورال باغلامادورغان بېلباغ.
 чересполосица بىر جىسىمىنىڭ مىر خېل جايلاردا تارقاق ھالدا بولىشى.
 чересседельник ئارقالق (شەۋزەل).
 чересчур جۈدە، ھىسابسىز، ئارتىق كۆپ.
 черешок قارا: چىرەنەك.
 черешня گىلاس.
 черкать, черкнуть چىزىش، تىز يازىش.
 черкес چىرەكەس؛ قانقاس ئاتى.
 черкеска كەكاز، چىرەكەس تىلپەكى.
 черкешенка چىرەكەس خانى-قىزى.
 чернёхонек قاپقارا، تىم قارا.
 чернец رەھب، ماناخ.
 чернеть, чернеться قارالاش قارا، بۆلۈپ كۆرۈش.
 черни چىرە بويىدەكى قامشلىق.
 черника دىكىزىڭ ئوزاقدان كۆرۈنمەيدۇرغان يېرى.
 черника قارا يانغاق ۋە ئونىڭ پىزچاغى.
 чермный قارا قىزغىنلىق ئۆس.
 чернила سىياھى، قارا.
 чернильница سىياھىدان.
 чернильный قارا، سىياھىدان قىلىنغان.
 чернить قارا قىلىش؛ غەيبىلەش، بۆسەنلەش.
 черничник قارا يانغاق پىستى، قارا يانغاق سىيۇگۈچى.
 чернобровый قارا قاشلى.
 чернобурый قارا تىل.
 черноватый قاراراق.
 черновой, черновик بىرىنچى قول يازما، مېسئۇدە، قارا يازۇ.
 черноволосый قارا چاچلى.
 черноглазый قارا كۆزلى.
 чернозем قارا تۆپراق، يېرى.
 чернокнижие يانغان ھىكىمەت «سىجر»
 чернскожий ھەبەش، قارا بەدەنلى.

чернолесье قانلىق بەرگەك ئورمان.
 черномазый توق قارا، ئىسسىق.
 черноморский قارا دىكىزىڭ مەخسۇس.
 Черномор خەلق ھىكايەسىدە يامان سىجرچى.
 черноокий قارا كۆزلى.
 чернорабочий ھۈنەرمن قارا ئىشچى.
 черноризец رەھب، ماناخ.
 чернослив قورۇتلغان مېۋە.
 черносотенец, -ник قارا يۈرەكلى، پادىشاھ تەرىھەندارى كىشى، روسىيە مائارىخىستى.
 чернососный خەزىدە يېرىنى سالىق تۆلەپ ئىككىچى دېمقان.
 черностоп قارسىز، كۆز ساۋۇقلارلى.
 чернота قارالغى.
 чернуха قارا ئۆسكەنكى تاۋوق، سىگر ۋە باشقالار.
 черный قارا؛ قارا تەنلى ئادەم، يالا قوش ئىسىمى.
 черныш قارا، قارالغى؛ قارا خەلق، غەدام؛ قارغا تۈدەسى.
 чернь قارغا تۈدەسى.
 черпак ئۈزۈن شاپلى چۈمچ.
 черпало سوزگىچ، چۈمچ.
 черпать, черпнуть سوزش؛ ئىقتىباس ئېتىش، ئىختىياتدەن ئالغى.
 черпаться سوزلش.
 черствесть قانغى، غۇدۈرلەنش.
 чёрствый قانتغ، ئىسكى. غۇدۈر.
 чёрт, чорт بەدى، جن، شەيتان، ئېلىس.
 —убирайся к чорту يوقال، سەنچىلەپ كېت.
 —чорт возьми قەھر تېككەن، لەھەت تۆشكۈر.
 черта چىزى، خەت؛ خىسەت، سۇفەت.
 чертеж پىلان، چىزىپ ئالغان رەسىم.

чертожник پلان چىزغۇچى.
 чертёнок شەيتان، تېلىم بالاسى.
 черти شەيتانلار، جن وه پەرىلەر.
 чертить چىزىش، چىزىپ ياساش.
 чертовка پەرى، جن، سىجىرچى خاتىن.
 чертовский شەيتانى، پەرى-چىنگە خاس.
 чертовщина تاڭلاشلىقى قىيىن بولغان
 غەير تەبىئىي، موعجىزەلى يازو، (ئىش،
 نەرسە).
 чертог سەراي، كوشەك، چىرايلىك ئۆي.
 черток نۇرەنگەرنىڭ چىزادورغان
 ئەسبابى.
 чертыхать چۆرت كەلىمەسىنى ئەيتىپ
 سۆكۈش.
 черчение رەسىم قىلىش، چىزىپ ياساش.
 черчивать كۆپ چىزىش، چىزىپ ياساش.
 чесалка تاراق، قاشىلاغۇچ.
 чесать قاشىش؛ تاراش.
 чесаться قاشىنىش، تاراش؛ چىنىش.
 чесноковка سارساق باشى.
 чесота قىچىش، قىچىنىش.
 чесотка قىچمە كەسەلى، قىچمە.
 чувствовать تەننەنەلى رەھىدە ئولوغلاش،
 تەعزىم قىلىش، ئىجتىرام قىلىش.
 честер ئەنگىلىز پىشلاغى (قوروتى).
 честить ئىجتىرام قىلىش؛ سۆكۈش، يامانلاش.
 честность ناموسلىق، توغرىلىق.
 честный ناموسلى، توغرى، ئىساقلى.
 честолюбивый شوھرەت وه جورەت
 سۆيگۈچى؛ شوھرەتپەرەست.
 честолюбие شوھرەتپەرەستلىك.
 честь غىززەت، قەدر، جورەت، شەرەف،
 مۇرۇرەت؛ ئابروي، ناموس.
 честь-честью مەھەممەسى ئۈز ئورونىدە.
 يەتەرلىك، عورف-خان دەتچە.
 чесуца چۈچۈچە (ختاي كىيىملىكى).
 чета قوش، پەر. چۈت.
 чета ئىختىلاچىلار فرقەسى.

читать سالغۇدەرش، چاغشۇرش؛ بر خىل
 باھالاش؛ قوشب ساناش.
 четверг پەنجەشەنبە.
 четвереньки تورت ئاياقلاناش.
 четверик روس ئۈلچەۋى؛ چىتۈپورت نىڭ
 8نچى ھىسسەسى؛ بىرگە قوشلغان تورت
 ئات.
 четверить تورت ھىسسەگە تەقسىم قىلىش؛
 تورت ھىسسە ئارتىدەرش.
 четверичный تورتدەن بر ھىسسە؛
 تورتىنچى؛ تورتىنچى رە قەمخە ئەساس
 ئىتىلگەن.
 четверка تورت رەقەسى؛ تورت شەكلى
 ئۈيىن كارتاسى؛ تورتىنچى ئوقش دەردە-
 جەسى؛ خەلق ئويىنى.
 четверни تورت ئېگىز بالا.
 четверной تورت ھىسسە ئارتىدەرنىڭ؛
 تورت بۆلەككەن عىبارەت.
 четверня بىرگە قوشلغان تورت ئات.
 четверо تورتتاۋ، تورتتاۋلاب.
 четвероевангелие تورت ئىنجىلچىلەر
 نامانىدان يازلغان ئىنجىل.
 четвероногий تورت ئاياقلى (جەيۋان)
 четверостишие تورت مىسراغى
 شىعر.
 четвертак 25 تىپلىك تىنگە.
 чертвертина چارەك، تورتدەن بر
 ھىسسە.
 четвертная بر شىشەنىڭ تورتدەن برى.
 четвертной چارەك، تورتدەن برى.
 четвертовать تەمچىن بىلەن جەززالاش.
 четвертушка چارەك، تورتدەن بر ھىسسە.
 четвертый تورتىنچى.
 четверть چارەك، تورتدەن بر؛ ئوقش
 رە قەبىنىڭ (يىلنىڭ) بر قىسمى.
 четки تەسبىج.

чёткий ئۇچق، سەرىج، ئوقۇرلىق،
 четный جوقت، غەدەدە، زەوج، پەر.
 чет-нечет جوقت - تاق.
 четыре تورت، 4، 4، IV.
 четыредесять قىرى، تورت ئون.
 четырежды تورت كىررە.
 четыреста تورت يوز، 400، 400.
 четырёхугольник تورت بۇرجەكلى
 شەكىل. شەكىل مۇرەببە.
 четырёхгранный تورت تامانلى.
 четырёхсотый تورت يۈزىنچى.
 четырнадцать ئون تورت، 14، 14.
 четы-миней پىراواسلاويا ئاۋىيالارىنىڭ
 تۈر موشلارنى يىلىڭ كۈنلەرى بىلەن
 ئىسپىر قىلىنغان دىنى كىتاب.
 чеха قەدىمكى روم ئاقچاسى.
 чехарда ئوۋىن، (بىرخىل ئوۋىن).
 чехол جلد، قاپ، پوست.
 чечевича ماش.
 чечевичник ماش ئىككى. ماشنى
 سىۋگۈچى.
 чеченец چىچەن (قافقاسدا بىر قەۋم)
 чечениться نازلانئ، كىرلەتئ.
 чечунча چۈچىچە (خىتاي كىيىلگى)
 чешуйчатый تەنگىلى (سەسلەن بالىق
 تەنگەسى).
 чешуя قاپق، پوست (بالىق تەنگەسىگە
 ئوخشاش بىر-بىر ئۈست تۈلگەن قاپق)،
 чивый يومارد.
 чигирь چىغىرىق، سو چىقارادورغان چىغىرىق.
 чиж چىنچارچا.
 чик «چىك» قىلىش؛ باھلىغان يول؛ جانلى
 يىر؛ بۈتۈن قورقۇنچىلىققا خازر بولش.
 чик-чирик چىچىق ئاۋوشى؛
 чикать, чикнуть «چىك» قىلىش،
 قانچى بىلەن ئىشتەتلىك قىلىپ قىيش.
 чикчиры ئاتلى غەسكەرنىڭ شىسى.

чиликать, чиликнуть شاپراش.
 чин مەندەب، مەزەج، مەرتەبە، روتبە
 ۋەزىفە، تەرتىب، نىزام.
 чинарь چىنار دەردەختى.
 чинёнка ئازامىكە سالىب پىشلىگەن نەرسە.
 чинить تۈزەتئش، ياماش، قىلىش.
 ئوچلەش.
 чинно تەرتىب ۋە ئىدەپ بىلەن.
 чинный تەرتىپلى، ئىدەپلى، ئولوغسىمان.
 чиновник مەشۇر، ئورە.
 чиновничий مەشۇرلەرگە مەخسوس.
 чиновочитание مەندەپلەرنى ئىجتىرام
 قىلىش.
 чинопроизводство مەندەپكە مەزەج -
 گە مەندۈش.
 чинуша قورەجە، مەيدە مەندەپتار.
 чир چىقان؛ سۆۋ ۋە قارناغى سۆز.
 чирей زىقرايدورغان، چىقان.
 чиреть زىقراش، چىقان باسش.
 чирикать قارا؛
 чиричь قاتتىق چۈش؛ كۈگرت ياندۇرئ؛
 چى-چى دىپ قىچىقىش.
 чирок ئالا ئۆرەكلەيدەن بىر نەۋى.
 численно سان جەھەتتە، سان بىلەن.
 численность سان، حساب، غەدەدە،
 كۈيلىك.
 числитель كەسر سورەتى. سورەت.
 — числительное слово غەدەدە كەلمەسى.
 числить ساناش، حسابلاش.
 числиться سانالئ، حساب قىلىش.
 число سان، حساب، غەدەدە.
 — единственное число بىرلىك سانى.
 чистаган قارا؛
 чистенький چىستوگان، پاك، تازا،
 پاكىزەگە.
 чистец ئۈمىلىك ئىسمى. تازالانغان دان.
 чистёхонек يۈتۈنلى، پاك، جۈدە تازا.
 чистинище كانۇلىكلەردە، روھنىڭ مەدە
 كۈنلەردە تازلانئ چەتتەگە كىرگە
 خازرلانا دورغان ئورنى.

чистить . تازالاش ، ئىزتىش .
 чиститься . تازالانىش ، ئىزىلىش .
 чистка . تازالاش ، ئىزچىش ، ئىزتىش .
 чисто . تازا ، ئىزچىپ ، پاك ، تازا .
 чистоган . ئالسى-سىرىشكە ساق پۇل .
 чистокровный . ساق قانلى ، ئەسل .
 чистописание . ھىسن خەت ، چىرايلىك يازش .
 чистопись . چىرايلىك ، ئاچق يازش .
 чистоплотность . پاكلىك ، تازالىق ، ئەسلىك .
 чистоплотный . پاك ، تازا ، ئەسل .
 чистополье . تازا دالا .
 чистосердечный . ساق قەلبىلى . ئەغلاسىلى .
 чистота . پاكلىك ، تازالىق ، ساقلىق .
 чистый - پاك . ساق ، تازا ، يالتىراغان ، غەيب - ھىز ، بوزوق ئىدىس ، خەير - خاھ ، توغرى ، ئوقۇل ، ساق .
 чистюля . ئۆزىنىڭ پاكلىكىگە ئارتىق رەغايە قىلغۇچى .
 чистяк . ئاق يوزلى ۋە ئاق تەنلى ئادەم .
 читалка . ئوقش يورتى ، كىتاب قوپىپ ئوقۇيدىورغان ئوستىل خان تاхта .
 читальня . قرائەتخانىە . ئوقش يورتى .
 читать , читывать . ئوقش .
 чихать , чихнуть . غەتىمە ، بېرىش ، چۈچكۈش .
 чихирь . چەغىر ، قاققاش ئاراغى .
 чичероне . يول كورسەتگۈچى .
 чичисбей . چېت ئىرىككە خاتتالارى بىلەن فائىدالانغۇچى .
 чичунча . قارا : чесуча .
 чище . تازاراق ، پاك ھەك .
 чищивать . تازالاش ، پاكلاش .
 чищоба , чища . ئوقىنىڭ ئىككى ئىككىش ئۈچۈن تازالانغان يېرى .
 чкать . ئورش . ئورتىش ، توغرى كىياش .

член . ئەزا ، پارچا : جەمئىيەت ئەزاسى .
 членник . ئەغزانىڭ بوغومى ، ھەشەراتنىڭ كۈلايدىورغان ئەزاسى .
 членистоногие . ھەشەرات .
 членовредить . ئەغزانى ۋەغەپلەندۈرۈش .
 членский . ئەزاگە مەخسۇس .
 чмокать . شاپلانتىب ئويۇش ، ئۇيرىلەردەن چۈپلەتتۈرۈش .
 чмокаться . شاپلانتىب ئويۇش .
 чоботы . قەدىمغى ئاياق كىيىمى .
 чокать , чокнуть . شىلتىرەتتىش .
 чокаться . شىلتىرەتتىش ، قەدەھ ئورۇشتۇرۇش .
 чолн . تاغاراغا ئوخشاشتىب قىلىنغان قايىق .
 чольшко . سىكرىڭ يالى ، بويىن ئاستى كۈشتى .
 чоп . بالق ئۇسى . بوچكەنىڭ ياغاچ قايىقاغى .
 чопорный . ھاۋالى ، تازىلى ، تەكلىۋۇقلى .
 чорба . شوربا .
 чорт . قارا : черт .
 чортопляс . ئازاق ، خەمىر ، سىرا .
 чорточка . كچكەنە چىزق (-) .
 чох . بىر مەرتەبە توچكۈرش ؛ خىلى پولى ؛ چارەك تىيىن .
 чохом . ھېچ ئايرىماستىن ، ھەممەسىنى .
 чреватый . قورساقلى ، بۈكلۈ .
 — эта книга чревата ошибками . بۇ كىتابنىڭ خەتئىسى كۈپ .
 чрево . قارن ، ئىچ ، رەھم ، قورساق .
 чревобесие . تىرىياس ، مېچكەنە ، تاماقخور .
 чревовещание . ئىچدەن سىزىلەش .
 чревовещатель . ئىچدەن سىزىلەگۈچى .
 чревоугодие . ئاۋقاتخا بېرىش .
 чреда . قارا : черед .
 чрез . قارا : через .
 чрезвычайный . قەۋقلەندۈرۈش ، ئادىر (خۇمىرسىسى) ؛ كەتتە ، زور .
 чрезмерный . ئۈلچەۋدەن ئاشقارلى .
 чрен . توز قايىنانادورغان قازان .

чресла بيل، بويرهك
 чрессeдeльник ئىگىر قايىشى
 чтение ئوئىش، قرائت
 чтение ئوقۇلاندورغان نەرسە (كىتاب، خەت)
 чтец ئوقۇغۇچى، قارى
 чтить ھۆرمەت قىلىش، ئىجتىرام قىلىش
 чтиться ھۆرمەتلى بولش، ئىجتىرام قىلىش
 что نېمە، نەرسە، كۆيىسى، ھىچ، قانداق، وہ
 باشقا كۆپ مەغللارنى ئاڭلاتدورغان
 ئىسىم زەمىر
 — что за причина قانداق سەبەب
 — что-нибудь بىرەر نەرسە
 — ни за что ھىچ بىر ھېچدە
 — что стоит قانچا تىرادى (باھاسى)
 — тот дом, что на горе تاغ تىپەسىدىكى ئۆي
 — что пользы врать يالغانلاب نېمە قايىدە
 что كى، كۆپ مەغللارنى ئاڭلاتدورغان
 ھەرق جەردە غەتىق
 — думаю, что вы правы ئويلىدىمكى، سىز ھەقىقەتسىز
 — ломается, что барин какой كۆيا يايلا- كۆيا ھەرق قىلىق قىلالدور
 чтобы, чтоб ئۈچۈن، مەقسەت بىلەن، تاكى
 что-то بىر نەرسە، مەعارىم ئېمەس، نېمە سەپەيدەندەر
 чу! تېكىتور، ئاڭلا، چوا
 чуб دورك
 чубарый ئات، (ئالارەك)
 чубук چىلم ساپى، تىرىكە، نەي
 чуваш چواش
 чувственный شەھۋانى، ھىسسەسىز، دورغان، ھىسسەياتىگە مەخسۇس
 чувствительный ھىسلى، بوشاق، كۆڭلى، تويغولى، تەئسىرلى

чувство ھىسسە، سىزىش، تويغۇ، مۇھەببەت، شەھۋەت
 — лишиться чувств ھوشسىز بولش
 чувствовать ھىس قىلىش، سىزىش
 чувяк قارا، چەياك
 чугу́н چۈيەن
 чугу́нка تېمىر يول-چۈيەن يول
 чугу́нный چۈيەندەن مەمۇل
 чу́дак قىزق تەبىئەتلى ئادەم؛ جىنى
 чу́дачить غەير تەبىئىي ئىش قىلىش، جىنىلىك قىلىش
 чу́десный غەجىب، غەرىب، موعەززەرى
 чу́дить غەجەپلەندۈرش، غەتلىسىز رەۋشە، ھەرقەت قىلىش؛ ھىلە قىلىش
 чу́диться غەجەپلەنش، قىزق كۆرىنش
 чу́диться كۆزگە كۆرىنش
 чу́дной غەجەب، خارقلاندە
 чу́дный غەجىب، لەتىق، قىزق، كۆزەل
 чу́до موعەززە، غەجەب
 чу́довище, чу́довища خارقىلغادە، كەتتە وہ قورقۇنچ نەرسە
 чу́довищный ئىشلىمەگەن، كۆرلمەگەن
 чу́доцей, чу́дотворец غەجەپ مەغلەر كۆرسەتكۈچى، كەرامەت ئىگەسى، موعەززە كۆرسەتكۈچى
 чу́дотворный موعەززەلى، كەرامەتلى
 чу́жок بېگانە، چىت كىشى
 чу́жбина يات بېر، غۇرىدەت، چىت بېر
 чу́ждаться چىتەنش، يراقلاش
 чу́ждый يات، چىت، بېگانە
 чу́жеземец ئەجنەبى، چىت بېر ئادەسى
 чу́жеземный ئەجنەبى، چىت بېردەكى
 чу́жой باشقا كىشىنى، چىت يات، ئەجنەبى
 — на чужой счет باشقا كىشى ھەسابىگە
 чу́йка ماۋتۇدەن تىلگەن زوس كامزولى
 чу́лан قازناق، ئامبار ئۆي
 чу́лок پايباق، ئۆيۈك
 чу́лочный پايباق توقوشغا دائىر

чулдый - حساسلى، ئاسسىرلى، بومشاق كوگلىلى.
 чум - كوپمە خەلقئارنىڭ چادىرى.
 чума - ۋاپا، تاغون. ئۆلەت.
 чумазый - قارا، ئىغلاس، خۇنوك.
 чумак - ئەرەۋەكەش، ئات ئۈستىدەكى كىشى.
 чуметь - ۋەيا بىلەن كەسەل بولش.
 чумить - ۋەيا كەسەلدىن يوقىدوروش.
 чумичка - تامشۇق؛ شەپشەك.
 чумный - ۋەيالى، تاغونلى.
 чуприна - كاك (ئىركەك بالا كاكلى).
 чур - چىك، حودرد.
 чура - بىرك قوم.
 чурбан - خادا؛ كەسەتق، غەبى ئادەم.
 чурек - چۈرەك (قائىقاس نانى).
 чурка - كچكە پاختانا.
 чуткий - سىزۈچەن، ئۈنكەن.

сизۈگۈڭلەك، سىزۈچەنلەك، ئۈنكەنلەك.
 чуткость - تاغىغەنە مەقتار.
 чуточка - ۋو سوز «НИ» بىلەن بىرگە ئىستىمال قىلىنپ؛ بولا يازش، قىلا يازش مەغلارنىنى تاڭلا تادۇر.
 —я чуть не упал - مەن يىقىلا يازدەم.
 —чуть-чуть - پەل - پەل.
 —ни чуть не бывало - نىچ ئۇنداق ئىمەس.
 чутьё - سىزش، ئىشش قۇۋەسى.
 чуужа - قافەقاس كىيىمى، (كامزولى).
 чухать - سىزش؛ توناق بىلەن قاشش.
 чух-чух! - چوخ-چوخ (چۈچقا چاقش).
 чучело - تورقەنچ.
 чушка - چۈچقا، كچكەنە توڭغۇز؛ مەدەن پارچاسى.
 чушь - مەغناسىز، بوش (كەپ، ئىش).
 чуять - سىزش، تويغولاش، بىلش، ئىجتىمالەن بىلش.

III

ш - روس ئەلفباسىدا يەكۈمە تورتنچى حارف ش -
 шабаш - ئاخىر، تامام، سوڭ، ئىشەن بوشاش.
 шабаш - پەرى-جەنلەرنىڭ كچەسى بىغلىش -
 لارى؛ حەددەن زىادە كەڭگىرەش، يەمە -
 دىلەر شەنبەسى.
 шабашить - ئىش ۋەقتىدە ئىشنى توختاتش.
 шабли - فەرنسوز مۇسەللەسى.
 шаблон - ئەسلىگە تۇشۇنمەسەن، ئۈستەنە -
 كىنە ئالىنمايۇرغان ئورنىك (ئىش، ئەمەل).
 шаблонный - ئۈستەنەگىنە قازالغان.
 шабровать - خىشتى بىر-بىرىگە قوشىپ تۈزۈش.
 шавка - ئىت، ئىشك ئالدى ئىتى.
 шавкать - ئىشەن ئادەمەك سوزلەش، ئىت
 ۋاپۇللاش؛ ئىلىق كىيىم بىلەن تاروش چاقاش.
 шаг - قەدەم؛ قەدەملاپ يۈرۈش، كۈچەك تەش -
 لەۋپنىڭ ئاراسى.
 шагать, шагнуть - قەدەملەش، مەن ۋەب -
 لاش، ئانلاش، مەكەش.

5 تىن مەقدارىدا ئىران پولى (شامى).
 шагистый - كەتتە قەدەملەر بىلەن يۈرۈچۈى.
 шагла - يالغى بىتى؛ قازق.
 шагом - قەدەملاپ، يۈگۈرمەسەن.
 шагомер - قەدەم ئۆلچەۋى.
 шагрень - شىگرىن، ئۈستى غۇدر تىرى؛
 шадровитый - چوتۇر، ئالا.
 шажок - كچكەنە قەدەم.
 шайба - كۈچەك رە ماشىنىگە قويغان خەلق.
 шайка - جەماعت، گروم، تەڭغە؛ ئوغرىلار
 ئۇيۇشمەسى.
 шайтан - شەيتان، ئېلىم.
 шакал - چاقال، بىرتەچ حەيوان.
 шакаль - ئانا ئورنىگە باشقىنى، ئاۋۇش
 چاقاش.
 шанабола, шапопай - يالغۇ، سۈن -
 رەلمە، بىگەر يۈرۈچۈى.

шаланда يۇك، بالچى، نەجىس تاشيدۇر۔
 شان غان دىنكىز كىمەسى.
 шалаш چادر، پاسترمد.
 шалберить ئىشىسىز بىكار يۇرش.
 шале ئىسويچەردە قىشلاق ئۆيى.
 шалеть عدەلдан يازىش.
 шалить شوخلىق قىلىش، ئالاش، چەن۔
 шалишь! توختا، كېتە ئالەسسەن.
 шаловливый شوخ.
 шалость شوخلىق؛ ھەزل بىلەن قىلىنغان ئىش.
 шалопут عىبادەتتە رەسىمىيەت ۋە روھا۔
 نىلگىنى رەن قىلغان مەزھەب.
 шалтатъ бىكار سوز سوزلەش؛ بىكار يۇ۔
 رش، كىلىگە سالب تۇيىش.
 шалун شوخ (بالا).
 шалфей داۋا ئۆلدىنى.
 шалыган ئىشىسزە تىنەتك، خولىغان.
 шаль شەل، رومال؛ شوخلىق.
 шальнойной عدەلسز، جىنى دەۋامال.
 шаман شامان مەزھەبى تەرەققىياتى.
 шаманизм шаманلىق، (پۈت ۋە ئوتكە چۈ۔
 قوشن مەزھەبى).
 шамкаты ئاڭلاشمايدورغان قىلىپ سوزلەش،
 غورۇڭلەش.
 шампанское شامپان خەمىرى.
 шампунь باش يۇۋادۇرغان سوۋۇ.
 шамшин مىسردەكى ئىسمىق شامال،
 خەمىسىن.
 шамшитъ دەردىسىز سۇدەرلەپ يۇرش؛
 غورۇڭلەش.
 шандал كەتتە شەمەدان.
 шанец ئاكوپ، مۇھىمەكەم بېر.
 шанкр بىدول يولىدەكى كەسەل، شانكىر.
 шанс مۇۋەققەتچىيەت ۋە مۇۋەققەتچىيەتتىن ئۆتكە
 يىتمەشنىڭ دەردچەسى. ھالىتى، شىرايىتى،
 دەردچە.

шансонетка ئاچىق تىلزلاردا، رەستارانە۔
 لاردا ئىپتىلەندۇرغان ئەنەبىسىز ئەشوللەشۋ۔
 نى ئەيتكۈچى خاتن۔قز.
 шантаж پالغان، ھىلە، قورقۇتۇپ ۋە پىا
 ئالداپ ئالاش.
 шантажист قورقۇتۇپ ياكى ئالداپ ئال۔
 خوجى، خاتن.
 шантан موسىقىلى ۋە ئوبولى ئېملىك خانە.
 шантеклер خاتىپەرەست.
 шантрапа بالان ئاياق، كىلگىدى.
 шанцевый инструмент كۆرەك، بالتا
 (غەسكەر ئەسپاھلىرى).
 шапка шапка، تىلپەك.
 шаповал كېڭ نەرسەلەرى تاييارلاغۇچى
 مۇندەرمەند.
 шапокляк يىغىلان دۇرغان تىلپەك.
 шапочник تىلپەكچى.
 шапсуг چەركەش نەسلىدەن قاقاسلى قىۋم.
 шапша بوغداي كۆرۈچى.
 шар شار، كۆرە، يۇمالاق شەكل، تەپەقە.
 шарабан بر ئات قوشلان دۇرغان يېنىك
 ئەرەۋە.
 шарада ئاپشاماق، مۇعمەما.
 шарахнутья تايىلىپ كېتىش.
 шарашить قاتتىغ تۇرتىش، ئۇزىش، قاتتىغ
 ئۇرغىتىش، ئاشلاش.
 шардон تىمىر سەرخانە.
 шарж برار نەرسەنى مەزاج ئۇچۇن غۇرۋ۔
 دەكىدەن ئارتىق كۆرسەتتىش (رەشىمەدە شەيخەردە).
 шаривари قۇلاقنى تىندىرە دۇرغان خۇ۔
 ئۆك تاۋوشلار: مۇشك مومىقىسى «كانسېرتى».
 шарик كېچىدە يۇمالاق شار؛ ئىت ئاشى.
 шарить ئاخشارش، تىننىش، ئزلەش.
 шариат شەرىھەت.
 шаркаты، шаркнутъ چۈش، سۇن۔
 رەش؛ بىرگە سۇدەرەپ يۇرش.
 шаркотаты شالدرەش، شالدرەش.
 шаркун ئالپە، مودە بىلەن كىيىنگۈچى.

шарлатан, шарлота خاشن، خديا -
 ندىچى؛ ئالداوچى، مەكرلى ئادەم، شرللەتەن.
 шарлот مەيدە پياز؛ سامسا.
 шарлотка سۈت مەم ئالمان پەشەرلەن
 ئاوقات (سومسا).
 шарманка ئارقاغا ئاسب ئويىناب يورىلا -
 دۇرغان موسىقا.
 шарманщик شارمانكە ئويىناغۇچى،
 шарнир ماشىنەنىڭ ئىككى قىسمىنى بىرلەش -
 تىرەن دۇرغان نەرسە.
 шаровары شەم، ئىستان.
 шароват يومالاق (شار) بىلەن سايلاش.
 шаровидный دائىرە، سۇرسان.
 шарок شەلەر، شالەراۋىق.
 шаромыжка, шармак بىكارگە بىي -
 رلگەن، بولەك، تىكەن (نەرسە).
 шаромыжничать باغلاپ، ئالداپ -
 سولداپ، ئلەنپ پۇل تاپش.
 шарпать يىرتىپ تاشلاش.
 шарф بويىن رومالى، خاتتار رومالى.
 шассе رەقس دە ئىلگىرى ياكى ئارقاغا قىلىنغان
 موعەببەن قەدەملەر.
 шасталка ئورۇغلىق باشلارنى كېسىدۇر -
 غان قۇرال.
 шастать پۇسىپ ئوتش؛ ئىشىز بىكار يۇرش؛
 ئۇرۇغلىق تازالاش.
 шатать سىلكتش؛ قىرلاش، تىيرەش.
 шататься سىلكتش؛ نىك يۇرش.
 шатен قوڭغراق چاچى ئادەم.
 шатер چادر، خىمە.
 шаткий سىلكتچەك، سۇياتىز.
 шато دالە، يەر (نەرسە).
 шатун تىك يۇرغۇچى؛ ماشىنەنىڭ خىرەكەت -
 لەندىرەن دۇرغان قىسمى.
 шафер كياو بىيگىتى.
 шафран زەغەدىران، زەغەدىران بويىغى.
 шах شاھ؛ شەتەنچ ئويىنچى شاھ.

шахермахер دالال؛ رشوت بېرىپ
 ئىشنى يولگە سالش.
 шахматный شەتەنچ ئويىنچى مەخسوس.
 шахматы شەتەنچ؛ شاھ - مات.
 шахта مەدەن ئوچاغى، كان، چوقۇرى.
 шахтер مەدەن قازىغۇچى؛ كانچى.
 шашечница شەتەنچ، شاشكا تاخماسى.
 шашка قىچ؛ شاشكا ئادەسى.
 шашки شاشكا ئويىنى.
 шашковая снасть قارماقلى ئىپ، سىستماقلى
 ئىپ.
 шашлык كەباب.
 шашня حىلە، يەشەن يوروش.
 шваб نىمەن، كىرمانلى (تەخفە سوزى).
 швабра ياراماس، خۇنۇك.
 шваль قۇراق، ئۇلاش.
 шральный, швейный تىكشەك مەخسوس
 تىكش ماشىنەسى.
 швальная — швейная машина
 تىكش بولمەسى، ئۇستا خانە.
 швальня پاراخود، كىمە ياغلايدۇرغان ياغ.
 швартов яман، يامан بولدى.
 швах پەواب، ئىشك پاسبانى.
 швейцар ئىكۈچى خاتىن - قىز.
 швея, швейка نەركە.
 шворень ئىرغىپ، سۇرپ
 يۇدىرش.
 шевелить, шевельнуть ھەلكتش،
 قوزغاتش، قىرلاش.
 шевелиться سىلكتش، قىرلاش.
 шевелюра چاچ تارالشى، چاچ زىنەتى.
 шевиот ئىنگىلىز چۈن كىيىلدىكى.
 шевро شەورا، ئىچكى تىرىمىسى.
 шеврон يىگكە تىككەن لەتتە (خەربىلەردە).
 шевырять تاختارش، قازىش؛ سىلكتش.
 шевяк چۆپ، كۆك، تىزەك.
 шегла قارا؛ шагла.
 шедевр ئەزاددا بىزچى بولغان ئەسەر
 (ئىش ۋە يا نەرسە).

шейка بويىنچە؛ ئىسكىرىكەنڭ نازىك يېرى.
 шейлок رەھىمسىز، رىياچى.
 шейна بويىن ئىك يىلەن دۇرغان كوشتى.
 шейный بويىنكە مەخسوس.
 шейх شەيخ، پېر.
 шелевка ئەررە بىلەن كىيىلگەن تاختا.
 шелест شىترەش، شىلدەرگەن تاروش.
 шелестеть شىترەش، شاۋلاش (قامشلا).
 шелестить شىترەش، شاۋلاتىش.
 шелк ئىپەك، خەزىر.
 шелковина ئىپەك ئۇپى.
 —шелковичный червь ئىپەك قۇرتى.
 шелковод ئىپەكچى؛ ئىپەك قۇرتلارنى ئاس-
 زاغۇچى ۋە باقۇچى.
 шелковый ئىپەكلىك، ئىپەككەن قىلىنغان.
 шелкопрядильня ئىپەك ئورەيدۇر-
 غان ۋە ئىشلەيدۇرغان كارخانى.
 шелкопряд ئىپەك قۇرتى.
 шеломить بىراونىڭ باشىدا ئۇرۇپ ھوشسىز-
 لاندۇرۇش؛ ئىۋىگىنەسىز حالگە قويۇش، ئىچ-
 ىسىزلاش.
 шелом تام تەرگى، تىمىر تىلپەك.
 шелопаЙ ئىشىز، ئىزىچەك ئادەم.
 шелохнуть سىڭىگىنە سىلكىش، تىبىرەش،
 قوزغاتىش.
 шелуди كىل، تاز.
 шелудивый كىل، ئازلى.
 шелудиветь كىل بولۇش.
 шелуха چىگىت پوچاق.
 шелушить يارش، پىسىتىنى ئۇچىرەش.
 шелыхать قارا: шелохнуть
 шельма, шельмак, шельмец. جىلەكار، ئالداچى، تاولاماچى.
 шельмовать سوكۇش، خور قىلىش.
 шемаЯ شىماي يالغى.
 шемизетка خاتىن-قىز كۆكرەكچەسى.
 шемакин суд تەرەفدارلىق، عدالەتسىز
 ھۆكۈم.

шен ەرقىس، ئويۇندە بىر-بىر ئارقاغا تىزگەن
 كروھ، تۈركۈم.
 шенкель ئاتلانغان ئاتىگە ئىشپور ئۇرۇش،
 قارىغۇغا بىگۈ تىرەش.
 шепелявый سوزنى ئىماچق سوزلاما-
 دۇرغان.
 шептала شەفتالو قاق.
 шептуха ئىم-تۆم، ئىچىپكە قىلىش، غەيىبەت
 ۋە يالغانلار ئارقا ئوخۇچى خانى.
 шептать پىشلىش، شىرلەش.
 шептаться شىپىرەش.
 шепот شىپىرلەپ سوزلاش.
 шептун شىپىرلەپ سوزلەكۈچى؛ قۇلاقدان
 قۇلاققا يالغان خەبەر ئارقا ئوخۇچى.
 шериф ئىنگىلىيەدە سىنىقەنەنڭ باش ھاكىمى،
 شەرىف (مەككە شەرىفى).
 шербет ئىچمەك، شەرىبەت؛ قۇيۇق مۇرەببە،
 سەق، قانار (غەسكەردە).
 шеренга ئۇستاز، ماھىر جاسوس.
 шерлок تىك يۇرغۇچى-ئالداچى.
 шеромыга غۇدۇر، تىككۈز بولماغان.
 шерошить شىترەش، شىلدەرەش؛ چۈال-
 نىش، تۈزەش (چاچنى).
 шерошить غۇدۇر قىلىش، تىككۈزىلەش.
 шерстобит, -бой جۇن تاراغۇچى.
 шерстопер جۇننىڭ قۇش.
 шерстопрядильня جۇن يېگىدەدۇر-
 غان جاي.
 шерсть جۇن.
 шерстяной جۇندەن مەعمول.
 шерш ئاقتار، ئىزلە، ئاپ (ئىنگە خىتاب).
 шершавый غۇدۇرلىق.
 шершень نەيزەلىك پەششە.
 шест خادە، قازق.
 шестак ئالتى نەرسە؛ ئالتى تووغاندىن
 بىرسى.
 шестеренка تىشلى كۆپچەك؛ ئاغىر نەرسە
 كۆتەرەدۇرغان چىخرىق.

шествие بارش، سدير، تواف؛ مدخفل،
ندمايش؛ تەنتەنەلى يۇرش.
шествовать تەنتەنەلى رەۋشەدە بارش،
يۇرش؛ مەر خېل ئۇختاللات دەسەلتەت بىلەن
بارش.
шестерик بر ئىدرەكە قوشلغان ئالتى
ئات؛ بر قاداغا كىرگەن ئالتى شەمەخ؛ ئالتى
دوبىلى قادا؛ ئالتى ئىشلەگۈچىسى بولغان
عائىلە.
шестерицею ئالتى مەرتەبە كۆپ.
шестерка ئالتىلى رەقىم، 6 لى ئۇيۇن
كارناسى.
шестерной ئالتى بولەككەن عىبارەت؛
ئالتى حەسسە تارتق.
шестерня بىرگە قوشلغان ئالتى ئات.
шестеро ئالتا.
шести مەخناسىنى ئاڭلاتقان قوشما.
шестигранник ئالتى قولى شەكل.
шестидесятилетие ئالتىش يىل.
шестидесятник 1869-1851 نچى
يىلەر ئاراسىداغى مۇھەررىر ۋەفەن ئەمەلدارى.
шестидесятый ئالتىشەنچى.
шестисотый ئالتى يۈزىچى.
шестиугольник ئالتى بۇرچەكلىك شەكل.
шестнадцатый ئون ئالتىنچى.
шестнадцать XVI 16، ۱۶ ئون ئالتى.
шестой ئالتىنچى، ئالتىنچى سان.
шесток روس بېچكەسىنىڭ ياقادۇرغان جايى
بىلەن مۇرچا ئاراسىداغى بولسى، بېچكە
ئالدى.
шестопал ئالتى بارماقلى كىشى.
шестопер ئالتى ئۆچلى تۈگۈلەش.
шесть ئالتى، ۱، ۶، VI.
шестьсот DC 600، ۶۰۰، ئالتى يۈز.
шестьдесят LX 60، ۶۰، ئالتىش.
шеф باشلىق، رەئىس، ئاتا، مۇدىر.

шеффены كىرمانىدا خەلقكەن سايلاب
قولغان حاكىملار.
шехеразада شەمزادە.
шея بوين.
шибай مەيدە ساۋداكار.
шибкий قاتتىق، تىز، كۈچلۈك.
щиворот ياقا، بوين، خەتەك.
ШИИТ شىيى، شىخە مەزمەبەدەگى.
ШИК تەكلىۋەتلىك.
шикарный لەتىف، چىرايلىك، كۈزەل.
шикать سۇغۇرش (شش-شش) دىيىپ قىچقۇش.
шиковать چىرايلىك خىيات ۋە مەعشەت
قىلىش.
ШИЛЕЦ ئۆچلۈك كەلتەك.
ШИЛЛИНГ ئەنگىلىيە پۇلى، 46 نىين ئور-
تاسىدا.
ШИЛО يىگە سايلى يىگە.
ШИЛЬНИК يامان، ئازغىن، ئوسىلك ئىسى.
ШИМОЗА ياپون زەمبەردەك ئوقى.
ШИМПАНЗЕ ئانەمگە ئوخشاش مایمول.
ШИНА غلەردەك رىزىنكەسى.
шинель غەسكەرى كىيىم، كامزول.
шинка تۈگۈز گۈشتى.
шинкаръ مەيخانەنچى.
шинковать كۈرەمنى مەيدەلەپ توغۇرلاش؛
مەيخانە تۇتۇش.
ШИНОК مەيخانە، ئىچىلىك خانە.
ШИНТОИЗМ ياپونىيا دىنى.
ШИНЬОН ئۆلەمە، خاتىلارنىڭ چىت چاچلار-
دان قىلىنغان ياش زىندىتى.
ШИП تەكەن، يىگە، قىچقۇ.
шипеть شاوللاش، ۋە شىشللاش؛
تۈگۈلەش، سەنچىكى.
ШИПИЦА تىرەۋە ئايىنەسى.
ШИПКА يىگەك، تەكەك.
ШИПОВАТЫЙ تەكەك ئوسىلك.
ШИПОВНИК تەكەك ئوسىلك.

шипун خەلقى ئوردىگى، ئاق قۇش.
 шипучий قاينايغۇرغان، شارلايدۇرغان.
 шипы ياغاچنى ۋە ياغاچدان قىلىنغان نەرسە -
 سەلەرنى بىر-بىرىگە كىزىپ مەخكەملەيدۇر -
 غان كىرتك.
 шире كىگىرەك.
 ширина كىڭلىك، ۋە سەمەت.
 ширинка گۈل تىككەن، پاپۇكك چىرايلىك
 زومال، سىزلىكى، دەست رومال.
 ширить كىگەيتىش.
 ширма كۈچمە تىيول، پەردە.
 шировать چىرايلىك كىيىش، مەغىشەت
 قىلىش، كىڭلىككە كۈز سالىش؛ قاناتنى كىڭ ياكى -
 يىيىپ ئۇچۇش.
 широкий كىڭ، ۋاسەق؛ سەھى.
 широкогрудый كىڭ كۆرەكلى.
 широколиственный كىڭ ياقراقلى.
 широколицый كىڭ يۈزلىك.
 широкоплечий, ширяй كىڭ يىلە -
 كەلى.
 широкополюй كىڭ ئۆيەكلى.
 широта كىڭلىك، ەدرز.
 широтник خەت مەزى، مەزى چىزىق.
 ширь كىڭ مەسافە، ۋە سەمەت.
 ширять ئاخبارىش، كەۋلەش.
 шитик دەريادا يۇرغوزلاندۇرغان كەچكە كىمە.
 шитой چىككەن.
 шить تىكەش، تىكەش، ئاخبارىش.
 шитье تىكەش.
 шифер تاش تاختا قىلىنغان مەدەن.
 шифоньерка تارتىملىق كەچكە جاۋان
 ئۆستەل.
 шифр مەدەلوم دائىرەگە مەدەلوم بولغان
 مەخپى ئىستىلاھى ئىلغىيا.
 шифровать شىفر مەدەلەمەتلەرنى بىلەن
 ياساش.

ШИШ شىش، تالۋوشلاما؛ جەم.
 ШИШАК ئۇرۇش، كىيىلەندۈرۈلگەن ماش كىيىمى.
 ШИШКА شىش، قاپارچىق.
 ШИШКОВАТЫЙ شىشكەن.
 ШКАЛА مەزەنلەردە رەگە ۋە يىلانلارغا مەيدە
 چىزىقلى تاختا؛ مەسەفە كۆي باسقۇچى.
 ШКАЛИК كەچكە شىشە.
 ШҚАНДЫБА چولاق تادەم.
 ШКАНЦЫ پاراخوتنىڭ ئورتى ۋە ئارقا سىتۇنە -
 لەرى ئاراسىداغى ئۇرۇن.
 ШКАТУЛКА كەچكە ساندۇق، قۇتىچا.
 ШКАФ جاۋان.
 ШКВАЛ دىنگىزگە بىرەن قانتىغ يۈرگەن شامال.
 ШКВОРА ئىرىتىگەن قالغان ياغ؛ بوران.
 ШКВОРЕНЬ كەندەك، مەھەرى، ئوق.
 ШКВОРЧАТЬ قازانداغى ياغدەك جىزىلەش.
 ШКЕРДЫ ئوتراققا ياكى دىنگىز ساحىلى.
 ШКИВ, ШКИФ ئۆستىگە قالغان تاسما ئورالبە -
 رەكەتلەندۈرۈلگەن غەدەرەك.
 ШКИПЕР تىجارەت كىمەسى؛ تىجارەت كىمە -
 لەردە مائارىپلار باشلىغى.
 ШКОЛА مەكتەپ؛ مەدرەسە؛ تەربىيە ۋە
 مەسلىھەت ۋە شۇلارنىڭ تەربىيەدارلىرى.
 ШКОЛИТЬ زورلەپ ئۆرگەتەش؛ جەزا بېرىش.
 ШКОЛЬНИК شاگرد، ئوقۇغۇچى، تەلەپ.
 ШКОЛЬНИЧАТЬ مەكتەپ بالىلارنىڭ شوخ -
 لىق قىلىش؛ شوخلاناش.
 ШКОЛЬНЫЙ مەكتەپكە، ئوقۇشقا مەخسۇس.
 ШКОЛЯР شاگرد، شوخ مەكتەپ بالىسى.
 ШКОТ يىلگەن، پاراخوت ياغى.
 ШКУНА يىزىك دىنگىز كىمەسى.
 ШКУРА تىرى، چىلد؛ ئۇرۇق خاتى -
 قەز.
 ШКУРКА كەچكە تىرى؛ پورتاخال لىمۇن
 پوستى.
 ШЛАغ ياغ ئۆرەلىشى.
 ШЛАГБАУМ پەيۋىز ئۆتۈشى ئالدىدا يۇر -
 غۇچىلارنى توختاتقان ئۆسۈنچ (غاۋ).

шлаб медעדەن ئىغلاسى.
 шлафрок كىچەسى كىيىلەنمەن كىيىم.
 шлейф خانىق - قىز كىيىمىنىڭ ئىتەكى.
 шлем قەدىم زاماندا مۇھارەبەدە كىيىلگەن باش كىيىمى (تېمىرەن)؛ كارتادا رشەت.
 шлепать, шлепнуть شاپلاش، شاپلاش.
 шлея ئات ئەوزەلى.
 шлифовать سالىقلاش، ئىشقا لاش.
 шлифовка سالىقلاش.
 шлык ئالپاق تىلپەك، كەتتە توغان.
 шлюз قەدىمىكى ئۇرۇش پاراخوتى.
 шлюп پاراخوتىدىكى كىچىك كىمە.
 шлюха يامان، شەبەك خاتىن - قىز، ئىشلەپ، قالپاق.
 шляпа ئالپەت خاتىنلار قالپاغى؛ باش.
 шляпка قالپاق ساتقۇچى ۋە قىلغۇچى.
 шлях يول، پاخانالى يول.
 шляхта پولىشەن مەيدە تورەلەر سىنىقى.
 шляхтич پولىشەن تورە، مېرزا.
 шляться ئىشىز تىك يۇرش؛ فەخش ئورۇن - لارىدا يۇرش، ئازىش.
 шмара باقا تىنى، سەۋەنكى باقا تىنى.
 шмель ئەرىگە ئوخشاش بىر نەۋخ قۇرت.
 шмуц-титул كىتابنىڭ ئورۇ، بېتىدەكى قىسقاچا سىرلەۋج.
 шыгыать, шыгнуть پوسوب كىرىش، ياكى ئوتت كىتىش؛ ئوبدە نەرى - بىرى يۇرش.
 шнапс خەمەر، ئۇراق (تېمىسچە).
 шницель بۇزاۋ كەزلىتى.
 шнур ئىپ، تاسا.
 шнуровать ئىپ بىلەن باغلاش، تىكەش.
 шнурок ئىپ، كىچىك ئىپ.
 шнырять, шнырнуть نەرى - بىرى يۇرش؛ قاچىپ كىتىش.

шоб چاك، نىلگەن جاي.
 шовинизм تەدەسسۇب، مىللى، ئۆزگىنى باشقا مىللەتلەردەن ئارتىق كورش ئۆزۈسى.
 шовинист مىللىيەت مۇتەئەسسسى.
 шок ئەغزانىڭ قاقشاشى؛ زەزەرلەنشى.
 шокировать براۋنى خورلاش، ئەدەبەكە خىلاق رەۋشەنە ئۇيالتىش.
 шоколад شاقۇلاد، قەمۋە ياغاچى مېۋە - لەردىن قىلىنغان شىرىن كەنىت.
 шолк قارا؛ шелк
 шомпол مەتەقا دارو - ئوق تولدورۇرۇر - غان سوسىبە.
 шорник خاموتچى، ئات ئەوزەلچىسى.
 шорный ئات ئەوزەلچى مەخسوس.
 шорох شىزەنەش، شىلەرەگەن تاۋوش.
 шоры ئات ئەوزەلى.
 шоссе تاش ياتقىلغان توغرى يول.
 шофа ئامبار، سەراى.
 шоффер ئاقسوز بىل مەيدەگۈچى؛ توغرى ۋە ئۇچلى قىچ.
 шпага كەناپ ئىپ.
 шпагат مۇتەككەبۇر.
 шпак ئېشك، تېرەزە، پالنىڭ بو - ياش ئالدىدان ئىشكەرىگە زاماسىكە تىش.
 шпаклевать تەككەبۇرلەنەش.
 шпаковать ساقالغا ئاق كىرىش.
 шпаковой بولىدەك ياپشىدۇرلاندۇرغان كاغەز؛ عدسىگەر سىنىقى؛ بەنچەرەگە باغلاپ ئوسىدۇر - كەن ئوسىملىك.
 шпалы تېمىر يوللاردا رېلىس (يول) نىڭ تەككىگە تىزىپ سالغاندۇرغان خادە.
 шпангоут پاراخوت، كىمە قايرىغاسى.
 шпандырь ئىتەكچىلەرنىڭ تۇتىپ تۇرادۇر - غان (ياپشىدۇراندۇرغان) چەۋمى.
 шпанка ئالۋچىدە ئوخشاش كەتتە يانغاق؛ بىر نەۋخ پەششە ئىسى.

шпаньол ئىسپانىيە يەھودى.
 шпарить قايناق سۇۋى بىلەن پىشش.
 шпат مەدەن تاشى؛ ئات خەستەلىغى.
 шпатель بوي اچقى وە رەسسائىنىڭ قورغىچى بېچاغى.
 шпации مەتبەئەدە يېھلىخان (تېرلىگن) خەرفلەرنىڭ ئاراسىگە قويۇلدىغۇرغان تېمىر تاختا چا.
 шпек تۈزلەنگەن توغۇز ياغى، مەتبەئەدە خەرف تېرگۈچى ئۈچۈن ئاسان نابور.
 шпенек باشسىز، تېلپەكسىز قاتاق.
 шпенсер كامزول، قىسقا كىيىم.
 шпиг, шпик توغۇز ياغى.
 шпигирь كەنتە ياغاچ قاتاق وە چۈي.
 шпиговать, шпиковать توغۇز ياغى بىلەن ئارالاشدۇرۇش؛ براونى قۇتۇرتۇش.
 шпик جاسوس. (قارا: шпек)
 шпиль پاراخۇددە ئاغزىلىق كوتارانورغان ئالەت؛ ئۇنى تېپەسىنىڭ ئۇچلەنپ كېلىگەن يېرى.
 шпилька كېچكە شىپىل؛ خاتىن-قىزنىڭ چاچ ئاراسىگە قىسىدىغانورغان توڭلاغىچى.
 шпинат بىر نەزىج سەبزەۋات.
 шпингалет تەرەزەنىڭ سۈرەتلى بېرىككۈچى.
 шпинель ياقتۇت جىنىسىدەن بىر تاش.
 шпинь قارا: шпенек
 шпйц ياراق لەيچە؛ ئوق، ئېر.
 шпичрутены قەدىمدە سالداتلارغا بەدەن جەزاسى.
 шпион جاسوس، ۋاقىيەدە نەۋىس.
 шпионить جاسوسلىق قىلىش.
 шпокать ئاغزىنى چەپلەپ تەۋەش چىقارش.
 шпон مەتبەئەدە خەرف يوللارى ئاراسىگە قىسىدىغانورغان يوپۇقا قورغاشنى تاقталار.
 шпорить ئىشپور بىلەن مەيدەش.
 шпорник بىر نەۋەق قوش ئىسىم؛ ئاۋان تېمىرى قىلغۇچى.

шпоры ئاۋان تېمىرى.
 шпринцевать بەدەن ئۇچىگە يىگە بىلەن دارو يوبەرش.
 шприц بەدەن ئۇچىگە دارو سالش ئۈچۈن مەخسۇس يىگە (ئەسباب).
 шпроты سېلىۋىدىكى جىنىس بەدەن مەيدە بالقى.
 шпулька ئېپ ئوراپدورغان غەلنىك.
 шпундик بوش، زەغى ئادەم.
 шпунт قاتاق، چۈي؛ خادا يارىغى.
 шрам جەراحت ئەسارى، ئورنى.
 шрапнель يارانورغان كەنتە ئوق.
 шрифт مەتبەئە خەرفى، شريفىت.
 штаб مەملىكەتنىڭ قورۇقلىق ھەربىيەسىنى ئىدارەسىگە مەخسۇس مەھكىمە؛ كەلنىك.
 штабель تۈزب قويۇلغان ئوتۇن، خىشت، تاش، قوم وە باشقالار، لىياندە پارا-خودلار جايى.
 штабс-капитан ھەربى رۇتبە.
 шталмейстер مېرناخۇر؛ سەراينىڭ ئات-ئەتەكەر ۋەلەرىنى ئىدارە قىلغۇچى مەمۇر.
 штамп ياغاچ ئۈزەكى.
 штамп قالب، مومۇر، نەقىش قالبى.
 штамповать كۈلەپ ۋە قالدەپ قىلىش، نەقىش، زىنەت توشۇرش.
 штанга ساب، ئۈزەك، قازق.
 штандарт بەھرىدە پادىشا بارلىغىغا ئىشارەت قىلىپ كۈتەرلەندۈرغان بايراق؛ ئاتلىق غەسكەر غەلبى.
 штанишки قىسقا، بلالار ئىشتانى.
 штаны ئىشتان، شىم.
 штат ھۆكۈمەت مەھكىمەلەردە چۈشەت قىلغۇچىلار مەجۇسى؛ شەھەر، ۋىلايەت. ناھىيە.
 штатив قوراللار قۇيادورغان ئۈچ ئاياق.
 штатский غەير رەسمى، غەير ھەربى.
 штафирка يىڭ چىتىگە قويۇلغان نەرسە؛ غەسكەزى بولماغان كىشى.
 штевень پاراخۇن، كېمەنىڭ بۇرون ئۇچى.

штейгер مدعدهن ئىشلەگۈچى ۋە ئىدارە - چىسى.

штемпелевать مۇھرلەش، تامغالاش.

штемпель مۇھور، پېچەت.

штиблеты توكىلى، ياكى ئىپلى ئايلىق.

штиль دىڭزە شامالسىزلىك.

штифт مەيدە باشمىز ۋىنت.

штихель ياغاچ ۋە مدعدهن تاختاسىغا چىزەنرغان بىر نەوع رەتتە.

шток ياغاچ پارچاسى، يۈزلىك؛ ئامبارداشى مالئور.

штольня مدعدهن ئوچاقلاردا بىر نەككەن ئوتكەزلىككەن يول.

штопать ئوردىش، ياماق سالىش.

штопор شىشە پوكىنى ئاچچ.

штора پەردە، چارشاور.

шторм دىڭىزگەكى قاتتىغ داۋول.

штосс بىر نەوع كارتا ئويۇنى.

штоф چېلەككە ئۈندەن بىر ھەسەسى؛ ئىپكەن قىلغان چىرايلىك كىيىملىك.

шtrand دىڭىز چېتىدەكى قوملىق بىر جەزاي نەقدى.

штраф جەزاي نەقدى سالىش.

штрафовать ئىشچىلەر ئىش ئاشلاغان ۋە قەتدە خىزمەتكە ياللانمى ئىشلەگۈچى.

штрипка ئىشتان ۋە شىنك تاۋان دان ئوتكەزلىككەن تاساسى (ئىپى).

штрих رەسە مەيدە چىزىق.

штриховать چىزىقلار چىزىپ ياساش.

штудировать تىرىش بىر نەوع ئۆرگەنىش.

штука پارچا، غەدەن، دانە؛ ئىش، نەرسە. ھىلە، قىلىق، مەزل؛ جانبارلىك؛ كۆلگەندى. ئازغىن

штукарь ھىلەكار، مەزلچى.

штукатурка سۈپ، دىۋالگە سۈپ قىلىش.

штукатурщик شۈپچى.

штуковка ماۋوتىي ياخشىلاپ تىكىش.

штунда مالاروسلار ئاراسىداغى تارقالغان مۇزەب.

штурвал پاراخوتلاردا دۇم بۇرادورغان كوپچەك.

штурвальный پاراخوت دومىنى بورغۇچى.

штурм قەلەككە مەرجوم، موھاسەرە.

штурман دىڭىز پاراخوتلاردا ئىش باشقارغۇچى باش كىشى.

штурмовать قەلەككە مەرجوم قىلىش، مەرجوم بىلەن ئۆرەش.

штуры, шкивадоры پاراخوتلەرگە يۈك يۈكەلگۈچى ھاسىنلار.

штуф مدعدهن پارچاسى.

штуцер ئوچاققا ئاتادورغان ئىككى تىغلىق.

штучка قارا؛ شۇكا.

штучный دانلىق.

штык ھىلىق ئۇچىدەكى نەيزە سۈنگى، قىيلغان مدعدهن پارچاسى.

штыр ئوچى قەلەك قىزاق.

шуба پۈستۈن.

шубенка, шубейка كەلتە پۈستۈن؛ ئىسكى تون.

шугай كەلتە كامزول.

шукать ئۆزلەش، ئاخبارات.

шулер قوماندانغى غۇرام (خائىن).

шум تاۋوش، غاۋغا.

шуметь تاۋوشلانمىش، غاۋغا چىقارش.

шумиха يالغان خەبەر تارقالمىش. خەلقكە شاۋ-شۈ ھالەتى؛ تاختا تاللا.

шумливый ئاۋوشچان، غاۋغالى.

шумно تاۋوشلانمىش، قاتتىغ.

шумный تاۋوشلى، غاۋغالى.

шумовка ئاش كۆپكۈنى يىخادورغان

سوئوق ندرسەلدەرىزەدورغان تيمر قاشق
 قايىن تاغا، قايىن ئىنى.
 шурин
 ئىشقايش، چىزىش؛ كاۋلاش.
 шуркаты
 ئىشقالاب، قىرب پاگەلش.
 шуроваты
 ئىسكى-توسقى بېھوچى.
 шурум-бурум
 ۋىنت.
 шуруп
 كانلارنى ئۆزگەندە كاۋلانغان
 шурф
 چوقۇر.
 شۇرفوۋاتى
 مەدەدەنلى جايلارنى
 تىكشىرىش.
 شۇرشاۋاتى
 سېكىنگە شتردەش.
 шуры-муры
 عشق مۇناسىدەتى.
 шурыак
 قايىن تاغا، قايىن ئىنى.
 шусть (ов) ать
 تيمر مەم بىلەن تازلاش.
 шустрый
 تەكەللۇفسىز، ساددە.
 шут, шуты
 مەزاحچى، كۆلدۈرگۈچى.

مەزەلەش،
 كۆلدۈرىش، مەزاج سوزلەش.
 шутка
 مەزل؛ مەزل سوز، مەزاج، كۆلكۆلك
 تياتىر ئويۇنى.
 шутливый
 مەزەلەش، مەزەلەپ ئۇيتەلگەن.
 шутник
 كۆلدۈرگۈچى، مەزاج، مەزەلەش.
 шуточный
 مەزاحكە، كۆلكۆكە مەخسوس.
 шутя
 مەزەلەشەپ، يىنكە رەۋىشە.
 шушера, шушваль
 نەجس، ئىغلاش (مەقارەتەپ ئۇيتەلگەن دورغان).
 шушукаты
 پىشلەپ سوزلەش، سىزەش.
 шушукатыся
 شېرىدەش سوزلەش.
 шушун
 خاتىن-قىزلارنىڭ يازكى كېيىملىرى.
 шхеры
 دىنكە چىتىدەكى تاشلىك، تىكە يېرى.
 шхуна
 قارا؛ شخۇنا
 шэн
 رەقس (ئويۇن) دەگى ھەرەكەت.

Щ

روس ئالەمبامىدە يىگرە بېشىنچى ھەرف -
 щ
 تۇزغاق (ئوسمەك)
 щавель
 ئاياش، قىزغانش.
 щадить, щажение
 كەرەم شوربا سېگە مەخسوس.
 щаной
 مەيدەلەنگەن تاش.
 щебень
 چېيىلەپ سايراش.
 щебетание
 سايراش، چېيىلەش.
 щебетать
 مەيدە تاش پارچاسى.
 щебешок
 دالا تورغابى.
 щевронок
 چىچىق جىنىدەن سايرىدورغان
 щегол
 قوش، داغەور.
 щеголеваты
 ئالپتە كېيىنگەن، ئالپتە.
 щеголь
 ئالپتە، تەكە يېرى.
 щегольский
 ئالپتەك، زەرىف.
 щеголять, щегольнуть
 ئالپتەلە-ئالپتەلە، ماقاناش.

كۆلەن قالغان شەدە.
 щедрина
 يۇمارىك، سەخاۋەت.
 щедрость
 بەنكى يىل كېچەسى سېزەش.
 щедровать
 مەخى، يۇمارى.
 щедрый
 چەككە؛ دەريانىڭ تىكە جەرى.
 щека
 كەتتە چەككەلى.
 щекастый
 بېك، بېككەك، ئىشەمە، قولى.
 щеколда
 قىتلاش.
 щекотать, щекотнуть
 قىتلاش.
 щекотаться
 قىتلى؛ قىيىن ئىش.
 щекотливый
 قىتق كېلەدورغان.
 щекотный
 يارش، پارىلا-
 щелкать, щелкнуть
 ئىش؛ ئىشنى غەچرەش.
 щелкач
 ئويۇتسۇ، ۋەدانسۇ، جەنەلچى.
 щелкопер
 يازۇ-چىزغۇچى؛ مۇھەررەر.
 щелкун
 مەمەدەنلەكنى سىزگۈچى؛ قورت.
 щелкуха
 مەمەدەنلەكنى سىزگۈچى خاتىن-
 قز.

щёлкушка چاقادورغان بادام وہ يانخاق
 تاشمبور.
 щелок, щелочь تيشىك، يارق.
 щелочить تيشش، يارش.
 щелочный تيشكىلى، يارقلى.
 щелчок بر داپقر بۇرشدرش، ترشدرش.
 щель يارق. دهرز.
 щелять يارق تيشش، دهرز قىلش.
 щемить, щемление قىسس، بامش.
 щериться بالالاش (ئىت توغرىسىدا).
 щенок, щеня كۆچۆك، ئىت بالاسى.
 щепа щепка: قارا.
 щепак شىمىق قاپچىسى.
 щепань مەيدە قىزىدى، پەردەخە.
 щепать يوققا ود يەمىسى قىلب تلىش.
 щепетильный نازلى.
 щепка پەردەخە.
 щепоть, щепотка چىسىم، قەترە.
 щерба شوربا.
 щербак پۇلنىڭ بر قىسىنى جەبەن ئالب
 قالخوچى.
 щербина يارق يىر، شوربا؛ چادر.
 щетина توغھز جونى.
 щетинистый قانتىغ جونلى.
 щётиниться قاپارش، دورتەيش.
 щетка چوتكە، جوندەن قىلنغان شېركى.
 щётть چوتكە. قانتىغ قل، تونغوز قىلى.
 щечить يولش؛ يەشوب ئالش، تيز
 سوزلەش (خوسوسەن سوكنىگەندە).
 щи كەرەم شوربا.

щитлеты قارا: штиблеты
 щикать شىمىختىڭ يانغان پلتەسىنى قىيب
 تالش.
 щиколотка توبىق سۈپەتكى.
 щипать, щипнуть چىدش، چىدب
 يولش.
 щипец ئۇي تىپەسىنىڭ قىياچ يىرى، ئىت
 بوزرنى.
 щиповка بر نەوچ يالق؛ كۆزب ئالغان
 ئالما.
 щипок چىدش؛ چىدب ئالغان مقدار.
 باش بارماق وہ شىمادەت بارماغى.
 щипцы قىستىچ، ئاندش كۆرەك.
 щирый ھەقىقى، سەمىسى.
 щит قالغان، سۈپەر، ھىمايد.
 щитный مەھكەم ياپلانغان.
 щиток خوسەتتەج دائىرە، شىمىق ئايازورى،
 قاپلاغىچى.
 щитообразный قالغانغا ئوخشاش.
 щолкать قارا: щелкать
 щотка قارا: щетка
 щука چورتان يانغى.
 щуп جەراھەت قارايدورغان ئالت؛ بوراو.
 щупальце ھەشارات مويلىھى، قارمالا-
 غوچىسى.
 щупать, щупывать قارمалаш،
 ئوشلەب كورش.
 щурить يوش (كوز ھەقىدە).
 шуруп تىخىچ، نىقن.
 щучина چورتان بالدۇننىڭ گوشتى.
 щучий چورتان بالدۇنغا مەخسوس.

Ъ (‘), Ы, Ъ.

مەزمەنى تەفھىم (твёрдый знак)
 روسى ئەلىفبەسىدە يگرە ئالتىنچى ھەرف
 ئىدى شو ئشارەنىڭ ئالدىد بولغان
 ھەرف قالن ئوقولادور، بو ھەرف ئىستعمال-

دەن چەرقلغان، سوز ئاخىرىگە مەيچ
 قويلىمايدور. سوز ئوتتەسىدە بو ئشارەنىڭ
 ئورنىگە تىبىكىرى مەيچ (‘) قويىلادور.
 مەسەلەن: подъезд, под‘езд

Ы روس ئېلىفباسىدا يگرە يېتىنچى خەرف -
 بو خەرف ھېچ بىر ۋەقت سوز باشىگە
 قويىلماسدان ۋەقت سوز ئورتاسى ۋە
 ئاخىرىدا قويىلادور.

Ы - (МЯГКИЙ ЗНАК) ھەمىزەئى تەخفیف،
 روس ئېلىفباسىدا يگرە سەككىزىنچى خەرف،
 شو خەرفنىڭ ئالدىدا بولغان خەرف ھەمىسە
 ۋاقت يوشاق (ئېنىكچەك) ئوقۇلادور.

Э.

Э روس ئېلىفباسىدا يگرە توققوزىنچى خەرف -
 ئى! شۇنداقسى؟ (تەدەججوب عدلامەتى).
 ЭБЕН كورسى، ئوستالار قىلنادورغان قارا ياغاچ.
 ЭБОНИТ رېزىنكاگە ئوخشاش نەرسەلەر.
 ЭВ... ياخشى (بونىچە).
 ЭВА بىر نېمە! مەنە كېرەك يولما (تەدەججوب).
 ЭВАКУАЦИЯ باشقا يېرگە كۆچۈرۈش؛
 ئوزاقلاشدرش (غەسكەر ئى، خەلق ئى،
 كەسەللەرنى).
 ЭВАЛЬВАЦИЯ باھالاش (خوسوسەن
 يولنى).
 ЭВАПОРАЦИЯ سۈيۈك ماددەنىڭ پارگە
 (بوغىگە) ئايلىنىشى.
 ЭВЕМОНИЗМ ئىنسانلارنىڭ ياشامقدان
 مەقسەتلەرنى بەختگە ئېرىشىش، دىب فكر
 يورغوزغان ھەن.
 ЭВДИОМЕТР ھاۋادەكى مۇئەللىدەلخەموزەنى
 ئۆلچەش ئالەتى.
 ЭВЕКЦИЯ ئاينىڭ ئاداش (ئوزاق) خەركەتى.
 ЭВКАЛИПТ سەرۋە، بەرگى تۈكلەيدورغان
 دەۋەخت.
 ЭВКЛАЗ نادروە تازا مەدەن ئىسمى.
 ЭВМЕНИДА قارا: ФУРИЯ
 ЭВНУХ قارا: евнух
 ЭВОЛЮЦИОННЫЙ تەدرىجى تەرەققىغا
 مەخسوس.
 ЭВОЛЮЦИЯ تەدرىجەن، تەرەققى قىلىش.

ЭВОНА مۇندە، مەنە؛ قارا: ЭВА
 ЭВРИКА تاپىم، تاپىدى
 ЭВТОТ بۇ، شو ЭТОТ
 ЭВФОНИЯ ئاۋۇشلارنىڭ چىرايىك بولپ
 قوشلىشلارنى.
 ЭГИДА مەھكەم ھامايە.
 ЭГОИЗМ مەن-مەن، ئانا نىيەت، ئوز
 فائىداگەكە خەركەت قىلىش.
 ЭГОИСТ ئوز فائىدا سېنىگە كۈزلەكۈچى.
 ЭГОИСТИЧЕСКИЙ ئوز فائىدا سېنىگە
 كۈزلايدورغان؛ مەنغە خەت شەخسىيەگە
 تەدەللۈق.
 ЭГОИСТКА ئوز فائىدا سېنىگە كۈزلايدور -
 خان خان-قىز؛ بىر كىشىگە ئەرۋە.
 ЭГОТИЗМ ئوز ئۆزگى سېۋىش.
 ЭДАК بونداق، شۇنداق.
 ЭДАК قارا: ЭТАК
 ЭДАКИЙ بونداق، شۇنداق.
 ЭДЕМ خەن، جەننەت دۇنيا، فرەدومس.
 ЭДЖРА ھېجرات، ھىجرى يىل.
 ЭДИКТ خۆكۈمەت فەرمانى، فەرمان ھالى.
 ЭЖЕКТОР پار (بوغ) ناموسى.
 ЭЗОТЕРИЧЕСКИЙ مەخفى يەشەن.
 ЭЗОФАЗ يوتقۇلۇق.
 ЭЙ! ھوى! ھاي! بېرىكىل! ئوقتا!
 ЭК قارا، قانداق (غەت قىلىپ كەيتىلەدور).
 ЭКВАТОР خەت ئېستوا؛ ئاقتاپ يولى
 ئۇغرىسىداغى چىقى.

экваториал — سەييارەلەر قارالادورغان كەنتە تروپا (دورەين).
 экваториальный — خەت ئاستا دائىرە — سەييارەگى.
 эквивалент — مۇساۋى ياكى بىر مەنەلى بولۇپ ئالدىنقى شەكىل قەبۇل بولغان نەرسە.
 эквilibрист — تارقان ئۈستىدە ئويناغۇچى، دارباز.
 эквilibристика — تارتىلغان تارقان (دار) ئۈستىدە يېقىلسان موزەنەت ساقلاش.
 экз (ов) — ئەڭ قىسقارتىلغانى.
 экзальтация — شادلىق ۋە فەزەنەك ئاخىرغى چىتى.
 экзамен — ئىمتىھان، تەجرىبە.
 экзаменатор — ئىمتىھان قىلغۇچى.
 экзаменовать — ئىمتىھان قىلىش، سىناش.
 экзаменационный — ئىمتىھانگە دائىر.
 экзарх — بىر نىچە مەسئۇلنى ئىدارە قىلغۇچى باش روھانى.
 экзархат — روھانى ئىدارەسىدىكى ۋىلايەت.
 экзегетика — كىتاب مۇقەددەسنىڭ تەسىرى، كىتاب بۇر مەسئۇلنىڭ تەرتىپ ۋە نىزاماتىنى ئىدارە قىلىشقا قويىلغان مەسئۇر.
 экзекуция — مەسئۇمىنى چىقىرىش؛ خەلق ھۆكۈمىنى ئالدىدا چەزالاش، قامچىلاش.
 экзема — قىچىدە دورغان سىتچ كەسەلى.
 экземпляр — نۇسخە، دانە، غەدە.
 экзерция — ئىشلەپ چىقىرىش.
 экзод — مۇسا پەيغەمبەرنىڭ ئىككىنچى كىتابى.
 экзотический — ئىككىنچى، ئىسسىق يەرلەر — دەن كېلىۋاتقان.
 экивок — ئىككى خىل مەنەلىك سۆز.
 экипаж — ئەرەۋە، ئۇرۇش، دېنكز كېمەلەرنىڭ خۇزمەتچىلەرى، ماترووس ۋە زاپاتلار

экипировать — كىيىم بېرىش، كىيىندۈرۈش.
 Эклезиаст — كىتاب مۇقەددەس.
 эклектизм — قەلبىدە ۋە باشقا فەنلەرگە ھەر خىل قەيىدە ۋە مەسئۇل كەلەر ئاۋالاششى.
 эклектик — شۇ مەسئۇل تۈرە فەنلەر.
 эклиптика — ئاقىۋاتىڭ بىرل ئۈچىدە ھەرەكەت قىلادورغان دائىرەسى؛ يېرىڭ ئاقىۋات مۇتەئەدىدا ئىشلەنگەن دائىرەسى.
 эклога — قىشلاق تۈرۈمۈشۈنى تەسۋىر ئىكەن شېئىر.
 экой, экий — قانداق؛ قاراگىن.
 — экое несчастье — قانداق بەختسىزلىك.
 эконом — مۇدىر، رەكەل، ئىقتىسادچى.
 экономизм — ئىقتىسادى كۆرۈشنىڭ لازىملىكىنى ئىسپات ئىكەن فەن.
 экономический — ئىقتىسادى.
 экономия — ئىقتىساد، تەدبىر مەنزەل، خەراجەتلىك ئازىتىنى؛ سەرفە ئىختىيارلىك.
 экономка — ئۇي خوجەلىكىنى ئىشلىرىنى خۇزمەتكە كىرپ باشقازغۇچى خاتۇن.
 экономный — مۇقتەددەس، ساقلاۋچان.
 экран — پەردە، قاپلايدورغان تاختا.
 экс — سابىق، مازى؛ ئىستىغنا قىلغان.
 экс-либрис — كىتابدىكى كۆتۈرۈلۈپ چىققان غەلەتى.
 экскременты — تۈزەك، گۆك.
 экскурсант — فەننى سەياھەتكە بارغۇچى.
 экскурсия — فەننى سەياھەت؛ مەغلۇمات ئالاش ياكى سەيىر قىلىش ئۈچۈن بىر يېرىگە بېرىش بارش.
 экспансивный — مۇپاتسىز، كىشى بىلەن مۇئامىلەدە ھەمبەش، ئۈزۈننى تۇتۇپ بېلىدەسلىك.
 экспатриация — ئىختىيارى ياكى مەجبۇرى سۈرۈپتە ۋە تەننەن كېتىش؛ سۈرۈپتە يۈرۈش.

экспедитор مال يوپەزىپ تورغۇچى
 مەسئۇر، گەزىتە، جۇرنالنى بۇجۇتە بىلەن
 يوپەزىشكە ھازىرلا غۇچى.

экспедиция فەننى نىيەت بىلەن ئۇزاق
 مەدەنىيەتگە ياشاش؛ مال، ئەسكەر بۇيۇرش.
 خەت، گەزىتە يوپەزىپ تورا دورغان شەيخە

эксперимент تەجرىبە، مەناب قاراش
 تەجرىبەگە
 ئەساسلانغان.

эксперт مۇتەخەسس، ئىمتىھانچى، تېكىشورغۇچى.
 بىرەر نەرسەنىڭ مۇتەخەسسسى،
 شۇنىڭ مەلۇماتلى كىشى تامانىدان
 تېكىشۈرلىشى.

экспирация نەفسنىڭ تاشقارى چۈشى.
 بيان، شەرح، ئاڭلاتىش.

эксплуататор ئىستىسار قىلغۇچى؛
 كىشىنىڭ قول كۈچىدەن، ئىشىدەن فائىدا-
 لاناش؛ بىرەر مەنەئەتخاندەن مۈمكىن
 قەدەر كۆپ فائىدا چىقارش.

эксплуатировать ئىستىسار قىلىش،
 كىشى كۈچىدەن فائىدالاناش.

экспозиция كۆز ئالدىغا چىقارپ قويىش.
 كۆرگەزمىگە قويۇلغان مەنەئەتخاندەن.

экспонат كۆرگەزمىگە نەرسە قويغۇچى.
 مالىنى چىت مەملەكەتكە
 چىقارش.

экспортация جىنايەتچىلەرنى سۈرگۈنگە
 يۈپەزىش.

экспортировать چىت ئېلىگە مال چىقارش.
 экспортный چىت مەملەكەتكە
 چىقارلاندورغان.

экспрессия ئاچق قىلىپ نەغىبىر قىلىش.
 экспромт كۈتۈلمەگەنلىك؛ ئالدىن ھازىر-
 لانداسدان ياددان سۆزلەنگەن نوقتە،
 شەيخە.

экспроприатор غەسبىلەغۇچى؛
 تالاغۇچى.

экспроприация تالاش، غەسب
 قىلىش.

экстаз شىش ھەردەجەسىدە سوغلاناش،
 شادمانلىق.

экстемпораия مەكتەپ سىنىپىدە
 ھازىرلىقىز ياشاش (دەرس) بىلەن
 شوغلاناش.

экстенсивный كېڭ دالا ۋە يېرىلەر
 بىلەن فۇندالانىشكە دائىر.

экстерн مەكتەپكە چىتەن كېلىپ ئىمتىھان
 بېرىگۇچى؛ كېلاندورغان تەييار.

экстерриториальный مەھەللى
 نىزاملارگە تابع بولماغان، ئۆز مەملەكەت
 قانۇنىيى چىت مەملەكەتتە يورغۇزىش.

экстерьер ئۈستىكى ھالەت، شەكىل.

экстирпатор ئۈلەن (ئوت) يولاندورغان
 ئالەت.

экстра... خارقلاندەن... ئارقىلىق...
 غەقىسزلىرىدەك.

экстравагантный غىلاسە، دارو ۋە مابىھاتنىڭ
 خۇلاسەسى.

экстракт مەلئەتنىڭ ئاتلغان ئوقىنى
 چىقارادورغان ئالەت.

экстрактор غەيرىيەتتىكى
 نەپەقەلەندەن غەرىپ، غەجىپ.

экстраординарный تەيزا؛ شاشلىق، كۈتۈلمەگەن.
 قىزق تەبىئەتلى. مەزاجچى؛
 ماشىنىنىڭ ھەردەكەت قىلىدورغان قولچاسى
 (چىقىرىقى).

экстрацентрический غەرىپ، خارقلاندەن.
 ئوقتە، مەركەز
 تاشقارىسىدا.

экссесс ئارقىلىق؛ سۈر ئىستىمال.
 эктима تىرى (نەن) خەستەلىشى.
 эктропион كۈزنىڭ ياشلانىپ ئاغرىشى.
 экумена يىر كۆرۈرەسىنىڭ نورماتى ئۈچۈن
 مۈمكىن يېرى.

эластичный - بوزلادورغان ۋە ئىسكەند - مەسىدەن چۈزۈلۈش ۋە تارتىلغان (مەسىدە - لەن: رېزىنكا).

элеватор - ئاغراقلىق كوتاردورغان ئالەت؛ ئوقات ئامبارى.

элегантный - چىرايلىك، زىفا، لەتىف.

элегический - قايغۇلى، غەملى.

элегия - شاعرنىڭ قايغۇ ھىسسىيەگە بىنا قىلىنغان شىعر.

элекфир - ئىسپىرتلىق، بەلەزمى دەۋا.

электоральный - سايلالوكە دائىر.

электризация - بىرەر نەرسە ۋاسىتىسى بىلەن ئېلېكتىرىك ئۆتكۈزۈش.

электризовать - ئېلېكتىر قۇۋۋىتىنى ئۆتكۈزۈش؛ ھىداجانگە كىلىتىش.

электрификация - ئېلېكتىرىك قۇۋۋىتى بىلەن قانداقلاش، ئېلېكتىرلەشتۈرۈش.

электрический - ئېلېكتىر قۇۋۋىتىگە دائىر؛ ئېلېكتىرىك بىلەن ھەرىكەت قىلغان.

электричество - ئېلېكتىرىك، چاقماق ئېنىرژىيەسى، ئېلېكتىرىك قۇۋۋىتى.

электрод - ئېلېكتىرىك سىلىستېمىنىڭ (بەتلىرى - يەسىنىڭ) نوقتىسى.

электродинамика - قارا: гальванизм.

электроемкость - ئېلېكتىرىك ماددەگە ئورناشا ئالورلىق نىسبەتتەكى قۇۋۋىتى.

электрокультура - ئوسۇلنى ئېلېكتىرىك قۇۋۋىتى تەسىرى بىلەن ئوسۇش تەرىقى.

электролиз - مۇرەككەب نەرسىلەردەكى ماددەلەرنى ئېلېكتىرىك قۇۋۋىتى بىلەن ئايرىش.

электролит - ئېلېكتىرىك قۇۋۋىتى بىلەن ئىجىرەنلەنگەن (پەلەنگەن) ماددە، جىسم.

электромагнетизм - مەقناتىس تاشى بىلەن ھاسىل بولغان ئېلېكتىرىك قۇۋۋىتى.

электрометаллургия - ئېلېكتىرىك قۇۋۋىتى بىلەن مەدەنچىلىك ئىشكە تەتبىق قىلىش.

электрометр - ئېلېكتىرىك قۇۋۋىتىنى ئۆلچەشچان بولغان ئالەت.

электрон - ئېلېكتىرىك زەرەسى.

электромотор - ئېلېكتىرىك قۇۋۋىتىنى ھاسىل قىلىپ ھەرىكەتلەندۈرۈش ماسىنى.

электроскоп - ئېلېكتىرىك قۇۋۋىتىنىڭ بار-يوقلىقىنى بىلدۈرۈشچان ئالەت.

электротееатр - جانلى سۈرەت تىياتىرى.

электротерапия, электропунктура - ئېلېكتىرىك قۇۋۋىتى بىلەن داۋالاش.

электротехника - ئېلېكتىرىك قۇۋۋىتىنىڭ چىراغ، يۇرۇغۇزۇش ۋە باشقا ئىشلەردە ئىشلىتىلىشى.

электротехник - ئېلېكتىر تېخنىكا فەننىنى بىلىدىغۇچى كىشى.

электрофор - ئېلېكتىرىك قۇۋۋىتىنى يىغىپ ساقلانغان ئالەت.

электрохимия - ئېلېكتىرىك قۇۋۋىتىگە كىيىم يادە زومىرى ۋە كىيىمنىڭ ئېلېكتىرىك قۇۋۋىتى تەسىرى بىلەن تەبىئەتتە بولىدىغان قۇۋۋىتى.

электриум - قەدىمىدە تالە بىلەن كۆمۈش - نى ئىرىتىش.

элемент - بىر مۇرەككەب نەرسەنىڭ ئەسلى بولغان ماددە؛ ئېلېكتىرىك قۇۋۋىتىنى چىقارغان بولغان ئالەت؛ باشلانغۇچ، غۇنىسور.

элементарный - ئەساسى، ئىقتىسادى، مۇخە - تەسىر.

элефантиазис - شىشنىش، قاپاراش كەسەلى.

элиминация - ئىستىسنا، چىقىرىش، تەرج.

эпинг - ئىشلەپ چىقارغان پاراخودلارنى شۇۋ - گە تۇشۇرۇش ئۈچۈن قىلىنغان ئىشەپ كۆپرۈك.

эллинизм - يۇرۇنغى يونانىيلارغا خاس غا - دەت، غۇرق، سۈپەت، تەبىئەت، خۇلق.

эллинист - قەدىمى يونان تىلىنى بىلىدىغۇچى.

эллины - ئەلەنلەر، قەدىمى يونانىيلار.

эллипс(ис) - قەتەغ ئاقس، ئۇزۇنچاق دائىرە.

элоквенция سوزدە فەساحەت.
 элонгация ئۇزاقلاشش، تەدبەھجۇد.
 элукубрация فەننى، علمى نەسەر.
 эль ئەنگلىز پېۋدەسى.
 эльен ياشاسۇن، ئورا!
 эльф قەدىمىي نىمىس جىگايە تەلەپپە، فەرستە،
 قز ياكى كچكنە كۆزدەلى ئىزگۇ ۋە پامان جان
 ئىگەللىرى.
 эмалировать سىرلەش، تىمىرگە سىرىش.
 эмаль سىر، ئىپادىلەرنىڭ سىرى.
 эманация سادىر بۇلش، سەنەج، مەدە.
 эмансипация قۇللۇقدان ۋە بويۇننىز قەدىن
 قۇتقۇزۇش، ئازاد قىلىش.
 эмблема بەلگىلەر، شىعار، بىرەر مەنىدە
 نەرسىنىڭ مەدەدى بەلگىسى.
 эмбриология ئەبەيات ۋە خەيۋانلارنىڭ
 ئۇرۇغلىقلىرىنىڭ ئۆسۈشى، كۆپەيتىش، پەس
 بىر فەن.
 эмеритурa خادىملاردان پەنسىيە ئۈچۈن
 (ياردەم ئۈچۈن) تويلىغان سەرمائە.
 эмигрант مۇھاجىر، سىياسى مۇھاجىر.
 эмиграция ھىجرەت، ۋەتەندەن كۆچۈپ
 كېتىش.
 эмир ئىمىر.
 эмиссар ھۆكۈمەت تامانىدىن چىت مەمۇر.
 كەنگە يەشەن ئىش بىلەن يۇبارلغان كىشى.
 эмиссия باھالى كاغەزلەرنى چىقارش.
 эмоция ھەس، روھانى ھەرىكەت.
 эмпиризм فەننى تەجرىبەنىڭ ھۆسۈسىيەتى.
 эмпирик فەندە: تەجرىبە بىلەنگەن ئىش
 قىلغۇچى عالم.
 эмпирия فەننى تەجرىبە، سەنەش.
 эмульсия سۇۋۇگە ئوخشاش ماددە.
 эмфаз سوزدە جۈملە تەركىبىدەكى تەكىل-
 لۇقات.
 эмфизема ھاۋانىڭ تەن ۋە ئەزاگە يىغىلىشى.
 эндемический مەدەللى بىر جاگە ۋەشۇ
 جاينىڭ خەلقىغا تەدەللۇقلى.

эндо... ئىچىدە، ئىچىدە (يونا ئىچە).
 энервация زەھىفلىنىش، ھالسىزلىنىش.
 энервировать تەبىئەت ۋە ھەممىنى
 بۇزۇش، قاتقاشتىش.
 энергетика قۇۋۋەت توغرىسىدا ھىكمەت
 تەبىئىيەت فەنى.
 энергический غەپىرەتلى، قۇۋۋەتلى.
 энергичный غەپىرەتلى، نەشەتلى.
 энергия كۈچ، قۇۋۋەت، غەپىرەت.
 энигматический ھېكمەتلى، سىرلى،
 مەھسۇل.
 энта, энтот بو، ئۇشبو.
 энтеральгия ئىچىدەكى كەسل، سەنە،
 چىشىش.
 энтимема مەنتىقە قىسقارتىلغان قىياس.
 энтомография ھەشەراتنىڭ فەننى تەدە-
 رىفى.
 энтoмoлoгия ھەشەرات عالمىدەن پا-
 ھس فەن.
 энтузиазм ئارتىق سىۋىنىش، فەرىھ.
 энтузиаст ئارتىق دەردىلى ئادەم.
 энурезис ئىختىيارسىز يەدول قىلىش.
 энциклика روما پاپاسىنىڭ فەرمانى.
 энциклопедизм ھەر علمدەن ئەتراپ-
 لىچە خەبەر داز بولۇش، ھەر علمنى بۇلش.
 энциклопедист كۆپ فەندەن ئەتراپ-
 لىچە مەدەلوماتى بولغان عالم كىشى.
 энциклопедический پارچا فەندىلەر-
 دەن مەدەلومات بېرەدۇرغان.
 энциклопедия كۆپ علوم-
 مەدەلومات بېرەدۇرغان كىتاب؛ قاموس.
 Эол قەدىمىي يونانلىلاردا شامال،
 داۋول ئاللاسى.
 эолова арфа ھاۋا (شامال) بىلەن ئوي-
 ئالادۇرغان قىللى موسىقە ئالەتى.
 Эос قەدىمىي يونانلىلاردا تاڭ
 ئاللاسى.

ЭОЦЕН - يير علميدە ئۈچىنچى دەۋر قىسمى.

ЭПИ - يونان سۆزلەردىن: 'ئۈستىدە'، 'دە'، 'ئۈست'...
ЭПИ - تىدەن، 'دەن' مەغلارنى ئاڭلاتا دۇرغان قوشماچا.

ЭПИГОН - تەقلىد قىلغۇچى، ئۈرۈگەنچى.

ЭПИГРАММА - كۆلكىلى شېئىر، مەجوز.

ЭПИГРАФ - كىتابنىڭ مەسلىك ياكى فېكرىنى تەبىير قىلىپ شەرلەۋەتنىڭ تەكىگە يازغان شېئىر، جۈملە.

ЭПИДЕМИЧЕСКИЙ - ئۈلەتلى، ۋىيالى.

ЭПИДЕМИЯ - ئۈلەتلى كەسەل؛ بوسىدەن بىر- سىگە يۇقۇپ بۇتۇن غامسەگە تارقالات دۇرغان دەرد.

ЭПИЗОД - بىر ئىشنىڭ (ۋاقىدە ياكى ھىكايە نىڭ) غۇمىگە قەتغ نەزەر ئالغان غەلاھىدە پار- چەسى.

ЭПИЗОДИЧЕСКИЙ - خۇسوسى، ئىستىرادى.

ЭПИЗОТИЯ - ئىزى ھەيۋانلارنى ئۈلەتتى.

ЭПИКУРЕЕЦ - مەشھور ھەكىم ئېپىكۇرنىڭ تەرەقدارى؛ غۇمىدەن مەنئەغەت شەخسىيە - دەن ياشقا ھېچ بىر مەسلىكى بولماغان ئادەم.

ЭПИЛЕПСИЯ - بوغنا كەسەلى.

ЭПИЛОГ - خاتىمە، كەسەبى ئىسەرنىڭ ئاخىرغى قىسمى.

ЭПИПЛЕПСИЯ - كەۋدەنىڭ بىرگەنە ئاماننىنى فەلەج ئۇرۇش؛ سىكتە ئاغزىغى.

ЭПИПЛЕРОЗА - تولا قانلىق.

ЭПИСТОЛА - مۇھىم مەكتۇب؛ ئۇسەل.

ЭПИТАФИЯ - قەبر تاشى ۋە يازۇۋى.

ЭПИТЕТ - لەقەب، قوشماچا ئىسىم.

ЭПИТИМИЯ - قارا: ەپىتىمىيا.

ЭПИТРАХИЛЬ - قارا: ەپىتراخىلى.

ЭПИЦИКЛ - دائىرە ئىچىدەكى دائىرە، بىر- ئىرەنىڭ چىتىدە دەۋر قىلغان دائىرە.

ЭПИЧЕСКИЙ - شېئىرى، مەنزۇمى.

ЭПОЛЕТЫ - غەسكەرلەرنىڭ ياشلارىگە قويۇلا.

دۇرغان غەلامەت؛ يەككە ئاملا دۇرغان پا- يككە نىشانە.

ЭПОПЕЯ - قەدىمغى بەمادىرلار، قەمەمەنلار ۋە ئىيىلارنىڭ قىلغان ئىشلەردىن خەبەر بېرە دۇرغان قەسىدە.

ЭПОС - تىياتر ئۈيۈنلەرگە باشقا مۇھەررىرنىڭ ئۆز ئاغزىدان سۆزلەپ يازغان كەسەبى مەسەر.

ЭПОХА - دەۋر، ۋاقىت، زەمان، غەسەر. - эпоха крестовых походов - مۇچارەبەلەرى دەۋرى.

ЭРА - يەننىڭ بىر مۇھىم ۋاقىدەدەن باشلانپ كېتىشى؛ تارىخ باشى (مەمەلەن: مىلادى، ھېجرى).

ЭРГОТИН - سوز قوشمىچالاردا ئاجاۋدار ئاناسى. - эрготизм - چاۋدارى ئاناسى زەھەردىن يۇدە- خان كەسەل.

ЭРЕКЦИЯ - ئالەت تەناسىلنىڭ ھەردە كەتكە كېلىشى.

ЭРИСТИКА - موزاغە، موباخەسەدە ئۈستەك.

ЭРИМИТ - زامەن، دەۋرۈش.

ЭРИТАЖ - توقايدا، باقچادا ياغز مۇتۇرش - كە ھوزورلۇك بولغان يېر؛ موزە خاتە ئىسىمى.

ЭРОТ - بۇرۇنغى يونانلاردا مۇھەببەت ئاللاسى.

ЭРОТИЧЕСКИЙ - عشقى - مۇھەببەتكە دائىر مەغلوماقلىك، بىلمەلىك.

ЭРУДИЦИЯ - كەتتە كەز، خان، پىرىنىس.

ЭРЦГЕРЦОГ - ساتسىيال - دىموقرات.

ЭСЕР - ساتسىيالست - ئىقىلاچى.

ЭСКАДРА - بىر باشلىق ئاماندىن ئىدارە قى - لىيان دۇرغان ئۇرۇش كېسەلەرى.

ЭСКАДРОН (100-600) - ئاتلى غەسكەرنىڭ كىشىدەن غىبارەت بىر قىسمى.

ЭСКВАЙР - قارا: ەسقاير.

ЭСКИЗ - ئۈستىدە نىگنە چىزگەن رەسم، ئەدەبى ئەسەر.

ЭСКИМОСЫ - شىمال قۇتدە ياشايدۇرغان بىر قەۋم.

ЭСКОНТ - ئۆكسىلنى ئۇچوت قېلىش.

ЭСКОРТ - غەسكەرنى قاراۋول.

Эскулап - قەدىمكى روماندا تەبائەت ئىلمى.
 эспадрон - سەلاج نەزىمىگە مەخسوس قىلچ.
 эспаньолка - ئىككىچەك ئۇچك ساقال.
 эсперанто - بۇتۇن دۇنيادىكى خەلقلەر بىر
 بىرى بىلەن ئىزاڭلاشپ سۆزلەشش ئۈچۈن
 تۈزۈلگەن ئىككى يىڭىل ۋە غەدى تىل.
 эспланада - تىكۈر ۋە ئاچىق مەيدان.
 эссенция - تەبائەتلەرنىڭ ئۈزۈلگۈچى ئىسسىقلىق.
 эстокада - كۆپۈرۈك؛ زەنجىرلەر بىلەن بىر -
 بىرىگە باغلىنغان يوغان خادەلەر؛ پاراخوتلار
 تەقىلىنىش كىيىملىرى ئۈچۈن بەيلىنەندۈر.
 эстамп - مەتبەئەدە ياسىغان رەسىم.
 эстафета - مەخسوس كىشىدىن يۈبەرلگەن
 خەت، خەبەر.
 эстетика - سەنئەتتە نەزەرىيە قانۇنلىرى؛
 نەزەرىيە، نەزەرىيە ئۆزىنى تەتقىقەت.
 эстетик, эстет - سەنئەت نەزەرىيە مۇھىبى.
 эстетический - تەتقىقات ۋە نەزەرىيە تەتقىقاتى.
 эстрагон (полынь) - بىر تىپتىكى ئىسسىقلىق
 خەتلىرى، ئەسلىدە چىلەر ۋە موسىيە -
 قەچىلەر ئۈچۈن قىلىنغان بەلەندە چاي، مېھرى.
 эсхатология - ئادەملەرنىڭ ئۆلگۈچىلىكى
 يىڭى تەتقىقاتلىرىنى تەتقىقەت قىلىش
 تەتقىقە، خانە.
 этаж - تاكچەك ئاچىق باۋان.
 этажерка - شۇنداق، بۇنداق.
 этак - قارا، قانداق. (تەس -
 قىزىل، تەسچىۋ قىلىپ كەيىنلەندۈر).
 этап - كۆچۈرۈلەندۈرۈلگەن مەخسوس ۋە
 باشقا ئىشنى دەم ئالدىش، ئاۋقات بېرىش جايى.
 этика - ئەخلاق، ئەدەب قانۇنلىرى.
 этикет - ئادەب مۇئەسسەسە، كىيىملەر ئاساسىدا

مۇئەسسەسە ۋە ئۆلگۈچى قانۇنلىرى، مالگە يا -
 پەشدرلان ئۇرغان قاغاز.
 ЭТИМОЛОГИЯ - عىلم سەدرى، سەدرى.
 ЭТИЧЕСКИЙ - ئەدەب ۋە ئەخلاققا دائىر.
 ЭТИОЛОГИЯ - كەسەللەرنىڭ سەبەبلىرىنى تەتقىقە
 قىلىش عىلمى.
 этнический - ئەسلىگە مەخسوس.
 этнография, этнология - عىلم ئەق -
 ۋام؛ مەزخىل خەلقلەرنىڭ غۇرۇقى، غەدەت -
 لەرى توغرىسىداغى قەن.
 этот, эта, это - بۇ، شۇ، ئۇشۇ.
 этиуаль - رىستارانلاردا ئەسۈللە قىلغۇچى
 خانە - قىز.
 этюд - تامام بولمىغان كىچىك رەسىم؛
 كىچىك رەسەم خىيالىي.
 эфедра - بىر خىل كىيىم (دەرۋ بولغان).
 эфемериды - سەييارىلەرنىڭ حال ۋە
 كەتەنلىرىنى كۆزەتكەن يىلگە جەدۋەل.
 эфемерный - زەۋالى، نىز ئۆتەندۈرۈلگەن.
 эфенди - ئەفەندى.
 эфес - قىلچ دەستەسى.
 эфиоп - غەرب، خەبەش؛ خۇنۇك ئادەم.
 эфир - ئىسىر، ھاۋا نەسىمى، سۇسۇز ئىسپىرت.
 эффект - تەسىر، ياخشى تەسىر.
 эффектный - مۇنەسسىر، تەسىرلى.
 эх! - ئىخ! ئى! ھاى!
 эхидна - قارا؛
 эхо - غەدى سەدا، تاۋۇشنىڭ ياڭغۇراپ
 ئاۋاز.
 эшафот - بېرىش، بىر تاۋۇشنىڭ قارىتىپ
 ئېيتىلىشى.
 эшадот - قەدىم زەماندە غەپىلىلەرنى خەلق
 كۆز ئالدىغا قەتلى قىلغان مۇنبەر.
 эшелон - سەف غەسكەرى، تۈركۈم.

Ю

Ю - روس ئەللىرىدە ئوتتۇرىچى خەرىف - يو.
 юбилей - يوبىلىي، بىر ۋاقىتتە بىرار كىشىنىڭ
 خىزمەتنىڭ مۇددەت مەغلۇمەسى تولىغان كۈن

شەرفىگە قىلىنغان تەنتەنەلى بېرىم.
 юбиляр - خۇرمەتكە يوبىلىي قىلىنغان زات.
 юбка - قىزلارنىڭ بىلەن باغلايدۇر -
 خاتىن

ювелир ئاسىل تاش قوغۇچى ئۇستا، ئالتۇن ئاستا، ئالتۇن كىسەمۇش ۋە قىيمەتلى تاشلاردان مەدر خىل نەرسىلەر قىلغۇچى ئۇستا.

юг جەنۇب، كۈن يۇرۇش.

юга بوران؛ يازگى قىزغىنلى تۇمان.

юго-восток جەنۇب شەرقى.

юго-восточный جەنۇب شەرقىدەغى.

юго-западный جەنۇب غەربىدەكى.

юго-запад جەنۇب غەربى.

югославяне جەنۇبىدەكى سىلاۋيانلار.

юдаизм يەھۇدىلەر ئاراسىدەكى مىللى ۋە دىنىي خەرىكەت.

юдичь يامان مۇئامىلە قىلىش، چاتىش.

юдоль دەرە، ۋادى، ئارالق.

юдофил يەھۇد قەۋمىنى سۆيۈگۈچى.

юдофоб يەھۇد قەۋمىنى سۆيۈمگۈچى.

южанин جەنۇب تاماندا تۇرغۇچى كىشى.

южик قارىداش، تۇرغان.

южноруссы ئوقراينالىلار، مالاۋوسلار.

южный جەنۇبى، كۈن يۇرۇش تامانداغى.

юза تۈگۈن، بەند، زەنجىر.

юзень ئۈچ ئىپىدەن ئۈرلەنگەن باغ.

юзя خالىمىزلىككەن، مەست ئادەم.

юла يۈمەلەتلىدەن تۇرغان ئۇيىچاق.

юла мейка چادر.

юпить نەرى - يېرى كىلىش.

юлианский 'календарь' ئىستىمالدان چىقارغان روس كالىندارى، يوليان تەقۋىمى.

Юмала قەدىمكى قىتلىلەرنىڭ تەڭرىسى.

юмор قىزىق سۆزلەر سۆزلەپ كۆلدۈرۈش قا - بلىدەتتى.

юморист كىشى كۆلدۈرۈگۈچى. مەزاحچى، ئەسكىيەچى.

юмористика مەدر خىل كۆلكۈلى شىعەر، تاپشماق، مەقال ۋە رەسىملەر.

юмористический كۆلكۈلى.

юнак غيور، جەسسور، باتىر.

юнга دېنكز كېمەلەردە ماتروسلىككە خازىرلە - نىب خىزمەت قىلغۇچى بالا.

юнеть ياشاش، ياش بولش.

юнец ياش ئۆسمۈر يېگت؛ ئاۋۋاس.

юница ياش ئۆسمۈر قىز.

юнкер ھەربى مەكتەپ تەلەپىسى.

юнкерский ھەربى مەكتەپكە مەخسۇس.

юность ياشلىك، يېگىتلىك، شەبابت.

юноша ياش يېگت.

юношество ياشلار؛ ياشلىك، يىگىتلىك.

Юнта ئىسپاندىدا سايلانغۇچىلارنىڭ يېغىلىشى.

юный ياش، 14 - 24 ياشلار ئاراسىدە.

юпа دېھقان كېيىمى، چېكىمەن.

юпитер ئافتاب ئىتراپىدەكى مەييارلەرنىڭ ئالتىنچىسى، قەدىمكى رومالىلارنىڭ كەتتە ئال - لاسى.

юр جانلى، خەرىكەتلى، كۈچە، مەيدان، سۇۋ چۆقۈرلىشى.

юра تەپسىز كىشى.

юрага ئىسپىك.

юридический حۇقۇققا دائىر.

юрисдикция حۇكۈم قىلىشنىڭ حۇقۇقى ۋە مەجبۇرىيەتتى.

юрисконсульт كېڭەشچى ھاكىم.

юриспруденция عىلم حۇقۇق، نىقەم.

юрист حۇقۇققىشنام، دارلفوننىڭ حۇقۇقى شۇع - بەھىمىنى بىترگۈچى، حۇقۇق شۇعەسى تەلەپەسى.

юрить نەرى - يېرى يۇرۇش؛ قايناشش.

юрка ئۈتكەن بالا، جىننى سەمان.

юркать, юркнуть تېزلىككە يەشەش، بۇدەن يوق بولش؛ سۈۈككە چۈمۈش.

юркий تېز خەرىكەتلى، شاشلىنچىلى.

юрово ئۈلەن پادەسى.

юродивый دېۋانە، دەرويش.

юрт جەمئەتكە قاتنايدالاننىڭ بېرىلگەن يېر، كۈچە خەلق ئوتۇرغان يېز.

юрта ئوتتاۋ، چادر.

юръев-день 23نجى ئىپرىل كۈنى.
 юс روس ئالفا بىسىدا ئىستعمالدان چىققان ھەرف.
 юстирование پۇل قىلنا دۇرغان مەعدەن - نى مۇئەييەن مەقداردا قالدۇرۇش.
 юстиция غەدلىيە غەدلىيە ئىدارەسى.
 —Нарком юстиций ھەلىق غەدلىيە نازىرى. (كەمبەسىرى)

ЮТ پاراخۇدىنك دۇم تامانى.
 ЮТИТЬ تورغۇزۇش، ئورناش دۇرۇش، سىخىدۇش.
 ЮТИТЬСЯ تۇرۇش.
 юфть, юфта سىكرو ۋە ھوكۇز تىرىسىدەن قىلىنغان كۈن (چەرم).
 ЮШМАН ئاتارلارنىڭ تىمىر، ئۇرۇش دە كىيە - دۇرغان قەدىمكى كىيىملىرى.

Я

Я روس ئالفا بىسىدە ئوتتۇرىچى ھەرف - يە.
 Я (МЫ جەمئىي) مەن، مەن.
 ябеда ئىقتىرا، بۇھتان؛ چاقمىچى،
 ябедник بۇھتانچى، ئىقتىراچى.
 ябедничать بۇھتان قىلىش، ئىقتىرا قىلىش.
 яблоко ئالما؛ ئالما دەك يوملاق.
 яблонька ئالما كۆۋەسى.
 яблоня, яблонь ئالما دەردەختى.
 яблочко كەچكەن ئالما.
 яблочный ئالما دەن - ئالماغا مەخسۇس.
 явка كۆرۈش، كىلىش؛ مەلۇم قىلىش، بىلدۈرۈش.
 явление ھادىسە، كۆرۈنۈش، ھال، مەنزىرە.
 явонец چەكەلەك.
 являть, явить كۆرسەتۈش (غەدەلەك).
 являться كۆرۈنۈش، زۇھۇر قىلىش.
 явно كۆرسەتۈپ، ئاچقۇدان ئاچقۇ، زاھۇرەن.
 явный ئاچقۇ، زاھۇرى، غەلنى.
 явочный, явственный كۆرۈنۈپ تۇرۇ - زاھۇرەن، ئاچقۇ.
 явствовать كۆرۈنۈپ تۇرۇش، ئاچقۇ كۆرۈنۈش.
 явщик كۆرسەتكۈچى، ئىزھار قىلىغۇچى.
 явь ئۇيغاق، ئاچقۇ ۋە ئاچقۇ ھالەت.
 яга سىھرىچى، جادۇگەر كەسپ؛ بىرخىل تۈن.
 ягайло قەچىرىپ سوزۇلگۈچى، ئۇيەنسۇ.
 ягель بىزىم تىمىر؛ مۈككە ئوخشاش نەبات.
 ягненок قۇي، قۇزى.

ЯГНИТЬСЯ بالالاش (قۇي).
 ягница كىلىنچەك كىلىن.
 ягнятник قۇزى ئاۋلايدۇرغان قۇش.
 ягнячий قۇزىغا مەخسۇس.
 ягода مېۋە.
 ягодица ئىمچەك ئۇچى.
 ягодичина ئىنجىر دەردەختى، ئىپەك دە - رەختى.
 ягодка كەچكەن مېۋە.
 ягодник مېۋە ئۆسكەن يېرى؛ مېۋەسىۋگۈچى. ۋە ساتقۇچى.
 ягодный مېۋەدەن، مېۋەلەك.
 ягташ ئاچقىلار ھەلەتسى.
 ягуар يولبارس جىنىدەن بىر نەۋىس يېرتقۇچ.
 яд زەھەر.
 ядение بېش.
 ядерный ئوققا مەخسۇس، ئوقلىق.
 ядовитый زەھەرلى.
 ядреный ئىرىك، مەھكەم، ئازا، ئىچكىن.
 ядристый كۆپ يارمىلى.
 ядро ئۆزەك، غەسكەرنىڭ ئىك يىياخشى ۋە ئىشەنچلى قىسى؛ ئوق.
 ядрышко كەچكەن مەيدە ئوق، ئۆزەك.
 ядь ئازۇق، ئاۋقات، نەعام، نىھەت.
 яжевика قارا: ежевика
 язать, язаться ۋە غەدە بېرىش، قەرار قىلىش، ئۆتۈلۈش، كۈشش (بىر ئىشكە).

яз балق ئاولاماق ئۈچۈن دەرياگە قىلغان چيەن.
 язва جەراھەت، يەرە؛ ئىچى قارا ئادەم.
 язвенный يەرەلك.
 язвительный ئەچچە، زەمەر ئالود.
 язвить يەرە قىلىش، يەرە ئاچش؛ خورلاش.
 ئەچچە سوز ئەيتىش.
 язид ئېلىسىگە تاپنكۈچى.
 язык تىل، لۇغەت، مەيچا.
 языковедение، языкознание تىللىردەن باھس برفەن، عىلم ئەلەستە.
 язычный تىلگە مەخسوس.
 языческий مەجوسىلەرگە مەخسوس.
 язычество مەجوسىيەت، بۇتگە تايىنىش.
 язычник مەجوسى؛ تىل مونتەخەمەسى.
 язычок كەچكەنە تىل.
 язь балق (يەز بالەخى).
 яйла تاغ ئۆستى، ئوشە يىردە يايلاو.
 яйцевидный تۇخۇمگە ئوخشاش.
 яйцеклад ھەشەراتنىڭ تۇخۇم عوزى.
 яйцо تۇخۇم، يۇمورقا.
 яичко كەچكەنە تۇخۇم.
 яичник تۇخۇمغەرش؛ ئاۋۇق ۋە قۇشلارنىڭ تۇخۇملى جايى.
 яичница قۇيماق، تۇخۇم مەيۈگۈچى خا - تىن - قز.
 яичный تۇخۇمگە مەخسوس
 як تاغ ھۆكۈزى.
 якать كۆپرەك ئۈز توغرىسىدا سوزلەش، ئۈزىنىڭ «مەن» لىكىنى ئۈستىگە چىقارش.
 яко ئىچك؛ چۈنكى، شونىڭ ئۈچۈن.
 яковинцы بۈك فرەنسىيە ئىقبىلابى دەۋرىدە - دە ئىقبىلابچىلار قۇلبىنىڭ ئەزالارى ۋە جۈمە - ھوربىيەتچى روبىسپىرنىڭ تەرەقدارلارى.
 якорек كەچكەنە لەنگەر.
 якорь لەنگەرە سېۋىگە تاشلاپ كېمە ۋە پا - راخودلارنى توقتاتادۇرغان لەنگەر.

якшаться ئۇلغەندە يولش، يۇرشىش.
 ял ئۇرۇش پاراخودلارداغى قايىق.
 ялбот قارا: елбот
 ялик قايىق، يىنگل كېمە.
 яловица, яловка بۇزاولاماغان، قاچ - ماغان ياش سىگر.
 яловый قىسر، سەمەزەسىز، بوش.
 яловеть قىسر قالش، قىسرلاش.
 яломок قارا: еломок
 ям قەدىمىدە يەمىشكەر مەنزىلى.
 яма چۇقۇر؛ فەخش ئورنى.
 ямас برايمانلاردا: دوزەخ، ئۆلم ۋە كېچەسى خۇداسى.
 ямб شېئىر ۋەزىنلەردىن بىرسى.
 ямина تەبىئى چۇقۇر.
 ямистый كۆب چۇقۇرلى.
 ямка كەچكەنە چۇقۇر، چۇقۇرچا.
 ямской ئاتلى پوچتەگە خاس.
 ямурить قاتىشىنى ئۈزگەرتىش.
 ямщик چەنە ئەرەۋەكەشى.
 ямщина يەمىشكەك ئىشى.
 ямщичий يەمىشچىكلەرگە مەخسوس.
 январь يەنۋەر، دەلو، كانون مائى، سەنەئى مىلادىيە نىڭ بىرىنچى ئايى.
 янка, янки ئامېرىقالىلار.
 Янкель يەمەن، جۇمەد.
 янсенизм پىپاگە، جۈزىيەتكە قارشى مەزھەب.
 янтарь كەمەردە.
 янычар ئۆزگەرنىڭ قەدىمى خەسكەرلەرى.
 япанча ياپانچا (قەدىمى ئورانچ).
 Япет ساتۈرۈن سەييارەسىنىڭ 8ئىچى يولداشى.
 яр ئىككە جەز؛ كۆل ۋە دەريانىڭ چۇقۇر بېرى.
 سايرايدىغان قۇشلارداش كەسەلى.
 ярем, ярмо ھۆكۈز خاموتى؛ قۇللىق، كەسەرت؛ ئاغر يۈك؛ كۈچ يەتمە سىلك ئىش؛ بويوندىرق.

яриць قۇتۇرتىپ شاشىدىش.
 ярицься قۇتۇرتىش. شاشىش.
 ярка قوزىچاق.
 яркий ئاچق، يارۇق، رەوشەن.
 ярлык يارلىق، كاغىز، وەرەقە، عدلامەت، قەدىمىخى خانلارنىڭ فەرماننامەسى.
 ярлычок كىچىكەنە يارلىق، كاغىز.
 ярмарка كەنتەبازار، يەرمەركە.
 ярмо قارا: ярем
 яровать قارا: яриться
 Яровит ئىسلاۋيانلاردا تۇرۇش ئاللاسى.
 яроводье سۆز تاشقۇنى، وەشۇ ۋاقت.
 яровой لەلىسى.
 —яровой хлеб لەلىسى بۇغدايى.
 —яровое поле لەلىسى يىرە.
 ярк كىچىكەنە تىككە جەر.
 яростный قۇتۇرغان، ئىچىغىلانغان.
 ярость قۇتۇرتىش، ئىچىغىلەنىش.
 ярус قاتلام، نەرسە، تەدبىقە.
 ярушник سۇلى وە ئەرپە ناننى.
 ярый قۇتۇرغان، ئوسال، ياروق، ئاق، غەي- رەتلى، تەدەسسۇبلى.
 ярь زەھەرلى بويلاق، لەلىسى بوغدايى.
 яса يىگۈلك، يىلەنچۇرغان نەرسە.
 ясак ياساق، سالق، تەشۋىش.
 ясельный ئوتلىكلى.
 ясень داردار نەرسە خەتنى.
 ясли ئوتلىك، ياش بالالار تەربىيەسىگە مەخ- سوس يۇرت.
 ясмин قارا: жасмин

яснеть ياروقلانىش، ئاچلىش.
 ясно ئاچق، ياروق، رەوشەن.
 ясновельможный پولشا پانلارنىڭ مالاروس گېتىمانلارنىڭ ئىجتىمائىي لەقىدىلىرى.
 ясновидение ئاچق كۆرۈش، سىرلەرىنىلىش، كىرامەت.
 ясновидящий سىرنى بىلگۈچى، كىرامە- مەتلى، ئاچق كۆرگۈچى.
 ясный ئاچق، رەوشەن، ئاياز.
 яства تەغام، مەنكۈلات، يىملىك.
 ястребиный قارىچىغا مەخسوس.
 ястреб, ястребок قارىچىغا.
 ясырь ئەسىر، تۇتقۇن.
 ятаган خەندەز، قىلچ، تۈرك قىلىچى.
 ять يەت (fb) خەرفىنىڭ ئىسمى.
 яхонт ياقۇت، ئەسىل تاش.
 яхта ئورتەچە يىلكن كىمە.
 яхт-клуб يىلكنلى وە كۆزەكلى كىمەلەردە تەربىيەنى بەدەننىيە قىلغۇچىلار جەمئىيىتى.
 ячейка يەچىكە، چوقۇرچاق، فۇرە تەشكى- لەتنىڭ ئەساسى قىسمى، پۇفەكچە، كىچىكە تەشكى.
 ячеистый پۇفەكلىك، تىشكىلى.
 ячея ئۇيا، تىشك، پۇفەك.
 ячень ئارپا، گاو مەجە.
 яшкаться قارا: якшаться
 яшма بىرنەچ تاش (پەشم تاشى)
 ящер كەنتە ئىچكى ئىمەر، يوغان ئىلان.
 ящерица ئىچكى ئىمەر، كەلتە ئىلان.
 ящик تارم، قۇتى، قوتۇچا، يەشچىك.
 ящур سىچقان نەۋەيدەن بىر ھەيۋان ئىشاخلىق ھەيۋانلاردا بولۇنۇرغان يەرە، جەراھەت.

ئىككىنچى جۇز لۇغەتدە كورلگەن خەتالەر:

توغرى	خاتا	بەت
опоясываться	поясываться	356
оттягивать, оттянуть	оттягивать, оттунуть	372
перекручивать, -рутить	перекручивать, -ругит	388
перемалывать, -молоть	перемалывать, -малоть	389
перестраиваться	перестраивать я	394
письмоводитель	писмоводитель	400
повалить	пов лить	407
повинный	лавинный	408
погрешать, -шить	погешать - шить	410
подлавок	подлювок	416
подмахивать, -хнуть	помахивать, -хнуть	417
покапываться	покатываться	426
полицмейстер	полицеймейстер	429
потесняться	потеснятся	444
— потребительская лавна	— потребительная лавна	445
потрепать	потрекать	*
почесть	почесть	447
переграждать, -радить	переграждат, -радить	451
предпястье	предпастье	453
привилегированный	привилегированный	459
привилегия	привиллегия	*
приморье	приморье	466
принципал	принципиал	*
присказка	присказ а	469
прискорбие	прис орбие	*
прозелит	проземит	479
разбраживаться	ра браживаться	497
разговеться	разговеться	500
раскрывать, -рыть	раскрывать, -пыть	509
раскупать, -пить	раскупать, -рить	*
располагать	распологать	511
рассрочка	рассочка	513
рассунуть	рассунуть	514
растегай	растегай	515
растрачиваться	растачиваться	516
— тогда фиалка была в полном расцвете	— тогда фиалка была в полном расцвете	517
— ратовать за свободу	— ратовал за свободу	518
регистр	ре гистр	520
свинарня	свинария	539
умеренный	умеренн й	623

باھاسى 2 سوم 10 تىدىن

РУССКО-УЗБЕКСКИЙ СЛОВАРЬ

ЧАСТЬ II

УЗБЕКСКОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
САМАРКАНД—1928—ТАШКЕНТ.